locum: in quo debebāt ſepelire eū: ⁊ poſtea tranſito ioꝛdane redierūt ad locum duplicis ſpelunce. Unde q̄ri pōt q̄re hoc fecerit. Si dicit aliq̄s: q2 bella timebāt ſicut filij iſrael circūducti per deſertū .xl. annis: donec trāſmiſſo ioꝛdane venerūt ad terrā ꝓmiſſionis. Sed maioꝛis ſignificātie cauſa factum eſt hoc. In loco enī q̄ area açad dicit̄: poſtea multitudo filioꝝ iſrl̄ murmurās cōtra dn̄m diuino igne cōſumpta eſt. Tāto ergo luctu non tam moꝛs iacob q̄ ruina ppl̄i futura lugebat̄. a ¶ Uixitq̄ centū ⁊c̄. Aug⁹. Cum hos filios filioꝝ vel nepotes filioꝝ dicat ſcriptura ioſeph viuendo vidiſſe quō iungit eos .lxv. aīabus cum q̄bus iacob egyptum dicit intraſſe: cū ioſeph ſeneſcendo puenit vt eos natos videret? Cuȝ aūt iacob ingreſſus eſt in egyptū: iuuenis erat ioſeph: ⁊ eū pater moꝛiens quinq̄geſimū ſextū fere annū agētem reliquit: vn̄ cōſtat myſterij cauſa illuȝ numerū .i. .lxxv. ſcripturā cōmendare. Scōm hiſtoꝛie fidem iacob cuȝ .lxxv. animabus intrauit in egyptū: nō illo vno die quo venit: ſed q2 in filijs ſuis plerūq̄ appellat̄ iacob .i. in poſteris ſuis: et per ioſeph cōſtat eum intraſſe in egyptuȝ. Introit⁹ eius accipiēdus eſt q̄diu vixit ioſeph / per quē factū eſt vt intraret. Toto enī illo tp̄e naſci et viuere potuerūt oēs qui cōmemoꝛant̄: vt .lxxv. anīe compleant̄ vſq̄ ad nepotes beniamin. Sicut enī dicit hi filie lie quos peperit ip̄e iacob in meſopotamia ſyrie: loquēs etiā de his qui nō erāt nati: q2 illic parētes eoꝝ ex q̄bus nati ſunt / pepererat: ibi eos perhibēs natos: q2 cauſa qua naſcerent̄ ibi nata eſt .i. parētes eoꝝ quos lia ibi peperit. Ita q̄m cauſam intrādi in egyptū iacob in ioſeph / habuit totū tp̄us quo in egypto vixit ioſeph: ingreſſio erat iacob in egyptū per ſuaȝ ꝓgeniē / que illo viuo ꝓpagabat̄ per quē factū eſt vt īgrederet̄. b ¶ A poꝛtate oſſa ⁊c̄. Stra. Ioſeph ſicut pater eius terram ꝓmiſſionis tota mente deſiderabat: et incolatum egypti deteſtabat̄. Nos quoq̄ moꝛaliter inſtruit: vt q̄diu ſumus in hoc mūdo terrā ꝓmiſſionis .i. viuentiū ſemꝑ deſideremus: et ibi requieſcere optemus / q̄ꝺ bene fit ſi numerū annoꝛū ioſeph moꝛib⁹ imitemur. Centū enim ⁊ decē vite annis expletis moꝛtuus eſt. Nos quoq̄ ſtudeamus per decalogi obſeruantiā ad eternā beatitudinē quā centenari⁹ ſignificat puenire. c ¶ Condit⁹ aromatib⁹. Strab. Moꝛalit̄. Felix eſt aīa q̄ aromatib⁹ ꝟtutū cōdita ī loculo coꝛpis degēs / q̄tidie ꝑficiēdo ꝑhēni vite reſeruat̄. Siq̄dē ī fide ſpe et charitate cuſtodita fuerit: ꝑ grāȝ xp̄i puenire merebit̄ ad ſpēȝ diuine ꝯtēplatōis. cui⁹ adoptio ꝑfecta ē leticia vn̄ Ps. xv. c. Adimpleb̄ me leticia cū vul. tuo.

Margin: ꝓ. 45. b — Al's re/nuere — † 13. q. 2. c. — hebꝛon — Exo. 13. d — Ioſ. 24. g — Moꝛalit̄

uiſcaris ſceleris fratruȝ tuoꝛum: ⁊ peccati atq̄ malicie quā exercuerunt in te. Nos quoq̄ oꝛamus vt huic dei patri tuo dimittas iniquitateȝ hanc. a Quibus auditis fleuit ioſeph: Ueneruntq̄ ad eum frēs ſui: ⁊ proni in terrā adoꝛauerūt atq̄ dixerūt: Serui tui ſum⁹. b Quibus ille rn̄dit: † Nolite timere. c Num dei poſſum⁹ † reſiſtere voluntati? † Uos cogitaſtis de me malum: ⁊ deus vertit illud in bonū: vt exaltaret me / ſicut impreſentiarū cernitis: ⁊ ſaluos faceret multos pplos. d Nolite metuere: Ego paſcam vos ⁊ paruulos veſtros. Cōſolatuſq̄ eſt eos et blande ac leniter eſt locutus: ⁊ habitauit in egypto cū omni domo patris ſui. a Uixitq̄ centū decem annis: ⁊ vidit ephꝛaim filios vſq̄ ad tertiā generationē. e Filij quoq̄ machir filij manaſſe nati ſunt ī genibus ioſeph. f Quibus tranſactis locutus eſt fratribus ſuis: g Poſt moꝛtem meam deus viſitabit vos: h et ¶ valle lachꝛymarū. aſcendere faciet de terra iſta / ad i a ¶ ꝓmiſſionis viuentiū. b ¶ fides terram quam iurauit abꝛaam / ¶ Spes. ¶ Charitas. iſaac ⁊ iacob. † k Cunq̄ adiuraſſet eos atq̄ dixiſſet: deus viſitabit b vos: l aſpoꝛtate oſſa mea vobiſcū ¶ Egypto. de loco iſto: moꝛtuus eſt expletis centum decem vite ſue annis: et ¶ virtutum. c conditus aromatibus repoſitus m ¶ In quo ꝑhēni vite reſeruat̄. ¶ hui⁹ vite. eſt in loculo in egypto.

Explicit liber Geneſis.

ſacrificia ſignificant̄. Myſtica vnctio ⁊ thymiamata cōficiūt̄: quib⁹ ſctificatio ſpūs ⁊ oꝛatiōis odoꝛamēta cōmēdant̄. Hinc paul⁹ ait: Oēs eādē eſcā ſpūalē māducauerūt: ⁊ oēs eūdē potū ſpūalē bibert̄ ⁊c̄. j. Coꝛ. x. a. Hic q̄q̄ iohēs: Facta ſūt hec inquit vt ſcriptura impleret̄ Ioh. xvij. c. Os nō cōminuet̄ ex eo. Ibidē. xix. g. ¶ Beda Elle ſmoth hebꝛaice

Nico. de ly.

✱ dixerat: quia nō diffidebat de benignitate ioſeph. Aliter enim dixiſſet ei oꝛe ꝓpꝛio ante moꝛtē ſuā. a ¶ Quibus auditis ⁊c̄. ex pietate fraterna: ⁊ in hoc oſtēdit ꝙ ꝯtra eos malum nō cogitabat / vn̄ ſubdit̄: b ¶ Nolite timere / ⁊ ad eoꝛū cōſolationem ſubdit: c ¶ Num dei poſ. reſi. vo. q. d. nō ⁊ ſic debetis eſſe ꝯſolati: q2 de⁹ voluit illud fieri vt inde mai⁹ bonū eliceret / ꝑ me multis pplīs ꝓuidēdo. d ¶ Ego paſcā vos / ⁊ ſic cōcedit eis pluſq̄ petebāt: q2 petebāt ſolū remiſſionē: ⁊ ip̄e cū hoc ꝓmiſit eis victualiū ꝓuiſionē. Sequit̄: e ¶ Filij quoq̄ machir ⁊c̄. i. tanto tp̄e an̄ moꝛtē ioſeph ꝙ potuit eos tenere ſuꝑ genua ſua ⁊ blādiri eis: ſicut ſenes ſolēt facere pueris filioꝛū ac nepotū ſuoꝛū. f ¶ Quibus trāſactis. Hic deſcribit̄ obitus ⁊ cōſūmatio ioſeph / vbi ꝓuide ac deuote oꝛdīauit de ſepultura ſua. g ¶ Poſt moꝛtē meā de. vi. vos. ſm̄ ꝙ ꝓmiſſum fuit abꝛae. ſ. xv. ca. h ¶ Et aſcēdere ⁊c̄. in mirabilib⁹ magnis / vt cōtinet̄ in Exo. i ¶ Ad terrā ⁊c̄. que fluit lacte ⁊ melle. k ¶ Cūq̄ adiuraſſet. ⁊ in ipſis poſteros eoꝝ de ſepultura ſua in terra ꝓmiſſionis / vn̄ ſubdit̄: l ¶ Aſpoꝛtate ⁊c̄. nō enī adiurauit eos ꝙ ſtatim poſt moꝛtē eius poꝛtarēt illuc coꝛp⁹ ſuū: ſicut poꝛtauerāt coꝛpus patris ſui: ⁊ ſicut poꝛtata ſunt coꝛpoꝛa fratrum ſuoꝛū / vt dicit ioſephus: vt ꝑ hoc ꝙ coꝛpus ioſeph remanebat ī egypto: memoꝛia beneficioꝝ eius diutius remaneret apud egyptios: ⁊ ſic ſuaui⁹ tractarēt filios iſrael inter ip̄os manētes. m ¶ Repoſitus ⁊c̄. nō dicit ſepultus⁹ / ſed oſſa eius dicunt̄ ſepulta in ſichē Ioſue. xxiiij. vbi elegerat ſe ſepeliri: ex quo ptȝ ꝙ talis repoſitio funeris in aliq̄ loco vſq̄ ad tp̄s q̄ alibi trāſferat̄ ad remanēdū / nō ꝺr nec eſt ſepultura: ⁊ ꝑ ꝯſequēs vt videt̄ de tali repoſitiōe nō eſt poꝛtio canonica ꝑſoluēda. Ratio autē q̄re ioſeph fuit ita ſollicit⁹ adiurare filios iſrl̄ de ſepultura oſſiuȝ ſuoꝝ in terra ꝓmiſſiōis videt̄ fuiſſe: q2 habuit ſpm̄ ꝓpheticū vt ptȝ ex p̄dictis: ⁊ iō pie credit̄ ꝙ ꝑ ſpm̄ ſcm̄ p̄uidit xp̄m moꝛiturū ⁊ reſurrecturū ī terra illa: et ꝑ ꝯſequēs multa coꝛpa ſctōꝝ cū eo reſurrectura: vt habet̄ Matth. xxvij. f. et iō veriſile eſt ꝙ ſꝑabat reſurgere cū chꝛiſto reſurgēte. Cui eſt honoꝛ ⁊ glīa in ſecula ſeculoꝛū amē.

✱ b ¶ Quib⁹ ille rn̄dit: no. ti. ⁊c̄. Hic oſtēdit̄ clemētia ioſeph quā debem⁹ imitari: nō enī ſolū eoꝝ nequitiā in ſe exercitatā dulciter remiſit: ſed etiā ip̄aȝ dulciter excuſauit ⁊ amicabiliter. † ¶ Uos cogitaſtis de me ma. ⁊ de. ver. il. in bo. ⁊c̄. q. d. hoc ꝓuenit ex diuina ꝓuidētia: ⁊ nō ſolū eos excuſauit: ſed etiā ip̄os cū ſuis familijs ſuſtētauit / ideo ſubdit̄: d ¶ Ego paſcā vos ⁊ par. ve. Itē notādū ꝙ aliq̄ volētes diuinā impedire ꝓuidentiā: per illā viaȝ per quā impedire nitunt̄ / eā implere cogunt̄. fratres enī ioſeph ip̄m vendiderūt vt eum nō adoꝛarēt: ſicut oſtēſa ſibi viſio p̄tendebat / vt habet̄ ſupꝛa. xxxvij. ca. ⁊ per hoc coacti fuerūt ipſum adoꝛare / vt ptȝ ex ſupꝛadictis ⁊ etiam in hoc ca. vbi dicitur: Et proni in terra adoꝛauerūt atq̄ dixerunt: ſerui tui ſumus.

Pꝛothemata in exodum

Hec ſūt noīa filio. iſ. ¶ Ra. In pētateucho excellit exodus in q̄ pene oīa ſacra q̄b⁹ eccl̄ia īſtruit̄ figuralr̄ exp̄munt̄. Per coꝛꝑalē enī exitū filioꝝ iſrl̄ ꝺ egypto / coꝛꝑalis nr̄ exitus de egypto ſpūali ſignatur. Per mare rubꝛuȝ ⁊ pharaonis ſb̄merſionē atq̄ egyptioꝝ baptiſmi myſteriū et ſpūaliū hoſtiū īterit⁹. Per typici agni īmolationē ⁊ hebꝛeoꝝ liberationē: veri agni paſſio ⁊ nr̄a redēptio. De celo dat̄ māna: ⁊ aq̄ de petra. Ioh. vi. d. Hic eſt panis q̄ de celo deſcēdit. ⁊ doctrina chꝛiſti. In mōte dant̄ p̄cepta atq̄ iudicia pplo dei: vt ſuꝑnis ſubijciamur diſciplinis. Tabernaculū ⁊ vaſa ei⁹ conſtruūt̄: cult⁹ ⁊ ſacrificia imperant̄: q̄b⁹ eccl̄ie oꝛnat⁹ et ſpūalia ſacrificia ſignificant̄

Rab. Hebraice: exodus grece: exitus vel egreſſus latine: ὁδός/odos enī via: hic ὁδοπορίον/odopori(on).i. itinerariū.
Hec ſūt noīa fil. iſrł. ⁊c̄. Ca. I
a ¶ Ruben ſymeon leui iu. ⁊c̄. Undecim filij
iacob qui cū eo in egyptū ingreſſi ſūt: imo duodecī addito ioſeph apl'os ſignificant/ q̄bus verus iacob ait: Sicut miſit me pat̄/ ⁊ ego mitto vos in mundū. b ¶ Erāt igit̄ ⁊c̄. ſeptuagīta aīe .i. ſeptuaginta diſcipuli cum iacob.i. chꝛiſto ingrediunt̄ in egyptū.i. mundū miſſi.ſ. ad p̄dicandū. ¶ Alit̄. lxx. aīe egyptū ingreſſe: myſtice in numero remiſſionis accipiunt̄ vt huic.ſ. ſeculo quod p egyptū figuratur poſt tanta peccata det̄ remiſſio pctōꝝ. c ¶ Quo moꝛtuo ⁊c̄. Iſid. Sic poſtq̄ verus ioſeph ꝓ oībus guſtauit moꝛtem/ ⁊ deſtruxit eū qui moꝛtis imperiū habebat: multiplicatꝰ eſt ppl's fideliū. niſi enī in terra granū moꝛtuū fuiſſet:
alit ſolū māſiſſet. ¶ Oꝛige. Moꝛ. Si moriat̄ in te ioſeph.i. ſi moꝛtificatōez chꝛiſti in te ſuſcipias: et moꝛtifices mēbꝛa tua pctō: multiplicant̄ in te filij iſrł: ſenſus.ſ. boni ⁊ ſpūales. Si enim ſenſus carnis moꝛtificent̄/ ſenſus aīe creſcūt: ⁊ moꝛientibus in te vitijs: ꝟtutes augent̄/ et terra te multiplicat in opibus bonis: que p officiū coꝛpis miniſtrāt̄. Paulū multiplicauerat terra qui dicebat: Permanere aūt ī carne magis neceſſariū eſt ꝓpter vos. Dū enī manet ī t̄ra.i. in carne ſua: mł'tiplicat̄ credēdo eccl'ia acq̄rēdo ppl'm deo ⁊ ab hieruſalem vſq; ad illiricū euāgeliū p̄dicādo.
Ori. d ¶ Surrexit interea. Oꝛige. Alł.
qui Hic eſt diabolus: qui dixit ī coꝛde ſuo non eſt deus: qui gēti ſue.i. apoſtatis angelis dicit: Ecce ppl's filioꝝ iſrł ⁊c̄. eoꝝ.ſ. qui poſſunt mēte deum videre: poꝛtētioꝛ eſt nobis. Uenite opprimamꝰ
B eū ſapiēter. Sentit diabolus quia magnus ſit ppl's iſrł/ ⁊ foꝛtioꝛ ip̄o: q; ſepe cōgreſſus eſt: ſepe ſupat̄. Scit iacob luctatū eſſe ⁊ adiutoꝛio angeli obtinuiſſe ꝯ aduerſariū ⁊ īualuiſſe cū deo. Alioꝝ q̄z ſctōꝝ luctas ſenſit: ſpūalia certamīa ptulit: timet ne qñ eueniat bellū ⁊ ꝯſentiāt aduerſarijs eiꝰ/ ⁊ deuict̄ eis diſcedāt de t̄ra ſua. Uidet̄ mihi ex his q̄ p̄riarchis ⁊ ꝓphetis de aduētu chꝛiſti īdicata fuerant: q; ſentit venturū qui exuat principatus eiꝰ ⁊ poteſtates/ ⁊ cū fiducia triūphet eos/ ⁊ affligat in ligno cru
Ori. cis. In chꝛonicis Euſebij ⁊ hieronymi legimꝰ/ ꝙ poſt ingreſſum ioſeph in egyptū: pꝛimus amoſis regnauit annis. xxv. poſt eū nebꝛon annis. xiiij. De hinc amenophis annis. xxi. poſt hunc mephꝛes annis. xij. poſt quē miſphar metuſis annis. xxxvi. Deinde tithinoſis. viij. poſt eum amenophis. xxxi. ſub quo amrā genuit moyſen/ cū eſſet annoꝝ ſeptuaginta. Oēs reges egyptioꝝ: pharaones pꝛius appellabant̄/ ſicut nūc ptholemei et arſacide reges pſarū/ ceſares auguſti romanoꝝ: habebāt tñ ꝓpꝛia vocabula ſicut ille ſub q̄ ioſeph ī egypto fuit mephꝛes vo
alit catus fuit a q̄ vſq; ad cenchꝛē qui filios iſrł afflixit: ⁊ ī mari rubꝛo perijt: multi pharaōes fuerūt. ¶ Oꝛige. Moꝛalr̄. Pꝛimū requirere volo q̄s eſt rex in egypto q̄ ſcit ioſeph ⁊ q̄ neſcit. Dū enī ille regnaret qui ſciebat ioſeph/ nō dicunt̄ afflicti filij
☞ iſrael: neq;

Incipit liber Elle ſmoth: id eſt Exodus. Ca. I

¶ q̄ noīa ſcripta ſunt in celo.
†Hec ſūt noīa ᵃ filioꝝ iſrł: q̄
¶ deū videntiū
a ¶ ſm illō Ps. xxv. a. In īnocētia mea ingreſſus ſū ⁊c̄. b ¶ mōdm. c ¶ Chꝛiſto duce q̄ i tenebꝛ' egypti ſctōs illūinat. vñ Ps. xxvi. a. Dñs illūinatio mea ⁊c̄. a ¶ imitatoꝛibꝰ vł familia actuū vł cogitationū vł ꝟtutū.
ingreſſi ſunt in egyptū cū iacob:
Singuli cum domibus ſuis in b
a ¶ p duodecī filios iacob. xij. apl'i. d ſignāt̄
b ¶ viſionis filiꝰ. c ¶ auditio. d ¶ additꝰ.
a introierūt: Ruben: ſymeon: leui:
¶ confeſſio. b ¶ merces. c ¶ habitaculū foꝛtitudinis. d ¶ filius dextre.
iudas: iſachar: zabulon ⁊ beniamin: dan ⁊ neptalim: gad ⁊ aſer.
a ¶ iudicium. b ¶ cōuerſio vel cōparatio. c ¶ in ꝓcinctu vel felicitas. d ¶ Beatus.
b Erant igitur omnes anime eo c
rū† que egreſſe ſunt de femoꝛe iacob ſeptuaginta. Ioſeph autem d
a ¶ vnde in mūdo erat ⁊ mundus p ſeipm factꝰ eſt: ⁊ ſui eum nō cognouerūt: Ioh. j. a.
¶ diſcipuli. ¶ chꝛiſtus.
a ¶ in mundo. b ¶ in cruce.
c in egypto erat. Quo moꝛtuo et vniuerſis fratribus eius omniq;
a ¶ Martyribus pꝛimis.
a ¶ imitatoꝛibus. b ¶ quia moꝛtuū granū frumenti multum affert: Ioh. xij. d.
cognatione ſua filij iſrael creue e
runt et quaſi germinantes mul f
tiplicati ſunt: ac roboꝛati nimis g
a ¶ Latitudinē mūdi. b ¶ Sapiā carnis.
d impleuerunt terrā. Surrexit in h
¶ Diabolꝰ q̄ ē rex ſup oēs fi. ſu. Ioh. xlj. d.
terea rex nouus ſuper egyptum

Nico. de lyra
Poſtilla ſup Exodum incipit.

Let Hec ſūt noīa fi. iſrł. Scōm ꝙ dicit Iſid. v. li. etymo. Lex eſt nullo p̄uato cōmodo: ſ; ꝓ cōi vtilitate oīm cōſcripta. Ex q̄ ptz ꝙ illō qō īponit̄ aliq̄bꝰ pſonis ſingularibꝰ nō habet ꝓpꝛie rōnē legis/ ſ; illud qō īponit̄ cōitati ⁊ ꝓ bono cōmuni: ex q̄ ptz ꝙ datio legis pꝛeſupponit adunationē plebis: ⁊ ideo poſtq; moyſes deſcripſit in Gen. electionē fide
lis ppl'i
lis ppl'i: fideles ab infidelibus ſeparādo/ vt patuit in ꝓceſſu illius libꝛi: hic ꝯſeq̄nter deſcribit dationē legis diuine/ iſti populo ſub fide vniꝰ dei adunato: ⁊ q; ex illo ppl'o chꝛiſtꝰ erat naſciturus ſm carnē qui eſt ſanctuſſctōꝝ vt dicitur Dan. ix. ideo ille ppl's debuit ſpeciali ſctītate pollere: et ideo data eſt ei lex diuina ad chꝛiſtū diſpoſitiua: ſm ꝙ dicitur Ps. cxlvij. b. Nō fecit talit̄ omni nationi/ ⁊ iudicia ſua nō manifeſtauit eiſ: ⁊ ad Ro. iij. a. Quid ḡ amplꝰ iudeo aut q̄ vtilitaſ circūciſiōis: Multū q̄dē p oēz modū p̄mū q̄dē credita ſūt eis eloq̄a dei. Data eſt aūt lex dupliciter. pꝛimo in q̄dā gnāli ꝯtū ad p̄cepta oꝛdināti a ad deū ⁊ ad ꝓximū: ⁊ ſic data eſt in h̄ lib. ſcōo magꝰ explicādo ī ſpeciali: ⁊ ſic data eſt in alijs duobꝰ libꝛis ſeq̄ntibꝰ. In hoc ḡ libꝛo ſic ꝓcedit̄/ ꝙ p̄mo deſcribit̄ fidelis ppl'i liberatio de ſuitute egypti. ſcōo legis datio in mōte ſinai. xix. ca. Circa p̄mū ꝯſiderandū ꝙ q; ſicut dictū eſt in p̄ma pte huiꝰ libꝛi determīat̄ de exitu ppl'i de egypto: iō iſte liber noīnat̄ grece Exodus/ qō eſt exitꝰ latine: ſicut ⁊ liber p̄cedēs dꝛ. Geneſis grece/ qō eſt gnātio latine: q; in p̄ncipio tractat̄ de gnātione creature: accipiēdo large gnātionē ꝓ creatiōe ⁊ foꝛmatiōe. vñ ibidē. ij. ca. q̄ſi ꝓ recapitulatiōe dꝛ: Iſte ſūt gnātiōes celi ⁊ terre qñ create ſūt ⁊c̄. Hic lib hebꝛaice vocat̄ elle ſmoth.i. hec noīa/ q; q̄nq; libꝛi moyſi noīant̄ apō hebꝛeos p vocabl'a q̄ ſūt in p̄ncipio libꝛoꝝ: Liber autē iſte ſic incipit: a ¶ Hec ſūt noīa ⁊c̄. In p̄ma igit̄ parte vbi agit̄ de exitu filioꝝ iſrł de egypto: moyſes pꝛimo ꝯtinuat dicta ī p̄cedēti libꝛo dicēdis: ī iſto ſcōo exeq̄t̄ ꝓpoſitū/ ibi: Surrexit interea. Circa p̄muū ſciēdū ꝙ Gen. xlvj. a. vbi agit̄ de deſcēſu iacob in egyptū: noīa eoꝝ q̄ cū eo deſcēderūt ibi ſunt exp̄ſſa in pticulari: ſed hic p modū cuiuſdā recapitulatōis ꝓpter ꝯtinuationē p̄dictā exp̄munt̄ tm̄ in pticulari noīa iacob et filioꝝ eiꝰ ⁊ alioꝝ tm̄ in generali/ cū dꝛ: b ¶ Singuli cū d. ⁊c̄.i. cū familijs ſuis introierunt. c ¶ Erāt igit̄ ⁊c̄. In hebꝛeo habet̄ ſeptuaginta. Qualiter aūt iſte numerus variet̄ in pluribꝰ ſcripture locis: ⁊ cōcoꝛdātia apparentis diſſonātie dicta ē ſup ca. xlvj. Gen. d ¶ Ioſeph autē ⁊c̄. Iſtud dicit̄ q; q̄diu vixit: bñ fuit filijs iſrł in egypto: ⁊ poſt moꝛtē eiꝰ q̄diu fuit memoꝛia de bñficijs eiꝰ. e ¶ Filij iſrł ⁊c̄. Dicūt hebꝛei ꝙ mł'ieres hebꝛee in q̄libet ptu pariebāt plures pueros: et aliqñ vſq; ad q̄ttuoꝛ: aliqñ vſq; ad ſex: ideo dicit̄: f ¶ Et q̄ſi ⁊c̄. Sic p germīatiōz vniꝰ grani naſcūt̄ ſił mł'ta grana. g ¶ Ac roboꝛati ⁊c̄. Hoc dꝛ h̄ ad cōtinuādū reſpectu ſequentiū: q; talis multiplicatio fuit occaſio affligēdi ppl'm vt poſtea dꝛ: h ¶ Surrexit. Hic moyſes exequitur Diuiſio

Allegoꝛice. a ¶ Hec ſūt noīa fi. ⁊c̄. Per filios iſrł exiſtētes in egypto: allegoꝛice ſignificant̄ chꝛiſtiani degētes ſub impio romano. In p̄mitiua ꝟo eccl'ia p p̄dicatōez apl'oꝝ alioꝝūq; diſcipuloꝝ miracl'is euidētibꝰ ꝯfirmatā/ multiplicati valde fuerunt chꝛiſtiani p oꝛbē qō notat̄/ cū dꝛ: e ¶ Filij iſrł cre. ⁊c̄. Sed p imperatoꝛes romanos fuerūt multū afflicti in fodiēdo arenam et Allego.

Moꝛa. a ¶ Hec ſt. Per filios āt iſrł manētes cū egyptijs intelligi pñt ꝟtuoſi manētes cū vitioſis. p regē aūt egypti diabolꝰ q̄ dꝛ p̄nceps huiꝰ mūdi. Ioh. xij. e. Hic āt rex excitat ppl'z ſuū.i. maloꝝ collegiū ad pſecutōez iuſtoꝝ vt p īpatiētiā frāgāt̄ ſed freq̄nter auxiliāte deo: p hoc magis ꝯcreſcūt in ꝟtute p meritū patiētie: niſi enī eēt pſecutio tyrānoꝝ nō eēt gł'a martyꝝ. Per obſtetrices que fauerūt ppl'o iſrł ꝯtra mandatū pharaonis intelligunt̄ boni p̄ncipes et p̄lati q̄ fauēt bonis ⁊ iuſtis ꝯ volūtatē diaboli. Moꝛalit̄

Margin: C; † Gen. 46. b; Diuiſio; D

E israel: neq; in luto ⁊ latere cõſumpti: neq; maſculi eorũ necati ⁊ femĩe viuificate: ſ; cũ cepit regnare qui nõ nouerat ioſeph. Si dñs regit nos ⁊ ſenſus mẽtis vł aĩe nr̃e illuminat̃ a deo / memorãs chriſtũ reſurrexiſſe a mortuis in egypto. i. in carne nr̃a / ſpũs nr̃ regnũ cũ iuſticia tenet: ⁊ filios iſrł. i. ſenſus rõnabiles / vel virtutes in luto ⁊ latere non cõſumit: nec curis terrenis atterit. Si hoꝝ memoriã ſenſus nr̃ ꝑdiderit chriſtum neſcierit: tũc ſapiẽtia carnis que eſt inimica deo ſuccedit in regnũ. Alloquit̃ gentẽ ſuã. i. corporeas voluptates ⁊ vitioꝝ ducib⁹ ad ꝯſiliũ vocatis: deliberat cõtra filios iſrł quõ circũueniant̃ / opprimant̃ luto / et latere affligant̃ / mares exponãt / feminas alant: edificent ciuitates egypti et ciuitates munitas. Nec putandũ eſt diuinos libros egyptioꝝ geſta narrare ſine cauſa: ſed q̃ ſcripta ſunt ad nr̃am doctrinã ſcripta ſunt: Ro. xv. a. vt q̃ hec audis ſi forſitan bapticatus es ⁊ annumeratus ĩter filios iſrł: ⁊ ſuſcepiſti ĩ te dñm regẽ: ⁊ poſt hec volueris declinare et opa ſecłi agere: actus terre ⁊ lutea explere miniſteria: ſcias q̃ ſurrexit in te rex alius q̃ neſcit ioſeph / rex egypti: ipſe te cogit ad opa ſua ⁊ laterẽ opari et lutũ: ipẽ ſup appoſitis mgr̃is ⁊ cõpulſoribus ad opa terrena flagellis agit: vt edifices illi ciuitates: ꝑ ſeculũ diſcurrere facit: maris ⁊ terre elemẽta ꝓ cupiditate turbare: forũ litibus pulſare: ⁊ ꝓ exiguo terre ceſpite ꝓpinquos iurgũs fatigare / caſtitati inſidiari: decipe innocentiã domi feda / foris crudelia: intra ꝯſcientiã flagitioſa cõmittere: in hmõi cito te regi egypti militare: qđ ẽ mũdi hui⁹ ſpiritu agi. a ¶ Prepoſuit itaq; eis. ⁊c. Orige. Alleg. Diabolus cõuocata gente ſua: opprimere cupit rõnabilẽ ſenſum: q̃ nunc figuraliter dicit̃ iſrł: p̃ficit mgr̃os operũ: q̃ cogant eos diſcere opa carnis: ẜm illud Ps. cv. f. Cõmixti ſunt inter gẽtes: ⁊ didicerũt opa eoꝝ. Docet edificare ciuitates pharaoni: phiton q̃ ſignificat os defectiõis vel abyſſi: ⁊ rameſes q̃ eſt cõmotio tinee: ⁊ on. i. heliopolis q̃ dicit̃ ciuitas ſolis: deficit os cũ mẽdaciũ loquit̃ a veritate et ꝓbationibus. Ille ab initio mẽdax fuit: ⁊ iõ tales ciuitates vult ſibi edificari / os abyſſi: q̃ abyſſus ꝑditionis ei⁹ eſt loc⁹. Alia ei⁹ ciuitas ẽ cõmotio tinee. Qui enĩ eũ ſeq̃tur ibi theſauricat vbi tinea demolit̃ ⁊ fures effodiũt ⁊ furãtur Matth. vj. c. Ciuitatẽ quoq; ſolis edificat falſo nomĩe: q̃ trãſfigurat ſe in angelum lucis. In his occupat mẽtes q̃ facte ſunt vt videãt deũ. Proſpicit tñ ĩminere ſibi bella et maturũ gẽtis ſue exitiũ. Ideo dic̃ gens iſrł valet ſup nos vtinã ⁊ nos ſentiat valere ſup ſe vt. ſ. cogitationes ⁊ ꝯcupiſcẽtias malas q̃s ĩmittit nõ ſuſcipiã: ſ; iacula ignita ſcuto fidei repellã: ⁊ in oĩbus q̃ ſuggeſſerit dicã Matth. iiij. b. Uade retro ſathanas Scriptũ eſt enĩ Deut. vj. c. Dñm deũ tuũ adorabis: ⁊ illi ſoli ſeruies. S; ⁊ hoc ꝙ dicit ne forte accidat nobis bellũ ⁊ ꝯſentiãt hi cũ aduerſariis nr̃is. Ex ꝓpheticis vocib⁹ p̃uidet ſibi vẽturũ bellũ: ⁊ derelinquendũ ſe a filiis iſrł: ⁊ ꝙ cõſentiãt aduerſario ei⁹: ⁊ adiiciãt̃ ad dñm: hoc eſt qđ Hieremias ait. Hier. xvij. b. Clamauit ꝑdix ꝯgregauit q̃ nõ peperit: Fecit diuitias ⁊ nõ in iuditio: In dimidio dierũ eius derelinquẽt eũ: ⁊ ĩ nouiſſimis ſuis erit ſtult⁹. Intelligit ergo ꝑdicẽ ſe q̃ nõ peperit cõgregaſſe ⁊ qđ hi quos ſine iudicio ꝯgregauit relinquẽt eũ: ⁊ ſequent̃ chriſtũ q̃ genuit. Ipẽ ſtultus remanebit cũ ad factorẽ ſuũ ⁊ parentẽ vniuerſa creatura ꝯfugerit: iõ ĩdignat̃ dicẽs Ne expugnãtes nos exeant de terra nr̃a. Nõ vult nos exire de terra ſua vt ſemꝑ portem⁹ imaginẽ terreni ne eo relicto fugiam⁹ ad eũ q̃ p̃parauit regnũ celoꝝ: relinquẽtes imaginẽ terreni ⁊ ſuſcipiẽtes imaginẽ celeſtis. Ideo ſtatuit mgr̃os opeꝝ qui artes ſuas doceãt: ⁊ nos artifices malitie faciãt et q̃ ſunt

multi magiſtri

Allegori.

Als tra / meſſes

2. Co. 11. c

a ¶ Dixit inſipiẽs in corde ſuo nõ eſt deus. Ps. xiij. a. ¶ chriſtum.

qui ignorabat ioſeph. Et ait ad a

a ¶ Apoſtatas ãgelos. b ¶ Corporeas voluptates. c ¶ Sanctorũ deũ videntiũ.

populũ ſuum: † Ecce ppłs filioꝝ b iſrł mult⁹ ⁊ fortior nobis eſt: Ue c d

a ¶ Sapiẽtia: ſc; carnis que eſt inimica deo. b ¶ Corporaliter vel ſpiritualiter.

nite / ſapiẽter opprimam⁹ eum: ne e

¶ numero vel merito.

forte multiplicet̃: ⁊ ſi ingruerit cõ

a ¶ chriſti ⁊ militie eius. b ¶ Ne. ¶ chriſto ⁊ angelis ſuis vel diſcipulis.

tra noſ bellũ / addat̃ inimicł nr̃is /

a ¶ Exuẽs imaginẽ terreni hoĩs: vñ Egredere de ẽra ⁊ de cognatiõe tua: Geñ. xxxj. b.

expugnatiſq; nobis egrediatur f

a ¶ demones diuerſoꝝ vitiorũ artifices

a e terra. Prepoſuit itaq; eis mã / g

¶ vt p̃ncipalia vitia. a ¶ Terrenorũ.

giſtros operum vt affligerẽt eos h

a ¶ corpis vel aĩe. b ¶ in q̃bus ſeruiãt

oneribus. Edificauerũtq; vrbes i

diabolo. a ¶ diſſipatori vel malleo vniuerſe terre. b ¶ os defectionis vel abyſſi.

tabernaculorũ pharaoni / phitõn

a ¶ cõmotionẽ tinee vel malitiã detinẽtem. b ¶ cũ diabol⁹ chriſtũ ⁊ chriſtianos occidit nũer⁹ fideliũ creuit: vñ: Cũ enĩ̃ infirmor tũc fortior ſu;. Et virtus in infirmitate ꝑficitur.

et † rãmeſes. Q̃tõq; opprime / k

bant eos / tanto magis multipli/

cabant̃ ⁊ creſcebant. Oderantq; l

a ¶ Sanctos deum videntes. b ¶ mũdani.

filios iſrael egyptij: ⁊ affligebant m

illudentes eis ⁊ inuidentes: atq; n

ad amaritudinẽ ꝑducebant vitã

¶ Lutulentis. ſ. ⁊ terrenis.

eorum operibus duris luti ⁊ late

ris: oĩnĩq; famulatu quo in terre

ſes exequit̃ ꝓpoſitũ de ppłi liberatiõe: ⁊ p̃mo deſcribit̃ afflictio iſrael. ſcđo prouiſio ducis liberantis ca. ij. tertio afflictio regis ca. v. et quarto eductio plebis ca. xij. circa medium ca. Uocatiſq; moyſes ⁊ aaron. Adhuc p̃mittit̃ afflictiõis cauſa. ſecũda afflictio ipſa / ibi: Prepoſuit itaq;. Cauſa autẽ vna afflictionis populi iſrael ſuit mutatio regni: quod fuit tranſlatũ ad alia; domum: vt dicit Ioſephus: ⁊ hoc notat̃ cum dicitur: Surrexit interea rex nouus ſuper egyptũ: ⁊ in talibus mutationibus frequẽter cõtingit ꝙ illi qui prius erant dilecti in regno fiunt odioſi. a ¶ Qui ignorabat opera ioſeph / ꝓpter dictam mutationẽ vel tẽporis longitudinẽ. Cauſa alia afflictionis populi fuit inuidia egyptiorũ contra filios iſrael / eo ꝙ egyptij luxurioſi erant ⁊ inordinate viuẽtes: ⁊ ex hoc fiebant debiliores in corporib⁹ et minus apti ad productionẽ prolis: et pauperiores in tẽporalibus. Filij aũt iſrael cõtrario modo viuẽtes: erãt fortiores in corporibus: ⁊ plus in prole multiplicabant̃ ⁊ in diuitijs / qđ notatur cum dicit̃: b ¶ Ecce popul⁹ filiorũ iſrael multus eſt. ſ. in numero. c ¶ Et fortior nobis eſt / in robore ⁊ diuitijs. Iſte eſt modus inuidi ꝙ bonũ aliorũ ſibi maius videatur q̃; ſit: licet enim filij iſrael fortiores et ditiores eſſent vulgaribus egyptijs facta cõparatione numeri ad numeru;: tamẽ rex / nobiles ⁊ potẽtes fortiores erãt in diuitijs ⁊ potẽtia: et vulgares homines multo plures q̃; filij iſrael. d ¶ Uenite ſapiẽter ⁊c. iſte eſt modus ſuperbi ꝙ aſtutiam ſerpentinã ſuam putet ſapientiã / cum tamẽ ſapientia nõ poſſit eſſe niſi reſpectu finis boni / et per mediũ cõueniens. e ¶ Ne forte multiplicet̃ / ad hoc enim intẽdebant eos affligere laboribus / vt minus poſſent vacare amplexibus ⁊ generationi. f ¶ Expugnatiſq; nobis ⁊c. in damnũ noſtrũ: quia filij iſrael magnum cenſum reddebant regi annuatim: ⁊ faciebant multa opa egyptijs: erant enim ſubtiliores eis in artificialibus. g ¶ Prepoſuit itaq; Hic deſcribit̃ ipſa afflictio populi: et primo in occulto. ſecũdo in aperto / ibi Precepit autẽ. Circa primum dicit. Prepoſuit eis magiſtros operum: et iſti erãt egyptij odiẽtes eos. h ¶ Ut affligerent eos oneri. i. corporalibus laboribus: que licet eſſent ad vtilitatem regis: tamẽ principaliter intendebãt debilitatem filiorum iſrael: vt minus poſſent generare et prole; debiliorem facerent. i ¶ Edificauerũtq; vrbes ta. ⁊c. In hebreo habet̃: Theſaurorũ: quia facte ſunt ita fortes / ac ſi deberẽt ibi reponi theſauri: ⁊ ibi poſuit rex egypti milites: ne aliquis filiorũ iſrael poſſet egredi regnum abſq; regis licentia: nec aliquis exterorũ ingredi. erãt enim huiuſmodi fortalitia in extremitatibus regni. k ¶ Quãtoq; opprimebant eos / tanto magis multiplicabant̃. Quia nõ eſt conſilium contra dominũ: Prouerb. xxj. d. l ¶ Oderantq; filios iſrael egyptij / iſtud odium oriebat̃ ex inuidia predicta. m ¶ Et affligebãt illudentes eis. verbis duris ⁊ pungitiuis. n ¶ Atq; ad amaritudinẽ ꝑducebant vitam eorum ⁊c. Tum ꝓpter grauitatẽ operum. Tum propter eorum vilitatem. Dicit enim Ioſephus ꝙ compellebantur exportare feces et immunditias de vicis extra ciuitatem.

Dixit autẽ rex

arenam ⁊ deportando pro thermis edificãdis: ⁊ hoc notatur cum dicitur: g ¶ Prepoſuit itaq; eis magiſtros operum qui eos affligerẽt oneribus ⁊c. Poſtea vero preceperunt chriſtianos in confeſſione chriſti conſtanter perſeuerantes occidi. Puſillanimes autem chriſtum negantes in vita dimitti / quod notatur per hoc cum dicitur:

Precepit autẽ

multi mgr̄i malicie quos p̄fecit pharao qui imperāte exigūt/ ex
torquēt terrena opa. Jdō chriſto veniēte fecit alios doctores
cōtra illos pugnātes: qui ſubÿciētes oēs p̄ncipatus eoꝝ: po/
teſtates ⁊ v̄tutes defendāt a violētia filios iſrl': ⁊ doceāt iſrae
litica opa ⁊ mēte videre deū/ relinq̄re opa pharaonis: exire d̄
terra egypti: egyptios mores ⁊ totuз
veterē hominē cū actibus ſuis exuere
⁊ induere nouū qui ſm deū creat⁹ eſt.
¶ Jſid. Alle. Jſrael pplm chriſtianū:
pharao çabulū ſignificat/ qui luti ⁊ la/
teris imponit grauiſſimū iugū: ſeruitu
tem. ſ. terreni ⁊ lutulēti opis admixtis
paleis. i. leuib⁹ et irrōnabilib⁹ factis:
vt oibuſ onere peccatoꝝ oppreſſis: ne
mo ſit qui regnū ei⁹ diſpdat aut vincat
a ¶ Dixit aūt rex ⁊c. Orige. Alle.
Hec nō ſolū in mūdo qui egypt⁹ ſpūa
liter dicit: ſed in vnoquoq; nr̄m depre
hendim⁹. Princeps huius mundi nō
vult viuificari maſculos ſed feminas.
Jn femina caro ⁊ affectus carnis deſi
gnat: vir aūt rōnabilis eſt ſenſus: ⁊ in
tellectualis eſt ſpūs: qui pōt celeſtia ca
pere: deū intelligere: q̄ ſurſum ſunt q̄/
rere: hūc odit p̄nceps egypti: ⁊ necari
cupit: cupit aūt q̄ carnis ſunt viuere: ⁊
q̄ ad materiā ptinēt corpalē: hec nō ſo
lum viuere/ ſed augeri et excoli. Vult
enī vt oēs carnalia ſapiant: tpalia ⁊ q̄
ſunt ſup terrā q̄rant: nemo leuet ad ce
lum oculos/ nemo req̄rat vn̄ huc vene
rit/ nemo patriā paradiſū recordetur.
Cū ergo videris hoīes in voluptatib⁹
vitā ducere: luxu fluitare: ꝯuiuÿs ⁊ im
pudicitÿs operam dare: ſcito q: in his
rex egypti maſculos necat: ⁊ viuificat
feminas. Si v̄o vnū de mille ad deuз
cōuerti: oculos ſurſuз erigere: eterna
q̄rere/ odiſſe delitias ⁊ luxuriā/ amare
ꝯtinētiā: iſtū q̄ſi maſculū necari cupit/
pharao pſequit: mille machinis oppu
gnat: odit tales viuere in egypto nō ſi
nit. Jnde eſt q in hoc mūdo ſerui dei
habent ꝯtēptui expoſiti ꝯtumelÿs: in
de in eos odia ⁊ pſecutiones ꝯcitant.
B b ¶ Obſtetricib⁹ hebreoꝝ quaꝝ
Orige. Jſte etiā obſtetrices corrūpe/
re nitit: quaꝝ vna vocabat ſephora. i.
paſſer: altera phua. ſ. rubēs vl' verecū
da: p has necari mares ⁊ viuificari fe/
minas q̄rit: ſed ⁊ timebāt obſtetrices
deū ⁊ nō ſicut p̄cepit eis fecerūt. Obſtetrices docuerunt ante
nos quādā rōnabilis eruditōis formā tenere. obſtetrices enī
medice ſunt: ⁊ tam maſculos naſcētes q̄ feminas fouēt. Eru/
ditio ergo cōis eſt rōnabilis ſciētia ⁊ ad oēm pene puenit ſen
ſum: oēs inſtruit ⁊ fouet. Si q̄s in ea virilis animi fuerit q̄ ve
lit celeſtia q̄rere: diuina ſectari: velut medicat⁹ ⁊ fortis: p has
eruditiones ad diuinoꝝ intelligentiā paratior veniet. Eſt enī
vna velut paſſer/ q̄ celſiora docet ⁊ rōnabilis doctrīe pennis
in altū puocat. Altera rubens vel verecūda moralis eſt: mo/
res cōponit: verecundiā docet ⁊ honeſtatē. Mihi tn̄ q: dicit
ſcriptura de his q timebāt deū ⁊ nō fecerūt p̄ceptū regis egy
pti: vident vtriuſq; teſtamēti figurā ſeruare: ⁊ ſephora q̄ paſ/
ſer interp̄tat: legi que ſpūalis eſt cōuenire. Phua v̄o que ru
bens vel verecūda indicare euāgelia/ que chriſti ſanguine ru
bent ⁊ p vniuerſuз mundū paſſionis cruore rutilant. Ab his
ergo aīe que naſcunt in eccl'ia velut obſtetricibus medicant:
q: de ſcripturis cūcta erūditiōis medicamina cōferunt. Tem
ptat tamē pharao p has necare maſculos/ cū ſtudioſis in diui
nis ſcpturis hereſes ⁊ praua dogmata ſuggerit. Sз ſtat īmo
bile fundamētū dei. Timēt enī obſtetrices deū. i. timorē dei
docēt: q̄ eſt initiū ſapīe. Sic cōpetenti⁹ aptat qd̄ ſeq̄t: q: time
bāt obſtetrices deū: fecerīt ſibi domos. Qd̄ ſm lrām nullā cō
ſeq̄ntiā hз. Nō enī ppterea dom⁹ fit: q: timet de⁹. Si aūt vi
deas quō ſcripture noui ⁊ ve. teſt. timorē dei docētes domos
eccl'ie faciāt/ ⁊ totū orbē domib⁹ orōnis impleāt: rōnabilr ſcri
ptū videbit. Sic ergo iſte obſtetrices: q: timēt deū. i. timorē
dei docent: nō faciūt p̄ceptū regis egypti: ſed viuificāt maſcu/
los: nec tn̄ dicit:

los: nec tn̄ dicit: q: paruerūt feminas viuificātes. Ego aūt cō C
fidēter dico: nō viuificāt feminas. Nec; enī vitia aut luxuria
in eccleſia docent: aut pctā nutriunt/ qd̄ vult pharao cū viui/
ficari feminas iubet. Sed ſola virtus excolit ⁊ nutrit. verum Nota
hec ad vnūquēq; referamus. Si times deū/ nō facias prece/
ptū regis egypti: ille enī p̄cepit vt in
delitÿs viuas/ p̄ſentia ꝯcupiſcas. Tu
ſi times deū ⁊ exhibes officiū obſtetri
cis/ anīe tue ſi ſalutē conferre cupis vi
uificas maſculos. i. interiorē hominez
qui in te eſt medicaris ⁊ foues: et per
actus ⁊ intellectus bonos vitā acq̄ris
eternā. c ¶ Si maſcul⁹ fuerit ⁊c.
Jſid. Jubet pharao maſculos occidi: Allego.
feminas viuere: ſic diabolus ne poſſit
robur fidei p̄ualere: interfectis virtuti
b⁹ vult vitia viuere: forteſq; ⁊ viriles
animi ſenſus: q̄bus diuina ſapim⁹. i.
rōnem/ prudentiā/ cōſtantiā/ innocen/
tiāq; ⁊ fidē nititur occidere: ⁊ qd̄ femi
neū imbecillū fragile ⁊ pronū eſt ad vi
tia cupit ſupeſſe. i. ābitionē/ vinolētiā/
libidinē/ iracundiā/ ⁊ his ſimilia: que
feminarū figura ſunt. d ¶ Que re/
ſponderūt ⁊c. Aug⁹. Q̄rit vtruз Mēdaciū. obſtetricū
talia mendacia approbata ſint auctori
tate diuina: q: ſcriptū eſt deuз benefe/
ciſſe obſtetricibus. Sed vtrū p miſeri
cordia ignoſcebat mēdacia: an etiā mē
daciū dignū p̄mio iudicabat deus: in/
certū eſt. Aliud enī faciebāt obſtetri/
ces viuificando paruulos: aliud pha/
raoni mētiendo. Jn viuificando opus
miſericordie fuit. Mendacio v̄o pro
ſe vtebant: ne pharao noceret illis qd̄
potuit non ad laudem ſed ad veniam
pertinere.

a operibus premebant. Dixit aūt a
a ¶ diabolus. b ¶ legi ⁊ euangelio.
b rēx egypti ōbſtetricibus hebre/
orum: quarum vna vocabatur b
a ¶ paſſer. i. lex ſpūalis. b ¶ rubens vel ve
recūda: q: xp̄i ſanguine euāgelia rubent.
ſephōra: altera phūa: precipiens
¶ Prime natiuitati īſidiat diabol⁹: ⁊ ſuis
p̄cipit vt ſtatim irruāt et fluctib⁹ ſcl'i obruāt
¶ Jeſus vt aſcēdit de baptiſmo duct⁹ ē in de
ſertū a ſpū vt tēptaret a diabolo: ſed vicit ie/
iunādo: vt ieiunÿs ⁊ orōnib⁹ ſcias eē vincē
dum: oblata ſibi mūdi regna ⁊ gloriā cōtem
pſit: vt hic cōtēnendo ſuperes tēptantē.
eis: Quando obſtetricabitis he
breas ⁊ partus tempus aduene/
a ¶ virtus robuſta. b ¶ ſtatim ne p̄ualeāt
creſcentes.
c rit: ſi maſculus fuerit/ interficite
a ¶ vitiū fragile. b ¶ timere docuerunt.
illū: ſi feminā/ reſeruate. Timue c d
¶ Rationalis doctrina ⁊ moralis.
runt autem obſtetrices deum: et
nō fecerunt iuxta preceptū regis
¶ virtutes.
egypti: ſed cōſeruabant mares.
a ¶ princeps huius mundi.
Quibus accerſitis ad ſe rex ait:
Quid nā eſt hoc qd̄ facere volui
d ſtis vt pueros ſeruaretis? Que
a ¶ timore mortis ſue mentiuntur quod pu
niendū eſt: ſed timore dei pueros ſeruauerūt
quod remunerandū eſt.
reſpōderunt: † Nō ſūnt hebree ſi
cut egyptie mulieres: Jpe enī ob
ſtetricandi habent ſcientiam: et
priuſq; veniam⁹ ad eas pariūt.

Nico. de lyra

a ¶ Dixit aūt rex ⁊c. vidēs enī D
rex egypti q ppter grauitatē operum
nō impediebant: ſed magis multipli/
cabant deo hoc faciēte: hebreoꝝ mul/
tiplicationē voluit impedire per obſte
trices: eis p̄cipiēdo vt maſculos inter
ficerēt in pariēdo ⁊ fingerēt eſſe abor/
ſum. b ¶ Quarū vna ⁊c. Dicunt
hebrei q p̄ma iſtarū fuit ioachabet fi/
lia leui: ⁊ ſecūda maria ſoror moyſi: ⁊
fuerūt binomie: vt dicunt: ⁊ ſm hoc ex
ponunt quod ſequit infra. Et quia ti/
muerūt obſtetrices deū: edificauit illis domos. ſ. domū ſacer/
dotalē ⁊ regiā: q: p̄dicta iochabet fuit mater aaron: vt dicūt:
cui ⁊ poſteris eius datū eſt ſacerdotiū: ⁊ maria cōiuncta eſt ca
leph in mr̄imonio: q̄ altero noīe dicta eſt ephrata: ⁊ ab ea de/
noīata eſt ciuitas bethleē: vt. ſ. dictuз eſt Gen. xxxv. ⁊. xlviij.
de q̄ ciuitate natus eſt dauid primus rex de tribu iuda. Sed
iſtud dictū ꝯtrariat textui p̄cedēti ⁊ ſequēti: q: dictū eſt prius
ca. iſto q iam an̄ mortuus erat ioſeph ⁊ oēs frēs ei⁹ ⁊ oīs co/
gnatio eius. ſ. q̄tum ad illos qui ingreſſi fuerāt egyptū cū ia/
cob: inter q̄s iochabet filia leui ꝯtinet vt dictū eſt Gen. xxxvj.
et ſic iam an̄ erat mortua. Jtē in ſequētib⁹ ca. iſte obſtetrices
ad ſui excuſationē dixerūt: Nō ſūt hebree ſicut egyptie mulie
res: ipſe enī habēt obſtetricādi ſcīam: ⁊ p̄uſq; veniam⁹ ad eas
pariūt: q̄ excuſatio nulla eēt niſi due obſtetrices p̄dicte eſſent
egyptie. Jtē nō ē veriſilē q rex volēs occulte īterficere maſcu
los hebreoꝝ/ h' exeq̄ret p mulieres hebreas: ⁊ iō dicēdū q nō
fuerūt ille due p̄noīate de q̄bus certū eſt q fuerūt hebree: ſed
fuerūt egyptie mulieres q̄s rex p̄fecit dicto opi nephario: vt
ſuū ppoſitū aſſeq̄ret. Tenēdū eſt enī q ſub iſtis duab⁹ q̄ nō
ſufficerēt p tanto pplo fuerūt plures alie ad iſtud miniſteriū:
ſed de duab⁹ p̄ncipalib⁹ tm̄ fit hic mētio in q̄b⁹ rex idē p̄ceptū
dedit alÿs ſibi ſubiect⁊. c ¶ Si femia reſer. Tum q: multi
plicatio feminaꝝ nō poterat rebellionē cōtra regē facere. Tū
q: rex volebat eis vti ad luxuriā egyptioꝝ ⁊ ad aliq̄ opa q̄ mu
lieres egyptie facere neſciebāt. d ¶ Timuerunt autē ⁊c.
Tū q: informate fuerūt de ꝯtrario p hebreas mulieres oñdē
tes eis offēſā dei. Tū q: horruerīt mortē fraudulētā inocētiū.

E ☞ ꝑtinere. Nec hinc auctas mẽtiendi data eſt eis: de qb⁹ dicit:
Apo. 14. b Et nõ eſt in ore eoꝝ inuentũ mẽdaciũ. Quorũdã enĩ vita lõge
inferior a ꝓfeſſione ſctõꝝ / ſi habeat iſta mẽdacioꝝ pctã: ꝓue/
ctu ipõ ꝛ indole ferunt: ꝓſertim ſi bñficia nõdũ norũt expecta/
re celeſtia ſed circa trena occupant. Quoꝝ aũt iã ꝯuerſatio in
celis eſt: non eos eſtimo lingue modũ
circa ꝟitatẽ falſitatẽq͡ꝫ exẽplo obſtetri/
cũ dbere iformare. a ¶ Bñ ergo ꝛc.
Greg. Sumope canẽdũ eſt mendaciũ
q͡uis ſit culpe leuioris: ſi q̃ſq͡ꝫ mẽtiat
Sap. 1. c. ꝓſtãdo bñficiũ. Sed qꝛ ſcptũ eſt: Os
Pš. 5. b. qð mẽtit occidit aĩaꝫ. Et pdes oẽſ q̃ lo
†22. q. 2. c. quũt mẽdaciũ. h q̃ꝫ pfecti refugiũt / vt
ſi q̃libet nec vita cuiuſlibet p eoꝝ fallaciã defen
dat / ne noceãt aĩe ſue dũ nitunt ꝓdeſ/
ſe carni aliene: q͡ꝫq͡ꝫ h pctĩ genus facile
credim⁹ relaxari. Nã ſi q̃libet culpa ſe
quẽti pia oꝑatiõe purgat: q͡ꝫto magis
hec facile abſtergit: quã mr̃ boni oꝑis
pietas comitat. Multi ꝟo oſtetricum
fallacia conant aſſerere h gen⁹ mẽda/
cij non eſſe pctm̃: qꝛ edificauit eis dñs
domos / in q̃ magis cõpẽſatiõe noſcit
q̃d culpa mẽdacij mereat. Nã benigni
tatis eaꝝ merces: q̃ potuit in eterna vi
ta retribui / ꝓ culpa mẽdacij in terrenã
cõpenſationẽ declinata eſt: vt in vita
ſua quã mẽtiẽdo tueri voluerũt: q̃ fece
rũt bona ꝑciperẽt: ꝛ vlteri⁹ qð expecta
rent mercedis premiũ non haberent.
Nam et ſi ſubtiliter perpendat: amore preſentis vite mẽtite
ſunt / nõ intẽtione mercedis. Parcendo enim conate ſunt in/
Edificare domos fantiũ vitã tegere mentiẽdo ſuã. ¶ Aug⁹. in libro de locutio
nib⁹: Et qꝛ timuerunt obſtetrices deũ edificauit illis domos
Nũq̃d antea domos nõ habebãt: an ad diuitias hoc ꝟbũ pti/
net: vel poti⁹ ad aliq̃s rei familiaris idoneas facultates: Si/
mile enĩ videt qð ait iacob ſocero ſuo. Nunc ꝑ qñ faciã ꝛ ego
mihi domũ. Dixerat enĩ ꝙ creuerãt pecora laban ſub illo / qð
ipẽ laban ꝯfeſſus eſt dicẽs: Bñdixit me deus in introitu tuo.
Subintelligit ꝑ ſicut ꝛ tu: h enĩ videt valere qð ait: ꝛ ego vt
F ad ipam domũ faciendã ꝑtinere videat / qð ꝯſequẽter a laban
Moralit merces ſtatuẽda ꝓponit. b ¶ Precepit ꝑ ꝛc. Orig. Mo
ral. Egyptij q̃b⁹ hic ꝑcepit pharao: feminas tm̃ viuificãt / ode/
rãt maſculos: oderũt enĩ virtutes / vitia nutrierũt. Nũc q̃ꝫ in/
ſidiant egyptij: ſi naſcat maſculus hebreis vt ſtatim interfici/
ant / niſi caueãt obſeruẽt ꝛ occultẽt. Refert ſcriptura qð de tri
bu leui aliq̃s genuit maſculũ: ꝛ vidit infantẽ eſſe elegãtẽ: ꝛ oc/
cultauit eũ. Ne ꝑ iuſticiã nr̃am faciamus corã hoĩb⁹: ſed clau
ſo oſtio oremus patrẽ nr̃m in occulto / ꝛ neſciat ſiniſtra q̃d faci
at dextrea: ne deripiat ab egyptijs: inuadat / fluctib⁹ ſubmer/
Nota gat. Si facio elemoſynã qꝛ eſt op⁹ dei / maſculũ genero. Sꝫ ſi
laudẽ ab hoĩbus q̃ro ꝛ nõ occulto: rapit ab egyptijs: in flumẽ
mergit: ꝛ tãto labore tãtoq͡ꝫ ſtudio egyptijs maſculũ genui.

¶ qꝛ timuerũt deũ. a ¶ abũdãtiam.
a Bñ ꝑ fecit de⁹ obſtetricib⁹. ꝛ cre
uit ppl̃s: ꝯfortatuſq͡ꝫ eſt nimis. †
a ¶ abũdãtiã tribuẽdo.
et qꝛ timuerũt obſtetrices deũ ẽdi a b
¶ ad lr̃am vel filios dedit.
b ficauit illis domos† Precepit ꝑ
a ¶ diſſipãs vel aptio oris: vel os abyſſi.
b ¶ demonib⁹ vel iniq̃s hoĩbus vel vitijs.
pharao omni pplo ſuo dicens:
¶ opus bonum. ¶ virtutum.
Quicq̃d maſculini ſex⁹ natũ fue d
¶ fluctus ſeculi. ¶ vitiorum.
rit in flumẽ ꝓijcite: q̃cq̃d feminei e f
reſeruate.

Ca: II

¶ rõ. ¶ amrã. ſ. cui⁹ vxor iocha
c Egreſſus eſt poſt hec vir g
bet. a ¶ familia. b ¶ ſanctoruꝫ
qui additi deo.
de domo leui / accepta †

Nico. de lyra

Iniectio moyſi in aquis ⁂ a ¶ Et qꝛ timuerũt obſtetri. deũ. Parcendo maſcul̃
dei timore ꝛ facti horrore. b ¶ Edificauit illis domos.
Beatus Grego: dicit domos. ſ. tpales multiplicando eis bo/
na tpalia. Beat⁹ aũt hiero. ſup Eſa. dicit: domos. i. ꝟtutes ꝓ
quib⁹ in celeſtibus requieſcerẽt: ꝓpter quod dicendũ ꝙ vtroq͡ꝫ
modo debet intelligi: qꝛ ꝓpter pietatẽ erga innocẽtes ꝛ timo/
rẽ dei / dñs dedit eis grãm ꝑ quã ꝯuerſe fuerũt ad fidẽ vnius
dei ꝛ ritũ hebreoꝝ: ꝛ ſic de⁹ edificauit eiſ domos ſpũales. Nec
h abſtulit mẽdaciũ ipaꝝ: qꝛ fuit officioſum ꝛ veniale pctm̃ / qð
nõ aufert grãm: ſic nec mẽdaciũ iudith abſtulit ei⁹ meritũ ex/
ponẽdo ſe piculo ꝓ liberatiõe ppl̃i ſui: lꝫ aliq̃ mõ diminuerit.
Fuerunt etiã ille obſtetrices in pplo iudeoꝝ ĩter maiores ꝓ/
mote: ꝛ ſic edificauit eis domos tpales: ſic ĩ libro Joſue legit
factũ ð Raab q̃ ſuſcepit exploratores: ꝙ ꝯuerſa ad fidẽ iũcta
eſt ĩ mr̃imonio ſalmon ꝑncipi trib⁹ iude: ꝛ in libro Judith de
achior quõ cõuerſus eſt ad fidẽ iudeoꝝ et in illo pplo ꝓmot⁹.
c ¶ Precepit ergo ꝛc. Hic deſcribit afflictio manifeſta: vi
dẽs enĩ rex egypti ꝙ ꝑ obſtetrices maſculi hebreoꝝ nõ occide/
bant occulte: voluit h facere manifeſte. vñ dicit: Precepit
ergo pharao omĩ ꝛc. i. egyptijs inter q̃s manebãt hebrei.
d ¶ Quicq̃d ma. ꝛc. Ipis hebreis. e ¶ In flumen ꝛc.
Nõ enĩ dicit iugulate: qꝛ ꝓiectio intra flumẽ erat min⁹ horrẽ
da ad exequẽdũ egyptijs ꝛ cito poterat fieri: qꝛ Nilus fluui⁹
diuiditur in
diuidit in mlt̃ loc̃ ꝑ terrã egypti. f ¶ Quicq̃d feminini
reſeruate. Ex cauſa ꝑcedeeti.
Allegorice. c ¶ Precepit aũt ꝛc. Quicq̃d maſculini ſex⁹
natũ fuerit ĩ flumẽ ꝓijcite: q̃cq̃d ãt feminei reſuate. ꝑ maſclos
enĩ chriſtiani ꝯſtantes intelligunt: feminas. ꝑ ꝟo icõſtãtes.
¶ Exodi ĩ ca. j. vbi dr ĩ poſtil. Nã alia
afflictiõis ppl̃i fuit inuidia egyptioꝝ.

Additio. Tãta multiplicatio filioꝝ iſrl̃ non videt
attribuẽda naturalib⁹ cauſis tm̃ / vt puta: qꝛ iordinate viuebãt ꝛ hmõi, ꝓut in
poſtilla: ſꝫ ꝑncipali⁹ attribuẽda eſt vo
lũtati diuine h miraculoſe agẽti: vt ꝓ/
miſſionẽ adimpleret pr̃ibus factã. vñ
Geñ. xxij. dicit abrae: Multiplicabo
ſemen tuũ. Similiter ꝛ alijs pr̃ibus: ꝛ
h ptꝫ ex mõ loquẽdi ſcpture / cũ dicit in
h ca. Filij iſrl̃ creuerũt q̃ſi germinãtes
Ex q̃ vidr ꝙ ml̃tiplicatio eoꝝ erat tãta
ꝙ aſſimilabat germiatiõi terrenaſcẽ/
tiũ q̃ ex paucis granis multũ fructum
affert: ꝛ iſto mõ dr Ezech. xvj. a. Mul
tiplicatã q̃i germẽ agri dedi te Idẽ ptꝫ
ex hoc qð ſequit ĩfra eo. ca. Quãto op
primebant eos tãto magis multiplica
bant ꝛ creſcebãt: qð nõ eſt ꝑm curſum
cõmunẽ naturalẽ / vt manifeſtũ eſt. vñ
Deu. x. a. legit: Ipẽ ẽ de⁹ tu⁹ q̃ fecit ti/
bi hec magnalia: ꝛ terribilia q̃ viderũt
oculi tui. Et ſeq̃t: In. lxx. aĩab⁹ deſcẽ/
derũt pr̃es tui in egyptũ: ꝛ ecce nũc ml̃tiplicauit te dñs deus
tu⁹ ſicut aſtra celi.

Replica correctorij ꝯ Burgeñ. ca lũniatorẽ. Circa ꝑmũ Exodi poſtillator vo/
lẽs aſſignare cãs odij egyptioꝝ ad filios iſrl̃ dicit vnã fuiſſe:
qꝛ filij iſrl̃ ordinate viuẽtes erãt fortiores corpe / ꝛ abũdãtio/
res ĩ ꝓle ꝛc. Inde traxit Burgeñ. iponẽſ poſtil. ꝙ ꝑ h voluit
multiplicatiõis iſrl̃ cãm aſſignare ſolũ naturalẽ / qð tñ falſũ eſt
qð Burgẽ. patere potuit ſi plene poſtillatorẽ vidiſſꝫ: ſꝫ more
tẽptãtiũ ei⁹ dicta trũcati videre voluit: ꝛ ſic ſepe occaſionẽ ꝯ/
dicẽdi ſũpſit: poſtil. eĩ. ĩ. e. ca. reprobãs malitiã egyptioꝝ ipe/
dire volẽtiũ ml̃tiplicatiõeꝫ filioꝝ iſrl̃. dic̃: Nõ ẽ ꝯſiliũ ꝯ dñm. h
vñ ptꝫ eũ ſentire ꝙ op⁹ dñi fuit tãta ml̃tiplicatio. Et. ĩ. eo. ca.
dic̃: Videſ rex egypti ꝙ ꝓpt̃ ꝑuitatẽ opeꝝ nõ ipediebãt / ſꝫ ma
gis ml̃tiplicabãt: deo h faciẽte q̃ nihil mãifeſti⁹ dici põt q̃ꝫ ꝙ il
la multiplicatio fuit ꝑ deũ naturã adiuuãte. Glo. ordi.

Ca. II

Egreſſus eſt ꝛc. Ra. Hinc ioſephus ait:
Metuẽs aũt amram ne capt⁹ regie ire ſuccũberet: ꝛ
ipẽ cũ puero deperiret ꝛ dei ꝓuidẽtiã excluderꝫ: deli
berauit poti⁹ h mõ pueri cõſulere ſaluti ꝓuidẽtiãq͡ꝫ latẽdi hãc
eſſe iudicauit: Vas rotũdũ eſt ex vimine cõplicitũ velut alueo
li magnitudine ꝑparauit: qð ſufficeret vt infans ibi ſpacioſe ia
ceret: Deinde vnxerũt illud bitumine. Natura nãq͡ꝫ bitumis
eſt: vt in viminalib⁹ vaſculis acceſſũ poſſit aq̃ coercere. Illic ꝑ
mittẽtes ĩfãtẽ: ꝛ circa fluuiũ ponẽtes / ei⁹ ſalutẽ deo reliq̃rũt.
Thermut igit erat filia regis: hec dũ luderet circa litt⁹ flumis
portari a fluuio illð vas ꝯſpiciẽs: ꝑcepit vt ad ſe ille alue⁹ por
taret: veniẽtib⁹ aũt q̃ ad hoc fuerãt deſtinati cũ alueo: videns
infantẽ valde gauiſa eſt ꝓpter magnitudinẽ ꝛ ſpeciẽ ei⁹. Tan
☞ to enĩ deus

Nicolaus de lyra

Ca. II

Egreſſus eſt. Hic ꝯſeq̃nter ponit ducis li/
berãtis ꝓuiſio: vbi ꝑmo ei⁹ ꝯditio deſcribit. ſcðo ad li
berãdũ pplm mittit. iij. ca. Adhuc ꝑmo deſcribit ꝯdi/
tio moyſi tpe ꝓſꝑitatis. ſcðo tpe aduerſitatis / ibi: Audiuitq͡ꝫ
pha. Circa ꝑmũ deſcribit natiuitas moyſi. ſcðo educatio nati/
ibi: Ecce aũt deſcẽdebat. tertio iclinatio adulti: In dieb⁹ illis.
Natiuitas ãt moyſi ꝑmo deſcribit ex tribu / cũ dr: a ¶ Egreſ
ſus ẽ p⁹ hec vir de tri. le. Et iſte fuit amrã fili⁹ caath. Et ac
cepit vxorem: iſta acceptio nõ poteſt intelligi de acceptione in
⁂ mr̃imonio / qꝛ

Allegorice. g ¶ Egreſſus eſt p⁹ hec vir. Per virũ q̃ di/
cit a ꝟtute: poteſt intelligi ſpũſctũs q̃ Sap. vij. c. dicit: Om/
nium artifex omnẽ habens virtutẽ. † ¶ Accepita vxore
ſtirpis ſue. i. virginẽ mariã quã ſibi deſponſauit per fidem.
⁂ Que concepit

Moraliter. g ¶ Egreſſus eſt p⁹ hec vir ꝛc. Per quẽ in
telligit ſpũſſctũs rõne ꝑdicta: cui⁹ vxor dicit mẽs bona / ſibi ꝑ
fidem ꝛ deuotionẽ cõiuncta: que concepit filiũ. i. boni operis
ꝓpoſitũ: ꝛ parit / deducẽdo ad effectũ: ſꝫ in ꝑncipio debet ocul
tari / ne ꝑ inanẽ gl̃iaꝫ valeat fruſtrari.

Quanto eni deus ſtudio circa moyſen vſus eſt/ vt ab ipſis q̄ ꝓpter ei⁹ natiuitatē decreuerūt interimere om̄e genus hebꝛeoꝝ alimē/ to ⁊ cura dignus haberet̄: iuſſitqꝫ mulierē adduci thermut re gis filia q̄ daret īfanti mām̄illā. Quo nō accedēte ad illi⁹ vbe ra/ ſed euitāte: ⁊ h̄ in mult⁊ mulierib⁹ faciēte. Maria aſſiſtēs his q̄ fiebāt vt q̄ſi videret̄ ex opib⁹ ei īter alias aſtare/ ait: Fru ſtra o regia has m̄lieres ad nutrimētū īfāt⁊ vocas: q̄ nullā ad eum cognationē habēt. Si vero quandā hebꝛaicarū mulierū adduci p̄ceperis: puto tanqꝫ cōtribulis ſue poterit vbera exci/ pere/ cumqꝫ putaret̄ bn̄ dixiſſe: iuſſit hanc ire vt aliquā q̄ lacta re eū poſſet adduceret. Illa ꝟo accepta hm̄ōi poteſtate/ reuer ſa eſt agens matrē nulli cognitā. Infanſqꝫ grate quodāmodo eius acceſſit ad vbera: ⁊ ſupplicāte re gina cōmiſſum eſt ei cuꝫ om̄i diligētia pueri nutrimentū. Cui ſm rerū euen/ tum nomē eſt impoſitū: eo ꝙ de flumi ne ſit ſaluat⁹. aquā eniꝫ egyptij moys vocant: ys ꝟo ſaluatus cōponentes. itaqꝫ hoc ex ambobus moyſis nomen impoſuerūt. i. ex aqua ſaluat⁹. ¶ Al/ lego. Parētes moyſi quoꝝ fidem et opera lex naturalis decoꝛabat patri/ arche ſunt: a q̄bus ipſe moyſes ⁊ illi q̄ legem lr̄e acceperūt nati ſunt. Trib⁹ ergo menſib⁹ moyſes in domo paren tū natus occultat̄: cū lex vetus tribus tpibus in iudaica plebe ante aduentū chꝛiſti lateret: hoc eſt ſub iudicib⁹/ ſub regibus/ ſub ſacerdotib⁹ donec venit ipſe qui legē dedit: ⁊ per totā mūdi la titudinē ſpūaliter eam obſeruandā gē tibus tradidit. Filia aūt pharaonis ecclīa eſt de gentibus cō/ gregata: que c̄ſuis nūc ꝟo gaudeat parēte: hoc eſt deo patre: tn̄ ante aliū qn̄ idolis ſeruiebat ſecuta eſt patrē. De quo p di/ uinā vocē in pſalmo ad ipſam dictū eſt Ps. xliiij. c. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuā: ⁊ obli. ⁊c̄. Hec ergo exiuit de domo patris: ⁊ venit ad aq̄s baptiſmi vt lauaret̄ a pctīs q̄ cōtraxe/ rat in domo patris ſui: veniēſqꝫ ad baptiſmū ſuſcepit legē: q̄ tūc lex intra fiſcellā erat ſcirpeā ex multis virgultis: ſiue ex pa/ pyro cōtextā ac linitā pice ⁊ bitumine: q̄ꝛ vilibus vtiqꝫ ⁊ terre ſtribus iudeoꝝ ſoꝛdebat ſepta traditiōibus: vſqꝫquo eccleſia ſumpſit illā de paluſtrib⁹ ⁊ luteis loculis carnaliū ſenſuū: ⁊ in tra ſapiētie vere aulas ⁊ regalia tecta hic infantiā ſuam apud ſuos trāſegit: apud illos. ſ. qui ſpūaliter eā intelligere neſcie/ bant puula ⁊ lactentiū cibus/ cū ꝟo ad eccleſiā venit: ⁊ p eā ri te intellecta eſt foꝛtioꝛ efficit̄. Quid igit̄ ꝙ mercedē accepit il/ la q̄ puerū nutriebat a filia pharaonis: niſi ꝙ ſynagoga apud quā lex nata ⁊ nutrita erat ab ecclīa iſtā mercedē accepit/ vt vl tra idola nō coleret: vidēs eos q̄ ex gētibus crediderāt ita con uerſos ad dn̄m: vt penitus reſpuerēt ſimulacra ⁊ vltra nō co/ lerēt: ipſa q̄qꝫ docet̄ erubeſcere idola colere. a ¶ Et videns ⁊c̄. Orige. Alle. Pharaonis filia eſt ecclīa de gentib⁹ cōgre/ ta: cui p ꝓphetā dꝛ Ps. xliiij. c. Obliuiſcere ppl̄ꝫ tuū ⁊ domū prīs tui: q̄ꝛ ꝯcupiuit rex ſpeciē tuā: hec eſt ꝗ q̄ exiuit de domo prīs: ⁊ venit ad aq̄s vt lauaret̄ a pctīſ q̄ ꝯxerat ī domo prīs: ⁊

ſeo | ori. | B

Nico.de lyra.

¶ ſtatim viſcera

matrimonio/ q̄ꝛ dicit̄ hic: Poſt hec. i. poſt p̄ceptū regis de maſculis hebꝛeoꝝ ſubmergēdis: ⁊ iam an̄ vxoꝛ amram pepe/ rat ei aaron: q̄ natus fuit trib⁹ annis an̄ moyſen: vt habet̄. ī. vij. ca. vbi dicit̄: Erat aūt moyſes. lxxx. annoꝝ: ⁊ aaron. lxxxiij qn̄ locuti ſunt ad pharaonē. Similiter ⁊ mariā filiā ſuam que in natiuitate moyſi erat iam iuuēcula ita magna ꝙ poterat in telligere ⁊ alloq̄ hoīes vt cōſequēter dicet̄: ⁊ ideo dicit Joſe/ phus ⁊ doctoꝛes cōmuniter/ ꝙ iſta acceptio intelligit̄ de copu la carnali: q̄ꝛ ꝓpter edictū regis ſeparauerat ſe ab vxoꝛe q̄tū ad carnalē copulā: magis eligēs nō generare q̄ꝫ ꝙ filij ſtatim ſubmergerent̄ in flumine: ⁊ intentus erat oꝛonib⁹ erga deū: vt vellet reſpicere ppl̄m ſuum tam crudeliter afflictū: ⁊ dn̄s in ſomnis eū admonuit ꝙ ſecure ad vxoꝛē ſuaꝫ accederet: ⁊ ꝙ ex illa generaret filiū qui ppl̄m liberaret: ⁊ ſic eā accepit. i. matri monialiter eā cognouit. a ¶ Stirpis ſue. In hebꝛeo habe tur: Filiā leui. Ex hoc dicūt hebꝛei ꝙ iſta fuit iochabet quā le/ ui genuit. Itē hoc videt̄ p quandā glo. que dicit ꝙ amrā acce/ pit amicā ſuā. ſ. ſoꝛoꝛē patris ſui caath: ⁊ p cōſequēs filiā leui: ſed hoc videt̄ falſum: q̄ꝛ dictū eſt ca. p̄cedēti ꝙ pſone q̄ ingreſ/ ſe ſunt egyptū cū iacob moꝛtue erāt ante iſtā afflictionē popu/ li inter q̄s cōputat̄ iochabet etiā ſm opinionē hebꝛeoꝝ vt di/ ctū fuit. ſ. Gen̄. xlvj. Item dato ꝙ adhuc viueret/ opoꝛtet di/

cere ſm

a ¶ Senſualitate rōni conuenientē. b ¶ q̄ꝛ patruelis. i. amita ipſius. c ¶ de ratione.

vxoꝛe ſtirpis ſue: Que concepit a

¶ opus bonum.

a et peperit filium: et videns eum

a ¶ q̄ꝛ datū dei optimū. b ¶ pꝛo egyptijs. ¶ neſciat ſiniſtra tua q̄d faciat dextera tua: Mat. vj. a. c ¶ ī mēſura fidei ſctē trinitat⁊

elegantē/ abſcondit tribus men/ b ſibus. Cūqꝫ iam celare non poſ/ c

¶ a fiſco. i. ſacco.

ſet/ ſumpſit fiſcellam ſcirpeam: ⁊ d e

a ¶ vili ⁊ tetro ſenſu iudeoꝝ.

liniuit eam bitumine ac pice: po/ f

cere ſm dicta hebꝛeoꝝ ꝙ in natiuitate moyſi ipſa eſſet. cxxx. an noꝝ/ qꝺ ꝓbat̄ ſic: q̄ꝛ a natiuitate iſaac vſqꝫ ad exitū filioꝝ iſrl̄ de egypto fluxerūt anni. cccc. vt dictū eſt Gen̄. xv. c. ſup illud verbū: Et affligent eos annis. cccc. Itē a natiuitate iſaac vſqꝫ ad natiuitatē iacob fluxerūt. lx. ān̄i/ vt dictū ē Gen̄. xxv. d. vbi dicit̄: Sexagenarius erat iſaac ⁊c̄. Itē a natiuitate iacob vſqꝫ ad deſcenſum eius in egyptū fluxerūt anni. cxxx. ꝓut ipſe dicit Gen̄. xlvij. b. Dies vite mee. cxxx. annoꝝ ſunt. Et ſic patꝫ ꝙ a natiuitate iſaac vſqꝫ ad deſcenſum in egyptū fluxerūt. clxxx. an ni. ⁊ ſic de. cccc. annis p̄dictis remanēt. ccx. anni/ a q̄b⁹ ſi ſub/ trahant̄. lxxx. anni quos habebat moyſes in exitu de egypto: vt p̄dictū eſt: remanēt. cxxx. anni qui fluxerūt a deſcenſu iacob in egyptū vſqꝫ ad natiuitatē moyſi. Ex quo ſequit̄ ꝙ iochabet filia leui q̄ com putat̄ inter deſcendentes in egyptum cū iacob in natiuitate moyſi ſi viuebat erat. cxxx. annoꝝ: et ſic trāſierat in ea tēpus ꝯcipiēdi: qꝺ ⁊ concedūt hebꝛei: ſed dicūt ꝙ miraculoſe factum eſt ꝙ cō ciperet moyſen: ſicut et diuina reuela/ tione cōceptus eſt: ſed hoc nō valet: q̄ꝛ nō ſoluꝫ de moyſe opoꝛtebat eos dice/ re miraculū eſſe factū: ſed etiā de cōce/ ptu aaron ⁊ Marie: q̄ꝛ aaron tribus annis tm̄ natus fuit an̄ moyſen/ vt p̄/ dictum eſt: et ſic iochabet mater eius erat. cxxvij. annoꝝ qn̄ peperit aaron. Maria etiā ſoꝛoꝛ moyſi in natiuitate eius erat iuuencula/ vt dicit̄ in textu: ⁊ ſic ad plus habebat. xv. annos vl̄ cir citer: ⁊ ſic iochabet mater eius erat. cxv. annoꝝ qn̄ eam peperit ſm iſtos. Ex quo patꝫ ꝙ in omni nibus iſtis tranſierat tēpus ꝯcipiendi: maxime q̄ꝛ Gen̄. xviij. dicit̄ de ſara ꝙ cuꝫ eſſet nonagenaria deſierant in ea fieri mu/ liebꝛia: nec poterat per naturā concipere in tali etate: et mul/ to foꝛtius idem eſt dicendū de iochabet filia leui que fuit per magnū tēpus poſtea: ⁊ ideo cōplexio mulierū debilitata erat et etas bꝛeuiata erat. Pꝛopter p̄dicta dicendū eſt ꝙ vxoꝛ am/ ram non erat iochabet de qua pꝛedictū eſt: ſed alia eiuſdē no/ minis. dicitur tamen filia leui in hebꝛeo: id eſt de tribu eius: ſicut Eliſabeth mater iohānis baptiſte dicit̄ de filiab⁹ aaron: Luc. j. a. de qua tamen certum eſt ꝙ eam aaron non genuit. De glo. autē que inducta eſt ad contrariū/ non eſt curanduꝫ: quia contrariat̄ textui manifeſte. dicit̄ enim infra. vj. ca. ꝙ am ram accepit vxoꝛem iochabet patruelem ſuam. Patruelis au tem alicuius dicit̄ filius vel filia auunculi ſui. patruelis enim eſt cōmunis generis: ⁊ ſic patet ꝙ non fuit filia leui: ſed filia vnius filioꝝ ſuoꝛum: ⁊ cognata ipſius amram. Item matri/ monium cum amita erat illicitum: ſm ꝙ dicitur Leuit⁊. xx. c. Turpitudinē amite tue non diſcooperies. Et ſi dicatur ꝙ lex illa adhuc nō erat data. Dicendum ꝙ ante legem multa que pertinēt ad matrimoniū fuerunt obſeruata: ſicut Gen̄. xxxviij b. dicitur ꝙ iudas coniūxit onan vxoꝛi fratris ſui defuncti vt ſuſcitaret ei ſemen: ⁊ magis veriſimile eſt ꝙ tempoꝛe amram vitabatur matrimoniū cum amita: ⁊ per conſequēs amrā qui ſanctus homo erat/ tale matrimoniū non cōtraxit. b ¶ Ab ſcondit tribus menſibus. Alique enim mulieres ſunt quarum impꝛegnatio nō multum apparet/ nec partus earum per clamoꝛem: maxime cum volunt celare ſicut fuit in pꝛopoſi to: et ideo potuit puerum in abſcondito ſeruare. c ¶ Cumqꝫ iam celare non poſſet. Contrariū videtur: quia ex quo ſer uauerat eum tribus menſibus: videtur ꝙ eadem ratione poſ/ ſet eum vltra ſeruare. Dicendum ꝙ rex fecerat ſtatutum ꝙ in tribus menſibus ſemel ſcrutarentur egyptij domos hebꝛeo/ rum/ ne pueri eſſent ibi abſconditi: et ideo non poterat celare vltra. Sed queritur vlterius quomodo ſaluauit aaron qui na tus fuerat ante tribus annis? Dicendum ꝙ adhuc nō erat fa ctum edictum regis quando natus fuit aaron. d ¶ Sum/ pſit fiſcellam: id eſt vaſculum rotundum ad modum fiſcelle factum. e ¶ Scirpiam: Id eſt de iunco q̄ ſcirpus vocatur: erat enim de materia leui vt ſupꝛa aquam fluitaret. f ¶ Et liniuit eam bitumine: ne aqua ingredi poſſet.

Et expoſuit eū

a ¶ Que concepit ⁊ peperit filium: ſcilꝫ ieſum chꝛi/ ſtum actoꝛem euāgelij qui bene ſignificat̄ per hunc filiū q̄ fuit latoꝛ veteris teſtamēti. b ¶ Abſcōdit tribus menſib⁹. pꝛopter perſecutionem pharaonis: Et ſimiliter ieſus chꝛiſtus in egypto latuit pꝛopter perſecutionē herodis Matth. ij. c.

In diebus illis

Numer⁹ ānoꝝ ab iſaac vſqꝫ ad moyſen

Aaron et maria

D

Allego.

E statim viscera misericordie suscepit/ ꝛ miserta est infantis: hec veniens in plaude inuenit moysen iacentē expositum a suis ꝛ fecit eū nutriri. Nutrit apud suos: ibi agit infantiā: fortior factus ducit ad eā/ adoptat in filiū. Moyses legem significat. Gentiles ergo eccl'ia ad aquas baptismi suscepit legē intra tibin ꝯclusam/ ꝛ bitumine linitā. Tibin ē est tegminis ex papyro cōtextū ꝛ virgis: vel ex cortice arboꝝ formatum. Jacebat ergo lex clausa intra hmōi tegmina pice et bitumine linita: vilibus.s. et tetris iudeorū sensibus sordebat oblita vsqꝫ quo eccl'ia veniret ex gentibus ꝛ assumeret eā de luteis ꝛ palustribus locis intra sapiētie aulas ꝛ regalia tecta. Infantiam tū apud suos transigit: apud illos enī qui eam spūaliter non intelligunt paruula est et infans ꝛ lactentiū habens cibos: cū ad ecclesiā venit fortior est moyses ꝛ validior: amoto enī velamine lr̄e perfectus in lectione eius cibus inuenit. Mercedē nutrimentorꝫ accipit a filia pharaonis: apud quā lex nascit ꝛ nutrit: sed quid est quod synagoga accipit ab eccl'a? puto illud quod moyses dicit: ego in non gentē in emulationē vos inducā in gentem insipientē: in iram vos cōcitabo. Synagoga ergo de eccl'ia hanc mercedem accipit/ vt vltra idola nō colat: vidēs enī gētiles ita ad deū ꝯuersos/ vt vltra idola nesciāt: erubescit vltra idola colere. Nos quoqꝫ si pharaonē habuimus patrē/ si nos in opibus malis genuit: cū venerimus ad aquas assumamus legē dei: nō nobis sordeant lr̄e velut tegmen obscurū: q̄ parua eius sunt ꝛ lactantia comedamus/ que pfecta sumamus: ꝛ ītra cordis tecta regalia collocemus: grandem ꝛ validū habemus F moysen: nihil de eo paruū: nihil vile sentiamus/ sed totū magnificū: totum egregiū: totū elegans. totū enī magnū est quod spūale est et sublimis intelligētie. a ¶ Cernēsqꝫ in ea ꝛc. Isid.

Mystice Moyses.i. christus ad flumē lauacri et aquā baptismi a fidelibus inuenit. Moyses plorabat: ꝛ christ⁹ veter⁹ hominis quē induerat pctā deflebat. Vn̄ resuscitando laçarū fleuit: iudeorū deplorans pfidiā vel miseriā. Filia pharaonis descendens ad lauacrum fluminis collegit infantē: quia de gentibus eccl'ia lauacri salutaris sctificationē desiderās excepit a synagoga matre carnali christū expulsūꝫ quasi infantē: qui tūc paruulis videbat cū in hoīe cerneret. Inuenit illa moysen clausum in vasculo multis agrestibus virgultisqꝫ cōtexto: ꝛ eccl'ia christū recōditū in cordibus sctōꝝ qui in vnitate ꝯtexti ex multis psonis oēs in christo vnū corp⁹ efficiunt/ ꝛ eū religiosa obseruatiōe suscipientes tuent. b ¶ Adultumqꝫ tradidit ꝛc.

Histori. Ra. Refert Josephus ꝙ filia pharaonis adultū moysen ad patrē suū adduxit/ cui ille coronā suā iposuit: quā statim moyses ꝓiecit: qm̄ ibi sculptū simulacrū vidit. Vn̄ sacerdos qui ibi aderat voluit interficere eū dicēs: q2 egyptus esset subuertēda per ipm̄: sicut ex oraculo demonū acceperat. Sed pharaonis filia liberauit eū. Cū aūt pfecte esset etatis/ missus est a pharaone ꝯtra ethiopes. Cūqꝫ sciret ꝑ deserta serpentib⁹ plena se ꝓfecturū/ tulit ibices.i. ciconias egyptiacas: castraqꝫ metatus proferebat eas/ vt serpētes deuorarent ꝛ fugarent: sicqꝫ exercitus securus trāsige/

suitqꝫ intus īfantulū/ ꝛ exposuit a
¶ In palustribus solis: q2 in terrenis cordibus quasi exposita sordebat lex.
eū in carecto ripe fluminis/ stan/ b
¶ maria fm̄ hebreos.
te ꝓcul sorore ei⁹: et cōsiderante
euentū rei. Ecce aūt descēdebat c
a ¶ thermut vt fertur. ¶ eccl'ia de gentib⁹
b ¶ diaboli. c ¶ vn̄ Ps.xliiij.c. Obliuiscere ppl'm tuū. ¶ baptiçaretur.
filia pharaonis vt lauaretur in
a ¶ baptismi. b ¶ vn̄: Can.j.a. Adolescentule dilexerunt te nimis.
flumine: ꝛ puelle eius gradiebā d
tur ꝑ crepidinem aluei. Que cū
¶ corda iudeorum.
vidisset fiscellā in papyrione/ mi e
¶ primitiua animas credentium.
sit vnam e famulabus suis: ꝛ al/
a latam aperiens: cernensqꝫ in ea
¶ legē Isrl'i sensu puulos sibi lactantē.
paruulū vagientē: miserta eius f
¶ q2 lex apud iudeos nata ꝛ nutrita.
ait: De infantibus hebreorū est g
hic. Cui soror pueri: Vis inquit h
¶ synagogam
vt vadam ꝛ vocem tibi hebreaꝫ
mulierē que nutrire possit infan
tulū? Respondit: Vade. Perre
xit puella: ꝛ vocauit matrē eius.
Ad quā locuta filia pharaōis:
Accipe ait puerum istuꝫ ꝛ nutri
¶ vt amplius idola non colas.
mihi: ego tibi dabo mercedem
¶ Synagoga
tuā. Suscepit mulier ꝛ nutriuit
a ¶ iam perfecto sensu validos pascentem. ¶ in primitiua eccl'ia. b ¶ expellenda a se c ¶ ecclesie de gentibus.
b puerū adultumqꝫ trādidit filie
a ¶ Susceptum in regalem aulam cordis.
pharaōis. Quē illa adoptauit i i
locū filij: vocauitqꝫ nomen eius k
a ¶ baptismi. ¶ eccl'ia de gentibus christū excipit ad fontem baptismi.
moyses/ dicēs: q2 de aq̄ tuli eū. l
In diebus illis postqꝫ creuerat m
a ¶ christus. b ¶ a patre. ¶ vel a iudeis. c ¶ nunciabo nomen tuū fratribus meis.
moyses/ egressus ad fratres suos
a ¶ In mundo. b ¶ diabolum in hac peregrinatione nobis iniuriosum.
vidit afflictionē eoꝝ: ꝛ virū egy/ n o

Nico.de lyra

a ¶ Et exposuit eū in. Nomē est loci in q̄ carices crescūt/ ꝛ sunt herbe facte ad modū gladij et manum secāt tangentis. b ¶ Stāte ꝓcul ꝛc.i. maria. Sed videt ꝙ hic fuerit tēptatio diuina. Dicēdū ꝙ nō: q2 homo in periculo ꝯstitutus/ si nō omittat ea q̄ pōt facere fm̄ humanā ꝓuidentiā nō tēptat deū: nec peccat residuū diuine ꝓuidentie cōmittēdo: sicut dictū fuit de abraā Gen.xij.ca. Amrā vero ꝛ vxor eius de conseruatiōe moysi fecerāt qd̄ poterat via humana: ꝛ seruādo vltra exposuissent piculo mortꝭ/ nō solū puerū s etiā seipos: ꝛ ideo eligētes min⁹ malū/ cōueniēter exposuerūt eū ꝓdicto modo: bn̄ ꝯfidentes de diuina ꝓuidentia circa puerū quem deus ꝓdixerat populum israel liberaturum. c ¶ Ecce aūt descēdebat. Hic ꝑsequnter describit pueri nati educatio: ꝛ valde mirabilis a filia ei⁹ qui mortē illius ꝛ oīm alioꝝ masculoꝝ qrebat/ cū dicit: Ecce aūt descendebat de domo regia q̄ erat in alto respecto fluminis. d ¶ Et puelle eius ꝛc.i. per ripam fluminis: ꝛ dicit a crepo as: quia propter pcussionē aque solent ibi fieri cōcauitates ꝛ fixure. e ¶ In papyrione. Nomen est loci vbi crescit quidā iuncus qui vocat papyrus. f ¶ Vagientē.i. plorantē. g ¶ De infantibus hebreoꝝ est hic. Quia sciebat pr̄is edictū de ipis submergēdis. h ¶ Vis inquit vt vadā ꝛc. Ex p̄dictis ptꝫ ꝙ puer erat elegātis forme: imo vt dicit Josephus erat ita grosus ꝙ omīs aspiciens eum afficiebatur ad ipm̄: ꝛ ideo filia regis voluit eū nutrire vt sibi eū in filiū adoptaret/ vt patꝫ ꝑ sequētia: ꝛ ideo ꝑmo fecit sibi porrigi mammillas pluriū mulierū egyptiarum/ sed ipe renuebat: ꝛ tunc soror pueri que astabat dixit: ꝙ si mlier hebrea mammillam sibi porrigeret forsitā ipe acciperet tanq̄ de muliere hebrea natus: cui dicto tanq̄ rationabili filia regis assensit: ꝛ tunc soror pueri ad querendūꝫ se obtulit/ ꝛ vocauit matrē pueri tanq̄ extraneam: cetera patēt vsqꝫ ibi: i ¶ Quē illa adoptauit in locū filij. Quia naturalē filium nō habebat. k ¶ Vocauitqꝫ nomē ei⁹ moysen. In lingua enim egyptiaca moys aquā significat: ys: saluatum: ideo subdit ratio nominis/ cū dicitur: l ¶ Quia de aqua tuli eū. In hebreo habetur vocat mosse: ꝛ significat extractū vel eductū: et subintelligit de aqua. m ¶ In diebus illis. Hic describit inclinatio adulti. sicut enī supra dictū est: ex dei ꝓuidentia ordinatus erat ad liberādū ppl'm isrl': ꝛ ideo erat inclinatus ad eos visitandū: ꝛ ꝓ posse suo adiuuandūꝫ: ꝛ hoc est quod dicit: n ¶ Vidit afflictiōeꝫ eoꝝ. Non solum oculo corporis sed etiam mentis per compassionem: quod patꝫ per effectū: vnde ꝛ subditur: o ¶ Et virum egyptiū. Iste erat vnus de ꝓpositis egyptijs sup filios israel ad cōpellendū eos ad afflictiōeꝫ laboris. ✠ Percutientē

✠ m ¶ In dieb⁹ illis postqꝫ creuerat moyses egressus ad fr̄es suos. Quia christus anno tricesimo sue etatis exiuit ad predicandū iudeis qui dicunt eius fratres/ eo ꝙ fm̄ carnē de iudeis fuit natus. Et in eius psona dicit Ps.xxi. e. Narrabo nomen tuū fratribus meis. Quod adimpleuit predicando iudeis. n ¶ Vidit ꝛc. virum egyptiū percutientē quēdā de hebreis fratrib⁹ suis. Per egyptium qui tenebrosus interpretatur diabolus intelligitur qui iaculo peccati mortalis percutere populum christianum nititur.

✠ Percussium egy/

ſecurꝰ trāſigebat noctē. Cū ergo veniſſet ad ciuitatē quam ex pugnaturus erat: adamauit eum ethiopum regina ⁊ ſm̄ condictum ciuitatē ei tradidit ⁊ nupſit: inde eſt ꝙ aaron et maria iurgati ſunt aduerſus moyſen propter ethiopiſſam vxorem.

a ¶ Cūqꝫ circūſpexiſſet huc atqꝫ illuc. Augꝰ. De hoc facto moyſi ſatis diſputauimus in illo ope qđ de vita patriarcharū aduerſus fauſtū ſcripſimꝰ: vtrū indoles ī eo laudabilis fuerit: qua hoc peccatū admiſerit: ſicut vber terra añ vtilia ſemina q̄dā herbarū inutiliū feracitate laudat̄: an ip̄m factū iuſtificandū ſit: Qđ ideo nō videt̄: qꝛ nullā adhuc legittimā poteſtatē gerebat: nec diuinitꝰ acceptā: nec humana ſocietate ordinatā: ⁊ tñ ſicut ſtephanus ait vt in actibus apl̄orū putabat ītelligere frēs ſuos ꝙ per euꝫ deus daret ſalutē illis: vt per hoc teſtimoniū videat̄ moyſes iam diuinitꝰ ad
7.d monitus (qđ ſcriptura eo loco tacet) hoc audere potuiſſe. ¶ Iſiđ. Allego. Moyſes. i. chriſtꝰ egyptū. i. diaboluꝫ nobis in hac ꝑegrinatione iniurioſum nos defendēdo occidit: ⁊ in arena obruit occiſum. latet enī in eis qui ſtabile nō habēt fundamentū. Eccleſiā v̄bo in petrā edificat: ⁊ eos q̄ v̄bū eiꝰ audiūt et faciūt prudēti viro cōparat / q̄ edificat domū ſuam ſupra firmā petrā. Alios v̄bo ſtulto cōparat q̄ ſupra arenā edificat. b ¶ Et egreſſus die alte. In hoc moyſes figurā chriſti geſſit / q̄ duorū ppl̄orū diſcordiā in ſe angulari lapide pacificare ſtuduit: qui iniuriā facit ⁊ reconciliatorē ꝯtempſit iudaicꝰ eſt: q̄ p̄dicationē chriſti recōciliātis repulit: ⁊ credētis ppl̄i hoſtis ꝯſtitit: vñ Ioh. ix. f. Tu diſcipulꝰ illiꝰ ſis: nos diſcipu
B limoyſi. c ¶ Timuit moyſes ⁊c. Augꝰ. Si ſic diuulgatū eſt verbū hoc. Duo ſunt in hac locutione attendēda: qꝛ pendet. ſ. ſentētia: ⁊ ſic dimiſſa eſt. Deinde quia verbū pro facto poſuit. ☞ Que peperit

Nico. de lyra

✱ a ¶ Percutientē q̄ndā de hebreis. Dicūt hebrei qđ iſte fuit maritus ſalomith q̄ erat pulchra valde: de q̄ habet̄ inferiꝰ: ⁊ iđ iſte egyptiꝰ in aurora fecerat ſurgere maritū eius occupando eū in labore: ⁊ tūc rediit ad vxorē eius q̄ recepit euꝫ credēs eē maritū ſuū: ⁊ cū maritꝰ poſtea cognouiſſꝫ rem geſtā / arguebat inde egyptiū: ꝓpt̄ qđ egyptius ꝑcutiebat eū ⁊ grauius affligebat. b ¶ Cunqꝫ circūſpexiſſet ⁊c. in quo apparet prudentia moyſi. c ¶ Percuſſū egyptiū. i. interfectū d ¶ Abſcōdit ſabulo / qđ de facili pōt fieri in terra ſabuloſa. Sed querit̄ hic quō moyſes hoc fecit cū nō eſſet cōſtitutus iudex eoꝝ. Itē dato ꝙ eſſet iudex videtur penam iniuſtam intuliſſe: vtpote pro percuſſiōe ſimplici mortē: cuꝫ tamē ſola repercuſſio deberet̄ ſm̄
21.c legem talionis / in qua dicit̄: Dentem pro dente / vulnus ꝓ vulnere. Ad primuꝫ dicendū ꝙ moyſes ex diuina electione ad liberationē hebreorū habebat auctoritatem vindicandi iniurias eis factas: ⁊ hoc ſciebat per reuelationem diuinā: ⁊ hoc eſt quod dicit̄ Act. vii. ca. Exiſtimabat autem cognoſcere frēs / ꝙ per manū ip̄ius deꝰ daret ſalutē illis. Ad ſcđm dicendū ꝙ interfecit egyptiū / nō ſolū ꝓ ꝑcuſſione hebrei: ſed etiā ꝓ adulterio cōmiſſo fraudulēter / vt p̄dictū eſt: qđ fuit notū moyſi per hoc ꝙ audiuit cauſam ꝑcuſſionis in cōtentiōe pro dicto adulterio

ptium percutientem quendā de a
a ¶ qui feſtināter trāſeūt viā huius ſeculi. b ¶ Om̄es in chriſto fratres ſumus: vnum patrem deum habemus.
a hebreis fratribꝰ ſuis.† Cūqꝫ cir b
¶ diſcrete oīa ꝓſpiciendo: quia in ſapiētia vicit ſuperbū: nō potentia.
cūſpexiſſet huc atqꝫ illuc / ⁊ nullū
¶ morte ſua. ¶ diabolum.
adeſſe vidiſſet / ꝑcuſſum egyptiū c
¶ in fluxis ⁊ aridis mentibus.
b abſcōdit ſabulo† Et egreſſus die d
altero cōſpexit duos hebreos rixantes: dixitqꝫ ei q̄ faciebat iniuriā: Quare ꝑcutis proximū tuū? e
Qui rñdit: Quis te ꝯſtituit p̄ncipē ⁊ iudicē ſuꝑ nos? Num occi f
dere me tu vis ſicut heri occidiſti g
c egyptiū? Timuit moyſes et ait: Quō palam factum eſt verbum
¶ diabolus.
iſtud? Audiuitqꝫ pharao ſermo h
a ¶ in membris. b ¶ chriſtum.
nē hūc ⁊ q̄rebat occidere moyſen i
a ¶ in apoſtolis ad gentes. b ¶ iudaico populo. i. ſpirituali egypto.
Qui fugiens de cōſpectu eius: k
¶ que cōtradictio vel reſponſio interpretat̄: gentes eniꝫ prius cōtradixerūt: poſtea pie rñdētes obedierūt. ¶ diabolo.
moratus eſt in terra madian: ⁊ ſedit iuxta puteum. Erāt aūt ſacer l
a ¶ qꝛ añ gētiliū ſuꝑſtitiōi ſubiecte. b ¶ eccleſie de gentibꝰ ſeptiformi ſpū illuſtrate.
doti mādiā ſeptē filie: q̄ venerāt m
a ¶ baptiſmi vel doctrine celeſtis. b ¶ legis ſcientiā vel mundanā.
ad hauriēdā aquā: ⁊ ipletiſ cana n
¶ populos.
libꝰ adaq̄re cupiebāt greges p̄ris
a ¶ philoſophi gentium ſcribe ⁊ phariſei iudeoꝝ vel ſacerdotes idoloꝝ. ¶ Locutione.
ſui. Superuenere paſtores ⁊ eiece o
¶ a morte. ¶ chriſtus.
rūt eas. Surrexitqꝫ moyſes ⁊ de
a ¶ aqua ſapientie. b ¶ ſimplices aīas.
fenſis puell̄ adaquit† oues eaꝝ.
a ¶ qui ⁊ raguel ⁊ cyneus dicit̄. ¶ Raguel paſtio dei vel amicus eius deus.
Que cū reuertiſſent ad ietro pa p
a ¶ Mirat̄ diabolus gentes ad deum conuerti citius q̄ꝫ ad ſe cū quo fuerant diu.
trē ſuū: dixit ad eas: Cur velocius veniſtis ſolito? Reſpōderūt: Uir egyptiꝰ liberauit nos de manu paſtoꝝ. Inſuꝑ ⁊ hauſit aquā nobiſcū: potumqꝫ dedit ouibus.

adulterio. Notandū ꝙ Ioſephus. ii. lib. antiquitatū dicit ꝙ moyſes duxit exercitum egypti contra ethiopeſi et ibi accepit vxorē filiam regis de quo plenius dicet̄ ſuper librū Nume. xii. e ¶ Conſpexit du. ⁊c. hebrei dicunt ꝙ iſti duo fuerūt dathan et abiron. f ¶ Quis te conſtituit principem. pro bono pacis ad quod illos inducebat: reddidit verbum pungitiuum. g ¶ Nū occi. me tu vis / ac ſi dicat: bñ appet ꝙ tu es vnꝰ homicida ⁊ malus hō. h ¶ Audiuitqꝫ pha. Hic ꝯſeq̄nt̄ deſcribit̄ ꝯditio moyſi tp̄e aduerſitat̄: vbi p̄mo deſcribit̄ eiꝰ ꝑſecutio: ſcđo diuīa ꝯſolatio / ibi: Erāt aūt. Circa p̄mū đr: Audiuitqꝫ pha. ſermonē hūc / videlꝫ ꝙ moyſes vnuꝫ occiderat de ꝓpoſitis reḡ ad vindicādū vnū ex hebreis q̄s exoſos habebāt. i ¶ Et q̄rebat occi. moy. Tum qꝛ īterfecerat ꝓpoſitū eiꝰ qđ redūdabat ī iniuriā regis. Tū qꝛ ſm̄ ꝙ dic̄ Ioſephꝰ circa tp̄s q̄ natꝰ fuit moyſes / q̄dā ſacerdos egyptioꝝ diuinatōibꝰ intētus / dixerat regi ꝙ circa pueros hebreoꝝ attenderet ꝙ vnꝰ naſci debebat de hebreis q̄ ppl̄m iſrl̄ đ egypto educeret: ⁊ regnū egypti hūiliaret: ⁊ iđ cū audiuit factuꝫ moyſi celāt̄ tm̄ ꝓ hebreiſ etiā ī iniuriā regis: exiſtimauit ꝙ eēt ille de q̄ ille ſacerdos dixerat. k ¶ Qui fugi. ⁊c. Dicūt hebrei ꝙ moyſes fuit captus ⁊ adductꝰ corā rege vt decapitaret̄: ſed euaſit miracl̄oſe / vt pleniꝰ dicet̄. ī. iiii. ca. l ¶ Erāt aūt. Hic deſcribit̄ moyſi fugiēt̄ ꝯſolatio: ⁊ p̄mo ex ſuſceptione eiꝰ curiali. ſcđo ex morte ſui aduerſarii / ibi: Poſt multū. Circa p̄mū đr: Erāt āt ſacerdoti madiā: ſm̄ hebreos ſacerdoſ h̄ accipit̄ ꝓ maiore vl̄ magnate: ſicut đr. ii. Reg. viii. Filii dauid ſacerdotes erāt. m ¶ Septē filie / nec mirādū ſi filie magnoꝝ habebāt curā de gregibꝰ alendis: qꝛ iſte erāt diuitie antiq̄ꝝ. n ¶ Et ipletis cana. Per adiutoriū moyſi / vt. ī. đr: o ¶ Superuenere paſto. ⁊c. qꝛ forſitā erat cōſuetudo / ꝙ p̄us cōgregarent̄ greges oēs añq̄ꝫ biberēt: ſic̄ đr Geñ. xxix. c. ſed ꝑ adiutoriū moyſi ꝑuenerāt horā hauriēdi aquā: ⁊ iđ eas defendit a paſtoribus. p ¶ Que cum reuertiſſent ⁊c. i. auum vt dicunt aliq̄. Melius tamē videtur dicenduꝫ cum aliis ꝙ fuerit pater qui vocatus ſit pluribꝰ nominibus. ſ. raguel: ⁊ ietro: cyneus ⁊ obab: ⁊ dicūt hebrei ꝙ vocatꝰ eſt ietro / quod ſignificat adiiciens: qꝛ addidit legi vnum capl̄m. ſ. de ordinatione ꝑpꝑulii per tribunos ⁊ centuriōes ⁊ quinquagenarios ⁊ decanos: vt habetur infra. xviii. Uocat̄ autem obab vt dicūt. i. diligēs: qꝛ dilexit legē: ⁊ cōuerſus fuit ad iudaiſmū: vt habet̄ ibidem. xviii. ca. ⁊ patet littera vſqꝫ ibi: ✱ Iurauit ergo

✱ c ¶ Percuſſū egy. ⁊c. Chriſtus enī diabolū ꝑcutit v̄tutē eiꝰ rep̄mēdo ⁊ aliq̄ñ in infernū retrudēdo: vñ Lu. viii. e. đr ꝙ demones rogabāt eum ne mitteret eos in abyſſū. d ¶ Egreſſus die ⁊c. faciebat iniuriaꝫ. De mutuis enī iniuriis legit̄ chriſtus frequēter iudeos in ſuis ſermonibus increpaſſe. h ¶ Audiuitqꝫ pharao ſermo. ⁊c. Per quod deſignatur ꝙ diaboluſs per iudeos q̄ſiuit chriſti mortem. k ¶ Qui fugiens ⁊c. Perfugam moyſi ad ſacerdotē madian intelligit̄ aſcenſio chriſti ad patrem qui nomīe ſacerdotis intelligit̄: eo ꝙ ſacra dans ethimologicat̄.

Nota de ethiopiſſa

Diuiſio

†23. q. 3. c. nō īferēda. et de peni. diſ. 2. c. vt ꝯgnouerūt. §. opponit̄

Cauſa odii regis cōtra moyſen

Diuiſio

Ietro mlt̄a noīa habet

Al̄s † greges.

Moralit̄

E 𝔊 a ¶ Que pe.⁊c. All. Chriſtꝰ eccl'iam
Allegori. de gẽtibꝰ ſibi copl'auit: q̃ munere ſpũs
ſeptiformiſ vna eſt ĩ fide catholica. vñ/
Cañ.6.b Una ẽ colũba mea. q̃ gignit filiũ q̃ vo
catur aduena: ⁊ alterꝫ q̃ dei adiutoriũ.
Aduene enĩ ſnut ſancti ſup terraꝫ/ſed
dei adiutorio nũq̃ꝫ carent b ¶ Poſt
Allego. multũ vero tempis ⁊c. Allegori.
Poſtq̃ꝫ moyſes ĩ terra madian duxit
vxorẽ/mortuꝰ eſt rex egypti: q2 cũ chri/
ſtus in orbe terraꝝ gẽtes ad fidẽ ↄuer
tit/deſtructus eſt principatus diaboli.
Moralit c ¶ Ingemiſcẽteſ. Moraliter. Ni
ſi moriat in te rex egypti nõ cognoſcis
te opprimi ſeruitute egypti et opibus
luti ⁊ lateris: nec corde ingemiſcis: nec
vociferaris ad dñm vt liberaret te.

Nico. de lyra

a ¶ Jurauit ergo moyſes. Poſt multa verba que fuerũt inter Jetro ⁊ moyſen: fecit pactũ cũ Jetro de remanẽdo cũ eo: ⁊ illud pactũ iuramẽ/to firmauit. b ¶ Accepitq̃ꝫ ſephorã. Uidens enĩ eũ Jetro virũ valentẽ ⁊ induſtrium/dedit ei filiam ſuam. c ¶ Quẽ vocauit gerſan. Ger enĩ hebraice idẽ eſt quod aduena vel peregrinus latine: ⁊ cauſa nõis ſubditur: Aduena fui

At ille: Ubi eſt inq̃t: Quare di
miſiſtis hoiem: Uocate eũ vt co
medat panẽ. Jurauit ergo moy/ a
ſes ꝙ habitaret cũ eo Accepitq̃ꝫ b
¶ pulchritudo vel placans.
a ſephorã filiã eiuſ: † quẽ peperit ei
¶ aduena.
filiũ quẽ vocauit gerſan dicens: c
Aduena fui in terra aliena. Al/ d
¶ dei mei adiutorium.
terũ v̊o peperit: quẽ vocauit ẽlie
çer dicẽs: Deus enĩ pr̃is mei ad
iutor meꝰ: ⁊ eripuit me de manu
b pharaonis. Poſt multũ v̊o tpis e
¶ Penitentes.
c mortuus eſt rex egypti. Et inge/ f g
a ¶ carnis. b ¶ corde ⁊ ore. ¶ oculi dñi ſup
miſcẽtes filij iſrl' ꝓpter opã voci
iuſtos: ⁊ aures eiꝰ ĩ p̃ces eoꝝ Pſ.xxxiij.c.
ferati ſunt. Aſcẽditq̃ꝫ clamor eo
¶ .i.pro operibus
rũ ad deũ ab opibꝰ: ⁊ audiuit ge
mitũ eoꝝ ac recordatus eſt fede/ h
ris quod pepigerat cuꝫ abraam
a ¶ propter merita patrũ.ſ.
iſaac et iacob. Et reſpexit dñs i
filios iſrael/et cognouit eos. k

Aduena fui ĩ t̃ra ⁊c. d ¶ Alterꝝ v̊o peperit. Quẽ vocauit Eliezer: qđ interp̃tat dei mei adiutoriũ: in h̃ recogñſcens diuinũ bñficiũ in liberatõe ipĩꝰ de manu pharaõis/ ⁊ in ꝑfectu ipĩꝰ in t̃ra aliena. e ¶ Poſt mltũ. Hic ponit̃ moyſi ↄſolatio ex morte aduerſarij/cũ d2: f ¶ Mortuꝰ eſt ⁊c. Qui pſequebat̃ moyſen: ⁊ mors eiꝰ fuit reuelata moyſi a deo in terra madian: vt h̃r.iiij.ca. ad eius ↄſolationẽ. g ¶ Ingemiſcentes filij iſrl'. Quia veniẽte rege illo nõ audebãt oñdere in palã anxietatẽ animi/ne grauiꝰ tractarent̃. Et audiuit gemitũ eorũ: loquit̃ ſcriptura de deo ſ̃m modũ humanũ. Tũc enĩ dicit̃ aliquis clamorẽ alicuius audire/cũ incipit eũ adiuuare. h ¶ Ac recordatus eſt. Nõ q2 obliuio cadat in deo: ſed q2 ad modũ recordantis ſe habuit: p̃bẽdo filijs iſrl' auxiliũ ꝓp̃ merita patrũ. i ¶ Et reſpexit dñs filios ⁊c. oculo miſcđie. k ¶ Et cognouit eos.i.ad modũ cognoſcẽtis ſe habuit oñdendo dilectionẽ circa eos.

Additio

¶ In ca.ij.vbi d2 in poſtil. Filiã leui. ¶ Additio.j. Scđm hebraice lr̃e veritatẽ oportet dicere/ꝙ iochabeth mr̃ moyſi fuit filia leui: tũ q2 infra.vj.ca. vbi trãſlatio nr̃a habet: Amram accepit vxorẽ iochabeth patruelẽ ſuam: hebraica lingua habet: Accepit amrã iochabeth auiã ſuã in vxorez. vñ glo. quã reprobat poſtillator veriſſima eſt: nonobſtantibus obiectionibus poſtillatoris. Namquod primo obijcit ex eo ꝙ Jochabeth fuit mortua ante afflictionez populi: nullã habet neceſſitatẽ ex littera. In vera enĩ cõputatione aĩarũ que ingreſſe ſunt cũ iacob in egyptũ: quã approbat poſtillator ſuper Geñ.lxvj. nõ cõputat̃ iochabeth: licꝫ quidã hebrei hoc voluerint dicere ſine fundamento: vt.s̃.patꝫ in
f poſtilla in dicto ca. Qr aũt obijcit ſcđo.d.ꝙ dato ꝙ adhuc viueret/ opteret dicere ꝙ ipã iochabeth eſſet in natiuitate moyſi.cxxx.annoꝝ/ꝑut large deducit̃ in poſtilla: nõ eſt verum niſi p̃ſuppoſito ꝙ Jochabeth cõputaret̃ inter ꝑſonas que ingreſſe ſunt egyptũ cũ iacob: quod quidẽ preſuppoſitũ in lr̃a nullũ habet fundamẽtum/vt dictũ eſt. vñ ad hãc obiectionem poſtillatoris tollẽdam: poteſt dici ꝙ leui genuit iochabeth per magnũ tp̃s poſt ſuũ ingreſſum ĩ egyptũ vtputa per.lx.annos fere/ q̃bus ſubtractis a numero.ccx.annoꝝ q̃bus fuerũt in egypto prout deducit̃ in poſtilla: remanẽt.cl.a quibus ſi retrahãtur.lxxx.anni quos habebat moyſes ĩ exitu de egypto: ꝑut infra.vij.ca.remanẽt.lxx.anni: ĩ qua etate erat iochabeth cũ genuiſſet moyſen: quod nõ eſſet ad miraculũ cõputandũ cũ leui pater ipĩꝰ iochabeth vixit.cxxxvij. annis: ⁊ totidẽ fere chaath frater ipĩus iochabeth. Similiter ⁊ Amram vir eius: vt patꝫ infra.vj.ca. Cũ igit̃ tũc tẽporis hoĩes illius cõgregationis.ſ. ipĩus leui attingebãt cõmuniter etatẽ.cxxxvij.annorũ: nimirũ ſi femina illius cognationis cõcepiſſet cũ eſſet ſeptuagenaria: ⁊ multo minus mirandũ de cõceptione aaron ⁊ marie qui fuerant cõcepti anteq̃ꝫ moyſes: ⁊ ꝑ ↄſequẽs in minori etate. Sara autez erat nonagenaria ⁊ deſierãt ei fieri muliebria: vt.s̃. Geñ.xviij. ⁊ ideo nõ eſt accipiẽda in argumẽtũ ↄtra predicta. ¶ Dicẽdũ eſt igit̃ ꝙ vxor Amrã fuit iochabeth ſoror caath/ꝑ
Uxor amrã ut dicit̃ in glo. p̃dicta. Et idẽ dicit̃ in trãſlatiõe chaldaica/ cui lr̃a hebraica vt dictũ eſt oĩno cõſonat: lꝫ nõ idẽ dicat trãſlatio nr̃a. Nec põt ↄ̃ p̃dicta obijci ꝑ hoc ꝙ leui nõ eſſet in etate generãdi in anno.lx.poſt ingreſſum egypti. Nã leui in ingreſſu
Anni leui egypti erat.xlv.annoꝝ fere: qđ ſic pꝫ: Nã iacob ſtetit in domo laban ꝑ ſpaciũ.xx.annoꝝ: vt.s̃. Geñ.xxxj.ca. a q̃bus ſi ſubtrahant̃.vij.anni q̃bus ſeruiuit Jacob anq̃ꝫ accepit liã: ⁊ tribus annis fere q̃bus nati ſũt ruben ſymeon ⁊ leui ſueceſſiue: vt.s̃. Geñ.xxix. remanẽt.x. anni fere a natiuitate leui vſq̃ꝫ ad finẽ.xx.annoꝝ p̃dictorũ/ a q̃bus ſi ſubtrahãt̃.vj. anni q̃bus ſeruiuit Jacob

Additio

uit Jacob in domo laban ꝓ gregibus nato iã ioſeph: vt in p̃dicto ca. reſtat ꝙ a natiuitate leui vſq̃ꝫ ad natiuitatez ioſeph fluxerũt quiq̃ꝫ anni fere. Joſeph aũt cũ Jacob ⁊ filij eiꝰ ingrederent̃ egyptũ erat.xxxix. annoꝝ. Nã cũ p̃mo ſtetiſſet coram pharaone erat.xxx.ãnorũ: ⁊ poſtea fluxerũt.vij.anni fertilitatis/ ⁊ duo ſterilitatis: vt ſupra Geñ.xlv. Sequitur ergo ꝙ leui in illo ingreſſu erat.xlv.annorum fere vt dictum eſt: quibus ſi addant̃.lx.anni vſq̃ꝫ ad natiuitatem iochabeth: ſequitur ꝙ leui eratcv.annorum cum eam genuit: quod non eſt contra curſum nature. Leui enim vixit centum xxxvij.annis: vt infra.vj.ca. ⁊ ſic tẽꝑe generatiõis iochabeth adhuc remanebat quarta pars fere etatis ſue trãſeunda. Cõſtat autẽ ꝙ in modernis tempibus licꝫ duratio cõmuniter mẽſuretur in.lxx.annis iuxta poſtillã: adhuc hoĩes tamẽ generant cũ ſint.lx. annorũ ⁊ vltra: q̃uis nõ remaneat niſi octaua
h ſeu ſeptima pars etatis fere. Ad illud autẽ quod obijcit dicẽs ꝙ matrimoniũ cũ ania illicitũ erat ſ̃m legẽ: ⁊ ꝙ multa que pertinẽt ad matrimonium fuerãt obſeruata ante legẽ: quod intẽdit ꝓbare per hoc ꝙ iudas cõiunxit onan filiũ ſuum vxori fratris ſui defuncti: vt Geñ.xxxviij. Ad hoc dicẽdum ꝙ añ legez ſi aliqua obſeruabãtur de his que pertinẽt ad matrimonium: hoc erat caſualiter/nõ autẽ ex obligatione. Obligatio enim legis nõ ſe extendit ad preterita: vñ manifeſtum eſt ꝙ iacob habuit duas ſorores in vxores/quod tamẽ ꝓhibitum eſt in lege: Leui.xviij.c. Thamar etiam ſ̃m legẽ inceſtuꝫ cõmiſit ſciẽter cũ ſocero ſuo iuda: ⁊ tamẽ iudas eam iuſtificauit dicẽs: Juſtior me eſt ſupra Geñ.xxxviij. Ex quibus patet ꝙ matrimonia que erãt illicita tempe legis/nõ erant illicita ante legẽ. Si autem cõtra hoc dicat̃/ꝙ iacob illas habuit ex iuſſu ſeu inſtinctu diuino: ſimiliter ⁊ thamar ꝓpter fructũ qui ex predictis matrimonijs ſecutus eſt: ſimiliter poteſt de amram dici/ notabilis enim fructus fuit ſecutus ex illo matrimonio ſcꝫ moyſes legiſlator ⁊ redemptor populi: ⁊ aaron ſanctus a quo linea ſacerdotalis in illa lege incepit.

¶ In eodem capi.ij.vbi dicitur in poſtilla: Percuſſum egyptium: id eſt interfectum.

¶ Additio.ij. Nõ eſt neceſſariũ dicere ꝙ moyſes interficiẽdo egyptiũ ꝓceſſerit vt iudex / ſed potius vt pars. Ex debito enĩ charitatis quilibet tenet̃ repellere iniuriã a ꝓximo ſi poteſt: hec Ambro. ¶ Itẽ qui nõ repellit iniuriam a ſocio ſi poteſt: tam ipſe eſt in vitio q̃ꝫ ille qui facit/vt in ſcđa ſcđe.q.lx.articu.vlti.in reſpõſione ad ſecũdum ar. ⁊ quia hoc non poterat facere moyſes per aliquam percuſſionẽ/niſi egyptius moreretur: imminebat enim ſibi periculum ſi egyptius de hoc quod moyſes percuteret eum reclamaret ad regem: idcirco oportuit vt moyſes egyptium occideret ad liberationem proximi: vñ non oportet in hoc allegare adulterium egyptij de quo nulla fit mẽtio in ſacra ſcriptura.

¶ I eodẽ ca.

A ¶ In eo.ij.ca.vbi dꝛ in poſtil. Iurauit ergo moyſes.
¶ Additio.iij. Uerbũ qḋ ħ ponit̃ in hebꝛeo frequẽtat̃ in ſacra ſcriptura ⁊ qñq; in trãſlatiõe nr̃a interp̃tat̃ incipe: vt in libꝛo Gen̄. Abꝛaã alloquẽs deo dicebat: Ecce nũc incepi lo. ⁊ Deut̃.i.a. Incepit moyſes explanare legẽ. In alijs ꝟo locis iterp̃tat̃ qñq; iurare: vt i ħ loco.⁊.iiij. Reg.v.f.vbi dꝛ de gieçi: Et iurauit.ſʒ ſm hebꝛaicã veritatẽ ꝟbũ iſtud vniuo cũ ẽ: ⁊ nihil aliud ſignificat vbicũq; ponit̃ niſi actũ volendi: itaq; ẽ/cũ dꝛ: Incepitq; moyſes explanare.ſilr̃.iiij. Reg.v.f Naamã dicebat gieçi ꝙ vellet recipe duo talẽta nll'a mẽtiõe facta de iuramẽto: vñ in ħ loco nihil aliḋ dꝛ niſi ꝙ moyſes voluit hĩtare cũ viro ⁊c̃.ſ.cũ Ietro nll'o ĩterpoſito iuramẽto.

Replica correctorij ꝯ Burg.mẽdacẽ. In ca.ij.vbi poſtillatoꝛ ĩpꝛobat opinionẽ hebꝛeoꝝ dicẽtiũ mr̃em moyſi fuiſſe iochabet filiã leui rõnibus in hebꝛeoꝝ opiniõib⁹ fũdatis: ad q̃s Burgẽ.nõ recte rñdet. Burgen̄.tñ volens magnificare fimbꝛiã certamẽ aſſumit ꝓ ſuis hebꝛeis: ſuſtinẽs ꝯcluſionẽ quã poſtillatoꝛ rõnabilit̃ impꝛobauit. Dicit nãq; Burg. ꝙ vbi trãſlatio nr̃a hʒ.ĩ.vj.ca. Accepit amrã vxoꝛẽ iochabet patruelẽ ſuan.in hebꝛeo habet̃ vt dicit: auiã
Auia ſuã: ſʒ ꝑ ħ nõ ꝯcludit ꝓpoſitũ ſuũ: qꝛ auia ſm canoniſtas ⁊ legiſtas dicit̃ mr̃ mr̃is: quã auiã nõ duxit vxoꝛẽ. Tũ qꝛ vetula. Tũ qꝛ i linea aſcendẽte ꝓpinq̃: ⁊ ſi lex mr̃imonij nondũ eſſet poſita: vt dicit Burgen̄. nature tñ honeſtas docuit q̃dam in mr̃imõio vitãda/vbi neceſſitas nõ erat: ĩmo videt̃ legi nature repugnare ꝓlẽ nubere parẽti vl' ecõuerſo. ⁊ ſic qḋ allegat Burgẽ.ꝯ p̃mũ argumẽtũ poſtillatoꝛis de etate: qḋ videlicet ꝑ ſexagĩta ãnos poſt ĩgreſſum iacob in egyptũ leui genuit iochabet: ex lr̃a haberi non põt: nec ꝓbat ꝑ aliquã auctoꝛitatẽ: ea igit̃ facilitate ꝯtẽnit̃ q̃ ꝓbat̃ ſm Hiero.ſilr̃ ⁊ alia q̃ Burgen̄.adducit ad ſuũ ꝓpoſitũ ꝑſuadẽdũ nõ ſunt fundata: etiaʒ dato ſʒ nõ ꝯceſſo ꝙ iochabet fuiſſet auia amrã: adhuc nõ habet̃ ꝙ Burg.intẽdit ꝙ fuerit filia leui. ¶ Pꝛo q̊ notandũ ꝙ
Amita q̊dã libꝛi habẽt amita vbi Burg. dicit haberi auia: q̊ dato qꝛ amita ⁊ ſi ſm legiſtas ſit ſoꝛoꝛ patris: eſt tñ cõmune nomen ſignificans nõ ſolum ꝓpinquam ex cognatione: ſed etiam ex adoptione: quibus ſic ſtantibus non habet̃ ꝙ iſta iochabet fuerit filia leui ſoꝛoꝛ caath: nec ex littera trahi poteſt. ſufficit eñi ꝙ iochabet mater moyſi fuerit filia leui: id eſt de tribu leui: ꝓut dicit̃ in poſtilla. C
¶ Item caplo eodem vbi poſtillatoꝛ nitit̃ excuſare moyſen occidentem egyptium a peccato quaſi auctoꝛitate inſtinctus diuini feciſſet: ꝓut ſanctus Stephanus exponere videt̃: Act̃.vij.c.vbi Burg. inſtat dicẽs: ꝙ debeat excuſari q̃ſi fecerit ex debito charitatis ⁊ ſocietatis ꝓut tenebat̃: allegãs ad hoc beatum Ambꝛo.ſanctum Tho.ſcd̃a ſcd̃e.q.lx. Sed huic ſententie opponit̃ ex eo: quia idem ſanctus Thomas dicit: Hoc debitum charitatis intelligi debere cum moderamine inculpate tutele: ſed occidere pꝛo ꝑcuſſione (ꝓut in ꝓpoſito) non fuit moderamẽ inculpabile igit̃ ⁊c̃. Quod excuſare nitit̃ Burgen̄. dicens: ꝙ moyſes ideo potuit excedere moderamen: quia repcutiendo citra occiſionem ipſe percuſſus accuſaſſet moyſen ⁊ incurriſſet periculum. Simile perſuaſum eſſet furibus vt occiderent vim paſſos: ne per eos accuſari valerent: quod hoꝛrerent pie aures. ¶ Item in eodem capitulo vbi poſtillatoꝛ dixit moyſen feciſſe cautionem iuratoꝛiam ꝓpter noſtram tranſlationem que dicit: Iurauit moyſes. Burgen̄. redarguit noſtram tranſlationem dicens: ꝙ in hebꝛaica littera non ponit̃ aliquid pertinens ad iurandum: ſed quicquid ſit de littera hebꝛaica de quo non iudico/niſi ꝙ puto ſoli Burgen̄. contra beatum Hiero. ⁊ omnes alios non eſſe credendum: pꝛeſertim vbi ratio videt̃ militare in contrarium: rationabiliter eñi eſtimandum nõ eſt hominem potentẽ ſicut ietro deſcribit̃: ad ſolam ⁊ nudã expꝛeſſionem voluntatis ſine alia adhibita cautione homini aduene: cuiuſmodi fuit moyſes tradere filiã in matrimonio: ⁊ eũ facere diuitiaꝝ ſuaꝝ ꝑticipem. ſed nulla legit̃ hic appoſita cautio niſi iuratoꝛia. p̃ſumendũ eſt igit̃ ꝓ beato Hiero. in trãſlatione noſtra ⁊ alijs: ꝙ ꝟbum ħ poſitum ſignificet iuramentũ allegatione Burgen̄. non obſtante.

Glo. oꝛdi.

Moyſes autẽ ⁊c̃. Ca. III
Allego. a ¶ Apparuitq; ei. Iſi. Allego. Erat flãma in rubo ⁊ nõ cremabat̃. Rubus ſpine pctõꝝ iudeorũ: flãma in rubo ꝟbũ dei.i.lex data illi pplo. Sʒ ⁊ flãma rubũ non cõburit: qꝛ lex data pctã eoꝝ nõ ꝯſumit. Alij in rubo flãmante eccl'iaʒ intelligũt que ꝑſecutiõbus inflãmat̃: que loquẽte in ſe dño nõ cremat̃. Qꝛ dñs moyſi in rubo apparuit/oſtẽdit: qꝛ in eccl'ia apparet fidelib⁹: nec alibi. Aiũt hebꝛei ideo in rubo deũ apparuiſſe moyſi/ne poſſent ſibi inde idolũ ſculpere iudei. Sẽper eñi deus idolatrie occaſionẽ recidit. ¶ Grego. Moral. Moyſes admixtus egyptijs q̃ſi vigilabat mũdo: ideo vocẽ dñi nõ audiebat. Sʒ extincto egyptio poſtq; in deſ̃tũ fugite/dũ illic.xl.ãnis degit/a t̃renis tumultib⁹ obdoꝛmiuit: ⁊ iõ diuinã vocẽ ꝑcepit. Cũ eĩ mẽs ab exterioꝛib⁹ ſopit̃: ꝟbũ dei penetrat veracius. Aurẽ q̊ppe coꝛdis turba t̃renaꝝ cogitationũ ꝑſtrepẽs claudit. Nõ eĩ ꝑfecte hõ ſufficit ad vtraq; diuiſus: qꝛ ſi exteri⁹ auditũ apit: ĩteri⁹ obſurdeſcit.

Moyſes Ca. III a ãt paſcebat oues
a ¶ Ars ſoceri ſui.
ietro cognati ſui ſacerdotl' madiã.
Cũq; minaſſet gregẽ ad interiora deſerti/venit ad montem dei oꝛeb. Apparuitq; ei dominus in b c d e
a ¶ Uerbo dei. ¶ Iudaici peccati.
flamma ignis de medio rubi: et †
a ¶ Quia per legem nõ ſunt conſumpta peccata populi.
videbat ꝙ rubus arderet et non f

Nico. de lyra

Uiſio Moyſes ãt. Hic ꝯñr deſcribit̃ miſſio moyſi ad liberatõeʒ ppl'i/⁊ p̃mo deſcribit̃ ſibi facta cõmiſſio.ſcd̃o cõmiſſiõis executio.ĩ.iiij.ca. Abijt moy.⁊c̃. Ca. III
Adhuc p̃mo deſcribit̃ apparitio diuĩa.ſcd̃o cõmiſſio ſibi facta/ibi: Cui ait dñs. tertio ĩſtructio circa agẽda/ibi: Dixitq; moyſes. Circa p̃mũ notat̃ apparitõis loc⁹/cũ dꝛ: b ¶ Cũq; miaſſʒ ⁊c̃. Tũ qꝛ ibi erãt melioꝛa paſcua. Tũ ad elõgãdũ ſe a t̃ra culta: ne greges paſcerent̃ aliena blada. c ¶ Ueit ad
Oreb mõ.⁊c̃. Ille ẽ mõs ſinai q̊ p̃dicit̃: ħ mõs dei rõne euẽt⁹ futuri: qꝛ de⁹ ibi datur⁹ erat legẽ. deſcribit̃ etiã mod⁹ apparẽdi/cũ dꝛ: d ¶ Apparuitq; ei dñs. In heb. hr̃: Apparuit ei ãgelus dñi. Angel⁹ eĩ ille apparebat ⁊ loq̃bat̃ in ꝑſona dei: ⁊ iõ aliqñ ãgel⁹/aliqñ dñs noĩat̃: ſm ꝙ dic̃ btũs Greg⁹. ſic̃ Eſa. vj.b. Angel⁹ q̊ purgauit labia Eſaie cũ calculo ardẽti: vocat̃ ſeraph rõne ĩflãmatõis: lʒ nõ eẽt ḋ oꝛdĩe ſeraphico. e ¶ In flã.ig.⁊c̃. Erat eĩ ppl's iſrl' ad idolatriã ꝓn⁹: ⁊ iõ apparuit ĩ flãma q̊ nõ põt imagĩe figurari: ⁊ ĩ rubo ſiue vepꝛe. vt in hebꝛeo dꝛ: qꝛ ĩ talib⁹ nõ põt imago fieri: ne pplus iſrl' q̊ vẽtur⁹ erat ad locũ illũ rõne dicte apparitõis aliq̊d faceret ad idolatriã ꝑtinẽs. D
f ¶ Et videbat ꝙ ⁊c̃. qꝛ flãma occupãs rubũ rubi viriditatẽ ñ minuebat: lʒ eẽt materia cõbuſtibilis. ꝑ hoc aũt deſignabat̃ ꝙ laboꝛ af- fligens q̊ ꝑ

Allegoꝛice. a ¶ Moyſes ãt ⁊c̃. Allego.
Allegoꝛice/ꝑ moyſen ſignificat̃ iohẽs baptiſta paſcẽs fideles chꝛiſti cognati ſui. Nã mr̃ ei⁹ cognata fuit marie matris chꝛiſti: vt dꝛ Luc̃.i.d. Et ecce eliçabeth cognata tua ⁊c̃. Iohẽs eñi p̃dicatiõis pabulo fideles chꝛiſti pauit vt dicũt q̃ttuoꝛ euãgeliſte. b ¶ Cunq; minaſſet gregẽ ad inte. deſerti.i. ad aſperitatẽ penitentie quã p̃dicauit verbo ⁊ opere. c ¶ Uenit ad montem dei. Id eſt ad chꝛiſtum qui dicit̃ mons: Dañ.ij.g. Lapis q̊ ꝑcuſſerat ſtatuã fact⁹ eſt mõs magnus/⁊ ĩpleuit vniuerſam terrã. Ad hũc montẽ venit btũs iohẽs chꝛiſtũ ꝑſonaliter cognoſcẽdo ac etiã baptiçando. d ¶ Apparuitq; ei dñs i flãma ignis: Id ẽ in plenitudine ſpũſſancti. nam in baptiſmo chꝛiſti iohannes vidit ſuꝑ eum ſpiritumſanctum deſcendentem in columbe ſpecie: ad denotandum in chꝛiſto plenitudinem ſpũſſancti. † ¶ De medio rubi. Per rubuʒ ſpinoſum/intelligitur ſimilitudo carnis peccati que fuit in homĩe chꝛiſto. f ¶ Et videbat ꝙ rubus arderet ⁊ nõ comburebat̃. Per quod ſignabat̃ ꝙ moꝛtalitas carnis nõ abſoꝛbebat̃ in chꝛiſto ex pꝛeſentia diuinitatis.
⁂ Uadam ⁊ videbo viſio

Moꝛaliter. a ¶ Moyſes aũt ⁊c̃. Per moyſen oues paſcentem intelligit̃ p̃dicatoꝛ ꝟbo ⁊ exemplo paſcẽs dñi gregeʒ. Moꝛalit̃
b ¶ Cũq; minaſſet gregẽ ad interioꝛa deſerti.i.ad pleniorẽ cognitiõeʒ moꝝ ⁊ fidei. c ¶ Uenit ad montẽ.i.ad altitudinẽ ꝯtẽplatiõis ⁊ oꝛõnis. exẽplo chꝛiſti ḋ quo dꝛ Matth. xiiij.c. Dimiſſa turba aſcẽdit in mõtẽ ſolus oꝛare. d ¶ Apparuitq; ei dñs in flãma ignis. Illuminãdo pleni⁹ ei⁹ intellectũ ⁊ inflãmãdo affectũ: eo tñ mõ quo cõpetit aĩe carni moꝛtali vnite. Ideo ſubdit̃: † ¶ De medio rubi. Per quẽ moꝛtalis infirmitas deſignatur. Et quia talis contemplatio excitat deſiderium ad amplius cognoſcendum/ Ideo ſubditur:
t ⁂ Uadã ⁊ videbo

obſurdeſcit. a ¶ Cernẽs aũt ⁊c. Greg⁹. Angel⁹ q̃ moyſi apparuiſſe deſcribiť: mõ dñs/ mõ angel⁹ memorať. Angel⁹: qꝛ exterius loq̃ndo ſeruit. Dñs: qꝛ interi⁹ p̄ſidẽs loquẽdi ef/ficaciã tribuit. Cũ enĩ loquẽs ab iteriore regiť: ⁊ ꝑ obſequiũ angel⁹/ ⁊ ꝑ inſpirationẽ dñs memorať. b ¶ Uocauit eũ de medio ⁊c. Greg⁹. Sepe ſilr ter/renis ⁊ celeſtib⁹ ſubſtãtijs ꝑ angelos loquiť deus/ ſicut hic cũ ignẽ rubũqꝫ ſociauit: atqꝫ aliud ſupi⁹/ aliud iferi⁹ iũxit. Qδ tũc ſolũ agiť/ cũ aliqδ ma/gnũ ex ɔiũctiõe ſignať. Nã ꝑ ſuccẽſũ rubũ moyſen alloquẽs oſtẽdit: qꝛ doctor ppli fieret q̃ ⁊ legis flãmã ꝑcipet ⁊ pctĩ ſpinã non vitaret: vt qδ ex illo populo exiret/ qui igne deitat⁊ carnis noſtre pctã quaſi rubi ſpinaȝ accipet: ⁊ incõſumptã hũanitatis ſubſtantiã ĩ ipſa diuĩtat⁊ flãma ſuaret. c ¶ Solue calciamentũ ⁊c. Iſi. Quia nullus. ſ. digne ɔſiſtere vel deuȝ videre põt/ niſi cũcta terrena ⁊ mortalia vi/tia deponat. Aliter veterũ ɔſuetudo erat/ vt ſi ſpõſus ſpõſam repudiaret: ĩ ſignũ repudij diſcalciareť. Jδ moy/ſes diſcalciari iubeť/ ne ad eccleſiã q̃ ĩ rubo ſignificať quaſi ſponſus acce/dat calciat⁹: hoc enĩ chriſto ſeruandũ qui verus ẽ ſponſus. De quo Johẽs ait: Cui⁹ nõ ſum dign⁹ ſolnere corrigiam calciamẽti ei⁹ Joh. i. d. d ¶ Uidi afflictionẽ ⁊c. Greg⁹. Morali/ter. Sparſis foris mẽtibus ad ſeipm redire cuiqꝫ difficile eſt. Quia praua itinera ſemel captos tãto delectabiliť tenẽt: q̃to qδ libuerit nõ licet. Quia cũ diſcipline mun⁹ ñ obuiat: nulla re/tributiõis ꝓſpiciť pena que terreat. Sȝ clauſis ocul' cordis p̃cipitať aĩa: ⁊ tanto ſecuri⁹ mala tꝑalia penetrat/ quãto duri⁹ bona eterna deſꝑat. Sȝ iſta reproboꝝ nequitia/ electoꝝ vitaȝ quaſi grana a paleis ſeꝑat: ⁊ dũ affligit expedit: qꝛ dũ violẽta ingerit/ fe/ſtĩare ad ſuꝑna cõpellit: qδ ĩ iſraelitico pplo moyſe vocãte ⁊ pharaone ſe/uiẽte ſignať. Moyſes enĩ ad vocan/dũ miſſus ẽ/ cũ pharao duris opibus vrget: vt ali⁹ vocãdo traheret: ali⁹ ſe/uiẽdo impelleret: vt plebs in ſeruitio turpiter fixa vel vocata vel impulſa mouereť: hoc quotidie agiť dũ p̄dicatis celeſtib⁹ p̄mijs/ ſeuire ĩ electos reprobi ꝑmittunť: vt q̃s egypt⁹. i. vita p̄ſens opp̄ſſit blãdiẽs/ adiuuet premẽs: vt dũ deus ꝓuocat cruciatus ĩ/pellat. e ¶ Et educã de terra ⁊c. Greg⁹. Rudi pplo de p̄ſenti vita aliquid ꝓmittẽdũ fuit/ vt poſſet ĩ futuro robuſtius ſolidari. Si enĩ ꝑua nõ acciꝑet/ magna nõ crederet. De⁹ ḡ lar/giendo terrena ſuadet ⁊ celeſtia: vt percipiẽs qδ videbat/ ſꝑaret qδ non videbat. f ¶ In terrã bonam et ſpacioſam. Grego. Preſens pro/ſperitas aliq̃ñ dať/ vt ad meliorẽ vi/tã ꝓuocet: aliq̃ñ vt in eternũ plenius damnet. hinc iſraeliticis terra chanaan ꝓmittiť/ vt q̃ñqꝫ ad eterna ſperan/da ꝓuocenť.

combureret. Dixit ḡ moyſes:
¶ vł trãſibo ſm. Lxx. qδ cõperit: trãſitori enĩ talis congruit viſio.
Uadã ⁊ videbo viſiõeȝ hãc ma †
gnaȝ: quare nõ cõburať rubus.
a Cernẽs aũt dñs qꝫ ꝑgeret ad vi
b dẽdũ: vocauit eũ δ medio rubi:
⁊ ait: Moyſes moyſes. Qui rñ a
¶ vel non.
dit: Adſũ. At ille: Ne appropi b
¶ opera mortua
c es inq̃t huc. † Solue calciamẽtũ c
a ¶ affectibus. b ¶ eccleſia ad quã ne/mo accedit calciatus.
de pedibus tuis: Locus enim
in quo ſtas/ terra ſancta eſt. Et d
¶ merita parentũȝ bonoruȝ ſepe filijs ſubueniunt.
ait: Ego ſum deus patris tui:
deus abraam et deus iſaac et
a ¶ inclinando.
deus iacob. † Abſcõdit moy/ e
ſes faciem ſuam: non enim au/
debat reſpicere contra deũ. Cui f
¶ miſertus vt liberem.
d ait dominus: Uidi afflictioneȝ g
populi mei in egypto: et clamo/
rem eius audiui/ propter duri/
tiam eorum qui preſunt operi/
a ¶ compatiendo p̄ſentialiter liberando.
bus: et ſciens dolorem eius:
deſcendi vt liberem eum de ma h
a ¶ terrena dat vt ſuadeat ad celeſtia: ⁊ q̃ viſibilia ꝑcipit diſcat ſꝑare inuiſibilia.
e nibus egyptioruȝ: ⁊ educam de
f terra illa in terram bonam ⁊ ſpa i k
cioſam: in terrã que fluit lacte ⁊
melle: ad loca chananei ⁊ ethei l
⁊ ãmorrei ⁊ pherezei et euei ⁊ ie
buſei. Clamor ergo filiorum iſ/ m
a ¶ corporalẽ ⁊ ſpiritualem.
rael venit ad me: vidiqꝫ afflicti/
a ¶ demonibus vel iniquis hominibus
onem eorum qua ab egyptijs
a ¶ incarnatus ꝓpria voluntate.
opprimuntur. Sed veni/ mittaȝ n
a ¶ diabolũ reꝑmẽdũ.
te ad pharaoneȝ: vt educas po
a ¶ predeſtinatiõe. b. ¶ de tenebris pctĩ.
pulum meuȝ filios iſrael de egy
pto. Dixit Moyſes ad deum. o

Nico. de lyra

⁂ fligẽs q̃ ꝑ ignẽ deſignať/ filios iſrł ĩ q̃bus erat hũana infirmitas nõ ɔſumeret nec deleret: ſȝ mag⁊ mirifice liberarẽť: ad qδ exequẽdũ ꝑ moyſen dñs appebat moyſi: ⁊ iδ tał apparitio facta ẽ ſm ɔueniẽtiã negocij/ ſicut et alie apparitiões hmõi cõmuniter fiũt. a ¶ Moyſes moyſes. Jſta duplicatio ſignificat dilectionẽ: ⁊ excitat vocati attẽtiõȝ. b ¶ Ne appropies inq̃t huc. ac ſi diceret: hũana fragilitas nõ p̄/ſumat arcana.

ſumat arcana dei inq̃rere curioſe: qꝛ ſcp̄tũ ẽ Prouerb. xxv. d. Qui ꝑſcrutator ẽ maieſtatis opprimeť a gloria. c ¶ Solue calciamẽtũ: qꝛ modus erat antiquoꝝ ⁊ ſp̄aliter hebreoꝝ nõ ingredi ſctã loca pedib⁹ calciatis: ⁊ inde ẽ qꝫ ſaraceni nõ audẽt intrare locũ orõnis niſi diſcalciati. d ¶ Terra ſctã ẽ: ꝓpť diuinã apparitiõȝ ibidẽ. e ¶ Abſcõdit moyſes fa. ſ. ꝓpter diuinã reuerẽtiã. f ¶ Cui ait dñs. Hic ɔſequẽter deſcribiť cõmiſſio facta moyſi ad liberatõȝ populi cũ diciť: g ¶ Uidi afflictiõȝ populi. m. oculo cõpaſſionis ad ipm liberãdũ: ⁊ ĩ h̄ dñs apꝑuit moyſi p̄dicte viſiõis mirabilis ĩtellectũ: qꝛ licet diuĩa nõ ſint p̄ſũptuoſe inq̃rẽda: tñ ꝑ diuinã reuelatiõnẽ ſũt hũiliter ſuſcipiẽda: ⁊ iδ q̃ñ moy/ſes curioſe ſe nõ ingeſſit/ ſȝ humiliter faciẽ ſuã abſcõdit/ tũc dñs ei reuelauit: qꝛ abſcõdit talia a ſapiẽtib⁹ ⁊ prudẽtibus: ⁊ reuelat ea ꝑuulis: vt habeť Mat. xj. d. h ¶ Deſcẽdi. ſ. ꝑ effectũ: qꝛ de⁹ ĩ ſe de/ſcẽdere nõ põt. i ¶ In terraȝ bo. qδ oſtẽdiť cũ ſubdiť: Que fluit lacte ⁊ mel/le. q. d. cũ ꝑuo labore facit magnũ fructũ k ¶ Et ſpacioſã. qδ pȝ ex h̄: qꝛ habi/tãt ibi multe gẽtes: q̃ exp̄munť cũ ſbdiť: l ¶ Ad loca chananei ⁊ ethei. tacẽť aũt hic gergezei: ⁊ ĩ plurib⁹ alijs loc⁊ vbi ceteri noĩanť: qꝛ vt dicũt hebrei nõ reſtiterũt filijs iſrł ꝑ bellũ ſicut alij: ſȝ δ terra receſſerũt añ ingreſſum filiorum iſrael. m ¶ Clamor ergo. ꝓpť occiſiõȝ ꝑuuloꝝ innocẽtiũ/ ⁊ ꝓpter ĩiuſtã afflictionẽ laborãtiũ: qꝛ occiſio ĩnocẽtiũ δr clamare ad deuȝ Geñ. iiij. b. Ecce vox ſanguinis frĩs tui abel clamat ad me δ tra: Silr afflictio vel defraudatio laborãtiũ. Jaco. v. a. Clamor eorũ in aures dñi ſabaoth ⁊c. n ¶ Sed veni mittã te. licet enĩ eſſet p̄ñtialiter corã eo/ tñ dixit veni: ꝑ h̄ ſignificãs vt deberet eſſe ꝓmpt⁹ ad ſuſci/piẽdũ mãdatũ dei mẽte ⁊ volũtate/ ſicut erat p̄ſens corꝑe. o ¶ Dixitqꝫ moy/ſes. Hic ɔſequẽter deſcribiť ipſi⁹ moyſi ĩſtructio ⁊ ɔfortatio/ q̃ requirebãť ad tãtũ officiũ ſuſcipienduȝ: ⁊ p̄mo inſtruiť ⁊ ɔfortať v̄bis:

⁂ † ¶ Uadaȝ et videbo viſioneȝ hanc magnam: quare nõ combu/ratur ⁊c. Uolebat enim plenius cog/noſcere myſteriũ incarnatiõis. b ¶ Ne appropies inq̃t ⁊c. quaſi dicat: talis cognitio quã tu queris/ in vita p̄ñti non habeť: ideo ſequiť: c ¶ Solue calciamẽtũ ⁊c. ac ſi diceret: prius oportet te carnẽ mortalẽ deponere: ſicut dicit dñs Exo. xxxiij. d. Nõ videbit me hõ ⁊ viuet. n ¶ Sȝ veni mittã te ⁊c. i. ad limbũ patrũ qui eſt in ꝑte inferni ad denũcian/dũ ſanctis patrib⁹ eoꝝ liberatiõeȝ ꝓpin/quã. Greg⁹. homel. ij. Que enĩ p̄currẽs naſcẽdo mũdo nũciauerat/ hũc moriẽdo ⁊ ad ĩferos p̄currebat.

✳ † ¶ Uadã ⁊ videbo viſionẽ ⁊c. Sed q̃m talis cõtemplatio ꝓ neceſſita/te fraterna debet aliquãdo interrumpi: ideo ſubdiť: n ¶ Sed veni/ ⁊ mittã te. ad liberandũ populũ meũ de ſeruitute diaboli qui ꝑ pharaoneȝ deſignatur: ꝑ tua ɔſilia ⁊ hortamẽta. Aliter põt ex/poni. † ¶ Uadã ⁊ videbo ⁊c. qꝛ con/templatio vie excitat deſideriũ ɔtẽplationis patrie: que aliquãdo retardať ꝓpter neceſſitatẽ populi. Exemplũ de beato Johãne euãgeliſta qui dixit chriſto ſibi ap/parẽti ꝓpe ſuã mortẽ: Quotiẽs rogaui te vt venirem ad te et dixiſti mihi: Expecta vt liberes populum mihi crediturũ. Et de beato Martino legiť: Scimus quidẽ deſiderare te chriſtũ ſed ſalua ſunt tibi tua p̄mia: nec dilata minuenť: noſtri potius miſerere quos deſeris.

† de pe. di. i. c. ſũt qui.
Deu. 24. a
Moraliť
†32. q. 4. c. recurrat.
G Diſca
† Jo Act
Gerg
Diui
h Alle
Mo

da ꝓuocentur:quia rudis populus ꝓ
miſſionibus nõ crederet:niſi a ꝓmiſ/
ſore aliquid in vicino ꝑciperet. Nõ er
go ſolum ſpe ad res:ſed rebus quan/
doq; ad ſpẽ trahit̃.vñ Pſ.ciiij.d. Et
dedit illis regiones gentiũ ⁊ labores
pploꝝ poſſederũt: vt cuſtodiãt iuſtifi/
cationes eius/⁊ legem eius requirãt.
a ¶ Qui eſt miſit me ad vos ⁊c.
Mittitur moyſes ad pharaonem pu/
niendum ⁊ tandem occidẽdum. Miſ/
ſa eſt lex ad diabolum deſtruendum.
¶ hierony. Scribens ad marcellã
de decem nominibus dei: ſexto loco
ponit nomen Eieie quod in Exodo le
gitur: Qui eſt miſit me ad vos. Deus
enim ſolus qui exordium non habet:
vere eſſentie nomen tenet:quod per
angelum dictum eſt moyſi nomẽ eius
querenti:quia in eius comparatione
qui vere eſt:quia incommutabilis eſt:
quaſi non ſunt/ que mutabilia ſunt.
quod enim dicitur fuit/nõ eſt:⁊ quod
dicitur erit/nondum eſt. Deus autẽ
tm̃ eſt qui non nouit fuiſſe vel futurũ
eſſe. Solus autem pater cum filio et
ſpirituſancto vere eſt. Cuius eſſentie
comparatum noſtrum eſſe/nõ eſt. Un
de ⁊ dicimus: Uiuit deus:quia eſſen/
tia diuina vita viuit:quam mors non
habet. b ¶ Ad terram fluentem
lacte ⁊ melle ⁊c. Aug⁹. Utrum hoc
ſpiritualiter accipere debemus:quia
ſm̃ proprietatem non hec erat terra
que data eſt hebreis. An modus lo/
cutionis eſt qua vbertas ⁊ ſuauitas
terre laudatur. ☞ Nõ exibitis

Nico.de lyra

B ✱ ⁊ confortatur verbis.ſecundo ex
ſocijs adiunctis/ibi: Ingredieriſq; tu
⁊ ſeniores iſrael ad.tertio ex mirabili
bus ſignis/in principio capituli.iiij.
Circa primum ponitur moyſi ſtupefa/
ctio dicentis: a ¶ Quis ego ſuz:
Ac ſi diceret:omnino ſum inſufficiẽs
ad tantum negocium. Et ideo domi/
nus conſolat̃ eum dicens: b ¶ Ego
ero tecum. Qui ſum ſufficiens ⁊ po
tens ad te protegendum et dirigen/
dum. c ¶ Et hoc habebis ſignũ
ꝙ miſerim te. Scd̃m hebreos hoc
refertur ad precedentia.ac ſi dicatur:
viſio quam tibi oſtendi in rubo eſt ti/
bi pro ſigno ꝙ ego mitto te.ſm̃ catho
licos refertur ad ſequentem litteram/
cum dicitur: d ¶ Cum eduxeris
populum meum de egypto:im/
molabis deo ſuper montẽ iſtũ.
Ac ſi dicatur: Ego predico tibi ꝙ poſt
eductionem populi mei ĩmolabis deo
ſuper montem iſtuz:⁊ cum hoc tibi ac/
ciderit:erit tibi certum ſignum ꝙ fui
tecum in eductione populi de egypto.
Erit etiam tibi ſignuz de futuro:quia
dominus dixerat moyſi duo: ſcilicet
eductionem populi de egypto:et in/
ductionem eius in terram lacte ⁊ mel/
le fluentem:⁊ ideo ſicut immolatio p̃/
dicta erat ſignum reſpectu preteriti/li
berando eos mirabiliter de ſeruitute
egypti:ita eſſet ſignum reſpectu futu/
ri ſcilicet ꝙ eos introduceret mirabili
ter in terram promiſſam. e ¶ Si di/
xerint mihi/quod ẽ nomẽ eius:
quid dicam ⁊c. Moyſes enim in
hoc expreſſe queſiuit de nomine mit/
tentis:⁊ tacite de eius conditione:et
dominus re

a ¶ q̃ſi dei ẽ nõ hoĩs h̄ facere.vñ: Glia mea
nõ ẽ mea:ſʒ q̃ miſit me ⁊c. Ioh.vij.b.
Quis ego ſuz vt vadã ad phara a
onẽ:⁊ educã filios iſrl' d̃ egypto:
a ¶ Diuinitas cũ humanitate
Qui dixit ei: Ego ero tecum:⁊ h̄ b c
hẽbis ſignũ ꝙ miſeriʒ te: Cũ edu d
a ¶ ĩmolari facies.
xeris pplm̃ meũ de egypto:ĩmõ/
a ¶ In eminẽtia virtutũ debet eſſe qui vult
deo ĩmolare.
labis deo ſup mõntẽ iſtum. Ait
moyſes ad deũ: Ecce ego vadã
ad filios iſrl':⁊ dicã eis: De⁹ pa/
trũ vr̃oꝝ miſit me ad vos. Si di/ e
xerit mihi/qd̃ ẽ nomẽ ei⁹:q̃d dicã
¶ Uel deus a ¶ Nemo alius.
eis: Dixit dñs ad moyſen: Ego f
a ¶ ꝓprie ĩmutabiliter. ¶ vel filijs.
ſũ qui ſũ. Ait: Sic dices ad fili/ g
a ¶ ſine oĩ mutatõe ſtabiliſq; manẽs dat cũ/
cta moueri.
a os iſrl': Qui eſt miſit me ad vos. h
Dixitq; iteꝝ de⁹ ad moyſen: Hec i
¶ Nõ recẽs.
dices filijs iſrl': Dñs deus patrũ
a ¶ Cui atteſtant̃ tres ꝓbati ⁊ examĩati te/
ſtes:quoꝝ teſtimoniũ veꝝ eſt.
veſtrorũ/deuſ abraã ⁊ de⁹ iſaac ⁊
de⁹ iacob miſit me ad vos. Hoc
a ¶ Quia hi teſtes viuũt in eternũ
nomẽ mihi ẽ ĩ ẽťnũ:⁊ h̄ mẽoriale
meũ ĩ generatiõe ⁊ generationẽ.
¶ Aplos primitiuã eccl'iaz.
Uade ꝯgrega ſeniores iſrl':⁊ di/ k
a ¶ Abſcõditus a ſeculis ⁊ generatiõibus.
ces ad eos: Dñs de⁹ patrũ vr̃oꝝ
apparuit mihi/de⁹ abraã ⁊ de⁹ iſa
ac ⁊ de⁹ iacob/dicẽs: Uiſitãs viſi l
a ¶ Geminatio ꝯfirmatio.
¶ Peccato ĩfirmos.
taui voſ:⁊ vidi oĩa q̃ accidert̃ vob̃
ĩ egypto:⁊ dixi vt educã vos d̃ af
a ¶ mũdi. b ¶ quã.ſ.poſſidebãt vitia ꝑ has
gẽtes figurata.
flictiõe egypti ĩ terrã chananei ⁊
ethei ⁊ amorrei ⁊ pherezei ⁊ euei ⁊
a ¶ eccl'iaz. b ¶ doctrĩa ĩfantiũ. c ¶ dulce/
b iebuſei:ad terrã fluẽtẽ lacte ⁊ mel m
dine ſuauitatis diuĩe. a ¶ Obediẽtes
le:⁊ audiẽt vocẽ tuã. Ingredieriſ n
a ¶ pncipes eccl'ie. b ¶ pncipẽ mundi.
q; tu ⁊ ſeniores iſrl' ad regẽ egypti
a ¶ Tranſitorũ q̃ nõ habẽt hic manentẽ ci/
uitatẽ q̃ cupiũt exire de egypto.
⁊ dices ad eũ: Dñs deus hebreo
a ¶ Tã.interi⁹ q; exteri⁹. b ¶ chriſtũ q̃ die ter
rum vocauit nos. Ibimus viam o
tia reſurrexit. a ¶ Remoti a ſtrepitu mũdi.
¶ ſacrificiũ laudis. ¶ q̃ nõ ĩgredit̃ ciuitatẽ
triũ dierũ in ſolitudinẽ: vt ĩmole/
a ¶ Meũ tñ ẽ monere vt ĩexcuſabilis ſit.
m⁹ dño deo nr̃o. Sed ego ſcio ꝙ p
a ¶ filios luc' b ¶ tenebroſoꝝ c ¶ recedẽtes
nõ dimittet vos rex egypti vt eã/
a tenebris. a ¶ potẽtiã aptã b ¶ ad feriẽdũ.
tis/niſi ꝑ manũ validã. Extẽdã q

dominus reſpondet primo de ſecun/ C
do ſcilicet de conditiõe mittentis ipm̃
a dicẽs: f ¶ Ego ſum qui ſum. In
hebreo habetur: Ero qui ero.ꝑ vtrã/
q; tamẽ litteram idem ſignificatur:ſci
b licet neceſſitas eſſendi ⁊ eternitas et
c immutabilitas per omnem modum/
d que eſt conditio propria ⁊ ſingularis
ipſius dei.omnia enim alia eo ipſo ꝙ
ſunt de nihilo habent principium ſui
eſſe:⁊ ſunt vertibilia in nihil:quia ſb/
tracta manutenentia diuina/ caderẽt
in non eſſe:⁊ ideo non eſſe conuenit
eis q̃ʒtũ ẽ ex ſe:ſed eſſe habent a deo.
ſm̃ quod dicitur Eſa.xlj.f. Ecce vos
eſtis ex nihilo:⁊ opus veſtrum ex eo
quod non eſt. g ¶ Sic dices ad fi
e lios iſrael. Ac ſi diceret:ſi queratur
a te:q̃s miſit te: Rñdeb̃: h ¶ Qui
eſt miſit me ad vos: Id eſt ille qui
f habet ex ſe neceſſitatem eſſendi:⁊ ple
nitudinem abſq; reſtrictione ⁊ deter/
minatione aliqua. i ¶ Dixitq; ite/
g ruz deus ad moyſen: Hec dices
filijs ⁊c. Ac ſi diceret:ſi querant ſe/
cundo de nomine mittẽtis te. Reſpõ
h debis: Dominus deus patrũ ve
i ſtroꝝ deus abraã ⁊ deuſ iſa.⁊c.
hoc nomẽ mihi eſt ⁊c.⁊ ſequitur:
k ¶ Uade cõgrega ſeniores iſ/ Seniores
rael. Non intelligitur hoc de omni/
bus ſenibus populi:quia cum in po/
pulo illo eſſent ſexcenta milia peditũ:
vt habet̃ infra.xij.f. Omẽs ſenes po/
puli non poſſent d̃ facili congregari:
ſed per ſeniores hic intelligunt̃ iudi/
ces:qui habẽt pplm̃ regere. l ¶ Ui
ſitãs viſitaui vos. Hoc modo lo/
quendi vſus eſt:quia ioſeph moriens
ſic predixerat: Poſt mortem meã de/
k us viſitabit vos ⁊ aſcendere faciet de D
t̃ra iſta:vt habet̃ Geñ.l.d. m ¶ Et
audient vocem tuam. Erant eniʒ
homines prudentes ⁊ ſcientes ꝓmiſ/
ſionem factam abrae: Geñ.xv.d.vbi
l dicitur: Quarta generatione reuer/
tentur huc. Et ideo videbant ꝙ tem/
pus ſue liberationis inſtabat:⁊ ideo
verbis moyſi crediderũt anteq; face/
ret ſigna.d̃ quibus dicetur ſequẽ.ca.
n ¶ Ingredieriſq;. Hic ponit̃ in/
ſtructio ⁊ conſolatio moyſi ex ſocieta/
te ſibi adiuncta ad loquendũ regi egy
pti/cuʒ dicitur: Ingredieriſq; tu ⁊ ſe/
niores iſrael ⁊c. o ¶ Ibimus vi/
am trium dierum. Non dicit vni/
us diei aut duorum:quia non eſſent
ſufficienter elongati ab egyptijs:qui
m lapidarent eos ſi ſcirent eos immola/
n re animalia que ipi colebãt tanq; de/
os.nec dicit ſex vel octo:quia videre/
tur ꝙ non quererent deo immolare:
ſed magis fugere. ⁊ ideo dicit trium
dierum:non plus exprimendo/vt ſic
q̃ʒto petitio eſſet magis rationabilis:
tãto rex egypti eſſet magis inexcuſa/
bilis de inobediẽtia ad deũ. Sciebat
eñ dñſ ꝙ illã petitionẽ nõ exaudiret/
⁊ ſic mereret̃ a deo flagellari:intantũ
ꝙ inuitus maiora ꝯcederet.ſ.totalem
exitũ:⁊ nõ ſolũ ꝯcederet:ĩmo ad exi/
tũ de terra cõpelleret: vt dicit̃.ĩ.xij.
ca.vñ ſubdit̃: p ¶ Sʒ ego ſcio ꝙ
nõ dimittet vos. Ad mandatum
meum ſimplici verbo factũ. Ideo ſub
dit̃: q ¶ ¶ Niſi ꝑ ma.va. Id eſt ꝑ
v̄tutẽ meã ipm̃ cũ pplo ſuo grauiter
q affligentẽ:ſic patebit in ſequẽtibus.

¶ a ¶ Nō exibit⁊c. Aug. Qᵭ māda
E uit dn̄s hebꝛeis vt acciperent ab egy/
Moꝛalit̄ ptijs vaſa argētea ⁊ aurea ⁊ veſtē: at
ꝙ addidit: ⁊ p̄dabimī eos: mādati hu
ius nō pōt eē iniuſtū iudiciū. Māda/
tū enī dei ē/ de quo nō iudicādū ſꝫ ob/
tēperādūꝫ fuit. Ipſe enī nouit ꝙ iuſte
mādauerit: ad ſeruū ptinet obediēter
facere qᵭ mādauit. b ¶ Vaſa argē
Nota poe/ tea ⁊ aurea ⁊c. Argentuꝫ ⁊ auꝝ ab
tas legen/ egyptijs petimꝰ vn̄ tabernaculuꝫ deo
dos fabꝛicemꝰ: cuꝫ poetas ⁊ philoſophos
legimus/ vt diuinam ſcripturam ſa/
pientius ⁊ facundius legamus.

Nico. de lyra

✻ a ¶ Daboꝙ gratiā. Dicūt he/
bꝛei ꝙ ī exitu ppl'i de egypto dn̄s de/
dit eis tantā grām ꝙ liberaliter offe/
rebāt ⁊ dabant eis iocalia p̄cioſa: ſed
hoc nō videt̄ cōcoꝛdare littere ſequēti
vbi dr̄: b ¶ Poſtulabit mulier a
vicina ſua. Poſtea etiam ſubditur:
Et ſpoliabit̄

Additio

¶ In ca. iij. vbi dicit̄ in poſtilla: Moyſes autem.

a ¶ mundū ⁊ p̄ncipē eius.
enī manū meā ⁊ pcutiā egyptū i
a ¶ plagis. b ¶ que nemo alius facit.
cūctis mirābilibꝰ meis q̄ factūrꝰ
a ¶ vt oēſ videāt ne poſſint excuſari. b ¶ vi
ſum ī mēdio eoꝝ: pōſt hec dimit
ctus plagis. ¶ gratis. ¶ nouo. ſ.
tet vos: daboꝙ grāꝫ ppl'o huic a
corā egyptijs. Et cū egrediemi/
a ¶ nō ē ihoneſtū qᵭ deo p̄cipiēte ē factū.
a nō exibitis vacui: ſed pōſtulabit b
a ¶ ſollicita aīa: vt eccl'ia. b ¶ a cōcella/
nea ſua. c ¶ poete ⁊ phi quodāmodo ſūt
mūlier a viciā ſua et ab hōſpita
nob vicini. a ¶ moꝛū ⁊ operū honeſtates.
b ſua vaſa argētea et aurea ac vē/
a ¶ oꝛnādo erudiēdo. b ¶ maioꝛes. ¶ mi
ſtes: ponētiſꝙ eas ſup filiōs ⁊ fi
noꝛes ¶ auferēdo q̄ tab'nacl'o dei vtilia ſūt
lias vr̄as: ⁊ ſpoliabit̄ egyptū. c

c ¶ Et ſpoliabitis egyptū. Qᵭ ¶
non vīdꝛ veꝝ ſi egyptij eis dediſſent:
et iō dicendū ꝙ ab egyptijs receperūt
per modū mutui: et ſic ſecū poꝛtauerūt
bona egyptioꝛū qui erant intenti ad ſe
peliendū moꝛtuos ſuos: qꝛ nulla erat
domꝰ egyptioꝝ in qua nō iaceret moꝛ/
tuus: vt habet̄ infra. xij. ca. ideo obliti
ſūt repetere. Nec tn̄ hebꝛei cōmiſerūt Furti
furtū: qꝛ volūtate ⁊ auctoꝛitate dn̄i hoc hꝛeoꝝ
fecerūt/ vt ptꝫ ꝭ qui eſt dn̄s ſimpliciter
omniū rerū: ⁊ iō ſine iniuria ⁊ iiuſticia
quacunꝙ poteſt vni auferre/ et alteri
dare pꝛo ſua voluntate. Conſideran/
dū etiam ꝙ ex conſideratione perſona
rū iſta dei oꝛdinatio fuit rationabilis:
qꝛ hebꝛei in multis valde et grauibus
ſeruierant egyptijs: nec habuerant re
compenſationē laboꝛis ſui/ nec violen
tie ſibi facte: nec pꝛo ſubmerſione par/
uuloꝛū ſuoꝝ habuerāt emendā vel re/
cōpenſationē: et iō egyptij eis in mul/
tis tenebant̄. His dict̄ patet lr̄a.

Additio

Additio.

In ꝭ ca. ſ. Exo. iij. ꝯtinet̄ exoꝛdiū redēpti/
onis ppl'i dei ab egyptiaca captiuitate: ſic̄
ī euāge. miſſus ē angelꝰ ga. Lu. i. c. exoꝛdiū hūani gener̄ cō
tinet̄: vn̄ ſic̄ ⁊ ī illo nomē ꝓpꝛiū xp̄i redēptoꝛ̄ exꝓmit̄/ ita ⁊ ꝭ
nomē ꝓpꝛiū dei p̄ncipalit̄ liberāt̄ oſtēdit̄. Et qꝛ poſtil. ī ꝭ ca.
nimis bꝛeuit̄ ſe expediſſe videt̄: cū tn̄ magna ī ea ꝯtineāt̄ rō
ne p̄dicta: iō certa q̄dā ī ꝭ ca. ꝯtēta/ vlteriꝰ aliq̄ attēdēda ſeu
declarāda videt̄ ſpāl'it̄: q̄ꝝ p̄mū ē ꝙ n̄ videt̄ nec̄ariū dicere ī
ꝭ loco/ ꝙ qꝛ idē angelꝰ q̄nꝙ loq̄bat̄ ī ꝑſona dei iō deꝰ noīet̄:
nā ꝭm ſerie lr̄e/ ꝓut etiā v̄ba plane ſonāt: pōt dici ꝙ ille q̄ ap
paret ī foꝛma ignis erat āgelꝰ apparēs ad excitādū mētē mo/
yſi: vt cernēs miraculū accederet ad audiēdū vocē ⁊ v̄ba di/
¶ uina. Sꝫ cū ſeq̄t̄: Cernēs aūt dn̄s ⁊c. hec v̄ba ⁊ etiā v̄ba ſe
Queſtio q̄/ quētia īmediate pn̄t ītelligi ab ip̄o deo dicta ꝓut ſonāt. Se
re moyſes cūdo poſſet q̄s admirari quō moyſes illā āgelicā viſionē vi/
non adoꝛa/ dēdo ⁊ v̄ba dei audiēdo nō legit̄ adoꝛaſſe: Mos enī ſctōꝛū
uit erat ī hmōi viſiōibꝰ ſeu apparitiōibꝰ adoꝛare: vn̄ Geñ. xviij. a
legit̄ de abꝛaā/ ꝙ tres vidit ⁊ vnū adoꝛauit: ⁊ de ioſue legit̄
Ioſue. v. d. ꝙ cū ſibi dixiſſet āgelꝰ: Ego ſū p̄nceps exercitus
dn̄i ⁊c. ꝙ cecidit ꝓnꝰ ī t̄rā adoꝛās: qᵭ ītelligit̄ de adoꝛatione
dulie reſpectu āgeli: ſꝫ ꝭ nō videt̄ fieri mētio ꝺ aliq̄ adoꝛatōe
Ad qᵭ videt̄ dicēdū/ ꝙ ꝭ ⁊ q̄dā alia ī ꝭ ca. ꝯtēta faciūt ad
cōmēdatōēꝫ hūilitat̄ ip̄ꝰ moyſi: de q̄ legit̄. ſ. Nu. xij. a. Vir
aūt moyſes erat hūilis valde. Cuiꝰ rō ē: qꝛ nō eſtiabat ſe di/
gnū ad adoꝛādū ſꝫ potiꝰ ad modū publicani: cuiꝰ humilitas a
dn̄o cōmēdat̄ Lu. xviij. c. q̄ ex magna hūilitate nolebat ocl'os
ad celū leuare/ ſeip̄m vilificādo: ſic ⁊ moyſes ī hoc loco. legit̄
enī: Abſcōdit moyſes faciē ſuā: nō audebat eī aſpicere ꝯ deū
qᵭ maioꝛē oſtēdit hūilitatē ꝙ adoꝛatio coꝛꝑal': nihilominꝰ tn̄
moyſes coꝛꝑalit̄ adoꝛauit. ī ꝭ enī ꝙ dic̄: Abſcōdit faciē ſuā:
etiā adoꝛatio coꝛꝑal' ītelligit̄: nā ſuꝑ ꝭ v̄bo abſcōdit/ glo. dic̄
īclinādo tm̄ vultū hūilitat̄ v̄ſus terrā: vt facies ſua eēt abſcō
dita ne aſpiceret ꝯ deū: ⁊ ſic ptꝫ ꝙ cū īterioꝛi hūilitate adoꝛa
uit. Tertio cū dꝛ ī lr̄a: Quis ego ſum: oſtēdit̄ hūilitas ipſiꝰ
moyſi ī v̄bo: q̄ priꝰ oſtēſa fuerat ī actu īterioꝛi mētali: ⁊ etiā
exteriꝰ ī coꝛꝑali/ vt dictū ē: ꝑ hec enī v̄ba hr̄/ ꝙ ad neutrū eoꝝ
q̄ ſibi a dn̄o iniūgebāt̄ eſtiabat ſe dignū. ſ. nec ad ꝭ vt iret ad
pharaonē etiā ꝓ modica re/ cū pharao eēt magnꝰ rex: ⁊ de ꝭ
dicit: Quis ego ſū vt vadā ad pharaonē: Pꝛo ſcdo nec etiā
eſtiabat ſe dignū ad edūcēdū ppl'm iſrl' ꝺ egypto: licet n̄ eēnt
ī ptāte pharaōis: cū ducatꝰ tāti ppl'i req̄rebat viꝝ magne pꝛu
dētie ⁊ v̄tut̄. Et nota ꝙ nō dixit/ nō ſuꝫ ego dignꝰ ad ꝭ vt
vadā/ ſꝫ q̄s ſū ego: qᵭ denotat maioꝛē hūilitatē: ſentiēbat eī
ſe nō inabilē ſolū ad p̄dicta/ ſꝫ etiā ꝯtēptibilē: qᵭ ſonāt v̄ba:
Quis ego ſū: q. d. vil' ſū. Cōſeq̄nt̄ q̄rto dꝛ ī lr̄a: q̄ dixit ei:
Ego ero tecū. Circa hec v̄ba ſūt multe ⁊ varie expoſitōes/ q̄
re due cōioꝛes ponūt̄ in poſtilla: ⁊ tn̄ neutra eoꝝ vīdꝛ ſuffice
re. Illa enī q̄ dic̄ ꝙ ꝭ qᵭ dꝛ: Et habebis ſignū: refert̄ ad viſi
onē factā moyſi ī rubo: q̄ q̄dē viſio (vt dicūt) fuit data moyſi
ꝓ ſigno ꝙ deꝰ mittebat eū: ē expoſitio q̄rūdā hebꝛeoꝝ: lꝫ nō
oīno videat̄ cōtinere v̄itatē: Tū qꝛ moyſes n̄ petiuit tale ſi/
gnū/ vt patꝫ ī lr̄a: ſꝫ ſolū oſtēdit deo fragilitatē ſuā di. Quis
ſū ego:

ſū ego: vt dictū ē: Tū qꝛ ex ꝭ videret̄ ꝙ moyſes eēt modice fi/
dei q̄ etiā vidēs ſignū miracl'oſū māifeſte: ⁊ audiēs diuīa v̄ba
dubitaſſet vtꝝ illa v̄ba eēnt ſibi diuītꝰ dicta: ꝙ ſi ita eſſet repu/
taret̄ ſibi ad culpā: ſic̄ ꝺ çacharia legit̄ Lu. i. b. Eo ꝙ nō credi/
diſti v̄bis meis: qᵭ tn̄ nō legit̄ in ꝭ loco: nec aliqᵭ ſil'e. Scda
v̄o expoſitio q̄ dicit ꝙ cū dꝛ: Hoc hēbis ſignū: refert̄ ad ī mo/
lationē futurā q̄ facta fuit a ppl'o dei ſuꝑ mōtē ſinai: q̄ q̄dē im/
molatio debebat eē ſignū certificās moyſen de duobꝰ: q̄ꝝ vnū
erat p̄teritū. ſ. ꝙ deꝰ fuerat cū moyſe ī eductiōe ppl'i ꝺ egypto.
Aliud erat futuꝝ. ſ. futura īductio ppl'i ī terrā ꝓmiſſā: q̄ q̄dē ex
poſitio vīdꝛ incōueniēs q̄ ad vtrāꝙ ptē. De p̄mo ptꝫ: nā q̄n im
molatio facta fuit ī mōte/ oīno ſuꝑfluū erat ſignū ad certifican
dū ꝙ deꝰ mirabilit̄ liberaſſet ppl'm de ſ̄uitute egypti: cū ꝭ eēt
cūct̄ manifeſtiſſimū ꝑ exꝑiētiā. De ſcdo v̄o ptꝫ: nā (vt ꝯſtat ex
lr̄a) nō fuerat moyſi cōmiſſa ītroductio ppl'i de egypto ad ter/
rā ꝓmiſſā/ ſꝫ eductio ppl'i de egypto. dicit enī: Mittam te ad
pharaonē: nō faciēs mētionē de ītroductiōe ad aliā terraꝫ: vn̄ h
ſaluo melioꝛi iudicio alit̄ iſte paſſus videt̄ exponēdꝰ. Ad qᵭ
ſciēdū ꝙ moyſes ī ꝭ loco nō fuit locutꝰ deo aliq̄ v̄ba īcreduli/
tatē ſonātia: vt ex ꝭ req̄ret̄ aliqᵭ ſignū certificās ip̄m moyſen
ſꝫ ſolū expoſuit deo hūilitatē ſuā ad tātū officiū qᵭ ſibi cōmitte
bat di. Quiſ ego ſū vt vadā: ī q̄ ītelligebat̄ tacite ꝙ rōnabiliꝰ
debuiſſet mitti aliꝰ aptꝰ ad ꝭ: vn̄ dn̄s rn̄det ad p̄mū: Ego ero te
cū. q. d. ⁊ ſi tu nō es ſufficiēs ex te/ meo auxilio eris ſufficiens.
Ad ſcd̄m dicit: Et ꝭ hēbis ſignū ꝙ miſerim te cū eduxeris po
pulū de egypto. Pꝛo q̄ ſciēdū ꝙ ſic̄ deꝰ ī noua lege ꝑ pauꝑes
⁊ īpotētes voluit īducere fidē ſuā ꝑ oꝛbē/ vt ex ꝭ magꝭ luceret
v̄tꝰ ⁊ potētia diuina: iuxta illᵭ. j. Coꝝ. i. d. Infirma mūdi ele/
git deꝰ/ vt foꝛtia q̄ꝙ ꝯfūdat: pari rōne voluit ī antiqua lege ꝑ
moyſen (q̄ modice reputatōis erat: ītātū ꝙ ī etate. lxxv. annoꝝ
gregē paſcebat/ vt ptꝫ ī lr̄a) fieret liberatio ppl'i ⁊ eiꝰ eductio ꝺ
egypto: vt ſic tota v̄tus ⁊ potētia huiꝰ liberatiōis ſoli deo at/
tribueret̄: ⁊ ppl's īduceret̄ ad īmolādū deo ī recognitionē ſui
bn̄ficij ⁊ nulli alteri: ⁊ ꝭ ſonat lr̄a cū dicit: Hoc hēbis ſignū ꝙ
miſerī te cū eduxer̄ ppl'm de egypto: vt id qᵭ dꝛ: ꝭ habebis ſi
gnū: referat̄ ad inabilitatē ipſiꝰ moyſi ad tātū officiū: ⁊ ē ſenſꝰ:
ꝓpter ꝭ ego elegi te/ nō potētē nec foꝛtē: qꝛ ꝭ erit ſignū ꝙ miſe
rim te. ſ. ꝙ nō v̄tute ꝓpꝛia ꝭ feciſſes/ ſꝫ mea v̄tute et potētia: q̄
rōne tu ⁊ ip̄e ppl's īmolabit̄ deo ſuꝑ mōtē iſtū: ⁊ ſic īabilitas
ſeu debilitaſ moyſi quā deo oſtēdebat ad excuſatiōēꝫ ſuā/ erat
ītēta a deo: vt eēt ſignū manifeſtū de ꝭ ꝙ illa eductio fuiſſet a
ſolo deo: ⁊ qᵭ ſibi ſoli erat īmolandū ī recognitōēꝫ ſui bn̄ficij.
Quīto ſequit̄ ī lr̄a: Ecce ego vadā: ſi dixerīt mihi: qᵭ ē no/
mē eiꝰ: q̄d dicā: In q̄ paſſu ad lr̄aꝫ fiūt q̄dā obiectiōes. Pꝛio An
enī obijcit̄ ſic: aut nomē dei erat notū moyſi an̄ reuelationem dei e
hmōi/ aut nō erat ei notū antea: ſi ſic/ ſuꝑflue q̄rebat ꝭ iteꝝ ſci/ tum
re: ſi aūt nō: q̄re q̄rebat ꝭ ī ꝑſona filioꝝ iſrl': ⁊ n̄ potiꝰ ī ſua ꝑſo/ aut
na di. Notū fac mihi nomē tuū. Si autē dicat̄ ꝙ ꝭ nomē erat rael
ei notū an̄ hmōi reuelatiōꝫ: nō tn̄ erat notū filijs iſrl': ⁊ iō q̄re/
bat a deo vt poſſet eis īdicare nomē dei vt ip̄i crederēt moyſi ī
dicēdis. Cōtra ꝭ obijcit Ra. Moy. ī p̄ma ꝑte de directōe ca.
lxxij. vbi de hac materia ꝓlixe tractat di. ꝙ aut filij iſrl' ꝭ nomē
ſciebāt an̄ꝙ a moyſe audirēt illᵭ/ aut n̄: ſi ſic/ ſuꝑflue eis iſtud
nomē notificaret

A nomē notificaret:cū iā ipi ſcirēt ſic ⁊ ipe.ſi aūt ipi nō ſciebāt
antea:ſeq̄ret̄ ꝙ ex h̄ ſibi notificaret̄ a moyſe:nō magis crede
rēt ei:cū ipi neſcirēt vtꝝ h̄ eēt nomē dei vel nō. Itē ꝯ hāc iter
rogatiōez moyſi obījcit̄ a q̄buſdā. Nā filij iſrl'ī egypto exiſtē/
tes añq̄ eis mitteret̄ moyſeꝫ:aut erāt fideles.ſ. hñtes fidez
vni° veri dei:aut nō hēbāt fidē ꝺ deo vero. Nō ē dicēdū fili/
os iſrl' nō hr̄e fidē ꝺ deo vero:q2 tūc nō eēnt ppl's dei:nec de
eis dixiſſet de°:Uidi afflictiōez ppl'i mei ī egypto. Null° em̄
reputat̄ dei ppl's ſeu ꝺ ppl'o dei ſi ſit ex verā fidē. Si āt erāt
fideles.ſ. verā fidē hñtes ꝺ vero deo:nō req̄rebat̄ alia noīa/
tio dei.ſufficiebat em̄ ꝙ moyſes dixiſſet eiſ:Ille em̄ quē vos
credit' eē deū:ille miſit me ad vos.p̄ſerti cū eis īſup declaraſ
ſet:De° abꝛaā ⁊c̄.ſic dictū fuerat moyſi in p̄ma allocutione.
Oēs ei erāt ꝺ ritu circūciſiōis q̄ fuerāt data abꝛae ī ſignacu/
lū fidei:Gen̄.xvij.b.qꝺ ptꝫ.ī.iiij.ca.vbi ꝓpt̄ īcircūciſionē fi/
lij moyſi volebat de° īterficere eū. Ad q̄ꝝ declaratiōez videt̄
vlteri° aliq̄d dicēdū. ¶ Circa qꝺ attēdēdū ē:ꝙ ex his q̄ dixe/
rat dñs moyſi ſup ſua miſſiōe vident̄ oꝛiri duo:q̄ ab ipō moy
ſe merito erāt inq̄rēda.q̄ꝝ p̄mū ē:ꝙ lꝫ dñs exp̄ſſe dixiſſꝫ moy
ſi ꝙ deſcēderat vt liberaret ppl'm iſrl' ꝺ manib° egyptioꝝ:ad
qꝺ volebat mittē moyſen ad pharaonē vt educeret ppl'm ⁊c̄.
nō tñ eidē declarauit vtꝝ h̄ volebat facē ꝑ aliq̄s vias occl'taſ:
vtputa īclinādo coꝛ pharaōis ⁊ ſuoꝝ ad dimittēdū ppl'm:ſeu
ꝑ aliq̄s plagas occl'tas:q̄ etiā ſm̄ curſū naturalē fieri pñt:ſic
fecit ī facto ſarai vxoꝛis abꝛae:Gen̄.xx.a. Silr ꝺ abimelech
eodē ca.q̄ etiā ipaꝫ ſarā dimiſit,ꝓpt̄ reuelatōez diuinā quā ha
buit ī ſomnis. Silr ⁊ labā dimiſit iacob cū gregib° ſuis ꝓpt̄
reuelatiōez diuinā eidē ī ſomnis factā:qꝺ indubie potuiſſet
etiā in h̄ caſu fieri ꝑ volūtatē diuinā:cui nemo pōt reſiſtere.
B Aut foꝛte de° voluit ppl'm educere cū ſignis ⁊ ꝓdigijs ſup̄ na
ture curſū cōez publice fact':ꝓut ī effectu fuit oñſuꝫ.h̄ em̄ ꝑti
nebat ad moyſen ſcire:q2 foꝛte ſi de° p̄mo mō voluiſſet educe
re ppl'm/moyſes reputaſſet ſe aptū ad h̄:q2 h̄ fieret ſine ꝯtēti
one ⁊ ꝯ̄dictiōe:ꝓut ī p̄dict' geſt' ptꝫ. Sec° aūt ſi ſcꝺo mō:q2
tūc req̄rebant̄ magne inſtātie ⁊ ꝯtrouerſie:ſic ꝯtigit in caſu
ad qꝺ nō reputabat ſe moyſes dignū:vt iā dixerat. Silr hec
inq̄ſitio ꝑtinebat ad eū ex ꝑte filioꝝ iſrl':eo ꝙ foꝛte facili° ⁊ ſu/
auius venirēt ad credēdū diuīs ꝓnoſtic' ⁊ mādat' ꝑ internā
inſpiratiōez ſeu monitiōez diuinā q̄ꝫ ꝑ miracula vel ſuaſionē
moyſi:vñ ꝓpt̄ h̄ petebat moyſes nomē dñi ſub q̄ debebat fi/
lijs iſrl' iſta nūciare.nā noīa diuīa cōit̄ imponūt̄ deo ſm̄ oꝑa/
tiōes q̄ ab eo ꝓcedūt.ſic cū dr̄:Dñs q̄ſi vir pugtoꝛ oīpotens
nomē ei°.ī.xv.a.⁊ Eſa.lv.d.Et erit dñs noīat° ī ſignū eter/
nū.⁊ ſic ex h̄ ꝙ ſibi reuelaret̄ nomē diuinū:ſꝺ q̄ iſta liberatio
debebat fieri moyſes/hr̄et certificatiōez de h̄ q̄ſito. In q̄ q̄dē
īterrogatiōe videt̄ moyſes nō tenere modū q̄dāmō btē ꝟgi/
nis īterrogātis:Quō fiet iſtud:Luc̄.j.d. Nō em̄ dubitabat
de efficacia diuīe volūtat'/ſꝫ q̄rebat modū. Scꝺm ꝙ ex dict'
dñi oꝛiebat̄/inq̄rēdū ipi moyſi ē h̄.nā dñs dixerat ei ꝙ ipe ⁊
ppl's īmolarēt deo ſup mōtē p̄dictū:vñ volebat moyſes ſcire
nomē diuinū:ſꝺ q̄ tal' īmolatio debebat fieri. Hoc em̄ nomē
de° vere ītellectū:lꝫ nō ſit cōicabile alicui creature ſm̄ rē:ē tñ
cōicabile ſm̄ ꝑticipatiōez:vt dij dicant̄ q̄ ꝑticipāt aliqꝺ diui/
nū ꝑ ſil'itudinē:iux̄ illꝺ Ps.lxxxi.a.Ego dixi dij eſ.⁊c̄. Silr ē
cōicabile ſm̄ opinionē:vñ ſup illꝺ ad Gal'.iiij.a. His q̄ natu
ra nō ſūt dij ſuiebat'.Glo.nō ſūt dij natura:ſꝫ ſm̄ opinionē
hoīm. Et q2 ſacrificare ſeu īmolare ē act° ſoli dō vero debit°:
vñ.ī.xxij.ca. Qui īmolat dijs occidet̄:niſi ſoli dño.idcirco
moyſes q̄rebat aliqꝺ ꝓꝓꝛiū nomē diuinū:qꝺ eēt oīb° mōis ī/
cōicabile:vt ſic ppl's ille q̄ ꝓn° erat ad idolatriā:ſm̄ quā leuit̄
vocabāt creaturā noīe dei:vt.ī.xxxij.c. ꝺ vitulo dicebāt:Hi
ſūt dij tui iſrl':vt in hac īmolatiōe ſeu ſacrificio nō deuiaret a
via recta. Qua q̄dē expoſitiōe ſic poſita ceſſant obiectiōes p̄/
dicte. Nā ad p̄mā obiectōez dicēdū:ꝙ h̄ nomē diuinū qꝺ mo
yſes q̄rebat:nec erat notū moyſi nec etiā alijs filijs iſrl':ꝓut
īfra dicet̄.q̄rebat āt h̄ moyſes ī ꝑſona filioꝝ iſrl':⁊ nō ī ſua ꝑ/
ſona ex q̄dā hūilitate ⁊ reuerētia.videt̄ ei q̄dāmō temerariū
ſeu p̄ſūptuoſū:p̄ſerti viro tā hūili dicere deo:Qꝺ ē nomē tu/
um:nō em̄ erat moyſes ignar° ꝙ iacob petēti nomē āgeli fu/
it rñſuꝫ q̄ſi īcrepatiue:Cur pet' nomē meū.ſ.Gen̄.xxxij.g.⁊
iō moyſes petebat ī ꝑſona ppl'i cui mittebat̄:de q̄ p̄ſumebat̄
ꝙ ſaltē aliq̄ eoꝝ h̄ peterēt. ¶ Ad ſcꝺm dicēdū ꝙ moyſes nō
petebat cognitiōez hui° noīs:vt ꝑ h̄ filij iſrl' crederēt ei:ſꝫ h̄ q̄
rebat ꝓpt̄ rōnes ſup̄dictas. Ad tertiū dicēdū ꝙ lꝫ filij iſrl' ⁊ a
foꝛtioꝛi moyſes hr̄et fidē ꝺ deo vero q̄ eſt de° abꝛaā ⁊c̄.nō tñ
hec noticia ſeu cognitio ſufficiebat ad certificādū moyſen de
alijs ſup̄dict'. ¶ Cōſeq̄nt̄ ſexto dr̄ ī lr̄a ſm̄ trāſlatiōez nr̄am:
Dixit dñs ad moyſen:Ego ſū q̄ ſū. Ait:Sic dices filijs iſrl':
q̄ eſt miſit me

C q̄ ē miſit me ad vos ⁊c̄.quā q̄dē trāſlatiōez nr̄aꝫ:doctoꝛes nr̄i
Qui eſt cōit̄ tenēt ꝙ h̄ nomē q̄ ē:maxīe ē nomē ꝓꝓꝛiū dei:ꝓut ſanctus
Tho.ī p̄ma pte.q.xiij.ar.xj.ī coꝛ.q.vbi ad h̄ aſſignat q̄ſdā rō/
nes:q̄ꝝ vna ē Hiero.ad marcellā ꝺ decē dei noīb°.⁊ Aug'.ī
v.ꝺ tri.q̄ q̄dē rō tal' ē:q2 ī h̄ noīe ſignat̄ īmutabilitas ꝓꝓꝛia di/
uini eē:qꝺ nō nouit p̄teritū nec futuꝝ. Cetera em̄ q̄ mutabilia
ſūt:q̄ſi nō ſūt.qꝺ em̄ dr̄ fuit:iā nō ē.⁊ qꝺ dr̄ erit:nōdū ē.⁊ iō ꝺ
deo maxīe ꝓꝓꝛie dr̄ q̄ ē in pñti. Que q̄dē expoſitio licet ſm̄ trāſ
latiōez nr̄aꝫ ſup̄dictā ⁊ ex auctoꝛitate ſctōꝝ locū hēat:nō tñ vi/
det̄ hr̄e locū ſm̄ hebꝛaice lr̄e veritatē:vbi ſic habet̄:Dixit dñs
ad moyſen:Ero q̄ ero. Ait:Sic dices filijs iſrl':q̄ erit miſit me
ad vos ⁊c̄. Ponit̄ em̄ in quolibet loco vbi dr̄:Ero:hec dictio
Ehie ehie:q̄ ꝓꝓꝛie ē ꝟbū ſubſtātiuū futuri tꝑis p̄me ꝑſone indicatiui
modi:q̄ q̄dē dictio frequētiſſime ponit̄ in ſacra ſcriptura:⁊ nul
lā aliā ſignificationē nec equocationē hꝫ:vñ ſm̄ hāc lr̄aꝫ nō eſt
dicēdū/ꝙ dñs in h̄ loco oñdit nomē ꝓꝓꝛiū ſuū.nā ꝑ h̄ qꝺ dicit̄
qui erit:nō ſignificat̄ eternitas:in q̄ nulla ē ſucceſſio:nec etiaꝫ
īmutabilitas:cū tñ in h̄ qꝺ dr̄ q̄ erit:ſignificat̄ a nō eſſe in eſſe:
vel ſaltē ab eſſe pñti vel p̄terito in futuꝝ:nec etiā neceſſitas eſ/
ſendi h̄ oñdit̄:cū illa q̄ erūt nōdū ſint:vt ptꝫ ꝑ auctoꝛitates ſan
ctoꝝ allegatas.vñ valde mirandū videt̄ de poſtillatoꝛe q̄ in h̄
loco veritatē hebꝛaicā allegat mō p̄dicto:⁊ tñ ex h̄ qꝺ dic̄:Ero
q̄ ero:intēdit ꝯcludere eternitatē ⁊ īmutabilitatē dei ⁊ hmōi:
qꝺ ē manifeſte ꝯ̄ rōnē:⁊ etiā ꝯ̄ mentē ſanctoꝝ:q̄ iſta nō ꝯcluſe/
rūt:niſi ex ꝟbo ſubſtātiuo pñtis tꝑis:nō aūt futuri vt dictū ē.
vñ iſte paſſus ſm̄ hebꝛaice lr̄e veritatē alit̄ ē exponēd°. Ad qꝺ
Ero q̄ ero ſciendū ꝙ in ꝟbis p̄dictis.ſ.cū dñs dixit ad moyſen:ero q̄ ero
⁊c̄.nō oñdit dñs moyſi aliqꝺ nomē diuinū de nouo:ſꝫ potius
oſtēdit ei qꝺ nō erat īterrogatio ſua neceſſaria de h̄. Cuius rō
eſt.nā ſufficiebat filijs iſrl' ⁊ etiā ipi moyſi ꝙ de° patrū ſuoꝝ ſcꝫ
abꝛaā/iſaac ⁊ iacob/quē ipi ꝑ fidē cognoſcebāt eſſe vnum deū:
volebat eſſe cū eis ad educēdū eos de ſeruitute:ſiue h̄ fieret ꝑ
miracula potētia ſiue nō.i.alit̄:⁊ h̄ eſt qꝺ dicit:Ero q̄ ero.⁊ ē
ſenſus:Ero cū eis:q̄ ero tecū.ſtatī em̄ ſup̄ dixerat moyſi:Ego
ero tecū ⁊c̄.ac ſi diceret:Ego dixi tibi ꝙ ero tecū in hac libera/
tiōe.ſilr dico ꝙ ero cū eis. Et q2 vtrūq̄ꝫ erat ſup eodē facto:id/
circo tm̄ ſemel ꝯcludit:Qui erit miſit me ad vos.q.d.nō debe
tis vos curare quō:ſꝫ ſufficiat vobis ꝙ ero vobiſcū.ſ.cū moy/
ſe ⁊ cū ppl'o ad īplendū p̄dicta:in q̄ deus ſatis faciebat moyſi
etiā ꝺ ſcꝺo motiuo ſue īterrogatiōis.ſ.ꝙ ad īmolādū deo ſuffi/
ciebat ppl'o īmolare vero deo quē p̄res coluerūt:q̄ etiā de° redi
meret eos a ſeruitute egyptiaca:etiā ſi aliqꝺ nomē diuinū eis
nō īnoteſceret:q2 h̄ qꝺ eſt eſſe deū abꝛaā iſaac ⁊ iacob:q̄ educe
ret ppl'm iſrl' de egypto:nō eſt cōicabile alicui creature. Et no/ D
ta ꝙ antiq̄ hebꝛeoꝝ nō exponebāt h̄ qꝺ dicit̄:Ero q̄ ero:de ali/
quo noīe diuīo:ſꝫ dicūt ꝙ deus in rñſiōe offerebat ſe ppl'o ſeu
ꝓmittebat eis ꝙ eſſet cū eis in hac tribulatiōe egyptiaca:⁊ in
alia qñ ꝯtigiſſet. Et notādū ꝙ hec dictio ehie q̄ in h̄ loco ponit̄
q̄ ſignificat ero vt dictū ē:nūq̄ꝫ in tota ſacra ſcriptura ponit̄ ꝓ
noīe diuīo:vñ ſi nomē diuinū eēt:rōnabile eſſet vt alicubi de°
hoc noīe noīaret̄. ¶ Sequit̄ in lr̄a ſeptīo:Dixitq̄ꝫ iteꝝ de° ad
moyſen:hec dices filijs iſrl': Dñs de° patrū vr̄oꝝ miſit me ad
vos. Hoc nomē mihi ē eternū:⁊ h̄ mēoꝛiale meū ī generatiōe
⁊ generatiōez ⁊c̄.hec in lr̄a. Sup q̄b° ꝟbis lꝫ nō modice atten
tiōis ſint/nihil videt̄ p̄ſcripſiſſe poſtillatoꝛ:niſi ꝙ vbi dr̄:Dixit/
q̄ꝫ iteꝝ de° ad moyſen.li iteꝝ exponit vt referat̄ ad īterrogatio
nes:ac ſi dicat:ſi q̄rat̄ ſcꝺo de noīe mittentis te.rñdeb:Deus
patrū vr̄oꝝ:de° abꝛaā ⁊c̄.q̄ q̄dē expoſitio māifeſte deuiat a ve
ritate lr̄e ⁊ hiſtoꝛie. Primū ptꝫ:q2 cū dic̄:Dixitq̄ꝫ iteꝝ deus ad
moyſen:māifeſte habet̄ ꝙ li iteꝝ determinat id qꝺ dr̄:Dixitq̄ꝫ
de°.⁊ ē ſenſus:ꝙ de° nō ſolū ſemel dedit moyſi rñſionē dicēs:
q̄ eſt ſeu q̄ erit miſit me ad vos:ſꝫ etiā dedit iteꝝ aliā rñſionē.ſ.
dñs de° patrū vr̄oꝝ ⁊c̄.qꝺ ſonat plane illꝺ qꝺ dic̄:Dixitq̄ꝫ ite/
rū. Scꝺm ptꝫ:q2 vt hiſtoꝛia teſtat̄ moyſes nec filij iſrl' ſcꝺo q̄ſi
erūt de noīe mittēt':⁊ ſic moyſes nō debuiſſet ſibi nomē a deo
reuelatū ꝓpalaſſe ppl'o:cū de° ꝯditiōalit̄ iuſſiſſet moyſi:ſi q̄rāt
ſcꝺo.ſ.de noīe mittētis:rñdebis ſm̄ expoſitiōez poſtillatoꝛis.
vñ alit̄ videt̄ dicēdū.ſ.cū de° in p̄ma rñſiōe.ſ.cū dixit:Ero qui
ero.nō reuelaſſet moyſi aliqꝺ nomē diuinū de nouo:ſꝫ potius
ei oñderat ꝙ nō erat ſibi neceſſariū h̄ petere vt dictū ē:mō q̄ſi
ex ſupabūdāti voluit ſibi notificare nomē diuinū in q̄ moyſes
certificaret̄ de p̄dictis de q̄bus certificari volebat:⁊ de h̄ dicit:
Dixitq̄ꝫ iteꝝ de° ad moyſen.q.d.lꝫ p̄ma rñſio ſuffeciſſet:gratio
ſe tñ volo tibi dare iteratā rñſionē:ꝑ quā nomē nouū ꝓꝓꝛiū mi/
hi notifices filijs iſrl'.vñ dic̄:Dixitq̄ꝫ iteꝝ dñs ad moyſen. Cir/
ca qꝺ nomē/moyſi in h̄ loco nouit̄ reuelatū plura occurrūt ꝯſi/
derāda ad ſenſuꝫ lr̄alē ꝑtinētia ſpālit̄.xij. Primū.ſ.quō nomē De noīe
diuinū h̄ reuelatū moyſi ſcribit̄ in hebꝛaica lr̄a.⁊ q̄liter ab he/ diuino
 bꝛeis ꝓnūciat̄

E breis ꝓnūciat̃: ⁊ quō ī alijs līguis trāſferat̃. Scōm.ſ.an p̄di
ctū nomē.ſ.tetragrāmatō ſignificet veꝝ deū. Tertiū.ſ. an p̄/
dictū nomē ſit ꝓꝛiū vl̓ appellatiuū. Quartū an p̄dictū nomē
ſit maxīe ꝓꝛiū nomē dei. Quītū.ſ.an h̓ nomē ſignificet natu
ralit̃ vl̓ ad placitū ſeu ex īſtitutiōe. Sextū an ſit aliq̄ rō q̄rēda
de hmōi īſtitutiōe. Septimū an deo ſm̄ ſignificatiōꝫ hui⁹ no/
mīs p̄ncipalit̃ ptineat miracula facere. Octauū an deo ſm̄ ſi/
gnificatiōꝫ hui⁹ noīs ꝓꝛie ptineat īmolari ſeu ſacrificari. No
nuꝫ an ſb̄ p̄dicto nomīe ꝓꝛie ptineat pplm̄ ſb̄ lege a deo data
cultui diuīo applicari. Decimū an h̓ nomē habeat ſpālē effica
ciā int̃ alia noīa diuīa. Undecimū.ſ.d̓ ſolēnitate hui⁹ nomīs
Tetragrā/maton apud hebꝛeos. Duodecimū.ſ.quō ſūt ītelligēda hec v̓ba.ſ.h̓
ē mihi nomē ī eternū: ⁊ h̓ nomē mēoꝛiale meū ī generatiōe ⁊
generationē. Circa p̄mū dicēdū ꝙ vbi ī trāſlatiōe nr̄a d̓ ī h̓
loco: Dn̄s deus patrū vroꝝ ⁊c. ī hebꝛaica lr̄a ē vnū nomē ex
q̄ttuoꝛ lr̄is cōpoſitū/qd̓ cōmuniter dicūt tetragrāmaton: a te
tra qd̓ eſt quattuoꝛ ⁊ grāma qd̓ eſt littera: id eſt nomen quat/
tuoꝛ lr̄arū: q̄ q̇dē lr̄e in hebꝛaico ſūt iſte: p̄ma ſcꝫ i: ſcd̓a h: ter/
tia b: q̄rta h: ⁊ ſic h̓ nomē ſcribit̃ apud eos ſic: ſcꝫ i h b h. Iſtd̓
aūt nomen ſic ſcriptū cū p̄dictis q̄ttuoꝛ lr̄is nūq̄ ꝓnūciat̃ ab
hebꝛeis cōit̃ ꝓut ī lr̄a iacet: ſꝫ ī loco illi⁹ vbicūq̄ in ſacra ſcp̄tu
Adonai ra ponit̃ ꝓferūt legētes adonai: qd̓ ē aliud nomē diuinū cō/
poſitū ex q̄ttuoꝛ lr̄is: q̄ꝝ p̄ma eſt a: ſcd̓a d. tertia n. q̄rta i. ⁊ ſic
h̓ nomē ſcribit̃ apd̓ eos ſic.ſ. adni: q̄ quidē q̄ttuoꝛ lr̄e ſic ī he/
bꝛeo ſyllabicāt̃/ꝙ ꝓꝛia noīs ex eis cōpoſiti ꝓnūciatio ē ado/
nai: qd̓ q̇dē nomen adonai ſignat plane dn̄m cū additiōe mei
vel nr̄i vel nr̄m. Primū aūt nomē.ſ.tetragrāmatō nō ē trāſ/
feribile ī aliud nomen/ſeu etiā plane exponibile ſic̃ adonai ⁊
alia noīa diuīa: ⁊ iō trāſlatoꝛes tā chaldei q̄ latini ⁊ etiā ara/
bici poſuerūt loco illi⁹ dn̄m: q̄ ē trāſlatio ſcd̓i nomīs p̄dicti.ſ.
adonai: nō tn̄ ē trāſlatio p̄mi noīs tetragrāmaton ſupꝛadicti.
2.queſtio Circa ſcōm.ſ.an p̄dictū nomē diuinū.ſ.tetragrāmatō ſigni/
ficet veꝝ deū: dicēdū ꝙ ſic. h̓ enī teſtat̃ de⁹ dicēs moyſi ī h̓ lo/
co d̓ h̓ noīe: Hoc nomē mihi ē ī et̃nū: ⁊ Eſa.xliij.b. Ego dn̄s
hoc ē nomē meū: ī q̇ loco vbi d̓ dn̄s/ ponit̃ ī hebꝛeo nomē p̄
3.queſtio dictū: ⁊ ſic ī plib⁹ alijs locis. Circa tertiū.ſ.an nomē p̄dictū
ſit ꝓꝛiū vl̓ appellatiuū: dicēdū ꝙ ē ꝓꝛiū: qd̓ ptꝫ ex h̓: nā huic
noī cōpetūt oēs ꝓꝛietates ꝓꝛioꝝ noīm: quaꝝ vna q̄ p̄ncipa/
lis ē ⁊ cōis ī omib⁹ līguis ē/nō hr̄e pluralē nūeꝝ: cui⁹ rō ē: nā
nomē ꝓꝛiū ſignificat ſubſtantiā nō cū q̄litate cōi ſed ꝓꝛia: vt
grāmatici dicūt: vn̄ ex p̄dicti noīs natura nō īuenit̃ plurale ī
līgua hebꝛaica ſic̃ repit̃ ī alijs diuīs noīb⁹/vt de hoc noīe de/
F us vel dn̄s ⁊ hmōi: ⁊ adhuc ampli⁹ ꝙ ſm̄ foꝛmā iſti⁹ nomīs ī
hebꝛaico ſcp̄tā/nō poſſet ex eo fingi aliqd̓ plurale: ſicut verbi
gr̄a d̓ hoc noīe ſimō poſſum⁹ fingere plurale: vt dicēdo ſimo
nes ꝓ mult̃: q̄ꝝ q̇libet appellet̃ ſimō: talē enī fictionē plurali
tat̃ nullo mō patit̃ p̄dictū nomē ſm̄ foꝛmā: ī q̄ foꝛma ponit̃ ī
lingua hebꝛaica: vt ptꝫ ī ea eruditis. Sūt aūt alie ꝓꝛietates
noīm ꝓꝛioꝝ ī lingua hebꝛaica/ q̄ nō faciliter ī lingua nr̄a ex/
ponerent̃: q̄ q̇dē ꝓꝛietates ſoēs adaptant̃ p̄dicto noī.ſ.tetra
grāmatō: ꝓut Ra.abenhaçra (q̇ maxim⁹ fuit grāmatic⁹ inter
hebꝛeos) ī hoc loco plene exponit: vn̄ manifeſtū ē hoc nomē
4.queſtio eſſe ꝓꝛiū. Circa quartū.ſ.an p̄dictū nomē ſit maxime ꝓꝛiū
nomē dei: dicendū ꝙ ſic: nā inter oīa noīa que in ſacra ſcp̄tu
ra de deo dicunt̃/cōiter tenet̃ ꝙ hoc nomē q̇ ē/ē maxime pꝛo/
pꝛiū nomē dei: ꝓut ſanct⁹ Tho. p̄ma pte.q.⁊ ar. allegatis de
ducit: q̄ q̇dē opinio licet (vt deductū fuit) fundet̃ ī trāſlatione
nr̄a q̄ hꝫ: Qui ē miſit me ad vos: illa tn̄ trāſlatio noſtra deli/
rat manifeſte a v̓itate hebꝛaica: vt.s. oſtēſū ē: tn̄ ſuppoſito ꝓ/
pter reuerētiā ſctōꝝ ꝙ h̓ nomē q̇ ē: ſit nomē ꝓꝛiuꝫ dei: adhuc
vlteri⁹ videt̃ manifeſte dicēdū/ꝙ h̓ nomē tetragrāmaton/eſt
magis ꝓꝛiū q̄ hoc nomē q̇ ē: licet nō ſit ī aliq̄ alio noīe ſeu p̄
aliud nomē trāſferibile ſeu ꝓp̄e exponibile vt dictū ē: ex lr̄is
tn̄ ex q̇b⁹ ꝯponit̃ pōt ītelligi tā eē q̄ eēntia: nihil aliud conno
tādo nec limitādo: qd̓ maxīe cōpetit eēntie ſeu eē diuīo. For/
ma etiā ī q̄ ponit̃ ſm̄ grāmaticā hebꝛicā ꝯſiderata nec ē ꝓꝛie
ꝯcreta nec abſtracta: nec aliqd̓ tp̄s ī ſui ſignificatiōe includit:
cū ſit ꝓꝛie ꝓꝛiū nomē: vn̄ oēs rōnes ex quib⁹ ſctī doctoꝛes di
cūt/ꝙ hoc nomē qui ē/ē ꝓꝛiū nomē dei: ꝓut ī.q.⁊ ar. allega/
tis habet̃: p̄ampli⁹ cōpetūt huic noī tetragrāmaton: qd̓ ſic pa
tet: na vna rō ſumit̃ ex h̓/ꝙ q̇ ē/nō ſignificat foꝛmā aliquā: ſꝫ
ip̄m eē: ⁊ d̓ maxime eſſe ꝓꝛiū nomē dei/cui⁹ ſolius ē⁹ ſua eēn
tia: que q̇dē rō magis cōpetit nomī tetragrāmaton: qd̓ ſigni
ficat tā eē q̄ eēntiā/nihil aliud cōnotādo ſeu limitando vt di/
ctū ē/q̄ huic nomī qui ē: quod ſolū ſignificat ip̄m eē: nō exp̄/
mēs aliquā eēntiā q̄ ſit eadē cū ſui eē. Maifeſtū ē enī ꝙ d̓ q̇/
libet ente (etiā ſi nō ſit idē cū ſua eēntia) ē veꝝ dicere/qd̓ eſt:
vn̄ dicēdo q̇ eſt vel qd̓ ē: de aliquo ente nō intelligit̃ ꝙ ſua eſ
ſentia ſit

ſentia ſit ſuū eſſe. Alia v̓o ratio que aſſignat̃ ad hoc/ꝙ hoc no/ B
mē qui eſt/ē maxime ꝓꝛiū dei: ē talis.ſ. ꝙ quanto aliqua noīa
ſunt minus determīata ⁊ magis cōmunia ⁊ abſoluta/tāto ma
gis dicunt̃ de deo: ex q̄ cōcludit̃ ꝙ hoc nomē q̇ eſt: qd̓ ſe habet
indeterminate ad oēs modos eſſendi: noīat ip̄m pelag⁹ ſubſtā/
tie infinitū dictū a damaſceno: q̄ quidē rō ꝯcludit/ꝙ h̓ nomen
tetragrāmaton ē magis ꝓꝛiū. min⁹ enī determīate et cōmuni⁹
⁊ abſoluti⁹ ē nomē ſignificās eēntiā ſeu rē ſubſiſtentē abſolute
⁊ abſtracte a quacūq̄ ꝯcretiōe ſeu limitatiōe: qd̓ magis ptinet
ad nomē tetragrāmaton: qd̓ vt dictū ē ſignificat eſſe ſeu eſſen/
tiā: nō cōcretiue nec abſtractiue/nec cū tp̄e q̄ hoc nomē q̇ ē: qd̓
nō ſolū ſignificat cū tp̄e: q̄ ē verbū p̄ſentis tp̄is/ſed etiā cōcreti
ue: nā hoc verbū ē: ī ſui ſignificatiōe includit ē ens: ſicut alia v̓
ba ī ſui ſignificatiōe includūt pticipia ſua. Cōſtat aūt ꝙ ens ſi/
gnificat cōcretiue: ⁊ p̄ ꝯſequēs intelligit̃ cū cōpoſitione: quod
nō cōpetit deo. Alia aūt ratio ſumit̃ ex ſignificatiōe ſic: nā hoc
nomē qui ē/ſignificat eſſe in p̄ſenti: qd̓ maxime cōpetit deo: cu/
ius eſſe nō nouit p̄teritū nec futuꝝ: que quideꝫ ratio manifeſte
ꝯcludit/ꝙ nō ſolū nomē tetragrāmaton/ſed etiā hoc nomē de/
us magis ꝓꝛie dicit̃ de deo q̄ hoc nomē q̇ ē: nā ſicut eternita/
ti nō cōpetit p̄teritū nec futuꝝ: ita nec nūc tp̄is/qd̓ ē inter p̄teri/
tū ⁊ futuꝝ. Cōſtat autē ꝙ p̄ hoc verbū ē/cōiter intelligūt loq̄n/
tes nūc tp̄is ſeu tēpus ꝓinquū tēpoꝛi p̄ſenti p̄teritum diſtin/
guēs a futuro: quoꝝ neutꝝ cōpetit deo/vt ē manifeſtū: nomen
autē tetragrāmaton nō ſignificat cum tp̄e/ ſed ſolū eſſe ſeu eēn
tiā abſtracte a quacunq̄ tp̄is ſignificatiōe. Si ꝯſideret̃ etiam
hoc nomē p̄dictū quantū ad illud a quo imponit̃: manifeſtū eſt
ꝙ ē magis ꝓpꝛiū nomē dei q̄ hoc nomen qui eſt: nam hoc no/
men impoſitū eſt ei ab ipſo eſſe nō pꝛout eſſe in creaturis ſeu p̄
creaturas cognoſcit̃: ſed ꝓut ē ī mēte diuina: ꝓut declarabit̃ ī
articulo ſequēti. Silr̄ ē magis ꝓpꝛiū q̄tū ad modū ſignificādi
nō enī hꝫ modū ſignificādi ꝓut creaturis cōpetit. tal̓ enī mod⁹
ſignificādi in nomībus ſemp̄ ē ꝯcretiuus ſeu abſtractiuus: qd̓
nō cōpetit huic nomini/vt iā dictū ē. Significat enī hoc nomē
qui eſt cōplexe/vt patet: nomē autē tetragrāmaton incōplexe
omino. Si autē ꝯſideret̃ hoc nomē q̄tū ad hoc quod imponit̃
ad ſignificandū: manifeſtuꝫ ē ꝙ nomē tetragrāmaton ē magis
ꝓpꝛiū q̄ nomē deus: vel nomē qui ē: impoſitū enī ē ad ſignifi
cādū ipſā dei ſubſtātiā alteri incōicabilē: ⁊ vt ſic liceat loq̇ ſingu
larem: vt ī.i.par.q. allegate.ar.xi. ī rn̄ſione ad p̄mū arg. Ex q̄
ptꝫ ꝙ h̓ nomē ē oīb⁹ modis incōicabile alicui creature: q̄ ſigni
ficat q̄ſi vt ſingulare ſeu īdiuiduū. Nullū aūt nomē ſignificās
indiuidualit̃ ē cōicabile mult̃ niſi metaphoꝛice tm̄: licet aūt in b
aliq̇b⁹ locis ſcripture dicat̃ hoc nomē aliq̇bus creaturis cōmu/
nicari: vt infra.xvij.d. de altari edificato a moyſe d̓: Uocauit
nomē eius: Dn̄s exultatio mea: vbi ponit̃ hoc nomē: hoc tn̄ ē
aliter intelligēdū: vt in ſuis locis exponet̃. Circa quintū ſcꝫ 5.q
an hoc nomē ſignificet ad placitū ſeu ex inſtitutione ſeu natu/
raliter: dicendū ꝙ hoc nomē ſicut ⁊ cetera noīa vocalia ex inſti
tutiōe ſignificat: nō aūt naturaliter. Differunt tamē: q̄ cetera
nomina cōmuniter ⁊ vt in pluribus ex iuſtitutione humana ſi/
gnificāt: hoc nomē v̓o ex inſtitutiōe diuīa tm̄. Si enī ex īſtitu/
tione humana ſignificaret/notū eſſet hoc nomē ſaltē illis q̇ no/
uerāt linguā hebꝛaicā: cui⁹ oppoſitū ptꝫ ex hoc ꝙ moyſi queren
ti de nomine dei tanq̄ ip̄m nomē ignoꝛanti deus dixit: Dic fi/
lijs iſrael. Et ſequit̃: hoc eſt nomē meū. Ex quo ptꝫ ꝙ nec moy
ſes nec filij iſrael hoc nomē nouerāt an̄ hmōi reuelationē: hoc
etiā patꝫ.ī.vi.ca. vbi d̓: Nomē meū adonai nō indicaui eis:
vt ibidē oſtendet̃. Dico aūt ꝙ cetera nomina vt cōiter ⁊ in plu
ribus ex inſtitutiōe humana ſignificāt/ ꝓpter hoc ꝙ pauca no/
mina legunt̃ a deo inſtituta ad ſignificandum: ſicut.s. Gen.i.
Uocauit deus lucē diē: ⁊ ibidē: Uocauit deus firmamentū ce
lū ⁊ hmōi: ⁊ ſic de aliquibus ſingularib⁹ paucis in p̄moꝛdio re
rū ꝯtentis: que quidē vocatiōes ſeu inſtitutiōes ꝯfoꝛmes ſunt
ꝯceptionib⁹ humanis que de rebus habent̃: vt ptꝫ ꝯſideranti.
De hoc v̓o nomine diuino aliter eſt ſentiēdū.ſ. ꝙ excedit oēm
cōceptū humanū. Ad cuius euidentiā attendendū eſt: ꝙ ſicut
apud nos voces ſignificātes res ſunt ſigna eaꝝ que ſūt in aīa
paſſionū note: vt in.i. Periher. q̄ q̇dē paſſiōes aīe res ſignifi/ P
cāt naturaliter/cū ſint eedē apud omes: voces tamen que ſunt
eaꝝ ſigna nō naturaliter ſed ad placitū ſignificāt: vnde ſunt di
uerſa apud diuerſos: ſic ſuo modo conſiderare poſſumus apd̓
deum duplex nomen ꝓpꝛiū: vnū.ſ. mentale ſignificās naturali
ter deum: ⁊ hoc mō filius dicit̃ nomē patris: vn̄ ſup̄ illud Eſa.
xxx.f. Ecce nomē dn̄i veniet de longinquo. Glo. nomē dn̄i.i.
filius q̇ eſt nomen pr̄is. Cui⁹ rō eſt: nā ſm̄ ſanctū Tho. ī ſcp̄t̃
s̄. primū: di.xxij.ar.i. De⁹ qui ſeip̄m comp̄hendit/ipſe ſolus ſe
ip̄m noīat p̄fecte (vt ita dicā) verbū coequale ſibi generando.
hec ille.

A hecille. ¶ Aliud ỽo nomē ꝓpꝛiũ diuinũ ſignificãs ad placi
tũ. ſ. ex inſtitutiõe diuina dei ſubſtãtiaꝫ incõicabiliť ⁊ adeq̃te
eſt nomē ꝑdictũ de q̊ agiť. Oꝛ ãt ħ nomē ſignificet dei ſubſtã
tia incõicabiliť: ptꝫ ex ꝑdictꝭ: ꝙ ãt adeq̃te ptꝫ ex ħ. nã ſm ſan
ctũ Tho. vbi. ſ̃. cũ voces ſint ſigna ĩtellectuũ ſm pħm: idē iu
diciũ ē ꝺ cognitiõe rei ⁊ noĩatiõe eiꝰ: vñ ſic deũ impfecte co/
gnoſcimꝰ/ ⁊ ita impfecte noĩamꝰ. ⁊ q̃ſi balbutiẽdo vt dic̃ Gre
go. Ex q̊ ſequiť ꝙ cũ deꝰ pfecte ſe cogſcit: ipē ſolꝰ pfecte ſe no
minet mẽtaliter: vt dictũ ē: ſic ⁊ ipē ſolus pfecte ſeipm̃ noĩat
p voces ab eo ĩſtitutas: q̃ ſunt ſigna ſui ĩtellectus ad placitũ
inſtituta: vñ de ħ noĩe tetragrãmatõ ſic a deo ĩſtituto verius
ꝺꝛ/ ꝙ noĩat pelagꝰ ſubſtãtie infinitũ a Damaſceno dictũ: naꝫ
cetera noĩa diuĩa deťminãt ſeu ſignificãt q̊dã mõ modũ eēn/
di diuinũ: ꝓut cognitio nr̃a/ q̃ finita ē: ⁊ a cognitiõe creatura
rũ accepta attingit: ħ tñ nomē nullũ modũ eſſendi diuinũ de/
terminat: niſi ꝓut ē in mẽte diuĩa hoc nomē inſtituente: ⁊ ad
hoc tẽdit illud Ra. Moy. de directiõe pplexoꝝ qꝺ allegať
a poſtilla. ſ̃. vj. ca. Cõſtat aũt ꝙ illud eē abſolute ꝯſideratũ ē
infinitũ ſimplr̃: ⁊ ſic pelagꝰ ſubſtãtie ĩfinite dicẽdũ. Nec mirã
dũ ſi aliq̃ dictio vel nomē finitũ ꝓpꝛie ſignificet ſubſtãtiã infi
nitã: qꝛ ĩter voces ad placitũ ſignificãtes ⁊ res p eas ſignifi/
catas nõ ē ꝓportio aſſignãda ſm naturã: ſꝫ ſolũ ad placitum.
hec em̃ dictio mũdus/ q̃ ē q̃dã bꝛeuis dictio: ſignificat totum
vniuerſum: ⁊ hoc nomē licet ſit finitũ ſm vocem/ ſignificat ta
men infinitũ ſm rem. ¶ Circa ſextum. ſ. an aliqua ratio ſit q̃
renda de hmõi inſtitutione: Dicendũ ꝙ cũ hoc nomen ſit ad
placitũ diuinũ inſtitutũ: vt dictũ ē: nõ ē ad ħ q̃rẽda rõ q̃ſi na/
turalis vel neceſſaria: cũ etiã multa noĩa ab hoĩbus ad ſigni
ficandũ inſtituta: vtputa ꝑmitiua q̃ a nullo alio noĩe deriuã/
tur: nõ habeãt rõnē ſue inſtitutionis niſi ſm bñplacitũ inſti/
tuentiũ: ⁊ a foꝛtioꝛi de bñplacito diuino qꝺ eſt maxĩe liberũ:
nõ ē cauſa q̃rẽda: nihilominꝰ tñ q̃dã rõnes pñt aſſignari pti/
nẽtes ad ꝯgruẽtiã huiꝰ ſignificatiõis: ſic̃ ꝯtingit in ſacr̃is: q̃
lꝫ ex volũtate diuĩa habeãt efficaciã: nõ ex natura reꝝ: tñ ſunt
aliq̃ rõnes q̊bus ꝯſiderať aliq̃ ꝯgruẽtia inť ſacr̃a ⁊ res q̃s ſi/
gnificãt ſeu efficiũt: vtputa cũ p ablutiõeꝫ exterioꝛē q̃ fit in ba
ptiſmo: ꝯgrue ſignificať ablutio interioꝛ. ſ. quã ſignificat ſeu
efficit: q̃ q̊dē rõnes in ħ noĩe a diuerſis diuerſe aſſignanť: ⁊
B ſpãliter inť expoſitoꝛes hebꝛeoꝝ ē in hoc magna diuerſitas.
Quidã em̃ eoꝝ aſſignãt rõnes ex natura lr̃aꝝ in hoc noĩe cõ/
tẽtaꝝ: q̃ q̊dē lr̃e oẽs ſunt vocales. lr̃e aũt vocales ſunt magꝭ
abſtracte a materia q̃ꝫ cetere: ⁊ iõ aptioꝛes ad ſignificãdũ di/
uinã ſubſtantiã q̃ magis abſtracta ē a quacũq; ꝯditione ma/
teriali. Alij ỽo hmõi rõnē aſſignãt ex pte nũeroꝝ p has lr̃as
ſignificatoꝝ: vnicuiq; em̃ lr̃e aſſignať certus nũerus ſm he/
bꝛeos. numeri aũt appꝛopꝛiati iſtis lr̃is hñt pfectiões ſingu/
lares inť alios. Sꝫ ħ nõ videť ꝯueniẽter dictũ: qꝛ lr̃e nõ ſi/
gnificãt nũeros niſi ex inſtitutiõe hũana: qꝺ hic nõ hꝫ locuꝫ.
Quidã ỽo eoꝝ dicũt ꝙ rõ inſtitutiõis huiꝰ noĩs nõ eſt ineffa
bilis ⁊ penitus incõꝑheſibilis ab hoĩbus: ⁊ ħ videť ſatꝭ rõ/
nabiliter dictũ: qꝛ ꝓut dictũ eſt hoc nomē ſignificat diuinam
ſubſtantiã ꝓut eſt in diuina mẽte: qꝺ eſt incomꝑheſibile ab ĩ/
tellectu creatoꝛis. nihilominus tñ rõnes aſſignate. ſ̃. in arti/
culo quarto videnť ꝯgruere ꝓut fragilitati nr̃i ĩtellectus vi/
deť cõpetere. ¶ Circa ſeptimũ. ſ. an deo ſm ſignificatõeꝫ hu
ius noĩs ꝓpꝛie ptineat miracula facere: dicẽdũ ꝙ lꝫ ad deũ ꝓ
ut ē oĩpotẽs ptineat miracula facere: ex ħ em̃ ꝺꝛ oĩpotẽs: qꝛ
põt poſſibilia abſolute. ⁊ ſic eius potẽtia extendit ſe ad oē id
qꝺ hꝫ vel põt habere rõnē entis cui nihil opponiť niſi qꝺ im
plicat in ſe eſſe ⁊ nõ eſſe ſimul: qꝛ tñ rõ diuine omnipotentie
fundať in eſſe diuinũ: ſm qꝺ eſt ĩfinitũ nõ limitatũ ad aliquē
modũ entis: ſꝫ ꝑhabẽs in ſe totius eſſe pfectionē: ꝓut. ſ̃. dic̃
in ꝑma pte. q. xxv. ar. iij. in coꝛ. q. Cõſtat aũt ex ſupꝛadictis ꝙ
nomē tetragrãmatõ ſignificat ſubſtãtiã diuinã ꝓut ē pelagꝰ
ſubſtãtie infinite: ſequiť ꝙ ad deũ ptinet oĩpotẽtia: ⁊ p cõſe/
quẽs facere mirabilia ꝓut cõſiderať ſignari p dictũ nomen.
¶ Circa octauũ. ſ. an deo ſm ſignificatiõeꝫ huiꝰ noĩs ꝓpꝛie p
tineat ĩmolari ſeu ſacrificari: dicẽdũ ꝙ ſic. nã ſacrificia ſeu im
molatiões cõiter fiũt deo ꝓ expiatiõe ſeu mundatiõe a pctĩs:
iuxͣ illud. j. Reg. iij. c. Nõ expieť iniq̃tas domus eius victi/
mis ⁊ mũeribus: cũ oĩpotẽtia diuina pcendo maxĩe ⁊ miſerã
do manifeſteť. p ħ em̃ oñdiť deũ hr̃e ſummã potẽtiã ꝙ libere
pctã dimittit. eius em̃ q̊ ſupioꝛis legi aſtringiť: nõ eſt libere
pctã cõdonare: ꝓut in. q. ⁊ ar. ſupꝛadictis: vnde eadem rõne
dicendũ eſt ꝙ ſacrificari ⁊ ĩmolari ſoli deo ptinet: ꝓut ꝯſide
rať ꝑdicti noĩs ſignificatio. ⁊ inde ē ꝙ in leuitico vbi de om/
nibus ſpẽbus ſacrificioꝝ ſingulariter agiť: nunq̃ꝫ aliud no/
mē imponiť niſi ſolũ nomen ꝑdictũ: ſilr̃ ⁊. iij. Regũ. xviij. d.
vbi agiť de
helia ꝯ idolatras ꝺꝛ: Si dñs ē deus ſeq̃mini euꝫ: C
vbi ex pte helie ſemp ꝑdictũ nomē noĩať: ⁊ ſic de ſiſibꝰ. ¶ Cir/ 9. queſtio
ca nonũ. ſ. an ſb ꝑdicto noĩe ꝓpꝛie ptineat ppl̃m ſub lege a deo
data cultui diuĩo applicari: dicendũ ꝙ ſic: cuius talis ratio aſſi
gnať a q̊buſdã expoſitoꝛibus hebꝛeoꝝ: nã diuine ꝓmiſſiões in
lege ꝯtẽte oẽs ſunt miracl̃oſe. ſ. ſupꝛa facultatē nature facte. ſ.
ꝙ pluuie tẽpoꝛanee deſcẽdãt ppl̃o exiſtente iuſto: ⁊ detineanť
ppl̃o peccãte: vt ptꝫ Deuť. xi. b. ⁊ ĩ locꝭ q̃ꝫplurimis veterꝭ teſta
mẽti. Cõſtat em̃ ꝙ hmõi bona tpalia ⁊ mala ſm curſuꝫ cõeꝫ na
ture ſilr̃ ſe hñt ad bonos ⁊ malos: ſm illud Eccs. ix. a. Vniuer
ſa eq̃ eueniũt iuſto ⁊ impio: ĩmolãti victimas ⁊ ſacrificia cõtẽp
nẽti: vñ ꝙ talia ſequanť bonitatē vel maliciã ppl̃i: ħ nõ ē ex cur
ſu cõi nature: ſꝫ ſupnaturali ptãte diuina. Ex q̊ ſequiť ꝙ lex di/
uina debuit ꝓpꝛie dari ſub illo noĩe: ſm qꝺ ad deũ ptinet mira
bilia facere. ⁊ inde eſt ꝙ in ꝑncipio decalogi hoc nomē fuit ex/
ꝑſſum cũ additiõe eductiõis de egypto: in q̃ miracula diuĩa fue
rũt potiſſime manifeſtata: ⁊ cũ ħ dic̃. ſ̃. Exo. xx. a. Ego dñs deꝰ
tuus q̊ eduxi te de terra egypti ⁊c̃. vbi em̃ dicit dñs: poniť pꝛe
dictũ nomen: ſilr̃ p totũ decalogũ in q̊ pꝛincipalia legis tradun
tur: hoc noĩe expꝛimunť: nõ aũt in creatione mũdi. in opibus
em̃ ſex dieꝝ nunq̃ꝫ ħ momen repiť: ſꝫ ſolũ deus: lꝫ em̃ creatio a
ſolo deo fuerit: tñ in creatiõe ſm Augꝭ. oꝛdo nature ꝑncipaliť
queriť. ¶ Circa decimũ. ſ. an hoc nomē habeat ſpãlem effica/ 10. queſtio
ciã inť alia diuĩa noĩa: dicendũ ꝙ lꝫ diuina inuocatio efficax ſit
cũ ſuis debitis circũſtantijs q̃ in oꝛõne efficaci req̃runť: iuxta il
lud Pſ. cxliiij. d. Pꝛope eſt dñs oĩbus inuocãtibus eũ: in ve/
ritate. De iſto tñ noĩe legiť in ſpãli Nũe. vj. d. Ponẽt nomē
meũ ſup filios iſrl̃: ego aũt benedicã eis. Ex q̊ ptꝫ ꝙ ad ħ ꝙ bñ
dictio ſacerdotal̃ in veteri lege ꝯtẽta efficaciã haberet/ req̃reba
tur ĩpoſitio ꝑdicti noĩs ſup ppl̃m qꝺ ibidē ter expꝛimiť: vñ ſm
hebꝛeos ⁊ ē ſatis ꝯſonũ lr̃e ad efficaciã bñdictionis ſpũalis ibi
deꝫ ꝯtẽte/ expſſio ꝑdicti noĩs req̃rebať. ꝺꝛ em̃ ibi: Dic aaron ⁊
filijs ſuis. Sic bñdicetis filijs iſrl̃. dicite eis: Bñdicat te dñs.
¶ Circa vndecimũ. ſ. ꝺ ſolẽnitate huius noĩs apud hebꝛeos. 11. queſtio
dicendũ ꝙ hoc nomē. ſ. tetregrãmaton nulli erat licitum ꝓnũ/
ciare niſi ſolũ ſacerdotibus cũ benedicebãt ſolenniter ppl̃m in
tẽplo: vt. ſ̃. Nũe. vj. d. ſꝫ loco illius vbicũq; poniť ꝓferebãt le/
gẽtes hoc nomē adonai: vt dictũ eſt. ſ̃. in. j. ar. qꝺ eſt nomē ſi/ D
gnificãs maieſtatē ſeu ſummũ dñiũ ⁊ ptãtē. Que q̊dem muta/
tio videť fieri ꝓpter duo. Pꝛimũ: vt ꝑdictũ nomē a deo ĩſtitu/
tum ĩ maioꝛi reuerẽtia habereť. Scdm̃: qꝛ veritas ꝑdicti noĩs
ſcꝫ tetragrãmaton/ nõ eſt cognoſcibilis: niſi p ſummã ptãtē di/
uinã in effectibus ſuis relucẽtē: qꝺ ſignificať p hoc nomē ado/
nai: vt dictũ eſt. ⁊ ideo valde rõnabiliter ſe habuit btũs Hie/
ro. in ſua tranſlatiõe circa hoc. nã vbicũq; inuenit ꝑdictum no/
men/ loco illius poſuit hoc nomen dñs: qꝺ eſt tranſlatio huius
noĩs adonai: nõ aũt tetragrãmaton. addiť aũt in hoc loco hu/
ic nomini deus abꝛaã: eo ꝙ reuelatio facta moyſi ad impletio/
nē ꝓmiſſoꝝ ꝑdictis patribus factoꝝ fuerat oꝛdinata. ¶ Circa 12. queſtio
duodecimum. ſ. quõ intelligẽda ſunt hec verba. ſ. hoc nomē mi
hi eſt in eternũ: ⁊ hoc memoꝛiale meũ in generatiõe ⁊ genera/ Hoc nomē
tionē: Dicẽdũ ꝙ lꝫ hec ỽba ꝑtermittanť in poſtilla q̃ſi vnius ⁊ mihi ineter
eiuſdē replicatiua: vlterius tamen videť dicenduꝫ ꝙ referanť num ⁊c̃.
ad ꝑdicta duo noĩa: quoꝝ vnũ eſt qꝺ ſcribiť. ſ. tetragrãmaton
ſupꝛa dictũ: qꝺ eſt ꝓpꝛiũ nomē dei: vt dictũ eſt: ⁊ de ħ noĩe. ſ. te
tragrãmaton dicit: hoc nomē eſt mihi in eternũ: qꝛ anteq̃ꝫ eẽnt
creature: ħ nomē ptinebat deo ſm ſuã eſſentiã abſq; aliq̃ rela/
tione ad creaturas: ꝓut expoſitũ eſt. Scdm̃ ỽo nomē ē nõ qꝺ
ſcribiť/ ſꝫ legiť. ſ. adonai: de q̊ intelligẽdũ ē qꝺ ꝺꝛ: Et ħ eſt me/
moꝛiale meũ in generatiõe ⁊ generatiõeꝫ. Ad innuendũ ꝙ pꝛi
mũ nomē nõ erat cõiť mẽoꝛiale cũ labijs: ſꝫ nomē ſcdm̃. ſ. ado/
nai. noĩa em̃ q̃ ꝓferunť dicunť mẽoꝛialia: iuxͣ illud Pſ. xv. b.
Nec mẽoꝛ ero noĩuꝫ eoꝝ p labia mea. ⁊ qꝛ ħ nomē. ſ. ſcdm̃ im/
plicat habitudinē. ſ. ad effectus: iõ nõ ꝺꝛ eſſe nomē dei in eter/
nũ: ſꝫ in generatiõe ⁊ generatiõeꝫ. qꝺ denotat ſucceſſionē crea
turaꝝ q̃ꝝ reſpectu ꝺꝛ adonai: vt dictũ eſt. Pñt etiã ꝑdicta ỽba
aliť exponi. ¶ Ad qꝺ ſciendũ ꝙ ꝑdictũ nomē tetragrãmaton ē Nota de
cõfoꝛme huic nomini ieſus: in q̃ etiã ſunt q̃ttuoꝛ lr̃e: q̃ꝝ ꝑma ⁊ noĩe ieſus
tertia ſunt eedē cũ ꝑma ⁊ tertia alteriꝰ noĩs. ſ. i. et. v. Scda ỽo
⁊ q̃rta ſunt etiã ꝯſiſes in ſcribẽdo: qꝛ vtrobiq; ſcribunť cũ h. ſꝫ
in legẽdo eſt dr̃ia: qꝛ in ꝑmo nomĩe cũ aſpiratione leguť. In
ſecũdo ỽo noĩe loco aſpiratiõis vtriuſq; legiť. ſ. qꝺ põt eſſe du
plici cauſa. Vna eſt ꝙ latini nõ ita ꝓferũt aſpiratiões nec lr̃as
gutturales ſicut hebꝛei. Alia cauſa eſt: qꝛ cuꝫ pꝛimũ nomen ex
lr̃is ſignificãtibus eſſe ſeu eſſentiã componiť: vt dictũ eſt. q̃ q̊/
dē lr̃e in latino nõ ſignificãt eſſentiã: idcirco loco vtriuſq; poſi/
te fuerũt due lr̃e. ſ. s. q̃ q̊dē lr̃a s dicit in ꝓferendo eſſe. ⁊ vt ſic
redit in eandē ſententiam. vnde de ħ noĩe dato ipi chꝛiſto ꝓ/

 pꝛie põt in

E pꝛie pōt ītelligi illud ad Philip.ij.b. Dedit illi nomē qđ ē ſu/
per oīe nomē. Nā iſtud ſolū nomē diuinū inť cetera noīa di
uina ē incōicabile oīb⁹ modis vt dictū ē: ⁊ iō ꝓꝛie đꝛ ſuper
oē nomē. Fuit aūt ħ nomē datū chꝛiſto inq̄ꝫtū ē verus de⁹.
fuit etiā huic noī ieſus addita ī hebꝛeo hec lr̄a eyn: q̄ ē maxie
gutturalis: ⁊ iō nō ꝓferť a latinis: qđ q̄dē nomē ꝓꝛium diui
nū cū īterp̄tatiōe hui⁹ lr̄e ſupaddite ſignificat ſaluationeꝫ: vt
ſic non ſolū de⁹ ſꝫ etiā ſaluatoꝛ noīeť: vn̄ Mat.i.d. Angelus
dixit ad ioſeph: Et vocabis nomē ei⁹ ieſū: ipſe eī ſaluū faciet
populū ſuū ⁊c̄. Et qꝛ illud nomē diuinū.ſ. p̄mū abſconditum
erat/ eo ꝙ nō legebať a pplo vt dictū ē: ꝓpter populi impfecti
onē: nomē ꝟo ſcđm.ſ. ieſus: qđ ē p̄mi noīs memoꝛiale: ꝓpa/
lādū erat oīb⁹ tpe chꝛiſti: ſicut ⁊ ipſe de⁹ q̄ ī ſe inuiſibilis ē/ p
incarnationē erat viſibiliť cognoſcēd⁹: iō ille euāgelicus pꝛo
pheta Eſa. loquēs đ aduētu chꝛiſti.lij.b. dicit: Propterea co
gnoſcet ppl's meus nomē meuꝫ ī die illa: qꝛ egoipſe q̄ loque
bar ī die illa ecce adſuꝫ. Cui⁹ ſenſus ē.ſ. ꝓpť hoc ppl's me⁹ co/
gnoſcet nomē diuinū antea ſibi abſcōdituꝫ: ⁊ hoc ī die illa.ſ.
tpe chꝛiſti: cui⁹ rōem reddit dicēs: qꝛ ipſe de⁹ q̄ loq̄bať pꝛi⁹ in
ꝓphetis: de q̄ dicit: qꝛ ego q̄ loq̄bar: p̄ncipaliť / p̄ntialiter / ac
viſibiliť aſſiſteret/ de q̄ dicit: ecce adſum. Et qꝛ noticia vtriuſ/
ꝗꝫ noīs p̄dicti erat maxie deſiderabil' iuſt' aduētū xp̄i ſpectā
tib⁹: iō ī pſona taliū Eſa.xxvi.b. dicit: Dn̄e ſuſtinuim⁹ te: no
mē tuū ⁊ memoꝛiale tuū ī deſiderio aīe.q.d. deſideram⁹ no/
ticiā: nō ſolū noīs tui.ſ. p̄mi nobis aliq̄liť ignoti/ ſꝫ etiā mēo
rialis tui.ſ. memoꝛiale p̄mi noīs qđ ē nomē ieſus vt dictū ē:
qđ quidē deſideriū chꝛiſtus adimplēs dicit Joħ.xvij.a. Pa
ter manifeſtaui nomē tuū. Et qꝛ ad p̄dicti noīs verā noticiaꝫ
p̄ſertim q̄ ad myſteria ī eo incluſa ppl's rudis nō erat capax:
idcirco cū dixiſſet: Hoc nomē mihi ē ī eternū: ſtatī ſbdit: Ua
de ꝯgrega ſenioꝛes iſrl' ⁊ dices ad eos: Dn̄s deus patrū ve
ſtroꝝ apparuit mihi ⁊c̄. ħ ē dicere: licet toti pplo ħ nomen ſit
intimādū: tn̄ ī ſpeciali hoc habes annūciare ſenioꝛib⁹ q̄ đ hoc
meli⁹ pn̄t erudiri: vn̄ ⁊ de iſtis ſenioꝛibus dicit ī eodē cōtextu
paucis interpoſit': Et audiēt vocē tuā: qđ ītelligēdū ē nō ſo/
lū p obediētiā/ ſed etiā ītelligēdo iuxta illud Lu.viij.a. Qui
hꝫ aures audiēdi audiat. Cōſeq̄nť dicit: De⁹ apparuit mihi
vt ī hoc oſtēdereť altitudo gradus ꝓphetie ipſi⁹ moyſi. Alti/
F oꝛ enī gradus ꝓphetie ē/ ſi ille q̄ loquiť videať ī ſpē dei repn̄/
tatiua: ſꝫm illud Eſa.vi.a. Uidi dn̄m ſedentē ⁊c̄. ꝗꝫ ſi videať
ī ſpeciei angeli vel homīs: vt in ſcđa ſcđe.q.clxxiiij.ar.iij.in
coꝛ.q. Cetera aūt exponanť ſicut in poſtilla.

Replica correctoꝛij ꝯtra Bur. delirantē. In.ca.iij.
Burgen̄. poſtillatoꝛeꝫ redarguit de bꝛeui
lr̄e expeditiōe/ ꝓmittēs multa addere: ⁊ īplet totū vnū quin
ternū: ſed ꝗꝫ vtilia ⁊ vera ⁊ ad expoſitionē lr̄e neceſſaria pa/
tebit.ī. Primo enī ꝯ poſtillatoꝛē dicētē angelū fuiſſe locutū
ī pſona dei/ iō aliqn̄ angel⁹/ aliqn̄ dn̄s ē noīat⁹: inuehiť p̄ter
rōem: dicēs deū ī ꝓpꝛia pſona fuiſſe locutū/ nō p angelū: hoc
aūt ē ꝯ beatū Grego. ⁊ Glo. interlineare ſūptā a btō Grego.
dicētē: Angel⁹ q̄ moyſi deſcribiť appuiſſe: mō dn̄s/ mō an/
gelus memoꝛať: angel⁹ qꝛ exteri⁹ loq̄ndo ſuiit: dn̄s qꝛ interi⁹
p̄ſidēs loquēdi efficaciā tribuit: cū enī loquēs ab interioꝛi re
giť ⁊ p obſequiū angel⁹/ ⁊ p inſpirationē dn̄s nūcupať: ſꝫ et
datio leg' fiebat p angelos ī manu mediatoꝛ': vt dicit apl's
ad Galath.iij. vbi lr̄a videť clari⁹ loq̄ ꝗꝫ ī ꝓpoſito: ⁊ ſn̄ia be/
ati Aug'. ī diuerſis locis ē: ꝙ nūꝗꝫ locut⁹ ſit ſenſibiliť creatu
ris niſi ī ſubiecta creatura: vn̄ ptꝫ ꝗꝫ vtile ſit Bur. iſta mouiſ
ſe. Iteꝫ ſcđm qđ mouet Bur. ī ħ ca. ē ꝙ mirať q̄re moyſes
vidēs angelū ⁊ audiēs dn̄m nō legiť adoꝛaſſe: Et rn̄det ſue
admiratiōi/ ꝙ moyſes adeo hūilis fuit ꝙ eſtimauit ſe ad ado
rādū īdignū: ⁊ ponit exēplū de publicano: ſꝫ videť delirame
tū dicere tātā hūilitatē alicui⁹ eē/ vt ſe reputet īdignuꝫ actiua
Humilis nō impe/dit adoꝛa/tionem
adoꝛatiōe. Nō eī videť hūilitas ſꝫ fatuitas/ ꝙ q̄s n̄ ſit dign⁹
bn̄facere: ſaltē optīo genere ꝟtutis q̄ ē pietas et theoſebia:
cuiuſmodi ē dei adoꝛatio. Hūilitas enī ꝓmouet oꝛatiōꝫ/ nō
diſtrahit nec īpedit: qꝛ orō humiliātis ſe penetrat celoſ Ecc̄i
xxxv.c. Eſt enī dei adoꝛatio oīb⁹ cōis ⁊ neceſſaria: iuxta illud
Mat.iiij.b. Dn̄m deū tuū adoꝛabis ⁊ illi ſoli ſuies: cui hūi
litas īpedimētū p̄ſtare nō pōt. Phi eī ꝟtutū poſuerūt ꝯnexi
oneꝫ: ⁊ ħ Bur. ſepat hūilitatē a pietate/ q̄ ad oīa valet: vt đꝛ
j. ad Timo.iiij.c. Nec valet exēplū đ publicano quē ⁊ euā/
geliū Lu.xviij.b. ⁊ Aug. nō obſtāte hūilitate oſtēdūt adoꝛaſ
ſe ⁊ dixiſſe: De⁹ ꝓpiti⁹ eſto ⁊c̄. Ei⁹ enī hūilitas ſolū ad ħ tēde
bat ꝙ r̄putabat ſe īdignū leuare oc'os ī celū: cū ħ tn̄ ſtat ado/
ratio pcutiēdo pect⁹ ſuū/ ita ⁊ moyſes ī ꝓpoſito: ⁊ ſi ex hūili/
tate abſcōderit faciē ſuā/ nō min⁹ adoꝛauit ⁊ coꝛpaliť ⁊ mēta/
liť: vt idē Bur. dixit: p⁹ p̄dictū deliramētū melius recollect⁹.

Itē tertiū qđ mouet Bur. ī ħ ca. ē de ſigno dato moyſi: qđ G
cū poſtillatoꝛ dupliciť expoſuiſſet Bur. vtrāꝗꝫ expoſitionē re/
pꝛobat: ⁊ ꝓpꝛiā ponit. p̄mo igiť reſpōdēdū ē ſuis obiectiōib⁹
ſcđo ſua expoſitio ptractāda. Impꝛobat aūt p̄mā expoſitioneꝫ
ex duob⁹. p̄mo/ qꝛ moyſes n̄ petebat ſignū: ſcđo/ qꝛ moyſes fu
iſſet modice fidei ſi ſignū petiuiſſet. Pro ſolutiōe vtriuſꝗꝫ no/
tādū/ ꝙ de⁹ ſignū dedit ſepe nō petētib⁹: īmo aliqn̄ petere no/
lēti: ſic ptꝫ đ Achaç Eſa.vij.b. Et ī hoꝛa natiuitatis chꝛiſti pa
ſtoꝛib⁹ ſignū nō petētib⁹ dixit angel⁹: Et hoc erit vobis ſignū:
Luc.ij.b. Moyſi igiť nō petēti nec dubitāti/ ſꝫ inſufficientiaꝫ
ſuā recognoſcēti dať ſignū ꝓ ſui ꝯfoꝛtatiōe. Impꝛobat etiā ſe/
cūdā expoſitionē ex duob⁹. Primo ꝙ īmolatio ſup montē illū
nō potuit eſſe ſignū eductiōis ppl'i / q̄ tpe illius īmolatiōis fu/
it p̄terita: q̄m fruſtra ponereť tale ſignū. Scđo/ qꝛ non potuit
moyſi eē ſignū future introductōis ī terrā ꝓmiſſam: qꝛ ipſe eā
nō intrauit. Reſpōdeo ad p̄mū ꝙ argumentū fundať ſup fal/
ſa imaginatiōe.ſ. ꝙ ſignū ſemp debeat p̄cedere ſignatū: quod
falſum ē: vt ptꝫ ſup illo Eſa.vij.b.ī. Pete tibi ſignū ⁊c̄. Etiā
pōt dici ꝓut catholici expoſitoꝛes: ꝙ īmolatio ſup mōtē fuit du
plicis effect⁹ duplex ſignū. Fuit enī ſignū rememoꝛatiuū exit⁹
de egypto ⁊ ꝓnoſticū ingreſſus ad terrā ꝓmiſſionis: vt ſit ſen
ſus: Hoc habebis ſignū ⁊c̄. ꝙ ſicut p īmolatiōꝫ erūt rememo/
rādo grati de exitu: ita p fidē erunt certi ꝓnoſtice de ingreſſu.
Huc ſenſum iuuat qđ đꝛ.ī.xiij.b. Erit q̄ſi ſignū ī manu tua:
et q̄ſi q̄d appēſum an̄ oculos tuos/ eo ꝙ eduxit te dn̄s ī manu
foꝛti ⁊c̄. vbi manifeſte ptꝫ ſignū rememoꝛatiuū etſi nō ſit ꝓno
ſticū. Sꝫ qđ ſcđo obijcit Burgen̄. ꝙ nō fuit moyſi ſignū: qꝛ n̄
introduxit ppl'm. Rn̄ſio ꝙ illa īmolatio fuit moyſi ſignū reme
moꝛatiuū ſolū/ ſed pplo vtroꝗꝫ mō: etiā fuit moyſi ſignū ꝓno/
ſticū: nō ad introducēdū ſed ad diſponēdū ⁊ regēdū populi ī/
greſſū: vt ptꝫ ī Deuť. Quo ad articulū p̄ncipalē ſcđm vide
ri p̄t ꝗꝫtū valeat expoſitio Bur. qꝛ ponit duo: p̄mū ꝙ moyſes
erat modice reputatiōis: eo ꝙ paſcebat gregē. ſcđm ꝙ hoc fu
it ſignū de q̄ ſermo: ꝙ p eū q̄ modic⁹ fuit de⁹ voluit magna fa/
cere: ⁊ nō p potētes: vt alteri nō īponereť niſi ſoli deo: nō ho/
mini. Sed p̄mū dictū videť falſū: qꝛ moyſes fuit tā elegans ī
exoꝛdio natiuitatis/ vt p filiā pharaonis adoptareť: vt patꝫ in
pꝛincipio Exo. Fuit etiam tā foꝛtis ⁊ animoſus in ꝓgreſſu vt
egyptiū occideret: ⁊ tā excellēs vt ietro vn⁹ de potioꝛib⁹ ſacer/ H
dotib⁹ madian ei fugitiuo filiā ſuā ꝯiugio traderet: nec pꝛoba/
batio Bur. valet: ꝙ qꝛ fuit paſtoꝛ gregis: iō fuit modice repu/
tatiōis: paſcere enī gregē ī veteri lege nō fuit vile officiū ſꝫ of
ficiū patriarchaꝝ: iuxta illud Gen̄.xlvi. ⁊.xlvij. Paſtoꝛes oui
um ſum⁹ nos ⁊ p̄res nr̄i. Nec ſcđm dictū valet: qꝛ cū opa ſunt
ſupꝛa hūanā facultatē: cuiuſmodi fuit eductio filioꝝ iſrael: ne/
mo ſic decipit q̄n deo vero vel falſo aſcribanť: nō igiť opoꝛtuit
fidelibus ob id dare ſignū/ vt moyſes vel popul⁹ crederet de/
um illoꝝ mirabiliū auctoꝛē/ qui facit mirabilia ſolus. Item
quarto mouet Bur. ꝯtra poſtillatoꝛē exponentē noſtrā trāſla/
tionē q̄ dicit: Suꝫ q̄ ſum: ⁊ hebꝛaicā lr̄am q̄ ſonat: Ero q̄ ero/
dicēs vtrāꝗꝫ litterā idē impoꝛtare.ſ. dei neceſſe eē eternū ⁊ im
mutabile. ⁊ dicit Bur. illā expoſitionē eē ꝯ rōem ⁊ intētioneꝫ
ſctōꝝ. Sed in vtroꝗꝫ fallit Bur. penſando ꝟba poſtillatoꝛis.
vult enī dicere ꝙ p hoc modus eſſendi ipſi⁹ dei ē neceſſarius:
etern⁹ ⁊ īmutabilis: qꝛ ſine diſtinctione ⁊ differētia ex pte dei
de deo vere đꝛ ꝟbū p̄teriti tpis ſicut futuri vl' pn̄tis: qꝛ oēs
differētie tpis eťnitati īmutabili ⁊ īdiuiſibili coexiſtūt: iō bea
tus Hiero in ſua trāſlatiōe poſuit pn̄s vere ⁊ hebꝛaica ꟜVitas
futuri vere. Et diuiniſſim⁹ Joħes exp̄mere volēs eternā ⁊ ne/
ceſſariā ꝟbi diuini generationem vtiť ꝟbo p̄terito dicēs: In
p̄ncipio erat verbū. Et ī Apoc. vtiť oīb⁹ differētijs tēpoꝛuꝫ
dicēs: Qui ē/ q̄ erat ⁊ q̄ ventur⁹ ē: ſec⁹ eſt ī creatur' ⁊ mutabili
bus ī quib⁹ nihil ē niſi pn̄s: ⁊ de his ꝓcedit rō Bur. ſumpta ex
auctoꝛitate beati Hiero. ⁊ Aug'. dicentiū: q̄ erūt/ nōdū ſunt:
qui modus loquēdi ī deo locū nō hꝫ: īmo ſꝫm verā ⁊ ꝓpꝛiā ra/
tionē nec p̄ſens tp̄s de deo đꝛ/ vt p hoc poſſit dei eternitas p/
ſuaderi: nā ſic futurum nōdū ē/ ita pn̄s aliqn̄ nō fuit: ⁊ cito nō
erit: q̄ ad diuīa nō ptinēt. Ratio igiť poſtillatoꝛis bona ē qua
modū eēndi dei dixit eternū ⁊ īmutabilē: qꝛ indifferēter oē
tp̄s de deo đꝛ/ eſt/ fuit ⁊ erit: nō rōne ꝓpꝛia/ ſꝫ rōne q̄ coexiſtūt
eternitati: veri⁹ eternitas īmutabil' fluxui tpis ⁊ oīb⁹ ei⁹ differē
tijs coexiſtit. Ait enī btūs Aug⁹. p Bur. allegat⁹. Eſſe veriſſi
me cōpetit deo: qꝛ īmutabil' ē: ⁊ illa q̄ ſunt mutabilia pfecte nō
ſeruāt eē. Si igiť futuꝝ ī deo diſtingueret a pn̄ti vere mutabi
lis eēt: ex oppoſito enī p̄dicati īferť oppoſitū ſubiecti: qꝛ de⁹ eſt
īmutabil': iō ī deo nō differt p̄ſens a futuro. Et hec fuit intētio
poſtillatoꝛis ꝯiūgētis pn̄s nr̄e trāſlatiōis futuro hebꝛaice veri
tatis: eiuſdē ſn̄ie beat⁹ Aug.ē.xj. đ ciui. dei. ca. xxj. dicēs: De
p̄terita futura

A p̄terita/futura ⁊ p̄ſentia compꝛ̄hēdit:q̄uis p̄terita iā nō ſint:
futura nōdū ſunt. Si igit̄ in dei ſciētia ille differētie tempoꝝ
nō diſtinguunt̄:igit̄ nec ī eius eſſentia ⁊ modis eſſendi/cum
dei ſcientia ſit eius eſſentia ⁊ ecōuerſo. Et nota ꝙ ī hoc lo/
co Burgeñ. recedit a ſancto Tho. cuius dicta oīa in ſuo ꝓ/
logo viſus eſt deificare. Itē ī quinto mouet̄ Burgeñ. ꝯtra
poſtillatoꝛē imponēs ei cum dicit̄: Dixitq́ȝ iteꝝ dñs: poſtilla/
toꝛ exponit li iteꝝ de querētibus:ſed ꝯſiderādo ea p̄miſit po
ſtillatoꝛ: manifeſtū erit ꝙ ei Bur. falſū imponit:p̄dixerat enī
ꝙ moyſes hic duo fecit: q̄ſiuit enī de noīe mittentis exp̄ſſe:ſe
cūdo de ꝯditiōe mittētis tacite: ⁊ ꝙ dñs ad ſcdm p̄mo reſpō/
derit ꝑm hebꝛaicā trāſlatiōȝ dicēs: Ero q̄ ero: ꝑm noſtrā trāſ
lationē:ſum qui ſum: ꝑ que ad queſtionē exp̄ſſe de noīe que/
rentē nō eſt reſpōſum:quia ꝑ illam reſponſionē nullū nomen
dei ſignificat̄:vt etiā ipſe Burgeñ. fatet̄ ꝯ ſanctū Tho. ſigni
ficat̄ tamē cōditio ⁊ modus eēndi q̄ ē eternitas ⁊ immutabi/
litas: ꝓut in p̄cedēti pūcto expoſita ē. Sed ad exp̄ſſam queſti
onē querentē de noīe rñdet̄ ſcdo cū dr̄: Dixitq́ȝ iterū dñs: vt
li iteꝝ referat̄ ad ſecūdā rñſionē q̄ reſpicit queſtionē exp̄ſſam
pꝛ̄ꝰfactā nō repetitā/vt fingit Burgeñ. ꝯ poſtilla. Itē ſex
to mouet̄ Bur. ꝯ poſtilla. q̄ſi diminute ſe habuerit circa no/
mē diuinū/ qd̄ nō ē modice attētiōis: mouet igit̄ de illo noīe
xij. queſtiones: de quibꝰ magnū facit tractatū ad expoſitionē
lr̄e modicū facientē: vt ꝑtȝ in eaꝝ ꝑtractatiōe: poſtillatoꝛ autē
plane expoſitiōi lr̄e intēdēs/hmōi q̄ſtiones ⁊ inq̄ſitoꝛes eaꝝ
ad libꝛū beati Diony. de diui. no. ⁊ alios remittit: eſt enī ſui
ꝓpoſiti nō tractatus ſcribere/ſed bꝛeuiter lr̄e immoꝛari.

Pꝛima igitur q̄ſtio Bur. ē: Suppoſito ꝙ no
mē de q̄ hic ſermo ſit tetragrā/
matō: q̄rit̄ quō h̄ nomē ſcribat̄ ⁊ ꝓnūciet̄: Et rñdēdo dicit ꝙ
ſcribit̄ q̄ttuoꝛ lr̄is: ⁊ iō dr̄ tetragrāmatō a tetra qd̄ ē q̄ttuoꝛ ⁊
grāma lr̄a. Trāſeat h̄: qꝛ ſatꝭ vulgatū: ſȝ ex h̄ nō hr̄ lr̄alis ſen
ſus: qꝛ nō exponit illd̄ nomē ſignificatiue ſȝ tm̄ materialit̄ vt
ſcꝑtū: ⁊ ita h̄ nomē deꝰ ſcribit̄ q̄ttuoꝛ lr̄is: ⁊ ſic pōt dici eadeȝ
rōne tetragrāmatō. Et. ſ. ī eadē digreſſiōe dicit h̄ nomē tetra
grāmatō nō eē trāſferibile nec exponibile. Sȝ manifeſtū ē h̄
falſū eē ſi vniformit̄ accipit̄ ſicut hic. ſ. materialit̄: qꝛ Bur. ip
ſemet exponit dicēs: Tetragrāmatō dr̄ a tetra qd̄ ē q̄ttuoꝛ: ⁊
B grāma lr̄a. i. nomē ſcꝑtū q̄ttuoꝛ lr̄is: ⁊ cū oēs lr̄e hebꝛaice
ſint ſignificatiue vt dr̄ cōiter: ipm̄ nomē ꝑm oēs ꝑtes ſuas p̄t
exponi/niſi dicat ꝙ q̄uis cōponētia poſſint exponi nō tm̄ cō/
poſitū: ⁊ ſic optet eū ꝯcedere cōpoſitū dicere tertiā entitateȝ
diſtinctā a ſuis ꝑtibꝰ: qd̄ q̄uis veꝝ ſit: ē tm̄ ꝯ ſuū magiſtrū. ſ.

¶ Secūda queſtio ē: vtrū tetragrāmatō (ſanctū Tho.
ſignificet veꝝ deū: ⁊ rñdet̄ ꝙ ſic: ſed miꝝ dictū videt̄ ꝑm ip/
ſum Burgeñ. illud nomē ſcribit̄ q̄ttuoꝛ lr̄is: q̄ apud latinos
ſunt i h b h. q̄ nullū ſonū humana lingua foꝛmabilē faciunt:
igit̄ ab hoīe ꝓferri ñ pōt: ⁊ ſi ſic: hō non pōt habere ī aīo vo
cis ꝯceptū: qꝛ vox nō ē foꝛmabilis: q̄d igit̄ pōt apud Burgē.
ſignificare: niſi materialiter vt dixit ī p̄ma queſtione. Nec ꝓ
bat ꝓpoſitū ſuū ꝑ hoc qd̄ allegat ex lr̄a: h̄ nomē ē mihi in eter/
nū: qꝛ hoc dr̄ deꝰ patrū nr̄oꝝ: abꝛaā: iſaac ⁊ iacob: vbi loqui
tur de h̄ toto cōplexo: qd̄ videt̄ ſatꝭ exponibile ⁊ trāſferibile.

¶ Tertia queſtio ē: an illud nomē ſit ꝓpꝛiū vel appellati/
uū: ⁊ rñdet̄ ꝙ ſit ꝓpꝛiū: ⁊ p̄ma ratio ſui dicti ⁊ pꝛincipalis vt
dicit: oībus linguis cōmunis eſt: quia nō habet pluralē nu
meꝝ: imo vt dicit nō pōt fingi pluralis numerus huiꝰ noīs:
ſicut fingimus de noīe ſimō ſimones. Sed q̄cq̄d ſit de cōclu/
ſione/rōnes modicū cōcludūt. Pꝛima enī rō reducit̄ ꝯ faciē/
tē ſic: nō habēs pluralē ē nomē ꝓpꝛiū nō appellatiuū: ſed ſol/
deus ⁊c. ē hmōi qd̄ nō habet pluralē numeꝝ: igit̄ ⁊c. conſe/
quēs ē falſum: igit̄ aliq̄ p̄miſſaꝝ: nō minoꝛ/ꝗ maioꝛ q̄ ē Bur
geñ. Et ſi q̄s dixerit ꝑ illud qd̄ addit ꝙ nō pōt fingi plurale ſi
cut de ceteris cōibꝰ ⁊ ꝓpꝛijs: h̄ videt̄ fruſtra dictū: qꝛ poſſumꝰ
fingere tetragrāmatones ſicͭ ſimones. Nec ille ſūt potiſſime
ratiōes q̄re aliq̄d ē ꝓpꝛiuȝ: q̄s Bur. adducit. Eſt enī potiſſi/
ma rō ꝓpꝛietatis ⁊ ſingularitatꝭ ꝑm grāmaticos/vniuoce plu
ra ſignificare nō poſſe: equiuoce aūt pn̄t eq̄uocatiōe a caſu vl̄
cōſilio: nūc aūt deus ita ē nomē ꝓpꝛium ꝙ vniuoce nō ſignifi
cat plura: nec pōt vniuoce plura ſignificare q̄uis equoce/ſi/
cut vnū ſignificare ꝑ eēntiā plura ꝑ ꝑticipationē: vel vt ma/
gis ꝓpꝛie dicā/vnū ſubſtātialiter plura nūcupatiue: cū hoc tm̄
ſtat ꝙ deꝰ nō ſit nomē ſignificās ita ꝓpꝛie q̄n ſit tribus ꝑſonis
cōe. Sȝ de tetragrāmatō voce ſignificāte nō dȝ eē altꝛ̄catio:
cū res ſignificata ſit nota: nūc aūt nulla res diuīa ſignificata
ſiue ſit ſubſtātia ſiue ꝑm ſubaȝ ē ꝓp̄a/q̄n ſit cōicabilꝭ tribꝰ ci/
tra relatōes oꝛigīs: nec aliq̄ vox ſignificās ſic erit ꝓpꝛia quin
ſit tribꝰ cōis/niſi q̄s velit dicere ꝙ tetragrāmatō ſignificet ꝓ/
pꝛietatem

pꝛietatē oꝛiginis incōicabilē: tūc qua rōne ſignificat vnā pꝛo/ C
pꝛietatē eadē rōne quālibet aliā: ⁊ ſic ſignificabit plura: ⁊ ꝑ cō
ſequens nō ita ꝓpꝛiū vt fingit Burgeñ. Ea que de reꝝ diuina/
rū cōmunicabilitate ⁊ idētitate: vbi ñ obuiat relatiōis oppoſi
tio dicta ſunt/habent̄ ex dictis beati Diony. de diui. nomi. ⁊
eius cōmentatoꝛis Vercellēſis: ⁊ Augꝰ. de tri. Et ſi quis cul/
toꝛ ineptiaꝝ Burgeñ. refugere voluerit ad vltimā abſtractio/
nem: ⁊ dicere ꝙ tetragrāmaton ſignificat diuinā eſſentiā ſine
oīm compatione ⁊ reſpectu ad ꝑſonas ⁊c. Et tūc ꝑm ſcholam
ph̄oꝛum ⁊ theologoꝝ/res quecūq́ȝ nec eſt ꝓpꝛia nec cōmunis.
Hic enī eſt modus loquēdi Auicēne. v. ſue metaphy. equinī
tas ⁊ equinitas: nec ē ſingularis nec vniuerſalis: ſed eſt equi/
nitas tm̄: etiā hanc fugā tollit idē Burgeñ. ſ. dicēs: ꝙ ſignifi/
cat eſſentiā diuinā ꝓut eſt ꝑm modū loquēdi Damaſceni pela/
gus ſubſtātie infinitū: ſic enī nō ſignificat̄ cū tali abſtractione
ſed cū vnitiua continētia omniū ꝑfectionū ſimpliciter.

¶ Quarta queſtio eſt: an tetragrāmaton ſit maxime ꝓpꝛi/
um nomen dei: ⁊ dicit ꝙ ſic: in cuius cōcluſionis deductione
quia intricatus eſt/reduco factū eius ad ſeptē dicta: quoꝝ pꝛi/
mū eſt: ꝙ ſanctus Tho. p̄ma ꝑte. q. xiij. arti. xj. qui exponit q̄
eſt: foꝛe ꝓpꝛiū nomen dei/deuiat ab hebꝛaica veritate. Secū/
dū dictū ꝙ tranſlatio noſtra cui ſanctus Tho. innitit̄/ſimiliter
deuiat ab hebꝛaica veritate. Tertiū dictū ꝙ ſignificatio noīs
tetragrāmaton dependet ex ſignificatione litteraꝝ ex quibꝰ cō
ponit̄. Quartū dictū: nomē tetragrāmaton magis īdetermīa
te ⁊ cōmunius ſignificat diuinā eſſentiā/q̄ȝ qui eſt. Quintū di
ctū: qui eſt/ē ꝓpꝛiū dei: ſed ſignificās cū tp̄e ⁊ ꝯcretiue. Sex/
tū dictū: quia cōcretiue ſignificat: ergo dicit cōpoſitionē: ideo
nō ꝯuenit alicui dicto de deo. Septimū dictū: p̄ſens tempꝰ cō/
uenit deo: nō p̄teritū nec futuꝝ: qꝛ nec eternitati: hec ſepteȝ di
cta clare habent̄ ī determinatiōe huiꝰ ſue quarte q̄ſtionis. In
quoꝝ p̄mo impꝛobat ſuū (quē p̄ cūctis magnificat) magiſtruȝ.
In ꝓlogo enī ſui coꝛruptoꝛij nitit̄ dicta eius canoniçare: aſſe/
rēs ea igne charitatis examinata: ⁊ naturalis ratiōis dictamī
ne multiplicit̄ purgata. Sepe eñ p̄fert ipm̄ btō Hiero. Aug.
⁊ alijs: ⁊ tamē eū hic audet impꝛobare: īmo dicit eum delira/
re. Sed vt videt̄ in ſecūdo dicto nitit̄ illā reſpōſionē modera/
re/quaſi ſctūs Tho. deuiās ſit a noſtra trāſlatiōe ſeductꝰ: quā D
etiā dicit ab hebꝛaica veritate delirare: quod non videt̄: quia
trāſlatio noſtra ponit pn̄s/vbi hebꝛaica lr̄a ponit futurū: illa
ponit/Sū q̄ ſum: iſta/ero qui ero: ⁊ hoc nō eſt delirare/ſed po
tius cōcoꝛditer diuini eſſe eternitatē oſtēdere: ⁊ īmutabilitatē
cū p̄tendāt indifferēter dicere de deo eo mō quo declaratū ē ī
quarto coꝛrectoꝛio huiꝰ tertij ca. Fundat̄ hic modus dicēdi in
ſacra ſcꝑtura que de deo dicit Apoc. j. b. Qui ē: qui erat: ⁊ q̄
vēturus ē ⁊c. ⁊ ita poſtillatoꝛ exponit. nullū eñ nomē exp̄mit
ꝑ ſum qui ſum: nec ꝑ ero q̄ ero: ſed ſolū modus eēndi: qd̄ ſi be
atus Tho. vt Bur. intellexiſſet ex trāſlatiōe noſtra nō recepiſ
ſet occaſionē deuiādi: ꝓut Burgeñ. ei imponit: ⁊ hoc patȝ. ſ̄.
in. v. huius capituli coꝛrectoꝛio. Per tertiū aūt dictū videtur
Burgē. cōtradicere rñſioni huius quarte queſtionis: qꝛ dicit
nomē tetragrāmaton ſignificatiuū ſignificatione lr̄aꝝ ex qui/
bus cōponit̄: ⁊ ita videt̄ accipi materialiter: nullū aūt nomen
materialiter acceptū pōt eſſe maxime ꝓpꝛiū nomē dei: ſed no/
mē tetragrāmaton ē hmōi/vt dicit Burgē. Sed ⁊ quartū di/
ctū repugnat rñſioni tertie q̄ſtionis vbi dicit̄: ꝙ hoc nomē te/
tragrāmaton ſit ꝓpꝛiū: ⁊ nullo mō appellatiuū: hic aūt dicit ꝙ
indeterminatius ⁊ cōius ſignificat: hec aūt ē cōditio noīs ap/
pellatiui nō ꝓpꝛij. In quīto aūt dicto ꝑtractās opinionem ſui
magiſtri dicit: qui ē/eſſe nomē ꝓpꝛiū/ſed nō ſicut tetragrāma/
ton: qꝛ p̄mū ſignificat cū tp̄e ⁊ ꝯcretiue: ⁊ declarat hoc mō lo/
quēdi p̄ſciani/cuiꝰ regule ſacra ſcꝑtura ſubijci nō debet: vt di/
cit beatꝰ Hiero. Etiā etſi verba ꝓpꝛie ſignificant tp̄s ⁊ cū tp̄e
applicata trāſitoꝛijs: applicata aūt diuinis nō ſignificāt tēpus
mēſurās ſed eternitati coexiſtēs: ꝓut declaratū ē. ſ̄. in quarto
huiꝰ ca. coꝛrectoꝛio. Sextū aūt dictū bꝛocardicū eſt: qꝛ concreti
ue dictū ſignificat cū cōpoſitione: ideo nihil taliū cōpetit deo.
Ens enī deū inquantū ē cōcretiue ſignificat: quia idētice inclu
dit rationē ſui foꝛmalē: ⁊ foꝛmaliter dicit̄ de deo: tamen nullā
dicit compoſitionē/ſicut nec vnitiua continētia omniū ꝑfectio/
num ſimpliciter/cōcretiue ⁊ abſtractiue: ꝑ huiuſmodi delira/
mentum huius ſenis ceſſaret diſputatio Scoti et alioꝛum de
ſubiecto theologie: ⁊ ratione foꝛmali ſubiectiua: que ſe habēt
ſicut concretum ⁊ abſtractum: ⁊ ita dicitur cōmuniter deum
eſſe ſubiectum theologie ſub foꝛmali ratiōe deitatis. ⁊ ita no/
men tetragrāmaton nō pertineret ad theologiam: quia nec ꝑ/
tinet ad ſubiectū: nec ad rationē foꝛmalē ſubiecti: ꝓ eo ꝙ Bur
geñ. ſup̄ dicit ipm̄ nec ꝯcretū nec abſtractū. Et ſi dicat q̄s fau/
t v toꝛ Bur.

E toꝛ. Burgē. ꝙ nō ꝑtinet ad theologiā noſtrā ſꝫ dei ⁊ beatoꝝ.
Quid igit̄ Burgē. laboꝛat circa id qđ ad nos nō ꝑtinet: imo
apđ nos ītelligibile īeffabile: ⁊ īſyllabicale ē: ⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns ad
ſenſum lr̄alē imꝑtinēs. Septimū dictū eius: ꝙ. ſ. deo ꝯuenit
pn̄s tp̄s nō p̄teritū nec futuꝝ: ſic̄ veꝝ ē de p̄terito ⁊ futuro ꝙ
deo nō ꝯueniāt: ita de pn̄ti. tp̄s em̄ pn̄s q̄ꝫtū ē rōne tꝑis ali/
qn̄ nō fuit: ita cito nō erit: tale etiā deo nō ꝯuenit: ⁊ ſi ꝯuenit
deo ħ eſt iō: q: pn̄s ē et̄nitati coexiſtēs: ſic ſilr̄ mō ꝯuenit deo
p̄teritū ⁊ futuꝝ: ꝓut. s̄. q̄rto coꝛrectoꝛio dictū eſt.

¶ Quinta queſtio eſt: Utrū tetragrāmaton ſignificet
ad placitū ⁊ nō naturaliter: rn̄det dicēs p̄mo ꝙ ſignificat ad
placitū ex inſtitutione diuina nō humana. ſcđo dicit ꝙ ex illa
inſtitutiōe ſignificat ſb̄ſtātiā dei incōicabilit̄ ⁊ adeq̄te: p̄mo di
cto ſtāte ſcđm videt̄ falſum: qđ ſic ptꝫ p̄mo. nā ſi illud nomen
ſignificat eſſentiā diuinā adeq̄te / tūc ſignificat eā ſic̄ eſt: ſꝫ nō
eſt / nec eſſe pōt incōicabilr̄ nec incōicabilit̄: igit̄ illud nomē nō
ſignificat eā ſic: niſi falſe ſignificaret ⁊ alit̄ q̄ꝫ eſt: ſicq̄ꝫ nō ade/
quate. Nec valet dicere ꝙ ītelligit đ incōicabilitate ad ex̄: q:
multa noīa ſic ſignificāt diuinā eēntiā: ſic̄ indepēdēs: infini/
tuꝫ: cā p̄ma ⁊c̄. q̄ p̄dicata nō ſūt ad ex̄ cōicabilia. Scđo ꝓbat̄
idē ſic: id nomē ſignificat eēntiā diuinā ꝓut ē in mēte diuina
vt dic̄ Burg. ſꝫ in mēte diuīa circa relatiōes oꝛiginis nihil ē
incōicabile nec incōicabilit̄: igit̄ ⁊c̄. Itē tertio: illud nomē ſi/
gnificat eſſentiā dei adeq̄te vt dic̄ Burg. igit̄ oīb⁹ mōis q̄b⁹
ītelligibilr̄ ē: ptꝫ ꝯſeq̄ntia ex rōne adeq̄tiōis int̄ ſignificans ⁊
ſignificabile: ⁊ int̄ intelligēs ⁊ ītelligibile: q: voces ſunt no/
te eaꝝ q̄ ſūt in aīa paſſionū. j. Periarme. Ex ꝯſeq̄nti arguit̄
ſic: ſignificat eā oīb⁹ mōis q̄b⁹ ſignificabilr̄ ⁊ intelligibilr̄ eſt: ſꝫ
eſt ītelligibilr̄ cōicabilr̄ ⁊ cōicabilit̄: igit̄ ſignificat eā cōicabilit̄.
Dicit aūt Burg. ꝙ incōicabilit̄: ſi ſic / igit̄ incōicabiliter ⁊ cōi/
cabiliter: q̄ eſt ꝯ̄dictio ꝯſurgēs ex adeq̄tiōe: ⁊ ſic p̄ma ꝑs illi⁹
ꝯ̄dicit ſcđe eiuſdē dicti: ⁊ neſcio quō ſtant ſimul: tetragrāma/
ton ſignificat eſſentiā diuinā ꝓut ſolū eſt in mente diuina: vt
dicit Burgē. ⁊ ꝙ idē Burgē. ip̄m ſic vel ſic dicit ſignificare.
cū latuerit eū quō fuerit ⁊ ſit in mēte diuina: cū excedat: vt di/
cit oēꝫ hūanū cōceptū: niſi foꝛte Burgē. p̄ſumat ſe e ceco la/
F pſum: ⁊ magni ꝯſilij angelū. Addit etiā in ħ loco: ꝙ ſic̄ deus
ſeip̄m ꝑfecte ſolū noīat mētalit̄: ſic ⁊ ip̄e ſolus ſeip̄m noīat ꝑ
voces ꝑfecte ab eo inſtitutas: q̄ ſunt ſigna ſui intellectus ad
placitū inſtituta. cetera aūt noīa diuina ſignificāt ſolū modū
eſſendi diuinū ꝓut cognitio noſtra q̄ finita eſt: ⁊ a cognitiōe
creaturaꝝ accepta attingit: vnde ſequit̄ ꝙ nulla creatura pōt
hoc nomē exp̄mere: nec eſſe capax illius noīs ꝑfecte: cū tamē
ip̄m nomē ſit creatura a deo inſtituta. oīs aūt creature creatu
ra capax ē / etiā ſi ſūma ſit: ideo dicim⁹ aīaꝫ chriſti ſūme gr̄e fu
iſſe capacē. Nec videt̄ valere differētia quā ponit int̄ illđ no
mē ⁊ cetera noīa diuīa: q: eternitatē: infinitatē: indepēdētiā
⁊c̄. nō poſſum⁹ attingere ꝑ cognitiōeꝫ nr̄aꝫ acceptā a creatu/
ris: niſi argutiue: ⁊ ſic poſſum⁹ ſignificatiōeꝫ tetragrāmaton
ſilr̄ accipe: arguēdo aliq̄d eſſe q̄le ſignificat illud nomē: ſic̄ ⁊
Burg. in hac digreſſiōe fac̄. Sequit̄ etiā fidei chriſtiane non
bn̄ ꝓuiſum: cū nō habeat ſibi tale nomē reuelatū qđ ita ꝑfe/
cte ſignificet deū ſic̄ tetragrāmaton. ¶ In ſexta q̄ſtione que/
rit: vtrū huius inſtitutiōis ſit aliq̄ rō q̄rēda: Rn̄det ꝙ nō: in
eadē tamen digreſſione vt chartas moꝛe ſuo repleat: ab inq̄/
ſitione inutili neſciuit abſtinere.

¶ In ſeptima q̄ſtione dicit Burgen̄. ꝙ factoꝛ mira/
culoꝝ cōuenit deo ſub rōne ſignificatiōis tetragrāmaton: ſed
hoc videt̄ manifeſte falſum: nā facere miracula ē oꝑatio dei
ad ex̄: q̄ cōis ē tribus ꝑſonis: ad q̄s ſignificatio tetragrāma/
ton ſe nō extēdit: vt ptꝫ ex coꝛrectoꝛio q̄nte q̄ſtiōis. Et ꝙ ad/
dit ꝙ de⁹ fac̄ miracula ſub rōne oīpotētie fundate in ſignifica
tione noīs tetragrāmatō: videt̄ fruſtra dictū: q: eadē rōne ⁊
foꝛtioꝛi ſb̄ ſignificato ei⁹ generaret ⁊ ſpiraret: q: rō ⁊ p̄ncipiū
generandi ⁊ ſpirandi fundatur in eſſentia diuina ſignificata
ꝑ nomen tetragrāmaton: nec aliq̄d cogitari poterit quin ſub
noīe tetragrāmaton ⁊ eius ſignificatiōe fiet: ⁊ illa curioſita/
te Burgē. fauere videt̄ erroꝛibus ſuꝑſtitioſis: ꝯiuratiōib⁹ ex
oꝛciſtaꝝ ⁊ diuīoꝝ: q̄ cū crucibus ac characteribus ſepe repe/
tūt adonai: aglan: ⁊ tetragrāmaton q̄ ꝓculdubio latini ⁊ chri
ſtiani a ꝑfidis iudeis didicerūt. Unde ſic dicendo Burgē. vi
det̄ multū iudaiçare: nā ſctī multi noui teſtamēti dei virtute
miracula plura fecerūt: nomē tetragrāmatō / ei⁹ ſcp̄turā vocē
⁊ ſignificatiōeꝫ penit⁹ ignoꝛātes. Petrus in noīe ieſu chriſti
naçareni claudū āmbulare fec̄: ⁊ reliq̄. Et in veteri teſtō cū no/
mē illđ nōdū fuiſſet īpoſitū ⁊ publicatū facta ſunt miracula. ⁊
abſurdiſſimū videt̄ creaturā inſtitutā a deo: cuiuſmōi ē ħ no/
men aſſignare ꝓ rōne ſub qua ꝓp̄ie fiant miracula. Audiui
quoſdā iudeos
cōuerſos ꝯfitētes / ꝙ apud iudeos eſt ille erroꝛ G
ꝙ ieſus ꝟtute noīs tetragrāmatō (qđ ip̄e ſciebat) fecit ſua mi/
racula: ⁊ ꝙ hodie q̄libet ſciens illud nomen faceret miracula:
que apud chriſtianū male ſonāt.

¶ Octaue queſtionis rn̄ſio etiā erroꝛ videt̄: dic̄ nāq̄ꝫ
ꝙ deo ſub ſignificatiōe illi⁹ noīs ꝓp̄ie ꝑtinet īmolari ⁊ ſacrifi/
cari: q: vt inq̄t ſemꝑ vbi in ſacra ſcriptura fit mētio de ſacrifi/
cijs ⁊ oblatiōibus / fit īterp̄tatio huius noīs: ex q̄ ſequit̄ ꝙ nos
chriſtiani etiā veriſſimū ſacrificiū agni īmaculati ieſu chriſti of
ferētes / nō ꝓp̄ie ſignificamus: q: nuſq̄ꝫ in chriſtianoꝝ ſacrifi/
cijs mentio fit de hoc nomine.

¶ None etiā q̄ſtiōis rn̄ſio videt̄ inepta: cū dic̄ pplm
fidelē diuīo cultui ſb̄ ſignificatiōe illi⁹ noīs applicari ⁊ aſcribi.
Applicatio em̄ ppl̄i chriſtiāi ⁊ aſcriptio ad cultū diuinū fit ī ba
ptiſmo generalit̄: in ꝯfirmatiōe ⁊ ſacr̄oꝝ oꝛdinū collatiōe ſpāli
ter: in q̄b⁹ oīb⁹ illi⁹ noīs tetragrāmatō nulla fit mētio. Si igit̄
ſolū ſb̄ illo noīe aſcribit̄ q̄s diuīo cultui: ſequit̄ chriſtianū pplm
nō legittīe aſcriptū: qđ ē deſtruere fidē nr̄aꝫ: īmo nec iudaicus
ppl̄s ſic fuit aſcript⁹. ante em̄ inſtitutiōeꝫ ⁊ publicatiōeꝫ huius
noīs / multi ſunt dei cultui applicati: ſic̄ abel / noe / abꝛaā / ⁊ cete/
ri q̄bus ħ nomē fuit indicatū: vt đꝛ. ſ̄. vi. huius.

¶ In decima q̄ſtione dicit de efficacia huius noīs:
vtꝝ illa eſſet ex inſtitutione vel ex deuotione vtentis. Non pri
mū: quia eius ſignificatio iuxta inſtitutionē eſt ſine quocūq̄ꝫ re
ſpectu extra vel intra ſine concretione ⁊ abſolutione vt Bur/
gen̄. dixit: nō ꝑtinet ergo eius ſignificatio ad talem efficaciam
ex inſtitutione: que etiā nō legit̄ in ſcriptura. Reſtat igit̄ ꝙ ex
vſu ⁊ deuotione vel auctoꝛitate ſic̄ in nr̄a lege oꝛōnes ⁊ man⁹
impoſitiones: ſanctoꝝ inuocationes ⁊c̄. que efficacia plus re/
ſpicit illo mō opus oꝑatū ex deuotione q̄ꝫ ex inſtitutione nomi
nis cuiuſcunq̄ꝫ vel oꝛationis.

¶ In vndecima q̄ſtiōe dicit ſolēnitatē hui⁹ noīs fu/
iſſe ratā: ꝙ nō licuit niſi ſolos ſacerdotes ꝓnūciare in bn̄dicti
onib⁹. Sꝫ ħ videt̄ īplicare: q: vt. s̄. dictū ē in q̄ſtiōe p̄ma: ħ no
mē ſcribit̄ q̄ttuoꝛ lr̄is / q̄ nō pn̄t facere ſonū lingua hūana expli
cabilē. ſequit̄ ergo ꝙ nec ſacerdotes poterāt ꝓferre. Dicit igit̄
Burg. ꝙ ſacerdotes loco ei⁹ ſꝑ ꝓtulerūt nomē adonai: qđ etiā H
vulgus ꝓferre potuit. illa igit̄ explicatio ad ſolennitatē noīs
tetragrāmaton ꝑtinere nō videt̄: ceteꝝ verba cōſecratioꝛa di/
uiniſſime euchariſtie ſunt maioꝛis ſolēnitatis ⁊ efficacie q̄ꝫ li te
tragrāmaton: nō obſtāte tn̄ ea ſolēnitate: cuilibet chriſtiano cō
cedit̄ legere epl̄am Pauli: vbi illa ꝟba ſunt exp̄ſſa. Preterea
ledit fidē nr̄aꝫ / ꝙ in iudaiſmo fuerit nomē tāte ſolēnitatis qđ
apud chriſtianos nullius ē reputatiōis: p̄ſertim cū ſit tale ſꝫm
Burg. ſub cui⁹ rōne deus rite colit̄: ⁊ fidelis ppl̄s diuīo cultui
applicat̄: demū mirādū de btō Hiero. ꝙ de hoc noīe nullā in
ſua trāſlatiōe fecit mētiōeꝫ. fuiſſet em̄ auctoꝛitat̄ maioꝛis in ec
cleſia q̄ꝫ Burgē. ad ſcribendū talia ſi q̄d veritatis aut vtilitat̄
habuiſſent. ⁊ apl̄s huius noīs ꝑ Burg. p̄dicata magnalia diſ/
ſimulās dixit. j. Coꝛ. ij. a. Nihil indicaui me ſcire inter vos ni/
ſi ieſum chriſtū ⁊ hūc crucifixū. Ex q̄bus oībus recollectis ptꝫ
q̄ꝫtū iſta Burgē. digreſſio ad lr̄alem ſenſum ꝑtineat: ⁊ merito
ꝓbat̄ iſte Burgē. ſuꝑfluus: vbi poſtillatoꝛ ſufficiens eſt: nō di/
minutus vt Burgē. auſus eſt dicere.

¶ In duodecima igit̄ q̄ſtione Burgē. volēs ex oībus
dictis cōcludere expoſitiōeꝫ illi⁹ paſſus: ħ nomē mihi ē in eter/
num: fingit ſine auctoꝛitate ſcripture: ꝙ illud dicat̄ hic de duo
bus noībus dei. ſ. tetragrāmaton ⁊ adonai. p̄mū dicit nomen
dn̄i eternū: q: anteq̄ꝫ eſſent creature: ħ nomē ꝑtinebat deo ſꝫm
eſſentiā. Sꝫ pēſando dicta ſua p̄oꝛa nō videt̄ hoc dictū veꝝ: q:
ſupꝛa dixit circa queſtionē ſuā quintā: ꝙ nō eſt nomen vocale
in ſignū diuīe intellectiōis ad placitū inſtitutū. ꝯſtat aūt nullā
vocē eſſe eternā: nullūq̄ꝫ inſtitutū eſſe eternum: nec aliqđ ꝓdu/
ctū p̄ter ꝟbum ⁊ ſp̄m ſanctum: nec illud nomen vocale p̄us fuit
inſtitutū q̄ꝫ publicatū: ſꝫ publicatio eius eſt temꝑalis: igit̄ ⁊ in
ſtitutio. Eſt igit̄ inſtitutio ⁊ publicatio ⁊ ſcriptura quattuoꝛ lit
teris temꝑale. nō pōt igit̄ ſic dici eſt nomē eternū: niſi ſꝫm ideā
in mēte diuīa: ſic aūt non đꝛ inſtitutū ſꝫ in eſſentia diuina relu/
cēs: vel ab ea pullulās q̄ ſunt alterius ſpeculationis. De ſcđo
aūt noīe videlicet adonai dic̄: dici mēoꝛiale eius: q: exp̄imit̄
vbi tetragrāmaton ſcribit̄ nō hꝫ rōnē vt ſit ex imꝑfectiōe ppl̄i
ꝙ illud loco illius ꝓfert̄ / qđ ꝓferri nō pōt. Eſt igit̄ vnū ⁊ ideꝫ
nomē qđ apud nos dicit̄ deus: qđ ē eternū: ⁊ memoꝛiale nō
rōne vocis nec ſcripti ſed ſignificati hic dicit̄: Deus abꝛaā ⁊c̄.
ad maioꝛē declarationē faciendū filijs iſrael. Cetera q̄ Burg.
addit de compatione nominis ieſu ⁊ tetragrāmaton tranſe/
ant: quia q̄ꝫuis inuolutiones ſententiaꝝ ſint: nō ſunt tn̄ contra
fidem ⁊ poſtillatoꝛem.

Reſpōdēs ⁊c̄. a ¶ Quid ē qđ ⁊c̄. Gre/ Ca.IIII
go. Moyſes iudaicꝰ ppl̄s ꝟga diuinitatis ꝑtās. Ser
pēs chriſti mortalitas: qꝛ enī ꝑ ſerpentē mors/ ꝑ ſerpē
tem mortalitas deſignat̄: vel qꝛ ſcꝑtū eſt Matth. x. b. Eſtote
prudētes ſi. ſer. ⁊ qꝛ ſūma prudētia. i. dei ſapiā īcarnata ē: re/
cte eiꝰ mortalitas in ſerpente figurat̄.
Vn̄ Ioh. iij. b. Sicut exaltauit moyſes
ſerpentē ī deſerto/ ita exal. opor. fi. ho.
Moyſes virgā tenuit: qꝛ iudaicus po
pulus an̄ redēptoris aduentū ī dei po/
teſtate ꝯfiſus ē. In terrā ꝓijcit: qꝛ ꝑ pa
triarchas ⁊ ꝓphetas deū incarnādum
nūciauit: virga ī colubꝝ vertit̄: qꝛ chri
ſtus deus ī ſe ꝑmanēs/ mortalis eſt in
hoīe factus. Sꝫ moyſes colubrū ꝯ
ſpiciēs ꝑtimuit ⁊ fugit: qꝛ iudaicꝰ ppl̄s
dū xp̄m mortalē vidit/ deū credere ex/
pauit. Cui iubet̄ vt caudam teneat: qꝛ
ppl̄s q̄ mō credere recuſat/ in extrema
corꝑis dn̄ici ꝑte. i. poſteriore tp̄e eccl̄ie
ſcꝫ ī fine mūdi ſeſe ad fidē colliget/ colu
bri caudā tenēs: qꝛ eū quē mortalē an̄
deſperauerat: ī vltima parte eccleſie redē
ptorē ſuū ꝯfitebit̄. Mox ſerpens in ꝟ
gā redit: qꝛ vt iudaicus ppl̄s in chriſtū
crediderit/ mox ad iudiciū in poteſtate
diuinitatis ſue apparebit/ vt iā ſerpēs
virga ſit: qꝛ q̄ in terra homo deſpectus
eſt: de celo veniens ſuꝑ angelos vide/
bit̄ deus. ¶ Iſid. Alle. Serpens ꝑ/
ſuaſit homini mortē. Mors ergo a ſer
pente: virga ī ſerpente: chriſtus ī mor/
te. Expauit moyſes et fugit. Mortuo
enī chriſto expauerūt diſcipuli a ſpe in
qua fuerāt recedentes: apphēdit cau
daꝫ. i. poſteriora: ⁊ factus eſt virga: qꝛ
ꝓmo occiſus/ poſtea patratis oībus
ad id qđ fuerat reſurgēdo reuerſus eſt
vbi ꝑ vitam morte ꝯſumpta/ nihil ī eo
ſerpentis apparuit. Vel cauda ſerpen
tis finis ſeculi: qꝛ ſic mortalitas eccle/
ſie ꝑ lubrica tempora voluit̄ (Alij eūt: alij veniūt) ꝑ mortē tanꝗ̄ ꝑ ſerpenteꝫ:
ꝑ quē mors ſeminata ē: ſed in fine ſecu
B li tanꝗ̄ cauda redimꝰ ad manuꝫ dei: ⁊
apphēſi reparabimur: ⁊ nouiſſima ini/
mica morte deſtructa/ reſurgētes ī dex
terā dei virga regni erimꝰ. b ¶ Mit
te manum tuā ⁊c̄. Iſid. Manus al
ba. i. immūda: albor eniꝫ in cute lepra
eſt nō cādor. Ipſa enī hereditas dei. i.
populus/ foras ab eo miſſus factus eſt
immūdus. vn̄ pſ̄. lxxiij. b. Vt q̄d auer/
tis manū tuā: ⁊ dexterā tuā de ⁊c̄. Sed
reuocata ē manꝰ ī ſinū: ⁊ reuerſa ad co
lorē ſuū: ſic plebs iudaica alienata a ſi/
nu dei/ foras immunda remāſit. Sed
reuocata redibit ad priſtinuꝫ colorem:
cū agnouerit ſaluatorem. Roma. xi. c.
Cecitas enī ex parte contigit in iſrael.
Sume aquā

Reſpōdēſ mo Ca.IIII a
a ¶ xp̄o q̄ꝫ nō crediderīt iudei
yſes ait: Nō credēt mi
vn̄: q̄s credet auditui noſtro.
hi neqꝫ audiēt vocem
meā: ſꝫ dicēt: n̄ appuit tibi dn̄s.
a Dixit ergo ad eū: Quid eſt qđ
tenes in manu tua: Reſpōdit:
¶ diuīa ꝑtāſ quā moyſes tenebat dū plebſ iudaica an̄ aduētū redēptoriſ ī ea ꝯfidebat vel chriſtus quē moyſes. i. lex ꝑdicabat.
Virga. Dixitqꝫ dn̄s: Proijce il
a ¶ deus ī ſe ꝑmanēs mortal' factus ē hō.
¶ cū ꝑ ꝓphetas deū incarnādū nūciauit.
lam in terraꝫ. Proiecit: ⁊ verſa b
a ¶ Iſi. mortē: qꝛ initiū mortis ꝑ ſerpentē.
b ¶ qꝛ dū mortalē vidit deū credere expa/ uit. c ¶ iudaicus populus.
eſt ī colubꝝ/ ita vt fugeret moy/
ſes† Dixitqꝫ dominus: Extēde
a ¶ quia populus qui mō credere recuſat: ī extrema parte dominici corꝑis. ſ. ī fine mū/ di ſeſe ad fidē colliget. ¶ quia quē mor talem deſpexit redemptorē in vltima par/ te eccleſie confitebitur.
manū tuā ⁊ apphende caudam
a ¶ credēdo. b ¶ qꝛ mox redemptor no/ ſter ī iudicio cū ꝑtāte diuiītatis apparebit.
¶ qꝛ chriſtus deuicta morte ſurrexit.
eius. Extēdit ⁊ tenuit: verſaqꝫ ē c
in virgā. Vt credāt inquit ꝙ ap
paruerit tibi dominus deus pa
trum tuoꝝ: deus abraā et deus
iſaac et deus iacob: Dixit dn̄s
b rurſum: Mitte manū in ſinum
tuum. Quam cum miſiſſet in ſi/
¶ qꝛ ppl̄s a deo remotus factus ē īmūdꝰ.
num/ protulit leproſaꝫ inſtar ni/ d
uis. Retrahe ait manū in ſinuꝫ
tuum. Retraxit et protulit ite/
¶ hoc implebit̄ cū oīs iſrl̄ ſaluus fiet.
ruꝫ: ⁊ erat ſimiliſ carni reliq̄. Si
nō crediderint inquit tibi: neqꝫ
audierit ſermonē ſigni prioris:
credent ꝟbo ſigni ſequētis. Or
ſi nec duobus quidē his ſignis
crediderint: neqꝫ audierit vocē

Nico. de lyra

Reſpondēs moy C.IIII
ſes ⁊c̄. Hic ꝯſequēt̄ deſcri/
bit̄ īſtructio ⁊ ꝯfortatio moyſi ꝑ ſigna diuine ꝟtu/
tis oſtēſiua: ⁊ ꝑmo ponit̄ dicta īſtructio: ſcđo moy/
ſi obſecratio/ ibi: Ait moyſes. Circa ꝑmū ꝑmittit̄ cauſa ſigno
rum cū dicit̄: a ¶ Reſpondēs moyſes ait: nō credent
mihi. Quis enī moyſes eſſet certificatꝰ ꝑ verbū dn̄i ꝙ ſeni/
ores populi verbis eius crederent vt dictū eſt: ſciebat tamen
ꝙ ī populo illo erāt multi rebelles ⁊ increduli qui nō acquie/
ſcerēt verbis/ niſi viderēt ſigna diuine ꝟtutis: ⁊ de talibus lo
quit̄ hic moyſes dicēs: Nō credent mihi: ꝓpter quod dn̄s de
dit ſibi poteſtatē faciēdi ſigna ī tribus. ſ. in virga: in manu: ⁊
in aqua flumīs. ¶ Ad cuiꝰ intellectū ꝯſiderandū ꝙ iſta ſigna
erāt ordinata ad hoc ꝙ filij iſrael crederēt moyſi quantuꝫ ad
exitū de terra egypti ꝺ mandato dn̄i: ⁊ ideo iſta ſigna fuerūt
Portionata

portionata ad hoc deſignandū: ſicut in ꝑcedēti ca. fuit dictuꝫ C
de viſiōe rubi. Status aūt filioꝝ iſrael in egypto pōt cōſidera
ri quātū ad ingreſſum populi in egyptū/ qđ fuit ꝑ dominiū ipſi
us ioſeph ī egypto: ⁊ ad h̄ ꝓncipalit̄ refert̄ ſignū ꝟge/ ꝑ quam
deſignat̄ ꝓncipatꝰ ipſiꝰ ioſeph. vn̄ Gen̄. xlvij. g. vbi tranſlatio
nr̄a hꝫ: Adorauit iſrl̄ deū cōuerſus ad
lectuli caput. Trāſlatio. Lxx. adorauit
iſrl̄ faſtigiū ꝟge eiꝰ: qđ exponūt aliqui
doc. nr̄i de virga vl̄ ſceptro ioſeph/ qđ
portabat in ſignū dominij: ſuꝑ qđ ſce/
ptrū iacob innixꝰ adorauit deū. iſta au/
tē ꝟga fuit ī terrā ꝓiecta/ qn̄ poſt mor/
tē ioſeph filij eiꝰ cuꝫ ppl̄o iſrael fuerunt
cōpulſi ad opꝰ terrenū ī luto ⁊ latere: ⁊
tūc cōuerſa ē ī colubꝝ/ qđ eſt aīal vene
noſuꝫ ⁊ hoī inſidiatiuū. vn̄ Gen̄. iij. c.
dixit dn̄s ſpēti: Tu aūt īſidiaberis cal/
caneo eiꝰ: qꝛ rex egypti filijs iſrl̄ impo/
ſuit ꝙ venenū malicie ꝯcepiſſent ꝯ eiꝰ
regnū: ⁊ ꝙ īſidiabant̄ q̄lit̄ ſe poſſēt iū/
gere aduerſarijs egyptioꝝ/ vt debella/
tis egyptijs egrederent̄ de egypto: vt
dictū eſt. ſ̄. j. ca. ſꝫ apphēſa cauda colu/
bri verſa ē iteꝝ ī ꝟgā: ꝑ qđ deſignabat̄
ꝙ finalit̄ filij iſrl̄ egrederent̄ ꝺ illa vilit̄
tate ad magnā libtatē ⁊ dignitatē: ſ̄m
ꝙ dr̄ Deu. iiij. a. Nec ē alio natio tam
grādis ⁊c̄. ſcđo ꝯſiderat̄ ſtatꝰ ppl̄i q̄tū
ad egreſſū ꝺ egypto ſb̄ cura ipſiꝰ moyſi:
⁊ ad h̄ refert̄ ſignū manꝰ q̄ ꝑmo poſita
ītra ſinū facta ē leproſa: ⁊ ſcđo ibi repo De here. c.
ſita ſanata ē: ꝑ qđ deſignabat̄ ꝙ filij iſ ex iniūcto
rael qn̄ ꝑmo ſuppoſiti ſūt cure moyſi/ q̄ †De cōſe.
cura ꝑ ſinū ꝺſignat̄. vn̄ Nu. xi. g. Por diſ. 2. c. re/
ta eas ī ſinu tuo: ꝑ h̄ fuerīt magis abomi uera
nabiles egyptijs: ⁊ q̄ſi ī ꝯſpectu eoꝝ fe
tidi: vn̄ dixerīt moyſi: fetere feciſtis odo
rē nr̄m co. pha. ⁊ ſ̄. e. vt hr̄. ſ̄. v. d. Sꝫ
ꝑ manꝰ ſanatiōꝫ ī ſeq̄nti repoſitōe deſi
gnabat̄ ꝯſolatio eis futura ꝑ curā moy
ſi: ſicꝫ patuit ī trāſitu maris rubri et alijs
bn̄ficijs ꝑ orōeꝫ moyſi a deo ſibi colla/
tis. Statꝰ aūt ppl̄i intermediꝰ fuit poſt
mortē ioſeph: ⁊ an̄ꝗ̄ moyſes curā ppl̄i
ſuſcipet: ⁊ ī aliq̄ ꝑte illiꝰ tp̄is ītermedij D
fuit illud edictū crudele ꝺ pueris maſcul'
hebreoꝝ ſb̄mergēdiſ ī flumīe: ⁊ ad h̄ re
fert̄ tertiū ſignū ꝺ aq̄ flumīs ꝟſa ī ſan/
guinē: ꝑ qđ deſignabat̄ ꝙ deꝰ req̄reret
ab egyptijs ī q̄uibꝰ plagis ſāguinē pue/
roꝝ ī flumīe extīctoꝝ. His dictis ptꝫ lr̄a
paucis exceptis vocabul'. b ¶ Quid ē
⁊c̄. nō q̄rit ex ignorātia ſꝫ vt ꝯueniētiꝰ
īferat qđ ſeq̄t̄. c ¶ Extēdit ⁊ te. ī q̄
appet obediētia moyſi q̄ ſtatī cū manu
nuda accepit colubrum ad verbū dn̄i.
d ¶ Protulit le. ⁊c̄. cādor luceſ ortꝰ ī
ī cute ē ſignū lepre: vt hr̄ Leui. xiij. a.
Albedo aūt niuis hꝫ q̄ndā lucē: ⁊ q̄tū
ad h̄ tenet ſil'itudo: nō aūt q̄tū ad oīa.
Effūde eā ſuꝑ

Morali. ¶ Rn̄des ⁊c̄. Hic agit̄ ꝺ Moralit̄
miſſione moyſi ī egyptū: ꝑ quem deſi/
gnat̄ ꝑdicator miſſus ad ꝑdicandū: ī q̄
debēt eē tria. Primū ē carnis mortifi/
catio. j. Co. ix. d. Caſtigo corpꝰ meū ⁊ ī ſuitutē redigo: ne for/
te ⁊c̄. qꝛ tn̄ debet eē mēſurata rōne: ſ̄m illđ Ro. xij. a. Exhibe
atis corꝑa veſtra hoſtiā viuentē: ſanctā: deo placentē: rōnabi/
le obſequiū veſtrū: ⁊ hoc ſignificat̄ per virgā in colubrū con/
uerſam: nam ꝑ virgā que correctionē ſignificat/ intelligit̄ car/
nis caſtigatio: ⁊ ꝑ colubꝝ prudētia/ q̄ eſt recta ratio agibiliū.
Mat. x. b. Eſtote ꝗ̄ prudētes ſicut ſerpētes: ⁊ ſimplices ſicꝫ co
lūbe. ¶ Scđm ē diſcretio ad diſcernēdū int̄ leprā ⁊ nō leprā.
⁊ hoc deſignat̄ per manū moyſi que leproſa atqꝫ munda de ſi/
nu ꝓfert̄. ¶ Tertium ē paſſionis chriſti meditatio. j. Coꝝ. ij.
Nō iudicaui me aliq̄d ſcire inter vos niſi ieſū chriſtū ⁊ hūc cru
cifixū: ⁊ h̄ ſignificat̄ per aquā in ſanguinē cōuerſam: predica/
tor tn̄ ſic diſpoſitꝰ inſufficientē ſe reputare debet: ideo ſubdit̄:
Obſecro dn̄e nō

a ¶ Sume aquā ⁊c̃. Iſi. Aq̄ pplm ſignificat. vn̄ Apoc̃.x vij.d. Aq̄s q̄s vidiſti ppl̄i ſunt ⁊ gẽtes. Ppl̄s ergo vertet̃ in ſanguinẽ.i.in ſanguis chriſti fidẽ. b ¶ Obſecro dn̄e ⁊c̃.

Hiſtori. Aug°. Cũ ait moyſes ad dn̄m: p̄cor dn̄e nō ſum eloquẽs an̄ heſternū neq; an̄ nudiuſtertianū dic̃: neq; ex q̄ cepiſti loq̄ famulo tuo: itelligit̃ credẽ poſſe fieri dei volũtate ſbito eloquẽtẽ/ cū dic̃: neq; ex q̄ cepiſti loq̄ faml'o tuo: tāq; oñdẽs fieri potuiſſe/ vt q̄ ante heſternū ⁊ nudiuſtertianū diẽ eloquẽs nō fuiſſet: repẽte fieret: ex q̄ cum illo dn̄s loqui cepit.

Allego. ¶ Orige. Alr. Dū eẽt moyſes i egypto ⁊ erudiret̃ oī ſapiã egyptiorũ: non erat ḡcili voce/ nec tard° lingua/ nec ꝓfitebat̃ ſe ineloq̄ntẽ. Erat em̄ ɋ̃tū ad egyptios ſonore voc͛ ⁊ eloq̄ntie incõparabil'. Ubi āt dei vocẽ audiuit ⁊ eloquia dn̄i ſuſcepit: ſentit vocẽ ſuā ḡcilẽ ⁊ exilẽ tardā q; ⁊ īpeditā linguā: ⁊ ſe ꝓnūciat mutū/ cū īcipit coḡſcere verū verbū: qđ erat in p̄ncipio apđ deū: Ioh̄.i.a. Mut͛ em̄ aīalib° ɋ̃uis īdoctus hō cõparet̃: eloquẽs videbit̃. Si v̄o erudit͛ ⁊ eloquẽtibus: ſtult° ⁊ mut°. At ſi q̄s dei v̄bū ⁊ diuinā reſpiciat ſapiām: multo āpli° q; apđ nos pecudes: apud deū mutū ſe aīal ꝓfitebit̃. vn̄ Pſ̄.lxxij.d. Ut iumẽtū fact° ſū apud te. Quia igit̃ in id ītelligẽtie ꝓfecit: vt ſe coḡſceret qđ ẽ magna ps ſapīe: remũerat eū diuīa dignatio dicẽs: Apiā os tuū ⁊c̃. Beati q̄rũ os de° apit: vt loquant̃. vn̄ Pſ̄.lxxx.b. Dilata os tuū ⁊ ego replebo illud. Silr paul° dic̃ ad Eph̄.vj.d. Ut det̃ mihi ſmo in aptiõe oris mei.

Aperire deū os alicui° — Eorū ḡ q̄ v̄ba dei loquunt̃: os de° aperit. Eorū q̄ loquūt̃ mẽdaciū/ falſum teſtimoniū/ ſcurrilitates/ turpitudīes/ ſuſurronū q̄z ⁊ detractorū: ⁊ eorū q̄ ocioſa loquūt̃/ diabol° apit os. De iuda refert̃ Ioh̄.xiij.c. Quia introiuit in illū ſathanas: ⁊ miſit in corde ei° vt traderet eū. Os ḡ eius apuit: vt loq̄ret̃ cū phariſeis quõ eū traderet accepta pecunia. Non eſt aūt ꝑue ḡr̃e diſcernere os qđ apit deus: ⁊ qđ apit diabolus. Apit etiā de° aures ſctõrū ad audiẽda v̄ba diuīa. Un̄ dn̄s apiet mihi aurẽ: apiet oculos ſic̃ aperuit oculoſ agar: ⁊ vidit puteū aq̄ viue. Un̄ heliſeus.iiij. Reg.vj.d. Aperi dn̄e ocl'os pueri tui vt videat: q² pl'es ſunt nobiſcū. Aur͛ v̄o q̄ ꝑ eruditionẽ dn̄i apit̃: aliq̄n apta ẽ: aliq̄n clauſa. vn̄: Ne recipias auditū vanū ſi dicunt̃ vana/ ꝓphana/ turpia. Qui nouit eruditõeꝫ dn̄i claudit aurẽ ⁊ dic̃: pſ̄.xxxvij.c. Ego āt ſic̃ mut° q̄ nō apuit os ſuū: ⁊ ſic̃ ſurdus nō audiebā. Si v̄o ad vtilitatẽ aīe ꝑtinẽt q̄ dicūtur: ſi de deo ſermo ẽ/ ſi mores docet ad v̄tutes īuitat: vitia reſecat/ aures pateāt: ⁊ tota aīe ianua. ¶ Notādū aūt q² ſūma moderatõe vſa ẽ lex: vt diceret: nō recipias auditū vanū: nō dixit nō audies: ſꝫ nō recipias. Nā vana ſepe audiuim°. Martion em̄ ⁊ valẽti° ⁊ oẽs ɔ̄ creatorẽ diſputãtes: vana loquunt̃/ freq̄nt̃ tn̄ audim°: vt ɔ̄ dicam°/ ſꝫ nō recipim°: q² illorū os diabol° apit. Dignet̃ dn̄s apire os nr̄m vt poſſim° ɔ̄dicẽtẽ reuincere ⁊ obturare os qđ diabol° apit. c ¶ Quis fecit os ⁊c̃. Aug°. Sūt q̄ deo calūnient̃: vel poti° ſcp̄ture veteris teſtamẽti: q² dixit de° ꝙ fecerit mutū. Quid ḡ dicūt đ chriſto apte dicẽte Ioh̄.ix.g. Ego veni vt q̄ nō vidẽt videāt: ⁊ q̄ vidẽt ceci fiāt. Quis āt niſi īſciẽs crediderit aliq̄d homini ſm vitia corꝑalia poſſe accidere qđ deus nolit? Sꝫ cū iuſte totū vellet nemo ambigit. d ¶ Perge igit̃ ⁊c̃. Aug°. Alr. Qđ dic̃ dn̄s ad moyſen: ſꝫ nūc vade tu ⁊ ego apiā os tuū ⁊ īſtruā te q̄ locuturus es. Apparet nō tm̄ īſtructionẽ oris: ſꝫ etiā ipſam aptionẽ ad dei grãꝫ ꝑtinere. Nō em̄ ait: aperi os tuū ⁊ ego īſtruā te: ſꝫ vtrūq; ꝓmittit apiā ⁊ inſtruā. In pſalmo aūt lxxx.b. Dilata os tuū: ⁊ ego adīplebo illud. Ubi ſignificat in hoīe volūtatẽ accipiẽdi: qđ de° donat volẽti/ vt ad volūtatis exordiū ꝑtineat. Dilata os tuū. ad dei āt grãꝫ: ⁊ īplebo illud. e ¶ Irat° dn̄s i moyſen ait ⁊c̃. Aug°. Uidet̃ tā q; diffidẽti nō dediſſe pleniſſimā facultatẽ/ quā datur° erat: ⁊ ꝑ duoſ agi voluiſſe/ qđ ꝑ vnū poſſet ſi crediſſet. Sꝫ ſi diligẽter ɔſideres nō videt̃ dn̄s irat° ꝓ vīdicta dediſſe aarõ. Sic em̄ dic̃: Nõne ecce aarõ frat̃ tu° leuites. Scio q² loquẽs loquet̃ ipẽ: Quibus v̄bis oñdit̃ poti° īcrepaſſe; q² timeret ire q̄ſi min° idone°: cū haberet frẽꝫ ꝑ quẽ poſſet loq̄ ad pplm qđ vellet. Quia erat gracil' voc͛ ⁊ lingue tardioris: ɋ̃uis đ deo totū deberet ſperare. Deniq; etiā irat° dixit q̄ an̄ ꝓmiſerat. Dixerat em̄: Apiā os tuū ⁊ inſtruā te. Nūc aūt

a ¶ hoc in ſequẽtibus exponet̃. b ¶ pplm. c ¶ De fluxu.ſ.huius ſeculi.

a tuā: ſumẽ aquam flūmis ⁊ effunde eam ſup aridam: ⁊ quicquid

a ¶ Sāguinis chriſti fidem.

hauſeris đ fluuio/ vtet̃ in ſanguinẽ. Ait moyſes: Obſecro dn̄e

¶ tui cõꝑatiõe: vt iumẽtū fact° ſum apđ te. ¶ ɋ̃uis īſtructus oī ſapīa egyptiorũ.

nō ſum eloquens ab heri et nudiuſtertius: ⁊ ẽx quo locutus es

a ¶ Ex quo.ſ.verū dei v̄bū noſcere cepi qđ erat in p̄ncipio apud deū.

a ¶ ſm hebreos ḡcilẽ ⁊ tenuẽ vocẽ habuit ⁊ neceſſe erat clamoſa voce vti: q² regio faſtu ꝓpe accedere nō ꝑmittebat̃.

ad ſeruum tuum/ impẽditioris ⁊

a ¶ Eloquentie.

tardioris linguẽ ſuꝫ. Dixit dn̄s ad eū: Quis fecit os hominis:

¶ Exterius vel interius. ¶ In re vel ſpiritu.

aut quis fabricatus eſt mutū et ſurdum/ videnteꝫ ⁊ cecū? Nonne ego? Perge igit̃ ⁊ ẽgo ero in orẽ tuo: docẽboq; te q̄đ loq̄ris.

¶ q̄ſi q̄ hec feci tibi vſum horū dare poſſuꝫ. a ¶ Nolite cogitare q̄đ loq̄.⁊c̃. Mat.x.b. a ¶ Et aperiā. b ¶ Spūs.ſ.docebit omnem veritatem.

¶ Humiliter ſe excuſat.

At ille: Obſecro inq̄t domine: mittẽ quẽ miſſurus es. Irãtus dn̄s in moyſen ait: Aarõ frater tuus leuites/ ſcio ꝙ eloquẽs ſit:

a ¶ Aliquẽ digniorẽ.ſ. b ¶ Nõ irrõnabili ꝑturbatiõe ſicut homo.

Nico. de lyra

a ¶ Effunde eā ſup aridā. Ex q̄ ptꝫ qđ nō ɔuertebat̃ in ſanguinẽ donec effuſa eẽt ſup t̃rā. b ¶ Ait moyſes. Hic ɔ̄nr ponit̃ moyſi dep̄catio. vidẽs em̄ moyſes ꝙ oportebat eū exequi dei mādatū: ⁊ ſentiebat ſe min° eloquẽtẽ ad tale officiū: ideo petiuit ſocietatẽ alicui° magis eloquẽtis: ⁊ intẽdebat đ de fratre ſuo aarõ. Tū q² erat eloquẽtior: vt.j.dicet̃. Tū q² erat ſenior trib° annis: vt.ſ̄.dictū eſt ca.ij. Cāꝫ aūt ſue inſufficiẽtie ad loquendū exp̄mit moyſes dicẽs: c ¶ Nõ ſum ⁊c̃. Ac ſi diceret: lꝫ a iuuẽtute nō ſiꝫ multū eloquẽs: q² ſicut dicūt hebrei: hẽbat vocẽ exilẽ: tn̄ poſtq; apparuiſti mihi ⁊ locutus es mecū: īpeditioris lingue fact° ſum ad loquẽdū: q² fragilitas hūana ex p̄ntia diuina vel angelica aliq̄n ſtupefit: ſm qđ dicit̃ Dan̄.x.d. Dn̄e in viſione tua diſſolute ſunt cõpages mee: ⁊ nihil in me remāſit viriū. ⁊ ꝑ allegationẽ hui° īpedimẽti īſinuat moyſes petitiõeꝫ ſuā de ſocietate eloquentis viri. d ¶ Dixit dn̄s ad eū. Oñdẽs ꝙ poſſet ſupplere eius defectū/ cū ſubdit̃: e ¶ Quis fecit os hoīs. Ac ſi diceret: Ego q̄ feci os hoīs poſſum tibi dare eloquentiā. f ¶ Aut q̄s fa.⁊c̃. Ac ſi diceret: Ego q̄ omniū ɔditor ſū poſſum de ceco facere videntẽ: ⁊ đ ſurdo ⁊ muto audientẽ ⁊ eloquentẽ. ħ inducit̃ ad oñdendū ꝙ poſſꝫ ſupplere allegatū defectū moyſi. Alit̃ exponūt hebrei dicẽtes: ꝙ cū moyſes fuiſſet accuſatus pharaoni de īterfectiõe egypti: vt dictū ẽ.ſ̄.ij.ca. moyſes fuit captus de p̄cepto reg͛: ⁊ adductus corā eo: vbi moyſes valde ɔſtãter locutus ẽ dicẽs: ꝙ iuſte fecerat. vn̄ đ eo đr Heb.xj.e. Nõ veritus aīoſitatẽ reg͛. ⁊ tūc đ p̄cepto reg͛ poſit° ẽ ad decapitādū: ſꝫ ſpiculator fuit ꝑcuſſus acriſia. q̄ eſt cecitas q̄ nō videt̃ illđ qđ hō vult videre: ſꝫ alia videat. ſic̃ dictū fuit Gen̄.xix.c. de ill' q̄ volebāt frāgere oſtiū loth. ⁊ ſic q̄n̄ debuit ꝑcutere moyſen/ eū nō vidit: ⁊ ſic moyſes effugit pharaone vidẽte: ſicut ſcribit̃.ſ̄.ij.ca. Qui fugiẽs de ɔſpectu eius ⁊c̃. q̄ etiā a deo factus fuit ita ſtupidus ac ſi eſſet ſimpliciter ſurdus ⁊ mutus: ita ꝙ non potuit verbo vel ſigno ſignificare ſuis ſeruis ꝙ moyſes caperet̃. ⁊ ſic exponunt p̄dictam litterā. Quis fecit os hoīs: id eſt te loq̄ ita ɔſtanter coram pharaone. Aut quis fabri.⁊c̃.i. pharaonẽ ita ſtupidū vt dictū eſt. g ¶ Videntẽ ⁊ cecū.i. ſpiculatorẽ q̄ factus fuit cec° te nō vidẽdo: ⁊ vidẽs cetera vidẽdo. h ¶ Nõne ego? Ac ſi diceret: Sic̃ talia mirabilia feci tibi: ita tāta ⁊ maiora poſſuꝫ facẽ. i ¶ Obſecro inq̄t dn̄e ⁊c̃. lꝫ moyſes đ v̄bo dn̄i nō dubitaret: tn̄ q² aarõ frat̃ ſu° erat eo ſenior ⁊ eloq̄ntior: deſiderabat eū hr̃e ſociū ſibi a dn̄o aſſignādū. iõ hāc petitiõem replicauit. k ¶ Irat° dn̄s ⁊c̃. nō ꝙ peccauerit mortalit̃: ſꝫ q² nimis puſillanimis videbat̃ ī ſuſcipiẽdo dei cõmiſſionẽ. ſi eni mortalit̃ peccaſſet/ nō eẽt v̄iſile ꝙ de° petitõeꝫ ei° exaudiſſet: qđ tn̄ fec̃. vn̄ ſeq̄t̃: l ¶ Aarõ frat̃ tuus ⁊c̃. Et ptꝫ l̄ra vſq; ibi: Tu aūt eris ei a deo miſſo

b ¶ Obſecro dn̄e ⁊c̃. Sic dixit hieremias: Hiere.j.b. A a a dn̄e de°: ecce neſcio loq̄. dꝫ etiā deſiderare adiutores in v̄bi dei p̄dicatiõe. iõ ſequit̃: i ¶ Obſecro inq̄t dn̄e mitte quẽ miſſu.es. Un̄ ⁊ ſaluator dic̃ Luc.x.a. Rogate dn̄m meſſis vt mittat operarios in meſſem ſuā. Et quia tali predicatori

inſtruā te. Nūc aūt dicit: aperiā os tuū ⁊ os ei⁹: ⁊ īſtruā vos q̄ faciatis: ſed qꝛ addidit: ⁊ loquet̃ ipē tibi ad pplm̃. Uidetur oris aptio p̄ſtita: qꝛ dixit moyſes ligue ſe eē tardioris. De vocis aūt gracilitate nihil ei p̄ſtare dñs voluit: ſed ꝓpter h̄ adiutoriū frīs adiūxit/ q̄ ꝯueniēti voce ſufficeret pplm̃ docere. Qđ aūt ait: ⁊ dabis v̄ba mea ī os eius: oſtēdit ꝙ ea loquēdo eēt daturus. Nā ſi tm̄ audiēdo ſicut pplo ī aures diceret: deīde qđ poſtea ait: Et loquet̃ ipē tibi ad populū: ⁊ ipē erit os tuuz: ⁊ hic ſubaudit̃ ad pplm̃: ⁊ cū dicit tibi loquet̃ ad populū. Indicat ī moyſe p̄ncipatū: ī aarō miſteriū. Qđ aūt ait: Tu aūt eris illi ī his q̄ ad deū: magnū forſitā q̄rendū ē ſacramētū: cui⁹ figurā gerat velut mediꝰ moyſes int̃ deū ⁊ aarō: ⁊ aaron int̃ moyſen ⁊ pplm̃. a ¶ Et ego ero ⁊c̃. Orige. Nō ſoluz moyſi ꝓmittit̃ apiri os a dño ſ; ⁊ aarō. Dicit̃ enī: ego apiam os tuū ⁊ os illi⁹: ⁊ īſtruā vos q̄ faciatis. b ¶ Dixit ḡ dñs ⁊c̃. Aug⁹. in libro locutionū: Poſt dies aūt multos mortu⁹ ē rex egypti. Dixit aūt dñs ad moyſen ī madiā: vade ꝑge ī egyptū ⁊c̃. Multa ī his v̄bis notāda ſūt genera locutōis. Prio enī inq̄t: vade ꝑge ī egyptū tāq̄ n̄ ſufficeret alteꝝ: deinde/ mortui ſūt oēs q̄ q̄rebāt aīaz tuā: cū ſolū regē egypti ſcr̄ptura mortuū dixerit: đ q̄ ſolo ātea dictū fuerat ꝙ moyſen q̄rebat occidere: an ipſe poſt alios inimicos vltim⁹ mortu⁹ ē. Qđ ſi ita ē/ nō locutio ſ; ſenſus ē. c ¶ Tulit ḡ moyſes ⁊c̃. Aug⁹. Qđ dictū ē: qꝛ moyſes vxorē ⁊ infātes ſuos īpoſuit vehiculis vt ī egyptū iret. Poſtea v̄o ietro ſocer ei⁹ illic cū eis occurrit/ cuz eduxiſſet populū de egypto intelligēdū ē. Poſt illā q̄ ab angelo futura erat īterfectionē moyſi vel infant⁊ vxorē reuerſaz fuiſſe cū ꝑuulis. Nā q̄dam putauerūt ꝓpter hoc angelū terruiſſe: ne ad īpedimētū miſterij diuinit⁹ īpoſiti femine⁹ ſex⁹ comitaret̃. d ¶ Occurrit ei dñs ⁊c̃. Aug⁹. Alia lr̄a: Et factū ē ī via ad refectionē/ obuiauit ei angel⁹ ⁊ querebat eū occidere: ⁊ aſſūpto ſephora calculo circūcidit ꝑputiū filij ſui: ⁊ ꝓcidit ad pedes ei⁹ ⁊ dixit: Stetit ſāguis circūciſſionis infātis mei. Et receſſit ab eo ꝓpter hoc ꝙ dixit: Deſijt ſāguis circūciſiōis. Primū querit̃ quē volebat angel⁹ interficere: vtꝝ moyſen: qꝛ dictū ē: occurrit ei angel⁹ ⁊ q̄rebat eū occidere. Nam cui putat̃ occurriſſe niſi ei q̄ omib⁹ p̄fuerit: an pueꝝ q̄rebat occidere/ cui mat̃ circūcidēdo ſ̄bueīt: vt ītelligat̃ occidere voluiſſe īfātē: qꝛ n̄ erat circūciſus vt hac ſeueritate p̄ceptū circūciſiōis ſancire. Qđ ſi ita ē/ incertū eſt pri⁹ de q̄ dixerit: querebat eū occidere: ſed ex cōſequētib⁹ apit̃. Mira. ſ. ⁊ inuſitata locutio ē: vt ꝑus diceret occurrit ei: ⁊ querebat euz occidere: de q̄ nihil an̄ dixerat: Siilr̄ ē illđ pſ. lxxxvj. a. Fūdamēta ei⁹ in mōtib⁹ ſanct⁊/ diligit dñs ⁊c̃. Pōt autez intelligi fundamenta dñi vel ſion: quia hoc ꝓnomen quod ē eius omnis generis eſt. In greco autē in femino dicit̃ lithes: ī maſculino ⁊ neutro lithos: ⁊ habet grecus codex lithu: qđ nō fundamēta ſion/ ſed dñi cogit intelligi. Sed illud potius eſt querēduz q̄d ſibi velit: iō receſſiſſe angelū ab interfectiōe cuiuſlibz eoꝝ/ qꝛ dixit mlier: ſtetit ſāguis circūciſiōis infāt⁊: nō enī ait receſſit ab eo: qꝛ circūcidit īfātē: ſed qꝛ ſtetit ſanguis circūciſiōis: nō qꝛ cucurrit: ſ; qꝛ ſtetit magno niſi fallor ſacr̄o.

¶ Spōſus ſanguinū

¶ ſacerdos occurrit legi ⁊ colletatur.
Ecce ipſe egredietur ī occurſum
¶ Non ore
tuū: videnſq̄ te/ lętabitur corde.
a ¶ quaſi mediator. b ¶ quaſi magiſter.
Loquere ad eum et pone verba
a ¶ vt dicat pplo quaſi miſter b ¶ nō enī vos eſtis q̄ loq̄mini ⁊c̃.
a mea in ore eius: et ego ero in ore
tuo ⁊ in ore illi⁹: ⁊ oſtēdaz vobis
q̄d agere debeatis. Ipſe loquet̃
ꝓ te ad populuz/ ⁊ erit os tuum:
¶ tanq̄ maior.
tu autez eris ei in his q̄ ad deum a
ꝑtinēt. Uirgā q̄z hāc ſume ī manu tua/ ī qua facturus es ſigna.
Abijt moyſes ⁊ reuerſus ē ad ie b c
¶ al's ſocerum.
tro cognatū ſuū. Dixitq̄ ei: Ua d
dā ⁊ reuertar ad fratres meos in
egyptum: vt videam ſi adhuc viuāt. Cui ait ietro: Uade ī pace. e
b Dixit ḡ dñs ad moyſen ī madian: Uade ⁊ reuertere ī egyptuz:
¶ tollere.
Mortui ſunt eni oēs qui q̄rebāt
¶ eccleſiam.
c aīam tuā. Tulit ḡ moyſes vxorē
¶ Et ſingulos ſanctos.
ſuā ⁊ filios ſuos: ⁊ impoſuit eos f
a ¶ vt ſtulticiā ⁊ laſciuiā carnis opp̄merēt.
b ¶ ſup ſeip̄m qui eſt aſinus fortis qui peccata noſtra portauit.
ſup aſinū: reuerſuſq̄ ē ī egyptū:
portās virgā dei ī manu ſua. Di g
xitq̄ ei dñs reuertēti ī egyptum: h
¶ in poteſtate.
Uide vt oīa oſtēta q̄ poſui ī ma i
nu tua facias coram pharaone.
¶ indurari ꝑmittā. ¶ Niſi coactus. ſ.
Ego idurabo cor ei⁹ ⁊ nō dimit k
¶ Cuius tu ſeruus.
tet ppl'z: Diceſq̄ ad eū: Hęc dic
a ¶ quia primitiua eccl'ia de iudeis. ¶ quia in patriarchis primus elect⁹ eſt ad cultum vnius dei.
dñs: Filius meus p̄mogenitus l
¶ peccatis irretitum.
iſrl': Dixi tibi: Dimitte filiuz meum vt ſeruiat mihi: ⁊ noluiſti dimittere eum. Ecce ego interficiam filium tuum primogenitum. m
Cunq̄ eſſet in itinere in diuerſo n o
d rio/ occurrit ei dominus: et vole p
a ¶ Moyſen vel infantē īcircūciſū.
b ¶ q̄ſi cognoſcēs quare interficere vellet.
bat occidere eum. Tulit ilico ſe q

a ¶ Tu aūt er⁊ eis ī his q̄ ad ⁊c̃. i. accipies ordīationē meā ⁊ leges a me īmediate: ⁊ ipſe eas ꝑ te ſibi relatas denūciabit pplo. b ¶ Abijt moyſes. Hic ꝯſequēter deſcribit̃ cōmiſſionis moyſi facte executio: ⁊ p̄mo reſpectu termini a q̄ moyſes receſſit: ſecūdo reſpectu ſpacij ꝑ qđ inceſſit/ ibi: Cūq̄ eēt ī itinere: tertio reſpectu termini ad quē acceſſit/ ibi: Ueneruntq̄ ſimul. Circa primū dicit̃: Abijt moyſes: reuertens de monte ſinai.
c ¶ Ad ietro: nolebat enī r̄cedere abſq̄ licētia eius: tū quia iurauerat manere cū eo: tū quia nō poterat ſecuz ducere vxorē ⁊ filios ſine voluntate eius.
d ¶ Cognatū ſuum. i. affinitate cōiunctū. vnde ⁊ in hebreo habet̃: Socerum ſuū. e ¶ Cui ait ietro: vade in pace. erat enī homo ratiōabilis: ⁊ ideo noluit eū impedire. Iacob autē receſſit a laban licētia nō petita: quia ſciebat eū eſſe hominē fraudulentuz: ſicut dictum fuit Geñ. xxxj. f ¶ Et impoſuit eos ſup aſinum. Dicunt hebrei ꝙ iſte eſt aſinuſ qui portauit ligna holocauſti qn̄ abraā voluit īmolare iſaac: de quo habet̃ Geñ. xxij. ⁊ ꝙ eundē aſinū equitaturus ē rex meſſias qn̄ veniet: de q̄ habet̃ Zach. ix. c. Ecce rex tu⁹ vēiet ti⁊c̃. ⁊ iō poterat tātū on⁹ portare: ſ; iſtđ apparet oīno ficticiū: iō dicēdū ꝙ ibi accipit̃ ſingulare ꝓ pl'ali. Sup aſinū. i. aſinos: qꝛ vn⁹ nō ſufficeret ad portādū tot ꝑſonas. g ¶ Portās virgā dei. ſic aūt nominabat̃: Tū qꝛ ex precepto dei erat portāda: Tū quia ꝑ eā erāt miracula dei fienda. h ¶ Dixitq̄ ei dñs reuertēti. i. ad reuertēdū ſe diſponēti. i ¶ Uide vt oīa oſtēta. i. mirabilia oſtēſione digna. k ¶ Ego idurabo ⁊c̃. Hoc p̄dixit dñs futuꝝ/ vt nō admiret̃ moyſes qn̄ videbit effectū. Sciēdū tñ ꝙ dñs nō ē cauſa obduratōis cordis īq̄ztū ē peccatū: ſed hoc modo eſt a libero arbitrio. Dñs autē ē cauſa indurationis inq̄ztū ē quedā pena: qꝛ in penam peccati ꝑpetrati ſubtrahit gratiā: cuius eſt cor mollificare: ⁊ iō ea ſubtracta ſeq̄tur induratio cordis humani in malo ſuo. l ¶ Fili⁹ me⁹ primo. iſrl'. id eſt dignior ī ppl'is: et cui maiora bona reſeruāt̃: ⁊ maxīe/ qꝛ vnigenit⁹ dei fili⁹: q̄ eſt p̄mogenit⁹ oīs creature: vt đꝛ Col'. j. b. Erat de iſrael ſ̄m carnē naſcitur⁹. m ¶ Ecce ego interficiā filiū ſuū primo. iſta fuit vltima pena egyptijs inflicta: ⁊ tñ denūciat̃ hic p̄mo: qꝛ illa q̄ ſunt p̄ora ī intētione ſunt poſteriora in executiōe. n ¶ Cūq̄ eēt in itinere. Hic ꝯñter deſcribit̃ receſſ⁹ moyſi q̄ztuz ad ſpaciū ꝑ qđ īceſſit/ cū đꝛ: Cūq̄ eēt in itinere reuertēdo ī egyptum. o ¶ In diuerſorio. i. ī hoſpitio ad qđ diuerterat ꝓ refectione vel quiete nocturna. p ¶ Occurrit ei dñs: ⁊ volebat occidere eū. Illud enī ſ̄m aliquos refertur ad moyſen: quez volebat dñs occidere eo ꝙ ducebat ſecū elieçer filiū ſuū incircūciſum. Gerſan aūt circūciderat in terra madian. Alij aūt dicūt ꝙ refertur ad elieçer quē volebat occidere: eo ꝙ erat incircūciſus: ⁊ tñ ducebat̃ ī egyptū ad morādū inter filios iſrael q̄ erāt circūciſi. Sed iſtud nō videt̃ ꝯuenient̃ dictū: qꝛ ille puer nōdū venerat ad etatē adultam: ⁊ ideo nō erat ī culpa ex dilatione nimia ſue circūciſionis: nec puniēdus: ſed pater qui habebat eius curā: ſicut fuit declaratū Geñ. xvij. ⁊ iō p̄mū dictum melius videt̃. ſ. ꝙ refert̃ ad moyſen. q ¶ Tulit ilico ſephora acutiſſi. pe. Hebrei dicunt: Aciē vel

nouaculam

C

Diuiſio

An dñs cā indurationis pharaonis

D

g a ¶ Spōſus ſanguinū tu ⁊c. Secūm hiſtoriā mr̄ gētil' ad
E mirās nouitatē rei/ potuit dicere moyſi: ſpōſus ſanguinuz tu mihi es: q̄ſi ritus tue gētis cogit me fundere ſanguinem filij
Myſtice mei: qđ alijs gētibus nō ē moris. Myſtice aūt ſephora eccleſiā de gētibus ſignificat: q̄ p̄putiū filij ſui. i. gētilis ppl̄i acutiſſima petra. i. ſpūſſancti doctrina: vel illa petra de q̄ dicit̄. ij. Cor. x. b. Petra aūt erat chriſtuſ. Expoliat: vt mundet̄ ab oī inq̄namēto carnis ⁊ ſpūs/ et exuat veterē hoiez cū actibus ſuis. Col. iij. b. Stat em̄ ſanguis circūſionis q̄n corruptibile h induet incorruptionez.
Moralit̄ b ¶ Dixitqꝫ dn̄s. Orige. Occurrit aarō moyſi ⁊ exiuit de egypto. Sz int̄ eſt vbi occurrat moyſi: cuius os aperiendū ē a dn̄o: occurrit aūt in montē dei. Merito os eius apit̄ q̄ occurrit in mōtē dei/ petrus/ iacobus ⁊ iohēs in mō-
Mar. 9. a. te: ⁊ trāſfiguratū dn̄m ieſuz videre meruerūt: ⁊ moyſen ⁊ heliā cū ipō in gloria. Tu q̄z niſi aſcēderis montē dei: ⁊ ibi occurreris moyſi. i. niſi excelſum legis ſenſum aſcēderis: niſi ſpiritalis intelligētie cacumē inuaſeris/ nō ē oſtiū aptū a dn̄o. Si in humili loco lr̄e ſteteris: nō occurriſti moyſi in montē dei: nō os tuū aperuit deus/ neqꝫ inſtruxit q̄ te oporteat loq̄: niſi aaron moyſi in mōte occurriſſet: niſi eius ſenſuz vidiſſet arduū: nō ei loqueret̄ ꝟba dei/ neqꝫ ꝟtutem ſignoꝝ tradidiſſet: neqꝫ ꝑticipem tanti myſterij conciuiſſet.

a ¶ Petra aūt erat chriſtus.
phora acutiſſimā pētram et cir- a
a ¶ angeli vł ſanguis effluēs pedes pueri.
cūcidit preputium filij ſūi. Teti b
a ¶ angelo h blādiēdo dicit q̄ſi ſic carnalit̄
a gitqꝫ pedes eius ⁊ ait: Spōſūs c
nupſi moyſi: ita tibi effuſiōe filij mei ſāguīs
a ¶ irata. ſ. circūciſo puero: reuerſa ē ī madian ad prēz ſuū. vn̄ poſtea legit̄ ꝙ ietro occurrerit moyſi in deſerto dicēs: En ego ⁊ vxor tua ⁊ pueri tui: Mar. ix. a
ſanguinum tu mihi es. ēt dimi- d
a ¶ Paruulū circūciſum vel moyſen.
ſit eūm poſtqꝫ dixerat: ſponſus
¶ Factam
ſanguinuz tu mihi es ob circūci
a ¶ inſpirādo vel ꝑ aliquē exteri⁹ monēdo.
b ſionem. Dixitqꝫ dōmin⁹ ad aa- e
a ¶ Quibuſlibet ſanctis q̄ ſunt mēbra ſūmi ſacerdotis. b ¶ legi.
ron: Vāde in occurſuz mōyſi in
¶ Vt in ſolitudine melius intelligat legis
deſertū. Qui perrexit ei obuiaz f
myſteriū. a ¶ Eminentiā ꝟtutū ⁊ ſpūalis intelligētie. b ¶ Quia cū talibus lex pacē habet: eos qui morant̄ in humilitate littere odit ⁊ horret.
in mōntē dei: ⁊ oſcūlatus eſt eū.
a ¶ Lex. b ¶ vero mōtano. i. ſpūali viro.
Narrauitqꝫ mōyſes aarōn oīa
¶ Lex tantū que dei ſunt loquit̄.
verba domini pro quibus miſerat eum: et ſigna quę mandauerat.
a ¶ Lex ⁊ ſacerdos.
rat. Venerūntqꝫ ſimul ⁊ congre g h
a ¶ Vt maioris auctoritatis eſſet.
gauerunt cunctos ſeniōres filio
¶ q̄ꝝ viget ꝯſiliū ⁊ ſapīa. a ¶ Labia ſacerdotis cuſtodiūt ſciāz ⁊c. Malach. ij. b.
rum iſrael. Lōcutuſqꝫ eſt aaron
omnia verba quę dixerat domi-
a ¶ Domīo cooꝑante ⁊ ſermonē ꝯfirmāte
nus ad moyſen: ⁊ fecit ſignā co- i
ſequētibus ſignis. Mar. xvj. d.
rā pplo: ⁊ credidit ppl̄s. Audie k
rūtqꝫ ꝙ viſitaſſet domin⁹ filios
iſrael: ⁊ ꝙ reſpexiſſet afflictionē
¶ Humiles corde ⁊ corꝑe.
eoꝝ: ⁊ ꝓni adorauerūt. l

Nico. de lyra

4 * nouaculā. a ¶ Et circūcidit p̄putiū filij ſui. Quia ꝑ ꝟbum moyſi vel angeli volētis occidere moyſen/ cognouit ꝙ illa īuaſio āgeli erat ꝓpt̄ h ꝙ filius ei⁹ nō erat circūciſus. b ¶ Tetigitqꝫ pedes eius. i. filij ſui circūciſi: ad cui⁹ pedes manauit ſanguis ex inciſione. c ¶ Et ait: Sponſus ſanguinū tu mihi es. i. fere ꝓpt̄ te ſponſus meus moyſes fuit occiſus. Alit̄ exponit̄: vt li eius referat̄ ad moyſen ad cuius pedes ꝓiecit p̄putiū filij ſui abſciſum dicens: Sponſus ſanguinū tu mihi es. i. ꝓpter te qui es ſponſus meus/ ne te angelus occideret: ſanguis filij mei effuſus eſt. ⁊ iſta expoſitio ſecunda magis concordat littere ſequēti/ cū dicit̄: d ¶ Et dimiſit eum. Quia indignata receſſit a moyſe: ⁊ redijt ad patrem ſuum cuz filijs ſuis: vt patet ex eo quod habet̄ īfra. xviij. ca. ſ. ꝙ ietro venit ad moyſen in deſerto: adducens ſecū vxorē moyſi ⁊ filios eius/ placuit etiā moyſi ꝙ ipa rediret cū filijs: q2 ꝑcepit tūc ꝙ nō eſſet niſi oneri q̄ꝫtum ad negociū ꝓ q̄ ibat. e ¶ Dixitqꝫ dn̄s ad aaron. Ex h ꝑꝫ ꝙ aarō tāqꝫ ꝓpheta habuit reuelationē dn̄i. h etiā ꝑꝫ ex eo ꝙ dicit̄. i. Re. ij. e. ad heli: Hec dic dn̄s: Nūq̄d nō apte reuelatus ſuz domui patris tui cum eſſet in egypto ⁊c. Heli em̄ deſcendit de aaron. f ¶ Qui perrexit ei obuiam in montē dei. i. in montē ſinai qui vocat̄ mōs dei rōne p̄dicta. iij. ca. g ¶ Venerūtqꝫ ſimul. Hic ꝯſequēter deſcribit̄ acceſſus moyſi ad terminū ad quē: vbi manifeſtauit cāz aduētus ſui. p̄mo ſenioribus populi/ cum dicit̄: h ¶ Et congregauerūt cūctos ſeniores: Id eſt populi iudices: vt dictū eſt ſupra. iij. capl̄o. Et poſtea aaron qui erat eloquentior: ⁊ habebat vocem magis audibilem/ verba que dixerat dominus moyſi ꝓpoſuit coram populo. ⁊ hoc eſt quod dicit̄: Locutuſqꝫ eſt aaron ⁊c. i ¶ Et fecit ſigna. Predicta in p̄ncipio huius ca. non tn̄ ꝑ ſeipm̄: ſed ꝑ moyſen cuius erat facere ſigna p̄dicta coram populo iſrael: qđ ꝑꝫ ꝑ ſignum manus ſue facte leproſe/ ⁊ iterū ſanate: quod non poteſt dici de aaron. k ¶ Et credidit populus. Viſis

populus. Viſis ſignis. l ¶ Et proni adorauerūt. Pro gratiarum actione.
* a deo miſſo credēdum eſt. Ideo ſequit̄ in fine capl̄i.

¶ In capitulo. iiij. vbi dicitur in poſtilla: Dixit dominus ad eum: Quis fecit os hominis ⁊c.

Additio. j. Non videt̄ rōnabile ꝙ moyſes dubitaſſet ꝙ deus poſſet ſupplere defectū ſuum. verba eniz domini ad moyſen in hoc capitulo vident̄ melius exponi cōformiter ad p̄dicta in p̄cedēti capitulo. Dixerat em̄ domin⁹ ad moyſen in ſententia: ꝙ ideo elegerat eum impotētem ⁊ inſufficientem vt eſſet ſignum ꝙ liberatio populi fiebat ꝟtute diuina tm̄: vt fuit expoſitum in additione ſuper illud verbuz: Hoc habebis ſig. ⁊c. Nūc autem pari ratione reſpondit ad defectuz eloquentie: quem moyſes allegabat ad excuſanduz ſe ab officio ſibi iūcto. q. d. Tu ſcis ꝙ ego ſum qui feci os homīs: vnde ſi vellem te facere eloquentem ⁊ diſertum in locutione poſſem: ſed h nō expedit: ne liberatio populi attribuat̄ humane ꝑſuaſioni.

¶ In eodem ca. iiij. vbi dicit̄ in poſtilla: Obſecro inq̄t dn̄e ⁊c.

¶ Additio. ij. Quidā hebreoꝝ ſpecialiter Ra. Sa. aliter exponūt hunc paſſum. ſ. Mitte quē miſſurus es. dicunt em̄ ꝙ moyſes non erat introducturus pplm̄ in terrā ꝓmiſſionis ꝓut in p̄ma eius reuelatione facta dictum fuit. ſimiliter ⁊ credebat ꝙ alius erat a deo mittēdus in redemptionē finalē: ⁊ ideo petebat ꝙ alter illoꝝ mittēdoꝝ mitteret̄ q̄rū vtrūqꝫ digniorē ſe eſtimabat: ⁊ q2 in hoc videbat̄ ꝯ p̄ordinationē diuinā petere. idcirco ſequit̄: Iratus dn̄s ī moyſen. ⁊ ſm̄ hāc expoſitionē videt̄ ꝙ moyſes peccauerit: vn̄ nec dn̄s petitōez ſuā in h exaudiuit. fuit tn̄ ei⁹ pctm̄ dignū venia: q2 magl ꝓcedebat ex magna hūilitate q̄ꝫ ex īcredulitate ſeu īobedīētia.

¶ In eo. ca. iiij. vbi dicit̄ in poſtilla: Aliter exponitur vt li eius referat̄ ad moyſen ⁊c.

¶ Additio. iij. Non videt̄ bn̄ exponi illud verbum: Et dimiſit eum de ſephora: ꝓut in poſtilla. nam legitur infra. xviij. ca. de ietro ꝙ tulit ſephoram vxorem moyſi quam remiſerat. Ex quo patet ꝙ vxor moyſi non dimiſit eū: ſed ecōtra. ſ. moyſes remiſit vxorē. Ratio aūt huius remiſſionis habet̄ in glo. ibidem. ſ. vt expeditior eēt in ope dn̄i. vn̄ ꝑ h qđ dicit̄ hic: Dimiſit eū. intelligit̄ ꝙ moyſes dimiſit filiū ſuū nouit̄ circūciſum vt expeditior eſſet in officio ſibi cōmiſſo: vt dictum eſt. ⁊ ne periclitaret̄ in via/ ⁊ ꝑ ꝯn̄s dimiſit mr̄ez: eo ꝙ ei cura nutritiōis p̄ncipalit̄ incūbebat.

Replica correctorij ꝯ Burg. In ca. iiij. vbi poſtillator exponit illud: Dimiſit eum de ſephora vxore moyſi indignata: hic locus breuitate obſcurus eſt: vt dicit beatus Aug⁹. ꝑ magiſtrū hiſto. allegatus: ideo multipliciter a multis exponitur. Sed cum poſtillator elegit expoſitionē glo. interlinearis. Burgen̄. eum rep̄hendit ex debili argumento: quod fundat in eo quod infra. xviij. ca. dicit̄ moyſes ſephoram remiſiſſe: arguens ex hoc ꝙ ſephora hic moyſen non dimiſerit ſed potius ecōtra. Sed hoc argumentum modicum videt̄ concludere: q2 pōt vtrūqꝫ ſtare: ⁊ ꝙ ſephora dimiſit moyſen: ⁊ ꝙ moyſes remiſerit ſephoram. moyſes ſentiens iram vxoris ⁊ voluntatem dimittendi eū: nō reliquit eā ſolā vagari cuz filijs ſuis reuertēdo in terram madian: ſed aſſignauit familiam reducentē: ⁊ ſic remiſit eam ne pateret̄ eius iurgia: ⁊ vt eſſet in negocio cōmiſſo expeditior. ⁊ tangit glo. loci allegati.

Oſt hec ingreſſi ꝛc. a ¶ Dimitte po/pulũ meũ. Oꝛige. All. Nõ vult moyſes vt ppl's ĩ egypto poſit⁹ ſeruiat deo: ſꝫ exeat ĩ deſertũ ꝛ ibi ſeruiat. Dũ enĩ q̃s ĩ tenebꝛoſis ſeculi actib⁹ manet: ꝛ ĩ negocioꝝ obſcuritate verſat̃/ nõ põt ſeruire deo. Nõ enĩ poteſt̃ ſeruire deo ꝛ mãmone Mat.vj.c. Exeundum eſt ergo de egypto: relinquẽdus ẽ mũdus: nõ loco ſed animo/ ſi volumus ſeruire dño. Inde Iohes ait.j. Ioh.ij.b. Filioli nolite diligere mundum: neq; ea que ĩ mundo ſunt. b ¶ Quis ẽ dñs. Superbiã diaboli exp̃mit qui ſubdi deo ꝯtemnẽs ait Eſa.xiiij.d. Similis ero altiſſimo. Et quaſi de dñi natiuitate dubitãs dicit Matth.iiij.a. Si filius dei es/ dic vt lapides iſti panes fiãt. Poſtea ṽo q̃/ſi coacti demones clamauerũt: q̃d vobis ⁊ nobis fili dei: veniſti añ tempus toꝛquere nos Mat.viij.d. Scimus q: es filius dei. Poſt tormẽta ſciunt que añ ſcire noluerãt. Pharao quoq; verberatus ꝓ ſe ſupplicari ad dñm rogat Exo.v.a. Quis eſt dñs vt audiã vocẽ eius ꝛc. Uides quid agit cruda ſupbia: videbis paulo poſt quãtũ ꝓficit ĩ flagellis: quãtuꝫ melioꝛ verberatus efficit̃ qui mõ dicit neſcio dñm/ verberatus dicturus ẽ: Oꝛate ꝓ me dominũ. Nemo ergo ita ineruditus ſit diuine diſcipline/ vt flagella diuina perniciẽ putet ꝛ penalem interitum. Ecce etiã pharao duriſſimus ꝓficit verberatus: ante enĩ verbera dominũ neſcit: verberatuſq; pro ſe rogat ſupplicari: ꝛ pꝛoficiens in penis ſcit agnoſcere cur puniatur. Neſcio ait dominũ. In euangelio verberatus emendat hanc vocem: quia demones clamauerunt: Scim⁹ te quis ſis. Tu es fili⁹ dei viui. Poſt flagella etiam iſrael dimittet: ꝛ etiam vrgebit exire.ij.Coꝛ.vj.c. Nulla enim ſocietas luci ad tenebꝛas: nulla pars fideli cuꝫ infideli. c ¶ Deus hebreoꝛũ vocauit nos ꝛc. Aug⁹. Queritur quomodo populo dicatur ꝙ mandauit deus eiecturuꝫ ſe eos de egypto in terram chanaan. Pharaoni autem dicitur ꝙ trium dierũ iter exire vellent in deſerto immolare deo ſuo ex mandato eius. Sꝫ intelligendũ eſt: q̃uis deus ſciret quid eſſet facturus: quoniam pꝛeſciebat pharaonẽ non conſenſurum ad populum dimittendũ. Illud primũ dictum eſſe quod pꝛimo fieret ſi ille dimitteret: vt enĩ ſic fierent omnia/ quomodo ſequẽs ſcriptura teſtatur: pharaonis contumacia ꝛ ſuoꝛ meruit. Neq; enĩ mẽdaciter deus iubet q̃d ſcit nũq̃ factuꝝ cui iubetur/ vt iuſtũ iudiciuꝫ conſequatur. ¶ Oꝛige. Moꝛaliter. Iter triduũ de egypto ꝓficiſcimur: ſi ita nos ab omni inquinamento anime ꝛ coꝛpoꝛis ac ſpiritus conſeruemus: vt integer ſpiritus noſter ꝛ anima ꝛ coꝛpus in diẽ chriſti ſeruet̃. ¶ Oꝛige. Triduum iter ꝓficiſcimur de egypto/ ſi rationabilem: moꝛalẽ: naturalem ſapientiã de rebus mundialibus anferentes/ ad inſtituta diuina conuertimus. Tridui iter de egypto ꝓficiſcimur/ ſi purificãtes in nobis dicta facta vel cogitata (Tria ſunt enĩ hic per que homĩes peccare poſſunt) efficiamur mũdi coꝛde/ vt deuꝫ videre poſſumus. Princeps ṽo egypti vbi videt ſe vehementius vꝛgeri vt dimittat populuꝫ dei: ſecundo loco cupit impetrare vt nõ longius abeant: ne totum triduũ pꝛoficiſcant̃/ dicẽs: Non longe abeatis. Nõ vult longe a ſe fieri populũ dei. Uult enĩ ſi non in facto/ vel in ſermone peccare: ſi nõ in ſermone/ vel in cogitatione. Nõ vult vt totũ triduũ a ſe pꝛoficiſcant̃. Uult ĩ nobis vel vnũ diẽ/ ĩ aliis duos. In aliis totũ triduũ poſſidere. Beati illi qui ab eo totum triduum recedũt. d ¶ Uiam triũ dierũ in ſolitudinem ꝛc. Iſi. Uiam triũ dierum ambulamus exeuntes de egypto/ vt ad locum ꝑueniam⁹ vbi immolare debemus dño. Hec via chꝛiſtus eſt: qui ait Ioh.xiiij.a. Ego ſum via veritas ꝛ vita. Qui enim confeſſus fuerit chꝛiſtum oꝛe: ꝛ crediderit coꝛde ꝙ deus illũ ſuſcitauit tertia die/ ſalu⁹ erit: ꝑueniens ad locũ in quo imolet̃ ſacrificium laudis. Strabus

dis. ¶ Strab⁹. Uiam triũ dieꝝ in ſo. ꝛc. Tertia manſione: poſtq̃ tranſierũt mare rubꝛum/ ꝑuenerũt ethan: q̃ locus etiaꝫ mara vocat̃ ꝓpter amaras aquas. Uel triũ dierum: id eſt triũ ꝯ menſiũ: quia

Oſt hec igreſſi ſũt moyſes ꝛ aaron: et dixerunt pharaoni: Hec dicit dñs de⁹ iſrl' c

a Dimitte populũ meũ, vt ſacrifi-

¶ nõ in egypto. Nolite diligere mũdũ neq; ea q̃ ĩ mũdo ſunt.i. Ioh.v.b.

cet mihi ĩ deſerto. At ille reſpõ-

¶ Nõ vult tenebꝛarũ haꝝ rectoꝛ te abſtrahi a tenebꝛis ſuis: ꝛ ad ſciẽtie lumẽ adduci. ¶ Hoc reſpondet dum in laboꝛibus hominũ nõ eſt: ꝛ cum hominibus nõ flagellatur: ideo tenuit eum ſuperbia: paulo poſt: quaſi emendatus flagellis dicet: Oꝛate ꝓ me ad dominũ.

b dit: Quis ẽ domin⁹ vt audiã vo d

a ¶ Sic reſpõdet cruda ſupbia. ¶ Que ſocietas luci ad tenebꝛas: Que aũt cõuentio chꝛiſti ad belial.ij.Coꝛ.vj.c.

cẽ eius ꝛ dimittã iſrael: Neſcio e

dñm: ꝛ iſrael nõ dimittã. Dixe- f

¶ trãſitoꝝ quoꝛũ vnus dicit: aduena ſum apud te ꝛ ꝑegrinus ſicut oẽs patres mei.

c rũt: De⁹ hebꝛeoꝝ vocauit nos: g

¶ chꝛiſtũ q̃ die tertia reſurrexit. In fide trinitatis veꝝ ſacrificiũ offert̃.

d vt eamus viam trium dieruꝫ in h

a ¶ In quiete ꝛ ſilẽtio lex diſcit̃. b ¶ imola deo ſacrificiũ laudis.

ſolitũdineꝫ: ꝛ ſacrificẽmus dño deo noſtro: ne foꝛte accidat no- i bis peſt' aut gladi⁹. Ait ad eos k

Nico.de lyra

Oſt hec ꝛc. Poſtq̃ Ca.V deſcꝑta ẽ ꝓuiſio duc' populũ iſrael de egypto educẽtis: hic ꝯſequẽter d'ſcribit̃ flagellatio regis populũ detinẽtis: ꝛ q: illa punitio iudiciaria ẽ: ideo p̃mittit̃ monitõ ex ṽbis: ſecũdo monitio cũ ſignis addit' ĩ p̃ncipio.vij.ca. ꝛ tertio ſubdit̃ punitio in decẽ plagis: circa mediũ eiuſdeꝫ ca. ibi: Dixit aũt dñs ad moyſen: ĩgrauatũ eſt ꝛc. Circa primuꝫ p̃mo ponit̃ monitio ꝛ regis dura reſpõſio: ꝛ ſc'do ppl'i aggrauatio ibi: Dixitq; pharao. Circa pꝛimmu dicitur ſic: a ¶ Poſt hec.i. poſtq̃ populuſ iſrael crediderat moyſi de eius liberatiõe: vt dictuꝫ eſt ĩ fine p̃cedentis ca. b ¶ Ingreſſi ſũt moyſes ꝛ aarõ. Sed querit̃ hic: vbi erãt ſenes populi iſrl' de quibus dixerat dominus ꝙ ingrederent̃ cũ moyſe ad regẽ egypti: vt dictũ ẽ.s̃.iij.ca. Dicunt hebꝛei ꝙ remãſerũt ducti timoꝛe regis: ꝛ ꝓpter hoc impediti ſunt accedere ad dñm cum moyſe: vt habet̃ infra xxiiij.ca. Sed hoc videt̃ falſuꝫ: q: aarõ qui hic ingreſſus ẽ cũ moyſe/ eodẽ mõ tũc impeditus fuit: q: ſolus moyſes accedere iuſſus ẽ/ vt ibidẽ dicit̃: ꝛ ido melius dicit̃ ab aliis/ ꝙ ſenes ingreſſi ſũt ad regẽ ſicut dixerat dominus: ſed ſolũ ſcriptura facit mentionẽ de moyſe ꝛ aaron: quia erãt p̃ncipales: et q: eis erat cõmiſſuꝫ negociũ. c ¶ Hec dicit do. in ſua munitione auctoꝛitatẽ dñi p̃mittũt: vt ſit efficacioꝛ ad regẽ inclinãdũ: ſꝫ rex ecõtrario rñdit ꝯtẽptibilit̃ dicẽs: d ¶ Quis ẽ dñs vt ꝛc. ac ſi diceret: nõ ẽ tãte auctoꝛitatis ꝙ debeaꝫ ei obedire. Reſpõdit etiã infideliter dicens: e ¶ Neſcio dominũ. licet enĩ deum eſſe (ſm Anſelmũ) ſit ꝑ ſe notũ: ꝛ ꝑ ꝯſequens eius noticia inſerta eſt naturaliter menti humane: hoc tamẽ eſt inq̃tũ mens humana deum eſſe cogitat id q̃d eſtimat maximũ in entib⁹: ſed ſub iſta determinatione ꝙ ſit deus populi iſrael ꝑ fidem ꝛ cultum ſpecialẽ: ꝓut ſonabant verba moyſi/ deũ eſſe nõ eſt naturaliter notum: ꝛ ſic reſpondet rex: Neſcio dñm: quia egyptii infideles ꝛ idolatre exiſtentes/ colebant animalia tanq̃ deos. Reſpondit etiam inobedienter dicens: Et iſrael non dimittã. f ¶ Dixerũtq;. exponẽtes cauſã p̃dicte monitiõis. g ¶ Deus hebꝛeoꝝ voca. nos: cui tenemur obedire. h ¶ Ut eam⁹ viã triũ dieꝝ. Iſtud ẽ s̃. expoſitũ.iij.ca. Addũt tamẽ aliqui ꝙ ꝑ tres dies intelligunt̃ tres mẽſes: q: in tertio mẽſe ab exitu de egypto venerũt ad montẽ ſinai: vt habet̃.ĩ.xix.ca. et ibi ſacrificauerũt dño. In ſacra enĩ ſcꝑtura aliq̃n accipitur dies ꝓ anno: vt Ezech.iiij. ꝛ eodẽ modo dicũt ꝙ accipit̃ h̃ ꝓ mẽſe. i ¶ Ne foꝛte accidat no. ꝛc. que ꝓuenit ex coꝛruptione aeris. k ¶ Aut gladius. qui pꝛouenit ex inuaſione hoſtis. l ¶ Ait ad eos rex. ſic dure reſponderat loquendo cõtra dominũ: ita dure reſpõdet loquẽdo ꝯtra moyſen ꝛ aarõ dicens: ✱ Quare moyſes

Moꝛaliter. a ¶ Poſt hec ingreſſi ſunt moyſes ꝛ aaron: ꝛ dixerũt pharaoni. Per moyſen qui interpꝛetat̃ extractus de aq̃s/ ꝯuenĩeter põt intelligi ſtatus religionis extra ctus d̃ deliciis mũdanis. Per aaron põtificẽ intelligit̃ ſtatus clericalis: exiſtẽtes aũt in hoc duplici ſtatu a dño deſtinãt̃/ vt ꝑ eoꝝ vitã: doctrinã ꝛ oꝛationẽ populus a ſeruitute diaboli liberet̃. h ¶ Ut eamus viã triũ dierũ ĩ ſolitudinẽ ꝛ ſacrificemus dño. Per hoc aũt intelligunt̃ contritio: cõfeſſio ꝛ ſatiſfactio: ꝛ ſic offert̃ deo ſacrificiũ acceptũ: ſeruitus aũt diaboli conſiſtit in luto: ꝑ quod intelligit̃ concupiſcentia carnis: ꝛ foꝛnace laterum: ꝑ quam intelligit̃ cõcupiſcẽtia oculoꝝ. Uñ dicit Boeti⁹ li. de ꝯſo. Senioꝛ ignib⁹ ethne ardet amoꝛ habẽdi. ꝛ palea/ ꝑ quã intelligit̃ ſupbia vite: eo ꝙ rapiat̃ a vento. ✱ Nequaq; vltra

Diuiſio
Queſtio
D
Moꝛalit̃

E [hand] menſiū: q: tertio mēſe poſtq̃ de egypto exierūt ꝑuenerūt ſi/na vbi ſacrificauerūt ⁊ legē acceperūt: vbi erectū ē ⁊ taberna/culū. ¶ Orige. Nūc q̃z moyſes quē habemus nobiſcū/ha/bem⁹ em̄ moyſen ⁊ ꝓphetas. i. lex dei vult te educere ð egy/pto: ſi audiaſ eū vult te lōge facere a pharaone: eruere ð opꝫe luti ⁊ palearū: ſi tñ audias. ⁊ ſpiritalit̄ intelligas: nō vult te in carnis ⁊ tenebrarꝝ actib⁹ ꝑ/manere: ſed exire ad heremū: ad locū. ſ. ꝑturbatiōib⁹ ⁊ flucti/bus ſeculi vacuū: ⁊ ad q̄etē ſi/lētij. Verba em̄ ſapiē in ſilen/tio ⁊ q̄ete diſcunt̄. In h̄ loco poteris dño īmolare: legē dei ⁊ v̄tutē diuīe vocis agnoſce/re. Ideo cupit moyſes te eijce/re de fluctib⁹ negocioꝝ ⁊ ſtre/pitu pplorꝝ: ⁊ ð egypto. i. ð te/nebris ignorātie/ vt legē dei audias/ ⁊ lucē ſciētie capias.

a ¶ Quare moyſes ⁊ aa/

Moralit̄ ron ⁊c̄. Orige. Dū ſecum eſt pplꝰs ⁊ lutū aut laterē opat̄/ dū in paleis ē occupat⁹: nō pu/tat eſſe ꝑuerſuꝫ/ ſꝫ recte īcede/re. Si v̄o dicat volo ire dierꝝ triū viaꝫ ⁊ ſeruire dño: ꝑuerti pplm̄ dicit ꝑ moyſen ⁊ aarō. Hodie q̃z ſi moyſes ⁊ aarō. i. ꝓphetic⁹ ⁊ ſacerdotal' ſermo aīam ſollicitet ad ſ̄uitutē dei: exire de ſeculo/ renūciare oīb⁹ q̄ poſſidet: attēdere legi ⁊ ver/bo dei: ꝯtinuo audies vnani/mes ⁊ amicos pharaōis dicē/

5 tes: Videte quō ſeducunt̄ ho/mines: ⁊ ꝑuertunt̄ adoleſcen/tes: ne laborent/ ne militēt/ ne agāt aliq̄d qð ꝓſit: relictis re/bus neceſſarijs īeptias ſectā/tur ⁊ ociū. Quid ē ſ̄uire deo: laborare nolūt/ ⁊ ocij occaſio/neſ q̄rūt: hec erāt tūc v̄ba pha/raōis: hec ⁊ nunc amici ei⁹ lo/quunt̄: nec ſolū v̄bis/ ſꝫ ⁊ v̄be/rib⁹ ꝑſequunt̄: flagellari iubet ſcribas hebreorꝝ/ paleas ñ da/ri. op⁹ exigi. hec paſſi ſūt p̄res ⁊ nūc dei ppl's patit̄. Qui ſe ex ītegro ꝓncipi hui⁹ mūdi tra/diderūt/ ꝓſpe agūt: oīa vt pu/tāt feliciť eueniūt. Seruis āt dei/ etiā victus ꝑuus ⁊ humil' nō ſuccedit. He ſūt em̄ palee que dabant̄ a pharaōe. Vñ q̄/dā fatigati dicūt ad pharaonē q̄d tu affligis pplm̄ tuū? Su/perati em̄ v̄beribus a fide ca/dūt ⁊ ꝯfitent̄ ſe eſſe pharaōis pplm̄. nō em̄ omīs q̄ ex iſrl' hi

Myſtice ſunt iſraelite. b ¶ Oppri/mant̄ opibus ⁊ expleant ea ⁊c̄. Ex q̄ loqui cepit moy/ſes ad pharaonem magis af/fligitur populus dei: ex quo ī animā ſermo dei ꝑuenit/ dia/bolus acrius inſurgit: ⁊ maio/ra vitia īmittit. Prius enī q̄̃ ſermo dei veniret q̄ argueret vitia: in pace durabāt. At vbi venit/ turbatio magna cōſur/git. c ¶ Flagellatiq̃z ſunt q̄ ⁊c̄. Filij iſrl' ꝗui⁹ attriti ſūt poſtq̃ ð egypto egredi ſtatuerūt: q: q̄ mūdo ⁊ ꝓuis opib⁹ re/nūciare volūt/ ſeuioribus tēptatiōib⁹ a diabolo impugnant̄.

[hand] Videat dñs ⁊c̄.

a ¶ ꝓnceps tenebrarꝝ harꝝ. b ¶ ꝓphetic⁹ ⁊ ſacerdotal' ſermo.

a rex egypti: Quare moyſes ⁊ aarō ſollicitatis a

a ¶ mundanis. b ¶ terreni laboris

populum ab opibus ſuis? Ite ad onera ve/ b

a ¶ inuidet diabolus: q: creſcit dei ppl's.

ſtra. Dixitq̃z pharao: Multus eſt pplꝰs ter/ c d

re. Videtiſ q turba ſuccreuerit: q̄̃tomagiſ ſi de e

a ¶ Ut nō exerceatis eos in opibus terrenis

derimus eis requiē ab opibus? Precepit er/ f

a ¶ Demonibus q̄ ꝓſunt diuerſis vitijs. ¶ q: vi ſepe ma/la facere compellūt ſi blanditijs nequeūt.

go in die illo prefectis operum/ ⁊ exactoribus

a ¶ Palee dabant̄ vt admixtiōe earꝝ tenacius fieret opus: vl' vt ex eis lateres coquerent̄: ideo aūt maxime in egypto late/res fiebāt: vt inde ciuitates fierēt: q: ibi lapides nō abūdāt.

¶ Vilem et paruum victum.

populi dicēs: Nequaq̃z vltra dabitis paleas g

a ¶ Fideliū. b ¶ Opa luti ⁊ carnis.

populo ad ꝯficiendos lateres ſicut prius: ſꝫ

¶ Ut vndecunq̃z acquirant victum. ¶ Quaſi opa mala non minus faciant.

ipi vadant ⁊ colligant ſtipulam: ⁊ menſuras

a ¶ Ut opibus ſuis opprimant̄.

laterū quos prius faciebant/ imponetis ſuper

¶ Gratis habentes victualia.

eos: nec minuetis q̄cq̃z. Vacant eni et idcir/ h

a ¶ Recedendo a diabolo: Non enim poſſunt deo ſeruire et mammone: Matth. vj. d.

co vociferant̄ dicētes: Eamus ⁊ ſacrificemus

¶ Ut obliuiſcant̄ deū ſuū.

b deo noſtro. Opprimant̄ operibus ⁊ expleant

a ¶ Princeps egypti quicq̄d ꝯ ſe dicit̄ mendaciū dicit.

ea/ vt nō acquieſcāt verbis mēdacibus. Igit̄

a ¶ Ad temptandū. b ¶ Auditis preceptis magiſtri.

c ¶ Demones vel iniqui homines.

egreſſi prefecti operū ⁊ exactores ad populū

a ¶ Latēter ſuggerēdo. b ¶ Ipo noīe terrēt. c ¶ Non in/gratis amplius benefaciam.

dixerūt: Sic dicit pharao: Nō dō vobis pa/leas: Ite ⁊ colligite ſicubi inuenire poteritis:

¶ etiam inuiti de more ſeruietis mihi.

nec minuetur quicq̃z de opere veſtro. Diſper/ſuſq̃z eſt populus ꝑ omnem terram egypti/ ad colligēdas paleas. Prefecti quoq̃z operꝝ in/

¶ Quaſi ex debito vrgent ꝓ conſuetudine.

ſtabant dicētes: Complete opus veſtrū quo/

¶ Difficile eſt a conſuetudine recedere.

tidie/ vt prius facere ſolebatis/ quando dabā/

a ¶ Diuerſis perſecutionibus et olim ⁊ nunc prepoſiti po/puli dei afflicti ſunt.

c tur vobis palee. Flagellatiq̃z ſunt qui p̄erāt i

a ¶ Demonibus vel iniquis hominibus

operibus filiorꝝ iſrael ab exactoribus pharao/nis dicentibus: Quare non impletis men/ſuram lateruꝫ ſicut prius/ nec heri/ nec hodie? Veneruntq̃z prepoſiti filiorū iſrael: ⁊ vocife/ k

Nico. de lyra

a ¶ Quare moyſes ⁊ aaron ſollicitatis populū? Imponēs eis q velint mouere ſeditionē: ⁊ ſic agere contra re/giam maieſtatem. b ¶ Ite ad onera veſtra. Ex quo patet q erat eius intentio/ vt affligerent̄ oneribus: ſicut ⁊ alij: ſed populus eis ⁊ alijs ſenibus parcebat de labore manuali. Nu/merus em̄ determinatus laterꝝ imponebat̄ populo ꝑ ſingulos dies: vt ptꝫ ex ſequētibus: ⁊ cō/munis ppl'us maiori labori ſe ſupponebat/ ad reddendū nu/merum p̄dictum: vt moyſes et alij predicti eſſent a tali labore liberi. c ¶ Dixitq̃z pharao. Hic deſcribit̄ aggrauatio re/gis: ⁊ ꝓmo ſuꝑ pplm̄ in genera/li. ſecūdo ex h̄ cōſequēter oſten/dit̄ afflictio moyſi/ ibi: Occur/rerūtq̃z. ¶ Circa ꝓmuꝫ tangit̄ cauſa aggrauatiōis/ cuꝫ dicit̄: d ¶ Multus ē populus. ſ. filiorꝝ iſrl'. e ¶ Videt' q tur/ba ſuccreuerit. Sꝫ q̄rit̄ quo/modo hoc poteſt eſſe: quia edi/ctum fuit a rege de maſculis ſ̄/mergendis: vt predictum eſt. j. ca. Dicendum q illud edictum tanq̃z nimis crudele fuerat re/uocatum. e ¶ Quato magis ſi dederitis eis requieꝫ ab opibus. Ac ſi diceret: ex h̄ lu/cide patet q ſunt magis operi/bus affligendi/ vt ſic min⁹ poſ/ſint vacare generationi. f ¶ Precepit ergo in die il/lo p̄fectis operū ⁊ exacto/ribus populi. Hic dicit An/dreas q exactoreſ ⁊ p̄fecti erāt idem hoīes ⁊ idem officiū ha/bentes: ſed h̄ patet falſum ex h̄ q ſequitur poſtea: Flagellatiq̃z ſunt qui p̄erant operibus filio/rum iſrael ab exactoribus pha/raonis. Nō eſt v̄iſimile q fla/gellarent̄ ab egyptijs ſi eſſent egyptij: ⁊ ideo dicēdū q prefe/cti erant de filijs iſrael: ⁊ erant conſtituti vt populū ad laborē inducerēt: vt numerꝝ laterꝝ exa/ctoribus redderēt q̄ erāt egy/ptij. g ¶ Neq̃z vltra da/bitis paleas. De ſūptu reg' ſic̄ ꝓus ad cōficiēdos lateres. Palee em̄ dicunt̄ q̄cq̄d rema/net ð meſſe excuſſo ḡno: ⁊ talia cōmiſcebant̄ cū luto vt lateres fortiores eēnt. ex talib⁹ aūt fie/bāt edificia ī egypto: q: rari la/pides ſunt ibi. h ¶ Nec mi/nuetis q̄cq̃z. De magnitudie laterꝝ nec ð multitudie ꝓus īpo/ſita. i ¶ Flagellatiq̃z ſūt. q: ñ poterāt reddē nūerꝝ ꝯſuetū exactorib⁹. k ¶ Vociferati ſunt. Cū clamore mag̃ ⁊ miſe/rabili: vt regē flecterēt ad pieta/

* ⁊c̄. Et iniuſte

* g ¶ Nequaq̃z vltra da/bitis paleas ⁊c̄. Diabolus enī exaſꝑatus ꝯ volētes exire de ſ̄uitute ei⁹/ aliqñ ſ̄btrahit pa/leā. i. vanā gl'iaꝫ vt ꝑ h̄ aggra/uet ſuā ſeruitutē. ſ. inq̃tuꝫ hec gl'ia īpedit aliqñ graui⁹ pctm̄: ſicut gl'ia de fama honeſtatis ī/pedit vitiū fornicatiōis: vt ha/bet̄ in collationibus patrū collatione Serapionis abbatis: et ideo ſubtracta dicta gl'ia ꝑ h̄ q hō nō curat de fama honeſtatis vel eā parꝝ reputat: labit̄ in pctm̄ fornicationis vel adulterij qð ꝑ infamiā facit odorē fetidū. ideo poſt ſ̄btractōeꝫ paleaꝝ ſ̄dit̄: Fetere feciſtis odorem noſtrum.

a ¶ Uideat dñs τc. Greg. Mo. Cū lux diuina cor huma/nū illuſtrat/mox a diabolo ſuccreſcūt tēptamēta: vt plus tēptationib⁹ ſe vrgeri ſentiat / ꝙ̄ cū lucis interne radios neſciebat. Vñ iſraelite poſtꝙ̄ vocati ſūt cōtra moyſen/decreſcēte labore cōquerunť dicētes: Uideat dñs τc. Uolētibus enī ex egypto diſcedere paleas pharao ſubtraxerat/ τ eiuſdē menſure opa reqrebat. Quaſi ergo contra legē mens ſubmurmurat: poſt cui⁹ cognitionē tēptationū ſtimu/los acriores portat: τ in eo ꝙ aduerſa/rio diſplicet: videns ſibi creſcere labo/res/quaſi fetere ſe in oculis pharaonis dolet. b ¶ Qm̄ fetere. τc. Orig. Ue rū dicūt ꝙ̄uis/neſciāt: Sicut cayphas q̄ ait: Expedit vt vn⁹ moriať ꝑ pplo: q̄d dicere neſciebat. Sicut enim apl's ait: Chriſti bonus odor ſumus/ alijs in vi/tā alijs in mortē. Ita ꝓpheticus ſermo ſuauis odor eſt credētibus: dubijs ꝟo τ icredulis/ τ q̄ fatenť ſe pplm pharaonis/odor execrabilis efficiť. Ipe quoꝙ̄ moyſes dicit dño: Ex q̄ locut⁹ ſum cū pharaone/afflixiſti pplm tuū: q̄r anteꝙ̄ ſermo dei audiať: nō eſt tribulatio vł tē ptatio: Sz vbi ſignū belli tuba p̄dicationis oñderit/tribulationū pugna cōſurgit. Ex quo ḡ loq̄ cepit moyſes τ aaron ad pharaonē: affligiť ppl's dei. Ex q̄ in aīam tuā ſermo dei ꝓlatus eſt: certamē intra te virtutib⁹ cōtra vitia ſuſcitať: q̄ prius intra te in pace durabāt. Sz vbi facere cepit ſermo dei cuiuſꝙ̄ diſcrimē: turbatio magna cōſurgit/et ſine federe naſciť bellū: q̄r iniuſticia iuſticie nō cō/uenit/nec ſobrietati ebrietas/ vł veritati mendaciū. Ideo nō turbemur ſi videmur odor execrabilis pharaōi. Execra/tio enī vitij diciť ꝟtus. Sed ſicut ſtetit moyſes añ pharonē/ ſtemus et nos nō flectamur: ſuccincti lūbos in veritate: τ calciati pedes in p̄paratione euangelij pacis. Stamus aūt confidenter ſi dñm deprecamur: vt ſtatuat pedes noſtros ſuper firmaz petram ne moueantur pe/des noſtri. Stemus aūt. i. obſiſtamus: ſm illud. i. Pe. v. c. Cui reſiſtite fortes in fide / vł cito cōteratur ſathanas ſub pedibus nr̄is. Quāto enī nos cōſtāter et fortiter ſtam⁹/ tāto pharao infirmi⁹. Si aūt infirmi vel dubij eſſe ceperim⁹/ validior fiet. Cū enim eleuaret moyſes man⁹/vincebať amalech: Cū quaſi laſ/ſas deijceret: inualeſcebat. Nos ergo in ꝟtute crucis chriſti extollamus bra/chia: τ leuem⁹ in orōne ſctās man⁹ vt dei auxiliū mereamur. Hic Iacob⁹ ait Iacob. iiij. b. Reſiſtite diabolo τ fugiet a vobis. Agam⁹ ḡ vt nō ſolū fugiat/ſz ꝯterať ſub pedib⁹ nr̄is/ſicut pharao extinctus eſt in ꝓfundo abyſſi. Nos aūt ſi recedam⁹ de egypto vitiorū / fluctus ſeculi tanꝙ̄ iter ſolidū euadimus ꝑ ieſum chriſtū. c ¶ Dñe cur af. Aug⁹. Nō ſunt hec verba contumacie vel indignationis: ſed inquiſitionis et oratiōis: ſicut ex his apparet que dñs reſpondit. Non enim arguit infidelitatem eius: ſed quid ſit facturus aperuit.

rati ſunt ad pharaonē dicentes:
a ¶ victi verberibus dicūt ſe eſſe pplm pharaonis qui ad tempus credūt: τ in tempore recedunt tēptationis.
Cur ita agis cōtra ſeruos tuos:
Palee nō dāť nobis/ τ lateres
a ¶ famulos ſe fatentur ne torqueanť.
ſimiliter imperāť. En famuli tui
a ¶ q̄ſi pce ppl'is tuis. b ¶ ab exactoribus.
flagellis cedimur: et iniuſte agiť a
¶ tanꝙ̄ dicat bñficiū ſbtrahō q̄r nō agſcitis
ꝯtra pplm tuū. Qui ait: Uacatť ocio/ idcirco dicitis: Eamuſ τ ſacrificem⁹ dño. Ite ergo τ operemini. Palee nō dabūť vobis: et reddetis ꝯſuetū numerū laterū. Uidebantꝙ̄ ſe p̄poſiti filiorꝫ iſrł in malo: eo ꝙ diceret eis: Nō mi
a ¶ ꝯtinue vult diabol⁹ τ miſtri ei⁹ opa mala fieri: vt vſu τ cōſuetudine trahať quiſꝙ̄
nueť quicꝙ̄ de lateribuſ ꝑ ſingulos dies. Occurrerūtꝙ̄ moyſi τ b
a ¶ imobiles in tēptatione. ¶ quaſi ꝯtrarij puſillanimitati eorꝫ. b ¶ q̄r nolunt eſſe cum pharaone veri iſraelite.
aaron q̄ ſtābant ex aduerſo/egrediētes a pharaone: τ dixerūt ad c
a b eos. Uideat dñs et iudicet: qm̄ d e
¶ ſermo ꝓpheticus τ ſacerdotalis incredulis τ q̄ ſunt ppl's pharaonis odor execrabilis efficiť. ¶ odioſos nos feciſtis.
fetere feciſtiſ odorē nr̄m corā pha
¶ cauſam occaſionis.
raone τ ſeruis eius: τ p̄buiſtis ei f gladiū vt occideret nos. Reuer/ g
c ſuſꝙ̄ moyſes ad dñm ait: Dñe/ h cur afflixiſti pplm † iſtū: Quare i k
a ¶ ex q̄ in aīaz tuā ſermo dei ꝓlat⁹ eſt certamē intra te virtutib⁹ ꝯtra vitia ſuſcitať.
miſiſti me: Ex eo enī q̄ ingreſſus ſuz ad pharaonē/ vt loquerer ex noīe tuo/afflixit pplm tuū: τ non liberaſti eos.

Nico. de lyra

tem. a ¶ Et iiuſte agiť cōtra pplm tuū. Nō dixerūt iniuſte agis/ne regē offenderent/ τ vt honori regio deferrēt: ſed dicūt: Iniuſte agiť ſcꝫ ab exactoribus tuis: τ cōtra intentionem tuā: ſed per hoc nō inuenerūt aliquam grām: τ ptꝫ lr̄a. b ¶ Occurreruntꝙ̄ moyſi. Hic ꝯſequēter oſtendiť afflictio moyſi et aaron ī ſpeciali: τ p̄mo poniť dicta afflictio. ſcđo diuīa ꝯſolatio: ī p̄ncipio. vj. ca. Afflictio aūt moyſi oñdiť ꝯſe/q̄nť ex afflictōe ppli/cū d̄r: Occurrerūtꝙ̄ moyſi. ſ. p̄poſiti filiorū iſrł. c ¶ Qui ſtabāt ex aduerſa τc. Dicūt aliq̄ ꝙ poſtꝙ̄ moyſes τ aaron fecerūt monitionē predictā egrediebanť a pharaone τ

pharaone τ p̄poſiti tūc ingrediebanť: τ ſic ex aduerſo venie/bāt iſti obuiā illis: τ ſic li egredientes a pharaone refertur ad moyſen τ aarō: ſed hoc videť falſum: q̄r poſt monitionē factā a moyſe pharao aggrauauit iugū ppl'i τ flagellati fuerūt prepoſiti p̄dicti/eo ꝙ nō reddebāt numerū impoſitū: ꝓpter quod iuerūt ad clamandū cū pharaone: vbi durū reſpōſum habuerunt. Ex quibus ptꝫ ꝙ inter monitionē factā ꝑ moyſen τ aaron τ acceſſum prepoſitorū ad clamandū corā pharaone fluxerūt plures dies: τ ideo li egredientes a pharaone nō refertur ad moyſen τ aaron: ſed ad prepoſitos p̄dictos: quorū egreſſuꝫ a pharaone moyſes τ aaron expectabant/ ſtantes extra domū regis vt ſcirent quale reſponſum habuiſſent: tanꝙ̄ curā habētes de bono ppl'i: et ideo qñ ſciuerūt ꝙ p̄poſiti filiorū iſrł iuerūt ad pharaonē: ipi ſecuti ſūt eos expectātes extra domū regiſ exitū illorꝫ/vt ſcirēt regis reſpōſuꝫ. d ¶ Uideat dñs τ iudicet. i. puniat malū qđ feciſtiſ nobis. e ¶ Quoniaz fetere feciſtis odorem noſtrū coram pha. τc. i. nos abominabiles et odioſos reddidiſtis. f ¶ Et p̄buiſtis ei gladiū. i. occaſionē affligendi nos laboribus vſꝙ̄ ad mortem. g ¶ Reuerſuſꝙ̄ moy. τc. Ubi apparet patiētia moyſi/q̄ ꝙ̄uis eſſet ſupior dictis p̄poſitis: tñ verba eorꝫ dura τ pūgitiua patienter ſuſtinuit: q̄r videbat eos in paſſiōe poſitos: ex quo habēt ſuperiores exēplū ceſſandi a correctione ſubditorū in paſſione poſitorꝫ donec trāſeat paſſio/ niſi periculum in mora ꝓbabiliter timeať. h ¶ Dñe cur afflixiſti. i. affligere permiſiſti. i ¶ Populū iſtuꝫ. Ex quo apparet charitas moyſi: quia nō ſolū pungentibus eū nō reſpōdit/ ſed etiā ꝓ eis orauit. k ¶ Quare miſiſti me: Quaſi diceret: ad liberandū eos me miſiſti et ipi econtrario magis ꝙ̄ prius ſunt afflicti.

Nota dñ furor ī curſu ē currēti cede furori

Additio

¶ In ca. v. vbi diciť in poſtilla: Hec dicit dñs in ſua monitione auctoritatē domini premittunt. D

¶ Additio. Uerba pharaonis dictis: Quis eſt dñs: Ab expoſitoribus hebreorum nō intelligunť contemptibiliter/ ſed ſolum interrogatiue dicta: τ eſt ratio: Nā ipi propoſuerunt pharaoni nomen domini. Tetragrammaton/ vbi enim dicitur: Hec dicit dñs: poniť illud nomē. pharaoni ꝟo p̄dictū nomen erat penitus ignotū: cū etiā ipi moyſi fuerat nouiter reuelatum vt dictū eſt: vnde dicit: Neſcio dñm nec iſrł dimittā: q̄ſi diceret. Loquimini mihi ex parte cuiuſdā ignoti: vnde τ nō faciam que petitis. Ipi ꝟo reſponderūt ꝓponētes: nō primū nomen ſibi ignotū: ſed aliud nomē quod ſibi innoteſcebat: τ hoc cū diciť: Deus hebreorꝫ vocauit nos. genus enī hebreorū notū erat apud egyptios. Dicebat enī filia pharaonis de pueris hebreorꝫ/ De infantibus hebreorꝫ eſt hic: ſupra ij. capi. τ ſic ſciebat etiā eos habere ritū circūciſionis: τ per cōſequens habere deum ſeparatū a dijs egyptiorum quo colebant animalia tanꝙ̄ deos: τ ideo cum pharao rationabiliter queſiuiſſet: Quis eſt dñs: ignorans penitus hoc nomen: ipi congrue ſatiſfaciebant ei dicentes: Deus hebreorum vocauit nos: quaſi dicerent: lꝫ nō cognoſcas deū ſub primo nomine ſaltem cognoſcas ſub ſecūdo ſcꝫ deus hebreorū: ſed doctores noſtri cōmuniter exponunt predicta verba pharaonis cōtemptibiliter dici et inobedienter: quod magis conſonat littere. Nam poſt ſcđam propoſitionē in qua nomē ſibi quodammodo notum propoſuerunt / magis et magis induratus eſt aggrauans populo onera/ vt infra continetur.

Al's † tuū

p

E ☞ Dixit dñs ad moyſen: a ❡ Non indi/ Ca.VI
caui eis. Sicut tibi: per ſucceſſiones enim etatū cre/
uit diuīe cognitōis augmentū. Apparuit dñs abrae:
locutus eſt facie ad faciem cum moyſe. Dauid vero ait. Pſ.
cxviij.n. Super ſenes intellexi ⁊c̄. Apoſtoli dei filiū preſentē
cernebant: et quicquid volebāt inter/
rogabant: quibus etiam dicitur Lu/
ce.x.d. Multi reges ⁊ prophete ⁊c̄.
☞ De ergaſtulo

Dixit dñs ad Ca.VI a
moyſen: Nunc vide/ b
❡ Mirabilia.
bis que factur⁹ ſum c
a ❡ potentiā diuinā:ſ. filiū
qui eſt virtus ⁊ ſapientia patris.
pharaoni. Per manū eni fortem d
dimittet eos: ⁊ in manu robuſta e
a ❡ q̄ȝ nulla cōuentio iuſticie cū iniquitate.
❡ ꝯſequēdo de ciuitate in ciuitatē.
eijciet illos de terra ſua. Locut⁹ †
q̄ȝ eſt domin⁹ ad moyſen dicēs:
a ❡ antique ꝓmiſſionis facit mentionē tan
q̄ȝ in ꝓximo completurus.
Ego dñs q̄ apparui abraā et iſa/ f
ac ⁊ iacob in deo oīpotēte: et no/ †
a ❡ qd̄ interp̄tat̄ generaliter dñs: ⁊ eſt ſepti
mū in decē dei noībus. b ❡ ſicut tibi.
a mē meū adonai nō indicaui eis.
Pepigiq̄ȝ cū eis fędus vt darē
a ❡ terrā viuētiū ſcȝ quā ſignificat
terra chanaan.
illis terrā chanaā/terrā ꝑegrina/
tionis eoꝝ: i qua fuerūt aduenę.
❡ exaudiui.
Ego audiui gemitū filiorū iſrael g
❡ .i.demōes. a ❡ rectores tenebrarū harū
vel iniqui homines.
quo egyptij oppreſſerūt eos: ⁊ re h
❡ promiſſionis.
cordat⁹ ſum pacti mei. Ideo dic

Nico.de lyra

Dixit dñs ad moy. Ca.VI
Hic ꝯſequēter deſcribit̄ ipi⁹
moyſi ꝯſolatio. Et primo circa
eum oſtendit̄ dei conſolatio benigna.
ſcd̄o deſcribit̄ ipi⁹ moyſi genealogia/
ibi: Iſti ſunt p̄ncipes domoꝝ. Adhuc
Diuiſio circa primū p̄mo p̄mittit̄ diuina ꝯſola/
tio. ſcd̄o eiuſdē ꝯſolatiōis relatio/ibi:
Narrauit ergo moyſes. Circa p̄mum
cōſiderandū ꝙ dñs vidēs moyſen af/
flictū. Tum ex grauamine ppl̄i. Tum
ex eo qd̄ imponebat̄ ſibi: ꝯſolat̄ eū di/
cens: b ❡ Nunc videbis.i. cito.
c ❡ Que factur⁹ ſum pha.ſ.mira/
bilia alias īaudita. d ❡ Per manū
eni forte.i. per potentiā meā eū forti
ter flagellantē. e ❡ Dimittet eos:
ſcȝ filios iſrl̄ quos nūc fortiter retinet
⁊ violēter: ⁊ nō ſoluȝ dimittet/ſed etiā
eijciet eos de terra ſua: q̄ȝ egyptij de
morte p̄mogenitoꝝ territi cogebāt fili
os iſrael exire: vt habet̄.ī.xij. capl̄o.
f ❡ Ego dñs q̄ apparui abra.⁊c̄.
nō indicaui eis: q̄ȝ dñs volebat cō/
ſolari moyſen vt dictū eſt: inſinuat ei
ꝙ ſit ei datur⁹ clariorē ſui cognitionē
q̄ȝ patrib⁹ p̄teritis. Iſtud tñ varie ex/
ponit̄ a doctorib⁹ catholicis et hebre/
Adonai is. Dicunt igit̄ aliq̄ doctores catholici
ꝙ hoc nomē adonai ſignificat genera/
le dominiū: licȝ aūt patrib⁹ p̄cedētib⁹
moyſen oſtēderit ſe dñm totius creatu
re: nō tñ ita ꝑfecte ſicut moyſi ꝑ tranſ/
mutationē creaturaꝝ/ vt virge in ſerpentē ⁊ ecōuerſo: ⁊ flumi
nis in ſanguinē: ⁊ alijs ſignis mirabilib⁹ in q̄bus oſtendit̄ do
miniū dei ſuꝑ creaturas obediētes ei ad nutū ꝯtra nature cur
ſum: ſed hoc nō videt̄ ſufficiēter dictū: q̄ȝ ipſi abrae oñdit ſimi
lia ꝯuertēdo vxorē loth in ſtatuā ſalis: ⁊ in deſcenſione ignis
cōtra naturā ſuꝑ ſodomā et gomorrā: vt habet̄ Geñ.xix.f. et
in multiplicatiōe aquaꝝ.xv. cubit⁊ vltra cacumina montiū tꝑe
diluuij: ⁊ in creatiōe mūdi de nihilo que oīa notificata fuerūt
abrae ab ipſo deo. Itē hoc nomē adonai qd̄ ſignificat genera
le dominiū nō ponit̄ hic in hebreo cū dicit̄: Nomē meum ma/
gnū ⁊c̄. ſed ibi eſt nomē dñi tetragrāmaton. Verūtñ q̄ȝ iſtud
nomē apud hebreos tāte ſanctitatis reputat̄/ ꝙ nō debeat no
minari niſi a ſummo ſacerdote: ⁊ ſolū in bñdictionib⁹ fiendis
in tēplo: iō loco illius noīs ꝓnunciat̄ hoc nomē adonai: ſicut
ſi apud nos hoc nomē deus ꝓpter ſui ſanctitatē nō eſſet licitū
noīare: ⁊ loco illius vbicūq̄ȝ inueniret̄ ſcriptū ꝓnunciaret̄ hoc
nomē dñs: ⁊ hoc mō trāſlatio nr̄a hic habet hoc nomē adonai
loco noīs dñi tetragrāmaton. nomē autē dñi tetragrāmaton
nō ſignificat dominiū vt videbit̄: ⁊ iō p̄dictus modus dicēdi
ꝓcedit ex ignorātia idiomatis hebrei: q̄ȝ accipit nomē qd̄ pro
nunciat̄ loco illius qd̄ ſcribit̄. Sciendū igit̄ ꝙ ad videndū q̄d
dicendū ſit de ſignificatione nominū hebraicoꝝ videt̄ recurrē
Rabi moyſes loquēs de diuinis nominib⁹ dum ad doctores hebreos antiq̄s. Dicit enī Ra. Moyſes lo
quēs de diuinis noībus q̄ in veteri teſtamēto cōtinent̄/ꝙ ali
qua noīa de deo dicunt̄ per reſpectū ad creaturas: vt creator
dñs ⁊ ſilia. Alia aūt dicunt̄ de deo ꝑ modū q̄litatū circa diui/
nā eſſentiā/ vt ſapiēs/bonus/oīpotēs ⁊ ſimilia: ⁊ alia ꝑ modū
quantitatū vt īmenſus/incircūſcriptus: ⁊ per modū aliarū ꝓ
prietatū: licȝ trāſeant in diuinā ſubſtantiā q̄ȝtum ad rem ſigni/
ficatā: ſed nomē dñi tetragrāmaton ſignificat diuinā eſſentiā
purā ⁊ nudā ꝓut in ſe exiſtit: circūſcripto omī alio: ⁊ iō eſt no/
mē incōmunicabile appropriatū ſoli deo: q̄ȝ ſignificat veritatē
diuine eſſentie in ſe. Hoc igit̄ ſuppoſito dicit Ra. Sa. hebre
us ꝙ hoc nomē ſignificat veritatē diuine nature: ad veritateȝ
autē pertinet
autē ꝑtinet impletio dicti ſui vel ꝓmiſſi: ideo dicit̄ hic: Nomē G
meū magnū.ſ. tetragrāmaton: qd̄ veritatē importat: non in/
dicaui eis: q̄ȝ in diebus eoꝝ nō impleui ꝓmiſſuȝ qd̄ eis feci de
terra chanaā ab eis poſſidēda: q̄ȝ nō habitauerūt in ea niſi tā
q̄ȝ ꝑegrini: ſed nūc ad hoc te miſi/ vt impleā illud ꝓmiſſum: et
ſic oſtendā me eſſe veracē in promiſſis
implendis: ⁊ lr̄a ſequēs huic expoſiti/
oni cōcordat/ q̄ facit mētionē de dicto
ꝓmiſſo ⁊ de eductiōe ppl̄i iſrl̄ de egy/
pto: ⁊ introductiōe ipius in terrā pa/
trib⁹ ꝓmiſſaȝ: vt ptȝ lr̄am intuēti. Sȝ
iſta expoſitio adhuc nō videt̄ ſufficiēs
q̄ȝ veritas ꝓut importat īpletionē di/
uini ꝓmiſſi nō ſignificat diuinā natu/
rā ī ſe: ſȝ magis ſ̄m reſpectū ad creatu
rā: vñ ſic accipit̄ ꝓ fidelitate ad aliū in
q̄ȝtum implet ꝓmiſſum ei factū: ⁊ iſta
expoſitio nō accipit ſignificationē no/
minis dei tetragrāmaton. prout Ra.
Moyſes eā exponit. Itē dictū ꝓmiſ/
ſum patrib⁹ factū de terra chanaā poſ/
ſidenda a filijs iſrl̄ nō fuit impletū tꝑe
moyſi: q̄ȝ illā nō ītrauit morte p̄uent⁹
vt patȝ Deut.vi.b. ⁊ ideo aliter dicūt
alij ꝙ dñs apparēs patrib⁹ p̄cedētib⁹
moyſen nō noīauit ſe eis ſub noīe dñi
tetragrāmaton: ſȝ hoc ptȝ falſuȝ Geñ.
xv.b. vbi dñs apparēs abrae dixit ei:
Ego ſum dñs qui eduxi te de hur chal
deorū. In hebreo loco hui⁹ noīs dñs
habet̄ nomē dñi tetragrāmatō. Pro/
pter qd̄ aliter dicendū. Suppoſita er/
go ſignificatione noīs dñi tetragāma
ton p̄dicta: dicendū ꝙ deus indicauit
hoc nomē moyſi nō ſolū q̄ȝtum ad vo/
cē/ſed etiā q̄ȝtum ad ſignificatū qd̄ eſt
ꝓprie īdicare nomē aliqd̄: ⁊ hoc p̄mo
indicauit moyſi qñ dixit ei: Ego ſum q̄
ſum: vt dictū eſt.ſ̄.iij.ca. q̄ȝ ꝑ hoc no/
men ſignificat̄ neceſſitas et ſtabilitas
eſſendi ⁊ plenitudo ipius eē: q̄ȝ ꝑ hoc
importat̄ quoddā pelagus ſubſtātie in
finitū: vt dicit Damaſcen⁹: ⁊ hoc eſt ꝓ
priū diuine eſſentie ⁊ competit ei circū
ſcripto omī alio: nec ſignificat̄ per modū cuiuſdā diſpoſitiōis
diuine eſſentie: ſicut ſapiētia ⁊ potētia ⁊ ſilia. Scd̄o oſtēdit ei H
clarius qñ in raptu ei cōceſſum eſt videre diuinā eſſentiā nude
⁊ clare: ſ̄m ꝙ dicit Aug⁹.xij. ſuꝑ Geñ. et ad Paulinā in lib.
de vidēdo deū. Hoc etiā videt̄ ꝑ hoc ꝙ dicit̄ Nume.xij.b. de
moyſe. Palā ⁊ nō ꝑ enigmata et figuras deū videt. Neutro
aūt p̄dictoꝝ modoꝝ legit̄ deus loquēs patrib⁹ p̄cedētib⁹ moy
ſen ſignificatū noīs dñi tetragrāmaton ſic indicaſſe: ſed vſus
eſt noīe vel potius ſignificato noīs importāte reſpectū ad cre
aturā: ſicut Geñ.xlvi.a. dixit iacob: Ego ſum fortiſſim⁹ deus
p̄ris tui. ⁊ Geñ.xvij.a. dixit abrae: Ego dñs oīpotēs ambula
corā me ⁊c̄. vñ ⁊ Geñ.xv.b. qñ loquendo abrae vſus eſt noīe
domini tetragāmaton: vt p̄dictū eſt: non tñ ſignificatū ꝓpriū
expreſſit: ſȝ magis ꝑ nomē importās reſpectū ad creaturā de/
terminauit dicēs: Ego dñs q̄ eduxi te de hur chaldeorū. Silr̄
nulli eoꝝ oñdit eſſentiā ſuā clare ſic̄ moyſi: ⁊ iō bñ d̄r hic: Ap/
parui eis in deo oīpotēte.i. indicaui me eis ſub noīe īportāte
reſpectū ad creaturā. Et nomē meū adonai.i. tetragrāmatō:
non indicaui eis ſicut moyſi⁹: modis p̄dictis. g ❡ Ego au/
diui ge.⁊c̄. oppreſſerūt eos.i. ꝯſideraui afflictionē q̄ egy
ptij fecerūt eos gemere. h ❡ Et recor. ſum pacti mei.i.
ad modum recordātis me habui: quia obliuio nō cadit in deo
nec recordatio: ſed modus obliuiſcētis fuit in eo anteq̄ȝ iuua/
ret eos: ⁊ modus recordantis quādo incepit eos adiuuare.
✻ Educam vos de
Moralit̄. Dixit dñs ad moy. † ❡ Locutuſq̄ȝ ē dñs M
⁊c̄. ꝑ quē figurat̄ p̄dicator euāgelij. Nā ſic lex vetus fuit figu
ra no. teſt.i. Cor.x.c. Oīa ī figura ꝯtīgebāt illis. Ita moyſes
legiſlator p̄dicatorē euāgelij figurauit. f ❡ Ego do. q̄ ap.
⁊c̄. Seq̄t̄. † ❡ Et nomē meū ⁊c̄. Per qd̄ deſignat̄ ꝙ de⁹
clariorē ſui cognitionē dedit apl̄is q̄ fuerūt p̄dicatores euāge
lij q̄ȝ patrib⁹ ve. teſt. Luc.x.d. Multi reges ⁊ ꝓphe voluerūt
videre q̄ vos. ⁊c̄. Nā myſteriū īcarnatōis ⁊ redēptōis ab an
tiq̄s p̄rib⁹ fuit multū ꝯſideratū/ſȝ apl̄oꝝ tꝑe fuit īpletū. Seq̄t̄
✻ Ego dñs qui

a ¶De ergaſtulo. Ergaſtulū ⁊ ergaſteriū idē eſt: opatoꝛiuꝫ ſcꝫ vbi rei ad opa facienda religabanť. b ¶Nō acquieue/ rūt ⁊c. Nota dei clementiā: nō credit a filijs iſrl'/ ⁊ tñ mone/ re nō ceſſat. Contēpnit a pharaone: ⁊ longanimiter expectat. c ¶Ecce filij iſrl'. Aug⁹. Lxx. Ecce ego gracili voce ſum: et quomodo exaudiet me pharao. Nō videť tm̄ ꝓpter multitu/ dinē populi excuſare ſe de vocis gracilitate: ſed etiā ꝓpter vnum hoiem. Mirum ſi tam gracilis vocis fuit: vt nec ab imo poſſet audiri. An foꝛte regius faſt⁹ nō pmittebat eos de ꝓximo loqui. d ¶Iſti ſunt. pꝛincipes do moꝛū p fa. Aug. Volens ſcri/ ptura oꝛiginē moyſi demonſtra re: qđ ei⁹ actio expetebat: a pͥmo genito iacob .i. ruben cepit: īde ad ſymeon: inde ad leui vltra ꝓ greſſa nō eſt/ qꝛ ex leui moyſes. Hi aūt cōmemoꝛanť q̄ iā memo rati fuerāt in illis .lxxv. in quib⁹ iſrl' itrauerit in egyptū. Nō enī pꝛimā vel ſcđam/ ſed tertiā tribū .i. leuiticā voluit deus eſſe ſacer dotalē. ¶Gilb. Nō pꝛimā tri/ bū vel ſcđam ſed tertiā elegit de us in ſacerdotiuꝫ: qꝛ in noīe ſctē trinitatis cōſecrati ſunt ſacerdo tes: vt fidē trinitatis in ſe ſerua/ re ⁊ alios ſtudeant docere: et qꝛ numero deus impare gaudet. e ¶Amrā. Stra. Amram īter pꝛetať pater excelſus: qui ſigni/ ficat chꝛiſtū. Iochabet dei grā: q̄ ſignificat eccleſiam. Ex chꝛiſto ⁊ eccl'ia naſciť moyſes .i. lex ſpūa lis: ⁊ aaron .ſ. verū ſacerdotiū.

☞ Accepit aūt

a ¶Spiritualiter vel ad litteram.
filijs iſrael: Ego dominus/ qui ēducam vos a
a ¶ tēptatiōibus mūdi in quib⁹ tribulanť ſancti.
b ¶ mundo vel coꝛpe hūano qđ cuiuſq; aīe ergaſtulū eſt.
c ¶ coꝛpoꝛali vel ſpirituali.
a de ērgaſtulo egyptiōꝛum: et eruam de ſerūi/
a ¶ pcioſo ſanguine filij. b ¶ potentia manifeſta incarnato filio.
c ¶ alias extento.
tute: ac rēdimam in bꝛāchio ēxcelſo/ et iudi/ b c
¶ dato precio. a ¶ fidelem obedientem.
cijs magnis: et aſſumam vos mihi in pōpu/ d
a ¶ iuſtus miſericoꝛs. b ¶ experimento cognoſceris.
lum: ⁊ ero veſter dēus: Et ſcietis q; ego ſum e
domin⁹ deus veſter/ qui eduxerim vos de er f
¶ viuentium.
gaſtulo egyptioꝛum: et induxerim in terram †
a ¶ leuatam oſtendi. ¶ Exaltaui in cruce filium.
b ¶ potentiam. c ¶ iurando patribus.
ſuper quam lēuaui mānum meam / vt dārez g
a ¶ fidelibus abꝛae imitatoꝛibus. b ¶ rectam ſpem tenenti bus quam ſignificat iſaac. c ¶ charitatem amplectentibus que in iacob ſignificať. d ¶ gratis.
eaꝫ ābꝛaam iſāāc ⁊ iācob: dāboq; illā vobis
a ¶ in eternum. b ¶ quaſi facere poſſū quod pꝛomitto
c ¶ medius inter deum ⁊ pplm.
poſſidēndam/ ēgo dñs. Narrauit ergo mōy/ h
a ¶ nihil de mandatis dei pretermittendum eſt.
b ſes ōmnia filijs iſrael: qui nōn acquieuerunt i k
a ¶ bellum vitioꝛum ſignificat. b ¶ nihil durius q̄ꝫ demoni bus in operibus carnis ſeruire
ei pꝛopter āanguſtiam ſpiritus ⁊ ōpus duriſſi
mum. Locutuſq; eſt dominus ad moyſen di
cens: Ingredere ⁊ loquere ad pharaonez re
a ¶ deum videntes. b ¶ carne vitijs dedita vel conuerſati/ one mundana.
gez egypti vt dimittat filiōs iſrl' de tērra ſua.
¶ Sancti coꝛam dño loquuntur: alij retro: qꝛ nō audiunť.
a ¶ qui debent tanq̄ꝫ filij dei.
c Reſpondit moyſes coꝛā dño: Ecce filij iſrl' l
a ¶ auribus coꝛdis. b ¶ qui ſemper aduerſatur.
non me āudiūt: ⁊ quomodo audiet pharāo:
a ¶ Circūciſio ſpūalis oīm membꝛoꝝ vitia abſcindit.
pꝛeſertim cuꝫ ſim incircūciſūs labijs: Locu m n
a ¶ per eos. Lex. enī ⁊ pꝛophete docēt pplm que facienda vel fugienda ſunt ⁊ increpant diabolum.
tūſq; eſt dominus ad moyſen et aaron: et de o
dit mādatū ad filios iſrl' ⁊ ad pharaonē regē p
egypti/ vt educerēt filios iſrl' de terra egypti.
d Iſti ſūt pꝛincipes domoꝛū p familias ſuas. q
†Filij rubē pꝛimogeniti iſrael: enoch ⁊ phal r
lu eſrō ⁊ charmi. Hę cognatiōes rubē. Filij
ſymeō/ iamuel ⁊ iamin ⁊ iami ⁊ †ahod ⁊ iachi
¶ alias ſaber. ¶ .i. chananee.
⁊ ſoher ⁊ ſaul fili⁹ chananitidis. Hę ꝓgenies
ſymeō. Et hec noīa filioꝝ leui p cognatiōes
ſuas: gerſon ⁊ caath ⁊ merari. Anni aūt vitę
leui / fuerūt cētū trigitaſeptē. Filij gerſon/ lo
e beni ⁊ ſemei p cognatiōes ſuas. †Filij caath
amrā ⁊ iſuar ⁊ hebꝛon ⁊ oçiel. Anniq; vitę ca
ath centū trigintatres. Filij merari: mooli ⁊

Ni. d ly.

B a ¶Educā vos de ergaſtu/ lo. Ergaſtulum locus eſt vbi co/ gūť captiui operari ⁊ laboꝛare: ⁊ diciť ab erge quod eſt laboꝛ et ſtolon quod eſt miſſio: ⁊ ad ſimi litudinē hui⁹ / locus vbi filij iſrl' cogebantur laboꝛare in luto et latere vocabatur ergaſtulum. b ¶Ac redimā in bꝛachio excelſo. Ac ſi diceret: non in pe cunia ꝓ redemptione veſtra dā da/ ſed p ſigna ꝟtutis mee oſten ſiua. c ¶Et iudicijſ magnis .i. plagis iuſto iudicio meo egy/ ptijs infligendis. d ¶Et aſſu mam vos mihi in pplm ⁊c. Quod factum fuit quādo dedit eis legē et ipſi receperunt eam. e ¶Et ſcietis. Per experien/ tiā beneficioꝝ meoꝝ. f ¶Qui eduxeriꝫ vos de er. egy. ⁊c. Et induxerim vos in terrā ſuper quā leuaui manū meā .i. iuraui. g ¶Vt darē eā abꝛaaꝫ. De q̄ iuramento habeť Geñ. xxij. c. vbi dicitur abꝛae: Per memet/ ipſum iuraui dicit dominus ⁊c. h ¶Narrauit. Hic poniť di/ cte cōſolationis diuine relatio/ cū diciť: Narrauit ergo moyſes oīa predicta dñi verba. i ¶Fi lijs iſrael. Ad eoꝛum cōſola/ tionem. k ¶Qui nō acquie uerunt ei. Hoc non eſt intel/ ligendū de ſenibus populi / ſed de populo cōmuni qui magis at tendebat afflictionē laboꝛis pꝛe ſentꝫ q̄ꝫ verba moyſi ꝯſolantis.

Ecce filij

l ¶Ecce filij iſrael non me audiunt: ⁊c. Locus eſt a ma ioꝛe negādo. m ¶ Pꝛeſertim cum ſim incircūciſus la. Incircū/ ciſus labijs ꝓpꝛie diciť qui verbis ſuperfluis vtitur: quod nō eſt credendū de moyſe: ſed large accipiendo trahitur ad deſignandū quēlibet defectū eloquentie: ⁊ ſic diciť de moy ſe ex vocis gracilitate: vt. ſ. dictum eſt. iiij. ca. n ¶Locu/ tuſq; eſt dñs ad moyſen et aaron. Et nō deſiſterent a ne/ gocio incepto ex hoc q; populus iſrl' nō acq̄ſcebat eis. o ¶Et dedit mādatū ad filios iſrl' ⁊c. de monendo ⁊ ꝯſolādo eos: qꝛ bonus pꝛelat⁹ nō debet talia omittere circa ſubditos ſi in pͥn/ cipio nō audiunt eū. Unde dicit Paul⁹. ij. ad Thi. iiij. a. Pꝛedi ca ꝟbū: iſta opoꝛtune īpoꝛtune. p ¶Et ad pha. ⁊c. Cōminan/ do penas ⁊ infligēdo ſi ſtaret in rebellione. q ¶Iſti ſūt pꝛin cipes ⁊c. Hic deſcribitur moy ſi ⁊ aaron genealogia vt ſcireť in poſteꝝ qui ⁊ q̄les fuerūt: ⁊ ne per idētitatē noīs facta ſequen/ tia alijs attribuerētur. r ¶Fi lij ruben pꝛimogeniti iſrl' enoch ⁊c. Incipit aūt genealo giā iſtā deſcribere a ruben: tum q̄a erat pꝛimogenitus reſpectu leui de cui⁹ tribu fuerūt moyſes ⁊ aaron: tū qꝛ iacob q̄ eū genuit Geñ. xlix. dixerat mala de rubē ſymeon et leui: vt ptꝫ ibidē lraꝫ intuēti: ideo hic deſcripſit genea logiā eoꝛū bꝛeuiter repetēdo ne videreñť a deo repꝛobati: nec ꝓ ceſſit genealogiçando vltra tri/ bū leui: Tū qꝛ de alijſ tribubus ſequētibus mala nō dixerat/ ſal/ tem talia vel tanta ſicut de iſtis: Tū qꝛ iſta genealogiçatio fit hic ꝓpter moyſen ⁊ aaron q̄ erāt de tribu leui: ⁊ ideo ibi ſtetit ⁊ non diffuſius genealogiçauit eam q̄ꝫ precedentes/ ex eadem cauſa.

☞ Accepit autē

Moꝛaliť

✳ a ¶Ego dñs qui educā vos de erga. ⁊c. Per qđ deſi gnať infernus. Nā ergaſtulū di ciť ab erge quod eſt laboꝛ ⁊ ſto/ lon quod eſt miſſio / et ſignificat locū ad quē mittebanť damnati ad laboꝛādū. b ¶Ac redimā in bꝛachio extento .i. in bꝛa/ chijs extentis accipiendo ſingu/ lare ꝓ plurali quod frequenter fit in ſcriptura. Exo. viij. f. Ve/ nit muſca grauiſſima .i. multitu/ do muſcarū. Chꝛiſt⁹ enī p exten/ ſiōeꝫ bꝛachioꝝ ſuoꝝ ī cruce rede mit nos a diaboli ſeruitute. d ¶Et aſſumā vos ⁊c. Per ſacramentū baptiſmi quod vir/ tutē habet a paſſione chꝛiſti: ⁊ in duxerim in terrā. ſ. viuentium. h ¶Narrauit ergo moyſes oīa ⁊c. Nā iſta p pꝛedicatoꝛem euāgelij ſunt fidelibus pͥdicāda. k ¶Qui nō acquieuerunt. Nā pauci fideliū cōparatiue re/ cipiunt pꝛedicationem verbi dei cum effectu melioꝛationis vite. l ¶ Ecce filij iſrl' nō me au/ diunt ⁊c. Per quē intelligiť in fidelis. hoc enim poſſet dicere il le qui mittiť ad pꝛedicandū infi/ delibus: eo q; pauci fideles per pꝛedicationē emendanť.

†ſ. 1. a. et. Geñ. 46. b et Nu. 26. a. et. 1. Pa 5. a.

1. Pa. 23. a

E ꝟ a ¶ Accepit aūt amram. Strab.
ß.2.a.et Hec de tribu iuda fuit ſoror naaſon: q̄
Nu.26.g. fuit p̄nceps tribus iude in deſerto: nō
dum enim p̄ceptū erat / vt quiſq; de tri
bu ſua vxorem acciperet. Ideo autē he
tribus. i. leuitica τ regalis iā tunc con
iungebant̄ / vt intelligeret̄ chriſt⁹ rex
τ ſacerdos futurus ex eis. b ¶ Filij
Queſtio quoq; chore τc̄. Stra. Querit̄ cur
chore quē pro iniquitate terra viuum
abſorbuit in genealogia iuſtorū ſcri/
ptus ſit. Sed hereticos cū catholicis
Nota de ī eccleſia ſignificat futuros. c ¶ Iſte
repatiōe eſt moyſes. Stra. Hoc ex ſuo addit
biblie eſdras / qui omnē bibliothecā poſt ca/
ptiuitatē babylonicaz cunctis libris a
Nabuchodonoſor ſuccenſis repara/
uit: vel ipſe moyſes de ſe tanq̄ de
alio loquitur.

a muſi. He cognationes leui p̄ fa/
milias ſuas.† Accepit aūt amrā a
vxorē iochabet patruelē ſuaz: q̄
peperit ei aarō et moyſen τ mariā.
Fuerūtq; anni vite amrā centuz
trigintaſeptez. Filij quoq; iſuar/
chore τ napheg τ cechri. Filij q̄z
oziel miſahel et elſaphā τ ſechri.
Accepit autē aaron vxorē eliſa/ b
bet filiā aminadab ſororē naaſō:
q̄ peperit ei nadab τ abiu τ elea/
b çar τ ithamar. Filij q̄z chore aſer
τ helchana τ abiaſab. He ſūt co
¶ a chore.
gnationes choritaꝝ. At vero ele c
açar filius aaron / accepit vxorez
de filiabus phutiel: que peperit
ei phinees. Hi ſunt principes fa
¶ vel cognationes.
miliarū leuiticarū / per generatio
nes ſuas. Iſte eſt aarō τ moyſes / d
quibus precepit dn̄s / vt educe/
rent filios iſrael de terra egypti
per turmas ſuas. Hi ſunt qui lo/
a ¶ diabolū. b ¶ principē tenebrarū harū
quuntur ad pharaonem regem
¶ deum videntes.
egypti: vt educāt filios iſrael de
a ¶ tenebris mūdi. b ¶ Sermo ꝓpheticus
c ¶ ſacerdotalis.
c egyptō. Iſte moyſes et aaron:
¶ in die loquit̄ deus ad ſuos non in nocte:
quia in eo tenebre nō ſunt vlle.
in die qua locutus eſt dominus
ad moyſen in terra egypti. Et lo/
cutus eſt dn̄s ad moyſen dicēs:
¶ cui⁹ dicere facere ē: cui nemo reſiſtere pōt.
Ego dn̄s: Loquere ad pharaonē
regez egypti / oīa que ego loquor
tibi. Et ait moyſes coram dn̄o: e
¶ alij gracili voce.
En in circūciſus labijs ſum: quō
audiet me pharao:

※ a ¶ Accepit aūt am. τc̄. i. filiā ß
patrui ſui: vt. ſ. dictū ē. ij. ca. b ¶ Ac
cepit autē aaron vxo. eli. fi. ami.
q̄ erat de tribu regia: q̄ꝛ ꝓpter digni/
tatē ſacerdotalē trib⁹ regia τ ſacerdo/
talis fuert̄ cōmixte. c ¶ At ꝟo elea
zar fi. aarō τc̄. iſte fuit pietro vt dicūt
hebrei. d ¶ Iſte ē aarō τ moy. τc̄
qn̄ cōbinant̄: aliqn̄ aarō p̄ponit̄ vt h̄:
Tū rōne p̄mogeniture: Tū q̄ꝛ de⁹ p̄ui
derat τ elegerat eū in ſūmū ſacerdotē
Aliqn̄ ecōuerſo moyſes p̄ponit̄: Tuz
q̄ꝛ ſibi cōmiſſū eſt p̄ncipal̄r educere fili
os iſrl̄ de egypto: Tū q̄ꝛ ꝟba dn̄i īme/
diate recipiebat ab eo / et p̄ aarō tanq̄
p̄ interp̄tē tradebat ppl̄o. e ¶ Et ait
moy. τc̄. Poſtq̄ genealogiā moyſi τ
aarō int̄poſuerat: h̄ redit ſcp̄tura ad id
qd̄. ſ. dixe. an̄ dictā genealogiçatōez.

Additio

¶ In ca. vj. vbi dicit̄ in poſtilla: Ap
parui abraā iſaac τ iacob τc̄.

¶ Additio. j. Expoſitio poſtillato/
ris de hoc qd̄ dicit̄: Nomen meū ado
nai nō indicaui eis: nō videtur conſo/
na rationi: nam ad ſuā rationē confir/
mandā aſſignat duas rationeſ minus
ſufficientes. Quarum prima eſt q̄ no/
men tetragrāmaton fuit patrib⁹ oſten
ſum quantū ad vocem tm̄: non autem
quantū ad ſignificatum. Moyſi vero
nō fuit ſolum oſtenſum quantū ad vo/
cem: ſed etiam quantū ad ſignificatū /
quod videt̄ incōuenienter dictū: nam
indicare nomen ſ̄m vocem tantū τ nō
ſ̄m ſignificatū modice ſeu nullius vti/
litatis eſt / cuz nomina ad ſignificandū
ordinant̄: τ ſic ſ̄m eos patres inutili/
ter cognouiſſent hoc nomē. Ratio au
F tem ſecūda quā aſſignat ad hoc dicēs /
q̄ hoc nomē tetragrāmatō fuit oñſum
moyſi τ nō p̄rib⁹: ex hoc q̄ fuit ei ꝯceſ
ſum videre diuinā eſſentiā nude τ cla/
re: nō autē patribus videtur facere ad
propoſitū: Tum quia aliud eſt cogno/
ſcere nomē propriū dei: et aliud vide/
re diuinā eſſentiā. poteſt enim quodli
bet illorum ſine alio haberi: vt patet:
Tum quia moyſes quādo fuit ſibi di/
ctum: Apparui abraam τc̄. nondū fue
rat ſibi conceſſa viſio diuine eſſentie:
nam infra. xxxiij. ca. hoc petebat a deo
dicens: Oſtende mihi gloriā tuaz: vn
de circa hoc videtur aliter dicendum.
Ad cuius declarationē ſunt quedam
premittenda: primū ſcz q̄ ſ̄m Tho. iij. parte. q. xliij. arti. j. in
Facere cor. q. diuinitus conceditur homini miracula facere / p̄ncipali
miracula ter ad confirmandā veritatē quā aliquis docet: vt dum aliq̄s
facit opera que ſolus de⁹ poſſet facere / credat̄ ei q̄ ea que fa
cit vel docet ſint a deo: vn̄. ſ. iiij. ca. Si nō crediderint inquit
tibi neq; audierint ſermonē ſigni prioris / credēt verbo ſigni
ſequētis: et Iob. x. g. Si mihi nō vultis credere opibus cre/
dite. Scd̄m: q̄ꝛ licet ante tēpus moyſi deus fecerit aliq̄ ſup̄na
turalia. ſ. nō ſ̄m curſum cōmunē nature / vt de cōuerſione vxo
ris loth in ſtatuā ſalis: τ in ſubuerſione ſodomorū τ huiuſmo
di: nunq̄ fuit tamē cōceſſum alicui antiquoꝝ q̄ poſſet miracu/
la facere in nomīe diuino: vt crederet̄ ei in dicēdis ſicut moy/
ſes cui hoc fuit cōceſſum a deo: vt in hoc ca. τ in q̄plurimis ſe
quētibus: vnde licet ſancti patriarche cognouiſſent om̄ipotē/
tiam diuinā: eo q̄ multa a deo facta ſupra curſum nature vide
rant viſibiliter: vel ſaltē per fidem cognouerant de quo dicit:
Apparui abraam iſaac τ iacob in deo om̄ipotente. i. nota fuit
ſibi om̄ipotentia mea: non tamē deus eis notificauit hoc no/
men adonai. ſ. cōcedēdo eis poteſtatē mirabilia facere in hoc
nomīe ſicut moyſi. Ratio autē huius differētie talis eſt: Naz
per moyſen ex diuina ordinatiōe lex dei erat danda: vn̄ Iob.
j. b. Lex per moyſen data eſt. Ad cui⁹ confirmationē oſtendit
miracula faciēda

Additio

miracula facienda vt crederet̄ legiſla/
tori: vnde infra Exo. xiiij. g. Viſo mi/
raculo facto in mari rubro legitur. Vi
dit iſrael manum magnā: et ſequit̄: Et
crediderūt domīo: ſed ꝯſtat q̄ deo ſ̄m
ſignificationē huius nominis. ſ. tetra/
grammaton p̄ncipaliter pertinet mira
cula facere: vt patet ex dictis in additi
one. ſ. ca. iij. in arti. vij. Similiter ſub
eodem nomīe pertinet populū ſub le/
ge a deo data applicari cultui diuino:
vt patet in eadem additione arti. ix. τ
ideo moyſi fuit conceſſum facere mira/
cula modo predicto: nō aūt patribus.
et ſic intelligendū eſt qd̄ dicit̄: Nomē
meū adonai nō indicaui eis: ſcz conce/
dendo eis miracula facere / qd̄ ad deuz
p̄tinet ſ̄m ſignificationē huius nomi/
nis ſicut τ tibi conceſſi: nec etiam incō/
uenienter diceret̄ q̄ nomē tetragram/
maton etiam ſ̄m vocem nō fuit patri/ b
bus reuelatū. Qd̄ aūt obijcit̄ a poſtil
latore de hoc quod habet̄ Gen̄. xv. b.
vbi dicit̄. Ego ſuz dn̄s qui eduxi te de
hur chaldeorū: vbi in hebreo loco hui⁹
nominis dn̄s: ponitur tetragrāmaton
nō valet. Nam illa ſunt verba moyſi
ſcribentis ea que tranſierūt inter deū
τ abraam quē deum moyſes cognoſce
bat ſub nomīe tetragrāmaton: et ideo
ſic eum nominabat: nō autē abraā ſub
nomīe dei qui eū eduxerat d̄ hur chal/
deorū. Continuant̄ autē hec verba. ſ.
Apparui abraaz τc̄. τ nomē meū ado
nai nō indicaui eis / cum p̄cedentibus
τ ſequētibus ſ̄m hanc expoſitionē ſic: Conquerebat̄ enī moy
ſes deo de hoc q̄ pharao peius ſe habebat circa ppl̄m poſt ei⁹
miſſionē q̄ antea. τ hoc cū dicit̄ in fine p̄cedētis ca. Ex eo enī
quo ingreſſus ſum ad pharaonē vt loq̄rer in nomīe tuo affli/
xit ppl̄m τc̄. ad qd̄ deus reſpōdit: Nūc videbis que facturus
ſum pharaoni. Per manū enī fortē dimittet eos. q. d. Obdu
ratio pharaonis τ eius rebellio de qua tu moleſtaris erit oc/
caſio q̄ ego nō ſimpliciter p̄ viā q̄ſi naturalē / ſ; potius p̄ potē
tiam meā potentē miraculoſeq; operantē eos educā: in tm̄ q̄
ip̄emet eijciet eos de terra ſua: quapropter īdicaui tibi nomē
meū ſub quo p̄tinet ad me miracula facere qd̄ nō feci patrib⁹:
que q̄dē eductio miraculoſe erat a deo intēta: vt ſic ppl̄m īfor
maret de potētia τ ꝓuidētia diuina: vt eſſent apti ad h̄ vt aſſu
merent̄ in ppl̄m dei: τ h̄ eſt qd̄ dicit pauc⁹ interpoſit⁹ in eodē
ꝯtextu: ideo dic filijs iſrl̄: Ego dn̄s q̄ educā vos de ergaſtulo
egyptioꝝ in brachio extento τ iudicijs magnis: τ aſſumā vos
mihi ī ppl̄m τ ero vr̄ de⁹: ſcietiſq; q̄ ego ſuz dn̄s de⁹ vr̄. Ex q̄/
bus p̄tz q̄ de⁹ q̄ ſ̄m Aug⁹. ē adeo bon⁹ q̄ etiā ex malis eliciat
bona. ex ꝓteruia enī τ obſtinatiōe pharaōis hoc bonū elicuit
ſcz vt ex hoc eliceret̄ q̄ de⁹ magna miracula faciēs oñderet̄ in
liberatōe ppl̄i: τ ex h̄ ppl̄s cog̃ſceret deū τ aſſumeret̄ in ei⁹ po
pulū: τ p̄ hūc modū de⁹ ſatiſfecit queſtionib⁹ ip̄ius moyſi. Ex
※ autē obduratio

aūt obduratio pharaonis eſſet rō vt magna ſigna diuīa fierēt
A ꝯ egyptios: ita vt ex h̃ ſeq̄ret̃ ꝙ ppl's iſraelitic⁹ ampli⁹ cog̃ſce
ret deū pt3 in mult' locis: ſpēalr. ī. x. ca. vbi dr: Ingredere ad
pharaonē: ego' enī induraui cor ei⁹ ⁊ ſeruoꝝ illi⁹ vt faciā ſigna
magna: hec narres in aurib⁹ filij tui ⁊ nepotū tuoꝝ q̊tiēs ꝯtri
uerim egyptios ⁊ ſig̃ fecerim ī eis: ⁊ ſciat' q2 ego dñs: ex q̊b⁹
ꝟbis expſſe hr̃ intētū. Qualit̃ aūt dicat̃ de⁹ induraſſe cor pha/
raōis: pōt duplr̃ ītelligi: vel ꝑ ſubtractōez gr̃e in penā pctōꝝ p̄
cedētiū: vel ſm glo. q2 obſtinatior fiebat malus anim⁹ ꝓ eo ꝙ
de⁹ patiēter eū ſuſtinebat. ¶ In eo. ca. vj. vbi dr in poſtilla:
¶ Additio. ij. Sicut obliuio (Et recordat⁹ ſū pacti mei ⁊c.
⁊ recordatio nō cadūt in deo: ſic eadē rōne nō videt̃ dicēdū ꝙ
iſta ſilitudo referat̃ ad effect⁹ a deo ꝓcedētes tm̃. ſ. ꝙ de⁹ ꝓdu
xit erga filios iſrl' effect⁹ ſiles effectib⁹ recordātis: ⁊ h̃ qñ cepit
eos adiuuare poſtq̃ lōgo tpe eos nō adiuuerat: ⁊ de h̃ videt̃
ſ. Gen̄. vj. ī additōe. iiij. ¶ In eo. vj. ca. vbi dr in poſtilla: Et
Additio. iij. Incircūciſus labijs (incirciſus ſum labijs ⁊c.
magis ꝓprie videt̃ dicēdus / q̄ habet in labijs aliqđ impedimē
tū corꝑale: vtputa aliquā carnis ſuꝑfluitatē ⁊ hmōi: q2 ꝓlatio
ꝟboꝝ q̄ labijs ꝓferunt̃ īpedit̃: vñ ſicut. ſ. ca. iiij. cōquerebat̃
moyſes de impedimēto locutiōis ex parte oris et lingue: nūc
etiā addit ex ꝑte labioꝝ / vt ſic oñderet ꝙ organa corporea qui
bus verba ꝓferunt̃ erāt in eo inepta ad loquēdū: ⁊ ex hoc nō
erat vir eloquēs vt ſupra dixit. De vocis aūt gracilitate ſeu te
nuitate nulla fit mētio in lr̃s / nec oꝑtet fingere. p̄ſertim cū ī vl
tima ſenectute ſua legat̃ ꝙ loq̄bat̃ oībus filijs iſrl' ſimul: vt pz
Deut. j. et. xxxj. ꝙ nō poſſet eſſe cū tenuitate vocis.

Replica correctorij ꝯ Bur. fabulā. In ca. vj. poſtil/
lator exponēs illū paſſū: Et no. me. ma. i. te
tragrāmatō nō īdicaui eis: dicit īter cet̃a ꝙ illđ nomē tetragrā
matō īdicauit abrae ꝓbās ꝑ illđ Gen̄. xv. b. Ego dñs q̄ edu.
⁊c. ⁊ ꝑ alios tex. ſed vt oñdat poſtilla. veritatē preſentis paſ/
ſus dicit ꝙ q̃uis indicauit pr̃ib⁹ añ moyſen hoc nomen: nō tm̃
ſm ei⁹ ſignificatū ꝓpriū ſicut moyſi. Illud bñ dictū egreferēs
Burgē. dicit irrōnabile: volēs ꝙ abrae nomē tetragrāmaton
nō ſit reuelatū: dicēs illđ Gen̄. allegatū eē ꝟbū moyſi ſcribēt'
nō dei loq̄ntis ſed ſi Bur. fuiſſet mēor dictoꝝ ſuoꝝ in additōe
penl'. Gen̄. vl. c. nō īprobaret h̃ ꝯcluſiōez poſtillator': nitebat̃
enī ibi oñdere ꝙ abrae facte ſūt plures reuelatōes q̃ pr̃ib⁹ po
ſteriorib⁹: allegās ad hoc illđ Gen̄. xviij. c. Nū celare potero
abrae q̄ geſtur⁹ ſū: Habuit enī ibi ꝓ īcōueniēti ꝙ iacob ī illu
ſtratiōib⁹ ſup̄ abraā abūdaſſet. Quid mirꝝ igit̃ ſi de⁹ nomē te
tragrāmatō abrae reuelaſſet ſm ſuā ꝯcluſiōz ibi intētā / ⁊ h̃ ꝓ
incōueniēti reputatā. Sz ⁊ nota ꝙ Burgē. poſtillatorē male
reportauit q̄ſi voluiſſet talē rōnē differētie īter reuelatōez ab/
rae ⁊ moyſi ꝙ abrae reuelatū eēt ſolū nomē ñ ſignificatū noīs
q2 h̃ poſtillator nō dicit vt pz intuēti ſcripta ſua: nec poſtillator
dicit ꝙ ꝓ ſcđa rōne eidē īponit: nec videt̃ inutile quēadmodū
Bur. arguit p̄mū aliquē īſtrui in noīe: ⁊ poſt ī noīs q̊dditate:
īmo ē ver⁹ ordo docēdi: nec abſonū ꝙ vn⁹ doceat̃ cog̃ſcere her
bas ⁊ lapides p̄cioſos: ⁊ alt̃ cū tali cognitiōe doceat̃ cog̃ſcere
vires earūdē: nec bñ ſoluit Bur. motiuū poſtillator' dicēs te
tragrāmatō a moyſe ibi ſcꝑtū: nō a deo dictū: nā ſi moyſes ve
re refert ꝟbū ⁊ factū dñi hr̃ ꝓpoſitū: ſi aūt abrae nomen tetra/
grāmatō nō exp̄ſſit falſe refert moyſes ⁊ ſcribit: qđ nō eſt dicē
dū. vñ Bur. alit̃ exponēdo īnoluit ſe ſup̄ correct'. iij. ca. hui⁹:
quō ſub noīe illo fiūt mirabilia ⁊c. q̄ q̃ ꝟa ſint ⁊ vtilia pt3 ibi
dē. ¶ In eo. ca. cū poſtillator defectū eloq̄ntie moyſi expone/
ret vocis gracilitatē: Bur. ex lr̃am fingit fuiſſe aliquā carnis
ſuꝑfluitatē in labijs moyſi excreſcētē / qđ videt̃ fictū: nec valet
argumētū ei⁹ ꝯtra poſtillatorē factū ex eo qđ dicit̃ Deut. j. et
xxxj. Quō moyſes locut⁹ eſt corā oī multitudine / vt dicit poſtil
latorē gracilitatē vocis finxiſſe: nā reuera docētibus ſepe dat
de⁹ gr̃am et donū lingue qđ natura negauit: iux̃ illđ: Api os
tuū ⁊ īplebo Pſ. lxxx. b. ⁊ illđ. Dñs dabit ꝟbū euāgeliçātib⁹
Pſ. lxvij. c. Et. ſ. dicit̃: Loquētē ⁊ mutū q̊s fecit: nōne ego:
Potuit igit̃ moyſes loq̄ vniuerſo pplo intelligibilit̃ gracili/
tate voc' nō obſtāte: nec illa gracilitas ficta eſt ꝓut dicit Bur.
q2 ponit̃ in glo. interli. ſuꝑ ꝟba īpeditioris lingue. ſ. iiij. ca.
ponit̃ etiā hoc diſputatiue ꝑ btm̃ Aug'. in glo. margi.

Glo. ordi.

Ca. VII

Dixitq̃ dñs ad moyſen ⁊c.
a ¶ Ecce cōſtitui te deū ⁊c.
Aug⁹. Notandū ꝙ cū ad pplm
mitteretur non ei dictū eſt: Ecce dedi te
deum pplo: ⁊ frater tuus erit tuus pro
B pheta: ſed frater tu⁹ loquet̃ tibi ad po/
pulū. Dictū eſt etiā: erit os tuū / ⁊ tu illi
in his que ad deū nō dictum eſt / tu illi
q̄re deus. Pharaoni aūt dicit̃ moyſes da/
tus deus ſm analogiā: ꝓpheta moyſi
aaron: ſed ad pharaonē hic inſinuatur
nobis ea loqui / ꝓphetas dei que audi/
unt ab eo: nihilq̃ aliđ eſſe ꝓphetā dei:
niſi enūciatorē verboꝝ dei hoībus: qui
deū vel nō pñt / vel nō merent̃ audire.
¶ Greg. Aliqñ de⁹ nuncupatiue: Ali
qñ eſſentialiter dicit̃. Nuncupatiue vt
hic: cōſtitui te deū pharaonis. Et alibi.
.b. Applica illuz ad deos: Et alibi: Deus ſtetit in ſynagoga deo
.a rū ⁊c. Eſſentialiter ſicut hic: Ego ſum deus abraā ⁊ deus iſa/
ac / deus iacob. Quod volens paulus diſcernere ait: Ex qui/
bus chriſtus ſm carnē natus eſt: qui eſt deus bñdictus in ſe/
cula. Nuncupatiue enim dicit̃ deus inter oīa. Eſſentialiter
aūt ſuꝑ oīa: vt ſe oñderet chriſtū naturaliter deū / nō tm̃ deū / ſz
deū ſuꝑ oīa eſſe memorauit. Iuſtus enī quilibet deus eſt / ſed
inter oīa: quia nūcupatiue. chriſtus aūt ſuper oīa: q2 natura
alit̃ liter deus. b ¶ Sed ego indurabo ⁊c. Aug⁹. Aſſidue di
cit deus: Indurabo cor pharaonis: ⁊ velut cauſam infert / cu
hoc faciat. Indurabo cor pharaonis: ⁊ implebo ſigna mea et
portēta mea ī egypto / tāq̃ neceſſaria fuerit obduratio phara
onis: vt ſigna multiplicarent̃ vel implerent̃. Vtitur ergo de⁹
bñ cordibus malis ad id quod vult oſtēdere bonis ⁊ quod fa/
cturus eſt bonis. Et q̃uis cuiuſcūq̃ cordis ī malicia qualitas
.i. quale cor habeat ad malū / ſuo fiat vitio qđ inoleuit ex arbi
trio: ea tñ qualitate mala vt huc moueat̃ vel illuc: Tū ſiue huc
ſiue illuc male mouet̃ / cauſis fit quibus animus hoīs ꝓpellit̃ /
q̄ vt exiſtant vel nō / nō eſt in hoīs poteſtate: ſed veniūt ex oc/
culta ꝓuidentia dei iuſte ⁊ ſapienter oīa que creauit diſponē/
tis ⁊ adminiſtrantis. Vt ergo tale cor haberet pharao / ꝙ pa/
tientia dei nō moueret̃ ad pietatē: ſed potius ad īpietatē vitij
propꝛij

Ca. VII.

Dixitq̃ dñs ad moyſen: a
a ¶ vt q̊cq̊d volueris p̄cipias ei: ſicut de⁹ imꝑat creature ſue: ſcti enī adoptione dij ſūt q̃uis non natura. ¶ nuncupatiue.
a Ecce cōnſtitui te deum pharao/ b
¶ interpres.
nis: et aaron frater tu⁹ / erit ꝓphe c
ta tuus. Tu loq̄ris oīa que mā/
do tibi: ille loquet̃ ad pharaōez:
a ¶ mundi concupiſcentia.
vt dimittat filios iſrael de terra
a ¶ oſtēſis ſignis ⁊ portētis vel q̃ durū ſit demonſtrabo. b ¶ ita. ſ. c ¶ vel implebo.
b ſua. ſz ego idurabo cor ei⁹ ⁊ mul d e

Nico. de lyra

a Dixitq̃ dñs ad Ca. VII
moyſen. Poſtq̃ moyſes ⁊ aa D
ron monuerāt pharaonē ꝟbis: Diuiſio
Hic cōſeq̄nt̃ deſcribit̃ eiuſdē monitio
in mirabilibus ſignis. ⁊ primo deſcri/
b bit̃ hui⁹ monitiōis īpoſitio. ⁊ ſcđo exe/
cutio / ibi: Ingreſſi itaq̃. Circa p̄mū di
c cit̃ ſic: b ¶ Ecce ꝯſtitue te deū ⁊c.
nō dicit deū abſolute: ſed pharaonis: Moyſes
q2 deitas nō eſt cōicabilis creature: tñ quō deus
aliq̄ ſimilitudo ⁊ ꝑticipatio ipſius bene pharaōis
cōicat̃ ei / ſicut dr Pſ. lxxxi. b. Ego dixi
dij eſtis. Qđ exponēs ſaluator Ioh. x
illos ad q̊s fact⁹ eſt ſermo dei dixit de
os: ⁊ eodem mō. ī. xxij. Applicabit̃ ad
d deos. i. ad iudices ⁊ hoc mō moyſes di
e ctus eſt hic de⁹ pharaonis. i. potēs ſuꝑ
eū in plagis dei ꝟtute ⁊ ei⁹ iudicio in/
fligēdis. Sciēdū tñ in ꝙ hebreo habet̃
Conſtitui te eloym pharaonis: quod nomen ſm ꝓprietatem
hebrei ſermonis eſt pluralis numeri / ſicut patet in duabus au
ctoritatibus preallegatis in quibus ponitur hoc nomen elo/
ym: ſicut hic. et tranſfertur in plurali numero: et ideo tranſla/
tio noſtra eſſet magis ꝓpria ſi haberet ſic: Ego conſtitui te de/
os pharaonis: id eſt tm̃ timendū ⁊ amplius q̃ illos quos co/
lit tanq̃ deos: q2 non poterant euz ſic affligere ſicut moyſes.
hoc autē dixit dominus moyſi vt eſſet conſtans coram phara/
one. c ¶ Et aaron frater tuus / erit ꝓpheta tuus ⁊c.
Propheta aliquādo accipitur proprie: ⁊ ad hoc requiritur ꝙ
habeat reuelationē a deo. Vñ dicitur. j. Reg'. ix. b. Qui ho/
die dicit̃ ꝓpheta / olim appellabat̃ videns. Aliqñ accipitur lar Propheta
ge ꝓ eo qui verba dei denūciat vel exponit: licet ea nō habeat
a deo īmediate: ⁊ talis magis ꝓprie dicitur interpres vel ꝓlo/
cutor: ⁊ hoc modo dicit̃ hic aaron ꝓpheta: ad quod deſignan/
dum dicitur: Propheta tuus / et nō dicit̃ prophete dñi. Hoc
autē dictū eſt moyſi: q2 dixerat ſe excuſando / En incircūciſus
labijs ſum. Sciēdū tñ ꝙ licet aaron nō dicat̃ ꝓprie ꝓpheta ex
iſto loco: aliunde tñ pōt dici: q2 habuit reuelationē a deo im/
mediate: vt dictū ē. ſ. iiij. ca. d ¶ Sed ego indurabo ⁊c.
Qualiter aūt deus ſit cā induratiōis: dictū eſt. ſ. iiij. e ¶ Et
multiplicabo ſigna ⁊c. i. oſtēſiōe digna ꝓpt̃ magnitudinē

 ⁊ multitudinem

E ¶ ꝓprij fuit: ꝙ vero ea facta ſunt qbus cor ſuo vitio tā malignū reſiſteret iuſſionibus dei: hoc eſt eniꝫ qḋ dicit/induratū: quia nō flexibiliter cōſentiebat: ſed inflexibiliter reſiſtebat: diſpen/ſationis diuine fuit/qua tali cordi euidēter iuſta pena paraba tur/qua timētes deum corrigerent. ꝓpoſito enim lucro (ver/bi gratia) ꝓpter qḋ homicidiū cōmit/tatur: aliter auarus/aliter pecunie cō/temptor mouet. ille.ſ.ad facinus ꝑpe/trandū: hic ad cauendū. Lucri tamē ꝓ poſitio in eorūꝫ poteſtate nō fuit. Ita cauſe veniūt malis/que nō ſunt in eo/rum poteſtate: ſed hoc de illis faciūt: q̄les iam inuenerunt factos ꝓprijs vi/tijs ex ꝓpria volūtate. Poteſt ꝛ ſic ac cipi: Indurabo.i. ꝙdurū ſit demōſtra bo. a ¶ Erat āt moyſes octo. ꝛc. Stra. Propter circūciſionē.ſ. q̄ octa/ua die celebrari iuſſa eſt: eandē eni ſi/gnificationē habet octogenarius ꝙ ꝛ octonarius infra eū minor. Erat aūt moyſes octo. an. Quādo moyſes ꝛ aaron locuti ſunt ad pharaonē: moy ſes erat octogenarius: aaron vero octo gintatriū annorū: q: lex ꝑ p̄dicatores ad gentes oblata: circūciſionē ſpūalem docuit: ꝛ ipſi ꝑfecte mundari ſtudebāt ꝛ ſic fidem ſctē trinitatis predicabant. b ¶ Et aaron oct. Gilber. Quia ve rus montan⁹.i.chriſt⁹ verā circūciſio/nē in ſe octaua die reſurrectiōis imple uit: ꝛ fide trinitatis triūphato diabo/lo mundū repleuit. c ¶ Cuꝫ dixerit vobis ꝛc. Aug⁹. Hic non erat opus voce ꝓ cuius gracilitate videbat moy ſi datus aaron: ſed virga erat ꝓijcien/da vt draco fieret. Cur hoc ergo moy/ſes ipſe nō fecit: niſi q: mediatio aaron inter moyſen ꝛ pharaonem magne fi/dei figurā gerit. Hoc quoq̄ notandū qḋ ſcriptū eſt: Proiecit aaron virgam ſuaꝫ/forte ſi dixiſſet: proijce virgā: nul la q̄ſtio eſſet. qḋ vero addidit ſuā/cū eaꝫ moyſes dederit/nō fruſtra forſitan di ctum eſt: an erat vtriꝗ illa virga cōis: vt cuiuſlibet eorꝫ diceret. ¶ Strab.

Myſtice f Uirga moyſi/chriſtū ſignificat/q̄ ex re gali ſtirpe carnē ſumpſit. Un̄ eadē vir ga in colubrū cōuerſa: oēs virgas ma

26.q.5.c. nec mirū leficiorꝫ deuorauit: q: mors chriſti mor tē nr̄amꝫ ſumpſit. ¶ Orige. Apl's di cit.i. Cor.xiij.a. Emulamini meliora dona alias ſp̄ualia magis aūt vt ꝓphe tetis. Temptemus ꝛ nos emulationē bonorꝫ ſuſcipere/a dn̄o vero plenitudi nē muneris expectare. Pro hoc eniꝫ dicit Ps.lxxx.b. Aperi os tuū ꝛ iple/bo illud. Pro illo vero punge oculū: et ꝓducit lachrymā punge corꝫ: ꝛ ꝓducit ſenſum. Puto ergo ꝙ moyſes ad egyptū veniēs ꝛ virgam fe rens qua caſtigat ꝛ verberat egyptū.x.plagis.lex dei ſit/qua mundū.x.plagis.i. decē mādatis decalogi corripiat et emen/det. Uirga qua hec gerunt ꝛ egyptus ſubigit/ꝛ pharao ſupe rat/crux chriſti eſt: ꝑ quā mūd⁹ ꝛ ꝑnceps mūdi ſuperat.i.dia bolus cū ꝑncipibus ꝛ ꝑtātibus. Uirga ꝓiecta fit draco vl' ſer pens/ꝛ deuorat egyptiorꝫ magorū ſerpētes. Serpens vero ꝓ ſapia vel prudētia poni ſolet. vn̄: Mat.x.b. Eſtote prudētes ſicͭ ſerpētes ꝛc. Et Gen̄.iij.a. Serpēs erat prudentior cūctis aialibus ꝛc. Crux ergo chriſti cuius p̄dicatio ſtulta videbat: quā moyſes.i.lex cōtinet: ꝑm illud Joh.v.g. De me enim ille ſcripſit: poſtꝗ in terra ꝓiecta eſt.i.ad fidē hominū venit: con/uerſa eſt in ſapientiā: ꝛ in tantā que omnē ſapientiā egyptiorꝫ .i.huius mūdi deuoraret. Intuere eni quō ſtultā fecit de⁹ ſa/pietiā hui⁹ mūdi. Poſtꝗ māifeſtauit xp̄m crucifixū eē dei vir tutē ꝛ ſapientiā: ꝛ vniuerſus iam mūdus cōprehenſus eſt ab eo: q̄ dixit.i. Cor.iij.d. Cōprehēdā ſapiētes ī aſtutia eorꝫ ꝛc. d ¶ Tulitꝗ aaron ꝛc. Iſid. Tulitꝗ virgā coram pharao/ne et ſerpēs facta deuorauit ſerpētes egyptiorū: ſignificās ꝙ verbū caro fieret: ꝛ ſerpētes diri veneni vacuaret per remiſſi onem peccatorū

a ¶ minora. b ¶ maiora.

tiplicabo ſignā ꝛ oſtētā mea ī tra

¶ induratus.

egypti: ꝛ nō audiet vos. Immit/

¶ potentiam: vel filium.

tamꝗ manū meā ſup egyptum ꝛ

¶ quos in agone huius mundi exerceo.

educam exercitū et populū meū/

a ¶ qui deū vidēt nō debent remanere in te nebris. b ¶ cōtra pharaonē facta.

filios iſrael de terra egypti/per

a ¶ quaſi miſedia eſt qḋ putat ira: vt.ſ. ſciāt egyptij q: ego ſum dn̄s. ¶ experimēto hoc.

iudicia maxima. Et ſcient egy/ a

ptij ꝙ ego ſum dn̄s qui extende

a ¶ quam diu ꝓtraxi. ¶ potentiā. b ¶ fi/lios tenebrarum.

rim manum meā ſuper egyptū: ꝛ eduxerim filios iſrl' de medio eo/rū. Fecit itaꝗ moyſes ꝛ aaron: ſi

¶ vel perat.

a cut p̄cepit dn̄s/ita egerunt. Erat b autē moyſes octoginta annorū:

b et aaron octogintatrium: quādo locuti ſunt ad pharaoneꝫ. Dixit

c ꝙ dn̄s ad moyſen ꝛ aarō: Cū di/ c xerit vobis pharao/oſtendite ſi/

¶ crucem.

gna/dices ad aaron: Tolle vir/ d e

a ¶ in fide audientiū.

gam tuā et proijce eam corā pha

¶ ſapientiam.

raone: ac vertatur in colubrum. Ingreſſi itaꝗ moyſes ꝛ aarō ad f pharaonē: fecerūt ſicut p̄ceperat

d domin⁹. † Tulitꝗ aaron virgam g coram pharaone et ſeruis eius:

a ¶ hoc eſt primū ſignum. ¶ predicatio cru cis ſtulta videbat: ſed poſtꝗ venit ad fidem hominū ſapiētia intelligit.

e que verſa eſt in colubrum. Uo/ h

f cauit autem pharao ſapientes

onem peccatorū. Uirga eſt eni verbū directū/regale/plenum G poteſtatis: inſigne imperij. Uirga ſerpēs facta eſt/ qm̄ q̄ erat filius dei ex deo patre natus/factus eſt filius hominis ex vir/gine natus: qui q̄ſi ſerpēs exaltatus in cruce/medicinā vulne ribus infudit humanis: vn̄ Joh.iij.b. Sicut moyſes exalta/uit ſerpentē in deſerto ꝛc. Uirga eni moyſi in dracone verſa: magorū abſor buit virgas: ꝛ chriſtus poſt glorie ſue dignitatē factus obediēs vſq̄ ad mor tem. Per ipſam mortē carnis conſum/pſit aculeū mort: ꝑm illḋ Oſee.xiij.d Ero mors tua o mors ꝛc. e ¶ Que verſa eſt ꝛc. Lex moyſi quaſi inſipi/da erat vt virga: ſed verſa in colubrū: id eſt in ſpiritualē intelligentiā potabi lis effecta eſt ꝛ delectabilis. f ¶ Uo cauit aūt pharao ꝛc. Sciēdū quia vl' diabolicis figmētis ſpectantiū ocu/los deludebāt: vt res ī ſua natura ma ¶ nentes aliud

Nico.de lyra

⁂ et multitudinē ipſorꝫ. a ¶ Et ſci ent egyptij: q: ego ſum dn̄s qui extende. ma mea ſup egyptū ꝛc. Per experientiā plagarū q̄s infligam eis. b ¶ Erat autē moyſes.lxxx. anno x: ꝛ aaron.lxxxiij.an. q̄n lo cu.ſunt ad pha. Hoc dicit ad oſtē/dendū ꝙ nō mouebant ex paſſiōe iuue nili: ſꝫ ex magna maturitate. c ¶ Cū dixerit vobis pha. oſten. ſigna. diuine ꝟtutis declaratiua: q: aliter re putaret eos mēdaces niſi de ſua lega/tione poſſent ſigna oſtēdere. d ¶ Di ces ad aaron. hoc aūt factū eſt quia moyſes diu fuerat abſens de egypto: iō credere poterāt egyptij ꝙ tunc fuiſ/ſet imbut⁹ magicis artibus: et ideo ſi manu ſua ꝓieciſſet virgā que verſa eſt in colubrū: potuiſſent hoc iputaſſe ma gicis artib⁹: ſed aaron in iuuētute mā ſerat in egypto vbi artes magicas ad diſcere nō potuiſſent niſi devoluntate ꝛ ſcitu egyptiorꝫ: ꝛ ideo nō poterāt eū ita ſuſpectū habere. e ¶ Tolle vir/ h gam tuā et proijce ea co pha. ac verta. in colu. Iſta virgo aliq̄n dicī tur virga dei: quia de p̄cepto dei fuit apportata in egypto: ꝛ quia in ea fie/bant ſigna virtutis dei oſtenſiua. Ali/quādo dicit virga moyſi: Tum quia eaꝫ tenebat moyſes quādo dn̄s appa ruit ei in rubo: Tum q: moyſes in ea fecit multa ſigna. Dicit etiā aliq̄n vir ga aaron/vt hic ptꝫ: quia in ea per ma num aaron facta ſunt ſigna aliqua. f ¶ Ingreſſi itaꝗ moyſes et aa/ron ad pha. Hic cōſequēter deſcribit p̄dicte monitionis ex/ecutio/cum dicit: Ingreſſi itaꝗ: cōſtanter ad exequendū dei mandatū. g ¶ Tulitꝗ aaron virgā corā pharaone ꝛ ſeruis eius: vt videret manifeſte ꝙ nō erat factū moyſi/cui artē magicā imponebāt. h ¶ Que verſa eſt in colubrū: nō ꝑm apparētiā tm̄ ſicut virge magorꝫ/vt dicet infra: ſed ꝑm veritatē. Cōuerſio eni virge aaron que facta eſt ad declaratio nem diuine virtutis debuit eſſe diſſimilis cōuerſioni virgarū ipſorꝫ magorꝫ: nō ſolū q̄tum ad virtutē facientē: ſed etiā quan tum ad rei facte veritatē. i ¶ Uocauit aūt pha. ſapie.i. phos: quia qui modo dicunt philoſophi: antiqtus ſapientes vocabant. Pythagoras eni primus fecit hanc nois mutatio nē/cū eni arrogantiſſimū ſibi videret ꝙ ſe diceret ſapientē: in ⁂ quiſitus de ſua c ⁂ g ¶ Tulitꝗ aarō vir. ſuā ꝛc. Per vgā doctria ſigni/ficat: eo ꝙ antiqtus in ſignū doctrine a doctoribus portabat b ¶ Que verſa eſt in colu. verū ꝑm Aug⁹. ꝛ iō ꝑ hācvir gam ſignificat doctrina ſacra q̄ merā continet veritatē. Per virgas aūt magorꝫ que verſe ſunt in dracones non veros ſed apparentes tantū: ſignificant doctrine falſe et ſuperſtitioſe. ⁂ Sed deuorauit

nentes aliud viderent. Vel ſm Aug. Demones quãuis mali naturã ſuam nõ amiſerũt. Ideo dum ꝑ incantationē eoꝝ maleficii aliqd efficere conant/diſcurrũt per mundũ: ⁊ ſubito ſemina eorũ de qbus hoc agit afferũt. Sicq; ex illis ꝑmittente deo nouas rerũ ſpecies ꝓducunt. a ¶ Similiter. In prima plaga dicit cũ aqua vertit in ſanguinē ⁊ in ſcda cũ rane ebuliũt: ⁊ i tertia cuʒ ſcyniphes ingruũt: in quarta cũ cynomia educit: in qnta cuʒ manus dñi fit ſuper pecora egyptioꝝ dicunt ſimilia. b ¶ Dracones. Apotoy dorce dicũtur. i. videre: qꝛ vidēt acutius ceteris aĩalibus. c ¶ Sed deuorauit ⁊c. Augꝰ. Si dictũ eſſet. Abſorbuit draco aaron virgas eoꝝ. Intelligeret verus draco aarõ fantaſtica figmēta nõ abſorbuiſſe/ ſed virgas. Hoc enĩ potuit abſorbere qd̄ erant/nõ qd̄ videbãtur ⁊ nõ erant. Sed qꝛ dixit abſorbuit virga aaron virgas illorũ: draco potuit abſorbere ṽgas nõ virga: ſed eo nomine dicta eſt res vñ verſa eſt: qꝛ in id etiã reuerſa eſt. Ideo hoc vocari debebat qd̄ ꝑncipaliter erat. Quid ergo dicẽdũ ē de virgis magoꝝ: An veri dracones facti fuerãt: ſʒ ſimili rõne virge dicant: An potiꝰ videbant eſſe/ qd̄ nõ erant ludificatione venefica: Cur ḡ ex vtraq; ꝑte virge dicũt ⁊ dracones: vt de figmēt illꝰ nihil differat loquẽdi modus: Sʒ mõſtrare difficile eſt. Qm̃ etiã ſi veri dracones facti ſunt ex virgis magoꝝ: nõ fuerunt tñ creatores draconũ nec magi/nec ãgeli mali qbꝰ miniſtris illa fiebãt. Inſũt enĩ rebꝰ corꝑeis ꝑ oĩa elemẽta mũdi q̃dã occulte ſeminarie rõnes/ qbꝰ cũ data fuerit oportunitaſ tꝑalis atq; cauſalis/ ꝓrũpũt i ſpẽs debitas ſuis. ſ. modis ⁊ finibꝰ. Nec dicunt q̃ faciũt iſta aĩalium creatores: ſicut nec agricole ſegetũ vel arboꝝ vel hmõi/ quãuis ꝑbeant quaſdã viſibiles oportunitates et cauſas naſcẽdi. Qꝛ autē iſti faciũt viſibilr: hoc angeli inuiſibilr. Deꝰ vo ſolꝰ creator eſt verꝰ: q̃ cauſas ipãs ⁊ rõnes ſemĩarias rebꝰ inſeruit. d ¶ Induratũq; ē ⁊c. Indurauit deꝰ cor pharaonis: qꝛ diabolũ ita indurauit poſt pctm̃: vt pnĩe cõpũctiõe nũq̃ emolliat: ſicut in Job. xlj. c. dr. Cor eiꝰ ĩdurabit q̃ſi lapis.

☞ Ecce egrediet

⁊ maleficos: et fecerũt etiam ipſi ᵃ ᵇ
per incantationes egyptias et
¶ demonum.
ᵃ arcana quedam ſimiliter. Proie ᶜ ᵈ
cerũtq; ſinguli virgas ſuas: que
¶ aſtutias mundi. ¶ minores ſerpentes: ſpeciē ſcʒ pro ſpecie poſuit.
ᵇ verſe ſunt in dracones: Sed de- ᵉ
¶ crux chriſti qui eſt ſacerdos in eternum.
¶ ſapientia mundi que inimica eſt deo: Romano. viij. b.
uorauit virga aaron ṽgas eorũ.
ᵈ Induratũq; eſt cor pharaõis/ et ᶠ
nõ audiuit eos ſicut ꝑceꝑat dñs.
Dixit autē dominꝰ ad moyſen: ᵍ

Nico. de lyra

B ⁂ quiſitꝰ de ſua cõditiõe nõ rñdit ſe eſſe ſapientē ſed phm. i. ſapiẽtie amatorē. a ¶ Et maleficos. i. magicis artibꝰ imbutos. b ¶ Et fecerũt etiã ipi ꝑ incã. egy. licet fierẽt virtute demonũ: vocant tñ egyptiace: Tũ qꝛ i egypto docebant: Tũ qꝛ egyptij talibus vtebant. c ¶ Et arcana q̃dã ſilr: qd̄ dicit: Tum qꝛ tales incãtationes in ſilẽtio ꝓferunt: Tuʒ qꝛ effectus earũ ex virtute occulta ꝓcedũt. Iſti aũt talia faciẽtes fuerũt iãnes ⁊ mãbres: vt dicit Apls. ij. ad Timoth. iij. b Sicut iamnes ⁊ mambres reſtiterũt moyſi ⁊c. d ¶ Proiecerũtq; ſinguli ṽgas ſuas que ver. fue. in dracones. nõ ſm veritatē ſed ſm apparentiã tm̃ vt videbit. e ¶ Sed deuorauit vir. aaron vir. eoꝝ. et illud fuit ſecũdũ ſignũ. Dicũt aũt doctores catholici ꝙ iſta deuoratio fuit anteq̃ ṽga aarõ rediret ad naturã ṽge: qꝛ ṽge nõ cõpetit deuorare ſʒ magis ſerpenti. vocat tamē virga licʒ tunc eſſet ſerpẽs: quia prior eius natura erat virga ⁊ qꝛ ſerpens ille erat reducẽdus ad naturã virge. Hebrei aũt magis innitẽtes littere dicũt ꝙ fuit poſtq̃ illa redierat ad naturã virge: qꝛ dicit ſic in textu: Deuorauit virga aaron ⁊c. Certũ eſt autē ꝙ vtroq; modo potuit fieri: qꝛ illud fuit factũ diuina virtute que pōt indifferẽter quodlibet corpus maxime corruptibile in aliud cõuertere: licet dubitẽt aliqui eodē modo de corpore celeſti: dicẽtes ꝙ nõ poteſt etiã diuina virtute in corpus corruptibile cõuerti: hoc tamen diſcutere nõ eſt preſentis negocij. Qꝛ autē dicit ꝙ deuoratio virge nõ competit: verũ eſt ꝓprie loquẽdo: qꝛ deuorare pertinet ad vim nutritiuam. tamē ſimilitudinarie ⁊ large loquẽdo ꝯuenit rei inanimate: ſicut dicit ꝙ ignis deuorat ligna: ⁊ hoc modo potuit dici de virga aaron ſi aliquid fuit conuerſum in ipam poſtq̃ redierat ad naturã virge ſm dictũ hebreorũ: primus tamē modus dicendi videtur ꝓbabilior. f ¶ Induratũq; eſt cor pharaonis et nõ audi. eos ſicut ꝑce. dñs quia imputauit factũ illud artibus magicis. Ad maiorē intellectum predictoꝝ querit vtrũ virtute demonũ qua magi vtuntur potuit fieri conuerſio virgarũ in dracones: ⁊ videt ꝙ nõ: quia aut hoc eſſet ſm veritatē aut ſm apparentiã tm̃: non primo modo quia materia corporalis nõ ſubeſt virtuti demonis quantũ ad tranſmutationē ipius ad formã: ſm ꝙ dicit Augꝰ. iij. de trinita. dicens: Non eſt putandũ iſtis tranſgreſſoribus angelis ad nutũ ſeruire hanc viſibiliũ rerum materiã/ſed ſoli deo. Nec ſcd̄o mõ: qꝛ ſẽſus naturalit ⁊ ordĩe nature immutat a ſenſibilibus: ſed demõ vel angelus nõ poteſt ꝓpria virtute nature ordinē immutare: qꝛ tunc poſſet facere vera miracula/qd̄ eſt falſum: ergo ⁊c. Rñſio/ virtute demonũ nõ potuerunt cõuerti virge in dracones ſm veritatē. Cuius ratio eſt: qꝛ in compoſitis ex materia et forma/materia nõ fit per ſe nec forma/ ſed totum compoſitũ ⁊ ideo totũ tranſmutat in totum: vt ex toto aere fit totus ignis: quãdo aer cõuertitur in ignem: vt dicit in libro de generatiõe. effectꝰ autē aſſimilat agenti ⁊ in ipſo preexiſtit ſaltē virtualiter: et ideo compoſitũ ex materia et forma naturali nõ poteſt ꝓduci niſi ab agente cõpoſito ex materia ⁊ forma: vel niſi habeat totũ compoſitũ ĩ virtute ſua. angelus autē eſt forma ſimplex nõ habens materiã partē ſui: nec etiã habet eam in virtute ſua: ſed ſolus deus poteſt eam ꝓducere: ⁊ ideo virtute demonis nõ poteſt aliqd̄ compoſitũ ex materia et forma ꝓduci: licet in eo remanſerint naturalia integra. conuerſio autē virge in ſerpentē includit compoſitũ ex materia ⁊ forma naturali ꝓductione: ergo ⁊c. Potuit tamē predicta cõuerſio fieri ſm apparentiã: quia licʒ materia corporalis nõ ſubijciatur virtuti angelice q̃tum ad trãſmutationē predictã: ſubijcitur tamē ei quantũ ad motũ localē vt ab omĩbus concedit. ⁊ ideo demones ꝓpria virtute dimiſſi potuerũt virgas a magis ꝓiectas per motũ localem imperceptibiliter ſenſui humano tollere: ⁊ loco earum ſerpentes aliunde apportatos vl ibidem generatos nõ virtute demonis ſed agẽtis naturalis (ſicut dicetur infra) ſupponere. Videmꝰ enĩ ꝙ aliqui mimi per ſubtilitatē manuum ⁊ localem motum aliqua ſic tranſmutant ꝙ homines nõ percipiũt: ⁊ multo fortius demones quoꝝ ſubtilitas ⁊ celeritas in motu locali maior eſt quaſi incõparabiliter hoc poſſunt ⁊ multa maiora. Item quia abeuntibus ſenſibilibus remanẽt fantaſie ⁊ imaginationes/ vt dicit. ij. de anima: inde eſt ꝙ ex motu locali formarũ ſenſibiliũ remanentium in virtute fantaſtica cum humoribus in qbus ſunt vt in ſubiecto apparẽt aliqua que nõ ſunt. Unde dicit phus lib. de ſom. et vigi. ꝙ deſcẽdente plurimo ſanguine ad principiuʒ ſenſitiuum: ſimul deſcẽdunt forme imaginate: ⁊ ſic videntur aliqua que nõ ſunt: ſicut accidit ſomniãtibꝰ: et iſto modo poſſunt demones cõmouere humores interiorũ ſenſuum ⁊ exteriorũ: et ſic poſſunt ad organa ſenſuum aliquas formas reducere/ac ſi venirent ab extra: nõ ſolum in dormientibus ſed etiã vigilantibus: ⁊ ſic videntur eis aliqua eſſe extra que tamē nõ ſunt: et hoc modo poterant facere ꝙ viderẽtur virge conuerſe in dracones: ⁊ tamen de hoc nihil eſſet extra ſm veritatem. Tertiũ autem modum addunt aliqui dicentes/ ꝙ demones per motum localem poſſunt applicare actiua naturalia paſſiuis: ⁊ ſic frequẽter effectus naturales/ ſicut applicatis lignis ad igneʒ per manũ hominis generatur ignis in materia lignorum: illa tamen generatio eſt ab igne ſicut ab agente proprio: ab applicante ligna miniſterialiter tm̃: ſed licet hoc ſit verum/ tamē nõ habet locum in propoſito: quia licet ex virgis poſſent generari ſerpentes per agens naturale: hoc tamē eſſet per multas tranſmutationes ⁊ longo tempore ⁊ non ita ſubito. Poterant tamen demones materiam exiſtentem in propinqua diſpoſitione ad formam ſerpentis ſupponere proprio actiuo: ⁊ ſic cito generarentur ⁊ in loco virgarum per demones ſupponerẽt. Ex ꝑdictꝭ ptʒ ad illud qd̄ obijciebat: qꝛ ꝑ modos ꝑdictos demões ñ trãſmutãt materiã ad formã naturalē: nec mutãt nature ordinē. g ¶ Dixit aũt dñs ad moyſen. Premiſſa regꝭ monitõe: Hic ꝯſequẽter deſcribit inflictio pene: ⁊ ⁂ diuidit in decē

Phus

Phus

Phus.

Diuiſio

⁂ e ¶ Sed deuorauit virga aarõ virgas eorũ. Per qd̄ ſignificat ꝙ doctrina ſacra condemnat doctrinas falſas ⁊ ſupꝑſtitioſas: ⁊ quicq̃d in doctrinis alijs ſibi cõtrariũ reperit.

Allego.

⁂ Percuſſit aquã

a ¶ Ecce egredietˀ ⁊c. Orige. Primo
E ☞ quidẽ non intrat moyſes ad pharaonẽ:
Moralit ſed occurrit ei exeũti ad aq̃s: poſtea ꝟo
intrat: poſt hec nec intrat/ ſed accerſitus
accedit: qꝛ ſiue nobis in ꝟbo dei ⁊ aſſer
tione religionis certamen eſt cũ pharao
ne: ſiue obſeſſas ab eo aĩas eripere cona
mur: ⁊ eſt in nobis in diſputatiõe lucta/
men: nõ pꝛima fronte ingredi debemus
ad vltima queſtionũ loca: ſed occurendũ
eſt nobis aduerſario: ⁊ ad aquas ſuas.
i. auctoꝛitates gentiliũ philoſophoꝝ: vt
ipõs pꝛimo arguamus et erraſſe docea/
mus: deinde ingrediendũ ad interioꝛa
Mat.12.c certaminis. Dicit enim dñs: Niſi quis
pꝛius alligauerit foꝛtẽ: nõ põt intrare in
domũ eius ⁊ vaſa eius diripere. Pꝛius
ergo ligãdus eſt foꝛtis/ ⁊ queſtionũ vin
††.8.a culis cõſtringẽdus/ ⁊ ita introeundũ ad
diripiẽda vaſa/ ⁊ liberãdas aĩas: quas
deceptione ⁊ fraude poſſederat. Quod
cũ ſepius fecerim⁹ ⁊ ſteterim⁹ cõtra ipm
ſuccincti. ſ. lũbos in veritate: et ſtãtes in
dño ⁊ viriliter agentes: artifex antiqu⁹
⁊ callidus victũ ſe ſimulabit ⁊ cedere: vt
negligentioꝛes nos faciat ad certamen.
Penitẽtiã quoq ſimulabit: de ꝑcabitur
nos diſcedere/ ſed nõ longe vult nos ali
qua parte ſibi eſſe vicinos. Sed niſi ab
eo longius recedamus/ ⁊ mare tranſea/
mus: ⁊ dicamus cogitatione locutiõe et
opere: q̃tũ diſtat oꝛtus ab occidente: tm̃
fecit a nobis iniquitates nr̃as/ ſalui eſſe
non poſſumus. Oꝛemus ḡ miſericoꝛdiã
dei: vt ⁊ nos eripiat de terra egypti/ de
poteſtate tenebꝛarũ: ⁊ pharaonẽ cũ exer
citu ſuo tãq plumbũ demergat in aqua
†.15.a vehemẽtiſſima. Nos aũt aũt liberati cũ
gaudio ⁊ exultatione hymnũ cantemus
dño. Glorioſe enĩ honoꝛificatus eſt ⁊c.
b ¶ Ecce ꝑcutiã virga ⁊c. Iſid. Pla
ge in egypto coꝛpaliter geſte ſunt: ſed in
nobis ſpũaliter geruntˀ. Egyptus enĩ ſe
culi foꝛma eſt. c ¶ Aquã fluminis ⁊
ver. ⁊c. Stra. Aqua in ſanguinẽ verſa
mũdanã ſapientiã ſignificat: in qua oĩs
q̃ mãſerit necatˀ ſicut in ſanguine piſcis.
Mũdana enĩ ſapientia ſtultũ putat deũ
ꝓ hoĩbus moꝛi. huic ergo quicũq adhe/
ſerit viuere non poterit. ¶ Orige. Aq̃
fluminis vertitˀ in ſanguinẽ: cui hebꝛeo/
rũ pueros tradiderãt necandos: vt au/
ctoꝛib⁹ ſceleris poculũ redderet ſangui/
nis: ⁊ cruoꝛem polluti gurgitis quẽ par
ricidali cede maculauerant potando ſen
Allego. tirẽt. Allego. quoq aque egypti/ erra/
†De cõſe. tica ⁊ lubꝛica philoſophoꝛum dogmata
diſ.2.c.re ſunt: que paruulos ſenſu ⁊ intelligentia
uera.ꝟ. deceperunt. at vbi crux chꝛiſti lumen ve
currebãt ritatis oñdit: neci ſuoꝝ in penas/ ⁊ rea/
Mat.23.d tũ ſanguinis exiguntˀ. vñ: Omnis ſan/
guis qui effuſus eſt ſuꝑ terrã requiretˀ a
Myſtice generatõe hac. d ¶ Que ꝟſa eſt ⁊c.
Crede in Ra. Pꝛimũ ꝑceptũ de colẽdo vno deo
vnũ deũ nõ erũt tibi dij alij pꝛeter me/ ꝑma plaga
aq̃ in ſanguinẽ ꝟſa. Cõpara ꝑmũ ꝑceptũ
ꝑme plage: aq̃ de q̃ generantˀ oĩa/ ſignifi
cat vnũ deũ/ ex q̊ oĩa. Sanguis carnem
Ro.1.c. moꝛtalẽ. Aq̃ ḡ ꝟſa eſt in ſanguinẽ: qꝛ cõ
mutauerũt gl̃iam dei incoꝛruptibilis ĩ ſi
militudinẽ imagĩs coꝛruptibilis hoĩs: ⁊
hec q̃dẽ cõmutatio fit in coꝛde impioꝛũ.
e ¶ In ſanguinẽ ⁊c. Quia q̃ in rerũ
cauſis carnaliter ſentiũt: hmõi coꝛreptõi
bus arguuntˀ: vt ex q̃litate penaꝝ agno/
ſcãt ſuũ erroꝛẽ. f ¶ Et induratuz eſt
coꝛ pharaonis. Aug⁹. Uidetur pꝛo/
pterea coꝛ pharaonis induratum fuiſſe:
qꝛ incantatoꝛes

¶ cui debuit emoliri. ¶ ¶ vñ Et coꝛ ei⁹
indurabitur quaſi lapis. Job. xlj. c.
Ingrauatũ eſt coꝛ pharaõis: a
nõ vult dimittere ppl̃m: Uade b
a ¶ ſtudioſe: ⁊ quaſi pꝛimo mane aggre/
diendus eſt diabolus.
a ad eũ mãne. Ecce egredietur c
a ¶ populos decipiendos. b ¶ reſiſtes.
ad ãq̃s: Et ſtãbis in occurſum d
¶ non in. a ¶ ſecularis. ¶ fidẽ crucis.
eius ſuꝑ ripã flũminis: ⁊ virgã e
que conuerſa eſt in draconem/
¶ opere.
tolles in manu tua diceſq ad
eum: Dñs deus hebꝛeoꝛũ mi/
ſit me ad te dicens: † Dimitte
a ¶ pꝛedeſtinatum. ¶ Immola deo ſacri
ficiũ laudis. Pſ. xlix. c.
põpulũ meũ vt ſacrificẽt mihi
¶ inquiete ⁊ ſilentio.
in deſerto et vſq ad pꝛeſens
¶ obedire. ¶ quaſi in arbitrio tuo fuit
vel tenere vel dimittere.
audire noluiſti. Hec igitur di/
¶ experieris.
cit dominus: In hoc ſcies ꝙ f
¶ cui reſiſtere nemo põt.
b dominus ſim: Ecce percutiaz g
a ¶ in qua enecauerunt ꝑuulos hebꝛeoꝝ
c ꝟga que ĩ manu mea eſt ãquã †
vt bibant ſanguinẽ quẽ fuderunt.
fluminis: ⁊ vertetur in ſangui/
nem: Piſces quoq qui ſũt in
fluuio moꝛientˀ: ⁊ cõputreſcent
aq̃: ⁊ affligentˀ egyptij bibẽtes
ãquã fluminis. Dixit q̃q dñs
ad moyſen: Dic ad aarõ: Tol
¶ manifeſta potentiam.
le virgã tuã ⁊ extende manum
tuã ſuꝑ aq̃s egypti ⁊ ſuꝑ fluui
os eoꝛũ et riuos ac paludes: ⁊
oẽs lacus aquarũ: vt vertãtur
in ſanguinẽ: et ſit cruoꝛ in om̃i
terra egypti: tam in ligneis va
ſis q̃ in ſaxeis. Fecerũtq ita
moyſes et aarõn ſicut pꝛece/
perat dominus. † Et eleuans
a ¶ crucẽ. b ¶ philoſophoꝝ dogmata.
virgãm ꝑcuſſit ãquã fluminis h
a ¶ vñ Matth. xxiij. d. Omnis ſanguis
qui effuſus eſt ſuper terram requiretur a
generatione hac.
cõram pharaõe et ſeruis eius:
¶ moꝛtem bibentium.
d e Que verſa eſt in ſanguinem: i
a ¶ hoĩes. b ¶ philoſophico dogmate.
⁊ piſcẽs q̃ erãt in flumine moꝛ k
tui ſunt: Cõputruitq fluuius: l
et non poterant egyptij bibe/ †
re aquã † fluuij: et fuit ſanguis
in tota terra egypti. Fecerunt m
q ſimiliter malefici egyptioꝛũ
f incantatiõibus ſuis. Et indu/
ratũ eſt coꝛ pharaonis: nec au

qꝛ incantatoꝛes egyptioꝛũ ſimilia fece/
rũt. Sz ſeq̃ntia docẽt quãta fuerit illa
a obduratio etiã cũ ĩcãtatoꝛes defecerˀt.
b ☞ Foderũt autẽ

Nico. de lyra

✣ diuiditˀ in. x. partes ſm̃ numerũ. x.
c plagarum egyptijs inflictarum partes
patebunt ꝓſequendo. Conſiderandũ
d etiã ꝙ Sap. v. d. dꝛ: Armabit creaturã
ad vltionẽ inimicoꝛũ: et ideo iſte plage
e inflicte ſunt a deo miniſterio quaſi oĩs
generis creaturarũ. ſ. quattuoꝛ elemen
toꝛũ/ coꝛpoꝛũ celeſtiũ/ hoĩm ⁊ angeloꝝ:
vt patebit ꝓſequendo. Due aũt pꝛime
facte ſũt in elemẽto aque: ⁊ quãtum ad
pꝛimã pꝛemittitˀ cõminatio/ et ſubditur
inflictio/ ibi: Dixit q̊z dñs. Circa pꝛimũ
dicitˀ ſic: a ¶ Ingrauatũ eſt coꝛ ⁊c.
Ac ſi dicatˀ: ex quo cõtempſit monitio/
nẽ: ꝓcedendũ eſt ad pene inflictionem.
b ¶ Uade ad eum mane. Quia illa
hoꝛa hoĩes ſunt magis diſpoſiti ad ac/
cipiendũ ea que rationabiliter dicuntˀ:
vt ſic minus ſit excuſabilis pharao mã/
datũ meũ repellendo. c ¶ Ecce egre
dietˀ ad aquaſ. In egreſſu aũt de do
mo regia poterat magis haberi acceſ/
ſus ad regẽ. d ¶ Et ſtabis ĩ occur/
f ſum eius. Conſtanter ⁊ intrepide.
e ¶ Suꝑ ripã fluminis. Quia pe/
g na infligẽda erat per flumen. f ¶ In
hoc ſcies ꝙ dñs ſim. Per experien
† tiã pene inflicte a me. g ¶ Ecce ꝑcu/
tiã ⁊c. Nõ dixit percutiã manu mea.
quia illa percuſſio facta fuit ꝑ manũ aa/
ron ſicut ptz. ĩ. cũ dicitˀ: Dic ad aaron:
Tolle ꝟgã tuã. Cauſa aũt quare factũ
eſt illud ꝑ manuz aaron: ſupꝛadicta eſt
qꝛ nõ poterat ſic haberi ſuſpect⁹ de arte
magica ab egyptijs ſicut moyſes. Aliã
cauſam aſſignãt iudei dicẽtes/ ꝙ qꝛ mo
yſes fuit ſaluatus ⁊ extractus de flumi/
ne: ideo nõ debuit manu ꝓpꝛia ꝑcutere
flumen/ conuertendo in ſanguinem.
h ¶ Percuſſit aquã ⁊c. Ut viderẽt
ꝙ pena eẽt a deo ĩflicta eo mõ q̊ fuerat
ꝑdicta. i ¶ Que ꝟſa eſt ⁊c. Et ſic pe
na coꝛrñdet culpe q̃ pueros extinxerãt
in flumĩe. Aĩa. n. oĩs carnis ĩ ſanguĩe
eſt: vt dꝛ Leui. xvij. d. k ¶ Et piſces
q̃ erãt ⁊c. Quia nõ pñt viuere in ſan/
guine. l ¶ Cõputruitq fluui⁹. Fe
toꝛ enĩ intolerabilis exalabat inde ꝓpt
moꝛtẽ piſciũ. m ¶ Feceˀtq ſilr ⁊c.
Sed q̃ritˀ vñ habuerũt aquã ꝯuerten/
dã in ſanguinẽ: dicũt hebꝛei ꝙ nõ oẽs
aq̃ egypti fuerũt ꝯuerſe in ſanguinẽ/ ſz
h ſola aqua fluminis et q̃ inde manabat
ad riuos ⁊ paludes: ⁊ que inde hauſta
fuerat in vaſis: pꝛeter hãc aũt erãt ali/
que aque fontiũ in egypto que nõ erãt
cõuerſe in ſanguinẽ: ⁊ inde fuit appoꝛ/
tata magis: ſed h̃ videtˀ ꝯtrariari textui
✣ ꝑcedẽti vbi
i Allego. h ¶ Percuſſit aquã ⁊c.
Per hãc aquã ſignificantur ſapientia
k ſcribarũ ⁊ phariſeoꝛũ que totaliter ꝟſa
fuit ad chꝛiſti ſanguinem effundendũ.
l † ¶ Et non poterant egyptij bi/
† bere ⁊c. Per egyptios autem qui te/
nebꝛoſi interꝑtantˀ
Moralitˀ. g ¶ Ecce ꝑcu. aquã ⁊c.
m Per aquã in ſanguinẽ ꝟſam intelligi
ꝑt ſapiã malignãtiũ: q̃ Iac. iij. d. dꝛ ter
rena aĩalis ⁊ diabolica: ⁊ iſta tota ꝯuer
titˀ ad innocẽtũ ſanguinẽ extrahendũ ꝑ
malicias ⁊ fraudes exq̊ſitas.

a ¶ Foderunt aūt ⁊c. Quia gentilitas confuſa de medita/tione ſecularis philoſophie/cum videt nihil vitale nec ſalubre eſſe in illa: ſtudet inueſtigando circūquaqꝫ querens hauſtū ſapientie/nec inuenit: donec ꝑueniat ad eum qui ait: Joh. vij. f. Qui ſitit veniat ad me et bibat.

diuit eos ſicut preceperat dñs: Auertitqꝫ ſe: et ingreſſus eſt domū ſuaꝫ: nec appoſuit cor etiam
a hac vice. Foderūt autē oēs egyptij per circūitū fluminis aquaꝫ vt biberent: Non eni poterāt bibere de aqua fluminis. Impleti/ a
qꝫ ſunt ſeptē dies poſtqꝫ percuſſit dominus fluuiū.

Nico. de lyra

* ꝓcedenti: vbi dr: Extēde manū tuā ſuꝑ aq̄s egypti ⁊c. Ex q̇ videt ꝙ oīs aqua egypti cōuerſa fuit in ſanguinē. Itē infra dicit: Foderūt egyptij ꝑ circūitum fluminis aquā vt biberēt: non tñ inueniebāt niſi ſanguinē: vt dic̄ Joſephus. Si aūt habuiſſent fonteſ aq̄s potabiles: non eſt veriſīle ꝙ fodiſſent iuxta fluuiū in ſanguinē ꝯuerſum. Doctores aūt nr̄i cōiter dicūt ꝙ fuerit apportata de terra geſſen: vbi habitabāt filij iſrl̄: ⁊ ꝙ ꝑdicta plaga nō fuit ibi: ſꝫ hoc eſt cōtra hoc qđ dicit hic ioſephus ꝙ ille fluuius ita ibi conuerſus fuit in ſanguinē ſicut et alibi: ⁊ hoc videt verum: q: aliter egyptij qui cū hebreis manebūt in terra geſſen nō fuiſſent afflicti illa plaga. C Qr autē egyptij manerent cum hebreis/videt ex hoc qđ dicit infra. xij. ca. Qr acceperunt vaſa aurea ⁊ argētea mutuo a vicinis. erat tamē aqua potabilis filijs iſrl̄: q: ſtatim cum hauriebāt reuertebat ad naturā ꝓpriā: ⁊ iō melius videt dicēdū ꝙ miniſterio demonū fuit apportata ipſis magis de terra que eſt extra terrā egypti qđ poſſunt facere mira celeritate. a ¶ Impletiqꝫ ſūt ſeptē dies poſtqꝫ ꝑcuſ. ⁊c. q̄bus durauit plaga illa anteqꝫ fluuius ad naturam propriā reuerteret.

* nebroſi īterꝑtant demōes ſignificant qui fuerūt afflicti ex effuſiōe ſanguinis chriſti: eo ꝙ per hoc ſancti patres de inferno fuerūt liberati: ſimiliter iudei in ſua malicia obtenebrati/ ꝓpter dictam effuſionem fuerunt grauiter afflicti. Nam in vindictam mortis chriſti fuerūt ꝑ romanos ꝑtim occiſi: ⁊ ꝑtim captiuati. Moralit

Additio

¶ In ca. vij. vbi dicit in poſtilla: Dices ad aaron.

¶ Additio. j. Ratio quā aſſignat poſtillator ad hoc ꝙ ī hoc ſigno. ſ. virge verſe in colubrū aaron ꝓiecit virgā et nō moyſes/nō videt ſufficiēs: Tum q: licꝫ de moyſe ꝓbabilius ſuſpicaret ꝙ eſſet artibꝰ magicis imbutꝰ qꝫ de aarō: nihilominꝰ poterāt ſuſpicari ꝙ moyſes inſtruxiſſet ipm̄ aaron de ipā eiectōe ꝑ artē magicā quā ſic diceret nouiſſe: Tū q: ī alijs plag̃ legit ꝙ moyſes extēdit v̄gā ⁊ nō aarō: vt ptꝫ ī ſeptīa plaga. ſ. đ grādine. j. ix. ca. qđ nō debuiſſet facere moyſes ſꝫ aarō / ſi ꝑdicta rō poſtillator̃ valeret. Sꝫ circa h̄ videt q̄dā ꝑdictoꝝ ſeries attēdēda. Pro q̇ ſciēdū ꝙ tāta hūilitas erat moyſi qđ ñ poterat ſentire ꝙ ipē eēt idoneꝰ nūciꝰ ad iſtā liberatōeꝫ: vñ de h̄ nūqꝫ
b ꝓbuit aſſenſū/aſſignās defectū ſue eloq̄ntie donec deꝰ aſſignauit ſibi aarō frēm ſuū in ſociū: ſicvt aaron loq̄ret pp̄lo/nō aūt moyſes: vt ptꝫ. ſ. iiij. ca. ꝯñr tñ deꝰ mādauit ipī moyſi ꝙ loq̄ret filijs iſrl̄ certificādo eos de redēptiōe ſua: qđ nō fecit ſine interpoſitiōe ipiꝰ aarō: cuiꝰ moyſi dictis nō crediderūt ex anguſtia ſpūs: vt. ſ. vj. ca. Cōſeq̄nter aūt ī eodē deꝰ mādauit moyſi ꝙ loq̄ret pharaōi de hac materia: q̇ rñdit more ſolito ſe excuſando. Ecce filij iſrl̄ nō audierūt me/et quō audiet me pharao
b ⁊c. arguēs a fortiori: ⁊ tūc deꝰ cōmiſit illā liberatiōeꝫ moyſi et aarō ſil̄: vt patebit ibidē. Circa qđ ītroduxit genealogiā vtriuſqꝫ. q. d. ꝙ aarō eēt eq̄lis ipi moyſi ī h̄ officio explēdo: ⁊ h̄ vt moyſes ñ excuſaret ſe/ſꝫ mag̃ aīaret ad acceptādū: vñ genealogia expleta ſtatī ſb̄dit: Iſte ē aarō ⁊ moyſes q̄bꝰ deꝰ ꝑcepit vt educerēt filios iſrl̄ de t̄ra egypti ⁊c. ⁊ q: ꝯñr ī fine iſtiꝰ ſeptimi ca. dñs ad moyſen ſingularit̄ loq̄ns ait: Loq̄re ad pharaonē regē egypti oīa q̄ loq̄r tibi: nō faciēdo mētionē de aarō: ſtatiꝫ moyſes allegat defectū ſuū ſicut ſuꝑ: vñ dic̄ moyſes corā dño: En īcircūciſuſ labijs ſū: quō audiet me pharao. q. d. quō mitt̃ me ſine ſocio ꝑdicto cū ſim inabilis: ad qđ deꝰ q̄ hūilia reſpicit ⁊ hūilibꝰ dat grāꝫ ꝯtinue declarauit ꝙ illa hūilitas moyſi merebat exaltari: vñ ſeq̄t ī ꝑn. vij. ca. Ecce ꝯſtitui te deū pharaonis ⁊ aarō frat̄ tuꝰ erit ꝓpħa tuꝰ. q. d. nō ꝑtermitto aarō eo ꝙ nollē eū mittere tecū: ſꝫ volo ꝙ ī altiori ḡdu ſis: vñ ſic̄ ꝓpħe annūciāt v̄ba dei hoībꝰ q̇ deū nō ꝑñt vl̄ nō merent audire: vt in glo. ſic vt ꝯſtitui te deū pharaōiſ. ſ. ꝙ pharao cōiter nō audiat v̄ba tua/ſꝫ ipiꝰ aarō interꝑt̃ ſeu ꝓpħe tui: vñ ſeq̄t: Tu loq̄re oīa q̄ mādo tibi: ille. ſ. aarō loq̄t ad pharaonē ⁊ eadē rōne. ī. eo. ca. dic̄: Cū dixerit voƀ pharao: oñdite noƀ ſigna/dices ad aarō: Tolle v̄gam tuā ⁊c. h̄ eſt dicē: tu mādabis aarō nō ſolū v̄ba q̄ dicturꝰ ſuꝫ/ſꝫ ſigna q̄ etiā ſūt fiēda fiēt ꝑ eū ſicut ꝑ ꝓpħetā fiūt miracula a deo ordinata. Et nota ꝙ ex ꝑdicto ꝓceſſu int̄ deū ⁊ moyſen habent duo. Primū magna hūilitas ipiꝰ moyſi q̄ maxie ꝑtinet ad illū q̇ dr̄ eē rector pp̄li: iux̄ illđ Mat. xx. d. Quicūqꝫ voluerit int̄ vos maior fieri: ſit vr̄ miſter. Scđꝫ v̄o ē ꝓuidētia diuīa q̄ cōiter exaltat hūiles. ¶ In eo. ca. vij. vbi dr̄ ī poſ. Ad maiorē ītellectū ꝑdictoꝝ q̄rit vtꝝ v̄tute demonū.

¶ Additio. ij. Nullꝰ illoꝝ modoꝝ q̊s poſtillator aſſignat cōſonat lr̄e: nā ſi magi pharaōis ſerpētes aliūde v̄tute demonū apportauerūt: vl̄ ibidē ḡnatos nō ex v̄gis: ſꝫ ex alijs rebꝰ ſuppoſuerūt/tūc v̄ge eoꝝ nō fuerūt v̄ſe in dracones/qđ tñ lr̄a ꝓteſtat/dicēs: Proiecerūtqꝫ ſingl̄i v̄gas ſuas q̄ v̄ſe ſūt ī dracones. Silr̄ ſi illi ſerpētes erāt tm̄ ꝑm apparētiā ⁊ nō ꝑm rē/nō eſt verū ꝙ virge fuerūt v̄ſe in ſerpētes: vñ meliꝰ videt dicēdū ꝙ demones

Additio

ꝙ demones deo ꝑmittēte ſubito talia ſeminalia rerū adhibuerūt/ꝑ q̄ virge ſine mult̃ trāſmutatiōibꝰ et ſine tꝑis mora ꝑceptibili v̄terent ī dracones: ⁊ h̄ v̄tute naturali taliū ſeminaliū rerū a q̄bꝰ talis ꝯuerſio ſic̄ ab agēte ꝓprio creat: a demone tñ applicatiue ⁊ miſterialit̄ tm̄: ⁊ ſic eſt verū qđ lr̄a ſonat. ſ. ꝙ ꝓiecte virge ſinguloꝝ. ſ. magoꝝ verſe ſūt in dracōes. Si aūt dicat ꝙ nō repit̄ ī creatur̃ aliq̄ virtꝰ natural̄ q̄ virgā ꝯuertat in ſerpētē/ſine mult̃ trāſmutatiōibꝰ ītermedijs q̄ req̄rūt magnā morā tꝑis. Ad h̄ dicēdū ꝑm ſcm̄ Tho. in. j. ꝑte. q. cx. art. vi. in rñſione ad. ij. ar. ꝙ nō oīs virtꝰ nature create eſt noƀ nota: et iō cū aliq̄d fit ꝑter ordinē nature create noƀ note ſic̄ in h̄ loco mō ꝑdicto: miraculū poſſꝫ dici nō ſimplr̄ cū nō ſit ꝯ ordinē totius nature create noƀ note: ſꝫ q̇ ad nos q̄ hmōi v̄tutes in elemētis mūdi latētes ignoramꝰ: ⁊ h̄ videt ſentire Augꝰ. q̇ in h̄ loco in glo. ſic dicit ꝙ demones dū ꝑ incātatiōes eoꝝ malefici aliq̄d efficere conant/diſcurrūt ꝑ mundū ⁊ ſubito eoꝝ ſemina de q̄bꝰ hoc agit afferūt: ſicqꝫ ex illis ꝑmittēte deo nouas rerū ſpēs ꝓducūt: hec ille. Si aūt ꝯtra ꝑdicta dicat ꝙ ex h̄ tolleret efficacia miraculorū ad veritatē fidei cōfirmandā: qđ eſt cōtra Mar. vi. d. Dño cooperāte: ⁊ ſermonē ꝯfirmāte: ſeq̄ntibꝰ ſignis. nā illa q̄ ꝑ demōes fiūt ꝑter naturā noƀ notā/ſic ſunt miracula q̇ ad nos ſicut illa q̄ fiūt v̄tute diuina. Ad hoc dicēdū D
ꝑm Aug̃. in li. lxxxiij. q. ꝙ cū talia faciūt magi q̄lia ſctī: diuerſo tñ fine ⁊ diuerſo iure fiūt. iſti enī faciūt q̄rētes gloriā ſuā: illi v̄o q̄rētes gloriā dei. Silr̄ iſti faciūt ꝑ q̄dā ꝓuata cōmercia: illi aūt publica adminiſtratiōe ⁊ iuſſu dei cui cuncta creatura ſubiecta eſt: ⁊ de hac materia vide in ꝓma ꝑte. q. cxiiij.

¶ In eo. ca. vij. vbi dicit in poſtilla: Dic ad aaron.

¶ Additio. iij. Hec rō quā aſſignat poſtillator ad h̄ ꝙ hec ꝑcuſſio fuit facta ꝑ manū aarō ⁊ ñ ꝑ manū moyſi fuit īprobata ſ. ī additōe. j. huiꝰ ca. vbi fuit alia rō q̄ verior videt aſſignata vide ibi. Alia v̄o rō q̄ aſſignat a iudeis. ſ. eo ꝙ moyſes fuit ſaluatꝰ de flumīe nulla ē: nā t̄tia plaga fuit etiā facta ꝑ aarō ⁊ nō ꝑ manū moyſi: lꝫ illa plaga nō ꝑtinebat ad fluuiū: vt ptꝫ de ſe.

Replica

correctorij ꝯtra Burgeñ. volētē apparētia eſſe vera. In ca. vij. vbi poſtillator reddit rationē q̄re ꝓma ſigna facta ſunt per aaron ⁊ nō ꝑ moyſen: q: videlꝫ moyſes potuit haberi ſuſpectus de magica arte nō aaron. Burgeñ. opponit ꝓmo ꝙ aarō ſil̄i mō potuit hr̄i ſuſpectꝰ q̄ſi eā a moyſe didicerit. Scđo q: moyſes vltima ſigna fec̄ nō aaron: qđ nō debuerit ſi ſuſpectꝰ haberet: ⁊ ſic rō poſtillator̃ valeret. Rñdeo hic ad ꝓmū ꝙ moyſes ⁊ aaron nō fuerūt diu ſimul ꝯuerſati. cōſtitit enī egyptijs aaron ſemꝑ in egypto educatū: moyſen aūt foris docere aut artē magicā vl̄ addiſcere requirit tꝑs: iō ꝓbabiliter aarō nō potuit eſſe ſuſpectꝰ ꝙ a moyſe didiciſſet cū quo nō fuit diu cōuerſatus: vt ptꝫ in lr̄a. Ad ſecundū dico ꝙ poſt ſex plagas poterāt egyptij ꝓbabilr̄ intelligere artē magicā nō interueniſſe: q: in tertia plaga etiā digitū dei recognouerūt malefici pharaonis: vt dr̄. ī. viij. ca. Extūc ergo potuit moyſes ſine ſuſpitiōe vti eadē v̄ga ⁊ aarō indifferent. rō aūt Burgeñ. quā adducit non eſt ad laudē moyſi: ſed potius ad vituperiū. dicit nanqꝫ ꝙ moyſes ex puſillanimitate ꝓmo per ſe nō fecerit ſigna ſed per mediū aaron: q: dicit cum aſſueſceret ſtare coram pharaone: quaſi prius timuiſſet qđ nō ſonat in virtuteꝫ moyſi habentis dñm pro auctore/ſub cuius

* nutu nemo

E nutu nemo ꝟtuoſe timet hoīem quecūq̄3. ¶ In eodem ca. vbi poſtillator diſputat de cōuerſione ꝟgarū in. ſerpētes: videtur inclinari ad hoc ꝙ ꝯuerſio ꝟge magoꝝ fuit ſolū apparēs non exiſtēs. Burgē ꝯtradicit ſed rōnib⁹ poſtillatoris nō ſatiſfacit: ⁊ rō quā ipē Burgē. adducit non valet. arguit enī ſic: ſi virge magoꝝ ſolū ſ̄m apparētiā ꝟſe ſūt ī ſ̄pētes: igit̄ nō eſt veꝝ qḋ dr̄ in lr̄a: Cōuerſe ſūt virge in dracones. Rn̄deo ꝙ veꝝ eſt qḋ dr̄ in lr̄a: iō ſtāt bn̄ ſimul: veꝝ eſt virgas ꝟſas ī ſerpētes: ſ3 nō vere / ſ3 apꝑēter. hūc modū dicēdi videt̄ īnuere text⁹ dicēs: Fecerūt aūt malefici ꝑ incātatiōes egyptiacas ⁊ arcana q̄dā ſilr̄: ſed nō dicit̄ ſimile vt innuat̄ mod⁹ ſil̄itudinis in apꝑentia: ſed nō ſil̄itudo in exiſtētia: nō enī ſꝑ lr̄a eſt falſa q̄ narrat apparentiā nō exiſtentiā. Lu. xxiiij. dicit̄ quō dn̄s Jeſus nō pergrin⁹ exiſtēs: ꝑegrinus apparuit exiſtens in ſpecie ꝓpria apparuit in aliena: nec tn̄ ſuffuit falſum ꝓpter myſteriū: ſicut nec in fictione qn̄ fingebat ſe longi⁹ ire: cū Burgē. etiā ſentiendo magnā ꝑtē ſcripture falſificaremus: que eſt de apparitionibus angelicis ⁊ diuinis. deus enī ignis corporalis nō exiſtens ⁊ columba: apparuit in igne ⁊ columba / ⁊ ſic de alijs. Quid igitur mirum ſi dei permiſſione hec mutatio virgarum in ſerpentes apparuit: que tn̄ ſ̄m rem mutatio nō fuit propter rōnes poſtillatoris ⁊ alioꝝ doctoꝝ a Burgeñ. nō ſolutas.

a Dixit q̄z dn̄s C. VIII ad moyſen: Ingredere ad pharaonē: ⁊ dices ad eū: Hec dicit dn̄s: Dimitte ppl̄3 meū vt ſacrificet mihi. Si autē nolueris

¶ Elegans locutio: vt ipſe rane plage intelligantur.

dimittere / ecce ego ꝑcutiam oēs b

a termios tuoſ ranis: ⁊ ebulliet flu c
uius ranas: que aſcēdent ⁊ ingredient̄ domū tuam ⁊ cubiculū lectuli tui: ⁊ ſuꝑ ſtratū tuū: ⁊ in do d
mos ſuoꝝ tuoꝝ: ⁊ ī ppl̄m tuū: ⁊ ī furnos tuos: ⁊ in reliq̄as ciboꝝ tuoꝝ: ⁊ ad te ⁊ ad ppl̄m tuū: ⁊ ad e
oēs ſeruos tuos intrabūt rane. Dixitq̄3 dn̄s ad moyſē: Dic ad f g
aaron: Extēde manū tuā ſuꝑ fluuios ⁊ ſuꝑ riuos ac plaudes / et educ ranas ſuper terra3 egypti. † Extēdit aaron manū ſuper aq̄s

a ¶ carmina poetarum.

egypti: ⁊ aſcēderūt rane / operue
b runtq̄3 terram egypti. Fecerunt aūt et malefici per incātationes ſuas ſimiliter: eduxerūtq̄3 ranas

a ¶ flagellatus reſipiſcit q̄ ante dicebat neſcio dn̄m.

ſuꝑ terrā egypti. Vocauit autez b
pharao moyſen ⁊ aaron: et dixit eis: Orate dn̄m vt auferat ranaſ a me ⁊ a populo meo: ⁊ dimitta3 populū vt ſacrificet domio. Di i

a ¶ vt noſtra oratione nō fortuito caſu intelligātur receſſiſſe rane ab egypto.

xitq̄3 moyſes pharaoni: Cōnſtitue mihi quando deprecer pro te ⁊ pro ſeruis tuis ⁊ pro populo tuo: vt abigantur rane a te: et a †
domo tua ⁊ a ſuis tuis ⁊ a ppl̄o

Glo. ordi.

Dixit q̄q̄3 dn̄s ad moyſen. Ca. VIII a ¶ Ranis. Stra. Tria ſunt genera ranaꝝ. Vnū fluuiale ⁊ vocale. Alterū minimū quod calamitū dicit̄: de quo fert̄ ꝙ ſi in os latrantis canis ꝓijcit̄ ſtatim obmuteſcit. Tertiū maximū quod rubetū dicit̄: peſſimū ⁊ venenoſu3 / qḋ vulgo craſſantiū dicit̄. ¶ Orige. Rane ſignificant carmina poetaꝝ que inani ⁊ inflata modulatione velut ranarum ſonis ⁊ cātibus mūdo deceptiōis fabulas intulerūt: ad nihil enī aīal illud vtile eſt / niſi ꝙ ſonū vocis improbis ⁊ importunis clamoribus reddit. ¶ Rab. Scōm p̄ceptum: Nō accipies nomē dei tui ī vanū. Nomē dei veritas eſt. ipē enī ait: Ego ſum veritas. Qui loquitur veritatē de deo loquit̄: qui enī loquitur mendacium de ſuo loquitur. Veritatē enī loqui eſt rationabiliter loq̄: vanitatē loqui ſtrepere eſt. Secūdū ergo preceptū eſt de dilectione veritatis: cui cōtraria eſt dilectio iniquitatis. Loquitur veritas / perſtrepit vanitas. Huic cōtraria eſt ſecūda plaga ranarū abūdantia: quarum loquacitas vanitatem ſignificat. Amatores ꝟitatis nō accipiūt nomē dei in vanū: quia a veritate in vanitatē nō recedunt. Qui autē veritati cōtradicunt: et vanitate decepti decipiūt / rane ſunt: tedium inferētes auribus / nō cibum mētibus. Audi homīes rationabiliter loquentes. Ps. xviij. a. Nō ſūt loquele neq̄3 ſermones: quoꝝ nō audiant̄ vocē eorum. Audi ranas. Vana locuti ſunt vnuſq̄ſq̄3 ad ꝓximū ſuū ⁊c̄. b ¶ Fecerunt aūt ⁊ malefici ꝑ in. ⁊c̄. Aug⁹. Querit̄ vnde ſi iam vbiq̄3 factum erat. Sed ſimilis

Margin: Ranarū genera — Poete ꝑ ranas — Ex. 20. b. — Joh. 14. a — Joh. 8. f. — 137. diſ. c. legim⁹. §. hinc etiā — Ps. 11. a. — Queſtio

Nico. de ly.

Dixit quoq̄3 dn̄s Ca. VIII ad moyſen. Hic deſcribit̄ ſecūda plaga / cui⁹ premittit̄ cōminatio. ſecūdo ſubditur inflictio / ibi: Dixitq̄3 dn̄s. ⁊ tertio eiuſde3 remotio / ibi: Vocauitq̄3 pharao. Circa primū dicit̄: b ¶ Ecce ego ꝑcutiā ⁊c̄. Diuerſi generis inter q̄s alique fuerūt venenoſe. c ¶ Et ebulliet ⁊c̄. i. in magna abūdātia emittet / qḋ ſignat nomē ebullitōis. Ex quo pt3 ꝙ iſta plaga fuit facta in elemento aque: ſicut ⁊ prima: ⁊ correſpondet culpe pueroꝝ ibidē ſubmerſorum: quia hoc modo interficiebantur vt cū minori tumultu et ſtrepitu extinguerent̄: vt dictu3 eſt. ſ̄. ca. i. propter quod iuſto dei iudicio inde exiuerūt rane in maxima multitudine egyptios infeſtātes ſua importunitate: loca oīa egyptiorum ſubintrantes ⁊ eos cruciando inquietantes. d ¶ Super ſtratū tuū: ⁊ in domos ſeruoꝝ tu. ⁊c̄. In hac ꝑcuſſione primo noīatur rex qui plus peccauit / ⁊ poſt populus ſubditus qui ſibi ꝯſenſit. e ¶ Et ad te ⁊ ad populū tuū: ⁊ ad oēs ſeruos tuos intrabūt rane. Dicūt hebrei ꝙ nō ſolum intrabāt rane loca egyptioꝝ / ſed etiā corpora eorum: vt

Nico. de lyra

per os quādo dormiebant ore aperto ⁊ ꝑ alios meatus per quos poterāt introire. f ¶ Dixitq̄3 dn̄s ad moyſen. Hic deſcribit̄ hui⁹ plage inflictio / cū dicit̄: g ¶ Dic ad aaron: extende manū tua3 ſuꝑ fluuios ⁊c̄. Iſta plaga ſicut ⁊ p̄cedens facta fuit per manum aaron et nō per manum moyſi: ex eiſdem cauſis quibus dictu3 eſt de prima. h ¶ Vocauit autem pharao moyſen ⁊ aaron: et dixit eis: Orate dn̄m vt auferat ranaſ a me ⁊ a ppl̄o meo ⁊c̄. Hic deſcribitur predicte plage remotio: rege ſimulāte petitioni moyſi ⁊ aaron ſe acquieſcere / cū dicitur: Vocauit autem pharao moyſen ⁊ aaron ⁊c̄. Sed queritur quare nō vocauit eos ad amotionem prime plage: Dicēdu3 ꝙ hoc fuit: quia magis fuit afflictus de ſecunda: quia ipē ⁊ alij potentes habebant vinum ⁊ alios liquores / quos poterant bibere ſeptē diebus quibus durauit illa plaga: ſed ab importunitate ⁊ feditate ranarum nō poterat ſe defendere. Item iſta ſcd̄a plaga plus durauit q̄3 prima: ⁊ ideo coact⁹ fuit vocare moyſen ⁊ aaron qui prius non permittebantur ingredi ⁊ rogare eos: quod fuit magna pena ſibi cū eſſet ſuꝑbiſſimus. i ¶ Dixitq̄3 moyſes pharaoni: Conſtitue mihi quando deprecer pro te et pro ſeruis tuis et pro populo tuo: vt abigantur rane a te et a domo tua et a ſeruis tuis: et a ⁊c̄. Videtur ꝙ moyſes hic tēptauerit dn̄m ponendo tempus determinatu3 ſ̄m ꝙ dicit̄

Moraliter. a ¶ Dixit quoq̄3 dominus ad moyſen. Hic agit̄ de tribus plagis egypti. Prima eſt plaga ranarū / de qua dicit̄: b ¶ Ecce ego percutiā omnes terminos tuos ranis. Per ranas vero que morantur in aquis immundis: ſc3 in paludibus ⁊ foſſatis ⁊ ſua crocitatione inquietant: ſignificātur aduocati in delitijs carnis immūde viuentes: ⁊ ſua loquacitate prolongando cauſas: mūdū qui per egyptū ſignificatur inquietāt multipliciter ⁊ perturbant: et exemplo ſue īmundicie multos fedant: ſed per moyſen ducem ⁊ per aaron pontificem reſtringūtur quod notatur / cū ſubditur: Cōſtitue mihi qn̄ deꝑcer ⁊c̄. ſeq̄t. † ¶ Vt abigant̄ rane a te: ⁊ a domo tua ⁊c̄. Per quod deſignat̄ ꝙ principes ⁊ prelati in ſuis curijs debent reſtringere aduocatorum loquacitatem. Secūda plaga eſt cynificum que propter ſui ſubtilitatem vix videri poſſunt: et tamen acriter pungunt: et ſignificant detractores qui vix poſſunt cognoſci / eo ꝙ in preſentia vngunt ⁊ in abſentia grauiter pungunt. Per ipſos autē affligitur egyptus. i. mūdus: quia prouocant odia rixas ⁊ bella. Eccī. xxviij. b. Suſurro ⁊ bilinguis maledictus: multos enim turbauit pacē habentes. Tertia plaga eſt muſcarū diuerſi generis de qua dr̄: * Ecce ego

Sed ſimilis q̃ſtio eſt/ vñ aquā in ſanguinē verterint: ſi iam to
ta aqua egypti in ſanguinē verſa fuerat. Sed intelligendū eſt
regionē vbi filij iſrł habitabāt talibꝰ plagis nō fuiſſe ꝑcuſſam:
⁊ inde potuerūt incātatoꝛes haurire aquā quā ī ſanguinē ver
terēt: vł ranas educere ad oſtentationē magice potentie/ q̄ꝗ̄
potuerunt etiā poſtq̄ꝫ illa cōpleta ſunt
facere: ſed ſcriptura narrādo cōiunxit
qꝺ poſtea fieri potuit. a ¶ Uidens
aūt pharao ⁊c̃. Augꝰ. Hic apparet
nō ideo tm̄ pharaonē obduratū ꝙ in/
cantatoꝛes ſilia fecerūt: ſed etiā ꝓpter
ipām dei patiētiā qua parcebat: q̄ ꝟm
coꝛda hoīm q̄buſdā vtilis eſt ad peni/
tendū/ q̄buſdā īutilis ad reſiſtēdū deo
⁊ in malo ꝑſeuerandū: nō tm̄ ꝑ ſeipām
inutilis eſt ſed ꝟm coꝛ maluꝫ: ꝟm illud
Ro.ij.a. Ignoꝛas qꝛ patiētia dei ad
pniām te adducit? Scdm autē duriciā
coꝛdis tui ⁊ coꝛ īpenitens theſauriçās
tibi iram ⁊c̃. Nam cū apłs diceret.ij.
Coꝛ.ij.d. Chꝛiſti bonꝰ odoꝛ ſumus in
oīm loco: adiūxit: ī his q̄ ſalui fiūt et in
his q̄ pereūt. Nō dixit xp̄i bonū odoꝛē
ſe eſſe his q̄ ſalui fiūt/ malū aūt his qui
pereūt: ſꝫ tm̄ bonū odoꝛē ſe dixit. Illi
ꝟo tales ſunt q̄ bono odoꝛe pereūt ꝟm
coꝛdis ſui q̄litatem q̄ mutāda eſt bona
volūtate in dei gr̃a: vt incipiāt ei ꝓdeſ
ſe iudicia dei/ q̄ malis coꝛdibꝰ nocent.
vñ ille mutato coꝛde in meliꝰ cātabat:
Ps̄.cxviij.y. Uiuet aīa mea ⁊ lau.te.
⁊ iu.t.ad.m.e. nō dixit mūera vł p̄mia
ſed iudicia tua. b ¶ Extende virgā
tuā ⁊c̃. Moyſes virga caſtigās egy/
ptū/ legē ſignificat q̄ mundū decē pla/
gis mandatoꝝ coꝛripit. Uirga quoq̄ꝫ
ꝑ quā egyptus coꝛripit̄ ⁊ pharao ſupe
rat̄: crux xp̄i eſt: ꝑ quā mūdus vincit̄:
⁊ diabolus ſuperat̄ vel triūphat̄. Uir
ga ꝓiecta fit ſerpēs/ qui ſapīam ſigni/
ficat. ꝟm illud Matth.x.b. Eſtote pꝛu
dētes ſic̄ ſerpētes ⁊c̃. Uirga ſerpētes
magoꝝ deuoꝛauit: ⁊ crux chꝛiſti cuiꝰ p̄
dicatio videt̄ ſtulticia oēm ſapīam mū
di ſuperat. Uñ de me enī ille ſcripſit.
Uirga in terrā ꝓiecta verſa eſt in ſer/
pentē: qꝛ cū myſteriū crucis ad fidē ho
minū venit: ſapīam mundi ſtultā fecit.
c ¶ Et ſint ſcyniphes ⁊c̃. Oꝛige.
Hoc aīal pennis ſuſpendit̄ ꝑ aera vo
litans: ſed ita ſubtile ⁊ minutū vt oculi
viſuꝫ niſi acute cernētis effugiat. Coꝛ/
pus tm̄ cū īſederit acerbiſſimo terebꝛat
ſtimulo: vt quē volantē videre q̄s non
valet ſentiat ſtimulātē. Hoc ergo ani
mal arti dyalectice cōparat̄/ q̄ minutꝭ
⁊ ſubtilibꝰ verboꝝ ſtimulis aīas tere/
bꝛat: ⁊ tanta calliditate circūuenit: vt
deceptus nec videat nec intelligat vñ
decipiat̄. ¶ Raba. Tertiū p̄ceptuꝫ.
Memento diem ſabbati ſanctificare.
Quo inſinuat̄ vacatio et trāquillitas
mētis quā bona cōſciētia facit. Ibi ſan
ctificatio: qꝛ ibi ſpūs dei. Unde ſuper
quē requieſcet ſpūs meꝰ niſi ſu.hu.⁊ quie.⁊c̃. Inquieti ergo
a ſpirituſctō reſiliūt: ꝓuocatoꝛes rixarū amatoꝛes calūniarū:
nec admittūt quietē ſabbati ſpūalis. Eſto ergo māſuetus/ nō
ſit tumultꝰ in coꝛde tuo volitātibus ꝑ coꝛruptionē fantaſmati/
bus ⁊ pūgētibꝰ te. Audi deū dicētē: Ps̄.xlv.b. Uacate ⁊ vi/
dete q̄m ego ſū deꝰ. Tu ꝑ inq̄etudinē vacare nō vis: ⁊ cecatꝰ
exigis videre qꝺ nō potes. Attende enī cōtrariā plagā/ ſcyni/
phes nati ſunt in terra egypti de limo: muſce ſcꝫ minutiſſime
inquietiſſime inoꝛdinate volātes/ in oculos ruētes/ ⁊ negātes
hominibus requiē: dum abigunt̄ redeunt ſic fantaſmata inq̄e
toꝝ. Preceptū tene/ plagaꝫ caue. d ¶ Erātq̄ꝫ ſcyniphes
Sanguis eſt doctrina philoſophoꝝ. Rane figmēta poetarū.
Scyniphes ſophiſmata dyalecticoꝝ: q̄ oīa mūdū deceperūt.
e ¶ Digitus dei ⁊c̃. Iſid. In tertio ſigno magi deficiūt di/
✠ centes digitꝰ dei

¶ in fluxu.ſ.cena mundi.
tuo: ⁊ tm̄ in flumine remaneant.
Qui rn̄dit: Cras. At ille: Iuxta a
verbū tuū inq̄t faciā: vt ſcias qꝛ
nō ē ſicut dn̄s deꝰ nr̄: ⁊ recedēt ra
nę a te: ⁊ a domo tua: ⁊ a puerł tu
is: ⁊ a pplo tuo: tm̄ ī flumīe rema
nebunt. Egreſſiq̄ꝫ ſunt moyſes ⁊ b
aaron a pharaone: et clamauit
moyſes ad dn̄m pro ſpōſione ra/
¶ pepigerat.
narum quam cōdixerat pharao
ni. Fecitq̄ꝫ dominꝰ iuxta verbuꝫ
¶ deleta poetarū figmēta.
moyſi: ⁊ moꝛtuę ſunt ranę de do
mibus ⁊ de villis ⁊ de agris. Cō c
gregauerūtq̄ꝫ eaſ in imēſos agge
a res: ⁊ computruit terra. Uidens d e
aūt pharao ꝙ data eſſet requies/
ingrauauit coꝛ ſuū: et nō audiuit
eos/ ſicut p̄ceperat dn̄s. Dixitq̄ꝫ f
dominꝰ ad moyſen: Loquere ad
b aaron: Extende virgam tuam et g
c percute puluerē terrę: ⁊ ſint ſcyni h
¶ dyalectice argutie vel heretici q̄ dyalecti/
cis ſyllogiſmis indoctos decipiunt.
phes ī vniuerſa terra ęgypti. Fe
cerūtq̄ꝫ ita. Et extēdit aaron ma/
num/ virgā tenens: ꝑcuſſitq̄ꝫ pul
uerē terrę: ⁊ facti ſunt ſcyniphes
in hominibus ⁊ iumentis. Omnis
puluis terrę v̄ſus eſt ī ſcyniphes
a ¶ facere conati ſunt extendendo.ſ.manus
virgas tenentes.
ꝑ totā terrā ęgypti. Fecerūtq̄ꝫ ſi/ i
militer malefici incantationibus
ſuis: vt educerēt ſcyniphes/ ⁊ nō k
d potuerūt. Erantq̄ꝫ ſcyniphes tā
in hoībus/ q̄ꝫ in iumentis. Et di/
xerūt malefici ad pharaonē: Di l
a ¶ opatio. ¶ ſpūs q̄ dat diuiſiones grãꝝ.
b ¶ praua qualitate infectum. ¶ non
emendatū. ¶ q̄uis deficiant magi.
gitꝰ dei ē hic. † Induratūq̄ꝫ eſt

✠ ꝟm ꝙ dr̄ Iudith.viij.b. Et q̄ eſt/ vos q̄ tēptatis dn̄m? Nō C
eſt iſte ſermo q̄ miſericoꝛdiā ꝓuocet: ſed potius qui irā excitet
et furoꝛeꝫ accedat. Et poſuiſtis tempus miſerationis dn̄i ⁊c̃.
Item ꝓmiſit quod nō erat in poteſtate ſua: quod videt̄ fatuū
⁊ p̄ſumptuoſum. Dicendū ꝙ non fuit ibi temptatio dn̄i: quia
moyſes a p̄ncipio per reuelationē dei
fuit certificatꝰ ꝙ talia fierent ad nu/
tum eius. vnde dixit ei: Ego conſtitui
te deuꝫ pharaonis ſupꝛa.vij.ca. ⁊ per
hoc patet ꝙ nō fuit pꝛomiſſio indiſcre/
ta vel p̄ſumptuoſa. Iteꝫ querit̄ quare Queſtio
moyſes poſuit hoc in arbitrio pharao
nis dicens: Conſtitue mihi quādo de/
pꝛecer pꝛo te ⁊c̃. Dicenduꝫ ꝙ hoc fuit
ad excludendum ſuſpitionē que poſſet
haberi cōtra eum faciendi talia artibꝰ
magicis vel virtute alicuius cōſtellati
onis determinate. a ¶ Qui reſpō/
dit cras. Querit̄ quare pharao ī cra Queſtio
ſtinum diſtulit cuꝫ maxima neceſſitate
vrgeret̄? Dicendū ꝙ credebat ꝙ ſi ar/
te magica eſſent adducte rane: malefi/
cium illud per ſe deficeret: ⁊ ideo hoc
aliquātulū experiri voluit: nō tamen
multū diſtulit ꝓpter neceſſitatē vrgen
tem. b ¶ Egreſſiq̄ꝫ ſunt ⁊c̃. Non
enim voluerūt ipſo p̄ſente oꝛare: quia
in domo ſua erant idola: ⁊ homīes de
diti idolatrie. c ¶ Cōgregauerūt
q̄ꝫ eas in im.agge. Per hoc videt̄
ꝙ moyſes nō impleuerat ꝓmiſſum: qꝛ
dixerat: Et tm̄ in flumine remaneant.
Dicendū ꝙ nō pꝛomiſerat eas reduce
re ad fluuiū ſed ꝙ vltra de flumine nō
exirent: ⁊ ꝙ ille que exierant amplius
ipſum non infeſtarent. d ¶ Et com
putruit terra/ ex cadaueribus rana/
rum. e ¶ Uidens autē pharao
⁊c̃. ſic faciunt multi qui cum in afflicti
one poſiti ſunt multa deo pꝛomittunt/
ſed extra periculum poſiti retractant.
f ¶ Dixitq̄ꝫ dominꝰ ad moyſen.
Hic deſcribit̄ tertia plaga: ⁊ non pꝛe/
mittitur hic comminatio ſicut in dua/
bus pꝛecedētibus: quia pharao ſic in/ D
duratus dignus eſt percuſſione abſq̄ꝫ
pꝛecedenti cōminatione: ⁊ ideo ſtatim
ponitur huius plage inflictio: cum di/
citur: g ¶ Extende virgā tuam ⁊
percute puluerē terre. Fuit eniꝫ il/
la plaga pꝛoducta ex elemento terre: ⁊
coꝛreſpōdet culpe egyptioꝛum qua af/
flixerunt filios iſrael in operibus ter/
reis: ſcꝫ luti et lateris. h ¶ Et ſint
ſcyniphes ⁊c̃. Muſce ſunt ſubtiles Scynipheſ
et minute et tamē coꝛpus cui inſident
acerbiſſimo terebꝛant ſtimulo: vt di/
cit Oꝛige. Hebꝛei autē et Ioſephus
dicunt pediculi: qui in tanta multitu/
dine creuerunt ſuper homines et be/
ſtias ꝙ nullo medicamine eis poterat
ſubueniri. i ¶ Fecerūtq̄ꝫ ſimiliter † ſ.9.c
malefici: Id eſt facere conati ſunt.
k ¶ Et non potuerunt. Cauſam
huius aſſignant aliqui hebꝛei dicentes ꝙ demones quoꝛum
virtute vtuntur magi non habent poteſtatem ſuper aliquod
coꝛpus quod eſt minus grano hoꝛdei/ quod apparet irratio/
nabiliter dictū. quod enim habet poteſtatem ſuper maius ha/
bet poteſtatem ſuper minus: ſed non econuerſo: ⁊ ideo cauſa
huius eſt: quia demones nihil poſſunt niſi quātum permittit
voluntas diuina. in hoc autē a deo fuerunt impediti vt magi
qui moyſi reſiſtebant eſſent magis confuſi in hoc ꝙ rem mini
mam facere non potuerunt. vnde et dixerunt: l ¶ Digitus
dei eſt hic: Id eſt virtus diuina nos impediens vnde coa/
cti ſunt recognoſcere diuinā virtutē: ⁊ hec expoſitio eſt cōmu/
nis apud catholicos ⁊ hebꝛeos. Sed qꝛ dicti magi non ceſſa/
uerunt pꝛopter hoc reſiſtere moyſi et aſtare pharaoni/ vt ha/
bet̄ ſequēti ca. iō poſſet aliter exponi ſine p̄iudicio tm̄: ꝙ nō cō
✠ feſſi ſunt virtutē

Ɛ cētes: digit⁹ dei eſt: q̄ typū hereticoꝝ ⁊ aīmoſitatē habuerᷓt. vñ
2. Timo. 3.b Sicut iānes ⁊ mābꝛes reſtiterūt moyſi: ita ⁊ hi reſiſtūt verita
ti: hoīes mente coꝛrupti: repꝛobi circa fidē ⁊c̄. Hi aūt qui per
mentis coꝛruptionē inquieti fuerūt / in tertio ſigno defecerūt
fatētes ſibi aduerſum ſpm̄ſctm̄ qui erat in moyſe. Tertio enī
ponitur loco ſpūs / qui eſt digitus dei: qui ſicut placatus re/
quiē pꝛeſtat mitibus ⁊ humilibus coꝛ/
de: ita iratus immites ⁊ ſupbos ꝑ inq̄
etudinē exagitat: quam muſce grauiſſi
me ſignificauerūt / ſub quibus magi de
fecerunt / dicētes: Digitus dei eſt hic:
ne intelligāt vñ decipianᷓ. ¶ Stra.
Tertio ſi/gno magi victi Notandū: qꝛ tertio ſigno victi ſunt ma
gi: qꝛ oīs ꝑfidia ⁊ mūdana ſapiētia vel
philoſophia fide trinitatis vincitᷓ. Cū
enī philoſophiam inuenerint ⁊ de ma
china totius mundi diſputauerint: ad
cognitionē trinitatis ꝑuenire nequiue
rūt: ꝑ digitū ſpiritusſctūs intelligitᷓ: nō
ꝙ minoꝛ ſit patre ⁊ filio / ſed qꝛ in digi/
to plurime diuiſiones ſunt / et per ſpm̄
ſanctū datᷓ diuiſio gratiarū. ¶ Aug.
Hiſtoꝛi. Dꝛ dixerūt magi ad pharaonē: Digit⁹
dei eſt hic. Quia nō potuerūt educere
ſcyniphes ſenſerunt (cum artiū nepha
riarū ſcirent potentiā) nō talibus arti/
bus tanꝗ̄ potētioꝛ eſſet in eis moyſes
ſe fuiſſe fruſtratos: ſed digito dei qui
operabatᷓ ꝑ moyſen qui eſt ſpūſſctūs.
Luce.11.c Dꝛ enim alius euangeliſta ait: In di/
gito dei: alius expoſuit dicēs / in ſpiri/
tu dei. Cū ergo magi faterenᷓ (in quo
rū potētia pharao cōfidebat) digitum
dei eſſe in moyſe: in quo ſuperanᷓ coꝝ
veneficia: induratum eſt tñ coꝛ pharao
nis. Cur aūt in ᷓtia plaga magi defece
rūt / ſentire ⁊ explicare difficile eſt. Po
terant enim in ꝑmo ſigno deficere vbi
virga verſa eſt in ſerpentē: et in pꝛima
plaga vbi aqua verſa in ſanguinē: ⁊ in
ſcđa de ranis: ſi hoc voluiſſet digitus
Queſtio .i. ſpiritus dei. Quis enī dixerit digi/
to dei in hoc ſigno potuiſſe magos im/
pediri / ⁊ nō in ſupioꝛibus? Certa eſt er
go cauſa / quare huc vſꝗ̄ facere ꝑmiſſi
ſunt. Cōmendatᷓ enī foꝛtaſſe trinitas:
⁊ quod verū eſt / ſummi philoſophi gē/
tiū quantū in eoꝝ lr̄is indagatᷓ / ſine ſpi
rituſctō philoſophati ſunt: q̄uis de pa
tre ⁊ filio nō tacuerunt. a ¶ Hec di/
Honoꝛa patrem cit dñs ⁊c̄. Raba. Quartū pꝛeceptū. Honoꝛa patrē tuū et
matrē tuā. Huic contraria eſt quarta plaga. ſcȝ cynomia. i. ca
nina muſca: caninū eſt parentes nō agnoſcere: vñ catuli eoꝝ
ceci naſcunᷓ. b ¶ Omne genus. Iſiđ. Quarto loco egy/
Muſca ptus muſcis percutiᷓ. Muſca aūt inſolens ⁊ inquietum ani/
mal eſt in qua inſolentes cure carnaliū deſiderioꝝ figuranᷓ.
Myſtice Egyptus vero muſcis percutiᷓ: quia coꝛda eoꝝ qui ſeculū di
ligunt: deſiderioꝝ inquietudinibus feriunᷓ. Lxx. cynomiā. i.
muſcā caninā poſuerunt. Per quā canini moꝛes ſignificanᷓ:
in quibus humane mentis voluptas ⁊ libido carnis arguiᷓ.
Poteſt etiā foꝛenſis eloquentia hoīm ſignificari per muſcā ca
ninā: qui velut canes alterutrū ſe lacerant. ¶ Oꝛige. Cyno/
mia hereticoꝝ ſecta: qui ad reliquas deceptionis ipꝛobitates
voluptatē ⁊ libidinē ſummū pꝛedicāt bonū. Qm̄ igiᷓ per hec
ſingula pꝛius deceptus eſt mūdus: merito adueniens ſermo
⁊ lex dei huiuſcemodi coꝛreptiōibus arguit: vt ex q̄litate pena
rū qualitates ꝓpꝛij cognoſcāt erroꝛis. c ¶ Faciāꝗ̄ mira/
bilē ⁊c̄. Aug⁹. Hoc in pꝛioꝛib⁹ ſignis intelligendū eſt factuȝ
eſſe / vt terra in qua habitabat ppl̄s dei / nullis talibus plagis
vexareᷓ. Opoꝛtunū aūt fuit / vt ibi hoc aperte ponereᷓ. Unde
iam incipiunt ſigna quibus magi ſimilia nō conati ſūt facere.
Pꝛo certo eſt enī quia vbiꝗ̄ fuerant ſcyniphes in regno pha
raonis: nō aūt fuerāt in terra geſſen vel geſem: Ibi conati ſūt
magi ſimilia facere: nec potuerunt quouſꝗ̄ ergo deficerēt / ni/
hil de illius terre ſeparatione dictū eſt. Sed ex quo ceperunt
Singl'aris locutio ve/hementioꝛ ea fieri / que illi nec auderēt conari. d ¶ Et venit muſca.
Aug⁹. Muſca ꝓ multitudīe muſcarū poſita. Neſcio enī quō
ꝑ loquendi ꝯſuetudinē ībutis ſenſibus hoīm ſepe plus videᷓ
qđ ſingulariter

coꝛ pharaonis: ⁊ nō audiuit eos
ſicut p̄cepat dñs. Dixit quoꝗ̄ a
dñs ad moyſen: Conſurge dilu b
a ¶ Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Ja/cob. iiij. b. ¶ foꝛtis immobilis.
culo / ⁊ ſtā coꝛā pharaone: Egre c d
a ¶ fluxum ſeculi. ſ. queȝ amat pharao: vel populos quos facile decipit.
dieᷓ enī ad aq̄s: ⁊ dices ad euȝ:
a Hec dicit dñs: Dimitte ppl̄um
meū vt ſacrificet mihi. Dꝛ ſi nō
dimiſeris euȝ / ecce ego immittā e
in te ⁊ in ſeruos tuos ⁊ in popu/ f g
b lum tuū ⁊ in domos tuas / oīne h
genus muſcarū: ⁊ implebuntur
domus egyptioꝝ muſcis diuer
ſi generis: et vniuerſa terra in q̄
c fuerint: Faciāꝗ̄ mirabilē in die i
¶ pꝛopinquitas interpꝛetatur
illa terrā geſſen / in qua populus
meus eſt vt nō ſint ibi muſcę / vt
ſcias quoniā ego dñs in medio
terrę: ponamꝗ̄ diuiſioneȝ inter k
populū meū ⁊ inter populū tuū:
¶ oꝛationibus.
Cras enī erit ſignū iſtđ. Fecitꝗ̄
¶ multitudo muſcarū. ¶ impetus ⁊ turba cogitationū q̄ maxime oꝛonibus occurrūt.
d dñs ita. Et venit muſca grauiſſi l
ma in domos pharaonis et ſer/
¶ terrenos.
uoꝝ eius et in oēm terrā egypti:

qđ ſingulariᷓ q̄ꝫ qđ pluraliter dꝛ (ꝟbi grā). Eſt illic miles q̄ꝫ
ſūt milites illic: eſt illic piſcis: plus ſignificat q̄ꝫ ſūt illic piſces.

Nico. de lyra

Abominabi/
fessi ſūt virtutē diuinā dicētes: Digit⁹ dei eſt hic: ſed virtu
tem alicuius demonis ſupioꝛis impedientis per artem magi
cā opationē inferioꝛis / ſicut phariſei
imponebāt chꝛiſto expulſionē demo/
nū ꝑ pꝛincipē eoꝝ dicētes: In beelȥe/
bub ꝑncipe demonioꝝ eijcit demonia
Lu. xi. c. ⁊ ſic nō cōfitebāᷓ moyſen dei
ſeruū ſed magū. Et ſm ꝓceſſuȝ textus
videᷓ ad hoc tēdere ītētio ipoꝝ ⁊ pha/
raonis ꝙ crederetur moyſes facere ſi
gna artibus magicis que faciebat.
a ¶ Dixit q̄ȝ dñs. Hic poniᷓ quar/
ta plaga: cui⁹ ꝑmittiᷓ cōminatio: ⁊ ſub
diᷓ inflictio / ibi: Et venit muſca. Cir/
ca pꝛimū diciᷓ moyſi: b ¶ Cōſurge
diluculo. In quo notaᷓ ꝙ homo de/
bet eē ſollicit⁹ de īplēdo dei mādatū.
c ¶ Et ſta coꝛā ⁊c̄. Conſtanter ⁊ in
trepide. d ¶ Egredieᷓ enī ⁊c̄. Et
ſic de facili poteris ad eum accedere.
Queriᷓ hic q̄re ita frequenter pharao
egrediebatur ad aq̄s hoꝛa matutina?
Dicunt aliqui ꝙ erat cauſa ſpaciandi.
Hebꝛei aūt dicūt ꝙ erat cā idolatrādi
qꝛ nilus fluui⁹ fecūdabat ſua irrigatio
ne terrā egypti: ideo ipm̄ colebat ei re
uerentiam exhibēdo. Alij aūt dicūt ꝙ
hoc erat cā idolatrie: ſed aliter. ſ. Api:
qꝛ apis quod apud egyptios maximū
numē reputabaᷓ aliq̄n ibi appebat in
ſpē tauri de flumine ꝯſurgētis. Aliter
aūt pōt dici ꝙ erat cā purgatōis. crede
bat enī foꝛte ꝙ ſicᷓ aq̄ purgat feces coꝛ
ꝑales / ita ⁊ mētales. vñ ⁊ de filia pha
raōis dictū fuit ſcđo ca. ꝙ deſcēdebat
vt lauareᷓ ī flumīe: cui⁹ cā potuit eē ea
dē. Ad ħ aūt eſt argumētū: qꝛ ſarace/
ni q̄ mō ᷓrā egypti inhītāt / talib⁹ ablu/
tiōib⁹ vtūᷓ ad emūdatōꝫ pctōꝝ: ⁊ foꝛte
tenēt ħ ex ritu antiq̄ egyptioꝝ: ſicᷓ ⁊ ali
q̄ chꝛiſtiani inclināt ī oꝛtu ſolis ſeꝟſus
illā ꝑtē / retinētes ī hoc modū pagano
rū q̄ eos in eadē terra p̄ceſſerūt ſm ꝙ
dicit Leo papa. e ¶ Ecce ego ⁊c̄.
Pꝛincipalr̄ q̄ rebellas mihi. f ¶ Et
in ſer. ⁊c̄. Qui aſſiſtūt tibi. g ¶ Et
in. ⁊c̄. Tū qꝛ tibi aſſentiūt: Tū qꝛ ꝓpē pcm̄ ꝑncipis bñ puniᷓ
ppl̄s. h ¶ Oē gen⁹ mu. Quaꝝ aliq̄ habebāt aculeos vene
noſos. In hebꝛeo habeᷓ: Cōmixtionē: ⁊ dicūt hebꝛei ⁊ Joſe/
phus ꝙ ꝑ iſtā cōmixtionē nō intelligiᷓ multitudo muſcaꝝ: ſed
multitudo aīaliū diuerſoꝝ geneꝝ que erāt terribilia aſpectu ⁊
nociua moꝛſu / ita ꝙ hoīes ⁊ aīalia domeſtica interficiebāt: et
ſm hoc iſta plaga fuit ex elemēto terre: qꝛ talia aīalia de cauer
nis terre exibāt: ſm aūt ꝑmā expoſitōeȝ fuit ex elemēto aeris:
ex cui⁹ coꝛruptione generanᷓ muſce diuerſi generis: ⁊ rn̄det
iſta plaga ex multitudīe diuerſaꝝ muſcaꝝ vel diuerſoꝝ aīaliū.
culpe egyptioꝝ qua afflixerāt hebꝛeos in multis modis ſerui
tioꝝ viliū: qꝛ nō ſolū afflixerūt eos in lateribus faciendis: ſed
etiā in īmūdicijs extra villas depoꝛtādis: ⁊ in foſſatis fiendis
circa villas / ne fluui⁹ inundans ſubintraret / ⁊ vt eſſent foꝛtio/
res ꝯtra aduerſarios inuadētes. i ¶ Faciāꝗ̄ mirabilē.
Quia egyptij habitātes ibi cū hebꝛeis fuerūt afflicti dicta pla
ga / nō aūt hebꝛei: ꝛō ſeq̄ᷓ. k ¶ Ponāꝗ̄ diuiſionē ⁊c̄. Di
cūt hebꝛei ꝙ nō ſolū determinauit ei diē / ſed etiā hoꝛā diei: ad
oſtēdēdū certitudinē ꝟbi dei. l ¶ Et venit ⁊c̄. Hic poniᷓ
plage inflictio eo mō quo p̄dicta eſt. In hebꝛeo aūt habeᷓ: Et
venit cōmixtio grauiſſima / ⁊ exponiᷓ ſicut pꝛius ſm hebꝛeos.
Coꝛruptaꝗ̄ eſt
e ¶ Ecce ego īmittā in te ⁊ in ſer. t. oē gen⁹ muſca
rum. Per quas ſignificanᷓ ꝯuēticula infideliū ⁊ hereticoꝝ.
Et ſm hebꝛeos inter iſtas muſcas alique erant venenoſe per
quas ſignificanᷓ hereſiarche qui venenū ſue hereſis ſtudent
effundere in ſimplices ignoꝛantie tenebꝛis inuolutos: ꝓpter
quod per egyptios deſignanᷓ.

B a ¶ Abominationes ⁊c̃. Peruerſi abominant̃ bona: egyptij. i. ciues huiꝰ ſeculi abominant̃ oues. i. ſimplicitatē bonorū: ſicut enī boni obominant̃ mala/ ita mali bona. Vñ𝑎bominantur boni virū impium: ⁊ impij eos qui in recta ſunt via. ¶ Augꝰ. Oues egyptij edere dedignant̃: ſed qđ obominantur egyptij hoc iſraelite deo offerunt: q: ſimplicitatē ↄſcientie quā iniuſti velut infima abiectaq̃ deſpiciunt: iuſti in ꝟtutis ſacrificiū vertūt: ⁊ excolētes recti puritatē ac manſuetudinē deo īmolant: quā abominātes reprobi fatuitatē putant. ¶ Augꝰ. In heremū dicebat moſes ſe velle ire: vbi egyptij non viderēt abominatiões ſuas. Hoc aūt intelligendū eſt myſtice ſignificari: qđ de paſtoꝛibus diximus ꝗ erāt egyptijs abominabiles: ⁊ ideo ſeparatam terrā iſraelite receperunt in egypto. ſic eniꝫ ſacrificia iſraelitarum abominationes ſunt egyptijs: ſicut iniquis vita iuſtoꝝ. ¶ Stra. Egyptij abominant̃ oues: ⁊ eas adoꝛant propter iouē hāmonem qui cū capite arietino pingit̃. Idē bouem colūt egyptij: qui conſecratus eſt api. ſicut vacca iſidi. Apis enī erat maximū numen egyptioꝝ qui ſemel in anno certo tempoꝛe apparebat ſacerdotibus eoꝛū. Illi ꝟo cū hymnis ⁊ laudibus eū pꝛoſequentes/ quaſi lymphatici ꝓphetabant. ¶ Grego. Egyptus muſcis percutit̃. Nihil laboꝛioſius q̃ terrenis deſiderijs eſtuare. Nihil quietius q̃ in ſeculo nihil appetere. Ideo iſrl̃ cuſtodiaꝫ ſabbati accipit ī munere: egyptus percutit̃ muſcarū multitudine. Qui enī deū ſequitur: accipit ſabbatū. i. requiē mentis vt nō fatiget̃ appetitu carnalis deſiderij. Egyptus ꝟo. i. mundus muſcis percutit̃. i. deſideriorum curis inſolentibus. Eccl̃s. x. a. Vnde muſce moꝛiētes perdūt ſuauitatem vnguenti: q: cogitationes ſupflue que aſſidue in animo carnalia cogitante naſcuntur et deficiunt: ſuauitatem qua quiſq̃ intus per ſpiritū vnctus eſt perdunt: q: integritate eius frui nō ſinunt. Vnde cum eiecta eſſet turba: intrauit ⁊ tenuit manum eius/ ⁊ ſurrexit puella. Foꝛas ergo turba eijcitur: vt puella ſuſcitetur: quia pꝛius ſecreti coꝛdis expellit̃ multitudo curarum: et ſic aīa que intrinſecus iacet moꝛtua ſurget. dū eniꝫ ſe ꝑ innumeras quiſq̃ deſiderioꝛū cogitationes ſpargit: ad cognitionē ſui non colligit ſe: nullus enī ſapientiam que deus eſt plene recipit/ niſi qui ab omni ſe carnalium cogitationū fluctuatione retrahit. vñ Eccleſiaſtici. xxxviij. c. Sapiētiam ſcribe in tempoꝛe ocij: ⁊ qui minoꝛat̃ actu percipit eā. Et Pſ. xlv. b. Vacate et videte quoniā ego ſum deus. b ¶ Et ingrauatū eſt ⁊c̃. Augꝰ. Cū oblata eſſet locuſta dictū eſt de pharaone. Alia littera: Ingrauauit pharao coꝛ ſuū etiaꝫ ī hoc tpe/ ⁊ noluit dimittere populū. Certe nūc nō dictū eſt: ingrauatū eſt coꝛ pharaōis: ſed ingrauauit pharao coꝛ ſuū. Sicut vtiq̃ in oībus plagis a volūtate hoīs eſt oꝛigo vitioꝛū. Mouent̃ ergo cauſis coꝛda hoīm: alia ſic: alia ꝟo ſic. etiā nō diuerſis cauſis: ſepe diuerſo modo ſꝫm ꝓpꝛias qualitates que ex voluntatibus veniūt. C

¶ terreni.

Coꝛruptaq̃ ē tra ab huiuſcemo/ a

¶ caninis moꝛibꝰ: īpoꝛtunis cogitatiōibus.

di muſcis. Vocauitq̃ pharao b
moyſen ⁊ aarō: ⁊ ait eis: Ite ſacri c

a ¶ egypto. ſ. nolebat eos ire quo dicebāt ne longe a ſe recedant.

ficate deo vr̃o in terra hāc. Et ait

a ¶ egyptij enī oues dedignantur edere.

a moyſes: Nō pōt ita fieri. Abomi d
nationes enī egyptioꝛū imolabi
mus dño deo noſtro: Q: ſi ma e
ctauerimus ea que colūt egyptij
coꝛā eis/ lapidibus nos obꝛuent.
† Viam trium dierum pergemus
in ſolitudinem: et ſacrificabimus
dño deo noſtro ſicut pꝛecepit no
bis. Dixitq̃ pharao: Ego dimit
tam vos vt ſacrificetis dño deo
veſtro in deſerto: veruntamē lon
giuſ ne abeatis: Rogate pꝛo me.
Et ait moyſes: Egreſſus a te oꝛa f
bo dñm: et recedet muſca a pha g
raone et a ſeruis ſuis et a populo
eius cras. Veruntamen noli vl
tra fallere/ vt non dimittas popu
lum ſacrificare dño. Egreſſuſq̃
moyſes a pharaone oꝛauit dñm.
Qui fecit iuxta verbū illiꝰ: ⁊ ab
ſtulit muſcas a pharaone ⁊ a ſer
uis/ et a populo eius: Nō ſupfuit
b nec vna quidem. Et ingrauatum
eſt coꝛ pharaonis/ ita vt ne hac q̄
dem vice dimitteret populum.

Nico. de lyra

* a ¶ Coꝛruptaq̃ eſt terra ⁊c̃. i. habitantes in ea. a ¶ Vocauitq̃ pharao moyſen ⁊ aarō. Hic ponitur dicte plage ablatio ad regis petitionē dicentis: b ¶ Ite ſacrificate deo veſtro in terra. Sed moyſes oſtendit hoc impoſſibile eſſe dicens: c ¶ Abominationes enī egyptioꝛū immolabimus deo noſtro. Hebꝛei vocant abominationes illa que coluntur ab idolatris. egyptij autem colebant apin in ſpecie tauri: ⁊ iouē in ſpecie arietis: vñ et pingit̃ cū capite arietino. talia ꝟo aīmalia erāt ab hebꝛeis immolāda/ qđ non ꝑmiſiſſent egyptij in terra ſua. ⁊ ideo ſubditur: d ¶ Q: ſi mactauerimꝰ ea q̄ colūt egyptij lapidibꝰ nos obꝛuēt. e ¶ Viā trium dierū pergemus in ſoli. ⁊c̃. Qđ cōſenſit pharao: licet ficte. f ¶ Egreſſus a te oꝛabo ⁊c̃. Quia pñtibꝰ idolatris nolebat oꝛare. g ¶ Et recedit ⁊c̃. Hebꝛeꝰ habet. Et recedet cōmixtio. Cetera patēt ex pꝛedict̃.

Additio

B ¶ In ca. viij. vbi dicit̃ in poſtilla: Fecerunt ſimiliter malefici ⁊c̃.

¶ Additio. j. Hebꝛei dicētes ꝙ demōes nō habēt poteſtatē ſup aliqđ coꝛpus qđ eſt minꝰ grano hoꝛdei ſeu lenticule: hoc intelligunt de coꝛpe aīalis/ ſicut ſcyniphes: de quibus hic agitur: quoꝛū ratio eſt: q: cū in coꝛpe aīalis requirunt̃ multa oꝛgana coꝛpoꝛaliter diſtincta ad diuerſa ⁊ varia opera ſenſus ⁊ motus exercenda: vt ptꝫ per Galie. de lineamentis ſiue anathomia membꝛoꝝ: idcirco ſꝫm hanc ↄſiderationē maioꝛ potentia req̄rit̃ actiua ad foꝛmā dū vnū animal in quātitate modica ſeu minima q̃ in aliqua q̄titate ad hoc competenti: ſicut maioꝛ poteſtas requiritur ſcriptoꝛis in ſcribendo litteram tam tenuem vt ↄtineat̃ totū pſalteriū in vno folio q̃ ad ſcribendum eū in multis folijs ad hoc ſufficientibꝰ. Vñ ratio poſtillatoꝛis dicentis cōtra eos ꝙ potentia actiua que pōt in maius pōt et in minus nō ſufficeret/ niſi coaddat̃ ꝙ demones nō ꝓducunt aliquā foꝛmā niſi applicando actiua paſſiuis. Ex quo ſequitur ꝙ cū mouere poſſint magna actiua ad ꝓducendū magna aīalia/ ꝙ etiā poſſint mouere parua ſeu minima ad ꝓducendū minima: ⁊ ſic rō eoꝝ nō videt̃ habere fundamentū. Alteriꝰ circa hoc qđ magi dixerūt: Digitꝰ dei eſt hic. ↄſiderandū eſt ꝙ in hoc ↄfeſſi ſūt virtutē diuinā ꝑut doctoꝛes catholici exponūt: nō tñ ſic intelligēdo ꝙ ipi crederēt/ vt adonai quē ꝓfitebatur moyſes eēt deus. nō enī dixerūt: Digitꝰ dñi eſt. ſ. ſub noīe tetragrāmaton/ ſed digitꝰ dei: lꝫ enī oēs crederent eſſe aliquam cauſam pꝛimā ſeu ſuperioꝛē ſup oēs/ ⁊ ꝙ illa eſſet deꝰ: nō tñ ex hoc ſequit̃ ꝙ ipi credidiſſent ꝙ ille adonai cuiꝰ nunciū ſe dicebat eſſe moyſes eſſet illa ſupioꝛ cauſa. D

Itē notandū ꝙ illud qđ dicit poſtillatoꝛ ꝙ dicti magi nō ceſſauerūt poſtea reſiſtere moyſi/ eſt minꝰ verū: nā vt ptꝫ ex decurſu lr̃e nunq̃ in aliqua ſeptē plagaꝝ ſequentiū fit mētio de magis niſi tm̃ in ſeptima plaga. ſ. de vlceribꝰ ⁊ veſicis. vbi dicit̃: Nec poterāt malefici ſtare coꝛā moyſe ꝓpter vulnera q̄ in eis erāt. vbi nō dꝛ ꝙ fuerunt malefici conati facere ſilia: ſic̄ dicit̃ in tribꝰ ꝑmis plagis: ſed ꝙ verecūdia vel hoꝛroꝛe nō cōparuerūt. vñ dicēdū ꝙ in tertia plaga fuerūt magi oīno victi a deo: q̄ q̄dē plaga fuit facta ꝑ manū aaron q̄ erat minoꝛ in gradu: eo ꝙ reputabat̃ tāq̃ ꝓpħa ipius moyſi: ꝑut dictū fuit. ſ. Aaron frater tuꝰ erit ꝓpħa tuus: ⁊ in h̄ magis oñdebat̃ diuina potētia inq̄tū ꝑ minoꝛē ſeruū vincebat maleficos. Itē notādū ꝙ ſi ↄſiderēt̃ effectꝰ haꝝ plagaꝝ ī ↄuincēdo egyptios: pōt in eis talis oꝛdo attēdi/ ſcꝫ ꝙ plage inflicte ꝑ aarō. ſ. tres ꝑme attingerēt ad ↄuincēdū magos q̄ in tertia plaga dixerūt: Digitꝰ dei eſt hic: nō tñ attingūt ad mollificatoꝫ coꝛdis pharaōis in toto nec in pte. dicit̃ enī ibi: Induratūq̃ eſt coꝛ pharaōis ⁊ nō audiuit eos. ſ. maleficos ꝓfitētes diuinā ꝟtutē eſſe/ vt dictū eſt. Sex ꝟo plage ſubſeq̄ntes facte per moyſen attigerunt ad h̄ vt deuincerēt oēs ſeruos pharaonis q̄ in octaua plaga dixerūt ei: Vſq̃q̄ patiemur hoc ſcādalū: dimitte eos vt ſacrificēt deo ſuo: q̄ꝝ ↄſilio nō acq̄euit pharao/ niſi in h̄ tm̃ ꝙ dimitteret viros remanētibꝰ familia et pecoꝛibꝰ. In nona ꝟo plaga ꝑ moyſen inflicta ↄdeſcēdit pharao ad hoc vt irēt cū familia: nō tñ cū armētis ⁊ ouibꝰ. Decima ꝟo plaga a deo inflicta. ſ. ꝑmogenitoꝝ attingit ad vltimū effectū. ſ. vt to Oꝛdo plagarum

E taliter eos dimitteret ⁊ etiā cōpelleret exire: vt.ĩ.Exo.xi.a.
Adhuc vna plaga tangā pharaonē ⁊ egyptū:et poſt hˀ dimit/
tet eos ⁊ exire cōpellet:in q̇bus oꝛdo diuine ꝓuidentie relu/
cet q̇ ꝑ minoꝛes facit minoꝛa:et ꝑ maioꝛes maioꝛa: et ꝑ ſeip̄m
qd̄ vltimū ⁊ ꝑfectū eſt:in cuius reſpectu p̄cedētia licȝ diſponāt
tñ quodāmō q̄ſi nihil reputanť:iuxta illud.i.Coꝝ.iij.b. Nec
q̇ plātat nec q̇ rigat eſt aliq̄d: ſed q̇ incremētū dat.ſm quā cōſi
deratiōnē plaga decīa p̄mogenitoꝝ egyptioꝝ fuit a deo īme/
diate inflicta/ ꝓut hebrei tenēt/qd̄ plane ſonat littera.ĩ.xij.b.
vbi diciť: Tranſibo ꝑ terrā egypti nocte illa:ꝑcutiamq̇ oīne
p̄mogenitū in terra egypti ⁊c̄.lȝ tñ ſm doctoꝛes nr̄os hec pla
ga ꝑ angelū fuerit facta/qd̄ etiā in eo.ca. habeť vbi diciť: Et
nō ſinet ꝑcuſſoꝛē ingredi domos vr̄as. Ex quo ptȝ ꝙ ꝑcuſſoꝛ
īmediatus nō erat ipſe deˀ ſȝ angelus deo ſubditˀ: qd̄ poteſt
etiā intelligi de malo angelo:qꝛ ſm glo.mali angeli tales pe/
ſtes facere ſolēt ꝑmiſſiōe dei:vñ d̄ hac materia dꝛ pſ̄.lxxvij.e
Miſit in eis irā īdignatiōis ſue ⁊c̄. īmiſſiōes ꝑ angelos ma/
los/ nihilominˀ tñ appꝛopꝛiať hec plaga decīa īmediatiˀ deo
q̄ꝫ alie:qꝛ in ea mediatoꝛ erat inuiſibilis : nō autē in alijs vbi
moyſes ⁊ aarō erāt miniſtri : qua rōne hec plaga appꝛopꝛiať
deo tanq̄ꝫ īmediato actoꝛi:⁊ etiā qꝛ erat cōpletiua intēti.ſ.de
liberatiōe ppl̄i. ¶ In eodē ca.viij.vbi diciť in po/
ſtilla: Ad hoc aūt eſt argumentū:quia ſaraceni ⁊c̄.

Additio.ij. Quod ſaraceni ablutionibus vtanť ex
ritu antiquo egyptioꝝ nō videť rōna/
biliter dictū : Tū qꝛ a tp̄e de quo hic agiť vſq̄ꝫ ad mahometū
qui ſectā ſaracenoꝝ incepit fluxerūt pluſq̄ꝫ mille ⁊ ſeptingenti
anni in q̇bus in egypto multa ⁊ varia dominia interuenerūt
ſicut in alijs ꝑtibus mūdi: vtputa Chaldeoꝝ/Medoꝝ/Gre/
coꝛū/ Romanoꝝ et hmōi: in q̇bus veriſilē eſt ꝙ nō ſeruabať
hmōi ritus:ſicut nec in alijs nationibˀ: Tū qꝛ ſaraceni nō ſo/
lum habitātes ī terra egypti:ſȝ etiā habitātes circa mare me/
ridianū vſq̄ꝫ in ꝑtes oꝛiētales mūdi ablutionibˀ hmōi vtunť:
fundamētū aūt eoꝝ in hmōi ablutiōibˀ lȝ falſuȝ ⁊ erroneū/ali
Saraceno/ rū ritus — ud tñ eſt. ¶ Pꝛo quo ſciendū ꝙ ipſi p̄cipiunť a ſuo pſeudo ꝓ
pheta.ſ.mahometo cuſtodire legē.ſ.moſaicā ⁊ euangelicā:vt
in ſuo alchoꝛano exp̄ſſe ꝯtineť:ipſi ꝟo ſimulādo obſeruatōeȝ
moſaice legis in q̄ p̄cipiť vt q̇libet maſculus circūcidať: qd̄ q̇/
dē p̄ceptū eſt initiū totius obſeruantie legalis:circūcidūt ſe er
ronee tñ: qꝛ nō in octaua die ſicut Geñ.xvij.b. ⁊ Leui.xij.c.
F p̄cipiť:ſed poſt lapſuȝ cuiuſcūq̄ꝫ tp̄is indifferēter. Simulādo
etiā obſeruatiōeȝ euāgelij ī quo p̄mū ſacramētū eſt baptiſmˀ/
ipſi ſe baptiçāt ſeu abluūt:erronee tñ in multis: ſpecialiter in
hoc ꝙ ille falſus baptiſmˀ iterať apud eos ⁊ frequētať multo
tiens ad libitū in qua iteratōe ſequunť multos alios erroꝛes
ſuos ⁊ ſpēaliter duos. Unˀ eſt qꝛ nō credūt moꝛtē chꝛiſti.nos
autē credētes ꝙ vna chꝛiſti moꝛs vnū baptiſma cōſecrauit:vt
in glo.ad Hebꝛeos.vi. baptiſmū nō iteramus : ipſi ꝟo hanc
moꝛtē negātes baptiſmū frequētāt. Secūdus erroꝛ eoꝝ circa
hoc eſt: qꝛ nō credūt oꝛiginale pctm̄ eſſe/ſed pctā actualia tm̄:
⁊ qꝛ iſta.ſ.actualia pctā multotiens iteranť:iō ipſi ſua baptiſ/
mata ſeu ablutiōes frequētant:nos ꝟo credētes ꝙ ꝑ vniˀ de
lictū oēs hoīes dānationē incurrerūt:vt ptȝ ad Ro.v.d.con
tra qd̄ delictū.ſ.oꝛiginale p̄ncipaliter fuit baptiſmˀ oꝛdinatˀ:
tm̄ vnū baptiſma ꝓfitemur:⁊ lȝ iſta ad expoſitionē lr̄e nō req̇
ranť:interponunť tñ hic ad inſtructionē fideliū:q̇ q̄nq̄ꝫ cū ſa/
racenis de ſiībus diſputāt ſeu rōcinanť : vñ ſi eis imponereť
ꝙ hmōi ablutōes haberēt ex ritu pharaonis ⁊ alioꝝ egyptio
rū tante antiq̇tatis/ verteret eis in deriſum.

Replica coꝛrectoꝛij contra Burgeñ. In ca.viij.po
ſtillatoꝛ rep̄hēdit iudeoſ aſſerētes ꝙ demo
nes nō habēt ꝑtātē ſuꝑ aliqd̄ coꝛpˀ minˀ grano milij.arguēs:
q̇cq̇d pōt in maiˀ pōt in minˀ ⁊c̄. Bur.dicit illā rōnē nō ſuffi/
cere niſi ſuppoſito ꝙ demōes nō ꝓducāt aliquā foꝛmā/ſȝ ſolū
applicēt actiua paſſiuis. Sȝ videť Bur.hic peccare in logica
pħia/⁊ theologia. In logica nāq̄ꝫ argumentū ꝑ locū a maioꝛi
ꝯſtructiue valet p̄ſertim in materia motiua vľ trāſlatiua:de q̄
logici exēplificāt ꝙ potēs poꝛtare mille libꝛas pōt etiā poꝛta/
re decē:⁊ ita potēs applicare ad magnū effectū coꝛꝑa pōt etiā
ad minoꝛē effectū. Itē ſm pħos dato addito Bur.rō nō vale
ret.pōt enī q̇s ꝓducere foꝛmā maioꝛē q̇ nō minoꝛē. pōt enim
hō generare hoīem magnū ſȝ nō pōt generare muſcā paruā:
⁊ iō ſtāte addito Burgē.videlȝ ꝙ demones nō ꝓducerēt foꝛ
mas ſicut nō faciūt tūc nō valet rō quā cū ſuo medio putat va
lere.nō enī ſequiť demones nō ꝓducētes foꝛmas faciūt effe/
ctus maioꝛes igiť minoꝛes:ptȝ inſtātia de hoīe in argumēto
logico.ſ̄.q̇nīmo ſuppoſito ⁊ ꝯceſſo ꝙ demones nō ꝓducant
foꝛmas nouas:ſed ſolū applicēt actiua paſſiuis : adhuc argu/
mentū eſt formale:demones poſſunt in maius igiť in minus G
q̄ꝫtum ad ꝓpoſitū:qꝛ ſm ſanctū Tho.nō poſſunt niſi ꝑmittan
tur.ꝑmittere igiť deus poterit ꝙ faciēt maius nō potēdo mi/
nus ⁊ ecōuerſo:vñ ptȝ ꝙ theologice ꝯcedendū eſt: ſi deˀ ꝑmi
ſerit ꝙ demones ſiue ꝓducāt ſiue nō adhuc poſſunt minˀ ⁊ nō
in maius ⁊ ecōuerſo. Argumentū aūt poſtillatoꝛis tenet ꝑ lo/
cū a maioꝛi cōſtructiue quo ad motū exterioꝛē et potentiā mo
tiuā de cōi lege: videlȝ ſi demones poſſunt mouere ⁊ applica/
re actiua paſſiuis ad generationē vel ꝓductionē maioꝛis/ſeq̇
tur ⁊ minoꝛis/nec req̇riť ad valoꝛē ꝯſequētie an ꝓducant foꝛ
mas vel nō vt ptȝ ex dictis. ¶ Itē in eo.ca.hoc dicit poſtilla
toꝛ ꝙ magi poſt tertiā plagam nō ceſſauerunt reſiſtere moyſi.
Burgeñ.dicit eſſe minˀ verū:ſȝ ad hoc nō adducit rationē ni
ſi ab auc̄te negatiue qd̄ nō valet:ſed poſtillatoꝛis eſt bona rō
fundata in lr̄a. In ſequēti enī ca.diciť de magis ꝙ in ſeptima
plaga vulnerū ⁊ veſicaꝝ turgentiū nō poterāt ſtare coꝛā moy
ſe:ex q̄ lr̄a ptȝ ꝙ vſq̄ꝫ ad illud tp̄s ſteterūt coꝛā moyſe nō adiu
uandū ſed reſiſtēdū : qꝛ al's iniuſte fuiſſent puniti illa ſeptima
plaga:q̄ꝫuis enī poſt tertiā plagā ꝓpter ꝯfuſionē/ qꝛ nō pote
rāt facere ſiľr de cetero nō attēptauerūt reſiſtere moyſi per fa
cere aliq̄d ſiľr:tñ aſtiterūt pharaoni pꝛauis cōſilijs ꝓpter que
puniti ſūt. Si eī ī tertia plaga ꝯfeſſi fuiſſent dei iſrľ diuinita/
tē vt dicit Burgeñ.deſtitiſſent vtiq̄ꝫ a malo ⁊ regi bonū ꝑſua
ſiſſent:⁊ ſic ſeptima plaga puniti nō fuiſſent:exemplū huiˀ ha
beť ī eo.ca.ix.ĩ.de plaga grādinis quā euaſerūt hi ſerui pha
raonis qui timuerūt verbū dñi:⁊ fecerūt cōfugere ſeruos ſu/
os ⁊ iumēta in domos.qui aūt verbū dñi neglexerunt plaga
grādinis interierūt:ita deus ꝓnioꝛ ad miſerandū q̄ꝫ ad ꝑden
dū maleficis in ſeptima plaga pepꝑciſſet:ſi in tertia cōfeſſi diui
nitatē dei iſrael vel ab iniq̇s reſiſtētijs abſtinuiſſent. Falſum
igiť eſt ꝙ Burgeñ.dicit in p̄mis tribˀ plagis magos ꝯuictos
ad cōfitendū deitatē:nā p̄mo in ſeptima ſunt cōuicti q̄ñ p̄ vul/
neribus coꝛā moyſe ſtare nō potuerūt. Itē idem Burgeñ.ꝓ
confirmatione dictarū ſuaꝝ ineptiaꝝ ponit cōparatōes plaga
rū factarū per aarō ⁊ moyſen ⁊ deū immedtate dicens in eis
relucere oꝛdinē diuine ꝓuidentie/cū ꝑ minoꝛes facit minoꝛa:
⁊ ꝑ maioꝛes maioꝛa:⁊ maxīa ꝑ ſeip̄m que dicit in decima pla
ga cōſiſtere. Sed hic oꝛdo Burgeñ.multipliciter deficit:p̄mo
qꝛ dicit decimā plagam factam a deo ſine aliq̇ medio:cuiˀ op
poſitū ptȝ ex lr̄a dicēte eaȝ factā a ꝑcuſſoꝛe. diciť enī.ĩ.xij.d.
de dño: Et nō ſinet ꝑcuſſoꝛē ingredi domos vr̄as ⁊ ledere:vñ H
ptȝ ꝙ illa decima plaga ſit facta a deo mediāte ꝑcuſſoꝛe: ſicut
alie mediāte moyſe ⁊ aarō:⁊ hec ē ſentētia ſctōꝝ doctoꝝ ⁊ cō/
muniter catholicoꝝ:ſicut p̄us idē Burgē.dic̄. Scd̄o deficit:
qꝛ diſtinguit p̄mas plagas factas ab aaron tanq̄ꝫ minoꝛes:⁊
ſequētes factas a moyſe tanq̄ꝫ maioꝛes:⁊ decimā tanq̄ꝫ maxi
mā factam īmediate a deo:ſm hec dicta q̄rta nō diſtingueret
a decima:quia nō legiť in ea aaron vel moyſen aliq̄d feciſſe:
ſed diciť in hoc.viij.ca.dñs fecit. Et venit muſca grauiſſima:
nec videť catholice dictū deum īmediate talia ſigna nō feciſſe
effectiue que ꝑ moyſen ⁊ aarō ⁊ angelos tanq̄ꝫ per inſtrumē/
ta fecit:naȝ inſtrumēta creata ad tales effectus ſuꝑnaturales
ſe nō extendūt effectiue:qꝛ nō oꝛiunť ex potentia naturali ſed
obediētiali/q̄ qd̄libet pōt fieri ex q̇libet/q̄ ſolū dñm reſpicit ꝓ
īmediate efficiēte.ſnīa enī eſt beati Aug.ix. ſuꝑ Geñ.et.iij.
de trini.ca.vij.naȝ ⁊ ſi ſancti ſicut moyſes et alij dicanť ſigna
facere: hoc catholice intelligendū eſt ꝙ deus per eos q̇ per ſe
ip̄m. Tertio deficit:qꝛ ſi minoꝛa ꝑ minoꝛes ⁊c̄.ſequiť demo/
nes tanq̄ꝫ maioꝛes debēt moyſi ⁊ aarō p̄ferri. nam a decima
plaga quā reputat Burgeñ.maximā fecit deus miniſterio de
monū:vt etiā Burgeñ.ponit auctoꝛitate ſanctoꝝ doctoꝛū: et
tales etiā plage in ſcriptura dicunť īmiſſiones ꝑ angelos ma
los:cū igiť illa maxima ſit ꝑ eos facta nō ꝑ moyſen nec aarō:
ſequiť eos eſſe potioꝛes moyſe ⁊ aaron : nō ſolum natura qd̄
verū eſt:ſed ⁊ poteſtate ⁊ auctoꝛitate quod falſum eſt. Et ſi ve
rum eſt peſtes ⁊ mala pena infligi miniſterio maloꝛum ange/
loꝛum/pꝛobabile eſt dicere ꝙ oēs plagas egyptiacas deus
fecerit miniſterio eoꝛum:q̄ꝫuis ad nutum et ad exterioꝛem de
ſignationē moyſi ⁊ aaron eleuatio ⁊ pꝛoiectio virge facta eſſe
dicantur.non enim virga nec eius eleuatio ſe extenderent ad
eruptionē ranarum muſcarum ⁊ ceteroꝛū tam ſubito / niſi mi
niſterio angeloꝛum dictoꝛū per deum deputatum ad deſigna
tionem ⁊ pꝛenūciationē moyſi ⁊ aaron cōcurrente.fruſtra igi
tur Burgeñ.hic ſe fatigauit. ¶ In hoc autē in quo Burgeñ
poſtillatoꝛem notat vltimo:ſcȝ an ablutionem pharaonis imi
tentur adhuc ſaraceni:vel an habeant eā a mahometo/nō eſt
magni ponderis : nec ad litteram exponendam vel ad confe/
rendum cum ſaracenis multū impoꝛtat.

DJxit autẽ dñs ad moyſen. Oꝛige. Ca.IX
Quinto loco animaliũ nece vel pecudũ egyptus ver
beraṫ. In quo vecoꝛdia vel ſtulticia moꝛtaliũ arguiṫ
qui tanq̄ irrationabilia pecoꝛa cultũ ⁊ vocabulũ dei impoſu/
erunt figuris: nõ ſolũ hoĩm/ſed pecudũ ligno ⁊ lapidibus im
preſſis: Hammonẽ iouẽ ĩ ariete venerãtes: Anubim ĩ cane:
apin in tauro ⁊c. poꝛtẽta deoꝝ: que egyptus imitatur/vt qui
bus cultũ credebãt eſſe diuinũ: in his vi/
derent miſerãdum ſupplicium. ¶ Rab.
Quintũ preceptũ eſt: Non mechaberis:
Quinta plaga moꝛs in pecoꝛibus. Cõpa
remus hec. Da hoĩem mechari volẽtem
cõiugio nõ ↄtentũ. Appetitũ carnis deuĩ
tare non vult nobis pecoꝛibuſq̄ cõmuneṫ.
Coire enĩ et generare etiã pecudum eſt.
Ratiocinari ⁊ intelligere hoĩm eſt. Ra/
tio ergo que p̄ſidet motus inferioꝛes tan
q̄ regina frenare debet/nõ ĩmoderate la/
xare. Jdeo pecoꝛibus in natura datũ eſt:
vt certis tꝑibus tm̃ ad coitũ moueanṫ: in
terim nãq̄ mot⁹ ip̄e toꝛpeſcit. Homo aũt
ſꝑ moueri põt: q: refrenare motũ põt. Ti
bi dominationẽ ratõis creatoꝛ dedit: tibi
precepta cõtinentie tanq̄ in beſtias infe/
rioꝛes loꝛa ↄceſſit. Tenes qḋ pecus non
poteſt: ⁊ ſperas quod non põt. Laboꝛes
in cõtinẽdo/nõ pecus. Gaudebis in eter
nitate/nõ pecus. Si opus fatigat/ mer/
ces ↄſolaṫ. Debes interioꝛẽ motũ frena/
re: nõ tanq̄ pecus in oĩa laxare. Quod ſi
ↄtempſeris ⁊ imaginẽ dei q̄ in te eſt poſt
habueris: victus cupiditate tanq̄ dimiſſo
hoĩe pecus eris. Cõtra illud: Nolite fie/
ri ſicut equus ⁊ mulus in q̇bus nõ intelle
ctus. Sed foꝛte exigis libera libidine va/
gari/nulla lege refrenari. Attende plagã
B ſi pecus es/ſaltẽ moꝛi time. b ¶ Jngra
uatũq̄ eſt ⁊c. Aug⁹. Si pecoꝛa iſraeli/
tarũ moꝛerenṫ/videreṫ cauſa cõpetens q̄
re coꝛ ei⁹ grauareṫ ad p̄ceptũ dei: tanq̄ ſi
magi ei⁹ pecoꝛa iſraelitaꝝ occidiſſent: ſed
vñ debuit ad timendũ vel credendũ mo/
ueri: ingrauatũ eſt: ⁊ illa ingrauatio etiã
huc uſq̄ ꝓgreſſa eſt. c ¶ Tollite ple/
nas ⁊c. Aug. Alia lr̃a. Sumite plenas
manus vobis fauille de foꝛnace: ⁊ aſper/
gat moyſes in celũ ⁊c. Superioꝛa ſigna
virga fiebant: quã nõ moyſes ſed aaron
extendebat ſuꝑ aquã: vel ad terrã percu/
tiebat. Nũc ṽo interpoſitis duob⁹ ſignis
de cynomia. ſ. et moꝛtibus pecoꝝ vbi nec
aaron nec moyſes aliq̇d manu operanṫ/
diciṫ vt moyſes fauillã ſpargat in celum:
ambo iubenṫ ſumere/ ſꝫ ille ſpargere: nõ
in terrã/ ſed in celũ tanq̄ aaron (qui dat⁹
erat ad ppl̃m) terrã ꝑcutere deberet: vel
in aquã vel in terrã manũ extẽdere. Mo
yſes ṽo qui erat in his q̄ ad dñm iubenṫ
fauillã iubeṫ ſpargere. Quid duo illa ſu/
perioꝛa ſigna: vbi nec moyſes nec aaron
aliq̇d manu opanṫ: q̇d ſibi vult ip̄a diuer
ſitas: ¶ Ra. Sextũ p̄ceptũ: Non occi/
des. Sexta plaga. puſtule ĩ coꝛꝑe: veſice
bulliẽtes ⁊ ſcatẽtes/incẽdia vulneꝝ/ ⁊ fa
uille foꝛnacis. ardent enĩ homicide ira/in
ſania. Si poſſes videre aĩas homicidaꝝ:
plus plãgeres eas q̄ putreſcẽtia coꝛꝑa vl
ceratoꝝ. d ¶ Uulnera ⁊ ve. ⁊c. Oꝛig.
Cũ ferbura in ſexto verbere ꝓducũṫ. Jn
☞ vlceribus

DJxit au Ca.IX a
tez dñs ad moy
ſen: Jngredere
ad pharaonez et
loquere ad eũ: Hec dicit do b
min⁹ de⁹ hebreoꝝ: Dimitte
ppl̃m meũ vt ſacrificet mihi.
Q̄ḋ ſi adhuc renuis ⁊ reties
eos/ecce manus mea erit ſu c d
ꝑ agros tuos: ſuper equos
⁊ aſinos ⁊ camelos ⁊ oues ⁊
boues peſtis valde grauis.
Et faciet dominus mirabile e
inter poſſeſſiões iſrael ⁊ poſ
ſiones egyptioꝝum: vt nihil
om̃ino pereat ex his que ꝑti
nent ad filios iſrael. Cõſtitu
itq̄ dñs tẽpus dicẽs: Cras f
faciet dñs verbũ iſtud in ter
ra. Fecit ergo dñs verbum g
a ¶ vt cultoꝛes aĩaliũ confundantur.
hoc alt̃a die: Moꝛtuaq̄ ſũt
omnia animantia egytioꝝ.
De animalibus vero filioꝝ
a ¶ qui deum colunt: nõ animalia.
iſrael nihil omino perijt. Et h
miſit pharao ad videndum:
nec erat quicq̄ moꝛtuum de
b his q̄ poſſidebat iſrael. Jn
grauatũq̄ eſt coꝛ pharaõis:
et non dimiſit populum. Et i
dixit dominus ad moyſen ⁊
c aaron: Tollite plenas man⁹ k
cineris de camino: ⁊ ſpargat l
illum moyſes in celum coꝛã m
pharaone / ſitq̄ puluis ſuꝑ
omnem terrã egypti. Erunt n
enim in hominibus ⁊ iumen
a ¶ doloſa ⁊ prurulenta malicia.
b ¶ inflata ſuperbia.
d tis vulnera ⁊ veſice turgẽtes
in vniuerſa terra egypti. Tu
leruntq̄ cinerẽ de camino et
ſteterũt coꝛã pharaõe: ⁊ ſpar
a ¶ qui erat in his que ad deum.
ſit illũ moyſes ĩ celũ. Facta
q̄ ſũt vulnera veſicarũ tur/
a ¶ Rationabilibus ſicut videbatur.
gentium in hominibus et iu
¶ Fatuis.
mentis: nec poterant malefi o
ci ſtare coꝛaꝫ moyſe propter

Nico.de ly. Ca.IX

DJxit aũt dñs. Hic ↄſequẽter
deſcribiṫ q̇nta plaga: cuius pri/
mo p̄mittiṫ cõminatio, et ſcḋo
ſubdiṫ inflictio/ ibi: Fecit g̊ dñs. Circa
p̄mũ diciṫ. b ¶ Hec dicit do. ⁊c. Licꝫ
enĩ ſit de⁹ ⁊ dñs oĩm: diciṫ tñ hic deus et
dñs hebreoꝝ in ſpeciali: ꝑ verã fidẽ ⁊ ſpecialẽ cultũ/ ⁊ vt vide C
ret pharao q̄ꝛtũ dñs diligebat ppl̃m illũ. ſb̄diṫ: c ¶ Ecce ma
nus mea. Nõ dicit man⁹ moyſi: q: iſta plaga ſicut ⁊ p̄cedẽs
facta eſt a deo abſq̄ miſterio moyſi ⁊ aaron. in trib⁹ aũt p̄mis
diciṫ aaron extẽdiſſe manũ. d ¶ Suꝑ agros ⁊c. Peſtis val
de grauis. Ex q̊ ptꝫ ꝙ illa peſtis fuit ſolũ ſuꝑ aĩalia q̄ erant in
cãpis. Qualiter aũt fuerit illa peſtis in textu nõ expꝛimiṫ: nec
Joſephus de hac peſte loquiṫ: ⁊ iḋ dicit
Andreas ꝙ fuit ex volũtate diuina nõ ꝑ
coꝛruptiõꝫ aeris. Alij aũt dicũt ꝙ fuit ex
coꝛruptiõe aeris diuinit⁹ cauſata cadẽte
ſuꝑ paſcua. ⁊ iḋ aĩalia paſcẽtia coꝛrupta
ſũt: ⁊ ſm̃ hoc dicitur peſtis illa a paſtu.
e ¶ Et faciet do. ⁊c. Quia in eiſdẽ cã/
pis aĩalia egyptioꝝ ſũt moꝛtua/et aĩalia
filioꝝ iſrl̃ ſaluata. f ¶ Cras faciet do
min⁹ ⁊c. Dicunt hebrei ꝙ moyſes fecit
lineã in pariete dicẽs: Craſtina die cum
ſol attingat lineã iſtã fiet plaga iſta. et h̄
eſt factũ ad oñdẽdũ certitudinẽ diuĩe ꝓ
uidentie. g ¶ Fecit g̊ dñs. Hic ↄñr
deſcribiṫ p̄dicte pene inflictio/eo mõ q̊ p̄
dicta eſt. h ¶ Et miſit pharao. Que Queſtio
riṫ q̄re nõ miſit ad vidẽdum de alijs p̄di
ctis plagis ſic de iſta: Dicẽdũ ꝙ nõ pote
rat: q: ĩ plaga p̄cedẽti ĩmediate nũcij nõ
poterãt ire ꝓpter muſcas q̄ erãt in itine
re/vel ꝓpter aĩalia q̄ erãt hoꝛribilia ſm̃
aliã opinionẽ. Silr̃ dicẽdũ de ſcyniphi/
cib⁹ ⁊ ranis. Et coꝛrñdet plaga iſta culpe
egyptioꝝ q̄ afflixerũt hebreos/ ⁊ nõ ſolũ
in ꝓprijs coꝛꝑib⁹/ſed etiã in eoꝝ aĩalib⁹
ſupponẽdo eis onera grauia poꝛtanda.
i ¶ Et dixit dñs. Hic deſcribiṫ ſexta
plaga q̄ fuit cõmunis hoĩbus ⁊ iumẽtis
cũ diciṫ: k ¶ Tollite plenas man⁹
cineris de camino. Ex quo ptꝫ ꝙ iſta
plaga facta eſt ex elemento ignis: q: ci/
neres illi accepti ſũt de camino ardẽti: D
vt magis ſonat in hebreo. ⁊ coꝛreſpõdet
plaga iſta culpe egyptioꝝ qua afflixerãt
hebreos in decoctione laterũ in igne foꝛ
nacis. l ¶ Et ſpargat illũ. ſ. cinereꝫ
ardentẽ. m ¶ Moyſes. Et nõ aaron
q: iſta ſparſio cineris facta eſt ṽſus celũ.
Aaron enĩ erat oꝛdinat⁹ in his que ꝑti/
nebãt ad ppl̃m. Moyſes aũt ni his que
ꝑtinebãt ad deũ: ⁊ ideo manu ꝓpꝛia iuſ/
ſus eſt ſpargere cinerẽ qui ſpargendus
erat ṽſus celũ. n ¶ Erũt in hoib⁹ ⁊
iumẽtis ⁊c. Pꝛimo enĩ fuerũt ĩ eis ve
ſice turgẽtes. i. calefactiõeꝫ pungẽtẽ ↄti
nẽtes: ⁊ poſtq̄ rupte ſũt veſice fuerũt in
eis vulnera. o ¶ Nec poterãt ⁊c. Ex
q̊ ptꝫ ꝙ ex p̄cedẽtib⁹ ſignis nõ deſtiterũt
moyſi reſiſtere: ꝓpter qḋ iſta plaga foꝛ/
✱ tius in eis

Moꝛaliter. a ¶ Dixit aũt dñs ad Moꝛaliṫ
moyſen. Jn h̄ caplo agiṫ de tribus pla
gis egypti. Pꝛima eſt peſtis de q̄ diciṫ:
c ¶ Ecce man⁹ mea erit ſuꝑ agros
tuos ⁊c. Per hec aĩalia bꝛuta intelli/
gunṫ hoĩes voluptuoſe viuẽtes vita be
ſtiali. vñ. i. Ethi. vita voluptuoſa dicitur
vita pecudũ. Suꝑ iſtos aũt venit peſtis
valde g̃uis: q: p̄mo venit ſuꝑ eos moꝛs
culpe/ ⁊ poſtea moꝛs gehẽne. Scḋa pla
ga eſt veſicaꝝ de q̄ ḋꝛ: n ¶ Erunt enĩ
⁊c. Egypt⁹ interp̄taṫ tenebꝛa: ꝓpter qḋ
hoĩes egypti dicũṫ q̄ ſuũ ſtudiũ applicãt
ad exercẽdũ pctã q̄ ſũt tenebꝛaꝝ. Eſa. xx
ix. e. Ue q̄ ꝓfundi eſtis coꝛde vt abſcõda
tis a dño ↄſiliũ q̊ꝝ ſũt ĩ tenebꝛis opa: ⁊
dicũt q̇s videt nos: Jumẽta ṽo dicũṫ q̄
in talib⁹ opib⁹ p̄ſtãt auxiliũ/ↄſiliũ ⁊ fauo
rẽ. dicũṫ enĩ iumẽta q̄ſi iuuamẽta: ⁊ ſuꝑ
iſtos etiã cũ alijs veniẽt veſice turgẽtes
. i. pũgẽtes: ꝑ q̄s intelligiṫ vermis ↄſcie

E ☞ vlceribus dolosa prurulētaqꝫ malicia arguit̄ in veſicis tumēs ⁊ inflata ſupbia. In ferburis ire ⁊ furoris inſania. a ❡ Indurauitqꝫ dñs cor ⁊c̄. Orige. Nota q̄ ī ſexta plaga nō dicitur/ Induratū eſt cor pharaonis: ſed aliq̄d terribilius additur: Scriptū eſt enī q̄ indurauit dñs cor pharaōis ⁊c̄. Rurſus in ſeptima cū grando ⁊ ignis egyptum vaſtat: induraſ quidē cor pharaonis: ſed nō a dño. In octaua ſ̄o vbi locuſta producit̄: dicit̄ dñs indurare cor pharaonis. Et in nona cū tenebre palpabiles fiunt: tandē ſ̄o cum extinctis p̄mogenitis iſraelite diſceſſiſſent:
ij.8.e. ita dicit̄: Et īdurauit dñs cor pharaonis regis egypti ⁊ ſeruoꝝ eius: ⁊ inſecutus eſt eoſ. Sed ⁊ cū moyſes de terra madian ad egyptū mittit̄/ ⁊ precipitur ei facere ꝓdigia/ additur: facies ea in cōſpectu pharaonis: Ego aūt indurabo cor pharaonis ⁊c̄. Hinc primū dictū eſt a dño: Ego indurabo cor pharaonis ⁊c̄. Secūdo quoqꝫ enumerat̄ p̄ncipibus iſrael dicit̄: Ego indurabo cor pharaonis ⁊c̄. Non fruſtra facta eſt iſta varietas: vt nunc dicat̄ dñs induraſſe cor pharaōis: nunc ſponte eſſe induratū. Video paulum tanqꝫ intelligentē quid differat induratuꝫ eſſe cor pharaonis: ⁊ induraſſe dominum cor pharaonis dicere Ro.ij.a. An diuitias bonitatis eius ⁊ patiētie ⁊ longanimitatis cōtemnis? Ignoras qm̄ benignitas dei ad penitentiā te adducit? ⁊c̄. hic ſine dubio euꝫ qui ſponte induratus eſt culpat. Alibi ſ̄o velut q̄ſtionem ſup hoc ꝓponens dicit: Ergo cuius vult miſeret̄: ⁊ quē vult īdurat ⁊c̄. Addit etiā his. O hō tu q̄s es q̄ rñdeas deo: Ro.ix.d. Per qđ ꝺ eo q̄ a dño dr̄ īduratus: nō tam q̄ſtionis ſolutione qꝫ apoſtolica auctoritate reſpōdit ꝓ incapacitate auditoꝝ/ ſicut alibi ait. ij.
Cor.xij.a. et audiuit arcana verba: q̄ nō licꝫ homini loqui. Unde in ſequētibus euꝫ qui nō tam ſtudioꝝ merito qꝫ ſciendi cupiditate ſecretioribus ſe queſtionibꝰ curioſius īmergit deterret dicens Rom.ix.d. O homo tu quis es q̄ reſpondeas deo. ❡ Rab. Septimū
Nō furaberis preceptū: Nō furaberis. Deut.v.d. Septima plaga grando in fructibus. Nemo enī habet iniuſtū lucrū ſine iuſto damno: dum furaris/ acq̄ris veſtē/ amittis fidem/ lucrū viſibile/ damnum inuiſibile/ lucrum de tua cecitate/ dam
Als†dñi nū de dñi nube. Qui enī malo deſiderio forinſecus furant̄ dei iudicio ītrinſecus grandinant̄: ⁊ ager cordis eorū deuaſtat̄. b ❡ Idcirco aūt po. ⁊c̄. Augꝰ. Hec verba aplus poſuit: vbi ⁊ hec ait: Si autē volēs deus oſtendere iram ⁊ demōſtrare potentiā ſuaꝫ: ſuſtinuit in multa patientia vaſa ire: parcēdo.ſ. his quos malos futuros eſſe preſcierat/ que vaſa dicit ꝑfecta in ꝑditionē: ⁊ vt nobis inquit notas faceret diuitias glorie ſue: in vaſa miſericordie: qui dicūt: Ps.lviij.b. Deus meus miſcđia eius p̄ueniet me. Nouit ergo deus bene vti malis: nō tñ humanā naturā ad maliciā creat: ſed ꝑfert eos patiēter quouſqꝫ ſcit oportere: nō inaniter: ſꝫ ad admonitionē vel exercitationē bonoꝝ. Ecce enī vt annuncietur nomē dñi in vniuerſa terra: vaſis miſericordie ꝓdeſt ad eorū vtilitatē ergo pharao eſt ſeruatus. c ❡ En pluam ⁊c̄. Orige. Hucuſqꝫ per errorū ſuorū figuras mundo ſupplicia temperant̄: poſt hec veniūt verbera de ſupnis. d ❡ Mitte ergo iam. Augꝰ. Hoc nō tam indignāter qꝫ miſericorditer premonere videt̄ deus: qui etiā iraſcēs tēperat penam. Sed mouet q̄bus nunc pecoribus conſulat̄: ſi omia mortua fuerant ſuperiori plaga: vbi ſcriptū eſt/ ꝙ diſcreuit deus īter pecora hebreoꝝ ⁊ egyptioꝝ: vt oīa.ſ. morerent̄ pecora egyptioꝝ: nullū
vero hebreoꝝ

vlcera que in illis erāt ⁊ in oī ter
a ra egypti. Indurauitqꝫ dñs cor
pharaonis: et nō audiuit eos ſicut locutus eſt dñs ad moyſen.
†Dixitqꝫ dñs ad moyſen: Ma a
ne ꝯſurge ⁊ ſta corā pharaone: ⁊ diceſ ad eū: Hec dicit dñs deus hebreorū: Dimitte pplm̄ meū vt
ſacrificet mihi: q̄ in hac vice mit b
tam omes plagas meas ſup cor tuum: ſup oēs ſeruos tuos et ſup populū tuum: vt ſcias ꝙ nō ſit ſimilis mei in omni terra. Nūc enī extendēs manū/ percutiā te ⁊ po
pulum tuū peſte: peribiſqꝫ de ter c
❡ vaſis miſericordie.
b ra. Idcirco aūt poſui te: vt oſten d
a ❡ ad admonitionē ⁊ correctionē bonorū.
dā in te fortitudinē meā: et narre e
❡ Solita malicia.
tur nomē meū in omi terra. Adhuc retines pplm̄ meū: et nō vis
c euꝫ dimittere? En pluā cras hac f
❡ per quam tenera adhuc vaſtantur naſcētia vitiorum.
ip̄a hora grādinē multā nimis: q̄ g
lis nō fuit in egypto a die q̄ fun
d data eſt vſqꝫ in p̄ſens tp̄s. Mitte h
ergo iam nunc ⁊ congrega iumēta tua/ ⁊ omia que habes ī agro. Homines enī ⁊ iumēta ⁊ vniuer
❡ eccleſiam.
ſa que iuēta fuerint foris / nec cō
❡ aggreſtiū moribus.
gregata de agris/ cecideritqꝫ ſup
❡ duricia infidelis cordis.
ea grando/ morient̄. Qui timuit i
verbū † dei de ſeruis pharaonis/ fecit ꝯfugere ſuos ſuos ⁊ iumēta
in domos: qui autē neglexit ſer k
monē dñi/ dimiſit ſeruos ſuos et iumēta in agris. Et dixit dominꝰ
ad moyſen: Et extende manum l

vero hebreorū. An eo ſoluit̄ q̄ſtio ꝙ p̄dixerat moritura q̄ in campo fuiſſent: vt hec accipiant̄ omia. Intelligant̄ aūt euaſiſſe que in domibus erāt: que collegerūt ⁊ tenuerūt qui dubitabant ne forte verū eſſet qđ moyſes p̄dixerat dñm facturū: ⁊ ex his eſſe in campis iterū poterāt: que modo iubent̄ cōgregari in domos: ne grandine pereant/ cum ſcriptura dicit: Qui timuit verbū domini de ſeruis pharaonis ⁊c̄. Hoc ergo fieri potuit: qm̄ mortē pecoꝝ mina

Ni. de ly.

☞ tus eſt de⁎tius in eis deſeuit qꝫ in alijs egyptijs. a ❡ Dixitqꝫ dñs. Hic deſcribitur ſeptima plaga: cuius p̄mo p̄mittitur cōminatio. ſcđo ſubditur inflictio ibi: Et dixit dominꝰ ad moyſen. tertio eiuſdē remotio/ ibi: Viſitqꝫ pharao. Circa primū dicitur ſic: b ❡ In hac vice mittā omes plagas meas. Ex quo patet ꝙ hoc nō intelligit̄ ſoluꝫ de iſta plaga ſed etiā de ſequentibꝰ: q̄ dñs p̄uidebat pharaōis obſtinatōeꝫ ⁊ eius flagellationē futurā: vnde ſubditur: c ❡ Peribiſqꝫ de terra/ quod factum fuit quādo perſequēs filios iſrael ſubmerſus fuit in mari rubro. d ❡ Idcirco aūt poſui te: vt oſtēdam in te fortitudinē meā/ flagellando te multipliciter. hoc tamē nō eſt ſic intelligendū ꝙ deus indigeat malicia hominum ad declarationem ſue fortitudinis eos flagellādo: quia per multas vias poteſt ſuam fortitudinem hominibus oſtendere: ſed pro tanto hoc dicitur: quia deus eſt adeo potēs ⁊ bonus ꝙ ex malis hominū ſcit ⁊ poteſt bona elicere: et ideo talia permittit vt inde bona eliciat: et ſic ex malicia pharaonis elicuit declarationem ſue iuſticie ⁊ virtutis. vnde li vt tenetur ibi conſecutiue et non cauſaliter. e ❡ Et narret̄ nomen meū in omni terra: quia per declarationē talis iuſticie manifeſtatur alijs diuina virtus ⁊ iuſticia vt eum timeant ⁊ nō obdurētur in peccatis ſuis ſicut pharao. f ❡ En pluam cras hac ipſa hora grandinē multā nimiſ. Predeterminat tempus ⁊ horam ad oſtendēdum ſue prouidētie certitudinē / et ſue virtutis magnitudineꝫ: que nec in modico poteſt impediri. g ❡ Qualis non fuit in egypto. In illa eniꝫ regione que eſt verſus auſtrū pauce pluuie ⁊ grandines fiunt ⁊ parue quātitatis: ſꝫ tūc fuit grādo ita magna in multitudine ⁊ quātitate ⁊ maior: ſicut fieri ſolet in ꝑtibꝰ borealibꝰ. h ❡ Mitte ergo iā nunc. hoc dicitur ad oſtēdendum ꝙ cum iuſticia diuina ſemper currit miſericordia. i ❡ Qui timuit verbum dei de ſeruis pharaonis fecit ꝯfugere ſeruoſ ſuos ⁊c̄. Iſte timor non fuit filialis procedens ex amore: ſed ſeruilis procedens ex formidine pene. k ❡ Qui autem neglexit. Quia nec ſeruilem timorem ex nimia obſtinatione habuit. l ❡ Extende manum tuam in celum/ quia moyſes erat in his que pertinebāt ad dominū: aaron autē ſupra iuſſus eſt ☞ extendere manū ⁎ que perpetuo manebit in damnatis. Eſa.lxvi.g. Vermis eorum non morietur. Tertia vero plaga eſt ignis ⁊ grādinis de qua dicitur: † ❡ Grando ⁊ ignis mixta pariter ferebantur. Per quā intelligit̄ illa pena damnatorū de qua dicitur Iob.xxiiij.c. Ab aquis niuium tranſibunt ad calorem nimium. Per hoc autem ꝙ dicitur in textu: i ❡ Qui timuit verbum ⁊c̄. que fuerūt ſaluata: ſignificat̄ ꝙ pctōres refugientes ad domum eccleſie per opera vere penitentie euadūt penam gehenne.

tus eſt de⁹: quis id ſcriptura tacuerit. a ¶ Extenditꝙ moyſes ꝛc. Orig. Illud quoꝙ notandū ꝙ quedā verbe ra inferre dicitur aaron pharaoni vel egypto: quedam moyſes: quedā vero ipſe dominus. In prima enī plaga vbi aquas vertit in ſanguinem: eleuat aaron virgā / ꝛ percutit aquā. In ſecūda percutit aquas / ꝛ educit ranaſ. In tertia extēdit manū / et percutit virga puluerē terre / ꝛ fiūt ſcyniphes. In quarta dr̄ dn̄s feciſſe / vt veniret cynomia. In quinta quoꝙ cū extinguunť pecora / dicitur feciſſe verbū hoc. In ſexta ꝓ moyſes aſꝑgit fauillā / ꝛ fiūt vlcera ꝛ veſice. In ſeptima eleuat manū ī celum / ꝛ fiunt voces et grando. ſ. ꝛc. In octaua ſimiliter extendit manus in celum ꝛ dn̄s inducit ventū / ꝛ adducit locuſtas. Sed ꝛ in nona extēdit manum in celū / ꝛ fiūt tenebre ꝛ caligo. In decima ꝓ finis et perfectio totius operis miniſtrať a dn̄o. Sicut enī diciť: ꝛ dn̄s percuſſit oīe primogenitū in terra egypti. ¶ Orige. Eſt alia obſeruanda differētia. In p̄ma enī plaga cū aq̄ ↄtiť in ſanguinē: nōdū dr̄ moyſi vt intraret ad pharaonē: ſed vade in occurſum eius ꝛc. In ſcd̄a vero cōſtanter ꝛ fideliter miniſtrata prima diciť ad eū: Intra ad pharaonē ꝛc. In tertia vero ſcyniphes inferūtur: magi cedunt cōfitentes / q2 digitus dei eſt hic. In q̄rta ꝓ vigilare iubeť moyſes mane: ꝛ ſtare ↄtra pharaonem ꝓcedētē ad aquas cū cynomia replēť egyptioꝝ domus. In quinta cū pecora delētur ad pharaonē intrare iubeť. In ſexta cōtēpnitur pharao / nec diciť ꝙ intrauerit moyſes ꝛ aaron ad eū: quia facta ſunt vlcera ꝛ veſice cū feruore etiam ſuꝑ maleficos: ꝛ nō poterāt reſiſtere moyſi. In ſeptima vigilare iubetur valde mane ꝛ ſtare cōtra pharaonē: cum grandinem et ignē ꝓducit ꝛ voces. In octaua intrare precipiť ad eum / cū locuſta ꝓduciť. In nona rurſus cōtempniť pharao et moyſi precipiť ad celum extendere manus vt fiant tenebre palpabiles: nec intrat / ſed vocatur ad pharaonē. Similiter in decima cum primitiua delētur: ꝛ cogitur cum feſtinatiōe exire de egypto. b ¶ Et dn̄s dedit tonitruā ꝛc. Orige. Alſ. Vide temperamentū diuine correctionis / nō cū ſilentio verberat: ſed dat voces ꝛ doctrinam celitus mittit: per quam poſſit mūdus caſtigatus culpam ſuam agnoſcere. Dat grandinem per quā tenera vaſtantur adhuc naſcentia vitiorum. Dat ignem ſciens eſſe ſpinas ꝛ tribulos q̊s debebat depaſci: de q̊ dicit dn̄s Luc. xij. f. Ignem veni mittere in terram. Per hunc ignem incentiua voluptatis ꝛ libidinis conſumunť. ¶ Orige. Sūt alia multa obſeruanda quibus diuina indicatur ſapiētia. Primo enim nō flectitur pharao cum aqua in ſanguinem vertitur. In ſecūdo parum molliri videtur. vocauit enim moyſen et aaron dicens: Orate pro me dn̄m ꝛc. In tertio magi cedunt / dicētes: Digitus dei eſt hic ꝛc. In quarto per cynomiā verberatus / dicit: Euntes immolate dn̄o deo ꝛc. In quinto vbi nece pecudum ceditur: nō cedit ſed amplius induratur. Similiter in ſexto ſuper plaga vlcerum. In ſeptimo vero cum grandine vaſtať et ignibus: vocauit moyſen ꝛ aaron dicens: Peccaui etiam nūc: dn̄s iuſtus: ego autē ꝛ populi mei iniqui ꝛc. In octaua cum locuſtis vrgeretur: feſtinanter vocauit moyſen et aaron: peccaui ante dn̄m deū veſtrum et in vos. Suſcipite pctm̄ meū: etiā nunc orate ad dn̄m deum veſtrū. In nono cū tenebris ſuffunditur / vocat moyſen ꝛ aaron dicens: Ite ꝛ ſeruite dn̄o deo veſtro. In decimo cū primitiua extinguuntur: vocat eos nocte ꝛ dicit: Surgite exite de poplo meo vos et filij iſrľ ꝛc. Et adiūgit: Benedicite autē ꝛ me. Nō poſſunt hec explicari niſi eodē ſpiritu quo geſta ſunt: quia ſm̄ Apoſtolū ſpiritus ꝓphetarū ꝓphetis ſubiectus eſt: nō ergo quibuſcūꝙ ad explanādū dicta prophetarū: ſed ꝓphetis dicūtur eſſe ſubiecta. 1. Co. 14. a c ¶ Noui autem ꝛc. Aug⁹. In lib. queſtionum ſuper Exo. Fragore celi ꝛ grandine exterrit⁹ erat pharao. Unde rogabat moyſen vt oraret pro eo: confitēs iniquitatem ſuaꝫ ꝛ populi ſui. Sed moyſes aliū timorem querebat. facile enim eſt penā timere: ſed nō eſt hoc deum timere: illo ſcꝫ pietatis timore: de quo iacob dicit: Niſi deus patris mei abraam et timor iſaac eſſet mihi / nunc me inanem dimiſiſſes. Gen̄. 31. f.

a ¶ non in terram. b ¶ ſicut ſuperius de fauilla

tuā in celū vt fiat grando in vniuerſa t̄ra egypti: ſuꝑ hoies / ꝛ ſuꝑ iumēta: ꝛ ſuꝑ oēm herbā agri ī terra egypti. Extēditꝙ moyſes

a ¶ non cum ſilentio verberat: doctrinam celitus mittit ꝑ quā caſtigatus culpam ſuā agnoſcat mundus. ¶ terrorē cōminatiōis. ¶ Lxx. voces doctrinam. ſ.

virgā in celum: ꝛ dn̄s dedit tonitrua ꝛ grandinem ac diſcurrētia

b ¶ increpationem malorum. ¶ miracula.

fulgura ſuꝑ terrā. † Pluitꝙ dn̄s grandinē ſuꝑ terrā egypti: ꝛ grando ꝛ ignis mixta pariter ferebantur.

¶ de quo dicitur Luc. xij. f. Ignē veni mittere in terram.

Tātęꝙ fuit magnitudinis / q̄ꝫta an̄ nūq̄ꝫ apparuit in vniuerſa terra egypti / ex quo gens illa ↄdita eſt. Et ꝑcuſſit grādo in oī terra egypti cūcta que fuerūt in agris / ab hoie vſꝙ ad iumētuꝫ. Cūctāꝙ herbā agri ꝑcutit grādo ꝛ oē lignū regiōiſ ↄfregit: Tātū ī terra geſſen vbi erāt filij iſrľ / grādo nō cecidit. Miſitꝙ pharao ꝛ vocauit moyſen ꝛ aarō dicēs ad eos: Peccaui etiā nūc. Dn̄s iuſtus / ꝛ ego ꝛ ppľs meus impij. Orate dn̄m vt deſinant tonitrua dei et grando / vt dimittā vos: ꝛ nequāq̄ꝫ hic vltra maneatis. Ait moyſes: Cum egreſſus fuero de vrbe / extendā palmas meas ad dn̄m / et ceſſabunt tonitrua ꝛ grando nō erit / vt ſcias q2 dn̄i eſt terra. Noui autē ꝙ ꝛ tu ꝛ ſerui tui necdum timeatis dn̄m deū. Linū ergo ꝛ hordeuꝫ leſum eſt / eo ꝙ hordeum eſſet virens / et linum iam folliculos germinaret. Triticum autem et far non ſunt leſa: quia ſerotina erant. Egreſſuſꝙ moyſes a pharaone ex vrbe / extendit manus ſuas ad dominum / et ceſſauerunt tonitrua et grando: nec vltra ſtillauit pluuia ſuper terram. Videns autem pharao ꝙ ceſſaſſet pluuia et grando et tonitrua / auxit peccatum: et ingrauatum eſt cor eius et ſeruorum illius. et induratum nimis: nec dimiſit iſrael ſicut preceperat dominus per manum moyſi.

¶ vel teten.

Nico. de lyra

a ¶ Et dn̄s dedit tonitrua. Ad terrēdum egyptios: b ¶ Et grādinem. Ad conſumēdum terrenaſcētia ꝛ etiam hoies ꝛ aīmalia que erāt in agris. c ¶ Ac diſcurrētia fulgura. Ad percutiendum ea que grādinē euadebant. Patꝫ etiam ex hoc ꝙ iſta plaga fuit ex tribus elementis. ſ. aqua rōne grandinis / q̄ eſt aq̄ ↄgelata: aere ex cōmotione eius vehemēti ratiōe tonitrui: et igne ex fulgure diſcurrente. D Correſpōdet etiam iſta plaga per quā terrenaſcētia fuerunt contrita ꝛ in modum palearū redacta culpe egyptiorū qua hebreos afflixerunt in palearū cōgregatione vt dictum eſt ſupra. v. ca. d ¶ Cuꝫ egreſſus fuero de vrbe. Erat enim plena idolatria: ideo prius egreſſus eſt anteq̄ꝫ oraret. e ¶ Noui aūt ꝙ ꝛ tu ꝛc. Timore filiali: ſed tm̄ ſeruili / vt pena ceſſet. f ¶ Linū ergo ꝛc. i. contritū ꝛ corruptū a grandine: cui⁹ cauſa ſubdiť: g ¶ Eo ꝙ hor. ꝛc. In hebreo habeť: Eo ꝙ eſſet p̄mitiuū: ꝛ ideo iam tātū creuerat ꝙ illd̄ qd̄ poſſet creſcere poſt ꝑcuſſionē grādinis eſſet infructuoſum ꝛ inutile. h ¶ Et linū iā ꝛc. In hebreo hēť: Et linū iā tuellos fecerat. ꝛ iō q2 tuelli fuerūt fracti / vlteri⁹ erat inutile. Ex p̄dictis pꝫ ꝙ tria iſtā plagā euaſerūt. ſ. illa q̄ erāt in domibus: q2 in agris tm̄ fuit iſta peſtilētia: vt pꝫ ex p̄dictis ī textu. Itē illa q̄ nō erāt p̄mitiua: q̄ nō intātū ꝓtunc creuerūt ꝙ renaſcētia eſſet inutilis. Itē illa q̄ erant dura vt lignea: q̄ nō fuerūt fracta: ꝛ eadē rōne illa q̄ nō erāt in tuellis: q2 nō reſiſtebāt grādini / ſed cedebāt ꝑcuſſioni. i ¶ Triticū aūt ꝛc. In hebreo habeť: Triticū ꝛ ſpelta nō ſūt leſa: cui⁹ cauſa ſubdiť: k ¶ Quia ſerotina erāt. Et illud qd̄ natū ꝛ nouitiū erat cedebat ꝑcuſſioni grādinis. Cetera patēt ex p̄dictis.

A ¶In.ca.ix.vbi dicit̃ in poſtil. Et miſit pharao ad videndū.

Additio.j. Eſt alia ratio cõſona lr̃e quã qdã hebreorū aſſignãt ad hoc ꝙ ꝺ iſta plaga miſit ad videndū ſpecialiter ⁊ nõ in p̃cedenti: q̃r.ſ. mirabilius erat ꝙ ex aĩalibus egyptioꝝ ⁊ hebreoꝝ q̃ in eiſdẽ campis paſcebant morerent̃ illa que erãt egyptioꝝ: nõ aũt q̃ erãt hebreoꝝ q̃ꝫ ꝙ terra geſſen eẽt ĩmunis ab aliq̃ plaga nõ/aũt alia t̃ra egypti: hoc etiã ſonat lr̃a q̃ in p̃cedẽti plaga dicit: Faciãq; mirabilẽ in die illa terrã geſſen/in q̃ ppl's meꝰ eſt vt nõ ſint ibi muſce: ĩ hac ꝟo plaga.ſ.peſtis ꝺr: Mortuaq; ſunt aĩantia egyptioꝝ et de aĩalibus filioꝝ iſrl' nihil oĩno periȷ̃t.ſ.vbicũq; eſſent etiã ĩ terra egyptioꝝ qꝺ ẽ mirabiliꝰ: ⁊ ꝑ ꝯſequẽs digniꝰ inq̃ſitiõe: ĩ primis ꝟo duabꝰ plagis q̃r magi fecerũt ſiſ'ia nõ curauit pharao inq̃rere diſtinctionẽ plagaꝝ. ĩ t̃tia ꝟo nõ legit̃ talis diſtĩctio.

¶In eo.ca.ix.vbi ꝺr in poſtil. Idcirco poſui te vt oſtẽdã in te fortitudinem meam.

¶**Additio.ij.** Licꝫ ꝯcedendũ ſit ꝙ deꝰ nõ indigeat malicia hominũ ad declarationẽ ſue fortitudinis eos flagellãdo: q̃r ꝑ multas alias vias põt ſuã fortitudinẽ oñdere ꝓut poſtillator dic̃: nõ tñ ex ꝉ ſequit̃ ꝙ cũ ꝺr: Ut oñdã in te fortitudinẽ meã: li vt nõ teneat̃ ibi cauſalit̃ ꝓut ip̃e vult inferre. Pro q̃ ꝯſiderandũ eſt ꝙ ex diuĩa ꝓuidẽtia nõ ſolũ diſponit̃ q̃ effectꝰ fiant ſꝫ etiã ex q̃bꝰ cauſis ⁊ q̃ ordĩe ꝓueniãt: int̃ q̃s q̃dẽ cauſas ſũt etiã quorũdã effectuũ cauſe actꝰ hũani: vñ in talibꝰ oportet homines agere aliq̃/vt ꝑ ſuos actꝰ ĩpleant̃: q̃dã effectꝰ ꝫm ordinẽ a deo diſpoſitũ ꝓut in ſcꝺa ſcꝺe.q.lxxxiij. ⁊ iõ in talibus tales actꝰ mediȷ̃ rõnẽ habẽt cauſalitat' reſpectu effectꝰ a deo diſpoſiti: vñ in p̃ſenti materia q̃r deꝰ ex ꝓpoſito ſue volũtatis diſpoſuerat ꝙ ꝑ maliciã pharaõis a deo toleratã ⁊ ꝑmiſſam ſua potentia iuſticia ⁊ lõganimitas hoĩbꝰ declararet̃: idcirco hmõi malicia ſic a deo ꝑmiſſa hꝫ rõnẽ cauſalitat' reſpectu hmõi declaratiõis a deo intẽte: nõ tñ hec cauſalitas eſt p̃ncipalis ⁊ abſoluta ſꝫ eſt ſecũdaria et ex ſuppoſitiõe diuini ꝓpoſiti vt dictũ eſt: vñ ptꝫ ꝙ li vt cũ ꝺr: Ut oñdã ĩ te/tenet̃ cauſalit̃ ꝓut ſonat ⁊ nõ ĩdiget aliq̃ reſolutiõe: vñ ⁊ doctores ſctĩ hãc dictionẽ vt in ꝉ loco in ſua ꝓpria ſignificatiõe relinquũt: vt ptꝫ in glo.bñ intuẽti: ſicut enĩ cũ dicit̃ de deo in Pſ.ciij.b. Qui ꝓducit herbã ſuituti hoĩm vt educat panẽ de t̃ra: nõ excludit̃ qn deꝰ ꝑ multas alias vias poſſet educere panẽ de t̃ra ſine hoc ꝙ herbã p̃us ꝓduxiſſet: ſꝫ ꝙ deꝰ voluit inſtituere iſtũ modũ deťminatũ ꝓducẽdi: ⁊ ſic eductio panis de terra habet cauſalitatẽ reſpectu ꝓductõis herbe. vñ li vt tenet̃ cauſalit̃ ibi ſic ⁊ ĩ hoc loco. G

Replica correctoriȷ̃ ꝯtra Burgeñ.ſemihereticũ. In ca.ix. Burgeñ.notat poſtillatorẽ dicentẽ li vt nõ teneri cauſal'r ſꝫ ꝯſecutiue/cũ ꝺr: Idcirco poſui te vt oſtẽdã in te fortitudinẽ meã: obȷ̃ciẽs ⁊ allegãs mira/putãs ea eẽ ꝯtra poſtillatorẽ qꝺ tñ nõ eſt: ſed potius ꝓ eo: vt ptꝫ diligẽter intuẽti. nihil enĩ põt eſſe deo cauſa motiua ad extra et in rõne finis nec forme niſi cõſecutiue: ⁊ hoc eſt qꝺ intẽdit poſtillator. ſequit̃ enĩ ꝯſequẽtia legali: Pharao fuit malicia induratꝰ cõtra dñm: ergo deꝰ voluit in eo oñdere fortitudinẽ ſuã: ⁊ ſic malicia nõ fuit cauſa niſi occaſio ꝯſecutiõis ex lege ꝑ deũ ordinata: vt deus eũ flagellaret ⁊ in eo ſuã potẽtiã oñderet: ⁊ ad hoc valet exemplũ de ꝓductione panis de terra q̃r ita ordinẽ nature inſtituit ꝙ p̃us terra germinaret ⁊ gramẽ ꝓdiret in granũ vt fieret panis ꝯſequẽter ex ordine inſtituto. Sed et illud qꝺ Burgeñ.ex dictis ſctĩ Tho.ſcꝺa ſcꝺe.q.lxxxiij.applicat ꝓpoſito videt̃ minus catholice dictũ: videlꝫ ꝙ ex ordinatiõe diuĩa oportet hoĩes agere vt effectꝰ a deo inſtituti impleant̃: nã ex eo ſequit̃ in materia p̃ſenti ꝙ pharaoni pctm̃ obſtinatiõis imputari nõ debet: q̃r ꝫm hoc oportuit eũ eſſe cauſam diuine glorificationis ſi cauſaliter teneri debeat vt vult Burgeñ. in his aũt q̃ optet fieri ſicut in naturalibꝰ ⁊ neceſſariȷ̃s nõ laudamur nec vituperamur teſtibꝰ phĩs ⁊ theologis: ſequit̃ etiã illã obſtinationẽ fuiſſe nõ ſolũ ex diuina ꝑmiſſione ſꝫ etiã inſtitutiõe ⁊ ordinatiõe qꝺ nõ ſonat theologice: cum doctores ſctĩ ⁊ mgr̃ ſnĩaꝝ hmõi obſtinatiõis ſicut nec alioꝝ maloꝝ culpe nõ velint eſſe cauſaꝫ poſitiuã ſꝫ defectiuã: doctrina enĩ Scoti eſt ꝙ in reprobatiõe deꝰ nullũ actũ poſitiuũ hꝫ circa reprobatũ ſed ſolũ negatiuũ: nõ ordinãdo ad gloriã ⁊ grãm: vñ ſi dictũ ſcĩ Tho. veritatẽ habere poſſet in poſitiuis ordinatis ꝑ deũ: in ꝓpoſito aũt ꝓut Burgeñ.applicat nõ videt̃ ꝯſonare.

Glo. ordi.

a Et dixit dñs ad moyſen Ingredere ad pharaonẽ. Ego enĩꝫ ĩduraui cor eiꝰ ⁊ ſuoꝝ illiꝰ/vt faciã ſigna mea hec in eo/et narres in auribꝰ filiȷ̃ tui ⁊ nepotũ tuoꝝ q̃tiẽs ꝯtriuerĩ egyptios: ⁊ ſigna mea feceri ĩ eis: ⁊ ſciatis q̃r ego dñs deꝰ. Introierũt g̃ moyſes ⁊ aarõ ad pharaonẽ: ⁊ dixerũt ad eũ: Hec dic̃ dñs deꝰ hebreoꝝ. Uſq; q̃ ñ vis ſubȷ̃ci mihi: Ca.X

¶Patienter ſuſtinui.

Et dixit dñs ad moy.⁊c̃. a ¶Ego enĩ induraui ⁊c̃. Aug.ᵒ in eodeꝫ. Hic ita dicit tanq; opꝰ habeat deꝰ cuiuſq; malicia: ſꝫ ſic intelligẽdũ eſt ac ſi diceret: Ego patiẽs fui ſuꝑ eũ ⁊ ſeruos eiꝰ vt nõ eos auferrẽ: vt ordine ſuꝑuenirent ſigna mea ſuꝑ eos: q̃r enĩ patiẽtia dei obſtinatior fiebat malꝰ animꝰ: pro eo ꝙ patiẽs in eo fui: ꝺr/ĩgrauaui cor eius. Plage egyptiorũ eruditio ſunt filioꝝ iſrl'/ne ſiſr indurent̃: ⁊ ſiſ'ia patiãt̃: Mulctato peſtilẽte ſapiẽtior erit ꝑuulus. ¶Orige. Poſſunt decẽ plage q̃bus egyptꝰ ꝑ iſraelitas verberat̃ romani regni cõparari tꝑibꝰ: q̃r hec ĩ figura nr̃i facta ſunt. Chriſtianꝰ ⁊ iſraeliticus ppl's vniꝰ dei eſt: vna vtriuſq; cauſa ſꝺdita fuit/ſynagoga egyptȷ̃s/eccl'ia romanis. Perſecuti ſunt ⁊ egyptȷ̃/ꝑſecuti ſunt ⁊ romani. Ibi decies ꝯtradicit̃ moyſi. Hic decẽ edicta ꝯtra xp̃m. Diuerſe ibi plage egyptioꝝ: Diuerſe hic calamitates romanoꝝ. Ibi p̃muꝫ ſanguis de puteis ⁊ fluminibus manat: hic prima ſub Nerone plaga: vt vbiq; moriẽtiũ ſanguis eẽt: vl' morbis in vrbe corruptꝰ vl' bellis in orbe ꝓfuſus. Ibi ſcꝺa plaga rane in penetrabilibꝰ inedia pene habitatores extinxit: hic ſub Domiciano ſatellites effrenati iuſſu cruẽti p̃ncipis ⁊ ĩopia pene oẽs romanos ciues diſpſit. Ibi tertia plaga ſcyniphes muſcule ſeuiſſime: q̃ media eſtate ꝑ loca ſqualida gregatim volãt: capilliſq; hoĩm/ſetiſq; pecudũ vrẽte morſu ĩferunt̃. Hic tertia plaga ſub traiano iudeos excitauit/qui cuꝫ diſpſi: q̃ſi nõ eẽnt q̃eſcerẽt: repẽtino calore ꝑmoti graſſati ſunt. Preterea multe vrbes ȷ̃ſdẽ tꝑibꝰ corruerũt terremotu. Ibi q̃rta plaga muſce canine/alũne/putredinis vermiũ m̃res: hic ſub marco anthonio lues multis infuſa ꝓuincȷ̃s italiã ⁊ vrbẽ romã exercitũq; romanoꝝ ꝑ diuerſa hibernia diſparſuꝫ: morte diſſolutũ putredini ⁊ vermibꝰ dedit. Ibi q̃nta plaga pecoꝝ ⁊ iumẽtoꝝ. Hic ſub ſeuero ꝑſecutore ciuilibꝰ bellis ꝓp̃a viſcera ⁊ adiumẽta rei publice.i.plebes ꝓuinciaꝝ ⁊ legiões militũ cõminute ſũt. Ibi ſexta plaga veſice turgẽtes vlceraq; manãtia. Hic plaga que poſt Maximi ꝑſecutionẽ fuit: q̃ ſpẽal'r ep̃os ⁊ clericos omiſſa turba popularĩ eccl'iaꝝ p̃mates cruciari ĩperauerat: intumeſcens crebro ira ⁊ ꝑfidia non ꝑ vulgi cedem: ſꝫ ꝑ vulnera moriẽtiũ p̃ncipũ ⁊ potentũ exaltata eſt. Ibi ſeptima plaga coacta in aere grãdo: q̃ hominibꝰ ⁊ iumẽt' fuit exitio: hic ſꝺ Gallo ⁊ voluſiano q̃ decio ꝑſecutore ſucceſſerũt: peſtis infuſa eſt ꝑ oĩa ſpacia romani regni: ⁊ omẽ ꝓpe genus humanũ dedit neci. Ibi octaua correctio excitate vndiq; locuſte: hic excitate vndiq; gẽtes romanũ orbẽ cedibus ⁊ incẽdȷ̃s vaſtauerũt. Ibi nona plaga tenebre tractabiles plus periculi cõminantes q̃ꝫ faciẽtes. Hic aureliano ꝑſecutore decernẽti: diris turbinibꝰ terribile fulmẽ ſub ip̃ius pedibus ruit: oſtẽdẽs q̃d faceret tãtꝰ vltor/niſi patiẽs eẽt: q̃ꝫq; intra ſex mẽſes tres ĩterfecti ſũt imꝑatores/Aurelianꝰ/tacitꝰ/⁊ florianꝰ. Ibi decia ⁊ vlti.plaga p̃mogenitoꝝ ĩterfectio. Hic oĩm ꝑditio idoloꝝ q̃ p̃mitꝰ facta ĩ p̃mis amabãt. Ibi rex potẽtiã dei ꝓbauit ⁊ ſenſit ⁊ timuit ⁊ pplm̃ dei liberꝝ dimiſit: hic q̃ꝫ hec oĩa fec̃: ⁊ etiã credidit. Idẽ. Ibi ppl's dei nõ ẽ ad ſuitutẽ retractꝰ: nec ꝉ poſtea ad idolatriã coactꝰ. Ibi egyptioꝝ vaſa p̃cioſa hebreis tradita ſũt: hic eccl'ie chriſtianoꝝ p̃cioſa paganoꝝ tẽpla ceſſerũt. Idẽ. Egyptȷ̃s poſt.x.plagas dimiſſos hebreos ꝑſeq̃ntibꝰ mare irruit ĩteritꝰ: nos q̃ꝫ ꝑegrinãtes ꝑſecutio gẽtiliũ manet: donec mare rubrũ.i.ignẽ iudiciȷ̃ xp̃o duce ⁊ iudice tranſeamꝰ. Qui ꝟo xp̃ianos ꝑſequunt̃ cũ rege ſuo antixp̃o ĩ ſtagno ignis eterni ſubmergent̃. ¶Rab. Octauũ p̃ceptũ. Falſum teſtimoniũ non dices

Deceẽ plage romanorum · proũ.21.b. · Allego. · b · No

Nico. de lyra

Et dixit dñs. hic deſcribit̃ octaua plaga: ⁊ p̃mo p̃mittit̃ eiꝰ cõmĩatio. ſcꝺo ſubdit̃ eiꝰ inflictio/ibi: Dixit autem dñs. Circa primũ patet littera vſq; ibi. Ecce ego Ca.X

Moraliter. a ¶Et dixit dñs. Hic agit̃ de duabꝰ plag' egypti. Prima eſt locuſtaꝝ viridia corrodentiũ/ꝺ qua dicit̃: Ecce ego M

ꝟ non dices. Octaua plaga locuſta
animal.ſ.dẽte noxiũ. Falſus enĩ te
ſtis nocet mordẽdo ⁊ ꝯſumit men/
f.5.c. tiẽdo.vñ: Si mordetiſ ⁊ ꝯſumitis
videte ne ab inuicẽ ꝯſumamini.
ralit a ❡ Ecce ego inducã ⁊c̃. Orig.
Puto ꝑ hoc gen⁹ plage diſſidẽtis
ſemꝑ a ſe ⁊ diſcordãtis humani ge
neris incõſtantiã ꝯfutari. Locuſta
enĩ cũ regẽ nõ habeat ſm ſcriptu/
rã ordinatũ ducit exercitũ. homies
ꝟo cũ rõnales facti ſunt: neqꝫ ſe re
gere ordinate potuerunt: neqꝫ dei
regẽtis patiẽter moderamina per/
tulerũt. ❡ Stra. Locuſta q: lon/
giora retro crura habet: vocaṫ lo/
cuſta quaſi longa haſta: grece ꝟo
ἀγο haſtago. Per locuſtã que regẽ nõ
habet: ſignificaṫ temeritas illoruꝫ
qui licet diuerſis penis mulctati:
ſemꝑ in duricia ſua manent: tanqꝫ
nullũ habeãt rectorẽ. b ❡ Ad lo
cuſtã. Locuſte ꝓ mobilitate leui/
tatis accipiunṫ tanqꝫ vage ⁊ ſaliẽ/
tes aĩe ꝓ voluptate ſcl'i. c ❡ Et ex
ꝓſtice tendit moyſes virgam. Que
dã ꝓdigia fiũt ꝑ moyſen/quedam
ꝑ aaron: quedã ꝟo ꝑ ip̃m dñm: vt
cognoſcamus in quibuſdã ꝑ ſacrifi
cia ſacerdotũ ⁊ obſecrationes pon
tificũ nos eſſe purgãdos: q̊s aarõ
ꝑſona deſignat. In quibuſdã ꝑ ſci/
entiã legis emẽdandos qd̕ moyſi
deſignat officiũ. In difficilioribus
autem ip̃ius dñi virtute egemus.
d ❡ Ventus vrens leuauit lo
ego. cuſtas. Grego. Exhibite celitus
egypti plage: exigentibus meritis
corꝑaliter illate ſũt: ſꝫ q̃ mala quo/
tidie prauas mentes feriãt: ſpũali/
ter ſignauerũt: qubus exteriorũ ꝑ/
B cuſſione egyptus afflicta cõmota
mens dolenſqꝫ perpenderet: que
☞ vaſtationis

Nico.delyra

⁂ a ❡ Ecce ego inducã cras
lo.⁊c̃.i.multitudinẽ locuſtaruꝫ: ſi
cut dictum eſt.ſ̃.viij.ca. Venit mu
ſca grauiſſima.i.multitudo muſca/
rũ: ꝑ talẽ modũ loquẽdi diciṫ. Syl
logiſmus eſt oratio.i.ꝯgeries ora/
tionũ. b ❡ Que operiet ſupꝑfi/
ciẽ terre. Nõ ꝙ totaliter ſit opta:
ſed ꝓ magna pte. c ❡ Ne quicqꝫ
ei⁹ appeat.ſ.de his q̃ ꝑtinent ad
ei⁹ ornatũ: ſicut ſũt herbe et cetera
viridia: ⁊ iſte ſenſus patꝫ ꝑ hoc qd̕
ſubdiṫ: Sed comedaṫ qd̕ reſiduũ
fuit grãdini. d ❡ Et implebit.
Quia nõ ſolũ ĩ feſte erãt ṫrenaſcẽ/
tib⁹ ſed etiã hoĩb⁹. e ❡ Auertit/
qꝫ ſe ⁊c̃. Quia ꝑcepit ꝑ ſigna obſti
natõeꝫ regis ⁊ indignationẽ ei⁹ cõ
tra ip̃ꝫ: ⁊ iõ dedit ire locũ. f ❡ Vſ
dalũ qꝫq̊ patiemur. Scãdalũ eſt ĩpa/
ctio pedis q̃ facit hoĩem cadere: et
ſic illud malũ qd̕ eis ĩminebat vo/
cabãt ſcãdalũ. g ❡ Reuocaue/
rũtqꝫ moyſen. de volũtate reg⁊.
h ❡ Cũ ꝑuulis nr̃is. Cui⁹ cauſa
ſubdiṫ: Eſt enĩ ſolẽnitas.ſ.genera
lis in qua oẽs tã maſculi qꝫ femine
debẽt eſſe. oportet etiã nos ſacrifi/
care ⁊ neſcim⁹ q̃ vel quot: iõ opor/
tet nos ducere aĩalia ad immolan/
dum: ſimiliter iumẽta ad portãduꝫ
mulieres ⁊ ꝑuulos. i ❡ Sic dñs
ſit vobiſcum

† Dimitte populũ meũ vt ſacrificet mihi.
Sin aũt reſiſtis ⁊ nõ vis dimittere eum/
¶ nota locutionem. ¶ contra hominũ incõſtantiã.
a ecce ego iducã cras lo͠cuſtã i fines tuoſ a
que opiet ſupꝑficiẽ terre: nec q̊cqꝫ ei⁹ ap/ b c
pareat: ſed comedaṫ qd̕ reſiduũ fuit grã †
dini. Corrodet ei oĩa ligna q̃ germinãt
in agris: ⁊ iplebit domos tuas ⁊ ſeruo/ d
rũ tuoꝝ ⁊ oim egyptiorũ/ qꝫtũ nõ vide/
rũt patres tui et aui ex quo orti ſunt ſuꝑ
terrã vſqꝫ in ꝑ̃ſentẽ diẽ: Auertitqꝫ ſe et e
egreſſus eſt a pharaone. Dixerunt aũt
ſerui pharaonis ad eũ: Vſqꝫquo patie/ f
mur hoc ſcandalũ? Dimitte hoies vt ſa
crificẽt dño deo ſuo. Nõne vides ꝙ pe
rierit egypt⁹? Reuocauerũtqꝫ moyſen g
⁊ aaron ad pharaonẽ: qui dixit eis: Ite
ſacrificate dño deo veſtro. Qui nã ſunt
qui ituri ſũt? Ait moyſes: Cũ paruulis h
nr̃is ⁊ ſenioribus pergemus/ cũ filijs ⁊
filiabus/cũ ouibus ⁊ armentis. Eſt enĩ
ſolẽnitas dñi dei nr̃i. Et rñdit pharao:
Sic dñs ſit vobiſcũ: Quõ ego dimittã i
vos ⁊ ꝑuulos vr̃os? Cui dubiũ eſt ꝙ peſ k
ſime cogitetis? Nõ fiet ita: ſꝫ ite tãtũ vi/ l
ri ⁊ ſacrificate dño. Hoc enim ⁊ ipi peti m
ſtis. Statimqꝫ eiecti ſũt de ꝯſpectu pha
raonis. Dixit aũt dñs ad moyſen: † Ex n o
b tende manũ tuã ſuꝑ terrã egypti ad lo/ p
¶ vel deſcendat.
cuſtã/ vt aſcẽdat ſuꝑ eã: ⁊ deuoret oẽm
c herbã que reſidua fuit grãdini. Et extẽ/
dit moyſes virgã ſuper terram egypti:
⁊ dñs induxit ventũ vrentẽ tota die illa q
a ¶ calidus auſter.ſ.vt putãt. ¶ ſuggeſtio diabolica.
d et nocte. Et mane facto/ ventus vrens
a ¶ adulantium linguas. ¶ diſſidentem a ſe ⁊ diſcordantẽ humani generis inconſtantiam.
leũauit locuſtas. Que aſcẽderũt ſuꝑ vni
¶ ciues;mundi.
uerſam terrã egypti: et ſederũt in cũctis
a ¶ adulantes enĩ ſunt nõ digni numero.
finib⁹ egyptioꝝ innũmerabiles: q̃les añ r
illd̕ tp̃s nõ fuerũt/nec poſtea future ſũt. s
Operuerũtqꝫ vniuerſã ſupꝑficiẽ ṫre va/
a ¶ opera. b ¶ fauoribus elata. ¶ verba.
ſtãtes oĩa. Deũorata eſt igiṫ herba ṫre: †
¶ operum. ¶ fortibus.
⁊ q̊cq̊d pomoꝝ in arborib⁹ fuit q̃ grãdo
dimiſerat. Nihil q̊ꝫ oĩno virẽs relictũ ẽ
in lignis ⁊ herbis terre/ ĩ cũcta egypto.
Q̃obrẽ feſtin⁹ pharao vocauit moyſẽ t v
⁊ aarõ: ⁊ dixit eis: Peccaui in dñm deũ x
veſtrũ ⁊ in vos. Sed nũc dimittite pec/
catũ mihi etiam hac vice: ⁊ rogate dñm
deũ veſtrũ vt auferat a me mortẽ iſtam. y
Egreſſuſqꝫ eſt moyſes de ꝯſpectu pha/ z
raõis/ ⁊ orauit dñm: Qui flare fecit ven a
tũ ab occidẽte vehemẽtiſſimũ: ⁊ arreptã b

ſit vobiſcũ. Ironice diciṫ hoc. C
k ❡ Cui dubiuꝫ eſt. Ac ſi dicat †ſ̃.7.c.
pꝫ ꝙ rebellare ĩtẽditis ſub ꝑ̃textu 8.a.9.a
ſacrificãdi. l ❡ Ite tãtũ viri. q.
d. ad viros ſacrificare ꝑtinet ⁊ nõ
ad alios. m ❡ Hoc enim ⁊ ipi.
Nõ vereṫ mẽtiri: q: hoc nõ peti/
uerãt: n ❡ Dixit ãt dñs. Hic
deſcribiṫ plage ĩflictio. ⁊ ſcd̕o ei⁹
remotio/ibi: Q̃obrẽ. Circa ꝑmũ
diciṫ: o ❡ Extẽde manũ tuã.
Licꝫ moyſes eſſet executor ordĩa
tus in his q̃ ꝑtinẽt ad deũ: ꝓpṫ qd̕
in ꝑ̃cedẽtibus iuſſus eſt extẽdere
manũ verſus celũ: tñ hic iubeṫ ex
tendere manũ ſuã ſuꝑ terram: ad
oſtẽdẽdũ ꝙ q̊ poteſt in maius po/
teſt et in minus qñ poteſtates ſũt
ordinate/ſicut in ꝓpoſito: ſed nõ
ecõuerſo: ⁊ ideo aaron q̊ fuit ꝯſti/
tutus in his q̃ ꝑtinẽt ad ppl'm: vt
ptꝫ in ꝑ̃dictis extẽdit manũ ꝟſus
terrã/ſed nõ ꝟſus celũ. p ❡ Ad
locuſtã.i.ad multitudinem locu
ſtarũ. q ❡ Et dñs in.⁊c̃.i.cali/
dũ ⁊ ſiccũ q̊ facit ad generationeꝫ
locuſtaꝝ ⁊ fortificationẽ ip̃arũ vt
poſſint volare. r ❡ Quales an
te illud ⁊c̃. In multitudine ⁊ ma
gnitudĩe. s ❡ Nec poſtea ⁊c̃.
Cõtrariũ videṫ dicere iohel ꝓpha.
Dicendũ ꝙ nõ loquiṫ de locuſtis
ad lr̃am ſicut h̃: ſed ſub ſilr̃itudine
locuſtaꝝ loq̃ṫ de gẽtib⁹ q̃ vaſtaue
rũt ṫrã filioꝝ iſrl' ſm aliq̃s. Scd̕ꝫ
ꝟo alios dicẽtes ꝙ iohel loq̃ṫ de
locuſtis ad lr̃am. dicẽdũ ꝙ iſte lo/ †pſ̃.104.c.
cuſte fuerũt ꝗuiores intẽſe ſed nõ Sap̃.16.b
extẽſe: q: modico tꝑe durauerũt/ Iohel.1.a.
ſꝫ ille diuti⁹: vt ibidẽ pleni⁹ diceṫ
dño ꝓcedẽte. t ❡ Q̃obrẽ: Hic
deſcribiṫ ꝑ̃dicte plage remotio.
v ❡ Feſtinus pharao. Quia D
neceſſitate vrgebaṫ. x ❡ Pecca
ui in dñm. Simulat peniten/
tian vt euadat penam. y ❡ Vt
auferat a me. Vocat illã plagã
mortẽ: q: ad eã diſponit ex corroſi
one terrenaſcẽtiũ: et corrñdet iſta
plaga culpe egyptioꝝ q̃ ꝑduxerãt
vitã hebreorũ ad amaritudinẽ: vt
dictuꝫ eſt.j.ca. ⁊ iõ vocaṫ mors q̃
nihil amari⁹ dr̃. z ❡ Egreſſuſqꝫ
eſt. Quia in ꝯſpectu idolatre no
luit orare. a ❡ Qui flare ⁊c̃.
Ad debilitãdũ locuſtas: ſicut vẽt⁹
calidus flans ex oppoſito eas ge/
nerat ⁊ fortificat: vt dictum eſt.
b ❡ Vehemẽtiſſimũ. Vt locu
ſta nõ poſſet reſiſtere ĩpetui eius.
⁂ Dixit aũt
✳ a ❡ Ecce ego in.⁊c̃. Locu Moraliṫ
ſte ſaltãtes ad corrodẽdũ viridia:
ſignificãt demones feſtinãtes ad
deſtruẽdũ bonoꝝ operũ initia: vt
ſic ſequẽs fructus ĩpediaṫ. ipi ꝟo
torquẽt dãnatos in inferno: q: ſi/
cut pctõres eis fuerũt ſubiecti in
culpa/ita ſubijciunṫ in pena. ideo
ſubdiṫ: † ❡ Comedaṫ qd̕ re.
⁊c̃. Quia demones ſupplent reſi
duũ penarũ inferni. ideo ſubdiṫ:
† ❡ Deuorata eſt ⁊c̃. Ita ꝙ ni/
hil remanſit viride: ꝑ qd̕ deſignaṫ
ꝙ dãnatis in inferno nihil rema/
net ꝯſolabile: ſed ſempitern⁹ hor/
ror inhabitãs. Scd̕a ꝟo plaga eſt
tenebrarũ palpabiliũ/ de q̃ diciṫ:

 ✳ Dixit aũt

E F vaſtationis damna interius negligens toleraret. Per locu/ ſtas enī que plus ꝙ̄ cetera minuta animātia frugibus nocēt: lingue adulantiū figurant: que terrenoꝝ mētes aliq̄ bona ꝑ/ ferētes īmoderatius laudādo corrūpūt. Fructus enī egyptio/ rū opera cenodoxoꝝ/ que locuſte exterminant: dum adulātes lingue ad appetēdas laudes tranſito/ rias cor operātis īclināt. Verba locu ſte comedūt/ qñ adulatores ꝟba loq̄n tiū fauoribus extollūt. Poma arborū deuorāt/ cuꝫ vanis laudibꝰ quorundā iam q̄ſi fortiū opa eneruāt. a ¶ Nō remanſit ꝛc. Augꝰ. Beneficium dei commemorauit ſcriptura quo abſtulit locuſtas: ꝛ ꝓſecuta dixit induraſſe do minū cor pharaōis bñficio.ſ. ſuo ꝛ pa tientia/ q̄ illa fiebat obſtinatio: dum ei parceret. Sicut oīa mala corda hoīm patientia dei male vtendo dureſcunt. b ¶ Extende manū ꝛc. Augꝰ. Ter tio dicit ad moyſen: Extēde manū tuā in celū: vt fieret etiā plaga tenebrarū. Nunq̄ꝫ aūt dictū eſt ad aaron vt extē/ deret manꝰ in celuꝫ. Or ḡ dictū eſt ad moyſen: extēde manū tuā ſuꝑ terram egypti: ꝛ aſcēdat locuſta ſuꝑ terrā/ cre/ do id ſignificari/ etiā minꝰ poſſe q̄ plus pōt ſꝫ nō ꝯuerti. ¶ Orig. Nona pla ga: tenebre ſunt: vt mētis eoꝝ cecitas arguat velut intelligāt diuine diſpen/ ſationis ꝛ ꝓuidētie obſcuriſſimas eſſe rōnes. poſuit enī deus tenebras lati/ bulū ſuuꝫ q̄s illi audacter et temere ꝑ/ ſcrutātes: ꝛ alia ex aliꝫ aſſerentes in/ craſſas et palpabiles errorū tenebras deuoluti ſūt. ¶ Stra. Per tenebras inſipiētia iudeoꝝ oñdit: q̄ affligebant ꝛ ignorabāt ad quē finē eoꝝ pene de/ uenirēt. Vñ etiā vel ꝑ tenebras arca/ nū diuini iudiciꝫ ſignificat/ quo iuſtos miſericorditer ſaluat: impios iuſte cō/

Allego. demnat. c ¶ Oues tm̄ veſtre ꝛc. Grecus habet: p̄ter oues ꝛ boues re/ linq̄te: ꝛ eſt inuſitata locutio: niſi poſt diſtinctionē inferat: relinq̄te. ꝛ ſubau diat iſta vt ſit ſenſus: Ite p̄ter oues ꝛ boues: et relinq̄te iſta. ſolet enī tales eclipſis fieri crebro in locutionibꝰ ſcri pturarū. ¶ Rab. Nonum preceptū.

Non cōcu/ piſces. Nō cōcupiſces vxorē ꝓximi tui Deu. v.c. Nona plaga denſe tenebre. Eſt enī quedā mechia ꝛ in appetēdo vxo/ rē alienā: qñ cuiuiſ nō ſufficit ſua: etiā alienā tēptare. Vere denſe ſunt tene/ bre. Nihil enī tam dolet patiēs: nihil tam nolit pati faciēs. Qui hoc facit ve re cecat furore horribili.

a locuſtā ꝓiecit ī mare rubrū. Nō remāſit nec vna q̄dē in cūctis fini bus egypti. Et idurauit dñs cor pharaōis: nec dimiſit filios iſrl̄.

b Dixit aūt dñs ad moyſen: Extē a

a ¶ arguentes cecitatē mentis: vel oñden/ tes diuine diſpēſationis ꝛ ꝓuidētie obſcuriſ ſimas eſſe rationes.

de manū tuā ī celū ꝛ ſint tenebre b

a ¶ hyꝑbolice. tenebre enī palpari nō p̄nt: ſed magnitudinē tenebrarū ſignificauit.

ſuꝑ t̄rā egypti tā denſe vt palpa ri q̄ant. Extēdit moyſes manū ī celū: ꝛ facte ſunt tenebre horribi c les in vniuerſa terra egypti. Tri d

a ¶ grecꝰ habet: ꝛ nō vidit nemo fratrē ſuū.

bus diebꝰ nemo vidit fratrē ſuū/

a ¶ non ꝙ penitꝰ nō moueret: ſed q̄ de loco in locum migrare nō poterant.

nec mouit ſe de loco in quo erat. e Vbicunq̄ꝫ aūt habitabāt filiꝫ iſrl̄ f lux erat. Vocauitq̄ꝫ pharao moy g ſen ꝛ aarō: ꝛ dixit eis: Ite ſacrifi c cate dño: Oues tm̄ vr̄e ꝛ armen ta remaneāt: ꝑuuli vr̄i eant vobi ſcum. Ait moyſes: Hoſtias q̄ꝫ ꝛ h holocauſta dabis nob/ q̄ offera/ mus dño deo nr̄o. Cūcti greges i

a ¶ quaſi abductis pecoribus poſſet vngu/ la remanere: ſed ſic intelligendum eſt: nec vn gulam relinquemus.

ꝑgēt nobiſcū: nō remanebit ex eiſ vngula q̄ neceſſaria ſunt in cultū dñi dei nr̄i: p̄ſerti cū ignoremꝰ q̄d debeat īmolari/ donec ad ip̄m lo cū ꝑueniamꝰ. Indurauit aūt dñſ cor pharaōis/ et noluit dimittere eoſ. Dixitq̄ꝫ pharao ad moyſen: Recede a me ꝛ caue ne vltra vi deaſ faciē meā. Quocūq̄ꝫ die ap parueris mihi/ morieris. Rñdit moyſes: Ita fiat vt locutꝰ es: Nō videbo vltra faciē tuā.

✳ a ¶ Dixitq̄ꝫ aūt dñs. Hic deſcribit nona plaga/ cū di/ citur: b ¶ Sint tenebre ꝛc. Dicūt enī aliqui ꝙ aer fuit ita ingroſſatus vaporibus humidis ꝛ groſſis ꝙ cum tactu pote/ rant percipi: quia tenebra ipſa cum ſit p̄uatio lucis non eſt ta ctu ꝑceptibilis. c ¶ Et facte ſūt tenebre horribiles: q̄ in illis tenebris fiebant eis viſiones imaginarie horribiles. d ¶ Tribꝰ diebus nemo vi. fra. ſuū. i. alium hoīem. e ¶ Nec mouit ſe/ timore ductus. f ¶ Vbicūq̄ꝫ aūt ha. fi. iſra. lux erat. Ex quo ptꝫ ꝙ iſta pla/ ga facta eſt mediātibus celi luminari/ bus deo ad nutū obediētibꝰ nō influē do lumē egyptiꝫs ꝛ cōmunicādo illud hebreis. ꝛ iſta plaga correſpōdet ceci/ tati mētis q̄ fuit in egyptiꝫs q̄ poſt tot ſigna manebant in obſtinatione ſua. g ¶ Vocauitq̄ꝫ pharao moyſen nō ꝙ̄diu fuerūt tenebre: q̄ tūc nullus egyptius de loco ſuo ſe mouit: ſꝫ poſt ꝙ̄ redierat lux timebat enī de alia per cuſſione maiori. dicunt aūt hebrei ꝙ p̄ dicte tenebre triū dierū nō ſolum fue/ rūt ad ꝑcutiendū egyptios ſed etiā ꝓ/ pter filios iſrl̄ inter q̄s erant aliq̄ mali ꝛ increduli/ nec volebāt de egypto re/ cedere: ꝛ illi mortui ſunt ī illis tribus diebus ꝛ ſepulti: ita ꝙ egyptiꝫ non vi derunt. ſi enī vidiſſent ſic dixiſſent in/ ter ſe: ita percuſſi ſunt filiꝫ iſrael ſicut ꝛ nos. h ¶ Hoſtias q̄q̄ꝫ et holo/ cauſta dabis no. i. ꝑmittes ꝙ duca mus animalia ad ſacrificia. i ¶ Cun cti greges ꝑgent nobiſcū: q̄ ne/ ſcimus q̄ ꝛ quāta velit: ꝛ in hoc moy/ ſes nō dixit falſuꝫ: q̄ dixerat illi dñs: immolabis deo ſuper montē iſtum vt habet ſupra. iiꝫ. ca. ſed nō determina/ uerat ſibi que vel quot deberēt īmola ri: nec oportebat ꝙ moyſes diceret ex preſſe ꝙ vellent de p̄cepto dei omino de egypto abſq̄ꝫ reditu recedere: licet enī falſū nō debeat dici: ꝟitas tñ ꝓ lo co ꝛ tp̄e pōt taceri: ꝛ iō de duobꝰ a deo ſibi dictꝭ vnū dixit/ aliud tacuit.

Mor. b ✳ a ¶ Dixit aūt dñs ad moyſē: extēde ꝛc. Per q̄s ſignificant ille te nebre de q̄bꝰ dr̄ Matth. viiꝫ. b. Eiꝫci/ ent ī tenebras exteriores. ſ. illi q̄ vitā egyptioꝝ ſequūt ꝛ errores.

Additio

¶ In ca. x. vbi dr̄ in poſtil. Vbicūq̄ꝫ autē habitabāt filiꝫ iſrl̄ lux erat ꝛc.

¶ Additio. Nō videt neceſſarium dicere ꝙ iſta plaga: ſcꝫ tenebraꝝ facta fuerit mediātibꝰ celi luminaribꝰ. ſuffi cit enī ꝙ fuerit ſolū in aere ꝛ vbi egyptiꝫ habitabāt tm̄: vñ aer ille fuit ingroſſatꝰ ꝛ denſatꝰ virtute diuina intm̄ ꝙ ꝑdidit dia phaneitatē ſic vt nō eſſet capax lucis: ꝙ ptꝫ manifeſte ex h̄ q̄d dicit: Tribꝰ diebꝰ nemo vidit fratrē ſuū. nā ſi aer fuiſſet capax luminis potuiſſent ſe videre inuicē cū lucernis ſeu lampadibꝰ igneis q̄bꝰ hoīes cōiter illuminant etiā in nocte ꝙ̄tūcūq̄ꝫ ob/ ſcuriſſima: h̄ etiā vident ſonare ꝟba q̄ dicunt de his tenebris ſcꝫ vt palpari q̄ant. ex q̄ q̄dē groſſitie tā palpabili cōtingebat q̄d dr̄: Nemo mouit ſe q̄ tāta erat groſſities ꝙ īpediebat mo tū. in ſola enī obſcuritate ꝙ̄tūcūq̄ꝫ careat luce hoīes mouent p̄ſertim ī locis ſibi notis. vñ etiā in nocte obſcuriſſima nōnul li ꝓficiſcunt: ꝛ iō oꝑtet ꝙ hoc q̄d dr̄: Nemo mouit ſe/ cauſa fu erit groſſities palpabilis aeris tenebroſi: vñ in hac plaga celi luminaribꝰ ſuo more influētibꝰ aer egyptioꝝ nō recipiebat lu mē rōne p̄dicta. aer ꝟo hebreoꝝ illūinabat vt ſolebat. Eſt enī hec expoſitio

Additio

Phi. hec expoſitio magis ꝯſona rōni: q̄ ſcḋm phm/ Fruſtra fit ꝑ plura q̄d pōt fieri ꝑ pauciora: ꝛ eadē rōne q̄d pōt fieri ꝑ mi nora nō req̄rit ꝙ fiat ꝑ maiora: ꝛ iō nō oportet dicere ꝙ deꝰ ī hac plaga īfluē/ tiā celeſtiuꝫ lūinariū mutauerit ſicē nec lr̄a h̄ dicit: ſꝫ ſolū fuit mutatio in natu ra aerea elemētari modo predicto.

Replica

correctoriꝫ ꝯ Bur. ruralem. In ca. x. Bur. notat poſtil. dicentē plagā nonā q̄ erat tenebraꝝ fuiſſe mediātibꝰ lūinaribꝰ celi in q̄bus deꝰ ſu ſpēdit actū ſcḋm. ſ. illūinare nulla mutatiōe facta in eoꝝ natu ra q̄ ad actū p̄mū q̄ eſt lucere: ſicē etiā dicit. ſ. Danielē de igne triū pueroꝝ ī q̄ fuit ſuſpēſus ſcḋs actꝰ q̄ ē calefacere ꝛ cōbure re: p̄mo actu. ſ. calere manēte. Quē modū dicēdi rōnabilē ꝛ ī telligibilē Bur. h̄ nitit corrūꝑe: dicēſ ꝙ illa plaga. ſ. tenebraꝝ ſit facta ꝑ ꝯdēſationē aerꝭ tm̄: vt ꝑderet diaphaneitatē: ꝛ h̄ ꝓ bare nitit ex eo q̄d dr̄ in lr̄a ꝙ tribus diebꝰ nemo vidit fratrē ſuū: aſſerēs ſi aer fuiſſet diaphanꝰ ꝛ capax lucis: potuiſſent ac cēdere lucernas ꝛ ſic ſe mutuo videre. Itē ſcḋo ex eo ꝙ tene/ bre ī lr̄a dicūt palpabiles: q̄d ꝯtingebat ex hm̄ōi īgroſſatiōe q̄ tāta fuit vt etiā motū īpediret: q̄ dr̄ ī lr̄a: ꝙ nemo mouebat ſe d̄ loco: ꝛ ꝯfirmat factū ſuū duplici rōne. p̄ma/ q̄ fruſtra fiūt ꝑ plr̄a q̄ p̄nt fieri ꝑ pauciora. ſcḋa rō q̄ fruſtra fit ꝑ maiora q̄d ꝑ minora fieri potuit/ cuiuſmōi eſt aer reſpectu lucis: ſꝫ hec vi det groſſa

def groſſa ⁊ ruralis imaginatio militãs cõtra rõnẽ ⁊ naturã rerũ:nã deſtruit naturã/rõnẽ ⁊ nomẽ plage. ipa enĩ plaga dr̃ ĩ lr̃a tenebra. Tenebra aũt eſt pͥuatio lucis ĩſubiecto apto na/ to:q̃ pͥuatio imaginatiõe Bur. locũ nõ hꝫ:qꝛ nihil aptũ eſt il/ luminari niſi diaphanũ q̃lis nõ erat aer egyptiorũ ꝓ tunc ſm Bur. ⁊ ſic ſm eũ nõ põt dici plaga tenebrarꝫ ſꝫ ꝯdẽſationũ:qđ eſt ꝯtra lr̃az. Scđo deſtruit naturã ⁊ rõnẽ aeris:nã aer đ ſua natura eſt corp⁹ interminatũ terminis ꝓpꝛijs: ⁊ iõ diaphanũ: ꝯdẽſatiõe igit̃ Bur. poſita ꝙ aer nõ ſit diaphan⁹/ſequit̃ aerẽ nõ eſſe corp⁹ interminatũ: ⁊ ſic ſequit̃ aerẽ nõ eẽ aerẽ. Tertio deſtruit motũ naturalẽ qꝛ poſita tali denſitate aeris vt ĩpedíſ/ ſet motũ aĩalẽ etiã impediſſet motũ naturalẽ: et iõ in tali aere graue poſitũ nõ moueret̃ deorſũ/nec leue ſurſũ/nec apud egy ptios trib⁹ dieb⁹ fuiſſet ĩ tali aere inſpiratio ⁊ reſpiratio: ⁊ ſic nouo miraculo ſine ſpiraculo trib⁹ dieb⁹ vixiſſent: ⁊ mlt̃a alia incõueniẽtia ꝯtingũt ſic groſſe imaginãti: nec rõnes eũ mouẽ tes ad ſic dicendũ cogũt. Nam pͥma qꝛ ſupponit cõtra lr̃am ꝙ potuiſſent accẽdere lucernas: nam in lr̃a dicit̃ ꝙ nemo ſe mo/ uebat de loco tp̃e illarũ tenebrarũ: ideo nemo poterat accẽde/ re lucernã. Et breuiter põt dici ꝙ eodẽ miraculo quo deus ſu/ ſpẽdit actũ ſcđm lũinariũ celi q̃ ad egyptios: ita etiã lũinariũ quorũcũqꝫ: ⁊ ſic nec ignis nec cãdela illumĩatiõis officiũ habu iſſent: ſꝫ remãſiſſent ĩ ſuis natur⁊ ⁊ actib⁹ pͥmis: nec oporteret ibi aſſignari ſcđm miraculũ/nec ſcđa ei⁹ rõ mouet cũ dicit tene bras fuiſſe palpabiles. hoc enĩ dr̃ hyp̃bolice ſm glo. ĩterlinea rẽ: qꝛ tenebre palpari nõ poſſunt: ſꝫ ſignificat magnitudinẽ te nebrarꝫ. ſm enĩ ꝟtutẽ ſmonis ſi talis aer denſat⁹ p̱ lr̃am p̃ten deret̃/poti⁹ diceret̃ tenebroſuꝫ palpabile qꝫ tenebra. ſm autẽ illã poſitionẽ aer tenebroſus poni nõ põt: qꝛ cũ nõ eẽt diapha nus nõ fuiſſet capax luc⁊/ igit̃ nec pͥuatiõis oppoſite: ſic lapis nõ põt dici cecus: qꝛ nõ eſt capax viſus ⁊c̃. Cõfirmatiões aũt hui⁹ poſitiõis ſunt ꝯtra ponentẽ. qñ enĩ pͥmo dr̃: Fruſtra fieri p̱ plura ⁊c̃. manifeſtũ eſt ex dictis ꝙ oportet apud Burgẽ. plu ra aſſignare miracula. apud poſtillatorẽ aũt vnicã ſuſpẽſionez act⁹ ſecũdi cuiuſcũqꝫ lucis: innitit̃ igit̃ paucioribus. Qđ ſcđo addit̃. Fruſtra fieri p̱ mai⁹ ⁊c̃. cõtra eũ eſt qꝛ p̱ aerẽ ⁊ eius di/ ſpoſitionẽ tenebre fieri nõ pñt luce p̃ſente ſm oẽm ſui actũ. dẽ ſitas enĩ aeris ſic facit nubilũ nõ tenebrã: vt ptꝫ tp̃ib⁹ nebulo/ ſis. In exordio nãqꝫ mũdi añ lucis creationẽ dr̃: Tenebre aũt erãt ſup̱ faciẽ abyſſi. poſt creationẽ aũt lucis nunqꝫ legim⁹ te/ nebras niſi luce deficiẽte ſm actũ ſcđm. ſ. illuminare. per actũ aũt pͥmũ nunqꝫ defecit lux q̃n in ſeipſa luceret. C

Glo. ordi.

Et dixit dñs ad moy. Ca. XI a ¶ Dices ergo om ni ⁊c̃. Aug⁹. Nõ debet hinc qſqꝫ exemplũ ſumere nec ſic ꝓximũ ſpo liare: h̓ enĩ de⁹ iuſſit q̃ nouerat q̃d quẽ/ qꝫ oporteat pati: nec iſraelite furtũ fe/ cerũt: ſed deo iubẽte miniſteriũ p̃buerũt: ſicut cũ miniſter iudic⁊ occidit quẽ iudex p̃cipit. Sꝫ ſi id ſpõte faciat homi cida eſt etiã ſi eũ occidat: quẽ ſcit a iudi ce occidi debuiſſe. Sꝫ ſi ſeorſum habi/ tabãt iudei in terra geſſen vbi nec pla ge fiebãt/quõ petit qſqꝫ a ꝓximo vl̓ ꝓ/ xima aurũ/argentũ/veſtez/ p̃ſertim qꝛ vbi pͥmũ hoc mandat̃ p̱ moyſen ſic po ſitũ ẽ: ⁊ mlĩer a vicina ſua: ⁊ ꝯcellaria vl̓ ꝯcellanea ſm aliã lr̃az. Vñ ĩtelligẽ dũ ẽ etiã ĩ ẽra geſſen nõ ſolos hebreos habitaſſe: ſꝫ aliq̃s egyptios cohabitaſ ſe: ad q̃s potuerẽt merito hebreorꝫ illa diuĩa bñficia p̱uenire/vt eos diligerẽt ⁊ qđ petebãt facile cõmodarẽt: nec tñ deus iudicauit illos ita alienos fuiſſe ab iniurijs ⁊ ꝯtritiõib⁹ q̃s ppl̓s dĩ p̱tulit: vt nec iſto dãno ferirẽt̃ q̃ alijs plag⁊ p̱cuſſi ñ erãt. b ¶ Ut poſtu. vir. ⁊c̃. Greg⁹. Metes vſui vite carnal̓ inherẽtes euelli ab ĩ/ ſimis nõ poſſunt: niſi gradatim ducta p̃dicatiõe ꝓficiãt. Hinc eſt ꝙ ĩ egypto poſit⁊ ꝓpio moderamĩe latẽti ꝯcupiſcẽtie ꝯdeſcẽ/ dit: ⁊ vicinorꝫ vaſis aureis ⁊ argẽteis ſublat⁊ deſcẽdere iubẽ tur: q̃ ad ſina montẽ ducti accepta lege mox audiũt: nõ ꝯcupi/ ſces rem ꝓximi tui. Hinc etiã in lege Deut. xix. d. Oculũ ꝓ oculo dentẽ ꝓ dente p̃cipit̃ exigere. Qñqꝫ tñ reuelãte gratia p̱cuſſi maxillã alterã iubent̃ p̃bere: qꝛ enĩ in plus ſp̱ irã vindi ctã exigit qꝫ iniuriã accipit/ dũ diſcũt mala nõ mlt̃iplici⁹ redde re: qñqꝫ diſcernerẽt ea ⁊ mlt̃iplicata ſpõte tolerare. hinc rudẽ ppl̓m a q̃buſdã ꝓhibuit: quedã in vſu priſtino ſeruauit: ⁊ ipſa in melioris vite figurã. Bruta nanqꝫ aĩalia in egypto idolis mactabãt. Ideo aĩaliũ mactationẽ retinuit: ſed idolorꝫ cultũ vetuit: vt dũ de vſu aliq̃d amitterẽt / in cõſolationẽ etiã aliq̃d haberẽt/ꝙ tñ mira diſpẽſatõe in figurã ſpũs ꝯuertit. Sacrifi cia enĩ illorꝫ aĩaliũ extinctionẽ nr̃e carnalis vite ſignificãt. Vñ ergo imbecillitati ppl̓i rudis cõdeſcendit̃: inde ei p̱ vmbratas allegoriarꝫ ſpẽs maior fortitudo ſpũs nunciat̃. c ¶ Coram egyp. Qui. ſ. habitabãt cum hebreis in terra geſſen ⁊ ꝓ ipis nouem plagis leſi nõ erant: ideoqꝫ eos diligebãt: decima aũt plaga afflicti

Et dixit dñs Ca. XI a ad moyſen: Adhuc b vna plaga tãgã pha/ raonem et egyptũ: et poſt hec dimittet vos/et exire cõ/ a pellet. † Dices ergo omni plebi c b vt poſtulet vir ab amico ſuo / et d mulier a vicina ſua vaſa argẽtea e ⁊ aurea ⁊ veſtẽ: dabit aũt dñs gra f c tiã ppl̓o ſuo corã egyptijs. † Fu/ g itqꝫ moyſes vir magnus valde in h terra egypti corã ſeruis pharao/ nis ⁊ omĩ ppl̓o. Et ait: Hec dicit i dñs: Media nocte igrediar egy k

Nico. de lyra

regi ꝯſentiẽdo. c ¶ Dices ꝫ ⁊c̃. vir ab ami. ſuo. Viri enĩ q̃ p̱ ẽrã diſcur/ rũt aliq̃ñ amicitias ꝯhũt etiã in lõgin/ q̃s p̱tib⁹: ſꝫ mlĩeres q̃ ſic nõ diſcurrũt ꝯhũt tm̃ a vicinis: iõ ſubdit̃: d ¶ Et mulier a vi. ſua. nõ tñ peccauerũt in hoc: vt dictũ eſt. ſ. iij. ca. e ¶ Vaſa argẽ. ⁊ au. nõ dic̃ pecuniã: qꝛ rõne ſo lẽnitatis ĩminẽtis honeſti⁹ petunt̃ ta/ lia qꝫ pecunia. f ¶ Dabit aũt dñs gra. q̃liter aũt h̓ ſit intelligẽdũ. ſ. dan do vel accõmodando dictũ fuit ibidẽ. g ¶ Fuitqꝫ moy. Hic denũciat̃ p̃di cta plaga pharaoni. p̃dicit̃ tñ de moy/ ſe. h ¶ Vir mag. val. i. reuerẽdus ⁊ timẽdus: ꝓpter qđ corã pharaõe loq̃ bat̃ cõſtanter ⁊ abſqꝫ timore. i ¶ Et ait: hec dicit do. ꝓnunciãdo diuinã ſnĩaz ſibi reuelatã anteqꝫ recederet a pharaone. k ¶ Media no. igre. in egy. dicũt aliq̃ ꝙ h̓ fuit ĩ medio no D ctis ĩmediate ſeq̃nt⁊: ⁊ ſm h̓ op̱teret dicẽ ꝙ ea q̃ dicunt̃ ca. ſe. de ĩmolatiõe agni paſchalis ⁊ de p̃paratiõe ppl̓i ad receſſum q̃ nõ poterãt fieri ĩ tã breui tp̃e fuiſſent dicta ppl̓o ab ipõ moy ſe añ ꝓnũciationẽ iſti⁹ ſnĩe corã pharaõe: ⁊ ſcripta eẽnt poſt p̱ modũ recapitulatiõis. Alij aũt dicũt ⁊ ꝓbabili⁹ vt videt̃ ꝙ p⁹ receſſũ moyſi a pharaõe dixit moyſes ppl̓o ea q̃ ſequũt̃ in. xij. ca. ⁊ tũc oportet dicere ꝙ mors pͥmogenitorũ nõ fuit in nocte ĩmediate ſeq̃nti: ſed ad min⁹ inter receſſũ moyſi a pharaone ⁊ p̱cuſſionẽ pͥmogenitorũ egypti fluxerũt. xiiij. dies in q̃b⁹ ppl̓s ſe p̃parauit ad paſcha celebrãduꝫ ⁊ ad recedendũ de egypto. A primogenito

Moraliter. a ¶ Et dixit dñs ad moy. In hoc capl̓o in/ dicit̃ a dño ſpoliatio egyptiorꝫ cũ dicit̃: c ¶ Dices ergo oĩ ple. vt poſtu. vir ab ami. ⁊c̃. Et hoc voluit dñs in aliquã recõpenſationẽ laboris quo ppl̓s iſrl̓ fuerat iniuſte afflict⁹ ab egyptijs. Acceperũt aũt ab eis aurũ: per qđ deſignat̃ ſapiã q̃ eſt noticia de diuinis: ⁊ argentũ qđ ſignificat ſciẽtiã q̃ eſt noti cia de creaturis: et arma vt habet̃. ĩ. ca. xiij. vbi dr̃ ꝙ armati aſcẽderũt filij iſrl̓ de terra egypti: ⁊ certũ eſt ꝙ nõ habebãt ar/ ma ꝓpria cũ timeret̃ de eorꝫ rebelliõe ⁊ fuga: ſꝫ egyptij libẽter accõmodauerẽt vt a latronib⁹ poſſent defendere alia p̃cioſa ab egyptijs ſibi accõmodata. Per hoc aũt ꝙ filij iſrl̓ egyptios ta libus ſpoliauerũt: ſignificat̃ ꝙ q̃cunqꝫ ſunt in libris gentiliũ accõmoda fidei nr̃e ſiue morib⁹ ad eorꝫ declarationẽ cuiuſmõi ſunt ſciẽtie reales/ſiue ad defenſionẽ eorꝫ cuiuſmõi ſũt ſciẽtie ſermocionales q̃ docẽt modũ loquẽdi/arguẽdi ⁊ rñdendi: ab eis tanqꝫ ab iniuſtis poſſeſſorib⁹ ſunt accipiẽda. ¶ Aug⁹. de doctrina xp̃iana. Siq̃ vera dixerũt phĩ nõ ſolũ formidãda nõ ſunt ſꝫ ab eis tanqꝫ ab iniuſtis poſſeſſorib⁹ in vſum nr̃m vẽdi/ cãda. Scđo agit̃ de morte pͥmogenitorũ egypti de qua dicit̃: i ¶ Hec dicit dñs: media no. ⁊c̃. pͥmogenitũ. Egyptus interp̃tat̃ tenebra: ꝓpter qđ per pͥmogenita egypti intelligun tur hoĩes mali in tenebris ignorãtie ⁊ culpe nutriti ⁊ obſtina/ ti: ⁊ tales ĩ iſerno grauiſſime punient̃. Per h̓ aũt qđ ſubdit̃: Apud oẽs autẽ

Moralit̃

† ſ. 3. g. et ĩ. 12. e. pſ. 104. d

† Ecci. 45. a

Nico. de lyra

Et dixit dñs. Hic deſcribit̃ decima pla/ Ca. XI ga: ⁊ pͥmo ponit̃ ipi⁹ cõminatio. ſcđo ei⁹ inflictio. xij. ca. ibi: Factũ eſt aũt. Prima in duas: in p̱tẽ pͥncipalẽ ⁊ incidẽtalẽ. ſcđa in pͥncipio. xij. ca. Circa pͥmũ pena infligẽda dr̃ moyſi. ⁊ ſcđo pharaõi/ibi: Fuit aũt moyſes. Circa pͥmũ dr̃ a ¶ Et dixit do. ad moy. ſ. anqꝫ recederet a pharaõe: qꝛ di xerat ei ꝙ p⁹ ſuuꝫ receſſũ ãpli⁹ nõ videret faciẽ ei⁹. bñ enĩ fiũt reuelatões diuĩe ꝓphis etiã corã hoĩb⁹ malis: ſic ptꝫ đ michea corã achab. iij. Reg. xxij. c. b ¶ Adhuc vna pla. ⁊c̃. regẽ pͥncipl̓r qꝛ pͥncipalis fuit ĩ peccãdo: ⁊ pplꝫ ſcđario: qꝛ peccauit regi cõſentiendo

E ☞ plaga afflicti ſūt cū diſceſſiſſent hebrei ab eis. a ¶ Morieꝛ primogenitū ⁊c̄. Orige. Ad vltimū primitiuoꝝ inferꝛ interitus: in quo fortaſſis eſt aliq̇d ſupra noſtrā intelligentiā: qđ cōmiſſum ab egyptijs videaꝛ in eccl'iam primitiuoꝝ que aſcripta eſt in celis. Vñ etiā extermīator angelus ad hoc mīſteriū mittiꝛ: qui parcit illis tātū qui vtroſq̧ poſtes agni ſanguine ſignatos habue

ff.12.d. rint. Deleꝛ iterū ꝑmogenita egyptio

Ps.77.d rū: ſiue eos ꝑncipatus ⁊ poteſtates/ ⁊

et.134.f. mūdi hui⁹ rectores tenebrarū dicam⁹/ q̊s aduentu ſuo chriſtus traduxit. i. captiuos duxit ⁊ captiuauit/ cū in gladio crucis triūphauit: ſiue auctores ⁊ inuētores falſarū religionū q̄s chriſti veritas cū ſuis extinxit auctoribus. Princípat⁹ ⁊ poteſtates ⁊ rectores tenebrarū/ haꝝ ꝑmogenita ſūt egyptioꝝ/ ꝙ in vltīa plaga: cū. ſ. finis mūdi aduenerit cum ſeparabit oues ab hedis/ grana a paleis dānabūꝛ amiſſa vagādi ⁊ tēptā

Moraliꝛ di licētia. ¶ Orige. Mor. Aīa dū in hoc mūdo in erroríb⁹ viuit: ignorantia ꝟitatis in egypto poſita eſt: Cui ſi appropinquare ceperit lex dei/ aquas in ſanguinē ꝯuertit. i. fluidā ⁊ lubricā iuuentutis vitā ꝯuertit ad ſanguinē veteris vel noui teſtamēti. Deinde educit lex ex ea vanā et inanē loquacitatē aduerſum dei ꝓuidentiā ranarū querele ſimilē. Purgat etiā malignas cogitatōes ei⁹: ⁊ ſcyniphaꝝ mordacitati ſimiles calliditat꜀ aculeos diſcutit. Libidinū quoq̧ morſus cynomie ſpiculis ſimiles depellit: ſtulticiāq̧ ⁊ intelle

Ps.48.c ctū pecudibus ſimilē / ꝑ quā homo cū in honore eſſet nō intellexit/ ſꝫ cōparatus eſt iumētis inſi. ⁊c̄. Arguit vlcera pctōꝝ: arrogātie tumorē: ⁊ feruorē furoris extinguit. Adhibet poſt hec voces filioꝝ tonitrui. i. euāgelicas ⁊ apoſtolicas doctrinas ⁊ caſtigationē grandinis vt luxuriā voluptateſq̧ coerceat/ ⁊ ſimul ignē penitētie vt dicat: Nōne cor noſtrū ardens erat in nobis: Luc.

☞ xxiiij. e. Necnō locuſtarū ab ea ſubducit exempla: q̇bus depaſcanꝛ omēs inquieti ⁊ turbidi motus eius / vt diſcat oīa ſꝫm ordinē facere: vbi ꝟo ſufficienter fuerit caſtigata ꝓ moríb⁹/ cū actorē

s. 8. e. verberū ſenſerit ꝯfitens/ q̄ digitus dei eſt: ⁊ parū agnitiōis acceperit: tūc p̄cipue geſtoꝝ ſuoꝝ tenebras videt/ ⁊ erroꝝ caliginē: ⁊ tūc merebiꝛ vt extinguāꝛ in ea primogenita egypti. Omīs enī aīa cū ad ſupplementū etatis venerit/ et velut naturalis lex ceperit i'ea iura ſua defendere/ primos motus ſꝫm deſideriū carnis ꝓducit: q̊s ex cōcupiſcētie/ vel ire fomite vis incētiua cōmouerit. Vñ quaſi priuilegiū ſingulare de chriſto

Eſa. 7. c. ꝓpheta dicit: Butyrū ⁊ mel manducabit: priuſq̧ faciat aut ꝓferat maligna: eliget bonū: qm̄ ꝑuſq̧ ſciat puer bonū aut malū reſiſtet malicie/ vt eligat qđ bonū ē. Dauid aūt de ſe dicit.

Ps. 24. b Ps. xxiiij. b. Delicta iuuētut꜀ mee ⁊ igno. m. n. m. Quia ḡ hi ꝑmi aīe motus ſꝫm carnē ꝓlati in pctm̄ ruūt: merito in morali loco ꝑmogenita egyptioꝝ ꝑmitiua ponunꝛ: q̄ extinguunꝛ: ſi reliq̄ vite ꝯuerſatio emēdatiorē dirigat curſum. Sic ḡ in aīa quā lex diuīa ab erroríb⁹ ſuſceptā caſtigat: ꝑmogenita egyptioꝝ deleꝛ / niſi poſt hec oīa in īfidelitate ꝑdurās noluit iungi īſraelitice plebi: vt exeat de ꝓfūdo ⁊ euadat īcolumis: ſꝫ iniq̄tate ꝑmaneat/ ⁊ deſcēdat tāq̧ plūbū ī aquā validiſſimā. Iniq̄tas enī ſꝫm Zachariā ſedet ſuꝑ talētū plubi ⁊ iō q̇ ꝑmanet in

Zach. 5. c. iniquitate/ tanq̧ plumbū demergiꝛ in ꝓfundū. b ¶ Apud omnes autē filios iſrl' nō mutiet canis ab hoie vſq̧ ad pe. ⁊c̄. Aug⁹. In li. locutionū. Elegātiſſima locutio eſt ꝑ canē quippe extremū ſignificauit/ vel hoīm vel pecoꝝ: ita cōmendans q̄ta in hebreis quies futura eſſet: egyptijs acerba orbitate clamātibus: c ¶ Nō audiet vos ⁊c̄. Aug⁹. Tanq̧ opus fuerit pharaonis inobediētia vt ſigna illa multiplicarenꝛ: que vtiliter fiebant ad terrendū ppl'm dei/ ⁊ ipa diſcretione ad pietatē informandū: ſed hoc fuit dei/ malicia illius cordis bene vtentis/ non pharaonis patientia. ſ. male vtentis.

☞ Menſis

a ptū ⁊ morieꝛ oē primogenitū in terra egyptioꝝ/ a primogenito a pharaonis/ q̇ ſedet in ſolio ei⁹/ vſq̧ ad primogenitū ancille q̄ eſt ad molā: et oīa ꝑmogenita egyptioꝝ. Eritq̧ clamor magnus b in vniuerſa terra egypti: q̄lis nec c ante fuit nec poſtea futurus eſt.

a ¶ vel iumentorum.

b Apud omēs aūt filios iſrael nō d mutiet canis ab hoie vſq̧ ad pecus: vt ſciatis q̄to miraculo diuidat dñs egyptios ⁊ iſrael. De e ſcēdētq̧ oēs ſerui tui iſti ad me/ ⁊ adorabūt me dicētes: Egredere f tu ⁊ oīs ppl's qui ſubiect⁹ eſt tibi. Poſt hec egrediemur. Et ex g iuit a pharaone irāt⁹ nimis. Dixit aūt dñs ad moyſen: Non au h diet vos pharao/ vt multa ſigna fiāt ī terra egypti. Moyſes aūt ⁊ aaron fecerūt oīa ſigna ⁊ oſtenta / q̄ ſcripta ſūt corā pharaone: ⁊ indurauit dñs cor pharaonis: i nec dimiſit filios iſrl' de terra ſua.

a ¶ nō perturbatione mētis: ſed ꝓ duricia pharaonis qui tactus tot penis nō reſipuit ſtupebat ⁊ admirabatur.

Ca. XII

Dixit quoq̧ dñs ad k

a ¶ A primogenito pharaonis. Quia ipo adhuc viuēte filiū ſuū coronauerat: vel dicēdū ꝙ hic accipiꝛ ſeſſio in ſolio ꝓ iure ſedendi: q̄ ſibi debebaꝛ poſt mortē patris. b ¶ Eritq̧ clamor ⁊c̄. Ex ſubita morte primogenitorum. c ¶ Qualis nec ⁊c̄. Quia plage p̄cedētes reputabāꝛ modice reſpectu huius: maxīe q̄ oēs timebāt ſubito mori poſt primogenitos: vt habeꝛ ſe. ca. vñ dicebāt: Oēs moriemur. d ¶ Apud oēs ⁊c̄. Mutire eſt in ſilētio loq̄ q̄tū ad hoīes/ ⁊ latrare q̄tū ad caneſ. ⁊ eſt ſenſus: tanta erit pax et q̇es in hoīb⁹ ⁊ aīalib⁹ ppl'i iſrl' ꝙ etiā canis q̇ de facili fortiꝛ latrat/ etiā tūc baſſe nō latrabit. e ¶ Deſcēdētq̧ oēs ſerui ⁊c̄. Rex enī nō deſcēdet: q̄ ſicut p̄dixit moyſes nō erat eū ampli⁹ viſur⁹. f ¶ Et adorabūt me. De hoc qđ tu renuis mō. g ¶ Et exiuit a pharaone ⁊c̄. Iſta ira non fuit pctm̄: q̄ ꝓcedebat ex zelo amoris diuini: ⁊ ex deteſtatione rebellīōis reg꜀ egypti ꝯ deū. h ¶ Nō audiet vos pha. ⁊c̄. Iſtđ vt nō accipiꝛ h̄ cāliter ſꝫ cōſecutiue: q̄ ex obduratōe ei⁹ cōſecuta eſt multiplicatio ſignoꝝ. ſ. mors priogenitoꝝ: diuiſio mar꜀ rubri/ ⁊ ſūmerſio egyptioꝝ. i ¶ Et indurauit ⁊c̄. Qualiꝛ aūt de⁹ ſit cauſa obdurātiōis dictū fuit. s. iiij. ca.

✳ d ¶ Apud aūt oēs filios ⁊c̄. Significaꝛ ꝙ diabolus (qui per canē intelligiꝛ) nocēdi fidelibus in bono ꝑſeuerātib⁹ nō habet ptātē.

¶ In ca. xj. vbi diciꝛ in poſtilla: Non audiet vos vt multa ſigna fiant.

Additio Iſtđ vt/ cū dr̄: vt multa ſigna fiāt: pōt accipi cāliꝛ eo mō q̇ accipiꝛ. s. ca. ix. vbi dr̄ Idcirco poſui te vt oñdā ī te forti. ⁊c̄. vt ibidē fuit declaratū ī addi. vltīa.

Replica correctorij ꝯ Burgeñ. In ca. xj. Burgeñ. notat poſtillatorē de li vt: tēto cōſecutiue nō cauſaliter: ſꝫ. s. ca. ix. huic obiectōi reſpōſū eſt: ⁊ ab h̄ loco vſq̧ ad ca. xiiij. multa ponit Burgē. q̄ ꝓ additionibus dimitto: ⁊ ſi aliq̄n videāꝛ poſtil. notare faciliter tñ euacuari pñt.

Nico. de ly.

Dixit q̇q̧ dñs ad. Hic inter cōminationē Ca. XII mortis ꝑmogenitoꝝ ⁊ eius executionē interponiꝛ p̄ceptū de celebratione paſchali: q̄ illa celebratio inſtituta eſt in memoriā ꝑcuſſionis ꝑmogenitoꝝ egypti ⁊ ſaluatiōis filioꝝ iſrl' nocte ſequēti diē quartādecimā mēſis primi: ⁊ in craſtino exiuerūt filij iſrl' de egypto. Ubi notandum ꝙ circa immolationē agni paſchalis ⁊ alia ſacrificia duo ſunt attendenda. Unū eſt de preſenti. ſ. ſtatus ppl'i exeūtes de egypto. ſcđm eſt figuratio agni q̇ deſignabat paſſiōē chriſti: q̄ in illis p̄figurabaꝛ: q̄ ſꝫm ꝙ apl's dicit. j. Coꝝ. x. c. Oīa ī figura ꝯtingebāt illis. Et Ra. Sa. dicit: antiq̄ doctores hebreoꝝ ꝙ omēs ꝓphe non ꝓphetauerūt niſi ad dies meſſie ⁊ ideo cū moyſes fuerit maximus ꝓpheta: totū q̇cq̇d ſcripſit ordinaꝛ ad chriſtū: ⁊ iō in īmolatione agni paſchalis duplex eſt ſenſus: Unus eſt ſtatus ppl'i exeūtis de egypto: ⁊ eſt l'ralis ⁊ ꝑmus ⁊ hūc intēdo ꝑmo ✳ ꝓſequi

Moraliꝛ. k ¶ Dixit q̇ꝫ dñs ⁊c̄. In hoc caplo ⁊ ſeq̄nti agitur de īmolatiōe paſchalis agni de q̄ ponunꝛ q̇nq̧ tñ intricate: ꝓpter qđ non intēdo ordinē ſeq̇ l'rē ſed materie. Primū eſt īmolate rei ꝯditio. ſcđm tꝑis determinatio. tertiū comedētiū diſpoſitio. q̄rtū comedendi mod⁹. q̇ntū comeſtiōis loc⁹. Circa ꝑmū diciꝛ ꝙ res īmolāda ſit agn⁹ ī q̇ notaꝛ chriſti māſuetudo

Hiere. xj. d. Ego q̄ſi agn⁹ manſuet⁹ q̇ portaꝛ ad victimā. Et ꝙ ſit ſine macl'a. ſ. pctī. j. Pe. ij. d. Qui pctm̄ nō fecit nec inuēt⁹ eſt dolus ī ore ei⁹. Et maſcul⁹ ꝑ qđ deſignaꝛ ꝑfectio hoīs chriſti rōne ſex⁹ ꝑfecti. ipe enī ab inſtāti ꝯceptōis fuit hō ꝑfect⁹ in ſciētijs ⁊ ꝟtutib⁹. Annicul⁹. i. vni⁹ anni: ⁊ accipiꝛ iſte ann⁹ ab octaua die natiuitatiſ. nā añ nō poterat offerri: ⁊ ſic pꝫ ꝙ erat adhuc tenellus: ⁊ ꝑ h̄ ſignificaꝛ in chriſto pietat꜀ teneritudo.

✳ Iuxta quem

a ¶ Menſis iſte vo. ꝛc. Ra. Hic eſt aprilis q̇ apud hebreos niſan: apud macedones ſanctios dicit̃: ꝛ dicit̃ aprilis q̃ſi aperilis: q: tũc aperit̃ terra ꝓ ferẽdis virgultis / herbis ac floribus. Vel aprilis a venere: q̃ſi aphrodis. Venus enĩ grece aphrodite dicit̃: hũc hebrei primũ habẽt. Quia. xv. kalendaꝝ eius pma dies ſeculi fuit. xiiij. ꝟo die ſecũda. xiij. tertia. xij. q̃rta qua ſol ꝛ luna cõdita ſunt ꝛ tuuc pmũ equinoctiũ fuit. Sol enim in oriente: luna in occidẽte / ſpherã mũdi ex equo diuidebãt. ¶ Stra. Hic eſt niſan. ſm hebreos ĩ quo fact⁹ eſt mũdus / cuius pleniluniũ poſt equinoctiũ vernale ſemꝑ eſt attendẽdũ: in quo pplꝰs iſrael a ſeruitute egypti liberat̃: ꝛ genus humanũ ſanguine chriſti a poteſtate diaboli eripit̃ Decima die mẽſis tollit̃ agnus: q̃rtodecimo ĩmolat̃: q: in lege paſſio chriſti figurat̃: euãgelij gr̃a choruſcãte implet̃. Denarius enĩ ꝓpter decalogum legẽ ſignificat. Quartenari⁹ ꝟo quatuor euãgelia. b ¶ Erit aũt ag. ꝛc. Anniculus erit vobis alia lr̃a. Aug⁹. Mouere põt illa locutio quaſi agnus poſſit eſſe nõ maſculus neſcientẽ: qua neceſſitate ita ſit trãſlatũ. Quis enim trãſferri debuit: q: grecus ꝓbaton habet / qd̃ in greco generis neutri eſt: et potuerũt oĩa q̃ ſequunt̃ cõuenire. Ac ſi diceret / pecus pfectũ maſculũ ãniculum erit vobis. Potuit enĩ dici latine maſculũ pecus: quomõ dicit̃ maſcula thura neutro genere. Quis enim maſculus dici non poſſet: q: femininũ tm̃ eſt. Itẽ ouis maſcula ſi diceret̃ eẽt abſurdius. pecus ꝟo ſi poneret̃: etiã aliud intelligeret̃ nec ſeruaret̃ ſacramentum / qd̃ cũ de oue loquat̃: poſt dicit: ab agnis ꝛ hedis accipietis illud: in quo xp̃s ſignificat̃. Quare enĩ moueremur ouem vel agnũ ab agnis vel hedis accipiendũ: niſi ille ſignificaret̃: cuius caro ex iuſtis ꝛ pctõribus aſſumpta eſt. Ex his conent̃ iudei ĩtelligere etiã hedũ accipiẽdũ ad celebrãdũ paſcha. tãq̃ ſi diceret̃: vl̃ ab agniſ agnũ: vl̃ ab hedis hedũ ſi illd̃ deſit ſumi optere. Appet tñ ĩ xp̃o reb⁹ cõplet⁊ / q̇d illo p̃cepto figuratũ ſit

☞ Juxta quem

moyſen et aaron in terra egypti:

a Menſis iſte vobis pncipiũ men ¶ maximus. ſium / pmus erit in menſibus an ni: Loquimini ad vniuerſum cetum filioꝝ iſrael: ꝛ dicite eis: Decima die menſis hui⁹ tollat vnuſquiſq̃ agnum per familias et domos ſuas. ¶ de grege. ¶ q: ſola gens iudea nõ ſufficit. Sin autẽ minor eſt numer⁹ vt ſufficere poſſit ad veſcendum agnũ / aſſumet vicinum ſuũ qui cõiunct⁹ eſt domui eius iuxta numerũ animarum que ſufficere poſſũt ad eſũ agni. Erit aũt agn⁹

a ¶ Singulariter: q: cũ vnuſquiſq̃ tolleret oẽs tamẽ euz ſignificabãt qui ſingularis hoſtia futurus erat. b ¶ gentilem. ¶ vicinũ ſcȝ ſingulare pro plurali. nõ enim vnum ſed quot ſufficiũt vult intelligi.

a ¶ a parte totum intelligendum eſt. ¶ predeſtinatarum.

a ¶ chriſti: cui⁹ corp⁹ mãducam⁹ ꝛ ſanguinẽ bibim⁹. b ¶ qui tollit pctã mũdi. Joh. j. d.

Nico. de lyra

※ ꝓſequi. Ali⁹ eſt p̃figuratio xp̃i paſſuri ꝓ tũc: ꝛ hũc ſenſuȝ in fine breuiter tãgã: q: lȝ ſit vltim⁹ in ꝓſecutiõe: eſt tñ pm⁹ in intentiõe ſicut finis reſpectu eoꝝ que ſunt ad finem ordinata. Sciẽdũ etiã ꝙ pma celebratio paſche et alie ſequẽtes tpibus alijs nõ ſũt oniformis cõditiõis in oĩb⁹ / vt patebit ꝓſequẽdo. Nec etiã celebratiões ſacramẽtoꝝ noue legis ſunt vbiq̃ vniformes / nec etiã oĩbus tpib⁹ q̃tũ ad ea q̃ ſunt de ſolẽnitate. vñ in pmitiua eccl̃ia bapticabãt in noĩe chriſti nõ aũt mõ: et in multis alijs variationes facte ſunt ex cauſis emergẽtib⁹. Circa pmũ ſic ꝓcedit̃: q: pmo preceptũ datur moyſi: ꝛ ſcd̃o ab eo diuulgat̃ ſeniorib⁹ ppl̃i / ibi: Vocauit aũt moyſes. Adhuc primo deſcribit̃ ſacrificiũ agni paſchalis. ſcd̃o modus comedẽdi ibi: Sic aũt comedetis. tertio imponit̃ ritus reſpectu tpis futuri / ibi: Habebitis aũt hãc diẽ. Circa pmũ dicit̃: Dixit quoq̃ dñs ꝛc. Hoc aũt dixit eis ſm aliq̇s anteq̃ moyſes denunciaret pharaoni plagã decimã. ſm alios qd̃ verius videt̃ dixit ei poſt: vt expoſitũ eſt ca. p̃cedẽti. a ¶ Menſis iſte. ſ. martius q̇ apud hebreos vocat̃ niſan. Ego puto ꝙ mẽſis aprilis niſan vocat̃. b ¶ Vobis pncipiũ men. ꝛ dixit: vobis: q: apud latinos ianuarius eſt pmus: ſil̃r ꝛ apud grecos. Januarius enĩ apud grecos dr̃ ꝓthos qd̃ idẽ eſt qd̃ pmus. Sil̃r etiã apud hebreos ſm cõmuniorẽ opinionẽ ſeptẽber eſt pm⁹ ſimpliciter: q: in eo creat⁹ fuit mũd⁹: ꝛ vſq̃ ad illud tp̃s vocabat̃ pm⁹ apud hebreos. Sȝ ex iſto notabili bñficio. ſ. exitu de egypto tam mirabili quẽ de⁹ eis p̃ſtitit in iſto menſe vocat⁹ eſt de cetero pmus mẽſis anni: ꝛ hoc notat̃ cũ dicit̃: c ¶ Primus erit in mẽ. an. ac ſi daretur per hoc intelligi ꝙ añ pmus nõ fuerit. ſicut pleni⁹ expoſui. s. Geñ. vij. ca. Qꝛ aũt aliq̇ doctores catholici dicũt aprilẽ eſſe pmũ mẽſez / apud hebreos ſtare nõ põt. vt videt̃: q: ſm oẽs ſeptẽber eſt ſeptimus mẽſis apud hebreos in quo fiebat feſtũ expiatiõis / vt habet̃ Leui. xxiij. a. ꝛ Nume. xxix. a. Septẽber ꝟo nõ ẽ ſeptim⁹ ab aprili ſȝ a martio: et ideo martius pm⁹ eſt apud eos ꝛ vocat̃ niſan. Sciendũ tñ ꝙ frequẽter cõcurrit cuȝ aprili nr̃o: q: iudei faciũt mẽſes ꝑ lunatiões. annus aũt ſolaris q̇ ꝯtinet̃ in. xij. mẽſib⁹ nr̃is ꝯtinet xij. lunatiões et. xj. dies: ꝛ ſic in tertio anno iudei faciunt. xiij. mẽſes: vt fiat adeq̃tio anno ſolari: ꝛ hoc mõ fit in quolibet anno emboliſmali: q̇ habȝ. xiij. lunatões tũc enĩ mẽſis adar q̇ eſt. xij. apud eos duplicat̃: ꝛ ſic ſecũdus qui apd̃ hebreos vocat̃ neadar. i. ꝛ adar q̃ſi adiũct⁹ p̃cedẽti cõcurrit cũ martio nr̃o: ꝛ ꝑ ꝯſequẽs niſan q̇ eſt pmus apud hebreos cõcurrit cum aprili nr̃o: ꝛ forte ſic erat qñ filij iſrl̃ exiuerũt de egypto: ꝛ ꝓpter hoc dixerũt doctores nr̃i p̃dicti ꝙ aprilis eſt pmus mẽſis apud eos. Sciẽdũ tñ ꝙ ſcire ꝑ certitudinẽ ꝛ in particulari quõ annis diuerſis pmus mẽſis hebreoꝝ qui vocat̃ niſan plus et minus cõcurrit cum martio ꝛ aprili / ꝑtinet ad aſtrologos ꝛ cõputiſtas: ſufficit aũt hꝫ groſſe ꝛ breuit̃ tangere ꝓut ſpectat ad expoſitionẽ lr̃e: tñ eſt ſciẽdũ ꝙ hoc eſt regulaliter verũ ꝙ pmus mẽſis hebreorũ ſemꝑ incipit a pncipio lunatiõis ꝓpinquioris eq̄noctio vernali: ſiue pncipiũ dicte lunationis ſit añ eq̄noctiuȝ ſiue poſt ſiue ibidẽ. dictũ aũt eq̄noctiũ eſt ꝓpinq̇us pncipio martij q̃ fini: q: eſt. xij. die martij ſm veritatẽ: lȝ aliter ſignet̃ in kalẽdarijs nr̃is: Ex quo ptȝ verũ qd̃ dictũ eſt. ſ. ꝙ pmus mẽſis hebreorũ magis correſpondet martio q̃ aprili. ꝛ ſicut dictũ eſt de concurſu pmi mẽſis hebreoꝝ cuȝ martio ꝛ aprili: ita ꝛ ſeptim⁹ mẽſis eorũ q̇ dicit̃ tyſier cõcurrit cũ ſeptembri ꝛ octobri vario mõ in diuerſis annis. d ¶ Decima die ꝛc. Ex iſta lr̃a et ex ea que ſequit̃. ĩ. Juxta quẽ ritũ tolletis et hedũ ꝛ ſeruabitis eũ vſq̃ ad. xiiij. dieȝ mẽſis hui⁹. ĩmolabitq̃ eum vniuerſa multitudo ꝛc. Dixerũt aliq̇ ꝙ per iſta intelligit̃ duplex ĩmolatio: vna agni q̇ ĩmolabat̃ decima die ĩ q̃libet domo. Alia hedi: q: a decima die ſeruabat̃ vſq̃ ad quartãdecimã diẽ in qua ad veſperũ ĩmolabat̃ / nõ in ſingulis domib⁹ / ſȝ a tota multitudine filioꝝ iſrl̃: ſȝ hoc ptȝ falſum: q: de ĩmolato q̃rtadecima die dr̃ ꝙ debebãt filij iſrl̃ comedere carnes aſſas ꝛ in ſingulis domib⁹ ꝛ de ſanguine ĩmolati ponere in ſuperliminari ꝛ ſuꝑ vtrũq̃ poſtem / vt ptȝ ex textu ſe. Certũ eſt aũt ꝙ carnes vni⁹ hedi ꝛ ſanguis nullo mõ ſufficerẽt ad p̃dicta. Itẽ vbi trãſlatio nr̃a habȝ: iuxta quẽ ritũ tolletis ꝛ hedũ: vñ ꝓceſſit hec opinio. In hebreo habet̃ ſic. De arietib⁹ vl̃ de capris accipiet⁊ illũ: ꝛ refert̃ li illũ ad id qd̃ ĩmediate p̃ponit̃ vbi dr̃: Erit aũt agn⁹ ſine macula maſcul⁹ anniculus. Illa enĩ dictio hebraica q̇ ibi ponit̃ ꝓ agno. ſ. che. aliqñ accipit̃ ꝓ hedo. Ex quo ptȝ ꝙ nõ erat alia ĩmolatio agni ꝛ hedi: ſȝ vna q̇ debebat fieri d̃ agno ſi poterat haberi bono mõ: ꝛ ſi nõ poterat fieri de hedo: ꝛ hoc etiã dicũt doctores hebrei. Agnus tñ vel hedus q̃rtadecima die ĩmolãdus in ſingulis domib⁹ p̃cipit̃ hic accipi a decima die mẽſis ꝛ ſeruari vſq̃ ad quartãdecimã diẽ duplici de cauſa. vna eſt q: filij iſrl̃ erãt occupati ĩ p̃parãdo ſe ad receſſum de egypto cũ oĩbus que habebãt: in qua p̃paratione requirebat̃ magna ſollicitudo ꝛ diſtractio: ꝛ iõ ne ex hoc darent obliuioni accipe agnũ vel hedũ in die ĩmolatiõis p̃ceptũ fuit tũc ꝙ acciperẽt ꝑ q̃ttuor dies añ. Scd̃a cauſa fuit vt in illis q̃ttuor diebus viderẽt per experientiã ſi in illo agno vl̃ hedo accepto eſſet aliq̇ macula. i. defectus ꝓpter qd̃ nõ deberet ĩmolari ꝛ ſic de alio ſibi ꝓuiderẽt: ꝛ iõ dicũt hebrei ꝙ talis p̃acceptio ꝑ q̃ttuor dies nõ obligabat in futurũ: nec fuit obſeruata in annis ſequẽtibus: q: p̃dicte cauſe ceſſauerãt: qd̃ manifeſte ptȝ de ſollicitudine pro exitu. Simil̃r etiã de cognitione macule: q: per aſſuefactionẽ iugis ſacrificij quo quotidie ĩmolabat̃ vnus agnus ſine macula mane et alius veſpere: ſtatim defacili poterãt cognoſcere ſi in aĩali accepto eſſet macula vel impedimentũ p̃dicte ĩmolatiõis. e ¶ Aſſumet vicinũ ſuũ ſcȝ iudeũ. gentilis enĩ vicin⁹ iudei nõ poterat ad hoc aſſumi: q: nullus admittebat̃ niſi circũciſus / vt. ĩ. dicit̃. f ¶ Juxta nume. aĩa. ꝛc. Excipiũt̃ ĩfirmi q̇ nõ pñt comedere carnes ſine piculo ſaltẽ ad q̃titatẽ oliue: vt dicit Ra. Sa. g ¶ Erit aũt agnus abſq̃ ma. macula q̃ eſt in varietate pellis non

※ intelligit̃ hic

Lunatiões iudeorum

Duplex ĩmolatio

E ☞ a ¶ Iuxta quē ritū ꝛc̄. Quia de iuſtꝭ ꝛ pctōrib⁹ xp̄s carnē
Ioh.9.e aſſūpſit: vt nemo de venia deſperaret: vel qꝛ chriſt⁹ iudeis he
1.Pe.2.d dus erat dicētib⁹: h̄ hō pctōꝛ eſt: nobis aūt agn⁹ abſq; macla.
Allego. Vel qꝛ ī ſimilitudīe carnis peccati apparuit/ ꝛ ꝓ peccato moꝛ/
tuus eſt: cum peccatum non haberet. ¶ Strabus. Decima
die apꝛilis hieroſolymā venit. ſequēti
ꝟo die exceptus eſt a turbis cū ramis
palmarū ꝛ diuinis laudib⁹. tribus reli
q̄s cuſtoditus eſt a iudeis vſq; ad quar
tādecimā diē. i. vſq; ad q̄ntā feriā: qua
cum apl'is cenauit/ ꝛ poſt traditus eſt.
Myſtice b ¶ Et ſumēt de. ꝛc̄. Grego. San/
guis ponit̄ qn̄ nō ſolū oꝛe coꝛpis: ſed
etiā oꝛe coꝛdis haurit̄: ꝛ ad imitationē
intēta mēte cogitat̄. Nā qui ſic redem
ptoꝛis ſanguinē accipit/ vt imitari paſ/
ſionē illi⁹ necdū velit/ in vno poſte ſan
guinē poſuit. qui ꝛ in ſuplimīarib⁹ do/
moꝛū ponēdus eſt. Domus enī men/
tes nr̄e ſunt: in q̄bus ꝑ cogitationē ha
bitamus. Supliminare ꝟo intētio eſt
que p̄eminet actioni. Qui igit̄ intētio
†De cōſe. nē cogitationis ad imitationē paſſiōis
di.2.q̄d iit chriſti dirigit: in ſuperliminaribus do
ſanguis mus agni ſanguinē ponit. Vel dom⁹
nr̄e coꝛpa ſunt in q̄bus habitamus dū
viuim⁹ et in ſupliminari domoꝛū agni
ſanguinē ponim⁹: qꝛ crucē paſſiōis ei⁹
in fronte poꝛtamus. c ¶ Et edent
Moꝛalit̄ carnes ꝛc̄. Gre. Nocte agnū comedi
m⁹: qꝛ mō in ſacramēto dn̄icū coꝛp⁹ ac/
cipim⁹ qn̄ adhuc inuicē nr̄as ꝯſciētias
nō videm⁹: q̄ tn̄ carnes aſſate ſūt: qꝛ. ſ.
q̄ carneſ aq̄ coquit diſſoluit. Ignis ꝟo
ſine aq̄ excoquendo roboꝛat. Carnes
ꝟo agni ignis coxit: qꝛ eū vis paſſiōis
ad reſurrectionē valētioꝛē reddidit: at
q; ad incoꝛruptionē roboꝛauit. Sꝫ ſo/
la redēptorꝭ ſacramēta ꝑcepta adverā
ſolēnitatē mētꝭ non ſufficiūt/ niſi bona
opa iūgāt̄. vn̄ ſb̄dit: Et aҫymoſ panes
cū lactucis agreſtib⁹. Panes ſine fer/
mēto comedit: q̄ recta opa ſine coꝛruptōe vane glīe facit: q̄ mā
data miſcōie exhibet ſine admixtōe pctī: ne puerſe diripiat qđ
q̄ſi recte diſpēſat. Vn̄ increpādo dꝛ: Et ſacrificate de fermēto
laudē. De fermēto enī laudē īmolat/ q̄ deo ſacrificiū de rapīa
ꝗ parat. d ¶ Cū lactucis ꝛc̄. Lactuce agreſtes valde amare
ſunt: carnes ꝟo agni cum lactucis agreſtibus ſunt edende vt
dū coꝛpus redemptoꝛis accipimus/ ꝓ pctīs flēdo affligamur/
vt amaritudo penitētie abſtergat a mētiſ ſtomacho humoꝛē ꝑ
uerſe vite. Vn̄ ſubdit̄: Nō comedetis ex eo crudū q̄d: nec ꝛc̄.
Ip̄a verba hiſtoꝛie hiſtoꝛicū ſenſum excludūt. Nūquid in egy
pto cōſueuerūt comedere agnū crudū: vt lex dicat nō comede/
tis ex eo crudū quid: ꝛ addit̄ nec coctū aqua. Aqua humanaꝫ
Pꝛoū.9.d ſapiētiaꝫ ſignificat. vn̄: Aque furtiue dulcioꝛes ſunt. Carnes
agni crude incōſiderata ꝛ ſine reuerētia cognitionis relicta il/
lius diuinitate humanitas. Om̄e qđ ſubtiliter cogitam⁹: qua
ſi mente coquimus. Sed agni caro nec cruda edenda eſt: nec
cocta aq̄: qꝛ redēptoꝛ nr̄ nec pur⁹ homo extimādus: nec ꝑ hu/
manā ſapiētiā q̄liter de⁹ īcarnari potuit cogitādus. Oīs enī
qui purū hominē credit: carnē agni crudā comedit: q̄s coq̄re
ꝑ diuinitatis intelligētiā noluit. Qui īcarnatōis myſteria hu
mana ſapiētia diſcutit/ carnē agni aq̄ coq̄t: ꝛ myſteriū diſpēſa/
tiōis ꝑ diſſolutā ſciētiam penetrare appetit. Aſſas ergo agni
carnes comedat/ vt diſpēſari oīa per ſp̄ūſctī potētiam ſciat.

a ¶ Qui pctm̄ nō fecit nec inuētus eſt do/ lus ī oꝛe ei⁹: Eſa. liiij. c. b ¶ foꝛtis. c ¶ vni us anni: de quo dꝛ Pſ. lxiiij. c. Benedices coꝛone anni benignitatis tue.

abſq; mâcula/ mâſculus ânnicu a b
a lus. Iuxta quem ritū tolletis et †
a ¶ quartādecimā lunā quia iudei ſm̄ cur/ ſū lune cōputāt dies ꝛ mēſes. a ¶ qꝛ a iu/ deis in fine ſeculoꝝ pro nobis īmolat⁹ eſt.
hedū: ꝛ ſeruabitis eū vſq; âd q̄r c
tādecimā diē mēſiſ hui⁹. Immô d
labitq; eum vniuerſa multitudo
a ¶ qꝛ in fine ſeculoꝝ chriſtus immolatur.
b filioꝝ iſrael ad vêſperam † et ſu f e
a ¶ chriſti.
mēt de ſanguine ei⁹ ac ponēt ſu/ g
¶ oꝛis ꝛ coꝛdis. ¶ intentionibus.
ꝑ vtrūq; poſteꝫ: ꝛ in ſupliminari h
bus domoꝝ in q̄b⁹ comedēt illū. i
a ¶ ſacramentū dn̄ici coꝛpoꝛis. b ¶ huius ſeculi dum adhuc alterutrum conſcientias non videmus. c ¶ roboꝛatas.
c Et êdēt carnes nôcte illa âſſas k l
¶ paſſionis. a ¶ Sine coꝛruptione vane glīe. ¶ bona opera.
d igni: ꝛ aҫymôs panes cū lactucꝭ m n
a ¶ fletu ꝛ pnīa pctōꝝ. b ¶ purūhoīem ex
âgreſtib⁹. Nō comedetꝭ ex eo crû o
iſtimātes. a ¶ hūana ſapīa. ¶ ſp̄ūſctī.
dū q̄d: nec coctū âqua ſed âſſum p

Nico.de lyra ☞ Caput cū

✻ intelligit̄ hic: qꝛ nō impediebat immolationē: ſed illa que
erat ex defectu alicui⁹ ꝑtis coꝛpis. a ¶ Maſculus. Quia
femella immolari nō poterat in hoc ſacrificio: ſed requirebat̄
ad hoc ſexus maſculin⁹ q̄ eſt ꝑfect⁹: qꝛ ea que ſunt ꝑfecta debēt
deo īmolari a quo emanat oīs humana ꝑfectio: tn̄ in aliquib⁹
hoſtijs pacificis ꝛ ꝓ pctō bn̄ īmolabant̄ femelle. b ¶ Anni/
culis. i. infra annū pꝛimū. ab octaua enī die natiuitatis ꝛ non
ante vſq; ad cōpletionē anni/ ꝛ nō poſt poterat īmolari. Ra/
tio aūt quare immolabat̄ agnus magis q̄ȝ aliud aīal: erat ad
deteſtatiōeꝫ idolatrie egyptioꝝ: qui iouē colebāt in ſpecie arie
tis vel agni. Similiter hircos venerabant̄: qꝛ aliq̄n demones
in tali effigie eis appebāt: iō deficiēte agno īmolabat̄ hedus.
c ¶ Et ſeruabitꝭ eū ꝛc̄. Quia talis īmolatio erat q̄dā diſpo
ſitio ad exitū d̄ egypto q̄ fuit. xv. die ī mane/ vt patebit. ī. ꝛ iō
expectabat̄ īmolatio illa vſq; ad veſperā īmediate p̄cedētē diē
exit⁹. d ¶ Immolabitq; ꝛc̄. Multitudo eī nō tenet̄ h̄ colle
ctiue/ ſꝫ magis diuiſiue. i. q̄libet dom⁹
multitudīs vnū/ niſi qn̄ dom⁹ erat ita ꝑ
ua ꝙ nō ſufficeret ꝓ eſu agniculi: ꝛ tūc
ꝑſone de duab⁹ domib⁹ ſil' ꝯiūgebāt vt
dictū eſt. e ¶ Ad veſperā. ſm̄ docto
res hebꝛeos veſpa ꝓut h̄ accipit̄ īcipit
ab hoꝛa ſeptīa q̄rtedecīe diei: qꝛ extūc
ſol incipit tēdere ad occaſum: ꝛ ab illa
hoꝛa vſq; ad p̄ncipiū noctis pōt īmola
ri phaſe ſm̄ eos: īmolabat̄ aūt ad ve/
ſperā: qꝛ illa hoꝛa iā ꝑtinebat ad diē ſe
quētē ſolēnē in q̄ exiuerūt de egypto.
f ¶ Et ſumēt de ꝛc̄. ſ. agni īmolati.
g ¶ Ac ponēt ꝛc̄. i. ſup duo lig̃ ītra q̄
claudit̄ oſtium ſm̄ longitudinē ſuam.
h ¶ Et in ſuplimīarib⁹. Suplimīa
re dꝛ lignū trāſuerſale qđ ē ſup poſtes
oſtij: ꝛ vocat̄ limē ſupi⁹. i ¶ Domo
rū in q̄b⁹. In domib⁹ enī in q̄bus nō
hītabāt hoīes ſic̄ eſt grāgia vbi repōit̄
fenū ꝛ ſilīa: ꝛ ſtabulū vbi habitāt aīalia
nō erat ſanguīs ponēdus. Cauſa aūt q̄
re ſanguis in domib⁹ ponebat̄. ī. exꝑ/
mit̄. k ¶ Et edēt carnes. Ex h̄ dicūt
hebꝛei ꝙ nō eſt eis licitū comedere oſ/
ſa vel cartilagines ꝛ neruos agni p̄di/
cti. l ¶ Aſſas igni. Immolatio enī
illa ſignificabat diſpoſitionem ppl'i ad
recedendū de egypto velociter: ꝛ iō ıl/
lo modo p̄cipiunt̄ carnes decoqui q̄ ex
peditius pōt fieri. m ¶ Et azymos
panes. Eadē rōne: qꝛ ſtatim pōt fieri
ex cōmixtōe aq̄ ꝛ farine. n ¶ Cū lac
tucꝭ ꝛc̄. In hebꝛe. habet̄: Cū amaritu
dinib⁹. Et ꝑ hoc ītelligunt̄ herbe ama
re indifferēter: nec plus fuit p̄ceptū de
lactucis q̄ȝ de alijs herbis: vt dicūt he
bꝛei. hoc aūt fiebat ad deſignādū amaritudinē quā filij iſrl' ſu/
ſtinuerūt in ſeruitute egypti. o ¶ Non comedetis ex eo
crudū q̄d. In hebꝛeo habet̄. Semicoctū quod gallice dicit̄
imacru. ꝛ hoc ad deteſtatōeꝫ idolatrie p̄cipiebat̄. aliq̄ enī ido/
latre īmolata idolis talit̄ cocta comedebāt. p ¶ Nec coctū
aqua. Rōne predicta. ſ. qꝛ non ita expedite fit ſicut aſſando.
✻ Caput cū

✻ † ¶ Iuxta quē ritū tolletis ꝛc̄. Nā qn̄ nō habebatur
talis agnus poterat accipi hedus eiuſdē tp̄is et ꝯditionis cū
agno: ꝛ ꝑ hoc ſignificabat̄ ī chriſto ſilītudo carnis pctī Rom̄.
viij. a. Deus filiū ſuū mittēs in ſimilitudinē carnis pctī. Cir
ca ſcđm ſciēdū ꝙ decima die p̄mi mēſis erat aſſumēdus. ꝑ qđ
ſignificabat̄ ꝙ in lege ꝑ decalogū intellecta/ chriſtus fuit p̄fi/
guratus ꝛ p̄nunciatus. vn̄ Ra. Sa. hebꝛe⁹ dicit ſup Zacha/
riā: Oēs ꝓphete locuti ſunt de diebus meſſie. Et q̄rtadecima
die īmolād⁹: ꝑ qđ ſignificabat̄ paſſio chriſti cōplēda tp̄e euā/
gelij q̄druplr̄ deſcp̄ti. Ad veſperā q̄ ſm̄ hebꝛeos incipit ab ho
ra ſeptīa. chriſt⁹ aūt circa hoꝛā nonā expirauit: vt hr̄ Mar. xv
d. ꝛ Luc̄. xxiij. f. Et de nocte comedēd⁹/ ſic̄ dꝛ in textu. b ¶ Et
edēt carnes. Per qđ ſignificabat̄ ꝙ chriſt⁹ nō eſt in eucharī
ſtie ſacro mō viſibili: ſꝫ ꝑ fidē q̄ ē de nō apparētib⁹ credit̄. ꝛ ꝑ
charitatē fugit̄ ꝟt⁹ hui⁹ ſacri. Circa tertiū eſt ſciēdū ꝙ comedē
tes debebāt eē circūciſi ī figura/ ꝙ ad ſacrm̄ eucharīſtie nō ad
mittūt̄ niſi baptiҫati: ſicut circūciſio fuit figura baptiſmi. Et ac
cincti renib⁹. i. caſti ꝛ mūdi. Lu. xij. d. Sīt lūbi vr̄i p̄cīcti. Qđ
expones Gre. d. Lūbos enī p̄cingim⁹ cū carnis luxuria ꝑ ꝯti
nentiā coartam⁹. Et calciati: ad ſignificādū ꝙ ſumētes eucha
riſtie ſacrꝫ debēt eē pati ad āmbulādū ī via moꝝ. Et tenētes ba
cl'os ī manib⁹. i. ꝓfitētes ſe eē ꝑegrinos ī h̄ mūdo. ij. coꝝ. v. b.
Dū ſum⁹ ī h̄ coꝛpe ꝑegrinamur a dn̄o. Circa q̄rtū ſciēdū ꝙ de
ag̊ paſchali nō debebat aliq̄d crudū comedi: qꝛ ſacrm̄ euchari/
ſtie nō debēt ſumere dubitātes ī fide. p ¶ Ne coctū aq̄. i. ſi
ne deuotōis feruoꝛe. † ¶ Sed aſſuꝫ tm̄. nā ī fide charitate
foꝛmata debꝫ ſumi. n ¶ Cū lactucis agreſti. hebꝛe⁹ habet
cū amaritudinib⁹. i. cū pcōꝝ cōmiſſoꝝ doloꝛib⁹. Eſa. xxxviij. c.
Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aīe mee.
✻ Caput cū pedib⁹

L

a ¶ Caput cū pedi. ⁊c. Greg⁹. Caput christi deus. j. Cor. xi. a. Caput ergo agni vorare est diuinitatē illius fide ꝑcipe/ re. Pedes vorare/ vestigia hūanitat⁊ amādo ⁊ imitādo ꝑqui rere. Intestina verboꝝ christi occulta ⁊ mystica mādata: q̄ vo ramus cū auide sumim⁹. In vorationis v̾bo pigricia nr̄a rep̄ hēdit: qui v̾ba ei⁹ atq̄ mysteria nec ꝑ nos ip̄os req̄rim⁹: ⁊ dicta ab alijs in/ uiti audim⁹. Nō remanebit ex eo q̄cq̄ v. m. quia ei⁹ dicta magna sunt discu/ tienda solicitudine: vt anteq̄ dies re/ surrectiōis appareat/ in nocte p̄sentis vite oīa mādata ei⁹ intelligēdo pene/ trent. Sȝ q: hoc valde difficile est: re/ cte s̾bdit: Si q̄d residuū fuerit ⁊c. Qr ex agno remanet igni cōburim⁹ qn̄ ħ qđ mysterio incarnatōis ei⁹ ītelligere ⁊ penetrare nō possum⁹/ potestati san cti. s. humiliter reseruam⁹: vt nō suꝑbe q̄s audeat vel ꝯtēpnere vel denūciare qđ nō intelligit: sed igni tradat. i. spi/ rituiscto relinq̄t: q: ergo q̄liter edēdū sit pascha agnouim⁹: a q̄libus debeat edi ꝓsequamur. Sic aūt comedetis il/ lū. Renes vr̄os accingetis ⁊c. In re/ nibus carnis delectatio accipit̄: vnde Ps. xxv. a. Vre renes meos ⁊. c. m. Et Job. xl. b. de diabolo dicitur: Po/ testas eius in lūbis ei⁹. Qui ergo pa/ scha comedit: iure renes accingit: vt qui solēnitatē resurrectiōis ⁊ incorru/ ptionis agit: corruptioni ꝑ vitia nulla subiaceat: voluptatē domet/ luxuriā re frenet. hec quidē dura sunt sed angu/ sta est porta q̄ ducit ad vitā: ⁊ habem⁹ multa exempla p̄cedentiū: Vn̄ subdit b ¶ Calciamenta habebitis in pedib⁹. Pedes opa sunt. Calciamē ta sunt pelles mortuoꝝ aīaliū. Calcia/ mēta pedes muniūt. Anīalia mortua ex quoꝝ pellibus nr̄i pedes muniūt̄/ antiq̄ patres sunt: q̄ nos ad eternā pa triā p̄cesserūt: quoꝝ dum exēpla cōspi/ cimus/ opis nr̄i pedes munimus. Cal ciamēta ergo in pedib⁹ habere est mor tuorū vitā conspicere: ⁊ nr̄a vestigia a pcti vulnere custodire. c ¶ Tenen/ tes baculū ⁊c. Greg⁹. Baculus pa storalis custodia: ⁊ notandū qđ ꝑus p̄ cipiunt̄ renes accingere/ post baculos tenere: q: illi debēt pastoralē curā su/ scipere/ q̄ iam in corꝑe suo sciunt fluxa luxurie domare vt cuȝ alijs fortia p̄di/ cant: mollibus desiderijs nō succūbāt ⁊ comedetis festināter: mādata. s. dei mysteria redēptoris: gaudia patrie ce lestis cū festinatiōe cognoscite: et p̄ce/ pta vite īplete: q: hodie bn̄ licet agere scimus: vtrū cras liceat ignoramus. fe stināter ergo pascha comedite. i. ad so lennitatē patrie celest⁊ anhelate. Ne mo in hui⁹ vite itinere torpeat: ne ī pa tria locū ꝑdat. d ¶ Phase/ hebreū. pascha grecū: id est trā/ situs: quia a filijs israel ex egypto migrātibus p̄mū celebratū est: nobis quoq̄ migrandū est de trāsitorijs ad eterna: de ter/ renis ad celestia. e ¶ In cūctis dijs ⁊c. Ferunt hebrei q: oīa idola egypti ꝯfracta sūt nocte illa ⁊ tēpla/ vl̄ motu terre/ vel fluminis nili inundatiōe. Allegorice v̾o nobis egredīēti/ bus ex egypto erroꝝ idola corruūt: ⁊ oīs ꝑuersoꝝ dogmatum cultura q̄tit̄. f ¶ Habebitis aūt hāc diē. Aug⁹. Et facie tis diē hanc in ꝓgenies vr̄as legitimū eternū vl̄ eternalē: qđ grece dicit̄ eomō. Nō sic accipiēdū est tanq̄ possit istoꝝ p̄sen/ tiū dies vllus esse etern⁹/ sed illud eternū est/ qđ iste significat dies: velut cū dicim⁹ deū eternū. nō istas duas syllabas eter/ nas dicim⁹: sed qđ significat: q̄p̄p̄ diligēter scrutandū sit quō scriptura soleat appellare eternū: ne forte ita dixerit solēniter eternū qđ nephas habeāt p̄termittere: aut spōte mutare. Ali/ ud est enī qđ p̄cipit̄ q̄usq̄ fiat: sic p̄ceptū est. vt septies muros hiericho circūiret arca. Aliđ cū p̄cipit̄ sic obs̾uari aliq̄d vt nul lus termin⁹ ꝯfiniat̄. Aut q̄ sic appellauit eternū: qđ nō spōte audeāt p̄termittere. Aut nō signa rerū: sed res que significāt̄ g ¶ Septem diebus azy. ⁊c. Septenarius ꝓ vniuersita te ponit̄: quia vniuersum tempus per septē dies voluit̄. septē ☞ dieb⁹ azy.

a ¶ diuinitatē. b ¶ vestigijs humanitatis.
a tm̄ igni. Caput cum pedibus a
a ¶ verborū ⁊ mādatoꝝ mysterijs. b ¶ aui de sumentes.
eius et intestinis vorabitis: nec
a ¶ indiscussum. b ¶ resurrectionis.
remāebit quicq̄ ex eo vsq̄ mane b
a ¶ ossa. s. de q̄b⁹ dicit̄: Os nō cōminuetis ex eo: Joh. xix. g. ¶ ossa agni ꝓhibēt̄ frāgi q: nō sūt fracta ī cruce ossa dn̄i. b ¶ qđ nō possit intelligi. c ¶ spirituiscto reseruabit⁊.
Si quid residuū fuerit: ignē con
buretis. Sic autē comedetis il/ c
a ¶ carnis delectationē. b ¶ ꝑus. ¶ cingu lo continentie. a; ¶ Exempla mortuoꝝ pa trum. b ¶ operibus.
lum: Renes vestros accingetis: d
b ⁊ calciamenta habebitis in pedi/
a ¶ post. b ¶ pastoralē custodiā. ¶ māda ta dei ⁊ mysteria christi. ¶ vel baculos.
c bus: tenentes baculum in mani/
a ¶ quia nescitis q̄p̄diu liceat. b ¶ quia in itinere erant.
bus et comedet⁊ festinanter. Est e f
d enī phase id est trāsitus dn̄i. Et
a ¶ nota q: nocte ꝑcutiunt̄ p̄mogenita egy/ ptiorū. ¶ qui videt̄ rationalis.
trāsibo ꝑ terrā egypti nocte illa:
ꝑcutiamq̄ omne primogenitū in
terra egypti ab homine vsq̄ ad
¶ Simplicem.
e pecus: ⁊ in cūctis dijs egypti fa/ g
ciam iudicia: ego dn̄s. † Erit aūt h i
a ¶ q: sanguinis xp̄i mēoria xp̄anos ab ex terminatore ꝯseruat. b ¶ mētib⁹ vl̄ corꝑib⁹.
sanguis vobis in signum in edi/
bus in q̄bus eritis: ⁊ videbo san/ k
¶ Non percutiā
guinē et trāsibo vos: nec erit vo l m
¶ Eterna.
bis plaga disꝑdens: qn̄ ꝑcussero
¶ Ciues huius seculi.
f terram egypti. Habebitis autē n
hāc diē in monimentū: ⁊ celebra o
bitis eam solennē dn̄o in genera
tionibus vr̄is cultu sempiterno. p
g Septē dieb⁹ azyma comedetis. q

Nico. de ly.

* a ¶ Caput cū pedi. ⁊c. in hebreo nō est vorabit⁊/ ⁊ sic ista lr̄a s̄m hebreos nō refert̄ ad comestionē sȝ ad assationē: de q̄ īmediate p̄dicit̄. Sȝ assū tm̄ igni. et sequit̄: Caput cū pedib⁹: et est sensus ꝙ caput de corꝑe abscisū vl̄ pedes nō debe bāt ꝑ se assari sȝ caput iunctū corꝑi ⁊ pe/ des silr̄. ītestina āt amouebāt̄ vt lauerēt̄ ⁊ lota reponebant̄ assanda cū corꝑe. Et os ei⁹ nō ꝯfringet⁊. Hoc nō est ī hebreo hic sed postea eodē ca. eius sn̄ia ponit̄. b ¶ Nec remanebit ⁊c. ad designādū ꝙ ī mane sine reditu de egypto debebāt recedere. c ¶ Sic āt co. il. Hic descri/ bit̄ mod⁹ comedēdi/ cū d̾r: d ¶ Renes vr̄os ac. ⁊c. ista tria q̄ hic exp̄munt̄ de/ signāt ꝙ debebāt eē parati ad exeūdū de egypto. e ¶ Et come. fe. Per qđ de signat̄ ꝙ deberēt ire expedite ⁊ velocit̄: nō desidiose. f ¶ Est enī pha. i. trāsit⁹ Istđ. i. trāsit⁹ n̄ ē ī heb. sȝ ē expositio hui⁹ noīs phase: q̄ addita est a trāslatore. Di/ cit̄ aūt ħ festū phase qđ significat trāsitū q: tūc filij isrl̄ recesserūt de egypto vt trā sirēt ad terrā ꝓmissiōis. Itē q: illa nocte dn̄s trāsiēs ꝑ egyptū ꝑcussit egyptios et saluauit hebreos. ⁊ ħ est qđ d̾r: Et trāsi/ bo ꝑ terrā egypti ⁊c. g ¶ Et in cūctis dijs ⁊c. Dicūt enim hebrei ꝙ illa nocte oīa idola egypti lignea subito fuerūt pu/ trefacta: ⁊ oīa metallica resoluta ⁊ fusa ī t̾rā ⁊ oīa lapidea cōminuta in detestatio nē idolatrie/ iō s̾bdit̄: h ¶ Ego dn̄s/ q̄ sol⁹ latria sū colēdus. i ¶ Erit aūt ⁊c. Hic assignat̄ rō ei⁹ qđ. s̄. dictū est. Et po nēt de sanguine suꝑ vtrūq̄ postē. Per hoc enī distinguebant̄ dom⁹ hebreorū a domib⁹ egyptioꝝ: q: sicut erāt distincti interi⁹ ꝑ fidē verā ab egyptijs: ita vole/ bat dn̄s qđ asꝑsio sanguinis esset q̄si si/ gnū distinguēs exteri⁹ et ꝓtestatio fidei interioris. k ¶ Et videbo san. visiōe approbatiōis inq̄tū est signū fidei: vt di ctū est. l ¶ Et trāsibo vos: q: cū do/ mus hebreoꝝ eēnt int̄ domos egyptioꝝ qn̄ āgel⁹ ꝑcutiebat existētes ī domo egy ptij manētis iux̄ hebreū transibat domū hebrei absq̄ lesiōe: ꝓcedēs vltra ad ꝑcu tiendū domū egyptij vltra manētis: ⁊ ħ est qđ subdit̄: m ¶ Nec erit in vo. ⁊c. Nō est ħ intelligēdū ꝙ dn̄s īmediate ꝑ seip̄m ꝑcusserit egyptios/ sed ꝑ angeluȝ. Quid aūt sentiēdū sit de āgelo ꝑcutiēte/ vtrū fuerit bon⁹ vl̄ mal⁹ dicet̄. n ¶ Ha bebitis aūt ⁊c. Hic ꝯn̄r describit̄ q̄li/ ter phase sit celebrādū respectu tp̄is futuri/ cū d̾r: Habebitis autē hāc diē in monimētū. i. ī memoriā eternā. Dicit̄ enī mo/ nimētū q̄si monēs mentē. o ¶ Et celebrabitis ⁊c. in futu rū ꝓpt̄ bn̄ficiū hac die vob̄ exhibitū. p ¶ Cultu sempiter/ no. i. absq̄ determinatiōe tp̄is: q: tp̄e no. te. ꝑfecti⁹ s̾uat̄ ista solēnitas q̄ tp̄e ve. te. qm̄ v̾itas p̄cellit vmbras ⁊ figuras: q: ea q̄ fuerūt in ve. te. fuerūt vmbre ⁊ figure respectu eoꝝ q̄ fiūt in no. te. q ¶ Septē dieb⁹ ⁊c. Dicit Ra. Sa. hebre⁹ suꝑ locū istū/ ꝙ istud p̄ceptū de comedēdo azyma septē dieb⁹ n̄ ha buit locū ī p̄ma celebratōe phase/ qn̄ filij isrl̄ egressi sūt de egy pto: sed in sequētib⁹ celebratiōib⁹ postea: ⁊ ħ videt̄ ꝑ illud qđ d̾r. ī. eo. ca. ꝙ filij isrl̄ exeūtes de egypto ī crastino īmolatōis * agni paschalis

D
† Heb. xi. e

Moralit̄

* a ¶ Caput ⁊c. ꝑ caput deitas/ ꝑ pedes hūanitas: ꝑ ītesti na plenitudo gr̄e latēs ītra significāt̄. Est igit̄ sensus: Caput cū pedi. ⁊c. i. diuinitatē cū hūanitate plena gr̄e ī ħ sacro eē cre dēdo ꝑ fidē incorꝑabitis. e ¶ Et comedetis festi. i. ꝑ vir/ * tutem huius

Glo. oꝛdi.

E ☞ diebus açyma comedenda ſunt. i. om̄i
tpe p̄ſentis vite ſimplicitas ſeruāda/
malicia cauenda. a ¶ Primo mē/
Myſtice ſe quarta. ⁊c. Ra. Veſpera quarti
decimi diei pꝛimi mēſis in q̊ paſcha ce
lebraẗ/ ⁊ agni ī̄molatio pficiẗ: depoſiti
onē veteris hoīs ſignificat/ ⁊ initium
noui: qđ in baptiſmo chꝛiſti moꝛtem fi
Gal'.3.d gurāte ichoaẗ. vñ Quicūq̄ baptiçati
ſumus in chꝛiſto ieſu: in moꝛte ipi⁹ ba/
ptiçati ſumus ⁊c. A veſpera ḡ quarti/
decimi diei p̄mi mēſis vſq̄ ad veſperā
viceſimi p̄mi integrā. ſ. ſeptimanā açy
ma iubemur comedere: q2 a pceptiōe
baptiſmi vſq̄ ad finē vite ſimpliciẗ et
ſine dolo debemus viuere. vñ Petr⁹:
Deponētes oēm maliciā et oēm dolū
⁊ ſimulationem ſicut mō geniti infan/
Nota ꝓ ſe/nibus tes ⁊c. i. Pe. ij. a. b ¶ Seniores.
Nota ꝙ nō pueris nō iuuenibus mā/
data dei pꝛimo cōmunicat: ſed ſeniori/
bus: q2 in ſenib⁹ eſt ſapiētia/ ⁊ in mul
to tpe pꝛudentia. c ¶ Faſciculūq̄
hyſo. ⁊c. Stra. Hyſopus herba eſt
humilis/ naſcēs in petris: purgās pe/
ctus ⁊ pulmonē. Et ſignificat verā hu
militatē: cuius exēplū chꝛiſtus nobis
in ſemetipo pꝛebuit. Faſciculum ergo
hyſopi ſanguine tingimus: quando
memoꝛes humilitatis chꝛiſti/ eū imita
ri ſtudemus. d ¶ Tingite ſang.
Queſtio ⁊c. Aug. Queriẗ quē ſanguinē dicat
iuxta oſtiū: cū illius ſanguinē velit in/
telligi: cuius ī̄molatione paſcha fit: an
p̄cipit eo modo cōſequēter fieri: q̄uis
hoc tacuerit/ vt idē agnus iuxta oſtiuȝ
occidaẗ (an qđ eſt credibilius) ideo di
xit ex ſanguine qui eſt iuxta oſtiū: q2 il/
le qui liniturus eſt: vas ipm ī quo ſan/
guinē excipit: iuxta oſtiū poſiturus eſt
vt ad manum habeat dum tingit.
☞ Et non ſi/

Nico. de lyra

F ✱ agni paſchal' nō poterāt fermētare
cogētib⁹ eos exire egyptijs. Ex q̊ videẗ
manifeſte ꝙ cauſa q̄re comederūt tunc
açyma nō fuit ꝓpter obligationē p̄ce/
pti: ſed q2 nō habebāt tp̄s fermētādi.
Itē ſupꝛa diciẗ: Et edent carnes no/
cte illa aſſas igni ⁊ açymos panes. Ex
quo dicit nocte illa: videẗ ꝙ obligatio
de açymis nō extendebat ſe niſi pꝛima
die ad veſperā qñ comedebanẗ carnes
agni. ⁊ rō huius fuit q2 erant in itine/
re poſiti: ꝓpter qđ nō erat eis ꝓhibi/
tū comedere fermentatū ſi haberēt/ ni/
ſi in veſpera ī̄molatiōis agni vt dictū
eſt. Multa enī fuerūt eis licita tpe illi
us itineris q̄ alias nō eſſent vt poſtea
videbiẗ magis. a ¶ In die pꝛimo
⁊c. Pꝛima dies hic accipiẗ ab hoꝛa ſe
ptima diei quartedecime in qua debe/
bat amoueri omne fermentū de domi/
bus hebꝛeoꝛū añ hoꝛā ſeptimā eiuſdeȝ
diei: q2 extūc poterat ī̄molari agnus:
vt. ſ̄. dictū eſt. vñ diciẗ. ī. xxiij. ca. Nō
ī̄molabis ſup fermentū ſanguinē victi
me tue. i. noli ī̄molare agnū paſchalē
de cuius ſanguine debēt liniri poſtes
oſtij fermēto exiſtēte in domo tua. Ex
quo ptȝ ꝙ ante tp̄s ī̄molationis agni
paſchalis debebat auferri fermētum.
b ¶ Quicūq̄ comederit ⁊c. Dicit
aīa vt p hoc det intelligere ꝙ ille qui
erat carens vſu rōnis ſi comederet fer
mentatum hanc penā non incurreret.
c ¶ A pꝛimo die vſq̄ diem ſe. ⁊c.
Incluſiue

Exodi Ca. XII

a ¶ Qui diciẗ paſcha. reliq̄ enī dies dicūẗ açy
moꝝ. b ¶ malicie ⁊ nequitie. ¶ vel fermentū
In diē p̄mo nō erit fermentātū in a
domibus veſtris. Quicūq̄ come/ b
derit fermētatuȝ/ peribit anima illa
a ¶ de cetu ſctōꝝ deū videntiū. b ¶ a pꝛincipio
de iſrael/ ā pꝛimo die vſq̄ ad diē ſe c
. ſ. vite vſq̄ ad finē. a ¶ initium fidei.
ptimū. Diēs pꝛima erit ſancta atq̄ d
a ¶ honoꝛe paſſionis ⁊ reſurrectionis chꝛiſti.
ſolēnis: ⁊ dies ſeptima eadē feſtiui
¶ Seruilis.
tate venerabiliſ. Nihil operis facie e
a ¶ . ſ. ſtudijs ſanctaꝝ ſcripturaꝝ ⁊ bonoꝝ ope
rū que parāt refectionē eternā. b ¶ paſcha.
tis in eis: exceptꝭ his que ad veſcē
¶ Sinceritatis ⁊ veritatis.
dū ptinēt: ⁊ obſeruabitꝭ açyma. In
a ¶ ad terrā viuentiū. b ¶ exercitatos bonis
eadē enī ipa die educā exercitū ve
operibus. ¶ de mundo.
ſtrum de terra egypti: ⁊ cuſtodietis f
a ¶ vel generationes. ¶ veſtras.
diē iſtū in generatiōibus veſtris ri/
a ¶ quia eternā requiē ſignificat. b ¶ qñ chꝛi
ſtus cum diſcipulis cenauit coꝛpus et ſangui
a tu ppētuo. † Pꝛimō mēſe q̄rtadeci
nem dedit. ¶ vel veſperum.
ma die mēſis ad veſperā comedetꝭ
açyma vſq̄ ad diē viceſimā pꝛimā
a ¶ tota pn̄ti vita.
eiuſdē mēſis ad veſperā. Sēptē di g
a ¶ coꝛruptio peccati.
ebus fermētātū nō iuenieẗ in domi
a ¶ doloꝛ: erroꝛe doctrine.
bus vr̄is. Qui comederit fermētā/ h
a ¶ in eternū. b ¶ ſctōꝛū.
tū/ pēribit aīa ei⁹ de cętu iſrāel tā đ
a ¶ q̄ extra eccl'iam nutriti ⁊ in ipa poſtea ſunt
recepti. b ¶ q̄ intra eccl'iam nutriti. c ¶ eccl'ie
que a deo cōpluiẗ ⁊ coliẗ: vt fructificet.
āduenis q̄ȝ de idigēniſ terrę. Om̄e
fermētatū nō comedetꝭ. In cūctis
¶ Eccl'ijs vel diuerſis oꝛdinibus.
habitatōib⁹ vr̄is edetꝭ açyma. Vo i
b cauit āt moyſes oēs ſenioꝛes filio/
rū iſrl' ⁊ dixit ad eos: Ite tollentes k
¶ Eccl'ias vel diuerſos gradus.
aīal p familias vr̄as: ī̄molate pha
a ¶ fidei. ſ. q̄ cōparaẗ grano ſinapis: q̄ hūili de
uotionē ſuſcepta oēs aīe affectus purgat.
c d ſe. Faſciculūq̄ hyſōpi tingite ſan/ l
a ¶ q2 ſanguis iſte eſt nobis ianua vite.
a ¶ intētione mentis vel frontem coꝛpoꝛis.
guie q̄ eſt ī limiē: ⁊ aſpgite ex eo ſu/ m
¶ vt ſupꝛa. a ¶ Hoc poſtea obſeruatū eſt. tunc
enim nō poterant: q2 in tranſitu erant.
pliminare ⁊ vtrūq̄ poſtē. Nūll⁹ ve n
a ¶ iuxta vl' ītra clauſtra mētis debem⁹ ꝯuerſa
ri dū paſcha celebꝛam⁹ ne foꝛas ſic dina vage/
ſtrū egrediaẗ ōſtiū domus ſuę vſq̄
mur ⁊ cū diabolo foꝛnicemur. a ¶ diē iudicij.
māne. Tranſibit enim dñs percu/
a ¶ fidem paſſionis chꝛiſti ⁊ munitionem.
tiens egyptios. Cunq̄ vidērit ſan
¶ mentis ⁊ coꝛpoꝛis. vnde: Ps. iiij. b. Signa
tum eſt ſuper nos lumen vultus tui dñe.
guinē in ſuperliminari et in vtroq̄

Nico. de lyra

Incluſiue: ⁊ eſt iſte dies ſeptim⁹ vi/
ceſim⁹ pꝛimi mēſis: ⁊ loquiẗ de cele
bꝛatione phaſe in annis ſequentib⁹
vt dicit Ra. Sa. d ¶ Dies p̄ma
erit ſctā. In cultu diuino ⁊ in ami
ctu honeſto ⁊ ī cibo delicato ꝑm poſ
ſibilitatē cuiuſlibet. vñ Nee. viij. c.
dicit: Comedite pinguia et bibite
mulſum: dies enim dñi ſanctus eſt.
e ¶ Nihil opis facietis. Non
ſolū manibus pꝛopꝛijs/ ſed nec per
manus gētiliū licebat eis operari:
exceptis his que ad veſcendū perti
nent. talia enī in ſolēnitate paſchali
poterāt facere: ⁊ illa que ad hec ſūt
neceſſaria/ ſicut accendere ignem/
haurire aquā ⁊ ſcindere ligna et ſi/
milia. ꝑm ꝙ dič Ra. Salo. excepta
tñ die ſabbati: q2 ſi feſtū cadebat in
die ſabbati nō licebat hoc fieri: ⁊ q̄
tū ad hoc ſabbatum ſtrictius ſerua/
baẗ q̄ȝ alia feſta. f ¶ Et cuſtodie
tis diē ⁊c. Ex hoc dicit Ra. Sa. ꝙ
obligatio hui⁹ pꝛecepti fuit ſuſpēſa
q̄ȝdiu filij iſrl' fuerūt in deſerto ante
ingreſſum terre ꝓmiſſionis: nec fe/
cerūt filij iſrl' aliquod phaſe poſt exi
tum de egypto niſi ſemel. ſ. anno ſe
cūdo egreſſionis de egypto. ⁊ ideo
diciẗ hic: In generatōes vr̄as: q̄ in
trabūt terrā ꝓmiſſionis: q2 oēs illi
qui egreſſi ſūt de egypto moꝛtui ſūt
in deſerto p̄ter caleb ⁊ ioſue: vt ha/
beẗ Nu. xxvj. b. Nec mirādū eſt ſi
obligatio hui⁹ p̄cepti fuit ſuſpēſa q̄ȝ
diu fuerūt in itinere: q2 etiā p̄ceptū
de circūciſiōe fiēda octaua die (qđ
fuit eis ī̄poſitū ſub pena moꝛtis: vt
habeẗ Geñ. xvij. b.) toto illo tēpe
fuit ſuſpēſum: q2 pueri illo tpe nati
nō fuerūt circūciſi/ donec fuerūt in
t̄ra ꝓmiſſiōis: vt habeẗ Ioſue. v. b.
g ¶ Septē dieb⁹. Quia non ſolū
fuit ꝓhibitū comedere fermētatū: ſȝ
etiā ī domo retinere: ⁊ iſtud fuit p̄ce
ptū ad memoꝛiā ei⁹/ ꝙ filij iſrl' exeū/
teſ de egypto nō poterāt fermētare
⁊ coacti ſūt açymis vti. h ¶ Qui
comederit ⁊c. Aduene dicunẗ q̄
erāt cōuerſi de gentilitate ad ritū iu
deoꝛū. i ¶ Vocauit aūt moy/
ſes. Hic ꝯſequēter mandatum dñi
de agno paſchali diuulgaẗ ſenioꝛi/
bus ppl'i vt deẗ executiōi. vñ diciẗ:
k ¶ Ite tollēteſ aīal. In hebꝛeo
habeẗ. Emite: accipite. ⁊ eſt ſenſus
qui habet gregem inde accipiat/ et
qui nō habet emat. aīal. i. agnum ſi
poſſit haberi/ vel hedū ſi nō poſſit:
vt. ſ̄. dictū eſt: ⁊ ad hoc denotandū
diciẗ hic aīal ī generali. l ¶ Faſci
culūq̄ hy. ⁊c. Quia nō dixerat ſu
pꝛa cū q̊ inſtrumento deberēt liniri
poſtes ſanguine agni: ideo hic exp/
miẗ ꝙ debet fieri cū faſcicl'o hyſopi:
⁊ ad h̄ req̄rūẗ tres calami ſil' ligati.
m ¶ Qui ē. In hebꝛeo hr̄: In ba/
cino. eſt enī vas argēteū in q̊ recipi
tur ſāguis agni ī̄molati: ⁊ h̄ exp̄mit
hic: q2 ſup̄ nō fuerat exp̄ſſum q̊ mō
ſanguis debebat recipi: q2 tñ iſte ba
cinus erat ꝓpe limen oſtij qñ debe
bat fieri aſpſio: iō foꝛſitan trāſlatoꝛ
poſuit in limiē. n ¶ Null⁹ ve. ⁊c.
Iſtud fuit dictū eo ꝙ angelus diſp/
dēs illa nocte trāſiuit p egyptū: ꝓpt
qđ illđ nō fuit obſeruatū ſeq̄ntibus
alijs tꝛibus: q2 tūc etiā cā ceſſauit.
✱ Et nō ſinet

a ¶ Et nõ ſinet pcuſſorẽ ingre. ⁊c. Stra. Utrũ pcuſſor bonus angelus: an malus fuerit / nõ neceſſe eſt inq̃ri: quicũq; enĩ fuit p̃cepto dñi obediuit. ¶ Sciendũ tñ q: tales peſtes mali angeli facere ſolẽt / pmiſſione dei. Decimũ preceptũ eſt. Deut. v. c. Nõ cõcupiſces rem ꝓximi tui ⁊c. Huic contraria eſt decima plaga. Mors p̃mogenitorum. Alio p̃cepto furtũ ꝓhibet̃: quo ⁊ rapina damnat̃. Peius eniz eſt eripere violẽter q̃ latẽter. Auferre ergo volens aperte vl' occulte p̃ceptum ſuũ habet. cõcupiſcere autem rem ꝓximi / etiã ſi iuſta ſucceſſione q̃ras / nõ licet. Qui enĩ volunt res alienas tanq̃ iuſte poſſidere: heredes q̃runt morienti bus eſſe. Cum laudas rem relictã q̃ſi iure poſſidentẽ deus dãnat iniuſte cupientẽ. Qui enĩ queris ab aliquo heres fieri: non vis vt habeat heredes. In quibus nihil carius primogenitis eſt. Iure ergo in p̃mogenitis tuis puniris: qui cupiendo res alienas quaſi iuris vmbrã perquiris: ⁊ que meliora ſunt cordis p̃mogenita pdis. Primogenita quidẽ fides eſt. Nemo enĩ bona facit / in quo fides nõ p̃ceſſit. Omia opera bona ſunt filij ſpũales / ſed inter hos p̃mogenita fides. Quiſquis ergo rem occulte cupis alienã: interius fidẽ perdis. Seruis enĩ nõ charitate: ſed fraude velut amans eum quẽ mori deſideras vt ſuccedas. b ¶ Neq; enĩ erat domus ⁊c. Aug⁹. Cuz p̃mogeniti tm̃ morerent̃: quõ nulla erat domus: in qua nõ eſſet mortuus? An et hoc diuinit⁹ fuerat ꝓcuratũ: vt in omnibus domibus eſſent p̃mogeniti: in q̃bus pcuterent̃ egyptij etiã qui habitabant in terra geſſen. Hominũ quippe erant hic: vel animaliũ nõ terre. i. hoĩes ⁊ animalia p̃mogenita moriebãtur / occulto ⁊ angelico percuſſu: nõ aliquid in terra vl' in celo factũ erat: ſicut rana vel locuſta vel tenebre. A talib⁹ enim plagis cum terra geſſen fuiſſet aliena / pueniebat beneficiũ ad egyptios / qui in ea cum hebreis morabant̃: hac vero oẽs pcuſſi ſunt. c ¶ Conſperſam farinã ⁊c. Aug⁹. Sine fermento ꝓficiſcunt̃ filij iſrael de egypto / vt exeuntes de hoc ſeculo abijciamus fermentũ malicie ⁊ neq̃tie ⁊ epulemur in azymis ſinceritatis et veritatis.

☞ Et petierunt

poſte: tranſcendet oſtiũ domus:
a ⁊ nõ ſinet pcuſſorem ingredi do/ a
¶ Mentes vel corpora.
mos vr̃as ⁊ lędere. Cuſtodi ver
bũ iſtud / legitimũ tibi ⁊ filijſ tuis
vſq; in ęternũ. Cũq; introieritis b
terrã quã dñs de⁹ datur⁹ eſt vob
vt pollicitus eſt; obſeruabitis ce/
rimonias iſtas. Et cum dixerint
vobis filij vr̃i: q̃ eſt iſta religio?
dicetis eis: Uictima trãſitus dñi
eſt: qñ trãſiuit ſup domos filiorũ
a ¶ mundo. b ¶ corporaliter vel ſpũaliter.
iſrl'i ęgyptõ / pcutiẽns ęgyptios/
¶ ab exterminatore vel a ſeruitute egypti.
et domos noſtras liberans. In c
¶ humiliatus. ¶ gratias agens.
curuatuſq; populus adorauit.
¶ A ſeruitute.
Et egreſſi filij iſrael fecerũt ſicut d
p̃cęperat dñs moyſi ⁊ aarõ. † Fa e
ctũ eſt aũt in noctis medio / pcuſ/ f
ſit dñs oẽ p̃mogenitũ i terra ęgy
pti: a p̃mogenito pharaonis q̃ ſe/
debat in ſolio eius vſq; ad p̃mo/
¶ Ergaſtulo.
genitũ captiuę q̃ erat i carcerę: et
oĩe p̃mogenitũ iumentorꝫ. Sur
rexitq; pharao nocte et oẽs ſerui
eius cunctaq; ęgypt⁹: ⁊ ortus eſt
b clamor magn⁹ in ęgypto. Neq; g
enĩ erat dom⁹ in q̃ nõ iaceret mor
tuus. Uocatiſq; pharao moyſe h
⁊ aaron nocte / ait: Surgite / egre i k
dimini a pplo meo ⁊ vos ⁊ filij iſ
rael. Ite ⁊ imolate dño ſicut dici
tis: oues vr̃as ⁊ armẽta aſſumite
¶ gratias agite.
vt petieratis: ⁊ abeuntes benedi l
cite mihi. † Urgebantq; ęgyptij m
populũ iſrael de terra exire velo/
citer / dicẽtes: Omes moriemur.
¶ Expurgate vetus fermentũ vt ſitis noua conſperſio. j. Cor. v. b.
c Tulit igitur populus conſper/ n
ſam farinam anteq̃ fermentare/

Nico. de lyra

☞ a ¶ Et nõ ſinet pcuſſo. igredi. Ex quo patet q̃ iſta percuſſio non fuit facta immediate a deo ſed p angeluz. Si autem querat̃ vtrum fuerit bonus vel malus angelus? Dicendũ q̃ nulli eſt dubium quin deus potuerit facere per bonum vel malum angelum indifferenter. Legũtur etiam tales pcuſſiones facte per bonos ⁊ malos ãgelos: quia deus vtriſq; vtitur ad executionẽ ſue iuſticie. Subuerſio enĩ ſodomorũ facta fuit per bonũ angelũ / vt dictũ fuit Geñ. xix. e. quod patet ex hoc q̃ ille angelus fuit aſſociatus bono angelo qui ſaluauit loth. Fuit etiã vnus de angelis ſanctis qui apparuerunt abrae. Geñ. xviij. a. vñ dicunt hebrei q̃ fuit gabriel: qui interpretat̃ fortitudo dei: vt ibidem dictuz fuit. percuſſio autẽ animaliũ ⁊ paſtorũ ⁊ liberorũ ipſius iob fuit per malum angelũ / vt patet Iob. j. b. Uerũtamen volunt aliqui dicere quod percuſſio egyptiorũ fuit per bonum angeluz: quia ex diuina iuſticia angeli boni percutiunt malos: ſicut mali angeli ex permiſſione dei flagellant bonos: vt patet per exempla poſita de ſubuerſione ſodomorũ per bonum: et flagellatione ſancti iob per malum. Ad quod dicendum q̃ licet ex/

empla poſita

empla poſita ſint vera: tamen illud quod dicunt non ſemper currit: ſed aliquãdo leguntur boni ⁊ mali flagellati a malo angelo: ſicut patet de Saule. j. Regum. xvj. c. qui erat malus de quo dicitur: Spiritus domini receſſit a ſaul: ⁊ exagitabat eum ſpiritus neq̃. Item paulus apoſtolus qui fuit ſanctus a malo angelo fuit flagellatus: prout dicitur. ij. Corinth. xij. c. Datus eſt mihi ſtimulus carnis mee angelus ſathane qui me colaphizet. Similiter legũtur boni ⁊ mali a bono angelo flagellati. de p̃mo habet̃ exemplũ. ij. Reg. xxiiij. c. de angelo percutiente populũ qui tamen erat innocens: ſm q̃ dicit̃ ibidem. Iſti qui oues ſunt quid fecerunt? Q: autem angelus iſte eſſet bonus / patz ex hoc q̃ dauid edificauit altare in loco apparitiõis illius angeli: quod nõ feciſſet ſi fuiſſet malus angelus. De ſecũdo iam ſupra poſitũ eſt exempluz de ſubuerſione ſodomorũ per bonum angelũ: et ideo dictum eorum non habet efficaciã. Dicendũ igitur ſine preiudicio q̃ percuſſio egyptiorum facta fuit per malum angelũ: quia hoc magis videtur cõcordare ſcripture ſacre. dicit̃ enim Pš. lxxvij. e. Miſit in eos iram indignationis ſue: indignationem ⁊ iram ⁊ tribulationẽ: immiſſiones per angelos malos. ⁊ certum eſt q̃ ſcriptura loquitur ibi de percuſſiõe egyptiorũ: vt patet per litterã precedẽtem ⁊ ſubſequentẽ. Hoc etiaz videtur per hoc quod hic dicit̃ de dño: Et non ſinet percuſſorem ingredi domos veſtras ⁊ ledere: per qđ videt̃ littera innuere q̃ angelus percuſſor libenter intraſſet et percuſſiſſet hebreos ſi fuiſſet a deo permiſſus: ⁊ ſic videtur q̃ fuerit malus angelus. b ¶ Cumq; introieritis ⁊c. Ex hoc videtur veruz quod predictũ eſt: ſcz q̃ filij iſrael poſt exituz de egypto nõ fuerũt obligati obſeruare cerimonias paſchales quouſq; venerant ad terrã ꝓmiſſionis. Sequit̃: c ¶ Incuruatuſq; pplus adora. reddendo deo gratias de tanto beneficio. d ¶ Et egreſſi filij iſrl' fe. ⁊c. Ex quo patet obediẽtia eorũ ad deum ⁊ ad moyſen. e ¶ Factũ eſt autẽ. Poſtq̃ deſcripta fuerat plage decime cõminatio / ⁊ ĩterpoſita fuerat paſchalis obſeruatio: hic cõſequẽter ſubiũgit̃ p̃dicte plage inflictio / cum dicit̃: Factũ eſt aũt in noctis medio. ſ. illius noctis in cuius veſpera filij iſrael ĩmolauerãt agnuz paſchalẽ. f ¶ Percuſſit dñs oĩe p̃moge. š. xj. ca. dictũ fuit. Uſq; ad p̃mogenitum ancille que erat ad molaz: ⁊ idem eſt: quia captiui ⁊ captiue cogebantur operari in carceribus. g ¶ Neq; enĩ erat dom⁹ ⁊c. quia deo ordinante ſic acciderat q̃ in q̃libet domo egyptiorũ erat aliq̃s p̃mogenitus. h ¶ Uocatiſq;. Hic ꝯſequenter deſcribit̃ ppli iſrl' eductio de terra egypti: ⁊ p̃mo deſcribit̃ receſſus ppli. ſcđo eiuſdẽ ꝓceſſus. xiij. c. ibi: Igit̃ cũ emiſiſſz. Adhuc circa p̃mũ p̃mittit̃ receſſus ppli. ſcđo ſubdũt̃ q̃dã mãdata dei / ibi: Dixit dñs ad moyſen. Circa p̃mũ dr̃ ſic: Uocatiſq; pharao moyſe ⁊ aarõ nocte: p̃ timore enĩ mort̃ nõ expectauit diẽ. i ¶ Ait. Per nũcioſ miſſos moyſi ⁊ aarõ: q: š. x. ca. dixerat moyſes q̃ ei⁹ faciẽ ãpli⁹ nõ videret. k ¶ Surgite egre. nõ tñ egreſſi ſũt de nocte: q: p̃ceptũ eis erat vt nõ egrederent̃ oſtiũ dom⁹ vſq; mane vt p̃dictũ eſt: tñ añ diẽ p̃parauerũt ſe ad egreſſum. l ¶ Et abeũ. ⁊c. i. orate ꝓ me vt nõ moriar in iſta peſte. m ¶ Urgebãt egy. timore mort̃ ducti: q: ex morte p̃mogenitorꝫ timebãt ſibi. n ¶ Tulit igitur po. ⁊c. Per aque cõmixtionẽ: vñ in hebreo habet̃ paſtam.

☞ Dedit autẽ dñs

C

† Pš. 77. f
pš. 104. d
Pš. 134. b
Sap. 18. b

D

† š. 11. a.
1. Re. 6. b.

a ¶ Et petierũt ⁊c. Aug⁹. Hoc iã factũ fuerat ante mortes primogenitoꝝ. Sed nũc ꝑ recapitulationẽ repetit᷑: nõ narratũ eſt qñ factũ eſt. Modo enĩ quõ poſſet fieri/ vt in tãto luctu iſta accõmodarent᷑: niſi forte qs dicat etiã iſta plaga nõ fuiſſe ꝑcuſſ os egyptios: qui cũ hebreis habitabãt. b ¶ Vaſa aurea ⁊c. Hec doctrinas ſignificãt: que ex ipa ꝯſuetudine gentiũ nõ inutili ſtudio diſcunt᷑: vel aĩas precioſas ex gẽtibus tanꝙ vaſa aurea ⁊ argentea cũ veſtibus.i.corporibus: que ſe adiũgunt pplo dei: vt ſemel de hoc ſeculo tanꝙ de egypto liberent᷑. c ¶ Profectiq̃ ſũt ⁊c. Orige. Qui de egypto parat ꝓficiſci: q̃ curat obſcuros mũdi actus ⁊ erroꝝ tenebras relinquere. Primo ei ex rameſſe ꝓficiſcendũ eſt q̃ interpretat᷑ cõmotio tinee. Si vis venire in h/ vt deus ſit tibi dux et ꝑcedat in colũna nubis: ⁊ ſequat᷑ petra/ que eſcã ſpũalẽ ⁊ potũ tribuat: exi de rameſſe/ ne theſaurizes vbi tinea exterminat et fures effo.et.f. Quaſi ſi vis ꝑfect⁹ eſſe vade ⁊ vende oĩa que habes ⁊ da paupib⁹/ ⁊ habebis theſaurũ in celo: ⁊ veni ſeq̃re me: hoc eſt ꝓficiſci de rameſſe et ſeq̃ chriſtũ. d ¶ De rameſſe in ſoc. ⁊c. Orige. Videamus qs ſit caſtrorũ loc⁹ ad quẽ venit᷑ de rameſſe: venerũt ĩ ſocchot qd interpretat᷑ tabernacula. Cuȝ ꝗ relinquẽs egyptũ diſcuſſeris tineas totius corruptele/ ⁊ vitiorũ incitamẽta reieceris: habitabis in tabernaculis: q̇bus.ſ. nolumus expoliari/ ſed ſupueſtiri. Habitatio aũt tabernaculorũ expeditum indicat eſſe eũ qui feſtinat ad deũ. Sed nec in hoc ſtandũ eſt: mouẽda ſunt etiã caſtra de ſocchot. ⁊ feſtinãdum eſt in othon qd interpretat᷑ ſigna eis: q2 hic.ſ. audies ꝙ deus antecedebat eos ꝑ diẽ in colũna nubis: ⁊ ꝑ noctẽ in colũna ignis/ nõ hoc in rameſſe: nec in ſocchot/ que ſcda ſũt caſtra. Tertia ſunt in q̇bus fiũt ſigna diuina: hoc erat triduũ ad qd feſtinabat moyſes ⁊ aaron: ⁊ ꝯtradicebat pharao/ dicens: Nõ eatis longius. Nolebat ad locũ ſignoꝝ ꝑuenire filios iſrl/ vt poſſent tertij diei frui myſterijs. vñ. Oſee.vi.a. Reſuſcitabit nos deus poſt biduũ: et in die tertia reſurgem⁹/ ⁊ viuem⁹ in cõſpectu ei⁹: prima dies nobis chriſti paſſio. Scda q̃ in infernũ deſcendit. Tertia q̃ reſurrexit. Ideo in tertia die antecedebat eos ꝑ diem in colũna nubis: ꝑ noctẽ xͦ in colũna ignis. Rom.vi.a. Neceſſariũ eſt ergo vt qui baptiçãt᷑ in chriſto/ in morte ipius baptiçent᷑: et cũ ipo ſepeliant᷑/ ⁊ die tertia reſurgãt: q̇s ſcȝ ſecũ ſuſcitauit: ⁊ fecit ꝯſedere in celeſtibus. e ¶ Sexcenta fere milia ⁊c. Aug⁹. Querit᷑ vtrũ ad tãtũ numerũ peruenerũt hebrei ꝑ eos annos in egypto: quos oñdere cõſideratus in ſcripturis numerus põt qui quot fuerint nõ parua queſtio eẽt. Dicit enĩ de⁹ abrae anteq̃ nõ ſolũ iſaac ſed ⁊ hiſmael natus eſt. Geñ.xv.c. Peregrinũ erit ſemẽ tuũ in terra nõ ſua: ⁊ in ſeruitutẽ redigent eos: ⁊ nocebũt illis quadringẽtis anniſ. Si ꝗ q̃dringẽtos annos intelligam⁹ eos fuiſſe cũ egyptijs / nõ paruũ ſpaciũ fuit quo ita ppl's multiplicaret᷑: ſed tot annos nõ fuiſſe ſcriptura aperte teſtat᷑. Quidã enim putãt quadringẽtos triginta annos accipi debere: ex quo iacob intrauit in egyptũ/ vſq̃ quo moyſes populũ liberauit: q2 in exodo ſcriptũ eſt: Incolat⁹ filiorũ iſrl quẽ incoluerunt in terra egypti ⁊ in terra chanaan/ ipi ⁊ patres eorũ anni quadringenti triginta. Seruitutis aũt eorũ eſſe quadringentos annos: q2 ſcriptũ eſt Geñ.xv.c. In ſeruitutẽ redigent eos: ⁊ nocebũt illis quadringentis annis. Sed quia ſeruitutis anni cõputant᷑ poſt mortẽ ioſeph. Illo enĩ viuo nõ ſeruierũt. Nõ poſſũt quadringẽti triginta anni in egypto cõputari. Ingreſſus eſt enĩ iacob ãno filij ſui triceſimonono: q2 triginta annorũ erat ioſeph cũ apparuit in ꝯſpectu pharaonis ⁊ regnare cepit ſub illo. Trãſactis aũt ſeptẽ annis vbertatis. ſecũdo anno famis venit iacob in egyptũ cũ filijs ſuis: triceſimũ nonũ annũ agẽte ioſeph: qui ĩpletis vite ſue centũ ⁊ decẽ annis mortuus eſt. Vixit aũt poſt aduẽtum pr̃is.lxxi. qs ſi retraxeris a q̃dringentis triginta: remanebũt ſeruitutis anni nõ q̃dringenti/ ſed trecẽti q̇nquagintanouẽ. Si aũt cõputauerimus ex q̃ ioſeph ſub pharaone regnare cepit/ vt q̇dã modo dicat᷑ iſrl intraſſe in egyptũ cũ ibi filius ſuus ſublimatuſ eſt: ſic etiã trecẽti quinq̃ginta erũt/ qs ticonius vult accipi quadringẽtos: vt a toto pars ĩtelligat᷑.i. a cẽtenario q̇nquagenarius. Et ꝓbat hac loquẽdi regula: ſolere vti ſcripturã. Si xͦ ꝙ ꝓbabili⁹ eſt dicamus iſrl intraſſe in egyptũ: qñ illic ioſeph vẽditus eſſe cepit/ detrahimus adhuc annos tredecim/ vt trecentos trigintaſeptẽ annos ꝓ quadringentis accipiamus. Sed cũ ſcriptura dicat caath filiũ leui auũ moyſi/ cũ auo ſuo iacob intraſſe in egyptum: ⁊ dicat eũ vixiſſe annis cẽtũ triginta: filiũ xͦ eius patrẽ moyſi amram centũtrigintaſeptẽ. Moyſen xͦ octoginta annorũ fuiſſe dum de egypto pplm liberauit. Etiam ſi genuiſſet caath patreȝ moyſi quo anno mortuus eſt. Ille quoq̃ vltimo vite ſue anno genuiſſet moyſen: cõputati anni centũ triginta/ ⁊ centum trigintaſeptẽ: et octoginta: trecentos quadringentaſeptẽ annos faciũt/ non quadringentos triginta. Qꝫ ſi quis dicat extremo anno vite ioſeph natuȝ fuiſſe caath filium leui.lxx. ferme anni poſſunt accedere illi ſumme: quia.lxx. vnũ annũ vixit ioſeph in egypto poſt ingreſſum patris ſui. Sunt etiã ſic ſeptuaginta anni vite ioſeph ab ingreſſu iacob in egyptũ vſq̃ ad natiuitateȝ caath. ſi tũc natus aſſerat᷑: ⁊ centũ triginta anni ipius caath: ⁊ centũtrigintaſeptẽ filij eiuſ amram patris moyſi: ⁊ octoginta ipius moyſi quadringentos decẽ ⁊ ſeptẽ annos/ faciũt nõ quadringentos triginta. Vera ergo videtur cõputatio euſebij in chronica hiſtoria. ab illa enĩ ꝓmiſſione cõputat quadringentos ⁊ triginta anuos/ qua vocauit deuſ abraã/ vt exiret de terra ſua in terrã chanaan: quia ⁊ aplus cũ fidẽ abrae cõmendaret: in ea promiſſione qua ꝓmiſit ei deus ꝙ bñdicerẽtur in eo oẽs tribus terre. Hoc aũt dico inquit: q2 teſtamentũ confirmatũ a deo: que poſt quadringẽtos ⁊ triginta annos facta eſt lex nõ irritũ facit. In Exodo quoq̃ ſatis hoc ſignificat᷑. Non enĩ dixit incolatus filioꝝ iſrl quẽ incoluerũt ĩ terra egypti anni q̃dringẽti triginta: ſȝ apte dixit quẽ incoluerunt in terra egypti ⁊ in terra chanaan/ ipi ⁊ pr̃es eoꝝ. Patet ꝗ

[margin: †36.diſ.c. legim⁹.§. ſȝ ecõtra Mat.6.c.]

[margin: Queſtio de numero filiorũ iſrael]

tur: ⁊ ligãns in pallijs poſuit ſuꝑ humeros ſuos. Feceruntq̃ filij a iſrl ſicut ꝑceꝑat dñs moyſi: ⁊ petierũt ab egyptijs vaſa aurea ⁊ argẽtea: veſtemq̃ plurimã. †Dedit a autẽ dñs gratiam populo coram egyptijs vt commodarent eis: et b c ſpoliauert egyptios. Profectiq̃ d ſũt filij iſrl de rãmeſſe in ſocchot/ e ſexcẽnta ferẽ milia pẽditũ virorũ abſq̃ paruulis ⁊ mulierib⁹: Sed c ⁊ vulgus ꝓmiſcuũ innũmerabile aſcẽdit cũ eis: oũes ⁊ ãrmenta et aiantia diuerſi generis multa nimis. Cõxerũtq̃ farinã quã dũdũ d ꝯſperſam de egypto tulerãt: ⁊ fecẽrt ſubcinericios paneſ açymos Nec poterãt fẽrmẽtari cogẽtib⁹ exire egyptijs/ ⁊ nullam facere ſinẽntib⁹ morã nec pulmẽti q̇cq̃ occurrerat ꝑparare. Habitatio aũt e

a ¶ Ne diffluerct. b ¶ operũ ornamẽtis vel fidei munimẽtis. c ¶ in exercitatione operũ.

a ¶ in auro ⁊ argẽto ⁊ veſtibus egyptioꝝ ſignificant᷑ quedã doctrine que ex ipa ꝯſuetudine gentiũ vtiliter inq̇runt᷑: vel aĩe ꝑcioſe cũ corpib⁹ ſuis que de gẽtib⁹ pplo dei adiũgũt᷑.

a ¶ de boida vt aiunt. ¶ commotio tinee. b ¶ tabernacula.

a ¶ perfecti in operibus bonis. b ¶ q2 glĩa perfectorũ eſt principiũ. c ¶ pugnatorũ.

a ¶ infirma non ſunt digna numero: q2 nec apta bello. a ¶ multiplicati ſũt ſuꝑ nũerũ: q2 mlti vocati pauci xͦ electi: Matth.xx.b.

a ¶ innocentes. b ¶ q2 ſi pugnare nõ poſſunt pugnantibus tamen auxilio ſunt.

a ¶ Igne ſpirituſſancti aſtringẽtes. b ¶ vt eſſent noua cõſperſio ⁊ açimi.

¶ mundo.

¶ in humilitate.

a ¶ Ipe mũd⁹ cõpellit ad deũ ⁊ ſathanas ſathanã expellit ne corrũpamur fermẽto pctĩ.

a ¶ vrgẽt egyptij ne euãgelij ſapore auſteritatẽ legis: vel mũdani dogmatis ꝯdiamus.

a ¶ ex quo abraã exiuit de terra ſua vt habitaret in terra chanaan vſq̃ ad exitum de egypto: qñ facta eſt lex in monte ſina.

Nico. de lyra

a ¶ Dedit autẽ dñs gratiã pplo ⁊c. Ex quo patȝ ꝙ acceperunt iſta ab egyptijs per accõmodationem ⁊ non ex dono: vt ſupradictum eſt.iij. ca. b ¶ Et ſpoliauerunt egyptios. Nec in hoc peccauerũt: vt dictũ fuit ibidẽ. Sequitur: c ¶ Sed ⁊ vulgus ꝓmiſcuũ innumerabile aſcẽdit cũ eis ⁊c.i. vtriuſq̃ ſexus: quia multi de egyptijs viri ⁊ mulieres videntes ea que dñs fecerat ꝓ hebreis iunxerũt ſe eis cõuerſi ad iudaiſmũ/ ⁊ ſic iuerunt cũ eis. d ¶ Coxeruntq̃ farinam quã dudũ cõſperſam ⁊c. In hebreo dicit᷑ paſtam. e ¶ Habitatio aũt filioꝝ iſrl ⁊c. Nõ ſm totũ tẽpus quod ſubdit᷑: ſed ſm partẽ magnã a qua frequẽter denoĩatur totũ. Fuit qua

A Patet ergo etiã cõputandũ eſſe tp̄s patriarcharũ abraã iſaac ⁊ iacob: ex quo ꝑegrinari cepit abraã in terra chanaã.i. ab illa ꝓmiſſione in qua fidẽ eius laudat apl's. vſqꝫ quo ingreſſus eſt iſrl' in egyptũ: toto enĩ illo tpe peregrinati ſunt pr̄es in terra chanaã ⁊ poſtea ſemen iſrl' in egypto: ⁊ ſic cõpleti ſunt quadringenti triginta anni a promiſſione vſqꝫ ad exitum iſrl' de egypto: qñ facta eſt lex in monte ſina/ que nõ facit irritũ teſtamentũ dei. Septuageſimoqͣnto anno vite ſue abraã (ſꝫm ſcripturã) ingreſſus eſt in terrã chanaã ⁊ genuit iſaac cũ eſſet ãnoꝝ cẽtũ. Fiũt ergo ãni xxv. a ꝓmiſſione vſqꝫ ad natum iſaac: his addunt̃ om̃es anni vite eius.i. cẽtum octoginta/ et fiunt ducẽti quinqꝫ. Tunc erat iacob annoꝝ centũ viginti. Nati ſunt enim ſexagenario patre gemini ip̄e ⁊ eſau. Poſt decẽ ꝟo annos intrauit iacob in egyptũ cũ eſſet annorũ centũ triginta. Joſeph aũt triginta nouẽ: fiunt ergo anni a ꝓmiſſione vſqꝫ ad ingreſſum iacob in egyptum ducenti.xv. Joſeph aũt poſtea vixit.lxxi. Om̃es aũt anni eius centũ ⁊ decem. Cũ ergo ad ducẽtos ⁊ quindecim annos acceſſerit ſeptuagintavnus: fiunt anni ducenti octogintaſex. Reſtãt ergo.c.xliiij. vl' q̃nqꝫ quibus ſeruiuit iſrl' in egypto poſt mortẽ ioſeph. His annis q̃ntum multiplicari potuerint ſi fecunditas hominũ conſideret̃: adiuuãte deo/ qui eos multiplicari voluit: reperit̃ nõ eſſe mirũ ꝙ in ſexcentis milibus peditum de egypto egreſſi ſunt.

c Quod ergo dixit deus abrae: in ſeruitutẽ redigent eos: ⁊ nocebunt quadringentis annis: nõ intelligendũ eſt ꝙ in illa ſeruitute dura quadringẽtos annos ſeruierũt: ſed qꝛ ſcriptũ eſt: b. In iſaac vocabit̃ tibi ſemẽ. Ab anno natiuitatꝫ iſaac/ vſqꝫ ad annũ egreſſionis/ cõputant̃ anni quadringenti quinqꝫ. Cũ ergo de quadringentis triginta detraxeris vigintiquinqꝫ qui ſunt a ꝓmiſſione vſqꝫ ad natũ iſaac: nõ mirũ eſt ſi quadringentos ⁊ quinqꝫ annos ſumma ſolida quadrigẽtos dixit ſcriptu- B ra: que tp̄a ita ſolet cõputare/ vt qđ de ſumma ꝑfectionis numerũ paululũ excreſcit aut ĩfra eſt: nõ cõputet̃: nõ ergo quod ait in ſeruitutẽ redigent eos/ et nocebũt illis/ ad quadringentos annos referendũ eſt: tanqꝫ ꝑ tot annos ſeruierint. Sed referẽdi ſũt quadringẽti anni ad id quod dictũ eſt: Geñ.xv.c. Peregrinũ erit ſemẽ tuũ in terra nõ ꝓpria: qꝛ vel in t̃ra chanaan vel in egypto peregrinũ fuit ſemẽ añqꝫ ꝓmiſſam hereditatem ſuſciperent egreſſi de egypto: vt hyperbaton hic intelligat̃/ ⁊ ſit verborũ ordo: ſciens qꝛ peregrinũ erit ſemẽ tuum in terra nõ ꝓꝓria quadringẽtis annis. Jllud aũt interpoſitum in ſeruitutẽ redigẽt eos ⁊ nocebũt illis. ad quadringẽtos annos nõ pertineat. Jn extrema enĩ parte annorum ſumme huius.i. poſt mortẽ ioſeph/ dura ſeruitute oppreſſi ſunt.

Nec os.

filioꝝ iſrl' q̃ mãſerũt ĩ egypto fuit a quadringẽtoꝝ triginta annorũ. Quibus expletiſ eadẽ die egreſ b ſus eſt oĩs exercitus dñi de terra egypti. Nox iſta eſt obſerua c bilis dñi: qñ eduxit eos de terra egypti. Hanc obſeruare debent oẽs filij iſrael in generationibus ſuis. Dixitqꝫ dñs ad moyſen et d aarõ: Hec ẽ religio phaſe: Omnis e f

a ¶ gentilis iudeus vel ab eccl'ia excõicatꝰ nõ debet cõicare ſacr̃is dñici corꝑis. ¶ qui añ ſeruiuit idolis: ſꝫ redẽptꝰ eſt ſanguĩe xp̄i.

alienigẽna ñ cõedet ex eo. Omnis b

a ¶ ab originalibus pctĩs in baptiſmo.

aũt ſeruus empticiꝰ circũcidet̃/ ⁊

a ¶ corpꝰ chriſti. ¶ exutus veterẽ hoĩem ⁊ indutꝰ nouũ. b ¶ Qui nuꝑ venit ad fidẽ nec adhuc firmus eſt. c ¶ qui ꝓ lucris temporalibus chriſto ſeruit.

ſic cõmedet. Aduena ⁊ mercẽ g

Nico.de lyra

a ¶ Fuit quadringentoꝝ ⁊c̃. Nõ enĩ poteſt eſſe verũ ꝙ a deſcenſu iacob in egyptũ vſqꝫ ad exitũ filiorũ iſrel' de egypto fluxerũt.cccc.xxx. anni quod ꝓbat̃ ſic: Caath deſcendit in egyptũ cũ leui pr̄e ſuo/ ⁊ iacob auo ſuo: vt habet̃ Geñ.xlvi.b. Jtẽ caath vixit centũ.xxxiij. annis: ⁊ amrã filius eiꝰ centũ.xxxvij. vt habet̃ Exo.vi.c. Jtẽ moyſes filius amrã erat.lxxx. annoꝝ in exitu de egypto: vt habet̃ Exo.vij.b. qui anni ſimul cõiuncti faciũt.ccc.l. annos tãtũ: ⁊ adhuc ſi volumus habere preciſe numerũ annoꝝ a principio deſcenſus in egyptum vſqꝫ ad exitũ: oportet ſubtrahere a p̄dictis.ccc.l. annis om̃es annos q̄bus vixit caath anteqꝫ deſcẽderet in egyptũ: ⁊ annos q̄bus vixit poſtqꝫ genuit amrã: ⁊ annos q̄bus vixit amrã poſtqꝫ genuit moyſen. Ex quo ptꝫ ꝙ nõ mãſerũt in egypto.cccc.xxx. annis. ſed iſte numerus incipiẽdus eſt ſꝫm doctores catholicos a tpe quo abraam receſſit de aran ad veniendũ in terram chanaan/ in qua ip̄e ⁊ filij eius habitauerũt vt peregrini vſqꝫ ad deſcẽſum ĩ egyptũ: ⁊ ſic exponẽdũ eſt qđ dicit̃: Habitatio aũt filiorũ iſrl' qua manſerũt in egypto.ſ. cũ illo tpe quo manſerũt in terra chanaan ⁊ egypti ⁊ philiſtinorũ/ vt ꝑegrini: fuit.cccc.xxx. annorũ. ⁊ ideo tota mãſio denoĩatur ab egypto: quia fuit diuturnior ⁊ vltima/ ⁊ a fine denoĩat̃ res. Scđm hebreos ĩcipit ab illo tẽpore q̃ dñs apparuit abrae/ dicẽs ei: Peregrinũ erit ſemẽ tuũ in terra nõ ſua annis.cccc. vt habet̃ Geñ.xv.c. C ſed vtrũqꝫ dictũ videt̃ repugnare ei qđ dictum fuit Geñ.xv. ſcꝫ ꝙ a natiuitate Jſaac vſqꝫ ad exitũ de egypto fluxerũt.cccc. anni: quia iſaac erat.lx. annorũ quãdo natꝰ fuit iacob: Geñ.xxv.d. Jacob autem erat.c.xxx. annorũ quãdo deſcẽdit in egyptũ Geñ.xlvij.b. ⁊ inde vſqꝫ ad exitũ de egypto fluxerũt.cc.x. ãni: qui anni ſimul iũcti faciũt annos.cccc. ſed inter natiuitatem iſaac ⁊ exitum abrae de aran fuerũt tm̃.xxv. anni: quod probatur ſic: quia abraam.lxxv. annorum erat qñ exiuit de aran: vt habet̃ Geñ.xij.b. et centũ annorũ qñ natus eſt iſaac Geñ.xxi.a. ⁊ ſic de nũero p̄dicto ſcꝫ cccc.xxx. ãnorũ deficiũt anni.v. ſꝫm dictũ doctoꝝ nr̃oꝝ: Et ſꝫm dictũ hebreorũ deficiũt adhuc plures: qꝛ poſt exitũ abraam de aran per plures annos illa apparitio fuit facta ſibi: qꝛ tpe intermedio venit in terrã chanaan: et inde iuit in egyptũ/ ⁊ redijt in terra chanaan et ſeparauit ſe a loth ⁊ reges debellauit: vt ptꝫ inſpiciẽti tex. Dicendũ ꝙ iſte numerus.ſ. cccc.xxv. ãnorũ accipit̃ ꝑ partes: qꝛ colligit̃ ex ãnis pluriũ hoĩm ſic̃ aggregatꝫ: vt ptꝫ ex ſupradictꝫ. in talibus aũt numeris partialibus numerãtur tm̃ anni cõpleti ⁊ dimittunt̃ incompleti (verbi gr̃a) cũ dicit̃.lxxv. annoꝝ erat abraã qñ egreſſus eſt de aran: intelligendũ eſt.lxxv. annoꝝ cõpletorũ ⁊ dimittit̃ ſeptuageſimuſſextus/ qꝛ erat incõpletꝰ: licꝫ forte tres partes illius anni trãſiſſent: ⁊ eodem modo in alijs numeris partialibus qui fuerũt plures forte qꝫ ſupra ſit expreſſum: ita ꝙ talis omiſſio annoꝝ incõpletoꝝ bñ aſcẽdit ad.v. annos cõpletos qui ſupplent̃ in numero totali.cccc.xxx. annoꝝ: ⁊ ſic verificat̃ dictũ doctoꝝ nr̃oꝝ: de verificatiõe aũt dicti hebreoꝝ ad p̄ſens ſuꝑſedeo. b ¶ Quibꝰ expletis eadẽ die egreſſus eſt. Li eadẽ die nõ refert̃ ad ingreſſum egypti: ita ꝙ eadẽ dies reuolutis tñ annis p̄dictis fuerit ingreſſus ⁊ exitus: ſed re D fert̃ ad egredientes: qꝛ oẽs ſimul egreſſi ſunt eadẽ die: quod fuit ſatis mirabile in tãta multitudine: ⁊ ideo tenẽdũ eſt ꝙ fuerit ex ſpeciali dei adiutorio qđ ⁊ factũ eſt: qꝛ illi qui remanſiſſent poſt alios fuiſſent in periculo. c ¶ Nox iſta eſt obſeruabilis dñi.i. deputata diuino cultui qñ eduxit eos de terra egypti: hoc dicit̃ nõ qꝛ de nocte exiuerint ſed de die/ vt predictũ eſt: ſed qꝛ in nocte illa preparauerũt ſe ad exeũdũ: vt ptꝫ ex predictis. d ¶ Dixitqꝫ dñs ad moyſen. Hic interponunt̃ aliqua dei precepta: ⁊ primo q̃ntum ad paſche celebrationẽ. ſcđo q̃ntũ ad primogenitoꝝ ſctĩficationẽ.xiij.ca. Circa primũ dicit̃: e ¶ Hec eſt religio phaſe. Religio dicit̃ a reli- Religio gando: qꝛ ꝑ cultũ diuinũ hoĩes religant̃ deo: ꝓpter quod cultus feſtiuitatis paſchalis vocat̃ religio: repetit̃ aũt hic iſte cultus paſchalis vt magis mẽtibus filiorũ iſrael imprimeret̃: vt ⁊ aliqua adderent̃ que nõ ſunt ſuperius expreſſa. f ¶ Omnis alienigena nõ comedet ex eo. Uocat̃ hic alienigena om̃is qui eſt extra ritum iudeorũ ſiue ſit gentilis ſiue iudeus bapticatus: vt dicit Ra.Sa. ſicut ad euchariſtiam nullus admittẽdus eſt niſi catholicus. g ¶ Aduena ⁊ mercẽnariꝰ. Aduena dicit̃ qui ex aliena gẽte veniebat ad manendũ inter iudeos. Mercẽnariꝰ dicit̃ gentilis ſeruiens in domo iudei ꝓ mercede/ ⁊ ne crederet̃ ꝙ ꝓpter talẽ cohabitationẽ cũ iudeis poſſent recipi ad eſum agni paſchalis: ideo ſpecialiter excluduntur: ⁊ hoc intelligit̃ q̃diu extra fidem ⁊ ritũ ſunt iudeoꝝ. h ¶ Omnis aũt ⁊c̃. Hoc dupliciter ĩtelligit̃ ab hebreis: Uno mõ vt hoc referat̃ ad dñm ſerui/ ſic ĩtelligẽdo ꝙ hebreꝰ habẽs ſeruũ gẽtilẽ empticiũ nõ poſſit comedere de agno paſchali: donec ſeruꝰ empticius fuerit circũciſus: qꝛ cũ ſit q̃dã res dñi ſui/ ei imputari debet defectus circũciſiõis. Alio modo vt referat̃ ad ſeruum: ſic intelligendo ꝙ q̃uis ſit res dñi hebrei: tamen ex hoc nõ eſt admittendus ad comeſtionem agni paſchalis donec fuerit circũciſus/ ⁊ vtrũqꝫ requirebatur. De ſcđo patet: qꝛ nullus incircũciſus erat admittẽdus: ſimiliter de p̄mo qꝛ dñs nõ debebat admitti donec om̃e maſculinum eius eſſet circũciſum vt poſtea ſubdit̃ de tranſeunte ad coloniam iudeorum.

y In vna domo

G a ¶ Nec os illius ⁊c. Os chꝛiſti in
E cruce nõ eſt cõfractũ: quia videntes euz
iam moꝛtuũ nõ fregerunt eius crura:
vel robur diuinitat᷑ in carne per blaſ
phemiã nõ coꝛrumpit᷑: quia nõ eſt pu/
rus homo ſed verus deus.

Nico.de lyra

※ a ¶ In vna domo comedet᷑.
⁊c. in memoꝛiã hui⁹ ꝙ qñ pꝛimo come
derunt agnũ paſchalẽ filij iſrl̃ erant in
† Nu.9.b tanta ſollicitudine ꝑparandi ſe ad exi/
Joh.19.g tuz ꝙ nõ vacabat eis diſcurrere de do
mo in domum: nec mittere encenia ad
inuicem. b ¶ Nec os illius ꝯfrin.
eadẽ rõne: q2 nõ vacabat eis frangere
oſſa ad accipiendũ medullã. c ¶ Om
nis cetus filioꝝ ⁊c. Hoc nõ dicitur
collectiue / ſed diuiſiue. i. q̃libet dom⁹
per ſe: niſi quãdo domus ita parua eſt
in ꝑſonis ꝙ vna domus nõ ſufficit ad
eſum agni: q2 tunc adiungunt᷑ ꝑſone
de alia domo. d ¶ Q2 ſi q̇s pere/
grinoꝝ ⁊c. i. illoꝝ qui non ſunt de le/
ge ⁊ ritu vr̃o. e ¶ In veſtrã volue
rit trãſi. co. i. cultũ ⁊ fidẽ. f ¶ Cir/
cũcidet᷑ p̃us om. ma. ei⁹. Non enĩ
ſufficit ꝙ in ꝑſona ſua ſoluz circũcidat᷑
ad h̄ ꝙ admittat᷑ ad eſum agni: ſ3 oẽs
maſculi ad eũ ꝑtinẽtes dñt p̃us circũci
di: ⁊ h̄ mõ p̃ceptũ circũciſiõis datũ fuit
abꝛae / vt h̄r Geñ. xvij. b. g ¶ Erit
q3 ſicut indige. ter. Indigena eſt il/
le qui natus eſt in terra illa: ⁊ per hoc
intelligit᷑ hic q̇cunq3 eſt de ppl̃o iſrael.
h ¶ Si q̇s aũt circũciſus ⁊c. Iſta
lex nõ eſt ad excludendũ gẽtiles incircũciſos qui iã ſupꝛa ſunt
excluſi: ſed

a ¶ eccl̃ia catholica ñ ĩ ꝯuẽticulis hereticoꝝ
nari⁹ nõ comedẽt ex eo. † In vnã a
a ¶ vl̃ comedet᷑. b ¶ q2 nec iudei nec paga
ni nec heretici nec oĩno qui extra eccleſiã ſũt
ad hanc cõmunionẽ admittunt᷑.
domo cõmedet᷑: nec efferetis de †
a ¶ .i. extra catholicã eccl̃iaz: ne ĩpijs ⁊ pctõ
ribus cõicent: quia catholica eccl̃ia p̄uant᷑.
b ¶ diuinitatẽ. ſ. ꝓpt̃ hũanitatẽ nõ minuet᷑
a carnib⁹ eius foꝛãs: † nec os illius b
¶ catholica eccleſia.
cõfringetis. Omnis cetus filioꝝ c
a ¶ nõ alioꝝ. ¶ infidelis ⁊ ꝑegrinus a cul
tu chꝛiſtianoꝝ. b ¶ gentiliũ vel iudeoꝝ.
iſrael faciet illud. Q2 ſi quis pe/ d
regrinoꝝ in veſtrã voluerit tran e
a ¶ cultũ religionis. b ¶ celeberrimũ trã/
ſitum de mũdo ad deum.
ſire coloniã / et facere phaſe dñi:
a ¶ vt deponat veterẽ hoĩem cũ actib⁹ ſuis.
b ¶ foꝛtis enĩ eſt ⁊ vir q̃ põt circũcidi ſuꝑflui
tate oꝛiginalis ⁊ actualis coꝛruptionis.
circũcidetur pꝛius omne maſculi f
a ¶ Nõ aũ. q̃ enĩ mãducat ⁊ bibit ĩdigne iu
diciũ ſibi mandu. ⁊ bi. j. Coꝛ. xj. g. ¶ ſocia
tus cõuiuijs celeſtibus.
num eius: ⁊ tũnc ritẽ celebꝛabit:
a ¶ nutritus in eccl̃ia. ¶ nobilitate catho/
lica. b ¶ quia nulla pars ĩmũdicie cũ mũdi
cia que omnia mundat.
eritq3 ſicut idigẽna tr̃e. Si quis g h
autem circũciſus non fuerit: non

excluſi: ſed ad excludendũ filios iſrael G
qui timoꝛe infirmitatis vel moꝛtis nõ
erãt circũciſi: quia aliqui iudei nimis
inoꝛdinate amantes pueros ſuos di/
mittebãt eos incircũciſos: timẽtes ne
ex circũciſione moꝛs vl̃ infirmitas eis
accideret: ⁊ iſti non debebãt accedere
ad eſum agni q̃uis in alijs eſſent iu/
dei. Cetera patent.
⁜ tutẽ huius ſacramẽti feſtinabitis A
ad patriã paradiſi: ꝓpter qd̃ dicit᷑ viati
cum. Heb. iiij. c. Feſtinem⁹ ingredi in
illã requiẽ. b ¶ Nec os illi⁹ nõ cõ
fringetis. i. robur diuinitatis ꝑ car/
nem aſſumptã debilitatẽ eſſe falſo nõ
eſtimatis: nec corp⁹ chꝛiſti in hoc ſacra
mẽto frangi vel dentib⁹ atteri qd̃ ſolis
cõuenit ſpecieb⁹. Circa quintũ dicit᷑:
a ¶ In vna domo come. Per qd̃ B
ſignificat᷑ ꝙ ſacrm̃ euchariſtie ſumẽdũ
eſt in eccl̃ia q̃ eſt vna. Cañ. vj. c. Una
eſt columba mea ⁊c. Licet enĩ plures
agni fuerint ⁊ in pluribus domib⁹: tñ
oẽs agni vnũ chꝛiſtũ figurabãt: ⁊ oẽs
domus vnã eccleſiã in qua ſumẽdũ eſt
euchariſtie ſacrm̃ ⁊ nõ in ꝯuẽticulis
hereticoꝝ. † ¶ Nec effe. de car. ei⁹
fo. i. ſpecieb⁹ euchariſtie ñ vtemini ad
ſoꝛtilegia ſeu q̇cũq3 alia ad q̃ nõ ſũt oꝛ
dinate. Superliminare ⁊ poſtes linie
bant᷑ agni ſanguĩe. Per duos poſtes
intelligunt᷑ vete. ac no. teſta. patres: ⁊
ꝑ ſuꝑliminare ip̃e chꝛiſt⁹ ſuꝑeminens
vtriſq3 patrib⁹. Per dictã igit᷑ linitio/
nẽ ſignificabat᷑ ꝙ patres ve. ⁊ no. teſ.
erãt chꝛiſti ſanguĩe redimẽdi: ⁊ ꝙ xp̃s
foꝛet in cruce ſuo ſanguine rubꝛicatus.

Additio

F ¶ In ca. xij. vbi dicit᷑ in poſtilla: Menſis iſte. ſ. marti⁹ qui
apud hebꝛeos vocatur niſan ⁊c.
¶ Additio. j. Menſis qui apud heb. vocat᷑ niſan: ꝓpꝛie lo
quẽdo nõ eſt martius nr̃ nec apꝛilis: nã cũ ipſi cõputãt mẽſes
ꝑ lunationes raro cõtingit ꝙ p̃ma dies lune ꝯcurrat cũ pꝛima
die martij: ſed frequẽter ⁊ vt in plurib⁹ venit in alijs dieb⁹ ſe
quẽtib⁹ p̃mã diẽ martij: ex quo ſequit᷑ ꝙ mẽſis niſan cõcurrit
freq̃nter ⁊ vt plurimũ cũ apꝛili ſm̃ aliquã partẽ ſui. vñ opinio
doctoꝝ catholicoꝝ dicẽtiũ apꝛilẽ eſſe p̃mũ mẽſem apud hebꝛe/
os vera eſt ſm̃ ſanũ intellectũ. ſ. vt frequẽter ⁊ vt in pluribus
mẽſis apꝛilis ꝯcurrit cũ pꝛimo mẽſe apud hebꝛeos ſm̃ aliquã
partẽ ſui: ⁊ de hoc multũ inq̇rere magis videt᷑ curioſuz q̃3 vti
le / cũ ad expoſitiões l̃re hoc nõ ſit neceſſariũ ſcire / ſ3 qd̃ magis
videt᷑ hic ꝯſiderandũ ſeu inq̇rendũ eſt hoc qd̃ d̃r: Mẽſis iſte
erit vobis p̃ncipiuz menſiũ. videt᷑ enĩ ꝯ̃dicere huic qd̃ d̃r. ĩ.
Exo. xxiij. b. vbi de trib⁹ ſolẽnitatib⁹ agni agit᷑: ibi enĩ h̄r ꝙ ſo
lennitas tertia. ſ. tabernaculoꝝ q̃ cõiter eſt ĩ mẽſe ſeptẽbꝛi eſt
in exitu anni. dicit enĩ ſic: Solẽnitatẽ q̃3. ſupple cuſtodies in
exitu anni qñ ꝯgregaueris oẽs fruges tuas de agro: vñ q2 cũ
ann⁹ eſt circularis ip̃i⁹ exit⁹ hab3 attingere ſuũ p̃ncipiũ: ſequit᷑
ꝙ p̃ncipiũ anni eſt in menſe ſeptẽbꝛi qñ cõgregant᷑ fruges de
agro: nõ aũt in mẽſe martio q̃ eſt mẽſis nouaꝝ frugũ: hoc idẽ
pt3. ĩ. Exo. xxxiiij. c. vbi de ſolẽnitate tabernaculoꝝ dic̃: Qñ
redeũte anni tp̃e cũcta cõdunt᷑: ex quo pt3 ꝙ tp̃e quo cũcta con
dunt᷑ qd̃ eſt vere in mẽſe ſeptẽbꝛi: tũc eſt redit⁹ anni. ſ. ad ſuuz
Quo menſe creatus mundus p̃ncipiũ. Ad cui⁹ declarationẽ q̃rendã ſunt tria attẽdẽda. pꝛi/
mũ. ſ. ꝙ l3 inter hebꝛeos ſit diſceptatio de mẽſe quo creat⁹ eſt
mũd⁹. an. ſ. eſt ille in quo cõiter eſt eq̃noctiũ v̾nale q̃ eſt marti
us apud nos / vl̃ ille in quo eſt eq̃noctiũ autũnale q̃ apud nos
eſt ſeptẽber: nunq̃3 tñ legit᷑ in ſcripturis ſacris ꝙ hebꝛei aliqñ
cõputauerint a creatiõe mũdi: vt pt3 diſcurrẽdo ꝑ totã bibliã:
ſ3 poti⁹ inuenit᷑ ꝙ cõputatio cõmunis añ legẽ erat ſumpta ab
etate hoĩm de q̃ꝝ geſtis p̃ncipal̃r agit᷑. cõſtat enĩ ꝙ diluuiũ fu
it vnũ de maximis euẽtib⁹ mũdi narratiõe dignis: ⁊ tñ cũ in
ſcriptura fit mẽtio de initio ip̃i⁹ diluuij Geñ. vij. b. nõ cõputat
eũ a creatiõe mũdi: q2 nõ dic̃: In tali anno p⁹ creationẽ mũdi
ꝯtigit diluuiũ ⁊c. ſ3 dicit: In anno vite ip̃ius noe ⁊ mẽſe ſcd̃o
cõputãdo a vita ip̃i⁹ noe: non aũt a mũdi creatiõe. Sil̃r ĩ alijs
geſtis q̇buſcũq3 vbi de tp̃m cõmutatiõe agit᷑ / nunq̃3 fit mentio
de creatione

Additio

de creatiõe mũdi. Cui⁹ rõ videt᷑ eſſe: nã l3 mũdũ fuiſſe creatũ b
a deo habeam⁹ certitudinal̃r ꝑ fidẽ in ſacra ſcp̃tura ꝯtentã: ꝑ
cui⁹ fidei ꝓteſtatiõe ſeptẽ dies hebdomade nõ habebãt noĩa
ꝓpꝛia ſicut apud gẽtes: ſ3 denoĩabãt ⁊ numerabant᷑ a ſabbo
in quo bñficiũ creatiõis recolit᷑: ⁊ h̄ dicẽdo p̃ma ſabbati. ſcd̃a
ſabbati: nõ tñ ex tali fidei certitudĩe habem⁹ mũdũ fuiſſe crea
tũ in tali mẽſe vel in tali: ⁊ iõ de hoc inueniunt᷑ diuerſe opinio
nes ſine fidei p̃iudicio: vñ in hoc qd̃ d̃r: Mẽſis iſte eſt vobis
p̃ncipiũ: nõ eſt arguẽdũ ꝙ antea ppl̃s iſrl̃ habuiſſ3 aliũ mẽſe3
ꝓ p̃mo cũ nullũ talẽ haberẽt: ſ3 ex hoc dat᷑ intelligi ꝙ mõ da/
bat᷑ eis oꝛdo cõputãdi mẽſes annoꝝ. ſ. vt ſumerẽt initiũ ab il/
lo mẽſe p̃mo v̾nali ꝓpt̃ bñficiũ redẽptiõis. ¶ Scd̃o ne equi/
uoce ꝓcedat᷑ in noĩb⁹ mẽſiũ: attendẽdũ eſt ꝙ apud hebꝛeos
antiq̃s / mẽſes noĩabant᷑ ſm̃ oꝛdinẽ numeralẽ tm̃. ſ. p̃m⁹ men/
ſis: ſcd̃s mẽſis ⁊c. ſine aliq̃ noĩe ꝓpꝛio: ⁊ hoc durauit ĩter eos
vſq3 ad captiuitatẽ babylonicã: vbi ꝑ ꝯuerſationẽ cũ chaldeis
receperũt noĩa chaldaica mẽſiũ: ſm̃ quã cõputationẽ p̃m⁹ mẽ
ſis. ſ. nouaꝝ frugũ in q̃ paſcha celebꝛat᷑: q̃ etiã ꝯcurrit ſm̃ par
tes cũ martio ⁊ apꝛili: vt dictũ eſt vocat᷑ niſan chaldaice. Sil̃r
mẽſis ſeptim⁹ in quo feſtũ tabernaculoꝝ celebꝛat᷑ q̃ etiã ꝯcur
rit cũ menſe ſeptẽbꝛi ⁊ octobꝛi ſm̃ ꝑtes vocat᷑ Tyſri chaldai/
ce: ⁊ hoc eſt manifeſte verũ: q2 in tota ſacra ſcp̃tura nõ inueniũ
tur iſta noĩa noua mẽſiũ añ p̃dictã captiuitatẽ ſ3 p⁹. ſ. ĩ libꝛis
Eſdre / Heſter / ⁊ Machab. vñ doctoꝛes antiq̃ hebꝛeoꝝ dicũt
ꝙ noĩa menſiũ aſcẽderũt cũ eis de babylonia: ad quã variatio
nẽ noĩationis mẽſiũ aſſignãt cãm ſatis rõnabilẽ. Dicũt enĩ ꝙ
ſicut ob memoꝛiã redẽptiõis egyptiace receperũt mẽſes p̃nci/
piũ ⁊ noĩationẽ a mẽſe ĩ quo fuerũt redẽpti / vt dictũ eſt: ⁊ ita
in q̃libet noĩatiõe cuiuſcũq3 mẽſis ĩplicabat᷑ memoꝛia ip̃i⁹ re/
dẽptionis dicẽdo p̃mus / ſcd̃s ⁊c. pari rõne poſt redẽptionẽ a
babylonica captiuitate vt etiã facerẽt mentionẽ de ſcd̃a redẽ/
ptione acceperũt noĩa chaldaica ſuꝑaddita noĩb⁹ numeralib⁹
p̃dictis: vt pt3 Heſter. ij. c. vbi d̃r: In mẽſe decimo ip̃e eſt mẽ
ſis thebeth: et Heſter. iij. d. d̃r: In mẽſe duodecĩo ipſe eſt mẽ
ſis Adar. Thebeth aũt ⁊ adar ſunt noĩa chaldaica: vñ ꝑ iſtaz
cõputationẽ ſic cõpoſitã ĩplicabat᷑ memoꝛia vtriuſq3 redẽptio
nis. ſ. egyptiace in hoc ꝙ fiebat cõputatio a p̃mo mẽſe in quo
fuerat redẽptio p̃ma ⁊ p̃ncipalis eis facta. Sil̃r ĩplicabat᷑ me
moꝛia redẽptionis babylonice inq̃3tũ ſuꝑaddebãt noĩb⁹ men
ſium numeralib⁹.

A ſiū numeralib⁹ p̄dictis noīa chadaica q̄ de nouo receperāt p̱ cōuerſationē cū chaldeis.q.d. Sup̱ flumina babylonis ſedi/ mus:⁊ inde dñs nos liberauit. Et notādū φ alia noīa q̄rūdā mēſiū q̄ q̄n̄q̧ legūt in ſcriptur⁊:vt cū dr̄.iij. Reg.viij.de mē/ ſe ſeptio qđ eſt mēſis Ethanim:⁊ ſic de alijs paucis q̄ inueni/ unt nō fuerūt noīa cōia apđ totū pplm̄. vñ nec remāſerūt int̄ eos tales noīatiōes ſicut p̄dicte chaldaice ⁊ numerales noīati ones vt dictū eſt. ¶ Tertia ꝟo ad ꝓpoſitū ſciendū eſt φ duo ṗncipia ānoꝝ diūſa apđ hebreos eē ex ſacra ſcṗtura cōprobāt̄ q̄ꝫ vnū eſt ṗncipiū mēſis ṗmi q̄ erat mēſis ṗm⁹:vt in h̄ ca. cō/ tinet̄:a q̄ ṗncipio ſolēnitates cōputabant̄:q̄ꝛ in mēſe tertio.ſ. a ṗmo fiebat feſtū hebdomodarū:⁊ ī mēſe ſeptio feſtū tubaꝝ. Silr̄ ab iſto ṗncipio cōputabāt̄ magna facta que ꝯtīgebāt vt edificatio tēpli p̱ ſalomonē:de q̄.iij. Re.vi.dr̄. Factū igit̄ eſt cccc.lxxx.āno egreſſiōis filioꝝ iſrl̄ de t̄ra egypti ⁊c̄. Edificauit ſalomō domū dñi. Scđm ꝟo ṗncipiū eſt in mēſe ſeptio q̄ñ re/ deūte āni tp̄e cūcta ꝯdunt̄ ꝑut dr̄.ī. Exo.xxxiiij.c. ab iſto.n. ṗncipio cōputabāt̄ anni q̄ ꝑtinebāt ad ſabbatū t̄re:de q̄b⁹ Le ui.xxv.a. Sex annis ſeres agrū tuū ⁊c̄.ſeptio aūt anno ſabba tū erit t̄re reqetiōis dñi:a q̄.ſ.ṗncipio etiā cōputabat̄ ann⁹ iu bile⁹ q̄ poſt ſeptē hebdomadas ānoꝝ celebrabat̄.vñ ibidē dr̄: Numerabis q̄ꝫ tibi octo hebdomadas ānoꝝ ⁊c̄.⁊ ſeq̄t̄: Scti ficabiſq̧ annū q̄n̄q̄geſimū ⁊ vocabis remiſſiōeꝫ cūctis habita torib⁹ t̄re:⁊ ip̄e.n.eſt iubile⁹. Qꝛ aūt hec cōputatio iubilei ha beat ṗncipiū nō in mēſe ṗmo ſꝫ in mēſe ſeptio.ibidē oñdit̄ cū dr̄: Clāgens buccina in mēſe ſeptio ⁊ decima die mēſiū in die ꝓpitiatiōis ⁊c̄. Rō aūt q̄re hec cōputatio ſabbatoꝝ t̄re nō ſu/ mebat ṗncipiū a ṗmo menſe/aſſig̃t a doctorib⁹ hebreoꝝ talis: Nā in ſeptimo anno cuiuſlibet hebdomade nō licebat ſerere agros neq̧ colligere niſi ea q̄ ſpōte naſcebāt̄: et ip̄a erāt cōia oīb⁹ hoīb⁹ pecorib⁹ ⁊ iumētis ⁊ hmōi:vt ī ca.p̄dicto Leui.h̄r̄ vñ ſi tal' cōputatio incipet a mēſe ṗmo illa q̄ ī eodē mēſe naſce rēt ſemiata in p̄cedēti āno nō colligerent̄ a ſuo dño tāq̧ ꝓp̄a ſꝫ eēnt cōia. Silr̄ in autūno ⁊ hyeme ſeq̄ntib⁹ eiuſdē anni nō licebat ſemīare aliq̄d cū eēt in anno ſabbati: ⁊ ſic duo fructus eēnt īpediti in q̄libet hebdomada annoꝝ qđ valde difficulter poſſet ſupportari:ſꝫ cū initiū hmōi cōputatōis ſumebat̄ in mē ſe ſeptio fruct⁹ hui⁹ anni tm̄ erat ſub ſabbato/qđ erat mag⁊ to
B lerabile. ¶ In e.c.xij.vbi dr̄ ī poſtil. Ex iſta lr̄a ⁊ ea q̄ ſeq̄t̄.ī. Iux̄ quē ritū tolletis ⁊ hedū/⁊ ſuabit⁊ eū vſq̧ ad decimāq̄rtā (dic̄ ⁊c̄.
¶ Additio.ij. Hec īmolatio paſchalis ſm hebre/ os doc.p̄cipuos de agno debebat fieri:nō aūt de hedo/qđ cō gruit tā cauſe lr̄ali hui⁹ ſacrificij q̧ etiā figurali. Primū patꝫ. nā ſm Ra. Mo.gerūdeñ.⁊ alios p̄cipiebat̄ agn⁹ occidi in ṗ mo mēſe:q̄ꝛ ſignū ariet⁊ eſt tūc in potiſſimo ſuo ſtatu: ⁊ tūc ſol eſt cōiter in eodē ſig̃:⁊ q̄ꝛ egyptij arietē venerabant̄:in h̄ de⁹ volebat oñdere φ ñ ſolū egyptios ſꝫ etiā deoſ eoꝝ iudicabat. vñ.ī.eo.ca. Et in cūctis dijs egypti faciā iudicia: q̄ q̄dē rō nō h̄ret locū in hedo.hed⁹.n.hꝫ ſignū ꝓpriū nō ī ariete/ſꝫ in cap̄/ corno:qđ eſt decimū ſignū in q̄ ſol eſt cōiter ī decimo mēſe cō/ putādo a ṗmo. Scđꝫ pꝫ.ſ.ſm rōnē figuralē: Nā xp̄s ī ſua paſ ſiōe p̱ agnū ſignificat̄ nō p̱ hedū tā apđ ꝓphas: vt Eſa.liij.c. Tāq̧ agn⁹ corā tondēte ⁊c̄. q̧ apđ plus q̧ ꝓpham.ſ. Iohem baptiſtā q̄ chriſtū oñdens ⁊ ſuā paſſionē p̄noſticās dixit: Ecce agn⁹ dei ecce q̄ tollit pctā mūdi Ioh.i.d. Chriſt⁹ ēt de extremo iudicio loq̄ns vbi iuſti ſepabunt̄ ab iniuſtis:p̱ agnos iuſtos: p̱ hedos iniuſtos ſignificauit: Math.xxv.c. Ualde igit̄ incō/ ſonū eēt rōni figurali hui⁹ ſacrificij φ hed⁹ īmolaret̄. Qꝛ aūt in trāſlatōe nr̄a habeat̄: Iux̄ quē ritū tollet⁊ hedū: nō ꝯſonat hebraici hebraice ꝟitati. ꝟitas.n.hebraica hꝫ: De arietib⁹ ⁊ capris ac C cipiet⁊ eū: ꝑut poſtillator dic̄:⁊ eſt ſenſus φ agn⁹ ille īmolād⁹ accipiēd⁹ erat de aliq̄ grege ī q̄ eēnt arietes ⁊ capre,ꝑut cōiter ſolēt aſſociari qđ ꝯgruebat rei figurate.ille enī ver⁹ agn⁹ q̄ mū di pctā abſtulit a iuſt⁊ q̄ p̱ agnos:⁊ a pctōrib⁹ q̄ p̱ hedos deno/ tāt̄ deſcēdit: ꝑut doctores tradūt Matth.i. ⁊ Luc.iij.vbi de genealogia xp̄i agit̄.vñ ⁊ glo.ſup̱ illđ: Iuxta quē ritū ⁊c̄.q̄ꝛ de iuſtis ⁊ pctōrib⁹ chriſt⁹ carnē aſſūpſit vt nemo de venia deſpa ret. Nec obſtat φ aliq̄ñ p̱ hedū xp̄s ītelligi poſſit:vt.ī. Leui. xvj.de illo hirco cui⁹ ſors exijt dño. Silr̄ ibidē de alio hirco q̄ portabat oēs iniq̄tates ppl'i in t̄rā ſolitariā:q̄ꝛ đ his ⁊ ſil'ib⁹ in tellexit chriſt⁹ ſm ſil'itudinē carnis pctī.vñ ⁊ ī illis nō addit̄ ſi ne macula ſic̄ h̄ in agno paſchali.h̄ enī figurat̄ chriſt⁹ ſub rōne māſuetudīs ⁊ īnocētie. ¶ In e.ca.xij.vbi dr̄ ī poſtil. Habebi tis aūt. Hic ꝯñr deſcribit̄ q̄liter phaſe ſit celebrandū.
¶ Additio.iij. Iſte modus declarandi hui⁹ qđ dicit̄: Cul tu ſempiterno.quē ponit poſtillator: Aug⁹. ponit ſub diſiun/ ctiōe ꝑut ponit̄ ī glo.vbi ſic: Aut ḡ ſic appellauit eternū φ nō ſpōte audeat p̄termittere/ aut nō ſigna reꝝ ſꝫ res q̄ ſignificāt̄: hec in glo. Uidendū eſt ḡ ſm ṗmū modū intelligēdi q̄ planior eſt:quō pōt ſaluari φ h̄ p̄ceptū de paſche celebratione nō obli get ſempiternalit̄ ꝑut lr̄a ſonat. Ad qđ ſciēdū φ in hebraica Seculū lr̄a vbi nos habem⁹: ſempiterno.ponit̄ hec dictio halā qđ idē eternū ſignificat ꝓprie qđ apđ nos hec dictio ſeculū.vñ ſenſus ꝓpri⁹ hui⁹ lr̄e in hebraico eſt: Celebrabitis hāc diē ſolennē in gene/ rationib⁹ vr̄is in ſeculū. Seculū aūt apđ hebreos ſicut ⁊ apđ nos latinos ponit̄ ꝓ q̄libet ſpacio tp̄is det̄minātis alicui⁹ vi/ te duratiōnē:vt.ī.dr̄: Et erit ei ſeru⁹ vſq̧ in ſeculū/vbi li ſecu lū nō ſignificat ꝑpetuitatē ſeu eternitatē durationis ſimplici/ ter:ſed ſignificat totū ſpaciū vite illi⁹ ſerui q̄ p̱ totā vitā ſuā de bebat eē in ſeruitute.vñ ⁊ in ſcṗturis ſacris duratio p̄ñtis vi/ te vocat̄ ſeculū:⁊ duratio future aliđ ſeculū p̱ ſe:⁊ ſic ītelligit̄ illđ Pſ.xl.c. Bñdictus dñs a ſecl'o ⁊ vſq̧ in ſeculū. Silr̄ ⁊ in ſymbolo dicim⁹: Uitā vēturi ſeculi. Qua rōne antiq̄ hebreoꝝ totū tp̄s duratiōis moſaice legis vnū ſeculū vocāt:⁊ tp̄s mei/ ſie aliud ſeculū ꝓpt̄ diſtinctiōeꝫ eoꝝ q̄ ad vitā ſpūalē ꝑtinēt in vtroq̧ ſecl'o.vñ cū in p̄ceptis hmōi p̄ſertim cerimonialib⁹ ob/ ſuādis addit̄: In ſeculū.ītelligi debet ꝓ toto ſpacio duratio nis leg⁊ moſaice q̄ eſt vſq̧ ad aliđ ſeculū.ſ.ſeculū xp̄i:⁊ iſte eſt D modus rñdēdi ꝓpri⁹ hebreis cū de euacuatōe cerimonialiū in q̄b⁹ ſepe dr̄ φ ſuāda ſūt ī ſeculū/nō arguūt.ſ.φ ītelligit̄ ꝓ ſpa cio duratōis legis moſaice:qđ eſt q̄ddā ſeculū diſtinctū a ſecu lo cōp̄hēdēte ſpaciū duratiōis legis moſaice:q̄ q̄dē modus lo q̄ndi đ duplici ſecl'o cōiter tenet̄ etiā a talmudicis varijs loc⁊.
¶ In e.c.xij.vbi dr̄ ī po. Ite tollētes aīal: In hebreo h̄r̄ Emi
¶ Additio.iiij. In hebreo in h̄ loco nō dicit: (te accipite Accipite aīal: ſꝫ ē ibi q̄dā dictio q̄ q̄n̄q̧ ſignificat ouē ī ſingu lari:q̄n̄q̧ oues ī plurali:⁊ q̄n̄q̧ ſignificat gregē:vñ Ge.xxvij vbi dr̄: Uade ad gregē.pōit̄ eadē dictō ſic̄ h̄:⁊ ē ſēſus φ moy ſes monebat pplm̄ h̄re gregē ſeu greges in q̄ ſolēt eē arietes ⁊ capre:vt īde acciperēt agnū paſchalē q̄ accipiēd⁹ erat de gre ge ī q̄ eēnt arietes ⁊ capre:vt dictū fuit.ſ.in e.ca.additiōe.ij.
¶ In eo.ca.xij.vbi dr̄ in poſtilla: Hec eſt religio phaſe ⁊c̄.
¶ Additio.v. Dictio q̄ ponit̄ in hebreo in h̄ loco vbi trāſla tio nr̄a habꝫ: Hec religio: nō ſignificat ꝓp̄e religionē nec cul tū/ſed cerimoniū vel legitimū vt ſatis notū eſt ſciētibus ꝓprie tatē hui⁹ lingue:qđ magis poſſet appropriari ritui paſchalis feſtiuitatis q̄ precipue fuit figuratiuus ⁊ ceſſauit veniēte re fi/ gurata/ſicut ⁊ alia cerimonia ⁊ legalia.

Glo.ordi.

B a ¶ Sctifica C.XIII ⁊c̄. Quia occidi oīa ṗmo/ genita egyptioꝝ in libera tiōe vr̄a. B Et erit

a ¶ q̄ꝛ nō acceptor p̱ſonarū deus:nec eſt diſtinctio iudei ⁊ greci. b ¶ qui receptus eſt eccleſie colonia.

a vēſcet̄ ex eo. Eadē lex erit īdigene ⁊ b colono:q̄ p̱egriat̄ apđ vos. Fecerūt oēs filij iſrl̄ ſic̄ preceperat dñs mo/ yſi ⁊ aaron:⁊ eadeꝫ die eduxit dñs filios iſrl̄ de t̄ra egypti p̱ a tūrmas ſuas. C.XIII
a ¶ d uerſos ordines:ſexus:ꝓfeſſiōes.

a Locutuſq̧ ē dñs ad moyſē/dicēs† Sctifi

Nico.de ly.

L Ca.XIII Ocutuſq̧ eſt dñs. Hic ꝯñr exṗmit̄ mādatū de ſctifica tiōe ṗmogenitoꝝ:⁊ primo moyſi iniūgit̄.ſcđo p̱ moy ſen pplo dr̄/ibi: Et ait moyſes. Circa ṗmū ꝯſiderandū φ ſctī/ * catio ꝓprie

Moraliter. a ¶ Locutuſq̧ eſt dñs. Preter illa q̄ dicta ſunt.xij.ca.de agno paſchali: adhuc tria ponūt̄.ſ.ṗmogenito rū iſrl̄ ſctīficatio ⁊ oſſiū ioſeph aſportatio ⁊ p̱ columnā ignis ⁊ nubis

Nico.de lyra

nub ppl'i deductio. ¶ Per ṗmū intelligit̄ p̄pollens ſctītas q̄ debꝫ eē in cleri cis ſecl'arib⁹ ⁊ religioſis ad dei cultū deputatis: Hiero.ad Nepocianū: Cleric⁹ q̄ ſeruit eccl'ie pri mo vocabulū ſuū interp̄ tet̄ ⁊ nitat̄ eē qđ dr̄: Cle ros enim grece ſors lati/ † De voto ne dr̄. Igit̄ clerici dicūt̄ c.magne eo φ ſunt de ſorte dñi: ⁊ q̄ꝛ dñs ip̄e eſt ſors vel hereditas clericoꝝ. Tales igit̄ ſe exhi/ bere debēt vt ⁊ ip̄i poſſideāt dñm ⁊ a dño poſſideant̄. Per ſe cūdū oñdit̄ quāta diligētia debet adhiberi ī obſeruatōe iura/ mēti.nā moyſes erat ſupra modū occupat⁹ in eductiōe tāti po puli/⁊ nō omiſit aſportare oſſa ioſeph eo φ pplm̄ iſrl̄ de h̄ ad/ * iurauerat.

E Queſtio a ¶ Et erit q̄ſi ꝛc̄. Aug⁹. Quid
eſt ꝙ ait cū de paſcha p̄cipet. Erit
tibi in ſignū ſup manū tuā: An i-
telligi voluit ſup opa tua. i. qd̄ p̄-
ferre debeas opibus tuis. ptinet
enī paſcha ꝓpter occiſionē ouis
ad fidē chriſti ꝛ ſanguinē quo re-
dēpti ſumus. Hec aūt fides ope-
ribus p̄ponenda eſt: vt ſit quodā-
modo ſup manū cōtra illos qui in
opibus legis gloriant. Vn̄ apl's
ſic fidē operib⁹ anteponit: vt ex il
la pendeāt opa bona: ꝛ p̄ueniāt:
nō ipa meritis operū bonoꝝ retri
buat. Illa enim ad grām ptinet.
Si autē gratia: iā nō ex operib⁹.
Alioqn gr̄a iam non eſt gratia.
Primogenitū

Nico. de lyra

ficatio ꝓprie accepta eſt appli
catio alicui⁹ ad diuina: ꝛ hoc mō
tribus Leui fuit dn̄o ſanctificata.
Alio mō accipit ſctificatio magis
large ꝓ redēptione ei⁹ qd̄ eſt dn̄o
obligatū: ꝛ ſic accipit hic: qꝛ p̄mo
genita debebāt redimi per p̄cium
datū ſacerdoti / cui⁹ ratio ſubdit:
a ¶ Mea ſunt enī oia. Ex hoc
enim ꝙ deus pcuſſit primogenita
egyptiorum ſaluans p̄mogenita
hebreorum: primogenita hebreo-
rū fuerunt ſibi obligata. b ¶ Et
Diuiſio ait moyſes ad po. Hic cōſeqn
ter moyſes denūciat pplo p̄dictū
mandatū: p̄mittit tn̄ aliq̄ de ſolen
nitate paſchali. ſcd̄o ſubdit de ſcti
ficatiōe p̄mogeniti / ibi: Cūq; itro
duxerit. Circa p̄mū dr: c ¶ Me
mētote diei hu. i. ſolēnitat paſ
ſchalis in q̄ egreſſi eſtis. ſ. xv. die
mēſis p̄mi. d ¶ Ut nō come.
fer. pa. vij. dieb⁹: vt p̄dictū ē. Et
dic Ra. Sa. ꝙ p̄ceptū nō obligat
ad comedēdū açyma niſi p̄ma die
qn̄ comedebat agn⁹: ſʒ ſufficit in
alijs dieb⁹ abſtinere a fermēto et
fermētato. e ¶ Hodie egredi.
menſe no. fru. qd̄ eſt tp̄s valde
aptū ad ambulādū: ꝛ dr: nouarū
frugū: qꝛ in illo mēſe fiebat obla-
tio de p̄mitijs nouorum fructuū.
f ¶ Cūq; itroduxe. ꝛc̄. lʒ enu-
meret hic qnq; gentes tm̄: alie tn̄
ſubintelligunt noīe chananei: qꝛ
oēs habitatores terre ꝓmiſſionis
vocabant chananei generalr: licʒ
aliq̄ cū hoc haberēt nomē ſp̄ale:
vt ammorrei et iebuſei et ceteri.
g ¶ Quā iura. pa. tu. ſ. abrae
ꝓ filijs ſuis: vt habet Gen̄. xxij. c
h ¶ Celebrabis hūc ꝛc̄. ſacra
hic dicunt obſeruantie paſchales
ad honorē diuinū. i ¶ Et i die
ſep. erit ſo. dn̄i / qꝛ dies ſeptima
erat eq̄ celebris ſicut ꝛ p̄ma: vt di
ctū ē ca. p̄cedē. ꝛ iō erat celebrior
alijs dieb⁹ intermedijs. k ¶ Nō
apparebit ꝛc̄. Iſtud frequēter
repetit ad impmēdū memorie eo
Nota pro patribus rū. l ¶ Narrabiſq; fi. tuo. ex
quo ptʒ ꝙ p̄res tenent filios ſu-
os erudire p ſe vel p aliū de his q̄
ſūt neceſſaria ad ſalutē. m ¶ Et
erit q̄ſi ſig. in ma. tua. ꝛc̄. Iu
dei occaſiōe hui⁹ ſcribūt hoc in ce-
dula ꝛ ligāt ī manu ſiniſtra: ꝛ ſilr
in capite: ſed ptʒ ꝙ illud qd̄ p̄cipi
tur hic nō

a ¶ opis boni p̄ncipiū. b ¶ corpis vel mētis. dat enī
deus velle ꝛ pficere pro bona voluntate.
ca mihi om̄e p̄mogenitū qd̄ apit vuluā
a ¶ deum vidētibus. b ¶ rationabilibus ꝛ doctis.
c ¶ irrationabilibus indoctis.
in filijs iſrael: tā de hoīb⁹ q̄ʒ de iumētis:
a ¶ qꝛ initiū oīs boni a deo: cui⁹ miſc̄dia p̄ucit ꝛ ſeq̄t
Mea ſunt enī om̄ia. Et ait moyſes ad a b
a ¶ memoriter tenete q̄ʒta fecit vobis dn̄s. b ¶ vni
ce. ¶ q̄ vera lux mūdo effulſit. c ¶ liberi.
pplm: Mēmētote diei hui⁹ in q̄ egreſſi c
a ¶ d tenebꝛ hui⁹ mōi. b ¶ d familia diaboli. c ¶ dia
eſtꝛ de egypto ꝛ de domo ſeruitutꝛ: qm̄
bolice. a ¶ in filio q̄ eſt virt⁹ ꝛ ſapia p̄ris. b ¶ in-
uincibili. c ¶ Seruos. d ¶ qui poteſt.
in mānu forti eduxit vos domin⁹ de lo-
a ¶ horrendo. b ¶ in malicia et nequitia. c ¶ ſed
celi ꝛ verbū dei.
co iſto / vt nō comedatꝛ fermētatū panē. d
a ¶ vt nouos cibos edatis.
Hodie egredimini mēſe nouarū frugū. e
a ¶ quā ante tenebāt gentes vitiorū.
Cūq; te introduxerit dn̄s i terrā chana f
nei ꝛ ethei ꝛ ammorrei ꝛ euei ꝛ iebuſei:
a ¶ firmit ꝓmiſit ne q̄s dubitaret. b ¶ carne vl' fide.
c ¶ p̄ſentem eccleſiā vel futurā patriā.
quā iurauit patrib⁹ tuis vt daret tibi ter g
a ¶ puuloꝝ doctrīa. b ¶ dulcedine celica: vn̄ Eſa.
vij. c. Butyꝝ ꝛ mel comedet. c ¶ Sp̄ualiter: qꝛ nō ꝓ
deſt extra celebrare niſi vera celebritas agat in mēte.
rā fluentē lactē ꝛ mellē: celebrabis hūc h
a ¶ non alium. b ¶ notabili myſtico. c ¶ toto tem
pore vite preſentis.
morē ſacroꝝ mēnſe iſto. Septē diebus
a ¶ ſinceritatis ꝛ veritatis. b ¶ finito labore operā
di. c ¶ vera requies animarū.
veſceris açymis: ꝛ in die ſeptio erit ſolē i
nitas dn̄i. Açyma comedetis ſeptē die
a ¶ Et ſi ſit: nō regnet peccatū in corpore mortali.
bus: Non apparebit apud te aliquid k
a ¶ modicū fermētū totā maſſam corrūpit. b ¶ ter
fermētatū: nec in cūctis finibus tuis.
minis eccleſie. ¶ diſcipulo cuilibet minori.
Narrabiſq; filio tuo in die illo dicens: l
¶ notabile inſigne.
Hoc ē quod fecit dn̄s mihi qn̄ egreſſus
a ¶ fidei profeſſionis.
b ¶ opere magis fortaſſe ſenſus eſt q̄ʒ locutio.
a ſū de egypto. Et erit q̄ſi ſignūʒ i mānu m
a ¶ Intētiōis tue: qꝛ ſi ocul⁹ tuus fuerit ſimplex totū
corp⁹ tuū lucidū erit Matth. vj. c. ¶ Reuela oculos
meos ꝛ ꝯſiderabo mirabilia d lege tua: Pſ. cxviij. c.
¶ cordis ne obliuiſcaris
tua: et q̄ſi monimētū an̄ oculos tuos: ꝛ
a ¶ meditationes legis. ¶ Sed in lege dn̄i volūtas
eius: et in lege eius meditabit die ac nocte. Pſ. j. a.
b ¶ cordis vel corporis.
vt lex dn̄i ſp ſit in ore tuo. In manu eni
a ¶ diligēter.
forti eduxit te dn̄s de egypto. Cuſtodi n
a ¶ preſcriptū ne te excuſes cui religio preſcripta eſt.
b ¶ a deo. c ¶ donec corruptibile hoc induet incor
ruptionē ꝛ p̄uenias ad angeloꝝ ſocietatē.
es huiuſcemōi cultū ſtatuto tp̄e a dieb⁹
a ¶ exponit quō ſacrificet p̄mogenita.
i dies. Cūq; itroduxerit te dn̄s i terrā o
a ¶ quorū meritis introduceris.
chananei: ſicut iurauit tibi ꝛ patrib⁹ tu-
a ¶ gratis. b ¶ ad hominē.
is: ꝛ dederit eā tibi: ſepabis oē qd̄ apit p
vuluā dn̄o: ꝛ qd̄ p̄mitiuū eſt i pecorib⁹ q

tur hic nō eſt niſi ad fortiter impri-
mēdū memorie: qn̄ enī q̄s vult ali-
cui⁹ rei recordari ꝓ ſigno recorda-
tionis ligat in manu ſua filū: vl' po
nit an̄ oclos aliq̄d ī ſignū recorda-
tionis: ꝛ hoc mō loquit hic ſcriptu
ra. n ¶ Cuſtodies huiuſce. ꝛc̄
. i. ab āno in annū. Poſtq̄ʒ dictū ē
de agno paſchali q̄ʒtū ptinet ad pri
mū ſenſum q̄ hiſtoricus eſt. hic ad-
uertendū breuiter de eo inq̄ʒtū fuit
figura xp̄i paſſi ſm ꝙ dicit Apl's. j.
Cor. v. b. Paſcha nr̄m īmolatus
eſt chriſt⁹. Sanguis ꝓo agni linit⁹
ſup vtrūq; poſtē eſt memoria paſſi
onis xp̄i: corde p fidē: ꝛ ore p cōfeſ-
ſionē: ſm ꝙ dr ad Rom. x. b. Cor-
de credit ad iuſticiā / ore aūt fit con
feſſio ad ſalutē. Et in ſupliminari:
q̄ʒtū ad ſpeʒ celeſtiū: ꝛ hic ſanguis
ſic poſitus liberat ab exterminato-
re: qꝛ paſſio xp̄i p̄dicto mō credita
liberat a demonis ptāte. Comeſtio
aūt carniū agni: ſignificat ſumptio
nē euchariſtie ſacri. Aſſatio ī igne
ſignificat ꝙ xp̄s paſſus eſt maxima
charitate. Nec ad eſum hui⁹ ſacri
debʒ q̄s accedere cū ꝯſciētia morta
lis pctī qd̄ excludit charitatē. Pa-
nes açymi cū q̄b⁹ comedebat: ſigni
ficāt purā cōuerſationē fideliū ſm
illud. j. Cor. v. c. Itaq; epulemur:
nō in fermēto malitie ꝛ neq̄tie: ſed
in açymis ſinceritatis ꝛ veritatis.
Succ⁹ herbaꝝ agreſtiū: ſignificat
pn̄iaʒ fideliū: q̄ neceſſaria eſt ſumē
tibus corp⁹ chriſti. Nec os frange
bat: in ſignuʒ ꝙ crura xp̄i in cruce
nō fuert fracta ſicut exponit iohes
euāgeliſta ca. xix. Accinctio renum
in comedētib⁹: ſignificat caſtitatē: b
ſm ꝙ dicit Greg⁹. Lūbos p̄cingi-
mus cū carnis luxuriā p ꝯtinentiā
coartam⁹. Baculi in manib⁹: ſigni
ficāt fidē crucis / q̄ debet eſſe nō tm̄
in ore ſʒ etiā in ope / qd̄ p manus ſi
gnificat. Calciamenta in pedib⁹ q̄
ſunt de pellibus mortuoꝝ aīaliū ſi
gnificāt exēpla ſctōꝝ patrū imitan-
da: q̄ in fide chriſti paſſi mortui ſūt.
Debebat aūt agnus in vna domo
comedi: p qd̄ deſignat vnitas eccle
ſie in q̄ debet eucharistia aſſumi et
nō in conuenticulis hereticorum.
o ¶ Cūq; itroduxerit ꝛc̄. Hic
explicat moyſes mandatū de ſctifi-
catione p̄mogenitorum. p ¶ Se
parabis omne qd̄ aperit vul
uam domio: Id eſt quod primo
naſcit ſeparabis ab alijs tanq̄ʒ do-
mino obligatū ad īmolandū ſibi.
q ¶ Et qd̄ primitiuū eſt in pe
cori. tuis. hoc additur ad reſtrin
gendum illud qd̄ erat generaliter
dictum de primogenitis: quia nō
eſt intelligendum niſi de animali-
bus mundis: ꝛ que ſunt maſculini
ſexus / ideo ſubdit: Quicquid ha-
bueris maſculini ſexus ꝛc̄.
Primogenitū D
iurauerat: Gen̄. vl. d. Per ter
tiū. ſ. colūnā populū deducentē in-
telligit chriſt⁹ qui per exempla pa-
tientie in humanitate ſua oſtēſa fi-
delibus ad terrā viuentiū ꝓficiſcē-
tibus refrigerat eſtū tribulatōis / ꝛ
ſue deitatis luce depellit tenebras
noctis ignorātie atq; culpe.

a ¶ Pꝛimogenitū ꝛc. Greg. Aſin⁹
immūdiciam/ouis innocētiā ſignificat.
Aſini ḡ pͥmogenitū oue mutare eſt im/
mūde vite pͥmoꝛdia innocētie ſimplici/
tate cōuertere: vt poſtq̄ꝫ pctoꝛ illa egit/
q̄ vt imūda dn̄s reſpuit: ea iā agēdo ꝓ/
ferat/ q̄ dei ſacrificio īponat. Oēs enī
in pctō nati ſum⁹: ꝛ ex carniſ delectatio
ne ꝯcepti/culpā oꝛiginalē nobis ꝯtraxi
mus. Qñ etiā volūtate nr̄a pctīs īplica
mur. Sꝫ ꝛ q̄ poſt maliciā carnis ad īno
centiā ꝯuertit̄ coꝛdis: pͥmogenitū aſini
mutat oue maliciā. ſ. pꝛioꝛis vite. Qui
enī q̄lis pꝛius fuit deſinit eſſe: ꝛ appꝛe
henſa carnis mūdicia innocentiā cuſto
dit: in oblationē dei pꝛimogenitū aſini
oue mutauit. b ¶ Et quaſi appen/
ſum. Hoc male intelligentes iu dei pi
ctacia vel philateria capitibus circūli/
gabant: in q̄bus. x. v̄ba ſcripta añ ocu
los habebant. c ¶ Igit̄ cū emiſiſ/
ſet ꝛc. Greg⁹. Moꝛa. Sepe conuerſi
in ip̄o auditu ſue cōuerſionis tranquil/
litatē carnis: dona ꝓphetie: p̄dicamēta
doctrine: ſignoꝝ miracula vel grām cu
rationū accipiūt. Poſtea duris tēptati
onum ꝓbationibus fatigant̄: a quibus
liberos ſe eſſe credebāt: qꝛ ſi in pꝛinci/
pio tēptationū amaritudo pulſaret: fa/
cile ad vitia redirent: a q̄bus nō longe
receſſerunt. De egypto ergo exeuntib⁹
e vicino bella ſubtrahunt̄: qꝛ relinquē/
tibus ſeculū quedā pꝛius tranquillitas
oñdit̄: ne in ip̄a teneritudine ꝛ inchoa
tiōe turbati/ad hoc qđ reliquerāt rede/
ant. Pꝛius ergo ſuauitatē ſecuritatis
ſentiūt/pꝛius pacis q̄ete nutriūt̄. Poſt
cognitā v̄o dulcedinē tanto tolerabili⁹
tēptationū certamina ſuſtinent/ quan/
to in deo altius cognouerūt q̄ ament.
B d ¶ Non eos duxit ꝛc. Aug⁹. Hic
oñdit̄ oīa fieri debere que cōſilio recte
fieri pñt ad euitāda ea q̄ aduerſa ſunt:
etiā cum deus apertiſſime adiutoꝛ eſt.
e ¶ Et armati aſcēderunt ꝛc. Hie
ro. Aquila q̄ nō ꝯtētioſus vt putāt: ſed
ſtudioſus v̄bū interp̄tat̄ ad v̄bū. Ubi
Lxx. poſuerūt: q̄nta aūt generatōe aſcē
derūt filij iſrl' de terra egypti: trāſtulit:
Et armati aſcenderunt filij iſrl' de terra
egypti: lꝫ ꝓ eo ꝙ nos armati diximus:
ſcḋm greci ſermonis ambiguitatē inſtru
cti vel muniti ꝓter ſuppellectilē q̄ egy/
ptios expoliauerūt poſſit intelligi. Sꝫ
vbi. Lxx. q̄nta generatiōe poſuerunt q̄
hebꝛeoꝝ libꝛos diligent̄ inſpexerūt: nō
q̄nta/ſed q̄nq̄ꝫ ſcriptū aſſerūt: vt ſit ſen
ſus: q̄nq̄ꝫ aūt aſcēderūt filij iſrl' de terra
egypti. qđ qꝛ minus videbat̄ intelligi
Aquila adiūcta gn̄atio eſt. Aq̄la v̄o et in cete/
ris ꝛ in h̄ p̄cipue loco ꝓpꝛie trāſtuliſſe
dꝛ/ ſicut ſynagogaꝝ ꝯſonant vniūſa ſb̄ſel
lia. ¶ Aug. Quinta aūt ꝓgenie. a. f.
i. d. ꝛc. Utrū ꝓgeniē ī cētū annis vult
cōputare: ꝛ iō q̄nta ꝓgenie: qꝛ poſt qua
dringētos. xxx. ānos egreſſus: an ꝑ ho/
minū generatōes hoc poti⁹ intelligēdū
eſt ab ipſo Jacob q̄ intrauit in egyptuꝫ
vſq̄ꝫ ad moyſen/q̄ cū pplo egreſſus eſt.
Jacob enī pͥmus. Scḋs leui. Tertius
caath. Quart⁹ amrā. Quint⁹ moyſes
inuenit̄. Has aūt dicit ꝓgenies latin⁹
interpꝛes: q̄s geneſeas vocāt greci: q̄
in euāgelio gn̄atōes appellāt̄: ꝛ nume
rant̄ ꝑ ſucceſſiōes hoīꝫ/nō ꝑ numeꝝ an
noꝝ. Alij aūt nō a iacob ꝑ leui vſq̄ꝫ ad
moyſen: ſed ꝑ tribū iude numerāt q̄ re/
galis fuit: ita vt a phares filio iude qui
cum iuda

a ¶ virilis ꝛ ꝑfecti opis. b ¶ nō femini/
ni: quem diligit pharao ꝛ nutrit.
tuis: quicquid habueris ma/
a ¶ non tibi: feminea enī ꝛ mollia depu/
tanda ſunt nobis: non deo.
ſculini ſexus/ conſecrabis dn̄o
a ¶ pꝛimoꝛdia immunde vite.
a mino. Pꝛimogenitum aſini a
a ¶ innocentia ſequētis vite. b ¶ pꝛecio
emēdate vite. ¶ id eſt ſi ita infirmus es
vt ad verā innocentiā nō poſſis perueni
re: confitere ſaltē et damna pctm̄ tuū.
mutabis oue: quod ſi nō redē
meris/interficies. Oīe aūt pͥ b
mogenitū hoīs de filijs tuis p̄
a ¶ Scḋm illḋ Deu. xxxij. a. Interroga
pr̄es tuos ꝛ dicēt tibi ꝛc. Et ſpūaliū ꝛ car
naliū patrū eſt legem ſcire ꝛ fidē docere.
cio redimes. Cūq̄ꝫ īterrogaue/
a ¶ in futuro conſueta locutio.
rit te fili⁹ tu⁹ cras/ dicēs: Quid
eſt hoc: Rn̄debis ei: In manu
foꝛti eduxit dn̄s nos de terra
egypti/ de domo ſeruitutis. Nā
¶ ſponte vel a dn̄o.
cum induratus eſſet pharao ꝛ
nollet nos dimittere: occidit
dn̄s oīe pꝛimogenitū in terra
a ¶ vt ſupꝛa. b ¶ qui doctus putat̄.
egypti: a pͥmogenito hoīs vſq̄ꝫ
a ¶ ſtultoꝛum.
ad pꝛimogenitum iumentoꝝ
a ¶ memoꝛ beneficij. ¶ vel īmolabo.
b ¶ pꝛimoꝛdia boni operis ꝛ cogitatōis.
Idcirco immolo dn̄o oīe qđ c
aperit vuluā maſculini ſex⁹: et
a ¶ operum vel cogitationum.
omnia pꝛimogenita filioꝝ me/
a ¶ coꝛrigendo vel in melius
mutando. b ¶ operatione. c ¶ vel enī.
oꝛum redimo. Erit igitur quaſi
a ¶ Memoꝛia bn̄ficij.
b ſi ſignum in manu tua/ ꝛ quaſi
¶ Memoꝛiam eternam
appēſum q̄d/ob recoꝛdationē
¶ coꝛdis quib⁹ vidētur miracula legis.
inter oculos tuos: eo ꝙ in ma/
nu foꝛti eduxerit nos dn̄s de
c egypto. Igitur cum emiſiſſet d
a ¶ adhuc rudes inchoantes. b ¶ ad ter
ram pꝛomiſſionis.
d pharao populum: non eos du e
xit domin⁹ per viam terre phili
ſtijm que vicina eſt/ reputans
a ¶ egreſſum de egypto.
ne foꝛte peniteret eum ſi vidiſ/ f g
a ¶ vitioꝛum demonum.
ſet aduerſum ſe bella cōſurge/
a ¶ Seculum qđ adhuc vicinū ꝛ ꝓpe.
re/ et reuerteretur in egyptum: h
a ¶ quaſi ſuauitate ſecuritatis fouens.
ſed circūduxit per viam deſer/ i
a ¶ baptiſmū ſanguīe chꝛiſti ꝯſecratū cui
vicina eſt via deſerti que eſt chꝛiſtus.
ti: que eſt iuxta mare rubꝛum. k
a ¶ virtutibus. b ¶ de valle egypti.
e Et armati aſcenderunt filij iſrl' l

a ¶ Pꝛimogenitū aſini ꝛc. De C
pꝛimogenitis aīaliū īmūdoꝝ q̄ lꝫ īmola
ri nō poſſent: tm̄ erāt deo obligata: inter
q̄ etiā cōtinet̄ pͥmogenitū aſini: de q̄ dꝛ
Nu. xviij. c. ꝙ debet redimi. v. ſiclis ar
genti. q̄re hic ḡ p̄ ceteris dicit̄ hic redi/ Queſtio
mi oue īmolāda loco ip̄ius: Ad h̄ rñdet
Ra. Sa. ꝙ aſini fuerūt in magno adiu Aſini
toꝛio filijs iſrl' exeūtib⁹ de egypto/ poꝛtā
do mulieres ꝛ ꝑuulos ꝛ alia onera: ꝛ iō
q̄ꝫtū ad aliq̄d pͥmogenitū aſini fuit poſi/
tū cū aīalib⁹ mūdis nō ꝙ īmolaret̄ dn̄o/
ſed ꝙ loco ip̄i⁹ offerret̄ ouis īmolanda.
b ¶ Oīe aūt pꝛi. ꝛc. Scilicꝫ q̄nq̄ꝫ ſi/
clis: vt h̄r Nume. iij. ſed qñ numeraba
tur ppl's quilibet dabat dimidiū ſiclū: vt
h̄r. ī. xxx. ca. ſequit̄: c ¶ Idcirco imo/
lo dn̄o ꝛc. Ex q̄ videt̄ verū qđ p̄dictū
eſt. ſ. ꝙ ſctīficatio pꝛimogenitoꝝ aīaliū
intelligit̄ tm̄ de aīalibus mūdis q̄ ſunt
īmolaticia. hoc tm̄ eſt intelligendū ſi acci
piat̄ ſctīficatio ꝓpꝛie: q̄ eſt applicatio ali
cuius rei ad cultū diuinū. ſi aūt accipiat̄
large ꝓut ſe extēdit ad ſuſtentationē mi
niſtroꝝ cult⁹ diuini/ ſicut decime vel hm̄oī.
ſic etiā pꝛimogenita aīaliū īmundoꝝ ſctī
ficabant̄ dn̄o inquātū redimebāt̄: vt h̄r
Nume. xviij. b. Et p̄ciū erat ſacerdotū:
excepto pꝛimogenito canis q̄ nō redime
bat̄ vt dicit̄ cōiter/ ſed interficiebatur.
d ¶ Igit̄ cū emiſiſſet. Poſtq̄ꝫ deſcri Diuiſio
ptus eſt egreſſus filioꝝ iſrl' de egypto:
hic ꝯſeq̄nt̄ deſcribit̄ eoꝝ ꝓgreſſus. Cir
ca qđ pͥmo oñdit̄ modus ꝓcedēdi. ſcḋo
remotio impedimenti ca. xiiij. tertio ꝯti
nuatio itineris incepti. xv. ca. ibi: Tulit
aūt moyſes. Modus aūt ꝓcedendi de
ſcribit̄ q̄ꝫtū ad tria: pͥmo q̄ꝫtū ad viā/ cū
dicit̄: e ¶ Non eos duxit dn̄s ꝛc.
Scilicet terre egypti: ꝛ iō facilis ad re/
uertendū: cuius cauſa ſubdit̄: f ¶ Ne
foꝛte peniteret eū. i. pplm. g ¶ Si
vidiſſet ad ſe ꝛc. A philiſteis qui erāt
multi ꝛ foꝛtes bellatoꝛes. vñ Joſue ꝛ fi D
lij iſrael non potuerunt eos debellare.
h ¶ Et reuerteret̄ in egyptum. Ti
moꝛe ducti ꝛ ꝓpter facilitatē reuertēdi.
i ¶ Sed circūduxit ꝑ viā deſerti.
Que lōga eſt ꝛ difficilis ad reuertēdū:
ꝛ tm̄ nihilominus filij iſrl' territi v̄bis ex
ploꝛatoꝝ dixerūt: Cōſtituam⁹ nobis du
cē et reuertamur in egyptū: vt h̄r Nu.
xiiij. a. Et multo foꝛtius h̄ feciſſent terri
ti a philiſteis: ſed cōtra h̄ videt̄: qꝛ dn̄s
poterat eos ſolo nutu defendere ꝛ phili
ſteos delere/ ſicut factū eſt de egyptijs.
Dicēdū ꝙ philiſtei nōdū demeruerāt ita
puniri ſicut egyptij: nec de t̄ra ſua expelli
ſicut chananei. ꝛ iō noluit dn̄s ꝙ irēt ꝑ viā
terre philiſtijm: qꝛ ſic habuiſſent bellū ꝯ
eos pͥmo/ q̄s dn̄s delere nolebat adhuc.
k ¶ Iuxta m. r. Nō ꝙ aq̄ ſint rubee d̄ Rubꝛū
natura ſua/ ſꝫ qꝛ t̄ra ī ripa eſt rubea ꝛ cō mare
miſcet̄ aq̄: ꝛ ſic videt̄ aq̄ rubea maxime
ꝓpe littus. Dicit̄ aūt in hebꝛeo: Mare
ſuph. i. iūceū vel cānoſum: qꝛ abūdabāt
in littoꝛe maris iūci vel cāne. Scḋo deſcri
bit̄ mod⁹ ꝓcedēdi q̄ꝫtū ad filios iſrl'/ cuꝫ
dicit̄: l ¶ Et armati a. Sed q̄rit̄ vñ Queſtio
habuerūt arma: qꝛ cū eēnt opp̄ſſi ſuitu/ an filij iſrl'
te ne mlt̄iplicarēt ꝛ rebellarēt egyptijs fuerint ar/
vt. ſ. dictū eſt. j. ca. nō eſt veriſile ꝙ egy mati
ptij ꝑmitterēt eos arma h̄re. Dicēdū ꝙ
habuerūt ꝑ accōmodatōeꝫ ab egyptijs.
ſicut enī ꝑmpte ꝛ liberalit̄ accōmodauerūt
eis vaſa aurea ꝛ argētea: ita accōmada/
uerūt etiā arma ad defēdēdū p̄cioſa q̄ eis
accōmodauerāt a p̄donib⁹ ſi occurrerēt.

Tertio de/

E. F. eū iuda prē ſuo ingreſſus eſt in egyptū vſq ad ſalmon qui in ipſa tribu iuda dux in terrā ꝓmiſſionis intrauit: ſint q̄nq ge/nerationes. Phares enī genuit eſrom. Eſrom aūt genuit arā. Aram genuit aminadab. Aminadab autem genuit naaſon. Naaſon genuit ſalmon. a ¶ Dn̄s aūt p̄ce. Orige. Cum a
† te tertie diei myſteriuȝ fuerit receptū:
Ioſ. 24. g incipiet te deducere deus ꝛ viā ſalutis
Moralit oſtendere. ¶ Greg⁹. In igne terror. In nube viſionis lene blandimentū. Dies vita iuſti. Nox pctōris. Unde Eph. v. b. Fuiſtis aliq̄n tenebre: nunc aūt lux in dn̄o ꝛc̄. In die per nubē co/lumna mōſtrata eſt: ꝛ in nocte p ignē: q: oīpotens deus ꝛ blandus iuſtis / et terribilis apparebit impijs. Nos ad iudiciū veniēs: per lenitatis manſue/tudinē mulcet: illos p iuſticie diſtricti/
Allegori. onē terret. Aliter colūna nubis in he remo pplm p̄ibat et ſplēdore ignis nō in die ſed in nocte radiabat: q: chriſt⁹ cōuerſatiōis ſue exemplo ducatū ſeq̄n
† Nu. 4. c. tibus p̄ſtans / de iuſticia ſua ꝯfidētib⁹
1. Cor. 1. a nulla luce claruit. peccatoꝝ vero tene/
Ps. 104. d bras agnoſcētibus igne ſui amoris in/fulſit. Chriſtus nubes ꝛ colūna: q: re/ctus ꝛ firmus ꝛ fulciēs infirmitatē noſtrā: q: nocte lucens per diē nō lucēs:
Ioh. 9. g. vt qui nō vidēt videāt: ꝛ qui vident ce ci fiāt. chriſti quoq ſacramentū tanq̄ in die manifeſtū eſt in carne velut ī nu be. In iudicio vo tanq̄ in terrore nocturno: quia tunc erit magna tribula/
Mat. 9. b tio: tanq̄ ignis lucebit iuſtis et arde/bit iniuſtis.

de terra egypti. † Tulit q̄q moy/ a ſes ōſſa ioſeph ſecū / eo q adiuraſ b ſet filios iſrl̄ dicēs † Uiſitabit vos de⁹ / efferte oſſa mea hic vobiſcū. Profectiq ḋ ſocchoth: caſtrame c tati ſunt ī ēthan: ī extrēmis finib⁹ a ſolitudinis. † Dn̄s aūt p̄cēdebat d eos ad oñdēdā viā / p diēm ī colū e na nub: ꝛ p nōctē ī colūnā ignis: f vt dux eſſet itineris vtroq tpe. † Nūnq̄ defuit colūna nubis per diē: neq colūna ignis per noctē coram populo.

a ¶ de q̄bus dicit ieſus filius ſirach q poſt mortē ꝓphauerūt q: ſ. ioſeph: qḋ poſt mortē ſuā futuꝝ erat filijs iſrl̄ ꝓphauit: Eccl. xlix. d
a ¶ Signa eis. b ¶ in ꝯfinio egypti ꝛ deſerti vbi ſolitudo poſt finitā egyptū incipit.
a ¶ deus ꝛ ꝓtector.
a ¶ celeſtis patrie. b ¶ vitā iuſtoꝝ. c ¶ lenis blandimenti.
a ¶ vitā peccatoꝝ. b ¶ q: terribilis iniuſt̄.
a ¶ tradunt hebrei q per q̄draginta annos colūna nubis in die ꝓtecti ſunt: ne calore ſolis vrerent̄. b ¶ obſcuritas veter̄ teſtamēti.
lux euangelij.

Nico. de lyra

✱ Tertio deſcribit̄ modūs ꝓcedēdi q̄tuȝ ad id qḋ ſpecialiter portabāt / cū dicit̄: a ¶ Tulit quoq moy. oſſa ioſeph / q in egypto remanſerāt ex cauſis ſupradictis Gen̄. vlti. b ¶ Eo q adiuraſſet filios iſrl̄. Licȝ enim moyſes ꝛ alij ſibi cōtemporanei adhuc nōdū eſſent nati: tñ in iuramē/to patrū ſuoꝝ fuerūt obligati. Dicūt aūt hic aliq̄ q Nilus pl⁹ ſolito inunda.

ſolito inundauerat: ꝛ ſic locū vbi erāt oſſa ioſeph operuerat: ſed moyſes vt inueniret locū ſcripſit nomē dn̄i tetragrāmatō in lamina aurea: ꝛ illa ꝓceſſit ſup aquas quouſq ſtetit ſup ſe pulchꝝ ioſeph. Alij aūt dicūt q ouiſ natādo ꝛ loq̄ndo miraculoſe oñdit ei locū: ꝓpt̄ qḋ vocata ē ouis ioſeph: ſm q d: Ps. lxxix. a. Qui deduc̄ velut ouē ioſeph. Sȝ iſta videt̄ ficticia: Tū q: nec gloſe hebraice nec ioſeph⁹ talia dicūt: licȝ imponat̄ eis ab illis qui libros eoꝝ non viderūt: Tum q: vna de cauſis quare oſſa ioſeph remāſerūt in egypto fuit vt per eius ſepulchrū memoria beneficiorū eius apud egyptios diutius rema/neret: ꝛ ſic pplus iſrael mitius tracta/retur: vt. ſ̄. dictū fuit Gen̄. vlt̄. et ideo nō eſt veriſil̄e q oſſa ioſeph eſſent re/poſita in pratis vel campis vbi aq̄ poſſet inundare: ſed in loco valde ſolenni ꝛ celebri vbi aqua nō poſſet inundare: maxime cū tpe ſue mortis eſſet potētiſſimus ꝛ a rege egypti ꝛ pplo dilectiſſimus / nec id qḋ aſſumit̄ de Ps. lxxix. valet ꝓ eis: q: li ioſeph nō eſt genitiui caſus vt determinet li ouē: ſed eſt accuſatiui caſus. c ¶ Caſtrametati ꝛc̄. .i. in ꝯfinio terre habitabilis vl̄ fructifere egypti ꝛ deſ̄ti. Quarto deſcribit̄ modus ꝓcedendi q̄tum ad itineris directionē / cū dicit̄: d ¶ Dn̄s aūt p̄cede. eos. ſ. p angelū qui p̄cedebāt exercitū hebreoꝝ vt habet̄ ſe. ca. e ¶ Per diē ī co. ꝛc̄. q̄ nō ſolū oñdebat viā: ſȝ etiā ꝓtegebat eoſ ab ardore ſolis: cui⁹ calor eſt multū intēꝑatus in terra illa. f ¶ Et p noctē ꝛc̄. Dicūt aliqui q eadē fuit colūna q̄ obūbrabat p diē et il/luminabat per noctē. vocat̄ tamē du/plici nomine propter duplex officium. Hebrei autē dicūt q fuit duplex: vna per diem que in veſpero recedebat peracto officio: ꝛ tunc co/lumna ignis ſubintrabat. quid autē verius ſit nō bene appa/ret de textu: certū eſt tamē q vtroq modo potuit eſſe: quia totum illud fiebat diuino miraculo.

G. Ossa ioseph inuen
† 13. hebr
Bei
Col ign

Additio

E. ¶ In ca. xiij. vbi dicit̄ in poſtilla: Circa primū conſiderādū q ſanctificatio ꝓprie accepta.

Sctificatio ¶ Additio. j. Sanctificatio neq ꝓprie neq large videt̄ accipi ꝓ redēptione alicuius ſctīficati ſeu deo obligati: ꝓut vi/det̄ velle poſtil. īmo redēptio excludit ſanctitatē a re ſanctifi/cata que p̄cio redimit̄: per qḋ res deo al̄s ſanctificata reddit̄ ꝓphana: vt ptȝ eo. ca. de redēptione p̄mogenitoꝝ hoīs: ꝛ de mutatione p̄mogeniti aſini in ouē: ꝛ forte in hoc loco vitium ſcriptoris interuenit in poſtilla. q: vbi dicit̄: Alio mō accipit̄ ſanctificatio magis large pro redēptione eius qḋ eſt dn̄o ob/ligatū debuiſſȝ dicere: q alio mō accipit̄ ſctīficatio magis large ꝓ applicatione ſeu obligatione alicuius ad diuina tali modo q poſſet redimi precio ſicut hic.

¶ In eo. ca. xiij. vbi d: in poſtil. Poſtq̄ dictū eſt de agno paſchali q̄tū ꝑtinet ad p̄mū ſenſum q̄ hiſtoricus eſt ꝛc̄.

¶ Additio. ij. Circa ſenſum ſpūalē hui⁹ p̄cepti. ſ. de agno paſchali multa notabilia tradunt̄ a doctorib⁹ p̄ter illa q̄ hic in poſtilla tradunt̄: ſed illa ꝓ magna ꝑte tradunt̄ in glo. cōi: iō
Rō ſacrifi/ciorū vete. teſtam̄. hic p̄termittunt̄. Unū tñ videt̄ notādū q inter cetera ve. le. ſacrificia hoc ſacrificiū videt̄ p̄cipuū. Ad qḋ ſciendū q ꝓut cōmuniter doctores tradūt triplex eſt rō ſacrificioꝝ ve. le. quaꝝ vna eſt ad deteſtationē idolatrie. Scḋa ē vt ille ppl̄s ſm illi⁹ ſtatus ꝯgruentiā ī dei cultū ordinaret̄. Tertia eſt vt myſteriū chriſti figuraret / ſicut ꝛ cetera eoꝝ geſta: ſm illud. j. Cor. x. c. Oīa in figura ꝯtingebāt illis: ſm aūt qḋlibet p̄dictoꝝ triū ſa/crificiū agni paſchalis videt̄ eē p̄cipuū. Primū ptȝ: nā in h̄ ſacrificio p̄mo celebrato maxime fiebat deteſtatio idolatrie / cuȝ iſraelitici adhuc in captiuitate egyptioꝝ exiſtētes arietē queȝ egyptij colebāt publice īmolabāt qḋ erat maxime abominabile egyptijs: vñ. ſ̄. viij. f. Abominationes enī egyptiorū īmo/labim⁹ deo nr̄o. Scḋm ptȝ: nā ſm ſcm̄ Tho. j. ſcḋe. q. c. ij. ar. v. rn̄dendo ad. q. ſicut p circūciſionē inſtituebat̄ ppl̄s ad colē dum deū ſine qua nullus admittebat̄ ad aliqḋ legaliū: ſic per eſum agni

Additio

b eſum agni paſchalis p̄mo ppl̄s habuit vſum eoꝝ q̄ ad diuinū cultū ꝑtinebāt: ad quē q̄dē eſuȝ null⁹ incircūciſus admittebat̄ vt. ſ̄. xij. ca. Tertiū ptȝ: nā ſm ſctm̄ Tho. iij. ꝑte. q. lxxiij. arti. vl. in cor. q. in ſacr̄o euchariſtie in quo xp̄s ꝯtinet̄ ꝛ memoria paſſiōis ei⁹ p̄cipue recolit̄ / tria cōſiderare poſſum⁹. ſ. illud qḋ eſt ſacr̄m tm̄. ſ. panis ꝛ vinū: ꝛ ī hoc potiſſima figura fuit melchiſedech oblatio q̄ obtulit panē ꝛ vinū. Scḋm illḋ qḋ ē res ꝛ ſacr̄m: cui⁹ figure fuerūt oīa ſacrificia. ve. le. ꝛ p̄cipue feſtuȝ expiatiōis qḋ erat ſolēniſſimū. Tertiū eſt effect⁹ hui⁹ ſacri cuius p̄cipua figura fuit māna inq̄tū habebat in ſe oīs ſaporis ſuauitatē: vt h̄r Sap. xvj. c. Sic ꝛ gr̄a hui⁹ ſacri q̄tū ad oīa reficit mētē. agn⁹ aūt paſchalis q̄tū ad hec tria figurabat hoc ſacr̄m. q̄tū enī ad p̄mū: q: mādūcabat̄ cū panib⁹ açymis: vñ Exo. xij. b. Edēt carnes ꝛ açymos panes. q̄tū vo ad ſcḋm: q: īmolabat̄ ab oī multitudine filioꝝ iſrl̄. xiiij. luna qḋ fuit figu/ra paſſiōis xp̄i in. xiiij. luna p̄mi mēſis celebrate q̄ ꝓpt̄ innocētiā d: agn⁹. Qr̄ tū enī ad effectū q: p ſanguinē agni paſchalis ꝓtecti ſunt filij iſrl̄ a deuaſtāte angelo et educti de egyptiaca ſeruitute: ꝛ ſic ponit̄ figura hui⁹ ſacri p̄cipua agn⁹ paſchalis: q: ſm oīa eā rep̄ntat: hec ille. Et notandū q luna. xiiij. hic p̄figurat tā tp̄s paſſiōis xp̄i q̄ tp̄s inſtitutiōis hui⁹ ſacri: lȝ ī effectu fuerint ab inuicē q̄ſi p vnā diē naturalē diſtātia: vt pleni⁹ dn̄o ꝯcedēte tractabit̄ ſup Matth. in q̄dā additiōe vbi agit̄ de cena dn̄i ꝛc̄. Itē notandū q hoc p̄ceptū ſacrificij agni pa/ſchalis eſt p̄mū p̄ceptū moſaice legis. ſ. in ordine p̄ceptoꝝ po/pulo iſraelitico a deo p moyſen iniunctoꝝ. Silr̄ ꝛ p̄mū ſacrificiū a toto pplo iſraelitico celebratū: vñ q: ſm Phm. in. x. metaphyſ. Primū in quolibet genere eſt mēſura oīm q̄ ſub illo genere cadūt: iō illud ſacrificiū videt̄ eſſe q̄ſi q̄dā mēſura aliorū ſpecialr̄ ſub rōne figuratiua: nā ſicut ad albū p acceſſū ꝛ receſſum ceteri colores mēſurant̄: vt dicit Phs vbi. ſ̄. Sic cetera ſacrificia p acceſſum ꝛ receſſum ad iſtud q̄tū ad p̄figura/tionē myſterij chriſti mēſurant̄: vt ptȝ ex iā dictis. Itē notandum q ſicut

A dum ꝙ ſicut iſtud ſacrificiū fuit ṗmū a ppl'o ī illo ſtatu celebratū ⁊ a deo acceptū: ſic etiā fuit vltimū ſacrificiū in illo ſtatu celebratū ⁊ deo acceptū. ⁊ hoc. ſ. p chriſtū in cena: in qua q̇dē cena figurā ⁊ figuratū ſimul chriſt⁹ celebrabat dans terminū figuris ⁊ incipiēs vera myſteria: qđ erat q̇d deſideratiſſimū ad hūanā ſalutē: ⁊ iō Luc. xxij. b. dixit: Deſiderio deſi. h pa. mā. vo. Et notādū ꝙ q² ṗmū ⁊ vltimū in q̄libet re hꝫ excellētiā ſingularē. ṗncipiū enī eſt q̄ſi dimidiū toti⁹ vt ptꝫ in ṗmo Eth. vltimū aūt hꝫ rōnē finis: ⁊ p ꝯñs optimi: iō ſm hāc ꝯſideratōeꝫ hoc ſacrificiū int̄ cetera excellētiā obtinet ſingularē. C

Glo. ordi

Locut⁹ eſt aūt C. XIIII
a ¶ Phiairoth q̄ eſt iter mag. ⁊c. Orige. Videam⁹ q̄ via ṗcipit eligēda de othon inq̄t cōuerſi iter facite īter epāleū et magdalū qđ eſt ꝯtra beelſephō ⁊c. Epāleū aſcēſio tortuoſa. Magdalū turris: Beelſephon aſcēſio ſpecule: vl' habēs ſpeculā interṗtat̄. Credebas forſitā ꝙ oſtēderet de⁹ planū iter ⁊ molle: ſꝫ aſcēſio eſt ⁊ tortuoſa. Nō enī ꝓcliue iter eſt q̄ tendit ad ꝟtutes / ſꝫ aſcēdit anguſte et difficulter: vñ Math. vij. b. Arta eſt enī et anguſta via q̄ ducit ad vitā. Eſt ergo iter quo incedit aſcēſio tortuoſa: ⁊ aſcēſio ſpecule vl' hñs ſpeculā. Aſcēſio ad actus ꝑtinet: Specula ad fidē. Oſtēdit g̊ q² ⁊ in actib⁹ ⁊ in fide mlta eſt difficultas / mult⁹ labor: multe eniꝫ tēptatiōes nob̄ occurrūt: multa offendicula volētib⁹ agere q̄ dei ſunt. Dein de ī fide multa inuenies tortuoſa: plurimas q̄ſtiōes / obiectiōes hereticorū: ꝯdictiones infideliū: hoc g̊ iter agēdū eſt ſeq̄ntib⁹ dñm. Sꝫ et turris eſt in h itinere: de q̄ dr̄ Luc. xiiij. f. Quis vr̄m volēs turrim edificare nō ṗus ſedens cōputat ſumpt⁹ ſi hꝫ vñ ꝑficiat: Iſta ē g̊ turris ex his ardua ⁊ excelſa ꝟtutib⁹. Nōſ vidēſ pharao dic̄: Errāt iſti: Apō pharaonē qui deū ſequit̄ errare dr̄: q² iter ſapiē tortuoſū multas habēs difficultates et amfract⁹. Si ꝯfitear̄ vnū patrē inuiſibilē et vnū vnigenitū eius ieſuꝫ xp̄m: ⁊ vnū ſp̄m ſctm̄: tortuoſū difficile ⁊ inexecrabile videt̄ h infidelib⁹. Si dicis deū maieſtat̄ crucifixū filiuꝫ hoīs eē: q̄ de celo deſcēdit / tortuoſa vident̄ hec ⁊ difficilia q̇ audit (niſi cū fide audiat) dic̄ q² errāt iſti. Sꝫ tu fixus eſto in hac fide: ſciēs q² de⁹ oñdit tibi hāc viā fidei. Qui ait tollētes de othō caſtra collocate int̄ epāleū ⁊ magdalū.
b ¶ Fugiſſet ppl's. Orige. Fugiēs egyptū veniſ ad aſcēſionē oꝑis ⁊ fidei ⁊ ad edificiū turr̄: veniſ ad mare: ⁊ occurrūt tibi fluct⁹ tēptationū. vñ. ij. Timoth. iij. c. Qui enī volūt pie viuere ī xp̄o ꝑſecutionē patiunt̄: q² tēptatio vita nr̄a eſt ſup t̄rā Sꝫ ſi moyſen. i. legē dei ſeq̄r̄ egypti⁹ te īſectat̄. Sꝫ vide q̇d fiet. Leuauit inq̄t angel⁹ dñi q̇ añcedebat caſtra iſrl' ⁊ abijt p⁹ illos. Eleuauit ⁊ colūnā nubiſ a facie eoꝝ: ⁊ ſtetit poſt illos: ⁊ ītrauit int̄ caſtra egyptioꝝ ⁊ iſraelitaꝝ: hec colūna nub̄ ppl'o dei efficit̄ mur⁹: egyptijs īponit tenebras: ñ trāſfert̄ colūna ignis ad egyptios: vt videāt lucē ſꝫ nub: vt ī tenebr̄ maneāt q² dilexer̄t tenebraſ: nō lucē. Et tu g̊ ſi ab egyptijs recedas: ſi ꝺ ptāte ꝺmonū fugias: vide q̄ta tibi ṗparant̄ auxilia: dūmō ī fide fort̄ ꝑmaneaſ: nec egyptiorū eq̄tat⁹ ⁊ q̄drige ꝑterreāt: nec reclames ꝯ dei legē. i. moyſen dicēs tāq̄ ñ eēnt ſepulcra ī egypto ita eduxiſti nos

Ni. d ly.

Locut⁹ ē aūt Ca. XIIII
Hic ꝯñr deſcribit remotio īpedimēti: vbi ſic ꝓceditur: q² ṗmo deſcribit pharaōis inſecutio. ſcđo ppl'i iſrl' trepidatio

---

Locut⁹ ē Ca. XIIII a aūt dñs ad moyſen dicēs: Loq̄re filijs iſrael reuerſi caſtrame b
a ¶ os nobiliū. ¶ locus in deſerto.
a tent̄ e regiōe phiairōth / q̄ eſt int̄
a ¶ Turris Ciuitas in confinio egypti ad quā iudei in captiuitate babylonica tp̄e hieremie confugerūt. b ¶ locus in deſerto.
māgdalū et mare contra beelſephō: In ꝯſpectu eius caſtra ponet̄ ſup mare. Dicturuſq̄ ē pha c
a ¶ Ioſeph⁹ dicit ꝙ ex vna parte mons in trāſgreſſibilis: ex altera mare coartabat.
rao ſup filijs iſrael: Coartati ſūt d in terra: concluſit eos deſertum:
¶ vt ſupra.
Et indurabo cor ei⁹: ac ꝑſequet̄ e
¶ glorioſus apparebo. ¶ demerſo.
vos: ⁊ glorificabor ī pharaōe: ⁊ f in oī exercitu ei⁹: ſciētq̄ egyptij / q² ego ſuꝫ dñs. Fecerūtq̄ ita. Et g
b nūciatū ē regi egyptioꝝ ꝙ fugiſſet ppl's: immutatūq̄ eſt cor pha h raonis ⁊ ſeruoꝝ ei⁹ ſup ppl'o: et dixerūt: Quid voluimus facere vt dimitterem⁹ iſrael ne ſeruiret
¶ ſuperbiā volubilis ſeculi.
nobis: Iunxit ergo currū ⁊ oēm i populū ſuum aſſumpſit ſecum:
a ¶ cōtra fidē ſancte trinitat̄ pugnaturus. b ¶ al's ſexcentos. c ¶ egregios militia.
Tulitq̄ trecētos curr⁹ electos: k ⁊ quicq̇d ī egypto curruū fuit: et
¶ maiores. ¶ militie diaboli.
duces totius exercitus. Indurauitq̄ dñs cor pharaonis regis
a ¶ corꝑaliter vel ſp̄ualiter. ¶ Qui volūt pie viuere in xp̄o ꝑſecutionē patiunt̄ vt retrahant̄. ij. Timoth. iij. c. b ¶ Sanctos.
egypti / ⁊ ꝑſecut⁹ eſt filios iſrael.
a ¶ de egypto. b ¶ inſuperabili potētia.
At illi egreſſi erāt ī manu excelſa. Cūq̄ ꝑſeq̄rent̄ egyptij veſtigia precedentiū: reperūt eos in l m
a ¶ fidei. b ¶ fluctus tēptationū.
caſtris ſuper mare. † Oīs eq̄tat⁹ ⁊ currus pharaonis ⁊ vniuerſus exercitus erāt in phiairoth cōtra
¶ acrius temptādo.
beelſephō. Cūq̄ appropinq̄ſſet n pharao / leuātes filij iſrl' oculos / viderunt egyptios poſt ſe: Et timuerunt valde. Clamauerūtq̄ ad dominū: ⁊ dixerunt ad moyſe o

---

Nico. de lyra

iſrl' trepidatio / ibi: Cunq̄ appropinq̄ſſet. tertio moyſi aſſecuratio / ibi: Et ait moyſes. q̄rto ppl'i ſaluatio / ibi: Tollēſq̄ ſe angel⁹. q̇nto egyptioꝝ ſubmerſio ibi: Iāq̄ aduenerat vigilia. Circa primum dicit̄: b ¶ Reuerſi caſtra. aliquātulū reuerſi ſunt ꝟſus egyptū de p̄cepto dei: vt pharao ⁊ ei⁹ exercit⁹ crederēt eos errare in itinere: maxime q² poſuerūt caſtra in loco valde ꝑiculoſo eis / vt prima facie videbat̄: vt ſic pharao eos forti⁹ inſeq̄ret̄: ⁊ inſequēs ipē cū exercitu ſuo ſb̄mergeret̄: vñ ſb̄dit̄: c ¶ Dicturuſq̄ eſt. miſerat enim exploratores ad ſciēdū q̄liter ꝓcederēt: ⁊ ſic omī die ſciebat ſtatū eoꝝ: et ideo cū audiuit ꝙ poſuerāt caſtra in illo loco dixit: d ¶ Coartati ſunt in ter. Cui⁹ cauſam reddit ioſephus dicēs ꝙ ex vna ꝑte habebāt mare: ⁊ ex alio latere montē magnū ⁊ aſperrimū: ⁊ ſic nō patebat eis fuga niſi ex illa ꝑte p quaꝫ venturus erat pharao cū exercitu ꝯtra eos. e ¶ Et indurabo cor ei⁹. hoc expoſitū eſt. s̄. iiij. ca. f ¶ Et glorificabor in pha. Glia ſm Tulliū eſt lōge lateq̄ patēs p̄coniū. Ex ſubmerſiōe aūt pharaonis in mari rubro ꝟtute diuina preconiū dei diffuſum eſt lōge: q² vſq̄ ad iſta tp̄a: ⁊ late: q² per orbē vniuerſum vbi habet̄ noticia huius facti. Tullius
g ¶ Et nunciatū eſt re. egy. ab exploratorib⁹ ſuis ꝙ fugiſſet ppl's: q² cū viderūt exploratores ꝙ vltra triū dierū viā ꝓcedebāt: cognouerūt ꝙ nō ibāt ſolū ad ſacrificandū: ſed ad totaliter recedendū. h ¶ Immutatūq̄ ē cor pha. ⁊c. q² coegerāt eos exire: vt dictū eſt. s̄. xij. ca. ⁊ mō volebāt eos cogere ad redeundū. i ¶ Iunxit g̊ cur. nō p ſeip̄m ſed p miniſtros. k ¶ Tulitq̄ trecētos cur. Sed q̄rit̄ vñ habuerūt eq̄s cū iumēta eoꝝ mortua fuerūt: vt. s̄. dictū eſt. ix. ca. Dicēdū ꝙ illa mortalitas fuit tm̄ ſup aīalia q̄ erāt in campis: vt ibidē dictū fuit: eq̄ autē fortiores ⁊ p̄cioſiores ī domib⁹ ſuabant̄: multi etiaꝫ de ppl'o pharaonis fecerūt cōfugere ſeruos ſuos ⁊ aīalia in domos ad ſaluandū eos: vt ibidē dicit̄: Queſtio
l ¶ At illi. ſ. filij iſrael. m ¶ Egreſſi erāt in manu excel. i. in ptāte diuīa vt ptꝫ ex p̄dictis. n ¶ Cūq̄ appropinq̄ſſent. Hic ꝯñr deſcribit populi iſrael trepidatio: q² videbāt ſuper ſe venire valde magnā multitudinē ⁊ bñ armatā ⁊ doctā ad preliū: nec patebat eis fuga: vt ptꝫ ex predictis. o ¶ Et dixerūt ad moyſē. timore turbati. † Ioſ. 24. a
* Forſitā nō

Moralit̄. a ¶ Locut⁹ ē aūt do. In hoc ca. agit̄ de pharaonis ⁊ ſui exercitus inſecutiōe poſt pplm iſrl' de ſeruitute emiſſuꝫ: vt ip̄m reduceret ad priſtinā ſeruitutē: p quē ſignificat̄ diabolus cū angelis ſuis: q̇ exeūtes de ſeruitute ſua ī pctīs enormib⁹ trāſeūtes: ad meliorē vitā toto conatu nitit̄ ad priſtinā reducere vtilitatē / īmittēdo eis fortiores tēptatiōes ⁊ ꝯcitādo ꝯtra eos tribulatōes vt talib⁹ fracti: iteꝝ ei⁹ ſe ſubijciāt ſuituti ſic filij iſrl' territi dicebāt moyſi: Moralit̄

E ☞ a ¶ Forſitan nõ ⁊c̃. Orig. Hec fatiſcẽtis in tẽptatione ani
mi ꝟba ſunt: btũs eſt q̃ ſic tẽptationes excipit / vt nulla ei cogi
tatio ambiguitatꝭ obrepat. Petro etiã dicit̃ Matth. xiiij. d.
Modice fidei q̃re dubitaſti. Tẽptatõis ⁊ fragilitatis hec ver
Nota ba ſunt. Alioq̃n falſuꝫ eſt. Melius eſt enĩ in heremo mori q̃ꝫ
egyptijs ſeruire. Qui enĩ in heremo morit̃: hoc ipſo ꝙ ſeꝑat⁹
eſt ab egyptijs. i. rectorib⁹ tenebrarũ:
⁊ a ptãte ſathane habuit aliquẽ ꝓfectũ
etiã ſi ad integrũ nõ potuit peruenire.
Meli⁹ eſt enĩ ꝑfectã vitã querẽti in iti
nere mori q̃ꝫ nec ꝓficiſci. Vñ eoꝝ vide
tur falli opinio: q̃ dũ arduũ ⁊ periculo
ſum iter virtutis exponunt: nec incipi/
endũ iudicant. Melius eſt enim in iti
nere mori q̃ꝫ inter egyptios necari: et
ſalſis atq̃ꝫ amaris fluctibus obrui.
b ¶ Egyptios enĩ quos ⁊c̃. Aug.
Sicut enĩ vidiſtis egyptios hodie nõ
apponetis amplius videre eos in eter
Queſtio nũ tẽpus. Quomõ aũt ſunt accipiẽda
hec verba / cũ viderint poſtea iſraelite
egyptios? an q: iſti qui tunc videbant /
nõ eos vlterius viderunt: q: ⁊ illi mor
tui ſunt qui ſequebant̃: ⁊ iſti oẽs quiſ/
q̃ꝫ die mortis ſue. Poſteri ꝟo eoꝝ vi/
derunt poſteros illoꝝ: An nõ eos vi/
debitis ſicut hodie: intelligendũ eſt nõ
ſic̃ hodie ꝑſequẽtes ⁊ inimicos: vt nul
la ſit q̃ſtio: nec de eterno tꝑe qd̃ hic po
ſuit: q: ⁊ ſi videbũt ſe vtriq̃ꝫ tꝑe reſur/
rectionis / nõ ſic vt hodie. c ¶ Quid
clamas ad me ⁊c̃. Grego. Voces
apud aures dei nõ faciunt ꝟba noſtra /
ſed deſideria. Eternã enĩ vitã ſi ore pe
timus nec corde deſideram⁹ clamãtes
tacem⁹. Si ꝟo corde deſideramus / ore
tacem⁹ / tacẽtes clamam⁹. Vñ in here/
mo cũ ppl's vocibus ꝑſtreperet: ⁊ moy
ſes a ſtrepitu ꝟboꝝ taceret: ſilens au/
dit̃ ⁊ dicit̃ ei: Quid clamas ad me? In
deſiderio enĩ clamor ſecret⁹ nõ ꝑuenit
F ad aures humanas / diuinas replet.
¶ Orige. Nulla vox moyſi audit̃ / et
Quõ ſcĩ dñs dicit: Quid clamaſ ad me? Velim
clamant ſi/ ſcire quomodo ſcĩ clamãt ſine voce ad
ne voce ad deũ. Apl's ad Gal. iiij. a. dicit: Quia
deum dedit deus ſpiritũ filij ſui in cordibus
nr̃is clamãtẽ abba pater. Et addit ip̃e:
ſpũs interpellat ꝓ nobis gemitib⁹ ine
narrabilibus. Et iterum Rom. viij. e.
Qui aũt ſcrutat̃ corda ſcit quid deſide
ret ſpũs. Sic ꝙ poſtulante ſpũſctõ ꝑ ſi
Hiſtori. lentiũ clamor ſctõꝝ audit̃. Iubet̃ moy
ſes ꝟga ꝑcutere mare: vt ingrediente
ppl'o dei cedat: ⁊ aque q̃ timebant̃ de/
xtra leuaq̃ꝫ mur⁹ effecte / nõ ſolũ ꝑniciẽ
neſciãt: ſꝫ etiã munimẽ exhibeãt / ſolidi
tatẽ recipit liquor: ⁊ ſolũ maris areſcit
in puluerẽ. Bonitatẽ creatoris intelli/
ge / ſi volũtate ei⁹ obtẽperes / ſi legẽ ei⁹
ſequaris: elemẽta tibi ꝯtra naturã ſer
uire cõpellit. Audiui a maiorib⁹ tradi/
tũ ꝙ ſingulis tribubus ſingule aquaꝝ
diuiſiones facte ſunt / ⁊ ꝓpria vnicuiq̃ꝫ
via. Idq̃ꝫ oſtẽdit̃ ex eo qd̃ dicit̃: Pſ.
c. xxxv. b. Qui diuiſit mare rubrũ in di
uiſiones ⁊c̃. Et alibi. lxvij. f. Ibi benia
min minor in ſtupore: Principes iuda
duces eoꝝ: p̃ncipes ȥabulõ et p̃ncipes
neptalim. ꝓprius vnicuiq̃ꝫ tribui enu/
merari videt̃ ingreſſus. Apl's baptiſ/
mũ in moyſe cõſummatũ dicit in nube
⁊ in mari / vt ⁊ tu qui baptiȥaris ĩ chri/
ſto in aqua et in ſpũ: ſcias te inſectari
egyptios / ⁊ ad ſeruitiũ reuocare recto
res. ſ. mũdi ⁊ ſpiritales neq̃tias quib⁹
añ ſeruiſti. Sed tu deſcẽdis in aquã: ⁊
euadis incolumis: et nouus aſcendis
peccatorum

¶ verba deſꝑantiũ ⁊ intẽtatiõe laſceſcẽtiũ.
a ſen: Forſitan nõ erãt ſepulchra a
in egypto: ideo tuliſti nos vt mo
reremur in ſolitudĩe. Quid hoc
facere voluiſti: vt educeres nos
¶ poteſtate ſathane.
ex egypto? Nonne iſte eſt ſer/ b
mo quem loquebamur ad te in
egypto: dicẽtes: recede a nobis †
vt ſeruiamus egyptijs? Multo
¶ tẽptatiõis ⁊ fragilitatis ꝟba ſũt: alioq̃n
falſa ſũt. Melius eſt enĩ bonũ incipe ⁊ ſi nõ
poſſis ꝑficere q̃ꝫ a diabolo nõ recedere.
enĩ meli⁹ eſt ſuire eis q̃ꝫ mori ĩ ſo
¶ nõ ꝑueniẽtes ad t̃rã ꝓmiſſiõis. ¶ lex dei.
litudĩe. Et ait moyſes ad ppl'm: c
a ¶ q̃ſi: Nolite timere puſill⁹ grex.
b ¶ in fide viriliter agite. ¶ oc̃lis corꝑis ⁊
Nolite tiere: Stãte ⁊ videte ma d e
mẽtis. a ¶ in tꝑe grẽ. ¶ rectores tenebraꝝ.
b gnalia dñi q̃ factur⁹ ẽ hodie. egy f g
a ¶ q: princeps huius mũdi eijciet̃ foras.
Iob. xij. e.
ptios enĩ q̃s nunc videtis: neq̃q̃ꝫ b
¶ viuos. ſ. mortuos enĩ poſtea viderunt.
vltra videbitꝭ vſq̃ꝫ in ſempit̃nũ:
¶ qui põt ſolus. ¶ contra aereas ptãtes.
Dominus pugnat pro vobis / et i
¶ quieſcetis.
vos tacebitis. Dixitq̃ꝫ dñs ad k
poſtulante ſpũ inenarrabili gemitu.
c moyſen: Quid clamas ad me?
Loq̃re filijs iſrael vt ꝓficiſcant̃:
a ¶ ꝟbũ legis. ¶ hec eſt ꝟga ĩ q̃ fiebãt mi
rabilia q̃ d̃r moyſi ⁊ aarõ: q: ꝑ illã opabant̃.
Tu aũt eleua virgãm tuã: ⁊ extẽ
a ¶ fluctus ꝯdicentiũ. b ¶ legitimis diſpu
tationũ lineis rectũ iter fidei ſequendo.
de manũ tuã ſũp mare / ⁊ diuide
illud: vt ĩgradiant̃ filij iſrael ĩ me
¶ vt ſupra.
dio mari ꝑ ſiccum. Ego autẽ in
¶ non tantum pharaonis.
durabo cor egyptioꝝ vt ꝑſequã
a ¶ glorioſus apparebo. b ¶ ſubmerſo.
tur vos: ⁊ glorificabor in phara
¶ volubili
one: ⁊ in omni exercitu eius / et in
gloria. ¶ ſuperbis. ¶ ſcire coguntur.
curribus ⁊ equitib⁹ illi⁹: Et ſciẽt l
¶ non alius. ¶ non pharao
egyptij q: ego ſum dominũs: cũ
glorificatus fuero ĩ pharaone: et
in curribus atq̃ꝫ in eq̃tibuſ eius.
¶ doctores.
d † Tolleſq̃ꝫ ſe angelus dei q̃ pre/ m
a ¶ docendo ⁊ ꝟbo ⁊ exẽplo. b ¶ eccleſiam
ꝯtra hoſtes munitã. vñ Can. vj. d. Terribi
lis vt caſtrorum acies ordinata.
c ¶ ſe opponendo periculo.
cẽdebat caſtra iſrl' / abijt poſt eos n

pctõꝝ ſordib⁹ ablut⁹: parat⁹ ad cãtãdũ nouũ cãticũ. Egyptij ĩ
ſeq̃ntes mergunt̃ in abyſſum ⁊ ſi rogare vident̃ ieſuꝫ / ne eos
iterꝝ mergat in abyſſũ. ¶ Orig. Aliter ſi egyptũ fugias. i. ig
rãtie tenebras: ſi ſeq̃ris moyſen. i. dei legẽ: occurrat autẽ ma/
re. i. ꝯtradicentiũ fluct⁹: ꝑcute ⁊ tu obluctãtes vndas ꝟga mo
yſi. i. ꝟbo legis ⁊ vigilãtia ſcripturaꝝ / iter tibi diſputãdo ꝑ ad
uerſarios pãde / ⁊ cedẽt vñ victori: mi/
rãtibuſq̃ꝫ ⁊ ſtupore defixis: q̃ añ ꝯdice
bãt / legitimis diſputionũ lineis rectũ
fidei iter ſecabis: ⁊ ĩ tãtũ doctrĩe ꝟbo
ꝓficies: vt auditores tui q̃s in ꝟga le
gis erudiſti / iã ꝯ egyptios velut fluct⁹
maris inſurgãt / nec ſolũ ĩpugnẽt: ſed
⁊ ſuperent ⁊ extinguãt. Extinguit enĩ
egyptiũ q̃ nõ agit opa tenebraꝝ / q̃ nõ
carnaliter / ſed ſpũaliter viuit: q̃ cogita
tiões ſordidas vel corde expellit: vl' oĩ
no nõ recipit: ſm illd̃ Eph. vj. c. Aſſu/
mẽtes ſcutũ fidei: vt poſſitis oĩa mali/
gni ignita iacula extĩguere: h̃ q̃ modo
poſſumus etiã egyptios hodie videre
mortuos et ip̃m pharaonẽ: ſi tãta fide
viuam⁹ / vt de⁹ ꝯterat ſathanã ſub pe/
dib⁹ nr̃is velociter ꝑ Ieſum chriſtum.
d ¶ Tolleſq̃ꝫ ſe. Strab. Angelus q̃
nunci⁹ interꝑtat̃: ſignificat doctores q̃
nobis p̃cepta vite annũciãt / ⁊ cũ nube
. i. ſciẽtia ſcripturaꝝ caſtra iſrl'. i. eccliaꝝ
✻ p̃cedũt q: cum

Nico. de ly.

✻ a ¶ Forſitã nõ ⁊c̃. h̃ dixerũt ironi
ce deſꝑãtes ſe poſſe euadere. b ¶ Nõ
ne iſte. Hoc. n. dixerũt ſibi aliq̃ d̃ ppl'o
vt ſatis videt̃ ex ꝟbis p̃poſitoꝝ filioꝝ
iſrl' dicẽtiũ moyſi ⁊ aarõ. ſ. v. ca. Fete
re feciſtis odorẽ nr̃m: videat de⁹ ⁊ iu/
dicet ⁊c̃. c ¶ Et ait. Hic ꝯñr ponit̃
moyſi aſſecuratio / dicẽtis. d ¶ Noli
te ti. Quia auxiliũ dei qd̃ eſt forti⁹ ad
eſt nobis. e ¶ State. ſecuri: f ¶ Et
videte. i. facta ei⁹ magna ⁊ inaudita.
g ¶ Egyptios. ſ. q̃les nũc videtis. ſ.
viuos. h ¶ Neq̃q̃ꝫ. Sed bñ poſtea
viderũt eos mortuos ſuꝑ lit⁹ marꝭ: vt
h̃r. ĩ. e. ca. i ¶ Dñs pug. Ita ꝙ nec
pugnare nec etiã loq̃ neceſſe erit vob.
k ¶ Dixitq̃ꝫ dñs ⁊c̃. Ex q̃ pꝫ ꝙ lꝫ mo
yſes eſſet aſſecurat⁹ de dei adiutorio:
nõ tñ ceſſabat ab orõne / q: de⁹ adhuc
vult rogari a ſcĩs ad eoꝝ meritũ d̃ his
q̃ vult facere. Or autẽ d̃r h̃: Quid cla.
ad me? nõ eſt ꝓpt̃ h̃ intelligẽdũ ꝙ eius
orõ deo diſpliceret / ſꝫ vt oñderet̃ exau
dita. vñ ſubdit̃: Loq̃re filijs iſrl' vt ꝓfi
ciſcant̃. Seq̃t̃: l ¶ Et ſciẽt. Per ex/
periẽtiã flagelli. m ¶ Tollenſq̃ꝫ ſe.
Hic ꝯſeq̃nt̃ deſcribit̃ ppl'i iſrl' ſaluatio
⁊ p̃mo ab aggreſſu aduerſarioꝝ / cũ d̃r:
n ¶ Abijt poſt. Ita ꝙ angel⁹ poſuit
ſe inter exercitũ egyptioꝝ ⁊ filios iſrl'.
✻ Et erat nu

✳ † ¶ Recede a nobis vt ſerui
am⁹ egyptijs? Multo meli⁹. n. eſt
ſeruire q̃ꝫ mori ĩ ſolitudĩe. Sꝫ ꝯ h̃
ſubdit̃: c ¶ Et ait mo. Per moyſẽ
q̃ interꝑtat̃ extract⁹ de aq̃s: ĩtelligi põt
ĩterior hõ extract⁹ a fluxu carnis q̃ rep̃
mit t̃rorẽ ſenſualitatis ꝯfidẽs de auxi/
lio diuĩe ꝟtutis q̃ ſolet aſſiſtere ĩ caſib⁹
deſꝑatis. iõ ſb̃dit̃: m ¶ Tolleſq̃ꝫ ſe.
Per quẽ ĩtelligit̃ chriſt⁹ q̃ Eſa. ix. b. d̃r
magni ꝯſilij angelus: ſm tranſlationẽ
ſeptuaginta interꝑtũ. Nã ip̃e apponit
ſe diabolo et exercitui ei⁹ ſm qd̃ dicit̃
j. Cor. x. c. Fidelis de⁹ q̃ nõ patiet̃ vos
tẽptari ſupra id qd̃ poteſtis / ſꝫ faciet cũ
tẽptatione ꝓuẽtũ vt poſſitꝭ ſuſtinere.
✳ Et cũ eo

pcedunt: quia cū ſcientia ſcripturaꝝ pſident. Supuenientibus egyptijs retrorſuz abijt: qꝛ tpe pſecutiōis op ponit ſe ꝓ ſubiectis. Nubes ꝟo te nebroſa erat egyptijs: lucida hebre is. a ¶ Tota nocte ꝛc̄. Quia to to tpe hui⁹ vite quā nox ſignificat: ſpūſſancti gr̄a aq̄s baptiſmi fidelib⁹ meabiles facit vt de ſpūali egypto in terrā ꝓmiſſionis trāſeant: hoſtiū ꝟo ſuffocat exercitū. ¶ Iſid. Ma re rubrū: baptiſmū xp̄i ſanguine cō ſecratū ſignificat: hoſtes a tergo ſe quētes cū rege moriunt̄: qꝛ pctā p̄te rita i baptiſmo delent̄ / et diabolus ſuffocat̄: p̄mūt egyptij vſq₃ ad mare ꝛ pctā vſq₃ ad baptiſmū: poſt tranſi tū maris rubri cantat ppl's ſubmer ſis hoſtibus: et fideles de lauacro aſcēdentes extinctis peccatis hym num decantāt dicētes: Cantemus dn̄o: glorioſe enim ꝛc̄.

Nico. de lyra

a ¶ Et erat nubes tene. ex parte egyptioꝝ. b ¶ Et illumi nans noctē / ex parte hebreorū: et hoc faciebat illa columna ſm diuer ſas ſui ptes: ſm illos qui dicūt ꝙ fu it vna tm̄: ſed ſm hebreos q̄ dicūt il lam fuiſſe duplicē: colūna nubis ad ueniēte nocte nō receſſit ſicut cōſue uerat: ſed remāſit adueniēte colūna ignis: ita ꝙ erat ex pte egyptioꝝ: ꝛ columna ignis ex parte hebreorū. c ¶ Abſtulit illud dn̄s flan. vē to vehemēti. nō eſt intelligendū ꝙ ventus ille diuiſerit mare: ſed do min⁹. vētus tm̄ ille fundū maris diſ coopertū aq̄s deſiccauit vt filij iſra el mūdius ꝛ ſuauius incederēt: idō ſubdit̄: d ¶ Et vertit in ſiccū. ſ. maris fundū. e ¶ Diuiſaq₃ eſt aqua: ꝛ igreſ. ſunt filij iſrl̄. Di cunt aliq̄ doctores catholici ꝙ fue runt ibi. xij. diuiſiones: ita ꝙ q̄libet tribus intrauit diuiſionē ſuam: ad ducētes ad hoc illud Ps̄. cxxxv. b. Qui diuiſit mare rubrū in diuiſio nes. Hebrei aūt dicunt ꝙ vna fuit tm̄ diuiſio / qd̄ videt̄ ꝓbabile: ſm il lud qd̄ dicit̄ cōiter ab hebreis ꝛ ca tholicis. ſ. ꝙ filij iſrl̄ formidabāt in trare mare poſt moyſen: ꝛ tūc trib⁹ iuda q̄ erat cōſtantior p̄mo intrauit poſt moyſen: ꝛ alie ꝯſequēter cōſe cute ſunt: et ꝙ trib⁹ iuda ibi meruit regnū. Si aūt q̄libet trib⁹ habuiſſ₃ ſuaz diuiſionē: magis formidaſſent intrare: maxime ille q̄ nō habuerūt moyſen i ſua diuiſione p̄ſentē. Pro babile eſt etiā ꝙ moyſes itraſſet cū tribu leuitica ꝛ nō cum tribu iuda. Ad illud aūt qd̄ opponit̄ de Pſal. pōt dici ꝙ ibi accipit̄ plurale ꝓ ſin gulari. ſ. diuiſiones ꝓ diuiſione: qꝛ i hebreo aliq̄n fit h̄: ſic Geñ. xlvi. c. dicit̄: Filij dan: ꝛ tm̄ habuit vnicuz filiū tm̄ / vt ibidē habet̄. Potuit eti am illa diuiſio dici diuiſiones: Tū propter ſui magnitudinem: Tum ſm diuerſas ſui partes. f ¶ Erat eni aqua q̄ſi mu. i. ſtans ꝛ erecta i altū ad ſiſitudinē muri. g ¶ Per ſeq̄nteſq₃ egyptij / cū eni filij iſrl̄ iam eſſent multū elongati a littore: colūna ignis et nubis q̄ ꝓhibebat egyptios accedere ad hebreos re ceſſit: ꝛ tūc

¶ Sciētia ſcripture q̄ eſt ſuſtentamētū eccleſie.
et cū eo pariter colūna nubis p̄ora di †
mittēs / poſt tergū ſtetit / int̄ caſtra egy
¶ pſecutorū. ¶ Egyptijs.
ptioꝝ ꝛ caſtra iſrl̄. Et erat nubes tēne a
a ¶ hebreis. b ¶ obſcuritatē p̄ſentis vite dum vi demus per ſpeculū in enigmate.
broſa ꝛ illūminās noctē: ita vt ad ſe b
inuicē toto noctis tpe accedere nō va
a ¶ demōſtrādo. ſ. in aq̄s effectū diuine potētie. b ¶ lex dei. c ¶ potentiā corrigendi ꝛ conuincen di perſecutoꝝ ſcʒ contradictionē.
lerēt. Cūq₃ extendiſſet moyſes manū
ſup mare: abſtulit illō dn̄s flāte vēto c
a ¶ .i. ſpiritusſancto mundanā ſapientiā exiccante. b ¶ aduerſitatis vel ignorātie p̄ſentis.
a vehemēti ꝛ vrēnte tota nocte / ꝛ vertit d
in ſiccū. † Diuiſaq₃ eſt aq̄ / ꝛ igreſſi ſūt e
filij iſrl̄ p mediū maris ſicci. Erat eni f
¶ defenſio.
aq̄ q̄ſi mur⁹ ad dexterā eoꝝ ꝛ leuā. per g
ſeq̄nteſq₃ egyptij ingreſſi ſūt poſt eos
a ¶ ſcilʒ. b ¶ diaboli. c ¶ Currus dei ſunt oēs electi de q̄b⁹ dicit̄ Ps̄. lxvij. d. Curr⁹ dei decē mi lib⁹ ꝛc̄. Curr⁹ diaboli oēs reprobi ꝛ ſpūales neq̄tie
ꝛ ōis eq̄tatus pharaōis: currus ei⁹ et
a ¶ demōes. b ¶ luce fidei clareſcēte: ꝛ deo pplm ſuū illuminā te tranſmiſſis tenebris ignorantie.
eq̄tes p mediū mar. Iāq₃ aduenerat b
a ¶ vt vigilaret de⁹ ad cuſtodiā ppl'i q̄ añ videbat̄ dormire. ¶ qua xp̄s ab iferis reſurrexit. b ¶ Re ſpicere deus dicit̄ cū aliqd̄ nouū ꝛ inſigne facit.
vigiliā matutiā † et ecce reſpiciēs dn̄s i
a ¶ Spūaliū neq̄tiaꝝ. b ¶ q̄ fulcit pios: obruit im pios. c ¶ qꝛ terribilis impijs.
ſup caſtra egyptioꝝ p colūnā ignis ꝛ k
a ¶ qꝛ blādus ſuis. b ¶ vitia potētia malorū.
nūbis: iterfecit exercitū eoꝝ ꝛ ſubuer l
a ¶ Strepitū ꝛ volubilitatē reproboꝝ. b ¶ ab ini quitate ſua. c ¶ abyſſi.
tit rōtas curruū: ferebātur q₃ in ꝓfun
a ¶ viſa dei potētia. b ¶ quoq₃. c ¶ demōes vl̄ q̄libet pſecutores. d ¶ non inſequamur.
dū. Dixerūt ergō egyptij: Fugiam⁹
a ¶ pplm deū videntē. b ¶ cui⁹ ire nemo reſiſte re poteſt. c ¶ liberādis. d ¶ opprimendos.
iſrāelē: dñus eni pugnat ꝓ eis ꝯtrā
nos. Et ait dn̄s ad moyſen: Extende
manū tuā ſup mare / vt reuertāt̄ aq̄ ad
egyptios ſup curr⁹ ꝛ eq̄tes eoꝝ. Cūq₃
extēdiſſ₃ moyſes manū ꝯtra mare: re
uerſū eſt p̄mo diluculo ad p̄orē locū.
Fugiētibuſq₃ egyptijs occurrerūt aq̄ / m
ꝛ inuoluit eos dn̄s i medijs fluctib⁹.
Reuerſeq₃ ſūt aq̄: ꝛ opuerūt curr⁹ et
eq̄tes cūcti exercit⁹ pharaonis / q̄ ſeq̄n
a ¶ qꝛ oīa in baptiſ. pctā dimiſſa et potētia dia boli ſubmerſa. a ¶ defenſione.
tes igreſſi fuerāt mare † nec vn⁹ q̄dē ſup
fuit ex eis. Filij aūt iſrl̄ perexerūt p me
diū ſicci mar: ꝛ aq̄ eis erāt q̄ſi ꝓ muro †
a ¶ ꝓſperitate. b ¶ aduerſitate. ¶ tpe baptiſmi.
a dextr ꝛ a ſiniſtr † Liberauitq₃ dn̄s in
a ¶ ppl'ʒ baptiçatū. b ¶ d ptāte. c ¶ dmonū vitioꝝ
die illa iſrāel de manu egyptioꝝ: ꝛ vi n
a ¶ demōes vl̄ vitia. b ¶ deiectos. ſ. potētia baptiſ mi. ¶ amiſſa potentia.
derūt egyptiōs mortuos ſuper littus

ceſſit: ꝛ tūc egyptij vidētes ꝙ filij iſ rael receſſerūt: ſecuti ſunt eos per eandē viā credentes trāſire ſicut ꝛ ipſi. Nec eſt mirū ſi diuino iudicio intantū fuerūt excecati ſi cōſideren tur facta eoꝝ p̄cedētia. h ¶ Iāq₃ aduene. Hic ꝯſeq̄nter deſcribit̄ egyptioꝝ ſubmerſio. i ¶ Reſpi ciens dn̄s ꝛc̄. rebellionē ꝛ indu rationē eorū. k ¶ Per colūnā ignis ꝛ nu. ex qua generata ſunt tonitrua ꝛ fulgura. l ¶ Interfe cit exer. eoꝝ. i. magnā partē exer citus. ꝛ tūc egyptij voluerūt fuge re ꝛ reuerti: et ptʒ littera vſq₃ ibi: m ¶ Fugiētibuſq₃ egy. oc. aq̄ Ex timore enī erāt ita turbati ꝛ ſtu pefacti ꝙ nō currerūt ad littus: ſʒ magis cōtra aq̄s ſup ſeuenientes. Sequit̄: n ¶ Et viderūt egy. ꝛc̄. Ex hoc dixerūt aliq̄ doctores: ꝙ filij iſrl̄ trāſeūtes p mare: nō ve nerūt ad littus oppoſitū: ſʒ ad litt⁹ p qd̄ itrauerāt: ita ꝙ mare fuit eis diuiſuʒ q̄uſq₃ trāſierūt montē aſpe rū: de quo. ſ. dictū eſt: qꝛ ꝓ magna pte itrabat mare: ꝛ tūc diuiſio ma ris p modū ſemicirculi redijt ad lit tus: tm̄ vltra montē. Cui⁹ rōnē aſ ſignāt: qꝛ natura maris eſt eijcere mortuos ad litt⁹ ꝓpinq̄us. egyptij aūt fuerūt ſūmerſi ꝓpe littus vn̄ in trauerāt: qꝛ nō fuerūt multū elōga ti a littore / vt dicūt iſti: ꝛ ex h̄ cōclu dūt ꝙ filij iſrl̄ redierūt in idē littus: qꝛ dr̄ hic ꝙ viderūt egyptios mor tuos ſup litt⁹ mariſ. ad hoc autē in ducūt illud qd̄ habet̄ Nume. xxxiij a. ꝙ poſt trāſitū mar rubri filij iſrl̄ fuerūt in deſerto ethan. ꝛ illud de ſertū erat ad litt⁹ qd̄ eſt ex pte egy pti: vt dictū eſt ca. p̄cedē. Ioſeph⁹ aūt dicit expſſe ꝯtrariū. ſ. ꝙ filij iſrl̄ trāſierūt ad terrā ꝯtrapoſitā: ꝛ hoc videt̄ magis ꝓbabile: qꝛ nō eſt ve riſile ꝙ deus reduceret eos ad ter rā aduerſarioꝝ / quod aūt dicit̄ de mortuis nō valet: qꝛ nō habet̄ de textu ꝙ eſſent ꝓpinq̄ores vni littori q̄₃ alteri. Itē quia ſicut dicit Ioſe phus / dei ordinatione factū eſt vt eijcerent̄ ad littus oppoſitū ad ꝯſo lationē filioꝝ iſrael: ita ꝙ de cetero eos nō timerent cuʒ viderent eos mortuos:

✳ † ¶ Et cū eo pariter colū. nub. ꝛ ipa etiā erat colūna ignis. Vn̄ ſubdit̄: a ¶ Et erat nu. te. ꝛ illumi. noctez. Per columnā igit̄ nubis intelligit̄ hūanitas chri ſti in qua dedit fidelibus exempla patiētie: ex quoꝝ cōſideratione ac cipit homo in tēptatiōibus ꝛ tribu lationib⁹ virtutē cōſtantie: p colū nā autē ignis diuinitas chriſti illu minās hoīem luce ſue gr̄e: et ſic fi deles trāſeunt mare p̄ſentis ſecl'i ſi ne leſione mortalis pctī: idō ſequi tur: † ¶ Et aque eis erāt q̄ſi ꝓ mu. qꝛ tribulatiōes contra eos ꝯcitate fiūt eis materia gaudij ſm illud Act. v. g. Ibāt apl'i gauden tes a cōſpectu ꝯcilij: quoniā digni habiti ſunt pro nomine ieſu contu meliā pati. n ¶ Et viderūt ꝛc̄. Per qd̄ deſignat̄ ꝙ trāſito mari p̄ ſentis ſeculi: beati vident penā de monū q̄ dicit̄ mors gehēne.

Marginal notes: Iudit. 9. b — Moralit̄ — † Sap̄. 10. d — † 23. q. 5. c. q̄d ergo — † Ps̄. 105. g — Eſa. 11. d

A ⁎ mortuos: ⁊ vt haberent arma eoꝝ ad defendẽdũ ſe ꝯtra hoſtes inſurgẽtes. Ad ſcđm põt dici ꝙ deſertũ ethã / de q̊ fit ſmo Num. xxxiij. nõ eſt illđ / de q̊ đr ca. ꝑcedẽti qđ eſt ex ꝑte egypti: q᷑ poſt trãſitũ mar᷑ nõ legũt filij iſrl̕ appropinq̃ſſe egypto. vñ ca. ſe. đr: Tulit aũt moyſes iſrl̕ de mari rubro / ⁊ ĩgreſſi ſũt deſertũ ſur

a ¶ potentiã ineffabilẽ.
maris / ⁊ manũ magnã quã exer- a
a ¶ viſo miraculo. ¶ Initiũ ſapẽtie timor
cuerat dñs cõtra eos. Timuitq̧
dñi: Eccl. i. b. a ¶ cui᷒ ꝓbauerat potentiã.
b ¶ fidẽ in ꝓmiſſo intellexerũt.
ppl̕s dõminũ ⁊ crediderũt dño ⁊
moyſi ſeruo eius.

ſertũ ſur: ⁊ nõ dicit deſertũ ethã: ⁊ tñ ſi egreſſi fuiſſent ad ripã egypti: ingreſſi fuiſſent deſertum ethan: vt patȝ ex dictis: ⁊ iđ ethã de q̊ fit ſmo Nu. xxxiij. eſt aliđ deſtũ eiuſdẽ nois / ſic inve. te. freq̃nter diuerſe ciuitates et loca eodẽ noĩe noĩanᷣ. a ¶ Et manũ ma. i. iuſticie ſue ꝑtãtẽ: cetera patẽt. b

Additio

¶ In ca. xiiij. vbi đr in poſtil. Et viderũt egyptios mortuos.

¶ Additio. Opinio Ioſephi in ħ loco nõ videᷣ tenẽda: nã ſm eã oportet dicere ꝙ deſertũ ethã eſt duplex: vnũ citra mare ⁊ aliđ vltra: qđ nõ habeᷣ ex textu. Sed plani᷒ lr̃a ſonat: ꝙ idẽ eſt deſertũ ethã: in q̊ fuerunt ſtatim poſtq̧ receſſerᷣ de ſoccoth ⁊ deſertũ ethan in q̊ fuerũt poſt trãſitũ maris: vt ptȝ lr̃am bñ intuẽti. Or aũt poſtil. approbãdo ꝑdictã opinionẽ dicit nõ eẽ veriſile ꝙ de᷒ deduceret eos ad tr̃ã aduerſarioꝝ / ꝯcedẽdũ eſt: ſȝ ex ħ nõ ꝯcludit ſuũ intẽtũ: nã mare rubrũ erat in ꝑtib᷒ ꝓpinq̊s tr̃e egypti: vt ptȝ ex ħ ꝙ in trib᷒ dieb᷒ acceſſerunt ad eã filij iſrl̕ lȝ feſſi ⁊ oneroſi: ⁊ extẽdebaᷣ vſq̧ ad tr̃ã ꝓmiſſiõis / terminãdo eã ſm plagã orientalẽ: vt hr̃. ĩ. xxiij. ca. in textu ⁊ ĩ poſtil. ⁊ ſic filij iſrl̕ trãſeũtes ꝑ litt᷒ maris ſm ei᷒ lõgitudinẽ ſꝑ elõgabanᷣ ab egypto: ⁊ appropinq̊bant tr̃e ꝓmiſſiõis / ⁊ ſic veꝝ eſt ꝙ poſt trãſitũ mar᷑ filij iſrl̕ nõ appropinq̊uerũt egypto: ſȝ magis elõgauerunt ſe. Vñ deſertũ ethã intelligẽdũ eſt eẽ idẽ vt dictũ eſt: ⁊ totũ exiſtẽs citra ⁊ ꝓpe mare rubrũ / ⁊ eſt magnuȝ deſertũ: cui᷒ vna pars eſt ꝓpe egyptũ / in q̃ ꝑte ingreſſi ſũt mare: ⁊ alia ꝑs eſt remotior ab egypto / ĩ q̃ ꝑte ꝯtineᷣ deſertũ ſur tãq̧ q̃dã ꝑticula in q̊dã toto: ⁊ iđ đr in ſeq̃nti ca. ꝙ egreſſi de mari rubro ĩgreſſi ſũt deſertũ ſur. ⁊ Nume. xxxiij. a. ꝙ cũ trãſiſſent ꝑ mediũ maris rubri iuerunt in deſertũ Ethan.

Mare rubrũ ꝯtũ

Deſertũ ethan

Replica

Replica correctorij ꝯtra Burgẽ. In ca. xiiij. poſtillator diſputat materiam de ingreſſu ⁊ egreſſu mar᷑ rubri: q̊buſdã dicẽtib᷒ / ꝙ ex eadẽ ꝑte q̃ ingreſſi ſũt egrediebanᷣ: alijs dicẽtibus ꝙ ingrediẽtes ex vna ꝑte a ꝑte oppoſita egreſſi ſunt. Primã opinionẽ acceptat Burgẽ. ſcđam poſtilla. cũ ioſepho: ⁊ poſtil. ſoluit rõnes factas ꝓ opiniõe ꝯria: ſed Burg. nõ ſoluit rõnes ioſephi ⁊ poſtil. Opinio Bur. tendit ad duo ſat᷑ dubia: vnũ ꝙ mare rubꝝ nõ diuidat inter egyptũ ⁊ terrã ꝓmiſſiõis / ſȝ ſint ſite in vno ⁊ eodẽ littore: ⁊ puto ioſepho ibi nato ⁊ noto ꝯriũ ſentiẽti de ħ meli᷒ ſtare q̧ Bur. q̊ nũq̧ fuit ibi. Scđȝ dubiũ ꝙ filij iſrl̕ nũq̧ mare rubꝝ ꝑtrãſierũt in latũ q̧uis ĩ eo ꝑ aliqđ ſpatiũ lõgitudis ambulaſſent: qcq̊d tñ ſit mortalias Glo. ordi. huic ſenſui cũ Burgẽ. nõ videᷣ ꝯuenire. Gloſa nãq̧ ordinaria mare rubꝝ baptiſmũ dicᷣ: Egyptios ſeq̃ns vſq̧ ad mare pctm̃ dicᷣ: Fugiẽtes igiᷣ ad mare rubrũ relictos a tergo videt mortuos: q᷑ ꝑ baptiſmũ ꝑterita pcã deleᷣ: ꝑeũt egyptij vſq̧ ad mare / ⁊ pctã vſq̧ ad baptiſmũ ⁊c̃. q̃ in glo. ꝯtineᷣ. ſi igiᷣ ĩgreſſi mare regreſſi ſũt ad eãdẽ ꝑtẽ littoris: ad lr̃am accedẽtes ad baptiſmũ reuᷓſi ſũt ad pctm̃ ꝑ mortalitatẽ: ⁊ ſic filij iſrl̕ poſt trãſitũ maris figurarẽt ad vomitũ redeũtes: qđ tñ nõ videᷣ ꝯueniẽs: q᷑ hi ⁊ illi dicũᷣ trãſito mari cãtaſſe hymnũ deo gl̕ioſe. hec in glo. in effectu. h

Glo. ordi.

Cantica multa

T Unc cecinit ⁊c̃. Ca. XV

Orige. Multa cantica legimus in ſcripturis: ſed hoc primũ oĩum eſt: quod egyptijs ⁊ pharaone ſubmerſo poſt victoriam cantatur. Mos enĩ ſanctoꝝ eſt: vbi aduerſari᷒ vinciᷣ (q᷑ ſciunt nõ ſua virtute: ſed dei gr̃a victoriã factã) hymnũ deo gl̕ificationis offerre. Accipiũt tñ canẽtes tympana in manibus: ſicut de maria ⁊ aaron refertur. Et tu ergo ſi mare rubrũ tranſieris / ſi egyptios mergi videris: ⁊ pharaonẽ precipitari in abyſſum: potes hymnũ deo gratanter canere / ⁊ dicere: Cãtem᷒ dño glorioſe ⁊c̃. Digni᷒ aũt hoc dices: ſi habueris in manu tua tympanũ. i. ſi carnẽ tuam crucifixeris cũ vitijs ⁊ cõcupiſcẽtijs. b ¶ Glorioſe. Idẽ. Nõ ſufficit glorificat᷒ eſt. aliud eſt enĩ glorificari: aliud glorioſe glorificari. Cum enĩ chriſtus carnẽ ꝓ nobis ſuſcepit glorificat᷒ eſt: qui venit querere quod perierat: nõ tñ glorioſe: q᷑ nõ habebat ſpeciẽ neq̧ decorẽ. Glorificat᷒ eſt cũ venit ad crucẽ ⁊ ꝑtulit mortẽ. vñ Ioħ. xvij. a. Venit hora: clarifica filiũ tuũ ⁊c̃. Erat ergo ei gl̕ia paſſio crucis vbi ⁊ glorificatus nõ gl̕oſe quidẽ / ſed hũiliter. vñ. Phil. ij. a. Humiliauit ſemet ip̃m factus obediẽs vſq̧ ad mortẽ: mortẽ aũt crucis. Et Sap̃. ij. d. Morte turpiſſima cõdemnauit eum. In his ergo glorificatus eſt / ſed humiliter non gl̕ioſe. vñ Luc̃. xxiiij. d. Quia oportebat pati chriſtũ et ſic intrare in gl̕iam ſuaȝ. Cum venerit in gl̕ia patris ⁊ angeloꝝ iudicare terrã: ⁊ verum pharaonẽ. i. diabolũ interficiet ſpiritu oris ſui: cũ refulgebit in maieſtate patris: tũc gl̕ioſe glorificabitur / cũ omnes honorificabũt filium ſicut honorificant patrẽ. c ¶ Magnificatus eſt. In ſignis egypti / ſed gl̕ioſe magnificatus eſt: q᷑ pharaonẽ et exercitũ eius ſubmerſit. Vel magnificatus eſt: miracula ante paſſionẽ faciẽdo / ꝑdicãdo / in cruce moriẽdo / ſed gl̕ioſe magnificat᷒ eſt / cũ reſurrexit victor / victo diabolo ſpoliato inferno.

Pſ. 117.
Eſa. 12. a

Glorificari

Myſtice d ¶ Equũ ⁊ aſcẽ. Orige. Hoĩes q̊ nos inſequunᷣ eq̊ ſunt: ⁊ oẽs q̊ in carne nati ſunt / figuraliter equi ſunt ⁊ habẽt aſcenſores ſuos. Sũt q̊s dñs aſcẽdit ⁊ circũeunt omnẽ terrã: de q̊bus diciᷣ Abac. iij. b. Equitat᷒ tuus ſalus. Alios aſcẽdit diabolus ⁊ angeli ei᷒. Iudas equ᷒ erat: ⁊ cũ aſcẽſorẽ habuit dñm de eq̃tatu ſalut᷑ erat. Cũ ceteris ap̄lis miſſus egrot᷑ ſalutẽ ⁊ lãguẽtib᷒ ꝓſtitit ſanitatẽ / vbi diabolo ſe ſbſtrauit: q̊ p᷒ buccellã ĩ eũ ĩtrauit equ᷒ ſathane fact᷒ ⁊ illi᷒ habenis duct᷒ ꝯtra dñm eq̃tauit. Oẽs ꝗ̄ ꝑſecutores eq̊ ſũt hinniẽtes / ſȝ hñt ãgelos malos q̊b᷒ agũᷣ aſcẽſores / et iđ feroces ſũt. Si videris ꝑſecutorẽ tuũ nimis ſeuiẽtẽ: ſcito q᷑ ab aſcẽſore ꝑ urgeᷣ ⁊ iđ ſeu᷒ ẽ ⁊ truculẽt᷒. e ¶ Iſte de᷒. Orige. ħ ꝗ̄ et de᷒ erit me᷒ ⁊ p̃ris mei. Paᷣ nr̃ q̊ nos fecit ⁊ genuit: xp̃s eſt q̊ dicit Ioħ. xvi. b. Vado ad p̃rem meũ ⁊c̃. Si ꝗ̄ agnoſcã ꝙ de᷒ meus ſit / glorificabo eũ: ſi etiã ꝙ p̃ris mei / exaltabo eũ

Ca. XV

¶ Submerſis hoſtibus.

a T Unc cecinit moyſes a et filij iſrael carmen
a ¶ ſe inuicem hortãtes
b ¶ ore corde ope. ¶ hymnum victori.
hoc dño: ⁊ dixerunt Cantemus b
b/c dño: glorioſe eniȝ magnificatus c
a ¶ quemlibet malũ. b ¶ diabolum.
d eſt: equum ⁊ aſcenſorem deiecit
a ¶ in infernum. b ¶ qui per eũ fortis ſum ⁊ laudabilis.
in mare. Fortitudo mea ⁊ laus d/e
¶ non alius. b ¶ homo. ſ.
mea dominus: et factus eſt mi-
¶ creator.
e hi in ſalutem. Iſte deus meus f

Ni. de ly.

Ca. XV

T Unc cecinit moyſes. Hic ꝯñr poniᷣ gr̃arũ actio ꝓ tãto bñficio. ⁊ ꝑmo ꝯtũ ad viros. ſcđo ꝯtũ ad mulieres / ibi: Sumpſit ꝗ̄ maria. Circa ꝑmũ ꝑmittiᷣ dei laudatio ſcđo ſubdiᷣ cã vel rõ / ibi: Dñs q̊ſi vir pugnator. Circa ꝑmũ diciᷣ: b ¶ Cãtem᷒ dño. Per hoc deſignaᷣ ꝙ inuicẽ ſe inuitabãt ad dei laudẽ. c ¶ Glioſe ei. Ex ſubmerſione enĩ egyptioꝝ lõge lateq̧ diffuſum eſt ꝑconiũ ſue magnitudĩs. d ¶ Fortitudo m. ſ. effectiue. e ¶ Et laus mea. ſ. materialiter: q᷑ ex ei᷒ facto habuerũt materiã laudis. f ¶ Iſte de᷒. Dicũt hebrei ꝙ li iſte facit demõſtratõeȝ ad ſenſum: q᷑ filij iſrl̕ videbãt deũ ⁊ oñdebãt cũ digito ſuꝑ mare rubrũ: in aliq̃ tñ ſilitudine viſibili / q᷑ deitas nõ põt ſic videri. vñ dicũt ꝙ clari᷒ tũc vidit deũ ppl̕s q̧ ꝓpħe poſtea: ſȝ iſtud de ſcriptura nõ habet auctatẽ. iđ eadẽ facilitate ꝯtẽpniᷣ q̃ ꝓbaᷣ: maxime cũ ppl̕s parũ añ ꝯ moyſen acriter ⁊ iniuſte murmuraſſet: nec eſt viſile ꝙ ſcṕtura tãtã dei ꝯdeſcẽſiõȝ tacuiſſet: iđ dicẽdũ ꝙ eſt ibi demõſtratio ad ĩtellectũ: accepta tñ ex effectu viſibili.

⁎ ex hoc

Moraliᷣ. b ¶ Cãtem᷒ dño. Hic poniᷣ gr̃arũ actio ꝓ dei bñficio ꝑſtito in egyptioꝝ ſubmerſiõe ⁊ ppl̕i iſrl̕ liberatione: nec eſt hic querẽdus alius ſenſus myſticus / niſi ꝙ per hoc docemur deo gr̃as agere de bñficijs acceptis: ⁊ quia talis gratitudo eſt diſpoſitio ad alia bñficia a deo recipiẽda: ideo in eodẽ cantico ſubditur ꝓphetia de habitatoribus terre chanaan terrendis ⁊ debellandis cum dicitur. Ca. XV

⁎ Aſcenderunt

a ¶ dict̄ fact̄. b ¶ nõ me. c ¶ chriſti q̃ ait:
Uado ad patrē meū ⁊ patrē vr̄z: Ioh. xiiij. d
⁊ glorificabo eū: de⁹ patris mei a
a ¶ ideo. ¶ nõ mõ glĩficabo. b ¶ hoſtes. ſ. viſibiles ⁊ inuiſibiles expugnans ꝓ nobis.
¶ q̄ nõ eſt qui reſiſtat volūtati ſue.
a ⁊ exaltabo eum. Dñs q̄ſi vir pu/ b
gnator: om̄ipotens nomen eius: c
¶ alij quadrigas. ¶ vt ſupra.
Currus pharaonis ⁊ exercitū ei⁹ d
a ¶ alij terniſtratores. ¶ capitalia vitia vel demones illis vitijs p̄ſidentes.
ꝓiecit in mare. Electi principes
eius ſubmerſi ſunt ĩ mari rubro:
¶ inferni.
b abyſſi operuerūt eos: deſcēderūt e
a ¶ q̄ duri ⁊ lapides adorabāt.
in ꝓfundū quaſi lapis. Dextera f
¶ pater.
tua dñe magnificata eſt in forti/
¶ potentia vel filius. ¶ pater.
tudine: dextera tua dñe percuſſit
a ¶ diabolū. b ¶ q̄ inde multū gl̄ioſus ap
inimicum: et in multitudine glo/
paruiſti. ¶ a ſolio ſupbie. ¶ diabolū ⁊ vitia.
¶ vel meos.
rie tue depoſuiſti aduerſarios no g
c ſtros. Miſiſti iram tuā q̄ deuora h
uit eos ſicut ſtipulā: ⁊ in ſpū furo i
a ¶ contra naturā.
ris tui cōgregate ſunt aq̄. Stetit k
vnda fluens: ꝯgregate ſunt abyſ l
¶ dabolus.
ſi in medio mari. Dixit inimic⁹: m
a ¶ de egypto recedētes. b ¶ domeſtica ſibi temeritate ⁊ ſupbia loquit̄ hec. c ¶ diuerſis vitijs vel tortoribus.
Perſequar et comprehēdā: diui n
a ¶ ſctõs a chriſto ereptos. b ¶ voluntas.
dā ſpolia: implebitur anĩa mea. o
a ¶ aperiam. b ¶ Om̄es modos fallendi.
c ¶ ſpiritualiter.
Euaginabo gladiū meū: interfici p
a ¶ potētia vel multitudo exercit⁹. b ¶ indignationis vel ventus vrens.
et eos man⁹ mea. Flauit ſpiritus q
a ¶ inundatio penarū.
tuus ⁊ operuit eos mare: ſubmer r
a ¶ põdere pctõꝝ grauati. b ¶ amara ⁊ fluxa voluptate p̄ſentiū vel inferni voragine.
ſi ſunt quaſi plumbum in aquis

tabo eū. Altior enĩ intellectus eſt quõ chriſtus vt vni⁹ dei cõ
ſtringat ⁊ vniat ꝟitatē: deū ſuū dicit / quē natura patrē nouit.
a ¶ Dñs quaſi vir pugna. ⁊c̄. Orige. Alia lr̄a: Dñs ꝯte
ret bella. Amos. ix. b. Dñs nomē eſt illi. Nõ mõ pugnas vi/
ſibiles cõterit: ſed eas etiā q̄ nobis ſunt aduerſus p̄ncipatus
⁊ ptãtes / ⁊ rectores tenebrarū harū.
Dñs enim nomē eſt illi: ⁊ nõ eſt vlla
creatura cui⁹ dñs nõ ſit. Quadrigas
pharaonis ⁊ exercitū ei⁹ ꝓiecit in mare. Electos aſcenſores terniſtratores
demerſit in mare rubrū. Pharao velut potẽtior ĩ malicia: ⁊ regnū neq̃tie
tenēs: q̄drigas ait: nõ illi ſat̄ eſt vnū
equū aſcēdere / ſʒ plures ſimul agit: et
torto verbere cogit: q̄s cuʒ videris in
luxuria turpiores: in credulitate ſenio
res / in auaricia tetriores / ſcito de q̄dri
gis eſſe pharaonis: q̄s currui ſuo ſub
iugat: in ip̄is fert̄ ⁊ volitat per aptos
ſcelerū campos effuſis habenis. Sūt
alij aſcenſores electi: ſcʒ ad maliciam.
¶ Orige. Terniſtratores iõ dicunt̄:
q̄ triplex eſt hoĩb⁹ peccādi via. In facto enĩ / in dicto / ⁊ in cogitatione peccant. Ideo terniſtratores ꝑ ſingulos
dicunt̄: q̄ iſtas tres ĩ nobis poſſidēt
vias peccādi: ⁊ ſemꝑ ſpeculāt̄ et agūt
inſidijs. vt aut ille ex miſero hoĩe ſermonē malū eliciat: aut ille iniquū op⁹
extorq̄at: aut ille cogitationē peſſimā
rapiat. Deniq̄ꝫ ſemē verbi dei vbi cadit ⁊ deperit / triplex deſcribit̄ locus:
ſecus viā / in ſpinis / in petroſis. Econ
trario terra bona affert triplicē fructū
ſexageſimum / centeſimū / triceſimum.
Matth. xiij. a. Triplex enĩ eſt etiā bñ
agendi via: q̄ vel ope: vel cogitatiõe
vel ꝟbo aliq̄d boni agit̄: vñ ait apl̄us
i. Cor. iij. b. Qui edificat ſupra fundamentū argentū aurū lapides p̄cioſos: triplicē bonoꝝ indicās viā. Uiaꝫ
maloꝝ dicens ligna fenū ſtipulā. Iſti
ergo terniſtratores ſūt angeli nequā
q̄ in his vijs obſ̄uāt / vt quēlibet agāt
in pctm̄ / quos merget dñs in mari ru
bro: ⁊ ignitis fluctib⁹ tradet in die iudicij: ⁊ penaꝝ pelago teget. b ¶ Deſcenderūt in ꝓfundū ⁊c̄. Orige.
Quia. ſ. tales nõ erāt lapides de q̄b⁹
ſuſcitarent̄ filij abrae. Sʒ qui amarēt
ꝓfundū ⁊ liquidū elementū. i. amarā
⁊ fluxā p̄ſentiū voluptatē. Uñ de ip̄is
dicit̄: Demerſi ſunt q̄ſi plumbū in aq̄
validiſſima. Pctõres graues ſunt: et
iniq̄tas ſuꝑ talētū plūbi legit̄ ſedere.
Inde iniq̄ mergunt̄ in ꝓfundū quaſi
plumbū. Sācti ꝟo ambulāt ſuꝑ aq̄s
q̄ leues ſunt: ⁊ pctĩ pondere nõ grauant̄. Xp̄s ſuꝑ aq̄s ambulauit q̄ vere
pctm̄ nõ fecit. Ambulauit ⁊ petr⁹ ſed
paululū dubitauit. habuit enim aliq̄d
plūbi: ꝓpter q̄d d̄r ei Matth. xiiij. d.
Modice fidei q̄re dubitaſti: Om̄s er
go ꝑ ignē ſaluant̄: vt ſi forte de ſpecie
plūbi q̄cq̄ꝫ fuerit admixtū: ignis decoquat ⁊ reſoluat / vt efficiant̄ oēs aurū optimū: q̄ aurū terre il
lius optimū quā habituri ſūt ſctĩ: ⁊ ſicut fornax ꝓbat aurū: ita
hoĩes iuſtos tribulatio. Ueniendū eſt ḡ oĩbus ad cõflatoriū:
Mal. iij. a. Sedet enĩ de⁹ ⁊ conflat ⁊ purgat filios iuda. Si
q̄s multa opa bona ⁊ parū iniq̄tatis attulerit: illud parū tāq̄ꝫ
igne reſoluit̄ ⁊ purgat̄: ⁊ totū remanet aurū purū. Si q̄s pl⁹
plūbi attulerit: plus exurit̄ vt ampli⁹ decoquat̄: vt ⁊ ſi parū / tm̄ aliq̄d auri purgati reſideat: qui ꝟo tot⁹ plūbeus venit: demergit̄ q̄ſi plumbū in aq̄ validiſſima. c ¶ Miſiſti irā tuā.
Aug⁹. Alia lr̄a: Miſiſti ſpm̄ tuuꝫ ⁊ cooꝑuit eos m. ⁊c̄. Ecce
iā q̄nto cõmemorat̄ ſpũs dei vt in hoc nūero accipiamus etiā
illud q̄d dictū eſt Exo. viij. e. Digitus dei eſt hic. Primo ſpũs
dei ferebat̄ ſuꝑ aq̄s. Scdo nõ ꝑmanebit ſpũs me⁹ in iſtis ho
minibus: qm̄

minibus / qm̄ carnes ſunt. Tertio vbi pharao dicit ad ioſeph
qm̄ ſpũs dei eſt in te. Quarto vbi digitus dei eſt hic. Quīto
in hoc cātico: Miſiſti ſpm̄ tuū ⁊ cooꝑuit eos mare. Notem⁹
aūt ſpiritū dei nõ ſolū ad bñficia: ſed etiā ad vindictā memorari: vñ ſupra ꝑ ſpiritū ire tue diuiſa eſt aq̄. Spiritus ḡ dei ſpũs
ire fuit egyptijs: q̄bus aquaꝝ diuiſio
nocuit: vt intrātes poſſent aq̄s redeū
tibus obrui. Filijs iſrl̄ q̄bus ꝓfuit aq̄
diuiſa / nõ fuit ille ſpũs ire dei. Uñ ſignificat̄ ꝑ diuerſas opationes ⁊ effectus ſpm̄ dei diſſimil̄r appellari / cū ſit
vnus ⁊ idē q̄ etiā ſpũs in vnitate trini
tatis accipit̄: nõ arbitror aliū ſed eūdē
ſignificari: vt dicit apl̄s Rom. viij. c.
Nõ enĩ accepiſtis ſpm̄ ſeruitutis in timore: ſed accepiſtis ſpm̄ adoptiõis in
quo clamam⁹ abba pater: q̄ eodē ſpū
dei. i. digito quo lex in tabulis lapide
is ſcripta eſt / timor incuſſus eſt eis: q̄
gratiā nondū intelligebant: vt de ſua
infirmitate ⁊ pctĩs per legē cõuincerē
tur: ⁊ lex fieret illis pedagogus quo ꝑ
ducerent̄ ad gl̄iam que eſt in fide ieſu
chriſti. De hoc aūt ſpiritu adoptionis
⁊ gr̄e. i. de hoc ope ſpirit⁹ dei quo im
partit̄ gratia et regeneratio in vitam
eternā dicit̄. Spiritus autē viuificat /
cum ſupra diceretur: littera occidit. i.
☞ ſcriptura tm̄

Nico. de lyra

⁂ hoc enĩ ꝙ videbāt factū ſoli diuĩe
ꝟtuti poſſibile: intelligebāt dei p̄ſentiā adeſſe. a ¶ De⁹ pr̄is mei. Hoc
addit̄ ad oñdendū ꝙ ꝑ merita ſctõꝝ
patrū deus fecit eis illud beneficiū.
b ¶ Dñs q̄ſi vir pu. hic ſubdit̄ laudis rõ: ⁊ p̄mo ꝓpter beneficiū p̄teritū.
ſcdo ꝓpt̄ futurū / ibi: Et portaſti eū ⁊c̄.
Circa p̄mū d̄r: Dñs q̄ſi vir pu. i. fort̄
pugnator: q̄ tm̄ ei⁹ fortitudo incõpabi
liter excedit oēm fortitudinē creatā: iõ
ſbdit̄: c ¶ Om̄ipotēs no. eius / q̄d
ptʒ ꝑ effectū multiplicē ſeq̄ntē / cū d̄r:
d ¶ Curr⁹ pha. ⁊c̄. eos fulminib⁹ feriendo ⁊ rotas curruū ſubuertēdo / vt
dictū eſt p̄ced. ca. e ¶ Abyſſi ope.
eos. i. aque ꝓfunde ex dei p̄cepto ſuꝑ
eos reuerſe: vt p̄dictū ē. f ¶ Dextera tua d. ⁊c̄. i. pharaonē caput exercitus. g ¶ Depo. aduer. no. i. egyptios eū ſequētes. In hebreo habet̄:
Aduerſarios tuos: ⁊ eſt eadē ſentētia.
erāt enĩ aduerſarij ip̄i⁹ dei ⁊ ppl̄i iſrl̄.
h ¶ Miſiſti irā ⁊c̄. i. ita faciliter ſicut ignis ſtipulam deuorat. i ¶ In
ſpū furo. tui ⁊c̄. videt̄ ꝙ deberet dicere: In ſpū dulcoris tui: q̄ ex dei gra
tia aque cõgregate ſunt q̄ſi muri hinc
⁊ inde vt filij iſrl̄ poſſent trāſire: dicendū ꝙ idem effectus eſt dulcedinis hebreis ⁊ furoris egyptijs. Cõgregatio
enĩ aquarū p̄dicta gratioſa fuit hebre
is prebens eis tranſitū: ſed dura fuit
egyptijs: Tum q̄ filij iſrael tranſitū
habuerūt malis gratibus eorū: et quia propter dictā cõgrega
tionē ſecuti ſunt hebreos ⁊ ſbmerſi. k ¶ Stetit vn. flu. i.
aq̄ de natura ſua fluida ſtetit cõtra naturā ſuā ſic̄ mur⁹ erecta.
l ¶ Cõgregate ſunt abyſ. Per hoc enĩ ꝙ retraxerūt ſe aq̄
vt p̄berēt mediū iter / eleuate ſunt aq̄ in altū ĩ medio mari: q̄
ex tali ꝯgregatõe nõ exierūt ripas mar̄. m ¶ Dixit inimi.
in corde ſuo ⁊ ore. n ¶ Diuidā ſpolia / cū rediero victor.
o ¶ Implebit̄ aĩa me. i. volūtas mea. p ¶ Interficiet
eos ⁊c̄. i. ptās exercit⁹ mei. Hec cogitabat pharao: ſʒ vulgari
ter d̄r: Multū remanet de cogitatiõe fatui: iõ ſeq̄t̄: q ¶ Fla prouerbiū
uit ſpũs ⁊c̄. q̄ ſic̄ ad flatū vēti palee moueñt: ita ad nutū dei
mare reūſū ē ſuꝑ eos. r ¶ Submerſi ſūt ⁊c̄. Per ḡuitatē
plūbi ĩtelligit̄ ꝙ erāt pctĩs valde agḡuati ⁊ ſubmerſiõe digni.
⁂ Quis ſimilis

E ſcriptura tātūmodo iubēs/ſine adiutorio gratie. a ¶ Quis ſimilis ⁊c̄. Orige. Nō ſimulacris gētiū cōparat deū: nec demonibꝰ qui ſibi falſo nomē deoꝝ aſciſcunt: ſed dicit illos deos qui ꝑ grām ⁊ participationē dei dij appellant̄: ſm̄ illud Pſ. lxxxi. b. Ego dixi dij eſtis. Et ibidē. lxxxi. a. Deꝰ ſtetit ī ſynagoga deoꝝ. Sꝫ hi q̄uiſ capaces ſint dei: ⁊ hoc noīe ꝑ grāꝫ donari videant̄: nullus ei ſil̄is in potētia vel natura. Qd aūt dicit̄ ſil̄es ei erimꝰ/ ſil̄itudo hec nō ad naturā: ſed ad gratiā reuocat̄: ſicut pictura eſt ſil̄is ei/cuiꝰ imago in ipa exprimit̄: q̄tū ad gratiā: ſed longe diſſimilis q̄tū ad ſbſtātiā. Illa enī ſpecies carnis eſt: ⁊ decor viui corpis: iſta colorū fucus ⁊ cera tabulis ſenſu carentibꝰ ſuppoſita. Nullus ḡ in dijs ſil̄is dn̄o: inuiſibilis. ſ. incorporeus: incōmutabilis: ſine initio et ſine fine. Nullus creator oīm niſi pr̄ creās oīa ꝑ filiū/⁊ ī ſpū ſctō oīa ſctificās. b ¶ Extēdiſti ⁊c̄.

Allegori. Orig. Mouet me qd ait: extēdiſti dexterā tuā ⁊ deuorauit eos terra: q̄ſi vt deuorarent̄ a t̄ra cauſa fuerit ꝙ dexterā extēdit. Si ꝯſideres quō exaltatꝰ dn̄s in cruce tota die extēdit manū ad ppl̄m nō credētē/ſed ꝯtradicentē: ⁊ quō infidelē ppl̄m q̄ clamauit Ioh. xix. a. Crucifige crucifige eū/mors iniq̄tatis oppreſſit: inuenies quō extēdit dexterā ⁊ deuorauit eos t̄ra/nō tn̄ oīno deſperādū. Si enī q̄ deuoratꝰ eſt reſipiſcat/pōt euomi ſic ionaſ. Oēs nos aliq̄n t̄ra deuorabat: ⁊ in inferni penetralibꝰ retinebat: iō xp̄s deſcēdit/nō ſoluꝫ ad t̄ras ſꝫ etiā ad īferiora t̄re: ⁊ ibi īuenit nos deuoratos/⁊ ſedētes ī vmbra mortꝭ. Inde educēs nos: nō ſolū t̄re ne iterū deuoremur/ſed regnū preparat celorū.

c ¶ Deuorauit eos. Orige. Impios etiā hodie terra deuorat: q̄ ſemꝑ de terra cogitāt terrena faciūt/de terra loquunt̄/litigant/terrā deſiderant/in ea ſpem ſuā ponūt/ad celū nō reſpiciunt/ futura nō cogitāt/iudiciū dei nō metuunt/nec ꝓmiſſa eiꝰ deſiderāt: talē cū videris dicito/q2 deuorauit eū terra: ⁊ ſi quē videris luxurie ⁊ voluptatibꝰ corporis deditū in quo nil animus valet: ſed totū libido poſſidet/dicito q2 deuorauit eū terra. d ¶ Aſcēderūt ppl̄i ⁊c̄.

Hiſtori. Orige. Audierūt gētes ⁊ irate ſūt dolores appħēdert̄ habitatores philiſtijm ⁊c̄.

Myſtice ¶ Orig. Quātū ad hiſtoriā nullū de his gētibꝰ int̄fuiſſe mirabilibꝰ ꝯſtat: quō ḡ terrore t̄rite vl̄ irate philiſtijm et moabite ⁊ edō ⁊ reliq̄ q̄s enūerat natiōes? Sꝫ ſpūalr̄ īuenies q2 philiſtijm. i. cadētes poculo: ⁊ edom. ſ. terrenꝰ trepidāt: ⁊ eoꝝ p̄ncipes curſitāt ⁊ pauēt ꝯſtricti doloribꝰ: cū vidēt regna ſua q̄ in īferno ſūt/penetrata ab eo q̄ deſcēdit ī īferiora t̄re: vt eripet eos q̄ poſſidebāt̄ a morte. hic timēt ⁊ tremēt/q2 ſenſert̄ magnitudinē brachij eiꝰ. hic etiā tabuerūt habitatores chanaā. i. mutabiles ⁊ mobileſ: cū videret̄ moueri regna ſua/⁊ alligari fortē. Veniat ḡ ſuꝑ eos timor ⁊ tremor: tremūt ⁊ timēt demones crucē xp̄i in q̄ triūphati ſūt ⁊ exuti p̄ncipatꝰ eoꝝ ⁊ ptātes. Timor ḡ ⁊ tremor cadēt ſuꝑ eos: cū ī nobꝭ ſignū crucꝭ fidelr̄ fixū viderīt: ⁊ magnitudinē brachij quē dn̄s expādit in cruce ſic dicit: Eſa. lxv. a. Tota die expādi manꝰ meas ad ppl̄ꝫ nō credētē ⁊c̄. Nō te alit̄ timebūt: nec tre-

Gal. 6. d. mor tuꝰ irruet ſuꝑ eos/niſi viderīt ī te crucē xp̄i: vt dicas: Mihi aūt abſit gl̄iari/niſi ī cruce dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. e ¶ Fiāt im. ⁊c̄. Orige. Fieri tāq̄ lapidē nō eſt natura eē lapidē. Nō enī

Fieri tanq̄ lapis fieret niſi qd nō erat. Hoc ꝓpt̄ illos diximꝰ q̄ male nature pharaonē vel egyptios dicūt fuiſſe/nec ex libertate arbitrij in h̄ eē deductos: ⁊ q̄ creatorē deū accuſant: tāq̄ ſeuū q̄ hoīes vertat in lapides: nō dixit fiāt tāq̄ lapides ⁊ tacuit: ſed tp̄s ſtatuit ⁊ menſurā dānationis. ſ. donec p̄trāſeat ppl̄s tuꝰ. Prior ppl̄s qui fuit q̄ fuit an̄ nos factꝰ eſt tāq̄ lapis durus ⁊ in credulus/nō vt lapidis natura maneat: ſed donec ptrāſeat ppl̄s quē dn̄s acq̄ſiuit. vn̄ Ro. xi. c. Cecitas enī ex ꝑte ꝯtigit ī iſrl̄/donec plenitudo gētiū ītraret: ⁊ tūc iſrl̄ ſaluꝰ fieret: q̄ ꝑ incredulitatē factus eſt tanq̄ lapis. vn̄ Matth. iij. b. Potēs eſt enī deꝰ de lapidibus iſtis ſuſcitare filios abrae. Sꝫ cū creator ſit oīm quō acq̄ſiſſe dicit̄ qd ſuū eſſe dubiū nō eſt? Dicit̄ enī ī cātico Deutro. Nōne hic ipe dn̄s deꝰ tuus q̄ fecit ⁊ creauit te ⁊ acq̄ſiuit te. Videt̄ enī vnuſq̄ſq̄ illud acq̄rere qd nō fuit ſuū. Vn̄ heretici d ſaluatore dicūt: q2 nō erāt ſui q̄s acq̄ſiuit: dato. n. p̄cio mercatꝰ eſt hoīes q̄s creator fecerat/⁊ certū eſſe aiūt/vnūquēq̄ emere qd ſuū nō eſt. Apl̄s enī ait. j. Coꝝ. vij. d. Precio empti eſtis. Sed audi ꝓphetam Eſa. l. a. Peccatis vr̄is venūdati eſtis: ⁊ ꝓ iniquitatibus veſtris dimiſi matrem veſtram

Ni. d ly.

* a ¶ Quis ſi. ⁊c̄. q. d. nullꝰ: q2 finiti ad īfinitū nulla ē cōꝑatio. b ¶ Magnificus in ⁊c̄. Facta aūt hoīm aliq̄n lꝫ ſint magna/tn̄ freq̄nt̄ ſūt mala: ſꝫ dei facta nō pn̄t eē niſi ſcā. c ¶ Terribil. ſ. egyptijs. d ¶ Atq̄ lau. ſ. hebreis. e ¶ Faciēs. In vtriſq̄/ſꝫ ī egyptijs ī eoꝝ deſtructōꝫ/ī hebreis ad eoꝝ ſaluatōꝫ. f ¶ Extēdiſti ma. t. i. manū iuſticie tue ad vindicādū. q̄ cū ceſſat a punitōe maloꝝ videt̄ eſſe ꝯcta. g ¶ Et deuorauit. Nō ꝙ intrauerint viſcera t̄re/ſꝫ q2 deſcēderūt ad t̄rā/q̄ erat in fundo maris ita opti ac ſi fuiſſent a t̄ra abſorpti. h ¶ Dux fu. Per angelū p̄cedētē/⁊ ꝑ colūnā ignis ⁊ nubis viā die noctuq̄ oñdētē: vt pꝫ ex p̄dictꝭ. i ¶ Pplo quē. Nō auro vel argēto ſꝫ mirabilibꝰ ſignis. k ¶ Et por. Hic ꝯn̄r ſbdit̄ rō laudis ex bn̄ficijs futurꝭ: ⁊ eſt hic ꝓphetia cū laude. ⁊ p̄mo ponit̄ bn̄ficiū qd erat vltimū in executōe: ſꝫ p̄mū ī intētōe. ſ. ītroductio filioꝝ iſrl̄ in t̄rā ꝓmiſſiōis: ⁊ ſpecialit̄ in hierl̄m vbi edificādū erat tēplū ad diuinū cultū/qd vocat̄ habitaculū ſctm̄ dei: ⁊ h̄ eſt qd dr̄: Et portaſti eū. i. portabis. loq̄tur enī ſcp̄tura de futuro ꝑ modū p̄teriti ꝓpt̄ certitudinē ꝓphetie p̄deſtinatōis: q2 illud qd eſt p̄ordinatū a deo fieri: eſt ita certū ac ſi iā eēt factū. l ¶ In fortitudie. Quia ꝑ ſigna diuine ꝟtutis deduxit eos dn̄s ad terrā ꝓmiſſiōis: vt pꝫ in iordanis ſiccatōe: ⁊ ī regū fortiſſimoꝝ debellatiōe: ⁊ in ſubuerſione ciuiatꝭ hiericho ⁊ ſil̄ibꝰ. m ¶ Ad habitaculū. i. ad locū vbi poſtea fundatū eſt tēplū. n ¶ Aſcēderūt ⁊c̄. Quia amelechite ⁊ ppl̄i q̄ erāt eis cōfederati/audiētes ꝙ filij iſrl̄ trāſierāt mare rubrū ⁊ eſſent in deſerto eis ꝓpinq̄: irati ſūt timētes ne īuaderēt t̄rā eoꝝ. ⁊ iō an̄ q̄ eſſent magis fortificati voluerūt eos delere: ⁊ aſcēderūt ad pugnādū cū eis: vt hr̄. ī. xvij. ca. o ¶ Dolores ob. Ex ꝓſpitate filioꝝ iſrl̄: tū q2 ātiq̄tꝰ fuerāt moleſti pr̄i eoꝝ iſaac: vt hr̄ Gen̄. xxvi. c. tū q2 habitabāt īfra t̄miōs t̄re eis ꝓmiſſe. p ¶ Tūc ꝯtur. ⁊c̄. Ne filij iſrl̄ īuaderēt eoſ. tn̄ fruſtra timuert̄: q2 dn̄s īhibuit filijſ iſrl̄ ne pugnarēt ꝯ eos. q ¶ Obriguerūt. Cū enī audierūt ꝙ dn̄s ſiccaſſet aq̄s iordāis an̄ eos vt ītrarēt ad t̄rā chanaā: timor nimiꝰ irruit ſuꝑ eoſ: ſm̄ qd raab meretrix dixit exploratoribꝰ filiorū iſrl̄. Ioſue. ij. b. Pertimuit ⁊ elāguit cor nr̄ꝫ nec r̄māſit ī nobis ſpūs ad ītroitū vr̄m: ⁊ h̄ deſigāt̄ cū dr̄ h̄ Obriguert̄: q2 tremor magnꝰ fac̄ mēbra exteriora rigeſcere. r ¶ Irruat ⁊c̄. Interiꝰ. s ¶ Et pa. Exteriꝰ. t ¶ Fiāt imo. Ita ꝙ n̄ poſſint ſe defendere. v ¶ Donec ptra. Ad locū vbi fūdatū eſt tēplū.

* Introduces

* n ¶ Aſcēderūt. Dolores obtinuerūt habitatores philiſtijm. Et ſeq̄t̄: q ¶ Obriguerūt omēs. Et ꝑ hoc docemur ꝑ gratitudinē de bn̄ficijs p̄teritis ſperare de futuris accipiendis. Subditur aūt dulcoratio aquarum marath: cū dicitur: * Qui oñdit ei

¶ in ſubſtantia potentia.

a vehemētibus. Quis ſimilis tui a

¶ vel dijs d q̄bꝰ dr̄ Pſ. lxxxi. b. Ego dixi

in fortibꝰ dn̄e? Quis ſimilis tui?

dij eſtis ⁊c̄. a ¶ ſcōꝝ. b ¶ ipſijs. ¶ iuſto iu

Magnificus in ſanctitāte terri b c

dicio. a ¶ miſicordit̄ p̄cēdo. ¶ miracula.

bilis atq̄ laudabilis/ faciens mi d e

a ¶ in cruce. b ¶ tota die expādi manꝰ meas ad ppl̄m nō credentem: Eſa. lxv. a.

b rabilia. Extēndiſti manū tuā ⁊ f

a ¶ aqua terre cognata ⁊ vbiq̄ terra ꝯtēta

¶ terrena voluptas vel mors admiſſi ſceleris. b ¶ conſolando: docendo: fouendo.

c deuorauit eos terra. Dux fuiſti g h

a ¶ empto a diabolo vili mercede peccati.

b ¶ p̄cioſo ſanguie in lauacro regeneratio

in miſcdia tua: populo quē rēde i

nis. ¶ cōſolatiōe ſpūſſcti. a ¶ quaſi bonus paſtor ouē poſitā in hūero. b ¶ ꝟtute inſu

miſti. Et portāſti eū in fortitudi k l

ꝑabili. ¶ terrā viuentiū. ¶ t̄rā ꝓmiſſiōis.

ne tua: ad habitaculū ſactū tuū m

¶ inſurgentes.

d Aſcēderūt ppl̄i ⁊ irati ſūt: dolo n o

a ¶ demones q̄ in eis hītāt: q̄ poculo ꝑuerſitatꝭ ⁊ luxurie ſeuiebāt. b ¶ potōe cadēteſ.

res obtinuert̄ habitatores phili

a ¶ vidētes regna ſua q̄ in inferno ſunt ab eo q̄ deſcēdit in inferiora terre penetrari.

ſtijm. Tūnc cōturbati ſunt prin p

a ¶ q̄ interp̄tat̄ terrenus. b ¶ q̄ ex pr̄e qui bus. ſ. dr̄ Ioh. viij. f. Vos ex patre diabolo

cipes edom: robuſtos moab ob

eſtis ⁊c̄. a ¶ chriſti īfernū ſpoliātꝭ. b ¶ vidētes fortē alligari ⁊ oīa vaſa eiꝰ diripi.

tinuit tremor: obriguerūt omēs q

a ¶ demōes. b ¶ q̄ interpretat̄ mutabilis

habitatores chanaan. Irruat ſu r

⁊ mobilis. a ¶ crucis in q̄ triūphati ſunt.

b ¶ potentia inſuperabili.

per eos formido ⁊ pauor: in ma s

a ¶ in cruce extenſi. ¶ ad fidem.

e gnitudine brachij tui. Fiāt imo t

a ¶ duritia īcredulitatꝭ: Potēs eſt enī deꝰ ſuſ. de la. iſ. fi. Matth. iij. b. b ¶ N vere.

biles q̄ſi lapis: donec ꝑtranſeat v

G vestrā. Dei ergo creatura oēs ſumus:ſ3 pctīs ſuis q̄ſq3 vēdi/ tur ⁊ a creatore diſcedit. Dei g̊ ſum⁹ ſm ꝙ ab eo creati ſum⁹. effecti ꝟo ſerui diaboli ſm ꝙ pctīs nr̄is venūdati ſum⁹. Ue/ niēs aūt chriſt⁹ redemit nos ſeruiētes diabolo:cui nos peccā do vēdidim⁹:⁊ ita videt̄ ſuos recepiſſe q̄s creauit:⁊ aliēos ac q̄ſiſſe/q̄ alienū dn̄m peccādo acq̄ſierāt.

S3 recte nos redemiſſe dr̄:qui ꝓ p̄cio nr̄o ſanguinē ſuū dedit. S3 q̄d tale vt nos mercaret̄ diabol⁹ dedit:homicidi um pecunia diaboli ē: Ille em̄ ab ini/ tio homicida ē:feciſti homicidiū/diabo lo pecuniā accepiſti. Idē dicēdū eſt de adulterio/ſacrilegio/furto/falſo teſtīo/ nio ⁊ hmōi. hac pecunia em̄ emit ⁊ effi cit ſibi ſeruos oēs q̄ de hmōi cēſu eius q̄ſtūcūq3 ſuſceperint. a ¶ Introdu/ ces eos ⁊ plā. ⁊c̄. Orige. Non vult nos dn̄s in egypto plātare:nec in de/ iect⁊ ⁊ hūilibus loc⁊:ſ3 in mōte heredi tat⁊ ſue:de hac plantatione ꝓpha dicit Ps.lxxix.b. Vineā d̾ egypto trāſtuli/ ſti:eieciſti gētes ⁊ plātaſti eā. dux itine ris fuiſti in ↄſpectu ei⁹:⁊ plātaſti radi/ ces ei⁹:⁊ repleuit terrā. Opuit mōtes vmbra ei⁹ ⁊ arbuſta ei⁹ cedroſ dei. Ad uertis quō plātat de⁹ ⁊ vbi. Nō plan/ tat in vallib⁹/ſ3 in mōtib⁹ in excelſis ⁊ in ſublimib⁹ locis. Quos em̄ educit d̾ egypto.i.ſeculo ad fidē/nō vult itez̄ in humilib⁹ locare:ſ3 ↄuerſatiōe3 eoz̄ ſb/ limē eſſe:⁊ in mōtib⁹ hītare ⁊ in ipſis non p terrā repe: Nō vltra vult vineā ſuā in hūili deiectos hr̄e fluctus:ſ3 pal mites ſurſu3 duci/in alto locari:tradu/ ces fieri/⁊ traduces nō in hūilib⁹ arbo rib⁹:ſ3 in excelſis ⁊ in altiſſimis cedris dei ꝓphis.ſ.⁊ apl̄is/q̄b⁹ ſi nos adiūga mur vit⁊ quā trāſtulit de⁹ de egypto ⁊ p ramoſ eoz̄ nr̄i palmites diffundant̄/ ⁊ ipīs innexi traduces efficiamur cha/ ritat⁊ ad inuicē vincul̄ nexi fructū plu/ rimū afferem⁹: Matth.iij.c. Nā oīs arbor q̄ nō facit fructū bonū exci. ⁊ in

B ig.mittet̄. b ¶ Firmiſſimo ha. ⁊c̄. Orige. In p̄parata hītatiōe quā p̄pa/ raſti dn̄e. Vide clemēt⁊ bonitatē dn̄i: nō vult te inducere ad laborē:nō vult vt ip̄e facias tibi hītaculū:iā te ad p̄pa ratā inducet hītatiōe3. vn̄ Ioh.iiij.e. Alij laborauerūt:⁊ vos ī labores ⁊c̄. c ¶ Sāctuariū tuū ⁊c̄. Orige. Sā ctimoniū tuū do. ⁊c̄. Sanctimoniū dr̄ tabernaculū dei vel tēplū:eo ꝙ ſancti/ ficat accedētes: Heb.ix.c. Hoc nō dr̄ manu hoīum factū/ſ3 manu dei:ꝓpter te g̊ deus ⁊ plātat ⁊ edificat:agricola efficit̄ ⁊ ſtructor/ ne tibi aliq̄d deſit. vn̄ apl̄s.j. Coz̄.iij.c. Dei agri/ cultura:dei edificatio eſtis. Quid ē g̊ h̄ ſanctimoniū nō mānu hoīz:ſ3 dei p̄patū: Proū.ix.a. Sapīa edificauit ſibi domū.i. carnē chriſti nō manu hoīs.i.nō ope hūano tēplū carnis edi ficat̄ in ꝟgīe:ſ3 lapis ſine manib⁹ exciſus creuit ⁊ fact⁹ ē mōs magn⁹:h̄ ē ſctīmoniū carnis aſſūpte ⁊ ſine manib⁹ ⁊ ſine ope hominū de mōte hūane nature ⁊ ſubſtantia carnis exciſum. d ¶ Dn̄s regnabit ⁊c̄. Orige. Dn̄e q̄ regnas ī ſeculū ⁊ in ſeculū ⁊ adhuc. Quotiēs dr̄ ī ſeculū lōgitudo q̄dē tpis:ſ3 eſſe aliq̄s finis īdicat̄:⁊ ſi in aliō ſeculū dicat̄:aliq̄d lōgi⁹ īdicat̄: ſ3 tn̄ finis ponit̄. Et q̄tiēs ſecula ſeculoz̄ noīant̄/fortaſſe licet ignot⁹ nob/ tn̄ a deo ſtatut⁹ aliq̄s termin⁹ indicat̄. Oz̄ ꝟo hic addidit/⁊ adhuc:nullū ſenſū t̄mini alicui⁹ aut finē reliq̄t. qd̄ cūq3 em̄ cogitauer⁊ in q̄ finē putes ↄſiſtere:ſp dic̄ tibi ſermo ꝓphetic⁹/⁊ adhuc:velut ſi tibi dicat:putas ī ſeculū ſecl̄i dn̄m regnatuz̄:⁊ adhuc:putaſ in ſecula ſecl̄oz̄:⁊ adhuc:⁊ qd̄cūq3 dixer⁊ de regni ei⁹ ſpatijs:ſp dic̄ tibi ꝓpha:⁊ adhuc. e ¶ Fi lij aūt iſrl̄ ⁊c̄. Orige. Et tu ſi fili⁹ es iſrl̄:poteſ ābulare p ſic/ cū in medio mar⁊. Si fuer⁊ in medio natiōis praue ⁊ p̄uerſe: ſic lumē ſol̄ ī medio pctōz̄ incedēſ/nō te īfundet humor pctī: ⁊ p hūc mūdū trāſeūtē nulla libidīs vnda reſparget:null⁹ cu/ piditat⁊ eſt⁹ ꝟberabit. Qui egypti⁹ ē ⁊ ſequit̄ pharaonē:viti oz̄ fluctib⁹ mergit̄. Qui ꝟo ſequit̄ chriſtū:⁊ ſic̄ ille ābulauit

ambulat aq̄ ei

C ābulat:aq̄ ei fit mur⁹ dextra leuaq3. Ip̄e aūt media via īcedit/p ſiccū nō declinat ad dexterā neq3 ad ſiniſtrā vſq3q̊ exeat ad lib/ tatē ⁊ hymnū victorie dn̄o canat dicēs: Cātemus domino ⁊c̄. f ¶ Tympanū. Strab⁹. Scd̄m Hiero. ē gen⁹ tube in ſūmo hn̄s ſtipulā vel fiſtulā:p quā vocē reddit ſonorā. Chor⁹ ſm eū/ dē pell̄ ſimplex cū duab⁹ cicut⁊:p alterā īſpirat̄/p alterā ſonū reddit/p vtrūq3 g̊ anguſta ītelligētia veter⁊ leg⁊ deſigna tur. Oz̄ em̄ breue ſit ⁊ minimū īde oſtē dit̄:q: manu mlier⁊ portat̄. ſm Caſſio/ doz̄ tympanū eſt pell̄ extēſa int̄ duo li/ gna:p qd̄ maceratio carnis deſignat̄. Chorus āt ē mltitudo ſil̄ canētiū:⁊ dr̄ chor⁹ q̄ſi coeuoz̄ cāt⁹. Quia g̊ in choro eq̄lit̄ oēs voces reſonāt/p eū charitas ſignificat̄:q̄ oēs ī chriſto vnū ſumus. Quicūq3 g̊ deo ī iubilū laudes reddit: in choro h̄ ē in charitate h̄ agat ⁊ ī tym pano.i.ī mortificatiōe carnis. vn̄ Ps. cl.a. Laudate eū in tympāo ⁊ cho. ⁊c̄.

Tympanū

☞ Tulit aūt moy.

a ¶ Gentilis.

populus tuus domine:donec p trāſeat populus tuus iſte quem

a ¶ vel acq̄ſiſti ſanguīe redimēdo:quē dia lus emerat pctō. b ¶ ī terrā ꝓmiſſionis.

a poſſediſti. Introduces eos et a

a ¶ Nō in valle. b ¶ qd̄ nō moueat̄.

b plātab̄ ī mōte hereditat⁊ tue:fir/ b

a ¶ tu nō hō. ¶ ne opteat eos laborare.

miſſimo hītaculo tuo qd̄ opāt⁹ c d

a ¶ hūanitas xp̄i. ¶ vl̄ ſctīmoniū taber naculū.ſ.dei vel tēplū qd̄ ſctīficat acceden/

c es dn̄e: Sānctuariū tuū domi/

tes. a ¶ q: nō hūano ope generata ei⁹ hu manitas. b ¶ nō hoīs.

ne quod firmauerūt mānus tue.

a ¶ vt nūq3 ſit finis. ¶ in ſeculū. b ¶ aliq̄ adhuc.

d Dn̄s regnabit in eternū ⁊ vltrā. e

a ¶ ſatellites diaboli.

Ingreſſus eſt em̄ ēques pharao f

¶ q: mltos iūgit currus ī q̄b⁹ ſedeat ⁊ pā/

cū currib⁹ ⁊ eq̄tib⁹ ei⁹ in mare:et

bulet orbē ⁊ diſcurrat. a ¶ Hūorē peccati.

reduxit ſup eos dn̄s aq̄uas ma/

¶ Chriſtū ſequētes.

e ris. Filij aūt iſrl̄ ambulauerūt p

a ¶ hūori pctī nō īfuſi. b ¶ nō declinātes ad dextrā vl̄ ad ſiniſtrā. c ¶ Als eius.

ſiccū3 ī medio māris. Sūpſit g̊ g

¶ vel ꝓphetiſſa.

f maria ꝓphetes ſoror aarō tym/ h

a ¶ Mortificationē carnis. b ¶ Opēre.
c ¶ a delectatione carnis

pānū ī manū ſua/egreſſeq3 ſunt k

a ¶ Sācte aīe. b ¶ ꝓphetiā q̄ p mariā ſi/ gnificat̄. c ¶ Mortificatiōe carnis.

oēs mlierēs poſt eā cū tympāniſ

a ¶ ↄcordia charitat⁊. b ¶ q̄ſi magiſtra.

⁊ chōrus:q̄bus p̄cinēbat dicēs:

Nico. de lyra

☞ a ¶ Introduces eos ⁊ plan. i. radicare facies intātū ꝙ nō poſſint īde auelli ꝟtute hūana. b ¶ In monte ⁊c̄.i.in terra ꝓmiſſiōis q̄ eſt mōtuoſa. c ¶ Firmiſſimo ha. tuo.i.tēplo ibi fundādo. d ¶ Qd̄ opatus ⁊c̄. Sic̄ p̄ncipal̄ actor:ſ3 ſalomō opatus ē in h̄ ſic̄ miſter dei. ⁊ loquit̄ p modū p̄teriti de futuro ex cā ſupradicta/cu3 dr̄: Qd̄ opat⁹ es:q: nōdū erat factū tēplū. Cō/ ſiderādum āt ꝙ ſic̄ dictū fuit Geñ.xv. vbicūq3 in ſacra ſcptura ꝓ opib⁹ ꝟtutū ꝓmittūt̄ bona tpalia illa nō ſūt p̄ncipa lit̄ ītellecta:q: finis ſp d3 eē melior eis q̄ ſūt ad finē. p̄miū aūt finis ē opis qd̄ ordīat̄ in illud:⁊ iō ſb ill̄ bonis tpalib⁹ ꝓmiſſis q̄ ſūt miora bona q3 opa ꝟtu/ tū/ītelligunt̄ illa bōa ſpūalia p̄ncipalit̄ intēta. Sic̄ ſb ꝓmiſſiōe terre ꝓmiſſio/ nis ītelligit̄ terra viuētiū.i.ciuitas cele ſtis ꝓmiſſa:⁊ ita h̄ ſb ꝓmiſſiōe templi materíal̄ ītelligit̄ p̄ncipalit̄ ꝓmiſſa do/ mus celeſt⁊ vl̄ tēplū vbi de⁹ colit̄ nō p ſpeculū in enigmate:ſ3 p iugē laudē ⁊ in apta viſione ſm ꝙ dr̄ Ps.lxxxiij.a. Btī q̄ hītāt in do. tua dn̄e ⁊c̄. ⁊ hoc dic̄ Ra. Sa. ī loco iſto:⁊ ei⁹ dictū cōſonat fidei nr̄e:⁊ ſic ītelligit̄ qd̄ dr̄ h̄: Firmiſ/ ſimo hītaculo tuo qd̄ opat⁹ es dn̄e ⁊c̄. q: celū empyreū qd̄ ē h̄ tēplū vel locus btōz̄ ē factū a p̄ncipio creatiōis mūdi:⁊ ei⁹ actor ⁊ artifex fuit de⁹ ſolus. Notādū etiā q: qd̄.ſ.:dixit p modū p̄teriti ꝓpt̄ certi/ tudinē ꝓphetie:h̄ replicat p modū futuri cū dicit̄: Introduces eos ⁊c̄. q: futuz̄ erat ꝙ introducerent̄. e ¶ Dn̄s regnabit in eter. ⁊ vl. In hebreo habet̄: In ſeculū ⁊ vltra. ſeculū aūt ꝓ prie ſignificat tp̄s.l. ānoz̄. ſ3 qn̄ addit̄ ei:⁊ vltra:ſignificat et/ nitatē. ⁊ bn̄ dr̄ h̄: Regnabit:q: nō regnauit ab et̄no ſic̄ nec fu/ it creator ab et̄no nec dn̄s:q: talia noīa ⁊ ꝟba ↄſignāt creatu/ rā ſubiectā q̄ nō fuit ab et̄no. f ¶ Ingreſſus eſt em̄. Iſtud qd̄ fuit dictū in p̄ncipio cātici. Hic repetit̄ in fine/ſic̄ ſolet fieri in cātilenis. g ¶ Sūpſit g̊ maria. Hic ↄn̄r deſcribit̄ grarū actio q3tū ad mulieres/cū dr̄: Sumpſit g̊ maria ꝓphetiſſa. Oz̄ enī habuerit ſpm̄ ꝓphetie:pt3 ex libro Nūe.xij.a. vbi ip̄a ⁊ aa/ ron dixerūt: Et nobis ſic̄ ⁊ moyſi locutus ē deus. h ¶ Soror aaron. Et q̄re nō dr̄ ſoror moyſi ſic̄ ⁊ ſoror aarō: Hebrei aſſi/ gnāt duplicē cauſam. Una ē:q: ante natiuitatē moyſi cum ad/ huc n̄ haberet frē3 niſi aarō/ꝓphauit matri ſue ꝙ paritura erat filiū q̄ liberaret iſrl̄. Alia cauſa ē:q: aarō oſtēdit ſe multū zela/ re ꝓ ea qn̄ fuit pcuſſa lepra:vt habet̄ Nūe.xij. i ¶ Tympa/ nū in manu ſua. Cogherat em̄ p ſpm̄ ꝓphetie anteq3 exiret de egypto ꝙ de⁹ eēt collaudādus ꝓ bn̄ficijs exhibēdis iſrl̄ poſt exitū de egypto:iō ſecū portauit tympanū d̾ egypto ad cātādū laudes diuīas:⁊ fec̄ apportari ſil̄r p alias mlieres. vn̄ ſequit̄: k ¶ Egreſſeq3 ſūt ⁊c̄. Quib⁹ p̄cinebat.ſ.ꝙ oportebat fieri:⁊ alie rn̄debāt ſic̄ ſolet fieri ī tympanis ⁊ choris:⁊ eodē mō fecit

Nota

D

Seculū

Maria ſo/ ror aaron

3 ☞ moyſes reſpectu

a ¶ Tulit aũt mo. ꝛc. Bapticati ꝑ mũdã q̃ſi ꝑ deſertũ pᵒ trãſitũ mar꜀ rubꝛi ducũť/ nõdũ habẽtes ꝓmiſſã patriã/ ſ꜔ ſpe rãtes ꝛ expectãtes ꝑ patiẽtiã: dũ laborioſa ꝛ ꝑiculoſa tẽtatõe fatigant. S꜔ ne reuertãť corde ĩ egyptũ/ nec ibi xp̃s deſerit. nã ꝛ illa colũna nõ recedit. b ¶ Et venerũt ĩ ma. ꝛc. Orige. Pᵒ trãſitũ maris rubꝛi/ pᵒ choꝛos et tympana/ pᵒ triumphales hymnos venit ad marã aquã. ſ. amarã quã populᵒ bibere nõ poterat: venit ad ꝑiculũ ſitis. S꜔ clamauit moyſes ad dñm ꝛ oñdit ei lignũ q̃ dulcis facta ẽ aq̃: ꝛ ibi poſuit deᵒ illi iuſticias ꝛ iudicium: vbi. ſ. amaritudo: vbi ſitis/ ꝛ qđ grauiᵒ ẽ ĩ abũdãtia aquaꝝ/ aliᵒ nõ erat locuſ dignioꝛ ꝛ aptioꝛ. Preťea qđ dixit oñdit illi lignũ deᵒ/ ꝛ miſit illđ ĩ aquã ꝛ facta ẽ dulc꜀: q̃ſi nõ poſſet ſine ligno aquã facere dulcẽ deᵒ: aut moyſes lignũ neſciret. S꜔ ſi lex ſm lr̃a꜔ accipiatur amara ẽ: ꝛ ip̃a mara. Quid enĩ tã amaꝝ q̃ vt puer octauo die circũciſionis vulnᵒ accipiat: ꝛ rigoꝛẽ ferri tenera patiať infãtia. Amaꝝ ẽ enĩ poculũ legis: vt ppl's dei nõ q̃ ĩ moyſe baptiçatus ẽ ĩ nube ꝛ ĩ mari/ ſ꜔ q̃ ĩ ſpũ ꝛ aq̃ nõ poſſit bibere ꝛ guſtare: nec hoſtiarũ ferre amaritudinẽ/ nec ſabbati obſeruãtiã. S꜔ ſi deᵒ oſtẽdat lignũ quod mittať ĩ hanc amaritudinẽ/ dulcis fit aqua legis ꝛ potabil'. Prouerb. iij. c. Sapĩa lignũ vite ẽ oĩbᵒ ãplectẽtibus eã. Si ğ lignũ ſapĩe xp̃i miſſu꜔ fuerit ĩ lege: oſtendẽs quõ debeat ĩtelligi circũciſio/ ſabbatũ/ lex lepꝛe ꝛ hmõi: amaritudo legis vertiť ĩ dulcedinẽ intelligẽtie ſpũalis: vt ppl's bibere poſſit q̃ idola reliq̃t ꝛ ad deũ ꝯfugit. Si audiat legẽ de ſacrificiũs docẽtẽ/ ꝯtinuo refugit ꝛ bibere nõ põt. In hãc ğ amaritudinẽ. i. lr̃am legis poſuit deᵒ iuſticias ꝛ teſtimonia/ velut. ſ. in vaſculo q̃dã ſapiẽtie ſue ꝛ ſcĩe theſauros cõcludit: vñ habemᵒ theſauꝝ iſtũ in vaſis fictilibᵒ.

2. Co. 4. b

Ut ğ poſſit hec aq̃ bibi/ oſtẽdit deᵒ lignũ qđ mittať ĩ eã: vt qui biberit nõ moꝛiať/ nõ ſentiat amaritudinem. Si q̃s ğ ſine ligno vite. i. ſine myſterio crucis: ſine fide xp̃i: ſine intelligẽtia ſpũali biberit/ amaritudĩe moꝛieť.

2. Coꝝ. 3. b

vñ: Lr̃a occidit. i. aq̃ mara ſi bibať ñ mutata ꝛ ĩ dulcedinẽ ꝯ̃ſa. c ¶ Qui oñdit ei li. ꝛc. Augᵒ. Genus ligni erat iſtã habẽs vim. An q̃libet ligno id facere poterat deᵒ q̃ tãta mirabila faciebat? Videť tñ ſignificare qđ dictũ ẽ: oñdit ei/ tãq̃ iã tale eẽt. Niſi foꝛte locᵒ erat vbi ligna om̃ino nõ inueniebãť/ niſi hoc ip̃m eẽ diuini adiutoꝛij/ ꝙ ei dñs lignũ oñdit vbi nul꜀ erat: ꝛ ꝑ lignũ aq̃s dulces fecit/ p̃figurãs gl'ia꜔ ꝛ gr̃a꜔ cruciũ. S꜔ ĩ tali etiã ligno q̃s niſi creatoꝛ ꝛ demõſtratoꝛ laudãdᵒ ẽ. d ¶ Ibi cõſti. ꝛc. Orige. Quare addidit. Poſtq̃ poſuit illi deᵒ iuſticias ꝛ iudicia: ibi tẽtabat eũ di. Si audier꜀ vocẽ d. d. t. Videť exponere q̃re iuſtificatões ꝛ iudicia dedit: vt. ſ. tẽptaret eos/ ſi audirẽt vocẽ dñi di ꝛ mãdata cuſtodirẽt. Nã q̃ tũ ad poꝛẽ pplm q̃d eis boni aut ꝑfecti murmurãtibᵒ ꝛ ꝯ̃dicẽtibᵒ mãdareť: q̃ paulo pᵒ mirabiliũ di obliti ad idola ꝯuertũť

ezech. 20. b

Dať ğ p̃cepta ĩ q̃bᵒ tẽptẽť. Vñ dedi vobis p̃cepta ꝛ iuſtificatões ñ bonas ĩ. q. nõ. v. Tẽptati em̃ ĩ p̃cept꜀ nõ ĩueniũť fideles: ĩõ inuẽtũ ẽ eis mãdatũ eẽ ad moꝛtẽ qđ erat ad vitã. Idẽ em̃ ſi ſerueť vitã/ ſi nõ ſerueť moꝛtẽ generat. Nõ ſeruãtibᵒ ğ dicũť mãdata nõ bona ꝛ ĩ q̃bᵒ nõ viuãt. Sed admixto ligno cruc꜀ ĩ dulcedinẽ ꝯ̃ſa ꝛ ſpũaliť ĩtellecta ꝛ ſeruata ſũt mãdata vite. Cũctũ lãguoꝛẽ quẽ poſui ĩ egypto nõ ĩducã ſuꝑ te. Videť dicere ꝙ ſi q̃s ſciret mandata/ nullã egritudinẽ patiať. i.

Iob. 2. b.

nec febꝛes nec alios doloꝛes coꝛꝑis. S꜔ oĩno iob iuſtiſſimᵒ ꝛ oĩ pietate plenᵒ a capite vſq̃ ad pedes repleť vlcere peſſimo. S꜔ iuſti nõ hñt illas ĩfirmitateſ q̃s egyptij. Egyptᵒ eĩ mũdᵒ. Diligere ğ mũdũ ꝛ q̃ ĩ mũdo ſũt egyptiᵒ lãguoꝛ ẽ: obſeruare mẽſes/ tp̃a/ ſtellaꝝ curſibᵒ adherere/ ſuire carni/ luxurie operã dare: ꝛ

a ¶ hymnos victoꝛie. b ¶ triumphatoꝛi.

Cãtẽmᵒ dñõ: Gl'ioſe em̃ magnificatᵒ ẽ: equũ et aſcẽſoꝛẽ deiecit ĩ mare. Tulit aũt moyſeſ iſrl' đ mari rubꝛo: ꝛ egreſſi ſũt ĩ deſ̃tũ ſur.

¶ vt ſupra.

¶ ĩ fide ꝛ cognitiõe trinitat' ambulãdũ ẽ.

Ambulauerũtq̃ tribᵒ diebᵒ ꝑ ſolitũdinẽ/ ꝛ nõ inueniebãt aquã. Et venerũt ĩ marath: nec poterãt bibere aq̃s de marath eo ꝙ eẽnt amare. Vñ ꝛ ꝯgruũ loco nomẽ ĩpoſuit/ vocãs illđ mara. i. amaritudinez. Et murmurauit ppl's ꝯtra moyſen/ dicẽs: Quid bibemᵒ? At ille clamauit ad dñm: q̃ oſtẽdit ei lignũ: Qđ cũ miſiſſet ĩ aquas: ĩ dulcedinẽ ꝯ̃ſe ſũt. Ibi ꝯſtituit ei p̃cepta atq̃ iudicia: ẽt ibi tẽptauit eũ/ dicẽs: Si audieris vocẽ dñi dei tui: ꝛ qđ rectũ ẽ coꝛã eo feceris: et obedieris mãdatis eius: cuſtodieriſq̃ oĩa p̃cepta illius: cunctu꜔ languoꝛem

a ¶ deſertũ huius vite. b ¶ doctrinã q̃ reficeret aĩa꜔. a ¶ locũ. ſ. q̃ iã ꝓpť amaritudinẽ aquaꝝ ſic vocabať: vl' ꝑ ꝓlepſim dictũ ẽ. ¶ lr̃a꜔ leg'. ¶ ĩtolerabil' ẽ vt circũciſio ꝛ hmõi. a ¶ ꝯfoꝛmauit foꝛſitã vl' nomẽ ĩpoſuit. ¶ ad fidẽ veniẽs. ¶ doctoꝛes eccleſie. ¶ deſiderio coꝛdis. ¶ crucis ſapĩe xp̃i ¶ lr̃a꜔ legis. ¶ intelligẽtie ſpũalis. a ¶ in lr̃a legis quaſi in vaſculo. b ¶ vtrũ mandatis obediret. ¶ populũ moyſi ſubiectũ. ¶ beneplacendo. ¶ mundana vitia.

✱ moyſes reſpectu viroꝝ. a ¶ Tulit autẽ moy. Poſtq̃ deſcꝑta ẽ remotio impedimẽti: hic ꝯſeqñter deſcribiť ꝯtinuatio itineris ĩcepti. Ad h̃ aũt tria req̃runť. p̃mũ ẽ ꝓuiſio alimẽti: ſcđm ẽ rep̃ſſio aduerſarij: tertiu꜔ oꝛdinatio ppl'i ſubiecti. Et ſm hoc diuidiť ĩ tres ꝑtes. Scđa incipit ĩ medio. xvij. ca. ibi: Venit aũt amalech. Tertia in p̃ncipio xviij. ca. Circa p̃mũ đſcribiť ꝓuiſio alimẽti q̃tu꜔ ad q̃litatẽ: ſcđo q̃tũ ad ſubſtãtiã: ca. xvj. Alimentũ aũt ꝯſiſtit in cibo ꝛ potu: hẽbãt aũt adhuc filij iſrl' de cibo quẽ appoꝛtauerãt de egypto: ꝛ ĩõ đ h̃ nõ fit mẽtio/ ſ꜔ đ potu tm̃ q̃tũ ad q̃litatẽ: q꜔ aq̃ amare dulcoꝛate ſũt: dicit igiť: Tulit aute꜔ mo. iſ. de ma. ru. ꝛ diciť tulit: q꜔ cũ quadã violẽtia ꝛ ĩpoꝛtunitate fecit eos inde recedere: erant em̃ cupidi: ꝛ ĩõ erãt nimis intẽti ad ſpolia egyptioꝝ ſubmerſoꝛu꜔ colligenda: q꜔ ſm ꝙ dicũt hebꝛei/ iſta ſpolia fuerũt maioꝛa ꝛ p̃cioſioꝛa q̃ illa q̃ aſpoꝛtauerãt de egypto ꝑ accõmodationẽ: de q̃ dictũ ẽ. xij. ca. b ¶ Et egreſſi ſunt ĩ deſertu꜔ ſur. de littoꝛe maris rubꝛi. c ¶ Et nõ inueniebãt aquã. ſ. ad ſufficiẽtiã ꝓ ſe ꝛ aĩalibus ſuis. d ¶ Et venerũt ĩ marath. hoc diciť ꝑ anticipationẽ: q꜔ locus ille adhuc nõ vocabať marath: ſed ſic poſtea vocatᵒ fuit a filijs iſrael ꝓpter amaritudinem aque: ſm ꝙ ſubdiť: e ¶ Vñ ꝛ con. lo. nomẽ impo. ſ. ppl's iſrael. f ¶ Et murmurauit ppl's. i. vulgares hoĩes: q̃ nõ conſiderãt niſi p̃ſentia: ſapiẽtes ꝟo qui cõſiderabãt dei bñficia p̃terita patiẽter poꝛtabãt/ ſperãtes de diuino auxilio. g ¶ At ille cla. ad do. oſtendẽs ꝙ boni rectoꝛes nõ debẽt omittere bona ſubditoꝝ ꝓcurare ꝓpter eoꝛu꜔ murmurationẽ. h ¶ Qui oſtẽdit ei lignũ. Dicũt aliqui ꝙ iſtud lignu꜔ de natura ſua erat amaꝝ: ꝛ ſic fuit ibi maius miraculũ ĩq̃tũ ꝑ eiᵒ ĩmiſſiõ꜔ dulcoꝛate ſũt aq̃ ꝛ facte potabiles. Cõtrariũ ãt videť mihi ꝑ illđ Ecci. xxxviij. a. Nõne a ligno indulcata ẽ aq̃ ꝛc. nã ibi loquiť ſcꝑtura de naturalibᵒ ꝓꝑietatibᵒ terrenaſcentiũ꜔ ad vtilitatẽ hominũ. i ¶ Ibi cõ. ei p̃. a. i. dicit h̃ Ra. Sa. ꝙ dñs vidẽs filios iſrl' occiſos: ne ꝑ ociũ qđ ẽ ſentina oĩm vitioꝝ declinarẽt ad peioꝛa/ dedit eis duo p̃cepta leg꜀ vt ſtuderẽt ĩ eis ad ſciẽdũ ꝛ ad oꝑandũ. ſ. p̃ceptũ de obſ̃uatiõe ſabbati qđ ꝯtiet plures obſeruãtias. Et p̃ceptũ de vacca ruffa: de cuiᵒ ceneribᵒ cõmixtis aque fiebat aqua luſtratiõis ꝑ quã purgabanť ĩmũdi: vt hť Nu. xix. Tradidit etiã eis aliq̃a capitula de ꝑtinẽtibus ad iudicialia: vt ſcirẽt qualiter deberẽt ad inuicẽ iuſte ꝛ pacifice ꝯuerſari. k ¶ Et ibi tẽptauit eũ dicẽs. ſ. populũ: vt ꝑ experientiã ſeruãdi p̃cepta vel negligẽdi appareret obediẽtia eius ad deũ vel inobedientia: nõ tamẽ ſic ĩtelligẽdo ꝙ deo appareret aliquid đ nouo/ ſed alijs: ꝛ hoc mõ tẽptauit abꝛaã vt eius obediẽtia alijs eẽt nota: ſicut dictũ fuit Geñ. xxij. l ¶ Cunctũ lãguoꝛẽ quẽ poſui in egypto nõ iuducã ſuꝑ te: ſi obedier꜀ mihi. vñ đꝛ pſ. ciiij. d Et nõ erat in tribubus eoꝝ infirmᵒ: qđ ẽ intelligendũ de illis qui obediebãt deo: q꜔ rebelles fuerũt a deo ꝑcuſſi pluries: vt patet in multis locis infra ſicut ꝓ adoꝛatiõe vituli: ꝛ ꝓ ꝯcupiſcentia carniũ: ꝛ ꝓ rebellione contra moyſen/ ꝛ ſimilibus.

✱ Ego em̃ dñs

✱ g ¶ Qui oſtẽdit ei lignũ ꝛc. Per aq̃s amaras ſignificãť tribulatõeſ vite p̃ñt꜀. Eſa. viij. d. Ecce adducet dñs ſuꝑ eoſ aq̃s flumĩs foꝛtes ꝛ multas regẽ aſſirioꝝ ꝛc. Per lignũ autẽ intelligiť crux. i. paſſio xp̃i: q̃ ſi mittať ꝑ fidẽ charitate foꝛmatã ĩ coꝛ hoĩs repletũ aq̃s tribulatiõis/ vertit illas ĩ dulcedinez ꝑ ꝟtutẽ patiẽtie ꝛ ſpem retributiõis eterne. Mat. v. a. Cum vos oderint hoĩes ꝛ ſeꝑauerint: ꝛ ꝑſecuti vos fuerint: ꝛ dixerint om̃e malũ aduerſũ vos mentiẽtes ꝓpter me: gaudete ꝛ exultate/ q̃m merces veſtra copioſa eſt in celis.

rā dare: ꝛ delitijs vacare: egyptius lāguor eſt. a ¶ Venerūt aūt in helim ꝛc. Orige. Nō ante in helim ducit̃ ppl'ſ vbi erāt .xij. fontes aq̄ꝝ: q̄bus nil inerat amaritudīs: ſꝫ amenitas plurima ex dēſitate palmaꝝ. Sꝫ pͥus ductus ē ad aq̄s ſalſas ꝛ amaras: q̄bus ꝑ lignū a dn̄o mōſtratū dulcorat᷑ / veni ad fonteſ. Si hiſtoriā ſolā ſeq̄mur / non multū nos edificat ſcire ad quē locū pͥmo venerint: ad quē ſcdo. Primū aūt ducit̃ ppl'ſ ad lr̄aꝫ legis a q̄ dū ꝑmanet in amaritudīe ſua recedere nō pōt. Cū ḡ ꝑ lignū vite fuerit īdulcorata / ꝛ ſpūalit̃ intellecta: de veteri teſtamēto trāſit ad nouū: ꝛ ad duodecī apoſtolicos fontes: vbi repiunt̃ arbores .lxx. palmarū. Non em̄ ſoli .xij. apl'i fidem chriſti p̄dicauerūt / ſꝫ ꝛ alij .Lxx. ꝑ quos palmas victorie chriſti mundus agnouit. Nō ſufficit ḡ pplo dei aquaꝫ marath bibere: q̄uis indulcoratā ꝑ lignū vite: ſolū vetus teſtamētū nō ſufficit ad bibendū. veniendū ē em̄ ad nouū de q̊ ſine ſcrupulo ꝛ difficultate potat̃. Judei etiā nūc apud marath ſūt .i. ad aq̄s amaras. Nondū em̄ oñdit eis deus lignū de q̊ dulceſcūt: q̄ niſi crediderint nō ītelligēt: Eſa. vij. a.

vult irā cū timore ɔcurrere: vt videlicet timentes futuꝝ eis malum ſub ſpe tn̄ euadendi ꝛ impediendi illō / aſcenderūt irati ad pugnandum contra filios iſrael. C

a ¶ Poni ꝑmiſi. b ¶ Mundo.
quē poſui in egypto nō inducaꝫ
a ¶ ver' medic' nō mō curator. ¶ Hic tue.
ſuꝑ te. † Ego enim dn̄s ſaluator a
¶ Poſtq̄ aq̄ amare ɔ̄ſe ſunt in dulcedinē
a tuus. Venerūt autem in helim / b
¶ Doctrina duodecim aploꝝ.
vbi erāt duodeciꝫ fontes aq̄rū /
¶ Lxx. diſcipuli q̄ꝝ p̄dicatiōe palmas chriſti victorie mūdus agnouit. ¶ Dis ordo doctoꝝ ſeptiformis gr̄a ī decalogo ꝑfectoꝝ
ꝛ ſeptuagita palme: ꝛ caſtrame / c d
tati ſunt iuxta aq̄s. Ca. XVI

Profectiq̄ ſunt de e
helim / ꝛ venit omis
mltitudo filioꝝ iſra
el in deſertū ſin: qd̄
a ¶ qn̄ .ſ. paſcha
b eſt inter helim ꝛ ſinai: q̄ntōdeci
celebratur.
mo die mēſis ſcdi: poſtq̄ egreſſi
a ¶ ne murmuretis ſicut quidā
ſunt d̄ terra egypti. Et murmu / f
eoꝝ murmurauerūt ꝛc.
rauit ois ɔgregatio filioꝝ iſrael
a ¶ Deū. b ¶ Sacerdotes dei. c ¶ Preſentis vite.
cōtra moyſen ꝛ aarō in ſolitudi /
ne. Dixeruntq̄ ad eos filij iſrl': †
¶ Ingratus ppl'ſ deſiderat egyptū q̄ egyptios videt extinctos.
Vtinā mortui eſſemus ꝑ manū g

Glo.ordi.

Profectiq̄ ſūt. Ca. XVI
b ¶ Quītodecimo die ꝛc. Orige. O ingt' ppl'ſ deſiderat egyptū. Qui egyptios videt extīctos: ꝛ carnes egypti q̄ egyptioꝝ carnes videt ꝛ piſcib' datas ꝛ volatilib'. Murmurat aduerſus moyſen īmo deū: ſꝫ pͥmo ignoſcitur ꝛ ſcdo ꝛ fortaſſis tertio. Sꝫ ſi nō deſināt ſꝫ ꝑſiſtāt: audi q̄d ſeq̄tur: In libro nūeroꝝ refert̃: Nūe. xxj. b. ꝛ idē apl'ſ retexit dicēs .j. Coꝛ. x. c. Neq̄ murmuraueritis ſicut q̄daꝫ eoꝝ murmurauerūt ꝛ a ſer. ꝑ. Scripta ſūt hec ꝓpter nos ī q̄s fines ſe. de. Sed ſi nō deſinimus murmurare ꝛ ɔqueri cōtra deū: incurremus ſimile offenſionis periculū vel exemplū. Cū em̄ de celeſti intēperie / fructuū infecūditate / imbriū raritate: ꝛ de ꝓſꝑitate alioꝝ: ꝛ alioꝝ ī / proſperitate cauſamur: cōtra deū murmuramus. Sꝫ hec pͥmo ignoſcunt̃: in ꝑſiſtētes ḡuiter vindicant̃: q̄ mittent̃ in eos ſerpētes .i. imūdis ꝛ veneficis ſpiritib' tradent̃: q̄ occult᷑ morſib' penetralia cordis depaſcant̃. ¶ Orige. Propt̃ correctiōeꝫ legentium indicat̃ ppl'i pctm̄: q̄ murmurauerit ꝛ ingt' fuerit bn̄ficijs diuīs: cū celeſte māna ſuſcepit. Scdo mēſe q̄ntadecima die menſis: qd̄ nō ſine rōne ſcriptū eſt: Nūe. ix. c. Recordare de legib' paſche q̄ dicta ſūt: ꝛ īuenies ibi h̄ eſſe tp̄us qd̄ ſtatuit̃ ad ſcdm̄ paſcha faciēdū his q̄ immūdi in aīa fuerīt: vel occupati negocijs peregrinis. Qui nō fuerāt īmūdi in aīa: vl' nō lōge ꝑegrinabant̃ q̄rtadecia die pͥmi mēſis fecerūt paſcha: lōge ɔ̄o peregrini ꝛ īmūdi ſcdm̄ paſcha in h̄ tp̄e faciūt: ī q̄ ꝛ māna d̄ celo deſcēdit. In die q̄ pͥmū paſcha fit: nō deſcendit māna: ſꝫ in q̄ ſcdm̄. Primū paſcha ppl'i iudaici eſt. Scdm̄ nr̄m. Noſ em̄ fuim' in aīa īmūdi: q̄ colebam' idola / ꝛ ꝑegrini ꝛ lōginq̄ q̄ fuimus hoſpites ꝛ ꝑegrini teſtōꝝ dei ꝛc. Eph. ij. a. Sꝫ dat̃ māna de celo: nō in die q̄ pͥmū paſcha fit: ſꝫ q̄ ſcdm̄. Joh. vi. d. Panis em̄ q̄ de celo deſcēdit: nō venit ad illos q̄ pͥmā ſolēnitatē celebrabāt / ſꝫ ad nos q̄ ſuſcepim' ſcdam. j. Cor. v. b. Etem̄ paſcha nr̄m īmolat' ē chriſt': q̄ ver' hō panis de celo deſcēdit. Videamus interim q̄d in hac die geſtū monſtretur quartadecima die menſis ſcdi murmurauit ppl'ſ ꝛc. D

Cōtra murmuratione

Nu. 33. b.

Primū et ſecundum paſcha

Nico. de lyra

a ¶ Ego ei dn̄s ſal. tuus. q. d. ſi ꝓpter pctm̄ te ꝑcuſſero / ꝓpter pn̄iaꝫ verā te ſanabo: ſm̄ q̄ ſcribit̃ Job. v. c. Jpe vulnerat ꝛ medet̃ ꝛc. b ¶ Venerūt aūt in helim. Hic deſcribit̃ ꝓuiſio alimēti q̄ntū ad ſubſtantiā. ꝛ pͥmo q̄ntū ad cibū. ſcdo q̄ntum ad potum xvij. ca. Circa pͥmū p̄mittit̃ defectus cibi. ſcdo ſubdit̃ ꝓuiſio dei / ibi: Dixit autem dn̄s ad moyſen. Circa pͥmū dicit̃: Venerūt aūt in helim vbi erāt .xij. fontes ſm̄ nūeꝝ .xij. tribuū. ꝛ ſic q̄libet tribus habuit fontē ſuū ꝑ ſe: ne ex hauſtu cōi int̃ trib' diſſenſio orireī. c ¶ Et ſeptuagita pal. In ſignū q̄ habituri erāt .lxx. iudices ſub moyſe. d ¶ Et caſtrametati ſunt iuxta aq̄s. Vt B recrearent̃ potu ꝛ palmaꝝ fructu.

¶ In ca. xv. vbi d̄r in poſtil. Fortitudo mea ꝛc.

Additio. j. Sic fortitudo mea ītelligit̃ effectīe: ſic ꝛ lauſ mea effectīe ītelligi pōt. vn̄ ſuꝑ illō ɔ̄bū: Fortitudo mea ꝛ lauſ ꝛc. Glo. īter. q̄ ꝑ eā fort᷑ ſū ꝛ laudabil'. ¶ In eo. c. xv. vbi d̄r ī poſtil. Aſcēdert̃ ppl'i ꝛ ira. ꝛc.

¶ Additio. ij. Paſſio ire nō ɔſurgit ex timore: ſꝫ ex alijs paſſiōib' .ſ. ex triſticia illata cū deſiderio ꝛ ſpe vlſciſcendi. ſm̄ Phm̄. ij. Rhetorice. vn̄ nō videt̃ dicēdū q̄ amalechite irati ſunt ꝓpt̃ timorē ne inuaderēt terrā eoꝝ ꝓut in poſtilla: ſꝫ potius ira eoꝝ ex triſticia ꝓcedēte ex ꝓſꝑitate filioꝝ iſrl' intelligēda ē vna cū deſiderio ꝛ ſpe vindicandi ſe qd̄ ex odio antiq̄ qd̄ hēbat eſau erga iacob ꝓceſſit: de q̊. ſ̄. Gen̄. xxvij. g. Amalech em̄ d̄ ꝓſapia eſau fuit: vt. ſ̄. Gen̄. xxxvj. b. De philiſteis āt ꝛ alijs nō dic̄ q̄ fuert̃ irati: ſꝫ dic̄: Dolores obtinuerūt habitatores philiſtijm: timētes ne inuaderēt terrā eoꝝ.

¶ In eo. ca. xv. vbi d̄r in poſtil. Ibi conſtitit.

¶ Additio. iij. Antiq̄ hebreoꝝ cōit̃ tenēt q̄ p̄ceptū de obſeruatiōe ſabbati ꝛ q̄dā iudicialia fuerūt data pplo iſraelitico in h̄ loco. nō aūt p̄ceptū de vacca ruffa: vt dic̄ Ra. Sa. qd̄ rōnabilius d̄r. nā de p̄cepto ſabbati ſatis ptꝫ cū. ī. xvj. ca. an̄ datiōeꝫ leg᷑ habeat̃: Videte q̄ dn̄s dedit vob̄ ſabbatū. De iudicialib' āt ſat᷑ videt̃ neceſſariū vt eis darent̃ aliq̄ iudicialia p̄cepta: nō em̄ tātus ppl'ſ potuiſſet durare vſq̄ ad datiōeꝫ legis niſi habuiſſet aliq̄s ɔſtitutiōes q̄bus regerent̃ in iudicialib'. p̄ceptū aūt de vacca ruffa erat oīno ſuꝑfluū ꝛ inutile ꝓ tūc: donec tale tabernaculū fieret ꝛ alia ſacra: ad q̄ꝝ īgreſſuꝫ ſeu tactū requirebat̃ purgatio ꝑ aquā luſtrationis ꝓut in ca. Nume. allegato ꝑ poſtillatorem ꝛc.

Replica correctorij ɔ̄ Burgē. In ca. xv. cū poſtillator exponeret illud: Aſcēderūt ppl'i ꝛ irati ſunt timētes ne inuaderēt terrā eoꝝ. Burg. notat eū q̄ velit dicere irā illā ex timore originari qd̄ nō eſt veꝝ: ſꝫ poſtillator vult iram cū

Nico. de lyra

Sedebam' ſuꝑ

Profectiq̄ ſūt. q. d. q̄ ille fruct' fuit cito ɔſūpt'. Sequit̃: f ¶ Et mur. ois cōgre. q̄ .xv. die mēſis ſcdi defecerūt victualia q̄ apportauerāt de egypto. Ex q̊ ptꝫ q̄ .xxx. dieb' de ill' vixerūt nō comedēdo ad ſaturitatē ſꝫ ad famē tꝑandā: ſꝫ quō d̄r h̄ q̄ ois ɔgregatio murmurauit: q̄ ibi erant ioſue ꝛ caleb ꝛ pl'es alij boni hoīes de q̄b' credēdū ē q̄ patiēter portabāt defectū victualiū ſperātes diuinū auxiliū: Dicēdū q̄ illi erāt valde pauci reſpectu multitudinis: qd̄ aūt modicū eſt: q̄ſi nihil reputat̃: vt d̄r. ij. Phyſi. ꝛ ꝓpter h̄ ſcriptura nō dimiſit loq̄ generalit̃: q̄ h̄ eſt ɔſuet' mod' loq̄ndi in talib'. g ¶ Vtinā mortui ꝛc. i. ꝑ plagam ab eo immiſſaꝫ cum primogenitis egyptioꝝ: quia illa mors fuit breuis. Ca. XVI

Nō omes murmurabant

Phus.

Qn̄ ſedebamus

Moraliter. e ¶ Profectiq̄ ſunt ꝛc. In hoc caplo agit̃ de murmuratione populi contra moyſen ꝛ aaron ꝓ defectu cibi / cuꝫ dicit̃: f ¶ Murmurauit ois cōgregatio filioꝝ iſrael ɔtra moyſen ꝛ aaron ꝛc. Per quod ſignificat̃ murmuratio religioſoꝝ qui ꝑ iſrael ſignificant̃ contra bonū p̄latū ꝓpt̃ pauꝑtatem victus. † ¶ Dixeruntq̄ ad eos: Vtinā mortui eſſemus. in egypto. i. vſq̄ ad mortem manſiſſemus in ſeculo per egyptum ſignificato: eo q̄ interp̄tatur tenebra: ſeculum autem tenebroſum eſt ignorantia et culpa.

Moraliter

 * Qn̄ ſedebamus.

E ℞. Hiſtoꝛi. b ¶ Sedebam⁹ ſup ollas car. Gꝛeges ouiū hēbāt ⁊ armē ta boū de qb⁹ comedere poterāt: ſꝫ deſiderio piſciū ⁊ auiū qui/ bus egypt⁹ abūdat eſtuabāt. b ¶ Ecce ego p.v.p.d.c. ⁊c.
Ro.3.a. Orige. Vellē pmo ſup hāc ſcptura cū iudeis hr̄e ſermonē: q̄/ bus credita ſūt eloquia dei: q̄d ill' videat̄ de eo qđ dicit: ſex die bus ꝯtinuis colliget̄: die aūt ſexta du plū. Appet ḡ ſextum diē noīari q̄ ante
Sabbatū ſabbatū ponit̄. Sabbatū aūt ſeptim⁹
Queſtio dies ē. Quero ḡ q̄ die cepit māna da/ ri: ⁊ volo ꝯpari dn̄icā nr̄am cū ſabba to iudeoꝝ. Ex ſcptura em̄ apparet: q: die dn̄ica pmū dat̄ māna ſex dieb⁹ ꝯti nuis collectū: ſeptima q̄ ē ſabbatū ceſ/ ſat̄. Quia ḡ ī die dn̄ica pluit de⁹ man/ na ⁊ nō ī ſabbato: intelligāt iudei iaꝫ tūc plātā eē dn̄icā nr̄aꝫ ſuo ſabbato: ⁊ īdicatū ē ꝙ nō ī ipa dei gr̄a ad eos de ſcēderit ď celo: ⁊ panis celeſt̄ q̄ ē ſer/ mo dei ad eos nō puenerit. vn̄ Oſee iij.b. Dieb⁹ mult̄ ſedebūt filij iſrl̄ ſine rege/ſine pncipe/ſine hoſtia/ſine ſacri ficio/ſine ſacerdote. In nr̄a aūt dn̄ica ſp dn̄s pluit māna.i.celeſtia v̄ba que nobis leta ſūt. Illi īfelices ſuſpirāt eti am māna ſicͭ pr̄es eoꝝ: ⁊ nō merēt̄ ac cipe: nō em̄ pn̄t mādu care qđ ē minu/ tū ſicͭ ſemē coꝛiādri: ⁊ cādidū ſicͭ pꝛui/ na. Nihil em̄ ī v̄bo dei minutū/ſubti le ⁊ ſpūale ſentiūt: ſꝫ totū pīgue ⁊ craſ
Eſa.6.b. ſū. Incraſſatū ē em̄ coꝛ ppl'i hui⁹. Int̄
Manna ptatio q̄ꝫ noīs hui⁹ h̄ ſonat. Māna eī īterptat̄ q̄d ē h̄? Ipa vis noīs ad diſcē dū īuitat: vt cū audis legē dei recitari inq̄ras ſp ⁊ dicas doctoꝛib⁹/q̄d eſt h̄? Tu ḡ ſi vis mādu care māna ⁊ ſuſcipe v̄bū dei/ſcito minutū eē ⁊ valde ſbti/ le ſicͭ ſemē coꝛiādri: hꝫ em̄ aliq̄d oler̄ q̄ nutrire ⁊ recreare poſſit infirmos. Infirm⁹ em̄ ol⁹ mādu cat: Ro.xiiij.a. Hꝫ em̄ aliq̄d ⁊ rigoꝛ̄: ⁊ iō vt pꝛuina: cādoꝛis aūt ⁊ dulcedīs plimū. Quid ē cādidi⁹/ſplēdidi⁹ eruditiōe diuina: q̄d dulci⁹ ſuauius eloquijs dei/ q̄ ſunt ſup mel ⁊ fauū? c ¶ Panes. Māna ſcꝫ locutio ē: q: pāis p alimēto ponit̄: amat aūt ſcptura pluralit̄ maḡ pāes
ꝗ ſinglarit̄ dicere panē. d ¶ Ut tē ptē. Tēptatō iſta pbatio ē/nō ad pec catū ſeductio: nec iō pbāt̄ vt de⁹ n̄ no/ uerit: ſꝫ ipoſ ipis oſtēdit q̄ hūilioꝛes fi ant ad petēdū adiutoꝛiū: ⁊ ad noſcen/
Sexta dieſ dā dei gr̄aꝫ. e ¶ Die āt ſe. ⁊c. Ori ge. In die ſexto duplū colligat̄ ī repo ſitiōeꝫ ꝗtū ſufficiat etiā ſabbato. Sex ta dies hec vita ī q̄ nūc ſumus. In ſex diebus fecit de⁹ hūc mūdū. In hac ḡ die tātum reponere de/ bem⁹ ꝗtū ſufficiat ī futuro. Si q̄d em̄ h̄ boni opis acq̄ras: ſi q̄d iuſticie/miſcđie ⁊ pietatis recondas: h̄ tibi in futuro erit cib⁹. Qui em̄ acq̄rit hic decē talēta: Luc.xix.d. ibi accipiet.x. ciuitates: ⁊ q̄ ſemīauerit hō hec et metet: Gal'.vj.b. Diuites hui⁹ ſcl'i ea recōdūt q̄ ī h̄ ſcl'o/īmo cū h̄ ſeculo coꝛrūpūt̄: bona aūt recōdita pmanēt vſq ī craſtinū. Scptū ē aūt: Qui īfide/ les fuerūt ſeruauerūt de māna: ⁊ ebullierūt ex eo v̄mes ⁊ cō putruit: qđ aūt p die ſabbati reponebat̄/pmāſit integrū. Et tu ḡ ſi xp̄ē pn̄tē vitā et amoꝛē ſecl'i theſauriças/ꝯtinuo v̄meſ ebulliūt: de q̄bus dꝛ Eſa.lxvj.g. Vermis eoꝝ nō moꝛit̄: hos generat auaricia ⁊ diuitiaꝝ ceca cupiditas his q̄ hn̄t pecuniā et vidētes ī necītate fr̄es ſuos claudūt viſcera ab eis. Unde apl's.j.Tim̄.vj.d. pcepit diuitib⁹ nō ſublime ſape/ neq ſpa/ re ī īcerto diuitiaꝝ ⁊c. nec aliūde fiūt v̄mes in nob niſi ex mā na.i.v̄bo dei. Vn̄ Joh.xv.d. Niſi veniſſē et locu.eis fu.⁊c. P⁹ ſuſceptū ḡ v̄bū dei ſi q̄s peccat/efficit̄ ipm v̄buꝫ v̄mis q̄ eius ꝯſciam ſp fodiat: et arcana pectoꝛ̄ rodat. f ¶ Veſpe
Ad veſpe/ ſci.⁊c. Orig. Ad veſpaꝫ ſciet̄ q: ego dn̄s. Mane aūt vide
rā cogno/ bit̄ maieſtatē dn̄i. Rn̄deāt mihi iudei: quō ad veſpaꝫ cogno
ſcitur dn̄s ſcit̄ dn̄s: et mane videat̄ maieſtas ei⁹? Ubi agnit⁹ ē ad veſpe rā: ⁊ ei⁹ maieſtas viſa ē mane? Sꝫ nō ītelligit̄ h̄ niſi ī euāge.
math.28.a ī q̄ veſpe ſabbati q̄ luceſcit ī pma ſab.ve.ma.m.et altera ma/ ria ad ſepulchꝝ: et inuenerūt lapidē reuo.a monumēto: terre/ motū factū: ⁊ monumēta apta eē: ⁊ cēturionē ⁊ cuſtodes ſepul chꝛi di. Vere h̄ fili⁹ dei erat. Agnit⁹ ē ī hac veſpa dn̄s: q: ipe dn̄s erat. Agnit⁹ ē ī v̄tute reſurrectōis: et mane gl'ia ei⁹ viſa ē. Cū veniſſēt alie mulieres pma ſabbati valde mane: īuenerūt angelos cū īgēti claritate ſedētes ad ſe pulchꝝ et dicētes: Nō ē h̄ ſꝫ reſurrexit a moꝛtuis: Luc.xxiiij.a. Venite et vi. lo.⁊c. Viſa ē ḡ maieſtas ei⁹ mane: q: ⁊ p angelos reſurrectio nunciata eſt. g ¶ Nos v̄o q̄d ⁊c. Aug. Nō ex h̄ tm̄ ſe valere ꝗtū de⁹ voluerūt: dixerūt em̄ q̄d ſumus nos: nec tal' erat illa ſn̄ia vbi Petrus dixit ananie Act.v.a. Au ſus es mētiri ſpūiſctō: nō homīb⁹ mēti tus es ſꝫ deo. Nō em̄ ait: auſus es mē tiri mihi. Nō mihi mētit⁹ es ſꝫ deo. qđ ſi dixiſſet ſil'e fuiſſet: neq em̄ ita dixit: Auſus es mentiri ſpūiſctō: nō ſpūiſctō ☞ mentitus es

a ¶ mūdo. b ¶ del ectati quieſcentes.
a dn̄i in terra egypti qn̄ ſedebam⁹ a
¶ mltimodas refectiōes carnaliū volupta/
ſuper ollas carnium et comede/
tū. ¶ qui vertit̄ in fel aſpidū intrinſecus.
bam⁹ panē ī ſaturitate: Cur idu b
a ¶ laboꝛē pn̄tis vite ⁊ periculū.
xiſtis nos in deſertū iſtđ vt oc/ c
a ¶ tranſductā p mare rubꝛum.i.baptiſmū.
¶ carnaliū voluptatū.
cideret̄ oēm multitudinē fame?
b Dixit āt dn̄s ad moyſen† Ecce d e
a ¶ verbū dei panē q̄ de celo deſcēdit.
c ego pluā vob pāēſ ď celo. Egre f g
diat̄ popul⁹ ⁊ colligat q̄ ſufficiūt
d p ſingulos dies/vt tēptem eum h i
vtrū ambulet ī lege mea: an nō. k
a ¶ hac pn̄ti vita. b ¶ reponāt.ſ. vnde in futuro viuant.
e Die aūt ſextā parēt qđ inferāt: l
¶ vt ſufficiat pn̄ti vite et future.
⁊ ſit duplū ꝗ colligere ſolebāt p m
ſingl'os dies. Dixertq moyſes n
et aaron ad omnes filios iſrael:
¶ in aduentu xp̄i ī q̄ ē in fine ſeculi. ¶ ſab/ bati q̄ luceſcit in pma ſabba. Mat.xxviij.a.
f Veſpere ſcietis ꝙ dn̄s eduxerit o
a ¶ qm̄ angeli ad ſepulchꝛū nūciauerunt gloꝛiā reſurrectionis.
vos de t'ra egypti: ⁊ māne vide/ p
bitis gl'iaꝫ dn̄i. Audiui eni mur q
¶ non contra me.
g mur veſtrū ꝯtra dn̄m. Nos v̄o r
q̄d ſumus: q: muſitatis contra s
nos? Et ait moyſes: Dabit dn̄s t
¶ mūdi quo verbū caro factū ē.
vobis veſpe carnes edere: ⁊ ma †
a ¶ verbū dei. b ¶ anime.
ne panes ī ſaturitāte: eo ꝙ audi

Nico. de lyra.

※ a ¶ Qn̄ ſe.⁊c.i. qn̄ nobis ſedēti/ b⁹ q̄ete ⁊ pacifice/olle plene erāt carniū ad ignē p nobis. b ¶ Cur indu.⁊c. vbi nihil comeſtibile creſcit. c ¶ Ut oc.o.m.fa.i. lōgo cruciatu: q̄ peioꝛ ē bꝛeui moꝛte. d ¶ Dixit aūt d. h̄ ꝯn̄r deſcribit̄ dn̄i puiſio: vbi pmo ponit̄ ci/ bi pmiſſio: ſcđo eiuſdē exhibitō/ibi: Fa ctū ē ḡ: tertio ꝯſuatio/ibi: Dixit āt mo. Adhuc pmiſſio cibi pmo dicit̄ moyſi a dn̄o: ſcđo p moyſen ipi ppl'o/ibi: Dixe/ runtq. Circa pmū dꝛ e ¶ Ecce e.p.i. ad modū pluuie abundāter tribuam. f ¶ Panes de ce.i. cibos: q: noīe pa nis ītelligit̄ oīs cib⁹: vt.ſ. dictū ē.ij.ca. Ipe aūt dedit eis māna et coturnices: et vtrunq ď celo aereo: vn̄ et aues celi noīant̄ eo ꝙ p aerē volitāt. g ¶ Egre diat̄ po.⁊c. q̄libet p ſe et familia ſua ſm̄ eſtiatōꝫ ſuā. h ¶ Per ſin.di. q: ni hil ď māna debebat reſuari ī craſtinū: vt dꝛ.ī. i ¶ Ut tē.⁊c. cuſtodiēdo mā data mea ď māna: q̄ mādata.ī. explica/ būt̄. k ¶ An nō.i. trāſgrediēdo illa: q̄lit̄ aūt de⁹ tēptet hoīes iā dictū ē: q: h̄ nō ē vt accipiat p expiētiā ď aliq̄ qđ ig̊/ ret: cū oīa nuda et apta ſint ocul' ei⁹ etiā anq̄ fiāt: ſꝫ vt obediētia vel īobediētia ppl'i ad deū eēt nota alijs p euidētiā fa cti. l ¶ Die aūt ſex. qđ ī. ď māna ⁊c. m ¶ Et ſit du. n̄ p h̄ ītelligit̄ ꝙ collige rēt die ſexta pluſq̄ in alijs dieb⁹: ſꝫ illđ collectū qn̄ mēſurabat̄ ī domo īuēiebat̄ duplū: vt dicet̄.ī. n ¶ Dixertq. h̄ ꝯn̄r pmiſſio dicta diuul gat̄ ppl'o/cū dꝛ: o ¶ Veſpe ſci.⁊c. p h̄ ꝙ dabit vobis mira/ bilit̄ abūdātiā carniū. p ¶ Et ma.vi.⁊c.ī deſcēſu māne v̄/ tute gl'ioſa ipi⁹. Sciēdū aūt ꝙ māna aliq̄n ē neutri gener̄ ⁊ in decl'iabile: aliq̄n aūt īuenit̄ femi. gener̄ et pme decl'iatōis.ſ. māna ne: aliq̄n tertie decl'iatōis: vt māna nat̄. ⁊ iō nō ē vis ſi accipiat̄ mō ſm̄ vnā decl'iatōeꝫ: mō ſm̄ aliā q ¶ Audiui em̄ ⁊c. ꝙ eduxit vos ď egypto ī hāc ſolitudinē: q: ď pcepto ei⁹ fa/ ctū ē. r ¶ Nos v̄o ⁊c.q.d. ſum⁹ tm̄ ſui ei⁹ denūciātes vobis ei⁹ volūtatē: et iō nō eduxim⁹ vos pncipalit̄ ſicͭ īpoſuiſt̄ nobis ſꝫ ipe de⁹. s ¶ Quia mu.⁊c.i. murmuraſt̄: murmur tn̄ ve/ ſtrū ē ꝯ dn̄m pncipalit̄. t ¶ Dabit do.⁊c. eo ꝙ audierit mur/ ※ muratiōes v̄ras

⁜ a ¶ Qn̄ ſede.⁊c. h̄ aūt freq̄nti⁹ dicūt ꝯq̄rēdo illi q̄ fuert̄ paupioꝛes ī ſecl'o: ⁊ fuiſſēt ibi ꝯtēti ill' q̄ āmīſtrāt̄ ſibi. Religio ſi v̄o mēdicātes talia dicētes multū deberēt ꝯfūdi: cū ī igreſſu religiōis nihil ſibi pmiſſū fuerit niſi pauptas. Sꝫ ſm̄ dictū p/ phete/ꝯfuſiōe nō ſūt ꝯfuſi: ⁊ erubeſcere neſcieūt: et iō frōs mu lier̄ meretric̄ facta ē eis. Sꝫ qm̄ dn̄s multa bn̄ficia pſtat ing̊ tis: iō ſequit̄: t ¶ Dabit do.vo.⁊c. Iſte carnes fuerūt co/ turnicū: vt ſubdit̄ ī textu: p q̄s rōne volat⁹ ītelligit̄ celeſtiū me ditatio: ad quā īducūt̄ mali religioſi p exhoꝛtatiōeꝫ boni plati † ¶ Et mane pa.⁊c. et iſti panes fuert̄ māna: p quā figura/ ⁜ ta fuit eucha/

B mētitꝰ es/ſ꞉ deo. Ita ei loq̄ns negaret ſpm̄ſctm̄ eē deū. Nūc ꝟo cū ita dixiſſet: auſus es mentiri ſpūiſctō/cū ille putaret ſe hoībꝰ eē mētitū. Ille ſpm̄ſctm̄ deū eē mōſtrauit: ſbiūgēs Act. v. a. Nō hoībꝰ mētitꝰ es ſ꞉ deo. a ¶ Et mane. Nono die qn̄ chriſtus ſol iuſticie aduētu ſuo credētibus repauit pdita.

b ¶ Veſpe comedet꞉ car. Orige.

Moralit. Intelligere poſſumꝰ ꝙ vniuiuſcꝫ nr̄m mane ē ⁊ initiū diei/tp̄s q̊ ꝓ mū illuminamur ⁊ ad lucē fidei accēdimur. In h̄ tp̄e carnes ꝟbi nō poſſumꝰ edere. i. pfecte doctrine capaces nōdū ſumus: ſ꞉ poſt lōga exercitia/poſt ꝓfectū plurimū: cū iā ꝓximi ſumꝰ ad veſperā. i. pfectiōis fidē: tunc ſolidioris cibi capaces efficimur: feſtinemus ḡ māna ſuſcipe: qđ ꝓut vult quiſcꝫ ſaporē reddit in ore. vnde Matth. ix. c. Fiat tibi ſm̄ fidē tuā. Et tu ḡ ſi ꝟbum dei qđ in ecclia p̄dicat̃ tota fide ⁊ deuotiōe ſuſcipias: fiat tibi qđcūcꝫ deſideraſ. Si tribularis/ꝯſolat̃ te dicēs Ps. l. d. Cor ꝯtritū ⁊ humiliatū deꝰ nō ſpernit. Si letaris ꝓ ſpe futura cumulat tibi gaudia dicens: Ps. xxxi. c. Letamī ī dn̄o ⁊ exultate iuſti. Si iracūdus es: dicit Ps. xxxvi. b. Deſine ab ira ⁊ derelinq̄ indignatiōe꞉. Si in doloribus ſis: ſanat te dicēs: Matth. iiij. d. Dn̄s ſanat lāguores tuos oēs. Si pauptate ꝯſumer꞉: cōſolādo dicit: Ps. cxij. a. Dn̄s alleuat de terra inopē: ⁊ d̄ ſtercore erigit pauperē꞉. Si q̄s tn̄ infidelit̃ ſuſcipit: nec comedit/ſed abſcōdit: vermes ex eo ebulliūt. Nec turberis ſi ad hoc ducit̃ ꝟbū dei/vt putet̃ fieri vermis. Ipē em̄ ait: Ps. xxi. b. Ego ſum vermis ⁊ nō hō. Luc. ij. e. Sic em̄ ipē eſt qui fit alijs in ruinā: alijs aūt in reſurrectiōe꞉: ita ⁊ ipē ē qui in māna fidelibus dulcedo mell'/infidelibꝰ vermis efficit̃. Ipē ē em̄ ſermo dei: qui iniquoꝝ mētes arguit: ⁊ correctionū ſpiculis cōſcientiā terebrat. Ipē ē em̄ q̄ efficit̃ eis quibꝰ apit ſcripturas ignis. Qui dicūt Luc. xxiiij. e. Nōne cor nr̄m ar. e. ī no

B bis ⁊c. Alijs ignis ē q̄bꝰ cremat ſpīas de terra mala. i. malignas cogitatiōes in corde ꝯſumit: ⁊ ideo pctōribus necꝫ vermis arguēs vnq̄ꝫ morit̃: necꝫ ignis exurēs extinguit̃. Iuſtis aūt ⁊ fidelibꝰ pmanet dulcis ⁊ ſuauis. vn̄ d̄r Ps. xxxiij. b Guſtate ⁊ videte ⁊c. ¶ Orige. Alia lr̄a. Veſpe māducabitis carnes ⁊ mane replebimī panibꝰ: dicāt iudei/q̄ ꝯſequētia ſit: vt veſpe carnes ſine panibꝰ comedāt: aut mane panes ſine pulmēto: q̄d in h̄ diuini mūeris/q̄d tēpamēti grē celeſtis oſtēdit̃. Hoc ē in q̊ agſcere deū pn̄t: q̄ carnes ī veſpa ſine panibꝰ comedūt/⁊ maieſtatē dei apparere dicūt. Si rurſum panes ſine carnibꝰ comedant̃/ſeruēt ſibi iſta: his q̄ acquieſcētes in coturnicibꝰ putāt agſci deū. nos aūt q̄bus in fine ad veſperā mūdi ꝟbū ē caro factū. In illa tantū carne agſci dicimꝰ deum quā ſuſcepit ex ꝟgine. has em̄ ꝟbi dei carnes necꝫ mane necꝫ meridie q̄s manducauit ſ꞉ ad veſperā. vn̄ pueri nouiſſima hora eoꝝ. Mane inq̄t replebimī panibuſ. Nob ḡ panis ꝟbū dei ē: Ioh. vi. f. Ipē ē panis viuus q̄ de celo deſcēdit: ⁊ dat vitā mūdo. S꞉ q̄d dic̄ mane dari hūc panē: cū incarnatuſ ſit ad veſperā: Sic ītelligēdū ē/ꝙ ad veſperā mūdi ⁊ ꝓpe finē dn̄s venerit: ſ꞉ aduētu ſuo cū ſit ſol iuſticie nouū mane credētibus reſtaurauit: nouū. ſ. ſcīe lumē in q̊ replent̃ panibus qui ſuſceperūt p̄cepta eiꝰ/nec mirer꞉ q꞉ ꝟbū dicit̃: ⁊ caro dei ⁊ panis ⁊ lac dicit̃ ⁊ olera: ⁊ ꝓ mēſura credētiū ⁊ poſſibilitate ſumentiū diuerſe noīat̃: vel poſt reſurrectionem mane factā credētes repleuit panibꝰ: q꞉ libros legis ⁊ ꝓphaꝝ p̄us ignotos ad inſtructiōe꞉ ecclie ꝯceſſit: vt ipē ſit panis in euāgelio: ceteri ꝟo libri legis ⁊ ꝓphaꝝ vel hiſtoriaꝝ plures panes dicant̃: q̄bus repleant̃ credētes ex gētibꝰ. Vn̄ aſcēdēt in mōtē ⁊ bibēt vinū: vnguēto vngent̃. Sic ḡ cōpetēter carnes ad veſperā accipimꝰ ⁊ panibꝰ mane replemur: q꞉ nec poteramus mane carnē edere. Nōdū em̄ erat tp̄s. Nec meridie: vix em̄ angeli edūt carnes meridie: ⁊ illi fortaſſis ordini meridianū tp̄s ꝯcedit.

¶ quē nihil latet. ¶ coḡuerit. ſ. oīa ⁊ ſi nō erit murmuratōes vr̄as q̄bꝰ mur ſtatī punit. ¶ q̄ nos miſit q̄ in noƀ opat̃. murati eſt꞉ ꝯ eū. Nos em̄ q̄d ſumuſ? Nec ꝯ nos ē murmur vr̄m ¶ q꞉ ſacerdotū eſt legē ⁊ dei volūtatē pplo annunciare. ſ꞉ ꝯ dn̄꞉. Dixitcꝫ moyſes ad aarō: Dic vniuerſe ꝯgregatiōi fili ¶ Beneplacentes. a ¶ q̄ oīa audit. oꝝ iſrl': Accedite corā dn̄o. Audiuit em̄ murmur vr̄m. Cūcꝫ lo a b q̄ret̃ aaron ad oēm cetum filioꝝ iſrael: reſpexerūt ad ſolitudinē. ¶ Carne aſſumpta. Et ecce glīa dn̄i appuit ī nube. c Locutꝰ ē aūt dn̄s ad moyſen di a ¶ Cognoui. cēs: Audiui murmuratiōes fili a ¶ veſpe em̄ chriſtꝰ mortuus ē ⁊ ſepultus. b oꝝ iſrl'. Loq̄re ad eos: Veſpere a ¶ q꞉ mane ſurrexit. a comedet꞉ carnes: ⁊ mane ſaturabimī panibꝰ: ſcietiſcꝫ ꝙ ego ſim dn̄s deꝰ veſter. Factū ē ḡ veſpe d a ¶ Grece ortogometra. ¶ He ſunt ꝓmiſſe c ⁊ aſcēdēs coturnix opuit caſtra: carnes. a ¶ Māna. ſ. panis ꝓmiſſus. mane q̄꞉ rōs iacuit p circūitū ca e ſtroꝝ. Cūcꝫ opuiſſet ſupficiē ter a ¶ Subtile: q꞉ hūanis ſenſibus incognitū incarnationis myſterium. rē appuit ī ſolitudie minūtū ⁊ q̄ f g

tp̄s ꝯcedit̃. ¶ Tale q̄d ī helia ſignificat̃: cū ei alimēta coruus afferret. Forte carnibꝰ ad veſperā: ⁊ mane panibꝰ ille ſignificat̃ Rom. iiij. d. Qui traditꝰ ē ꝓpt̃ delicta nr̄a: ⁊ reſurrexit ꝓpt̃ iuſtificatiōe꞉ nr̄a꞉: ad veſperā q̄ppe mortuꝰ ē: ex īfirmitate ſepultus ē. mane aūt apparuit diſcipul': quia reſurrexit in virtute. C

c ¶ Coturnix opuit caſtra ⁊c. Iſi. Per volucrū eſcas figurat̃ p̄dicatio diuinitꝰ miſſa: q̄ trāſcurrit p ꝟba ſonātia q̄ſi p aerē volatilia pēnata: q̄bus p fidē paſcunt̃: q̄ ad patriā celeſtē ꝓficiſcunt̃. Vel veteris legis eloq̄a: q̄ plebē carnalē tācꝫ carne alebat: p ꝟba diuinitꝰ miſſa q̄ſi p volatilia. Vn̄ ⁊ veſpe dant̃: q꞉ cuncta carnaliter illis ꝯceſſa finem erāt habitura. Manifeſto aūt lumine fidei dat̃ māna qđ ē chriſtus: Ioh. vi. f. Panis. ſ. viuꝰ q̄ de celo deſcēdit: q̄ p nubes euāgelicas vniuerſo orbi pluitur: non iam murmuranti ⁊ temptanti ſynagoge: ſed credenti et ſperanti eccleſie.

☞ In ſilitudine

Nico. de lyra

✱ muratiōes vr̄as: aliq̄n em̄ murmurātibus dat deꝰ ſuū deſideriū/ſ꞉ h̄ ē ad malū ipoꝝ: ſic habet̃ Nūe. xi. g. d̄ pplo qui deſiderauit carnes: q̄s interfecit dn̄s cū adhuc carnes eis date eſſent in dētibus eoꝝ. a ¶ Accedite cor. dn̄o. i. corā colūna nubis. vel ſm̄ alios coram tabernaculo puo vbi dn̄s loq̄bat̃ moyſi: añcꝫ factū eſſet magnū tabernaculū: de q̄ habet̃. ī. xxxiij. ca. ꝙ moyſes tetendit illud ex̄ caſtra. b ¶ Audiuit enī mur. ve. Ne credatis ꝙ facta vr̄a abſcōdita lateāt ipm̄. c ¶ Et ecce ⁊c. i. quidā fulgor inſolitus repn̄tatiuus diuine pn̄tie ad arguendū ppl'i murmurationē. vn̄ ſubdit̃: Audiui murmurationes ⁊c. d ¶ Factū ē ergo. Hic cōſequēter deſcribit̃ cibi ꝓmiſſi exhibitio: ⁊ ſecūdo ſubdit̃ vſus determinatio/ibi: Hic eſt ſermo. Circa primū dicit̃: Factū eſt ergo veſpe ⁊ aſcendens operuit caſtra. Coturnix aūt eſt auis pinguis ⁊ ſapida: ⁊ accipit̃ h̄ ſingulare ꝓ plurali. Coturnix. i. multitudo coturnicu꞉. ſicut frequēter dictum eſt in ſimili: dicit̃ autem hic aſcendere coturnix: quia de terra oppoſita deſerto in q̄ magna multitudo talium auium inuenitur: aſcenderunt in aerem voluntate diuina ⁊ volauerunt vſcꝫ ad caſtra filioꝝ iſrael ⁊ ibi deſcenderunt: ita ꝙ poterant eas capere ꝓ ſua voluntate. Queritur hic quare dedit eis carnes in veſpere ⁊ panes in mane ſequenti: quia magis conueniens eſſet fieri modo cōtrario. Ad hoc reſpondet̃ ꝙ filij iſrael conqueſti fuerunt primo de defectu carnium. ⁊ ſecundo de defectu panum/dicentes: Vtinam mortui eſſemus quando ſedebamus ſup ollas carnium: ⁊ comedebamus panes in ſaturitate. ⁊ ideo eodē ordīe quo petiuerūt datus ē eis cibus. Alia ratio aſſignat̃ ex cōueniētia rei date: quia coturnices ex volatu diurno erāt fatigate: ⁊ ideo circa veſperam erat conueniens tempus vt deſcenderent ad terram quaſi ad requiem. Panes aūt qui dati ſunt mane ſequēti fuit māna que vocat̃ panis materialit̃: quia decoquebat̃ ⁊ inde formabant̃ panes. deſcendebat aūt p modū roris/vt ſtatim ſubdit̃: Hora aūt matutinalis cōueniens eſt tali deſcenſui. vn̄ ſubdit̃: e ¶ Mane quocꝫ ros iacuit. i. māna que erat ad modū roris cōgelati. vn̄ infra dicit̃ ꝙ habebat ſilitudinē pruine q̄ eſt ros cōgelatus. f ¶ Apparuit in ſolitudine mi. Sicut granula ꝯgelata q̄ aliq̄n deſcēderūt in pruina. g ¶ Et quaſi pilo tuſum. i. ſicut granū frumēti a q̊ cortex ex pcuſſione pili ē amotus: ⁊ ſic apparet albū. Iſta ē expoſitio doctoꝝ catholicoꝝ: ſm̄ quā māna īmediate cadebat ſup terrā: ⁊ p rorem vel pruinā h̄ intelligit̃ māna: vt pt꞉ ex dictis. Ra. Sa. exponit locū iſtū aliter ⁊ ſubtilius: dicēs ꝙ p̄mo cadebat pruina ſup terrā: ⁊ poſtea māna deſup: ⁊ poſtea ros aliq̄ꝫtulū cōgelatus deſup: ita ꝙ māna erat intermediū q̄ſi mūde cuſtoditū ⁊ repoſitū inter duo ſtramenta. ſ. pruine ⁊ roris: ⁊ ſic exponit textū q̄ aliq̄ mō alius ē in hebreo: vbi habet̃ ſic: Māne q̄꞉ fuit opimentum

ꝫ iij ✱ roris in circūitu:

Diuiſio

D Coturnix

Queſtio

a ¶ In ſimilitudine pruine ſup trā. Pruina q̄ xp̄m ſignificat. Māna em̄ dn̄ico die p̄mū datū ē: et xp̄s dn̄ica die reſurrexit. b ¶ Tuſum. i. mūdiſſimū. Sicut em̄ frumētū vel milliū: vel aliud tale ī mortariolo pilo terit̄ et folliculis exuit̄: ſic corp⁹ xp̄i ꝑ tribulatiōꝫ paſſiōis et pilo crucis mortalitate exutū ē. Vel minutū māna ſubtilitas celeſtis doctrine: q̄ pilo tūdit̄ / vt

Manhu — l̄ralis ſenſus c̄uat̄. c ¶ Man hu. Greg⁹. Quid ꝑ māna filiis iſr̄l deſup datū / niſi admiratio ſupne dulcedinis deſignat̄. dulcis em̄ cib⁹ q̄ d̄ ſupnis accipit̄ / māhu vocat̄: qđ interp̄tat̄ q̇d eſt hoc: qđ dicim⁹ qn̄ cernim⁹ qđ neſcien

Myſtice — tes admiramur. Supnuꝫ igit̄ manna aīa ꝑcipit / cū ꝑ vocē cōpūctiōis eleuata / nouā ſpeciē eterne refectiōis obſtupeſcit: vt diuina dulcedīe repleta iure reſpōdeat q̇d ē h̄: q̄ dū ab infima cogitatiōe ſuſpēdit̄: ea q̄ de ſupnis conſpicit et inſolite mirat̄. Et cū ꝑ hāc vocē torporis nr̄i ſurditas rumpit̄ / vetuſte vite vſus mutat̄: vt aīa ſupno ſpū afflata / ⁊ ī ſup̄mis appetat qđ ꝯtēpſerat: et ꝯtemnat ī infimis qđ appetat. d ¶ Iuxta nu. ⁊c̄. Sepe ſcriptura hoīes aīas appellat a ꝑte totū: nō facile autē carnes ꝓ hoībus / ſꝫ carnē ſicut ibi pſ̄. lv. a. Nō timebo q̇d faciat caro: qđ aptius ī pſalmo eodē ait: q̇d faciat mihi hō: nō aūt dicet / ſm̄ numeꝝ carniū veſtraꝝ: ſicut dixit ſm̄ numerū

† De cōſe. diſ. 2. c. vbi pars — aīaꝝ veſtraꝝ. e ¶ Iuxta id qđ ⁊c̄. Quia in p̄ſenti vita q̇libet dꝫ diſcere quātū pōt / ne q̇d indiſcuſſum relinq̄t:

Nota ꝯtra iuuenes — ne cum non poſſit diſcere incipiat. f ¶ Mane. Pricipiū alteri⁹ vite / in qua nō licebit vacare doctrine: ſꝫ māna cōputreſcet et v̄mib⁹ ſcatebit. i. penā eis eternā generabit. g ¶ Cūq̄ incalu. ⁊c̄. Quia tūc oīs ſcp̄ture itellect⁹ patebit: q̄ nūc videm⁹ ꝑ ſpeculū ī enigmate: tūc aūt videbim⁹ facie ad faciē. j. Cor. xiij. d. h ¶ Cibos dupli. Neceſſaria. ſ. aīe ⁊ corꝑi. Nā in ſeptima q̄ mortuoꝝ etas intelligit̄: ſcꝫ null⁹ erit oꝑandi loc⁹. i ¶ Requies

Moralit̄ — ſabbati. Audiēdo verbū dei ⁊ faciēdo / vl̄ bn̄ viuēdo: ⁊ aliis miſc̄diaꝫ p̄ſtādo: qđ reponebat̄ ꝓ ſabbato: nō corrūpebat̄: q̄ bona ꝓ futura reqe facta / ī futura vita

Nico. de lyra

roris ī circūitu: ⁊ aſcēdit opimētū

† De cōſe. diſ. 4. c. nec quēq̄ — roris: et ecce in ſolitudine minutū diſcooptū. Premittit tn̄ expoſitioni hui⁹ text⁹ illud qđ de deſcēſu māne dicitur Nu. xi. b. vbi d̄r ſic: Cūq̄ deſcēderet ros ſup caſtra deſcēdebat ꝑiter ⁊ māna: vbi ī heb̄. h̄r: Deſcēdebat ſup euꝫ māna: ex q̊ accipit ꝙ p̄mo cadebat ros ꝯgelat⁹ q̇ ē idē qđ pruina: ⁊ poſtea māna deſup quaſi ſup ſtramētū. Ex h̄ autē qđ dicit̄ hic: Māna q̊ꝫ fuit opimētū roris: accipit ꝙ illud qđ erat deſup erat ros cōgelat⁹ q̇ erat opimētū manne: ⁊ qn̄ ſubdit̄: Et aſcēdit opimentuꝫ roris: ſic exponit / ꝙ ros paꝝ cōgelat⁹ q̇ erat ſup māna: oriēte ſole reſoluebatur ⁊ aſcēdebat ī vapores: ⁊ tūc appebat māna diſcooꝑta: iō ſubdit̄: Et ecce ī ſolitudine minutū diſcooꝑtū. i. manna q̄ h̄ebat ſilitudinē granoꝝ rotūdorū ꝑuoꝝ appebat diſcooꝑta / vt a ꝑpl̄o colligeret̄: ⁊ ſm̄ iſtā expoſitiōeꝫ māna differebat a rore ꝯgelato ſiue pruina q̄ꝫtū ad ſitū: vt ptꝫ ex dictis. Itē q̄ꝫtuꝫ ad figurā: q̄ māna h̄ebat figurā rotūdā ſic̄ granū coriādri: vt ī. d̄r. ros aūt ꝯgelat⁹ retinebat figurā cōeꝫ. Itē q̄ꝫtū ad ſaporē: q̄ h̄ebat ſaporē dulcē ⁊ delectabilē: vt. ī. patebit: nō ſic autem ros ꝯgelat⁹ vel pruina. a ¶ Qđ cum ⁊c̄. Mā hu: due ſūt dictōes: ⁊ ſignificāt q̇d h̄: ⁊ ſubītelligit̄ ē: ⁊ ſic exponit Ioſeph⁹: Ra. Sa. ⁊ hebrei moderni dicūt ꝙ man nō ſignificat q̇d / ſꝫ ſignificat p̄ꝑatiōnē: vel magis ꝓprie rē p̄ꝑatā ad eſuꝫ: ⁊ ſm̄ h̄ dixerūt filii iſr̄l: Mā hu. i. p̄ꝑatū h̄ ſcꝫ a deo ꝓ nr̄a ſuſtētatōe: q̄ tn̄ neſciebāt determinate naturā ei⁹: nec ꝑ ꝯn̄s q̄lit̄ deberet ꝓprie noīari: iō ſubdit̄: Ignorabāt em̄ quid eēt. ſequit̄: b ¶ Iſte ē pa. q̄ tūc moyſes eis declarauit ipſi⁹ naturā ⁊ efficaciā. c ¶ Hic ē ſer. Hic ꝯn̄r determinat̄ q̄lit̄ h̄ cibo debebāt vti ī colligendo et ſeruādo: et p̄mo q̄ꝫtū ad ſex dies hebdomade. ſcđo q̄ꝫtum ad ſabbatū / ibi: In die v̄o ſexto. Circa p̄mū d̄r: Hic eſt ſer. ⁊c̄. iō obligat trāſgreſſores ad mortale pctm̄. d ¶ Colligat ⁊c̄. ⁊ q̄ ſit menſura ſufficiēs oſtēdit dicēs: e ¶ Gomor ⁊c̄. ſꝫ h̄ videt̄ falſū: q̄ nō ē idē mediū oībus: ſic̄ d̄r. ii. eth̄. ꝙ n̄ ē idē mediū Miloni: d̄ q̊ dic̄ ꝯmētator / ꝙ comedebat ī die bouē īteg̃ / ⁊ aliis hoīb⁹: ⁊ iō illud qđ ē cib⁹ ꝯueniēs vni / alteri pl⁹ indigēti ē deficiēs: ⁊ min⁹ indigēti ē ſupabundans. Dicēdū ꝙ ſic̄ iſte cib⁹ dabat̄ diuīo miraculo: ita eodē mō fiebat vt plurimū indigēti ſufficeret: ⁊ a min⁹ īdigēti conſumi abſq̄ ſupfluitate valeret. Dicit autem Ioſeph⁹ ꝙ ex diuīa ꝓuidētia factū ē hoc ne ex cupiditate ⁊ guloſitate illi q̇ fortiores eēnt pl⁹ debito vellēt colligere: ⁊ ſic debiliores debito alimēto p̄uarēt: et in ꝑpl̄o ſeditio orirēt. f ¶ Nec q̇ ⁊c̄. ſcꝫ q̄ꝫ gomor ꝑ ſingula capita domus ſue. g ¶ Nec q̇ mi. colligēdo. h ¶ Reperit minus. q̄ꝫ gomor ꝑ ſingl̄a capita. i ¶ Sꝫ ſingu. ⁊c̄. ex q̊ patꝫ veꝝ qđ dictū ē. ſ. ꝙ menſura gomor ita ſufficiebat multū comedēti ſic̄ et paꝝ comedenti. k ¶ Null⁹ ⁊c̄. qđ factū ē ex cā p̄dicta ne guloſi et cupidi pl⁹ debito colligerēt ad reſ̄uādū. l ¶ Sꝫ dimi. ⁊c̄. iſti fuerūt dathā et abirō vt dicūt hebrei. m ¶ Et ſca. ⁊c̄. h̄ nō ꝯtīgit ex natura manne: q̄ ſ̄uari poterat: ſic̄ ptꝫ d̄ die ſexta ī q̄ colligebat̄ ꝓ ſeq̄nti die: et etiā fuit p̄ceptū ꝙ īplerēt vnū vas māna / ⁊ ſ̄uarēt in futuras generatiōes: vt d̄r. ī. ſꝫ ꝙ ſic putrefiebat erat ex volūtate dei: ne aliq̇ ex cupiditate ⁊ guloſitate vellēt pl⁹ d̄bito colligere ad reſ̄uādū: qđ eēt occaſio malorū vt p̄dictū ē. n ¶ Et ira. ē cō. e. ſ. ira q̄ ē ꝑ ꝫelū ⁊ nō vitiū. o ¶ Cūq̄ in. ⁊c̄. Hora em̄ colligēdi erat poſt ortū ſol̄ eleuato rore q̇ erat ſup māna ꝑ vapores: vt p̄dictū eſt: ⁊ durabat vſq̄ ad horā ſextam: ⁊ tunc incipiebat liquefieri ad modum pruine: ad ignem v̄o indurabatur et formabāt̄ inde panes. p ¶ In die vero ſexta ⁊c̄. ſm̄ ꝙ dicunt hebrei nō collegerunt plus in illa die q̄ꝫ ī aliis p̄cedētib⁹: ſꝫ cū venerūt ad domū īuenerūt mēſurā duplicē ꝑ miraculū: ⁊ h̄ videt̄ ex lr̄a ſe. cū d̄r: q ¶ Venerūt ⁊c̄. Ex miraculo em̄ facto de nouo moti fuerūt ad veniēdū ⁊ narrādum moyſi qđ acciderat. r ¶ Qui ait eis. reddēs rōem p̄dicte duplicatiōis. s ¶ Requies ſabbati ſan. eſt dn̄o: id eſt dedicata ē cultui diuino: ⁊ iō nihil ē agēdū ī eo: vn̄ ſ̄bdit̄: t ¶ Cras qđ. op. ē fa. i. illud qđ velletis cras facere facite hodie. v ¶ Et q̄ coq̄n. ſunt: ſcꝫ pro die craſtina: hodie

Coquite: ſm̄

---

a ¶ q̄ corp⁹ xp̄i a feruore vitioꝝ refrigerat

si pilo tuſū ī ſilitudīe pruīne ſuper terrā. Qđ cū vidiſſent filii iſr̄l: dixerūt ad iuicē: Manhu: Qđ ſignificat: q̇d ē hoc: Ignorabant eni q̇d eēt. Quib⁹ moy-

a ¶ viuus q̄ de celo deſcendit: Ioh̄. vi. d.

ſes ait: Iſte ē pānis quē dedit vobis dn̄s ad veſcēdū. Hic ē ſermo quem p̄cepit dominus. Colligat vnuſquiſq̄ ex eo quā-

a ¶ menſura quinq̄ ſextarioꝝ: quaꝫ ioſephus aſſarium vocat.

tū ſufficit ad veſcendum / gōmor per ſingula capita: Iuxta numeꝝ aiaꝝ veſtraꝝ que habitāt i tabernacl̄o ſic tolletis. Feceruntq̄ ita filii iſrael: ⁊ college-

¶ ꝓ capacitate intelligentie.

runt / alius plus / alius minus: ⁊ menſi ſunt ad menſuram gomor† Nec qui plus collegerat habuit amplius: nec qui min⁹ parauerat repperit minus: ſed

a ¶ q̄ vnicuiq̄ capt⁹ itelligētie ſi maneat ī fide ſufficit ad ſalutē. b ¶ intelligere

ſingūli iuxta id qđ ēdere poterāt ꝯgregauerūt. Dixitq̄ moyſes ad eos: Nullus relinquat ex eo in mane. Qui non audierunt eum / ſed dimiſerunt quidam ex eis vſq̄ mane: et ſcate-

a ¶ maluꝫ auaricie notat̄: cui qui ſtudet vermibus conſumēdus tradetur.

re cepit vērmibus atq̄ computruit† Et irat⁹ eſt ꝯtra eos mōyſes

a ¶ xp̄s vel lex q̄ h̄ ꝓhibet dicēs: Math̄. vi. c. Nolite theſauriꝫare vobis theſauros in terra. a ¶ Studioſe ſicut ſtudioſus oꝑator mane incipit oꝑari.

† Colligebant aūt māne ſinguli quantum ſufficere poterāt

a ¶ in die iudicii. ¶ manifeſti⁹ apparēs

ad veſcendum. Cūq̄ incāluiſſet ſol / liquefiebat. In die vero

¶ chriſtus. ¶ preſenti vita.

ſexta collegerunt cibos dupli-

¶ vt alterum ſeruetur in ſabbatum.

ces: id eſt duo gomor ꝑ ſingulos hoīes. Venerunt autē oēs principes multitudinis ⁊ narrauerunt moyſi. Qui ait eis: Hoc ē quod locutus eſt dn̄s:

¶ vt illi ſoli vacetis.

Requies ſabbati ſanctificata

¶ paraſceue ante ſabbatum.

eſt dn̄o. Cras qđcūq̄ oꝑandū

a ¶ eſui corꝑali vel ſpūali p̄ꝑarāda.

eſt / facite: ⁊ que cōquēda ſunt /

A in futura vita manēt integra: alioquin ebulliebāt vermes / ⁊ cōputreſcebat qđ ſeruabat̃. Qui em̄ ꝓpter pn̄tē vitam et amorem ſeculi theſauriçāt / illis ebullit vermis qui nō morit̃. a ¶ Et repo/ne corā ⁊c. Aug⁹. Queri pōt vbi aa/ron reponeret ante dn̄m qn̄ nec vllum tabernaculum fuit: nec arca teſtamenti iā fuerat cōſtituta. An forte de futuro: ideo dixit repone: vt intelligat̃ tūc an/te dn̄m poſſe repōi qn̄ futura arca erat: an potius ante dn̄m dictū eſt qđ fit ip̄a deuotiōe offerēdi: in quocūq; loco po/neret̃ vbi em̄ nō eſt deus: ſed quod ad iūgit: ⁊ repoſuit aaron ante teſtimoniū ad reſeruādum priorē magis ſenſum aſ/ſerit. Hoc eī mō ſcriptura dixit ꝑ ꝓlep/ſim quod poſt factū eſt cū eſſe cepit ta/bernaculū teſtimonij. b ¶ Filij autē iſrael mandu. ⁊c. Aug⁹. Alia littera Filij autē iſrael ederūt māna quadragī/ta annis quouſq; venirēt ad terrā que habitabat̃. Significat aūt ſcriptura in hoc loco ꝑ ꝓlepſim mēorādo quod po/ſtea factū eſt: nō ediſſe filios iſrael mā/na niſi in heremo. hoc eſt em̄ ꝙ ait vſq; ad terrā que habitabat̃: id eſt que iam nō eſt heremus: nō quia cōtinuo vt ve/nerūt ad terrā habitabilē deſtiterint ve/ſci māna: ſed q2 nō ante. Traiecto eniz iordane ſignificat̃ māna ceſſaſſe vbi mā/ducauerūt panes terre. Ingreſſi ꝟo in terram habitabilem anteq̄ tranſirēt ior/danem: vel tm̄ māna veſci: vel vtroq; ci/bo potuerūt. hoc em̄ intelligi poteſt: q2 ceſſaſſe māna nō dicit̃ niſi iordane tra/iecto. Cur aūt in heremo etiā carnes de/ſiderauerint cū de egypto cum multis pecoribns exierint / magna queſtio eſt: B niſi forte dicat̃: quia in heremo nō erāt paſcua: ⁊ ideo minor pecoꝝ fecunditas pepciſſe pecoribus ne oībuſ deficienti/bus etiā ſacrificijs neceſſaria deeſſent: vel ſi quid aliud dici poteſt vnde iſta queſtio ſoluat̃. Cōgruētius tn̄ creditur nō eos carnes deſideraſſe quas de pe/coribus habere poterāt: ſed que deerāt ex aquis. ſ. quas in heremo īueniebāt. Unde illis ortogometra data ē. i. aues quas coturnices mlti latini īterp̄tant̃: cū ſit aliud genus auium ortogometra: q̄uis coturnicibus nō vſq;quaq; diſſi/mile. Nouerat em̄ deus quid deſidera/rēt: ⁊ ex q̄ genere carnis ſatiaret eos. c ¶ Man. Corpus chriſti. ſ. verbū dei quod ꝑcipimus nūc in enigmate: tunc aūt facie ad faciem. d ¶ Donec ve/nirent in terram habitabilem ⁊c. Aug⁹. Alia littera: Quouſq; venirent in partem phenicis. ꝑ repetitionem ex/ponit quam terram dixit habitari: ſed tunc illam terram credendum eſt ſic ap/pellataꝫ nō modo. Alia eſt em̄ que phe/nice dicitur regio tyri ⁊ ſydonis: quaꝫ illos tranſiſſe non legitur / quaꝫ ſcriptu/ra fortaſſe potuerit terram phenicis ap/pellare / vbi palmaruꝫ arbores iam eſſe ceperant: poſt heremi vaſtitatem: quia palma grece ſic vocatur. in initio enim profectionis ſue inuenerunt locum vbi ſeptuaginta palme erāt / ⁊ duodecī fon/tes: ſed poſt excepit eos heremus: vbi nil tale fuit / quouſq; venirent ad loca que colebantur: ſed ille ſenſus eſt pro/babilior: vt credamus ſic appellatam fuiſſe tunc terraꝫ. multarū em̄ terrarū / Nota locoꝝ / fluminū / ⁊ vrbiū noīa certis cau/ſis mutauit antiquitas.

coquite. Quicquid autem reli/ a b
a ¶ vn̄ viuat̃ in ſabbato. ſ. qn̄ lꝫ opari.
quū fuerit: reponite vſq; in ma c
ne. Feceruntq; ita vt p̄ceperat
moyſes ⁊ non computruit: ne/
q; vermis inuentus ē in eo. Di d
xitq; moyſeſ: Comedite illđ ho
a ¶ Uel ni.
die: quia ſabbatuꝫ eſt dn̄o:
a ¶ q2 non licebit poſt hanc vitā operari.
Non inuenietur hodie in agro.
¶ Tota pn̄ti vita.
Sex dieb⁹ colligite: In die aūt
¶ Uel domino. a ¶ Quia poſt hāc vitā nō licebit operari.
ſeptimo ſabbatū eſt dn̄i / idcirco
nō inuenietur. Uenit ſeptima e
dies: ⁊ egreſſi de populo vt col
ligerent / non inuenerūt. Dixit
aūt dn̄s ad moyſen: Uſq;q̄ nō f
vult̃ cuſtodir̃ mādata mea ⁊ le
gē meā† Uidete ꝙ dn̄s dederit
a ¶ Quia nō licebit in eo opari.
vob̄ ſabbatū: ⁊ ꝓpt̃ h̄ tribūerit
a ¶ Pn̄tis vite ⁊ future.
vob̄ die ſexto cibos duplices.
¶ Id ē q̄eſcat nec egrediat̃ ad opus.
Maneat vnuſq̄ſq; apđ ſemetip̄ꝫ g
¶ Ad opandū.
⁊ null⁹ egrediat̃ đ loco ſuo die
ſeptio: ⁊ ſabbatiçabit ppl̃s die
ſeptio †Appellauitq; dom⁹ iſrl̃ h
a ¶ Quia ꝟbū dei hꝫ aliquid oleris vn/de infirmitas nutriat̃.
nomē ei⁹ man: qđ erat q̄ſi ſemē i
a ¶ Quia verbū dei qđ caro factū eſt pu/rū ⁊ lucidū manet.
coriādri albū: guſtuſq; ei⁹ q̄ſi ſi/ k l
milę cū melle. Dixit āt moyſeſ: m
Iſte eſt ſermo quē pręcepit do/
min⁹: Imple gomor ex eo / ⁊ cu/
ſtodiat̃ in futuras retro genera/
a ¶ Uel panes. b ¶ Uel quibus.
tiones / vt nouerint pānem quo
a ¶ Pn̄tis vite deſerto.
alui vos in ſolitūdie / qn̄ educti
¶ De ſeruitute diaboli.
eſtis de terra egypti. Dixitq;
moyſes ad aaron: Sume vas
vnū ⁊ mitte ibi man q̄tum pōt
¶ Menſura triū modioꝝ
a capere gomor: ⁊ repone coram n
dn̄o ad ſeruandū in generatio/
nes vr̃as / ſicut pręceperat dn̄s
¶ Sacerdotes.
moyſi. Poſuitq; illud aarō in
a ¶ Eccl̃ia. b ¶ In memoriā eternam.
b tabernaculo reſeruandū. †Filij o
a ¶ Uiſiōis diuīe. b ¶ Uel comederūt.
c āt iſraēl mādūcauert̃ man q̄dra
¶ Toto tp̄e pn̄t̃ vite q̄ ꝟm nouū ⁊ vetus teſtm̄ viuim⁹. q̄ter em̄ decē q̄dragīta ſiūt.
a ¶ Uiuentiū vbi in q̄ete habitant ſancti trāſmiſſo deſerto huius ſeculi.
d gita ānis doec venirēt in terrā

a ¶ Coquite. Scđꝫ hebreos iſtas obſeruātias de die ſabbati dixerat eis ꝑ/us in marath: ſed hic replicant̃ occaſio/ne duplicatōis māne. b ¶ Quicquid autem reliquū fuerit. ſ. de māna col/lecta die ſexta. c ¶ Reponite vſq; ī mane. diei ſabbati / cuius cauſa ſb̄dit̃: d ¶ Dixitq; moyſes: Comedite il/lud hodie. Ad hoc em̄ fuerat reſerua/tū. e ¶ Uenit ſeptima dies ⁊c. nō inuenerūt. Exiuerūt em̄ guloſitate du/cti vt haberēt nouum cibum ſicut ⁊ alijs diebus: ⁊ etiam cupiditate ⁊ curioſitate ad vidēdum ſi verbum moyſi foret veꝝ. f ¶ Uſq;quo nō vultis cuſtodire mandata mea ⁊c. Scꝫ de obſeruatio/ne ſabbati ⁊ de manna de qua fuerunt octo mandata dei ꝟm ꝙ dicit Andreas. p̄mū vt mane colligerēt. ſcđm ꝙ ad ſuffi/cientiam ꝟm eſtimatiōeꝫ ꝓpriam. tertiū vt comederent menſuram gomor ⁊ non plus. quartū vt nō relinquerēt in craſti/num. quintum vt die ſexta haberent du/plum. ſextum vt reſeruarent vnū gomor ꝓ ſabbato. ſeptimum vt illud comederēt in die ſabbati. octauum vt implerēt vas cōtinēs gomor ad reſeruādū in futuras generatiōes: vt habet̃. ī. g ¶ Maneat vnuſquiſqꝫ apud ſemetipſum. Cogitās de diuinis beneficijs ⁊ gratias agens. h ¶ Appellauitqꝫ domus iſrael ⁊c. Id eſt cibum p̄paratū a deo: vt p̄dictū eſt. i ¶ Quod erat quaſi ſemen coriandri. Oꝫtum ad q̄titateꝫ ⁊ figuram: nō tamē q̄tum ad colorē. vn̄ ſubdit̃: k ¶ Album. Semen aūt cori/andri nigrum eſt. l ¶ Guſtuſqꝫ eius quaſi ſimile cum melle. Simila fari/na tritici eſt delicatiſſima: ſapor igit̃ illi/us manne erat quaſi ſapor panis facti đ ſimila ⁊ cōmixtione mellis: Sap̄. xvi. c. dicit̃ ꝙ habebat omnē ſaporis ſuauita/tem: ſed hoc eſt intelligendum ꝙ nō erat ex natura māne / ſꝫ ex merito ſanctoꝝ ho/minū qui eā comedebāt: q̄bus ſapiebat ſicut deſiderabāt. vn̄ ibidem ſb̄dit̃: Qđ em̄ quiſq; volebat ad h̄ cōuertebat̃: mal̃ aūt hoībus ex eoꝝ demerito deſipiebat. vn̄ Nūe. xi. b. dicit̃: Nihil videt ocl̄i nr̄i niſi man: qm̄ nauſeat aīa noſtra ſup cibo iſto leuiſſimo. Hic aūt deſcribit̃ ſapor ip/ſius naturalis. generabat̃ aūt in aere et ꝓpter hoc vocat̃ alibi panis de celo: q2 in celo aereo eſt generatus: ⁊ a deo da/tus ⁊ formatus: nō virtute nature. Dici/tur aūt panis angeloꝝ: quia in deſcenſu māne cooperabant̃ angeli. nō em̄ dicit̃ panis angeloꝝ: quia ipſo veſcerent̃: q2 nō indigēt cibo corporali. m ¶ Dixit autem moyſes. Hic ꝯſequenter poni/tur ipſius māne reſeruatio in futuras ge/neratiōes in memoriā tanti bn̄ficij: ⁊ pa/tet littera vſq; ibi: n ¶ Et repone co/ram domino: Id eſt in illo tabernacu/lo paruo: de quo p̄dictū eſt. Hebrei aūt dicūt ꝙ hoc dicit̃ de tabernaculo magno quod poſtea factum eſt: ⁊ ꝙ iſtud p̄ceptū nō fuit datuꝫ ante completionē taberna/culi ſed poſt. ⁊ quod hic dicit̃ eſt ꝑ antici/patiōeꝫ. o ¶ Filij autem iſrael mā/ducauerūt ⁊c. Id eſt in terrā chanaan que eis ꝓmiſſa erat ad habitandū: nec tn̄ defecit māna ſtatim cū intrauerūt terraꝫ illā: quia trāſito iordane fecerūt circūciſi/onē in galgalis: ⁊ poſtea celebrauerunt paſcha: ⁊ ī craſtīo paſche defecit māna: vt habet̃ Ioſue. v. ſꝫ ſat̃ cito poſt īgreſ/ſum terre chanaā defec̃: vt pꝫ ex dictis.

Mandata plura circa manna

† ezech. 20. b

Simila
† Nu. 11. b

Sapor māne

† Iudit. 5. c
neemi. 9. d

E ✱ a ¶ Gomor ā ⁊c. vtrūq; ē nomē m ēſure: q̄ntū aūt teneat gomor nō hꝫ ex ſcꝑtura: ſ; Ra. Sa. dicit ꝙ cōtinet q̄ntitatē. xlij. ouoꝝ: ephi decies tātū. Alij aūt dicūt ꝙ ex dict⁊ Papie ⁊ Iſi. de mēſuris hꝫ ꝙ gomor ꝯtinet q̄ntuꝫ q̄rta et dimidia pariſieñ. i. tātū de blado vl' alia re arida: ⁊ ſic mēſurabili q̄ꝫ tū vnū vas factū ad mēſurādū talia: qđ eſſet q̄ntitatis q̄rte ⁊ dimidie ꝑiſieñ. cōtineret: credo tñ ꝙ taliū q̄ntitas ē nobis incerta: q꞉ mēſure eodē noīe noīate variāt̃ ī diuerſis regiōibꝰ et ciuitatibꝰ: ſicͤ modiꝰ ꝑiſieñ. alteriꝰ q̄ntitat⁊ ē q̄ꝫ rothomagē. vel alteriꝰ loci: ⁊ ſil'r ē đ mēſur⁊ liq̄doꝝ vt vini et olei ⁊c.

Moralit̃ ✱ † ¶ Hoc cibo ⁊c. t̃re. ſ. ꝓmiſſiōis: ꝑ qđ figuratū fuit ꝙ eucharīſtie ſacr̄m cibꝰ ē ſpūal' fideliū q̄uſq; veniāt ad terrā viuētiū: nā ⁊ illi q̄ ſūt ī purgatorio reficiūt̃ h̄ ſacramēto.

¶ In ca. xvj. vbi đ꞉ ī poſtil. Dicit̃ aūt alibi panis angeloꝝ

Manna Additio. Inter hebreos magne auctis antiquos fuit diſceptatio ſuꝑ manna ī q̄dā libro Talmudico q̄ đ꞉ Ioma: q̄dā em̄ eoꝝ q̄ đ꞉ Ra. Aq̄la: al's Ra. haquiba. expoſuit illud ꝟbū. ſ. panis angeloꝝ: ſicut ſonat dicēs ꝙ hō

a ¶ ꝑdicto. b ¶ exponit quā terrā dixerit ¶ Lxx. q̄aduſq; in ꝑtē phenicis venirent

hitabilē. Hoc cibō aliti ſūt uſq; q̄ tangerēt fines terre chanaan. a Gomor aūt decia ꝑs ē ephi.

ꝙ hō iſraelita mādūcauit panē quē angeli cōedūt: aliꝰ ꝟo q̄ dicebat̃ Ra. hiſmael: ī꞉probauit eū di. ꝙ angeli nō cōedūt cibū corꝑalē. Moderni ꝟo vt Rabi moy. gerūdeñ. ⁊ alij ſuſtinēt opinionē Ra. haq̄ba. dicētes ꝙ angeli reficiunt̃ ī lumīe diuino: et ꝙ māna erat de iſto lumine: qđ q̄dē lumē fuit īcorꝑatū ex volūtate diuīa et factū māna: ⁊ ſic angeli et iſraelite ex eadē re reficiebant̃. ſ. angeli ex lumī꞉ diuīo: ⁊ iſraelite ex illo lumīe īcorꝑato: ⁊ ſic ītelligūt iſti qđ đ꞉: pſ̄. lxxvij. c. Panē ange. mā. hō: vt habet̃ ī glo. ꝑdicti Ra. moy. ī hoc loco. Et licet hoc nō vere dicat̃ figuratuꝫ de illo māna: ē tamē valde applicabile ad nr̄m veꝝ māna. ſ. ſacramētū euchariſtie/ ī quo ē veꝝ lumen diuinū ex volūtate diuīa incorꝑatū: ex quo. ſ. lumine diuino angeli in celo reficiunt̃: ⁊ fideles in deſerto huiꝰ vite ex eodem lumine incorporato paſcunt̃: qđ ſi ſic intellexiſſent/ ceſſarēt murmurationes eoꝝ contra ꝑdictum ſacramentū/ dicētes ꝙ penitus eſt impoſſibile et implicans contradictioneꝫ. Unde de ſimilibus intelligit̃ illud pſ̄. xxxv. a. Noluit intelligere vt bene ageret. Multa em̄ et ſimilia de hoc manna ab eis dicūtur/ que cauſa breuitatis omitto.

Glo. ordi.

☞ Igit̃ ꝓ. ⁊c. Ori Ca. XVII ge. Oēs q̄ volūt pie viuere in xp̄o ꝑſecutiōꝫ patiunt̃: ab hoſtibus īpugnāt̃: agēſq; iter huiꝰ vite ſꝑ dꝫ e ē patꝰ et ſtare ī caſtris. Uñ ꝓfecta ē oīs ſynagoga filioꝝ iſrl' de deſerto ſin ſ̄m caſtra ſua. ꝑ ꝟbū dei ē vna quidē ſynagoga dñi: ſ; ī q̄ttuor caſtr⁊ diuidit̃: q̄ deſcribūt̃ in numeris circa tabernaculum domini poſita. Armatꝰ

2. Ti. 2. a ḡ ī caſtris dñi militās ne īplices te ſecularibꝰ negocijs: ⁊ ī caſtr⁊ dñi ſꝑ excubias agas/ vt de te dicat̃: q꞉ ꝓfectꝰ ē ꝑ ꝟbū dñi de deſerto ſin: ⁊ venias

ſ ī raphidim: ſin aūt tēptatio īterꝑtat̃. Raphidī ſanitas iudicij: q̄ bñ exit de tēptatiōe: venit ad ſanitatem iudicij. In die em̄ iudicij ſanꝰ erit. Uñ Apoca. ij. b. Qui vicerit dabo ei de ligno vite qđ ē ī pa. d. m. Uenit ḡ ad ſanitatē iudicij q̄ bñ diſponit ſ̄mones ſuos ī iudicio. b ¶ Sin. Hic ſpāliter

Sin ſin vna māſio accipit̃ ex his q̄nq; que fuerūt a mari rubro vſq; ad montē ſina/ q̄s ioſephꝰ noīatim deſcribit. Generaliter em̄ etiā deſertū illud ſin vocat̃ ſicut ⁊ raphidim. c Raphidi.

Raphidim Hiero. Eſt locus ī deſerto iuxta montē oreb. Sciendū aūt ꝙ oīs heremus vſq; ad mōtē ſinai ſin vocat̃/ et ex tota ꝓuincia etiā locꝰ vnius manſionis nomē accepit: ſicut et moab taꝫ vrbis q̄ꝫ ꝓuincie nomē ē. In hac ſolitudine q̄nq; ſūt māſiōes: çuph et heremꝰ/ ſin/ alus/ depheca/ raphidim. Uñ bñ đ꞉: q꞉ ꝓfecta eſt oīs multitudo filioꝝ iſrl' de heremo ſin ꝑ manſiones ſuas iuxta os dñi/ ⁊ venerūt ī raphidiꝫ. Uñ ptꝫ pl'es māſiōes vnius regionis vocabulo demōſtrari. d ¶ Sitiuit ḡ ⁊c. Ori

Sitis varia ge. Alia lr̄a: Sitiuit inq̄t ppl's aquā: ⁊ murmurabāt aduerſus moyſen. Suffecit dicere: q꞉ ſitiuit: q̄d opus fuerit addere aquā. Nō ē ſuꝑflua adiectio. Sūt ḡ diuerſe ſiteſ: et quiſq; hꝫ ꝓpriā. Qui boni ſunt eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiaꝫ Mat. v. a. Alij q̄ꝫ dicūt: Sitiuit aīa mea ad te deus: pſ̄. xlj. a. Qui ꝟo ſunt pctōres/ patiunt̃ nō ſitim aq̄: nō famē panis: ſ; audiēdi ꝟbū dei. Sitijt ḡ ppl's aquā q̄ debuit ſitire iuſticiā. S; deꝰ eruditor infātiū: magr̄ īſipiētiū corrigit culpas: ⁊ emēdat errores dicēs ad moyſen/ vt ſumat virgā ꝑcutiat petrā ⁊ educat aq̄s.

Myſtice Uult em̄ eos iā đ petra bibere ⁊ ꝓficere: ⁊ ad īteriora myſteria venire. Murmurauerunt em̄ aduerſus moyſen: iō iubet dñs vt oñdat eis petrā de q̄ bibēt. Si q̄s em̄ ē q̄ legēs moyſen murmurat aduerſus euꝫ: ⁊ diſplicet ei lex ſ̄m lr̄am: q꞉ in multis nō videt̃ hr̄e ꝯſequētiā: oſtēdit ei moyſes petrā q̄ eſt xp̄s/ vt inde bibat ⁊ ſitim reficiat. S; hec petra nō dat aq̄ſ niſi ꝑcuſſa: ꝑcuſſa ꝟo fontes ꝓducit. Percuſſus em̄ xp̄s ⁊ ī cruce mactatꝰ/ no. teſta. fōtes ꝓduxit. vñ Zach. xiij. c. Percutiā paſtorē.

a Igit̃ ꝓfecta Ca. XVII a oīs multitudo filioꝝ iſrl'
¶ qđ īcerꝑtat̃ tēptatio.
b đ deſerto ſin ꝑ māſiōes ſuas iuxta ſ̄monē dñi: caſtrame b
¶ Sanitas iudicij.
c tati ſūt in raphidim vbi nō erat c aq̄ ad bibēdū ppl'o. Qui iurga d
¶ legem
tus ꝯtra moyſen ait: Da nobis
¶ al's vt bibāꝰ. b ¶ al's q̄bꝰ rn̄dit moyſes
aquā ād bibēdū. Quibus iratꝰ moyſeſ ait: Quid iurgami ꝯtra e
¶ in deſerto
d me: ⁊ cur tēptatis dñm: Sitiuit f
¶ qui debet eſurire ⁊ ſitire iuſticiam.
ḡ ibi ppl's ꝓ aq̄ penuria ⁊ murmurauit ꝯtra moyſē: dicēſ † Cur feciſti noſ exire đ egypto vt occideres nos ⁊ liberos nr̄os ac iumēta ſiti: Clamauit aūt moyſes g ad dñꝫ dicēſ: q̄d faciā ppl'o huic
¶ al's paululū.
Adhuc pauxillum ⁊ lapidabit h me. Ait dominus ad moyſen: i

Glo. ordi.

paſtorē ⁊ diſꝑgent̃ oues greg⁊: niſi em̄ fuiſſet ꝑcuſſus ⁊ exiſſet ſāguis et aq̄ đ latere eius: oēs ſitim ꝟbi dei pateremur. vñ: Bibebāt aūt đ ſpiritali ꝯſeq̄nte eos petra: petra aūt erat xp̄s. ¶ Iſid. Sitiens ppl's ꝓ aq̄ murmurauit ꝯ moyſen: iō iubet deꝰ vt oñdat eiſ petrā ex q̄ bibāt Si q̄s aūt legēs moyſen murmurat aduerſus eū: ⁊ diſplicet ei lr̄a leg⁊: oñdit ei ☞ moyſes petrā

1. Co.

Nico. de lyra

Igit̃ ꝓfecta oīs Ca. XVII. Poſtq; deſcripta eſt prouiſio alimenti ſicci quod ē cibus: hic conſequenter deſcribit̃ ꝓuiſio alimenti humidi quod ē potus. ⁊ ꝑmo oſtēdit̃ aque penuria: ſecūdo circa hoc dei ꝓuidētia/ ibi: Et ait dominus. Circa primū dicit̃: a ¶ Igit̃ ꝓfecta omīs multitudo filioꝝ iſrl' de deſer. ſin ꝑ manſiones ſuas. Notandū ꝙ ī hoc itinere vſq; ad montē ſinai et etiā poſtea filij iſrael fecerūt aliq̄s māſiones que magis ſeriose exprimunt̃ Num. xxxiij. hic aūt ſolū noīant̃ ille ī q̄bꝰ factū ē aliq̄d notabile b ¶ Iuxta ſ. d. nō ē ītelligēdū ꝙ aliq̄ vox ſenſibil' a deo emiſſa oſtēderet locū ī q̄ deberēt manere: ſ; colūna nubis ꝑcedēs h̄ īdicabat/ faciēs ī h̄ officiū voc⁊ vel ſ̄mōis. c ¶ Ubi nō ⁊c. S; q̄rit̃ h̄ q̄re dñs eduxit eos ꝑ talē viā vbi paterent̃ tot defectus cibi ⁊ potus: Dicēdū ꝙ h̄ fuit vt ex frequēti neceſſitate opteret eos recurrere ad dñm: ⁊ ſic ſb̄ timore dñi retinerent̃: ꝑ h̄ etiā bonoꝝ patiētia ⁊ maloꝝ īpattentia declarabat̃. d ¶ Qui iurga. ⁊c. h̄ ītelligit̃ de īpatiētibꝰ tm̄. e ¶ Quid iurga. cō. me: q̄ſi obliti bñficioꝝ dei/ q̄ vobis ꝓuidit in maiori neceſſitate. f ¶ Et cur tēp. do. videt̃ tamen ꝙ non fuerit ibi temptatio dei: q꞉ nō habebant quid agerēt humano conſilio. Dicendū ꝙ temptabāt deū in hoc ꝙ exꝑiri volebāt vtrum deus poſſet eos potare in deſerto: vel quia volebant experiri vtrum ex ſuis meritis deus deberet eis dare potuꝫ miraculoſe: vñ dicebant: Eſt ne deus in nobis an nō: vt poſtea ſubditur: g ¶ Clamauit autē moyſes ad dominū: in nullo retardatus de bono ꝓcurando eis ꝓpter iniuriam eorum contra ipſum. h ¶ Adhuc pauxillum et lapidabit me. hoc nō dicebat moyſes ductus timore naturali ſui qui bñ cadit in ꝑfectum virum: ſed magis hoc dicebat timore populi ne eo interfecto a dño recederet ꝑ idolatriā. i ¶ Ait dominus ad mo. Hic ꝯſequēter deſcribit̃ dei prouidētia cum dicitur: ✱ Añcede populū

Moraliter. a ¶ Igitur profecta omnis multitudo filiorum iſrael de deſerto ⁊c. Hic agitur ꝑmo đ eductione aque de petra ad refocillandū populū ſitibūdū. ſicut ſcribitur: ✱ Percutieſq; petrā

moyſes petrā q̄ ē xp̄s: ⁊ ducit ad ip̄az vñ bibat ⁊ ſiti refici/at. a ¶ Añcede po.⁊c̄. Nō ſolum moyſes ducit pplm ad aq̄s/ſʒ ⁊ ſeniores ppli. Nō em̄ ſola lex xp̄m annūciat/ſʒ ⁊ ꝓ/phe ⁊ p̄triarche ⁊ oēs maioꝛes natu. b ¶ Et vir ⁊c̄. Aug⁹. Aarō nō moyſes legit̄ flumē v̄ga ꝑcuſſiſſe. Moyſes em̄ ea/dē virga mare diuiſit nō flumē. Quid ergo ſibi vult. Accipe virgā ī qua ꝑ/cuſſiſti flumen: an foꝛte mare appella/uit flumē? ⁊ q̄rēdū ē exemplū huius lo cutiōis/an q̄d aarō fecit moyſi potius attributuʒ ē: qꝛ moyſen iubebat de⁹ q̄ faceret aarō: ⁊ ī h̄ auctoꝛitas/ī illo mī/ſteriū: vñ erit tibi ad pplm: tu aūt illi in his que ad deuʒ. c ¶ Percutieſ/ꝗ petrā. Chriſtū q̄ ī cruce a iudeis ꝑ cuſſus ē: cui acceſſit virga.i. lignū paſ ſionis vt fidelibus manaret aqua. d ¶ Uenit aūt amalech. Strab⁹. Amalech fuit fili⁹ hiſmaelis: a q̄ ama/lechite/q̄ ⁊ hiſmaelite: ipſi ſunt ſarace ni. Interp̄tat̄ aūt bibēs vel lābēs ſan guinē: ⁊ ſignificat diaboluʒ q̄ ſctōs de egypto exeūtes ⁊ ad terrā ꝓmiſſionis tendētes ſemꝑ īpugnat: ⁊ aīaꝝ ſan/guinem bibere deſiderat. ¶ Oꝛige. Deſcribit̄ bellū cū amalechitis factū: ppl's dꝛ pugnaſſe et viciſſe añq̄ man/ducaret panē de celo ⁊ biberet de pe/tra. Nō dꝛ pugnaſſe ppl's: ſʒ dꝛ ad eū Dñs pugnabit ꝓ vobis et tacebitis. Eſt ḡ qñ dñs pugnat ꝓ nobis: nec ꝑ/mittit tēptari ſupꝛa id q̄d poſſum⁹: nec īpares virib⁹ ſinit ad foꝛtē venire con greſſum. Job q̄ʒ certamē temptatiōis ſue iā ꝑfect⁹ īpleuit: ⁊ tu ḡ cū cepis mā ducare māna panē celeſtē verbi dei: ⁊ bibere aquā de petra: Cūq̄ ad īterio/ra doctrine ſpūalis acceſſeris/expecta pugnā: p̄para te ad bellū. e ¶ Dixit q̄ moyſes ⁊c̄. Oꝛige. Alia lr̄a: Di/xitq̄ moyſes ad ieſū: Elige tibi viros ⁊c̄. Hucuſq̄ btī noīs ieſu nūq̄ facta ē mētio. Hic p̄mū vocauit moyſes ieſū et dixit ei: elige viros tibi ipſi. Moy/ſes vocat ieſū: lex inuocat xp̄m: vt eli/gat ſibi viros potētes de plebe: ñ po/terat moyſes eligere/ſed ſol⁹ ieſus qui ait Joh.xv.c. Non vos me elegiſtis: ſʒ ego vos e. Ip̄e ē electoꝝ dux ⁊ potē tiū p̄nceps. Ip̄e cōfligit cuʒ amalech. Ipſe em̄ intrat ī domū foꝛtis ⁊ alligat foꝛtē: ⁊ vaſa ei⁹ diripit. f ¶ Ego ſta. Oꝛige. Aſcēdit inquit moyſes/nō ī v̄ticē mōtis/ſʒ ī v̄tice coll'. Seruabat̄ em̄ ei tūc aſcēdere ī verticē mōtis cū aſcēſur⁹ erat ieſus ⁊ cū ip̄o moyſe ⁊ helias/ ⁊ ibi trāſfoꝛmād⁹ ī gl'ia. Nūc ḡ velut nōdū gl'ifica/tus de trāſfoꝛmatiōe ieſu nō aſcēdit ī v̄ticē mōtis ſʒ ī verticē coll': ⁊ cū eleuaret moyſes man⁹ ſuꝑabat iſrl'. Moyſeſ eleuat man⁹: nō extēdit. Jeſus q̄ totū mūdū exaltat⁹ ī cruce amplex⁹ ē/dicit: Extēdi man⁹ ad pplm nō cre. Eleuare man⁹: h̄ ē act⁹ leuare ad deū vt nō habeat act⁹ deiectos ⁊ humi iacētes: ſed deo placitos ⁊ ad celū erectos. Eleuat ḡ man⁹ q̄ theſauriçat ī celo. Ubi em̄ theſaur⁹ ibi ocul⁹ ibi man⁹. Eleuat man⁹ q̄ dicit̄ Eleuatio manuū m.ſa.ve. Si ḡ eleuent̄ act⁹ nr̄i vincit̄ ama/lech. Vñ Eſa.xxxv.b. Remiſſas man⁹ ⁊ genua debilia erigi te. Si ſeruat ppl's legē eleuat moyſes man⁹ ⁊ aduerſari⁹ vin cit̄. Si nō ſeruat legē/īualeſcit amalech. Quia igit̄ nob̄ pu/gna ē aduerſus p̄ncipes ⁊ ptātes/ ⁊ mūdi hui⁹ rectoꝛes tene braꝝ: ſi vis vīcere/eleua man⁹.i. act⁹: ꝯuerſatio tua ñ ſit ī tr̄ꝛ ſed ī cel'. Eleua ⁊ tu man⁹ ī celū ad deū: īple mādatū apl'i: Si ne intmiſſione oꝛate: ⁊ tūc fiet q̄d ſcp̄tū ē: qꝛ ſicut ablingit vi/tul⁹ ī cāpis herbā virētē: ita ablinget ppl's hic pplm q̄ ſuꝑ ter rā ē/vbi īducit̄: qꝛ popul⁹ dei nō tā manu ⁊ armis/q̄ voce et lingua pugnabat: ⁊ oꝛōne inimicos ꝓſternebat: eleua ḡ act⁹/inſta oꝛatiōi: hec eſt xp̄iani pugna qua ſuꝑat inimicū. Puto aūt ꝑ hāc figurā duos ppl'os ſignificari: quoꝝ vnus ex genti bus eleuet man⁹ moyſi: ⁊ ī ſublime tollat ea q̄ ſcp̄ſit ⁊ intelli/gētiā coꝝ: ⁊ ſic vincat. Alius v̄o.i. iudaic⁹ ppl's nō eleuat ma nus moyſi a terra: nec altū aliq̄d nec ſublime ī eo ītelligit: et ſic ab aduerſariis vincit̄. g ¶ Hñs v̄.⁊c̄. Aug⁹. Nūc virga dei dicit̄/que p̄imū dictū eſt aaron: poſtea dicit̄ moyſi. Sicut em̄ ſpūs C

a Añcede pplm: ⁊ ſume tecuʒ de a b
a ¶ Lxx. in qua pꝛo de qua celeberrima lo cutio in ſcripturis.
b ſenioꝛibus iſrl': ⁊ v̄gā q̄ua ꝑcuſſi c d
ſti fluuiū tolle ī manu tua ⁊ va/
de: †En ego ſtabo coꝛaʒ te ibi ſu e
a ¶ mons qui et ſina.
c ꝑꝛa petrā oꝛeb: ꝑcutieſq̄ petrā ⁊ f
a ¶ apto later̄ xp̄i exiuit ſā. ⁊ aq̄ Joh.xix.f bibebant autē de ſpiritali conſequente eos petra: petra aūt erat xp̄s.j.Coꝝ.x.a.
exibit ex ea aq̄ vt bibat popul⁹.
Fecit moyſes ita coꝛam ſenioꝛi
bus iſrael. Et vocauit nomē lo/ g
ci illi⁹ tēptatio: ꝓpter iurgiū fili/
oꝛū iſrl': ⁊ qꝛ tēptauer̄t dñm dicē h
tes: Eſt ne †dñs in nobis an nō?
a ¶ diabolus ītercludēs viā patrie celeſt'.
d Uenit aūt amalech ⁊ pugnabat i
e cōtra iſrael ī raphidim. Dixitq̄ k
moyſes ad ioſue: Elige viroſ: ⁊ l
egreſſus pugna contra amalech m
a ¶ firm⁹ īmobil': ſm̄ ill'd: Pſ.c.xxxiiij.a Qui ſtatis ī do.dñi ⁊c̄. b ¶ tāq̄ vicin⁹ ce lo: ⁊ nō in valle. vñ: Leuaui oculos meos ad eū qui habitat ī celis ⁊c̄. Pſ.c.xxij.a.
f craſ: Ego ſtabo ī vertice collis / n
a ¶ quā dedit deus vt verberent̄ hoſtes.
b ¶ poteſtate vel ope.
g hñs v̄gāʒ dei ī manu mea Fecit o
ioſue vt locut⁹ erat moyſeſ: ⁊ pu
a ¶ diabolū. b ¶ lex quā dedit deus.
gnauit cōtra amalech. Moyſeſ p
a ¶ mons foꝛtitudinis. b ¶ chriſtus.
c ¶ ignis ſpūſancti.
autem ⁊ aarōn ⁊ hūr aſcēnderūt

Nico. de lyra

a ¶ Añcede p. ac ſi diceret dñs: tu times ne ppl's lapidet te: egredere añ eos ⁊ videb̄ ſi potero te ꝓtegere. b ¶ Et ſu.te.⁊c̄. vt ſint te/ſtes ꝙ ibi antea nō fuerūt fōtes vl' aq̄: ⁊ ꝑ h̄ appeat euidēs miraculū. c ¶ Et v̄gā. Dicit Ra.Sa. ꝙ aliq̄ d̄ ppl'o iſrl' erāt ita maligni ꝙ dicebāt ꝙ miſteriū il li⁹ virge ſolūmō ſe extēdebat ad mala ī/fligēda: ſic̄ patuit ī plagꝭ egyptioꝝ: ſʒ ñ ſe extēdebat ad ꝯferēdū bona: ⁊ iō dñs †De cōſe.
p̄cepit moyſi vti virga illa ī eductōe aq̄ diſ.2.c.re/
de petra: vt manifeſte videret̄ ꝙ ñ ſolū uera.et.c.
erat inſtrumentū diuine iuſticie in ma/ in calice
lis pene inferēdis/ſed etiā diuine miſe Pſ.77.b
ricoꝛdie ī bonis cōferēdis. d ¶ Qua ꝑcuſſiſti fluuiuʒ. ſupꝛa.vij.ca. videt̄ dici ꝯtrariū.ſ. ꝙ aarō ꝑcuſſit ⁊ nō moy ſes. Dicendū ꝙ aarō ꝑcuſſit auctoꝛita/te ⁊ mādato moyſi vt dicit̄ ibi: ⁊ qꝛ ille dicit̄ reʒ facere cui⁹ auc̄te fit: ideo dicit̄ hic ꝙ ipſe moyſes percuſſit. e ¶ En ego ſta.co.te: ꝑatus ad īplēdū petiti onē tuā. f ¶ Supꝛa pe.oꝛeb. nō eſt
intelligenduʒ ꝙ illa petra eēt in monte Al's † de⁹
oꝛeb: q̄ ē idē quod mōs ſinai: qꝛ adhuc diſtabāt ab illo loco: ſed eſt alius locus eiuſdē noīs: ſequit̄: g ¶ Et vocauit ⁊c̄. Cuius cauſa ſubditur: h ¶ Et qꝛ tēptauerūt ⁊c̄. qualiter aūt tēptaue/
rint dñm/iā dictū eſt. i ¶ Uenit au Diuiſio
tem amalech. Deſcp̄ta ꝓuiſione ali/menti/hic deſcribitur rep̄ſſio aduerſa/riꝫ: ⁊ pꝛimo deſcribitur pugna: ſecun/do gratiarūactio pꝛo victoꝛia/ibi: Edi/ficauitq̄. Circa p̄mū dicit̄: Uenit autē amalech et pugnauit ꝯ iſrael. Cā hui⁹ dicta ē.xv.ca. q̄ſtū ē ex ꝑte ipſius ama/
lech. Alia cā aſſignat̄ ex ꝑte ppl'i iſrael. D
Ad hoc em̄ ꝑmiſit dñs bellū iſtd̄ ꝯ eū ī Quare
ſurgere/vt ex victoꝛia ſeq̄nti eēnt auda dñs ꝑmi/
cioꝛes d̄ cetero ꝯ aduerſarios inſurgen ſit amelech
tes/ ⁊ d̄ ſpoliis amalech eēnt muniti ar pugnare
mis ⁊ aliis neceſſariis q̄ fugiētes dimi ſer̄t. k ¶ Dixitq̄ mo.⁊c̄. vidit em̄ ī ſpū ꝓphetico ip̄m foꝛe ducē iſrl': ⁊ iō fec̄ eū capitaneū exercit⁹. l ¶ Elige vi.i. ſtrenuos bellatoꝛes. m ¶ Et egreſ/ſus ⁊c̄. nō em̄ voluit ꝙ expectaret̄ exercit⁹ amalech/ ſʒ ꝙ iret̄ ſibi obuiā: ne pueri ⁊ m̄lieres ⁊ timidi q̄ remāſer̄t ī caſtris ni/mis terrerēt̄ ⁊ fugerēt: ⁊ ſic daret̄ maioꝛ audacia aduerſariiſ. n ¶ Ego ſta. ad pugnādū p̄cib⁹ ꝯ adūſarios. o ¶ Hñs v̄.⁊c̄. vt victoꝛia deo aſcribat̄. p ¶ Moyſes aūt ⁊c̄. Dicunt
hebꝛei ⁊ aliq̄ doc. catholici: ꝙ iſte hur fuit filius marie ⁊ caleb Hur
ꝯfirmātes ꝑ illud
f ¶ Percutieſq̄ petrā ⁊c̄. Per hāc petram ſignificat̄ Moꝛalit̄
xp̄s q̄ ī cruce fuit lācea ꝑcuſſus: ⁊ inde exiuit ſāguis ⁊ aq̄: Joha.xix.f. ex q̄b⁹ v̄tutē hñt eccl'ie ſacramēta/ī q̄b⁹ ꝯfert̄ aq̄ gr̄e ſalutarꝭ qua refocillat̄ ppl's xp̄ian⁹ .j.Coꝝ.x.a. Bibebāt aūt d̄ ſpiritali ꝯſequēte eos petra: petra aūt erat xp̄s. Sc̄do agit̄ de pugna ioſue ꝯ amalech: de qua dꝛ: k ¶ Dixitq̄ moy/
ſes ad ioſue: elige viros et egreſſus pu.⁊c̄. Per ama/ Pꝫus.
lech qui interp̄tat̄ gens bꝛuta ſignificat̄ caro: qꝛ ꝑ eā hō ꝯue/nit cū aīalib⁹ bꝛutꝭ: ꝓpter q̄d.j.eth. vita voluptuoſa dꝛ vita pe cudū. Ip̄a v̄o pugnat ꝯ ſpm̄ q̄ ꝑ iſrl' ſignificat̄: eo ꝙ ſpūs na/tus ē videre deū: hic ꝑ fidē/ ⁊ in patria facie ad faciē. De hac aūt pugna dꝛ Gal'.v.c. Caro cōcupiſcit adūſus ſpm̄: ⁊ ſpūs aduer. carnē. Caro v̄o debellat̄ ꝑ ioſue gladiū: q̄ gladius eſt ſacre ſcp̄ture ſtudiū: ſm ꝙ dꝛ Eph.vi.c. Et gladiū ſpūs quod eſt verbū dei. Et de hac debellatione dicit Hiero. ad Ruſti/cum monachū: Ama ſanctaꝝ ſcripturaruʒ ſtudia: ⁊ carnis vi tia nō amabis. Sed vt de carne habeat̄ plena victoꝛia/requi rit̄ cū hoc or̄o deuota/que ſignificat̄ ꝑ or̄onē moyſi ioſue pu/gnāte: ⁊ v̄ga dei ī manu/ꝑ quā ſignificat̄ caſtigatio carnis: q̄ ſi remittat̄/caro cōtra ſpm̄ roboꝛat̄: ⁊ hoc ſignificat̄ cū dicit̄:

 Sin aūt paululū

Hec em̄ ſpūs helie q̄ eſt ſpūs dei cuius pticeps helias dr̄:ꝛ dei iu/ ſticia q̄ nr̄a ē. Vn̄ ignorātes dei iuſticiā:volētes ſuā cōſtitue re.i.tanq̄ȝ a ſe ſibi p̄paratā. a ¶ Cunq̄ȝ leuaret ꝛc̄. Stra.

Myſtice Quia cū lex myſtice ītelligit/paſſio chriſti ſpūalit pēſat/dia/ bolus vincit ꝛ fugat. Cū aūt remittunt man⁹.i.p̄cepta legis min⁹ſtudioſe exercent:hoſt⁊ victor in/

Allego. ſequit. b ¶ Sumētes igit la ꝛc̄. Greg⁹. Moyſes ſedit in lapide cū lex

†36.diſ.c.ſi reqeuit in eccl'ia:ſȝ hec manus graues habuit:q2 peccātes nō miſericordit p/ tulit/ſȝ ſeuera diſtrictiōe pcuſſit.aaron mōs fortitudīs:hur īterp̄tatur ignis. Mōs fortitudīs chriſt⁹ ē:de q̄ dr̄ Eſa. ij.a. Erit in nouiſſimis dieb⁹ p̄paratus mōs dom⁹ dn̄i invertice mōtis. Ignis ꝑo ſpūſſctūs:quē chriſt⁹ venit mittere in terrā. Aarō ergo ꝛ hur graues ma/ nus moyſi ſuſtinēdo leuiores reddūt: q2 mediator dei ꝛ hoīm:cū igne ſpūſſā cti adueniēs mādata legis ḡuia(q̄ dū carnalit tenerent portari nō poterāt) tolerabilia nob̄ p ſpūalē intelligentiaȝ oſtēdit.q̄ſi em̄ man⁹moyſi leues reddi dit:q̄ pōdus mādatoꝝ legis ad verita tē ꝯfeſſiōiſ retorſit:ꝑȝ illd̄ Ezech.xxxiij c. Nolo mortē pctōris: ſȝ vt ma.cō.ꝛ vi. Hinc peccatrici aīe dr̄ Hiere.iij.a. Si reliq̄rit vir vxorē ſuam:ꝛ illa rece/ dēs duxerit alteꝝ:nūq̄d reuertet ad eū

† Iudit.4.d vltra? Nunq̄d nō polluta erit ꝛ conta

Sap̄.11.a minata mulier illa? Tu aūt fornicata cū amatorib⁹ mult⁊:tn̄ reuertere ad me dicit dn̄s. Ecce paradigma turpis mu lieris dedit:oſtēdēs ꝙ poſt turpitudi/ nē recipi nō poſſit:ſed ip̄m padigma p miſicordiā vincit:cū dic̄ fornicātē mu/ lierē recipi nō poſſe: ꝛ tn̄ fornicantem aīaȝ vt recipiat expectat. Pēſem⁹ pon dus tāte pietat⁊:dicit qd̄ fieri nō pōt:ꝛ demōſtrat ꝙ h̄ ip̄m ꝯ morē facere pōt. Ecce vocat etiā q̄s inq̄natos denunci/ at:hos etiā amplecti q̄rit:a q̄bus ſe eē

ſ deſertū q̄rit. Inflexit ḡ ad miſicordiā duriciā leg⁊/q̄s etiā iuſte illa dānat:ip/ ſe miſicordit liberat. c ¶ Delebo ei ꝛc̄. Ra. In h̄ ſignificat ꝙ oīpotēs de/ us p legē(quā ſignificat moyſes ꝛ de chriſto ꝓnūciat)deleat mēoriā ſpūaliū hoſtiū.vn̄ Pſ.ix.b. Perijt memoria eoꝝ cum ſonitu. d ¶ Edificauitq̄ȝ moyſes altare:ꝛ vo.ꝛc̄. Oēs dia/ boli victores in cordibus ſuis debent aras fidei edificare:in qua ſpirituales hoſtias offerant.

a ¶ in ſpēȝ cruc⁊ in q̄ triūphant inimici.

a ſup verticē collis† Cūnq̄ȝ leuaret a

¶ cū oꝑatōe debem⁹orare ſi volum⁹hoſteſ vicere ꝛ ꝓ celeſti p̄mio nō ꝓ t̄reno lucro.

moyſes manus/vincebat iſrael:

a ¶ q2 remiſſis oꝑib⁹bōis.i.ad terrēa ꝯuer ſis hoſtis victor inſequit.

ſin aūt paululū rēmiſiſſet/ſupa/ †

bat amalech. Manus āt moyſi

b erant graues. Sumentes igitur

¶ eccl'iaȝ vel chriſtū. ¶ in q̄ ſūt ſeptē oculi qui etiā lapis adiutorij.

lapidē poſuerunt ſubter eum in

¶ Reqeuit. a ¶ q2 lex in chriſto ꝛ ſpūſan

quo ſedit. Aarō aūt ꝛ hur ſūſtē/ †

cto ſpūaliter impleta eſt.

tabāt manus ei⁹ex vtraq̄ȝ parte.

Et factū eſt vt manus ip̄ius nō

¶ finē mundi.

laſſarent vſq̄ȝ ad occaſū ſol⁊† Fu b

a ¶ chriſt⁹. b ¶ diabolū. c ¶ demōes vi/

gauitq̄ȝ ioſue amalech ꝛ pópulū

tia vel q̄ſlibet pſecutores. a ¶ locutio eſt. b ¶ Vbi dei c ¶ vel ḡ

eius in ōre gládij. Dixit autem c

dn̄s ad moyſē: Scribe h̄ ob mo d

nimētum in libro: ꝛ trade auri/ e

a ¶ h̄ p ſctōs ꝛ oīno ī iudicio perijt mēoria eoꝝ cū ſonitu. b ¶ ppl's brutus vl' lingēs ſanguinem.

c b⁹ ioſue. Delebo ei mēoriā amā f

d lech ſub cęlo. Edificauitq̄ȝ mo/ g

yſes altare: et vocauit nomen h

a ¶ nō hō. b ¶ fortitudo. ¶ q2 exaltatus a terra oīa trahit ad ſeip̄m. Ioh.xij.e.

eiús/ Dn̄s éxaltatio mea/dicēs:

¶ potētia. ¶ vn̄ oīa oꝑa nr̄a oꝑat⁹ē ī nob̄.

Quia man⁹ ſoli⁹dn̄i ꝛ bellū dei i k

a ¶ Malignos ſpūs. b ¶ iudeoꝝ.

erit cōtra amálech/a géneratiōe

¶ gētiū. ¶ vſq̄ȝ ī finē:tūc em̄ vere īplebit. vn̄ Oſee.xiij.d. Ero mors tua o mors ꝛc̄.

in generationem.

Nico. de lyra

⁂ ꝯfirmātes p illud qd̄ ſcribit.j. Pa ral.ij.c. ꝙ mortua açuba vxore caleb ip̄e accepit vxorē q̄ vocabat ephrata:q̄ pepit ei hur. Dicūt āt ꝙ iſta ephrata fuit maria ſoror moyſi q̄ erat binomia.ſȝ iſtud videt falſum:q2 maria ſenior erat ip̄o moyſe.qd̄ ptȝ ex h̄ qd̄ ſupra dictū ē.ij.ca.ſ.ꝙ moyſe expoſito in flumīe ip̄a iuit ad vi dēdū q̄d accideret de puero: ꝛ dixit filie pharaonis: Vis vt vocem tibi mulierem hebream que nutrire poſſit infantulū? Ex q̄ ptȝ ꝙ in natiuitate moyſi iā erat puella.xij.ānoꝝ vl' am plius.moyſes aūt ante exitū de egypto iā erat.lxxx.ānoꝝ:vt dictū eſt.ſ.vij.ca.ꝛ p ꝯſequēs tūc erat maria.lxxxxij.annoꝝ vel circit. De caleb aūt ſcribit Ioſue.xiiij.b.ꝙ erat.xl. ānoꝝ tm̄ qn̄ iuit ad explorandū terrā:qd̄ fuit poſt exitū de egypto. ſi igit maria fuit vxor eius ſcda:nō videt ꝙ accepit eā anteq̄ȝ iret ad explorandū. Tum q2 nō ita cito accipiebāt vxores illo tp̄e:ſȝ expectabāt etatē pfectā ad generandū. Tū q2 oportet dicere ꝙ p aliqd̄ tp̄s fuerit cū prima:marīe q2 ex ea habuit ꝓ lem:vt habet.j. Paral.ij.b. Ex q̄ videt ꝙ nō potuit accipere mariā cū iā eſſet.xl.ānoꝝ vel paꝝ minus:ꝛ tūc ip̄a maria erat lxxxxij.ānoꝝ vel paꝝ minus. Ex q̄ ſequit incōueniēs vt videt ſcȝ ꝙ dn̄a ſic antiq̄ ꝛ tāte ſanctitatis:q2 erat ꝓphetiſſa:vt.ſ. dictū eſt.contraxiſſet matrimoniū ꝛ maxīe cū hoīe tā iuuene. Itē dato ꝙ

Itē dato ꝙ ꝯxiſſet in tali etate nō tn̄ potuiſſet cōcipe. Itē dato ꝙ ꝯcepiſſet de caleb:tn̄ ille puer in exitu de egypto nō poſſet eſ ſe ita magn⁹ ꝙ aſcēdiſſet cū moyſe in montē ꝛ ſuſtētaſſet man⁹ eius:vt h̄ dicit de ip̄o hur. Ex q̄ manifeſte ptȝ ꝙ nō fuit fili⁹ca/ leb ꝛ marie. Itē de ip̄o dr̄.ī.xxiiij.ca. Habetis aarō ꝛ hur vo/ biſcū:ſi quid natū fuerit q̄ſtionis/refe/ retis ad eos. Ex q̄ ptȝ ꝙ in exitu filiorū iſrl' de egypto:hur iā erat magne pru/ dētie ꝛ magni ꝯſilij ꝛ reputatus int ſe/ niores.ꝛ ideo ille hur de q̄ eſt h̄ ſermo nō potuit eſſe filius caleb q̄ adhuc erat ſatis iuuenis:vt p̄dictū ē:ꝛ ideo ſi dica tur ꝙ fuerit filiuſ marie/oportet dicere ꝙ ſit de alio viro:nec illa ephrata de q̄ dictū eſt potuit eſſe eadē cū maria vt ſa tis ptȝ ex dict⁊: ꝛ ille hur filius caleb ē alius ab iſto de q̄ h̄ loquit ſcp̄tura. Et ideo mihi videt meli⁹ dicere cū antiq̄s doctorib⁹ ꝙ iſte hur fuit marit⁹marie.ꝛ idē dic̄ Ioſeph⁹.iij.li.ātiq̄tatū:ꝛ iō cuȝ moyſe aſcēdit in mōtē ꝛ ſibi cū aarō cō/ miſſum ē regimē ppl'i in abſentia moy/ ſi:q2 erat vir antiqu⁹/ſapiēs ꝛ exptus. a ¶ Cūq̄ȝ leua.moy.ꝛc̄. Per h̄ oſtē dit ſue orōnis efficacia ꝛ vt deo aſcribe ret victoria. Man⁹ aūt moyſi erāt gra ues.p qd̄ deſignat ꝙ in ppl'o ſibi ſb̄di/ to erāt aliq̄ pctīs aggrauati:q2 ꝑm ꝙ di cit Greg⁹.ꝑm q̄litatē ſubditoꝝ diſpo/ nunt acta regentiū. b ¶ Fugauitq̄ȝ ioſue ama. In hebreo habet: Debili tauitq̄ȝ:qd̄ exponūt hebrei dicentes ꝙ oēs fortes d̄ amalech fuerūt īterfecti ī bello illo ꝛ nō effugerūt niſi timidi ꝛ pa rū valētes. c ¶ In ore gla.i.in acie vel acumīe gladij. d ¶ Scribe h̄ ob mo.ꝛc̄.i. ad mēoriā ppetuā. e ¶ Et trade auri.io. Per h̄ deſignauit do/ minus ꝙ erat ioſue ītroducturus filios iſrl' in terrā ꝓmiſſionis ꝛ nō moyſes. f ¶ Delebo em̄ mēoriā amalech. Hoc em̄ factū eſt tēpe ſaulis: vt habet j.Reg.xv.a. Sciendū ꝙ glo.q̄dā ſup locū iſtū que dicit eſſe Strabi:dicit ꝙ amalech fuit filius hiſmaelis:a quo di cti ſūt amalechite ꝛ ppl's amalech. Or aūt.j. Paral.i.dicit ꝙ eliphaç p̄moge/ nitus eſau genuit amalech:dicūt ſequē tes dictam glo.ꝙ fuit alius:ꝛ ſunt duo eiuſdē noīs.hoc dictū de ſacra ſcriptu/ ra nō hȝ auctoritatē:ſȝ magis ꝯrietatē vt videt:q2 Geñ.xxxvi.b.ꝛ.i. Paral. j.c.dicit exp̄ſſe ꝙ amalech fuit fili⁹ eli/ phaç p̄mogēiti eſau:nec alius amalech legit. Itē Ioſephus.ij.li.an.dic̄ ꝙ ab amalech filio eliphaç dicti ſunt amale/ chite:h̄ etiā habet ex.ij. Regū.j.b.vbi dicit ꝙ fili⁹ doech idumei venit ad da/ uid nunciās illi mortē ſaulis:lȝ em̄ nō exp̄mat ibi ꝙ fuerit fili⁹ doech:tamē omnes expoſitores cōcorditer hoc dicūt:ꝛ cū īter/ rogaret a dauid quis eſſet:rn̄dit/ Filius hominis aduene ama lechite ego ſum. Ex quo videt ꝙ amalechite ſunt idumei:ꝛ ſic nō deſcenderūt ab hiſmaele:ſȝ ab eſau. De glo.aūt Strabi vl' alteri⁹ niſi ſit doctor autēticus vt Aug⁹.ꝛ Hiero.ꝛ hmōi nō ē multū curādū:maxīe qn̄ videt a textu diſcrepare. g ¶ Edifi/ cauitq̄ȝ moy.ꝛc̄.h̄ deſcribit gr̄arūactio ꝓ victoria cū dr̄: Edi ficauitq̄ȝ moyſes altare:ad offerēdū d̄o hoſtiaſ ꝓ gr̄arūactiōe. h ¶ Et vo.ꝛc̄.nō q2 nomē dn̄i ꝯuēiat ip̄i altari ſȝ denoīatū ē ab effectu ip̄i⁹dn̄i exaltāt⁊ ppl'm iſrl' ꝛ amalech dep̄mēt⁊:ꝓpt qd̄ ſb̄dit: i ¶ Quia ma.ſo.ꝛc̄.i.ptās throni ei⁹. k ¶ Et bel/ lū dei erat ꝯ amalech ꝛc̄.

⁂ † ¶ Sin āt paululū remiſiſſet:ſupabat amalech. Sed qm̄ iſtoꝝ ꝯtinuatio difficilis ē.ideo dicit ꝙ manus moy/ ſi erant graues.ꝓpter quod ſubdit: † ¶ Aaron aūt ꝛ hur ꝛc̄. Per aarō qui mōtanus īterp̄tat ꝛ meditatio celeſtiū ſigni/ ficat. Per hur q̄ īterp̄tat ignis/ītelligit feruor charitatis.igit iſta duo man⁹ ḡues ſuſtētāt:q2 nō ē aliq̄d adeo ḡue qd̄ n̄ faciūt illa leue:ꝛ ſic de carne habet plenitudo victorie.

Cunq; audiſſet ie. ꝛc. Q2 moyſes Ca.XVIII
liberatur⁹ filios iſrl' dimiſit vxorē ꝛ filios q̃s poſtea ī
deſerto recepit: ſignificat q2 p̃dicatores cū mittūt ad
op⁹ p̃dicatiōis/ debēt ſe a ſollicitudine
tpali exonuſtare: cū v̄o poſtea ad ep̃a/
tpali vel ad aliā dignitatē aſſumūt: tunc
p ſibi ſubiect⁊ ſollicitudinē tā ī ſpūali
bus q̃ tpalib⁹ gerere debēt. b ¶ Ve
nit ǵ ietro ꝛc. Orige. Alia lr̃a: P⁹
hec venit ad mōtē dei moyſes: ꝛ ietro
ſibi occurrēti exijt obuiā de caſtr⁊: nec
ducit eū ad mōtē dei/ ſ3 ad tabernacu
lū ſuū. Nō em̄ poterat ſacerdos ma/
diā aſcēdere ī mōtē dei: ſ3 nec in egy/
ptū deſcēdere: nec vxor moyſi: ſ3 nūc
ad eū venit cū filijs. Non em̄ poterat
deſcēdere in egyptū et ſubire agones
egyptiorꝫ niſi athleta pbabil': et qui in
agone ꝯtendēs ab oībus ſe abſtinet.
Moyſes q2 magn⁹ ꝛ potens athleta
deſcēdit ī egyptū ad agones ꝛ exerci/
tia v̄tutū et abraā. Jacob q̃3 q̃ ip̄o no
mīe athleta ē: cū deſcēdiſſet ī egyptū:
fact⁹ ē ſic̄ ſtelle celi ī multitudīe: alijs ī
ꝯriū cedit deſcēdiſſe ī egyptum. Scio
hieroboā fugiētē a ſalomone deſcēdiſ
ſe ī egyptū: et ſcidiſſe et corrupiſſe po/
pulū dei: q2 deſcēdēs in egypto acce/
pit a ſuſachī rege vxorē tethimenē vx/
oris ei⁹ ſororē. c ¶ Obtulit er. ꝛc.
Aug⁹. Et ſūpſit ietro ſocer moyſi ho/
locauſto. ꝛc. Sūpſit p obtulit poſuit:
an forte ſenſus ē nō locutio/ vt ea ſum
pſiſſe intelligat̄ q̃ moyſes ītelligit̄ ob
tuliſſe: q̃uis moyſes nō legat̄ ſacrifi/
caſſe nec aarō: nec q̃ſq̃ hebreorꝫ q̃ edu
cti ſūt de terra egypti: ſ3 tm̄ ſupius di/
ctū ē q altare cōſtituit moyſes. Jetro
aūt legim⁹ ſacerdotē fuiſſe madiā. i. gē
tis madiu3. Mirū ē autem ſi ad eius
aduentum cepit ſacrificare moyſes:
et non potius ipſe qui ſacerdos erat.
☞ Veneruntq; aa/

a Cunq; au C.XVIII a
diſſet ietro ſacerdoſ b
madiā cognat⁹ moy c
ſi/ oīa q̃ fecerat dn̄s d
moyſi ꝛ iſrl' pplo ſuo: eo q edu/
a ¶ victo amalech. b ¶ eccleſiam.
xiſſet dn̄s iſrl' d̄ egypto: tulit ſe/ e
a ¶ xp̄i vel p̄dicatorꝫ. b ¶ vt expeditior eēt
phorā vxorē moyſi quā remiſe/
in ope dn̄i. ¶ vtrūq; populum.
rat: ꝛ duos filios ei⁹: q̃rū vn⁹ vo
a ¶ Quia ſignificat eos q̃ dicunt: Adue/
cabat̄ gerſā: dicēte p̄re † Aduēa
na ego ſū apud te ꝛ pegriuus ſicut omnes
patres mei: Pſal. xxxviij. c.
fui ī t̄ra aliena: alter v̄o elieçer:
a ¶ q2 ſignificat eoſ q̃ dicūt: Adiutor me⁹ ꝛ
liberator me⁹ es tu dn̄e ne mo. Ps̄. lxix. d.
De⁹ ei ait p̄ris mei adiutor me⁹:
ꝛ eruit me d̄ gladio pharaonis.
b Vēit ǵ ietro cognat⁹ moyſi ꝛ filij f
ei⁹ ꝛ vxor ei⁹ ad moyſen ī deſtū:
vbi erat caſtrametat⁹ iuxta mōtē
d̄i/ ꝛ mādauit moyſi dicēs: Ego g
cognat⁹ tu⁹ ietro vēio ad te: ꝛ vx
or tua: ꝛ duo filij tui cū ea. Qui h
a ¶ veneratus eſt.
egreſſ⁹ ī occurſū cognati ſui/ ado
rauit: ꝛ oſcl'at⁹ ē eū: ſalutauerūtq; i
ſe mutuo v̄bis pacificis. Cūq; ī k
a ¶ p̄mi p̄dicatores. ¶ gētili populo: vl' p̄/
dicatoribus de gentibus.
traſſet tabernaculū/ narrauit mo
yſeſ cognato ſuo cūcta q̃ fecerat
a ¶ diabolo. b ¶ vel miniſtris diabo
li. c ¶ ſanctos deū videntes.
de⁹ pharaōi ꝛ egyptijs ppt̄ iſrā
a ¶ quē refert paulus ſibi accidiſſe: cū ī in
firmitatibus ſuis gloriat̄. ij. Corinth. xi. g.
el: vniuerſum laborē q̃ accidiſſ3 l
a ¶ quo tranſit̄ de mūdo ad celū.
eis ī itinere/ quo liberauerat eos
a ¶ q2 fideliū cor vnū ꝛ aīa vna Act⁹. iiij. f.
dn̄s. Letatuſq; ē ietro ſup oīni/ m
b⁹ bōis q̃ fecerat dn̄s iſraeli: eo
q eruiſſet eū d̄ māu egyptiorꝫ: ꝛ
¶ cui oīa aſcribunt̄ nō nobis.
ait: Bn̄dict⁹ dn̄s q̃ liberauit voſ n
de māu egyptiorꝫ ꝛ d̄ manu pha
raonis: q̃ eruit pplm ſuū de ma/
¶ in hoc miraculo.
nu egypti. Nunc cognoui quia
magnus dominus ſup oīnes de
¶ gentiliū quos colebāt: vel ſup ſctōs qui
pticipatiōe beatitudinis bn̄ dicunt̄ dij.
os: eo q ſupbe egerit ꝯtra illos.
¶ panē mādu caujt.
c Obtulit ergo Jetro cognatus o
¶ Sacrificiū deo ſpūs cōtri. ꝛc. Ps̄. l. d.
¶ q̃ licite vtūt̄ mādat⁊. ¶ q̃ ex toto mū
dū relinquūt.
moyſi holocauſta ꝛ hoſtiaſ deo. p

Nico. de lyra

B Cunq; audiſ Ca.XVIII
ſet ietro. Poſtq; deſcripta
eſt puiſio alimēti et repreſſio
aduerſarij: hic cōſequēter deſcribit̄ gu
bernatio populi: et p̄mo deſcribit̄ ad/
uentus conſulētis: ſecūdo aſſenſus p̄/
ſidentis/ ibi: Altera aūt die. Prima ī
tres: quia p̄mo deſcribit̄ aduētus ie/
tro amicabilis: quia ex bonis que do/
min⁹ fecerat iſraeli/ motus fuit ad ve/
niendū et congaudendu3: et hoc ē qd̄
dicit̄: a ¶ Cunq; audiſſet ie. iſte
habuit plura nomīa: vt dictu3 ē ſupra
ij. ca. b ¶ Sacerdos madian: id ē
maior: vt dictū fuit ibidē. c ¶ Cog/
natus moyſi: id eſt affinis: vnde in
hebreo habet̄: Socer moyſi: ꝛ ſimili/
ter in ſequētibus vbi nominat̄ cogna
tus. d ¶ Oīa que fecerat dn̄s
moyſi ꝛc. ſ. in egyptiorꝫ flagellatio/
ne/ et in maris diuiſione: et in ama/
lech debellatione ꝛc. e ¶ Tulit ſe/
phoram vxorē moyſi quam ꝛc.
Dictū fuit ſupra. iiij. ca. q ipſa dereli/
quit eum. Dicendū q fuit de volun/
tate moyſi: quia aduertit q vxor ſua ꝛ
filij nō eſſent ſibi niſi oneri in negocio
p quo ibat in egyptum: ꝛ ideo hic di/
cit̄ q remiſit eam. f ¶ Venit ergo
ietro cognatus moyſi. Dicūt ali/
qui hebrei q nō venit ante legem da/
tam/ nec primo anno egreſſionis de e/
gypto/ ſed anno ſecūdo poſt lege3 da/
tam: et q dicit̄ hic veniſſe/ hoc eſt p antitipationē. Alij autem C
dicunt q venit ante legem datā et primo anno: et hoc videtur
probabile: quia terra ſua nō longe erat a monte ſinai: vt patet
p illud quod dictum eſt ſupra. iij. ca. q
moyſes paſcens oues Jetro/ minauit
grege3 ad interiora deſerti: ꝛ venit ad
montē dei oreb q̃ eſt mons ſinai: ꝛ ideo
audita magnificētia moyſi generi ſui:
nō eſt veriſimile q tardaſſet p annū ve
nire ad ipſum. g ¶ Et mandauit
moyſi. ſ. aduentū ſuum: nō em̄ volu/
it ſubito intrare caſtra iſrael/ vt ipſe et
filia ſua et nepotes honeſtius recipe/
rentur/ maxime quia honor iſte ī moy/
ſen reuertebat̄: ſecundo deſcribit̄ eius
honorabil' receptio/ cū d̄r: h ¶ Qui
egreſſus in occurſum cogna. ꝛc.
et nō eſt dubiu3 q maiores de populo
iuerunt cum eo ad honorandū ſoceru3
ſuum et vxorem. i ¶ Salutauerūt † s̄. 2. d.
q; ſe mutuo ꝛc. id eſt amicabilibus:
quia inter eos nō erat ante diſcordia.
k ¶ Cūq; intraſſet taber. ꝛc. hone
ſtius em̄ et magis ſerioſe dixit ſibi ī do
mo q̃ dixiſſet in via. l ¶ Vniuer/
ſum laborem. pro defectu victuali/
um et inſultu amalech. Tertio deſcri/
bitur ipſius ietro deuotio laudabilis/
cum dicitur: m ¶ Letatuſq3 eſt ie
tro ſup oīnibus bonis. Ex quo pa
tet q habebat fidem vnius dei veri:
vnde ait: n ¶ Benedictus domi/
nus qui liberauit vos ꝛc. Nunc
cognoui quia magnus domin⁹
ſup oīnes deos. p mirabilia enī au/
dita totius nature create virtutē tran/
ſcendentia cognouit q ipſe eſt ſol⁹ de/
us verus: ꝛ non ſolum confeſſus eſt fi/
dem ſuam ore/ ſed etiam ope: vnde ſub
ditur: o ¶ Obtulit ergo ietro ꝛc.
victime ſunt que totaliter incendunt̄
ad honorē diuinu3. p ¶ Et hoſtias
deo. ſ. pacificas: quarꝫ vna ps incēde/
bat̄: altera erat ſacerdotiſ: altera ab of
ferentib⁹ comedebat̄/ vnde ſubditur:
☞ Veneruntq; aarō

D Myſtice
Myſtice. a ¶ Cunq3 audiſſet
ietro ſacerdos ꝛc. Per ietro q̃ erat
gentilis et honorabilis interpretatur:
ſecularis virtuoſus intelligitur: talis
em̄ eſt honorabilis: nam honor eſt pre
mium virtutis. iiij. ethicorum. Talis
autem audiens bona que facit domi/
nus exeuntibus de ſeculo per religio/
nis ingreſſum: qui ſignificat̄ hic per e/
greſſum de egypto et ingreſſum deſer/
ti: concipit aliquando ꝓpoſitū ſimiliter
faciendi: ꝓpter quod venit ad moyſen:
id eſt ad illius religionis ſupiorem/ vo
lens accipere ſtatum illum: ſicut ietro
de gentilitate conuerſus fuit ad iuda/
iſmū. Et quoniam talis eſt charitati/
ue recipiendus: ideo ſubditur q moy/
ſes: id eſt religionis prelatus occurrit
ei ꝛ oſculatus fuit eum: et q narrauit
ei vniuerſum labore3 qui accidiſſet eis
in itinere. Prelatus em̄ accipiens ali/
quem ad religionem/ oīa grauia re/
ligionis ſibi debet exprimere: ꝛ ſi fue/
rit pmptus ad ſuſtinendū recipit̄ eius
ſacrificiū quod facit de ſeipſo p religio
nis ingreſſum: ſm illud Roma. xij. a.
Exhibeatis corpa veſtra hoſtiam ꝛc.
Et hoc ſignificat̄ cu3 dicit̄: o ¶ Ob/
tulit ergo ietro cognatus ꝛc. i. ſi/
bi fraternitate religionis coniunctus.
p ¶ Holocauſta et hoſtias deo.
per hoc autem quod ſequitur poſtea:
Moralit̄ aūt

a ¶ ſacerdotalꝰ ordo. b ¶ Primitiui ppl'i.
a † Veneruntq̄ꝫ aarō ⁊ omēs ſenio a
¶ Verbi.
res iſrael vt comederēt panē cū
¶ Ad honorē dn̄i.
b eo corā dn̄o. Altera āt die ſedit b c
¶ q̄ſi magr̄. ¶ Doctores legis q̄ ſedētes.i. q̄eſcētes mēte iudicāt tumultū ppl'i.
moyſes vt iudicaret populum: d
a ¶ q̄ſi iudicādi:docendi. b ¶ A pncipio mūdi vſq̄ꝫ ad finē:nūq̄ꝫ eñ defuit lex natu/ralis vel ſcripta.
q̄ aſſiſtēbat moyſi de mane vſq̄ꝫ e
ad veſperā. Qđ cum vidiſſet co
gnatus eius/ oīa ſcꝫ que agebat
a ¶ Al's agis in pplo.
in pplo/ ait: Quid ē hoc qđ facꝭ f
in plebe? Cur ſolus ſedes:⁊ oīs
populus preſtolatꝰ de mane vſq̄ꝫ
ad veſperā? Cui rn̄dit moyſes:
Venit ad me ppl's/q̄rens ſniam
dei. Cūq̄ꝫ acciderit eiſ aliq̄ diſce
ptatio/veniūt ad me vt iudicem
c inter eos:⁊ oſtendā p̄cepta dei ⁊
leges eius. At ille: Non bonam g
inquit rem facis:Stulto labore
cōſumeris:et tu et populus iſte
qui tecū eſt:Vltra vires tuas eſt
negociū:Solus illud nō poterꝭ
d ſuſtinere:ſed audi v̄ba mea atq̄ꝫ h
e cōſilia:⁊ erit dn̄s tecum. Eſto tu i
pplo in his q̄ ad deū ptinent/vt k
referas que dicunꝰ ad eū:oſten/ l
daſq̄ꝫ populo cerimonias ⁊ ritū m
colendi:viāq̄ꝫ p quā ingredi de/ n
beāt:⁊ opus qđ facere debeant. o
f Prouide aūt de oī plebe viros p q
¶ Al's ſapiētes.
potētes ⁊ timentes deū:in q̄bus r s t v
a ¶ Formā boni iudicis p̄ſcribit.
ſit veritas:⁊ q̄ oderint auariciā: x

A ☞ Moralitꝰ a ¶ Veneruntq̄ꝫ aarō ⁊c. Orige. Alia lr̄a: Venerūt inq̄t p̄ſbyteri aarō:⁊ oīs iſrl' māducare panē cū ſocero moyſi in cōſpectu dei:nō oēs māducāt panē in cōſpectu dei ſꝫ q̄ p̄ſbyteri ſunt q̄ ſeniores.i.q̄ pfecti ſūt ⁊ meritꝭ pbati:q̄ ſine māducāt ſi ue bibūt:ad glīaꝫ dei faciūt. Oē ğ qđ faciūt ſctī ī cōſpectu dei faciūt:pctōr a cōſpectu dei fugit:adam poſtq̄ꝫ peccauit fugit a cōſpectu dn̄i:⁊ īterrogatus rn̄dit: Geñ.iij.b. Audiui
† De pe. diſ.i.c. venit dn̄e vocē tuā:⁊ abſcōdi me q² erā nu/dus. Cain exiuit a facie dn̄i:q² īdignꝰ erat cōſpectu dei:p̄terea q̄ pleniorē ſciētiā dei accipiūt:ſi malū faciūt/corā deo faciūt.vn̄ Pſ̄.l.a. Tibi ſoli pecca.⁊c. Qui malū corā deo facit/cōtinuo penitet/⁊ dicꝰ peccaui. Qui deſcēdit a cōſpectu dei/neſcit cōuerti ⁊ pctm̄ penitēdo purgare:ħ ğ ineſt inꝰ malū corā deo facē:⁊ a cōſpectu dei diſcedē. ¶ Ori/ge. Nō fruſtra vēit ietro ad moyſen: nec fruſtra māducauit panē cū ſeniori/bus ppl'i in cōſpectu dei:dat moyſi cōſi/liū pbabile ⁊ vtile:vt eligat viros:⁊ cōſtituat pncipes ppl'i deū colētes/po/tētes/⁊ odiētes ſupbiā. Tales eī oportet eē q̄ ſupbi nō ſint:⁊ ſupbiā oderīt: .i.vt ñ ſolū ipī abſq̄ꝫ vitio ſint:ſꝫ ī malꝰ oderīt vitia/nō hoīes dico/ſed vitia.

Queſtio b ¶ Coram dn̄o ⁊c. Augꝰ. Queritꝰ vbi:q̄ñq̄dem nec tabernaculū fuit:nec arca teſtamēti/q̄ poſtea ſunt inſtituta. neq̄ꝫ ħ de futuro dictū accipe poſſumꝰ: ſicꝰ dictū ē de māna qđ poſitū eſt in vaſe.ſ.aureo. Ergo id an̄ deū debemꝰ ac/cipe factū:qđ in honorē dn̄i factū eſt.

Queſtio c ¶ Oſtēdā p̄cepta ⁊c. Queri pōt quō ħ moyſes dixit. Cū lex dei adhuc nulla eēt ſcripta:niſi q² lex dei ſempiꝰ/na ē/quā cōſulūt oēs pie viuētes:vt qđ in ea inuenerīt vel faciāt vel iubeāt vꝰ vetēt:ſcđm ꝙ illa incōmutabili veritate p̄cepit. Nūq̄d eñ moyſes q̄uis cū illo loq̄retꝰ deꝰ:p ſingula credendū eſt ꝙ cōſulere ſoleret dn̄m:ſi q̄d eēt in diſ/ceptatiōibus tāte multitudīs:q̄ illū in iudicādi negocio a māe vſq̄ꝫ ad veſpe/rā detinebat:⁊ tn̄ niſi p̄ſidētē mēti ſue dn̄m cōſuleret/⁊ legē eternā attēderet iuſte iudicare nō poſſet.

Queſtio d ¶ Sꝫ au/di v̄ba ⁊c. Augꝰ. Prima q̄ſtio ē cur deꝰ famulū ſuū cū q̄ tāta ⁊ talia loq̄batur:ab alienigena paſſus ē admoneri: in q̄ ſcp̄tura nos admonet:p quēlibet deꝰ cōſiliū veritatꝭ nō debere cōtemni. Videndū etiā ne forte ibi voluerit deꝰ ab alienigena moneri.ſ.moyſen:vbi poſſet tēptari ſupbia. Sedebat ī iudi/ciaria ſblimitate:hūc eñ ſenſū indicat ip̄e ietro:cū iuſſit eos eligi ad iudican/dū:q̄ odiſſent ſupbiā:deinde q̄ꝫ ſit ob/ſeruādū qđ alibi ſcriptura dicꝰ: Eccl.xi. b. Fili ne in multꝭ ſint actus tui.ſatis ħ apparet. Verba q̄ꝫ ietro cōſiderāda ſunt:dicꝰ eñ: Nūc ğ itaq̄ꝫ audi me cōſiliū dabo tibi:⁊ erit deꝰ tecū. Vbi mihi videtꝰ ſignificarī nimis intentū hūanis actiōibꝰ animū deo q̄dāmō euacuari:q̄ fit tāto pleni/or q̄to in ſupna ⁊ etn̄a liberiꝰ extenditꝰ. e ¶ Eſto tu pplo

Hiſtori. ⁊c. Idē. Qđ v̄o adiūgit: Eſto tu pplo in his q̄ ad deū perti/nēt:⁊ referes v̄ba eoꝝ ad deū:⁊ teſtaberꝭ eis p̄cepta dei ⁊ legē eiꝰ ⁊ demōſtrabis eis vias in q̄bus ābulabūt in eis:⁊ opa q̄ faciāt cū pplo vniuerſo. Hec agēda eē demōſtrat.nō enim ait: Vniuſcuiuſq̄ꝫ v̄ba refer ad deū:ſꝫ v̄ba eoꝝ/cū.ſ̄.dixiſſet: Eſto tu pplo in his q̄ ad deū ſūt. Poſt hec admonet/vt ſinguloꝝ negocia q̄ intꝰ ſe hēbāt deferantꝰ electꝭ.ſ.potētibus virꝭ deū colētibꝰ/iuſtis q̄ oderūt ſupbiā:q̄s cōſtituerat ſup mille/nos:alios ſup cētenos:alios ſup quinq̄genos:alios ſup de/nos:ſic a moyſe remouit piculoſas occupationes. Nec iſtos grauauit cū mille haberēt vnū ſup ſe:⁊ ſub illꝰ alios.x.⁊ ſub eis.xx.⁊ ſub eis alios.c.vt vix aliq̄d ad ſingulos p̄poſitos p/ueniret:qđ iudicari neceſſe eēt. Inſinuatꝰ etiā hūilitatꝭ exem/plū ꝙ moyſes cū q̄ deꝰ loq̄batꝰ nō faſtidiuit/neq̄ꝫ cōtēpſit alieni/gene cōſiliū:q̄uis ⁊ ip̄e ietro cū iſraelita nō fuiſſet:vtꝝ inter vi/ros vnū deū colētes religioſeq̄ꝫ ſapiētes hn̄dus ſit ſicꝰ Iob:merito q̄ritꝰ:īmo credibiliꝰ habetꝰ. Ambigue eñ poſita ſunt v̄ba: vtꝝ ſacrificauerit deo vero in pplo eius q̄n vidit geneꝝ ſuū:vel vtꝝ eū adorauerit ip̄e moyſes:q̄uis đ adoratiōe ſi exp̄ſſe poſitū eēt:honor vi/deretꝰ ſocero redditꝰ:ſicꝰ ſolet hoībꝰ ho/norificētie cā exhiberi. Quos aūt dicit grāmatoyſagogaſ:q̄s decuriōes nō facile ſciri pōt:q̄n ħ nomē in nullo vſu habemꝰ:vel officioꝝ vel mgr̄oꝝ. Nā q̄dā doctores īterp̄tati ſūt lr̄aꝝ q̄.ſ.introducāt in lr̄as ſicut grecū vocabulū ſonat. Hic ſane ſignificatꝰ an̄ legē datā hebreos lr̄as habuiſſe:q̄ q̄n ceperint neſcio vtꝝ valeat īdagari. Quidā putant eas a p̄mis hoībꝰ cepiſſe:⁊ pductas eſſe ad noe:atq̄ꝫ īde ad parētes abrae:deinde ad pplm̄ iſrl':ſꝫ vn̄ ħ pbari poſſit igno/ro. f ¶ Prouide aūt ⁊c. Ad cuſto/diā hūilitatꝭ ab alienigena īſtruitꝰ:ne q̄ tot arcana dei ab ip̄o đo diſcebat extolleretꝰ:⁊ putaret ſe hūano cōſilio nō ege/re. Prefigurabatꝰ etiā ꝙ doctrīa gētiū iudeoꝝ ſcīaꝫ ⁊ ſupbiā ſuparet:⁊ q̄ in lege đerāt fideleſ ex gētibꝰ cōplēda ſuggererēt:⁊ ſpūalē ītellectū ad legē dei af/ferrēt. Sciebat q̄ꝫ moyſes q² hūc pplꝫ lex audiret:⁊ faceret q̄cūq̄ꝫ diceret:legꝭ q̄ꝫ diminutio ſuggerēte euāgelio fierꝫ.
☞ Et cōſtitue ex

Nico.de lyra

✲ a ¶ Veneruntq̄ꝫ aarō ⁊c. Vt honorarēt eū:maxie q² erat đ nouo cōuer/ſus ad fidē ⁊ ritū hebreoꝝ:vt ī fide magis ſolidaretꝰ.p panē aūt ħ ītelligitꝰ oīs cibꝰ vt freq̄nter dictū ē. b ¶ Coram dn̄o.i.corā illo puo tabernaculo:de q̄ dictū ē.ſ̄.xvj.ca.vel corā altari vbi ob/tulerat holocauſta. c ¶ Altera autē die. Deſcp̄to aductu cōſulētꭍ:ħ cōñr de/ſcribitꝰ aſſenſus p̄ſidētꭍ:vbi p̄mittitꝰ cōſultatiōiſ occaſio/cū đr: Altera āt die.ſ. poſt oblatiōeꝫ ietro. d ¶ Sedit mo. ⁊c.dꝫ eñ iudiciū fieri in trāq̄llitate rō/nis:nō ī motu paſſiōis:⁊ ħ deſignatꝰ p ſeſſionē:ꝓpꝰ qđ iudices debēt dare ſentētiā ſedēdo. e ¶ Qui aſ.⁊c.ꝓpꝰ ne/gocioꝝ mlꝭtitudinē. f ¶ Quid ē hoc qđ facꭍ. Ac ſi diceret:nō ē bonꝰ pcedēdi modꝰ.vn̄ ſequitꝰ: g ¶ Nō bo.⁊c. Nō ē ītelligēdū ꝙ res eēt đ ſe mala:ī/mo bōa:ſꝫ meliꝰ fieri potꝰat vt oñditꝰ.ī. minꝰ aūt bonū cōpatū ad maiꝰ bonū hꝫ rōnē defectꝰ.⁊ p cōñs mali aliq̄litꝰ:ſicut minꝰ malū cōpatū ad maiꝰ hꝫ rōnē eligibilꝭ:⁊ p cōñs rōnē boni aliq̄ mō.ſcđo ponitꝰ ip̄a cōſultatio/cū đr: h ¶ Sꝫ audi ver.⁊c.i.⁊ meliꝰ gubernab pplm̄ a đo tibi cōmiſſū. i ¶ Eſto tu ⁊c.accedēdo.ſ.ad deū ꝓ pplo ⁊ volūtatē ip̄ius audiēdo ꝓ ppl'i directiōe. Iō ſbditꝰ: k ¶ Vt referas.ſ.pplo. l ¶ Oſtēdaſq̄ꝫ ⁊c.q̄ꝫtū ad celebratiōeꝫ dieꝝ ſolēniū. m ¶ Et ritū colēdi.q̄ꝫtū ad actū offerēdi ⁊ ſacrificādi. n ¶ Viāq̄ꝫ p quam igre.de.q̄ꝫtū ad credēda. o ¶ Et opꝰ qđ fa.de.q̄ꝫtū ad mores ⁊ agēda. p ¶ Prouide aūt. Cū magna diligētia ⁊ deliberatiōe. q ¶ De oī ple. Abſq̄ꝫ pſonaꝝ acceptiōe. r ¶ Viros.q² mulieres nō debēt dn̄ari nec regere ꝓpꝰ defectū diſcretionis ⁊ cōſtātie. s ¶ Potētes.ſ.iudicare p ſuā ſapiāꝫ ⁊ ex/perictiā.vn̄ ⁊ alia trāſlatio hꝫ ſapiētes:vbi nos hēmꝰ potētes. t ¶ Et timētes deū.magis q̄ꝫ hoīes. v ¶ In q̄bꝰ ſit ve/ritas.ſ.vite iuſticie ⁊ doctrine. x ¶ Et q̄ oderint auari.q² homines cupidi ꝓpter munera de facili flectuntur a iuſticia.
✲ Et cōſtitue ex eis

Mora.āt p v̄bū ietro.d. p ¶ Prouide ⁊c. Inſtruūtꝰ pnci/pes ⁊ p̄lati ꝓmouere ſine pſonaꝝ acceptōe viroſ aptos ꝓ regi/mīe ſꝫ cōditōeſ ħ poſitas ī ſēſu lr̄ali q̄ etiā moralꝰ ē:vt ptꝫ ītuēti.
✲ Quibus auditis

a ¶ Et ↄſtitue ꝛc. Orige. Oꝛdinabis inquit eos tri. ꝛ cē. ꝛc. Et iudicabūt ppl'm oī hoꝛa: verūtñ qđ graui⁹ fuerit refe/rēt ad te: audiāt pncipes ppl'i: ꝛ pſbyteri plebis q̄ debēt om̄i hoꝛa ppl'm iudicare/ſꝑ ꝛ ſine intmiſſiōe ſedere ī iudicio: diri/mere lites/ꝛ recōciliare diſſidētes: ī grāƷ ṙuocare diſcoꝛdeſ. Diſcat vnuſq̄ſq; ex ſcꝑturis ſctīs offi/ciū ſuū: moyſes inq̄t: vt ſit in his q̄ ad deū ſūt: ꝛ ꝟbū dei ediſſerat ppl'is. Ce/teri ꝟo pncipes q̄s appellauit tribu/nos/q: tribui p̄ſūt. Vel cēturiōes vel q̄nq̄genarij q̄ p̄ſūt mīoꝛib⁹ iudicijs q̄ ad ſingl'os ꝑtinēt dirimētes. Quā fi/gurā etiā ī futuro ſecl'o ſeruādā puto. Vñ Mat.xix.d. Cū ſederit fi.ho.ſuꝑ thronū gl'ie ſue/ſede. ꝛ vos ſuꝑ.xij.ſe/des ꝛc. Vides ꝙ q: nō ſolū dñs iudi/cat: cui oē iudiciū dedit pr̄: Joh.v.d. ſƷ ↄſtituit pncipes q̄ iudicēt ď mīoꝛib⁹ cauſis. Verbū aūt qđ graui⁹ fuerit re/ferāt ad ipm. Iđ dicit dñs de quodaƷ Matth.v.c. q: re⁹erit ↄſi. ď alio aūt ibidē.xij.c.re⁹e.ge.ig. SƷ ꝛ ď oī ꝟbo ocioſo dicūt reddere rōeƷ. Et nō dixit ē: q: deo ꝑabim⁹ ratiōƷ/ſic̄ de ꝑiurio. 5.c Reddes āt dño iuramēta tua. Mat. xij.d. Regina q̄Ʒ auſtri ſurget ī iu. cū vi.gene.hui⁹ ꝛ ↄdē.e. Ecce aliud gen⁹ iudicij Mat.xiij.f. Qui hƷ au.au.hec em̄ oīa vmbꝛa ſūt celeſtiū ꝛ imago fu/turoꝝ. ¶ Orig. Sic̄ ſcꝑtū ē Ecci.j.b. Nō ſatiabit ocul⁹ viſu: nec au.au. nec nos ſatiari poſſum⁹ ↄſiderādo q̄ ſcꝑta ſūt q̄b⁹ nos edificēt: q̄nt' nos modis ī/ſtruāt. Cū em̄ ↄſpicio ꝙ moyſes ꝓphe/ta deo plenus: cui deus facie ad faciē loquebatur/conſiliū accepit a ietro ſo/cero ſacerdote madian: admiratōe ni/mia obſtupeſco. Audiuit eī moyſeſ vo/cē ſoceri ſui/ꝛ fecit q̄cūq; dixit ei. Nō dixit q: de⁹ mihi loq̄t q̄d agere debeā: quō ab hoīe ↄſiliū accipiā: ab hoīe gē/tili aliēo a ppl'o dei: ꝛ nō q̄s dicat/ ſed q̄d dicat auſcultat. Nos ꝙ ſi īuenim⁹ aliq̄d ſapiēter a gētilib⁹ dictū: nō cū au/ctoꝛe noīe ſꝑnam⁹ ꝛ dicta: nec q: lege dei tenem⁹/ↄuenit nobis timere ſuꝑ/bia ꝛ ſꝑnere prudētiū ꝟba: ſƷ oīa ꝓbā/tes qđ bonū ē teneam⁹: q̄ āt hodie po/pul' p̄ſūt/nō dico ſi iā eis aliq̄ a deo re/uelata ſunt. ſed ſi ī ſcīa leg' aliq̄d meri/ti hñt/ↄſiliū dedignāt īferioꝛis/etiā ſacerdot': nedū laici: ne/dū gētil'. ſed moyſes q̄ erat māſuet⁹ ſuꝑ oēs hoīes accepit cō/ſiliū īferioꝛis/vt pncipib⁹ daret formā hūilitatis: ꝛ ſignaret imaginē futuri ſacri. Sciebat q̄nq; futuꝝ vt gētiles bonū ↄſi/liū ꝓferrēt: apđ moyſen bonuƷ ꝛ ſpūalē ītellectū afferētes ad legē: ꝛ audiret eos lex faciēs oīa q̄ dicerēt. Nō eī pōt facere lex ſic̄ iudei dicūt: q: īfirmat lex ī carne.i.ī lr̄a: ꝛ nihil pōt ſm lr̄aƷ. Nihil em̄ ad ꝑfectū adduxit lex: Hebr̄.vij.c. ſm h̄ autē ↄſiliū qđ nos afferim⁹ ad legē/pñt oīa ſpūalit̄ fieri: ꝛ ſacrifi/cia offerri: q̄ mō carnalit̄ nō pñt / p̄t lex lepꝛe ſpūalit̄ ſeruari. Sic̄ ꝙ ītelligim⁹ ſentim⁹ ꝛ ↄſiliū dam⁹: oīa facit lex: ſm lr̄am ꝟo ñ oīa ſƷ pauca. b ¶ Moyſes fe. ꝛc. Vir deo familiar' ſapiētiſſim⁹: ñ erubeſcēs a mīoꝛi ꝛ gētili doceri: formā docto/rib⁹ p̄buit ne a q̄buſlibet erubeſcant erudiri. c ¶ Quicq̄d ꝛc. Alij ꝟbū: alij āt ḡue referebāt ſuꝑ moyſen. Sic hƷ em̄ gre/cus ſmo/ꝙ latini īterp̄tati ſūt ad moyſen. Illa ſane locutiōe ipa etiā ↄfigurabat̄ q̄ dictū ē ſuꝑ moyſen velut onus ſignifi/cat ei ipoſitū. Verbū aūt graue dictū ē ꝓ queſtione graui.

a ¶ qui ſibi ſubiectis bona tribuūt: q̄ gre/ce ciliarche: latine dicunt̄ millenarij.
b ¶ qui grece hecacontarchi.

a Et ↄſtitue ex eis tribunos ꝛ cen/ a b
¶ qui ꝛ pentacontarchi.
turiōes: ꝛ qinq̄genarios: ꝛ de/ c
a ¶ q̄ ſuꝑ denos. ¶ qui grece decarchos.
b ¶ ꝓuatas cauſas ppl'i. c ¶ bti q̄ cuſtodi/unt iudiciū ꝛ fa.iudi.in om̄i tꝑe: Pſ.cv.a
canos: q̄ iudicēt ppl'm om̄i tꝑe.
¶ graues queſtiones et cōmunes.
Quicq̄d aūt mai⁹ fuerit/referāt ad te: ꝛ ipi mioꝛa tm̄mō iudicēt:
¶ pluribus ītētus mīoꝛ ē ad ſingl'a ſenſus
leuiuſq; tibi ſit/ꝑtito ī alios one/
¶ vel dñi.
re. Si h̄ fecer'/ ipleb̄ iperiū dei: d
¶ vel ſuſtētare.
et p̄cepta ei⁹ poteris ſuſtinere: et e
oīs hic ppl's reuertet̄ cū pace ad f
b loca ſua. Quib⁹ auditis moyſeſ g
fecit oīa q̄ ille ſuggeſſerat. Et ele/ h i
ctis viris ſtrenuis de cūcto iſrl': ↄſtituit eos pncipes ppl'i/tribu/nos ꝛ centuriones ꝛ q̄nq̄genari/os ꝛ decāos: q̄ iudicabāt plebē om̄i tꝑe. Quicq̄d āt graui⁹ erat/
c referebāt ad eū/faciliora tm̄mō iudicātes. Dimiſitq; cognatuƷ k
ſuū: q̄ reuerſus abijt ī terrā ſuā.

Nico.de lyra

a ¶ Et conſti.ex eis tri. tribun⁹ eſt q̄ p̄eſt mille hoīb⁹. b ¶ Et cētu. cēturio p̄eſt cētū. c ¶ Et q̄nq̄. ꝛc. q̄nq̄geari⁹ eſt q̄ p̄eſt.l. ꝛ decan⁹.x. In ppl'o āt iſrl' erat ſexcēta milia pedi/tū: vt.ſ. dictū ē.xij.ca. Ex q̄ ↄcludit̄ ꝙ ibi fuerīt ſexcēti tribuni ꝛ cēturiōes ſex milia: ꝛ q̄nq̄genarij.xij.milia: ꝛ decani.lx.mi/lia. d ¶ Si h̄ fe. ꝛc. oꝛdīate gubernādo ppl'm tibi ↄmiſſū a ꝺo. e ¶ Et oīs h̄ ꝛc. hoꝛa ďbita negocijſ expedit'. f ¶ Cū pace ad lo.ſ.ꝑ h̄ em̄ ꝙ honoꝛes a p̄ſidēte cōicant̄ alijs ſm gradus ſuos grad⁹ ſuos ē maioꝛ pax ī ppl'o. g ¶ Quib⁹ audi. ꝛc. Hic ter/tio ponit̄ ↄſultatiōis adīpletio cū ď: h ¶ Fecit om̄ia q̄ ille ſug. Ex q̄ dat̄ exēplū ꝙ bonū ↄſiliū inferioꝛis nō ē ↄtēpnēdū. Moyſes em̄ erat dux ppl'i: ꝛ ita deo ꝓpinqu⁹ ꝙ loq̄bat̄ ei ſicut hō ad amicū ſuū: tñ fecit ipi⁹ ietro ↄſiliū. i ¶ Et electis vir' ꝛc. Deutro.j. ď/ꝙ ppl's elegit iſtos: dicēdū ꝙ moyſes hāc electiōƷ ppl'o cō/miſit: q: ꝑ expiētiā cohabitatōiſ cogno/ſcebāt meli⁹ ↄditiōes vicinoꝝ ſuoꝝ: illā etiā electiōeƷ moyſes appꝛobauit: ꝛ iō ď h̄ elegiſſe: q: aūcte ei⁹ electio illa fa/cta fuit ꝛ appꝛobata: ꝛ ptƷ lr̄a vſq; ibi: k ¶ Dimiſitq; co.ſu.i.ſoceꝝ ſuū: q̄ reuerſus abijt ī terrā ſuā. Illi q̄ dicunt ꝙ ietro venit ad moyſen pmo anno e/greſſiōis de egypto/qđ ē ꝓbabilius vt dictū ē: dicūt ꝙ nō redijt ad terrā ſuam vſq; ad annū ſeq̄ntē: ita ꝙ fuit cū ppl'o iſrl' ꝑ annū: ꝛ iō eius redit⁹ ponit̄ hic ꝑ anticipationē: ꝛ h̄ ē mag' ꝓbabile: tuƷ q: erat nouit̄ ad fidē cōuerſus/vt p̄di/ctū ē: ꝛ iō debebat pleni⁹ īſtrui: ꝛ maxi/me q: illo āno erat lex dāda a deo. Tū q: vidēs geneꝝ ſuū ī tāta gl'ia: ꝛ ꝑ ↄñs filiā ſuā ꝛ nepotes ſuos: nō eſt veriſil'e ꝙ ita cito recederet ab eis. Nota

g ¶ Quib⁹ audi. ꝛc. oñdit̄ ꝙ q̄ñ prudentes et lr̄ati hoīes veniūt ad re/ligionē: cōſiliū eoꝝ ꝓpt̄ nouitatē nō eſt ↄtēpnendū ſƷ gratāter accipiēdū. Myſtice

¶ In ca.xviij. vbi ď ī poſtil. Tulit ſe/phorā vxoꝛem moyſi.

Additio. Qualit̄ ſit ītelligen/dū qđ ď hic: Tulit ſephorā vx.mo. ꝙ remiſerat: dictū fuit ſ.iiij.ca. in additione.iij.

Glo.oꝛdi.

Menſe ter. ꝛc. Ca.XIX. Orige. Alia lr̄a. Menſis aūt tertij exit⁹ filioꝝ iſrl' de terra egypti hac die venerūt ī heremū ſina: ꝛ ꝓfecti ſunt ex raphidim: ꝛ vene/rūt ī heremū ſina: ꝛ applicuit ibi iſrael ↄtra mōtē: ꝛ moyſes aſcēdit ī monteƷ dei: ꝛ vocauit eū dñs de mōte dicens: hec dices domui iacob: ꝛ nunciabis fi/lijs iſrl' ꝛc. ꝛ paulo poſt: deſcēde ꝛ ↄte/ſtare ppl'o: ꝛ purificabis eos hodie et cras: ꝛ lauēt veſtimēta ſua: et ſint pa/rati ī diem tertium. Tertia em̄ die deſcendet dñs in mōtem ſina coꝛam om̄i populo: hoc die reꝑit̄ dari lex que in tabulis lapideis ſcripta eſt digito dei/ſicut ſequentia docent. Di/es autem iſte tertius apparet tertij menſis ab exitu filioꝛum iſrael de egypto. Ex quo die paſcha fecerunt: id eſt agnum im/molauerūt et Hiſtoꝛi.

¶ iunio.
Menſe Ca.XIX tertio egreſſiōis iſrl' ď t'ra egypti: l

Nico.de lyra

Menſe tertio. Poſtq; deſcꝑta ē edu/ctio ppl'i iſrl' de egypto: hic ↄſequēter deſcribit̄ le/gis datio: vbi pmo p̄mittit̄ p̄paratio plebis: ſcđo ſb'dit̄ datio legis.xx.ca. Adhuc pmo diſponit̄ p̄paratio ppl'i ꝑ mūdiciā: ſecūdo ꝑ reuerentiā/ibi: Iā aduenerat. Adhuc pmo inducit̄ ppl'us ad mūdiciā mentis: ſecūdo ad mundiciam coꝛ/poꝛis/ibi: Ait em̄ dñs: iam nūc veniam ad te. Circa pꝛimū di/citur. l ¶ Menſe tertio egreſſionis.ī die hac: id ē pma die mēſis Ca.XIX. Diuiſio

Moraliter. ¶ Menſe tertio egreſſiōis iſrael de ter/ra egypti. In hoc capitulo agit̄ de diſpoſitiōe populi ad le/gem dñi recipiendā que data fuit quīquageſima die ab egreſ/ſu populi de egypto: ꝓpter quod ſignificat dationē ſpūſſan/cti ꝑ quē radicat̄ lex euangelica in fideliū coꝛdibus: ꝛ facta fu/it apoſtolis ꝛ alijs diſcipulis exiſtentibus cū eis quinquage/ſima die a dñi reſurrectione: ꝑ quam tanq; de egypto exiui/mus. ſcƷ de tenebꝛis culpe et ignoꝛātie. Ad receptioneƷ vero ſpūſſancti quattuoꝛ diſponūt: ſƷ diuinoꝛū beneficioꝛū gratitu/do: obedientie ꝓmptitudo: conuerſationis ſanctitudo: conti/nentie pulchꝛitudo. Pꝛimū ſignificatur cū dicitur: Voſipſi vidi. ꝛc. Moralit̄

molauerūt ⁊ ederunt: q̄ fuit q̄rtuſdecimus p̄mi mēſis vſq; ad iſtū q̄ lex dat̄. dies. l. nūerant̄. xvij. ſ. p̄mi mēſis: reliq̄ ab ip̄o xiiij. Deīde oēſ. xxx. ſcđi mēſis q̄ fiūt. xlvij. ⁊ terti⁹ tertij mēſis q̄ a ſolēnitate occiſi agni q̄nq̄geſimus ē: ac p ħ ī iſta vmbra futuri ſ̄m agni īmolati diē feſtū: q2 q̄nq̄geſimo die lex data eſt/ ſcripta digito dei: ita ip̄a veritate noui teſtamēti a feſtiuitate īmolati agni ieſu chriſti. l. dies nūerant̄ vbi ſp̄ūſſctūs de altiſſimis dat⁹ ſit q̄ eſt digitus dei. a ¶ In die hac ⁊c̄. Quadrageſima ſcʒ ſeptīa die poſtq; egreſſi ſunt ꝺ egypto p̄ma die. ſ. iunij ꝑuenerūt ad mōtē ſina: ibiq; ꝑact̄ duob⁹ dieb⁹ q̄b⁹ ſanctificati ſūt. tertio. i. q̄nq̄geſimo legē acceperūt: ⁊ hec eſt pētecoſtes. Ra. In ſina vna mãſio fuit: ſʒ īter oēs maxima. Ibi em̄ lex accepta: tabnaculū erectū. Ibi exod⁹ ⁊ maxia ꝑs leuitici oēſq; libri leḡ pene ꝯſcripti ſūt.

Moralit̄ b ¶ Moyſes aūt ⁊c̄. Greg⁹. Alia lr̄a: Moyſes āt aſcēdit in mōtē: ⁊ dn̄s deſcendit ad eū. Mōs altitudo ꝯtēplatiōis ē: in quā aſcēdim⁹/ vt ad ea q̄ vltra īfirmitatē nr̄aʒ ſunt intuēdo ſbleuemur. Sʒ dn̄s deſcēdit: q2 ſctīs mlt̄ū ꝓficiētib⁹/ paꝝ aliq̄d de ſe apit. c ¶ Alas aq̄larū ⁊c̄.

Allego. All'. Vocat doctrinas duoꝝ teſtamētoꝝ/ q̄ nos ab īfimis ad celeſtia portāt. d ¶ Regnū ⁊c̄. Hebra ſcʒ ſūmi ſacerdot̄ in regnū celoꝝ vēturi. e ¶ Expoſuit oēs ⁊c̄. Greg⁹. Notādū ꝙ lex nō īcaut̄ vel neſciētib⁹ īgerit̄: ſʒ expoſit̄ p̄miȷs q̄ debent̄ ſeruātibus: ⁊ bn̄ficiȷs p̄terit̄ q̄ iā expti ſunt: ⁊ mirabilib⁹/ cū ſp̄ōte ſe legi ſeruāde deuoueat: lex peṫētib⁹ dat̄: vt ſ̄m ꝓmiſſione ſuā q̄ſi voti rei q̄ violauerint iudicent̄: nec de violētia ſibi illata cauſentur. f ¶ Vade ad ppl'm. Orige.

Prepara- tio ad epicenā Deſcēde ⁊ ꝯteſtare ppl'm ⁊ purifica illū hodie ⁊ cras ⁊ lauēt veſtimēta ſua: ⁊ ſint parati ī diē tertiū ⁊c̄. Qui vult venire ad v̄bum dei: audiat qđ p̄cepit dn̄s: Sāctificatus venire dʒ ⁊ lot̄ veſtib⁹. Si em̄ ſordida attuler̄ veſtimēta dicet̄ tibi: Matth. xxij. b. Amice: quō huc ītraſti nō hn̄s veſtē nuptialē. Nemo ğ pōt audire v̄bū dei: niſi p̄us ſctīficat⁹. i. ſctūſ corꝑe ⁊ ſpū: ⁊ lot̄ veſtib⁹. Ingreſſurus ē em̄ paulo poſt ad cenā nuptialē: mādūcatur⁹ de carnib⁹ agni: ⁊ potaturus poculū ſalut̄. Nemo intrat ad cenā hāc ſordidis veſtibus. vñ Eccs. ix. b. In oī tēꝑe ſint veſtimenta tua mūda. Lota ſūt em̄ ſemel veſtimēta tua gr̄a baptiſmatis. ij. Coꝝ. vij. a. Purificat⁹ es corꝑe: mūdat⁹ ab oī inq̄namēto carniſ ⁊ ſp̄ūs. Act. xi. b. Que ergo de⁹ mūdauit: tu īmūda ne fecer̄. Audi ſanctificatiōis gen⁹. ne acceſſer̄ inq̄t ad mulierē hodie ⁊ craſtīo: vt die tertio audias v̄bū dei. ħ ē qđ ait apl's j. Coꝝ. vij. a. Bonū ē hoī mulierē nō tāgē: ſaluo tn̄ īfirmis remedio nuptiali. j. Coꝝ. vij. e. Sʒ q2 tp̄s breue ē: ſuꝑeſt vt q̄ hn̄t vxores: ſint tāq; nō hn̄tes.

Sāctifica illos

a in die hac venerūt ī ſolitudinē a
ſinai. Nā ꝓfecti ꝺ raphidim: ⁊
¶ Rubus vel tēptatio.
ꝑueniētes vſq; in deſ̄tuʒ ſinai/
caſtrametati ſunt in eodem lo/ b
co: ibiq; iſrael fixit tentoria e re c d
a ¶ Proprium eſt ſanctorum montes diligere ⁊ incolere: quorum conuerſatio eſt in celis. Phil. iij. d.
b gione mōtis. Moyſes āt aſcen
dit in montē ad deū. Vocauit/ e
q; eum dn̄s de mōte/ ⁊ ait: Hec
a ¶ Actiuis.
dices domui iācob ⁊ annūcia/
a ¶ Contēplatiuis.
bis filijs iſrāel. Voſipſi vidi/ f
¶ Penas egyptioꝝ cōmēorat ⁊ que populo ſuo p̄ſtitit beneficia: vt timeāt oīpotē tē ⁊ diligant benefactorē.
ſtis que fecerim egyptijs: quō g
a ¶ velociſſime. b ¶ Moyſi ⁊ aarō. ¶ ſic aq̄la ꝓuocās pē. ad vo. ⁊c̄. Deu. xxxij. b.
c portauerim vos ſuꝑ alās aquilarum: ⁊ aſſumpſerim mihi. Si h
a ¶ Añq; legē det ꝓmiſſis allicit vt libēter accipiāt. b ¶ Aure cordis.
ērgo audieritis vōcem meam
a ¶ Diligenter. b ¶ Quaſi pacis actum.
⁊ cūſtodieritis pactūm meum: i
a ¶ Sp̄ālis ppl's q̄s paſcā defendā ⁊ ſicut gregē ꝓpriū nutriā.
eritis mihi in pecūliū de cūctis k
populis. Mea eſt em̄ oīs ter/
a ¶ Vñ petr⁹: Gen⁹ electū regale ſacerdotiū: gēs ſancta: ppl's acq̄ſitiōis. ij. Pe. ij. b
d ra: ⁊ vos eritis mihi in rēgnum l
ſacerdotale: ⁊ gēs ſancta. Hec m
ſunt verba que loqueris ad filius iſrael. Venit moyſes: ⁊ con/ n
uocatis maioribus natu popu
e li/ expoſuit oēs ſermones quos
mandauerat dn̄s. Reſpōditq; †
a ¶ Vel oīs.
vniūerſus ppl's ſil'†. Cūcta q̄ locutus eſt dominus/ faciemus.
¶ Vota ſubditoꝝ referūt p̄lati ad dn̄m: cū coꝝ bona ip̄i attribuūt ⁊ eū in omibus benedicunt.
Cumq; retuliſſet moyſes verba o
ppl'i ad dn̄m: ait ei dn̄s: Iam p
¶ Obſcura ſcīa legis
nunc veniā ad te in caligine nubis: vt audiat me ppl's loquētē
a ¶ Non ad populū qui non poteſt me intelligere.
ād te/ ⁊ credat tibi in perpetuum. Nūciauit ergo moyſes verba populi ad dominū. Qui di/
f xit ei: Vade ad populum et q

Nico. de lyra

※ die mēſis tertij. a ¶ Venerunt in ſolitudinē ſinai. Vbi lex erat dāda. b ¶ Caſtrametati ſunt. i. terrā mēſurauerūt in q̄ ponēda erant caſtra: q2 ſ̄m ordinatiōeʒ illoꝝ q̄ erāt deputati/ ad ħ aſſignabat̄ cuilibet capitaneo familie locus maior vel minor ſ̄m q̄titatē tētoriȷ ſibi neceſſariȷ ⁊ familie ſue.

Caſtrametari

c ¶ Ibiq; iſr'l fixit tē. Scđm ꝙ erat diſpoſi

ꝙ erat diſpoſitū ab ill' q̄ hēbāt ordinādi officiū. d ¶ E regione mōtis. Ad ꝑtē oriētalē: vt ſic adorarēt dn̄m deſcēdētē ſuꝑ mōtē ſinai: q2 iudei adorāt v̄ſus occidētē: vñ ⁊ tabernaculū ⁊ tēplū ſic fuerūt diſpoſita: vt īgreſſus eſſʒ a ꝑte oriētali: vt ad ꝑtē oppoſitā adorarēt ſacerdotes: ſic ⁊ ſtelle celi ab oriēte mouēt in occidentē q̄ſi adorātes ad ꝑtē illā. vñ Neemie. ix. b. dr̄ Exercit⁹ celi te adorat. e ¶ Vocauitq; eū dn̄s de mō. Nō em̄ audebat aſcēdere ad ſuꝑiorē ꝑtē mōtis niſi vocat⁹ a deo: q2 dictū fuit ſibi in rubo: Ne appropies huc ⁊c̄. vt dictū eſt ſupra. iij. ca. f ¶ Voſipſi vidiſtis q̄ fe. egyp. Flagellādo eos ⁊ ſbmergēdo ꝓ vob. g ¶ Quō por. vos ⁊c̄. i. cito ⁊ expedite educēdo vos de egypto: ſicut aq̄la int̄ aues alias citiſſime volat: q2 oēs eadē die egreſſi ſūt: vt dictū ē. ſ̄. xij. ca. Dic̄ ħ Ra. Sa. ꝙ mod⁹ aq̄le ē q̄n portat pullos de loco ad locū ꝙ portat eos ſuꝑ dorſū: ita ꝙ ſi ꝓjiciat̄ ſagitta ab īferi⁹ ip̄a recipiat ſagittā ⁊ ñ pulli: iō dn̄s cōꝑat ſe aq̄le: q2 cū voluit trāſferre filios iſr'l ꝑ mare rubꝝ: āgel⁹ q̄ p̄cedebat caſtra iſr'l: ī ħ ꝑſonā dn̄i rep̄ñtās: poſuit ſe cū colūna nubis īter egyptios ⁊ hebreos/ ne egyptij poſſent īpetē hebreos machīſ vl' ſagitt̄: vt hr̄. ſ̄. xiiij. ca. Predicta aūt bn̄ficia debebāt mouē hebreos ad ſuiēdū deo ꝓmpta volūtate ⁊ mūda mēte. Ido ſequit̄: h ¶ Si ğ au. vo. ⁊c̄. nō tm̄ aure corpis ſʒ ⁊ mēt̄. i ¶ Et cu. pac. i. legē vobis dādā oꝑe adīplēdo. k ¶ Erit̄ mi. ⁊c̄. Peculiū vt ħ accipit̄ ē ꝑu⁹ cēſus ex hereditatē: ꝺ q̄ pōt filiuſfamilias facē qđ vult ſine licētia p̄ris: ⁊ iō ē q̄d ſibi ſp̄āliſſimū. ⁊ ꝑ ħ ītelligit̄ ꝙ iſr'l int̄ oēs pp'los ſit magis approp̄at⁹ ⁊ ſp̄āl' ip̄i deo ſi legē obſ̄uet: ⁊ ħ magis ptʒ in hebreo: vbi hr̄ ſic: Erit̄ mihi amicabilitas ꝺ cūct̄ pp'lis. i. q̄d excellēter dilectū: qđ ſignificat̄ ꝑ nomē abſtractū: ſic̄ dr̄ ꝺ aliq̄ excellēter liberali ꝙ nō ſolū ē liberal' ſʒ ip̄a liberalitas. l ¶ Et vos ⁊c̄. i. maximū: q2 noīe ſacerdotij aliq̄n maioritas ītelligit̄: ſic̄. ſ̄. dictū ē ꝺ ietro. ij. ca. ⁊. ij. Regū. viij. d. dr̄: Filij dauid ſacerdotes erāt. i. maiores ⁊ p̄mi p⁹ regē. m ¶ Et gēs ſāc. i. ad dei cultū applicata: ſic̄ ⁊ veſtes ſacerdotales dicūt̄ ſctē: q2 ad dei cultū applicate. ex ħ em̄ ꝙ chriſt⁹ q̄ ē ſctūſſctōꝝ naſcitur⁹ erat ſ̄m carnē ꝺ pp'lo iſr'l. iō debebat ſp̄āli ſāctitate pollere p̄ ceter̄ pp'liſ t̄re. n ¶ Et cō. ma. ⁊c̄. ill' em̄ p̄mo expoſuit v̄ba dn̄i ⁊ illi pp'lo: ⁊ tūc oīſ ppl's ꝯſēſit. o ¶ Cūq; retuliſ. ⁊c̄. ħ ꝯñr diſpōit̄ ppl's ꝑ mūdiciā exteriorē: tn̄ p̄mittit̄ relatio r̄ñſiōis pp'li dn̄o ꝑ moyſen/ cū dr̄: Cūq; re. moy. ⁊c̄. ñ q2 dn̄s ig̃raret cū ſciat oīa etiā añq; fiāt: ſʒ vt bōa volūtas pp'li p̄ñtaret̄ dn̄o tāq; ei placita: ſic̄ ⁊ āgeli bōa hoīm oꝑa offert̄ corā dn̄o: ꝓut raphael dixit Tob. xij. c. Ego obtuli mēoriā orōnis tue ⁊c̄. p ¶ Iā nūc ve. ⁊c̄. ꝑ ħ deſignat̄ ꝙ ī p̄ñti nō hēm⁹ niſi cognitiōeʒ enigmaticā de diuīs: ſ̄m ꝙ dic̄ apl's. j. Coꝝ. xiij. d. Videm⁹ nūc ꝑ ſpeculū in enig. ⁊. ij. Metaphy. dr̄ ꝙ ītellectus nr̄ ſe hʒ ad diuia ſic ocul⁹ noctue ad lucē ſol': ⁊ ꝓpt̄ ħ apparuit dn̄s ī caligīe: q2 tales apparitiōes fiūt cōiter ſ̄m diſpoſitiōeʒ illoꝝ q̄bus fiunt. q ¶ Vade ad ⁊c̄. ħ accipit̄ ſāctificatio ※ ꝓ mūdicia: q2 ✳ f ¶ Voſipi vi. ⁊c̄. q. d. vos debet̄ eē ğti: q2 ğtitudo ꝺ bn̄ficiȷs accept̄ ē diſpoſitio ꝓ aliȷs recipiēdis. Ideo ſubdit̄: h ¶ Si ğ au. ⁊c̄. Seq̄t̄: l ¶ Erit̄ mihi in. ⁊c̄. Scđʒ tāgit̄ cū dr̄: † ¶ Rn̄dit q; vni. po. ſiml' ⁊c̄. Tertiū notat̄ ibi: ✳ Lauētq; veſtimēta

a ¶ Sctifica il. ⁊c. Ra. Qui ad ↄſpectũ dei deſiderat veni
re/ ſctificet ſe fide ⁊ cõuerſatiõe: ⁊ lauet veſtimẽta. i. opa ho/
die ⁊ cras: ĩ pñti. ſ. ⁊ ĩ futuro: vt ad glĩaꝫ reſurrectõis ꝑueniat
quã tertiꝰ dies inſinuat. b ¶ In die eni ⁊c. Hac die data ẽ
lex ĩ tabul' lapideis ſcp̃ta digito dei: h' ẽ tertiꝰ dies tertij mẽſis
ab exitu filioꝝ iſrl' de egypto. A die ꝗ
ꝗ paſcha fecerũt. i. q̃rtodecio ꝑmi mẽſ
vſqꝫ ꝗ lex data ẽ q̃nq̃gita dieſ nũerãt:
decẽ ⁊ ſeptẽ. ſ. ꝑmi mẽſis. Reliq̃ a q̃r/
todecio ⁊ oẽs. xxx. ſcdi q̃ ſũt. xlvij. ⁊ ter
tiꝰ tertij mẽſis q̃ ẽ ab occiſiõe agni q̃n/
quageſimꝰ: ſic a paſſiõe xp̃i/ vſqꝫ q̃ dat
ſpũſſctũs q̃nq̃gita dies nũerãt: digitꝰ
eni dei ſpm̃ſctm̃ ſignificat. ¶ Iſido.
Quĩq̃geſimo die pꝰ paſcha/ lex moyſi
data ẽ q̃nq̃geſimo die pꝰ paſſionẽ dñi
quã paſcha illõ figurabat/ datꝰ ẽ ſpũs
ꝓmiſſꝰ deſcẽdẽs ſup apl'os: ⁊ q̃ cũ eis
erãt ĩ. cxx. moſaice etat' nũero ↄſtitu/
ti: ⁊ diuiſis lĩguis credẽtiũ totꝰ euãge
lica p̃dicatiõe mũdꝰ ĩpletꝰ ẽ. Dicit illic
ſcp̃ta lex digito dei: ⁊ dñs Lu. xi. c. de
ſpũſctõ dicit: In digito dei eij. demo.
Aſpicit cũctꝰ ppl's voces/ lãpades/ mõ
tẽqꝫ fumigãtẽ/ tonitrua/ fulgura ⁊ clã/
gorẽ buccine ꝑſtrepentẽ. In vocibꝰ ⁊
tonitruiſ blãdicie ꝓmiſſiõis/ vel terror
ĩ p̃dicatiõe intelligũt: ĩ lãpadibꝰ clari/
tas miraculoꝝ: ĩ ſonitu buccĩe fort' p̃/
dicatio ſctõꝝ: q̃ omĩa ĩ aduẽtu ſpũſſctĩ
cõpleta ſũt/ qñ diſcipuli ĩ varietate lin
guaꝝ p̃ceptis ⁊ ſignis ĩtonuerũt. In/
terp̃tat aũt ſinai rubꝰ qð ſignificat ec
cleſiã/ ĩ q̃ moyſi dñs loq̃t. Qꝛ aũt da/
turꝰ legẽ dñs ĩ igne fumoqꝫ deſcẽdit/
ſignificat ꝙ fideles ſue claritat' oſtẽſi
one illumiat: ⁊ ĩfideliũ ocl'os fumo er/
roris obſcurat. Videt etiã ĩ caligĩe: qꝛ
ipĩ q̃ terrena ſapiũt/ eũ deſcẽdẽtẽ. i. in
hũilitate naſcẽtẽ p̃ caligine malicie nõ
cognouerũt: vel qꝛ ꝟitatẽ leg' ĩfideli/
bꝰ p caliginẽ dixit: vt videtes nõ vide/
ant/ ⁊ audiẽtes nõ ĩtelligãt. c ¶ Ca/
uete ne ⁊c. Ra. Priꝰ ꝓhibꝫ ppl'm in
mõtẽ aſcẽdere morteqꝫ minat: nũc iu/
bet vt clãgẽte buccĩa aſcẽdãt ĩ montẽ/
hũanã. ſ. ↄpeſcẽſ audaciã/ ⁊ ad obediẽ
dũ iuitãs: qꝛ ad p̃dicatiõis vocẽ debe
mꝰ nos ad ſupna erigere: nec ſacroꝝ ĩ/
ueſtigatiõe ſpõte p̃ſumere/ ſꝫ dei voca/
tionẽ ſeq. d ¶ Buccia. q̃ſi vocina: a
voce v'l a vocãdo v'l a bucca. e ¶ Cũ
qꝫ lauiſ. ⁊c. Nõ ſufficit ad ꝟtutẽ ↄtẽ/
platiõis emũdare opa pnĩe lachrymiſ
niſi ſequat caſtitas mẽt' ⁊ corpis. vñ
Mat. v. a. Bti mũ. cor. ⁊c. Et Sap. j
a. In maliuolã aĩaꝫ ñ in. ſa. f. ¶ To
tus ãt mõs. Gre. Legẽ daturꝰ dñs ĩ
igne fumoqꝫ deſcẽdit: qꝛ hũiles p clari
tatẽ ſue oñſiõis illuĩat: ⁊ ſupboſ p cali
ginẽ erroꝝ obſcurat: ꝑus igit mẽſ ab
ꝗ appetitu glorie

a ¶ precipe vt ſanctificent. b ¶ in pñti. ſ. ⁊ ĩ futura vita. ¶ ca peccatis.
a ſctificã illos hõdie ⁊ cras: Lauẽt †
a ¶ corpa quibus anime veſtiunt. ¶ beatus qui cuſtodit veſtimenta ſua ne nudus ambulet. b ¶ p ſcientiã legis naturalis.
qꝫ veſtimenta ſua: ⁊ ſint parati i
a ¶ quaſi legẽ ⁊ cultum ſancte trinitatis accepturi. b ¶ ſcientiã legis daturus. ¶ humane fragilitati condeſcendẽs.
b diẽ tertiũ. In die eĩ tertio deſcẽ/
¶ vt ſciãt legẽ a deo nõ ab homine.
det dñs cõrã oĩ plebe ſup mõtẽ
¶ ne q̃s vltra intelligẽtiã ſuã ad mõtẽ ſacre ſcp̃ture audeat conſcẽdere: ſꝫ ↄtẽtus ſit mẽſura ſua ſm donũ qð accepit a deo.
ſinai. Cõſtitueſqꝫ termĩos ppl'o a
c p circuitũ ⁊ diceſ: Cauete ne aſcẽ
datis ĩ montẽ: nec tãgatis fines
a ¶ vltra vires. b ¶ altitudinẽ ſcp̃ture.
illius. Oĩs q̃ tetigerit montem/
a ¶ eterna. b ¶ lapſus in hereſim vel blaſphemia in deũ. c ¶ id eſt nemo mirabitur inſaniam eius.
morte morietur. Manus non tan
a ¶ duris eccleſie ſermonibus coartabit.
get eũ: ſed lapidibus opprimet: b
a ¶ verba ſapientiũ quaſi ſtimuli. ¶ quaſi acerrimis obiurgatiõibus. b ¶ ſtultis iumentis compatur.
aut ↄfodiet iaculis. Siue iumẽ/
a ¶ ſapiẽs reputatiõe ſua. b ¶ vel morietur.
tũ fuerit ſiue homo: nõ viuet. Cũ c
¶ predicationẽ ſignificat.
d clãgere cepit buccina: tũc aſcen
dãt in mõtẽ. Deſcẽditqꝫ moyſes d
d' mõte ad ppl'm ⁊ ſctificauit eũ. e
e Cũqꝫ lauiſſent veſtimẽta ſua: ait f
¶ fidẽ ſancte trinitatis.
ad eos: Eſtote parati ĩ diẽ tertiũ g
a ¶ cuilibet carnali voluptati vel mũdane
⁊ ne appropinq̃tis vxoribus ve h
ſollicitudini. a ¶ q̃ fides ſctẽ trinitatis illu
ſtris. Iam aduenerat dies tertiꝰ i
ceſceret. a ¶ principiũ lucis.
⁊ mane inclaruerat: ⁊ ecce cepe/ k
¶ ſonitus p̃dicatiõis. ¶ miracula.
rũt audiri tonitrua ac micare ful
¶ idẽ p nubẽ ⁊ fumũ ſignificat.
gura: ⁊ nubeſ dẽſiſſima opire mõ
tem. Clãgorqꝫ buccine vehemẽ
¶ Initiũ ſapĩe ẽ timor dñi.
tius ꝑſtrepebat: et timuit popu l
a ¶ militie dei. b ¶ ꝓmouendo vel ꝓducẽdo ad maiora ⁊ meliora.
lus q̃ erat ĩ caſtris. Cũqꝫ eduxiſ m
¶ occurrit deus occurrẽti ſibi. p liberũ eni arbitriũ ad deũ mouemur: ſed nõ ꝓmouemur niſi miſcđia eiꝰ p̃ueniat ⁊ ſequat.
ſet eos moyſes ĩ occurſum dei d'
loco caſtroꝝ: ſteterũt ad radices
¶ tanqꝫ vicini altitudini. ¶ quia lex obſcura infidelibus.
f montis. Totꝰ aũt mons ſinai fu/ n

Nico. de lyra

✱ ꝓ mũdicia: qꝛ ſctm̃ ĩ vna ſignificati
one idẽ qð mũdũ. a ¶ Cõſtitueſqꝫ
ter. po. ⁊c. ne irreuerẽter ſeu curioſe
ſe ingerãt ad diuĩa. b ¶ Lapidibꝰ
op. ⁊c. In hebreo h' ſagitt'. talit eni
ĩterficit hõ a lõge: ⁊ p talẽ mortẽ deſi/
gnat ꝙ nõ debuerãt appropinq̃re/ ſed
de lõge ſe tenere. c ¶ Cũ clã. ce. ⁊c.
qð exponũt doctores nr̃i dicẽtes/ ꝙ p
h' nõ licẽtiãt trãſcẽdere t'mĩos p̃dictos
ſed ꝙ añ clãgorẽ hmõi debebãt ſe tene
re lõge etiã a termĩs p̃fixis: ⁊ ĩ ipõ clã
gore appropinq̃re eis: ⁊ h' vocat aſcẽ/
dere: qꝛ illi t'mĩ erãt aliq̃ntulũ ĩ aſcẽſu
mõtis. In

mõtis. In hebr̃. h'. In ꝓtractu buccine aſcẽdãt. Et dicit Ra. C
Sa. ꝙ erat q̃dã modꝰ clãgẽdi ꝓtẽſus: ⁊ erat ſignũ receſſus dei/
tat' de mõte: ⁊ p h' erãt licẽtiati trãſire t'mĩos ↄſtitutos ⁊ aſcẽ
dere ĩ mõtẽ. d ¶ Deſcẽditqꝫ mo. ⁊c. ad exeq̃ndũ dñi man
datũ. e ¶ Et ſa. eũ. denũciãdo ꝙ mũdaret. f ¶ Cũqꝫ la.
ve. ſ. Si q̃rat/ quare nõ acceperũt no — Queſtio
ua? Dicẽdũ ꝙ nõ fuit niſi ad cõmendã/
dũ dei miraculuꝫ p qð ab exitu de egy/
pto vſqꝫ ad ingreſſuꝫ terre ꝓmiſſionis
veſtimẽta eoꝝ nõ ſunt attrita: nec vetu
ſtate ↄſumpta: vt dicit Deutro. xxix. a.
g ¶ Eſtote parati ĩ diẽ ter. Hic eſt
dies ſextus mẽſis tertij: quarto enĩ die
eiuſdẽ mẽſis dixit eiſ moyſes iſta: vt di
cit Ra. Sa. ⁊ in ſexto die fuit lex data:
ex quo cõcludit ꝙ fuit data. l. die a die
exitus de egypto excluſiue: quia men/
ſes apud hebreos accipiunt p lunatio/
nes/ ita ꝙ duo mẽſes faciũt. lix. dies:
quibus ſi de tertio mẽſe addant ſex di
es vſqꝫ ad dationẽ legis faciunt. lxv. a
quibus ſi ſubtrahant. xiiij. dies primi
menſis qui p̃ceſſerũt exituꝫ de egypto
qui fuit. xv. die: vt habet ſupra. xij. ca.
remanẽt. lj. dies. h ¶ Et ne appro/ — Actꝰ matrimonialis
pin. vx. ve. licet enĩ actus mr̃imoni/
alis ſit licitus: tñ habet annexã quan/
dã turpitudinẽ quã oportet excuſari p
bona mr̃imonij. Habet etiã annexam
depſſionẽ mẽtis ꝓpter vehementiã de/
lectatiõis carnis. Vñ dicit Gregꝰ. Tã
to mẽs a ſupno amore diſiungit quã/
to inferius delectat: ⁊ ideo añ ſuſcepti
oneꝫ legis p duos dies fuit ꝓhibitus:
quia ad ſuſceptionẽ legis requirebat
magna mũdicia ⁊ eleuatio mentis.
i ¶ Iã adue. Hic ↄſequẽter diſponi/
tur ppl's p reuerentiã ad deũ q̃ ex timo
re ↄſurgit: ⁊ iõ añ ꝓlationẽ legis ſigna
terribilia apparuerũt. Alia etiã cã ẽ ad
hoc: qꝛ lex vetꝰ fuit lex timor' ſic lex no/
ua d' lex amoris: vñ dicit Augꝰ. Bre/
uis differẽtia legis ⁊ euãgelij: timor ⁊ — D
amor. Cuiꝰ rõ ẽ: qꝛ illa lex dabat homi/
bus impfect' q̃ p terrorẽ inducẽdi ſunt
ad opa ꝟtutuꝫ: lex aũt noua data ẽ pfe/
ct' q̃ mag' inducunt ad talia p amorẽ:
vñ dicit poeta Horatiꝰ: Oderũt pecca — Horatiꝰ
re mali formidine pene. Oderũt pecca/ — in epi.
re boni virtutis amore. Et ideo ſicut
lex noua data ẽ in quiete ⁊ trãquillita/
te a chriſto: ꝓut dicit Matth. v. a. Cũ
ſediſſet/ acceſſerũt ad eũ diſcipuli eius.
Et apiens os ſuũ docebat eos dicens:
Beati paupes ſpũ: quoniã ipõꝝ ⁊c. ita
lex vetus data eſt cũ terroribus: ⁊ hoc
eſt quod dicit hic: k ¶ Ceperũt au/
diri tonitrua ac mi. ⁊c. clangorqꝫ
buccine ⁊c. Audiebat enĩ cum p̃di/
ctis terribilis ſonus quaſi tube: et hoc
fiebat miſterio angelico: fabulãt aũt iu
dei ꝙ ille clãgor vel ſonus fiebat ĩ quo
dam cornu quod fuit acceptũ de ariete
immolato p iſaac. l ¶ Et timuit po/
pulus. ꝓpter p̃dicta. m ¶ Cũqꝫ edu
xiſſet eos moyſes. cũ quadã impor/
tunitate: eo ꝙ non audebant exire.
n ¶ Totus aũt mõs ⁊c. nubes enĩ
denſiſſima vt p̃dictuꝫ ẽ opuerat montẽ
✱ ſinai: ⁊ ex pte
✱ Lauẽtqꝫ veſtimẽta: p veſtiũ lo/ — Moralit
tionẽ intelligit ſanctã ⁊ mundã conuer
ſationẽ. Quartum tangit ibi: h ¶ Et
ne appropinquetis vxoribus ve
ſtris. Completis autẽ quattuor dictis
infundit ſpũſſanctus in nobis ĩuiſibi/
liter: ſicut in ſigno viſibili datus fuit a/
poſtolis.

appetitu glīe tꝑal: ⁊ ab oī ꝯcupīa carnali tergēda ē: ⁊ tūc ad aciē ꝯtēplatiōis erigēda. Uñ cū lex accipit/ ppl's ad mōtē appropinq̄re ꝓhibet: vt q: adhuc īfirma mēte trena deſiderat/ ſublimia nō ꝓ̄ſumat. vñ recte dꝛ: Si beſtia tetigerit mōtē/ lapidabit. Beſtia em̄ tāgit mōtē cū mens irrōnalibꝫ deſiderijs ſubdita: ad cōtēplatiōis alta ſe erigit: ſꝫ lapidibꝫ ꝑcutit: q: ſūma nō ſuſtinēs: ſupni pōderꝫ ictibꝫ necat. Qui igit culmē ꝑfectiōis apphēdere nitunt: cū ꝯtēplatiōis arcē tenere deſiderāt: ꝑ̄us ſe ī cāpo opis ꝑ exercitiū ꝓbēt/ vt ſollicite ſciāt: ſi nulla iā mala ꝓximis irrogāt: ſi irrogata eq̄nimit tolerāt: ſi obiectꝫ bonis tꝑalibꝫ/ mēs leticia nō ſoluit: ⁊ ſbtractꝫ nō nimio doloꝛe ſautiat. ac deinde ꝑpendāt ſi cū ad ſe ītus redeūt: ī eo ꝙ ſpūalia rimant: nō ſecū coꝛꝑaliū rex vmbꝛas trahūt/ vel foꝛte tractas mānu diſcretiōis abigūt: ſi incircūſcriptū lumē videre cupiētes: cūctas circūſcꝑ̄tionis ſue imagīes dep̄mūt: ⁊ ī eo ꝙ ſuꝑ ſe attingere appetūt: vincunt qđ ſunt.

Sacra ſcriptura varias q̄litates cōſiderat. ¶ Gregꝰ. Sacra eloq̄a ī exoꝛdio narrationū q̄litates exp̄mūnt: terminoſq; cauſaꝝ aliq̄ñ a poſitiōe loci: aliq̄ñ a poſitiōe coꝛꝑis: aliq̄ñ a q̄litate aeris: aliq̄ñ a q̄litate tꝑis ſignificāt/ q̄d de vētura actiōe ſubijciāt. A poſitiōe em̄ locorū exp̄mūt ſeq̄ntiū merita fineſq; cāꝝ: ſic de iſrl' dꝛ: q: v̄ba dei in mōte audire nō potuit/ ſꝫ p̄cepta in cāpeſtribꝫ accepit: ſeq̄ntē infirmitatē ppl'i īdicās/ q̄ aſcēdere ad ſūma nō valuit/ ſꝫ ſe in īfimis negligēter viuēdo laxauit. A poſitiōe coꝛꝑis/ ſicut in actibus apl'oꝝ ſtephanꝰ ieſum q̄ a dextris v̄tutis ſedet ſtantē ſe vidiſſe māifeſtat: Act. vij. g. Stare em̄ adiuuātis eſt: ⁊ recte ſtare cernit/ q̄ in bello certamīs opitulat. A q̄litate aerꝫ: ſic cū p̄dicāte dño euāgeliſta nullos ex iudea tūc credituros diceret/ p̄miſit: hyemſ aūt erat. Scp̄tū eſt em̄ Mat. xxiiij. d. Abundabit iniq̄tas ⁊ refrigeſcet charitas multoꝛum. Hyemis ḡ curauit tp̄s exp̄mē: vt ī auditoꝝ coꝛdibꝫ malicie frigꝰ meſſe īdicaret. Negaturo q̄ꝫ petro p̄mittit: q: frigus erat ⁊ ſtans ad pꝛunas calefaciebat ſe: Joh. xviij. b. Jā em̄ a charitatiſ ardoꝛe toꝛpuerat: ⁊ ad amoꝛē pñtꝫ vite q̄ſi ad ꝑſecutoꝝ pꝛunas infirmitate eſtuāte ſe calefaciebat. A q̄litate tꝑis ſic nō rediturus ad veniā: ad traditionis ꝑfidiaꝫ nocte iudas exiſſe ꝑhibet. Cū egrediēte illo ab euāgeliſta dicat: Erat āt nox. Et iniq̄ diuiti dicit: Hac nocte repetūt aīaꝫ tuā a te: Luc. xij. c. Salomō q̄ꝫ nō ꝑſeueraturus in ſōnis ⁊ in nocte ſapīaꝫ accepiſſe dꝛ. hinc ē ꝙ angeli ad abꝛaā meridie veniūt: puniturī aūt ſodomā veſꝑe veniſſe memoꝛātur. a ¶ Deſcēditq; dñs ⁊c̄. Gregorius.

Allego. Moyſes aſcēdit in montē: ⁊ dñs deſcēdit. mōs ꝯtēplatiōeꝫ ſignificat/ ī quā aſcēdimus: vt ad ea q̄ vltra īfirmitatē nr̄aꝫ ſunt vidēda ſubleuemur. Sꝫ in hāc dñs deſcēdit: q: a nob̄ multū ꝓficiētibus paꝝ de ſe aliq̄d nr̄is ſenſibꝰ apit: ſi tñ in illo paꝝ vel aliq̄d dici pōt: qui vnus ſꝑ ⁊ idē partialit intelligi nō pōt: ⁊ tñ a ſuis fidelibus ꝑticipari dꝛ: cū in eiꝰ ſubſtātia ꝑs nullatenus admittat. Sꝫ q: hūc exp̄mere ꝑfecto ſermone nō poſſumus: humanitatis noſtre modo quaſi infantie imbecillitate p̄pediti: eum aliquatenus balbutiendo reſonamus.

mabat eo ꝙ deſcēdiſſet dñs ſuꝑ
a ¶ Tāq; lumē iuſtis: vel q: ignea lex.
eū ī ignē: ⁊ aſcēderet fumꝰ ex eo
q̄ſi de foꝛnace. Eratq; mōs oīs
terribilis: ⁊ ſonitus buccinę paulatim creſcebat in maius: ⁊ ꝓlixi
a ¶ Interrogādo.
us tendebat. Moyſeſ loq̄bāt: ⁊
a ¶ Docendo. b ¶ Aliq̄d de ſe in ꝯtemplatione oſtendens.
a dñs reſpōdēbat ei. Deſcēdit/
q; dñs ſuꝑ montem ſinai in ipſo
a ¶ Ut ꝑ ꝯtemplationē ꝓficeret.
mōtis vertice: ⁊ vocauit moyſen a
in cacumē eius. Quo cū aſcēdiſ
a ¶ Ab altitudīe ꝯtēplationis: ſcḋm illḋ. ij. Coꝝ. v. c. Siue mēte excedimꝰ deo: ſiue ſo
ſet/ dixit ad eū: Deſcēde ⁊ con/ b
brij ſumꝰ vob. a ¶ Magna diſcretiōe opꝰ ē ne velit q̄s diuinā naturam rimari vltra q̄ pōt: vñ Prou. xxv. d. Qui ꝑſcrutat maieſtatē opꝑimit a glīa: ⁊ mel īueniſti comede qđ ſufficit tibi. b ¶ Oblitꝰ fragilitatꝫ ſue.
teſtare pplm: nē foꝛte velit tran/
¶ Capacitatis ſue.
ſcendere terminos ad videnduꝫ
a ¶ hereſi vl' q̄libet erroꝛe ſeducta. b ¶ q: pauci ꝯtēplatiōi ⁊ diuīe viſiōi idonei.
dñm: ⁊ pereāt ex eis ꝑlimā multitudo. Sacerdotes q̄ꝫ qui acce c
¶ Mente ⁊ coꝛꝑe.
a ¶ Coꝛꝑali plaga vel ſpirituali.
dūt ad dñm ſanctificent ne ꝑcūtiā eoſ. Dixitq; moyſeſ ad dñm:
¶ Pro debilitate intelligentie.
Nō poterit vulgus aſcendere in
montē ſinai: Tu em̄ teſtificatus
es: ⁊ iuſſiſti dicens: Pone termi
a ¶ poſitos oñdit. b ¶ ſanctificatū oñde ne nō ſanctificati accedere p̄ſumant.
nōs circa montē ⁊ ſanctificā il/
lū. Cui ait dñs: Uade/ deſcēde:
¶ Lex ⁊ ſacerdotium.
Aſcēdeſq; tu ⁊ aarō tecum. Sa
a ¶ Minoꝛes minus intelligētie capaces ⁊ ſecreta ſcripture nō penetrantes.
cerdōtes autem et populus ne
tranſeāt terminos nec aſcendāt
¶ Si indigni acceſſerint.
ad dñm: ne foꝛte iterficiat illos.
Deſcendit moyſes ad populuꝫ
⁊ omnia narrauit eis.

Nico. de lyra

✳ ſinai: ⁊ ex ꝑte ſuꝑioꝛi montis egrediebat fumus ⁊ ignis de medio nubis. facta eſt aūt tal' apparitio in nube ⁊ igne q̄ nō habēt figurā ſtabilē: ne ppl's ad idolatriā ꝓnus haberet occaſionē faciēdi ſibi imagines: vt dicūt hebꝛei. Nec ē intelligendū ꝙ dñs deſcēderit ibi ſcḋm naturā ſuā q̄ vbiq; ē ex neceſſitate: ⁊ ꝑ ꝯſequēs nō pōt aſcēdere nec deſcēdere: ſꝫ in effectu ip̄m repñtāte. a ¶ Et vocauit moyſen in cacumen eiꝰ. Quia accedere ꝓpe nō p̄ſumpſiſſet niſi vocatus. b ¶ Deſcēde ⁊ conteſtare populū. Licet h̄ iā ante feciſſet: tñ p̄cipit itex fieri īminēte hoꝛa ad maioꝛē certitudinē ꝓpt ꝑiculū euitandū. c ¶ Sacerdotes q̄ꝫ ⁊c̄. Adhuc nō erāt inſtituti ſacerdotes. ⁊ ideo dicūt aliq̄ ꝙ h̄ h̄ dicit ꝑ anticipatiōeꝫ. ⁊ ē ſenſus: ſacerdotes futuri ſanctificent q̄ñ accedēt ad miniſtrandū coꝛā dño. Ra. Sa. dic ꝙ hoc intelligit de p̄mogenitis p̄ncipum duodecim tribuū/ qui obtulerūt ſacrificium: vt habet. ī. xxiiij. ca. p̄mogeniti em̄ vſq; ad inſtitutionē ſacerdotij aarō faciebant ſacerdotale officium: vt dictū fuit Geñ. xiiij. ⁊. xxvij. ca. ⁊ iſti tempoꝛe oblationis debebant p̄ alijs ſanctificari. Cetera patent.

¶ In ca. xix. vbi dꝛ in poſtilla: E regione mōtis ⁊c̄. ad ꝑtē oꝛientalē.

Additio. j.

Nō eſt neceſſariū dicere ꝙ omnes filij iſrael caſtrametati eſſent ad partē oꝛientalem montis ſinai tñ: ſicut dicit Ra. Sa. quem poſtillatoꝛ in hoc ſequitur. nā ratio quā ad hoc aſſignat nō valet. iudei em̄ adoꝛabāt v̄ſus occidentē cū eſſent ī tabnaculo vel ī tēplo in q̄bꝰ arca teſtamēti ⁊ ꝓpiciatoꝛiū vbi rñſa diuina dabant erāt in ꝑte occidentali tabernaculi vel tēpli: ita ꝙ ſi eſſent extra templū in ꝑte occidētali reſpectu ip̄ius templi adoꝛabant ad oꝛientē. ſi em̄ ſic exiſtentes adoꝛaſſent verſus occidentē/ terga verterēt ad templū: qđ eēt eis magnū incōueniens: vñ hodie hebꝛei exiſtētes in ꝑtibus europe q̄ ē in occidentali plaga reſpectu hierl'm nō oꝛāt ad occidentē ſꝫ ad oꝛientem: iuxta illud iij. Regū. viij. e. vbi ꝓpꝛie agit de hac materia legit: Et adoꝛauerīt te ꝯ̄ viaꝫ terre ſue: quā dediſti pr̄ibus eoꝝ ⁊ ciuitatis quā elegiſti: ⁊ templū qđ edificaui nomini tuo exaudies ⁊c̄. Ex q̄ ptꝫ ꝙ cū ſunt ex̄ templū verſus templum debent oꝛare: vñ in h̄ loco melius videt dicendū ſcḋm alios expoſitoꝛes. ſ. caſtrametati ſunt filij iſrl' e regione mōtis ſinai circūquaq;: vt ſic vnuſquiſq; adoꝛaret ſuo mō dñm deſcendentē ſuꝑ montem ſinai. ſ. aliq̄ verſus oꝛientē: ⁊ aliq̄ verſus occidentē ſcḋm ritū ſuū ſcḋm ꝙ cōſonat huic qđ dꝛ. ī. Nūe. ij. a. Singuli ꝑ turmas ⁊c̄. caſtrametabāt filij iſrl' ꝑ gyrū tabernaculi federis.

¶ In eo. ca. xix. vbi dicit ī poſtilla: Eritꝫ mihi in peculiū cūctꝫ ppl'is ⁊c̄.

¶ Additio. ij. Dictio que hic ponit in hebꝛaico vbi nos habemus peculiū vel amicabilitas: ſignificat ꝓpꝛie reꝫ q̄ ſic diligit ab hñte ꝙ nulli alteri eā daret: qđ bñ cōpetit ppl'o q̄ vere deo ꝯiūgit ꝑ ſuſceptiōeꝫ ſue legis/ ꝑ quā ſuſceptionē deus ſe habet ad talem pplm ſicut ſpōſus ad ſpōſam: q̄ nullo mō daret eā alteri: vñ ſuꝑ illud Oſee. ij. d. Spōſabo te mihi ī iuſticia ⁊ iudicio. Glo. Deſpōſauit em̄ deꝰ pplm iſrl' ī mōte ſinai: dās ei ꝓ ſpōſalibꝰ legꝫ iuſticiā ⁊ iudiciū. vñ p̄dicta dictio ꝓp̄e appꝛop̄at in h̄ loco ſcḋm hūc itellectū ⁊c̄. ¶ In eo. ca. xix. vbi dꝛ in poſtilla. Jā nunc veniam ad te in caligine nubis ⁊c̄.

Additio. iij. Licet veꝝ ſit ꝙ in pñti nō habemus claram cognitionem de diuinis. ſ. enigmaticā: tñ ſi h̄ tm̄ voluiſſet lr̄a hic innuere ſuffeciſſet dicere. Jā nūc veniā ad te in nube: nec erat addendum in

A addendū in caligine nubis. vidētes em̄ in nube nō clare/ ſʒ ꝑ
ſpeculū vidēt. vn̄ circa h̓ vlteriꝰ videt̄ dicēdū. ſ. ſm̄ gdꝰ hūane
cognitiōis enigmata clariꝰ vel minꝰ clare apponunt̄: ⁊ ideo ꝺ
moyſe q̄ clariorē noticiā hēbat de diuinis q̄ ppl'us cōiter dr:
Deſcēdit dn̄s in nube ⁊c̄. vt. j. Nūe. xij. b. ⁊ in alijs locis: ſʒ
ppl'o q̄ nō attigebat ad tā clarā noticiā ſic̄ moyſes: reqrebat̄ ꝙ
deꝰ veniret nō in nube clara ſʒ ī caligioſa nube. ⁊ h̓ eſt qꝺ dic̄
l'ra: Jā nūc veniā ad te ⁊c̄. q. d. Si venirē vt tu ſolꝰ audires
me/ nō oporteret me vēire caligīe nub: ⁊ hec ē rō q̄re ī datiōe
leg̓ vbi totꝰ ppl's ꝯuēit fit mētio ꝺ caligīe: tā. j. xx. d. q̄ etiā
correctorij ꝯ Burg. iudaiçā/ (Deut. v. c.

Replica tē. Jn ca. xix. Burgē. egre tulit ꝙ poſtilla/
tor dixit iudeos adoraſſe ad plagā occidētalē: ⁊ ꝙ iō oportuit
figere tabernacula ⁊ caſtra e regiōe mōtis ſinai ad plagā oriē
talē vt ꝯſus diuinā apparitionē orarēt q̄ mōs reſpectu dext̓i
in q̄ fuerūt iudei ꝓ tūc fuit ad occidētē. ait em̄ Bur. ꝙ adora/
tio ad occidētē erat iudeis neceſſaria qn̄ erāt in tabnaculo vl̓
tēplo: ſʒ exiſtentes ex̄ debebāt adorare ꝯſus hierl'm ⁊ tēplū:
iux̄ illꝺ. iij. Reg. viij. e. Adorabūt ꝯ viā ciuitat̓ ⁊ tēpli ⁊c̄. ſʒ
in h̓ videt̄ Burg. iudaiçare q̄ſi id qꝺ allegat hodie ſit obſuā
dū: cū tn̄ ꝑ chriſtū ſit ablatū: vt ptʒ Joh̄. iiij. c. vbi dixit ſama/
ritane: Venit hora ⁊ nūc eſt qn̄ veri adoratores neqꝫ in mōte h̓ L
neqꝫ in hieroſolymis: ſʒ orabūt prēʒ in ſpū ⁊ veritate. vn̄ illud
cerimoniale abolitū ē ſic̄ ⁊ ſacr̄ale circūciſiōis: ait em̄ Ap'ls ad
Gal'. v. a. Si adhuc circūcidamī chriſtꝰ vob nō ꝓderit. illū aūt
errorē ſuū ꝙ iudei debēt adorare nō ad occidētē ſʒ vnuſquiſqꝫ
ſm̄ ſitū ſuū: ꝯfirmare volēs Burgē. dic̄ ꝙ filij iſrl' caſtrametati
ſūt e regiōe mōt̓ ſinai circūqꝫ/ vt vnuſqſqꝫ adoraret ꝯſus mō
tē vbi dn̄s apparuit: vnꝰ ad oriētē/ aliꝰ ad occidētē ſm̄ ſitū vni/
uſcuiuſqꝫ: allegās ad h̓ illꝺ Nūe. ij. a. Singl'i ꝑ turmas caſtra
metabant̄ filij iſrl' ꝑ gyꝝ tabernaculi feder̓: ſʒ hec ſua cōfirma
tio videt̄ eſſe ꝯ rōnem ⁊ mōtis ſinai diſpoſitiōeʒ: nā mōs ſinai
magnꝰ ⁊ lōgus ē: cuius ps ē mōs oreb: vt dic̄ Joſephꝰ. ij. ⁊. iij Joſephus
antiqtatū: īmo ſm̄ q̄ſdā l'ralit̄ exponētes illꝺ ad Gal'. iiij. d. Si
na mōs ē in arabia q̄ ꝯiūctus ē ei q̄ nūc ē hierl'm ⁊c̄. mōs ille ſe
cōtinuo extēdit ſm̄ longitudinē vſqꝫ ad terrā ſctāʒ: vn̄ ptʒ ꝙ in
circūitu illius mōtis nō poterāt caſtra locare: ſʒ e regiōe mōtis
in parte orientali cōtra mōtem in plaga occidētis ſitū maxime:
q: ppl's accedere ad montē ꝓhibet̄. j. ca. xix. Cōcordantia per
Burgen̄. de Nume. ij. adducta nulla eſt: nō em̄ ibi dicit̄: Ca/
ſtrametati ſunt ꝑ gyrum mōtis: ſed ꝑ gyruʒ tabernaculi quod
erat fixum in plano ad radicem mōtis.

Glo. ordi.

ß Locutuſqꝫ ē ⁊c̄. Ca. XX
a ¶ Ego ſum dn̄s deus
tuus. Orige. Qui cōtēnit
pn̄s ſeculū. ſ. egyptum: ⁊ ꝑ verbuʒ dei
trāſlatus nō inuenit̄: q: ad futuꝝ ſecu/
lū feſtinat: de eo dicit deus: Ego ſum
dn̄s deus tuus ⁊c̄. Nō ad illos tm̄ q̄
de egypto ꝓfecti ſunt: ſed ad eos q̄ vl
tra egyptijs nō ſeruiūt: de egypto edu
cti de domo ſeruitut̓. Negocia ſeculi/
actus carnis/ domus ſeruitut̓ ē. Sicut relinq̄re ſecularia/ ⁊
ſm̄ deū viuere: domꝰ libertatis ē. vn̄ Joh̄. viij. d. Si ꝑmāſe/
ritis in ꝟbo meo: agnoſcet̓ veritatē: ⁊ ꝟitas liberabit vos:
ergo egyptus ē domꝰ ſeruitut̓. Judea ⁊ hierl'm domꝰ liberta
tis. vn̄ Gal'. iiij. d. Que ſurſum ē hierl'm libera ē. Sicut ergo
terrena egyptꝰ filijs iſrl' domꝰ dicit̄ ſeruitutis ad compatiōeʒ
iudee ⁊ hierl'm: q̄ eis ē domus libertatis: ita ad cōparationē
celeſtis hierl'm: q̄ eſt mr̄ libertatis/ totꝰ mūdus ⁊ q̄ in eo ſunt
domꝰ dicit̄ ſeruitut̓: ⁊ q: de ꝑadiſo libertatis ꝑ pctm̄ vētum
eſt ad ſeruitutē mūdi: ꝓmus ſermo decalogi de libertate eſt:
B Ego ſum dn̄s deus tuus q̄ eduxi te ꝺ terra egypti ⁊c̄. hāc vo
cē in egypto audire nō poteris. Et ſi tibi iniūgat̄ vt facias pa
ſcha/ accingas lūbos/ accipias ſandalia in pedibus/ virgā te
neas in manu: ⁊ açyma cū amaritudine comedas. Sʒ nec in
ꝓma māſiōe/ nec in ſcꝺa/ nec in tertia: nec cum trāſieris mare
rubrū: etiā ſi ad mara veneris: ⁊ fuerit tibi amaritudo ī dul/
cedinē verſa: nec in helim: vbi erāt duodecim fontes aquaꝝ:
⁊ ſeptuaginta arbores palmaꝝ: etiā ſi raphidim p̄terieris/ ce
teroſqꝫ ꝓfectus aſcēderis/ nōdū idoneus iudicar̓: ſʒ cū vene
ris ad montē ſina. Vix q̄ mereber̓ aliqn̄ ſuſcipe p̄cepta liber
tat̓ ⁊ audire. Ego ſum dn̄s deꝰ tuꝰ q̄ eduxi te ꝺ terra egypti/
de domo ſeruitut̓: h̓ tn̄ nō eſt ſermo mādati: ſʒ q̄s ſit q̄ mādet
oñdit/ ꝓmū mādatū q̄: Nō erit tibi dij alij p̄ter me. ¶ Aug.
[Que]ſtio Querit̄ quō decē p̄cepta leg̓ diuidēda ſint. Utrū ſint q̄ttuor
vſqꝫ ad p̄ceptū de ſabbato q̄ ad deū ꝑtinēt. Sex aūt reliq̄ q̄ꝝ
ꝓmū eſt: Honora prēʒ tuū ⁊ mrēʒ q̄ ad hoīeʒ ꝑtinēt. An po/
tius illa tria ſunt: ⁊ iſta ſeptē. Qui em̄ dicunt illa q̄ttuor eſſe:
ſeparāt id qꝺ dictū eſt: Deu. xxxij. f. Nō erūt tibi dij alij p̄ter
me: vt aliꝺ p̄ceptū ſit: Nō facies tibi idolū ⁊c̄. Leuit̄. xxvi. a
vbi figmēta colēda eſſe ꝓhibent̄. Unū aūt volunt eſſe: Non
ꝯcupiſces vxorē ꝓximi tui: nō cōcupiſces domū ꝓximi tui: ⁊
oīa vſqꝫ in finē. Qui ꝟo illa tria eſſe dicūt: ⁊ iſta ſeptē: vnum
volūt eſſe quicq̄d de vno deo colēdo p̄cipit̄: ne aliq̄d p̄ter illū
ꝓ deo colat̄. hec aūt extrema in duo diuidunt̄: vt aliꝺ ſit nō
cōcupiſces vxorē ꝓximi tui: aliud nō ꝯcupiſces domū ꝓximi
tui. Decē tn̄ eſſe p̄cepta neutri ambigūt: q: h̓ ſcriptura teſtat̄.
Mihi aūt ꝯgruētius videt̄ accipi illa tria: ⁊ iſta ſeptē. Quia
⁊ trinitatē vident̄ illa q̄ ad deū ꝑtinēt inſinuare: ⁊ qꝺ dictuʒ
eſt: Nō erūt tibi dij alij p̄ter me. h̓ ipm̄ ꝑfectius explicat̄: cum
ꝓhibent̄ colēda figmēta. Cōcupiſcētia ꝟo vxoris aliene ⁊ cō
cupiſcētie domꝰ aliene: tm̄ in peccādo differūt/ vt illi q̄ dictum
eſt: Nō cōcupiſces domū ꝓximi tui: adiūcta fuerint alia dicē
te ſcriptura: Neqꝫ agꝝ eiuſ: neqꝫ ſeruū eiꝰ: neqꝫ ancillā eius:
neqꝫ boues eiꝰ ⁊c̄. Diſcreuiſſe aūt videret̄ ꝯcupiſcētiā vxoris
aliene de ꝯcupiſcētia cuiuſlibet rei aliene/ qn̄ vtrūqꝫ ſic cepit:
Nō cōcupiſces

a Locutuſqꝫ Ca. XX a
eſt dn̄s cunctos ſer/
mones hos. † Ego b
ſum dominus deus c
¶ Nō ē h̓ mādatū: ſʒ dic̄ cuiꝰ mandatū ſit.
tuus: qui eduxi te de terra egy/ d e

Glo. ordi.

Nō cōcupiſces vxorē ꝓximi tui: nō cō/
cupiſces domū ꝓximi tui: ⁊ huic adiun
xit cetera. Nō āt cū dixiſſet: Nō ꝯcupi/
ſces vxorē ꝓximi tui. huic ꝯnexuit alia Deu. 5. a.
dicēs: Neqꝫ domū eiꝰ: neqꝫ agrū ⁊c̄. ſʒ Pſ. 80. b
oīa apparēt hec eſſe ꝯiūcta q̄ſi vno p̄ce
pto ꝯtēta: ⁊ diſcreta ab illo q̄ vxor noīa
ta ē. Jllud aūt vbi dictū ē: Nō erūt ti/
bi dij alij p̄ter me. ptʒ huiꝰ rei diligentē
executiōeʒ eſſe in his q̄ ſubiecta ſunt: q̄
em̄ ꝑtinēt: Nō facies tibi idolū: neqꝫ vllū ſimulacrū ⁊c̄. niſi ad
id qꝺ dictū ē: Nō erūt tibi dij alij p̄ter me. ¶ Jſiꝺ. Dat deus
moyſi legē innocētie nr̄e ⁊ agnitōis ſue: q̄ in decē ꝟbis ꝯſiſtit:
ß ſcriptā in ta.

Nico. de lyra

Locutuſqꝫ ē dn̄s. Deſcripta diſpoſitio Ca. XX Diuiſio
ne ppl'i ad legis ſuſceptiōeʒ. h̓ ꝯſequēter deſcribit̄ le
giſdatio. ⁊ ꝓmo q̄ꝫtū ad p̄cepta moralia. ſcꝺo q̄ꝫtū ad
iudicialia. xxj. ca. tertio q̄ꝫtū ad cerimonialia. ca. xxv. Sciendū
tn̄ ꝙ iſta diuiſio nō eſt ita p̄ciſa q̄n int̄ moralia ꝯtineant̄ aliq̄ ce
rimonialia. ⁊ ſil'r inter iudicialia aliq̄ cerimonialia ⁊ moralia. D
ſic ⁊ de tertio. ſʒ hec diuiſio accipit̄ ſm̄ maiorē ꝑtē. ¶ Circa ꝓ/
mū p̄mittunt̄ p̄cepta data ppl'o a deo immediate. ſcꝺo data ab
ip̄o mediāte moyſe/ ibi: Cūctus aūt ppl's. Adhuc ꝓmo ponunt̄
p̄cepta ordinātia ad deū. ſcꝺo ad ꝓximū/ ibi: Honora patrem
tuū. ¶ Circa ꝓmū ſciendū ꝙ doctores noſtri ponūt tria p̄cepta Tria p̄ce/
tm̄ ordinātia ad deū. Cuius rō ſumit̄: q: hō dʒ fidelitatē deo/ pta ad deū
reuerētiā/ ⁊ debitū famulatū ad recognitiōeʒ ſui dominij. Jn/
fidelitas aūt ꝓhibet̄ ꝓmo p̄cepto/ cū dicit̄: Nō habebis deos
alienos. Jrreuerētia ſcꝺo/ cū dicit̄: Nō aſſumes nomē dn̄i dei
tui in vanū. Et ꝑ iſtas negatiōes intelligunt̄ oppoſite affirma/
tiōes. ſ. colere vnū deū: ⁊ ei reuerentiā exhibere. Debitus aūt
famulatus p̄cipit̄ tertio/ cū dicit̄: Memēto vt dic̄ ſabbati ſan/
ctifices. ⁊ ſm̄ h̓ illud qꝺ p̄mittit̄/ cū dicit̄: Ego ſum dn̄s deꝰ tu/
us. nō eſt p̄ceptū ſʒ eſt q̄ddā ꝑambulū ad p̄cepta: ac ſi diceret̄:
b ¶ Ego ſum dominus. Per generalem mundi guberna/
tionem. c ¶ Deus. Per creationem. d ¶ Tuus. Per ſpe
cialem appropriationem p̄ ceteris populis: vt dictum eſt ca. p̄/
cedenti. e ¶ Qui eduxi te de terra egypti. De ſeruitute
humana valde dura comparata ad ſeruituteʒ diuinam que eſt
ſuauis ⁊ gratioſa. ⁊ ideo propter iſta debes recipere manda/
ta mea: non tm̄ aure corporis ſed etiam mentis: ⁊ ad impletio/
nem operis. ⁊ tunc ſequitur primum preceptum/ cum dicitur:
⁂ Nō habebis deos

Moraliter. a ¶ Locutuſqꝫ eſt dn̄s ⁊c̄. Hic ꝓmo dant̄ Moralit̄
decē legis p̄cepta q̄ ſunt moralia. ꝓpter qꝺ nō eſt hic alia mo/
ralitas requirenda niſi in p̄cepto de obſeruatōe ſabbati/ quod
eſt cerimoniale q̄ꝫtum ad determinationē tēpis. ſ. diei ſabba
ti. ꝙ em̄ hō ceſſet aliq̄n ab opibus ſeruilibus ⁊ intendat diuīo
cultui morale eſt de dictamine iuris naturalis: ſed determina/
tio diei ſabbati fuit figuralis. Et ſm̄ ſenſum allegoricū figura/
uit quietē corꝑis chriſti in ſepulchro. Scꝺm ꝟo ſenſum moralē
ſignificauit quietem hoīs in deo ⁊ ceſſatiōeʒ a pctō. Scꝺm ꝟo
ſenſum anagogicum figurauit quietem beatoꝝ in patria cele/
ſti. Secundo ponuntur quedam alia cum dicitur:
A ⁎ Nō facietis deos

a ¶ diabolice. b ¶ et ſi ſint dij multi et do/mini multi: alij nõ erũt tibi dij preter me. j. Cor. viij. b. ¶ primũ mandatũ.

a pti/de domo ſeruitut. Non hã[a]beb[b] deos alieos corã me[a]. Non[b] facies tibi ſculptile neq omnez

a ¶ Scdm ¶ idolũ qd nihil ẽ: qr ex nulliꝰ rei exiſtẽtis ſilitudiẽ ſũptũ: ſʒ ocioſe ꝯfictũ

a ¶ rei exiſtentis que nõ nihil eſt. b ¶ ſicut ſolis ⁊ lune et huiuſmodi.

ſimilitu[a]dinem quę eſt in cęlo[b] de ſup[c] ⁊ q̃ in terra deorſũ: nec eoꝝ[e f]

¶ hominis: bouis et ſimiliũ.

¶ piſcium.

c quę ſunt ĩ aquis ſub terra. Non [g]
d adorabis ea neq coles. Ego ſũ [h]

a ¶ nõ ferens animaʒ mihi ſponſatam ali/qua ſuſpitione notari.

domin[9] de[9] tuus fortis çelotes/ [i]

Myſtice A ☞ ſcptã ĩ tabulꝭ lapideis digito dei. Tria ſũt q̃ ptinẽt ad dilectionẽ ⁊ cognitiõʒ trinitatꝭ: ſeptẽ ad dilectiõʒ pximi: qbꝰ hũana ſocietas ñ ledit. Primũ ptinet ad deũ prẽʒ: Dñs deꝰ tuꝰ deꝰ vnꝰ ẽ: vt hͦ audiẽs vnũ deũ colaſ prẽʒ ⁊ ĩ mltos fictos dos fornicatõʒ ñ effũdas. Scdm ad filiũ: Nõ aſſumas no. d. t. ĩ va. id ẽ ñ putes creaturã eẽ xp̃m dei filiũ: qr oĩs creatura vanitati ſubiecta ẽ: ſʒ eq̃lẽ prĩ: deũ de deo/lumẽ de lumine. a ¶ Nõ habe. deoſ ali. ⁊c. Orige. Primũ mãdatum ẽ: Nõ erũt tibi dij alij p̃ter me. ⁊ ſequit̃: Non facies tibi idolũ/neq vllã ſilitudineʒ ⁊c. hec oĩa q̃dã ſil putãt eẽ vnũ mãdatum: ꝙ ſi ita cõputet̃ nõ cõplebit̃ numerꝰ decẽ mãdatoꝝ. Eſt ergo pmũ mãdatũ: Nõ erũt tibi dij alij p̃ter me. Scdm: Non facies tibi idolũ neq vllã ſilitudinẽ ⁊c. Incipiamꝰ ergo a pmo mãdato: Nõ erũt tibi dij alij p̃ter me. Si dixiſſet nõ ſũt/ abſolutioꝛ ſermo videret̃. Sʒ qr dicit nõ
†1.q.4.c homi. erũt: nõ negauit qr ſũt/ſʒ ne illi ſint cui hec p̃cepta dant̃ ĩhibuit: hĩc paulũ ſũpſiſſe puto. j. Cor. viij. b. Siq̃dẽ ſũt q̃ dicunt̃ dij ſiue ĩ ce. ſi. ĩ ter. ⁊c. In alijs q̃ʒ locꝭ ĩuenies eoſ noĩari ſic ibi: Rex magnꝰ ſup oẽs de. ⁊ deꝰ ⁊c. De dñis idẽ aplꝭs dicit: Siue throĩ ſiue dñationes ⁊c. Col. j. c. Dñatiões vͦo ñ aliud ſũt q̃ʒ ordo q̃dã dñoꝝ ⁊ multitudo. In q̃ videt̃ ſenſũ legꝭ apire aplꝭs: Ac ſi dicat: Licet ſint dñi multi q̃ alijs gẽtibꝰ dñant̃: ⁊ dij multi q̃ ab alijſ colãt̃: ſʒ tñ vnꝰ deꝰ ẽ nob ⁊ vnꝰ ẽ dñs. vñ Deu. xxxij. a. Cũ diuideret excel. gẽ. ⁊ diſp. fi. adã: ſtatuit termĩos gẽ. ſm numeꝝ angeloꝝ dei. Angelos ergo qbꝰ gẽtes cõmiſit excelſus/ dominos vl deos appellat ſcptura. Deos/ q̃ſi a deo datos: ⁊ dominos a dño ptãtẽ ſortitos. Vñ eis dr ps. lxxxj. b. Ego dixi dij eſtis: ⁊ fi. ex. oẽs. Vos aũt ſic hoĩes mori. ⁊ ſic vnꝰ de pn. ca. Imitãtes. ſ. diabolũ q̃ pnceps oĩm factus ẽ ad ruinã. Vñ
G ꝯſtat ꝙ execrabiles fecit eos p̃uaricatio: nõ natura. Tibi ergo iſrl q̃ ps dei ⁊ funiculꝰ eiꝰ es/nõ erũt inq̃t tibi dij alij p̃ter me: qr vere deꝰ vnꝰ ẽ deꝰ: ⁊ vere dñs vnꝰ ẽ dñs: ceterꝭ vͦo ab ipo creatꝭ ꝯtulit hͦ nomẽ nõ natura ſʒ grã. Nõ hec tñ dicunt̃ ad iſrl ſm carnẽ/ĩmo ad te q̃ iſrl effectꝰ es mẽte deũ videdo: ⁊ circũciſus corde nõ carne. Si tñ ita agas vt dignꝰ ſis eẽ ps dei: et in funiculo hereditatis eius metiri: alioquin exemplo tibi ſint qui ad hoc vocati fuerãt vt eẽnt ps dei: ⁊ exigẽtibus peccatis diſpſi ſunt p oẽs gẽtes: ⁊ educti de domo ſeruitutis iã nõ egyptijs ſolis/ſʒ oĩbus gẽtibus ſeruiunt. Qui eñi peccat
Differunt idola ⁊ dij ſeruus ẽ pctĩ Joh. v. d. b ¶ Nõ facies tibi ſcul. Orige. Nõ facies tibĩpſi idolum neq oẽm ſilitudinẽ ⁊c. aliud ſunt idola/aliud dij. De dijs eĩ dicit aplꝭs. j. Cor. viij. b. Siq̃deʒ ſũt dij multi ⁊ dñi multi ⁊c. De idolis vͦo: qr nil ẽ idolũ ĩ mũdo. De ſilitudinibus aũt nõ addidit qr nil ſunt. hic aũt dicit̃: Nõ facies tibi idolũ neq ſimilitudinẽ oĩm. Aliud ẽ ergo facere idolũ/aliud ſimilitudinẽ (vͦbi cauſa) Si q̃s ĩ auro ⁊ argẽto ligno vel lapide faciat ſpeciẽ quadrupedis vel ſerpẽtꝭ vl auis: et ſtatuat ad orandũ: nõ idolũ ſed ſimilitudinẽ fecit. Qui vͦo facit qd nõ ẽ/ſpeciẽ. ſ. quã oculus nõ vidit/ſʒ animus ibi fingit: vt ſi quis humanis membris caput canis aut arietis formet: vel in vno homĩs habitu duas facies: aut humano pectori poſtremas ptes equi aut piſcis: q̃ hoc facit nõ ſimilitudinẽ ſed idolũ facit. facit eñi qd nõ ẽ: nec hʒ aliquod ſimile
1. Cor. 8. a ſui. Jõ dicit aplꝭs: qr idolũ nihil ẽ ĩ mundo. Nõ eñi aliqua ex rebus cõſtãtibꝰ aſſumit̃ ſpẽs/ ſed quã mens ocioſa ⁊ curioſa reppit. Silitudo vͦo ẽ cuʒ aliq̃d ex his q̃ ſunt vel ĩ celo vel in terra vel ĩ aquis format̃: ſed nõ ſicut ex his q̃ ĩ terra ſunt vel ĩ mari ſilitudinibꝰ pmptũ ẽ pnũciare. Ita etiã de celeſtibus/ vbi q̃s dicat de ſole ⁊ luna et ſtellis hoc poſſe ſentiri/ quoꝛuʒ formas expmit gẽtilitas. Sed moyſes eruditꝰ omĩ ſapientia egyptioꝝ/etiã q̃ apud illos erãt ĩ occultis phibere cupiebat: ſicut echatẽ aliaſq demonũ formas/ q̃ aplꝭs ſpiritalia neq̃tie ĩ celeſtibus vocat: Eph. vj. b. de quibꝰ forte dr: Inebriatus ẽ gladiꝰ meus ĩ celo: Eſa. xxxiiij. a. His eñi formis et ſilitudinibus ĩuocabãt demonia ad repellẽda vl vitãda mala. ¶ Sciendũ tñ qr cũ decreueris hoc ſeruare mãdatũ/ ⁊ hr̃e vnũ tñ deũ et dñm: hoc ẽ bellũ denũciare oĩbus alijs quibꝰ ĩ baptiſmo renũciaſti/ſolũ deũ ꝯfitens patrẽ ⁊ filiuʒ et ſpm̃ ſctm̃. Sʒ hoc confitẽtes niſi toto corde diligamus dñm deũ nr̃m: tota aĩa: tota

aĩa: tota virtute ei adherẽtes/nõ ſumꝰ effecti ps dñi: ſed ĩ cõſinio poſiti illos patimur offenſos quos fugimꝰ: ⁊ ad quẽ fugimus ppiciũ nõ efficimꝰ: quibꝰ ppheta dicit: Ve duplici animo Eccl. ij. d. Et iteꝝ: Vſq quo claudicatꝭ vtroq pede: iij. Reg. xviij. d. Ab illis ergo q̃ſi fugaces cedimur: ⁊ a dño nr̃o quaſi iſtabiles nõ defendimur. vñ Hiere. iiij. g Amatores tui inimici facti ſunt tibi. Multi ſunt aĩe amatores capti decore eiꝰ: cũ qbꝰ meretricata ẽ dicẽs Oſee ij. a. Poſt amatores meos ibo/ q̃ dant mihi vinũ meũ ⁊c. Hos offendit reuerſa ad viꝝ pͦorẽ: niſi ergo tota fide pmaneas cuʒ viro tuo/ p ſceleribꝰ q̃ cõmiſiſti ſuſpectus ẽ: oẽs motꝰ tuos aſpectus et inceſſus notat: nil vltra ĩ te laſciuũ videre/nil diſſolutũ vel pdigum põt. Si ergo acceptã grãm negligis etiã ĩplicas te ſecularibꝰ negocijs: ꝯtinuo immũdus ſpũs redit cũ ſeptẽ neq̃oribꝰ ne iteꝝ expelli poſſit/ et fiunt nouiſſima peiora priorib[9]. mat Nulla ergo ſocietas templo dei cum idolis. Si dei ſumus/tales eſſe debemus in quibus habitat ⁊ inambulet deꝰ. vñ Eſa. lij. c. Qui portatis vaſa dñi exite: ⁊ immundũ nolite tãgere: ego recipiã vos ⁊c. dicit ergo: Nõ erũt tibi dij alij p̃ter me. c ¶ Nõ adorabis ⁊c. Aliud eſt colere: aliud adorare. Põt quis inuitꝰ adorare vel Ad adulãdo regibus idolatris/vel tormẽtis victus: cũ ſciat qr idolũ nil eſt. Colere vͦo eſt toto his affe/ Col ctu ⁊ ſtudio mancipari. Vtrũq ergo reſecat/ vt nec affectu colas/nec ſpecie adoras. d ¶ Ego ſũ do. ⁊c. Vide benignitatẽ dei vt nos doceat ⁊ pfectos faciat fragilitatẽ humanoꝛuʒ affectuũ nõ recuſat: oĩa agit ⁊ patit̃ pter nos: notis ⁊ vſitatꝭ nobis loquit̃ affectibꝰ. ¶ Orige. Oĩs mulier aut ſub viro ẽ ⁊ ſubiecta ẽ legibꝰ viri: Eph. v. e. Aut meretrix ẽ/ ⁊ vtit̃ libertate peccãdi. qui ingredit̃ ad meretricẽ/ſcit ꝙ ad pſtitutã ⁊ cũctis patentẽ ingreſſus eſt: ideo de alijs indignari nõ poteſt. H Qui legitimo vtit̃ matrimonio nõ patit̃ vxorẽ peccare/ ſed aſcendit̃ çelo ad ſeruandã caſtitatẽ matrimonij/ vt poſſit legitimus fieri pater. Sic omĩs anima aut pſtituta ẽ cum demonibus ⁊ habet plures amatores vt intrẽt ad eam: mõ ſpũs fornicatiõis: mõ auaricie: poſt hũc veniet ſpũs ſupbie/ ⁊ alij plurimi. Alter tñ alteri nõ inuidet nec de çelotypis mouet̃/ſʒ ſeiuicẽ inuitãt. Vñ adducit ſecũ alios ſeptẽ ſpũs neq̃ores ſe ⁊c. Lu. xi. d. Sic nullã çelotypiã amatoꝝ ſuoꝝ patit̃ aĩa q̃ demonibꝰ ẽ pſtituta. Si vͦo ꝯiũcta fuerit viro legitimo. i. xp̃o: etiã ſi aliq̃ñ fuerit peccatrix/ vltra eam peccare nõ patit̃: nec ferre põt vt alludat adulteris: excitat̃ ſup eã çelꝰ eius: ⁊ defendit ꝯiugij caſtitatẽ. Si aũt viderit eã temerantẽ ꝯiugij iura/ ⁊ occaſionẽ querere peccãdi/ dat ei libellũ repudij. vñ Eſa. l. a. pter iniq̃tes vr̃as dimiſi mr̃eʒ veſtrã. Hec q̃ loquit̃ ⁊ çelãs ẽ ⁊ çelo cõmotꝰ hͦ dicit. Eſt etiã nouũ genꝰ hoc bonitatis eiꝰ/ vt etiaʒ poſt adulteriũ reuertentẽ ⁊ toto corde penitenteʒ ſuſcipiat. Unde ☞ Nũq̃d mu

Nico. de lyra

⁂ a ¶ Nõ ha. d. ali. dicit Ra. Sa. ꝙ dij alieĩ hͦ ĩtelligũt̃ generalit̃ p oĩ idolatria q̃ aliẽat a vero dͦo. doc. aũt nr̃i dicũt ꝙ hͦ pmo phibet̃ idolatria ĩ ſpãli: ſʒ diuidũt̃ ĩ hͦ: qr aliqui dicũt ꝙ phibet̃ hͦ idolatria q̃ fit ſine q̃cũq imagine. Vñ dicit Varro/ ꝙ antiq̃ romani diu coluerãt deos abſq ſimulacrꝭ. Alij dicũt ꝙ phibet̃ p hͦ idolatria reꝝ q̃ ſũt ꝯficte: ſic ſi corpi humano inſerat̃ caput arietꝭ ⁊ ale ad volãdũ/ſic pingebat̃ imago iouis: et ĩ tali figura credebãt iouẽ eẽ: ⁊ iõ dicunt̃ dij alieni. ſ. a reꝝ natura. b ¶ Corã me. i. ĩ nullo loco vel tpe habebis: qr pñs ſũ omĩ tpe ⁊ loco: ꝯñr phibet̃ idolatria ĩ imaginibꝰ reꝝ q̃ ſũt: nõ tñ ſunt dij/cũ dr: c ¶ Nõ fa. tibi ſcul. qd fit p idolaturã ĩ ligno vel lapide vel alijs q̃ ſculpi pñt: nec aliquã ſilitudinẽ p fuſurã vel picturã/vel q̃cũq alio mõ. d ¶ Neq oẽʒ ſili. ⁊c. id ẽ rei que ẽ ĩ celo: qr aliq̃ ĩpendebãt cultũ latrie ſoli ⁊ lune et ſideribꝰ. e ¶ Et q̃ ĩ ter. deoꝛ. qr aliq̃ colebãt beſtias: vt. ẽ. dictũ ẽ dͦ egyptijs. viij. ca. f ¶ Nec eoꝝ q̃ ſũt ĩ aq̃s. qr idolũ dagon qd colebat̃ a philiſteis habebat caput piſcꝭ: iõ vocat̃ dagõ: qr dag piſcẽ ſignificat ĩ hebreo. g ¶ Non adorabis ea. ita ꝙ finalit̃ ſtructurã ⁊ culturã idoloꝝ generalit̃ phibet: cuiꝰ cauſa ſubdit̃ cũ dr: h ¶ Ego eñi ſũ dñs deꝰ tuꝰ. ⁊ non aliꝰ. i ¶ Fortꝭ zelotes. çelus pprie ſignificat amorẽ viri ad ⁂ vxorem

3.a Nunquid mulier ſi exierit a viro ⁊ dormierit cum alio viro: reuertēs reuertet̃ ad virum ſuum ⁊c̃. Et alibi. Et poſtq̃ fornicata es ī his oīb⁹ dixi: Reuertere ⁊c̃. h̃ ḡ de⁹ çelās ſi req̇rit ⁊ deſiderat aīaȝ tuā ſibi adherē: ſi ꝑuat corripit ⁊ īdignat̃ velut çelotypia q̄dā erga te vſus: ſpeȝ tibi eſſe ſalut⁊ agſce. Si vero correptionem contemnis: diſcedit a te çelus eius: ꝑm illud: Propterea diſcedit çel⁹ ei⁹ a te ⁊c̃. Vide miſericordiā ⁊ pietatē dei: qn̄ vult miſereri indignari ſe dicit ⁊ iraſci: ſicut p Hieremiam dicit: Dolore ⁊ flagello caſtigaber⁊ hierl̄m: vt nō abſcedat aīa mea a te. Flagellat eī oēȝ filiū quē recipit. h̃ aūt terribile: h̃ extremuȝ/ ſi nō corripimur ꝓ pctīs. Cū em̄ modū peccādi excedim⁹: auferet̃ a nob etiā çelus dei: nec vltra iraſcit̃.
16.c
12.b
a ¶ Viſitās iniq̇tatē ⁊c̃. Orige. Reddens pctā patrū in filios ⁊c̃. Aiūt heretici ꝙ non boni dei ſermo ſit: q̄ ꝓ pctīs alterius alterū dicat plecti: deū tn̄ legis iuſtū dicunt. Nec pn̄t oñdere quō iniuſt⁹ ſit: ſi aliuȝ alio peccāte punit. Sȝ interior hō noſter aut dicit hr̄e deū p̄reȝ: ſi ꝑm deum viuit. Aut diabolū: ſi volūtatē illi⁹ fac̃. vn̄ Joh̄.viij.f. Vos de patre diabolo eſtis: ⁊ deſideria pr̄is veſtri facere vultis. Sicut ḡ ſemē dei in nob eſt: cū verbū dei ſeruātes nō peccam⁹: ꝑm illd̄.j. Joh̄.iij.b. Qui ex deo ē nō peccat: q: ſemē dei manet in eo: ita cū a diabolo ſuademur ad peccādū: ſemē ei⁹ ſuſcipimus/ cū facinus qd̄ ſuadet: iaȝ genuit nos. Naſcimur em̄ ei⁹ filij p pctm̄. Sȝ q: fere ſine adiutorio nō peccamus: ſic̃ adulteriū nemo ſolus cōmittit: neceſſe eſt adulterā ꝯſortē fieri: ⁊ ſi nō pluresſ/ neceſſe ē aliquē vel aliquā miſterio ſceleris adiūgi: q̄ oēs velut vn⁹ ex altero ꝑm ꝑſuaſionis ordinē generati ex diabolo ꝓgeniē ducūt: velut in traditiōe dn̄i diabolus ītrauit ī cor iude: ⁊ p̄mū
B filiū peccati genuit: q̄ ſolus h̃ facere nō potuit: abijt ḡ ad ſcribas ⁊ phariſeos ⁊ pōtifices. Naſcit̃ ḡ ex iuda generatio tertia ⁊ q̄rta pctī. Videam⁹ ḡ quō pctā patrū reddit de⁹ in filios in tertiā ⁊ q̄rtā ꝓgeniē: ⁊ nō in ipos. De pr̄ib⁹ em̄ nihil dr̄. Diabolus ḡ q: iā peccādi modū exceſſit: tāq̄ veſtimētū ꝯcretum ſanguie nō erit mūdus in h̃ ſeculo: nō flagellat̃ ꝓ pctō: oīa em̄ ei ſeruant̃ in futuro. vn̄ Matth̄.viij.d. Quid veniſti an̄ tp̄s torq̄re nos? Reddunt̃ autē pctā in filios q̄s genuit p pctm̄: q̄ ī carne poſiti flagellant̃: q: nō vult de⁹ mortē pctōris: ſȝ vt ꝯuertat̃ ⁊ viuat: Ezechie.xxxiij.c. Miſericors ḡ reddit pctā patrū in filios: q: diabol⁹ ⁊ āgeli ei⁹ q̄ etiā pctī pr̄es efficiunt̃: indigni ſunt ꝙ in pn̄ti corripiant̃ filij eorꝫ ⁊ qui p ipos ad ſocietatē pctī adſciti ſunt: recipiūt in pn̄ti qd̄ geſſerūt vt purgati diabolo in pc̄a ſocij nō efficiant̃. vn̄ Ps̄.lxxxviij.e. Viſitabo in v̄ga iniq̇tates eorꝫ ⁊c̃. miſ̄icordiā aūt meā nō auferā ab eis. Deus em̄ çelās eſt: ⁊ aīaȝ quā ſibi deſpōdet in fide: nō vult in cōtaminatiōe pctī ꝑmanere: ſȝ cito purgari. Si aūt noluerit purgari in īteritu eorꝫ ridebit: dicens eis Matth̄.xxv.d. Diſcedite a me maledicti in ignem eternum ⁊c̃. Sciamus ergo nos in pn̄ti corripi: vt in futuro quieſcamus. Vn̄ cū caſtigamur a dn̄o corripimur: ne cū hoc mūdo dānemur. ¶ Orige. In hoc ſermone ſolēt nos hereticī ſuggillare qd̄ nō ſit boni dei ſermo qui ꝓ pctīs alteri⁹ aliū iudicat. Sed qui deū legis mādantē hec dicent nō bonū: iuſtum tamē dicūt. Nec ipī quidē poſſunt oſtendere quomodo iuſticie videat̃ conuenire ſi alio peccante alius puniatur.
Nota ¶ Iſidorus. Primū mandatū ꝓhibet ſurreptionē. Secūdum errorem. Tertium interficit ſeculi amorem. Quartū impietatem. Quintum crudelitatem. Sextum fornicationem. Septimum rapacitatem. Octauū perimit falſitatem. Nonū
mūdi cupiditatē.

a ¶ poſtq̄ eī pctm̄ dr̄c: Audi filia ⁊ vi. ⁊ ī. au. ⁊c̃. ps̄. xliiij.c. tāq̄ miſ̄icorſ pr̄ ⁊ medic⁹ b ¶ diaboli ⁊ āgelorꝫ ei⁹. c ¶ nō ī pr̄es q̇ correctiōe īdigni. ¶ eos. ſ. q̇ ſuggerēte diabolo ⁊ āgelis eius peccauerūt.

a viſitāns iniq̇tatē patrū ī filiós: a in tertiā ⁊ quartaȝ generationē b

a ¶ q: peccā tib⁹ hoībus ſocij aſciſcunt̃. b ¶ q: correctiōe nō indigēt: q̄ em̄ diligūt

eorū qui oderūt me: ⁊ faciēns c

nō peccāt. a ¶ in oēs. ¶ finitū ꝓ īfinito. ¶ Non qui oderunt.

miſericordiā in miliā his q̄ dili

a ¶ Si q̄s diligit me ſermonē meū ſeruabit: Joh̄.xiiij.c. Et pfecta charitas foras mittit timorē.j. Joh̄.iiij.d

gūt me ⁊ cūſtodiūt p̄cepta mea

a ¶ iurādo. ſ. ꝓ nihilo nomē dn̄i. ¶ chriſtum putādo tm̄ eſſe creaturam.

†Nō aſſumēſ nomē dn̄i dei tui ī d

¶ ⁊ ſi hoīes habeāt.

vanū. Nec em̄ habebit inſontē e

¶ iuſtus iudex.

dn̄s eum q̄ aſſumpſerit nomen

a ¶ tertiū mādatū ptinēs ad ſpūſcm̄ cui⁹ dono req̇es et̃na ꝓmittit̃ ⁊ ſāctificatio pſi

dn̄i dei ſui fruſtra. Memēto vt f

cit̃. a ¶ ſex milib⁹ ānorꝫ q̄bus laborat̃.

diē ſabbati ſāctifices. †Sex die g h

bus opaberis: ⁊ facies oīa opa

¶ in req̇e beati regni: de ſabbato iudeorꝫ dr̄: Sabbata vr̄a odit aīa mea: Eſa.j.d.

tua: Septio āt die ſabbatū dn̄i i

¶ q: poſt hāc vitā vera req̇es.

dei tui ē. Nō facies oīe opus

a ¶ carnalis ⁊ ſpūal̃. ¶ nullus ſexus excludit̃: nulla etas nec vlla cōditio.

in eo: tu ⁊ filius tuus ⁊ filia tua/ k

¶ idiota.

ſeru⁹ tuus ⁊ ācilla tua: iumentū l m

a ¶ q̄ nouit̃ acceſſit ad legē. b ¶ ſepta eccleſie. ¶ ſignificās: q: in pfectiōe ſenarij ſunt nobis opa faciēda: vt poſtea fruamur requie eterna.

tuū ⁊ aduēna q̄ eſt intra portas n

tuas. †Sex em̄ dieb⁹ fecit deus o

vxorē: in q̄ nō patit̃ aliū cōicare. ⁊ h̃ mō dr̄ deus çelotes: q: nō vult ꝙ hō fornicet̃ cū dijs alienis p idolatriā. a ¶ Viſitās iniq̇tatē patrū in filios. Qd̄ ītelligit̃ dupl'r. Vno mō pena tp̄ali q̄ iuite puniunt̃: ⁊ maxie a deo filij ꝓ iniq̇tate patrꝫ: q: in h̃ puniunt̃ pr̄es. Jō ſb̄dit̃: b ¶ In tertiā ⁊ q̄rtā generationē. Quia vſq̄ ad tot generatiōes vidēt aliqn̄ mali hoīes pueros ex eis exeūtes. Alio mō d̄ pena et̃na: q̄ īfligit̃ filio ꝓ iniq̇tate pr̄is: inq̄tū ē imitator paterni ſceleris. ideo ſb̄dit̃: Vſq̄ ad tertiā ⁊ q̄rtā generationē. q: ſic̃ dictū eſt aliqn̄ mali hoīes vidēt filios ſuos vſq̄ ad tot generatiōes. ⁊ ſic īformāt eos ſuis mal' exēplis: vel illi imitant̃ qd̄ viderūt in patrib⁹. c ¶ Et faciēs mi. ⁊c̃. q: mag⁊ ꝓlōgat̃ ei⁹ miſ̄icordia ⁊ bonitas/ dādo bona filijs ꝓ bonitate patrꝫ: q̄ ei⁹ iuſticia ī puniēdo filios ꝓ malicia patrū. Hebrei dicūt ꝙ in p̄dict⁊ ſūt duo p̄cepta: ita ꝙ p̄mū incipit ibi: Ego ſū dn̄s de⁹ tu⁹. p qd̄ p̄cipit̃ affirmatiue ꝙ ille habeat̃ ꝓ vero deo/ q̄ eduxit filios iſrl' de egypto in tot ſignis mirabilib⁹. Scdm̄ īcipit ibi: Nō hēbis deos alienos ⁊c̃. in q̄ ꝓhibet̃ negatiue: ne cultus latrie alteri impendat̃. d ¶ Nō aſſumes ⁊c̃. Hic ꝓhibet̃ falſa iuratio. ⁊ etiā illa q̄ eſt ſine cā debita: q: p vtrāq̄ fit irreuerentia ipī deo aſſumēdo nomē ei⁹ ad ꝯfirmatiōeȝ falſitatis vel fruſtra. Dicūt āt aliq̄ hebrei ꝙ etiā h̃ ꝓhibet̃ ꝓlatio noīs dn̄i tetragrāmatō ī debita. ſolū eī erat licita ſacerdotib⁹: nō vbiq̄/ ſȝ ſolū ī tēplo qn̄ bn̄dicebāt ppl'm ⁊ nō alias. Cauſa āt hui⁹ ꝓhibitiōis ſubdit̃ cū dr̄: e ¶ Nec em̄ hēbit inſontē dn̄s. i. innocētē vel ſine pena euadētē. f ¶ Memēto vt diē ſabba. ⁊c̃. Poſtq̄ remouit īpedimēta cult⁹ diuini: ſcȝ idolatriā p p̄mū p̄ceptū: ⁊ irreuerētiā diuini noīs p ſcdm̄. Hic ꝯn̄r dat p̄ceptū de cultu debito ipī deo exhibēdo: ⁊ ptȝ ordo: q: p̄us ſunt remouēda īpedimēta alicui⁹ rei inſtituēde q̄ ꝙ inſtituat̃. dicit igit̃: Memēto. Dicūt hebrei ꝙ h̃ ponit̃ in p̄ncipio hui⁹ p̄cepti: q: in oī re p̄cioſa dȝ hō hr̄e mēoriā de ſabbato: vt ſi habeat nouā veſtē vel iocale pulchrū vel aliquid hmōi dȝ expectare diē ſabbati: vt p̄mo tūc vtat̃ ipo. g ¶ Vt diē ſabbati ſanctifices. i. diuio cultui totalit̃ applices de diuīs bn̄ficijs meditādo ⁊ gratias exhibēdo. h ¶ Sex dieb⁹ opaberis. Illa q̄ ſūt neceſſaria ꝓ vita hūana ſuſtētāda. i ¶ Septio aūt die ⁊c̃. q: etiā illa q̄ erāt neceſſaria ꝓ victu nō erat licitū coquere vel parare: vt dictū eſt. s̄. xvj. ca. licitū tn̄ erat opari illa q̄ nō poterāt bono mō differri nec āticipari die p̄cedēti: ſic̃ aīalia adaq̄re/ ⁊ pabulū eis p̄bere: ⁊ ī caſualib⁹ remediū adhibere: qn̄ nō poterant bono mō differri: ſic̃ bouē in foueā lapſuȝ īde leuare ⁊ ſilia. Et h̃ mō machabei pugnauerūt ꝯ̄ īuadētē eos die ſabbati: vt hr̄.j. Mach̄. ij. ca. k ¶ Tu ⁊ fili⁹ tu⁹ ⁊c̃. Nō loquit̃ d̄ adult⁊ q̄ iā ſciebāt legē ſabbati: q: ꝓhibiti ſūt ſimul cū parētib⁹: ſȝ h̃ addit̃ ꝓ puer⁊ ignorātibus legē: q̄ nō debebāt ꝑmitti a parētibus aliq̄d oparí in die ſabbati: vt accēdere ignē vel extinguere lampades ⁊ hmōi: vt dic̃ Ra. Sa. l ¶ Seru⁹ tu⁹ ⁊ ācilla tua. Intelligitur h̃ d̄ illis q̄ nō erāt iudei: q: p p̄cedētia ſeru⁹ ⁊ ācilla de gēte iudeorꝫ erāt ꝓhibiti. m ¶ Jumētū tuū. q: nō erat eis licitū ꝯducere vel accōmodare gētili ad opus ſuū faciēdū: ſȝ dimittebat̃ ſimpl'r q̇eſcere: ⁊ refici pabulo ꝯuenienti. n ¶ Et aduena. Iſte eſt gentil' ꝯuerſus ad ritū iudeorꝫ: q̄ ſimili modo tenebat̃ obſeruare ſabbatū. o ¶ Sex em̄ diebus ⁊c̃. Hoc inducit̃ tanq̄ cauſa ⁊ ratio huius predicti mandati: ⁊ patet littera. ¶ Circa iſtud p̄ceptum quod ego expoſui ꝑm intentionem hebreorꝫ q̄bus fuit p̄mo datum: conſiderandum ꝙ partim eſt morale: ⁊ partim cerimoniale. Morale eſt em̄ q̄tum ad hoc ꝙ homo tenetur vacare diuinis. Cerimoniale eſt q̄tuȝ ad determi-

C

† 22.q.4.c neceſſe eſt

†25.q.1.c ideo ꝑmittēte.§.his ita

De ferijs c.2.

ezech.20.b

D

†Geñ.2. Que licita in ſabbato

Septē p̄cepta ad ꝓximum

℥ mūdi cupiditatē. Decimū adulterij cognitionē. Et notandū ꝙ sicut decē plagis ꝑcutiunt̄ egyptij. Sic decē p̄cept̄ scribunt̄ tabule: q̄bus ppl's dei regat̄ ꝛ demões occidant̄. In duabꝰ enī tabulis ſcripta eſt lex: ꝓpter duo teſtamēta ſignificanda: vel q: ſūt p̄cepta duo dilectionis dei ꝛ ꝓximi. In q̄bus tota lex pēdet ꝛ ꝓphete. Matth. xxij. d. In vna eī tria p̄cepta: q̄ ad dilectionē dei ꝑtinēt. In altera vero ſeptē: q̄ ad ſocietatē ꝓximi. Lapidee ∂o fuerūt tabule: q: cor indeoꝝ erat lapideū / inſenſibile / durū / ſtolidū. vñ Ezech. xxxvj. e. Auferā cor lapideū: ꝛ dabo eiſ cor carneū. Et apl's ait. ij. Cor. iij. a. Nō in tabulis lapideis: ſꝫ in tabulis cordis carnalibꝰ q̄ ſentiāt ſcꝫ ꝛ intelligāt.

† 86. diſ. c. ceterū. Deut. 5. b Mat. 15. a

a ¶ Honora pa. ꝛc. Hoc eſt primuꝫ ſeptem mādatoꝝ q̄ ꝑtinēt ad ꝓximuꝫ. Bene aūt ſeptē ſunt. Septenariꝰ enī ex ternario cōſtat ꝛ quaternario. Ternariꝰ vero anime cōgruit: q̄ eſt iraſcibilis / cōcupiſcibilis / rōnalis. Quaternariꝰ corpori. b ¶ Nō occides ꝛc. Augꝰ. Et qđ dictū ē nō occides. Nō ꝑtandū eſt fieri cōtra h̄ p̄ceptū ꝙ lex occidit vel occidi aliquem deus iubet. Ille em̄ facit q̄ iubet qđ miniſtrū negare nō licet. c ¶ Nō mechaberis.

Queſtio † 23. q. 5. c. 1. et. c. ſi nō licꝫ. §. itē in ſctis. c. q̄s enī. §. ſi ꝗ

Augꝰ. Querit̄ quoqꝫ q̄ differat non mechaber̄ ab eo qđ paulopoſt dicit̄: Nō ꝯcupiſces vxorē ꝓximi tui. In eo enī qđ dictū eſt: nō mechaberis / poterat illud intelligi: niſi forte in illis duobus p̄ceptis nō mechandi ꝛ nō furādi ip̄a oꝑa notata ſint. In his ∂o extremis ꝯcupiſcētia ip̄a: q̄ tm̄ differūt vt aliqñ mechet̄ q̄ nō cōcupiſcit vxorē ꝓximi: cū aliqua alia cauſa ipſi miſcet̄. Aliquādo vero cōcupiſcat nec ei miſceat̄ penā timēs: ꝛ h̄ fortaſſe lex oſtendere voluit / ꝙ vtraqꝫ pctā ſint. ¶ Augꝰ. Itē queri ſolet: vtrū mechie noīe etiā fornicatio teneat̄: h̄ eniꝫ verbū grecū eſt: q̄ iā ſcriptura vtit̄ ꝓ latino. Mechos enī grece nō niſi adulteros dicit: Sꝫ lex nō ſolū viris / ſꝫ etiam feminis data eſt. Neqꝫ enī q: dictū eſt: Nō cōcupiſces vxorē ꝓximi tui: nil ſibi hic p̄ceptū femina putet: tanqꝫ licite concupiſcat virū proxime ſue. Si ergo hic ex eo qđ dictum eſt viro: nō concupiſces vxorem ꝓximi tui: intelligit̄ etiam quod ad feminā pertinet: q̄to magis ex eo quod dictū eſt. Non mechaberis vterqꝫ ſexus aſtringit̄: cū et ipſum p̄ceptū poteſt ad vtrūqꝫ referri. ſicut nō occides: nō furaber̄: ꝛ que ſimiliter nō expreſſo vno ſexu vtriqꝫ ſonare vident̄: quia honoratior exprimit̄: id eſt maſculus. Ac ꝑ hoc femina mecha eſt habens virum concubendo cuꝫ eo qui vir eiꝰ nō eſt: etiam ſi ille nō habeat vxorem. Vir quoqꝫ mechus eſt concubendo cum ea que vxor eius nō eſt: etiā ſi illa nō habet virum. Sed vtrum ſi faciat vir qui vxorem non habeat cum femina que virum nō habet: precepti huius trāſgreſſione teneat̄ / merito querit̄. Si enī nō tenet̄: nō eſt ꝓhibita in decalogo fornicatio: ſed ſola mechia. i. adulteriū: q̄uis omnis mechia fornicatio ſit. Unde quicūqꝫ dimiſerit vxorem ſuam excepta cauſa fornicationis facit eam mechari. Hic enī fornicationeꝫ appellauit: ſi cum alio peccet que virum habet: quod eſt mechia. i. adulteriū. Sed vtrū omnis fornicatio mechia dici poſſit in ſcripturis: non mihi occurrit locutionis exemplum. Sed ſi non omnis fornicatio mechia dici poteſt: vbi ſit in decalogo prohibita fornicatio quā faciūt viri qui vxores non habēt cum feminis q̄ viros vel maritos non habent: vtruꝫ inueniri poſſit ignoro. Sed ſi furti nomine / bene intelligit̄ omnis illicita vſurpatio rei aliene. Nō enī rapinā permiſit qui furtum ꝓhibuit. Sed a parte totuꝫ intelligi voluit: quicquid illicite rerum ꝓximi aufertur. Et nomine mechie oīs illicitꝰ cōcubitꝰ atqꝫ illorū mēbrorum non legitimus vſus prohibitus debet intelligi. d ¶ Non furtum facies. Iſido. Sed rurſum querit̄: quo differat nō furtum facias ab eo quod paulo poſt dicit̄ de nō concupiſcēdis rebus proximi. Non ꝙ omnis qui cōcupiſcit rem ꝓximi furat̄. Sed omnis qui furatur rem proximi concupiſcit. Poterat in illa generalitate vbi de non concupiſcenda re proximi precipitur: etiaꝫ illud quod ad furtum pertinet contineri.

Queſtio inter fornicationem et mechiam

℥ Nō loquer̄

a ¶ ad litterā vel ſpiritualiter.

celū ꝛ terrā ꝛ mare et oīa que in ¶ in nobis. eis ſūt: ꝛ requieuit die ſeptimo:

a ¶ quia benedicet nobis ꝑfecte cū requiē eternā dederit.

Idcirco bñdixit dñs diei ſabbati ꝛ ſanctificauit eū† Honora patrē tuū et matrem tuā: vt ſis longeuus ſup terrā quā dominꝰ deus tuꝰ dabit tibi.† Non occides. Non mechaberis† Non furtū fa

a ¶ Primū eſt h̄ ī altera tabula vt filij honorēt parētes officio pietatis. Nā q̄ parēti bꝰ honorē nō defert q̄bus parere poteſt.

a ¶ viuentiū vel p̄ſentem.

a ¶ Manu vel mēte vel ſubtrahēdo auxiliū vel ꝯſiliū vite ei cui potes vel debes dare. ¶ iudex nō occidit reū: ſꝫ lex q̄ iubet.

a ¶ .i. ne cuilibet miſcearis excepto federe matrimonij. ꝑ partē enī totū vult intelligi.

b ¶ quālibet rei vſurpationē qđ vitium eſt rapacitatis.

✠ nationē tꝑis: q: requeſ diei ſabbati figurabat requem dñi i ſepulchro: in q̄ iacuit ꝑ totā diē naturalē ſabbati: ꝛ q: cerimonie legis ve. ceſſant aduenīēte ∂itate euāgelij: iō in noua lege nō obſeruat̄ dies ſabbati: q: eſt determinatio tꝑis: ſꝫ loco eiꝰ obſeruat̄ dies dominica ꝛ etiā ꝓpter memoriā dñice reſurrectionis die dñica facte. Et q: opꝰ pctī ē maxime ſeruile. ſ. ſeruitute diaboli: ꝛ maxime impedit vacare diuinis: iō maxime ītelligit̄ eē ꝓhibitū ꝑ dictū p̄ceptū: ita ꝙ qui adulterat̄ illa die eſt trāſgreſſor duplicis p̄cepti. ſ. mechie / ꝛ diei ſabbati: qđ nō intelligebāt iudei. vñ dicit Augꝰ. li. de decē chordis. Meliꝰ faceret iudeꝰ ī agro ſuo aliq̄d vtile q̄ ī theatro ſediciosus exiſteret: ꝛ meliꝰ femīe eoꝝ die ſabbati lanā facerēt q̄ tota die in neomenijs ſuis impudice ſaltarēt. G

¶ Sciēdū tñ ꝙ nō obſeruat̄ cū tāto rigore vacatio ab oꝑibꝰ manualibꝰ ſicut ī ve. le. q: poſſūt parari cibaria: ꝛ aliq̄ alia fieri die dñica: q̄ nō erant licita in ſabbato: q: illa vacatio partim figuralis erat: ſicut totꝰ ille ſtatꝰ. j. Cor. x. c. Oīa in figura cōtingebāt illis. A figura enī q̄tūcūqꝫ modico ſubtracto mutatur tota ſignificatio: ſicut vna lr̄a ſubtracta ab hoc noīe lapis: mutat̄ tota ſignificatio. circa vero totā rē ip̄am lapidis poſſunt aliq̄ addi ꝛ ſubtrahi abſqꝫ mutatiōe ſubſtātie. a ¶ Honora patrē tuū. Hic ꝯñr ponūt̄ p̄cepta ordinātia ad ꝓximū: ꝛ primo ponit̄ p̄ceptū circa oꝑationē boni / cū dicit̄: Honora patrē tuū: q: intelligit̄ nō ſolū de honore q̄ cōſiſtit in reuerētia exteriori: ſed etiā in ꝓuiſione q̄tū ad neceſſaria vite ſi indigeāt. Et ſc̄dm doctores nr̄os noīe parentū intelligit̄ omnis ꝓximꝰ in neceſſitate poſitꝰ: cui eſt ꝓuidendū: vnde dicit Augꝰ. Paſce fame morientē: ſi nō pauiſti / occidiſti. Verūtñ exprimunt̄ hic parētes tm̄: q: iſta decē p̄cepta ſūt q̄ſi q̄dā ꝯcluſiones īmediate ſequētes ex principijs iuris naturalis: que ſtatim capiunt̄ etiā a parū intelligentibꝰ: ꝛ talia erāt ꝓponēda toti pplo in cōmuni cui ꝓpoſita ſunt iſta decē p̄cepta: illa aūt q̄ ſubintelligunt̄ quaſi cōcluſiones quedā magis remote: explanate fuerūt in alijs p̄ceptis: que ſunt quaſi quedā determinatiōes decē p̄ceptorū: q: oīa cerimonialia reducunt̄ ad p̄ceptū de obſeruatiōe ſabbati: ꝛ oīa iudicialia ꝛ moralia ad alia p̄cepta. Ordinat̄ autē iſtud p̄ceptū de honore parentū cōuenienter poſt p̄cepta ordināntia ad deū ꝛ immediate: q: ſicut deꝰ eſt principiū oīm: ita parentes habēt rationē principij reſpectu filiorū. b ¶ Ut ſis longeuus ſup ter. cū enī filiꝰ accipiat vitā a parentibꝰ: cōdecēs eſt vt ꝓlonget̄ vita illiꝰ q̄ bene ſe habet ad eos: ꝛ ecōuerſo ꝙ breuiet̄ vita illoꝝ q̄ male ſe habēt: verūtñ aliqñ aliter contingit: q: bona tꝑalia inter que cōputat̄ corporalis vita ordinant̄ ad ſpiritualia bona ꝛ eterna: ꝛ iō aliqñ cōtingit ex diuina ordinatiōe nobis occulta: ꝙ honorantes parētes parū viuūt: ꝛ dehonorātes diu: tñ totū ordīat̄ a deo ad augmētationē p̄mij bonoꝝ: ꝛ pene maloꝝ. c ¶ Nō occides. Cōſequēter ponunt̄ p̄cepta iudicialia: q̄ ordinant̄ ad ꝓximū q̄tū ad vitationē mali: ꝛ q: maximū nocumentū circa cōſiſtentiā ꝑſone eſt occiſio. ideo hic ꝓhibet̄ primo / cū dicit̄: Nō occides. Et ſc̄dm doctores catholicos ꝑ hoc intelligit̄ ꝓhibitū omne nocumentū in ꝑſona hoīs: vt mutilatio / verberatio / ꝛ ſimilia: que ſūt ꝯtra charitatē ꝓximi. Dicit Ra. Sa. ꝙ ꝑ hoc p̄ceptū ꝓhibet̄ homicidiū tm̄: ꝓpter qđ imponit̄ pena mortis. Cetere vero leſiones corporis ꝓhibent̄ alijs p̄ceptis iudicialibꝰ. ſc̄do ꝓhibet̄ nocumentū inferendū ꝓximo rōne ꝑſone ſibi cōiūcte / cū dicit̄: d ¶ Nō mechaberis. Mechia enī eſt copula carnalis cū vxore alteriꝰ viri q̄ reputat̄ vna caro cū ipſo. Dicūt tñ doctores nr̄i ꝙ ꝑ h̄ ꝓhibet̄ oīs cōcubitꝰ qui eſt p̄ter legē matrimonij. Hebrei aūt dicūt ꝙ ꝓhibet̄ ſola mechia. Alij concubitus inordinati alijs p̄ceptis ſunt ꝓhibiti. e ¶ Nō furtum facies. Hic cōſequēter ꝓhibent̄ alia nocumēta: ꝛ primo illa que inferunt̄ facto / cum dicit̄: Non furtū facies: per quod intelligit̄ ꝓhibita omnis contractio rei aliene: vel retentio iniuſta ſc̄dm ꝙ dicunt doctores noſtri. Ra. Sa. dicit ꝙ per hoc intelligit̄ ꝓhibitum furtum hominis tm̄: pro quo imponit̄ pena mortis: ꝓut habet̄ ca. ſequēti. pro alijs aūt furtis nō imponit lex penā mortis: ſed reſtitutionē in duplū: vel aliter ſc̄dm ꝙ determināt̄ iudicialibꝰ p̄ceptis. Cōſequenter ꝓhibet̄ nocumentū qđ infert̄ verbo / cum dicit̄:

✠ Non loqueris

a ¶ Nō loq̄ris ꝯ ꝓximū ⁊c. Aug⁹. In eo etiā qḋ dictū ē falſum teſtīoniū nō dices aduerſus ꝓximū tuū: q̄ri ſolet vtrū ꝓhibitū ſit oē mēdaciū: ne forte nō ſit h̄ p̄ceptū aduerſus eos qui dicūt tūc eſſe mētiendū/ qñ id mendaciū ꝓdeſt alicui ⁊ nil obeſt ei cui mētiris. Tale em̄ nō eſt aduerſus ꝓximū tuū: vt ideo h̄ videat̄ addidiſſe ſcriptura que poſſet breuit̄ dicere: falſum teſtimoniū nō dices: ſic̄ nō occides: non mechabe ris: nō furaber᷑. Sʒ magna q̄ſtio eſt: nec cito explicari pōt quō accipiēdū ſit Pſ. v. a. Perdes oēs q̄ loquunt̄ mē daciū: ⁊ noli velle mētiri oē mendaciū ⁊ h̄mōi. b ¶ Cūctus aūt ppl's ⁊c. Aug⁹. Solet q̄ri quō ppl's videbat vo ces: cū vox nō ad viſum/ ſʒ ad auditū ꝑti nere videat̄. Sed videri ſolet ꝓ gene rali ſenſu corꝑis ⁊ aīe poni. vñ Geñ. xlij. a. Cū vidiſſet iacob q᷑ ſunt eſce in egypto: vñ. ſ. abſenſ erat: Q̄uis nōnul li videre vocē nil aliud eſſe q̄ꝫ ītellige re putauerūt: q̄ viſus mētis ē. Cū vo hic breuit̄ dicendū eſſet ꝙ ppl's audie bat vocē: ⁊ lāpades/ ⁊ vocē tube/ ⁊ mō tē fumantē. Queſtio maior orireť quō audiebat lāpades ⁊ montē fumātē qḋ ꝑtinet ad ſenſum vidēdi: niſi q̄s dicat nō tā breuit̄ dicendū fuiſſe: vt nō totū diceret̄: audiebat vocē ⁊ videbat lāpa des: ⁊ audiebat vocē tube: ⁊ videbat montē fumantē. Duo em̄ genera voc᷑ erāt ⁊ ḋ nubibus ſic̄ tonitrua ⁊ tuba: ſi tñ ipſaʒ dixit vocē q̄ de nubibus ede bat̄: ac ꝑ h̄ melius in his q̄ ad ſenſum audiēdi ꝑtinebāt: general' ſenſus ē po ſitus. i. vidēdi. (Cū breuit̄ totū vellet ſcriptura cōplecti) q̄ꝫ vt ī his q̄ ꝑtinēt ad ſenſum vidēdi ſubintelligeret̄ audi tus: q̄ more nos nō loq̄ ſolemus. Nā vide q̄d ſonet ſolemus dicere: audi q̄d luceat nō ſolemus dicere. c ¶ Loq̄ re tu nobis ⁊c. Significat̄ ad vetus teſtamentū timorē potius ꝑtinere. Si cut ad nouū dilectiōeʒ: q̄uis in veteri nouuʒ lateat: ⁊ in nouo vetus pateat: quō aūt tali pplō tribuat̄ videre vocē dei ſi h̄ accipiendū ē intelligere: cū ſibi loq̄ deū timeāt ne moriant̄ nō ſat᷑ elu cet. d ¶ Nolite timere ⁊c. Aug⁹. Sic illi cohibēdi erāt a pctīs: timendo ſcʒ ne pēas ſenſibiles paterent̄: q᷑ nō dū poterāt amare iuſticiā ⁊ tēptabant̄ a dñō vt appareret cuiuſmodi eſſent: nō deo quē nō latebant: ſʒ int̄ ſe ⁊ ſibi metipſis. e ¶ Stetitq̄ꝫ pplus ⁊c. Greg⁹. In q̄buſdā loc᷑ ſcripture hiſto ria ſeruāda ē/ ⁊ allegoria. Et ſepe ſola allegoria q̄rēda ē. ali qñ ſola hiſtoria tenēda: vt tardiores paſcant̄ ꝑ hiſtoriā: ⁊ ve lociores īgenio ꝑ allegoriā. Vñ cū ppl's loquēte ḋo lāpades ſonitū buccine: ⁊ montē fumantē cerneret: territus petijt vt ſibi ꝑ moyſen loq̄ret̄ dñs: ⁊ ſtetit de longe. Moyſes acceſſit ad caliginē in q̄ erat deuſ: q᷑ ppl's nō valet caliginē allegorie penetrare. valde em̄ paucoꝝ ē ſpūalē ītellectū rimari. Quia em̄ mētes carnaliū ſola ſepe hiſtoria paſcunt̄: loq̄nte deo lon ge ppl's ſtetit: q᷑ ꝟo ſpūaleſ allegorie nubē penetrāt: vt ſpūa lit̄ ꝟba dei coḡſcāt. Moyſes acceſſit ad caliginē ī q̄ erat de⁹.

¶ Q̄ḋ eſt crimē mēdacij ⁊ falſitatis.

a cies. Non loq̄ris ꝯ ꝓximū tuū a falſum teſtimoniū. † Non cōcu b

a ¶ Etiā volūtatē adulterādi vetat. aliud eſt em̄ facere aliud deſiderare. vñ duo p̄ce pta ſunt: nō mechaberis: ⁊ non ꝯcupiſces vxorem ꝓximi tui.

piſces domum ꝓximi tui: Nec deſiderabis vxorē eius: nō ſer uū: nō ancillā: nō bouē: nō aſi c b nū: nec oīa q̄ illius ſūt. Cūctus d

a ¶ Viſus: q᷑ p̄matū obtinet in ſenſibus intermiſcet̄ oībus. ſic em̄ dicimus audi et vide: olfac ⁊ vide: palpa ⁊ vide. ¶ Nos quoq̄ꝫ doctoꝝ voces audiētes oculū men tis dirigere debemus.

aūt ppl's videbat voces ⁊ lam e padeſ ⁊ ſonitū buccinę: mōtēq̄ꝫ fumanteʒ: † ⁊ ꝑterriti ac pauore f

¶ q̄ſi indigni accedere. ¶ formā boni au ditoris deſcribit: q̄ ꝓmittit ſe p̄cepta ma giſtri audituꝝ ⁊ impletuꝝ.

concuſſi: ſteterūt ꝓcul: dicētes g

a ¶ q̄ſi doce nos. b ¶ .i. obediemus.

c moyſi: Loq̄re tu nobis ⁊ audie h i

a ¶ i die iudicij dicēs: Ite maledicti ⁊c.

mus: Nōn loquat̄ nob dñs ne k l

a ¶ Cito pōt ꝯtīgere. b ¶ morte ꝑpetua.

fortē moriamur. Et ait moyſes d ad populū: Nolite timere: Ut m n

a ¶ vobis vel alijs: nō ſibi q̄ oīa nouit. b ¶ ꝑ ſigna ⁊ mirabilia. c ¶ ītitiū ſapiē ti

em̄ ꝓbaret vos venit de⁹: ⁊ ut

mor dñi. a ¶ ſi ñ amore ſaltē tiore coerciti

terror illi⁹ eſſet in vob: ⁊ nō pec o e caretis. Stetitq̄ꝫ ppl's de lōge:

a ¶ vbi. ſ. exp̄ſſiora ſigna fiebāt q̄b⁹ noſce

moyſes aūt acceſſit ad caliginē p

bat̄ deus. Nā quō in nebula erat cui celi celoꝝ nō ſufficiūt.

in q̄ erat deus. Dixitq̄ꝫ p̄terea

c ¶ Nō ancillā. Nō ītelligit̄ de ꝯcupiſcētia ad carnalē actū: q᷑ iſta ē ꝓhibita ꝑ p̄cedēs p̄ceptū: ſʒ ītelligit̄ de ꝯcupiſcētia ei⁹ ad fruitiū: qḋ ē bonū vtile. Ratio aūt q̄re duo p̄cepta ponunt̄ ad rep̄ſſionē ꝯcupiſcētie ē: q᷑ bonū diuidit̄ ꝑ vtile ⁊ delectabi le: ita ꝙ eſt alia rō boni vtil' ⁊ delectabil': ita ꝙ aliq̄ñ ꝯtingit vt aliq̄s hñs ꝓnitatē ad vnū: nō habeat ꝓ nitatē ad aliḋ: īmo aliq̄ñ abominatiōeʒ: ſic̄ aliq̄s ꝯcupiſcit vxorē alteri⁹: q̄ tñ non ꝯcupiſcit al's res ipī⁹: q᷑ abominat̄ fur tū vel rapinā. ⁊ ideo ad reprimendā iſtā ꝯcupiſcentiā duplicem: debuit aſſignare duplex p̄ceptum. Hebrei aūt dicūt ꝙ eſt vnū p̄ceptū tm̄: qḋ neceſſe hñt dicere ꝑm p̄dicta: q᷑ exp̄ſſe habet̄. ſ. ꝙ in tabul' fue runt ſcripta decem verba: que fuerūt de cem p̄cepta data a deo īmediate. Si aūt de repreſſione concupiſcentie eſſent duo p̄cepta: ſequeret̄ ꝑm eos ꝙ eſſent vnde cim p̄cepta: videlicet quattuor ordinātia ad deū ꝓut ipī dicūt: vt patet ex p̄dictis. ⁊ ſeptem ad ꝓximū: ꝓpter qḋ ſic̄ ipſi po nūt quattuor p̄cepta ordinātia ad deuʒ. vbi doctores noſtri nō ponūt niſi tria vt p̄dictū eſt. ſic erga ꝓximuʒ ponūt tm̄ ſex: vbi doctores noſtri ponūt ſepteʒ. ⁊ ideo ꝯiungūt duo vltima in vnū. Et ad h̄ fac̄ apparentia lr̄e: q᷑ ſub eodē verſu vtraq̄ꝫ ꝯcupiſcentia ꝓhibet̄: non tamen variat̄ ſententia ſi ſit vnū ſiue duo p̄cepta q̄ꝫtū ad intellectum noſtrum: ſed variat̄ mul tum in h̄ ſiue ſit vnū ſiue duo p̄cepta in tellectus hebreoꝝ: quia dicūt ꝙ ꝑ h̄ non ꝓhibet̄ ꝯcupiſcētia niſi aliqualit̄ ꝓrum pat in actus exteriores: ſicut eſt cū ex cō cupiſcentia vxoris aliene aliquis mouet̄ ad tangendū eā impudice: vel ſollicitan dum eā verbis vl' muneribus. ⁊ ꝑm hoc dixerūt aliqui doctores noſtri ꝙ lex ve tus ꝓhibebat manum ⁊ non animuʒ: vt habet̄ in glo. ſuꝑ epiſtolam ad Phil'. iij. Hoc etiam dicit Ioſephus. xij. antiq̄ta tum: improbās Polybium hiſtoriogra phum perſaꝝ dicentem ꝙ antiochus il luſtris miſerabiliter mortuus fuit: eo ꝙ voluit ſpoliare templum diane: ꝯ quem dic̄ ſic Ioſephus: Nam qui nullatenus egit peccatum ſed tm̄ cogitauit: nullo re atu tenet̄. ⁊ ideo ꝯcludit ibidem: ꝙ mor tuus fuit ꝓpt̄ peccata que fecerat in hie ruſalem. Sed dicere ꝙ actus īterior vo luntatis nullus ſit reatus niſi aliquo mo do ꝓrumpat in actuʒ: eſt multum irrati onabile: cum ratio peccati magis accipi at̄ a mala voluntate interiori q̄ꝫ ab actu exteriori: quia ſi nullo modo eſt volunta rium: nullo modo etiam eſt peccatum: vt patet in amentibus ⁊ pueris. d ¶ Cunctus autem populus. Hic ꝯſequenter ponunt̄ precepta data a deo mediāte moyſe: quia populus nō poterat amplius verba dñi loquentis ſuſtinere. ⁊ hoc eſt quod dicit̄: Cunctus autem populus videbat voces. hic accipit̄ vi dere ꝓ audire. ſenſus em̄ viſus certior eſt auditu: ⁊ ideo quia verba dñi penetrabant aures ⁊ corda eoꝝ ita ſenſibiliter ꝙ ſu ſtinere nō poterant: ꝓpter hoc vtit̄ tali modo loquendi. ſ. viſu ꝓ auditu. e ¶ Et lampades. i. micantia fulgura: vt dictū eſt ca. p̄cedēti. f ¶ Et ꝑterriti ac pa. cō. ꝓpter ſigna terribilia que videbāt. g ¶ Steterūt ꝓcul. Retrocedētes etiā a ter minis ꝯſtitutis. h ¶ Loq̄re tu nobis. Ea q̄ dñs dicet tibi. i ¶ Et audiemus. i. obediemus tanq̄ꝫ dei ꝟbis. k ¶ Nō loquat̄ nobis dominus. Immediate. l ¶ Ne forte mo riamur. Quia ex fragilitate humana dñm loquentē nō pote rant ſuſtinere. m ¶ Nolite timere. q. d. non moriemini ꝓpt̄ hoc. n ¶ Ut em̄ ꝓbaret vos ve. deus. Nō ē ſic intelligē dū ꝙ ꝓbaret eos ad h̄ vt ſibi manifeſtaret̄ aliqḋ ignotum: ſed vt ꝑ hoc appareret ipīs iudeis ⁊ alijs ꝙ timerent eū. o ¶ Et non peccaretis. Quia ꝑ timorem dñi declinat omnis a ma lo: vt d᷑ Prouerb. xv. d. p ¶ Moyſes aūt acceſſit ad ca liginē. In vertice mōtis: vt audiret mādata ab eo. ⁊ referret pplō: quia populus plus audire non poterat: vt dictum eſt.

Margin: L — † 23. q. 4. c. meretrices et. q. 6. c. nō mecha beris 23. q. 7. c. ſi de rebus — † Deu. 18. c Heb. 12. e — D — Ioſephus Antioch⁹ q̄re mortu⁹

Nico. de lyra

☞ Nō facietꝭ de.

✱ a ¶ Nō loq̄ris ⁊c. Et ꝑm doctores nr̄os nō ſolū intelli git̄ ꝓhibitū falſum teſtimoniū in iudicio/ vt dicūt hebrei: ſed etiā ex̄ iudiciū ⁊ oīs detractio ⁊ mendaciū ꝯ ꝓximū. ⁊ qḋcūq̄ꝫ nocumentū qḋ pōt inferri ꝓxīo ꝟbo: duʒ tñ ſit ꝯ charitatem. b ¶ Nō ꝯcupiſces. Ultīo ponunt̄ p̄cepta ꝓhibētia ꝯcupi ſcētiā iordinatā reſpectu aliene rei. ⁊ hec nocumēta ſūt ī aīo. ⁊ ꝑm doc. nr̄os ſūt duo p̄cepta. Unū q̄ ꝓhibet̄ ꝯcupiſcentia vxoris alteri⁹: in q̄ ꝑm eos ꝓhibet̄ oīs ꝯſenſus ī carnalē actū ex̄ legē m̄rimonij. ⁊ h̄ ꝓhibet̄ cū d᷑: Nec deſiderab ei⁹ vxorē. Aliud q̄ ꝓhibet̄ ꝯſenſus accipiēdi rē alteri⁹ q̄cūq̄ꝫ mō īdebi to/ cū d᷑: Nō ꝯcupiſces domum ꝓximi tui ⁊c. ⁊ qḋ ſubditur: Nō ancillam.

E ꝟ a ¶ Nō facietis deos ⁊c. Repetit̄ qđ in primo p̄cepto di
ctū eſt: ⁊ p argētea ⁊ aurea oīa ſimulacra intelligunt̄: ſicut in
Pſ.c.xiij.b. Simulacra gētiū argētū ⁊ aurū opa manuū ho
Allego. minū. b ¶ Altare de ter. ⁊c. Oſtēdit iō interdictis ſimula
cris / altare de terrena materia cōcedi: vt vni deo hoſtia ⁊ ſa/
crificia in eo offerant̄. ¶ Greg. Alta/
re de terra deo facere / eſt incarnationē
chriſti ſperare. Tūc em̄ a deo nr̄m mu/
nꝰ accipit̄: cū in h̄ altari nr̄a humilitas:
id eſt ſup dn̄ice incarnatiōis fidē poſue
rit q̄cq̄d opat̄. In altari ḡ d̄ terra obla/
tū munꝰ ponimꝰ: ſi actꝰ nr̄os dn̄ice in/
carnatiōis fide ſolidamꝰ. c ¶ De ſe/
ctis. Iſid. Secti lapides ſunt q̄ vnita/
† 22.q.1.c. tē ſcindūt et ſeipſos diuidūt a ſocietate
cōſidera.31 fratrū: hos ī corpe ſuo nō recipit xp̄s:
q.c.ſi qua cuiꝰ corpis figurā / altaris cōſtructio ſi/
fuerit gnificat. Lapides nō ſecti ex q̄bꝰ alta/
re cōſtrui iubet̄ / ſūt q̄ p fidē ī vnitate ſo
lidant̄ / de q̄bꝰ d̄r.j. Pe.ij.a. Vos eſtis
lapides viui / coedificati ī domos ſpiri/
tuales: his nō eſt iniectū ferrū: qꝛ incor
rupti ſūt: ⁊ iacula maligni ignita nō re
ceperūt. Oēs vnū altare faciūt in vni/
tate fidei ⁊ cōcordia charitatis.

Dn̄s ad moyſen: Hec dices fi/
lijs iſrl̄. Vos vidiſtis ꝙ de celo a
a locutꝰ ſim vobis. Non facietis b
deos argēteos: nec deos aure/
a ¶ .i. fidem incarnationis filij mei habebi
tis. ¶ fidē. b ¶ humanitate chriſti.
b os faciet᷑ vobis. † Altare d̄ ter/ c
ra facietis mihi: ⁊ offeret᷑ ſup eo d
¶ virtutū opera. a ¶ ſimplicia.
holocauſta ⁊ pacifica vr̄a: oues e f
a ¶ fortia ⁊ pfecta. b ¶ eccl'ia. ſ. generali:
nō in hereticorū cōuenticulis.
vr̄as et boues in oī loco in quo g
a ¶ occulta inſpiratione.
memoria fuerint † nōis mei. Ve
a ¶ corporali bn̄dictiōe et ſpirituali.
niā ad te ⁊ benedicā tibi †. Qꝫ ſi h
a ¶ .i. nō p hereſim ⁊ ſciſmata deū coles.
altare lapideū feceris mihi / non
a ¶ hereticis: ſciſmaticis.
c edificabis illud de ſectis lapidi
a ¶ corruptionis vel ſciſſionis.
bus. Si eni leuaueris cultrū tu
a ¶ .i. gradus ī trinitate nō facies ſicut Ar
riꝰ: q̄ dicit maiorē patrē: minorē filiū: mini
mū ſpiritūſanctū docuit.
um ſup eo / polluet̄. Nōn aſcen/ i
des p gradus ad altare meū: ne k
¶ infidelitatis.
reueletur turpitudo tua.

Nico. de lyra

†
Deu.27.a ✻ a ¶ Vos vidi. ꝙ de celo ⁊c. in
Joſ.8.f. creatura tn̄ ipm̄ repn̄tante: ⁊ accipit̄ h̄
celū p celo aereo: qꝛ in cacumine mōt᷑
ſinai illa vox formabat̄. b ¶ Nō fa.
deos ar. lꝫ ſupra phibuerit idolatriā:
tn̄ hic repetit ⁊ in pluribꝰ locis alijs: vt
magis imprimeret̄ hec phibitio cordi/
bꝰ eoꝝ: qꝛ ſciebat eos pnos ad idola/
triā. c ¶ Altare de ter. fa. mi. h̄ p̄/
cepit ī deteſtationē idolatrie: qꝛ idola/
tre faciebāt altaria valde ſolēnia d̄ mar
moribꝰ ⁊ metallis: ⁊ intelligit̄ h̄ de alta
ri holocauſti: vbi cremabāt̄ hoſtie: qꝛ
altare incēſi fuit de lignis ſethim ⁊ op/
tuꝫ auro: vt habet̄. ſ. xxx. ca. iō ſequit̄:
d ¶ Et offe. ſu. eo. holo. i. victimas
q̄ totalit̄ incēdebant̄ ad honorē dei.
e ¶ Et paci. vr̄a. i. hoſtias q̄ offerebant̄ p aliq̄ bn̄ficio dei
obtēto vel obtinēdo: q̄rū vna ps incēdebat̄: altera erat ſacer/
dotū: ⁊ alia offerētiū / vt comederēt corā dn̄o. f ¶ Oues ve
ſtras ⁊ bo. de iſtis eni aīalibꝰ vt plurimū fiebāt ſacrificia.
g ¶ In oī loco ⁊c. iſte locꝰ ſacrificij nō poterat eē niſi vnus
ad vitandū piculū idolatrie: ad quā ppl's iudeoꝝ erat pnꝰ: ad
quā declinaſſent de facili ſi vbiqꝫ potuiſſent ſacrificare. Si au
tē aliq̄ ſancti ſacrificauerūt alibi: h̄ fuit ex cā ſpāli ⁊ diuīa reue
latiōe: ſicut Dauid ex iuſſu gad pphete ī mōte moria an̄qꝫ tē
plū ibi fundaret̄ ppt̄ appitionē angeli ibi factā: vt habet̄. ij.
Reg. xxiiij. c. Et helias ī mōte carmeli ad ꝯuincendū pphas
baal: vt hr̄. iij. Reg᷑. xviij. c. Locꝰ aūt deputatꝰ diuino ſacri
ficio poſt ingreſſuꝫ filioꝝ iſrl'ī terrā pmiſſiōis p̄mo fuit in ſy/
lo: vbi fuit tabernaculū poſitū ⁊ altare holocauſtoꝝ: ⁊ deſtru/
cta ſylo trāſlatū eſt ī nobe: ⁊ deſtructa nobe p ſaulē trāſlatū ē
in gabaon. poſtea in hierl'm vbi fuit fūdatū tēplū: tn̄ in ſingul'
vrbibꝰ erāt loca q̄ dicebant̄ ſynagoge: vbi cōueniebāt ad lau
dandū deū ⁊ ad audiēdū legē. h ¶ Qꝫ ſi al. lapi. fece. mi/
hi. poterat em̄ eē de terra vt dictū ē: vel de lapidibꝰ nō dola/
tis tn̄: qđ fuit ī deteſtatiōeꝫ idolatrie: vbi fiebāt altaria d̄ mar
more ſculpto ⁊ polito: ⁊ ne p talē ſculpturā īducerent̄ paulatī
ad ſculpēdū imagines. Qꝫ aūt dictū ē h̄ ꝙ altare holocauſto/
rū debeat eē de terra vel lapidibꝰ nō ſect᷑: nō ē ꝯ illud qđ d̄r
ſ. xxvi. ca. ꝙ altare holocauſtorū p̄cipit̄ fieri de lignis ſethim
optis ere: qꝛ illud altare fuit de terra vt videbit̄ qn̄ erimꝰ ibi.
i ¶ Nō aſcē. p gra. ad al. meū. fiebat vt dicit Rab. Sa.
q̄dā aſcēſus abſqꝫ gradibꝰ paulatim aſcēdēdo: qm̄ altare erat
ita altū ꝙ ſacerdotes ſine aſcēſu nō poterāt ibi miniſtrare.
Femoralia k ¶ Ne reue. tur. tua. vſus em̄ femoraliū adhuc nō erat in
troductꝰ: ſꝫ poſtea fuit iniūctꝰ ſacerdotibꝰ qn̄ miniſtrarent: vt
habet̄. ſ. xxviij. Dicūt etiā aliq̄ ꝙ hoc fuit dictū ī deteſtationē
idolatrie: qꝛ in ſacris priapi ſacerdotes aſcendebāt p gradus
ad altare: ⁊ tūc in alto poſiti vn̄ poterāt a circūſtantibꝰ videri /
Priapus diſcooperiebāt verēda ſua. Priapus eni fuit q̄dā iuuenis q̄
a gentilibus

a gentilibꝰ reputatꝰ fuit īter deos ppter magnitudinē inſoli/
tā virilis mēbri. Oīne eni qđ erat inſolitū reputabāt gētiles
q̄d diuinū. Et dicebat̄ iſte priapꝰ deꝰ hortoꝝ ppt̄ fecūditateꝫ
q̄ ſignat̄ ī mēbro generatiōis. Iudei eni pni erāt ad idolatri
am: ⁊ iō in h̄ ⁊ in alijs q̄ ptinēt ad cultū dei ⁊ obſeruātias ce/
rimoniales elōgant̄ a ritu idolatrarū:
ꝯrios modos p̄cipiēdo: ⁊ modos ido/
latrarum inhibēdo: vt videbitur in ſe/
quentibus.
✻ b ¶ Nō faciet᷑ de. ar. ⁊c. Hoc
em̄ faciunt cupidi ⁊ auari q̄ totā ſpem
ſuā in talibꝰ ponūt: qđ ſanctꝰ Job ex/
cludit a ſe ⁊ ſibi ſilib̄ꝰ di. ca. xxxi. c. Si
putaui aurū robur meū ⁊ ſi obrizo dixi
fiducia mea ⁊c. ⁊ ponit̄ hic ſi p non.
c ¶ Altare de ter. fa. mi. Per ter/
rā q̄ eſt infimū elementū hūilitas deſi
gnat̄ in q̄ deo facta oblatio acceptat̄.
Dan̄. iij. d. In aīo ꝯtrito ⁊ ſpū hūilita
tis ſuſcipiamur. h ¶ Qꝫ ſi altare la
pideū fe. ⁊c. Per firmitatē lapidum
firmitas fidei deſignat̄: ⁊ qm̄ ſunt plu
res articuli fidei iō dicit̄ lapidibꝰ ī plu
rali: ⁊ qꝛ ſunt integre tenendi ſicut te/
net eccl'ia abſqꝫ ſciſſiōe heretica vel ſciſ
matica / iō dicit̄: Non edificabis illud
de ſectis lapidibꝰ: cuiꝰ ꝯtrariū faciunt
heretici ⁊ ſciſmatici.
¶ In ca. xx. vbi d̄r in poſtil. Circa
primū ſciēdū ꝙ doctores noſtri ⁊c.

Additio .j.

Circa expoſitio/
nem decalogi po
ſtillator nimis breuiter videt̄ ſe expe/
dire: doctores tn̄ nr̄i p̄ter myſticas ex/
poſitiōes: de q̄bꝰ plurima ī glo. cōi ha
bent̄ plurima notabilia: ⁊ magne attē
tionis ad ſenſū lr̄alē ptinētia ī hac ma
teria tradūt: vt ptꝫ in prima ſcđe. q. c.
in q̄ multi articuli d̄ hac materia habē
tur. ſilr̄ ſcđa ſcđe. q. c. xxij. p totū. vn̄ q̄
d̄ h̄ ca. vult pleniꝰ inſtrui videat ibidē.
Ad pn̄s tn̄ circa ea q̄ de hac materia ī
poſtilla dicūt̄: occurrūt q̄dā q̄bꝰ videt̄
aliq̄d rōnabilit̄ addendū. Quoꝝ p̄mū
eſt ꝙ poſtillator recitat opinionē doctoꝝ nr̄oꝝ: ꝙ nō habebis
deos alienos / eſt primū p̄ceptū decalogi. Silr̄ recitat opinio
nē hebreoꝝ dicētiū ꝙ p̄mū p̄ceptū eſt: Ego ſū dn̄s deꝰ tuꝰ ⁊c.
Scđm ꝟo p̄ceptū apud eos eſt: Nō habebis deos alienos.
Quas opiniones ponit indiſtincte: ac ſi vtraqꝫ illaꝝ poſſet rō
nabiliter teneri: qđ nō videt̄ ꝯueniēter dictū. ſ. vt ī nūeratio/
ne decalogi ī q̄ p̄cepta leg᷑ p̄ncipalia cū tāta ſolēnitate a deo
tradūt̄ / docto. nr̄i a rōne deuiaſſent. ¶ Ad cuiꝰ declarationē
attēdēda ſūt duo. Primū ē ꝙ planꝰ ſenſus lr̄e ꝯcordat māife
ſte opiniōi doctoꝝ nr̄oꝝ. Scđm ꝙ motiua hebreoꝝ ꝯrīū aſſe
rētiū nō valēt. Primū ptꝫ: nā ī h̄ qđ d̄r: Ego ſū dn̄s deꝰ ⁊c.
nullū ꝟbū p̄ceptiuū ſeu impatiuū ponit̄: ſꝫ ſolū ſūt q̄dā dicta
denūciatiua: q̄bus deꝰ denūciat pplo: ꝙ ipē q̄ loquit̄ eſt deꝰ q̄
eos eduxit de captiuitate: nihil in h̄ eis p̄cipiēdo: vt ptꝫ mani
feſte intuenti. In ceteris ꝟo de decalogi p̄cept᷑ manifeſte po
nunt̄ ꝟba mādatiua: vt ptꝫ in negatiuis cū d̄r: Nō habebis
deos alienos. Nō adorabis ea: neqꝫ coles. Nō occides. Nō
mechaberis ⁊c. In affirmatiuis ꝟo cū dicit: Memēto vt diē
ſabbati ſanctifices. Honora patrē tuuꝫ ⁊c. In h̄ aūt ꝙ dicit̄:
Ego ſū dn̄s deꝰ tuꝰ / nihil horū ponit̄. vn̄ illa verba nō ſunt p̄
ceptiua nec impatiua / ſꝫ ſolū denūciatiua: vn̄ nō debēt inter p̄
cepta nūerari. Scđm ptꝫ: nā motiua ſeu rōnes eoꝝ q̄bꝰ nitūt̄
mutare ſnīam p̄dictoꝝ verboꝝ q̄ ē plane denūciatiua in ſnīaꝫ
p̄ceptiuā ſūt duo. Vnū ē ꝙ ad oīa p̄cepta diuina obſeruanda
oportet p̄ſupponere vt dicūt ⁊ rōnabiliter vt videt̄: ꝙ credat̄
abſqꝫ dubietate ꝙ ille q̄ loquebat̄ ſeu p̄cipiebat erat deꝰ ſuus
q̄ eos eduxerat ⁊c. q̄ quidē credulitas ſeu fides erat potiſſi/
ma rō obligādi eos ad obſeruāda eiꝰ p̄cepta / vn̄ cū d̄r: Ego ſū
dn̄s deꝰ tuꝰ ⁊c. p̄cipit̄ ꝟm eos affirmatiue: vt dicūt ꝙ h̄ firmi/
ter credat̄. ſ. ꝙ ille q̄ loquebat̄ ſeu p̄cipiebat erat deꝰ q̄ eduxe/
rat ⁊c. quā quidē rōnē ponit abēhaꝫra in ſua glo. ⁊ videt̄ ha
bere fundamētū: iux̄ illđ apl'i ad Heb. xi. b Accedētē ad deuꝫ
oportet credere qꝛ ē ⁊c. Alij aūt dicūt ꝙ ī h̄ ꝙ d̄r: Ego ſū dn̄s
deꝰ tuꝰ: p̄cipit̄ affirmatiue / ꝙ ille deꝰ q̄ loquebat̄. ſ. q̄ eos edu
xerat de ſer/

A xerat de ſeruitute egypti haberet̄ ab eis in deū: ita vt māda/
ta ei⁹ tenerent̄ obſeruare: q̄d quidē p̄ceptū dicūt debere ne/
ceſſario p̄cedere oīa alia p̄cepta. ¶ Ad q̄d ponunt tale exem/
plū: Ponat̄ ꝙ aliq̄s rex de nouo veniat ad aliquā ꝓuinciā: ī/
decēs eēt ꝙ in ea faceret leges ⁊ cōſtitutiōes anteq̄ȝ in regem
reciperet̄. vnde dicūt ꝙ cū d̄r: Ego ſū dn̄s de⁹ tu⁹ ⁊c̄. p̄cipit̄
ꝙ recipiat̄ ab eis iugū regis celeſtis. ſ. obediētia diuinoꝝ mā
datoꝝ: q̄d eſt p̄ceptū primū ad oīa mādata diuīa. Et hec ē rō
aliq̄ꝝ talmudiſtarū: ꝓut late Ra. Moy. gerūdeñ. recolligit
ex dict⁊ eoꝝ in ſua glo. ſuꝑ exodū ī h̄ ca. q̄ tn̄ rōnes lȝ q̄ꝫtū ad
aliq̄d obtineāt ꝟitatē: nō tn̄ intētū ī ꝓpoſito ꝯcludūt. Nā fi/
lij iſrl̄ añq̄ȝ ad recipiēdū legē deuenirēt / crediderūt in deū: vt
lr̄a ī mult⁊ locis teſtat̄: d̄r enī. s̄. ca. iiij. Credidit ppl̄s ⁊c̄. Si
militer. s̄. xiiij. poſt trāſitionē maris d̄ ip̄is legit̄: Crediderūt
dn̄o ⁊ moyſi ſeruo ei⁹. ex q̄b⁹ ptȝ ꝙ fidē habebāt añq̄ȝ ad reci/
piēdū legē acceſſiſſent. Nec d̄ h̄ q̄d ē credere deū ſeu deo: req̄
rebat̄ vt eis daret̄ aliud p̄ceptū exp̄ſſuȝ: p̄ſertim h̄ cū p̄ſuppo
nat̄ ad p̄cepta decalogi tāq̄ȝ ꝑ ſe notū ei q̄ habet fidē: ⁊ iō nō
indiget alia ꝓmulgatiōe niſi infuſiōe fidei: vt in p̄ma ſcd̄e. q.
c. arti. iiij. in r̄n̄ſione ad p̄mū ar. ⁊ de h̄ intelligit̄ illud apl̄i ad
Heb. xi. b. Accedētē ad deū oꝑtet credere ⁊c̄. ⁊ ſic ceſſat p̄ma
rō. Silr̄ dicēdū ē ad ſcd̄am: nā iugū obediētie diuīe manifeſte
acceperūt filij iſrl̄. s̄. xix. ca. cū moyſi ꝓponenti ex ꝑte dei: Si
audierit⁊ vocē meā ⁊c̄. Seq̄t̄: Rn̄ditq̄ȝ ppl̄s ſil̄: Cūcta q̄ locu
t⁹ ē dn̄s faciem⁹. Nō g̊ req̄rebat̄ alia receptio gn̄alis ad obe/
diētiā p̄ceptoꝝ. vn̄ manifeſtū eſt ꝙ ī h̄ ꝙ d̄r: Ego ſū dn̄s de⁹ tu
us. nihil eis p̄cipit̄ niſi ſolū ꝙ intimat̄ eis q̄s eēt ille q̄ loq̄ba/
tur. ſ. ꝙ erat dn̄s de⁹ ſu⁹ q̄ eos eduxerat ⁊c̄. ꝓut ꝟba plane ſo
nāt: q̄ q̄dē denūciatio ſeu notificatio fuit valde neceſſaria ſeu
oportuna tāq̄ȝ p̄mū p̄ambulū ad p̄cepta ꝓpt̄ q̄ttuor q̄ ī lr̄a p̄n̄t
fūdari. Primū ē vt moyſi de cetero firmi⁹ ⁊ certi⁹ crederet̄:
vn̄. s̄. xix. b. Jā nūc venio ad te ī caligīe nub̄: vt audiat me po
pul⁹ loquētē ad te: ⁊ credat tibi ī ꝑpetuū. Scd̄m vt mag⁊ ti/
merēt ꝯtraire diuinis p̄cept⁊ q̄ a deo ip̄o dicente: Ego ſū dn̄s
de⁹ tu⁹ erāt ſibi iniūcta. vn̄. ī. eo. ca. de hac materia d̄r: Ut ter
roꝛ illi⁹ eēt in vobis ⁊c̄. Tertiū vt eis oñdeteret̄ ꝙ ſub noīe di
uino. ſ. tetragramatō q̄d h̄ ponit̄ / cū d̄r: Ego ſū dn̄s de⁹ tu⁹: ꝓ
p̄rie deo ꝑtinet ppl̄m ſua lege a deo data cultui diuīo applica
B ri. vn̄ ī toto decalogo vbi d̄r: dn̄s. ponit̄ nomē p̄dictū ⁊ nō ali
ud: ꝓut fuit. s̄. ī additiōe. ſuꝑ. iij. ca. in arti. ix. ſatis expoſitū.
Quartū vt ip̄i firmiter crederēt eē poſſibile ꝙ de⁹ loq̄ret̄ hoī
in hac vita: q̄d antea nō erat ſic eis notū: vn̄. ī. Deu. v. c. in ꝑ
ſona ppl̄i tp̄e datiōis leg⁊ d̄r: Ecce oñdit nob̄ dn̄s de⁹ nr̄ ma/
ieſtatē ⁊ magnitudinē ſuā ⁊c̄. Sȝ ꝯtra h̄ videt̄ ꝙ Apl̄us ad
Gal. iij. c. dicit: ꝙ lex fuit data ꝑ āgelos: idē pȝ Act. vij. e. Ad
q̄d dicēdū ꝙ verū ē: nā ꝓut ad Heb. j. c. ī nouo teſtamēto lo/
cut⁹ ē nobis de⁹ ī filio: ī veteri aūt fact⁹ ē ſermo ꝑ angelos: ſȝ
q: ille angelus qui loq̄bat̄ ppl̄o ī datiōe leg⁊ nō ſolū exterius
loquēdo ſeruiebat: ſȝ etiā interi⁹ p̄ſidens loquēdo efficaciā mi
niſtrabat: inde eſt ꝑm Greg. ꝙ mō angelus mō dn̄s memora
tur. Et q: etiā ꝑm opinionē ppl̄i ꝑm quā ſepe loquit̄ ſcriptura
putabat̄ moyſes oꝛe ad os loqui cū deo: cū tn̄ ꝑ angelū loq̄re
tur. q̄d ſatis inſinuat̄ ꝑ modū loquēdi ſcripture ī p̄cept⁊ deca
logi: nā ī p̄ambulo ⁊ ī p̄mo p̄cepto: ille q̄ loquebat̄ memorat̄
vt de⁹ in ꝓp̄ria ꝑſona. dicit em̄: Ego ſuȝ dn̄s de⁹ tu⁹ ⁊c̄. ſil̄r:
Nō habebis deos alienos coꝛā me. Et ego ſū dn̄s de⁹ tu⁹ foꝛ
tis ⁊ ȝelotes ⁊ h̄mōi. Jn ſcd̄o vero p̄cepto nō dicit: Nō aſſu/
mes nomē meū in vanū: q̄ſi loquēs vt de⁹ in p̄ma ꝑſona: ſed
dixit: Nō aſſumes nomē dn̄i dei tui ī vanū: q̄ſi ille qui loq̄re
tur nō eſſet de⁹: ⁊ ſic ī ceteris decalogi p̄cept⁊ in q̄b⁹ inſinuat̄
nō erat de⁹: ſȝ loq̄bat̄ vt de⁹ / vt dictū ē. Et ꝑm q̄ſdā hebreoꝝ
expoſitoꝛes antiq̄s ille angelus erat tāte eminētie citra eſſen/
tiā diuinā ꝙ poſſet noīari angel⁹ faciei: de q̄ Eſa. lxiij. c. An/
gelus faciei ei⁹ ſaluauit eos: ⁊ iō de moyſe cū iſto angelo lo/
quēte d̄r: Loq̄bat̄ dn̄s ad moyſen facie ad faciē. Predictis
igit̄ modis intelligēdū ē q̄d d̄r: Ego ſū dn̄s de⁹ tuus ⁊c̄. eſſe
p̄mū p̄ambulū ad p̄cepta. Omiſſis aūt multis q̄ circa hec p̄ce
pta q̄runt̄ ⁊ ſoluūt̄ ꝑm doctoꝛes nr̄os: vnū videt̄ ſtatim aīm
pulſare. ſ. cur īter p̄cepta decalogi nō ponūt̄ p̄cepta charitat⁊
q̄ ſūt p̄ma ⁊ maxīa mādata: ⁊ in q̄bus tota lex pēdet ⁊ ꝓph̄e:
vt Matth. xxij. d. habet̄. Ad h̄ dicēdū ꝑm ſanctū Tho. in p̄/
ma ſcd̄e. q. c. ar. iij. ī r̄n̄ſione ad p̄mū ar. ꝙ illa duo p̄cepta ſūt
p̄ma ⁊ cōia legis nature: q̄ ſūt ꝑ ſe nota rōni hūane ꝑ naturā
vel ꝑ fidē: ⁊ iō oīa p̄cepta decalogi ad illa duo referunt̄: ſicut
ꝯcluſiōes ad p̄ncipia cōia: hec ille. Jdē etiā d̄ eodē ī ſcd̄a ſcd̄e
q. xliiij. ar. j. in r̄n̄ſione ad tertiū ar. ſic dicit: ꝙ oīa p̄cepta de/
calogi oꝛdinant̄ ad dilectionē dei ⁊ ꝓximi: ⁊ iō p̄cepta chari/
tatis nō ſūt cōnumerāda īter p̄cepta decalogi: ſed in oībus in
cludunt̄: hec

cludunt̄: hec ille: q̄d nō videt̄ ex toto ſatiſfacere queſtioni. nā C
ꝑ eaſdē rōnes p̄cepta charitatis nō debuiſſent poni inter cete
ra p̄cepta leg⁊ diuine: nō em̄ minus illa q̄ ſūt ꝑ ſe nota debēt
poni inter p̄cepta decalogi q̄ȝ inter alia p̄cepta leg⁊: q̄d ptȝ ex
h̄: nā inter p̄cepta decalogi ponunt̄ p̄cepta q̄ ſtatim ꝑ ſe rō na
turalis cuiuſlibet hoīs dijudicat eē faciēda vel nō faciēda: ſi/
cut Honoꝛa patrē tuū ⁊c̄. Nō occides: ⁊ h̄mōi: vt ī p̄ma ſcd̄e
q. c. ar. j. in coꝛ. q. Sed p̄cepta charitat⁊ ponūt̄ inter alia p̄ce/
pta legis: vt ptȝ Deu. vj. a. et Leui. xix. c. g̊ poti⁹ debuiſſent
poni inter p̄cepta decalogi q̄ ſunt mag⁊ ꝑ ſe nota. Silr̄ cū nō
ſolū p̄cepta decalogi: ſȝ etiā oīa p̄cepta legis diuine oꝛdinant̄
ad dilectionem dei ⁊ ꝓximi: iuxta illud Apl̄i. j. Timo. j. a. Fi
nis p̄cepti eſt charitas: eadē rōne deberent p̄termitti hec duo
p̄cepta ne ponerent̄ īter p̄cepta leg⁊: ſicut nec ī decalogo: cū
oīa p̄cepta diuine leg⁊ referāt̄ ad illa duo: ſicut ꝯcluſiones ad
p̄ncipia: cui⁹ oppoſitū ē manifeſtū ex h̄: ꝙ inter cetera p̄cepta
diuine leg⁊ exp̄ſſe ponūt̄ hec duo p̄cepta: vt dictū ē. Ad q̄d vi
det̄ ſaluo ſemꝑ melioꝛi iudicio aliq̄d vlterius addēdū. ¶ Ad
cui⁹ declarationē ꝯſiderādū eſt: ꝙ ſicut in ſcientijs ſpeculati/
uis ex notioꝛib⁹ ⁊ ꝯfuſis ꝓcedit̄ ad min⁹ nota ⁊ mag⁊ deter
minata: vt in p̄mo Phyſi. ita etiā opoꝛtet eū q̄ velit inducere Ph̄us.
hoīem ad virtutē ꝑ obſeruātiā p̄ceptoꝝ: ex illis eū monere in/
cipiat q̄ ſūt notioꝛa ⁊ facilioꝛa: Un̄ ī decalogo facilioꝛa ⁊ cōi/
oꝛa p̄cepta ponūt̄: tā in his q̄ oꝛdināt ad deū q̄ȝ ī his q̄ ad ꝓxi
mū. Facili⁹ em̄ hō p̄ōt abſtinere ab idolatria q̄ȝ ab alijs ſpeci/
eb⁹ ſuꝑſtitioſis q̄ intelligūt̄ ꝓhiberi in h̄ q̄d d̄r: Nō habebis
deos alienos. q̄d ptȝ ex h̄: naȝ idolatria penit⁹ eſt in vniuerſo
poſt aduētū x̄pi ⁊ p̄dicationē apl̄oꝝ ſaltē ī publico eradicata:
iux̄ illud Eſa. ij. d. Et idola penit⁹ ꝯterēt̄. Suꝑſtitio aūt diui
nationū ⁊ h̄mōi adhuc remanet ī mult⁊ locis ītra ppl̄m chriſti
anū: p̄ſertim ap̄d eos q̄ nō cognoſcūt h̄mōi eē ſuꝑſtitioſa ſeu
pctā. Ex q̄ ptȝ ꝙ facili⁹ ē ab idolatria abſtinere / q̄ȝ ab alijs ſu/
ꝑſtitionib⁹ ſub ea incluſis: vn̄ de idolatria fuit datū p̄ceptū tā
q̄ȝ de facilioꝛi ⁊ notioꝛi. Silr̄ hō facilius cognoſcit homicidiū
eſſe pctm̄: ⁊ facilius p̄ōt abſtinere ab occidendo ꝓximū q̄ȝ ab
alijs iniurijs ſeu leſionib⁹ ī ſua ꝑſona inferēdis: multo eī plu
res ſūt iniuriatoꝛes ſeu leſoꝛes ꝓximoꝝ q̄ȝ occiſoꝛes. Jdē di/
cēdū de adulterio ⁊ furto reſpectu eoꝝ q̄ ſub eis includūt̄. vn̄
ptȝ ꝙ de facilioꝛib⁹ ⁊ notioꝛib⁹ dant̄ p̄cepta decalogi: nō aūt
de difficilibus. p̄ceptū aūt de dilectiōe dei ꝓut in lege tradit̄ D
eſt difficilimū. ſ. vt de⁹ diligat̄ ex toto coꝛde ex tota aīa ⁊ ex to
ta ſubſtātia: q̄d impoꝛtat interioꝛē motū animi cū magna ꝓm
ptitudīe: q̄d eſt difficillimū: ſeu impoſſibile nō habēti charita
tē: vn̄ ph̄s. v. Ethico. Opari ea q̄ iuſt⁹ opat̄ facile ē: ſȝ eo mō Ph̄us.
q̄ iuſtus opat̄ difficile ē nō habēti iuſticiā. vn̄ Aug⁹. exponēs
illud. j. Joh̄. v. a. Mādata ei⁹ grauia nō ſūt: dicit nō ſūt gra/
uia amanti ſȝ nō amāti ſūt grauia. Dilectio etiā ꝓximi ꝓut in
lege tradit̄. ſ. vt diligat̄ ꝓxim⁹ ſicut hō diligit ſeip̄m: nō mo/
dice difficultatis eſt: p̄ſertim nō habenti charitatē. Jmpoꝛtat
em̄ ꝙ hō ponat vitā coꝛꝑalē ꝓ ſalute ſp̄uali ꝓximi: iux̄ illud. j.
Joh̄. iij. c. Debem⁹ ꝓ fratrib⁹ aīam ponere: ſimilit̄ ⁊ diligere
plus vitā coꝛꝑalē ꝓximi / q̄ȝ oīa bona ꝓp̄ria tp̄alia: q̄d nō mo/
dice difficultatis eſt: vt ſatis ptȝ q̄ſi ꝑ experiētiā: q̄ȝ pauci eniȝ
ſūt ⁊ rariſſimi q̄ etiā oīa bona ſua exterioꝛa ad redimēdū vnū
captiuū de moꝛte coꝛꝑali ⁊ foꝛte etiā a ſp̄uali largirent̄. Et in
de eſt ꝙ q̄ implet mādatū de dilectiōe ꝓximi totā legē implet:
iux̄ illud ad Ro. xiij. f. Qui diligit ꝓximū legē īpleuit: ⁊ in/
fra. Plenitudo enī leg⁊ ē dilectio. ⁊ glo. ibidē: Ubi em̄ chari/
tas ē: q̄d eſt q̄d poſſit deeſſe: vbi aūt nō eſt: q̄d eſt q̄d poſſit ꝓ
deſſe: Cōſtat aūt ꝙ maioꝛ difficultas eſt in actu ꝟtutis ī q̄ to/
ta lex implet̄: q̄ȝ in alio q̄cūq̄ȝ in quo nō implēt̄ niſi aliqua ſin/
gularia p̄cepta leg⁊. Dilectio etiā dei q̄ in lege p̄cipit̄ tante ꝑ
fectionis eſt: ꝙ nō p̄ōt perfecte impleri in hac vita ꝑm Aug⁊.
in lib. de ꝑfectione iuſticie. Ex quibus ptȝ ꝙ quia lex dabatur
populo rudi et imperfecto: ideo in p̄rimis p̄receptis nō opoꝛ/
tebat vt explicaretur p̄ceptū charitatis: ſed hoc fuit rationabi
liter reſeruatum ad tempus vltimū totius doctrine moſaice:
ſcȝ in quadrageſimo anno poſt exitum de egypto in quo tem/
poꝛe legitur: Cepit moyſes explanare legē. Deut̄. j. a. Eodē
enī tempoꝛe quo repetūt p̄cepta decalogi in. v. ca. cōſequen/
ter in ca. ſequēti: ſcȝ in vj. p̄ropoſuit eis tanq̄ȝ iam aliqualiter
ꝓuectis p̄ceptum de dilectione dei per extenſum p̄mittēs eis
aliud maximū p̄receptum de credendis circa diuinitatem di/
cens: Audi iſrael ⁊c̄. cum p̄reambulis ad iſta ꝑtinentibus de
quibus ibidem amplius eſt dicendū. ¶ Notandum tamē ꝙ
licet in hoc loco ſcȝ in datione legis nō eſſet hoc p̄ceptū plene
explicādū ꝓpter rationes iā dictas: nihilominus tn̄ in p̄rimo
p̄cepto decalogi non p̄termiſit facere mentionem de dilectio/

E ne dei: ⁊ h̄ nō in forma p̄cepti: ſ; q̄ſi imponēdo modū p̄cept.
Dicit em̄ in fine p̄mi p̄cepti p̄mittēs p̄mia obſeruātib⁹. Et fa
ciēs miſ̄icordiā in milia his q̄ diligūt me. in q̄ oñdit māifeſte
ꝙ p̄mia que a deo dant̄ ꝓpter eius p̄cepta obſeruanda dan/
tur principaliter ꝓpter dilectionem dei. ⁊ ſic ſatis oſtēdit̄ ꝙ
in dilectione dei principaliter conſiſtit meritum alioꝝ p̄cepto
rū. Siſi mō dicēdū eſt d̄ p̄cepto dilectiōis ꝓximi. ſ. ꝙ fuit reſ̄/
uata ei⁹ explicatio ad aliū locū: vbi difficilioꝛib⁹ actib⁹ v̄tutu;
circa ꝓxios exercēdos ageret̄. ſ. Leuit̄. xix. vt ibidē ē dicen/
dū. Itē circa h̄ vlteri⁹ attēdēdū eſt: ꝙ l; p̄mū p̄ceptū decalogi
ſit p̄ncipaliter negatiuū cū dicit: Nō habeb deos alienos: tm̄
includit q̄dāmodo affirmatiuū. in h̄ em̄ qd̄ ſequit̄: Coraz me:
ſ̄m glo. interlineare intelligit̄ p̄ter me. Idem oīno habet̄ in
trāſlatiōe chaldaica. vñ in h̄ qd̄ d̄r: Nō habeb deos alienos
p̄ter me. māifeſte includit̄: me habeas in deū. ⁊ nullū aliū. Ex
quo vt credo īſurgit apud ſimplices cōis enūeratio p̄ceptoꝝ
decalogi: in q̄ p̄mū ponit̄: Deū cole / affirmatiue. ¶ Notan/
dū eſt ꝙ cū d̄r: His q̄ diligūt me. ſtatī ſb̄iūgit̄: Et cuſtodiūt p̄/
cepta mea ↄformat̄ ad euāgeliū Joh. xiiij. c. Qui diligit me
ſermonē meū ſeruabit ⁊c. ¶ In eodem caplo. xx. vbi d̄r in
poſtilla: Ita ꝙ fieri ſculpturam ⁊c.

¶ Additio. ij. Qz ſ̄m hebreos facere imagineʒ ſeu ſilitu/
dinē cuiuſcūq; creature ſpecialiter animate: vel cuiuſcūq; cele
ſtis corꝑis q̄ coiter opinant̄ eſſe animata etiā nō intētione co
Imagines an ꝑmiſſe lēdi eas: nec adorādi eſt ꝓhibitū: patet ꝑ hoc qd̄ dicit̄: Non
facies tibi ſculptile: nec oēʒ ſimilitudinē ⁊c. qd̄ ſatis videt̄ cō
ſonare lr̄e. ſed ex hoc credūt nos eſſe trāſgreſſores huius p̄ce/
pti: inq̄ʒtū ꝑmittimus fieri imagines ⁊ ſilitudines hoīm ⁊ an
geloꝝ. Sic etiā ſilr̄ nos credūt eſſe tranſgreſſores illius p̄ce/
pti: Nō adorab ea neq; coles. in h̄ ꝙ imagines chriſti ⁊ ſan/
ctoꝝ adoramus: ſ; bñ aduertēti p̄mū eſt manifeſte falſum: nō
em̄ ꝓhibent̄ imagines creaturaꝝ fieri: niſi adhibeat̄ eis cul/
tus deo debit⁹: qd̄ ex h̄ pz. nā h̄ p̄ceptū: Nō habeb deos ali
enos. apud oēs eſt vnū p̄ceptū tm̄: licet in eo diuerſi actus ꝓ
hibeant̄: eo ꝙ oēs illi actus ꝓhibent̄ ad eundē finē. ſ. ad re/
motionē idolatrie. Si igit̄ ſculptile facere eſſet ꝓhibitū etiaʒ
ſine intētione colendi ſeu adorādi / talis ꝓhibitio nō ꝑtineret
ad iſtud p̄ceptū niſi forte cerimonialiter. ſ. ad remouendū oc/
caſionē idolatrādi: ⁊ ſic tal ꝓhibitio eſſet cerimonialis: ⁊ nō
obligaret tp̄e gr̄e. Scd̄a etiā credulitas eſſet falſa ⁊ erronea:
nā imagines ſanctoꝝ nō adorant̄ a fidelib⁹ adoratiōe latrie
ſ; dulie. imago aūt chriſti adorat̄ adoratiōe latrie rōne rei ſi/
gnificate: q̄ eſt ip̄e chriſt⁹ verus de⁹. Eadē em̄ adoratiōe ad/
orat̄ imago repn̄tans inq̄ʒtū talis: ⁊ res ꝑ eā repn̄tata. Et cir
ca h̄ eſt attēdendū vlteri⁹ ꝙ in veteri lege l; imagīes creatura
rū fieri ꝓhiberent̄: tm̄ ītra ſanctūſanctoꝝ duo cherubin q̄ erāt
imagīes iuuenū ſupra ꝓpiciatoriū ponebant̄: vt pz. ſ̄. xxv. ca.
Ex q̄ pz qd̄ imagīes fieri nō erat ꝑ ſe malū: ſ; ꝓpter ꝓnitatē
ppl̄i inducti ad idolatriā: cuius ſignū manifeſtū eſt ꝙ ītra ſan/
ctaſanctoꝝ: vbi ſoli ſūmi ſacerdotes miniſtrabāt de q̄bus nō
erat talis ꝓnitas p̄ſumēda: nō ſolū ꝑmittebant̄: ſ; etiā p̄cipie
bant̄ fieri tales imagīes. ſ. cherubin: q̄ āgelos repn̄tabāt: vt
taliū ītuitu ī ↄtēplatiōe celeſtiū mēs ſūmi ſacerdot eleuaret̄.
Cū aūt venit plenitudo tp̄is. ſ. tp̄e gr̄e: qñ ppl̄us cōiter idola
reſpuit: nec ad ea hʒ ꝓnitatē: nō immerito fiūt imagines ſan
ctoꝝ q̄bus repn̄tant̄ eoꝝ opa meritoria: ⁊ etiā miracl̄a ꝑ eos
diuinitus facta: vt ī eis ſimplices ſic̄ in libro hiſtorias eoꝝ le/
gāt: ex q̄bus diſcāt bonoꝝ opeꝝ imitatiōeʒ: q̄ ꝑ libros h̄ face/
re nequeūt: q̄b⁹ imaginib⁹. ſ. ſanctoꝝ honor debet̄ ex rōne ꝑ/
Ph̄us ſone repn̄tate: cui hec debet̄ tāq; p̄miū v̄tut: vt hr̄. j. Eth. ⁊
a fortiori vinculo imagīes chriſti de v̄gine nati ⁊ in cruce pē/
dētis ⁊ d̄ ſepulchro reſurgētis / ⁊ aſcēdētis in celū: ⁊ hmōi tā
in eccl̄ijs q; in altaribus merito depingunt̄ ſeu ſculpunt̄: vt
fideliū mētibus geſtoꝝ chriſti in q̄bus nr̄a ſalus ↄſiſtit memo
ria tenacius infigat̄: q̄bus. ſ. imaginibus adoratio latrie de/
bet̄ rōne rei ſignificate: vt dictū eſt. ¶ In eo. ca. xx. vbi d̄r
in poſtilla: Cauſa aūt huius ꝓhibitionis ⁊c.

¶ Additio. iij. Qz cauſa huius ꝓhibitionis. ſ. cum dicit̄:
Non aſſumes nomen dei tui in vanum. ꝓpter reuerentiam
dei: ꝓut etiam poſtillator dicit manifeſtum eſt. ſed hoc qd̄ ſe/
quit̄: Nec em̄ inſontē habebit: importat cōminationem pene
huius p̄cepti trāſgreſſoribus. coactio em̄ legis eſt ꝑ metū pe/
Ph̄us ne: vt in. x. Ethicoꝝ. vñ incōuenīēter videt̄ dici: ꝙ hec cauſa
ſit huius ꝓhibitiōis: ſed potius pene trāſgreſſoribus debita
ſeu cōminata ⁊c. ¶ In eodē caplo. xx. vbi dicit̄ in poſtilla:
Dicit igit̄: Memēto. Dicunt hebrei ⁊c.

¶ Additio. iiij. Qz quia p̄ceptum de ſabbati obſeruatio/
ne fuerat datum eis ſupra. xvj. caplo in primo deſcenſu man/
ne: idcirco p̄
ne: idcirco preponit̄ nunc huic precepto: Memento. q. d. hoc
p̄ceptum nō datur tibi de nouo: qꝛ iam habuiſti: ſ; habeto me/
moriā de eo: vñ nō debuit poſtillator recurrere ad expoſitiōes
hebreoꝝ in talibus: p̄ſertī cū habeāt in h̄ falſum fundamentū.
credūt em̄ ꝙ p̄cipua ſanctificatio ſabbati ↄſiſtat in corꝑalib⁹ de/
lectatōibus. ⁊ ideo ītroducūt in ſabbati obſeruatiōe iſta q̄ ni/
hil valent. Similiter etiā tradūt ꝙ tenet̄ q̄libet in die ſabbati
ter mādūcare. ſ. vnū prandiū: ⁊ duas cenas: aſſerentes ꝙ oēs
hoc obſ̄uātes ſunt ſecuri a iudicio gehēne: vt in libro d̄ ſabba/
to exp̄ſſe habet̄ qd̄ ē valde ridiculoſum: artior em̄ via ē q̄ ducit
ad vitā ſeu paradiſum ſ̄m catholicam veritatē q; cōmedere ter
in die feſto ⁊c. ¶ In eodē ca. xx. vbi dicit̄ in poſtilla: Et ſ̄m
doctores noſtros nomine parentum.

¶ Additio. v. Hec auctoritas Aug. ſ̄m quā ille qui nō pa
uit eſurientē dicit̄ eum occidere: verius ⁊ planius correſpon/
det q̄nto p̄cepto vbi dicit̄: Nō occides: ꝑ qd̄ ꝓhibet̄ occiſio cu
iuſcūq; ꝓximi. ⁊ ꝑ ↄſequēs ille q̄ poſſet aliquem fame morien/
tem paſcere ⁊ nō paſcit: occidit. ⁊ ſic eſt manifeſte tranſgreſſor
iſtius quinti p̄cepti. ¶ In eodē ca. xx. vbi d̄r in poſtilla: Di/
cit Ra. Sa. ꝙ ꝑ hoc p̄ceptum ꝓhibet̄ ⁊c.

¶ Additio. vj. Qz licet ex plano ſenſu lr̄e ꝑ hoc p̄ceptum:
Nō occides. tm̄ homicidiū videt̄ ꝓhiberi: tamē ex ↄſequenti
intelligunt̄ cetera nocumenta in ꝑſona homīs facta eſſe ꝓhi/
bita pari rōne. nā ratio qua hō peccat in occiſione ꝓximi eſt: qꝛ
facit ↄ̄ charitatem vel etiā ↄ̄ iuſticiam: ↄ̄ quas etiam facit q̄ ali/
as leſiones infert: l; nō ita grauiter peccet. ⁊ l; pena mort nō
infligat̄ ꝓpter alias leſiones ſicut ꝓpter homicidiū: tm̄ in alijs
p̄ceptis iudicialibus talia ꝓhibent̄: vbi pene eoꝝ taxant̄.
¶ In eodē caplo. xx. vbi d̄r in poſtilla: Sed variat̄ multum
in h̄ ſiue ſit vnū p̄ceptū ſiue duo ītellectus hebreoꝝ.

¶ Additio. vij. Qz multi hebreoꝝ expoſitores dicunt ꝙ in
hoc precepto prohibet̄ ↄcubina vxoris aliene ⁊ hmōi: etiam ſi
nō ꝓrumpat in actus exteriores: vt patet ꝑ Ra. Abēhaẓra in
ſua glo. in hoc loco. Qz autem dicit̄ a quibuſdam doctoribus
noſtris ꝙ lex vetus ꝓhibebat manum ⁊ nō animum: nō eſt ſic
intelligendum: vt ꝑ legem veterem nunq; ſint ꝓhibiti aliqui
actus interiores: q̄ in animo ↄſiſtunt: hoc em̄ eſſet manifeſte ↄ̄
textum. legit̄ em̄. ſ̄. Leuit̄. xix. d. Ne oderis fratrē tuum in cor
de tuo. in quo manifeſte ꝓhibet̄ odiū cordis qd̄ eſt in animo.
ſilr̄ Deut̄. ix. a. Ne dicas in corde tuo cū deleuerit eos dn̄s de
us tuus in ↄſpectu tuo ꝓp̄ iuſticiā meā. in q̄ manifeſte ꝓhibet̄
ſuꝑbia ſeu p̄ſumptio etiā in corde tm̄ exiſtēs. vñ dicta doctorū
noſtroꝝ in hoc: ſeu glo. in poſtilla allegate / aliter ſunt intelligē
da. ſ. ꝙ in lege veteri cū aliq̄s actus exterior exp̄ſſe ꝓhibet̄: nō
intelligit̄ ꝑ hoc ꝓhiberi ex vi illius p̄cepti actus interior huic
exteriori correſpondēs. vñ ex vi huius p̄cepti: Nō occides: nō
iudicat̄ reus ille q̄ vult etiā ex ꝓpoſito deliberato occidere ho/
minem: l; forte ſit reus tranſgredīēdo aliud p̄ceptū. ſ. Nō ode
ris fratrem tuum. Lex v̄o noua ꝓhibēdo pctā nō ſolū ꝓhibet
manum: ſed etiā animū. vnde ſaluator Matth. v. a. Audiſtis
quia dictum eſt antiquis: Non mechaberis: ego autē dico vo
bis: ꝙ omnis qui viderit mulierem ad ↄcupiſcēdum eā: iā me/
chatus eſt eam in corde ſuo.

Replica correctorij cōtra Burgē. In caplo. xx. Bur/
geñ. notat poſtillatorem quaſi diminutū: di/
cens eum expoſitionem decalogi breuiter tranſiſſe: cum tamen
ꝓpoſituʒ poſtillatoris nō fuerit ſummas neq; tractatus ſcribe
re: ſed plane litteralem ſenſuʒ inquirere: quod ⁊ facit: vt patet
cuilibet intuenti. reliqua ꝑ Burgeñ. in hoc caplo mota modicū
īmo nihil faciūt ↄ̄ poſtillatorem. Multa aūt ꝑ Burgeñ. ꝑ mo
dum digreſſionis poſita bñ ꝑtractatione indigerent: ſed nō eſt
p̄ñtis ꝓpoſiti ↄ̄ Burgeñ. facere: niſi vbi videt̄ poſtillatori ir/
rationabiliter obuiare. Notat tamen in hoc caplo incidētalit̄
poſtillator dicēs cōminationem pene fore cauſam obſeruantie
p̄ceptoꝝ ⁊c. volens Burgeñ. ꝙ reuerentia dei ſit cauſa: ſed ex
hoc nō ſequit̄: ergo cōminatio nō eſt cauſa: ſtat em̄ eiuſdem rei
plures eſſe cauſas in eodē genere cauſe: q̄uis non totales. vñ
quē amor ⁊ dei reuerētia nō mouet ad p̄ceptoꝝ obſeruantiam:
ſaltē mouet timor ⁊ metus pene. eſt igit̄ ſicut ꝓmiſſio: ita eſt ⁊
cōminatio cauſa motiua obſeruantie mandatoꝝ. ⁊ maxime in
veteri lege que fuit lex timoris: vt patet in epiſtola ad Gal. ꝑ
totum. Ceterum poſtillator nō exponit li memento vt ſabbatū
⁊c. approbando errores iudeorum: ſed magis reprobando: vt
patet ꝑ ea que de expoſitione hebreoꝝ traxit cetera reijciendo:
ita ⁊ Burgeñ. ſepe numero facit. ⁊ ſic in quo poſtillator in hac
parte iudicat / ſeipſum ↄdemnat: Quomodo accipi debeat: le/
gem cohibere manū nō animum qd̄ hic a Burgeñ. tractat̄: vi/
de ſupra Geñ. iij. correctorio primo.

Hec ſūt iu. Diſtincti⁹ ā modo explicāt Ca.XXI. ea q̄ ad primū ꝑtinēt. Notāda locutio cū dictū ſit moyſi: Hec ſūt iudicia q̄ ꝓpones eis: cetera ad populū dicūt. b ¶ Si emerꝭ ſer.he.⁊c. Aug⁹. Ne xp̄iani ħ flagitarēt a dn̄is ſuis: ap̄ls iubet dn̄is ſeruos eē ſb̄ditos: ne nomē dn̄i et doctrīa blaſphemet. Illō em̄ inde cōſtat i myſterio eē p̄ceptū: q̄ꝛ ꝑtundi ſubula ei⁹ aurē ad poſtē p̄cepit de⁹/ q̄ libertatē recuſaſſet. ¶ Greg⁹. Alle. Sciēdū q̄ꝛ cū actiua et cōtēplatiua vita ex dei gr̄a ſint: vna nob̄ i neceſſitate ē/ altera i volūtate. Nēo enī cognoſcēs deū ad ei⁹ regnū īgredit nisi p̄/ us bn̄ opet. Sine cōtēplatiua ꝟo īgreꝺi pn̄t/ q̄ bona que pn̄t opari nō negligūt. Inde ꝑ moyſen d̄r: Si emeris ſeruū hebreū ⁊c. Hebre⁹ trāſiēs interp̄tatur: et ſeru⁹ hebreus emit q̄n q̄ iam ab ħ ſeculo mēte trāſit ſeruitio dei ſubdit: ſic moyſes trāſiuit vt videret viſū. Et dauid iqt pſ̄.xxxvi.d. Trāſiui ⁊ ecce n̄ erat. Hic ſeru⁹ empt⁹ ſex ānis ſuire p̄cipit/ ita vt i ſeptīo liber exeat ḡtis. Senari⁹ em̄ ꝑfectionem actiue vite ſignificat: ſeptenari⁹ ꝯtēplationē. Sex ḡ annis ſeruit: i ſeptimo liber egredit: q̄ꝛ ꝑ actiuā quā ꝑfecte exhibuit/ ad ꝯtēplatiue vite libertatē trāſit. Et notādū ꝙ gratis liberi egrediunt/ q̄ poſtq̄ oīa fecerint dicūt ſe iutiles ſeruos. eis ḡ ſic actiua fuit ex mūere: ita ex gr̄a erit ꝯtēplatiua. Cū q̄li veſte ītrauerit cū tali exeat: q̄ꝛ neceſſe ē vt q̄ſq̄ i ħ qd̄ incepit ꝑſeueret vſq̄ ad finē opis/ i ea intētione q̄ ichoauit. Ille em̄ ad ꝯtēplatiuā bn̄ trāſit/ q̄ i actiua intētiōis ſue veſtē ad deteriora nō mutauit. Et ſūt nōnulli q̄ poſtq̄ dei ſeruitio ſocient opari diligūt. Alij poſtq̄ ad ſeruitium dei venerint bn̄ opari diſcūt: q̄ ꝑus bona opa ſtuduit hr̄e hebreus ſeru⁹ cū vxore empt⁹ ē: ⁊ plerūq̄ pōt ad cōtēplatiuā trāſire: actiuā tn̄ vitā nō deſerere. vn̄ ſubdit: Si habēs vxorē ⁊ vxor egrediat ſil'. Cū eo em̄ ad lib̄tatē egredit vxor: q̄n actionē bonā q̄ ꝓſit alijs nō relīqt. Si aūt dederit illi vxorē dn̄s: ⁊ ꝑepit filios ⁊ filias: mulier et liberi ei⁹ erūt dn̄i ſui. Ipſe ꝟo exeat cū veſte ſua. Seruo empto dn̄s dat vxorē/ cū p̄dicator eū quē deo mācipauit bone actiōi ꝯiūgit: p̄dicatores aūt dn̄i vocant. Sic heliſeo de p̄dicatore ſuo d̄r: Scis ꝙ dn̄s tu⁹ tollat a te. Vxor ſui empticij filios et filias parit/ q̄n ei bona actio fortes ⁊ teneros fruct⁹ generat. Sꝫ mulier cū filijs dn̄o remanet: et ſeru⁹ exit cū veſtitu ſuo: q̄ꝛ bona actio et fruct⁹ ei⁹ p̄dicatori i mercedē reputat. Ipſe ꝟo i deſiderij ītētiōe ꝑdurās: ꝑ dei gr̄am ad cōtēplationē egredit. Qꝛ ſi dixerit ſeru⁹ diligo dn̄m meū ⁊c. Seru⁹ dn̄m ſuū diligit: q̄n p̄dicatoris ꝟba ſollicita mēte cuſtodit. Vxorē q̄ꝫ amāſ ⁊ liberoſ liber egredi recuſat: q̄n actiuā vitā eiuſq̄ fruct⁹ diligēs/ trāſire ad cōtēplatiuā nō vult: q̄ꝛ bona ſui miniſterij opa ſe hr̄e ſuitute ꝯſiderās: ad libertatꝭ q̄etē trāſire renuit: ſꝫ offerat eū dn̄s dijs: ⁊ applicet ad oſtiū ⁊ poſtes: ⁊ ꝑforet aurē ei⁹ ſubula vt ſit ſeru⁹ i ſecl'a. Qui enī i actiua diſpoſuit vita ꝑdurare: a dn̄o dijs offert q̄n a p̄dicatore ſuo antiq̄rū patrū dictꝭ ībuit: q̄ nob̄ in via dei ſacerdotes fuerūt. Ad oſtiū q̄ꝫ et poſtes tabernaculi ducit: ⁊ vt d̄ īgreſſu tab̄naculi etni aliq̄d audiat: ⁊ tremēdi iudicij diē ſubtilit agſ̄cat: ne ꝑ bona opa q̄ fac̄ placere hoīb⁹ appetat. Sicq̄ aurꝭ ei⁹ ſubula ꝑforat. i. mēs timoris dei ſb̄tilitate: vt ꝟbi acumie trāſfixa: ꝑ oē qd̄ agit nouerit īgreſſū regni attēdere: ⁊ q̄ſi ab oſtio ⁊ poſte tab̄naculi ꝑforatā aurē portare. Et erit ſu⁹ i ſecla vt eē poſt ſeculū liber poſſit: q̄ꝛ ⁊ ip̄a creatura liberabit a ſuitute corruptionis i libertatē gl'ie filiorū dei. tūc enī nobis via libertas erit cū ad gl'iam filioꝝ dei adoptio nr̄a ꝑuenerit: nūc ꝟo nō ſolū actiua ē i ſuitute: ſꝫ ip̄a cōtēplatio q̄ ſuꝑ nos rapimur: libertatē mētꝭ ꝑfecte nō obtinet ſꝫ imitat: q̄ꝛ illa quies ītima i enigmate videt. c ¶ Sex annis ⁊c. Iſid. All'. In ſex etatib⁹ hui⁹ ſeculi ſuiētes: ſeptimo die. i. etno ſabbato liberabimur: ſi tn̄ voluer im⁹ eē liberi dū in ħ ſeculo ſeruim⁹ pctō. Si aūt noluerim⁹: ꝑforabit auriculā i teſtimoniū iobediētie: ⁊ cū vxore ⁊ filijs nr̄is q̄s p̄tulim⁹ libertati. i. cū carne/ ⁊ opib⁹ ei⁹ pctō ſuiem⁹ i eternū.

Hec ſūt Ca.XXI a iudicia q̄ ꝓpones
a ¶ ſuitō ſi mācipauerꝭ
b ¶ q̄ mēte ab ħ ſcl'o trāſit a ¶ ꝑfectōe actiue vite. b ¶ i ꝯtēplatōe
eis† Si emerꝭ ſuū b hebreū / ſex ānis ſuiet tibi: i ſe c
a ¶ a ſuitute mūdi. ¶ q̄ꝛ ⁊ ħ gr̄e dei tri
ptio egredieꝫ liber gratꝭ. Cū q̄ d
buit. a ¶ nō i deteri⁹ mutata. ¶ intētōe bn̄ operādi. ¶ ꝑdurās vſq̄ ad finē.
li veſte itrauerit/ cū tali exeat.
a ¶ bonā opationē. b ¶ in contemplatiua nō deſeratur.
ſi hn̄ſ vxorē ⁊ vxor egredieꝫ ſil' e

Nico.de lyra.

Hec ſūt iudicia. Hic ꝯnr ponūt iudi Ca.XXI cialia p̄cepta. ⁊ p̄mo lex q̄ꝫtū ad iudicialia ponit. ſecūdo ppl's ad obſeruātiā legꝭ inducit i medio.xxiij. ca. ibi: Ecce ego mittā. Circa primū ſciēdū ꝙ p̄cepta moralia decē de q̄b⁹ dictū eſt ca. p̄cedēti ſūt q̄dā ꝯcluſiōes imediate elicite a dictamine iuris naturalꝭ ſiue ex ei⁹ p̄ncipijs: ⁊ iō manēt i noua lege: q̄ꝛ ius naturale ē īmutabile. Precepta ꝟo iudicialia ⁊ cerimonialia euacuata ſūt ꝑ nouā legē/ aliter tn̄ et aliter: q̄ꝛ cerimōialia ſic euacuata ſūt: ꝙ ea obſeruare poſt ꝓmulgationē euangelij eſt mortiferū. vn̄ dicit Ap̄ls ad Gal. v.a. Si circūdamini: xp̄s nihil vobis ꝓderit. Et ħ eſt etiā intelligēdū de alijs cerimonialib⁹. Cui⁹ rō ē: q̄ꝛ cerimonie erāt q̄dā figure ⁊ ꝓteſtationes xp̄i vēturi et no. te. ⁊ iō eas obſeruare poſt euāgeliū ꝓmulgatū: ē dicere ꝙ tp̄s aduēt⁹ xp̄i ac no. te. nōdū ē impletū: nec ꝟitas figurarū impleta eſt per xp̄m/ qd̄ eſt hereticū. Thurificatio tn̄ q̄ erat de cerimonialib⁹ ve. teſt. remanet i no. lege: q̄ꝛ nō figurabat directe aliq̄d futuꝝ ſꝫ deuotionē ppl'i deū colētis q̄ maior ē i no. teſt. q̄ꝫ i veteri. Precepta ꝟo iudicialia ſic ſunt euacuata ꝙ nō obligāt in lege noua: ea tn̄ obſeruare nō ē mortiferū: vtpote ſi aliq̄s p̄nceps chriſtian⁹ ea inſtitueret i terra ſua. Cui⁹ rō ē: q̄ꝛ iudicialia erāt inſtituta ad cōſeruādū ſtatū illi⁹ ppl'i i pace ꝑ opa iuſticie: ita ꝙ nō erāt de ſe vel ꝑ ſe figure alicui⁹ futuri in noua lege ſꝫ tm̄ ꝑ accidens inq̄ꝫtū ſtat⁹ illi⁹ ppl'i erat figuralis reſpectu ſtat⁹ no. teſt. ⁊ iō poſſūt obſeruari tp̄e no. teſt. inq̄ꝫtū de nouo teſtamēto inſtituta/ vt dictū eſt: ſi tn̄ ſeruarent tāq̄ ex lege veteri obligatoria/ eſſet mortiferū: q̄ꝛ ħ eſſet aſſerere ꝙ adhuc maneret ſtat⁹ ppl'i ve. teſt. His p̄miſſis circa iudicialia p̄cepta ſic ꝓcedit: q̄ꝛ p̄mo ꝑ ea ordinat hō q̄ꝫtū ad ꝑtē iraſcibilē. ſcd̄o q̄ꝫtū ad ꝑtē cōcupiſcibilē. xxij. ca. tertio q̄ꝫtū ad rōnalē circa mediū eiuſdē ca. ibi: Qui īmolat dijs occidet. Iraſcibilis aūt tēdit in bonū ſub rōne ardui: ⁊ i malū ſub rōne vindicatiui: q̄ꝛ ira ē appetit⁹ vindicte: ⁊ iō primo regulat iraſcibilis in dn̄atione q̄ ē q̄d arduū. ſcd̄o i alteri⁹ leſiōe q̄ ē q̄d vindicatiuū ibi: Qui ꝑcuſſerit hoīem. Circa p̄mū d̄r ſic: Hec ſūt iudicia q̄ ꝓpones eis: nō dicit īpones: q̄ꝛ īpoſita ſūt a deo/ ⁊ auctē ei⁹ ꝑ moyſen ꝓpoſita ppl'o. b ¶ Si emerꝭ ſer. he. dicit Andreas ꝙ ħ intelligit d̄ hebreo q̄ iā erat ſeru⁹ hoīs gētilis a q̄ hebre⁹ emit eū. Ra. Sa. dicit ⁊ meli⁹ vt videt ꝙ intelligit etiā de ſeruo empto ab hebreo: qd̄ pōt fieri tripliciter. Vno mō a iudicib⁹: q̄ꝛ ſi hebre⁹ cōuincat de furto: ⁊ nō habeat vn̄ reſtituat: de mādato iudicū debet vēdi ad reſtitutionē faciēdā: vt habet ca. ſe. Alio mō q̄ꝛ pauꝑtate ꝯſtrict⁹ hebre⁹ pōt vēdere ſemetip̄m: ſm̄ qd̄ d̄r Leui. xxv. Si pauꝑtate cōpulſus vēdiderit ſe tibi frater tu⁹ ⁊c. Tertio mō ſi dn̄s hebre⁹ nō indigeat ſeruo illo quē emerat ꝓpter mutationē fortune/ pōt vēdere alteri hebreo ſuū ſuū hebreū ꝓ annis q̄ reſtāt vſq̄ ad ſeptimū annū remiſſiōis. c ¶ Sex an. ſer. tibi. i. vſq̄ ad ſeptimū annū remiſſiōis: q̄ꝛ ſi tp̄s emptionis min⁹ diſtet a ſeptimo anno q̄ eſt ann⁹ remiſſionis nō ſeruiet ſex annis: q̄ꝛ illo anno debet egredi liber. Rō aūt hui⁹ fuit: q̄ꝛ deus redemit filios iſrl' de ſeruitute egypti vt eēnt ei⁹ ſui: ⁊ iō noluit ꝙ vēderēt ſimpl'r: ſꝫ ſolū ad tp̄s ⁊ iō n̄ erāt ſerui ꝓprie: ſꝫ q̄ſi mercēnarij locati ad tp̄s. d ¶ Cū q̄li ve. itra. cū ta. exi. i. in eq̄ bona vel meliori. i heb. habet: In pāno ſuo venit: i pāno ſuo exeat: qd̄ exponūt hebrei. i. ſi venit ſol⁹. ſ. ſine vxore ſol⁹ exibit: ⁊ ē ſil'is mod⁹ loquēdi: ſicut habet Gen̄. xxxij. c. In baculo meo trāſiui iordanē iſtū. i. ſolus: ſicut fuit ibi expoſitū: ⁊ ħ cōſonat lr̄e immediate ſequēti: vbi accipit aliud mēbrū/ cū dicit: e ¶ Si habēs vxo. et vxor egre. ſimul. ⁊ eadē rōne liberi: q̄ꝛ partus ſequit ventrem.

Sin autē

Moralr̄. b ¶ Si eme. ſer. he. ⁊c. Predicator ꝟbi diuini ſuū emit: q̄n ad dei ſuitutē pctōrē adducit. Sꝫ tūc d̄r hebre⁹ q̄ īterp̄tat trāſiēs: q̄n ꝑ vite pn̄tꝭ viā bn̄ viuēdo trāſit ad patriā. c ¶ Sex an. ſer. i. i ꝑfectiōe vite actiue q̄ ꝑfectio ꝑ ſenariū numeꝝ deſignat: eo ꝙ de⁹ i ſex dieb⁹ mūdi machinā ꝑfecit Gen̄. j. Exercitiū ꝟo vite actiue diſponit ad ꝯtēplatiuā. Grego. vj. Mora. Qui ꝯtēplatōis arcē tenere deſiderāt: pri⁹ neceſſe ē vt i cāpo actōis ſe ꝑ exercitiū ꝓbēt: ⁊ iō exercitat⁹ i vite actiue opib⁹: diſpoſit⁹ ē vt trāſeat ad ꝯtēplationē. ꝓpt̄ qd̄ ſb̄dit: c ¶ In ſep. egre. li. i. trāſibit ad cōtēplatiōis q̄etē q̄ ſignificat ꝑ libertatē. e ¶ Si ha. vx. i. hn̄s ſapiā d̄ q̄ d̄r Sap̄. viij. a. Hāc q̄ſiui mihi ſpōſā aſſumere. e ¶ Et vx. e. ſi. i. tm̄ vl' pl⁹ ſapiā q̄ d̄r vel ei⁹ vxor erit ſibi nec̄aria i ꝯtēplatiōe ſic fuerat i actiōe.

Sin aūt do

Diuiſio

D

†Deu.15.c hiere.34.c Diſ.7.in ſūna

Thurificatio

Moralit̄

a ¶ Si qs vẽ. ⁊c. Aug⁹. Nõ abibit ita: vt recedũt ãcille ꝙ ſi nõ placuit dño: q: nõ agnoĩauit eã remũerabit eã. gẽti aũt extere: nõ ẽ dñs vẽdẽ illã qm̃ ſpreuit meã. Or ſi fili⁹ cognoĩauerit eã: ẜm iuſtificatiões filiaꝝ faciet illi. Or ſi aliã accipiet ei que op⁹ ſunt ⁊ veſtẽ ⁊ ꝯuerſatiões ei⁹ nõ fraudabit. Siſãt hec tria ñ fecerit ei: exibit gt̃ ſine ꝑcio. Ob ſcuriſſimũ locũ ĩuſitate locutiõis fecerẽt. Sz apiã vt potero. Si qs vẽdiderit filiã ſuã in famulã. i. vt ſit famula (quam moyketẽ vocant greci) nõ abibit ita vt recedũt ãcille. Intelligẽdũ ẽ: nõ ſic recedet: quõ recedũt ãcille hebree p⁹ ſex annos. Eã em̃ oportet etiã ĩ feminã hebream legẽ datã ĩtelligi q̃ ſeruat̃ ĩ marib⁹. Cur ğ iſta nõ ita recedet: niſi q: ĩ famulatu ita ĩtelligit̃ humiliata: q: ei dñs ſe miſcuit: Vñ ſequit̃: Qd̃ ſi nõ placuerit dño ſuo: q: iã nõ agnoĩauit eã. i. nõ eaz fecit vxorẽ: remũerabit eã ħ eſt qd̃ ſupra dixit: Nõ abibit ita vt recedũt ancille. Juſſa ẽ em̃ aliqd accipe: q: hũiliata ẽ: q: nõ ei ita ſe miſcuit vt faceret eã vxorẽ. i. vt agnoĩaret eã ſibi. Gẽti aũt extere nõ ẽ dñs vẽdere eã: qm̃ ſpreuit in eã: id ẽ nõ q: ſpreuit: ideo dñs ẽ vẽdere illã. i. nõ tm̃ dñat̃ vt extere gẽti licite vẽdat. Idẽ eſt ante ſpreuit in eã: ⁊ ſpreuit eã. Spreuit aũt. i. hũiliauit cõcubẽdo: nec vxorẽ faciẽdo. Or ſi fili⁹ agnoĩauerit eã iuxͣ m. f. f. il. Id ẽ ſi filio cõiũxerit eã vxorẽ: ſicͭ filie dotem apponet. Or ſi aliã accipiet ei. i. nõ iſtã deputauit vxorẽ filio: q̃ op⁹ ſunt ⁊ veſtẽ ⁊ ꝯuerſatiões ei⁹ nõ fraudabit: qm̃ nõ mãſit vxor filio eius: queadmodũ daret ſi eã ſibi nõ agnominaſſet. Or aũt nos diximͦ ꝯuerſatione nõ fraudabit: grec⁹ hz homeliã. i. locutiões: ſic honeſti⁹ ꝯcubitũ appellãſ: hoc ẽ ꝓ ꝯcubitu mercedẽ dabit. Sic et daniel ꝯcubitũ ſignificãs ait: Dañ. xiij f. Sub q̃ arbore vidiſtis eos loquẽtes. Et ibidẽ. g. Ille timẽtes loqbant̃ vob. Si aũt tria hec nõ fecerit ei: exibit gratis. i. ſi eã ipe ꝯcubitu nõ humiliauerit: neq filio ſuo cõiũxerit: neq alia a filio ducta: iſtã eiecerit: abibit grat. i. nõ ſufficiet ei nõ teneri in ſeruitute/ abibit nihil accipiẽs: vt ſeru⁹ hebre⁹. nõ em̃ licebit dño copulare illam viro nõ hebreo: quã nõ lz extere gẽti tradi. Si aũt ꝑuo hebreo eã copulauerit: ĩtelligit̃ ꝙ cũ eo gratis exibit: non a marito ſeparata.

Moralit̃ b ¶ Vẽdiderit filiã. Stra. Filia eſt ſubiectio deuota a bona volũtate genita: q̃ ſe cõmittit alicui⁹ doctoris magiſterio: quã doctor dz aut ꝑ ſe docere: aut charo diſcipulo mult ꝑcept ornatã: q̃ ſi dotatam tradere docendam. Si neutrum facere voluerit: dimittat eam liberam ne vendat genti aliene. i. heretic.

¶ ꝑdicator. ¶ Bonã opatione.

Sin autẽ dñs dederit illi vxo ᵃ ᵇ
a ¶ fortes ⁊ teneros fruct⁹. b ¶ bõa opatio ⁊ fruct⁹ ei⁹ ĩputabunt̃ ꝑdicatori.
rem/ ⁊ pepit filiõs ⁊ filias/ mũ c
¶ Vel liberi.
lier ⁊ filij ei⁹ erũt dñi ſui: ipe vo d
a ¶ ad ꝯtẽplatiões. b ¶ cũ intẽtiõe deſi
exibit cũ veſtitũ ſuo. Or ſi di e
derij. a ¶ Verba ꝑdicatoris. ſ. ſollicita mente cuſtodio.
xerit ſeruus: Diligõ dñm meũ
a ¶ actiões. b ¶ fruct⁹. c ¶. i. ad ꝯtẽplatione nõ trãſibo.
vxõrez ac liberõs/ nõ egrediar f
a ¶ antiqꝝ patꝝ q̃ ſacerdotes dei fuerũt dict ĩbuat. b ¶ ꝑdicator.
liber: offerãt eum dõmin⁹ dijs/ g
a ¶ Vt de ĩgreſſu eterni tabernaculi aliquid audiat
⁊ applicabit̃ ad õſtiũ ⁊ poſtes: h
¶ mẽtẽ. ſ. ſbtilitate diuini ẜmõis ne ĩ his q̃ agit placere hoĩbus querat.
pforabitq aurem eius ſubula: ᶦ ₖ
a ¶ ĩ actiua ẜuiẽdo hoĩb⁹. b ¶ vt p⁹ ſeculũ liber ſit.
a et erit ei ſeruũs in ſeculum. Si ˡ ₘ
a ¶ alia lex ẽ ãcille: alia filie: q: maiori neceſſitate vẽdit̃ filia q̃ ãcilla.
b quis vẽndiderit filiã ſuã in famulã/ nõ egrediet̃ ſicut ãncille n
a ¶ hebree p⁹ ſex ãnos. ſ. q: hũiliata eſt.
¶ Humiliata.
exire cõſueuerũt. Si diſplicue o
rit ocul dñi ſui cui tradita fuerit/ dimittet eãm: populo autẽ ᵖ ᵩ
a ¶ Liberã. b ¶ gẽtilibus vel heretic.
¶ Vel poteſtatẽ
alieno vẽdẽdi nõ habebit licẽtiã/ ſi ſpreuerit eã. Sin ãt filio ʳ ₛ
a ¶ firmo mr̃imonio. b ¶ Dotãdo eã.
ſuo dẽſpõderit eã: iuxta morẽ
¶ Iſta repudiata.
filiarũ faciet illi. Or ſi alterã ei t
a ¶ Humiliate a filio.
accepit: ꝓuidebit pũelle nupti ᵛ ₓ
¶ Ablate.
as ⁊ veſtimẽta: ⁊ ꝑciũ pudicitie

leũ ſiue paꝝ diſtet ſiue multũ. m ¶ Si qs vẽdi. fi. ſuã. Dicit Ra. Sa. ꝙ lex iſta loquit̃ de filia hebrei ꝑua: q̃ nõ attigit adhuc. xij. ãnos ⁊ dicit: n ¶ Nõ egre. ſicut ãcille. ſ. d̃ gẽte aliena: q̃ erãt ẜue ſimplr: nõ ſic aũt ãcille hebree: q: in ħ eadẽ libertate gaudebãt q̃ ⁊ viri: ⁊ adhuc maiori vt videbit̃. Ancille ãt q̃ erãt d̃ aliẽa gẽte nõ exibãt libere niſi ꝑ fractiões dẽt vl erutiões ocli: vt hr̃. ĩ. eo. ca. qd̃ nõ hẽbat locũ ĩ ãcilla hebrea: ĩmo dñs ĩ tali caſu redderet oculũ ꝓ oclo: dẽtẽ ꝓ dẽte. Ad ħ eĩ vẽdebat̃ vt dñs expiret ei⁹ mores: ⁊ ſic accipet eã ĩ vxorẽ: vl filio ſuo daret/ niſi ꝯrios mores ĩueniret: ẜm ꝙ dicit Ra. Sa. Iõ ſbdit̃: o ¶ Si diſpli. ⁊c. q: nõ vult eaz hr̃e vxorẽ. p ¶ Dimittet ⁊c. ante ãnũ. vij. In hebreo hr̃: Redimet eã. i. dabit ei locũ ad redimẽdũ ſe. Mod⁹ aũt tal ẽ vt dicͭ Ra. Sa. q: ſi emerat eã ꝓ ſex ãnis ſex libris: ⁊ vellet aliqs eã redimẽ/ cõputabãt ãnos. Vbi gr̃a: ſi ẜuiuit trib⁹ annis: dabãt̃ ſibi tres libre tm̃: nec potat renuere. ⁊ ĩ ħ ponebat d̃ ſuo: q: ẜuitiũ puelle triũ ãnoꝝ ꝑmoꝝ nõ tãtũ valebat q̃tũ alioꝝ triũ ſeq̃ntiũ: q: tũc erat maior ⁊ fortior. q ¶ Pplo ãt ⁊c. i. aliqs q̃ nõ ẽẽt d̃ gẽte iudeoꝝ nõ potat facẽ talẽ ẽptiões ⁊ redẽptões. r ¶ Si ſpre. eã. nolẽdo eã accipe vxorẽ. Aliq expoſitores nr̃i ſic exponunt: Si ſpreuerit eã. ſ. nolẽdo eã hr̃e ꝯcubinã: q: ad ħ vẽdebat̃ vt ẜuiret ſibi ĩ lecto vt dicũt: ⁊ ſic ex ꝯſeq̃nti d̃ ꝯcubĩa faceret vxorẽ ſz ħ ĩprobat̃. ĩ. s ¶ Sin ãt fi. ⁊c. ſ. dãdo ei dotẽ ⁊ alia ꝑtinẽtia ad nuptias. ħ excepto ꝙ parẽtib⁹ puelle nihil dabit ꝓ mũere ſicͭ erat ꝯſuetũ apud hebreos: vt hr̃ Gen. xxiiij. f. d̃ parẽtib⁹ rebecce: q: pecunia quã dederat parẽtib⁹ ei⁹ ꝓ ẜuitio puelle/ cõputat̃ ħ ꝓ tali mũere. t ¶ Or ſi al. ⁊c. Iſta ꝑore abiecta. v ¶ Prouide. puel. i. iſti ſic abiecte ꝓpt̃ aliã ductã. x ¶ Nuptias ⁊ ve. ⁊c. ẜm arbitriũ iudicũ dabit ei pecuniã d̃ ħ ꝙ hũiliata ẽ a filio ſuo. i. d̃florata: ⁊ cũ ħ ꝓuidebit d̃ nuptijs cũ alio ⁊ d̃ veſtimẽt. Ita exponũt doc. nr̃i ẜm trãſlatiões nr̃az q̃ multũ diſcrepat ħ ab hebraica lr̃a: q: ĩ hebreo hr̃ ſic: Or ſi alterã ei accepit: expẽſas ⁊ cooꝑturã ſuã ⁊ horã ſuã nõ diminuet. qd̃ exponit Ra. Sa. ſic: Si alterã ei accepit. i. filio ſuo aliã accepit cũ ãcilla ꝑus accepta ĩ vxorẽ. Expẽſas. i. victũ ſufficiẽtẽ ⁊ cooꝑturũ ſuã. i. veſtitũ ꝯueniẽtẽ. ⁊ horã ſuã. i. tempus reddendi debitũ: Non diminuet. ſubtrahendo vel defalcãdo ab ipſa propter aliam vxorem ſuperinductam. poterant em̃ habere plures vxores ſimul. ✱ Si tria iſta nõ

Nico. de lyra

☞ Qui aũt nõ eſt inſidiatus/

✱ a ¶ Sin aũt dñs. ſ. ſuus. b ¶ Dederit illi vxo. ſ. vnã de ãcillis ſuis alteri⁹ gẽtis: q̃ eſt ſerua ſimplr nõ ad tp̃s. c ¶ Mulier ⁊ filij ⁊c. Quia part⁹ ſequit̃ vẽtrẽ. ⁊ iõ q: vxor erat ſerua ſimplr: ipa cũ filijs dz remanere apud dñm. Si ãt ipa ſit hebrea cũ habeat libertatẽ exeũdi ſeptĩo ãno: ⁊ liberi cũ ea egredient̃. d ¶ Ipe vo exi. cũ ve. ſuo. ſ. ſeruus exibit cũ q̃li veſte ĩtrauit ẜm trãſlatiõez nr̃az. Scdm̃ hebreos ſic ĩtelligit̃: In veſtitu ſuo. i. ſol⁹: vt ptz ex ꝑdict. e ¶ Or ſi dixerit ſeruus ⁊c. Amore vxoris ⁊ liberoꝝ ĩductus ad remanẽdũ. f ¶ Nõ egrediar liber. Quaſi renunciãs iuri ſuo. g ¶ Offerat eũ dñs dijs. i. iudicibus. h ¶ Et applicabit̃ ad oſtiũ. De mãdato iudicum. i ¶ Perforabitq. ſ. dñs. k ¶ Aurẽ eius ſubula. Hec pena ⁊ verecũdia fit ei eo ꝙ nõ vult vti libertate a deo ſibi data. ⁊ pforat̃ aur mag q̃ alie ꝑtes: q: ꝑ illã ꝑtẽ ĩtellexit vel ĩtelligere debuit legẽ de libertate. l ¶ Erit ei ſeruus in ſeculũ. i. vſq ad ãnũ iubileũ ſiue parũ

✱ a ¶ Sin ãt. ⁊c. i. ſi ꝑdicator q̃ emit eũ mõ ꝑdicto docuerit eũ ſapiaz: mlier ⁊ liberi ei⁹ erũt dñi ſui. i. meritũ illi⁹ ſapiẽ ⁊ fruct⁹ ſeq̃ns q̃ ꝑ liberos deſignat̃/ ad meritũ doctoris cedẽt: q: tñ ꝑ ħ diſcipul⁹ nõ ꝑuat̃ merito ꝓꝑo. iõ ſbdit̃: d ¶ Ipe vo ⁊c. ꝑ veſtitũ ei meritũ ſignificat̃: eo ꝙ ꝑ ipm̃ glie veſtis acq̃rit̃. e ¶ Or ſi dix. ⁊c. i. nolo trãſire ad lĩbtatẽ ꝯtẽplatiõis: ſz volo mãere ĩ ẜuitute actiõis. ſicͭ aliqñ ꝯtĩgit: eo ꝙ tal actiu⁹ mag credit ꝓficẽ ĩ actiua vita q̃ in ꝯtẽplatiua. g ¶ Offerat ⁊c. i. ꝑdicator vl doctor q̃ emerat eũ mõ ꝑdicto r̃cõmẽdet eũ ãgel ſctĩſ q̃ dicũt̃ dij ꝑticipatiẽ. h ¶ Et ap. ⁊c. i. ad xp̃z q̃ dicͭ Ioh. x. b. Ego ſũ oſtiũ. h ¶ Et poſtes. i. apl̃os q̃ ſũt poſtes eccl̃ie. ꝑ hãc applicatiõez ĩtelligit recõmẽdatio q̃ ꝑdicator ſuũ diſcipulũ ĩ actiua vita remãere volẽtẽ recõmẽdat xp̃o/ ãgel/ ⁊ apl̃is/ orãdo deuote ne ex hũana laude q̃ ſurgere ſolet ex opib⁹ actiue vite ĩſoleſcat. Iõ ſbdit̃: i ¶ Perfo. au. ⁊c. tũc eĩ aur boni actiui pforat̃ qñ nõ ꝓpt̃ laudẽ hũanã ſz ꝓpt̃ deũ bñ opat̃. m ¶ Si qs ⁊c. ꝑ filiã hoĩs opatio ei⁹ bõa d̃ genere ĩtelligit̃. q̃ bñ fieri põt ⁊ male: ſicͭ dare elemoſynã ꝓpt̃ xp̃m vl ꝓpt̃ laudẽ hoĩm: ſz tũc ĩ famulã vẽdit̃ qñ ſpe mercedis ẽt̃ne ĩ deũ ordĩat̃. iõ ſbdit̃: n ¶ Nõ egre. ⁊c. q: finis ei⁹ nõ ẽ mal⁹ ſicͭ elemoſyne date ꝓpt̃ laudẽ hũanã ſz ẽ valde bon⁹ ꝓpt̃ qd̃ egrediet̃ libera. qd̃ notat̃ cũ d̃r: p ¶ Dimittet eã. ſ. liberã. ✱ nã ꝑ talẽ opationẽ

c ¶ Qui aũt nõ ẽ iſi. ꝛc. Rab. Homicidis nõ ſpõtaneis ſex ciuitates refugij decernũt: Cades ĩ galilea mõtis nepta/ lim: ꝛ Sichem ĩ mõte effraĩ: ꝛ Cariatharbe / ipa ẽ hebrõ ĩ mõ te iuda: ꝛ trãs iordanẽ ꝯ orietalẽ plagã hiericho. Boſor q̃ ẽ ĩ cãpeſtri ſolitudĩe de tribu ruben: ꝛ Ramoth ĩ galaad de tribu gad: ꝛ Gaulõ ĩ baſan de tribu manaſſe: He ꝯſtitute ſũt filijs iſrl̃ ꝛ aduenis ne moriant̃: et ĩ manu ꝓximi effuſuꝫ ſanguinẽ vĩdicare cupiẽtis: donec añ pplm exponat cãm ſuã. ¶ Myſtice. Si q̃s p ĩſidias aut odiũ mucrone malicie aliquẽ pcuſſerit ꝛ ĩ morteꝫ aĩe ſeduxerit: eterne morti obnoxius erit. vñ Mat. xviij. a. Qui ſcãdaliçauerit vnũ de puſill̃ iſtis q̃ ĩ me credũt: expedit ei vt ꝛc. et q̃ odit frẽm ſuũ homicida eſt: et ſcim⁹ qm̃ oĩs homicida nõ hꝫ vitã eternã: hic ab altari dei auelli iuꝫ: q: indign⁹ ſacramẽtis dñic̃ a cõione merito remouet̃. Qui aũt p incuriã aut ignorãtiã aliquẽ leſerit / hꝫ vrbẽ refugij eccleſiã. ſ. catholicã: vbi penitẽs p omẽ tp̃s pñtis vite bonis ſtudeat opib⁹: et ſi ſpem ſuã ĩ morte ſũmi pontificis. i. xp̃i poſuerit / ſaluus erit. ¶ Aug⁹. Si aũt nolens ſꝫ de⁹ tradidit ĩ man⁹ ei⁹ ꝛc. Ita hoc dr̃ q̃ſi ꝛ ſi nolẽs occidere poſſet occidere / vbi deus traderet ĩ manus ei⁹. Intelligit̃ g̃ tm̃ mõ deũ feciſſe: ꝛ ꝑ h̃ tm̃mõ: q: deus id fecit dictũ ẽ: ſꝫ de⁹ illũ tradidit ĩ manũ ei⁹. Cũ vo volens occidit / et ipẽ occidit: et de⁹ tradidit ĩ manũ ei⁹: hoc g̃ intereſt ꝙ illic tm̃mõ de⁹ fecit: hic autẽ et de⁹ et hõ ꝑpt̃ volũtatẽ faciẽtis. Sꝫ nõ ſic de⁹ ſic hõ. De⁹ em̃ iuſte / hõ aũt pc̃a dign⁹: nõ q: illũ occidit quẽ de⁹ nollet occidi / ſꝫ q: p iniq̃tatẽ. Nõ em̃ miſteriũ p̃buit deo iubẽti / ſꝫ ſue malicie cupiditate ſeruiuit. In eodem igit̃ facto deus d̃ occulta eq̃tate laudat̃ / ꝛ hõ de ꝓpria iniq̃tate punit̃. Nõ em̃ q: de⁹ ꝓprio filio ſuo nõ pepcit / ſꝫ ꝓ nob̃ oĩb⁹ tradidit illũ / iudas ideo iuſte tradidit. B

☞ Si rixati fuerint

a ¶ nec ipẽ. ſ. hũiliauerit nec filio vxorẽ affixerit: nec alia ſupducta a filio eã abiecerit.

non negabit. Si triã iſta non fe/ a
a ¶ ſufficiet ĩ ſuitute ñ teneri. b ¶ ſic ſu⁹ he

cerit: egrẽdietur gratis abſq̃ pe b
bre⁹. a ¶ mãli gladio vl̃ ſpũali. b ¶ iniq̃ vo

cunia † Qui pcũſſerit hoiem võ c
lũtate. a ¶ ĩ aĩa vel ĩ corpe. b ¶ corpali vel ſpũali.

lens õccidere / mõrte moriatur: d
a Qui autem non eſt inſidiatus / e
¶ occulta equitate.

† ſed deus tradiderit illũ ĩ man⁹ f
eius: ꝯſtituã tibi locũ quo fuge/ g
¶ volens ſcilicet.

re debeat †. Si quis p induſtriã h
a ¶ ſcandaliçãdo vel ĩ hereſim inducẽdo.
b ¶ ſicut de ioab legit̃.

occidẽrit proximuꝫ ſuum ẽt per i k
a ¶ a cõmunione corpis xp̃i ſepabis.

iſidias / ab ãltari meo auelles eũ l
a ¶ corpaliter vel ſpũaliter affligendo.
b ¶ carnalẽ vel ſpũalem

vt moriat̃. Qũi pcuſſerit pãtrẽ m
a ¶ eterna vel penitẽs tali pctõ moriat̃.

ſuum aut matrẽ / mõrte moriat̃. †
a ¶ contradicẽdo verbo vel facto vel malũ imprecãdo. ¶ blaſphemãdo. b ¶ deo.

† Qũi maledixerit pãtri ſuo / aut n
a ¶ eccleſie vnitatẽ ſcindẽdo. b ¶ vel furatus fuerit. ¶ ſeducendo a veritate.

mãtri / morte moriatur. † Qũi fu o
a ¶ diabolo obnoxium fecerit.

rat⁹ fuerit hoieꝫ / ꝛ vẽdidẽrit eũ / †
¶ eterna.

b conuictus noxe / morte moriat̃. †

Nico. de lyra

⁂ a ¶ Si tria iſta nõ fe. qd̃ exponũt doc. nr̃i ſic: Si nullũ p̃dictoꝝ fecerit. i. nõ accepit ſibi vxorẽ: nec filio ſuo et ſpreuit eã / nolẽs eã retinere ꝓ cõcubina. b ¶ Egredietur gratis: libera ab eo. Dicũt em̃ ꝙ nõ erat ei vẽdita vt ſeruiret vt ancilla / ſꝫ ſicut ꝯcubina: vt ſic poſtea de cõcubina faceret eã vxorẽ: et ſic emere ad cõcubitũ et vẽdere fuit iudeis pmiſſum ꝓpter eoꝝ libidinẽ: ſicut dare ad vſuras extraneis ꝓpter eorum cupiditatẽ: ſed quia talis pmiſſio nullo loco in lege inuenit̃ ſic cõceſſa / ſed magis ꝓhibita: ſm ꝙ dicit̃ Deut. xxiij. c. Nõ erit meretrix d̃ filiab⁹ iſrl̃: iõ alit̃ dr̃ ſm Rab. Sa. Si tria iſta nõ fecerit q̃ p̃dicta ſũt. ſ. ꝙ nõ accepit eã vxorẽ nõ de ꝯcubina ſꝫ de ancilla: nec filio ſuo: nec iuuit ad ei⁹ redẽptionẽ mõ p̃dicto / egredietur grat̃. Nõ ſolũ ãno. vij. remiſſiõis: ſꝫ etiã añ ſi ĩ ea appareãt ſigna pubertatis / q̃ ſũt ortus piloꝝ et mẽſtruoꝝ: q: tũc ẽ apta ad ꝯcipiẽdũ: ꝛ ſic ptꝫ qd̃ p̃dictũ ẽ. ſ. ꝙ puelle habebãt plures vias exeũdi d̃ ſeruitute q̃ maſculi: q̃ ſolũ exibãt anno. vij. remiſſiõis. c ¶ Qui pcuſ. ꝛc. hic cõſequẽter regulat̃ iraſcibil̃ ĩ leſiõib⁹ q̃ hñt rõeꝫ vĩdicatiui: et p̃mo ĩ pſona ſua. ſcd̃o ĩ re ab eo poſſeſſa / ibi: Si bos cornu p. ¶ Circa p̃mũ dr̃: Qui pcuſſerit hoĩem ꝛc. Hic accipit̃ pcuſſio ꝓ occiſione: q: ſi nõ occideret pcutiẽdo q̃tũcũq̃ vellet occidere: nõ ꝓpter h̃ puniret̃ morte ſꝫ alia pena: vñ ĩ hebreo ht̃: Percutiẽs hoĩem ꝛ morit̃. ſ. pcuſſus. d ¶ Morte moriatur. ſcꝫ pcutiẽs. Sꝫ li volẽs ĩ ꝓpoſito nr̃e trãſlatiõis determinat modũ pcutiẽdi / cũ. ſ. fit a ꝓpoſito ꝛ nõ a caſu: ꝓpter qd̃ de caſuali ſubdit̃: e ¶ Qui aũt nõ ẽ inſidiat⁹. ſ. querẽs mortẽ pcuſſi: q: erat amicus eius. f ¶ Sed de⁹ tradiderit illũ ĩ manus ei⁹. i. ex cauſa nobis occulta de⁹ pmiſit eũ ĩterfici caſualiter: et iõ p̃ter intẽtiõꝫ occidẽt̃. g ¶ Cõſtituã tibi lo. q̃ fu. de. ne ĩterficiat̃ ab amic̃ occiſi: et ibi manere debebit vſq̃

bebit vſq̃ ad mortẽ ſũmi põtific̃. Ad h̃ aũt fuerũt ordĩate ciuitates refugij: vt habet̃ Ioſue. xx. h ¶ Si q̃s p induſtriam occi. p hoc excludunt̃ a pena ſeq̃nti pueri et amẽtes / q̃ nõ hñt induſtriã. i ¶ Proximũ ſuum. i. iudeũ qui eſt d̃ lege ſua: et ideo de iudeo occidẽte gentilẽ non intelligit̃ lex iſta / vt dicit Ra. Sa. k ¶ Et p iſidias. p h̃ excludunt̃ illi q̃ licet occidũt / bonũ intẽdũt: ſic mgr̃ v̄berãdo diſcipulũ / ꝛ pat̃ filiuꝫ et medic⁹ medicãdo ĩfirmũ. l ¶ Ab altari meo ꝛc. etiã ſi fuerit ſacerdos: vt dic̃ Ra. Sa. niſi ĩcepit officiũ miſtrãdi ĩ altari: ĩ q̃ caſu erat expectãdũ complementũ miniſterij: q̃ pacto trahebat̃ ad mortẽ. ꝓpt̃ reuerẽtiaꝫ em̃ ſacri loci erat ibi refugiũ ĩ aliq̃buſ caſib⁹: int̃ q̃s erat homicidiũ gẽtil̃ vt dictũ ẽ / ſꝫ nõ iudei: † Leui. 24. c ꝓpt̃ qd̃ ioab ibi cõfugiẽs ñ euaſit mortẽ: q: p ĩduſtriaꝫ et ĩſidias interfecerat duos iudeos. ſ. abner et amaſaꝫ: vt ht̃ iij. Reg. ij. c. m ¶ Qui pcuſ. patrẽ ꝛc. ſm doc. nr̃os et hebraicos nõ ĩtelligit̃ de pcuſſiõe leui: q: ꝓpt̃ ipam fili⁹ nõ debebat mori ſꝫ aliter puniri. vñ dicit Ra. Sa. ꝙ niſi ex pcuſſiõe fiat effuſio ſãguĩs vel liuor / nõ ĩcurrit̃ pena mortis: intelligit̃ etiã de pcutiẽte a ꝓpoſito nõ a caſu nec etiaꝫ ex ioco. o ¶ Qui fu. fu. ho. ꝛc. ita ꝙ ad ĩcurrẽdũ penã mortis vtrũq̃ requirit̃. ſ. furtũ ꝛ vẽditio ſm expoſitores nr̃os: q: ſi ĩueniat̃ añq̃ vendiderit: pena fur̃ ẽ vt reddat duos hoĩes ad ſeruiẽduꝫ vt dicũt: et h̃ nõ accipiunt de loco iſto / ſed de hoc qd̃ habet̃ ca. ſequenti / vbi dicit̃ ꝙ ꝓ furto aliaꝝ reꝝ reſtituit̃ duplũ: ꝛ ſic ꝯcludũt hic a ſili. Ra. Sa. dicit ꝙ etiam ꝓ ſolo furto hoĩs incurrit̃ pena mortiſ: ꝛ hoc trahit aliq̃liter ex textu: q: vbi tranſlatio nr̃a dicit ſic: Qui furat⁹ fuerit hoĩeꝫ et vẽdiderit eũ / ꝯuict⁹ noxe morte moriat̃. In hebreo habet̃ ſic: Fur hoĩs ꝛ vẽdẽs eũ / ꝛ ĩuẽt⁹ ĩ manu ei⁹ morte moriat̃. Dicit em̃ ꝙ li inuẽt⁹ ĩ manu eius ad vtrũq̃ refert̃. ſ. ad furẽ: et tũc ẽ ſenſus: Si ẽ inuẽtũ p teſtes ꝯtra eũ ꝙ furatus fuerit ꝛ vendiderit / morte moriatur: et ad hominẽ furto ſublatũ. ꝛ tũc eſt ſenſus: et homo furto ſublatus ſi inuentus fuerit ĩ manu furis: id ẽ apud eum: nõ venditus adhuc morte moriatur. ſ. fur ille. Ratio huius dicti eſt: quia homo eſt ad imaginẽ dei factus: ꝛ ideo ratiõe tãte dignitatis ꝓ eius furto imponit̃ pena mortis: ꝛ hoc videt̃ rationabilius ſm intentionẽ legis. n ¶ Qui maledixerit ꝛc. Iſta pena nõ incurrit̃ ꝓ vno ſolo maledicto: q: ꝓ pcuſſiõe leui patris vel matris nõ incurrit̃ pena mort̃ vt p̃dictũ ẽ: et cum pcuſſio ſit quid graui⁹ q̃ maledictum: ſed aſſuefactio ad maledicendũ meret̃ penam predictã.

† 15. q. 1. c. nec his

De homi. c. 1.

† Leui. 20. b

Pro. 20. c

Mat. 7. b

† De fur. c. 1

D

⁂ Si rixati

✳ nã p talẽ opatiõeꝫ glĩe libtas acq̃rit̃: d̃ q̃ dr̃ Rom. viij. d. Moralit̃
Ipa creatura liberabit̃ a ſuitute corruptiõis ĩ libertatẽ glĩe filioꝝ dei. c ¶ Qui pcuſſerit ho. vo. occi. Hoc moralit̃ facit qui ad mortale peccatũ verbo vel facto inducere proximuꝫ intẽdit: ideo ſubdit̃: d ¶ Morte moriat̃. ſ. culpe et poſtea gehenne: niſi vere penituerit. e ¶ Qui aũt nõ ẽ inſidiatus ſed deus illũ ꝛc. Aliq̃n vo ꝯtingit ꝙ ex v̄bo vel facto alicuius male intellecto alius incidit in mortale peccatũ: ideo dicit̃ ꝙ deus tradidit illũ. i. ꝓpter ſuam maliciã pmiſit eum cadere. g ¶ Conſtituã tibi locũ quo fugere debeat. ſ. ſacramentũ penitẽtie: q: q̃uis nõ ſit cõſcius ꝙ fuerit ꝓximo cauſa ruine: debet de hoc tñ ſibi timere. h ¶ Si quis p in. ꝛc. nã eccl̃ia nõ dꝫ eũ tueri: vt videt̃ p h̃ qd̃ habet̃ ex de homic̃. Si q̃s. Põt ꝛ alit̃ exponi. l ¶ Auelles eũ ꝛc. i. repelles eũ a ſacra cõmunione ꝛ eccleſiaſtica ꝓmotiõe. m ¶ Qui pcuſſerit patrẽ ſuũ aut ma. i. p̃latũ vl̃ eccleſiã ſeu religionẽ ſcãdaliçauerit. † ¶ Morte moriat̃. ſ. culpe ꝛ gehẽne. n ¶ Qui maledixerit patri vel mr̃i. i. blaſphemauerit xp̃m vel eccl̃iam. o ¶ Qui fu. fue. hominẽ: ipm a fide ſeducẽdo. † ¶ Et vẽdiderit eũ. diabolo. † ¶ Morte moria. ſ. culpe ꝛ gehẽne.

✳ Et pcuſſerit quis

a ¶ Si rixati fuerint viri ⁊c. Rab. Id ē ſi q̄s cū ꝓxio ↄtē
dēs duricia mētis: vel ꝑcitate ſpernēdo.ſ.vel nō ↄſulēdo ex/
aſꝑauerit: ⁊ ille infirmatꝰ triſticia a feruore dilectiōis lāgue/
rit: reꝰ ꝑ ↄfeſſionē oꝑa pnīe ⁊ ꝑ īpēſam ꝓmiſſe emēdatiōis in
medicos.i.doctores impēdat: q̄ īfirmū baculo ↄſolatiōis eri
gāt: ⁊ fomētis p̄dicationū in p̄ſtinū di/
lectiōis ſtatū reſtituāt. In correctione
neceſſaria ē diſcretio: ne q̄ corrigere dʒ
occidat vel in deſperatiōeʒ vel odium
mittat. ¶ Si rixati fuerit ⁊c. Rab.
Si q̄s alicuiꝰ aīaʒ poſt ↄceptū v̄bi ꝑ in
curiā vl' fraudē leſerit: vt vitale germē
boni oꝑis ſanū ꝓferre nō poſſit: etiā ſi
ip̄a adhuc in fide viuēs ꝑſtiterit: vt dā
nū illatū ꝑ pnīaʒ reſtituat: ſꝫm euāgelij
miniſteriū neceſſe habebit. Si aūt ip̄a
aīa ꝑ errorē necata: poſt ꝓlatū aborti/
uū: h̄ eſt opus mortiferꝝ in īfidelitate ꝑ
ſeuerauerit: ſine dubio ſeductor illius
q̄ſi verꝰ homicida et̄na morte reꝰ erit.
¶ Augꝰ. Q̄ non formatū puerperiū
noluit ad homicidium ꝑtinere: ꝑfecto
nec hoīeʒ deputauit: h̄ de aīa q̄ſtio eſt
vtrū qđ formatū nō eſt: nec aīatū q̄deʒ
poſſit ītelligi: ⁊ iō nō ſit homicidiū: qꝛ
nec exanimatū dici pōt: ſi adhuc animā
nō hʒ. Sequit̄ eīn ⁊ dic̄: Si aūt forma
tū fuerit dabit aīaʒ ꝓ aīa.i.morieť. ſꝫm
illud: Oculū ꝓ oculo: ⁊ dentē ꝓ dēte:
⁊ ſil'ia talionis.ſ.eq̄tate q̄ lex ideo ↄſti/
tuit/ vt mōſtraret que vīdicta debeať.
Aliť eīn neſcireť q̄d venia relaxaret vt
dici poſſit Dimitte nob̄ debi.nr̄a: ſic̄ ⁊
nos di.de.no.⁊c. Matth.vi.d. De/
bitores ḡ lege mōſtranť: vt q̄n ignoſci
tur: appareat q̄d dimittať: aliť eīn nō
dimitteremus. Si ḡ illud īforme puer
periū iā q̄dē fuerit: ſʒ adhuc q̄dāmō in
formiť aīatū: q̄m magna de aīa q̄ſtio
nō ē p̄cipitāda.iō lex noluit ad homici
diū ꝑtinere: qꝛ nōdū dici pōt aīa viua
in corpe/ qđ ſenſu caret: ſi tal' eſt in car/
ne nōdū formata: ⁊ iō nōdū ſenſibꝰ p̄/
dita. ¶ Orige. Q̄ ſi litigabunt duo
viri: ⁊ ꝑcuſſerint mulierē p̄gnātē/ ⁊ exi
erit infans eiꝰ nōdū formatuſ: detrimē
tū patieť q̄ꝫtū indixerit vir mulieris: ⁊
dabit ꝓ aīa ſua. Q̄ ſi formatꝰ fuerit:
dabit aīaʒ ꝓ anima: oculū ꝓ oculo ⁊c.
Primū videamus de eo q̄ nondū for/
matus exierit: quō iubeť dāno pecunie
ꝑcuti vnꝰ ex litigātibuſ: cū duo dicanť.
Quid etiā h̄ ꝙ vir mulier' īponit ei et
nō eis ⁊ dabit: ⁊ non potiꝰ dabūt. Q̄
ſi infans iā formatus exierit: aīaʒ dare
ꝓ aīa facile ītelligimus: morte.ſ. vin/
diceť pctm̄. que aūt ſequunť oꝑe p̄ciuʒ
eſt explicare. Nec eīn videť etiā īfans
formatꝰ calce litigātis ꝑcuſſus: oculum
in vētre ꝑdidiſſe: dētes v̄o oīno nō ha
buit. Si eīn h̄ ad matrē referamꝰ: quō
abortiēs mulier oculū ꝑdit: aut dētes
dolet: Sʒ eſto aut in oculo aut in dēte ꝑcuſſa abortiuit: liuo/
rē vel vulnus accepit: q̄d etiā cōbuſturā dicimus ꝓ cōbuſtu/
ra: Nunq̄d litigātibus viris aſſiſtēs mulier cōburi potuit:
vt cōbuſtura ꝓ cōbuſtura ſoluať. In deuteronomio q̄ʒ hec fa
cile explicari nō queūt. In ſcripturis tm̄ hiſdē vocabulis ⁊ of
ficijs mēbra aīe noīanť: q̄bus vtunť vel appellanť membra
corpis. vn̄ Matth.vij.a. Vides feſtucā in oculo fratris tui:
⁊ trabem que in oculo tuo eſt non vides: Et Matth.xiij.b.
Qui hʒ aures audiēdi audiat. Et q̄ꝫ ſpecioſi pedes euāgelizā
tiū paceʒ: Rom.x.c. Ne nos ḡ vocabuloꝝ ſil'itudo ↄturbet.
Sūt ḡ duo litigātes: duo diſputātes de dogmatibꝰ vel q̄ſtio
nibꝰ leg': ⁊ rixātes circa v̄boꝝ pugnas. vn̄ apl's.ij. Timoth.
ij.c. Nolite ↄtēdere v̄bis ⁊c. Et ibidē d. Queſtiōes leg' de
uita: ſciēs ꝙ generāt lites. Quia ḡ iſti in q̄ſtiōe litigāt ad ſb/
uerſionē audiētiū: ꝑcutiūt mulierē p̄gnātē: ⁊ eijciāt infantem
formatū: vel adhuc īformē. Mulier p̄gnās d̄r aīa q̄ nuꝑ ↄce/
pit verbū dei.

De iniu/rijs.c.i.

Myſtice

Occidens nō formatū

a ¶ .i.ſi ↄtēderit duo ſapiētes. b ¶ vt a fi/de exorbitet cōmouerit. ¶ exaſꝑauerit.

a Si rixati fuerint viri/ ⁊ ꝑcuſſerit a
a ¶ duricia mētis vel nō miſericorditer cō/ſulendo. b ¶ ſcrupuloſis q̄ſtionibus.
alť ꝓximū ſuū lapide/ vl' pugno
¶ a fide penitus nō deuiās.
⁊ ille mortuꝰ nō fuerit/ ſed iacue/ b
¶ Leſa charitate in eo.
rit i lectulo: ſi ſurrexerit ⁊ ābula/ c
a ¶ Charitatē que nō penitus extincta.
b ¶ Mundus a crimine.
uerit foris ſuꝑ baculū ſuū/ innō/ d
cēs erit q̄ ꝑcuſſerit: ita tm̄ vt oꝑaſ e
eiꝰ ⁊ ipēſas in medicos reſtituat.
a ¶ diſcipulū ſibi ↄmiſſū. b ¶ plebē ſbiectā
Qui ꝑcuſſerit ſeruū ſuū vl' ancil f
¶ Correctiōe nimia. ¶ In cuſtodia.
lā v̄ga/ ⁊ mortui fuerit in manibꝰ
eius/ criminis reus erit: Sin aūt g
vno die vel duobus ſuꝑuixerit/
nō ſubiacebit pene: qꝛ pecunia h
a ¶ diſputātes ad ſubuerſionē audientiū.
illius ē. Si rixati fuerint viri: et i
a ¶ aīaʒ īfirmā v̄bū dei ↄcipiētē. b ¶ v̄bo
ꝑcuſſerit quis mulierē pregnan/ †
dei. ¶ Verbū ↄceptū ꝑdiderit.
tem/ ⁊ abortiuum quidē fecerit: k
a ¶ Nō in fide oīno mortua. b ¶ Quia quos potuit deo lucrari neglexit.
ſʒ ipſā vixerit/ ſubiacebit damno l
a ¶ chriſtus vel doctor eccl'ie.
q̄ꝫtum expetierit maritus mulie/
¶ Eccleſie p̄lati.
ris/ ⁊ arbitri iudicauerint. Sin m
a ¶ vt poſt ſathanū abierit.
aūt mors eius fuerit ſubſecuta/
a ¶ ī die iudicij puniēdā: vl' laborabit vſq̄ꝫ ad mortē vt repet eā ad fidē. b ¶ ītellectū.
reddet animam ꝓ anima: ocu/ n o
a ¶ intellectu turbato. b ¶ q̄ cōminuiť ⁊ ſubtiliať v̄bū dei: qꝛ male cōminuit ⁊ diui/dit. c ¶ Qua male operatur.
lum ꝓ oculo: dentē ꝓ dente: mā
¶ Virtute ⁊ actu. a ¶ Quia offendiculū p̄buit. b ¶ In igne inferni.
nū ꝓ manu: pedē ꝓ pede: adu/

a ¶ Si rixati fuerint viri/ ⁊ ꝑcuſ. al. ꝓximū ſuū la.
vel pug. ⁊ ille mor. nō fue. Stati vel cito poſt. b ¶ Sed
iacuerit in lectulo. Ex ꝑcuſſiōe illa. c ¶ Si ſurrexe. ⁊ am
bula. fo. ſuꝑ bacu. ſuū. Ita ꝙ nō eſt adhuc ita ꝑfecte cura/
tus ꝙ poſſit ꝑ ſe ambulare. d ¶ Innocēs erit.ſ.a pēa mor/
tis. e ¶ Qui ꝑcuſſerit. Dato ꝙ po/
ſtea moriať etiā āq̄ꝫ ſit ꝑfecte curatuſ.
ita dicūt expoſitores nr̄i ⁊ aſſignāt du/
plicē cāʒ. Vna ē ex ꝑte ꝑcutiētis: qꝛ d̄r:
Qui ꝑcuſſerit lapide vel pugno: nō dic̄
gladio. ex q̄ videť ꝙ nō habebat intēti/
onē īterficiēdi eū: qꝛ nō attulit ſecū ar/
ma. ⁊ ſic diminueť pena d̄ grauitate fa
cti. Alia ē ex ꝑte ꝑcuſſi: qꝛ ex q̄ tm̄ cōua/
luit ꝙ potuit cū baculo ambulare: nō ē
certū ꝙ mortuꝰ fuerit ex ꝑcuſſiōe: immo
magis ꝓbabile ē ꝙ mortuꝰ fuerit ex ne
gligētia cuſtodiēdi ſe: vel alia occaſiōe:
ſʒ tm̄ īpedimentū ſuoꝝ oꝑeꝝ ⁊ expēſas
in medicos ip̄e ſoluet: nec ad plꝰ teneť.
etiā ſi moriať mō p̄dicto. Ra. Sa. dic̄
ꝙ detinēdus ē ꝑcuſſor a iudicibꝰ: q̄uſq̄ꝫ
videať ſi ꝑcuſſus moriať: qꝛ ſi moriť an
teq̄ꝫ ſit reſtitutuſ ꝑfecte ſanitati/ ꝑcuſſor
dʒ mori. ⁊ qđ videť eſſe ↄ̄ hoc ꝙ d̄r: Si
ſurrexerit ⁊ ābulauerit ſuꝑ baculū ſuū:
innocēs erit.ſ. ꝑcuſſor. ip̄e exponit di/
cēſ/ ꝙ ē locutio metaphorica: ita ꝙ ꝑ ba
culū cui hō innitiť: plēa ſanitas ⁊ forti/
tudo ītelligiť: ſic̄ d̄r Ezech.iiij.d. Cōte/
rā baculū pa.⁊c.i.fulcimētū v̄tutꝰ. Et
ſil'is modꝰ loq̄ndi.ſ.metaphoricꝰ ē in le
ge ſꝫm ip̄m in pluribꝰ alijs locꝭ: q̄ ⁊ tūc
exponenť q̄n erimꝰ ibi dn̄o ↄcedente: ⁊
tūc ꝑcuſſor nō ē ↄdēnādus: niſi ad oꝑa
ꝑcuſſi ⁊ expēſas ī medicos. f ¶ Qui
ꝑcuſſerit ſeruū ſuū vel an. Iſta lex
loquiť de ſeruo vel ācilla gētilibꝰ. ⁊ m'
to fortiꝰ in tali caſu īcurriť pēa mort' ꝓ
interfectione ſerui hebrei vel ancille.
g ¶ Sin aūt vno die vel duo. ſu.
nō ſub. pe. Ip̄e ꝑcuſſor. h ¶ Quia
pecu. illius ē.ſ. ip̄e ſeruꝰ. Ex q̄ pʒ ꝙ
loquiť tm̄ in h̄ caſu d̄ ſeruo gētili: qꝛ cū
ſit ſeruꝰ ſimpl'r: ⁊ emptꝰ ad ſeruiēdū ſꝑ:
eſt pecunia dn̄i ſui hebrei. nō ſic āt ſeruꝰ
hebreꝰ: q̄ mag' ē mercēnariꝰ q̄ꝫ ſeruꝰ: vt
p̄dictū ē. ⁊ iō occiſiōi ſerui hebrei debeť
pena mortis ſic̄ alioꝝ. i ¶ Si rixati
fuerit viri: ⁊ ꝑcuſ. q̄s mu. p̄gnā. in
tendēs ꝑcutere maritū eius. k ¶ Et
abortiuū q̄dē fe. Abortiuū ꝓprie d̄r
ſꝫm hebreos fetꝰ ↄceptꝰ ān animationē
deſtructus. l ¶ Sʒ ip̄a vixerit/ ſub.
dāno q̄ꝫtū expe. mari. mu. Hoc nō
eſt ītelligendū ꝙ h̄ ſit taxandū ad volū/
tatē eius ſʒ ꝙ eius rōnes audiēde ſunt
a iudicibꝰ ⁊ ſꝫm allegata hinc ⁊ inde ta/
xabūt. m ¶ Sin aūt mors eius fu
erit ſubſe.ſ. mors mlier' vel pueri iā
aīati: ⁊ poſſit h̄ ꝓbari: cū iā ſit in ſpecie
hūana. n ¶ Reddet aīaʒ ꝓ aīa.i.
morieť. Aliq̄ v̄o doctores hebrei dicūt ꝙ nō ꝑ hoc ītelligiť pe
na mortis: eo ꝙ nō intēdebat ꝑcutere mulierem: vel fetū eius
animatū interficere: ſed ſolum incurret penam pecunie ſꝫm ta/
xationem iudicum. Sed hoc videtur irrationabiliter dictū: cū
vxor ſit vna caro cum viro quem intendebat ꝑcutere. ⁊ ideo p̄/
ma expoſitio videtur melior ꝙ intelligitur pena mortis/ cuʒ di
citur: Reddet animam ꝓ anima. o ¶ Oculum ꝓ oculo.
Poſtq̄ꝫ egit de pena occiſionis: hic agit de pena mutilationis
⁊ alterius leſionis: quia ſi aliquis eruat oculum proximi ſui de
bet erui oculus eius: ⁊ ita de alijs mutilatiōibus. ⁊ nō ſolū de
mutilatiōibus: ſʒ etiā de alijs leſiōibꝰ corꝑalibus. Ideo ſb̄dit:
Vulnus ꝓ vulnere.

† ¶ Et percuſſerit quis mulierem pregnantem:
Id eſt perſonam rationalem a conceptiōe boni propoſiti auer/
terit. l ¶ Subiacebit damno q̄ꝫtum expetierit ma. Id
eſt punietur a domino ſꝫm q̄ꝫtitatem boni quod impediuit.

Si q̄s aperuerit

pit verbum dei. vñ A timore tuo dñe in vtero ꝯcepimus ⁊ pe
perimus. Qui ergo concipiũt ⁊ ſtatim pariunt. nõ mulieres
5.c eriſtimande ſunt/ſed viri ⁊ perfecti. vñ alibi: Si peperit ter/
6.c ra in vna die ⁊ nata eſt gens die vna ſimul. Iſta eſt ergo gene
ratio pfectorũ que in die eadẽ cõcipit ⁊ naſcit̃: pariũt aũt viri
ſm illud Gal. iiij. c. Filioli mei quos
iterũ parturio donec formet̃ in vobis
chriſtus. Perfecti ḡ ⁊ viri ſtatim pari
unt. i. cõceptũ fidei verbũ in opa pdu/
cunt. Alia aũt que ꝯcipit ⁊ in ventre re
tinet ⁊ nõ parit mulier dicit̃. vñ Eſa. x
xvij. a. Dolores partus aduenerunt
ei/⁊ virtus pariẽdi nõ eſt in ea. Hec ḡ
inter ſe duob⁹ litigãtibus: et ſcandala
ꝯferẽtibus pcutit̃ ⁊ ſcãdaliçat̃/ vt ver
bũ fidei qd tenuiter ꝯceperat nõdũ for
matũ abijciat. Eſt enĩ in aliquibus for
matum verbũ in aliq̃bus nõ formatũ.
4.c vñ: Donec formetur in vobis chriſt⁹.
Chriſtus enĩ eſt verbum dei. Damnũ
ergo patiet̃ qui excuſſit. De dãnis er/
go doctor̃ dicit aplus. i. Cor. iij. c. Si
cui⁹ opus arſerit damnũ patiet̃ ⁊c. Et
ipẽ domin⁹ in euãgelio: Mat. xvi. d.
Quid pdeſt hoĩ ſi vniuerſum mundũ
lucret̃: aĩam aũt ſuã perdat? Vñ videt̃
oſtendi/ꝙ quedã pctã ad damnũ perti
nent: nõ tñ ad interitũ: q2 qui damnũ
paſſus fuerit ſaluari dicit̃: licȝ p ignẽ.
5.a vñ Johannes dicit quedã pctã eſſe ad
mortẽ: que aũt ſint ad mortẽ: que non
ad mortẽ: nõ facile diſcerni poteſt. De
9.c licta enĩ qs intelligit? Ps. xviij. d. Sȝ
cũ referũtur ſup q̃nqꝫ mnas acquiſite
alie quinqꝫ/⁊ ſup duas due: qui merce
dẽ hui⁹ acquiſitionis pdit/ dãno dicit̃
percuti: ſicut q̃ cauſam ſcãdali infirmio
ri et muliebri aĩe prebuit. Dabit autẽ
ſm qd ĩdixerit vir ei⁹/⁊ dabit cũ hono
re aĩe diſcentis. Vir magiſter eſt chri/
ſtus/vel qui p chriſto aĩaꝝ doctor eſt.
B Patiet̃ ergo damnũ qui ꝯtẽdit ad ſub
uerſionẽ audientiũ: p aĩa que nondũ
habuit infantẽ formatũ/ ꝙ põt de ſcan
dalo cathecumini accipi. Poteſt etiaȝ
fieri vt qui leſit inſtruat et reparet aĩe
que pdidit: ⁊ cũ honore et cũ modeſtia
ſcȝ cũ mãſuetudine/nõ cũ lite: ſicut cuȝ
ſcandalũ intulit. Sed cũ formatus fue
rit dabit aĩam p aĩa: formatus infans
põt videri ſermo dei in corde aĩe: que
ſuſcepit gr̃am baptiſmatis: vel q̃ eui/
dentius et clarius verbũ dei ſuſcepit.
0.c Reddet ergo qui pcuſſit aĩam p aĩa
in die iudicij. ſ. apud eũ iudicẽ/qui põt
aĩam ⁊ corpus pdere in gehennã. Ve
lut qui ſibi ꝯſcius fuerit tanti ſcandali
ponat aĩam ſuã p anima ſcandaliçati/
et vſqꝫ ad mortẽ det operã quomodo
ad fidẽ reſtituat̃. Ponat oculũ p ocu/
lo: ſi oculũ aĩe leſit. i. ĩtellectũ eius tur
bauit: auferet̃ oculus eius ab eo q̃ pre
eſt eccl'ie. i. intellectus. Si dentẽ leſit:
qui ſucipiẽs cibũ verbi dei cõminuere
vel molarib⁹ terere ſolebat/ vt ſubtilẽ
ad ventrẽ aĩe trãſmitteret ſenſum. Si
hũc dentẽ ille vexauerit ⁊ euulſerit/vt
ꝯtritione ei⁹ nõ poſſit aĩa ſubtiliter ⁊ ſpũaliter ſuſcipere ver/
bũ dei/auferat̃ deus ei⁹: qui nõ bñ cibos v̾bi cõminuit ⁊ diui
7.a dit: ppter hoc enĩ fortaſſe de dño dicitur: Dentes peccaatoꝝ
contriuiſti. Et alibi: Molas leonũ confringet dñs. Sic ergo
p mẽbra dicit̃ ledi aĩa ⁊ pcuti. Manũ q̃qꝫ p manu/et pedẽ p
pede depoſcit. Manus eſt aĩe v̾tus q̃ tenere aliquid ⁊ ſtrin/
gere põt/ vt actus ei⁹ ⁊ fortitudo / ⁊ pes quo incedit ad bona
vel ad mala. Quia ḡ ſcandaliçata aĩa/ nõ ſolũ in fide ſed etiã
in actib⁹ deijcit̃/ q̃ p manũ ſignificant̃. manus auferunt̃ illi⁹
q̃bus nõ bene operat̃: ⁊ pedes quib⁹ nõ bñ incedit. Recipi/
et etiã cõbuſturã: q2 cõbuſſit ⁊ gehẽne tradidit aĩam. Per ſin
gula hec

gula hec oñdit̃/vt pcuſſor trũcatis oĩb⁹ mẽbris a corpe eccl'ie C
excidat̃: vt ceteri vidẽtes timorẽ habeãt ⁊ nõ ſilr̃ faciãt. Ideo
apl's cũ doctorẽ deſcribit eccl'ie/inter cetera p̃cipit nõ pcuſſorẽ
ne pcutiẽs pregnãtes ml'ieres. i. aĩas inſipiẽtes/ ponat aĩam
p aĩa: oculũ p oculo: dentẽ p dente ⁊c: de q̃lib⁹ dicit̃ Mat.
xxiiij. b. Ve p̃gnãtibus ⁊ nutriẽtibus
in illis dieb⁹ in quib⁹ ſcandaliçant̃: ſi
fieri põt etiã electi. Sciendũ tñ ꝙ nõ Nota
eſt pfectorũ ſcandaliçari/ ſed mulieruȝ
aut paruuloꝝ. vñ Matth. xviij. a. Si
quis ſcãdaliçauerit vnum de puſillis
iſtis ⁊c. a Qz ſi bos cornupeta
⁊c. Ra. Hoc eſt ſi ſupbũ motũ animi
dñs. i. ſpiritus nõ cõſtringit: ⁊ aĩabus
interitũ/vel corpib⁹ ingerit incõmodũ
reatus redũdat in cuſtodẽ. vñ Prou.
xvi. c. Cor hominis erudiet os eius:
et labijs illius addet gratiam.

Triginta

a ¶ quia animã gehẽne tradidit. b ¶ leſio/
nem anime quamlibet.

ſtionem p aduſtione: vulnus p a
¶ minorem leſionem.
vulnere: liuorẽ pro liuore. Si p b
a ¶ intuitum recti intellectus auditoris.
cuſſerit quiſpiam oculũ ſerui ſui
aut ancillę: et luſcos eos fecerit:
¶ tanqꝫ indignus regere quos leſit.
dimittet eos liberos/ p ocl'o quẽ c
¶ diſcretõis q̃ ſcp̃tura ĩ paſtũ aĩe cõminuit̃
eruit. Dentẽ quoqꝫ ſi excuſſerit
ſeruo vel ancillę ſuę: ſilr̃ dimit/
a ¶ alteri magiſtro. b ¶ qdlibet aĩal qd
vulnerare põt: a parte totũ.
c ¶ Effrenato ſermone vel actione.
tet eos liberos. Si bos cornu p d
¶ Cuiuſlibet doctoris diſcipulum.
cuſſerit virũ aut mulierẽ/ ⁊ mor/
a ¶ duris cõminatiõibus corrigetur.
tui fuerint: lapidibus obruetur:
¶. i. nemo imitabit̃ eũ. ille enĩ carnes mor
tui aĩalis comedit: q̃ mortua opa imitatur.
⁊ nõ comedent̃ carnes ei⁹: domi e f
¶ cuiuſlibet doctoris
a nuſqꝫ bouis innocẽs erit. † Qz ſi g
diſcipul⁹. a ¶ hoc pro tpe preterito ponit
partẽ pro toto more ſcripture.
bos cornupeta fuerit/ab heri et
¶ qui vident vel leduntur.
nudiuſtertius: et conteſtati ſunt h
¶ corrigendo refrenando.
dominum eius/nec reclusit euȝ: i
a ¶ verbo vel exẽplo. b ¶ fortiorem.
c ¶ infirmiorem.
occideritqꝫ virum aut mulieręȝ: k
¶ magiſtrum.
⁊ bos lapidibus obruet̃: et dñm l
a ¶ ab eccl'ia eijciendo. ¶ occiſum mõſtra/
bunt. b ¶ penitentia ſatiſfactionis.
illi⁹ occidẽnt. Qz ſi p̃cium ei fue m
¶ redimenda.
rit impoſitũ: dabit p anima ſua
a ¶ a deo vel a p̃latis eccl'ie. ¶ diſcipulum.
quicq̃d fuerit poſtulatus. Filiũ n
¶ diſcipulam.
quoqꝫ ⁊ filiã ſi cornu percuſſerit/ o
a ¶ quẽlibet deo vl' p̃lato ſuo tãqꝫ ſuũ obe
dientem: vel adhuc timore pene ſeruientẽ.
¶ qui pro tpalibus deo ſeruit tm̃: ⁊ heredi
tatem celeſtis patrie negligit.
ſimili ſentẽtię ſubiacebit. Si ſer p

Nico. de lyra

a ¶ Vuln⁹ p vul. Et eſt vuln⁹
pcuſſio cũ effuſione ſanguinis. Liuor
aũt qñ ſanguis nõ effundit̃: ſed ĩtra cu
tẽ denigrat̃: et idẽ intelligẽdum eſt de
alijs leſionib⁹ ꝯſilib⁹ p̃dict̃: ꝙ actor
debet ſilr̃ ledi. ita exponunt doctores
nr̃i. Ra. Sa. dicit ꝙ eruẽti oculũ alte/ Eruens
rius nõ eſt eruẽdus oculus: vt vident̃ oculũ
ſonare v̾ba legis: ſed p̃ciũ p oculo ſm
taxationẽ iudicũ eſt ſibi ĩponẽdũ: ⁊ eo
dẽ modo de alijs leſionib⁹. Joſephus
aũt dicit medio. ſ. ꝙ eruẽdus eſt ocul⁹
ei⁹ ſi exoculat⁹ ab ipõ voluerit: ſȝ ſi ma
gis vult hr̃e pecuniã recipiet ſm taxati
onẽ iudicũ. b ¶ Si pcuſſerit ⁊c. luſ De iniu/
cos. i. ineptos ad viddenũ. c ¶ Di/ rijs. c. 3.
mittet eos libe. Et intelligit̃ iſta lex
de ſeruo gẽtili et ãcilla: q2 ſi mutilaret
ſuũ hebreũ vl' ãcillã: ĩcurreret penã ta
lionis p̃dictã. Dicit aũt hic Ra. Sa.
ꝙ iſta ſunt mẽbra ex q̃rũ mutilatõe ſer/ D
uus gentilis debebat exire liber: decẽ
digiti manuũ: ⁊ decẽ pedũ: oculus: au
res: naſus: v̾ga virilis: ⁊ dẽtes ſic ĩtel
ligẽdo ꝙ p vno dẽte vel digito exibat
liber. d ¶ Si bos. Hic ꝯñr ponũt̃ le
ſiões puniẽde p re poſſeſſa/ cũ dr̃: Si
bos cornu pcuſſerit virũ aut mulierẽ ⁊
mor. fuerint lapi. obruetur: nõ q2 bru/
tũ aĩal peccare poſſit/ſȝ ppt̃ horrorẽ fa
cti: ⁊ q2 eẽt horribilis de cetero advidẽ
dũ inter hoĩes. e ¶ Et non co. ⁊c.
Nõ ſolũ a iudeis q̃ nõ poterãt comede
re aĩal interfectũ talit̃: ſȝ nec a gẽtilib⁹
q̃b⁹ nõ poterat vẽdi/ſȝ dimittebant̃ pu
trefieri: Tũ ppt̃ horrorẽ fcti Tũ q2 p h̾
dãnificabat̃ dñs bouis ad cautelã ſui
⁊ aliorũ circa animalia ſua periculoſa.
f ¶ Dñſqꝫ bo. ſ. ab alia pena ſibi im/
ponenda. g ¶ Qz ſi bos cor. Ita ꝙ
nõ ſolũ ſemel ſed bis ad min⁹ viſus fu/
iſſet ĩpetere cornib⁹: vt dicit Ra. Sa.
h ¶ Et ꝯteſtati. i. illi q̃ viderunt dixe
rũt dño bouis. i ¶ Nec reclu. Ad
dictũ teſtiũ. k ¶ Occideritqꝫ ⁊c. Si
cut iã dictũ eſt. l ¶ Et dñm. Quia
fuit in culpa/eo ꝙ neglexit recludere bouẽ ſuũ. m ¶ Qz ſi p̃
ciũ. In h̾ ei ꝯdeſcendebat̃/ꝙ ſi amici mortui vellẽt accipe pre
ciũ p morte amici ſui/ p h̾ poterat euadere mortẽ: ſȝ ſi feciſſet
manu ppria/nõ poterat ſic euadere mortẽ: q2 maior eẽt culpa
⁊ ſibi plus ĩputãda. Dicit aũt h̾ Ra. Sa. ꝙ cũ dr̃ h̾ Si p̃ciũ ei
fue. im. ⁊c. h̾ tenet̃ li ſi p q2. ſic enĩ debebat fieri: nec poterat ſi
bi denegari: q̃n poſſet ſe redimere p p̃ciũ ſi hr̃et/ vl' p venditio
nẽ ſue pſone ſi nõ hr̃et n ¶ Filiũ q̃ȝ. Quãtũcũqꝫ ſint puuli.
o ¶ Si cornu p. ⁊c. in caſu p̃dicto. p ¶ Si ſeruũ an. ⁊c.
Intelligit̃ aũt iſta lex de ſeruo gẽtili q̃ eſt pecunia dñi ſui vt p̃/
dictũ eſt: q2 ſi ĩterficeret ſeruũ hebreũ vel ancillã: eſſet ſentẽtia

eadẽ ſicut

E ☞ a ¶ Triginta ſiclos. Hoc eſt ſm̄ legis mādata per fidē et ſpem ⁊ charitatē emendabit. b ¶ Argenti. Nitorē diuini verbi: quo in fide trinitatis ⁊ ſcientia decalogi inſtructi erant

Myſtice cōpenſabit. c ¶ Si q̇s aperuerit ⁊c. Ciſternā aperire eſt valido intellectu ſcripture ſacre arcana penetrare: per bouē ꝟo ⁊ aſinū mundū aīal ⁊ īmundū: fidelis vel īfidelis accipit. Qui ergo ciſternas fodit/ operiat ne illic bos vel aſinꝰ ruat. i. q̇ ſcripture alta intelligit: ſublimes ſenſus nō capiētibus per ſilentiū tegat: ne per ſcandalū mentis aut fidelem paruulū: aut infidelē q̇ credere potuiſſet interimat. ex morte enī iumētorū debꝫ preciū: q: illud amiſiſſe ꝯuincitur. Vn̄ ad agendā penitentiā reus tenet. Quiſq̇s enī ad alta ſapiētie fluenta ꝑueniēs/ cū hoc apud bruta audientiū corda nō cōtegit/ pene reꝰ addicit: ſi per ꝟba eius ſcandalū mūda vel immūda mens capiat. Operienda eſt ergo ciſterna corā paruulis. i. tegēda eſt alta ſciētia. d ¶ Si bos alienꝰ ⁊c. Non hoc in ſolo boue ſeruandū eſt: ſꝫ in om̄i pecore. a ꝑte enī totū ītelligit. Sed hoc de carnibꝰ occiſi pecoris fieri nō poteſt que nō veſcunt.

†De iniurijs.c.2.

†De iniurijs.c.3.

a uum ancillāq̄ʒ inuaſerit: trigita
b ſiclos argenti dabit domio: bos a
¶ duris correctiōibꝰ cōpēſabit vl' arguet.
c vero lapidibꝰ opprimet. †Si q̇s b
a ¶ ꝓfūditatē ſcīe. b ¶ alta ſcīe penetrādo
aperuerit ciſternā ⁊ foderit: ⁊ nō c d
a ¶ tegēdo corā ꝑuulis. b ¶ ſcādaliçata
operuerit eā: cecideritq̄ʒ bos vl' e
mēs mūda. a ¶ īmūda. ¶ a ꝑte totū locutio vſitata. b ¶ ſcrutator ꝓfundorū.
aſinus in eā/ reddet dominus ci
¶ per condignā penitentiā.
ſterne preciū iumentorū: quod ‡ f
¶ .i. imputabit ei.
d autē mortuū eſt/ ipſius erit. Si g
a ¶ diſcipulus. b ¶ ſociū ſuū in agro dn̄i ſecum laborantē. c ¶ ſeduxerit.
bos alienꝰ/ bouem alterius vul
a ¶ in errore vel delicto lapſus.
nerauerit: et ille mortuus fuerit:
a ¶ penitētie. ſ. ⁊ pene ſubijciēt. b ¶ .i. cōpatient ſibiīnuicē ⁊ dignā penitētiā agent.
vendent bouē viuū et diuident
a ¶ penitēti ꝯdolēdo. vn̄. ij. Co. xj. g. quis
precium: cadauer aūt mortui/ in
infirmat ⁊ ego nō īfirmor: q̇s ſcandaliçat
ter ſe diſpertient. Si aūt ſciebat h
⁊ ego nō vror. a ¶ corruptor fratrū.
ꝙ bos cornupeta eſſet ab heri ⁊
a ¶ correxit. b ¶ magiſter.
nudiuſtertiꝰ ⁊ n̄ cuſtodiuit eū dō
a ¶ .i. eū q̇ deceptꝰ fuit ſano intellectu reformare ſtudeat. b ¶ .i. oēm pn̄iam in ſe trāſferat: q: error diſcipuli culpa eſt magiſtri.
minꝰ ſuus: reddet bouē ꝓ boue: i
⁊ cadauer itegrū accipiet. k

Nico.de lyra

✻ eadem ſicut de alijs hebreis.

a ¶ Bos ꝟo lapidibꝰ opprimet. propter horrorē homicidij: qꝺ eſt horrendū etiā in gentilibꝰ. Dicit autē hic Ra. Sa. ꝙ illud qꝺ dictū eſt hic de impetitiōe bouis cū cornu. intelligendū eſt etiā ſi ꝑ recalcitrationē vel morſum ⁊ ꝯſilia interfecerit: ſed ſcriptura ſolū exꝑmit illud qꝺ cōmunius accidit. ſ. ꝙ interficiat cū cornibus: dicit etiā ꝙ idē eſt ītelligendū de alijs aīalibus domeſticis ſi interficiāt. b ¶ Si q̇s aperuerit ciſternā. i. diſcooperuerit ciſternā ꝑus factā. c ¶ Et foderit/ ipſam ꝓfundādo vel aliā de nouo fodiēdo. d ¶ Et nō operuerit eā/ nō reponēdo operculū in ciſterna quā diſcooperuerat: et nō faciēdo operculū ī ea quā de nouo foderat. e ¶ Cecideritq̄ʒ bos ⁊c. Et dicit Rab. Sa. ꝙ iſta lex eſt ītelligēda de fouea facta in loco vbi cōiter vadūt hoīes vel animalia: non autē de illa vbi nō ſolet eſſe talis acceſſus. f ¶ Qꝺ aūt mortuū eſt/ ipſius erit. ſ. dn̄i ciſterne: dictū tn̄ Ra. Sa. ꝙ ſi per aliū foderit imponēdū eſt foſſori: ⁊ qꝺ dictū eſt de boue ⁊ aſino cadēte in foueā: intelligendū eſt etiam de alijs aīalibus. g ¶ Si bos alienus bouē alte. vulne. ⁊c. dicit Ra. Sa. ꝙ lex iſta intelligenda eſt de bobꝰ equalibꝰ in valore. aliter enī dn̄s bouis īterficiētis aliū reportaret inde lucrū aliq̄n/ qꝺ eſſet cōtra rationē: verbi gr̄a: ſi coriū et carnes bouis interfecti valerēt ſex libras: q: licꝫ iudeis eſſet illicitū comedere carnes illas: poterant tn̄ eas vendere gentilibꝰ ad comedendum q̇bus nō erāt ꝓhibite: ⁊ bos īterficiens valeret duas: ſi vterq̄ʒ dn̄s haberet medietatē vtriuſq̄ʒ ꝑcij: ſequeret ꝙ ille cuius bos valebat ſolū duas libras reportaret q̄ttuor: ſed q̄n̄ boues ſunt eq̄les: medietas dāni qꝺ accidit ex occiſiōe bouis/ eo ꝙ minꝰ valet mortuus q̄ȝ viuus/ ponit ſuꝑ vnum: ⁊ alia medietas ſuꝑ aliū: verbi gr̄a: Si bos occidens valebat ſex libras: ⁊ occiſus ſex dum viueret: ſed mortuus valet q̄ttuor tm̄: diuiſo vtroq̄ʒ precio quilibet reportabit. v. libras: ⁊ ſic damnū duarum librarū qꝺ accidit diuidit ꝑ equalia ſuper vtrūq̄ʒ. Ex hoc autē habet regula quid agendū ſit quādo boues ſūt inequales: q: reſpiciendū eſt ad damnum qꝺ accidit ⁊ medietas damni debet poni ſuꝑ vnum: ⁊ alia medietas ſuper alterū: ceterꝫ nō mutatꝫ. h ¶ Si aūt ſciebat: ſcꝫ dn̄s bouis occidētis ꝙ bos cornupeta eſſet ⁊c. Sequitur: i ¶ Reddet bouē pro boue. i. valorē bouis occiſi duꝫ adhuc erat viuꝰ. k ¶ Et cadauer integrū accip. ad faciendū vtilitatē ſuam.

✻ b ¶ Si quis aperuerit ciſternam. i. ſacre ſcripture profunditatem indiſcrete. e ¶ Cecideritq̄ʒ bos vl' aſinus: Id eſt per hoc fuerit occaſio ruine ſimplicibus. † ¶ Reddet precium iumentorū. i. a deo punietur ſm̄ ſuum delictum.

Additio.

Maledicēs patrē

¶ In ca. xxj. vbi dꝛ in poſtilla: Qui maledixerit patri ſuo. ¶ Additio. Licet ꝑcuſſio ſimpliciter cōſiderata ſit grauior q̄ȝ benedictio: tamē ſm̄ hebreos maledicenti patrē debet maior pena ꝓpter duo. Primū quia facilius cōmittitur: et ideo durius procedit: ſicut cōtingit in aliquibꝰ legalibus punitionibus/ ꝙ illa que frequētius veniūt in vſum acrius puniunt: vnde dicūt legiſte: ꝙ graſſantibus multis opus eſt exemplo. Secundū eſt ꝙ in maledictione aſſumit nomē dei. Maledicere enim cōmuniter intelligit ille qui maluꝫ imprecat alicui a deo: iuxta illud. iiij. Regū. ij. d. de Heliſeo. Maledixit eis in nomīe dn̄i: quod etiaꝫ gentiles obſeruabant. ſ. maledicere in nomīe deorū ſuorū: vt patet. j. Regū. xvij. f. de Golia maledicente Dauid in nomīe dei ſui: ⁊ ideo aggrauat peccatum eius in q̄ȝtum nō ſolū offendit patrē vel matrē: ſed etiā deum cuius nomē in hoc peccato aſſumit: vn̄ ſm̄ ipos acriori morte punit maledicēs patrē q̄ȝ ꝑcutiēs: ꝓut Ra. Moy. gerun. iſta large tractat in ſua expoſitiōe: illud aūt qꝺ ꝑſupponit poſtilla. ꝙ maledicens nō intelligit niſi aſſuefaciens maledictionem/ nō video vbi habeat fundamentū.

Replica

Replica correctorij contra Burgeñ. In ca. xxj. vbi poſtillator exponit illud: Qui maledixerit patri ⁊c. dicēs intelligi debere de aſſuefactiōe. cū enī ꝑcuſſio ſit grauior q̄ȝ maledictio: homīes tn̄ q: ſunt ꝓniores ad maledicendū q̄ȝ ꝑcutiendū parētes: ideo pena tā grauis imponit. Sed Burgeñ. volēs notare poſtil. dicit ꝙ huiꝰ dicti nō videt fundamētū: ⁊ tn̄ ipſemet ponit allegās ad id leges ciuiles dicens/ ꝙ illa que frequēter veniūt in vſum artius puniunt ⁊c. Oportet enī reſtringi ea ad que hoīes magis ſunt inclinati: vt probat poſtil. infra. xxij. ca. de reſtitutione quinq̄ʒ boum ꝓ vno/ ⁊ quattuor ouium pro vna: ⁊ de nō nocendo vidue ⁊ pupillo. Inde Burgeñ. videre potuit vnde poſtil. fundamentū ſic dicendi ſumpſit. Sed ratio aggrauationis quaꝫ ponit hic Burgeñ. modice apparentie eſt. nō enim maledictiones ſemper fiunt in nomīe dn̄i. exempla que Burgeñ. ponit illa ſunt de aduerſarijs nō inter prolem ⁊ parentē: nam in glo. interlineari ſuꝑ verbo maledixerit: dicit blaſphemādo/ cōtradicēdo verbo vel facto ⁊c. que oīa vt frequēter nō fiunt cū inuocatione nominis dn̄i: ſed potius ſpiritus maligni.

Glo.ordi.

Si quis fura/ Ca. XXII tus ⁊c. Stra. Scd̄m litterā quinq̄ʒ boues pro vno boue: q̄ttuor oues pro vna oue redduntur. Quia bos q̇nq̄ʒ vtilitates habet: ouis quattuor. Bos enī immolat: arat/ paſcit/ lactat. corium etiā diuerſis vſibus ☞ miniſtrat.

¶ ab eccleſia ſubtrahēdo.
Si quis fu C. XXII a
a ¶ Sapientē in agro dn̄i laborantem.
ratꝰ fuerit bouē aut

Nico.de lyra

Si quis fura/ Ca. XXII tus fuerit. Hic cōſequēter ordinat cōcupiſcibil. Et p̄mo in cōcupiſcētia rei vtilis. Scd̄o rei delectabilis/ ibi: Si ſeduxerit quis virginem. Circa primū reprimit p̄mo illicita ꝯtrectatio rei aliene ſibi nō cōmiſſe ✻ Scd̄o rei

miniſtrat. Ouis ꝟo īmolat̃ ⁊ paſcit lac ⁊ lanā tribuit. Allego
rice ꝟo ꝑ bouē iudeus q̄libet intelligit̃: quē ſi quis iude⁹ ven
diderit/pene legis ſubiacebit que ꝯtinet̃ in q̄nqꝫ libris. Per
ouē chriſtian⁹ q̄ chriſtū imitat̃: de q̄ dicit̃: Sicut ouis ad occiſi
onē ductus eſt. Si quis hūc vendiderit: q̄ttuor oues reddat
.i. ſm̄ inſtitutionē q̄ttuor euangelioꝝ
pniam agat. a ¶ Si effringēs fur
do. Aug⁹. Si ꝑfodiens inuētus fue/
rit fur ⁊ ꝑcuſſus mortuus fuerit/nō eſt
illi homicidiū. Si aūt oriet̃ ſol ſuꝑ eū/
reus eſt ⁊c̃. Intelligit̃ ꝙ nō ꝑtinere ad
homicidiū: ſi fur nocturnus occidit̃: ſi
aūt diurnus ꝑtinere: hoc eſt enī ꝙ ait:
Si oriet̃ ſol ſuꝑ eū ⁊c̃. quia poterat di
ſcerni ꝙ ad furādū nō ad occidēdū ve/
niſſet: ⁊ iō nō deberet occidi. ꝟ ⁊ in an
tiq̄s legibus ſecularibus: q̄bus tñ iſta
eſt antiq̄or/inuenit̃. Impune.ſ.occidi
nocturnū furē q̄q̄ modo. Diurnū āt ſi
ſe telo defēderit: iā enī plus eſt q̄ꝫ fur.
b ¶ Si egreſſus ⁊c̃. Ignē ſuccendi/
mus cū correctionē ſubditiſ ꝑparam⁹/
vt ſpinas vitioꝝ ꝯſumam⁹. Sed vidē/
dū eſt: ne cū vitia ꝑſequimur: virtutes
ledam⁹/⁊ eis q̄ fructū bonoꝝ opeꝝ ꝓ/
ferre ceperāt/añ maturitatē noceam⁹.
Qui hoc ꝙ cōmiſerit dignā pniam ge/
rat/qꝺ ꝑ inertiā leſit ſtudioſe reſtituat.
c ¶ Spicas. Teneros auditores nō
ꝟ dum ad

Nico.de lyra

Scꝺo rei ſibi cōmiſſe/ibi: Si quis
cōmēdauerit. Circa ꝑmū dr̄: Si q̄s fu/
ra.fu. bo.aut ouē. ⁊ occidit vel vendi.
Iſtis duob⁹ ꝯcurrētib⁹.ſ.furto cū ven
ditōe/vł furto cū occiſiōe. a ¶ Quin
boues ⁊c̃. Querit̃ hic q̄re ꝑcipit̃ tāta
reſtitutio/ cū in aliȷs reb⁹ ſufficiat red/
dere duplū? Ad qꝺ rn̄det quedā glo.
ſuꝑ locū iſtū/ꝙ hoc eſt ꝓpter q̄nqꝫ vtili
tates bouis.ſ. q̄ īmolat̃ deo: arat ter/
rā: paſcit de carnib⁹ ſuis: dat lac: ⁊ co/
riū ad plures neceſſitates valet: ⁊ ꝓpt̃
q̄ttuor vtilitates ouis: q̄ īmolat̃: veſtit
de lana ſua: paſcit de carnib⁹ ſuis/ ⁊ lac
miniſtrat: ſed hec rō nō videt̃ multū va
lere: q̄ idē poſſet dici de auro qꝺ valet
ad medicinas/ ⁊ ad pecuniā inde fien/
dā/⁊ ad vaſa ꝓ miniſterio/ ⁊ ad iocalia
ꝓ ornatu: ⁊ ſic de multiſ aliȷs. Et ideo
alit̃ dicēdū. Puniūt̃ enī aliq̄ pctā gra
uius nō ſolū ꝓpter maiorē pctī grauita
tē: ſed ꝓpter ꝑnitatē reꝑmendā ne ho
mines nimis ad talia ſe laxēt. Res au
tē q̄ in domo cuſtodiunt̃ vt aurū ⁊ ar/
gentū et ſiſia: nō ita defacili furto pn̄t
ſubtrahi/ſic oues q̄ paſcunt̃ in cāpis: ⁊
q̄ facilitas accipiēdi rem alienā īducit
ad cōmiſſionē furti: iō ꝓ furto ouis im
ponunt̃ q̄ttuor reſtituēde: q̄ facili⁹ pōt
ſubtrahi furto q̄ꝫ alie res q̄ ſeruant̃ in
domo/ ⁊ quinqꝫ boues ꝓ vno boue: q̄
adhuc difficilius cuſtodiunt̃: q̄ nō ita
gregatim ⁊ ſił ſe tenent paſtu ſic oues.
Dicit aūt Ioſe. ꝙ idē ē iudiciū de aliȷs
aīalibus domeſticis q̄ paſcunt̃ in cam/
pis/ſic capre ⁊ cōſilia: q̄ ſm̄ maiorē vł
minorē difficultatē cuſtodiēdi reducun
tur ad legē bouis vel ouis. ſed illꝺ ſcri
ptura ſolū exꝑmit qꝺ cōmuni⁹ accidit.
ſcꝫ de bob⁹ ⁊ ouibus. Si aūt apud fu/
rē fuiſſet inuentū aīal anteq̄ꝫ occidiſſet
vel vendidiſſet/nō reſtituebat niſi du/
plū/ſicut in aliȷs reb⁹: q̄ ꝑſumebat̃ ꝙ
erat inclinat⁹ ad reddēdū ex q̄ nō vēdi
derat vł occiderat. ¶ Si effrin. fur.
⁊c̃. Seq̄t. b ¶ Percuſſor nō erit
re⁹ ſanguinis

a ¶ Simplicē. b ¶ fidē in eo.ſ. oīno extinxe
rit. c ¶ hereticis vel demonibus.
ouem: et occiderit vel vendide/
a ¶ q̄to maior in poſſeſſiōe cōmoditas: tā
to maior ī amiſſiōe dolor. ¶ ſenſus corꝑis
pnīe ſubȷciet. b ¶ q̄ enī iuſticia eſt ad lrām
vt ꝓ boue quinqꝫ: ꝓ oue q̄ttuor reddant̃.
rit: quinqꝫ boues pro vno boue a
a ¶ .i. omni tpe vite ſue: q̄ q̄ttuor tp̄ib⁹ agit̃
pniam agat: vel qꝺ q̄ttuor elemēt̃ ⁊ q̄ttuor
humoribus conſtat penitendo affligat.
reſtituet: ⁊ quattuor oues ꝓ vna
a ¶ hereticus. b ¶ eccleſiam.
a oue. †Si effringens fur domum
¶ latenter euertens.
ſiue ſuffodiens/fuerit inuētus: ⁊
a ¶ anathematiçatus.
accepto vulnere mortu⁹ fuerit:
a ¶ nulli culpe ſubiacebit.
percuſſor nō erit reus ſanguinis b
b ¶ ī pectore ei⁹. a ¶ veritatis. b ¶ crimi
Qꝺ ſi orto ſolē hoc fecerit: hō/ c
nis reus erit. a ¶ eterna morte.
micidium perpetrat/ et ipſē mo/
a ¶ aliquid.ſ. ſane doctrine qua ad fidem
chriſti conuertatur.
rietur. Si nōn habuerit quod ꝓ d
a ¶ .i. ꝑtāti diaboli ⁊ oīb⁹ tormētis tradet̃.
furto reddat: venundabit̃: Si e
inuentū fuerit apud eū quod fu/
¶ .i. a fide nō penitus diſcedens.
ratus eſt viuēs/ſiue bos ſiue aſi/ f
a ¶ vt ſupra. b ¶ .i. corpore ⁊ aīo penitebit.
nus ſiue ouis: duplum reſtituet.
a ¶ inuadendo. b ¶ epiſcop⁹ vel ſacerdos.
c ¶ alterius parochiam.
†Si leſerit quiſpiā agrum vel vi g
a ¶ carnalem appetitū quo alterius digni/
tatem inuadere querit.
neam: ⁊ dimiſerit iumentum ſuū h
a ¶ vaſtet auaricie cauſa. b ¶ .i. quicquid.
in parochia ſua laboris ⁊ vtilitatis īpendit
ꝓ huiuſmodi inuaſione perdit: vel ad dam
num reſtaurandū tribuet.
vt depaſcatur aliena: quicquid
optimum habuerit in agro ſuo/
vel in vinea pro damni eſtimati
a ¶ modū.ſ. excedens. ¶ caſtigatio acerri/
ma vel immoderata.
b one reſtituet. †Si egreſſus ignis i
c inuenerit ſpicas/ et cōprehende †
a ¶ cōuentus iā prouectoꝝ. b ¶ adhuc cre
ſcentes ⁊ ad maturitatē tendentes.
rit aceruos frugum/ ſiue ſtantes
a ¶ penitēdo et ſi poterit ī priſtinū ſtatū re/
ſegetes in agris: reddet damnū k
ſtaurando. ¶ predicator.
qui ignem ſuccenderit. Si quis l
¶ docendo. a ¶ diuini verbi vel fidei.
commēdauerit amico pecuniā/
¶ libros āntiq̄ꝝ patꝝ q̄ vaſa dei ſt̃. ¶ recte
vel vas ī cuſtodiā: ab ⁊ eo q̄ ſu/
fidei ⁊ bōi opis. a ¶ fraudulētia hereticoꝝ.
ſceꝑat furto ablata fuerint: ſi iue

re⁹ ſanguinis. Quia ꝑſumptio eſt cōtra furē ꝙ nō ſolū ve/ C
niebat ad furandū/ſed etiā ad occidendū/ſi inueniret reſiſten/
tiā: ⁊ ideo erat debitor mortis. c ¶ Qꝺ ſi orto ſolē hoc fe Ort⁹ ſolis
cerit. Hic accipiūt doctores nr̄i ortū ſolis ad lrāꝫ: dicētes/ ꝙ
pena mortis ꝑcuſſori imponit̃: q̄ de die clara poterat videre
ꝙ fur nō veniebat ad occidēdū/ſed tm̄
ad furādū: ⁊ ſic dicūt ꝙ lex īmediate ꝑ
cedēs ītelligit̃ tm̄ de fure nocturno.
ſed ꝟ nō videt̃ ſufficient̃ dictū: q̄ nō ſo
lū de nocte/ ſꝫ etiā de die veniūt inſidi
oſe hoīes ad occidēdū: ſic ptꝫ de latro/
nibus q̄ interfecerūt iſboſeth. ȷȷ. Reg.
iiȷ. b. Et ꝯſiłe freq̄nt̃ inuenit̃: ⁊ iō di/
cit Ra. Sa. ꝙ lex illa nō ſolū ītelligit̃
de fure nocturno/ſꝫ etiā diurno: dū tm̄
poſſit haberi ſuſpitio ꝙ veniret ad oc/
cidēdū. ⁊ iō qn̄ ſb̄dit̃: Si aūt orto ſole
ꝟ fecerit ⁊c̃. qꝺ videt̃ eē ad ꝯriū: dicit
ꝙ hec locutio eſt metaphorica. ⁊ ē ſen/
ſus: Si clarū ſit ſic dies eſt clara/ꝙ ille
veniebat nō ad occidēdū: vtpote ſi ſit †De ho/
pr̄ dn̄i domus/vel frat̃/vel ita amicus mici.c.3.
ei⁹ ꝙ luce clari⁹ eſt/ꝙ nō venit ad occi/
dendū eū/ſꝫ ſolū ad furādū ꝓ indigen
tia ſua ſupplēda: in tali caſu ꝑcuſſor eſt
re⁹ homicidiȷ/et debet mori. d ¶ Si
nō ha. qꝺ ⁊c̃. Hoc refert̃ ad legē ſu/
pra poſitā de eo q̄ furat⁹ eſt ouē vel bo
uē ⁊ occidit cū ꝟ vł vēdidit: q̄ ſi nō ha
bet vñ reſtituat q̄nqꝫ boues vel q̄ttuor
oues debet vēdi/vt ꝺ ꝑcio ei⁹ fiat dicta
reſtitutio. e ¶ Si inuentū fuerit
apud eū qꝺ furatus eſt. Nō tene/
tur reddere niſi duplū: q̄ pōt haberi
aliq̄ ꝑſumptio ꝙ vellet reſtituere: ex q̄
reſeruabat apud ſe/ vt dr̄ hic. f ¶ Si
ue bos: ſiue aſin⁹: ſiue ouis. Ex q̄
enī ꝟ ponit̃ aſin⁹ ſimul cū oue ⁊ boue: D
ptꝫ verū qꝺ ſupra dictū eſt.ſ. ꝙ idē iu/
diciū eſt de furto alioꝝ aīaliū paſcen/
tiū in cāpis ſicut de boue et oue q̄ꝫtum
ad reſtitutōꝫ furti. g ¶ Si leſerit q̄ſ/
piā agrū vel vineā. Cōculcando cū
quadriga vel pedibus aīaliū ſuoꝝ ibi
trāſeuntiū vel alio modo. h ¶ Et di
miſerit iumētū ſuū vt depaſcat̃
aliena. De optimo fructu qui erit in †De iniu/
agro ſuo reſtituet damnū ſm̄ eſtimati/ rȷs.c.4.
onē iuſtā: et dicit̃ de optimo/ vt ꝑ hoc
ipi ⁊ aliȷ corrigant̃ a talibus. Et qꝺ di
ctū eſt hic de agro ⁊ vinea: ītelligēdū
eſt ſiłr de oliueto ⁊ horto ⁊ ſiłibus: ſi fi
at ibi damnū. i ¶ Si egreſſus ⁊c̃.
Etiā preter intentionē accēdētis ipm̄.
Inuenerit ſpicas ⁊c̃. Sequitur:
k ¶ Reddet damnū q̄ ignē ſuc/
cēderit. Quia nō cuſtodiuit ignē ſuū
ſicut debuit: ⁊ iō ſi non eſſet aliq̄ negli
gētia in eo de cuſtodia ignis: videt̃ ꝙ
nō teneret̃ reſtituere: ſi etiā aliqꝺ aīal
vt cattus vel hmōi portaret/ignē nō te †De iniu/
neret̃ reſtituere damnū ſeducēs: q̄ di/ rȷs.c.5.
cit̃ hic: Si egreſſus ignis.ſ. a ſeipſo.
l ¶ Si quis cōmēdauerit. Hic re/
primit̃ cōtrectatio indebita rei aliene Cōtrecta/
ſibi cōmiſſe: hec aūt commiſſio fit qua/ tio rei
druplicitꝑ. Uno modo ꝑ modū depo aliene
ſiti: de q̄ dicit̃ ꝟ/ ꝙ ſi fuerit ablatū fur
to: fur reddat duplum ſi inueniat̃: ⁊ ſi
non inuenit̃: cuſtos depoſiti erit liber
ꝑ iuramē/
Moraliter. i ¶ Si egreſſus ig/ Moralit̃
nis. i. çelus hoīs indiſcret⁹. † ¶ In
uenerit ſpicas/⁊ cōphēderit acer
uos ⁊c̃. Per ſpicas ꝑſone ſinglares.
Per aceruoſ cōmunitates ītelligunt̃:
quas ſi q̄s ꝑ çelū indiſcretū ſcandaliça
uerit a dn̄o puniet̃ ſm̄ q̄ꝫtitatē delicti.

F [ ] dum ad maturitatē fructus ꝑtingen
tes: quoꝝ vitia qui acerbe ⁊ indiſcre
te repꝛehēdit: quaſi ignē in ſpicis im
mittit: nec ad maturitatē ꝑuenire ſi/
nit. a ¶ Qui a ꝓximo ⁊c. A ꝓxi
Mutuū poſtula/ re a ꝓxio — mo mutuū poſtulamus/ cū ꝓ eterna
remuneratiōe curā dominici gregis
ſuſcipimus. Sed ſi timoꝛē dei quaſi
pecuniā exigentis ſemꝑ ante oculos
coꝛdis ponimus: q̄ſi in ꝑ̄ſentia eius
ſemꝑ ſum⁹: vñ. ij. Coꝛ. v. b. Sciētes
timoꝛē dñi hoīb⁹ ſuadem⁹. Et alibi.
ij. Coꝛ. xij. f. Quaſi corā deo in chꝛi/
ſto loq̄mur. Moꝛs ergo aut debili/
tas pecoꝛis paſtoꝛi nō imputaꝛ: ſi ei⁹
curā ſtrenue geſſit: et q̄ſi deo ꝑ̄ſente
aliter damnū reddere compelleꝛ: vñ
Matth. v. d. Nō exibit inde donec
reddat nouiſſimū q̄drantē. b ¶ Do
Senſus hiſtoric⁹ et allegoric⁹ — tabit eam. Senſus ſentētie hiſtoꝛi
cus: de qua naſciꝛ oꝛatio. Si ergo hi
ſtoꝛicus ſenſus regnū charitatis edi/
ficat: cupiditat⁊ diſſipat: nō eſt neceſ/
ſe allegoꝛice exponi: lectoꝛ tamē ſen/
tentiam dote recte fidei honoꝛare de
bet et intactam ſua expoſitione relin
Malefici — quere. c ¶ Maleficos. Qui pꝛe/
ſtigijs magice artis ⁊ diabolicis fig/
mētis agūt: vel hereticos q꞉ cōſoꝛtio
fideliū q̄ vere viuūt excōicādi ſūt/ do
nec maleficiū erroꝛis in eis moꝛiaꝛ.
[ ] Aduenam

Nico. de lyra

F ✱ per iuramentū ſuum ꝙ nō cōmi/
ſit fraudē in illo depoſito. Si tamen
deponēs habeat teſtes ꝙ iſte peioꝛa
uit: Cauſa a ¶ Ad deos. i. iudi/
ces b ¶ Perueniet/ ⁊ ſi teſtes in/
ueniant veri iudices eū ꝯdemnabūt
ad reſtituendū duplum: ⁊ eadē ratio
ne ſi teſtes inuenti ſint falſi: cogendi
ſunt ad reſtituendū duplū ipſi depo/
ſitario. Secūdo cōmittitur res alie/
na ad cuſtodiendā ꝓ mercede: vt ani
mal paſtoꝛi. et de hoc loquiꝛ hic cum
diciꝛ: Si quis cōmendauerit ꝓxi.
ſuo bo. ⁊c. c ¶ Et moꝛtuū fuerit
aut debili. ⁊c. nulluſq̄ hoc vide
rit: Qui poſſit teſtificari pꝛo cuſtode
erit liber a reſtitutione per iuramen/
tum ſuū ꝙ nō fecit ibi fraudem vel ne
gligentiā. Cuius rō eſt: q꞉ non pote/
rat ꝑ̄cauere moꝛti vel debilitationi:
quia contingūt ex cauſa naturali: ⁊ ſi
militer captioni hoſtiū nō poterat re
ſiſtere. d ¶ Q̄ꝫ ſi fur abla. fue.
reſti. dam. dño. Cuius rō eſt: quia
pꝛo cuſtodia habet mercedē: et ideo
deb꞉ reſtituere qđ ablatū eſt furto: ⁊
nō eſt liber per ſuū iuramentū ſicut
depoſitarius qui gratis ſeruabat.
† De adulteris. c. 1. 36. q. 2. c. tria — e ¶ Si comeſtū̄ a beſtia/ defe. ſ.
ipſe cuſtos: f ¶ Ad euꝫ. ſ. ad dñm
g ¶ Qđ occiſum eſt. In hebꝛeo
habeꝛ: Adducet teſtimoniū. Et hoc
Beſtia occidens aīal — mō poterat eſſe dupliciter. Uno mō
quia afferebat cadauer animalis oc/
ciſi: vel aliquā partē eius. Alio mo/
do ꝙ adducet hoīes qui vidiſſent in
caſu in q̄ nihil poterat eruere de ani/
mali occiſo de oꝛe beſtie occidentis.
†23. q. 5. c. reos ſang. — Dicit tamē hic Ra. Sa. ꝙ ſi eſſet oc
ciſuꝫ ab animali paruo cui cuſtos po
terat reſiſtere vt a catto vel vulpe vł
huiuſmōi: tenebaꝛ reſtituere/ nec va
lebat ſibi teſtimoniū. Si aūt a leone
vł ſerpēte vł huiuſmōi: ſibi valebat: .
⁊ ſi eſſet

a ¶ heretic⁊. ¶ nō hō. b ¶ coꝛ
poꝛe ⁊ aīa penitebit vel in eternū puniet.
c ¶ mgr̄ q̄ pecuniā cuſtodiēdā ſuſcepit.
niꝛ fur/ duplū reddat. Si latet/ dō
a ¶ ſacerdotes vel catholicos doctoꝛes.
min⁹ dom⁹ applicabiꝛ ad deoſ: ⁊ iu a
a ¶ pꝛopꝛia nequitia.
rabit ꝙ nō extēderit manū ī rē ꝓxi
a ¶ ſubuertēdo aliquē de grege dñi. ¶ vt. ſ.
mi ſui/ ad ꝑpetrādā fraudē: tā ī bo
a ¶ in fatuo. b ¶ virtutū operū.
ue q̄ꝫ in aſino ⁊ oue ac veſtimēto: ⁊
q̄cq̄d dānū īferre pōt/ ad deos vtri
¶ accuſantis ⁊ accuſati.
uſq̄ cā ꝑueniet: ⁊ ſi illi iudicauerit b
a ¶ vt. ſ. ¶ fidē. ſ. ⁊ ꝯfeſſionē plene exoluet: vt
q̄ min⁹ ītelligēs aberrauit: plene īſtruct⁹ ꝑ oīa
fidelis ſit. b ¶ chꝛiſtus vel maioꝛ ꝑ̄latus.
duplū reſtituet ꝓxio ſuo. Si quis
a ¶ epō vł ſacerdoti. b ¶ imūdū. c ¶ mūdū.
cōmēdauerit ꝓximō ſuo aſinū/ bō
a ¶ Simplicē. b ¶ bꝛutū. c ¶ Spiritualem.
uē/ ouē/ ⁊ oē iumentū ad cuſtodiā:
¶ oīno a fide diſceſſerit. b ¶ ī aliq̄ ſcādaliçatū
⁊ moꝛtuū fuerit/ aut debilitatū/ vel c
a ¶ deceptū. b ¶ heretic⁊ demōib⁹. c ¶ q꞉ la
captū ab hoſtib⁹: nulluſq̄ h̄ vide/
tenter factū. a ¶ pꝛo ſuſpitione purganda.
rit: iuſiurādū erit ī medio ꝙ nō ex/
¶ qui commendauit.
tēderit manū ad rē ꝓximi ſui: ſuſci
¶ deuotionem: ſed ſtudium bonum reſtituet
eum in vitam eternam.
pietq̄ dñs iuramētū: ⁊ ille reddere
a ¶ q꞉ innocēs. b ¶ doꝛmiēte patrefamilias.
nō cogeꝛ: Q̄ꝫ ſi furto ablatū fuerit d
a ¶ q꞉ cuſtodire debuit. b ¶ diabolo īcoꝛꝑatū
reſtituet dāmū dño: Si cōmeſtū a e
a ¶ ne totū deuoꝛeꝛ. ¶ ſtatim ꝑ̄ces ꝓ eo fun/
dat: eūq̄ moneat ⁊ curare ſtudeat. b ¶ dñm.
beſtia/ deferat ad eū qđ occiſū eſt: f g
¶ quia qđ potuit fecit. ¶ velut ſi epūs alte
rius clericū vel parochianū vitiatus fuerit.
a ⁊ nō reſtituet. Qui a ꝓximo ſuo q̄c b
q̄ꝫ hoꝛū mutuū poſtulauerit/ ⁊ de/ i
a ¶ in ꝑte. b ¶ in toto. c ¶ q̄ mutuū ſuſcepit.
bilitatū aut moꝛtuū fuerit/ dōmino k
¶ negligentes. ſ.
nō ꝑ̄ſente/ reddere cōpelleꝛ. Q̄ꝫ ſi l
a ¶ quia diligentiā adhibuit quā potuit.
ipꝛeſētiaꝝ dñſ fuerit/ ñ reſtituet ma m
xime ſi ꝯductū venerat ꝓ mercede
a ¶ iuxta ſenſum partiū exponēdo.
b ¶ Sciētiā canonicā nōdū ab alio expoſitā.
opis ſui. † Si ſeduxerit q̄s uirginē: n
necdū deſpōſatā: doꝛmieritq̄ cuꝫ
a ¶ q꞉ niſi ꝑ fidē catholicā acquiſierit copula
eius frui non licebit.
b ea: dotabit eā: ⁊ habebit eā vxoꝛē. o p
Si pr̄ vginis dare noluerit/ reddet q r
pecuniā iuxta modū dotis/ quā vir s
a ¶ cooperatoꝛes ⁊ adiutoꝛes diaboli.
c gineſ accipe ꝯſueuerīt † Maleficos t
a ¶ q̄ſi viuos ī eccłia eē. b ¶ i. vitijs ſtulti ⁊ in
ſenſati mixt⁹ fuerit: cui⁹ ſocietas a deo ſeꝑat et
nō patier⁊ viuere. Qui coierit cuꝫ v
diabolo ſociat q̄ ē foꝛnicatio peſſima. a ¶ eꝛna
b ¶ idolatra. ſ. ¶ coꝛꝑaliter vel ſpūaliter.
iumēto/ moꝛte moriaꝛ. Qui immo x

⁊ ſi eſſet in loco deſerto vbi nō pote/
rat habere teſtimoniū hominū: debe
bat eſſe liber per iuramentū ſuuꝫ/ ni
ſi ex indiſcretiōe ſua poſuiſſet gregeꝫ
in tali loco periculoſo ſine ꝯſenſu do
mini. Tertio modo poterat fieri cō/
miſſio per modū mutui: ⁊ de hoc loq̄
tur cum diciꝛ: h ¶ Qui a ꝓximo
ſuo quicq̄ hoꝛū mutuū po. ſcꝫ
animal aliqđ ad opus illius qui acce
perit. i ¶ Et debilitatē aut moꝛ
tuū fue. reſtituet damnū. Cuius ra
tio eſt: quia tota vtilitas animalis in
illo opere erat ſua. k ¶ Dño non
ꝑ̄ſente. Hoc addiꝛ ad excipiendum
caſum iſtum: ſcꝫ ſi dñs animalis eſſet
pꝛeſens in opere illo ad cuſtodiā ani
malis ſui. Quarto modo fit cōmiſſio
rei alteri tradite per locationē: ⁊ tūc
minus teneꝛ de cuſtodia animalis il
le cui locatur: quia locans ſiue cōmit
tens repoꝛtat mercedem animalis: ⁊
ideo nō teneꝛ ad reſtitutionē moꝛtui
vel debilitati: niſi feciſſet illud anīal
nimis laboꝛare: ⁊ hoc eſt qđ dicitur:
l ¶ Q̄ꝫ ſi impꝛ̄ſentiarū dñs: ſcꝫ
animalis fuerit. m ¶ Nō reſtitu/
et/ quia dñs animalis poterat vide/
re ſi animal nimis grauareꝛ et pote/
rat īpedire. n ¶ Si ſeduxerit q̄s
virginē ⁊c. doꝛmieritq̄ cuꝫ ea.
Hic cōſequenter repꝛimiꝛ cōcupiſcē
tia inoꝛdinata circa delectabile car/
nis: ⁊ pꝛimo que eſt ſ̄m naturā/ cum
diciꝛ: Si ſeduxerit quis virginē ver
bis vel donis inducendo eam in con
ſenſu copule carnalis. o ¶ Dota/
bit eaꝫ. ſ. dote vxoꝛis: vnde ſubdiꝛ:
p ¶ Et habebit eā vxo. et hoc ex/
pꝛimiꝛ: quia alius eſt modus dotan/
di vt ſtatim ſubdiꝛ: q ¶ Si pater
virginis dare noluerit: quia pu/
ella eſt nobilioꝛ et ditioꝛ: vel alia de
cauſa. r ¶ Reddet pecuniā. ſ. il
le qui decepit eaꝫ. s ¶ Juxta mo
dum dotis ⁊c. ⁊ eſt quinquaginta
ſicloꝛum argenti: vt habeꝛ Deut⁊. x/
xij. b. de virgine coꝛrupta ab aliq̄ an
teq̄ꝫ ſit alicui affidata: ita ꝙ duplex
eſt ibi dos: vna que datur vxoꝛi: alia
que datur patri. t ¶ Maleficos
nō patieris viuere. In hebꝛeo ha
betur: Soꝛtilegam nō patieris viue/
re: ⁊ licet expꝛimat mulierē tm̄: tamē
intelligiꝛ de homine ſoꝛtilego: ſicut
expꝛimit trāſlatio noſtra: ſed ſcriptu/
ra expꝛimit illud qđ cōmuni⁹ accidit:
ſcꝫ ꝙ mulieres ſint ſoꝛtilege. Ex hoc
etiam patet ꝙ cum diciꝛ: Maleficos
non patieris ⁊c. intelligiꝛ ſpirituali/
ter de maleficio quod conſiſtit in ſoꝛ/
tilegijs. ponitur autem iſta lex inter
eas que repꝛimunt concupiſcentiam
carnalem: quia ſoꝛtilegia frequenter
fiunt in his que pertinent ad actum
carnis. v ¶ Qui coierit cum iu
mento/ moꝛte moriaꝛ. Per hoc
repꝛimitur concupiſcentia que eſt cō
tra naturam. debet etiam iumentum
interfici in deteſtationem facti/ vt ali
bi dicitur: et ne alius exemplo pꝛece/
dentis facti attentaret idem facere
cum illo animali. x ¶ Qui immo
lat dijs. Hic conſequenter oꝛdina
tur rationalis. Et pꝛimo quātum ad
perſonas ſimplices. Secūdo quo ad
iudices. xxiij. ca. Tertio quo ad ſacer
dotes: circa medium. xxiij. ibi: Sex
✱ annis

a ¶ Aduenā nō ꝯtriſtabis. Dilectiōez ꝓximi ꝓ miſericoꝛdie cōpaſſione cōmēdat: ne furoꝛis aut auaricie ſtimulo cōmotius nature negligam⁹. Sed q̄ volumus vt faciāt nobis homines/ eadē illis faciamus: ⁊ q̄ nolumus nobis fieri/ nō faciamus. b ¶ Si pecuniā mu. ⁊c. Predicatoꝛes euāgelij monet: ne ſupfluitatē appetāt: ſed habentes victū ⁊ veſtitū his cōtenti ſint. ſm illud Matth. x. a. Gratis accepiſtis gratis date. c ¶ Si pignus. Aug. Genus ꝓ ſpecie poſuit: ſic enī dictum eſt: ac ſi de oī veſte pign⁹ dederit: cū de illo ſe ſpecialiter dicere ex conſequentibus ſcriptura teſtat̄: qui nō habet niſi eā veſtē vn̄ nocte operiat̄. ¶ Greg. Pignus pctī ꝯfeſſio. Proximus eniꝫ debitoꝛ noſter efficit̄ cū in nos aliquid peccat/ q: pctā debita vocant̄: ſm illud Matth. xviij. d. Omne debitū dimiſi tibi/ qm̄ rogaſti me. Et dimitte nobis de. n. ſ. ⁊ nos di. deb. n. A debitoꝛe ḡ pignus accipim⁹/ cū ab eo qui in nos peccauit pctī ꝯfeſſionē tenem⁹. ꝑ quā relaxare pctm̄ poſtulamur. Qui enim pctm̄ fatet̄ ⁊ veniā petit/ iā q̄ſi ꝓ debito pignus dedit: qḋ an̄ ſolis occaſum reddere iubemur: q: priuſq̄ꝫ ꝑ doloꝛē coꝛdis nobis ſol iuſticie occidat: debemus ꝯfeſſionē venie reddere a q̄ ꝯfeſſionē accepim⁹ culpe: vt q̄ ſe deliquiſſe in nos meminit: a nobis mox relaxatū ſentiat qḋ deliq̄t. d ¶ Dijs nō detrahes ⁊c. Aug⁹. Deos nō maledi. Querit̄ q̄s dixerit deos vtrū iudices q̄ iudicāt pplm̄: ſic̄ dictū eſt moyſi q̄ datus fuerat de⁹ pharaoni: vt exponēdo ſequat̄: ⁊ principē pplī tui nō maledices: an ſm illud Aplī: Nā et ſi ſūt qui dicunt̄ dij ſiue ī celo ſiue in terra: ſicuti ſunt dij multi/ ⁊ dn̄i multi: addendo enī ſicuti ſūt: deos intelligi voluit qui digne etiā dicunt̄: q̄bus tamē latria. i. ſeruitus que ad religionez ꝑtinet non debet̄/ ſed vni v̄o deo q̄ nobis eſt de⁹. Illi aūt ꝓhibiti ſunt maledici nō iuſſi ſacrificijs/ vł vllis latrie obſequijs honorari. e ¶ Decimas tuas. Iſiḋ. Per primitias frugū vel p̄mogenitorū p̄mitiua bonoꝝ operū oſ̄dunt̄/ vel bona volūtas q̄ prioꝛ eſt ope: quā Pelagiani ſibi tribuēdo offendūt. Deus autē dū ſibi a nobis illa iubet offerri: indicat ad gratiā ſuam pertinere. In decimis vero

Nico.de lyra

annis. Circa p̄mū oꝛdinat̄ rōnalis. p̄mo circa deū/ cū dicit̄: Qui immolat dijs. i. idolis q̄ reputant̄ dij ab idolatris: ⁊ ꝑ īmolatiōez hic ꝓhibitā ſub pena moꝛtis/ intelligit̄ ꝓhibita oblatio/ libatio ⁊ thurificatio ⁊ talia q̄ fiebāt in tēplo ipī deo directe: vt dic̄ Ra. Sa. ⁊ ħ notat̄ cū ſb̄dit̄: a ¶ Preter dn̄o ſoli. Si aūt iude⁹ ſcoparet tēplū idoli vel oꝛnaret: vel alia ſilia q̄ ſūt p̄ambula ad oblatiōes et ſacrificia faceret/ nō eſſet puniēdus moꝛte ſm eū ſꝫ alia pena. ſcḋo oꝛdinat̄ rōnalis erga ꝓximū. cū dicit̄: b ¶ Aduenā nō cō. Cui⁹ cauſa ſb̄dit̄ cū dr̄: c ¶ Aduene enī ⁊c. Ac ſi dicat: illud qḋ ibi ſuſtinuiſtis debet vos inducere ad hoc ꝙ dulciter eos tractetis. dr̄ aūt aduena q̄ aliūde venit ad manendū in regione aliq̄. d ¶ Vidue ⁊ pu. ⁊c. Iſta lex ītelligēda etiā eſt de alijs q̄b⁹ nō eſt nocēdū: ſꝫ lex exp̄mit illḋ ꝙ freq̄nti⁹ accidit. ſcꝫ afflictio taliū/ eo ꝙ non poſſint reſiſtere. Ex ħ tn̄ aggrauat̄ pctm̄ ⁊ accelerat̄ vindicta diuina. vn̄ ſb̄dit̄: Vociferabunt̄ ad me ⁊ ego exaudiam. e ¶ Si pecuniā ⁊c. Dicit Ra. Sa. ꝙ iſtud ſi accipit̄ ꝓ q: debet enī mutuare ꝓximo exiſtēti ī neceſſitate. f ¶ Pplō meo. Per ħ ꝙ dicit pplō meo: nō excludit gentilē: vt dicit Ra. Sa. ſed dat ibi ītelligere ꝙ pri⁹ ⁊ in minoꝛi neceſſitate debet iude⁹ mutuare iudeo q̄ꝫ gentili: ꝑ ħ etiā ꝙ dicit paupi: nō excludit diuitē cui etiā mutuandū eſt ſi indigeat/ ſꝫ p̄us mutuādū eſt paupi: ꝑ ħ qḋ etiā ſb̄dit̄ g ¶ Qui h̄itat tecū. Nō excludit̄ a mutuo ille q̄ habitat ī alia ciuitate/ cui eſt mutuādū: etiā ſi eſt in neceſſitate/ ſꝫ pri⁹ ſuccurrēdū ē neceſſitati vicini. vn̄ iſta lex dicit gnālr̄ ꝙ q̄ꝫto aliq̄s eſt ꝓpinquioꝛ tāto ꝑ prius ſuccurrendū eſt eius neceſſitati. h ¶ Non vꝛgebis eū quaſi exactoꝛ ⁊c. Repetens debitū cū auſteritate nimia q̄ꝫdiu eſt impotēs ad ſoluēdū. i ¶ Nec vſuris oppꝛimes ⁊c. In hebꝛeo habet̄: Nec moꝛſuꝫ pones ſuꝑ eū: ⁊ per moꝛſum intelligit̄ vſura. Cuius ratio eſt vt dicit Ra. Sa. quia ſicut ſerpēs moꝛdēs in ſilētio parum ꝑcipit̄ vel ſentitur in p̄ncipio/ ſed poſtea inflatur homo et diffundit̄ effectus illius moꝛſus parui per totū coꝛpus: ſic vſure malū nō ſentit̄ in pꝛincipio: ſed poſtea aſcendit ad magnā ſummā et deuoꝛat totaꝫ homīs ſubſtantiā. patꝫ etiā per pꝛedictā expoſitionem Ra. Sa. ꝙ vſura nō eſt licita iudeis/ etiā cū illis q̄ non ſunt de lege ſua: quia de mutuo nō dixit in p̄ncipio ꝙ nō excludit̄ gētilis: lꝫ prius dandū ſit iudeo: ⁊ ſuꝑ illḋ pſ̄. xiiij. b. Qui pecuniā ſuā nō dedit ad vſuram: vbi dicit glo. hebꝛaica/ etiā gentili: et iō ꝙ ꝯcedit̄ iudeiſ dare ad vſurā extraneis. Deut᷑. xxiij. ca. eſt ꝑmiſſio minoris mali ad maius euitandū. ſ. ne hebꝛeos grauarēt vſuris: ſicut dicūt doctoꝛes nr̄i. k ¶ Si pignus a ꝓximo tuo. i. iudeo. l ¶ Acceperis veſtimentum/ ante ſolis occaſum redde ei. In hebꝛeo habet̄: Vſq̄ ad occaſum ſolis reddes ei: ⁊ vtrunq̄ eſt verū: quia ſi ſit veſtimentū ſibi neceſſariū de die debet reddi ſibi in mane: ⁊ poſt reſumi in veſpe. ſi aūt ſit veſtimētū neceſſariū/ de nocte debet ſibi reddi veſpe ⁊ poſt reſumi in mane/ ⁊ q̄ꝫtū ad hoc ſubdit̄: m ¶ Nec habet aliud in quo doꝛmiat ⁊c. Si aūt querat̄ quare accipiebat̄ pignus ita freq̄nter ⁊ reſtituebat̄: dicit Ra. Sa. ꝙ ħ erat ad impꝛimendū coꝛdibus hoīm dei miſericoꝛdiā qui q̄tidie peccātibus quotidie relaxat cū clamāt ad ipm̄. Ioſeph⁹ dicit ꝙ hoc erat ne debitoꝛ daret obliuioni et fieret negligens in ſolutōe debiti. n ¶ Dijs nō detrahes. i. iudicibus te puniētibus ꝓpter pctm̄ tuū: q: in hoc tenēt locū dei. o ¶ Et principi pplī tui nō maledices. Quia malediceres tibijpſi cū ſit caput pplī: cuius tu es pars. p ¶ Decimas tuas ⁊c. In hebꝛeo habet̄: Plenitudinē tuā et lachꝛymā tuam nō tardabis reddere: et ſm ꝙ dicit Ra. Sa. ꝑ plenitudinem intelligunt̄ primitie in aridis/ ſicut eſt triticū et hoꝛdeum: et per lachꝛymā in liquidis/ ſicut eſt vinum ⁊ oleum ⁊ huiuſmodi: que debent reddi tꝑe ſtatuto a lege et nō retardari.

Margin: Leui. 19. g — Zach. 7. c. Vſura — Act᷑. 23. a — De here: c. cū ex iīūcto — 13. q. 1. c. eccleſias. §. his ita — De deci. c. tua. 2 — Moꝛalit̄

¶ demonib⁹: q: dij gētiū demonia ſūt Pſ̄. xcix. b. a ¶ excōicet̄ ab eccłia vel in eternū puniet̄. b ¶ Adoꝛa dn̄m deū tuū et illi ſoli ſeruies: Matth. iiij. b. a ¶ q̄ ad patriā celeſtē tēdit. ¶ Aduēa ego ſuꝫ apud te ⁊ ꝑegrinus ſicut oēs p̄res mei: Pſ̄. xxxviij. c.

lat dijs/ occidet̄: preter dn̄o ſoli. a

a † Aduenā nō ꝯtriſtab̄/ neq̄ꝫ affli b
ges eū: Aduene enī ⁊ ipī fuiſtiſ ī c

a ¶ in mūdo. b ¶ q̄ ī die iudicij expectāt chriſtū quē modo nō h̄nt p̄ntez. c ¶ cui moꝛtuus eſt mūdus pater: ⁊ babylonia mater.

t̄ra egypti. † Vidue ⁊ pupillo nō d
nocebitis. Si leſerit̄ eos/ vocife

a ¶ coꝛde. b ¶ qui ſum defenſoꝛ eoꝛū. c ¶ iudicando.

rabūt̄ ad me/ ⁊ ego audiam cla
moꝛē eoꝛū: et indignabitur furoꝛ

¶ gladio ſpūali vel materiali.

meus/ percutiāq̄ꝫ vos gladio: et

a ¶ actiones. b ¶ fructus vel ad litteram.

erūt vxoꝛes veſtre vidue: et filij

¶ materialē vel ſpiritualē. ¶ ſciētiā legis.

b vr̄i pupilli. Si pecuniā mutuaꝫ e

a ¶ fideli. ¶ gentili. b ¶ ſpiritu.

dederis populo meo paupi qui f

a ¶ in eadē fide. b ¶ inmoderate fructū cōmiſſi vel diuini verbi exigendo.

habitat tecum/ nōn vꝛgebis euꝫ g h

a ¶ aliqua ſuꝑabundātia: q: poſt ꝑceptionē gratie ad obſeruantiā legis nō debet retoꝛqueri: q: chriſtus finis eſt legis.

q̄ſi exactoꝛ: nec vſuris opp̄mes. i

a ¶ ꝯfeſſionē pctī. b ¶ q̄ ī te peccauit. c ¶ ſcꝫ

c Si pignus a pꝛoximo tuo accē k l

a ¶ q̄ operit̄ cōtra frigus īpietatis. b ¶ anteq̄ꝫ occidat tibi ꝑ doloꝛē coꝛdis ſol iuſticie.

peris veſtimētū/ ante ſolis occa
ſum redde ei: Ipſum enī eſt ſolū

¶ ał̄s quo operitur indumentū carnis ei⁹.

quo operit̄ indumētū carnis ei⁹:

¶ Securus laxato peccato.

nec habet aliud ī quo doꝛmiat. m

¶ te non condonante.

Si clamauerit ad me/ exaudiaꝫ

a ¶ volens vitā pctōꝛis nō moꝛtē. ¶ ſacerdotibus doctoꝛibus qui eccłie principant̄. cū enī detractio ꝑnitioſa ſit: in illos eſt ꝑnicioſioꝛ. a ¶ ad lr̄am vel chriſto cuius fact⁹ eſt principatus ſuꝑ humerū eius.

d euꝫ/ quia miſericoꝛs ſum. † Dijs n
nō detraheſ: ⁊ p̄ncipi populi tui o

a ¶ perfectiones operum. b ¶ initialem faciendi voluntatem.

e nō maledices † Decimaſ tuas et p

a ¶ hilarē datoꝛē diligit de⁹: Eccī. xxxv. b. b ¶ diuine gratie conſecrare.

primitias non tardabis offerre.

* Primogenita

* p ¶ Decimas ⁊ p̄mitias nō tardabis offerre. ⁊c. Per primitias intelligunt̄ initia bonoꝝ operū: per decimas ꝑfectiones eoꝝ/ eo ꝙ denari⁹ numer⁹ ꝑfect⁹ eſt ⁊ limes numeroꝝ vt dr̄. iij. phy. ⁊ ꝑ hec duo intelligunt̄ media bonoꝝ operū: hec enī oīa deo ſunt attribuenda tanq̄ꝫ oīm bonoꝛū actoꝛi Eſa. xxvj. c. Omnia opera nr̄a operatus es in nobis dn̄e.

E ☞ decimis vero denarius perfectionē ſignificat: qꝛ vſq₃ ad ip̄m numerus creſcit. Ideoq₃ ſicut in p̄mitijs p̄ncipia volūtatū: ita in decimis ꝯſūmatiões nr̄oꝝ operū ad deū referre p̄cipimur: a quo ⁊ boni opis initiū ⁊ pfectionis donať effectus.

Nico. de lyra

⁂ a ¶ Pꝛimogenitū filioꝝ ⁊c. quia cōſecrati erāt dn̄o: eo φ pcutiens dn̄s p̄mogenita egyptioꝝ ſaluauit pꝛimogenita hebꝛeoꝝ: vt ſupꝛa dictū eſt .xiij. ca. b ¶ De bob⁹ quoq₃ ⁊ oui. ſilr̄ facies. ſ. offerēdo dn̄o: p̄mogenita tamē hoı̄um redimebāť .v. ſiclis: argenti. Dicit autē hic Ra. Sa. φ quilibet ſiclis valet quinq₃ ſolidos: tamen nō dicit cui⁹ monete: ⁊ iō melius videtur dicendū φ valoꝛ determinatus eſt nobis incertus: qꝛ ſicut freq̄nter dictū eſt / monete et pondera auri et argenti multū varianť ſm̄ tp̄a ⁊ varias regiones. Qđ autē diciť hic de p̄mogenito ouis ⁊ bouis: intelligendū eſt etiā de p̄mogenitis alioꝝ aīaliū₃ que poterāt īmolari. de aīalibus aūt alijs p̄moge-

† Leui.22.b nitū aſini debebat redimi oue. Et alia

ezec.44.g redimebanť: vt ſupꝛa dictū eſt .xiij. ca. c ¶ Septē dieb⁹ ſit cū matre ſua qꝛ ante octauā diē eſt res nimis tenera ⁊ impfecta: ⁊ tales nō debēt offerri deo. Ra. Sa. alr̄ exponit lr̄am iſtā ab illo loco: De bobus quoq₃ ⁊ ouib⁹ ſilr̄

† 2.q.7.c. facies: dicēs φ li ſilr̄ referť ad lr̄am p̄

accuſatio.2 cedentē īmediate q̄ loquiť de p̄mogenito hoīs qui debebat redimi poſt .xxx. dies: ⁊ ita dicit φ pꝛimogenitū bouis debebat ſeruari apud dn̄m ſuū .xxx. diebus et tūc dari ſacerdoti. p̄mogenitū autē ouis quinq̄ginta dieb⁹. Qđ aūt ſubdiť: Septē dieb⁹ ſit cū₃ matre ſua. dicit φ hoc nō referť ad lr̄am p̄cedentē vt dirigať hoc mandatū ad illos q̄ offerebāt p̄mogenita: ſed ad ſacerdotē qui nō debebat aliqđ aīal īmolare an octauā diem dn̄o / quod autē ſubditur:

ꝗ d ¶ Uiri ſcti eritis mihi. ad om̄es generalr̄ dirigiť: vt ſint mundi nō tm̄ mēte ſ₃ etiā coꝛpe: iō ſubdiť: e ¶ Car

23.q.4.c. nē q̄ a beſtijs ⁊c. In hebꝛeo habeť:

ne amiſſo Que a beſtijs fuerit lacerata vel diſſipata: quia nō ſolū erat ipis p̄hibitū comedere carnes quarū vnā partē comederāt beſtie: ſ₃ etiā carnes aīalis occiſi a q̄cūq₃ beſtia ſilueſtri vľ domeſtica: etiā ſi nihil đ occiſo comediſſent vt dictū eſt. s. de boue occiſo a boue coꝛnupeta. Sciendū etiā φ lex iſta loquiť de carnibus que alias eis erāt licite.

Gentiles f ¶ Sed p̄ijcietis canib⁹. Dicit aūt Ra. Sa. φ vendere poterāt gentilib⁹ quos iudei reputāt ſicut canes: ⁊ vocāt gentiles oēs qui nō ſunt de lege iudeoꝛū.

Moraliť ⁂ e ¶ Carnē que a beſtijs fue. ⁊c. i. doctrinā ı̄ q̄ nutriti fueřt ſupſtitioſi vľ heretici ñ comedet⁊ eā acceptādo. f ¶ Sz p̄ijcietis ca. illā dimittēdo infidelib⁹ obſtinatis: qui dicūť canes. Matth. vij. a. Nolite ſanctū dare canibus.

¶ In ca. xxij. vbi dꝛ in poſtil. Et iō dicit Ra. Sa. Lex illa.

Additio Longe videť a ſenſu lr̄ali dicere φ in hoc φ diciť: Si aūt oꝛto ſole hoc fecerit: intelligiť metaphoꝛa: qꝛ in iudicialib⁹ que tractāt de actibus humanis inter ptes iudicādis: nō eſt opus metaphoꝛicis locutiōib⁹ / cū poſſint plano mō dici: vn̄ melius videť dicendū cū docto. noſtris q̄bus etiā cōcoꝛdāt q̄dā hebꝛeoꝝ. Obiectio autē poſtilľ. cōtra eos nō videť valere. nā lic₃ aliq̄n ꝯtingat φ aliq̄ inſidiō ſe interficiāt hoīem in domo p̄pꝛia: hoc tn̄ eſt de raro cōtingētibus de q̄bus lex nō curat niſi de his q̄ freq̄nter ꝯtingūt.

Replica coꝛrectoꝛij ꝯtra Burgeñ. In ca. xxij. vbi poſtillatoꝛ ſequēs Ra. Sa. dicit metaphoꝛice dictū / φ ſi oꝛto ſole fecerit: vt pꝫ in poſtilla: Burgeñ. iſtat dicēs: φ in iudicialib⁹ actib⁹ debet fieri plana locutio nō metaphoꝛica: cui⁹ oppoſitū etiā fit ⁊ fieri pōt q̄ſi in terminis huius lr̄e. dꝛ enī ⁊ ſcribiť luce clari⁹ id p̄bari lr̄is inſtrumēt⁊ ⁊c. hoc Burgeñ.

hoc Burgeñ. ſatis facit arguēdo poſtilla. Nā nō eſt rarū fures in die irruere in domos hoīm rape / occidere: ⁊ hoīes de domib⁹ effugare: q̊s ſiq̄s occideret re⁹ nō eēt: eēnt enī tales aliq̄d plus q̄₃ fures. Hec eſt ſn̄ia bti Aug⁊. poſita ı̄ glo. oꝛdi. vn̄ et ſi ſm̄ btm̄ Aug⁊. ſint aliq̄d pl⁹ q̄₃ fures: ſunt tn̄ vere fures: qꝛ vſurpatores rei aliene inuito domino. in caſu igitur poſtillatoꝛis et Ra. Sa. littera planius exponitur. G

¶ Pꝛincipium operū. ſ.

Pꝛimogenitū filioꝝ tuoꝝ dabis a
¶ foꝛtibus operibus ⁊ ſimplicibus.
mihi. De bob⁹ quoq₃ ⁊ ouibus b
a ¶ tota pꝛeſenti vita in qua generare debemus opera bona que offeramus domiō in reſurrectionis octaua.
ſimiliter facies. Septē dieb⁹ ſit c
a ¶ eccleſia. ¶ reſurrectionis.
cū matre ſua: die octauo reddes
¶ exigēti. ¶ remoti ab om̄i actiōe ſeclari.
illum mihi. Uiri ſancti eritis mi d
a ¶ hereticis vel demonibus. ¶ hereticorū libꝛos demonijs ꝯſecratos. vľ quoſlibet carnales. i. idolatrie vel hereſi vitiatos vel humana ꝯuerſatione. b ¶ nō eſt cōmunicandum menſe demonioꝝ fidelibus.
hi. † Carnē que a beſtijs fuerit p̄ e
a ¶ decepta. b ¶ mēbꝛis xp̄i ı̄coꝛpoꝛādo.
guſtata / non comedetis: ſed pꝛo f
¶ ſocietati ı̄mundoꝝ ꝯ eccleſiā latrātiū vn̄ Sit tibi ſic̄ ethnic⁹ ⁊ publican⁹: Mat. xviij. c
ijcietis canib⁹.

Ca. XXIII

¶ ꝯſentiēdo. ſ. vľ loq̄ndo.
N † On ſuſcipies vocē g
¶ te illi ſociādo.
mēdacij: Nec iūges h
a ¶ operā. b ¶ teſt⁊ falſus
manū tuā vt p̄ ipio dicas falſu₃ i
nō erit ı̄punit⁹. a ¶ q̄ſi nō te defendas: qꝛ cū pluribꝰ peccas: vel ideo nō eſſe peccatū dicas. b ¶ populū ſed doctoꝛes. ſ. qui paucioꝛes licet ſint: ſunt tamē ſanioꝛis cōſilij.
teſtimoniū. Nōn ſequeris turbā k
ad faciendum malum: nec in iu- l
¶ dum iudex reſides.
dicio plurimoꝛū acquieſces ſen
a tētie / vt a vero deuies. † Paupe m
a ¶ dum iudex reſides.
ris quoq₃ nōn miſereberis in iu-

Glo. oꝛdi.

a ¶ Paupis quoq₃ Ca. XXIII nō miſe. ⁊c. Ne. ſ. cōtra iuſticiā pauperi faueas cauſa miſcdie. Bona ē miſericoꝛdia / ſ₃ nō deb₃ eſſe ꝯtra iudiciū. Iudiciū aūt diē ſcriptura qđ iuſtū eſt. ne q̄s aūt p̄pter hāc ſn̄iam deū putet p̄hibere miſcdiam: opoꝛtune ſequiť. Si occurreris boui inimici tui ⁊c. q̄ſi fac miſericoꝛdiā etiā erga inimicos tuos / cū ptās eſt a iudicādo libera. Nō eni₃ cū reducis errantē bouē inimici ⁊ reddis inter aliq̄s iudex reſides.

Nico. de ly.

☞ Mendatiū

N On ſuſcipi Ca. XXIII es ⁊c. Hic oꝛdinať rōnalis q̄₃tū ad iudices: ⁊ p̄mo erga ptes q̄ debēt ı̄ iudicio aliq̄d p̄ponere: vt nō audiať vna ps ſine alia: quia q̄n vna audiť ı̄ abſentia alteri⁹: ſolēt multa mendacia ı̄miſcere ad iuſtificationē ſue cauſe. ⁊ hoc eſt qđ dꝛ: Non ſuſcipies vocē mēdacij. ſcđo regulať circa teſtes / cū dꝛ: h ¶ Nec iūges manu₃ tuā. i. nō facies pactū vel p̄miſſum: ⁊ vtiť tali mō loquēdi: qꝛ in pactis et in p̄miſſis iūgiť man⁹ vni⁹ cū manu alterius ad ꝯfirmatōe₃. In hebꝛeo habeť Nō leuabis manū: ⁊ eſt eadē ſn̄ia: qꝛ apđ aliq̄s ille q̄ p̄mittit aliq̄d leuat digitū vľ manū ad cōfirmādū p̄miſſum. i ¶ Ut p̄ ipio ⁊c. In heb. hr̄: Cum ı̄pio ad eſſendū teſtē falſu₃ ⁊ iſtud pōt referri ad eu₃ q̄ p̄mittit ı̄pio. ſ. vt p̄ eo p̄mittat ſe falſū teſtificari: ⁊ ſic accipit tranſlatio nr̄a. Alio mō pōt referri ad ip̄m ı̄piū vt. ſ. ſit teſt⁊ ı̄ cā falſa: ⁊ h̄ mō exponit Ra. Sa. et rōnabilr̄: qꝛ ſic refert ad iudices iſtđ p̄ceptū: q̄ q̄dē iudices hic ı̄foꝛmanť: vt p̄dictū eſt: ⁊ ſic eſt ſenſus p̄dicti mādati: Nō leuabis manū cū ı̄pio: aſſecurādo eū donis vľ p̄miſſis vt ſit teſt⁊ falſitat⁊: ſic fecerūt iudices ſamarie ad mādatū ieçabelis ſb̄mittēt⁊ falſos teſtes ꝯ naboth vt occidereť: vt hr̄. iij. Re. xxi. c. tertio inſoꝛmať q̄₃tū ad foꝛmā iudicij / cū dꝛ: k ¶ Nō ſeq̄. ⁊c. qꝛ iudex nō d₃ dare ſn̄ia₃ iniuſtā ad ſatiſfaciēdū turbe vľ mľtitudini: ſic fecit pilat⁹ ꝯ xp̄m volēs ſatiſfacere pplo: vt hr̄ Mar. xv. b. et Matth. xxvij. c l ¶ Nec ı̄ iudi. ⁊c. vt ſi maioꝛ ps iudicū declinet ad ſn̄ia₃ iniuſtā: nō p̄pť h̄ d₃ aliq̄s đ iudicib⁹ ꝯfoꝛmiť ipſis đ iudicio rn̄dere: ſ₃ ꝟitatē tenere. Aliť exponūt hebꝛei paſſu₃ iſtū: qꝛ ı̄ heb. hr̄: Nō declinab p⁹ rabbim. i. mľtos ad malū: ⁊ nō rn̄debis ı̄ iudicio ad declinādū p⁹ rabbim. i. mgr̄os vľ magnoſ ad peccādū. Hec dictio hebꝛaica rabbim eq̄uoca eſt: qꝛ ſignificat idē φ mľtos: ⁊ ſic accipiť ı̄ p̄ma pte auctat⁊: ⁊ eſt ſenſus φ p̄pť maioꝛē ptē iudicātiū đclinātē ad iudiciū iniuſtū: aliq̄s đ iudicātib⁹ nō d₃ ſeq̄ dictū eoꝝ. Itē ſignificat idē φ magnos vľ mgr̄os: ⁊ ſic accipiť in ſcđa pte auctat⁊ / cū dꝛ: Et nō rn̄debis ı̄ iudicio p̄pť magnos mgr̄os ad peccādū: ⁊ ē ſenſus: qꝛ ſic̄ nō ē declinādū a ꝟitate p̄pť maioꝛē ptē ı̄dicātiū ibi declinātē: ita declinādū nō ē p̄pť illos q̄ ſūt maioꝛis auctat⁊ ı̄ iudicādo: ⁊ p̄pť h̄ ſtatuerūt ſapiētes iudeoꝛū φ q̄n ı̄ iudicio req̄riť ſn̄ia: tūc dictū iudicātiū d₃ ı̄cipi ab illis q̄ ſūt minoꝛis auctat⁊ ⁊ vltiō a maioꝛib⁹: ne mı̄oꝛes foꝛmidēt declinare a ſn̄ia maioꝛū / qđ poſſ₃ eē ſi māioꝛes p̄mo dicerēt: ⁊ hūc modū tenēt ı̄ vniuerſitate pariſiēſi theologi ı̄ deliberatōib⁹. ſ. ı̄cipiēdo ab ill̄ q̄ ſť mı̄oꝛeſ ı̄ magiſterio. Quarto ı̄foꝛmāť iudiceſ q̄₃tū ad ꝯditionē pſonaꝝ veniētiū ad iudiciū / cū dꝛ m ¶ Paupis q̄₃ ⁊c.

⁂ in cauſa falſa

a ¶ Mendaciū. Veritatē ⁊ iudiciū amat dñs: ⁊ ad hec exe/queda pplm ſuū hortatᷣ: q̄ȝ nō eſt pſonaꝝ acceptor. b ¶ Sex annis ſemina.ter.⁊c. Aug⁹. Queritᷣ q̄d colligāt paupes ſi in ſeptimo anno ita parcitᷣ terre vt nec ſemineᷣ. Nō enī ad vineā ⁊ oliuetū ptinet q̄d dictū eſt: edēt paupes gētis tue: q̄ȝ de terra nō ſeminata nihil poſſunt ſumere: vbi ſegetes naſci nō poſſūt. De vinea enī ⁊ oliueto: poſtea dicit ſilr̄ eē faciendū. Ideo illud de aruis intelligitur: q̄ frumētis ſeruiūt. An ſic accipiendū: ſex ānis ſemīabis ⁊ colliges/ ſeptimo v̄o non colliges: vt intelligatᷣ ſeminabis: etiā ſi dictū nō eſt/ vt ad ſex annos ſemīare et colligere pertineat: ad ſeptimū v̄o dimittere q̄d fuerit ſeminatū. Nā q̄d inde habebūt paupes quoꝝ reſiduū etiam feris beſtijs dedit eis.ſ. q̄ illis frugibus poſſunt veſci.i. apris ceruis ⁊ hmōi. Q̄d tm̄ non diceretᷣ/ niſi ſignificatiōis grā. De bobus enim nō eſt cura deo. j. Coꝝ. ix. b. Q̄d ſic nō intelligitᷣ q̄ſi nō paſcat ea q̄ non ſemināt neq̄ȝ metūt: ſȝ q̄ȝ ei cure nō eſt p̄cepto mouere hominē: quō boui ſuo cōſulat: q̄to ergo minus cura eſt ei de feris beſtijs p̄cipe/ cū eas ip̄e paſcat diuitijs nature: q̄ etiā eas paſcit p alios ſex annos cū colliguntᷣ que ſeminantᷣ. b ¶ Sex annis ſemina.ter.tu.⁊c. In ſenario pfectio opeꝝ: ī ſeptenario reqes aīaꝝ exp̄mitᷣ. Bene ergo ſex annis ſeminare terrā nr̄am ⁊ cōgregare fruges eius p̄cipimur: q̄ȝ in p̄ſenti vita q̄ ſex etatib⁹ cōſtat: terrā carnis nr̄e exercere ⁊ virtutū ſemina in ea ſerere debemus/ vt ī futuro vitā eternā accipiam⁹. Q̄ aūt ppl̄i paupes ⁊ beſtie agri comedere iubentᷣ: q̄ in ſeptīo anno de nr̄o labore p̄terite creſcūt: ſignificatᷣ ꝙ p elemoſynaꝝ ⁊ charitatis obſequiū/ merces in futuro paratᷣ: quā etiā vinea ⁊ oliuetū i. grē ⁊ miſcdie opa p̄parāt. Si ergo nō tm̄ amicis ſȝ etiā beſtijs. i. inimicis benefici ſumus in futuro/ cuȝ iam nō erit tempus operandi p̄mia cō ſequemur

a ¶ hec p ſe ſic patētvt expoſitiōe obſcureᷣ. ¶ q̄ſi dicat: Lu. vj. d. Diligite inimicoſ vr̄os.
dicio † Si occurrerꝭ boui inimici a
tui: aut aſino errāti: reduc ad eū
¶ benefacite his qui vos oderūt.
Si videris aſinum odiētis te ia b
¶ negligendo.
cere ſub onere/ nō ptrāſibis: ſed
a ¶ accipiendo pſonam.
ſubleuabis cū eo. Nō dēcliabis c
a ¶ recte iudicate filij hoīm. b ¶ Perdes oēs qui loquuntᷣ mendaciū: Pſ. v. b.
a in iudicium pauperis. Menda d
a ¶ q̄ȝ dñs ſanguinē ſeruoꝝ ſuoꝝ vlciſceᷣ.
ciū fugies. † Inſōntē et iuſtū nō e f
¶ non iuſtum.
occides: quia aduerſor impiuȝ. g
a ¶ Btūs q̄ excutit man⁹ ſuaſ ab oī mūere: Eſa. xxxiij. c. ¶ in iudicio vel teſtimonio
b ¶ interiori cecitate.
† Nēc accipias mūera: q̄ ēxcecāt h i
¶ Ecci. x. b. Auaro nihil ē ſceleſti⁹ nihil iniquius q̄ȝ amare pecuniam. a ¶ vt putatᷣ.
etiā prudētes: ⁊ ſubuertunt v̄ba k
b ¶ q̄ dū eſt ī hoc ſeculo peregrinatᷣ a dño.
iuſtoꝝ. Peregrino mōleſtus nō l
¶ quomodo .ſ. facile contriſtentur non habentes vnde ſe conſolentur.
eris: Scitis eni aduenarū aīas:
a ¶ ex ɔditiōe ſua q̄ſq̄ȝ ppendat quō alijs miſereatᷣ vn̄: Dimittite ⁊ dimitteᷣ vobis ⁊c.
q̄ȝ ⁊ ip̄i perēgrini fuiſtis in terra
b egypti. Sex annis ſemiabis ter m

Nico.de lyra

B ✻ in cauſa falſa in intuitu ſue pauptatis eū ſuſtinēdo: q̄ȝ ſanctum eſt p̄honorare veritatē/ vt dicitᷣ. j. Ethi. a ¶ Si occurreris. Iſtud ponitᷣ hic ex incidēti: q̄ȝ ex litigijs de q̄bus īmediate locut⁹ eſt ſolēt hoīes inimici fieri: iō ſubditᷣ: Si occurreris ⁊c. Iſtud p̄cipitᷣ duplici de cauſa. ſ. ꝑ aīali errāti: ne a feris deuoreᷣ. iudei enī erāt crudeles: ⁊ iō lex īduxit eos ad pietatē etiā circa bruta aīalia: vt p hoc ad maiorē pietatē circa homines inducerentᷣ. Itē ꝑ dño aīalis: q̄ȝ p talē reductionē īducebātᷣ ad amicitiā reducētis: ⁊ q̄d h̄ ē dictū de boue ⁊ aſino erranti: intelligendū eſt de om̄i aīali domeſtico. b ¶ Si videris aſinū ⁊c. Iſtud etiā dicitᷣ ꝑ aīali: ⁊ etiā ꝑ dño: ſic̄ dictū eſt in lege īmediate p̄cedēti: ⁊ q̄d hic dᷣ de aſino: intelligendū eſt de om̄i aīali onerato. c ¶ Nō declinabis in iu. pau. reuertitᷣ ad informādū iudices: q̄ȝ ſicut ſupra informauit eos de nō ſuſtinēdo paupes in cauſa iniuſta: ita econtrario docet eos ꝙ nō declinēt a iuſticia eoꝝ ſuſtētāda in fauorē diuitis vl̄ potētis. d ¶ Mendaciū fugi. ſȝ enī ſit fugiendū ab oīb⁹: maxime tm̄ a iudicib⁹ q̄ ſunt in ſtatu ⁊ officio ɔſeruāde veritatis. e ¶ Inſontē ⁊ iuſtū nō oc. Dicit inſontē. i. innocētē q̄tū ad illū q̄ p falſos teſtes ɔuincitᷣ: quē iudex nō debȝ interficere ſi ſciat ei⁹ innocētiā ſecrete: ſȝ debet teſtes diligētius examinare vt eoꝝ falſitas deprehēdatᷣ: ⁊ ſi ſic nō pōt dep̄hendere debȝ iudiciū ad ſuperiorē remittere: ⁊ ſi nō pōt/ q̄ȝ nō habȝ ſuperiorē iudicē: dicit Tho. de Aq̄no ſc̄da ſc̄e. q. lxiiij. ar. vj in r̄ſīone ad tertiū argu. ꝙ in hoc caſu iudex nō peccat ferendo ſnīaȝ mortis ɔtra eū: q̄ȝ nō interficit ip̄m: ſȝ illi q̄ accuſant. Saluo tm̄ meliori iudicio videtᷣ ɔtrariū: q̄ȝ dic̄ Aug⁹. lib. d li. arbi. Quō apud diuinā ꝓuidētiā a pctō liberi ſunt qui ꝑ his reb⁹ q̄s cōtēni oportet/ hūana cede polluti ſūt. q. d. nullo mō: ⁊ p res cōtēnendas intelligit Aug⁹. oīa illa q̄ homīes inuiti amittere pn̄t

amittere poſſunt: inter q̄s eſt vita corpalis: ⁊ multo forti⁹ dignitas tpalis q̄cunq̄ȝ ⁊ poteſtas iudicādi: ſm ꝙ dicitᷣ Iob. ij. b. Cūcta q̄ habȝ hō dabit ꝑ aīa ſua. i. ꝑ corporali vita tuēda: ⁊ iō ſi iudex q̄tūcunq̄ȝ ſuperior nō poſſit inuenire viā liberandi innocentē a morte: debet p̄us dignitatē et officiū iudicandi dimittere q̄ȝ ſnīam mortis cōtra innocentē ferre: aliter pctm̄ non euaderet: vt videtᷣ: dicit aūt f ¶ Iuſtū/ ꝑpter illū q̄ iuſtus eſt iudicio hoīm q̄uis forte ſit debitor mortꝭ apud deū: ⁊ talē nō debȝ iudex occidere q̄uis ſecrete ſciat ip̄m morte dignū: q̄ȝ nō eſt licitū ei vt eſt pſona ſingularis ſm ꝙ dicit Aug⁹. j. de ciuita. dei. Qui ſine aliq̄ publica adminiſtratōe maleficū interficit velut homicida iudicabitᷣ: ⁊ tāto ampli⁹ q̄to ſibi poteſtatē a deo nō ɔceſſam vſurpare nō timuit. Nec etiā vt eſt pſona publica: q̄ȝ vt ſic nō habet viā ad occidendū eū. Nec eſt ſil̄e de cōdēnatione īnocentis ad mortē ⁊ de dimiſſione illius q̄ eſt morte dign⁹: ꝑpter q̄d nō valet ſi arguatᷣ per te: iudex nō pōt ɔdemnare quē ſcit innocētē: ergo p oppoſitū nec pōt dimittere quē ſcit dignū morte: q̄ȝ vt eſt pſona publica pōt reſignare dignitati ⁊ officio iudicādi: ſed vt eſt pſona ſingularis nō habȝ viā vl̄ ptātē aliquā occidēdi. Aliter aūt exponit Ra. Sa. paſſum iſtū dicēs ꝙ innocens hic accipitᷣ ille qui exit de domo iudicij cōdemnatus ad mortē ꝑ crimine ſibi impoſito: tamē eſt innocēs ſm veritatē: q̄ȝ ſi tūc appareat aliq̄s qui velit ei⁹ innocentiā declarare: debet reduci ad iudiciū vt audiatᷣ ille q̄ vult eū innocētē oñdere ⁊ ſic factū fuit de ſuſāna: vt ptȝ Dañ. xiij. f. ad cui⁹. ſ. danielis dictum fuit reducta ad iudiciū et a morte liberata. Per iuſtū hic intelligitᷣ ille q̄ exit de domo iudicij tanq̄ȝ innocēs a crimine ſibi īpoſito ſȝ ſm veritatē ſit reus: ⁊ tūc ſi appareat aliq̄s q̄ velit eū ꝓbare reū de dicto crimine: nō eſt audiēd⁹ cōtra euȝ: q̄ȝ ſȝ euadat manū hoīs: remanet tm̄ ī manu dei puniēdus: iō ſb̄ditᷣ ꝑ cauſa hui⁹ dicti: g ¶ Quia aduer. impi. ac ſi dicat de⁹: ꝑpter hoc talē nō debes occidere: q̄ȝ licȝ manū tuā exeat: remanet tm̄ in manu mea ad puniendū: ⁊ poſſum eū interficere multis vijs: q̄ȝ nō dimitto impiū impunitū. h ¶ Nec accipias mu. etiā pro iudicio vero. nō enī debet vendere iudex iuſticiā ſuā: q̄ȝ ſi ſit iudex inferior/ debet eſſe cōtentus de ſtipēdijs ſibi datis a ſuperiori. ſi autē ſit ſuperior / debet eſſe cōtentus redditibus ſuis: qui ſunt ſtipendia ſibi ɔceſſa a cōmunitate pro obſeruatiōe iuſticie. i ¶ Que excecāt etiā prudētes/ quia ſi accipiat iudex munera pro iuſticia defendēda: ex tali aſſuefactione inclinabitᷣ ad accipiendū pro iniuſticia ſuſtinenda: ⁊ ſic excecabitᷣ: ideo ſequitᷣ: k ¶ Et ſubuertūt verba iuſtoꝝ: q̄ȝ qui prius loquebantᷣ pro veritate iuſticie: poſtea loquuntᷣ ad contrariū. l ¶ Peregrino moleſtus nō eris. Peregrin⁹ hic dicitᷣ trāſiens p alienā terrā: quē iudex nō debet moleſtare retardando ſibi facere iudiciū de iniuria ſibi facta: vt iter ſuū poſſet exeq̄. m ¶ Sex annis. Hic cōſequēter informantᷣ ſacerdotes: q̄ȝ hic agitᷣ de feſtis ⁊ ſolēnitatibus/ q̄ ſȝ debeāt obſeruari a toto ppl̄o: tm̄ in h̄ debēt dirigi ✻ per ſacerdotes

Moraliter. a ¶ Si occurreris boui inimici tui: aut aſino ⁊c. i. ſi videris aliquē de ſubditis p̄lati vl̄ curati odientis te ab eius obediētia irrōnabiliter recedentē p bonū ɔſiliū ⁊ exhortationē/ debes euȝ reducere ad obediendū debite: nō obſtāte odio dicti prelati vel curati cōtra te. b ¶ Si viderꝭ aſinū odiētis te ia. ſub one. ⁊c. Aſini prelatoꝝ poſſūt dici archidiaconi/ decani/ curati: q̄ȝ ſupportant eorū onera. Ille igitᷣ qui videt aliquē de illis oppreſſum onere cure ſibi impoſite: ⁊ ſcit ⁊ pōt ip̄m ſubleuare / nō debet hoc dimittere propter odiū prelati erga ſe. m ¶ Sex annis ſemina. ter. tuā ⁊c. Per terrā colendā ītelligitᷣ cor hūanū q̄d eſt ſeminādū ſemīe v̄tutū Sex ānis. i. toto tpe vite pn̄tꝭ q̄ p ſenariū d̄ſignatᷣ eo ꝙ ✻ eſt numerus

Marginalia: C — † Deu.22.a — † Dañ.13.f — † Deu.16.d, Ecci.20.d — D — Moralitᷣ

E ☞ ſequemur. vñ Qui ſeminat in benedictionibus de benedi.et
Pſ.125.a metet.v.e. a ¶ Et per nomen externoꝝ ⁊c. Per nomē
ſm aliā ſuū iurare ꝑmittit/ nō ꝙ bonū ſit iurare: ſed ſciebat homīes ꝓ
lrām nos ad iurādū eſſe/ nō vult vt iurent ꝑ noīa externoꝝ deoꝝ: ⁊
Iurare per frequēti iuramēto inducant ad cultū eoꝝ. Sic ⁊ hoſtias non
nomē dei approbat deꝰ: mauult tñ ſacrificari ſi/
bi ꝙ̄ idolis. b ¶ Tribꝰ vicibꝰ. Fidē
ſctē trinitatis colētes. in paſcha enī im
molat filius. in pentecoſten dat ſpūs.
in ſcenophegia pr̄ne maieſtat potētia
declarat. ¶ Tribꝰ vicibꝰ ꝑ ſingu/
Myſtice los annos ⁊c. Hoc eſt oī tpe pn̄tis
vite ⁊ in ſctē trinitatis in ꝯfeſſiōe: ꝑ fi/
dē/ ſpem ⁊ charitatē bonoꝝ operū ob/
ſeq̄a deo creatori vr̄o exhibebitis. Pa
ſcha enī celebramus mēſe nouoꝝ cū ꝑ
ſaguinē agni īmaculati ab egyptia ſer
uitute liberati. ꝑ ſpūales aq̄s de vete/
ri hoīe in nouum trāſimus nō in vetu
ſtate lr̄e: ſed in nouitate ſpūs: q̄ in ter/
ram ꝓmiſſionis ꝑ gratiā chriſti ꝑueni
mus. Solennitatē ꝟo menſis primiti
uoꝝ celebramus: cū operū noſtroꝝ vo
luntatē ⁊ ſermonū primitias dño ꝯſe/
cramus. Solennitatē q̄ꝙ in exitu an/
ni/ qñ cōgregatis frugibus. i. virtutū
fructibus ad finē vite ⁊ introitū regni
celeſtis ꝑuenire ꝯtendimꝰ: in taberna
culis ſeptē diebꝰ cōmorātes: q ꝑ oīē
tp̄s vite pn̄tis ꝑegrinos nos eſſe agno
ſcimus: nec requiē hic ſed in futuro re/
quirimꝰ/ ſedulo curātes: ne in ꝯſpectu
☞ dei vacui

rā tuā et ꝯgregabis fruges eius:
¶ Seminabis quidē ſed nō colliges.
anno autē ſeptimo dimittes eā ⁊ a
req̄eſcere facies: vt comedāt pau
peres populi tui: Et quicq̄d reli
¶ apri cerui.
quū fuerit/ edant beſtię agri: Ita b
¶ putabis. ſ. ⁊ excoles ſed fructum nō colli
facies in vinea et in oliueto tuo.
ges. ¶ oī tpe pn̄tis vite quo laborandū eſt.
Sex diebꝰ opaberis: ſeptia die c
a ¶ inquiete aīe ſolute a corꝑe. b ¶ q̄ forti
ter operādi laborē ſuſtinuit. ¶ diſciplinatꝰ
c ¶ hebes. ¶ de q̄ dicit: Iſachar aſinꝰ fortꝰ
ſuppoſuit humeꝝ ad portādū: Geñ. xlix. b.
ceſſabis: vt requieſcat bos et aſi
a ¶ eccl'ie que nobis quaſi ancilla ſeruit: vl'
ſynagoge que ſeruit cū filijs ſuis. multi enī
iudei ad dñm conuerſi.
nus tuꝰ: vt refrigeret filiꝰ ancillę
¶ gētilis de oleaſtro aſſūptꝰ eſt bone oliue
inſertꝰ vel q̄ in mūdo fuit q̄ſi aduena ⁊ pere
tuę ⁊ aduena. Oia q̄ dixi vobis d
grinus. ¶ Sed per nomen ſuum.
a cuſtodite: ⁊ ꝑ nomen externoꝝ e
a ¶ in euangelio oīno interdicit iuramētū.
deoꝝ nō iurabitis: neqꝫ audiet f g
a ¶ in aprili. ſ. in iunio ⁊ in ſeptembri.
b ex ore veſtro. Tribus vicibus ꝑ h
¶ paſcha: pentecoſten: ſcenophegia.
ſingulos annos mihi feſta cele/
¶ qua chriſtus immolatur.
brabitis: Solennitatē açymoꝝ i
cuſtodies. Septē diebꝰ comedes
açyma: ſicut pręcepit tibi †Tēpe k
¶ aprilis qñ ſm ioſephū colligebāt ſpicas
⁊ eas igne torrētes ⁊ manibꝰ ꝯfricātes offe
rebāt primitias dño: de q̄bꝰ paruz īponebāt
ſacrificio reliquū erat ſacerdotis: quo facto
cuiqꝫ metere licebat.
menſis nouoꝝ qñ egreſſus es de
egypto: nō apparebis in conſpe l
a ¶ bonis operibus. b ¶ hec erat in iunio
qñ panes primitiarū offerebant.
ctu meo vacuus: ⁊ ſolennitatem m n
menſis primitiuorum operis tui

Nico. de lyra

✻ ꝑ ſacerdotes. ⁊ ꝑmo agit de ſepti/
mo anno q̄ erat q̄ſi totus ſolennis/ eo
ꝙ erat annꝰ remiſſionis. ⁊ h̄ eſt qđ di/
cit: Sex annis ſemi. ter. tuā ⁊c. ꝓ vi/
ctu tuo ⁊ familie tue. a ¶ Anno aūt
ſeptimo dimittes eā. dicit Augꝰ.
ꝙ ſeptīo anno bñ erat ſeminandū ſed
nō colligēdū a ſeminātibus: ſꝫ erat di/
mittendū paupibus/ vt ſubdit: Ut co/
medāt paupes ⁊c. Ioſephus aūt ⁊ he
brei dicūt ꝙ ſeptimo anno non erat ſe/
minandū nec colligendū a dñis terre:
† ſed debebāt dimittere illa q̄ ſpōte na/
Deu.16.d ſcebāt paupibus: et h̄ magis ꝯcordat
Ecci.35.a lr̄e: cū dicit: Anno aūt ſeptimo dimit/
De cōſe. tes eā ⁊ requi. facies. ita ꝙ li req̄eſcere
diſ.1.c. facies: referat ad hoc ꝙ t̄ra nō exerce/
oīs chri/ atur ꝑ culturā: ⁊ li dimittes/ referat ad
ſtianus h̄ ꝙ dñs ea q̄ ſponte naſcebant illo an
no paupribꝰ dimitteret. b ¶ Ita fa
cies in vinea ⁊c. Quia ſic nihil colli
gebat dñs in poſſeſſiōe ſua: ita nec in
illis q̄ erāt ſup campū. Scđo agit de
celebratiōe ſabbati/ cū dr: c ¶ Sex
diebꝰ opaberis ⁊c. Et iſtud eſt expo
ſitū ca. xx. repetit tñ hic iſtud p̄ceptū ꝓ
pter hoc ꝙ locutus eſt īmediate de ſeptimo anno: q̄ erat totꝰ
requiei: ⁊ ideo ex h̄ forte crederet aliq̄s ꝙ in illo āno ſeptima
dies nō eſſet obſeruanda/ niſi ſicut alie dies hebdomade: pro
pter qđ ad hmōi errorē tollēdū fit memoria de obſeruatione
ſabbati: q̄ eſt eadē in ſeptimo anno ſicut ⁊ in alijs. que aūt ſit
illa obſeruatio expoſitū eſt. s̄. xx. ca. d ¶ Oia que dixi vo
bis cuſtodite. Hoc intelligit ſpecialiter de ꝑtinētibus ad
obſeruationē ſabbati: que ſunt plura. Ra. Sa. dicit ꝙ hoc di
cit ad ſubintelligendū vaſa hebreoꝝ de q̄ꝝ requie nō fecerat
mētionē. que tñ debēt requieſcere etiā die ſabbati: nec licitū
eſt eis ea locare vel accōmodare gentibꝰ ad faciendū opa ſua
vt ſecurim ad ſcindēdū ligna ⁊ ſilia. e ¶ Et ꝑ nomē exter
Iuramētū noꝝ deoꝝ. i. idoloꝝ. g ¶ Non iurabitis. Iuramentū
q̄re intro/ enī introductū eſt ad ꝯfirmationē veritatis de reliq̄ de q̄ po/
ductum terat dubitari: inq̄ꝫtū ꝑ iuramētū inuocat deus teſtis illiꝰ rei
de qua iurat: ꝓpter qđ iurās ꝓfitet deū eſſe infallibilis ve/
ritatis ad ꝯfirmādū oīa dubia: ⁊ iō iurare eſt actus latrie: ꝓ
ter qđ

pter qđ ꝑ falſos deos nō eſt iurādū/ eo ꝙ nō poſſūt eſſe teſtes
veritatis: ⁊ q actꝰ latrie nullo mō eſt eis exhibēdus: vt dictū
eſt. s̄. ca. xx. g ¶ Neqꝫ audiet. Qđ exponit Ra. Sa. di/
cēs ꝙ nō eſt licitū iudeis dicere vel facere aliq̄ cū gentilibꝰ ꝓ
pter q̄ gētiles iurāt ꝑ nomē idoloꝝ. ⁊ ē ſenſus: Neqꝫ audiet
ex ore tuo. i. ex ore tuo nō exibit verbū
ꝑ quod audiat iuramentū ꝑ idola etiā
factū a gētilibus. Beatus ꝟo Augꝰ.
ſcribēs ad publicolā dicit licꝫ nō ſit lici
tū gentilē inducere ad iurādū ꝑ idolū.
ſi tñ gentilis habeat aliq̄ pacta cū chri
ſtianis ⁊ offerat ſe ad cōfirmandū illa
iurando per idolū: licitū eſt chriſtianis
tale iuramētū recipere. Ponit aūt hic
iſtud p̄ceptū iuxta obſeruationē ſabba
ti: q vtrūqꝫ ꝑtinet ad reuerētiā deo ex
hibendā. Cōſeq̄nter agit de tribꝰ ſolē
nitatibꝰ notabilibꝰ q̄ fiebāt ꝑ annū: cū
dicit: h ¶ Tribus vicibus. Inter
que ꝑmū eſt feſtū paſche: ⁊ hoc notat
cū dicit: i ¶ Solennitatē azymo/
rum ⁊c. Quia ſeptē diebus debebāt
veſci açymis: ſicut ſupra exexpoſitum
eſt. xij. ca. k ¶ Sicut precepi tibi
tempore menſis nouoꝝ qñ ⁊c.
Menſis enī primus in quo celebra/
batur paſcha. xv. die huius menſis di/
citur mēſis nouorum: quia in craſtino
eiuſdē diei fiebat oblatio de nouis fru
ctibꝰ: qui matureſcebant añ alios: vt ſi
hō intrās campū vel hortū ſuū videret
ibi aliq̄s ſpicas vel ficū in ficulnea ap/
propinquātes ad maturationem ante
alias debebat colligere ⁊ apportare ad
tēplū in ſolēnitate paſchali. l ¶ Non
apparebis in ꝯſpectu meo. i. i lo/
co ſacrificij. m ¶ Uacuus. i. ſine ob
latiōe vel ſacrificio. Scđz feſtū eſt pen
tecoſtes/ qđ celebrat q̄nq̄geſima die a
die paſche in memoriā bñficij dei ī da/
tione legis q̄ data eſt in mōte ſinai q̄n/
q̄geſima die ab exitu filioꝝ iſrl' de egy/
pto q̄ egreſſi ſūt die paſche. ſ. die. xv. ꝑ/
mi mēſis: vt dictū eſt. s̄. xij. ca. ⁊. xiij. ⁊
hec ſolēnitas tangit cū dicit: n ¶ Et
ſolennitatē menſis primitiuoꝝ.
Quia in illa ſolennitate offerebāt pa/
nes de nouis frugibus: ſicut in ſolen/
nitate paſchali offerebātur primitiua
in ſpicis. ſpice tñ ille igni torrebant et
excutiebant grana et ſic fiebat ſacrifi/
ciū: vt habet Leui. ij. et. xxiij. Tertiuz
feſtū erat tabernaculoꝝ qđ cebrabatur
eo ꝙ dñs habitare fecit filios iſrl' in ta
bernaculis in deſerto: ⁊ de loco illo de
duxit eos ad terrā delitioſam: et ideo
in hoc feſto debēt habere ramos viri/
des et fructus arboꝝ pulcherrimos.
Celebrabat aūt hoc feſtū menſe ſepti/
mo. ſ. ſeptēbri: ⁊ hoc notat cū dicit:
✻ Solēnitatem

✻ eſt numerus perfectus reſultans ex ſuis partibus que ſūt
duo tres. a ¶ Anno ſeptimo dimittes eā ⁊ requieſce
re facias vt comedant pauperes ppl'i tui. Septimus
autē annus apud hebreos requiei erat vt pꝫ per dicta. Per
hoc igit ꝙ illo āno ſine labore fructꝰ oriebant ex quibus pau
peres ⁊ agri beſtie ſuſtētabant: deſignat ꝙ ſancti qui ſunt in
quiete celeſti orāt ꝓ ſibi deuotis q̄ꝫtumcūqꝫ ſimplicibꝰ et ab/
iectis. h ¶ Tribus vicibus per ſingulos annos mi/
hi feſta celebrabitis. Primū feſtū celebrabat ꝓpter bñfi/
ciū exitus de egypto: ⁊ fuit figura reſurrectionis ieſu chriſti ꝑ
quā eximus de tenebris culpe ⁊ ignorantie. Secundū feſtum
celebrabat ꝓpter beneficiū legis date: quod notat cū dicitur:
m ¶ Et ſolennitatē menſis primitiuoꝝ operis tui.
Tūc enī fiebat oblatio de nouis panibus ⁊ fuit figura datio/
nis ſpūſſancti quinquageſima die a dñi reſurrectiōe. Tertiuz
fuit feſtū tabernaculoꝝ qđ celebrabat ī memoriā/ ꝙ dñs habi
tare fecit filios iſrl' in tabernaculis in deſerto ⁊ notat cū dr:
✻ Solennitatem

a ¶ Solēnitatē quoqꝫ in exi.an. Maturis.ſ.frugibus qñ fruct⁹ toti⁹ anni collecti ſunt in ſeptēbꝛi.ſ.quē hebꝛei theſ/ ſeri:macedones itheneos vocāt:in cuius p̄ncipio iudei feriā/ tes amplius tuba canūt ꝙ̄ in cūctis mēſibus:⁊ plura offerūt in quo dies expiationū:⁊ dies ſcenophegie.xv.die q̄ eſt ſolē/ nitas tabernaculoꝝ. b ¶ Nō coq̄s hedu ꝫ ⁊c. Aug⁹. Quō intelligat ad verboꝝ ꝓprietatē neſcio vtrum poſſit reperiri. Si enī alicuius ſignificatio/ nis cauſa ꝓhibitū acceperim⁹ agnū in lacte coqui:nullus vſus eſt ita coquen di. Si autē in diebus q̄bus lactat̄:q̄s iudeoꝝ hoc vnq̄ꝫ ſeruauit/vt agnū nō coqueret:niſi ſugere deſiſteret. Quid eſt autē in lacte matris ſue:quaſi poſ/ ſit etiā ſi hoc intelligeret̄/ſine huius p̄ cepti trāſgreſſione coqui. Si eo nato mortua matre eius ab oue alia lactare tur. Cuz alicuius ergo ſignificātie cau ſa eſſe p̄ceptū nemo ambigit. Sed eti am que poſſunt obſeruantia factitari: nō ſine cauſa ita ſunt p̄cepta. Signifi/ cant enī aliq̄d.hoc vero quō obſeruet̄ ad pꝛopꝛietatē verboꝝ/aut nō eſt/ aut nō elucet. Intellectū tn̄ de chꝛiſto ap/ pꝛobo:qui hac ꝓphetia p̄dictus eſt:nō occidendus a iudeis infans:qñ hero/ des q̄rens eū occidere/ nō inuenit: vt coques qđ dictū eſt ꝑtineat ad ignem paſſionis.i.tribulationē. Illud quoqꝫ foꝛſitan nō abſurdū eſt: ꝙ alij dicunt id eſſe pꝛeceptū per ꝓphetiā: ne ſe bo/ ni iſraelite ſociarēt iudeis malis / a q̄/ bus chꝛiſt⁹ paſſus eſt/ tanq̄ꝫ agnus in lacte matris ſue.i.eo tp̄e quo ꝯceptus eſt. Dicunt̄ enī femine ex quo cōcepe/ rint/lac colligere:chꝛiſt⁹ aūt nono mē/ ſe cōpleto: decimo inchoato natus eſt octauo kalēdas ianuarias: ⁊ p̄mo mē ſe cōcept⁹ eſt.ſ.octauo.ſ.kalēdas apꝛi/ lis:q꜌ tempus ⁊ paſſionis eius fuit in lacte matris ſue.i.in die quo ꝯceptus eſt vel paruulis adhuc ⁊ lactentib⁹ nō imittes paſſionē tanq̄ꝫ chꝛiſto dictū ſit qui talibus adhuc diſcipulis pepercit. B Vñ ait Ioh.xviij.b. Si ergo me q̄ri/ tis ſinite hos abire. Vñ addit euāgeli ſta:Ut ſermo ipleret̄ quē dixit: Quia quos dediſti mihi nō ꝑdidi ex eis quē/ q̄ꝫ. Unde apparet eos ſi tūc paterent̄ fuiſſe perituros:poſtea vero paſſi ſunt nō agni in lacte: ſed arietes in grege. ¶ Stra. Moꝛalit̄. Hed⁹.i.peccatoꝛ nō eſt in lacte matris coquēdus.i.blā/ dicijs diſſoluēdus:ſed aſpere increpandus ⁊ redarguendus. c ¶ Ecce ego mittam ⁊c. Ra. Ioſue ſignificat ducem po/ puli qui ideo angelus dicitur: quia ad voluntatē domini an/ nunciandaꝫ mittitur: angelos enim grece nuncios dicimus.

¶ vel ſeminaueris.

a q̄cūq̄ꝫ ſeueris in agro: ſolēnita/ a tē quoqꝫ in exitu anni qñ cōgre/ gauerꝭ oēs fruges tuaſ de agro.

¶ feminina enī debēt occultari.

† Ter in anno apparebit oīe ma b ſculinū tuū coꝛā dño deo. Non c

a ¶ .i.purū ſacrificiū ſine coꝛruptione. b ¶ malicie ⁊ nequitie.

offeres. imōlabis ſup fērmēto ſanguinē

a ¶ .i.pinguedo bonoꝝ operū ⁊ fecūditas virtutū:vel ſpūalis intelligētia.

victimę tuę nec remāebit adēps d

a ¶ diē iudicij:q꜌ tūc ñ erit loc⁹ opandi:vir tutib⁹ ſtudēdi:vel ſcripturā ꝑſcrutandi.

ſolēnitatis meę vſqꝫ mâne† Pri e

¶ bonoꝛū operū initia.

mitias frugū terrę tuę defereſ in

¶ q꜌ nō eſt locus veri ſacrificij extra catho licā eccleſiā. a ¶ Ioſeph⁹ dicit añ octauū diē non licere interfici. ¶ paſſione punias. ¶ o herodes ⁊ o iudei. b ¶ xp̄m q̄ eſt he/ dus iudeis:agnus nobis. ¶ A.xx.agnū.

b domū dñi dei tui. Nōn coq̄s hē f

a ¶ in infantia vꝉ tp̄e cōceptiōis. ¶ ioſue.

c duꝫ in lacte mr̄is ſuę: Ecce ego g mittā angelū meū qui p̄cedat te h ⁊ cuſtodiat in via:et introducat i k ad locū quē paraui. Obſua eū l

¶ vñ ſic obediuim⁹ moyſi:ſic obediem⁹ tibi

ēt audi vocē eiuſ:nec ꝯtēpnēdū putes: q꜌ nō dimittet cuꝫ pecca m

a ¶ q꜌ ex filijs iſrꝉ qui vir vidēs deū inter pꝛetat̄:vel quia ieſus dict⁹ eſt. Myſtice xp̄o ſaluatoꝛ ⁊ redēptoꝛ noſter pōt intelligi qui eſt angelus magni ꝯſilij ⁊ ſue ⁊ paterne vo luntatis nuncius in quo nomen dei vel ve raciter eſt:quia verus deus eſt.

uerit:ēt eſt nomē meū i illo. Qꝫ n ſi audieris vocē ei⁹ ⁊ feceris oīa

Inimic⁹ ero

Nico.de lyra

a ¶ Solennitatē quoqꝫ in exitu an. hoc eſt imedia/ te poſt exitū anni:quia ſeptēber eſt p̄mus menſis ſimpliciter in anno: licꝫ martius ſit p̄mus q̄ꝫtum ad feſta ſicut dictuꝫ eſt: ſupꝛa.xij.ca.et Geñ.vij. b ¶ Ter in anno apparebit oīe maſculinū tuū ⁊c.ſcꝫ in paſcha:⁊ in pentecoſte:et in feſto tabernaculoꝝ:tamē cuꝫ illis qui erant remote a hierl̄m/ aliq̄n diſpenſabat̄ de duab⁹ vicibus.ſ.in pentecoſte ⁊ in feſto tabernaculoꝝ. c ¶ Nō imolabis ⁊c. Alia lr̄a:ſed min⁹ coꝛ recta habꝫ/ victime tue:⁊ loquitur de victima agni paſchalis que nō debebat immolari donec fermentū fuiſſet amotum de domibus iudeoꝛū:vt dictū eſt.s̄.xij.ca.⁊ hoc eſt qđ dicit̄ hic: Non imolabis ſup fermēto.i.fermēto exiſtēte in domo tua. d ¶ Nec remanebit adeps ⁊c.ſ.diei ſequētis: poterat tn̄ cremari ſup altare tota nocte. e ¶ Pꝛimitias frugū ter/ re ⁊c. q̄ꝫuis hoc p̄ceptū ſupꝛa poſitū ſit:tn̄ hic repetit̄: ad oſtē dendū ꝙ obligat anno ſeptimo ſicut in alijs/q꜌ enī ſupꝛa mē/ tionem faciēs de p̄mitiuis addidit: Quecūq̄ꝫ ſeminaueris in agro tuo:ideo poſſet aliq̄s credere ꝙ nō obligaret anno ſepti mo/eo ꝙ illo anno nō ſeminabat̄ terra:nec colligebant̄ fruct⁹ C naſcētes a dñis terre:qđ nō eſt verū: q꜌ ⁊ ſi nō poterant colli gere advſus ſuos:debebāt tn̄ fruct⁹ p̄ alijs maturātes accipe et deferre ad domum dñi in ſolēnitate paſchali. f ¶ Non coques hedum in ⁊c. Cuius ratio eſt: quia lex intēdebat ducere iudeos ad pietatē erga pꝛoxi/ mos:⁊ ſic inhibuit eis ea q̄ videbant̄ eſſe crudelia:etiā circa bꝛuta aīalia: in ter q̄ hoc erat ꝙ agn⁹ coq̄ret̄ ⁊ parare tur ad eſum alioꝝ in lacte:qđ erat vite ſue ſuſtētamētū. Dicit aūt andreas ꝙ h̄ etiā itelligit̄ de carnib⁹ alioꝝ aīaliuꝫ q̄ nutriūt̄ lacte:nō aūt de carnib⁹ auiū q꜌ nō nutriūt̄ lacte:ſꝫ đ materia oui:⁊ †Deu.16.c lꝫ h̄ dicat̄ đ lacte mr̄is:tn̄ itelligit̄ đ oī lacte. Alia etiā rō fuit ad h̄.ſ.i deteſta/ tionē idolatrie:q꜌ aliq̄ idolatre ſic coq̄ bāt carnes idoꝉ imolatas. g ¶ Ecce ego mit.⁊c. Pꝛemiſſa legis ꝓmulga Diuiſio tiōe:hic ꝯñr inducit̄ ppꝉs ad ei⁹ obſer uātiā:⁊ p̄mo ponit̄ dicta iductio. ſcđo legꝭ receptio.ca.xxiiij. Circa p̄mū idu cit̄ ppꝉs ad legꝭ obſuātiā ex bonoꝝ ꝓ miſſiōe.⁊ p̄mo q̄ꝫtū ad terre chanaā fa cilē acq̄ſitionē.ſcđo q̄ꝫtū ad ei⁹ felicē ha †ſ.34.d bitatōeꝫ/ibi: Nō adoꝛabis deos eoꝝ. Deu.14.c Ad acq̄rēdū aūt terrā/tria erāt neceſ/ ſaria/directio i via/ ⁊ q̄ꝫtū ad hoc dic̄: h ¶ Mittā ange.meū q̄ p̄.te.viā oñdēdo:⁊ ꝓtectio ab hoſtib⁹:iō ſ꞉dit̄: i ¶ Et cuſto.in via/⁊ itroductio ad locū ꝓmiſſū:⁊ h̄ notat̄ cū đꝛ: k ¶ Et introducat ⁊c. ſed q꜌ iſta ꝓmittunt̄ ex ſuppoſitōe obediētie ad deū i legis ⁊ mādatoꝝ ipi⁹ obſuatiōe: iō ſubdit̄: l ¶ Obſerua eū ⁊c.i. diligēt̄ attēde vt ei obedias. cui⁹ rō ſ꞉dit̄: n ¶ Et eſt no.meū in il.ac ſi dicat̄/q̄ obedit ei/obedit ⁊ mihi:⁊ q̄ rebellat ei/rebel/ lat ⁊ mihi:ſm ꝙ dic̄ ſaluatoꝛ Luc.x.c. Qui vos audit me audit:⁊ q̄ vos ſper nit me ſpnit. Notādū aūt ꝙ iſtđ expo/ Angel⁹ p̄ce nit̄ dupl̄r:vno mō de Ioſue q̄ vocat̄ h̄ dens iſrael āgel⁹.i.a deo miſſus ⁊ oꝛdinat⁹ ad du D cēdū filios iſrꝉ ad terrā ꝓmiſſiōis:⁊ ad bellādū aduerſarios eoꝝ ⁊ ad ponēdū eos i poſſeſſiōe t̄re: vt h̄r in li. Ioſue. Cui ppꝉs debebat obedire tāq̄ꝫ nūcio dei ⁊ vices ei⁹ gerenti.⁊ qđ ſubdit̄: Et eſt nomē meū i illo.hoc ptꝫ ex noīs in/ terp̄tatiōe:q꜌ Ioſue iterp̄tat̄ ſaluatoꝛ: qđ eſt ꝓpꝛiū dei. Alio mō exponit̄ de angelo qui p̄cedebat caſtra filioꝛū iſrꝉ oñdēdo eis viā ꝑ colūnā ignis ⁊ nubis vt dictū eſt.s̄.xiij.ca. Et eos ꝓtegebat ab aduerſarijs. vñ po ſuit ſe int̄ caſtra egyptioꝝ ⁊ hebꝛeoꝝ/ad ꝓtegēdū hebꝛeos:vt dictū eſt.s̄.xiiij.ca.⁊ eodē mō ꝓmittit̄ hic de futuro ꝙ debeat eos ꝓtegere:⁊ qđ ſ꞉dit̄: Et eſt nomē meū in illo.hoc đꝛ q꜌ an gelus ille loq̄bat̄ in ꝑſona dei:⁊ iō aliq̄n angelus:aliq̄n dñs noīat̄:ſm ꝙ dic̄ btūs Greg⁹. m ¶ Quia nō dimittet cū pecca.q꜌ nō eſt in poteſtate nuncij aliq̄d agere ꝓpꝛia auc̄te ſed ſm volūtatē mittētis:⁊ hec expoſitio eſt magis ꝯſona lr̄e. loquitur etiam hic dominus moyſi in perſona totius populi.

Non adoꝛabis

a ¶ Solēnitatē quoqꝫ ⁊c. q꜌ celebꝛabat̄ q̄ntadecima Moꝛalit̄ die ſeptimi mēſis ſm oꝛdinē feſtoꝝ: ⁊ vltimus mēſis erat ſm acta hoīm.ſic enī accipiēdo ann⁹ nou⁹ icipit in lunatiōe ꝓpin q̄oꝛi eq̄noctio autūnali: ⁊ illđ feſtū figura fuit ſolēnitatꝭ oīm ſctōꝝ.iſte enī tres ſolēnitates reſurrectiōis pētecoſtes ⁊ oīm ſctōꝝ in eccꝉia ſūt ſolēnes. f ¶ Nō coques hedū ⁊c. Per hedū pctōꝛ itelligit̄. Mat.xxv.c. Statuet oues a dextrꝭ.he/ dos aūt a ſiniſtris. Hed⁹ igit̄ i lacte mr̄is coq̄t̄ qñ adulatoꝛū blādicijs peccatoꝛ delinit̄: ſm illud Ps̄.ix.d. Laudat̄ pctōꝛ in deſiderijs aīe ſue ⁊ iniquus bñdicit̄. g ¶ Ecce ego mit tā an.meū ⁊c. Per angelū dñi p̄lat⁹ bon⁹ ſecꝉaris vꝉ religio ſus intelligit̄. Malach.ij.b. Labia ſacerdotꝭ cuſtodiūt ſciaꝫ: ⁊ legē ex ei⁹ oꝛe req̄rēt.angelus enī dñi exercituū eſt. Et ipſe ſubditos ſuos p̄cedere debꝫ in vna moꝝ v̄bo parit̄ ⁊ exēplo.

Nō erit infecūda

E V a ¶ Inimicus ero ⁊c. Greg. Radix cuncti mali ſupbia eſt: de qua dicit̃ Eccl.x.b. Initiū oīs peccati ſupbia. Prima eius ſoboles ſeptē principalia vitia. Inanis gloria. Inuidia. Ira. Triſticia. Auaricia. Uētris ingluuies. Luxuria. Et qꝛ his ſeptē ſupbie vitijs nos captos doluit redēptoꝛ nr̃ ad ſpūale liberationis preliū ſpū ſeptiformis grē plenus venit. b ¶ Pre

Myſtice cedetq̃ te angelus. Rab. Ioſue pplm iſraeliticū ī terrā ꝓmiſſionis induxit ſeptē gentes eijciēs idolaq̃ ⁊ aras eoꝝ deſtruēs. Myſtice verus deꝰ has gentes cū ſimulacris ſuis extermīat: cū ſeptē principalia vitia ⁊ oīne idolū inimici de cordibꝰ noſtris expellit/ vt nature nr̃e terrā ſecure poſſideamus. c ¶ Quos ego cōterā. Iohānes Chryſo. Habet vnūquodq̃ vitiū in corde nr̃o ꝓpriā manſionē: quā ſibi vendicās/ in aīe nr̃e receſſu exterminat iſraelē.i. rerū ſummarū ꝯtēplatiōeꝫ/ ⁊ aduerſari nō deſinit. Nō enī poſſunt ꝟtutes cū vitijs morari/ ſed cū ab iſraelitis.i. a ꝟtutibus fuerint vitia ſuperata: locū quē ꝯcupiſcētie vel fornicatiōis ſpūs poſſidebat/ caſtitas obtinebit. Queꝫ furoꝛ ceperat/ patiētia vendicabit. Quē triſticia mortem operans occupauerat/ ſalutaris ⁊ plena gaudio leticia poſſidebit. Queꝫ accidia vaſtauit/ excolet fortitudo. quē ſupbia cōculcabat humilitas honeſtabit. Itaq̃ ſingulis vitijs expulſis/ eoꝝ loca.i. effectus ꝟtutes ꝯtrarie poſſidebūt: que filijs iſraelis.i. aīe deū videntes nuncupant̃: qui cū vniuerſas cordis expulerint paſſiones: nō tā alienas poſſeſſiones parauiſſe q̃ ꝓprias recuperaſſe credēdi ſunt: qꝛ ſm veterē traditionē terrā chananeorum filij Sem

Gē in diuiſione orbis ſortiti ſunt/ quā chananei violēter poſſederūt. Un̄ iuſto iudicio dei expulſi ſunt. Uolūtas q̊ꝫ dn̄i poſſeſſionē cordis nr̄i nō vitijs ſed virtutibus deputauit: q̄ poſt p̄uaricationē ade inſoleſcētibus vitijs/ q̄ſi chananeis a ꝓpria regione depulſe ſunt. Cū ꝟo per dei grām: diligētia noſtra ⁊ labore noſtro reſtituunt̃: nō tam alienā terram occupant q̃ recipiunt ꝓpriam. d ¶ Benedicā panibus tuis ⁊c. Aug°. Alia lr̃a: Bn̄dicā panē ⁊ vinū tuū ⁊c. Quis he ꝓmiſſiones poſſint ⁊ ſpūaliter intelligi: tamē cū ſm hoīm tpalē felicitatē intelligunt̃ ad vetus teſtamentū pertinēt: vt queq̃ p̄cepta exceptis his que in ſacramēto aliquid ſignificāt: eadē ad mores bonos ptinentia reperiant̃: ꝓmiſſiones tn̄ carnales atq̃ terrene ſunt. In futuro aūt dabūtur premia ad nouū teſtamentū ptinētia que impij nō accipiēt. e ¶ Emittēs ſcabrones ⁊c. Aug°. Emittā veſpas ⁊c. Hoc ꝓmittit deꝰ ⁊ liber ſapiētie dicit eſſe impletū/ vbi ait: Emiſit antecessores exercitꝰ ſui veſpas. Nō aūt legimꝰ factū neq̃ moyſi tpe/ neq̃ ſub ioſue/ neq̃ ſub iudicibꝰ/ neq̃ ſub regibus.

Emittere veſpas Sap.12.a

Myſtice Ideo fortaſſe veſpe aculei timorꝫ intelligēdi ſūt/ q̄bus agitabant̃ gētes/ vt cederēt filijs iſrl̄. Deus enī loq̄t̃: in cuiꝰ ſermone ſi figurate aliq̄d dicat̃: qđ ad ꝓprietatē nō ſit impletū: non īpedit hiſtorie fidē/ in q̄ ꝓſpicit̃ ꝟitas narratoris: ſicut nec euāgeliſtarū narratio ſm ꝓprietatē īpedit̃/ ſi aliq̄d a chriſto figurate dr̄. Lxx. Alia lr̃a. Emittaꝫ veſpas añ te/ ⁊ eijciet āmorreos ⁊c. A plurali ad ſingularē numerū ſe ꝯuertit. Intelligit̃ aūt eijciet āmorreos veſpa.ſ. ſicut

Deu.7.a locuſta: ſic rana/ nō q̄ vna ſit/ ſed p ſingularē intelligit̃ pluralis. f ¶ Non eijciā eos a facie ⁊c. Stra. Gentes iſte vitia ſignificāt que nec ſimul nec vno tēpe in ſctīs extinguunt̃/ ne mōſtra terre multiplicent̃.i. ne in ſupbiā erigant̃/ ⁊ vanā glīam ⁊ hmōi. Nam cū ſctī cōtra maiora vitia pugnāt ⁊ vincunt: relinquunt̃ minora/ ⁊ ꝑmittunt̃ dn̄ari: ne p elationē grauius corruant. Un̄ paulo datus eſt ſtimulus carnis/ ad cuſtodiā humilitatis. 2.

---

a que loquoꝛ: inimicus ero inimicis tuis/ et affligā affligentes te:
b Precedetq̃ te angelus meꝰ: ⁊ introducet te ad āmorreū et etheū et phereceū chananeūq̃ et eueū
c ⁊ iebuſeum: quos ego cōteram.
Non adorabis deos eoꝝ: nec coles eos. Non facies opera eo a b c

a ¶ vt omnis memoria eorum deſtruatur.

rū: ſed deſtrues eos: et ꝯfringes ſtatuas eorum: Seruietiſq̃ dn̄o d e f

¶ Etenī bn̄dictiones dabit legiſlatoꝛ: ibūt de virtute in virtutē: videbit̃ deus deoꝝ in ſion: Pſ.lxxxiij.b. b ¶ verbi dei.

d deo veſtro/ vt benedicā panibꝰ g

¶ doctrine. ¶ peccati.

tuis et aquis: et auferā infirmita h

¶ corde. a ¶ ſine fructu virtutū ⁊ operum. ¶ ꝓpter pctā hoīm ſterilitas mulieꝝ ⁊ animalium ⁊ ipſius terre ſepe contingit.

tē de medio tui. Nō erit infecūn i

a ¶ corpus. b ¶ Uiri impij nō dimidiabūt dies ſuos. Pſ.liiij.d. ¶ non noctium vt moriaris.ſ. ſenex ⁊ plenus dierum.

da nec ſterilis ī terra tua † Nūme k

a ¶ in ſtabilitate.ſ. eternitatis.

rū dieꝝ tuoꝝ iplēbo. Timorē me l

¶.i. ante te ad terrendū populum.

um mittā ī p̄curſuꝫ tuū: ⁊ occidā omnē pplm ad quē ingredieris: cunctorūq̃ inimicoꝝ tuoꝝ corā

¶ Non ad litterā ſed terrores inimicoꝝ ſignificat: q̄bus deus hoſtes eoꝝ exagitat.

e te terga vertā/ emittēs ſcabrones m
priꝰ/ q̄ fugabunt eueum ⁊ chananeum et etheū anteq̃ introeas. n

¶ Noluit deꝰ ſiſ delere oēs gētes: ne t̃ra redacta ī ſolitudinē ſeuiꝰ ꝯ eos beſtie ſeuirēt.

f Non eijciā eos a facie tua anno vno: ne t̃ra ī ſolitudinē redigat̃: ⁊ creſcāt ꝯtra te beſtie. Paulatī expellā eos de cōſpectu tuo: donec augearis et poſſideas terrā. o p

¶ quod eſt in oriente.

Ponā aūt terminos tuos a ma q

¶ mediterraneū.ſ. qđ ē mare magnū ⁊ mare tyrrhenū. a ¶ poſt bethleē vna tm̄ eſt ciuitacula q̄ thecue al's theone dr̄: poſt illam ſtatim ſeq̄t̃ vaſtitas deſerti. b ¶ eufraten.

ri rubro vſq̃ ad mare paleſtinoꝝ r

⁊ a deſerto vſq̃ ad fluuiuꝫ. Tra s t

a ¶ al's tuis. b ¶ demones vel vitia.

dā manibus veſtris habitatores

¶ ne audeant reſiſtere.

terre: ⁊ eijciā eos de ꝯſpectu vr̄o.

¶ Nulla pars iuſticie cū iniquitate: nec tēplo dei cum idolis.

† Nō inibis cū eis fedus: nec cū v

Nico. de lyra

✱ a ¶ Nō adorabis. Hic ꝯſequēter ꝓmittit̃ terre felix habitatio. Primo tn̄ remouet̃ huiꝰ īpedimētū/ qđ eſt idolatria/ cū dicit̃: Nō adorabis deos eoꝝ.ſ. exhibendo eis reuerētiā exteriorem. b ¶ Nec coles eos. Q̄tū ad īteriorē. c ¶ Nō facies opa eoꝝ.i. actꝰ q̄ fiūt in veneratōe idoloꝝ. Per h̄ enī qđ dixerat: Nō adorabis: ꝓhibuerat eis exhibere illos actꝰ latrie q̄ exhibēt̃ deo. ⁊ iō addit: Nō facies opa eorū. ad excludēdū etiā actꝰ q̄ exhibēt̃ idolis. d ¶ Sed deſtrues eos. Tēpla eoꝝ diſſipādo. e ¶ Et ꝯfringes ⁊c. Cōminuendo fruſtratim ne remaneat aliq̄ memoria eoꝝ. f ¶ Seruietiſq̃ dn̄o d.v. Quia p h̄ feliciter habitabitis in terra vobis ꝓmiſſa. ideo ſubdit̃: g ¶ Ut bn̄dicā panibus tuis.i. cibis tuis ⁊ potibꝰ/ q̄ noīe panis ⁊ aq̄ deſignāt̃: vt pluries dictū eſt.ſ. h ¶ Et auferā ifirmitatē de medio tui. Cōferendo tibi bonā aīe diſpoſitionē. i ¶ Nō erit infecūda nec ſterilis in terra tua. Dicit̃ in fecunda que p paruā ꝓlē habet ⁊ nullius aut modici valoris. Sterilis que nullā habꝫ/ ⁊ in hoc deſignat̃ multiplicatio ppl'i ⁊ fortitudo. k ¶ Numerum dieruꝫ tuorum implebo.i. vita tua non breuiabitur īfirmitate peſte fame aut gladio. l ¶ Timorē meū mittam in ore. Qđ fuit īpletū. Ioſ.v.a. vbi dr̄: Diſſolutū eſt coꝛ eoꝝ/ nec remāſit in eis ſpiritus. ⁊ in hoc tangit̃ pacifica poſſeſſio terre. m ¶ Emittēs ſcabrones.i. anxietates animi eos pungentes ſicut aculei. Iudei eī ſcabrones dicūt ad litterā.i. muſcas de cadaueribus exortas hn̄tes aculeos venenatos. n ¶ Qui fugabūt eueū. Quia multi de habitatoribꝰ terre chanaan fugerūt de terra illa ante ingreſſum filiorum iſrael. o ¶ Nō eijciā. Cuius ratio ſubdit̃: Ne terra redigat̃ in ſolitudinē: ī quo oñdit̃ ſpacioſitas terre q̄ nō poſſet ſufficienter populari a filijs iſrl/ donec eſſent in maiori numero: et tamē iā erāt ſexcenta milia. p ¶ Et creſcant cōtra te beſtie. Que te grauius infeſtarent q̃ aduerſarij. q ¶ Ponā autē terminos tuos a mari rubro. Ex parte orientis. r ¶ Uſq̃ ad mare paleſtinorum. A parte occidētis: et hoc eſt mare mediterraneū. s ¶ Et a deſerto.ſ. egypti/ quod cōtiguatur terre promiſſionis a parte auſtrali. t ¶ Uſq̃ ad fluuiū.i. euphratē: a parte aquilonis: tamē iſtā terram totā nō habuerūt vſq̃ ad tēpora ſalomōis. v ¶ Non inibis cum eis fedus. Per amicitias vel connubia. Cetera patent.

✱ i ¶ Non erit infecunda nec ſterilis in terra tua. Per hoc deſignatur q̄ in congregatione religioſorum ſeu aliorum bonorū nō debet eſſe aliquis bonis operibus ſterilis. M

¶ In ca. xxiij. vbi dicit̃ in poſtilla: Et p̃mo erga ꝑtes que debent in iudicio aliquid proponere.

Additio. j. Incōueniēs videt̃ dicere ꝙ ſit prohibitū a lege diuina: ꝙ iudex audiat vnā partē in abſentia alterius: ꝫ talis ꝑs multa mēdacia īmiſceat ad iu ſtificationē ſue cauſe. Nā rect⁹ iudex ꝑ h̄ nō inclinabit̃ ad aſ ſentiendū ſibi, donec audiat aliā ꝑtē: ⁊ hoc cōiter fit in multis iudicijs. ſ. ꝙ vna ꝑs ī abſentia alteri⁹ ꝓponit multa mēdacia: ſed poſtq̄ audit̃ pars aduerſa negocio diſcuſſo deuenit̃ ad re ctitudinē iuſticie: vñ videt̃ alit̃ dicendū. Ad qđ ſciendū ꝙ vbi dr̄ in trāſlatiōe nr̄a: Nō ſuſcipies. habet̃ in hebreo vnū v̾bū q̄ſi equocū ad multa. ſ. ad ſuſcipiendū / leuādū / ferendū / ⁊ mul ta alia. Et vbi ī trāſlatōe nr̄a dr̄: Vocē mēdacij. in hebreo h̄r: Auditū vanitat̄. vñ in hoc qđ dr̄: Nō feras auditū vanitat̄: intelligit̃ ꝓhiberi ne q̄s ferat ſeu leuet infamiā falſam contra ꝓximū qđ eſt ꝓprie audit⁹ vanitatis: ⁊ ſic refert̃ ad quācūq̄ ꝑ ſonā ⁊ ſi legat̃: Nō ſuſcipies: pōt referri ad iudicē ꝓhibendo eū ne ꝑ famā vanā moueat̃ ad cōdemnandū aliquē.

¶ In eo. ca. xxiij. vbi dicit̃ in poſtilla. Inſontem ⁊ iuſtum non occides ⁊c̄.

¶ **Additio. ij.** Auctoritas Aug̃. allegata ꝑ poſtillatorē nō cōtrariat̃ determinatiōi ſcti Tho. nā ferre ſentētiā mortis cō tra eū q̄ cōuincit̃ in iudicio / ꝑ teſtes diligēter examinatos nō eſt pctm̄: ꝫ ſciat̃ a iudice innocēter cōdēnari: vñ ꝓpter hoc nō eſt dimitēda dignitas tꝑalis nec aliq̄d hmōi. Qz aūt ſnīaꝫ fer re ꝯtra talē nō ſit pctm̄: declarat̃ ſufficiēter a ſctō Tho. in ꝑte allegata. q. lxvij. ar. ij. ī cor. q. vbi dr̄ ſic: Qz q̄ iudicare ꝑtinet ad iudicē ſm ꝙ fungit̃ publica ptāte: ideo informari debet in iudicio: nō ſm illud qđ ipſe nouit tanq̄ p̃uata ꝑſona: ſed ſm illud qđ ſibi innoteſcit in cōi. ſ. ꝑ leges publicas diuinas vel humanas. ꝯtra q̄s nullas ꝓbationes admittere debꝫ. in ꝑti culari v̾o ꝑ īſtrumēta ⁊ teſtes et alia legitima documēta q̄ dꝫ ſeq̄ iudicādo mag̃ q̄ illđ qđ ipſe nouit tanq̄ p̃uata ꝑſona: ꝫ ex h̄ adiuuari poſſit: vt diſtricti⁹ diſcutiat ꝓbatiōes inductas: vt poſſet eaꝝ defect⁹ inueſtigare / ꝙ ſi eas nō poſſit de iure re pellere / debꝫ eas ī iudicādo ſeq̄. Solius enī dei eſt q̄ ſm pro priā poteſtatē iudicat informari in iudicijs ſm veritatē quam ipſe cognoſcit: nō ſm hoc qđ ab alijs accipit: ⁊ idō de xp̄o q̄ eſt ver⁹ de⁹ ⁊ hō / ꝓphetice legit̃. Eſa. xj. a. ꝙ nō ſm viſionē ocu loꝝ iudicabit: nec ſm auditū auriū arguet: qđ nō ꝑtinet alijs iudicibus. Si aūt dicat̃ ꝙ iudex in p̄dicto caſu facit cōtra con ſcientiā / inq̄tū facit cōtra ꝯſcientiā veritatis quā habet: ⁊ ſic peccat iuxta illud ad Rom. xiiij. d. Qđ nō eſt ex fide: peccatū eſt. put cōiter exponit̃: dicendū ſm ipm̄ vbi. s̄. ꝙ homo ī his que ad ꝓpriā ꝑſonā ꝑtinent debet informare cōſcientiā ſuā ex ꝓpria ſciētia: ſed in his que ꝑtinēt ad publicā poteſtatē debet informare conſcientiā ſuam ſm ea que in publico iudicio ſciri poſſunt: vñ Aug⁹. ſup Ps̄. Bonus iudex nihil arbitrio ſuo facit: ſed ſm leges ⁊ iura ꝓnunciat. C

Replica correctorij cōtra Burgeñ. In ca. xxiij. po ſtillator exponit illud: Non ſuſcipies vo cem mendacij: de iudice ꝙ nō debeat audire vnā partem ſine alia: Burgeñ. dicit incōueniēter dictū / ꝙ diuina lege ſit ꝓhi bitum audire vnaꝫ partē in abſentia alterius. Et ponit caſus in q̄bus licite iudex poteſt illi diuine legi cōtrauenire. Sꝫ vi det̃ ſuis caſibus Burgeñ. nō cōcludere ꝓpoſitū: q̄nīmo ex il la lege que videt̃ habere ortū a natura: ⁊ recte rationis dicta mine repertū eſt: ꝙ ad inſtantiā vni⁹ ꝑtis in oī iudicio bñ re cto debet fieri citatio ꝑtis aduerſe: niſi eſſet iudiciū aliqđ po teſtate publica cōſtitutū: nō ad inq̄rendū / ſꝫ ſolū in notorijs ꝓ cedendū: vt dicit̃ de iudicio weſtualie: qđ vulgo dicit̃ ſecretū iudicium: nō ratione cauſe que eſt notoria: ſed ꝓceſſus qui ſe cretus eſt ſine ſtrepitu inq̄ſitionis. In tali enī iudicio lex iſta locū nō habet: ſed in om̄i alio iudex iuxta hanc legē ad inſtan tiā ꝑtis tenet̃ decernere citationē / qua legitime inſinuata po terit ſine trāſgreſſione hui⁹ legis vna pars audiri alteri⁹ ꝑtis cōtumacia nō obſtāte: poterit etiā iudex vnā partē audire al tera nō citata / ſed nō iudicialiter: q̄ alias eſſet auditio vanita tis / put exponit. Burgeñ. iuxta hebraicā litterā / vt dicit. ⁊ in his caſibus vadūt inſtantie Burgeñ. In eodē ca. vbi poſtil lator circa illū textū: Inſontē ñ occides: tenet ꝯtra ſcm̄ Tho. dicēs: ꝙ iudex ſciens aliquē innocentē nō peccat ferēdo ſen tentiā ſm allegata ⁊ ꝓbata cōtra eundē. Sꝫ Burgeñ. cōiter ꝓ ſctō Tho. certamē aſſumēs hic nō plus dicit ꝙ ſcūs Tho. in locis allegatis per ipm̄ et poſtill̃. Sed ad auctoritatē beati Aug̃. per poſtillatorē allegatā min⁹ cōueniēter dicit: naꝫ ſm declaratōēꝫ poſtillatoris manifeſte ꝯcludit̃ ꝯtra poſitionē ſcī Tho. ⁊ cōiter iuriſtarū. Quis enī in cōiter accidētib⁹ iudican dū ſit ſm allegata ⁊ ꝓbata: nullo tñ iure cautū eſt: īmo diuino iure ꝓhibitū iudicare ꝯtra agnitā v̾itatē: nec videre meo va let illa diſtinctio: ꝙ iudex duplicē ꝑſonā dicit. ſ. p̃uatā ⁊ publi cā. Nā ſi p̃uata peccat publica nō eximit̃ niſi ſit māifeſta lex q̄ eā excuſet. nō ē aūt lex puto hūana nec diuīa q̄ dicat iudicādū ꝯtra veritatē agnitā. nō videt̃ igit̃ aliq̄ lex excuſans ſic iudicā tē. Tuti⁹ eſt igit̃ ꝯſiliū poſtill̃. ⁊ multoꝝ doctoꝝ dimittere ꝑſo ne publice reſpectū q̄ dānare ꝑſonā p̃uatā: put ſonat auctas btī. Aug̃. quā Burgeñ. trāſit / ꝯuenientib⁹ oculis ad eā nihil rōnabiliter dicēdo: ſed ad aliū locū differēdo.

Glo. ordi.

Moyſi quo C. XXIIII q̄ dixit. a ¶ Aſcende ad dñm tu ⁊ aaron ⁊c̄. Aug⁹. Uſq̄ reſpōdit populus vna vo ce dicentes: Omnia verba dñi que lo cutus es faciem⁹ et audiemus vſq̄ ad hunc locum / ſcripture iuſtificatiōes in telligunt̃: que date ſunt populo ad ob ſeruandū. Incipiunt autē q̄ſtum ipſa verba ſcripture indicant: vnde hoc no men iuſtificationū exorſum eſt: a ſeruo hebreo cui auris ad poſtem pertundi tur: in quibus omnibus iuſtificationi bus conſiderandū eſt ꝙ non ad agen dam vitam / ⁊ bonorū morum conuer ſationē duci poſſunt. Multa enim in eis ſunt ſacramēta ſignificātia potius aliquid q̄ vitam noſtrā inſtruētia. Iu ſtificationes vero latini eas eſſe dicūt que greci diceomata dicūt. b ¶ Tu et aaron ⁊c̄. Stra. Moyſes ⁊ aarō ⁊ nadab ⁊ abiu. Per hos quattuor vi ri euangelici ſignificant̃: qui ſcꝫ euan gelica precepta ſequūtur. Per. Lxx. vero (qui conſtat ex ſeptenario decies ſcꝫ ducto / vel ex denario ſepties multi plicato) ſignificant̃ illi qui ſpiritusſan cti gratia adiuti: adimplētes denariū legis tendunt ad contemplationē con ditoris. Vł ad litterā de quibus dicit̃ Nume. xi. f. Aſſume tibi ſeptuaginta viros ⁊c̄. de quibus eldad et meldad fuerunt.

a ¶ idolis vel demonibus. b ¶ corpore vel anima a deo culta.

dijs eorū[a]m. Nō habitēt in t[b]erra tua: ne forte peccare te faciāt in

¶ grecus habet duleus es nō latreus es: vñ itelligit̃ q̄ ⁊ dulia debet̃ deo tanq̄ dño latria vero nō niſi deo ſicut deo.

me: ſi ſeruieris dijs eoꝝ: qđ tibi

¶ anime.

certe erit in ſcandalū.

Moyſi q̄q̄ Ca. XXIIII a

¶ nō dñs ſed angelus q̄ in fi gura dei cū moyſe loquebat̃.

a **dixit: Aſcēde ad dñm** b

¶ q̄ttuor. ſ. in q̄bus viri euāgelici ſignifi cant̃. a ¶ Qui gratia ſpūſſancti adiuti implent denariū legis ⁊ aſcendunt ad cōtē plationem conditoris.

b **tu ⁊ aarō: nadab ⁊ abiu: ⁊ ſeptu[a]a ginta ſenes ex iſrł: ⁊ adorabitis**

a ¶ q̄ ſola eccleſie vnitas deū videre mere tur. b ¶ altitudinē cōtēplationis ꝑſcruta turus ⁊ ſentētiā ſupne volūtatis.

c **ꝓcul. Solu[a]ſq̄ moyſes aſcēdē[b]t** c **ad dominū: ⁊ illi nō appropinq̄**

¶ infirmi auditores q̄ terrenis iplicant̃: ta les enī ſnīam diuine leg̃ nō pn̄t attingere.

būt: nec populus aſcēdet cū eo. Venit ergo moyſes / et narrauit d e

fuerunt. c ¶ Soluſq̄ moyſes ⁊c̄. D Rab. Prius precipitur vt moyſes et aaron nadab ⁊ abiu: ⁊ ſeptuaginta ſe niores

Ni. de ly.

Moyſi quo C. XXIIII q̄ dixit. Premiſſa legiſla tione ⁊ inductiōe ad eius obſeruantiā: hic conſequēter deſcribit̃ ei⁹ receptio. et p̃mo verbo. ſcđo facto / ibi: Scripſit aūt moyſes. Circa primū p̃mittit̃ inſtructio moyſi de deſcēſu ad populū vt legē reciperet: ⁊ in reaſcen ſu ad deū pro facti cōfirmatione. ⁊ hoc eſt qđ dicit̃: a ¶ Moyſi quoq̄ di. ſcꝫ dñs. b ¶ Aſcēde ad dñm tu et aaron. ſ. poſtq̄ deſcēderis ⁊ ppł's le gem receperit. c ¶ Soluſq̄ moy. aſcēdet ad dñm: in cacumē mōtis: alij autē aſcenderūt ad aliquā partem montis inferiorē. d ¶ Venit ergo moyſes: deſcendendo ab populum. e ¶ Et narrauit plebi oīa v̾. do. Hebrei dicūt ꝙ iſtud qđ habet̃ in ca. iſto vſq̄ ad illum locum: Dixit dñs ad moyſen aſcēde ad me in montē ⁊c̄. fu it factum anteq̄ dñs loqueret̃ populo decem precepta decalogi: de q̄b⁹ dictū fuit. xx. ca. ita ꝙ q̄rta die tertij menſis ab exitu filioꝝ

Moralit̃. ¶ Moyſi q̄ꝫ dixit ⁊c̄. Moralit̃ d ¶ Venit ergo mo. ⁊c̄. Per moy ſen ꝓmulgatorē

E ☞ niores/ aſcendāt ad dn̄m. Et ſtatim ſubiūgit ꝙ ſolus moyſes

Moralit̄ aſcēdat ad dn̄m: ceteri nō appropinquēt ſʒ adorēt ꝓcul. Ubi moraliter īſtruimur vires nr̄as ꝑpendere/ nec vltra poſſe nr̄m arcē ꝯtēplatiōis attingere: ſʒ qͣtū diuina clemētia vocat ⁊ re/ gula ſcp̄ture ꝓuocat. ¶ Greg. Moyſes vt ſublimia dei p̄ce pta ꝑcipet alta ꝯſcendit: ⁊ vt int̄na pe netret/ ab externiſ tumultib⁹ occultat̄: qꝛ viri ſctī qui exterioribus officijs de ſeruire neceſſitate cogunt̄/ ſtudioſe ſēꝑ ad cordis ſecreta ꝯfugiūt. Ibiqꝫ cogi/ tatiōis intime cacumē aſcēdūt/ ⁊ legē qͣſi in mōte ꝑcipiūt: dū poſtpoſitis tu/ multib⁹ actionū tꝑaliū in cōtēplatiōis ſue vertice ſupne volūtat̄ ſn̄iam ꝑſcru tāt̄. a ¶ Faciem⁹. Aug. Notādū ꝙ itez ppl̄s rn̄dit. Oīa q̄ locut⁹ eſt nobiſ dn̄s faciem⁹ ⁊ audiem⁹. Cū videat̄ or do poſtulare audiemus ⁊ faciem⁹. Sʒ mirū niſi aliq̄s ſenſus h̄ latet. Nā niſi audiem⁹ ꝓ eo poſitū eſt qđ ītelligim⁹: p̄us oportet v̄bis dei reddere faciēdi ſuitutē: vt ad ītelligētiā eoꝝ q̄ ip̄o p̄ci piēte fiūt merito deuotōis ꝑducat. Sʒ vidēdū vtrū iſte ppl̄s illi filio ſit ſil̄is q̄ pr̄i iubenti dixit Matth. xxi. c. Ibo in viniā meā/ ⁊ nō iuit. Sētes enī q̄ deū penit⁹ ꝯtēpſerūt: poſtea ꝑ vni⁹ obediē tiā iuſtificate q̄ non ſectabant̄ iuſticiā/ app̄henderūt iuſticiā. b ¶ Tulit ita qꝫ ⁊c̄. Aug. Notandū eſt nūc p̄mū ſa/ crificaſſe moyſen euidēter ſcripturā di cere/ ex q̄ de egypto eductus eſt ppl̄s. Primo eī de ietro dictū ē/ Quis ambi gue. Et aduertēdū librū teſtamenti cū ſanguīe hoſtie recitari: in q̄ iuſtificatio

Myſtice nes ſcripte erāt. Nā decalogū in tabu lis lapideis fuiſſe ſcriptū poſtea patet. c ¶ Crateras. Cratera a connexione dꝛ: qꝛ antiq̄ cōnexiōe v̄gaꝝ ſibi calices faciebant. cratin enī grece cōnecti dꝛ: crateres aūt ſūt calices anſas h̄ntes. ☞ Sub pe/

Nico.de lyra

f ✳ ab exitu filiorū iſrl̄ de egypto dn̄s dixit ad moyſen ꝙ deſcēderet ad ppl̄m ad denūciādū eis p̄cepta ei⁹ de p̄para/ tione ppl̄i ad recipiēdū legē ore dei ꝓ mulgādā: ⁊ ad h̄ ꝙ poneret t̄minoſ cir ca montē: de q̄b⁹ dictū eſt. s̄. xix. ca. et ad denūciādū pplo̅ p̄cepta iudicialia p̄ dicta q̄ moyſes recepit a dn̄o. Et q̄nta die p̄dicti mēſis moyſes edificauit al/ tare ⁊ aſꝑſit ſāguinē victime ſuꝑ ppl̄m in ſignū ꝓfeſſiōis legis: et moyſes cū aarō ⁊ ſeniorib⁹ aſcēdit ad dn̄m ad fa/ cti ꝯfirmationē. Et ſexta die q̄ erat q̄n q̄geſima a die exit⁹ de egypto dn̄s au/ diēte pplo̅ locut⁹ eſt decē p̄cepta lʒ ſcri bant̄ pri⁹ data. nā in ſacra ſcp̄tura aliq̄

† Heb. 9. a pri⁹ facta frequēter ſcribunt̄ poſteri⁹. Doctores autē nr̄i dicūt cōiter ꝙ illud qđ cōtinetur in ca. iſto fuit factū poſtq̄ dn̄s decē legis p̄cepta dederat ore ꝓ/ prio: qꝛ cū ppl̄s dn̄m loq̄ntē nō poſſet ſuſtinere: rogauit moyſen vt accipet le gē a dn̄o ⁊ eis referret/ vt dictū eſt. s̄. xx. ca. ⁊ tūc pplo̅ redeūte ad caſtra mo/ yſes aſcēdit ad dn̄m ⁊ accepit ab eo iu/ dicialia p̄cepta/ ⁊ tūc deſcēdit ad ppl̄m ad denūciādū: ⁊ tūc facta ſūt iſta q̄ ſcri būt̄ ī iſto ca. ⁊ h̄ dictū mag̅ videt̄ ꝯcor dare lr̄e. a ¶ Rn̄ditqꝫ cūct⁹. ſ. poſt q̄ audierat relatōez moyſi. b ¶ Oia v̄ba dn̄i. ſ. tibi c ¶ Faciem⁹. Ac ſi ip̄m loquentē audiſſe/ mus. d ¶ Scripſit aūt. Hic ꝑm̄ ponit̄ receptio leg̅ facto ⁊ ſcd̄o receptiōis ꝯfirmatio/ ibi: Aſcēderūtqꝫ moyſes ⁊c̄. Cir ca p̄mū dꝛ: Scripſit aūt moyſes: ad mēoriā futurā. e ¶ Uni uerſos

plebi oīa v̄ba dn̄i atqꝫ iudicia:

Rn̄ditqꝫ cūct⁹ ppl̄us vna voce: a

a ¶ Lxx. Faciemus ⁊ audiemus.

a Oia v̄ba dn̄i q̄ locut⁹ ē faciem⁹. b c

¶ nō decē p̄cepta que in tabulis ei ſcripta tradita ſunt ſed alios.

Scripſit aūt moyſes vniuerſos d e

ſmōes dn̄i: ⁊ mane ꝯſurgēs edi f g

a ¶ ītelligit̄ ex duodecim lapidibus altare edificatū: ſignificaſſe ip̄m ppl̄m eſſe altare dei ſic̄ eſt tēplū dei. a ¶ forte duodeciʒ alta

ficauit altare dn̄o ad radiceſ mō

tis: ⁊ duodecim titulos ꝑ duode h

ria: In alia v̄o trāſlatiōe legit̄ qđ ex duo/ decim lapidibus vnū altare ꝯſtructū ſit.

a ¶ q̄ vicerūt malignū. ¶ nō pueros: nō ſe nes q̄ꝝ alios leuitas: alios p̄repedit debili/ tas. ¶ forte nadab ⁊ abiu: qꝛ nōdum electi erant ſacerdotes de leuitica tribu.

cim trib⁹ iſrl̄. Miſitqꝫ iuuenes i

de filijs iſrl̄: ⁊ obtulerūt holocau

a ¶ ſe ex toto īmolātes: iō oīno ſecl̄o renūci

ſta: īmolaueruntqꝫ victimas pa

antes. a ¶ ſignificātes duodecī apl̄os q̄ or bē mugitib⁹ p̄dicatōis īpleuert̄ vl̄ vnū xp̄m q̄ fide trinitatis q̄ttuor mundi ꝑtes īpleuit.

cificas dn̄o/ vitulos duodecim. k

b Tulit itaqꝫ moyſes dimidiam l

a ¶ qꝛ ſanguīe chriſti vaſa eccl̄ie. i. apl̄i ⁊ ſe quaces redempti ⁊ conſecrati ſunt.

c partem ſanguinis ⁊ miſit in cra/

a ¶ vt ſignificaret nullū ſacrificiū deo pla/ cere niſi in fide paſſiōis xp̄i offerat̄ ⁊ ꝑ ip̄aʒ

teras: partē aūt reſiduam fūdit m

ꝯſecret̄. a ¶ eccl̄iaʒ q̄ eſt altare dei ⁊ tēplū. b ¶ qꝛ legis ius in eo ſcriptū qđ pplo̅ expo ſitū eſt vt obſeruet cōtinet̄.

ſuꝑ altare. Aſſumenſqꝫ volumē

a ¶ legis qua federamur deo.

federis/ legit audiente populo:

Qui dixerunt: oīa q̄ locutus eſt

a ¶ Lxx. faciemus ⁊ audiemus nō aliter in tertio reſpondent.

dn̄s faciem⁹/ et erim⁹ obediētes.

a ¶ ſignificās ſāguīe xp̄i ppl̄m eē abluēdū.

Ille v̄o ſūptū ſanguinē reſper n

a ¶ oē teſtamētū ī morte teſtator̅ ꝯfirmat̄. euāgeliū q̄ʒ in chriſti ſanguīe eſt ꝯfirmatū.

ſit in ppl̄m: Et ait: † Hic ēſt ſan/

a ¶ quaſi morte chriſti que in hoc ſanguīe ſignificatur teſtamentū cōfirmabitur

guis federis quod pepigit dn̄s

vobiſcū ſuꝑ cūctis ſermonibus

a ¶ in q̄ternario q̄ttuor euāgelia ſignificāt̄ et q̄ttuor ꝑtes orbis ꝑ euangelia crediture.

his. Aſcenderuntqꝫ moyſes et o

aaron/ nadab et abiu et ſeptua/

¶ qui ad ſp̄ūſctm̄ ꝑtinent.

ginta de ſeniorib⁹ iſrael: ⁊ vide/ p

uerſos ſer. do. ſ. p̄cepta iudicialia p̄dicta q̄ retulerat pplo̅. Ra. Sa. dicit ꝙ cū h̄ ſcripſit a p̄ncipio Geñ. vſqꝫ ad decē v̄ba dn̄i: q̄ fuerūt ſcp̄ta in tabulis ⁊ h̄ ē a p̄ncipio Geñ. vſqꝫ ad. xx. ca. Exo. ſʒ h̄ videt̄ ficticiū: qꝛ ſm̄ ip̄m oꝑtet ꝙ fuerit factū īfra vnā diē: qꝛ ſtatim ſb̄dit̄: f ¶ Et mane. Qđ ip̄e expōit ꝓ ma ne craſtie diei/ niſi q̄s velit dicere ꝙ ibi fuerit miraculū: vel ꝙ ſcp̄ſit multū ve/ locit̄ vltra humanū modū. g ¶ Edifi cauit ⁊c̄ mōt̄. ſ. ſinai ad grāruactio/ nē ⁊ leg̅ receptōez ꝑfectā: vt poſtea ſb̄/ dit̄: h ¶ Et duo. ti. Aliq̄ dicūt ꝙ fu/ erūt. xij. altaria. Alij aūt ꝙ fuerūt. xij. lapi. ex q̄b⁹ cōſtruxit vnū altare/ ad de/ ſignādū oblatiōez. xij. tribuū. ⁊ h̄ vidꝛ veri⁹: Tū qꝛ mag̅ ꝯſonat lr̄e cū dicat̄ h̄: Edificauit alta. ⁊ nō altaria: Tū qꝛ ſil̄r habet̄. iij. Reg. xviij. de altari edi/ ficato ab Helia. vbi dꝛ ꝙ tulit. xij. lapi deſ iux̄ numeꝝ. xij. tribuū filioꝝ iacob. i ¶ Miſitqꝫ iuue. Dicūt aliq̄ ꝙ iſti fuerūt nadab ⁊ abiu filij aaron q̄ futu/ ri erāt ſacerdotes. Alij aūt dicūt ꝙ fue rūt p̄mogeniti. xij. p̄ncipū iſrl̄: ⁊ h̄ vide tur veri⁹: qꝛ vſqꝫ ad ſacerdotiū aaron/ ꝙ nōdū erat inſtitutū: ſacerdotiū ꝓ tūc erat annexū p̄mogeniture/ vt dictū fuit Geñ. xiiij. ca. ⁊. xxvij. k ¶ Titulos duo. Li duodecim nō eſt ī hebreo: et iō videt̄ ꝙ fuerūt tm̄ duo: qꝛ pluralis numer⁹ abſqꝫ det̄minatiōe alicui⁹ nu/ meri in hebreo ſignificat cōit̄ binariū. l ¶ Tulit itaqꝫ moy. ⁊c̄. crateras. i. cyphos magnos habentes anſas. m ¶ Partē āt reſiduā ⁊c̄. Iſte ſan/ guis erat ſignū receptōis leg̅ a pplo̅/ ⁊ federis īter ip̄m et deū. de⁹ aūt ſp̄ūs eſt ⁊ nō pōt aſpergi ſanguine ⁊ ideo lo co ei⁹ aſꝑſit altare: vt dicit Ra. Sa. et poſtea ppl̄m. vn̄ ſb̄dit̄: n ¶ Ille v̄o ſum. ſan. Fuit etiam iſta aſꝑſio facta in ſignū ꝙ tranſgreſſoꝝ legis ſanguis deberet effundi. o ¶ Aſcēderūtqꝫ moyſes. Hic ponit̄ p̄dicte receptōis ꝯfirmatio: ꝑ h̄ ꝙ deus īmediate poſt p̄ dicta oñdit ſe eis gratioſe. vn̄ ſubdit̄: p ¶ Et viderūt. Nō in eſſentia ſua: ſʒ in ſil̄itudine rep̄ſentāte ip̄m: ⁊ videt̄ ꝙ fuerit humana ꝑ hoc quod ſubdit̄:

✳ Sub pedi

✳ ſen ꝓmulgatorem veteris teſtamē ti allegorice chriſtus ſignificatur qui fuit promulgator noui. Ip̄e v̄o exiēs a patre venit in mundum ad annun/ cianduʒ hominibus ſanctū euāgeliū. b ¶ Omnia verba dn̄i que locu tus eſt ⁊c̄. Per hoc intelliguntur illi qui veraciter recipiūt legē chriſti: et h̄ v̄bū oīa q̄ locut⁹ eſt ⁊c̄. his hic ſcribit̄ ad ſignificādū ꝙ lex chriſti duplicit̄ eſt recipiēda. ſ. in corde ad credendū: ⁊ in ore ad ꝯfitēdū. Ro. x. b. Corde credit̄ ad iuſticiā ⁊c̄. g ¶ Edificauit alta/ re. ſ. ſeip̄ʒ ī cruce: qꝛ ip̄e eſt altare nr̄m ⁊ hoſtia/ ⁊ in fide ei⁹ offerimus oīa: et xij. titulos. i. apl̄os q̄ poſt ip̄m dicunt̄ eccl̄ie fundamēta. Apo. xxi. i ¶ Mi/ ſitqꝫ iuuenes de filijs iſrael. Per iſtos ītelligunt̄ martyres q̄ dicunt̄ iu/ uenes ꝓpter eoꝝ animoſitatē ad cōſe/ q̄ndū martyrij palmā ⁊ ipſi obtulerūt holocauſta. dicebat̄ enī holocauſtū ſa/ crificiū ad honorē dei totalit̄ incēſum. martyres v̄o in feruore charitatis ob tulerūt ſe holocauſtū dn̄o medullatū. l ¶ Tulit itaqꝫ mo. Per hoc autē ꝙ ſanguis iſte ꝑtim ſuꝑ altare fuit effuſus: ⁊ ꝑtim ſuꝑ ppl̄m reſꝑſus: ſignificat̄ ꝙ ſan/ guis martyrū fuit effuſus ad honorē xp̄i q̄ eſt altare nr̄m ⁊ ad ſctīficationē ppl̄i chriſtiani. o ¶ Aſcēderūtqꝫ ⁊c̄. Sequit̄:

✳ Et viderunt

a ¶ Sub pedibꝰ. Deꝰ nõ loco cõtinet̃: nec ſitu coꝛpis mẽ
bra ponit: ſicut ẽ nr̃i coꝛpis ſedere/iacere/ſtare ⁊ hmõi/ q̃ tm̃
coꝛpis ſũt: deꝰ aũt ſpũs ẽ. Oꝛ ḡ ſe oñdit ſpũalit̃ vl' ſignis coꝛ
poꝛalit̃ exp̃ſſit: nõ ſubſtãtia eiꝰ appet q̃ ẽ q̃d ip̃e ẽ: ſꝫ aſſũptio
formaꝝ viſibiliũ eiꝰ oĩpotẽtie ſubiacet. b ¶ Aſcẽde ad me
ĩ mõ. ⁊c̃. Bed. Locuturi d̃ figura ta/
bernaculi/vaſoꝝ ⁊ vtẽſiliũ: p̄mũ loci ſi
tũ ⁊ circũſtãtias reꝝ attẽte ĩſpiciamꝰ.
Oĩa enĩ ĩ figura cõtingebant illis ⁊c̃.
Sc̃pta ſunt aũt ꝓpter nos ⁊c̃. j. Coꝛ.
x.b. Daturꝰ ḡ dñs legẽ moyſi/ p̄mũ il/
lũ inuitat ĩ verticẽ mõtis: vt ĩ alto ſe/
cũ moꝛatꝰ liberius audiat q̃ ad inferio
ra rediens doceat: ⁊ ex altitudine loci
colligat q̃ꝫ excelſa/ q̃ꝫve ab hũanis do
ctrinis ſecreta ſit lex quã accipit: et ab
illis tm̃ intelligi vel cuſtodiri poſſit/ q̊
ſe a terrenis cõtagiis ſublimius viuẽ/
do ſepauerũt: vñ populũ ĩ inferioꝛi ex
pectare iubet donec redeat: vt inſinu/
et q: celeſtia ſunt arcana legis ⁊ tm̃ ca
piẽda pfectis: nec tñ infirmi deſperẽt
ſi maioꝛibꝰ auſcultauerint: ſm illud:
pſ̃. xxxv. b. Juſticia tua ſic̃ mõtes dei.
Jn euãgelio q̊ꝫ p̃cones gr̃e dñs ĩ mõ
tẽ cõuocauit ⁊ ĩſtruxit: poſt reſurrecti/
onẽ eiſdẽ ĩ mõte apparẽs/ ⁊ ad p̃dicã/
dũ toti mũdo mittẽs: Euntes inq̊t doce
te oẽs gẽtes ⁊c̃. Sꝫ q: lex tm̃ vni po/
pulo cõmittẽda: euãgelij gr̃a oĩbꝰ p̃di/
cãda: ad accipiẽdã legẽ ſolus moyſes
aſcẽdit. Doctrinaꝫ v̄o euãgelij ſil' oẽs
apl̃i ĩ mõte cũ dño poſiti auſcultãtibꝰ
etiã turbis audierũt. Adductũ q̊ꝫ ſpũſ/
ſancti quo nũc veritas euãgelij mani/
feſtius ẽ data: nõ ſolũ apl̃i/ ſed plĩma
turba fideliũ ĩ cenaculo mõtis ſiõ ſuſ/
cepit variaꝝ diuiſione linguaꝝ: vt ec/
cleſia p oꝛbẽ cũctaꝝ gentiũ linguis lo/
cutura deuꝫ ſignaret. c ¶ Daboq̃ꝫ
tibi ⁊c̃. Beda. Huic ſile ẽ illud: docẽ
tes eos ſuare oĩa q̃cunq̃ꝫ mãdaui vo/
bis. Nõ ḡ moyſes/ nõ apl̃i vel q̊libet
alia dꝫ docere q̃ꝫ q̃ dñs docuit: ⁊ cõſi/
lij decreto obſeruãda p̄ſcpſit: in q̊bus
vitã eternã nos hr̃e voluit: ſicut d̃ his
p̄termitti quicq̃ꝫ nõ optet: ſꝫ oĩa q̃ mã
dauit auditoꝛibꝰ cõmittere neceſſe ẽ.
B d ¶ Surrexerũt moy. ⁊ ioſue ⁊c̃.
Joſue nõ cõmemoꝛatꝰ ĩ illis q̃ttuoꝛ ſu
bito cũ moyſe appet: ⁊ cũ illo aſcendit
ad accipiẽdas tabulas legis: ⁊ ſubito
rurſus abſcõdit̃. i. tacet̃: ⁊ moyſes ac/
cipit legẽ: ⁊ cũ eo iteꝝ apparet: foꝛte ſi
gnificat nouũ teſtamẽtũ abſcõditũ eẽ
ĩ lege: ⁊ aliq̃ñ ĩtelligẽtibꝰ appere. Oꝛ
v̄o ieſus iã vocat̃: cũ ĩ li. Num̃. q̃ñ h̃
nomẽ accepit ſc̃ptura dicit/ ꝙ iam ꝓpe
eẽnt vt terrã ꝓmiſ. iã intrarẽt: p ꝓlepſim. i. p̄occupatiõꝫ anti
cipat ſc̃ptura q̃d poſtea factũ ẽ. Oĩa em̃ iſta poſtq̃ꝫ facta ſunt
ſc̃pta ſũt: ⁊ iõ q̃ñ factũ ẽ q̃d mõ memoꝛat̃/ nondũ vocabat̃ ie/
ſus/ ſed q̃ñ ſc̃ptũ ẽ. ¶ Beda. Joſue xp̃m noĩe ⁊ actiõe ſigni
ficat: q̊ miſter moyſi dꝛ: q: xp̃s nõ venit legẽ ſoluere ſꝫ adim
plere. Moyſi veſtigia in oĩbꝰ ſequit̃: q: ĩ cũctꝭ q̃ ſcpſit moy/
ſes typice deſignat̃/ q̃ſi comes indiuiduꝰ: ſi bñ q̃rit̃ inuenit̃
vñ Joh̃. v. g. Si crederetis moyſi/ foꝛſi. cre. ⁊ mihi. ¶ Be/
da. Aarõ mõs foꝛtitudĩs: hur ĩterp̃tat̃ ignis vel lumẽ. Aa
rõ ḡ chꝛiſtũ/ hur ſpm̃ſctm̃ ſignificat: de h̃ dicit Eſaias: Erit ĩ
nouiſſimis diebus p̄pa. mõs do. d. ⁊c̃. Eſa. ij. a. Et ille ſup
apl̃os ĩ lumĩe ignis appuit. Aſcẽdẽs ḡ moyſes ad dñm mõ/
tẽ foꝛtitudĩs ⁊ lumẽ ignis ĩ cãpeſtribꝰ ad regendũ ppl̃m reli
quit. Nos ḡ ſi doctoꝛes ad cõtẽplationẽ ſeq̃ nõ poſſumꝰ/ cu/
remꝰ ne aliq̃ tẽptatiõe a vicinitate mõtis dei retrahamur: ſꝫ
ꝓ poſſe v̄tutũ opibus ĩſiſtamꝰ/ inherẽtes ſtabilit̃ ſacramẽtꝭ
xp̃i quibꝰ ĩbuti ſumꝰ: ⁊ gratiã ſpũs q̊ ſignamur ĩtemeratã cõ/
ſeruemꝰ. Et ſiq̃ queſtio pulſauerit/ inuocemꝰ adiutoꝛiũ redẽ
ptoꝛis/ q̊ p donũ ſpũſcti ꝓtegere ab oĩbꝰ mal' ac liberare con
ſueuit. Nec dubitãdũ: q: ſi pſiſtimꝰ/ p mõtẽ foꝛtitudĩs hũili/
tas ⁊ infir/
tas ⁊ infirmitas nr̃a exaltet̃: ⁊ cũctis hoſtibꝰ foꝛtioꝛ efficiat̃: p C
lumẽ q̊ꝫ ſctĩſpũs illuſtrat̃ ignoꝛãtia nr̃a: ⁊ ad dilectionẽ ꝯdito
ris animꝰ inardeſcit. e ¶ Cũq̃ꝫ aſcẽdiſſet mo. ⁊c̃. Beda.
Sicut mõs altitudinẽ pfectõis q̃ ĩ lege ſcribẽda erat d̃ſignat/
ita nubes q̃ mõs tegit̃ gr̃am diuine ꝓtectiõis inſinuat: q̃ tãto
q̊ſq̃ꝫ fruit̃ q̃nto ad ſcrutãda mirabilia
legis reuelatꝭ oculis coꝛdis aſcendit.
Nã nec mõtẽ ſolũ q̃ moyſes aſcendit
nubes opuit/ ſed ⁊ ppl̃m p deſerta ḡ/
dientẽ q̃ ad altioꝛa nõ potuit aſcende
re obũbꝛauit. Vñ pſ̃. ciiij. d. Extẽdit
nubẽ ĩ ꝓte. e. ⁊c̃. Quia dñs oẽs timẽ
tes ſe puſillos cũ maioꝛibꝰ celeſti bñ/
diction ꝓtegit.

a rũt deum iſrael. Sub pedibus a
a ¶ in quo vita celeſtis ſignificatur.
eius quaſi opus lapidis ſaphy b
rini: ⁊ quaſi celum cum ſerenuꝫ
eſt. Nec ſup eos qui ꝓcul receſ c
a ¶ . i. nõ ſe abſcõdit eis: ponere enĩ manũ ẽ
deo ſe ne videat̃ abſcõdere. vñ moyſi dicit:
Ponã manũ meã donec ptranſeã ⁊c̃.
ſerant de filijs iſrael/ miſit mã d
a ¶ ĩ loco dei mãducãt ⁊ bibũt: ſuauitateꝫ
ſaturitatẽq̃ꝫ ſignificãtes ĩ regno et̃nitatis.
Bti enĩ q̊ eſu. ⁊ ſi. iuſti. ⁊c̃. Mat. v. a.
nũ ſuã. Viderũtq̃ꝫ deũ ⁊ cõme/ e
derũt ac biberũt. Dixit aũt dñs f
a ¶ q: lex tm̃ a pfectioꝛibꝰ capit̃: ⁊ vni gẽti
p̃dicat̃. b ¶ q: excelſa lex ab hũanis doctri
nis ſecreta. ¶ altitudinẽ legis.
b ad moyſẽ † Aſcẽde ad me ĩ mõ g
a ¶ cõmoꝛare. ¶ vt mecũ moꝛatꝰ liberiꝰ audi
as q̃d ĩferiꝰ doceaſ. b ¶ q: foꝛtibꝰ fixa ĩtẽtõe
cuſtodiẽda: q̃ꝝ exẽpla cũ nobis imitãda ꝓ
ponũt̃: q̃ſi ſc̃pta ĩ lapide lex oñdit̃. hĩc ẽ ꝙ
daniel vidit lapidẽ exciſũ ſine mãibꝰ Dañ.
ij. g. ⁊ petrꝰ ait: Vos tãq̃ꝫ la. vi. ⁊c̃. j. pe. ij. a
c tem ⁊ ẽſto ibi: daboq̃ꝫ tibi tabu/ h
¶ in eis. i
las lapideas/ et legẽ ac mãdata
que ſcripſi/ vt doceas eos. Sur k
a ¶ p hoc certũ ẽ ioſue ĩterfuiſſe illis q̃ mõ
tẽ aſcẽderũt. b ¶ xp̃s. c ¶ qui nõ venit ſol
d rexerunt moyſes et ioſue miſter
uere legẽ moyſi ſed adimplere. a ¶ legis.
eius: aſcendẽſq̃ꝫ moyſes ĩ mõtẽ l
a ¶ ĩ cãpeſtribus: q̊. ſ. nõ poteſtis in mon
tẽ aſcendere.
dei: ſenioꝛibꝰ ait: Expectãte hic m n
dõec reuertamur ad voſ. Hẽtis o p
a ¶ mõtẽ foꝛtitudĩs xp̃i. ¶ fidem
incarnatiõis xp̃i. b ¶ cõſolationẽ ſpũſſan/
cti. ¶ ignẽ vel lumen. i. ſpm̃ſctm̃. c ¶ ſiq̃
ſcꝫ aduerſitas vel tẽptatio pulſauerit.
aaron ⁊ hũr vobiſcũ: ſi q̃d nãtũ q
fuerit q̃ſtionis/ referetis ad eos. r
e Cũq̃ꝫ aſcẽdiſſet moyſes: opuit s t

Nico. de lyra

✱ a ¶ Sub pedibus eiꝰ. ⁊ p h̃ de
ſignabat̃ ꝙ erat aſſũpturꝰ naturã hu/
manã. b ¶ Quaſi opus lapi. ſa.
Jn hebꝛeo habet̃: Quaſi opꝰ lateris
ſaphyrini: ita ꝙ figura lateris redu/
cebat eos ad memoꝛiã anxietatꝭ quã
ſuſtinuerãt faciẽdo lateres ĩ egyptoꝛ
⁊ coloꝛ eiꝰ qui erat q̃ſi coloꝛ celeſtꝭ: de
ſignat eoꝝ libertatẽ quã ꝯſecuti erãt:
et iocũditatẽ diuĩe apparitõis: q: op/
poſita iuxta ſe poſita magꝭ eluceſcũt.
c ¶ Nec ſuper eos. aliq̃ libꝛi habẽt † j. 31. d. et 32. d.
hic nõ interpoſitũ ſic: necnon ſup eos
⁊c̃. ſed nõ ẽ de textu: quia nõ eſt in he
bꝛeo nec in antiq̃s libꝛis: ⁊ ẽ ſenſus:
Nec ſup eos q̊ ꝓcul receſſerant. i. po
pulũ de quo dictũ ẽ. ſ. ꝙ nõ debebat
aſcẽdere cũ moyſe ⁊ alijs ſenibꝰ/ ſꝫ lõ
ge remanere. d ¶ Miſit manum
ſuã. occultãdo ſe eiſ: ſicut dicit̃. j. xxx
iij. d. moyſi: Protegã te dextera mea
donec tranſeã: tollãq̃ꝫ manũ meã ⁊ vi
debis poſterioꝛa mea. Ex q̊ ptꝫ ꝙ po/
ſitio manꝰ dei ſup aliq̃d deſignat h̃ oc
cultationẽ ſui: ⁊ ſubtractio manꝰ reue
lationẽ: iõ ſubdit̃: e ¶ Viderũtq̃ꝫ
de. et co. ac bi. ſ. ĩ leticia magna pꝰ
talẽ viſiõeꝫ. Heb. aũt dicũt ꝙ h̃ ẽ tex/
tꝰ verꝰ: nec ſup duces filioꝝ iſrl' ad mi
ſit manũ ſuã ⁊c̃. ⁊ ſm h̃ ppl's cõis nõ
vidit deũ/ ſꝫ tm̃mõ illi q̊ erãt p̄ncipales
ĩ ppl'o. ſ. moyſes ⁊ illi q̊ erant cũ eo: ⁊
p̄ncipes tribuũ. f ¶ Dixit ãt d. pꝰ D
datõeꝫ moꝛaliũ p̃ceptoꝝ ⁊ iudicialiũ:
h̃ ꝯñr ponit̃ datio cerimonialiũ q̃ꝫtũ
ad ſtructurã tabnacl'i ⁊ oꝛdĩatiõeꝫ mĩ
ſtroꝝ: vbi ſic ꝓcedit̃: q: p̄mo deſcribit̃
moyſi vocatio: ſcd̃o dictoꝝ cerimonia
liũ traditio. xxv. ca. Circa p̄mũ dicit̃:
g ¶ Aſcẽde ⁊c̃. ſ. ſolꝰ. h ¶ Et eſto
⁊c̃. p h̃ deſiḡuit ꝙ moyſeſ deberet ibi
diu remanẽ: tñ nõ det̃mĩauit q̃ꝫdiu p̃/
ciſe. i ¶ Daboq̃ꝫ tibi ta. ⁊c̃. dicũt heb. ꝙ erãt de ſaphyro.
k ¶ Surrexerũt ⁊c̃. q̊ iuit cũ eo vſq̃ꝫ ad t̃mĩos mõtꝭ: ⁊ ibi
fixit tabnaculũ ſuũ ad manẽdũ q̊uſq̃ꝫ rediret moyſes d̃ cacumi
ne mõtꝭ: p h̃ em̃ ꝙ. j. xxxij. d. dixit ioſue ad moyſẽ d̃ cãtãtibꝰ co/
rã vitulo ꝯflatili: Vlulatꝰ pugne audit̃ ĩ caſtrꝭ ⁊c̃. ptꝫ ꝙ ñ habi
tauerũt ĩ caſtrꝭ q̃ñ fecerũt vitulũ ⁊ adoꝛauerũt. l ¶ Aſcẽdẽſ
q̃ꝫ mo. i. aſcẽdere volens. m ¶ Senioꝛibꝰ ait: ⁊ h̃ fuit q̃ñ
ipſe et ioſue receſſerũt d̃ caſtris: iõ ſubdit̃. n ¶ Expectate
hic. intendentes ad regimen populi. o ¶ Donec reuer/
ta. ⁊c̃. ſ. ego ⁊ ioſue. p ¶ Habetis aarõ ⁊ hur vo. iſte hur
fuit maritus marie ſoꝛoꝛis moyſi: vt dictũ eſt ſupꝛa. xvij. ca.
q ¶ Si quid natũ fuerit queſtionis. i. aliq̃d quod vide/
atur vobis difficile ⁊ ambiguũ: r ¶ Referetis ad eos. ad
determinandũ/ ſicut referretis ad me ſi eſſem p̄ſens. s ¶ Cũ
q̃ꝫ aſcendiſſet moyſes. dimiſſo ioſue in loco ſupꝛadicto.
t ¶ Operuit nubes mõtẽ. q̃ erat ſignũ diuine p̄ſentie.
✱ Tegens illũ nube

✱ a ¶ Et viderunt deũ iſrl'. p hoc ſignificat̃ ꝙ viſio dei Moꝛalit̃
clara ⁊ fruitio pfecta p chꝛiſti ſanguinẽ ⁊ martyꝝ eius donan
de ſunt populo chꝛiſtiano.

dictiõe ꝓtegit. a ¶ Et habitauit gloꝛia do. ⁊c̄. Beda. Nõ mõ ſublimitas/ ſꝫ ⁊ nomē mõtis in q̇ data leg̃ ꝑfectiõꝫ ſignificat. Sina em̄ interp̄tat̄ mēſura mea vl̄ amphoꝛa mea. Diuinitꝰ ḡ ꝓcuratū ē vt ſic vocaret̃/ vt ip̄o vocabulo ſignificaret deꝰ/ ꝙ lex ſua ꝑfectā viuēdi regulā om̄ibꝰ ꝓmulgaret: ⁊ vnicuiqꝫ ſm̄ opa ſua redderet. Iuxta illud Luc. vj. f. In q̄ mēſura menſi fueritis reme. vo. Bn̄ aūt dr̄ ꝙ moyſe aſcēdēte nubes et gloꝛia dn̄i ſex diebꝰ mõtē opuit: et ſeptimo illum ad altioꝛa mõtis vocauerit. Sex em̄ diebus ĩ lege opari: ĩ ſeptīo q̇eſcere iubemur. b ¶ Tegēs illū. Beda. Sex diebus nube et gloꝛia dn̄i tegit̃: qꝛ q̇ mādata dn̄i iuſtis opibꝰ exequit̃/ diuīa ꝓtectione dignus habet̃. Dn̄s em̄ q̇ aſcēdere iuſſit/ nube ſua et claritate circūdedit: qꝛ q̇ donū bn̄ opandi tribuit/ ip̄e bene opantes ne deficiant illuſtrat: et ne tēptamētis diaboli q̄ſi feruoꝛibꝰ ſol̄ exurāt̃/ ꝓtegit. Septīo die vocauit ad altioꝛa: qꝛ pꝰ operū ꝑfectiõeꝫ lex ꝓmittit et̃nā requiē: vt q̇ ĩ altitudīe recte actionis dn̄o aſſiſtimꝰ/ ad eiꝰ viſionē ⁊ colloquiū aſcēdamꝰ: ſm̄ illd̄ pſ̄. lxxxiij. b. Etem̄ bn̄dictiõeꝫ dabit legiſlatoꝛ: ibūt de ꝟtute ĩ ꝟtutē: videbit̃ deꝰ deoꝝ ĩ ſion. In hac etiā vita poſt actiue vite ꝑfectionē/ ad diuine ſpeculatiõis grām q̇dā aſcēdūt/ q̄lis ⁊ q̄ntula adhuc moꝛtalibꝰ dari pōt. Un̄ de moyſe dictū ē/ qꝛ locutꝰ ſit cū dn̄o facie ad faciē ſicͭ hō cū amico ſuo. De illo ḡ ſpāliter intelligit̃/ ꝙ ſex diebꝰ ĩ mõte nube ⁊ gl̄ia dn̄i ſit ꝓtectꝰ: ſeptimo altioꝛa ꝯſcendit ad colloquiū dn̄i vocatꝰ: qꝛ ꝑ opa q̄ a deo accepat magis illuſtrari ⁊ ab om̄ibus mal̄ meruit obūbꝛari: vt ad ſublimioꝛa diuīe viſiõis et collocutõis dona ꝑueniret. c ¶ Erat aūt ſpēs. Bed. Quaſi ignis ardēs ſpēs gl̄ie dn̄i apparuit: qꝛ coꝛda electoꝝ ⁊ dona ſcīe celeſt̃ illuſtrat: et ardoꝛe ſue charitat̃ ĩflāmat. In nube ḡ apparet gl̄a dn̄i: qꝛ nos ab eſtu tēptationū ꝓtegit. In caligine: qꝛ potētia maieſtatis eiꝰ a nullo pōt integre cōp̄hēdi. Pax em̄ dei exuperat oēꝫ ſenſū. In igne ardēte: qꝛ mētes fideliū ſupnoꝝ cognitõe irradiat: et ſpe ac dilectiõe incēdit. Hāc gloꝛiā filij iſrl̄ de lõge et ab inferioꝛibꝰ aſpiciunt. Moyſes aſcēdendo penetrat: qꝛ myſteria diuīa ꝑfecti ſubtiliter vidēt. Nos ꝟo nr̄e memoꝛes fragilitatis ⁊ inertie/ ſi intrare cõp̄hēdēdo neq̇mꝰ: credēdo ⁊ ſperādo ⁊ diligendo ĩ ꝓxīo aſpectare curemus. Filij em̄ iſrl̄ a lõge oculos ad montē dn̄i et ad conſpectuꝫ gloꝛie habēt: cū infirmi deū videre deſiderātes/ oculos mētis figūt ĩ memoria eterne claritat̃: q̄bus ĩ vicinio mõtis dei ĩ quē moyſen aſcēdiſſe nouer̃t/ cõmoꝛātes cū eo moderamīe viuendi ſe coercēt: vt nūq̄ꝫ greſſuꝫ opis ab imitatiõe ſūmoꝝ viroꝝ abſtrahāt/ tametſi plene illos ſeq̇ nõ valeant. d ¶ Ingreſſuſqꝫ mo. ⁊c̄. Bed. moyſes medīū nebule ingreſſus aſcendit in montē/ cū p̄dicatoꝛes diuine legis in q̇bus ipſe eximius eſt/ ad intuenda ſublimiter occulta ſapiētie dn̄o ducēte penetrant. Fuit autē cum domino quadragīta diebus ⁊. xl. noctibꝰ: vt hoc numero diſceret/ ꝙ illi ſoli decalogum legis quem cum populo ſuo acceperat/ poſſent implere: quos euangelij gratia quattuoꝛ libꝛis conſcribenda iuuaret. Quater enim deni quadraginta faciunt: vel ꝙ quandoqꝫ eadem pꝛecepta decalogi in noticiam cunctarum gentium/ que in quattuoꝛ partibus oꝛbis continentur/ diuina gratia panderentur: vt ꝑ eoꝝ obſeruantiā ad ſalutem veniāt eternam.

Margin: j. 34. b. d — De renun. c. niſi. ante finem. — Myſtice — Phili. 4. b — † j. 34. a. — Moꝛalit̃

¶ diuina ꝓtectio ¶ illuſtratio.

a nubes mõtē: et habitauit gloꝛia
a ¶ amphoꝛā meā vl̄ mēſurā meā: qꝛ lex dī eſt ꝑfecta regula viuēdi: ⁊ vnicuiqꝫ ſm̄ opa reddit. b ¶ a tēptatõe diaboli. c ¶ diuīa ꝓ
b dn̄i ſup ſinai/ tegens illum nubē a
tectõe. a ¶ qꝛ ĩ lege dei ſex diebꝰ opari iubet̃ b ¶ qꝛ pꝰ ꝑfectõꝫ opeꝝ lex eternā requiē ꝓmittit. ¶ qꝛ ĩ ſeptimo iubemur req̇eſcere.
ſex diebus. Septimo autēꝫ die
¶ qꝛ moyſi ⁊ ceter̃ mūdo coꝛde diuīa reſerāte grā obſcuritas celeſtiū ſacroꝝ ē acceſſibil̃. vn̄ pſ̄. xxxiij. a. Accedite ad eū ⁊ illumi.
vocauit euꝫ dominus de medio
¶ obſcuritatis. ſ. ſacroꝝ. ¶ ĩ deo nulle ſūt tenebꝛe: ſed lucē habitat inacceſſibilē quaꝫ nullus videre poteſt.
c caliginis. Erat autē ſpēs gloꝛie b
¶ qꝛ mētes fideliū aognitõe ſupnoꝝ irradiat. ¶ dilectiõe accēdit. a ¶ q̇ deū vidē ꝯſiderātes ĩ mēoꝛia claritat̃ eiꝰ mēt̃ ocl̄os figūt
dn̄i q̄ſi ignis ardēs ſup verticeꝫ
mõtis: in ꝯſpectu filioꝛuꝫ iſrael.
a ¶ p̄dicatoꝛes. b ¶ occl̄ta diuīe potētie vl̄
d † Ingreſſuſqꝫ moyſes mediū nebule/ aſcēdit ĩ montē: ⁊ fuit ibi q̄dragita diebꝰ ⁊ quadraginta noctibus. c
ſapīe. a ¶ ſblimi ĩtellectu. b ¶ ſapīe altitudinē. c ¶ etiā moyſes. ¶ qꝛ illi ſoli decalogū implēt quos euāgelij grā iuuat.

Ca. XXV

e Locutuſqꝫ ē dn̄s ad moyſen dicēs: Loq̄re filijs iſrl̄: vt tollāt d e f
a ¶ initia. ¶ pelagiani p̄mitias bonoꝝ deo nõ offerūt: ſꝫ ſibi ĩputātes aliq̇d boni ſe habere dicūt abſqꝫ gratia dei.
mihi p̄mitias: Ab om̄i hoīe qui g
a ¶ Hilarē enī datoꝛē diligit deꝰ ⁊c̄. ij. Co. ix. b. b ¶ Nõ ex triſticia aut ex neceſſitate. c ¶ vn̄ Pſ̄. liij. b. Uolūtarie ſacrificabo tibi: et cõfiteboꝛ noī tuo dn̄e q̄m̄ bonū eſt.
offert vltroneus accipietis eas. h
¶ p̄cioſa ĩ argēto ⁊ auro ⁊ ſerico: ⁊ ceteris rebus quibus vaſa tabernaculi fiāt.
f Hec ſunt autē que accipere debetis† Aurum ⁊ argentuꝫ et ēs: i k
a ¶ claritatē vere ſapīe. b ¶ nitoꝛē ſacre eloquētie. c ¶ oꝛis cõfeſſiõꝫ ad ſalutē. ¶ fidei publicā p̄dicationē vel cõfeſſionis.
a ¶ coꝛda ſurſū eleuata. ¶ celeſtē ꝯuerſationē. b ¶ coꝛpis paſſiõꝫ ad quā ꝓ xp̄o pati eē debemꝰ. c ¶ dei ⁊ ꝓximi dilectiõꝫ ardētē
hiacynthū ⁊ purpuraꝫ: coccūqꝫ l

✻ a ¶ Tegēs illū nube ſex di. nõ ꝙ receſſerit ſeptīo die nubes/ ſꝫ ꝑ illos ſex dies accipit̃ moꝛa moyſi ĩ mõte anq̄ꝫ dn̄s cū eo loq̄ret̃: ideo ſubdit̃: Septimo autē die vocauit eū ⁊c̄. b ¶ Erat aūt ſpēs gloꝛie dn̄i q̄ſi ignis. de ſupioꝛi em̄ parte nubis que montē opuerat videbat̃ quaſi ignis aſcēdere in altū/ ita ꝙ videbat̃ de caſtris. c ¶ Et fuit ibi. xl. diebus ⁊ xl. noctibꝰ: abſqꝫ cibo ⁊ potu.

¶ In ca. xxiiij. vbi dicit̃ in poſtilla: Fuit etiā iſta aſperſio.

Additio. Cum nõ ſolū d̾ ſenſu litterali ſed etiā de figuratiuo agat poſtillatoꝛ in hoc loco: nõ videt̃ eſſe p̄termittendū illud quod in glo. habet̃ ſup illud verbuꝫ: Hic ē ſanguis federis dicēs: qꝛ moꝛte xp̄i que in hoc ſignificat̃ confirmat̃ teſtamentū: hec in glo. Qui quidem ſenſus figuralis bene continuatur cū ſequentibus/ cum dicit̃: Uiderunt deum iſrael. Nam tm̄ populus ille qui in ſanguine teſtamenti chꝛiſti confirmatur deū iſrael videt nūc ꝑ fidem et ſacramentū: ⁊ in futuro ꝑ eſſentiam.

Glo. oꝛdi.

Ca. XXV.

Locutuſqꝫ eſt dominꝰ ad moyſen dicens: Loquere ⁊c̄. Beda. Primitias bonoꝛuꝫ deo offerimus/ cum bonum quod agimus totum diuine gratie tribuentes/ et toto coꝛde pꝛofitentes: ꝙ nec initiū bone actionis vel cogitationis niſi a domino poſſumꝰ habere. Mala ꝟo ſemꝑ a nobis diabolo inſtigāte: et cepta et cõſūmata nec niſi dn̄o donāte laxāda. f ¶ Hec ſūt aūt ⁊c̄. Beda. Cuncta que ſibi dn̄s ad faciendūꝫ ſanctuariū materialiter offerri pꝛecepit: nos quoqꝫ qui ſpirituales filij iſrael imitatoꝛes deum videntis populi eſſe cupimus: ſpiritualiter offerre debemus/ vt ꝑ has oblatiões volūtarias ipſi ſanctuariū ĩ nobis faciamꝰ: vt ipſe habitare ĩ noſtro coꝛde/ et ſibi māſiõꝫ ꝯſecrare dignet̃.

☞ Lapides onychinos

Nico. de lyra

Locutuſqꝫ ē Ca. XXV dn̄s. Hic ꝯn̄r traditur deſcp̄tio tabernaculi ⁊ ꝑtinentiū ad ip̄m: et p̄mo circa hoc ponit̃ domini p̄ceptū: ſecūdo interuenit impedimentum. xxxij. ca. tertio amoto impedimento deſcribit̃ operis executio. xxxv. ca. ⁊ quarto tabernaculi erectio xl. ca. Circa pꝛimuꝫ pꝛimo oſtenditur materie p̄paratio: ſecūdo deſcribitur tabernaculi et pertinentiuꝫ ad ipſum foꝛma et diſpoſitio/ ibi: Facientqꝫ mihi ſanc. Circa pꝛimū dicit̃: e ¶ Loquere filijs iſrael: quia de oblationibus eoꝛum debebat fieri tabernaculum. f ¶ Ut tollant mihi pꝛimitias. In hebꝛeo habet̃: Sepationes: qꝛ oblata ſepabant̃ a cõmunibus vſibus quibus nõ poterant vltra applicari/ ſed tm̄ diuino cultui. g ¶ Ab omni homine qui offert vltroneus: id eſt ſpontaneꝰ. h ¶ Accipietis eas: ⁊ nõ alit̃. i ¶ Hec ſunt autem que ac. ⁊c̄. pꝛo dictis operibus. k ¶ Aurum et argentū ⁊c̄. hiacynthū. i. lanā ⁊ ſericū talis coloꝛis ſicut ē lapis hiacynthꝰ/ cuius coloꝛ aſſimilatur ſaphyro. l ¶ Coccūqꝫ bis tin. i. lanam et ſericum coloꝛis rubei: ⁊ bis tingebat̃ vt coloꝛ eſſet intēſioꝛ.

✻ Et byſſum.

Moꝛaliter d ¶ Locutuſqꝫ ē dominus ad moyſen. cū dicit̃: In hoc capitulo deſcribit̃ ꝯſtructio arce teſtamenti/

✻ Arcā de lignis

a ¶ Lapides onychinos ⁊c. Beď. Hec offerim⁹ cũ miracu la ſctõꝝ. quib⁹ cogitatiões deo deuotas ⁊ opa virtutũ ornaue/ rũt: digna laude p̃dicam⁹/ ⁊ in adiutoriũ fidei nr̃e cũ op⁹ ẽ aſſu mimus: q: enĩ in humeris onera geſtam⁹. ꝑ ephot. i. ſuphume rale/ opa iuſtoꝝ ⁊ labores inſinuant: q: ꝟo in pectore cogitatio nũ eſt ſedes: in rõnali qđ eſt habitus ſa cerdotalis pectoris: mũde electoꝝ cogi tatiões exprimunť. Lapides ergo ony chini ⁊ gẽme ornãt ephot ⁊ rõnale: cuꝫ ſctõꝝ patrũ actib⁹ ⁊ cogitatiõib⁹ etiã mi racula inſigniunť. Uel in onychinis la pidib⁹ q̃ ſanguinei coloris eſſe ferunť: addita bonis opib⁹ martyrũ merita ſi/ gnanť. b ¶ Facietꝗ mihi ⁊c. Be. Oſtẽdit dñs moyſi tabernaculũ in mõ te: ⁊ vaſa in cultu eius ꝯſecrata: q: ſecũ tãdiu morãti apte mõſtrauit/ q̃ꝫta hũili/ tate/ pietate/ mũdicia/ virtutes angeli/ ce gaudeãt obedire: que ſũt tabnaculũ ꝑfectũ ei⁹ q̃ in eis ſꝑ habitauit. Quorũ etiã nobis in reſurrectõe ſil̃itudo vite: ⁊ cõis ante deũ cõuerſatio ꝓmittiť: q̃cũꝗ modo eoꝝ vitã imitari ſtudem⁹: laudan do. ſ. ⁊ diligendo deũ ⁊ ꝓximũ. Inimi cos etiã ꝓuocãdo ad deũ: q̃b⁹ dr̃ Rom. viij. b. Uos aũt frẽs nõ eſtis in carne/ ſed ĩ ſpũ. Tabernaculũ ğ moyſi in mõ/ te mõſtratũ/ celeſt̃ patria eſt: que tunc de ſolis angelis extitit: ſed poſt aſcẽſio nẽ p̃clarã m̃ltitudinẽ ſanctarũ aĩarũ re/ cepit. c ¶ Iuxta oẽm ſil̃i. ⁊c. Beď. Imitari debem⁹ angelos diligẽdo deũ ⁊ ꝓximũ. Subueniũt ⁊ illi miſeris ⁊ ſi nõ angelis: q̃ oẽs btĩ/ certe hoĩb⁹. Hu miles ſunt/ mites ſunt/ pacati/ diuinis obediũt p̃ceptis. Imitare hos q̃ꝫtũ va/ les: vt ſãctuariũ dño iuxta exẽplũ qđ ĩ monte mõſtratũ eſt/ in te edifices: vt et nũc ĩ te de⁹ habitet ⁊ p⁹ hãc vitã in illđ tabernaculũ: qđ imitaris introducat. d ¶ Omniũ vaſoꝝ ⁊c. Beď. Uaſa tabernaculi ſingule ꝑſone angeloꝝ: ex quib⁹ hierl̃m mater oĩuꝫ nr̃m ĩ vera pa ce ⁊ vnitate cõſiſtit. e ¶ Sicꝗ facie/ tis ⁊c. Be. Arca fieri p̃cipiť/ in q̃ chri ſti incarnatio figurať: in q̃ oẽs theſau/ ri ſapiẽ ⁊ ſciẽtie abſcon. Col. ij. a. Hec de lignis ſethim cõpingiť: que leuia et imputribilia paruꝫ a q̃litate albe ſpine diſtãt: q: corp⁹ chriſti cõſtat ex mẽbris ab oĩ vitio mũdis. Hec ligna ſunt ſil̃ia ſpinis/ q: nõ in carne pctĩ: ſed in ſil̃itu/ dine carnis pctĩ venit. f ¶ Cui⁹ lon gi. ⁊c. Be. Queriť cui⁹ q̃ꝫtitat̃ ſit iſte cubit⁹ quẽ moyſes in tabnaculo/ noe in arca poſuerit. ſꝫm Ioſephũ: nõ eſt putã dũ hoĩeꝫ iudeũ ĩgenio p̃ditũ in ſcꝑtur̃ diuĩs ⁊ ſecularib⁹ doctiſſimũ h̃ potuiſſe latere. Ait ğ: facta eſt arca lõgitudinis q̃nꝗ palmarũ: latitudĩs triũ. Uñ patꝫ: q: illũ deſignat cubituꝫ quẽ duo palmi faciũt. g ¶ Latitudo cubi. ⁊c. Be. Uni⁹ cubiti latitudo ꝑ diſpẽſatiõe dñi/ ce charitatis: q̃ electos in deo adunare curauit. vñ Ioh. xvij. c. Ut ip̃i in nobiſ vnũ ſint: ⁊ paulopoſt: vt dilectio q̃ me dilexiſti in ip̃is ſit: ⁊ ego in ip̃is. Habet ⁊ ſemiſſem q: ĩ hac vi ta nec ꝑfecte deũ diligere: nec dilectionẽ quã erga nos habꝫ cõ prehẽdere ſufficim⁹: q: ex ꝑte diligim⁹: ſicẽ ex ꝑte cog̃ſcim⁹. Ha bet ğ arca cubitũ vnũ ⁊ dimidiũ: q: dñs vnica nos pietate ſibi ac patri ſociãdos diligit: ⁊ dilectiõis nr̃e capacitatẽ q̃lis in hac vita eſſe põt eque pia benignitate cõplectiť: donec ad ei⁹ viſio/ nẽ vbi eũ toto corde diligam⁹ ĩtrem⁹. ¶ Be. Myſtice. Lon/ gitudo arce longanimitatẽ chriſti: ⁊ patientiã qua inter hoĩes cõuerſatus eſt inſinuat. Latitudo amplitudinẽ charitatis: q̃ ad nos venit: ⁊ nobiſcũ habitauit. Altitudo ſpem future ſublimita tis: q̃ ſe poſt paſſionẽ glorificãdũ: vel nos glorificaturũ eẽ p̃ui/ dit. Uñ longitudo duoꝝ cubitoꝝ ꝓpter doctrinã. ſ. ⁊ opa q̃bus

h̃ in mũdo ful.

¶ carnis caſtitatẽ. b ¶ pñĩe hĩtũ ⁊ luctũ.

bis tinctũ ⁊ byſſũꝫ: pilos capra a b

¶ doctores dñici gregis ꝓprio ſanguĩe ba ptiçatos. ¶ pelles arietũ offerim⁹ cum cor pora nr̃a incorruptibilia futura ⁊ glorificã da credimus.

rum/ ⁊ pelles arietũ rubricataſ: c

a ¶ has offerim⁹ cum nos poſt mortẽ ſpũa lia in celis habituros corpa ſperamus. b ¶ cum ex purgatis pctõꝝ ſpinis mũda: ſcꝫ carne ⁊ aĩa ſoli deo ſeruim⁹. c ¶ ſctõꝝ firmitatẽ q̃ nullo vitio corrũpunť.

pelles hiacynthinas et lignã ſe d e

a ¶ fulgẽtes fructus charitatis ⁊ miſcđie. b ¶ id ẽ cõponẽda: nã cinn⁹ eſt gen⁹ cõpo ſitõis: ex diuerſis mixtur̃. inde ꝯcinno: id

thim: oleũ ad luminaria concin f

eſt cõpono diciť. a ¶ opinionẽ boni opis ad exẽplũ bñ viuẽdi lõge lateꝗ ſpargẽdo.

nãda: aromata ĩ vnguẽtũ ⁊ thy g

¶ miracula.

a **miamata boni odoris: lapides** h

¶ opa ꝟtutũ ⁊ miraculoꝝ q̃b⁹ ephot: ⁊ rõ nale. i. opa ⁊ cogitatiões ſctõꝝ exornanť.

onychinos ⁊ gẽmaſ ad ornãdũ

a ¶ opa b ¶ cogitatiões. ¶ de ſeipſis.

b **ephot ac rõnale. Facietꝗ mihi** i k

¶ tabernaculũ. ¶ cõis oĩbus.

ſanctuariũ: ⁊ habitabo ĩ medio l

a ¶ nõ ex parte ſi angeloꝝ cõſortia cupim⁹ debem⁹ vitã coꝝ in terris q̃ꝫtum nõ noxia corpa tardant imitari.

c **eoꝝ: iuxta omnẽ ſimilitudinẽ ta** m

¶ patrie celeſt̃ ad cui⁹ ſil̃itudinẽ eccl̃ia iu/

bernaculi quod oſtendã tibi: ⁊

beť cõſtrui. a ¶ ſinguloꝝ angeloꝝ.

d e **omniũ vaſoꝝ ĩ cultũ ei⁹. Sicꝗ**

a ¶ corp⁹ xp̃i qđ nulla cõtagione pctĩ cor/ ruptũ: cui⁹ lõgitudo fuit tolerãtia paſſio/ nis b ¶ mẽbris puriſſimis q̃ꝫuis ĩ ſil̃itudi

facietis illud. Arcã de lignis ſe n o

ne carnis pctĩ. a ¶ lõganimis patiẽtia.

f **ſethim cõpingite: cui⁹ lõgitudo** p

a ¶ doctrinã ⁊ opatiõeꝫ xp̃i: q̃ꝝ alterũ ſine altero nõ fuit. b ¶ plenũ cubitũ nõ hẽm⁹: q: ei⁹ opa ad plenũ imitari ñ valem⁹. ¶ q: tarditatẽ diſcipuloꝝ lõganimiť ferebat.

habeat duos et ſemis cubitos:

a ¶ amplitudo charitat̃ q̃ vna: ſed in duo mãdata diuiſa. ¶ charitat̃ qua ſuos adu/ nare curauit. b ¶ q: ĩ hac vita nec deũ ꝑfecte diligere nec: q̃ꝫtuꝫ diligat nos cõpre hendere ſufficimus.

g **latitudo/ cubitum et dimidium**

a ¶ Et byſſum. byſſus eſt gen⁹ lini cãdidiſſimi. iſta enĩ fuerũt neceſſaria ad faciendũ arcã ⁊ ꝓpitiatoriũ ⁊ alia: quoꝝ aliqua erant de auro: aliqua de argẽto/ aliqua de ere/ et aliq̃ de ere ⁊ argẽto/ ⁊ ad faciendũ cortinas tabernaculi que erãt de p̃dictis: vt patebit infra. b ¶ Pilos caprarũ. de quib⁹ facta ſunt ſaga. c ¶ Et pelles arie. rubri. diĉ Ioſeph⁹ ꝙ lana pelliũ erat tincta rubeo colore. Rab. Sa. dicit ꝙ erãt frunite: gallice/ tẽnees dicte: ⁊ ex h̃ erãt rubee. d ¶ Pelles hiacyn. id eſt tali colore tinctas ſꝫm Ioſephũ. In heb. habeť: Pelleſꝗ taxoꝝ: vt diĉ Ra. Sa. ⁊ ſũt aĩalia habẽtia pelleſ va rias multis colorib⁹: ⁊ de pellib⁹ dict̃ factũ fuit operimentũ tabernaculi. e ¶ Et ligna ſethim. ad faciẽdũ ta/ bulas tabnaculi et arce ⁊ mẽſe: ⁊ aliq̃ alia: vt videbiť ĩfra. Si q̃rať vñ ĩ deſ̃ to habuerẽt ligna ſethim: cũ ibi nõ eẽnt tales arbores: Rñdet Ra. Sa. dicẽs ꝙ iacob vidit ĩ ſpũſctõ/ ꝙ filij ſui erant facturi tabnaculũ ĩ deſ̃tũ poſt exitũ de egypto: ⁊ ſecũ portauit in egyptũ ſemi na/ ⁊ radices taliũ arboꝝ: ⁊ ibi planta uit ⁊ nutriuit: p̃cipiẽs filijs ſuis/ vt ex/ eũtes de egypto ſecũ portarẽt: aurum aũt ⁊ argẽtũ habuerũt de egypto quã ſpoliauerũt: ⁊ lapides precioſos ⁊c. f ¶ Oleũ ad lumi. cõcin. ⁊c. i. p̃pa rãda/ vt poſſint ardere. g ¶ Aroma ta in vnguẽ. ⁊c. ad faciẽdũ vnctionẽ ſacerdotũ/ ⁊ vaſoꝝ ⁊ cõpoſitiõis cremã de ĩ altari incẽſi. h ¶ Lapides ony chinos ⁊ gẽ. ad or. ephot. in q̃ req̃ rebanť duo lapideſ onychini. i ¶ Ac rõnale. in q̃ req̃rebãtur. xij. lapides quoꝝ vn⁹ eſt onychin⁹. k ¶ Facietꝗ mihi ſanc. ⁊c. h̃ poniť tabernaculi ⁊ vaſoꝝ ⁊ mĩſtroꝝ deſcriptio: ſcđo artifi cũ electio. xxi. ca. Adhuc ꝑmo p̃mittiť deſcriptio tabernaculi ⁊ vaſoꝝ: ſcđo or dinatio mĩſtroꝝ. xxviij. ca. Circa ꝑmũ poniť primo deſcriptio eoꝝ que erant intra tabernaculũ. ſcđo ipſi⁹ taberna/ culi ĩ ſe. xxvj. ca. tertio agiť de his que erãt ex̃ ca. xxvij. Circa ꝑmũ loquiť pri/ mo generaliter dicens: Facietꝗ mihi ſanctuariũ: id ẽ tabernaculũ quod poſ ſit portari de loco ad locũ. l ¶ Et ha bitabo ĩ medio eoꝝ. ita ꝙ nõ opor teat eos ꝓ ſacrificijs redire ad montẽ iſtum. m ¶ Iuxta omnẽ ſil̃itudi/ nem taberna. ⁊c. Oſtẽdit enĩ dñs moyſi viſiõe imaginaria tabernaculũ cum omnib⁹ ad ip̃m pertinẽtib⁹: ⁊ ſꝫm hanc ſimilitudinẽ moyſes explanauit et deſcripſit artificib⁹. n ¶ Arcam. Hic deſcribiť ĩ ſpeciali: ⁊ ꝑmo ea que erãt intra ſctm̃ſctõꝝ. ſcđo que erãt ĩtra ſancta. ibi: Facies ⁊ mẽſã. Circa ꝑmũ dr̃. Arcã. ſ. teſtamẽti q̃ erat q̃ſi ſcriniũ ſine pedib⁹. o ¶ De lig. ſethim. q̃ ſunt imputribilia. vt dicit Ioſephus. p ¶ Cui⁹ lõ. ha. du. ⁊ ſe. cu. i. duos cubitoa ⁊ dimidiũ.

Byſſus

Taxus

Queſtio

Diuiſio

D

Diuiſio

Et deau.

n ¶ Arcam de lignis ſethim cõpingite. Per arcã iſtam figurata fuit virgo maria/ in qua repoſitus fuit ſanctuſ/ ſanctoꝝ ieſus chriſtus/ qui eſt rex ⁊ ſacerdos ⁊ cibus fideliũ: et he tres cõditiones figurate fuerũt per tria in arca repoſi/ ta: ſcꝫ tabulas cõtinentes legem ⁊ ſignificãt regiam dignita/ tem ad quã ſpectat ferre legem: ⁊ virgam aaron que ſignifi/ cat ſacerdotiũ: ⁊ mãnã que ſignificat cibationẽ fideliũ viato/ rum in ſacramento euchariſtie ⁊ beatoꝝ in ꝓpria ſpecie. Fa/ cta vero fuit hec arca de lignis ſethim que ſunt imputribilia/ ad ſignificandũ puritatem beate virginis marie que fuit pu/ riſſima mente ⁊ corpore: ⁊ etiaꝫ poſt mortem cõſeruata a cor/ poris putrefactione. Moralĩť

E Mat.13.g in mūdo fulgebat. Uñ Act.j.a. Que cepit ieſus facere ⁊ docere. Et alibi: Uñ huic ſapiā hec ⁊ ꝟtutes. Oꝛ ꝟo arca ſemiſſem habebat ī lōgitudine/ hūane fragilitatis tarditatē pōt ſignificare: q̄ dicta vel opa xp̄i ſublimia digne cape ñ valebat. Uñ Joh.xij.b. Hec nō cognouerūt diſcipuli ei⁹ p̄mū ⁊c̄. facta.ſ.ei⁹. Et alibi: Et erat ꝟbū iſtō abſcōditū ab eis ⁊c̄. Luc.xviij.f. Hēbat ḡ arca duos cubitos lōgitudīs: qꝛ verbo ⁊ facto clar⁹ ī carne apparebat. Dimidiū ꝟo cubiti: qꝛ tarditatē diſcipuloꝝ lōganimit̄ ferebat. a ¶ Altitudo cubi.⁊c̄. Beď. Habet arca cubitū ī altitudine: qꝛ xp̄s pleniſſime nouerat cū eēt ī coꝛruptibili carne/ q̄nta vl̄ ſibi vl̄ mēbꝛis glīa eēt futura. Habet ⁊ dimidiū: qꝛ deuotionē nr̄e carnis libent̄ ī ſe ſuſcepit: qꝛ pia intētōe patriā futurā diligim⁹: ſed nōdū pfecte q̄ ſit ei⁹ felicitas capim⁹: et ħ tātillū nō niſi ab illo habemus. b ¶ Et quat.cir.au. Greg. Arca ecclīa. Quattuoꝛ circuli aurei p q̄ttuoꝛ angulos: quattuoꝛ euāg. libꝛi q̇b⁹ p q̄ttuoꝛ mūdi ptes p̄dicāt̄: vectes de lignis ſethim qui ad poꝛtādū inſerūt̄ circul̄/ foꝛtes ⁊ pſeuerātes doctoꝛes/ q̇ ſacris libꝛis ſp īherētes ecclīe vnitatē denūciāt. Vectib⁹ ꝟo arcā poꝛtare/ eſt bonis doctrinis ecclīaꝫ ad rudes fideliū mentes p̄dicādo deducere: hi auro iubent̄ opiri/ vt cū alijs p̄dicāt/ ſcīe fulgoꝛe ſplendeāt: hi ſp erūt ī circul̄/ nec vnq̄ꝫ extrahent̄: vt q̇ ad officiū p̄dicatiōis excubāt/ a lectiōis ſtudio nūq̄ꝫ recedāt. Ad ħ ei vectes ī circul̄ ſp eē iubēt̄/ vt cū arca poꝛtāda fuerit/ de intromittēdis vectibus nulla tarditas generet̄: qꝛ cuꝫ ſpūale aliq̇d a paſtoꝛe q̄rit̄/ ignominioſū ē ſi tūc q̄rat diſcere cū q̄ſtionē debeat enodare: ſꝫ circulis vectes īhereāt/ vt doctoꝛes ſp eloq̇a dn̄i meditantes/ teſtamēti arcā ſine moꝛa leuēt: ⁊ q̇cq̇d neceē doceāt. Uñ: Parati ſp ad ſatiſfactionē oī poſcēti rōem: ⁊ de ea q̄ ī nob̄ ē ⁊c̄.j. Pe.iij.c. c ¶ Duo cir.⁊c̄. Beda. Quia ī figura q̄ttuoꝛ aīaliū/ duo q̇ p hoīeꝫ ⁊ vitulū ſignant̄/ paſſiōeꝫ ⁊ moꝛtē ei⁹ ſignauerūt: duo q̇ p leonē ⁊ aq̇lā victoꝛiā/ q̄.ſ. moꝛtē deſtruxit: hō eñ de⁹ p incarnationē moꝛtal̄ fact⁹ apparuit. Uitul⁹ ꝟo oblat⁹ ꝓ nob̄ ī altari cruc̄ extitit. Itē leo moꝛtē ſupando aq̇la fact⁹ ē aſcēdēdo. Duo ḡ circl̄i ſūt ī latere vno/ ⁊ duo ī alr̄o: qꝛ duo euāgeliſte aſſūptionē ī dn̄o hūane fragilitat̄: ⁊ duo victoꝛiā q̄ ꝺ aſſūpta fragilitate ⁊ moꝛte triūphauit īſinuāt. quaſi eñ leuū lat⁹ duos habuit circl̄os/ cum duo euāgeliſte īcarnatiōꝫ xp̄i ⁊ paſſionē figurarūt. Dextrū q̊ꝫ duos/ cū duo alij reſurrectiōꝫ ⁊ aſcēſionē/ q̄ ad futuri vite glīaꝫ ptinēt exp̄ſſert. d ¶ Teſtificatione quā ⁊c̄. Be. ꝺ q̄ apl̄s Heb.ix.a. P⁹ velamētū aūt inq̇t ſcd̄m tabnaculū qđ dꝛ ſctāſctōꝝ: aureū hn̄s thuribulū/ ⁊ arcā teſtamēti circūtectā ex oī pte auro: ī q̄ vꝛna aurea habēs māna/ ⁊ ꝟga aarō q̄ frōduerat ⁊ tabl̄e teſtamēti. Urna ḡ aurea ī arca hn̄s māna ſctā aīa ē ī xp̄o: hn̄s ī ſe oēꝫ plenitudinē diuītat̄. Uirga aarō q̄ exciſa frōduerat/ ptās ſacerdotij īuicta: de q̄ dꝛ Heb.j.c. Uirga eq̇tat̄ vir.re.t. q̄ ad tp̄s moꝛte ſucciſa/ mane reſurrectōis viua refloꝛuit: ⁊ ppetuo īuiolabil̄ ⁊ īmarceſſibil̄ pmāſura īnotuit. Xp̄s eñ reſur. ex moꝛ. iā nō mo. Ro.vj.b. Tabl̄e teſtamēti ī arca oēꝫ ī xp̄o ſciaꝫ paternoꝝ ſecretoꝝ/ ⁊ potentiā deſignāt iudicioꝝ. In ill̄ eñ ⁊ fides erat inſcp̄ta diuītat̄/ q̄ mūdū crearet ⁊ regeret: ⁊ mādata q̇b⁹ deo ꝟuire optet: ⁊ diſcretō iudicij: q̄ ſe odiētes dānaret: diligētes remūeraret. Hec eſt ḡ teſtificatio quā de⁹ moyſi ī arca ponēdā dedit/ cū nob̄ ꝯfitēdā ī xp̄o ſignificauit ꝟitatē carnis et aīe ⁊ ꝟbi: ip̄aꝫq̄ꝫ carnē p⁹ paſſiōeꝫ ⁊ reſurrectiōeꝫ glīficatā: ⁊ eterna regis

¶ ꝓpt̄ vnicā ſpeꝫ qua future reſurrectiōis glīe p̄ſtolamur aduētū: vl̄ qꝛ nos int̄ aduerſa ꝓpter p̄mia futura gaudere admonet.

a altitudo cubitum ſimiliter ac ſe
¶ qꝛ humanitas intus virtute plena erat: ⁊ foꝛis ſpūſſancti opera p̄monſtrabat.
miſſeꝫ: ⁊ deaurabis eā auro mū a diſſimo int⁹ ⁊ foꝛis: Facieſq̄ꝫ ſu b
¶ qꝛ expectauit q̄ñ ꝓ nob̄ ſuſceptā moꝛtē cuꝫ moꝛt̄ auctoꝛe ſuparet: ⁊ ad pr̄eꝫ victoꝛ aſcēderet gloꝛia ⁊ honoꝛe coꝛonatus.
b pꝛa coꝛonā aureā p circūitum: ⁊ c
a ¶ q̄ttuoꝛ euāgelioꝝ libꝛos q̇ circul̄ cōpāt̄ qꝛ eťna dei ſapīa quā p̄dicāt nec īcipieſ nec deſinēs quā hō accepit. b ¶ claritate ſapīe
quattuoꝛ circulos aureoſ/ quos
¶ qꝛ ſacr̄a incarnatiōis p oēs mūdi plagas dilatant̄ ⁊ euangeliū pꝛedicatur.
pones p quattuoꝛ arcę anguloſ.
a ¶ iobeſ ⁊ matthe⁹ q̇ xp̄o p̄dicāti adheſert
¶ qꝛ duo euāgeliſte ī carne p̄dicāti adherebāt: duo alij p⁹ reſurrectiōꝫ ⁊ aſcēſiōeꝫ xp̄o adheſerūt ¶ dextro.
c †Duo circuli ſint ī latere vno: ⁊ d
a ¶ marc⁹.ſ. ⁊ lucas: qꝛ poſtea credētes: diſcipuli apoſtoloꝝ facti ſunt. b ¶ ſiniſtro.
c ¶ doctoꝛes qui deū p̄dicādo circūferūt.
duo in altero. Facies q̊ꝫ vectes
a ¶ quia puri ⁊ foꝛtes eſſe debent.
de lignis ſethim et operies eos
¶ euāgelia. ¶ accingētes eā ſcilicet
auro: Inducesq̄ꝫ p circulos qui ſunt in arcę laterib⁹: vt poꝛtetur
¶ vt nūq̄ꝫ a lectōe ceſſēt. ¶ qꝛ neceē vt q̇ a alijs celeſtia p̄dicāt nūq̄ꝫ mētē a mēoꝛia ſacre ſcp̄ture: vl̄ man⁹ ab obꝟuatōe mādatoꝝ ꝯti
in eis: qui ſemp erūt in circulis:
neāt. a ¶ qꝛ illa tm̄ ꝺ īcarnatōe loq̇ ⁊ credere debemuſ: q̄ nobis ipſe dn̄s p auctoꝛes ſacre ſcripture reuelare dignatur.
nec vnq̄ꝫ extrahētur ab eiſ: Pōe
d neſq̄ꝫ in arca teſtificatōꝫ quā da f
¶ tabulā.ſ. q̄ arcā tegere ſufficiat. ¶ ſupexaltat miſcōꝛia iudiciū. vnde Ps̄. cxliiij.b. Suauis dn̄s vni. ⁊ miſeri.⁊c̄. a ¶ ꝓpiciatoꝛium chꝛiſtus: de quo apl̄s: quem poſuit ꝓpiciatiōeꝫ p fidē in ſanguine ipſius.
e bo tibi. Facies ⁊ ꝓ piciatoꝛiū ꝺ g auro mūdiſſimo. duos cubitoſ ⁊ dimidiū tenebit lōgitudo ei⁹ ⁊ cu

G eťna reg̃ ac pōtific̃ dignitate ſublimatā mōſtrauit: ⁊ ip̄m tm̄ paternoꝝ ꝯſciū ſecretoꝝ q̄ſi eiuſdē cū pr̄e maieſtat̄ iudicē oīm docuit ſclo̅ꝝ. e ¶ Facies ⁊ ꝓ. Be. Propitiatoꝛiū tabl̄a erat aurea eiuſdē mēſure cui⁹ arca ſic dicta: qꝛ ibi de⁹ moyſi appareſ ⁊ cū eo loq̄ns ꝓpiciabat̄ ppl̄o: ⁊ miſcōꝛdiam ſignificat: vñ bn̄ ſup arcā erat: qꝛ miſcōꝛdia ei⁹ ſup oīa opa ei⁹

Ni. de lyra

Duos q̊ꝫ

* a ¶ Et deaura.⁊c̄. nō p modū picture ſꝫ laminis aureis opīēdo. vñ.j. xxxv.ca.dꝛ. Ueſtita auro: ⁊ idē tenēdū de oībus illis q̄ dicunt̄ ī ope iſto deaurata. b ¶ Facieſq̄ꝫ ſupꝛa coꝛonā aureā. Iſta coꝛona nō erat rotunda ſed q̄drata: erat eñ quoddā labiū ī pte ſupioꝛi arce in circūitu eleuatū q̄ſi ſpacio duoꝝ digitoꝛū vel quattuoꝛ ſup opculū arce/ ſic̄ fit ī marginib⁹ ſcaccerioꝛū: dꝛ tm̄ coꝛona: qꝛ erat p totū circūitū arce. c ¶ Et quattuoꝛ cir.au. ꝟm Joſephū iſti circuli ſic erāt diſpoſiti in quattuoꝛ angul̄/ ita ꝙ erāt ꝟſus ſupioꝛē ptē arce ſub coꝛona: ⁊ ꝙ vectes īrātes p circulos irēt ꝟm lōgitudinē arce: ⁊ in hoc videt̄ cōcoꝛdare textus: qꝛ ibi dꝛ: d ¶ Duo circuli ſint in la.⁊c̄. latus aūt arce cōmuniter dꝛ ꝟm lōgitudinē: ⁊ ꝟm hoc ſpaciū īter duos vectes erat tm̄ vnius cubiti ⁊ dimidij ꝟm latitudinē arce que erat int̄ duos vectes. Ra.Sa. dicit/ ꝙ circuli ſic erāt diſpoſiti ī angulis ꝙ vectes trāſibāt ꝟm latitudinē arce: et ſic inter duos vectes erat ſpaciū duoꝝ cubitoꝝ ⁊ dimidij ꝟm lōgitudinē arce q̄ continebat̄ int̄ duas vectes: et ħ videt̄ rōnabili⁹: qꝛ ad ħ ponebant̄ vectes/ vt p illos arca poꝛtaret̄ a ſacerdotib⁹ q̄ñ caſtra mouebāt̄: qꝛ optebat ꝙ ſacerdotes depoꝛtarent eā ꝓprijs humer̄: ⁊ ꝓpter pōđ⁹ arce et ꝯtētoꝝ ī ea req̄rebāt̄ ad min⁹ quattuoꝛ hoīes: duo aū ⁊ duo retro. Duo aūt hoīes melius pn̄t aptari ad ſuſtinēdū vectes/ vn⁹ iux̄ aliū ī ſpacio duoꝝ cubitoꝝ et dimidij q̄ꝫ in ſpacio vni⁹ cubiti et dimidij: qꝛ videret̄ nimis bꝛeue ad ħ ꝙ duo hoīes lateralit̄ ſil̄ īcedēteſ poꝛtarēt illā arcā. Nec illud obſtat qđ habet̄ ī l̄ra: Duo circl̄i ſint ī latere vno: qꝛ in q̄drato qđ ē altera pte lōgi⁹/ linee bꝛeuioꝛes ita vocāt̄ latera q̄drati ſic̄ ⁊ longioꝛes: et eodē mō dicēdū ꝺ laterib⁹ arce: qꝛ erat q̄ſi qđdā quadratū altera pte lōgius. e ¶ Nec vnq̄ꝫ ex.ab e. qꝛ vectes ſemel īmiſſi nō poterāt de circul̄ amoueri niſi ꝓ reparatiōe ſi eēt ibi aliquid diſſipatū: in alijs aūt poꝛtādis cuꝫ vectibus/ vectes erāt in circulis tm̄ tpe depoꝛtationis. f ¶ Poneſq̄ꝫ in arca teſtifica.⁊c̄. id ē tabulas ſcp̄tas digito dei: q̄ erant teſtes inter deū et populū ꝙ recepiſſet a deo illa p̄cepta. g ¶ Facies et ꝓpitiatoꝛiū. Ra.Sa. et hebꝛei dicūt/ ꝙ iſtō ꝓpitiatoꝛiū erat opculū arce: tū qꝛ de alio opculo eius nō fit mētio: tū quia deſcribit̄ eiuſdē lōgitudinis et latitudīs ſicut et arca. Aliq̇ alij doctoꝛes dicūt ꝙ nō erat opculū arce/ ſꝫ erat tabula aurea ſupius eleuata/ quaſi poꝛtaret̄ ab ipſis cherubī q̇ erāt ī extremitatibus arce/ ita ꝙ eēt quaſi ſedile ipſi⁹ dei: et arce opculū eēt q̄ſi ſcabellū illi⁹ ſedis: ꝟm illđ ps̄.lxxix.a. Qui ſedes ſup cherubī.i. ſup ꝓpitiatoꝛiū ab ip̄is cherubin ſuſtētatū. dicebat̄ aūt ꝓpitiatoꝛiū: qꝛ de illo loco audiebāt̄ rn̄ſa diuīe pietat̄: ꝟꝫ ꝟo dictū Ra.Sa. opculū arce erat quaſi ſedes dei: ⁊ pauimētū tabnaculi qđ erat ante

* arcā erat quaſi

* a ¶ Et deaurabis eā auro mūdiſſi.in. p charitat̄ feruoꝛē. b ¶ Et foꝛis. p ꝯuerſatōis honeſtatē. b ¶ Facieſq̄ꝫ ſupꝛa coꝛonā au. nā ceteri ſancti etiā ſupꝛemi angeli ſunt in cel̄ ſic̄ dei mīſtri: ip̄a ꝟo ſic̄ celoꝝ regina. g ¶ Facies et ꝓpitiatoꝛiū ⁊c̄. ipſa nāq̄ꝫ p̄cibus ſuis dum facit nobis ꝓpitium.

* Duos quoq̄ꝫ cherub

a ¶ duo teſtamēta: quoꝝ vnū futurā incar nationē: aliud factā clamat.

a bitū ac ſemiſſē latitudo. Duos a qꝫ cherubin aureos/ ⁊ ꝓductiles b facies ex vtraqꝫ parte oꝛaculi: c Cherub vn⁹/ ſit in latere vno: ⁊

a ¶ velut intuētes ꝓpitiatoriū obūbꝛant: qꝛ felicitatē ſuā grē dei deputant: a quo vt nihil mali velle poſſint acceperūt.

alter in altero. Utrūqꝫ latus ꝓ

a ¶ qꝛ oēm nature ſue potentiā qua in altꝰ habitare: ⁊ illiꝰ p̄rie loco leui et leto itiniere penetrare meruerūt: in obſequiū cōditoꝛis offerūt. b ¶ eruditiōis ⁊ ꝓtectiōis.

pitiatoꝛij tegāt/ expādētes alas: d

a ¶ ſanctos. b ¶ qꝛ cōcoꝛditer p̄dicant.

⁊ operientes oꝛaculū: reſpiciātqꝫ e ſe mutuo verſis vultibus in ꝓ f

a ¶ cui totā felicitatē ſuā attribuūt.

pitiatoꝛiū/ quo operienda eſt ar ca: in qua pones teſtimoniū qḋ b dabo tibi: Inde p̄cipiam ⁊ lo g

a ¶ qꝛ per gratiā ꝓpitiatiōis hoībus poſt p̄uaricatiōis erroꝛē apparet ⁊ viā docet. ¶ vel ſuper. ¶ vel ꝓpitiatoꝛiū.

quar ad te ſupꝛa ꝓpitiatoꝛio.

a ¶ in viſione. ſ. angelica nō in ꝓpꝛia ſubſtantia b ¶ teſtamentoꝝ.

ſcꝫ ac de medio duoꝝ cherubin h

a ¶ eccleſiā cui teſtat̄ deus volūtatē ſuā.

q̄ erūt ſup arcā teſtimonij/ cuncta que mandabo p te filijs iſrl̄.

A a ¶ Duos quoqꝫ cherubin ⁊c̄. Propter ſocietatē angelice pacis que minus q̄ꝫ īter duos haberi nō pōt. Cherubin aūt angelicā militiā ſignificat. Angeli vero ſūma ꝯcoꝛdia ⁊ quiete chꝛiſtū cōtemplant̄. Unde verſis ad inuicē vultibꝰ ꝓpitiatoꝛiū reſpiciūt: quia illā beatitudinē ſe habere dei gratia intelligūt. ¶ Greg⁹. Duo cherubin q̄ plenitudo ſciētie dicunt̄: duo teſtamēta ſunt/ quorū vnus a ſūmitate vna ꝓpitiatoꝛij: alter ab altera ſtat: qꝛ qḋ vetus de incarnatiōe chꝛiſti cepit ꝓphetādo ꝓmittere: nouū pfecte narrat cōpletum. Ex auro mūdiſſimo fiūt: qꝛ vtraqꝫ teſtamēta pura ⁊ ſimplici veritate deſcribunt̄. Expādūt alas/ ⁊ oꝛacula operiūt: qꝛ nos qui dei oꝛaculū ſum⁹/ a culpis īminētibus ſcripture ſacre eruditōe ꝓtegimur: quā dum ſollicite aſpicim⁹/ ab erroꝛe ignorātie eius alis velamur. Mutuo ſe reſpiciūt verſis vultibꝰ in ꝓpitiatoꝛiū: qꝛ teſtamēta in nullo diſcrepāt/ ⁊ inuicem ſe aſpiciūt: qꝛ qḋ vnum ꝓmittit/ aliud exhibet. Et ꝓpitiatoꝛiū: id eſt mediatoꝛē dei ⁊ hominū inter ſe poſitū vident: facies enī a ſemetipis auerterēt: ſi aliud pꝛomitteret qḋ aliud negaret. ¶ Beda. Numero ſingulari cherub: plurali aūt cherubim dicit̄. Sed greca conſuetudo neutri generis cherubin poſuit m lr̄aꝫ in n. mutata. Hiero. autē et maſculino genere poſuit duos cherubī aureos ⁊c̄. Non duo cherubin aurea. Interp̄tat̄ autē ſciētie multitudo/ vel ſciētie intellectus/ qḋ recte angelis cōuenit/ q̄ ab omni impulſu impure cogitatōis alieni inherent cōditoꝛis viſioni. Alas aūt in figura cherubin moyſes facere iubet̄: qḋ etiā pictoꝝ licētia imitat̄: vt ī alto angeli ſedem habere: ⁊ leui volatu q̄libet diſcurrere ſignent̄. Qḋ nobis q̄ꝫ poſt reſurrectionē ſpūali coꝛpoꝛe veſtitis īdubitāter ꝓmittit̄. Duo cherubin mutuo ſe reſpiciūt: qꝛ duo teſtamēta in atteſtatione ꝟitatis quā p̄dicāt/ in nullo diſcrepant. Uertūt vultus in ꝓpitiatoꝛiū: qꝛ miſericoꝛdiā dei in q̄ vnica eſt ſpes mūdi

B valde cōmendāt. Et ideo ſunt ex vtraqꝫ parte oꝛaculi: qꝛ p̄cedentia ante incarnationē tp̄a ⁊ ſequētia p̄dicatiōe ſpūalis ſciētie replent: quibꝰ etiā nomen ſciētie multiplicate cōuenit: qꝛ ſcriptura ſpūali ſciētia plena eſt: que ex quo fieri cepit auget̄ ⁊ mltiplicat̄. vñ Daniel. xij. b. Pertrāſibūt plurimi/ ⁊ mltiplex erit ſcientia. Moyſes nanqꝫ amplioꝛē patriarchis habuit ſcientiā. Ex̄. vi. a. Ego q̄ apparui abꝛae iſaac ⁊ iacob/ ⁊ nomen adonai nō indicaui eis: ſubaudis ſicut tibi. Dauid quoqꝫ ait. Pſ. c. xviij. n. Super oēs docētes me intellexi. Et alibi: Incerta et occulta ſap. t. m. mihi. pſ. l. b. Apl̄os q̄ꝫ maioꝛa ꝓphetis noſſe declarat dñs dicens: Matth. xiij. a. Multi ꝓphete ⁊ iuſti voluerūt videre que vos videtis ⁊c̄. Et eis poſt aſcēſionē maioꝛē ſcientiā ꝓmittit. Adhuc mlta habeo vob̄ dicere ⁊c̄. Ioh̄. xvj. c. In futurū q̄ꝫ maius ſe relaturū ꝓmittit dicēs: ⁊ manifeſtabo ei meip̄m. Recte ergo cherubin multiplicata ſciētia dicit̄: quia in vtroqꝫ teſtamēto ⁊ magis ⁊ magis ex tp̄e cognitio veritatꝭ fidelibus innoteſcit. Recte cherubin obūbꝛare ꝓpitiatoꝛiū dicunt̄: qꝛ teſtamēta creſcēte ⁊ multiplicata ſciētia ꝓpitiationē ſaluatoꝛis pꝛedicāt: ⁊ gratis ſemꝑ vocibꝰ quaſi expāſis ad volādū alis honoꝛare nō ceſſant: qꝛ enī verba colloquentiū quaſi volādo ꝑ aerē ab oꝛe dicentiū ad coꝛ ꝑueniūt audiētiū: bene expāſis alis ad volādū aptatis deſignant̄. b ¶ Inde p̄cipiā ⁊ loqr̄ ⁊c̄. Bed. Supꝛa ꝓpitiatoꝛiū: qꝛ ꝑ grām ꝓpitiatiōis dei factū eſt ꝙ hoībus ꝑ p̄uaricationē apparere: ⁊ viam veritatis poſt erroꝛē mōſtrare dignatus eſt. Et de medio cherubin loquit̄: qꝛ poſt ꝑ angelicā viſionē nō in ſua ſubſtātia apparuit et locutꝰ eſt moyſi: Unde lex ꝓpt̄ tranſgreſſionē poſita eſt: oꝛdinata ꝑ angelos ⁊c̄. Item de medio cherubin loquit̄: qꝛ ꝑ verba vtriuſqꝫ teſtamenti cōſona voce erudit: vel qꝛ ꝑ filiuꝫ qui in medio duoꝝ teſtamētoꝝ in carne apparuit: paternā volūtatē oſtendit. Unde Abacuk ait: In medio duoꝝ aīaliuꝫ cognoſceris. ¶ Beda. Poteſt in arca eccleſia figurari: que de lignis imputribilibꝰ. i. ſanctis aīabꝰ edificat̄/ ⁊ in fide euangelij ꝑ quattuoꝛ mūdi partes diſtenta.

arcā erat quaſi ſcabellū ſedēt̄. a ¶ Duos q̄ꝫ che. ⁊c̄. C Ioſephꝰ dicit ꝙ habebāt ſiītudinē quarūdā auiū que nunq̄ꝫ viſe ſunt ab hoībus: ſed moyſes viſione imaginaria vidit tales ſiītudines in ſede dei. Rab. Sa. ⁊ alij doctoꝛes dicūt ꝙ habebāt ſiītudinē pueroꝝ vel iuuenū habētiū alas. b ¶ Et ꝓductiles ⁊c̄. qꝛ nō erāt facti ope fuſoꝛio/ ſed cū martello aurū deducebat̄ ad talē figurā. c ¶ Ex vtraqꝫ parte ⁊c̄. i. ꝓpitiatoꝛij qḋ dicebat̄ oꝛaculum: qꝛ per orōnes īpetrabat̄ diuinuꝫ reſpōſum qḋ inde audiebat̄. d ¶ Expandētes alas. ſuas in altū nō directe ſed oblique: ⁊ ſic operiebāt aliq̄ modo ꝓpitiatoꝛiū. e ¶ Reſpiciātqꝫ ſe mu. ⁊c̄. nō directe ex aduerſo/ ſed vertētes aliquātulū vultus ſuos ad latus vnꝰ cōtra aliū: ideo ſubdit̄: f ¶ Uerſis vul. in ꝓpi. quo ope. eſt arca. qꝛ ſm̄ Ra. Sa. ꝓpitiatoꝛiū erat opculū arce/ ſm̄ ꝟo aliā opinionē hoc nō oꝛ ꝙ eſſet opculū arce: ſed eleuatuꝫ altius vt p̄dictū eſt: ⁊ ꝓ tanto dicit̄ h̄ opire arcā. g ¶ Inde p̄cipiā. qꝛ ſicut dictuꝫ eſt/ erat quaſi ſedes dei loquētes cum moyſe. h ¶ Ac de medio du. che. ⁊c̄. q̄ erāt ſup arcā. Ex h̄ dic̄ Ra. Sa. ꝙ duo cherubin ſtabant ſup operculū arce in extremitatibꝰ eiꝰ. Alij aūt doctoꝛes de quibꝰ facta eſt mentio dicūt ꝙ erāt poſiti ſup pauimētū tabernaculi in extremitatibꝰ arce: dicunt̄ tm̄ h̄ eē ſup arcā: qꝛ eleuabant̄ in altū vltra altitudinē arce. ¶ Ut autē p̄dicta facilꝰ capiant̄/ deſcripſi ea in figura: verūtm̄ qꝛ nō pn̄t pfecte figurari ī plano/ opoꝛtet ꝙ imaginatio inſpiciētꝭ ſuppleat illud qḋ nō poteſt figurari hoc modo.

¶ Premiſſa deſcriptiōe arce ꝓpitiatoꝛij ⁊ duoꝝ cherubin: ꝯſeq̄nter ponit̄ ratio p̄dictoꝝ: ⁊ q̄ꝫtū ad p̄cioſitatē materie ⁊ ſpecioſitatē foꝛme eadē rō eſt in iſtis ⁊ in futuris opibꝰ. ſ. qꝛ deo cuius pulchꝛitudīs et bonitatis nō eſt finis: deputandū eſt ad eius cultū ⁊ miniſteriū illud qḋ in humanis inuenit̄ p̄cioſiſſimū ⁊ pulcherrimū. vñ Leui. xxi. p̄cipit̄ ꝙ ſacerdotes nullam maculā habeāt. D Quantū autē ad diſpoſitionē p̄dictoꝝ cōſiderandū ꝙ totū tabernaculū qḋ erat longitudīs. xxx. cubitorū ⁊. x. latitudīs diuidebat̄ in duas partes inequales: qꝛ ps occidētalis cōtinebat decē cubitos ꝑ quadrū/ ⁊ dicebat̄ ſctm̄ ſanctoꝝ/ vel tabernaculū interiꝰ. Alia pars verſus orientē cōtinebat. xx. cubitos in longū ⁊ decē in altū: et dicebat̄ ſanctū vel ſancta/ ſiue tabernaculū exteriꝰ: ⁊ diſtinguebant̄ iſte partes vno velo intermedio: vt diffuſius poſtea videbit̄. Per tabernaculū exterius figurabat̄ inferioꝛ ps oꝛbis/ que eſt viſibilis. ſ. celū ſidereū ⁊ elemēta/ vt videbit̄ poſtea. Per tabernaculū interiꝰ rep̄ntabat̄ ſuperioꝛ pars oꝛbis: que eſt nobis occulta/ vbi eſt locus beatoꝝ. ibi autē ſunt tria que figurabātur ꝑ tria p̄dicta: que erāt intra tabernaculū interius poſita. Per ꝓpitiatoꝛiū enī qḋ erat quaſi ſedes dei: vt p̄dictū eſt repꝛeſentabat̄ ipſe deus p̄ſidens oībus: q̄ licet ſit vbiqꝫ ꝑ eſſentiā/ pn̄tiā ⁊ potentiā: tm̄ ſpeciali modo eſt in loco beatoꝝ ꝑ aptam viſionē ⁊ fruitionē. in illa aūt ſede nō erat aliqua imago dñi ipſiuꝫ rep̄ſentās: ad deſignandū ꝙ ip̄a deitas/ cuiꝰ ſedes erat ꝓpitiatoꝛiū nullo modo eſt figuralis ſm̄ ꝙ eſt in loco btītudinis. eſt autē ibi natura angelica que ꝑ cherubin rep̄ſentabat̄: erant autē duo: ad deſignandū angeloꝝ multitudinē/ et verſis vultibꝰ ſe reſpiciētes: ad deſignādū eoꝝ cōcoꝛdiā: ſm̄ ꝙ dicit̄ Iob. xxv. a. Qui facit ꝯcoꝛdiā ī ſublimibꝰ ſuis. Erāt aūt ſtantes ex vtraqꝫ pte ꝓpitiatoꝛij ſm̄ vnā deſcriptionē: ſm̄ aliam ꝟo nō ſolū aſſiſtētes/ ſed etiā ꝓpitiatoꝛiū ſuſtētantes: ad deſignandū aſſiſtentiā angeloꝝ circa thꝛonū dei: ſm̄ ꝙ dicit̄ Apoc. vij. c. Et oēs angeli ſtabāt in circūitu thꝛoni tanq̄ꝫ miniſtri ad obſequiuꝫ parati. Tertiū qḋ eſt in illo loco btōꝝ rōnes nob̄ occulte omniū effectuū viſibiliuꝫ: qꝛ nihil fit ī creaturis viſibilibꝰ

Taberna culum

Moꝛalit̄ a ¶ Duos quoqꝫ cherubin aureos ⁊c̄. ꝑ quos deſignatur aſſiſtentia angeloꝝ huic virgini famulantium.

Facies ⁊ men/

Glo. ordi.

G tes diſtcta/coronā vite a d̄o expectat.
E habēs ī ſe tabulas teſtamenti ī conti/
nua meditatiōe legis: et vrnā auream
cū māna ī fide incarnatōis dn̄i: ꝛ ꝟgā
aarō q̄ frōduit in ꝑticipatiōe regni et
ſacerdotij dn̄ici. Vn̄.j. Pe.ij.b. Vos
aūt genus electū/regale ſacerdotiuz.
Habet ꝓpitiatoriū deſuꝑ/vt cūcta bo/
na a diuīa gr̄a ſe accepiſſe cognoſcat.
Et cherubin glīe ī ꝓpitiatorio/angeli/
ca.ſ. ꝑſidia quib⁹ adiuuat̄ deo ꝓpitio.
Vel teſtamēta q̄bus q̄liter viuat: ꝛ vi
uēdi auxiliuz a deo q̄rat inſtruit̄. Sic
aūt ſunt cherubin ſupra ꝓpitiatorium
quō ciuitas.i.eccl'ia ſupra montem.i.
xp̄m d̄r ꝯſtituta/nō illo altior: ſꝫ ꝙ ꝓfi
cit ei⁹ ſuſtentata ꝑſidio. Cherubin ſuꝑ
ꝓpitiatoriū hꝫ arca: q: angelica myſte
ria vel eloquia diuina eo veracius ec
cleſiā iuuāt/q̊ ip̄a ī fūdamēto ſūme ve
ritatis ſtabilia cōſiſtāt. a ¶ Facies et mēſam ꝛc̄. Beda.
F Mēſa d̄ lignis ſethim ſcp̄tura ē de fortib⁹ ꝟbis patrū factiſ
Myſtice ꝙꝫ cōpacta: q̄ dū ad eterna gaudia ꝛ quō ad ip̄a ꝑueniat̄ oñ/
dit: cibū vite ſuggerit. Lōgitudinē hꝫ/cū ꝑſeuerātiā cepte re
ligiōis īſinuat: latitudinē cū amplitudinē charitat': altitudi
nē cū ſpem reſurrectiōis. Lōgitudo duoꝝ cubitoꝝ: q: actiua
cōuerſatio duab⁹ maxime ꝟtutib⁹ ꝯſiſtit: mūdicia.ſ. ꝛ innocē
tia. Vn̄ Iac.j.d. Religio mūda ꝛ īmaculata apud deū ꝛ pa
trē: hec ē: viſitare pupillos ꝛ vi. in tri.e. ꝛc̄. In eo em̄ ꝙ ait:
viſitare pupillos ꝛ viduas ꝛc̄. cūcta q̄ indigētib⁹ ꝓximis mi
ſericordit̄ debem⁹ oñdit. In eo ꝟo qd̄ addit: ꝛ īmacl'atū ſe cu
ſtodire ab h̄ ſeculo: oīa quib⁹ caſte viuere optet exp̄mit. Vn̄
Lu.xij.e. Sint lūbi vr̄i ꝑcin. ꝛ lu. ꝛc̄. Qd̄ ꝟo ſequit̄: Et vos
ſil'es homībus expe.do.ſu. ꝛc̄. altitudinē mēſe.i. ſpez future
retributiōis ſignificat. Qꝛ mēſa vnū cubitū ī latitudine hꝫ/
vnitatē charitat' quā totū vet⁹ ꝛ nouū teſtamētū ꝑdicat/oſtē
dit. Vna em̄ ē charitas ꝛ ſimplex qua deū ꝛ ꝓximuz ꝛ inimi
cos amare iubemur: q̄uis recta diſtātia deū ꝑmo loco/ īimi/
cos vltio: ꝓ differētia q̊ꝝ meritoꝝ ꝓxīs diſpar ē mod⁹ īpēdē
dus amoris. Iacob nāqꝫ oēs filios/ſꝫ ioſeph merito innocē/
tie ꝑ ceteris diligebat. vn̄ Can̄.j.a. Introduxit me rex ī cel/
lam vinariā:

a ¶ ſcp̄turā q̄ nullā fallacie corruptiōꝫ reci
pit. b ¶ fortibus ꝟbis ꝛ factis patrum.

a **Facies ꝛ mēnſā d̄ lignis ſethiz/** a

a ¶ mundiciam ꝛ innocentiaz que ſcriptu
ra docet habenda.
b ¶ perſeuerantie.

habentē duas cubitos lōngitu/

a ¶ āplitudīe charitat'. ¶ q: vna chari/
tas et ſimplex.

dinis: ꝛ ī latitudine cubitū/et in

a ¶ ſpe future retributiōis.ſ. b ¶ vnitatē
ſpei celeſtis. c ¶ initiū ꝯtemplationis.

b **altitudine cubitum ac ſemiſſez:**

¶ q: ſcp̄tura ſenſu celeſt' ſapīe refulget: ꝛ q̊
eā ꝯdidere ꝑclari fuerūt vita ꝛ ſermone.

ꝛ inaurabis eā auro puriſſimo. b

Glo. ordi.

lā vinariā: ꝛ or. ī me cha. b ¶ In al/ G
titudie cu. ꝛc̄. Bed. Qꝛ altitudo cu
bitū ꝛ ſemiſſē hꝫ. Cubit⁹ ſic ī altitudie/
vnitatē ſpei celeſt' ſignificat/ q̄ expecta
m⁹ deū de cel' remuneratuꝝ. Nā ꝛ ſi ꝑ
diuerſitate meritoꝝ multe māſiones ī
domo pr̄is ſint/vnū tamē eſt regnū ce/
li in quo om̄es recipiūt̄ electi. Semis

Ni. de lyra

G ꝟo initium
* tur' viſibilib⁹ qd̄ nō egrediat̄ d̄ au/
la ſūmi īꝑator': vt dic̄ Aug. Rōes igit̄
hmōi ſūt ibi clauſe ſic̄ ꝛ rōes effectuū ī
cauſ̄ efficiētib⁹: ꝛ h̄ deſignabat̄ ꝑ arcā
q̄ erat clauſa: ītra quā tria ꝯtinebāt.ſ.
māna: ꝟga aarō ꝛ tabl'e: ad rep̄ntādū
tria q̄ ī hūanis celit⁹ collat' ſūt ꝑcipua:
ſcꝫ vita q̄ ꝑ māna deſigbat̄: Cū ꝓpt ei⁹
dulcedinē: q: oīb⁹ appetibile et dulce ē
viuer̄: Cū q: data fuit a deo ad ſuſtētā
dā vitā filioꝝ iſrl' exiſtētiū ī deſerto. Scd̄m ē ptās regimīs: q:
vbi nō ē gubnator ppl's corruet/vt d̄r Prouerb.xi.b. ꝛ h̄ figu
rabat̄ ꝑ ꝟgā aarō. Tertiū ē ſapīa: ꝑ quaꝫ vita ꝛ ptās regimīs H
dirigūt̄: ꝛ h̄ figurabat̄ ꝑ tabulas ī quib⁹ ꝑcepta decalogi erāt
ſcp̄ta. Hec eī ē ſapīa nr̄a ꝛ ītellect⁹ corā pplīs: vt d̄r Deu.iiij.a
ꝑ quā dirigimur ī agēdis. a ¶ Facies et mē. Hic ꝯñr agit̄
de his q̄ erāt ī exteriori tabernaculo.ſ. mēſa ꝛ cādelabro. de ꝑ
mo d̄r: Facies ꝛ mēſaꝫ.i. vnā tabulā/cui⁹ lōgitudo erat duorū
cubitoꝝ: latitudo vnius cubiti: de ſpiſſitudine autē eius nō fit
mentio: ſed dicunt aliqui: ꝛ ē ſatis ꝓbabile ꝙ erat q̄ttuor digi
toꝝ: altitudo aūt ei⁹ erat cubiti ꝛ dimidij: qd̄ ē ſic intelligendū/
ꝙ ꝑ q̄ttuor pedes poſitos in q̄ttuor angul'/ꝑdicte tabule eleua
bant̄ ī altū ꝑ cubitū ꝛ dimidiū. b ¶ Et inaurabis eā. nō pi
ctura/ſed laminis aureis vndiqꝫ circūtegēdo eā ꝛ pedes ei⁹: ꝛ
eodē modo accipiendū ē hic ſicut ī alijs vbi dicit̄: deaurabis.
* Facieſqꝫ illi la. M
* a ¶ Facies et mēſā ꝛc̄. ꝑ hāc mēſam ꝓpitiatiōis ſigni/
ficat̄ eccleſia/ ī qua nobis ꝓponit̄ panis vite in ſacramēto eu/
chariſtie: ꝛ figuratur ꝑ duodecim panes poſitos in hac mēſa:
ſicut vnum perfectum figuratur per plura impfecta. b ¶ Et
inaurabis eam auro puriſſimo: Id eſt feruēti charitate.
* Vn̄ Canti.j.

Ṽo initiū cōtēplatiōis/quo quidā ſctoꝝ etiā ī carne poſiti me/
ruerūt frui:quib⁹ nō ſolū ſpare celeſtia/ſꝫ etiā vidēdo partim
p̄guſtare donatū ē:in quib⁹ mēſa tabernaculi.i.diuina ſcp̄tu
ra qua eccl'ia ſp reficit̃/ſup cubitū cōis ſpei ſemiſſeꝫ ī altitudi
ne adiūgit:q2 gaudia illis p̄mōſtrata anteq̄ꝫ reddita p̄ſignat:
q2 qđ raptim ⁊ ī trāſitu fit/ ꝑ dimidiū
nō ꝑ plenū cubitū figurat̃. a ¶ Fa/
cieſq̄ꝫ illi labiū ⁊c̃. Beda. Labiuꝫ
aureū fit ī mēſa ꝑ circūitū:q2 doctrina
ſacri eloquij ꝑ mūda p̄dicatoꝝ ora mī/
ſtrat̃:neq̄ꝫ illoꝝ locutio q̄ diuina arca
na tradiderūt h̄uāne cōfabulatōis ſer
monib⁹ cōtamīari cōſentiebāt:ſꝫ ocio
ſa v̄ba grauiter ferebāt et redargue/
bāt. Uel labiū aureū fit mēſe ꝑ circūi/
tū:q2 ſancta ſcp̄tura ex omī ꝑte ſue lo/
cutiōis cū recte intelligit̃/ claritatē ce/
leſtis ſapiētie ſonat. Labio corona ad
dit̃:q2 ligua p̄dicātiū auditoribus glo
riā vite eterne ꝓmittit. Corona quat/
tuor digitis alta fieri p̄cipit̃: q2 altitu/
do ꝑennis corone ꝑ quattuor euange
lia oſtēdit̃:Uel q2 ꝑ cuſtodiā euāgeli/
ce fidei et oꝑatiōis ad coronā vite oꝑ/
tet ꝑuenire. Bñ aūt ꝑ digitos libri ſi/
gnant̃:q2 tabule legis digito dei ſcri/
pte/et ī euāgelio dñs diſtrictiōeꝫ leg꜄
tpatur⁹ digito ſcribebat in terra dicēs
Jo. viij. a. Qui ſine pctō ē v̄rm/p̄m⁹
ī illā lapidē mittat. Digitus dei ſpūs
dñi. Uñ qđ Mattheus ī digito dei:
Lucas q̄ſi expōnēdo dixit in ſpū dei.
Igit̃ labio menſe aureo corona aurea
quattuor digitis alta ſuppōnit̃: q2 pu
riſſima p̄dicatoꝝ eloq̄nia ſpem ſupne
beatitudinis expectāt/q̄ ī myſterio ſā/
cti ſpūs in quattuor euāgelij libris cō/
tinet̃. Nec ſolū ipſi p̄miū laboris ī cel'
accipiunt:ſed obtꝑantibus ſibi eandē
vite coronaꝫ certa euāgelice veritatis
auctoritate ꝓmittūt. Corona v̄o inter/
raſilis:q2 eternū regnū oīb⁹ indiffe/
rēter dat̃/ſed ꝓ qualitate accipientiuꝫ
ſingul' diſtribuit̃. Nō eēt aūt interra/
ſilis/ſi claritas future retributiōis eq̄
lis oībus panderet̃. Sed ſtella dif/
fert a ſtella ī claritate:ſic ⁊ reſurrectio
mortuoꝝ corona diſtincta varijs ſcul/
pturis/ſꝫ cōpetēter ordinatis appoſi/
ta ē. Una em̄ vita oībus iuſt꜄ ꝓmit/
tit̃:vel multiformis ꝓ diuerſitate me/
ritoꝝ gloria ſinguloꝝ. b ¶ Coronā
⁊c̃. et ſup illaꝫ alte. co. Beda. Co/
rona aurea addit̃/cū ꝑ euangeliū his
qui mādata cuſtodiūt/vita eterna pro
mittit̃. Si vis ad vitaꝫ ingredi ſerua
mādata. Nō homicidiū facies:nō ad/
ulterabis ⁊c̃. huic corona aureola ſuppōnit̃/cū dicit̃: Si vis
ꝑfectus eē/vade ⁊ vēde oīa que habes ⁊ da paupibus. Ad
hāc coronā ꝑtinet canticū nouū quod virgines tm̄ corā agno
cōcinnūt:⁊ q̄ ſequunt̃ quocūq̄ꝫ ierit. Uel corona aurea labio
mēſe apponit̃/cū ī ſcp̄tura diſcimus:egredictes đ corpe ani/
mas ī celis eterna recipe p̄mia. huic aureola ſupponit̃/ cū in
ſcp̄tura đr/q̄ ei ſublimior gloria in receptiōe corpoꝝ ſeruet̃.
c ¶ Per ſingulos ⁊c̃. Beda. Mēſa tabernaculi q̄ttuor pe
des hꝫ:q2 verba celeſtis oraculi vel hiſtorice vl' allegorice vl'
tropologice.i.moraliter:vel anagogice accipiunt̃. Hiſtoria
ē cū res q̄ñ ſcḋm lr̃am vel dicta vel facta ſit plano ſermone re/
fert̃:ſicut popul⁹ ex egypto ſaluat⁹:vel tabernaculū in deſer/
to factū. Allegoria cū rebus vel v̄bis myſticis p̄ñtia xp̄i ⁊ ec
cleſie ſacramēta ſignant̃/vbi ita: Egredieт virga de ra. ieſſe
⁊c̃. qđ ē apte dicere: Naſcet̃ virgo maria de ſtirpe dauid:et
xp̄s de ſtirpe eius. Rebus/vt popul⁹ de egypto ꝑ ſanguineꝫ
agni ſaluatus/eccleſiā ſignificat ꝑ paſſionē xp̄i a diaboli dña
tiōe liberatā. Tropologia.i.moralis locutio ad īſtitutionē et
correctionē moꝝ aptis vel figuratis v̄bis reſpicit. Apt꜄ ita:
Filioli mei nō dili. ⁊c̃. Figuratis ita: Omī tpe ſint veſtimen/
ta tua cādida:⁊ oleū de capite tuo nō deficiet. Anagogia.i.
ad ſupiora

ad ſupiora ducēs locutio ē q̄ de p̄mijs futuris ⁊ de vita futura C
ī celis myſticis vel aptis v̄bis diſputat. Aptis ſic: Beati mun Mat. 5. a
do corde:quoniā ipſi deū videbūt. ¶ Myſtice ſic: Btī q̄ lauāt Myſtice
ſtolas ſuas vt ſit poteſtas illis ī ligno vite:⁊ ꝑ portas intrēt ci/ apoc. 22. c
uitatē:ac ſi patēt dicat: Beati q̄ mūdāt cogitatōes ⁊ oꝑa vt poſ
ſint deuꝫ videre/qui ait: Ego ſum via/ Joh. 15. a
veritas et vita: et per doctrinam et ex/
empla precedentium/intrent in regnuꝫ
celorum. d ¶ Ut mittātur vectes
per eos. Beda. Per circulos mittun/ Myſtice
tur vectes ad ſubuehendam menſam:
quia doctores vt verbis ſacre ſcriptu/
re auditores reficiant/neceſſe eſt vt mē/
tem in euangelica lectione figant:vt ad
fidem et ſenſum illius omnem interpre
tationis et doctrine ſue intentionem di
rigant:ne aliquid aliud agenduꝫ et ſpe
randum amandumve in ſcripturis do/
ceant/q̄ꝫ in quattuor libris euangelij in
ueniтur:qui dum omnia ſcripture ver/
ba ad fidem et dilectioneꝫ euangelij re/
ferunt:quaſi totam dei menſam cuꝫ pa/
nibus et vaſis in quattuor circulis por
tāt. e ¶ Parabis et acetabula ac
phialas. Beda. Uaria vaſa que fiunt
ad offerenda libamina/ varie verbi di/
ſtinctiones ſunt pro capacitate audito/
rum:quia non omnibus omnia conue/
niunt: aliter ſapientes/ aliter inſipien/
tes:aliter pauperes/aliter diuites:ali/
ter ſani/aliter infirmi:aliter ſenes/ ali/
ter iuuenes:aliter viri/ aliter femine:
aliter celibes/aliter coniugati: aliter p̄/
lati/aliter ſubditi docendi ſunt: que ta
men vaſa omnia ad menſaꝫ domini ſcꝫ
tabernaculi/⁊ ad offerēda libamīa ꝑti/
nent. Quecunq̄ꝫ

a ¶ q2 doctrīa v̄bi ꝑ munda p̄dicatoꝝ ora dat̃ nob̃. ¶ q2 oīa nociua ⁊ ocioſa redargu

a **Facieſq̄ꝫ illi lābiū aureū ꝑ circūi** a

unt. a ¶ q2 p̄dicatores corōa vite remūerabūt̃. ¶ q2 ligua p̄dicatoꝝ ipis auditorib⁹ ꝓmittit gl'aꝫ eterne vite. b ¶ ꝓ diuerſitate meritoꝝ:q2 ſtella a ſtella differt ī claritate.

b **tuꝫ:⁊ ipſi lābio coronā intērraſi** b

a ¶ q2 altitudo eťne corone ꝑ q̄ttuor euāgelij libros oñdit̃. b ¶ q̄ttuor digiti totidē euāgelia ſignificāt:quia digitis ſcribim⁹: ⁊ digitus dicit̃ ſpūs quo euangeliū ſcriptū eſt: c ¶ ſup cōmunē omniū reſurrectionem

lē/āltā quattūor digitis:⁊ ſupér c

a ¶ in hac figurat̃ remuneratio eoꝝ qui in doctoribus excellūt. b ¶ ꝑfectionis ſ. vite. ſ. ⁊ oblationis voluntarie.

illām alterā corōnam aureolaꝫ.

¶ euāgelij libros ꝑ q̄ꝝ fidē oīs ſcriptura ſācta ꝑ totū mundum legit̃ ⁊ intelligit̃.

Quattuor q̄ꝫ circulos aureos d

p̄ꝑabis:et pones eos in q̄ttuor

a ¶ mūdi. b ¶ ſcripture. c ¶ q2 quadriformiter diuinā ſcripturam diſtinguimus.

c **angūlis eiuſdē mēnſe/pér ſingu**

a ¶ q2 qui libris euangelij in hac vita vtimur:corona vite in celis ſupamus.

los pedes. Sūbter coronā erūt

a ¶ libri euangelij. b ¶ fixaꝫ. ſ. teneant mētem in lectione euangelij.

d **circūli aurei:vt mittāntur ve/**

a ¶ p̄dicatores. b ¶ ſcriptura. c ¶ ad corda auditorum.

ctes ꝑ eōs/⁊ poſſit mēnſa pórta

a ¶ q2 p̄dicatores fortes nulla putredīe corrupti biles

ri. Ipos quoq̄ꝫ vēctes facies đ

a ¶ fulgore ſapiētie.

lignis ſethim:⁊ circundabis aū/

ro/ad ſubuehendam menſam. e

a ¶ mordacē p̄dicationē:q̄. ſ. mordet vitia. ¶ q̄b⁹ acetū ferebat̃. ¶ varia vaſa varie diſtinctiōes verbi ꝓ capacitate auditorum. b ¶ vberē doctrinā. ¶ phialas quaſi hialas:quia hialim vitrum dicit̃.

e **Parab̃ et acētabl'a ac phiālas** / f

Nico. de lyra

✱ a ¶ Facieſq̄ꝫ illi labium aure/ D
um per circūitum. Iſtud labiuꝫ erat
quedam lamina aurea latitudinis duo/
decim digitorum:que erat affixa ſpiſſi/
tudini tabule menſe per circūitum: ſi/
cut fit in ſcacerijs/que habent labium
ex vtraq̄ꝫ parte: quando ex vna parte
pingitur ludus ſcacorum/ ex alia par/
te ludus alearum. Latitudinis autem
predicti labij que erat duodecim digi/
torum:ſpiſſitudo tabule cui erat affixuꝫ
occupabat quattuor digitos medios ꝑ
circūitum:⁊ quattuor digiti ſuperiores
eleuabantur ſuper tabulam:⁊ alij quat
tuor erant ſub tabula operientes par/
tem ſuperiorem pedum menſe in circūi Intraſile
tu:et hoc eſt quod dicitur: b ¶ Et ipi
labio coronam interraſilem altā
quattuor digitis. quia altitudo quattuor digitorum inferio
rum vocatur corona que erat in circūitu:licet non eſſet in figu/
ra rotunda ſed quadrata. c ¶ Et ſuper illam alteram co/
ronaꝫ aureolā. In hebreo habetur aureaꝫ: ⁊ loquitur de la
titudine quattuor digitorum ſuperiorum que eleuabat̃ ſup ta/
bulam in circūitu. Dicitur autem opus interraſile quod habet
aliquas ſculpturas et ſpacia intermedia plana quaſi raſa.
d ¶ Quattuor q̄ꝫ circulos p̄parabis:et pones eos
⁊c̃. qui erant infixi in quattuor pedibus menſe verſus partem
ſuperiorē pedum immediate ſub corona inferiori. e ¶ Para
bis ⁊ acetabula: Id eſt vaſa ī quibus examinabat̃ incēſum Acetabula
⁊ ſil'ia de q̄b⁹ fiebāt panes ad vidēdū ſi talia eēnt apta ad ſacrifi
ciū. f ¶ Ac phialas. in q̄b⁹ examinabat̃ vinū ⁊ alia liquida.
✱ Thuribula et
✱ Uñ Cañ. j. a. dicit̃ ī perſona eccleſie: Ordinauit in me cha/ Moralit̃
ritatem. a ¶ Facieſq̄ꝫ illi labium eneum ⁊c̃. Per labi/
um in circūitu ⁊ coronā interraſilē ⁊ coronā aureolā intelligūt̃
tres corone reddēde v̄ginib⁹/doctorib⁹ ⁊ martyribus eccleſie.
e ¶ Parabis et acetabula ac phialas ⁊c̃. Per hm̄ōi va
ſa diuerſa ſignificant̃ ꝑſone in diuerſis officijs et ſtatibus ec
cleſie que per miſericordiam dei ſunt vaſa gratie contentiua.

 ✱ Facies ⁊ cāde/

nent. Quecūq₃ enī diuerſa ꝑ diuerſitate audiētiū dicunt: in regl'a ſacre ſcripture inueniunt: et ad offerēda dn̄o vota bonoꝝ operū excidāt corda auditoꝝ. vnde: Quiſputas eſt fidelis diſpēſator ꝛ prudēs: Luc. xij. e.
¶ Greg⁹. Parabis acetabula ꝛc. Quid ꝑ phialas ꝛ cyathos niſi mē/ ſura p̄dicatōis accipit: vt ſinglis. ſ. iuxta capacitatē īgeniȷ̄ ꝯferat. Debꝫ enī ſubtiliter q̄ docet ꝑſpicere: ne plus ſtudeat q̄ȝ ab auditore capit p̄dicare. Debet ꝛ īfirmitati au/ dientiū ſeſe ꝯ̄here: ne dū paruis ſublimia: ꝛ ideo nō ꝓ futura loquit: ſe mag⁊ curet oñdere q̄ȝ audi torib⁹ ꝓdeſſe. iubente autē dn̄o nō ſolū phiale ad mēſam tabnaculi: ſꝫ etiā cyathi p̄parant. In phia lis larga p̄dicatio. In cyathis minīa ꝛ tenuis ſi/ gnificat. In mēſa ḡ dn̄i phiale ꝛ cyathi: qꝛ in do/ ctrina ſacri eloquij nō ſolū exhibēda ſūt magna ꝛ arcana que delectēt: ſed etiā parua ꝛ ſubtilia que q̄ſi ꝑ guſtū noticiā p̄ſtēt. ¶ Idez Greg⁹. Ali⁹ do ctrina veritatis plenus auditores inebriat: et q̄ſi phialā porrigit. Ali⁹ explere qđ ſentit nō valet: ſꝫ etiā qꝛ vtcūq₃ denūciat: ꝑ cyathū guſtū p̄bet. Qui ergo ꝑ doctrinā ſapīe miniſtrare phialas nō pn̄t: q̄ȝtum ꝓ diuina largitate ſufficiūt ꝓpinēt ꝓximis cyathos ṽbi. a ¶ Et pones ſup ꝛc. Ioſeph⁹ dicit duodecī panes ex ſimila fieri ſingl'os ex dua bus decimis: q̄ ſabbato ſup mēſam ſex hinc/ et ſex inde ponebant: ſuper quēq₃ patena aurea cū pugillo thuris: ꝛ ſic ſeruabant vſq₃ ad aliud ſab/ batuꝫ in q̄ thus cremabat/ panes ṽo ſacerdotes comedebāt calidos cum thure reponētes. ¶ Beda. Et pones ſu. mē. ꝛc. Bene panes ꝓpoſitio nis vocant/ qꝛ ſemꝑ debet patere ſermo ſalutis cūctis fidelib⁹: nec vnq̄ȝ deeſſe oportet in eccl'ia verbū ſolatij: qđ dn̄s ꝑ p̄cones veritat⁊ mūdo ꝓ/ ponēs in cōſpectu ſuo apparere: ꝛ vſq₃ in finē his q̄ eſuriūt ꝛ ſitiūt iuſti/ ciam inceſſanter abūdare voluit.

Hiſto.

Panes ꝓ/ pitiationis

a ¶ qui ſcꝫ ad orandū predicādo excitent. thus enim orationē ſignificat.
b ¶ anguſtam ſcientiā. ¶ deo

thūribula ꝛ cyăthos/ ī q̄b⁹ offerē a

a ¶ bonoꝝ operū vota. ¶ ſapientia.

da ſunt libămia ex auro puriſſi/

a ¶ apl'os: vel oīes doctores ſuccedētes. ¶ doctores ſpūales q̄ in lege meditant die ac nocte ꝛ cūctis eccleſiā intrātib⁹ refectio nem verbi offerunt.

a mo: ꝛ pones ſup mēſam pănes

a ¶ qꝛ ſemꝑ in ꝓpatulo debet eſſe cūct⁊ ſer mo ſalutis. b ¶ beneplacito.

ꝓpŏſitōis ī ꝯſpĕctu meo ſemꝑ.

a ¶ Thuribula ꝛ cya. ꝛc. duo vaſa erāt/ ī q̄ bus ponebat incenſum examinatū ſup panes ꝓpo ſitiōis: vnū ſup ſex panes poſitos: vnū ſup aliū in mēſa: ꝛ aliud ſup alios ſex. Dicebat aūt mēſa ꝓpo ſitiōis ꝛ ſil'r panes ꝓpoſitiōis: eo ꝙ ſic diſponebāt ſup mēſam. In heb. aūt hr̄: Panes facierū: qꝛ ſm ꝙ di cit Rab. Sa. erāt facti in fi gura quadrata altera ꝑte lō giore: ꝛ illa pars longior in vtraq₃ extremitate replicaba tur in altū: ſic fit aliq̄n in ſi/ menellis: niſi ꝙ ī ſimenellis fit talis replicatio ī circūitu ꝑ modū corone. in panib⁹ ṽo ꝓpoſitōis fiebat tātū in dua bus ꝑtib⁹ ſibi oppoſitis: ꝛ il le due replicatiōes vocabāt due facies. Aliter dicit ꝛ ꝓ/ babili⁹ ꝙ illi panes erāt ro/ tūdi/ ſed dicebant panes fa/ cierū: qꝛ ex vtraq₃ ꝑte erant omnīo ſil'es: nō enī coquebā tur in furno/ ita ꝙ ex pauimēto furni ꝑs panis ſibi iūcta cōtraheret aliquā diſſimilitudinē ab alia: ſed coquebant ſicut coquunt hoſtie ad celebrandū: ni/ ſi ꝙ vaſa illa in q̄bus coquebant panes ꝓpoſitiōis erāt aurea ꝛ tante magnitudīs ꝙ panis tenuis tā/ tū in eo poterat decoq̄: ꝛ erāt illa vaſa ſic facta ꝙ panē intercluſuꝫ faciebāt oīno ſil'em ex vtraq₃ ꝑte: et ideo dicebant panes facierū.

Facies ꝛ candela.

Facies ꝛ cāde.

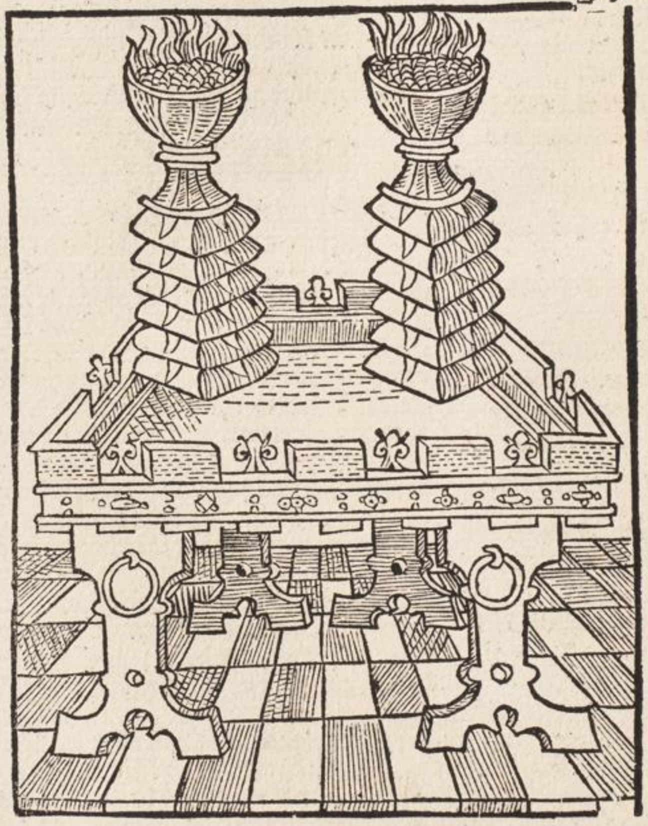

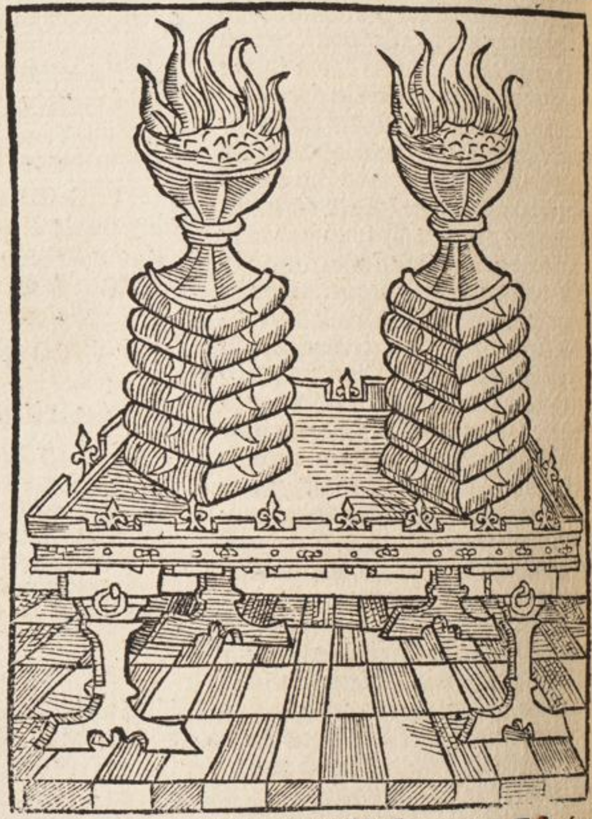

Myſtice a ¶ Facies ꝛ candelabrū duct. de au. mūdiſ. Greg⁹. Candelabrū chriſtus eſt: in quo natura humanitat⁊ fulſit lumine deitatis: vt mūdi can/ delabrū fieret: cuius lumine pctōr tenebras ſuas agnoſceret. Ex auro pu/ riſſimo: qꝛ noſtrā naturā ſine culpa ſuſcepit. Ductile autē feriēdo ꝓducit: qꝛ chriſtus ex cōceptiōe ꝛ natiuitate ꝑfect⁹ deus ꝛ homo extitit: ſed tn̄ paſ/ ſionū dolorē ꝑtulit: ꝛ ſic ad reſurrectiōis gloriā ꝑuenit: ꝛ ſm corpus ꝑ paſ ſionis cōtumelias ad īmortalitatē ꝓfecit. Nam iuxta anīe meritū quo po/ tuiſſet ꝓficere oīno nō habuit. In mēbris autē que nos ſumus q̄tidie paſ ſionib⁹ ꝓficit: qꝛ dum tūdimur ꝛ ꝓficim⁹: eius corpus eſſe meremur. Ipſe ꝓficit: de cui⁹ corpore dicit: Haſtile eius ꝛ calamos ꝛc. haſtile enī eccl'ia eſt/ que eſt cor/ pus eius: qꝛ inter tot aduerſa libera ſtat. Calami q̄ de haſtili ꝓcedunt/ p̄dicatores ſunt: q̄ dulcē ſonū mūdo ediderūt. i. canticū nouum. cyphi ora doctoꝝ: q̄ nos vino ſciētie debriāt: vt oblectamēta mūdi que amauim⁹ obliuiſcamur. Spherula p̄dica tionis volubilitas. ſphera enī omni tēpore voluit: ꝛ p̄dicatio nec aduerſitate tar/ dat/ nec ꝓſpitate eleuat/ inter aduerſa fortis/ inter ꝓſpa hūilis/ nec timoris habet angulū/ nec elatōis ſupciliū. Bn̄ autē poſt cyphos ꝛ ſpheras lilia deſcribunt: qꝛ poſt p̄dicatiōis

a ¶ eccleſiā q̄ lucē ṽbi p̄dicā do ꝛ faciēdo oñdit. ¶ xp̄m

a Facies ꝛ căndelabrū b

a ¶ malleis paſſiōis. ¶ qꝛna turā nr̄aꝫ ſiue culpa. b ¶ ful gore ſapientie.

†dŭctibile/ ð aŭro mū †

b ¶ Facies ꝛ candelabrū ductibile: de auro mūdiſſi/ mo: id ē cū mar/ tello/ ꝛ nō opere fuſorio.

Haſtile.

b ¶ Facies ꝛ candelabrū. ꝑ qđ ſi/ gnificat chriſt⁹ qui dicit Ioh. viij. b. Ego ſum lux mūdi. † ¶ De auro mūdiſſi/ mo. in q̄ deſignat puritas a pctō. i. Pe/ tri. ij. d. Qui pctm̄ nō fec ꝛc. † ¶ Ducti le. i. facile cū martello: ꝑ qđ ſignificat au/ ſteritatis tribulatio in q̄ fuit chriſtus a pn̄ cipio vite vſq₃ ad finem.

Spherule.

post p̄dicatiõis ebrietatē et volubilitatē: illa virēs patria ſe/
quitꝛ q̄ aīab⁹ ſctīs.i.florib⁹ v̄nat eternis. Cyphi ḡ ꝛ ſpherule
ad laborē ꝑtinēt: lilia ad retributionē. ¶ Bed. Facies ꝛ cā
delabꝝ ductibile ď auro mūdiſſimo. Cādelabꝝ tabernacl'i ſi/
cut mēſa/ vniuerſalē p̄ntis tp̄is eccl'iaꝫ ſignificat. Iō nāqꝫ ſūt
añ velū ītra qď arca poſita: qꝛ nōduꝫ
ad viſionē redēptoris meruit ītromit/
ti. Mēſa ē: qꝛ his q̄ eſuriūt ꝛ ſitiūt iu
ſticiā/ victū q̄tidie celeſtē ne deficiāt ī/
pēdit. Cādelabꝝ ē: qꝛ iter lucis errāti
bus oſtēdit.i.lucernā verbi: cui lucer/
ne dn̄i ſe humiliť ſubijcit: ad agēda .ſ.
q̄ ſermo dei p̄cipit/ a voluptatib⁹ abſti/
nēs ad ſperāda ꝛ diligēda q̄ ꝓmittit a
viſibilib⁹ gaudijs ſuſtollēs/ q̄ſi cādela
brū efficitꝛ: qꝛ ſuis ꝑ oīa voluptatibus
ip̄iū celeſte p̄ponit: ꝛ claritatē v̄bi oī/
bus p̄dicādo ꝛ faciēdo oñdit. a ¶ Et
calamos. Beda. Scꝫ p̄dicatores de
haſtili ꝓcedētes: q̄ a dn̄o inſtituti dul/
cē ſonū.i.cāticū nouū mūdo ediderūt.
Calami ſūt etiā oēs eccl'ie filij/ q̄ dicēti
ꝓphe Eſa.xlij.b. Cātate dn̄o cā.n.ꝛc̄.
obtēꝑantes reſonāt ī laudibus dn̄i: Di
rexit greſſus meos: ꝛ īmiſit ī os meuꝫ
cāticum nouū ꝛc̄.pſ̄.xxxix.a. Per cy/
phos v̄o q̄ vino replentꝛ auditores ſi/
gnantꝛ/ q̄ ad vocē p̄dicantiū vino ſciē/
tie replentꝛ: ꝛ qꝛ vino interne dilectio/
nis corda inebriata īfatigabili deſide/
rio ad deū tēdūt. Poſt cyphos ſꝫ he/
rule fiūt. Sphera em̄ omi ꝑte voluitꝛ:
et mētes electoꝝ nec aduerſitate nec ꝓ
ſꝑitate corrūpuntꝛ: ſꝫ ꝑ ſctā deſideria ꝓ
ficiūt ī omib⁹. Bn̄ aūt p⁹ calamos ꝛ cy
phos ꝛ ſpherulas ī calamo lilia defor
mantꝛ: qꝛ poſt grāꝫ p̄dicatõis/ poſt de/
briationē pot⁹ ſpūalis/ p⁹ irreuocabilē
curſū ſctē oꝑatiõis virēs patria ſeq̄tꝛ/
q̄ aīabus ſctīs.i.florib⁹ vernat etn̄is.
b ¶ Sex calami ꝛc̄. Beda. Senari
us in quo fact⁹ mūdus/ ꝑfectionē deſi/
gnat: tres calami ď vno latere egredi/
entꝛ/ ꝛ tres de altero: qꝛ fuerūt docto/
res añ aduentū dn̄i/ qui fidē trinitatis myſtice deſignarēt: ꝛ
q̄ꝫtū rudes caꝑe poterāt p̄dicarēt: vn̄ pſ̄.xxxij.b. Verbo dn̄i
celi firmati ſunt: ꝛ ſpū oris ꝛc̄. Sūt ꝛ mō q̄ apte p̄dicāt/ ita vt
oēs q̄ ad xp̄m ꝑtinēt eandē fidē ꝯſeq̄ntꝛ: ꝑꝫ illď Mat.xviij.d
Baptiçātes eos ī nomīe pa.ꝛc̄. Vn̄ Paul⁹.ij. Cor.xiij.d.
Grā dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ꝛ charitas dei/ ꝛ cōmu. ſctī ſpūs ſit ſꝑ cū
oī.vo. c ¶ Tres ex vno. Gre. Itē tres calami ex vno late
re/ ꝛ tres ꝓdeūt ex altero: qꝛ añ ꝛ poſt īcarnatiōeꝫ trini furēt
ī eccl'ia grad⁹ fideliū: cōiugatoꝝ/ ꝛ ꝯtinētiū ꝛ rectoꝝ. Vn̄ eçe/
chiel tres tm̄ viros: noe.ſ. ꝛ daniel ꝛ iob liberādos p̄dixit.
In noe em̄ qui arcā rexit ī vndis/ p̄poſitos eccleſie. In da/
niele q̄ cōtinēter vixit/ cōtinētes vel v̄gines. In iob v̄o qui ī
cōiugali vita exēplar patiētie p̄buit/ bonoꝝ vitaꝫ oſtēdit. Hi
ſunt qui ꝑm euāgeliū ī lecto/ ī agro ꝛ ī mola repientꝛ ī die iu/
dicij: quoꝝ ſinguli aſſumuntꝛ: ſinguli reliquentꝛ. In lecto enī
quies cōtinētiū: In agricultura induſtria p̄dicātiū. In gyro
mole labor cōiugatoꝝ. Et qꝛ ī omib⁹ q̄dā eligendi ſūt/ q̄dā re
probādi/ de ſingul'ďr: vn⁹ aſſumetꝛ/ ꝛ alter relinquetꝛ. Sꝫ qꝛ
ſublimius ē meritū p̄dicantiū q̄ꝫ cōtinētiū: ꝛ ꝯtinētiū q̄ꝫ con/
iugatoꝝ: ſummi calami q̄ hincinde exeūt/ doctores ſignificāt.
Inferiores v̄o cōtinētes/ infimi cōiugatos: diuerſis ḡ locis
de haſtili ꝓcedūt: oēs tm̄ ſuo loco ꝛ ordine reflexi/ ī altum ad
vnā ꝑueniunt ſummitatē/ vt cōſeruēt lucernaꝝ equalē ſuꝑ ſe
poſitionē: q̄ꝫuis meritoꝝ gradib⁹ diſcreti/ vna tm̄ fide verita/
tis ībuti/ ad vnā ī cel' veritatꝭ lucē ꝑuēturi: ꝛ quāto q̄s ī hac
vita xp̄o adheſit/ tāto vicinior viſione ei⁹ fruetꝛ. ¶ Be. Qui
vino ſapīe deſiderātes repleri/ ꝛ ad exēplar p̄cedētiū ſe īfor/
māt: quos īuiſibiliū bonoꝝ dulcedīe ꝛ dilectione plenos eſſe
nouerūt: tres cyphi ꝛ ſpherule ꝛ lilia ꝑ ſingl'os calamos tria
tp̄a ſignificāt/ quib⁹ electi añ incarnatiōeꝫ ꝛ poſt deo deuote
vixerūt: añ legē/ ſub lege/ ꝛ ꝓphetaꝝ tp̄e: poſt aſcēſionē q̄ꝫ cō
gregata ē p̄mitiua eccl'ia de iſrl'/ nō de gētibus: ī fine de reli/
quijs iſrl'. Calam⁹ p̄m⁹ ī vno latere habet tres cyphos/ ſphe/
rulas ꝛ lilia: qꝛ ꝑs doctoꝝ añ incarnationē habuit tres ordi/
nes eoꝝ qui

nes eoꝝ q̄ hauſtū grē q̄ſi cyphi ſitirēt: vel ī via dei q̄ſi ſpheru/
le currerēt: vel ſuꝑne donū retributõis q̄ſi cādorē ꝛ odorē lili/
orū expectarēt.i.añ legē/ ſub lege/ ꝛ ſub ꝓphetꝭ. Scďs calam⁹
q̄ꝫ eadē hꝫ: qꝛ cōtinētes illi⁹ tp̄is tres ordines ſctōꝝ eadē diſti
ctiōe tēpoꝝ habuerūt. d ¶ In nucis ꝛc̄. Nux eccl'iaꝫ ſignifi
cat. vn̄ Cañ.vj.d. Deſcēdi ī hortū nu/
cū. Nux em̄ dulcē fructū habet int⁹: q̄
niſi fracta teſta nō oſtēditꝛ int⁹. Sic ſā
ctoꝝ vita ſuauitatē gratie ī corde ꝯſer
uat: q̄ nō cognoſcitꝛ exteri⁹ niſi ſoluto
carnis domicilio aīe ī celeſti luce ſeſe
conſpiciāt. ¶ Beda. Terti⁹ ſil'r cala/
m⁹ tres cyphos/ ꝛ ſpherulas/ ꝛ tria hꝫ
lilia: qꝛ multi cōiugati añ legē/ ſub le/
ge ꝛ ſub ꝓphetis erāt: qui verbuꝫ dn̄i
audire/ viā eius currere/ bonoꝝ oꝑeꝝ
p̄mia expectare gauderēt. ¶ Beda.
Itē ex alio latere p̄mus calam⁹ ſecun/
dus ꝛ terti⁹ cyphos et ſpherulas: tria
q̄ꝫ habebat lilia: qꝛ ī vtroqꝫ teſtamēto
ī doctoribus: ī ꝯtinētib⁹ ꝛ ī cōiugatis
deo deuotis tres fuerūt ordines tēpo
rū diſtantia. In p̄mitiua.ſ. eccleſia de
iſrl': ī noſtra electiōe de gentibus. In
vltima collectiōe reliquiarū iſrl'/ q̄ oēs
ſuo tp̄e verbo vite debriari: in via pa/
cis ꝓperare: cādorē ꝑpetue lucis vide
re deſiderāt. e ¶ In ipſo ꝛc̄. Bed.
diximus ip̄m cādelabꝝ.i.ſtipitē cande
labri mediū de q̄ calami ꝓcedūt ſigni/
ficare xp̄m: de cui⁹ grā iuſti quicq̄d ha
bēt boni acceperꝛ. vn̄ Ioh.xv.a. Ego
ſū vitꝭ v.pal.ꝛc̄. Quaſi ego ſū cādela
brū/ vos calami. Sicut calam⁹ nō pōt
ſe erigere ad ſupportādū lucernā: niſi
fixus ī cādelabri ſtipite ſic ꝛ vos/ niſi
ī me māſeritis/ lucē veritatꝭ ꝛ fidei fer
re nō valetꝭ. In cādelabro q̄ttuor cy/
phi: qꝛ ī q̄ttuor librꝭ euāg. de dn̄o ſcri
ꝑtis guſtū vini

a ¶ eccl'ia q̄ inter aduerſa libera ſtat. b ¶ ꝟ
ē xp̄s eccl'ie caput mediator dei et hoīm: ex
quo totū corp⁹ cōſtructū creſcit ī augmētuꝫ
dei. ¶ qui cantāt canticū nouū.

a diſſimo: haſtile ei⁹ ꝛ calamos/ cy a

a ¶ qꝛ auditoreſ vino ſcīe īebriāt. b ¶ q̄ ſꝑ
voluūtꝛ: nec ꝓſꝑitate nec aduerſitate tardātꝛ
c ¶ eternā retributionē. ¶ qꝛ poſt oīa ſeq̄/
tur patria q̄ floribus aīaꝝ vernat.

phos ꝛ ſpherulas/ ac lilia ex ip/

a ¶ qꝛ oīs virtus ꝛ gloria ſanctoꝝ a deo ē.
b ¶ ſenarius ꝑfectionē ſignificat.

b ſo procedentia. Sex calami e/

¶ ꝓpꝛ tria tp̄a ſcl'i añ legē: p⁹ legē: ſub grā
¶ q̄ fidē ſancte trinitatis p̄dicarēt. ¶ noe
daniel ꝛ iob.

c gredientur de lateribus: Tres

a ¶ q̄ p⁹ īcarnatiōeꝫ eādē fidē apte p̄dicāt.

ex vno latere: et tres ex altero.

¶ qui in lecto: qui in agro: vel in mola in
die iudicij reperientꝛ.

d Tres cyphi q̄ſi in nucis modū/
ꝑ calamos ſingulos ſpherulęqꝫ b
ſiml' ꝛ lilia: ꝛ tres ſimiliter cyphi
iſtar nucꝭ ī calamo altero: ſphe/ c
rulęqꝫ ꝛ lilia. Hoc erit opus ſex
calamoruꝫ: qui producēdi ſunt

a ¶ qꝛ dn̄s poculū ſapīeꝑ . . . iauit: curſū bo
ne oꝑatiõis oñdit ꝛ dedit: et celeſtis patrie
aditū patefecit. b ¶ xp̄o de cui⁹ grā oēs ac/
cipiūt. ¶ medio.ſ.ſtipite.

e de haſtili. In ip̄o aūt cādelabro d

Nico. de lyra

Haſtile D

✱ a ¶ Haſtile eius.i.ſtipes cāde/
labri q̄ ꝓcedebat directe ī altuꝫ inferi⁹
habēs tres pedes: ꝛ ſurſū hēbat ſex calamos egrediētes ď ha
ſtili. tres ex vno latere/ ꝛ tres ex alio tēdētes ſurſū obliq̄ q̄uſqꝫ
ꝑtingerēt ad altitudinē haſtil': vn̄.ī.xxxvij.c. dicitꝛ: Equū erat
opus ſex calamoꝝ: id ē equaliter tendēs ſurſum. In haſtili ve/
ro erāt quattuor cyphi: ꝛ in quolibet ſex calamorum erāt tres
cyphi: id eſt.xxij.ſimul. c ¶ Inſtar nucis. Ex hoc dicūt ali
qui ꝙ iſti cyphi erāt pomelli/ ita ꝙ duo cyphi poſiti vnus con/
tra aliū faciebant vnū pomellū ꝑ modū hic ī margīe figuratū:
ſed hoc nō eſt veꝝ: quia vbi trāſlatio noſtra hꝫ ſpherulas: ī he
breo habetꝛ pomellos. Ex quo patet ꝙ cyphi nō erant pomel/
li. Itē vbi trāſlatio noſtra habet: Cyphi ī nucis modū: ī hebr̄.
habetꝛ: Cyphi figurati: gallice neelles: q̄m nō erāt de oꝑe pla/
no/ ſed cū aliquib⁹ figuris ad decorē: ꝛ iō motiuū p̄dictū nō va
let: ꝛ iō dicit Ra. Sa. ꝙ iſti cyphi erāt oblōgi hn̄tes pedes: ꝛ
erāt ſic diſpoſiti ī cādelabro/ q̄ſi calam⁹ trāſiret ꝑ mediū cyphi.

Spherule et lilia

b ¶ Spherulęqꝫ ſil'r ꝛ lilia. In hebreo hētꝛ: Pomell⁹ ꝛ flos.
ſꝫ cuiuſmodi flos fuerit nō hr̄ ex textu. Et ex ꝟ ꝙ ďr ī ſingulari:
pomell⁹ ꝛ flos q̄ꝫtū ad ſex calamos lateraleſ: dicit Ra.ſa. ꝙ ī q̄
libet illoꝝ non erat niſi vn⁹ pomell⁹ ꝛ vn⁹ flos. In haſtili vero
q̄nqꝫ pomelli ꝑm ip̄m: tres ſꝟ ſex calamis oriētib⁹ ď haſtili hīc ꝛ
inde/ ſic ďr ī lr̄a: Spherule.i.pomelli ſꝟ duob⁹ calamis ꝑ tria
loca. Itē duo alij vn⁹ ſuꝑ calamoſ ī ſuꝑiori ꝑte cādelabri: ꝛ ali⁹
ſꝟ calamis ī īferiori ꝑte cādelabri. Sil'r erāt ibi duo flores tm̄:
ꝛ ꝟ dicꝛ: qꝛ lo q̄ndo ď haſtili hr̄ ī heb: pomelli ei⁹ ꝛ flores: ꝛ plu
ral' nūer⁹ ī determīate accept⁹ binariū ſignificat ꝑm ip̄m: ſꝫ qꝛ cy/
phi pomelli ꝛ flores nō erāt ī cādelabro niſi ad decorē ꝑm oēs
doc. catholicoſ ꝛ hebreos. Iō dicūt alij ꝛ meli⁹ vt videtꝛ/ ꝙ intꝛ
duos cyphoſ erat vn⁹ pomell⁹ ꝛ ſil'r vn⁹ flos: ꝛ ſic op⁹ cādelabri
eſt decēti⁹. Et ꝙ ī hebreo hr̄ ī ſingulari: pomell⁹ ꝛ flos: refertꝛ
ad q̄clibet cyphū: ꝓut exprimitꝛ ī trāſlatione noſtra/ cū dicitꝛ:
d ¶ In ipſo autem cādelabro: id eſt haſtili candelabri:
quod vocatꝛ hic cādelabrū: qꝛ eſt principalior ꝑs candelabri.

Moralit.

✱ Quattuor cyphi
✱ b ¶ Spherulęqꝫ ꝛc̄. ꝑ q̄ ꝑfectõiſ ꝛ caſtitatꝭ oꝑa ďſignātꝛ.
✱ Facies ꝛ lucernas

Myſtice

G ptis guſtū vini noui.i.doctrine inuenim⁹ ꝙ nō vtres veteres
E id eſt terrene adhuc mētes/ſed innouata ꝑ ſpm̄ coꝛda capiūt.
a ¶ Spherulecꝫ ꝛc̄. Be. Sunt ꝑ ſingulos cyphos ſpherule
ſ.ꝗ ꝛ lilia: qꝛ idē dn̄s q̄ poculū ſapīe ſpūalis ꝓpinauit: cū ſum q̄ȝ
oꝑ atōis īoffenſū oñdit: ꝛ vt hr̄e poſſim⁹ donauit: ꝛ ne ī vacuū
curram⁹/ claritatē patrie celeſtꝫ ꝓmiſit
et aditū ei⁹/ gr̄a ſua nobis patefecit: vl̓
qꝛ ſub duob⁹ calamis ꝑ tria loca cyphi
ſpherule ꝛ lilia fieri mādanť: poſſum⁹
dicere/ qꝛ trib⁹ fideliū gradib⁹ cōiuga/
toꝝ/ ꝯtinētiū/ virginū/ doctrinā ꝟitatꝫ
apuit/ curſum oꝑatiōis īpetrauit/ ꝛ he
reditatꝫ īmarceſſibilis bn̄dic ionē ꝓmi
ſit et donauit: apte q̄ȝ cyphi/ ſpherule/
ꝛ lilia/ nō ſuꝑ calamos/ ſed ſub calamiſ
eſſe iubenť: qꝛ coꝛda p̄dicātiū/ īmo ele/
ctoꝝ oīuȝ ne ad infima labanť: donis/
mādatis/ ꝛ ꝓmiſſionib⁹ dñicis ſuſten/
tanť: ꝛ ad amanda celeſtia ſubleuanť.
Vn̄ Can.ij.b. Leua ei⁹ ſb capite meo:
Myſtice ꝛ dextera ei⁹ amplex.me. ¶ Beđ. Cy
phi/ ſpherule/ ꝛ lilia ſub duob⁹ calamiſ
ſunt: qꝛ in vtrocꝫ teſtamēto fidelib⁹ q̄ȝ/
uis cerimonijs diſtātib⁹ eadē dn̄o ſer/
uiēdi mādata: eadē regni celeſtꝫ eſt cō/
ſeruata gloꝛia. Quart⁹ autē cyphus/
ſphera/ liliū/ que ſuꝑ oēs calamos iuxͣ
ſublimitatē fuere candelabꝛi/ ꝓpꝛie ad
chꝛiſtū ꝑtinēt: q̄ nō ſolū electis virtutū/
ſciētiam ꝛ oꝑationē ꝛ remunerationē
tribuit: ſed etiam in ſeipo figurā cyphi
oñdit: cū ſe plenū ſpūſctō eſſe oñdit. Et
Ps̄.18.b ſpherule/ cū exultauit vt gigas ad cur.
vi. Lilij q̄ȝ cum aſcendēs ad celos apđ
patrē clarificat⁹ eſt: Vn̄ hic cyph⁹ ſphe
ra ꝛ liliū altioꝛ calam⁹ eminet: qꝛ dona
que chꝛiſto de⁹ cōtulit/ oēm trāſcendūt
modū hūane capacitatis. vn̄ ad Ephe.
iiij.b. Vnicuicꝫ enī data ē gr̄a ꝑm mē
ſurā donatiōis chꝛiſti. Coloſ.ij.b. In
ipſo aūt inhabitat oīs plenitudo diui/
nitatis coꝛpoꝛaliter. b ¶ Et ſpheru
Allego. le igiť ꝛc̄. Beđ. Omne opus cādela/
bꝛi.i. ſtipes ꝛ calami ex ipſo ꝓcedētes
cū oī ſuo oꝛnatu đ auro fiūt: qꝛ ipē chꝛi
ſtus īmunis a pctō: ꝛ iuſticie oꝑib⁹ cla
rus apparuit in mūdo: cui⁹ īnocētiā ꝛ
iuſticiā mēbꝛa ei⁹ ī hac vita ꝓ poſſe imi
tanť. In futuro ipſi adherendo veraci/
ter ꝑficient. Ipſe aurū ductile fuit. du
ctile enī feriēdo ꝓducitꝫ: ꝛ redēptoꝛ nr̄

¶ euāgelice libꝛi q̄ nobis vinū ſapīe ꝓpi/
nāt ad curſum boni oꝑis nos īſtruūt: vt li
lia.i. remunerationē eternā cōſequamur.
erūt q̄ttuoꝛ cyphi ī nucis modū a
a ſpherulecꝫ per ſingulos ꝛ lilia: b
¶ qꝛ coꝛda ſctōꝝ: donis: mādatis: ꝛ ꝓmiſ
ſionibus dñicis ſuſtentanť.
Spherule ſub duob⁹ calamiſ ꝑ
tria loca/ q̄ ſil̓ ſex fiūt/ ꝓcedētes
a ¶ qꝛ oēs ſpūales gr̄e ꝛ donatiōes eccl̓ie
b de haſtili vno. Et ſpherule igiť
de chꝛiſto ſūt. a ¶ chꝛiſt⁹ ꝛ imitatoꝛes ei⁹.
ꝛ calami ex ipſo erunt vniuerſa
a ¶ malleis tꝛibulationū extēſa. b ¶ qꝛ ipē
xp̄s īmunis a pctō ꝛ iuſticie oꝑib⁹ clar⁹ quē
imitāť ꝓ ſuo mō mēbꝛa. c ¶ dona ſpūſcti
q̄ ī nocte h⁹ ſecl̓i tenebꝛas cecitatꝫ illuſtrāt.
c dūctilia/ de aūro puriſſimo. Fā c
a ¶ lampades: ſcȝ vbi oleū accendebať.
cies ꝛ lūcernas ſeptez: ꝛ pones
¶ vn̄ ſpūs dn̄i ſuꝑ me. a ¶ vn̄ vt mederer
cōtritis coꝛde ꝛ pꝛe.ca.in.
d eas ſuꝑ cādelabꝛū/ vt lūceāt ex d
¶ mēſa in ſeptētrionali ꝑte vel plaga erat
poſita: cādelabꝛū aūt e regione in auſtrali
ꝑte nō recte ſȝ oblique. ¶ ad illuſtrādū ta
bernaculū a ¶ foꝛcipes.ſ. q̄b⁹ licinia emū/
gebanť vt meli⁹ lucerēt. ¶ verba diuina
e aduerſo. Emunctōꝛia quocꝫ: ꝛ e f
¶ vaſa.ſ. que ſunt coꝛpoꝛa ſctōꝝ et coꝛda.
¶ legalis obſeruantia.
vbi que emūcta ſūt extiguanť/
a ¶ qꝛ tūc carnaliť agebanť que nūc ſpūa/
liter diuinā claritatē habēt. ¶ quia verba
diuina ꝛ dei gr̄a illuſtrāt coꝛda ſctōꝝ.
f fiānt de auro puriſſimo. Ōmē g
¶ vel opus. ¶ chꝛiſti. ¶ electis.
pōd⁹ cādelabꝛi/ cū vniuerſ va/
a ¶ q̄đ eſt maximū in pōderib⁹ ꝛ ſignificat
ꝑfectionē chꝛiſti ꝛ eccleſie.
ſis ſuis: habebit tālētū auri mū/

Emūctoꝛia ſunt aurea/ ſpe future claritatꝫ eximia vaſa/ in q̄b⁹
que emūcta ſunt extinguunť coꝛꝑa et coꝛda ſctōꝝ īmoꝛtalia:
et ideo auro ſimilata/ in q̄bus hec mutatio fiet: vt poſt tꝑalia
dei bn̄ficia ꝑueniāt ad et̄na q̄ſi emūctoꝛia ꝛ vaſa aurea p̄bet
apl̓s differētijs ꝑn̄tiū et futuroꝝ bonoꝝ dicēs. j. Coꝛ.xiij.c.
Siue ꝓphetie enacuabunť: ſiue ligue
ceſſabūt ꝛc̄. ¶ Beda. Emūctoꝛia q̄ȝ
ꝛc̄. Sunt quedā in ſcripturꝫ p̄cepta: ꝛ
in hac vita ꝛ in futura ꝑpetuo obſeruā
da (verbi gr̄a) Nō habebis deos alie
nos. Et diliges dn̄m deū tuū ꝛc̄. Sūt
alia que toto tꝑe hui⁹ vite obſeruari iu
benť: vt in futuro merces retribuať. ſi
cut illud Luc̄.xvj.c. Facite vobis ami
cos de māmo. ꝛc̄. Sunt alia que in ve
teri teſtamēto iubēte dn̄o ſeruata: iam
coꝛuſcante euāgelio/ nō iuxta lr̄am ſed
myſticū ſenſum obſeruanť: ſicut ſabba
tū/ ritus hoſtiarū/ ꝛ hmōi: que ſuo tꝑe
cuſtodita a ppl̓o dei q̄ſi licinia in lucer
nis cādelabꝛi ardebāt: īfuſa oleo deuo
tiōis: incēſa igne verbi celeſtꝫ. Cū ve/
ro ab apl̓is p̄dicabať hec oīa eē finita
et ſpūaliter tm̄ eē ſeruāda: emūgebanť
licinia cādelabꝛi: vt reꝑata meli⁹ luce/
rēt: qꝛ ſublimi⁹ intellecta lucē doctrine
ſalutarꝫ p̄bent: de reꝑatiōe lucernaꝝ:
id ē ſcripture intelligētia ſblimioꝛe dꝛ
Leuiť.xxvj.b. Comedetꝫ vetuſtiſſima
veterū et vetera nouis ſuꝑueniētibus
abijcietꝫ. Et alibi: Ecce noua facio om
nia. Apoc̄.xxj. f ¶ Omne pon.ꝛc̄.
Beđ. Hoc eſt oē coꝛp⁹ chꝛiſti cū ipſo:
ſcȝ oēs electi. a ſūmo vſcꝫ ad infimū: qꝛ
oēs q̄uis in diuerſiſ gradib⁹/ etatib⁹/
ſexibus/ vni eidēcꝫ autoꝛi ꝑpetue lucꝫ
tꝑe ſuo ꝛ loco q̄ſi cādelabꝛo aureo fixa
mēte inherēt: vt eiuſdē lucis ꝑticipes
fiāt. Talētū pōdus plenū et ꝑfectū ē:
qꝛ iuſt⁹ dn̄s in oīb⁹ vijs ſuis: ꝛ q̄ gr̄aȝ
fidelib⁹ ſuis vt bn̄ oꝑenť tribuit: ꝛ co
ronā iuſticie reddit: repꝛobis q̄ȝ iuxta
oꝑa reſtituit: q̄ vero inſtar auri bonis
operib⁹ fulgēt/ in candelabꝛū dn̄i ꝓfi/
ciūt: qꝛ gloꝛſe ꝯditoꝛis ꝑticipes fiunt.
Qui aūt pctīs graues tancꝫ plūbū in
iudicio apparent: merguť tancꝫ plū/
bum in aquis vehemētibus: qui me/
rito ſcelerū in abyſſum grauantis pe/
ne decidunt.

ex cōceptiōe ꝛ natiuitate ꝑfect⁹ de⁹ ꝛ homo paſſionū ictus ꝑtu/
2.Thi.3.c lit: ꝛ ſic ad reſurrectiōis gloꝛiā ꝑuenit. et omes q̄ volūt pie vi/
uere in illo/ ꝑſecutionē patiunť: ictib⁹ paſſionū ad īmoꝛtalitatꝫ
gloꝛiā dilatādi. Vn̄ Ps̄.iiij.a. In tribulatōe dilataſti mihi ꝛc̄.
c ¶ Facies ꝛ lucer.ꝛc̄. Beđ. Lucerne ſeptē: ſeptē ſūt dona
ſpūſcti/ que in chꝛiſto ſemꝑ māſerūt: ꝛ fidelib⁹ ꝑm volūtatē ei⁹
Eſa.11.a diſtributa ſunt: he ſuper cādelabꝛū ponunť: qꝛ reqeuit ſuꝑ eū
ſpūs ſapīe ꝛ intellect⁹. d ¶ Vt luceāt ꝛc̄. Be. vn̄ Eſa.lxi.a.
Vt mederer cōtritis coꝛde: ꝛ p̄dicarē captiuis indulgentiā ꝛc̄.
Lucerne cādelabꝛi ex aduerſo tabernaculū illuſtrabāt: cū chꝛi/
ſtus plen⁹ gr̄a ꝛ veritate oībus tribuebat de ſua plenitudine.
Māſuetis ꝛ pauꝑib⁹ verbū euāgelij cōmittēs: penitētib⁹ me/
delā indulgētie cōferēs. Nunc tp̄s eſſe parcēdi in futuro vni/
Emūctoꝛia uerſalis iudicij tp̄s affirmās. e ¶ Emūctoꝛia ꝛc̄. Be. Ver/
ba q̄bus manifeſte ſignať in plurimis nō legis lr̄aȝ: ſed ſpūalē
ſenſum eſſe ſeruandū. vn̄ Gal̓.v.a. Si circūcidimī chꝛiſt⁹ nihil
Myſtice vob̄ ꝓderit. ¶ Beda. Emūctoꝛia ꝛ vaſa vbi que emūcta ſunt
extinguunť/ fiūt de auro puriſſimo: qꝛ diuina ſunt verba q̄bus
ceſſio cerimoniarū p̄dicať/ ꝛ gr̄a dei ſūt illuſtrata coꝛda: in q̄b⁹
legis vmbꝛa finē accepit: vt ſuccedēs euāgelij veritas clari⁹ lu
ceat. Cōſtat enī apl̓os an̄ paſſionē ſoluiſſe ſabbatū: ꝛ poſt aſcē/
ſionē dn̄i/ ꝛ aduētū ſpūſcti finē penit⁹ impoſuiſſe legalib⁹ ho/
ſtijs. In his ergo licinia emūcta extinguebanť. In q̄b⁹ lr̄alis
obſeruātia cōpleta exoꝛdiū gr̄e mūdo clari⁹ exhibuit. Item fi/
nita moꝛtali vita ꝛ ſuccedente īmoꝛtali: ceſſabūt ex ꝑte maxima
oꝑa vel dona lucis q̄b⁹ nunc vtimur vt ſequanť p̄mia et̄ne lu
cis in ꝑn̄tia diuine viſionis .ſ. ſcriptura que hec futura teſtať.
Emūctoꝛia

Nico. de lyra

Inſpice

* a ¶ Quattuoꝛ cyphi in nu.ꝛc̄. ꝑ ſingl̓os.ſ. cyphos.
b ¶ Et lilia. ꝛ eodē modo intelligēdū eſt de cyphis exiſten/
tib⁹ in ſex calamis lateralib⁹. c ¶ Facies ꝛ lucer.ꝛc̄. ita ꝙ
vltimus cyphus q̄ erat in ſūmitate cuiuſlibet calami erat ſe/
des lucerne. d ¶ Vt luceāt.ꝛc̄. ſic.n. erat diſpoſitū lichnū
cuiuſlibet lucerne ꝙ flāma erat ex illa ꝑte lucerne q̄ reſpicie/
bat lucernā mediā: ꝛ ſic flāma triū lucernarū vni⁹ laterꝫ reſpi
ciebat ex aduerſo flāmā triū lucernarū alteri⁹ ꝑtꝫ. e ¶ Emū
ctoꝛia q̄ȝ. inſtrumēta ſunt cū q̄b⁹ amouebať illđ q̄đ erat cō
buſtum de lichno: ꝛ reſiduū lichni aptabať ad incendendū.
f ¶ Et vbi ꝛc̄. vaſa erāt plena aqua vbi ponebanť illa que
erāt emūcta ne facerēt fumū. g ¶ Oē pōd⁹ cā.cū vni.ꝛc̄.
In hebꝛeo hr̄: Cēteuariū auri: ꝛ ſil̓r in ſequētib⁹ ad taberna
culū ꝑtinētib⁹/ vbi trāſlatio nr̄a habet talentū. hebꝛei dicūt:
Centenariū. quāti aūt ſit pōderis/ neſciť determinate: certū
eſt tm̄ ꝙ reqrebať magnū pōdus auri ꝓ tāto oꝑe. Rabbi ſa.
dicit: ꝙ erat pōd⁹ centū viginti libꝛaꝝ/ ꝑm pōd⁹ colonie: meli⁹
tm̄ credo dicēdū ꝙ nō hr̄ hui⁹ rei certitudo: qꝛ pōdera auri et
argēti mlт̄ū variāť ꝑm tꝑa diuerſa ꝛ varias regiones. ¶ Vi
ſis aūt p̄dictis ꝛ inſpectꝫ figurꝫ mēſe ꝛ cādelabꝛi/ ꝓut pn̄t in
plano figurari: pōt text⁹ ſn̄ie p̄dicte de facili applicari.
✳ c ¶ Facies ꝛ lucer. ſeptē. ꝑ q̄s ītelliguť ſeptē dona
ſpūſcti in chꝛiſto/ ſic̄ p̄dixit Eſa.xi.a. Et reqeſcet ſuꝑ eū ſpūs
dn̄i: ſpūs ſapīe ꝛ ītellect⁹/ ſpūs ꝯſilij ꝛ foꝛtitudīs/ ſpūs ſcie ꝛ
pietatꝫ: et replebit eū ſpūs timoꝛis dn̄i. Hec enī auctoꝛitas
ad lr̄aȝ de xp̄o loquiť ꝑm doctoꝛes hebꝛaicos ꝛ latinos.
Sequiť figura ꝓ candelabꝛis.

f ¶ Inspice ⁊c. Oſtēſū ē moyſi i mō te exēplar cādelabri qđ faceret: q̄ʒ i altitudie ɔtēplatiōis didicit mlṫiphariā xp̄i ⁊ eccl'ie ſacra̅/ q̄ nō apte rudi ppl'o ɔferre volebat: ſʒ i ope cēdelabri ⁊ vaſoꝝ eiꝰ ſignabat/ donec xp̄s veniret q̄
7.f ſenſū figuraꝝ reuelaret. vñ moriēdo velū tēpli ſcidit: ⁊ arcana ſactoꝝ q̄ tecta fuerāt patefecit: diſcipulis q̄ʒ ſenſū ap̄uit/
D. vt intelligerēt ſcp̄turas. Oīs em̄ ſcriba doctꝰ in regnū celorū cū ea que in l'ris ſctīs de fide catholica et actiōe pia didicerit/ ip̄e facere et alios docere p̄cipit/ inſpicere et facere ꝑm exemplar quod ſibi in monte monſtratū eſt iubeť. Inſpicit em̄ diligenter exemplar. ſ. monſtratū: ⁊ ꝑm hoc ad inferiora rediēs facit: cū que p̄ ſublimitatē diuini ſermonis intus credenda et agēda intelligit/ ſedulo corde ſcrutatur: ⁊ horū exēplar auditoribꝰ executōe op̄is et v̄bo doctrine oſtendit.

a diſſimi. Inſpice ⁊ fac ꝑm exemplār qđ tibi i mōte mōſtratū ē.

a ¶ mlṫipharia xp̄i ⁊ eccl'e ſacra. ¶ āgelicā ɔuerſatiōʒ ⁊ ſpōtanee ſuitutis humilitatē.

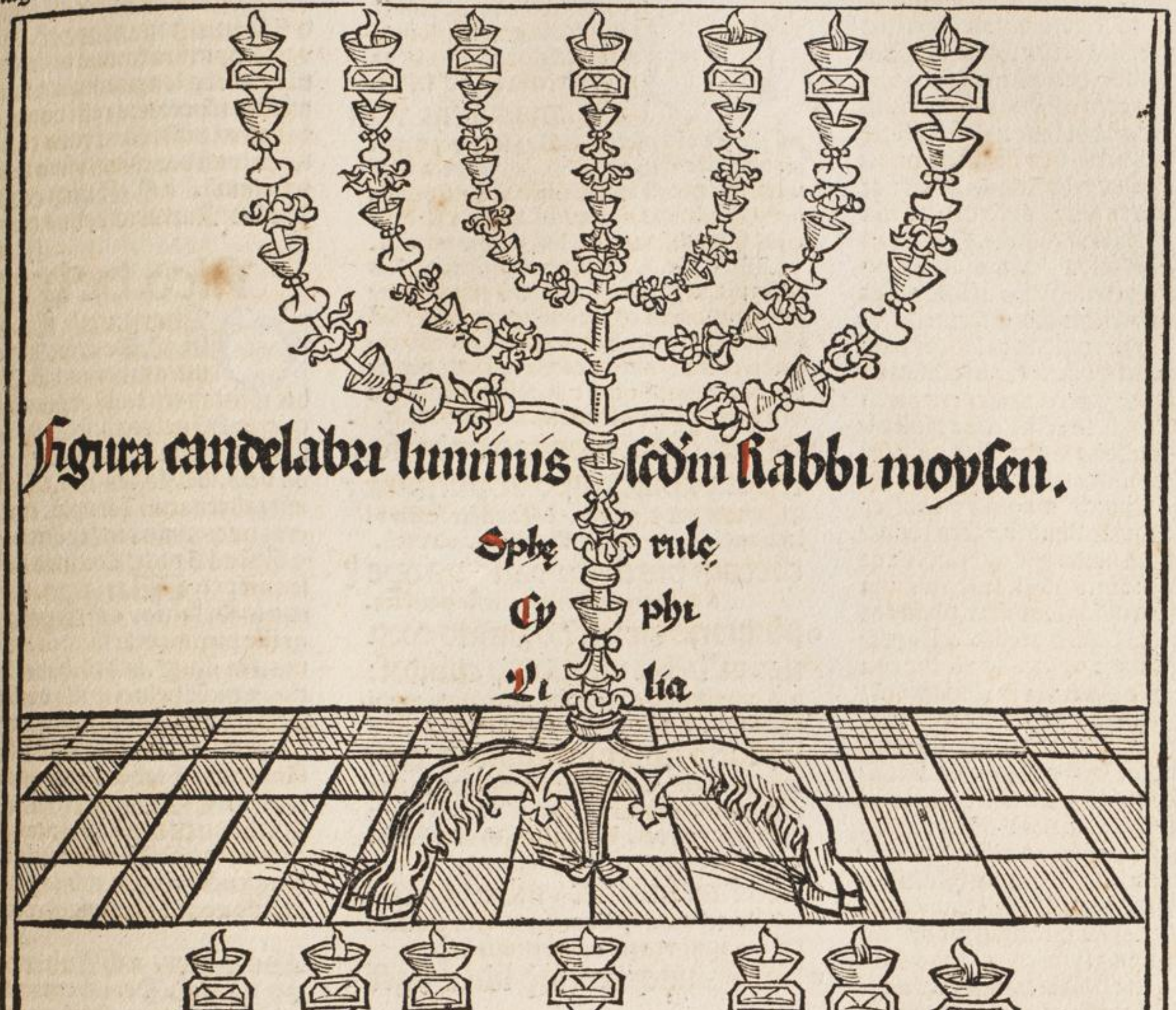

E ¶ In.xxv. vbi dicitᷣ in poſtilla: erãt autẽ duo ad deſignandū angelorum multitudinem.

Additio.

Licet in hoc qđ dicitᷣ de cherubin mutuo ſe reſpiciẽtes intelligatᷣ angeloꝝ ꝯcordia: in hoc tamen quod dicitᷣ: Verſis vultibus: deſignatᷣ ꝙ angeli ſemꝑ li ſemper habent intuitū ad deum: qui repreſentabatᷣ preſidẽs in propiciatorio / quod erat quaſi ſedes dei: vt in poſtilla: ⁊ ſic deus repñtabatᷣ eſſe in medio cherubin / ad quẽ angeli ſemper vultum vertunt. Unde Matth. xviij. Angeli eorū ſemper vident faciem patris mei ⁊c̃. B

Gloſa ordi.

Myſtice Tabernaculum ⁊c̃. Ca. XXVI. Bed. Tabernaculū qđ fecit moyſes ĩ ſolitudine: ⁊ tẽplū qđ fecit ſalomon ĩ hierl̃m: ſtatū vniuerſalis eccl̃ie ſignãt: q̃ ꝑtim regnat cum dño in celis: partim ꝑegrinatᷣ a dño in terris. Tabernaculū edificiū eccleſie que in laborib⁹ exercetᷣ: tẽplū future quietis ſignificat: qđ quotidie aĩabus illuc migrãtibus ꝑficitᷣ: qꝛ moyſes tabernaculū ppl̃o dei dū iret ad terrã ꝓmiſſiõis cõdidit. Salomon vero tẽplū in terra ꝓmiſſionis regno potitus ꝯſtruxit: moyſes in ſolitudĩe: ſalomon in hierl̃m: que interpretatᷣ viſio pacis: qꝛ hic eccleſia in labore labẽtis vite: in ſiti ⁊ eſurie regni edificatᷣ: illic in viſione ⁊ perceptiõe vere pacis
3.Re.6.a cõſũmatᷣ. Unde in cõſtructiõe tẽpli dictū eſt: ꝙ malleus ⁊ ſecuris / ⁊ oĩe ferramentū nõ ſunt audita: p̄paratis extra hierl̃m lapidib⁹ ⁊ lignis ⁊ decẽter aptatis: q̃ ibi facillime ſuo loco reddita aut cemẽto necterentᷣ aut clauis: qꝛ in pace btĩtudinis nõ eſt fides tribulationib⁹ examinãda / aut vita ꝓbanda: ſed que hic caſtigata ⁊ ſedib⁹ celi aptata eſt ibi glutino ⁊ vinculis mutue charitat⁊ nunq̃ʒ diſſoluẽda in cõſpectu cõ
Act.4.f ditoris ⁊ regis ad inuicem copulãda. Nam cum in hac vita multitudĩs credentiū fiat cor vnū ⁊ aĩa vna / ⁊ ſint illis oĩa cõmunia: quadrantᷣ lapides viui in edificiū future dom⁹ dñi: vt abſq̃ʒ labore tarditatis ſuis ordinib⁹ inſerãtur: ⁊ copula diuine ⁊ ꝓrie dilectiõis iũgantᷣ. ¶ Beda. Poteſt figura vtriuſq̃ʒ ſanctuarij ita diſtingui: vt op⁹ tabernaculi tẽpus ſynagoge / opus templi eccleſiã que poſt incarnationẽ ad fidem venit / ſignificet: qꝛ moyſes tabernaculū cum ſola hebreorū plebe fecit.
3.Re.5.c Salomon vero tẽplū cum ꝓſelitoꝝ multitudĩe fecit: adiuuãte
2.Pa.2.a Hira rege cum ſuis artificib⁹: q̃ nec natura / nec ꝓfeſſione iudeus. priori enĩ ppl̃o dei doctores tm̃ ex ſua gente fuerũt: eccleſie vero primū de hebreis / poſtea creſcẽti ⁊ dilatate etiã de gẽtib⁹. ſicut Lucas / Timotheus / Titus. Utriuſq̃ʒ vero domus edificatio toti⁹ pñtis eccleſie ſtatū que ab initio mũdi vſq̃ʒ ad vltimū iuſtū edificari nõ deſinit: ⁊ future gloriã vite / qua nũc ex parte fruitᷣ: ⁊ poſt finẽ ſeculi in oĩbus mẽbris ſuis fruitura eſt in eternū / mirabili figurarū varietate depingit. b ¶ De byſſo ⁊c̃. Be. In his quattuor cortinarū colorib⁹ / quattuor iuſtificatiões exprimuntᷣ. In byſſo retorta caſtitate renitẽs caro. In hiacyntho mens ſuꝑna cupiens. In purpura caro paſſionib⁹ ſubiacẽs. In cocco bis tincto: ſcʒ mens inter paſſiones dei ⁊ ꝓximi dilectiõe p̄fulgẽs. Byſſus retorquetᷣ in cortinas tabernaculi: qꝛ lũbi carnis ⁊ mentis reſtringendi ſunt: vt caro a laſciuis motib⁹ / ⁊ cor refrenetᷣ a cogitationib⁹. Hiacynthus aerei ⁊ celeſtis coloris / mẽtes eoꝝ q̃ toto deſiderio celeſtia colunt ſignificat. Purpura ſanguinei coloris / ⁊ de cõchilioꝝ ſanguine deuota deo corda figurat: et
Cortine lõgitudo. ꝓ deo mori parata. c ¶ Longitudo corti. ⁊c̃. Beda. Si ab vno vſq̃ʒ ad ſeptẽ oẽs in ordine nũeros pleno ordine numeraueris / vigintiocto cõplebis. Unũ enĩ ⁊ duo ⁊ tria quattuor ⁊ q̃nq̃ʒ ⁊ ſex ⁊ ſeptẽ / fiũt vigĩtiocto: qꝛ ergo in partib⁹ ſeptenarij nũeri vigeſimuſoctau⁹ inuenitᷣ: merito in eo cortinarũ longitudo cõtinetᷣ: qꝛ fides ſanctoꝝ ⁊ patiẽtia virtutū varietate diſtincta / in oĩbus que agit aut patitᷣ: nõ humani gloriã fauoris / ſed ſuperne quiet⁊ btĩtudinẽ expectat. hinc eſt ꝙ de conſũmatiõe tabernaculi ſcribitᷣ / qui de ꝑfectione eccleſie cantatur: Adorate dñm in atrio ſancto eius. Pſ. xxviij. a. et in templo

Ca. XXVI

¶ Tabnaculū fit diuerſi coloris cortinis: qꝛ vniuerſalis eccl̃ia ex ml̃t⁊ ꝑſonis: ml̃t⁊ eccleſijs ⁊ v̾tutib⁹ varijs. ¶ eccl̃ia ĩ q̃ de⁹ hĩtat.

a **Tabernaculum vo** a

a ¶ Quia oĩs ꝑfectio eccl̃ie ĩ ſola dei ⁊ ꝓximi dilectiõe q̃ in decalogo leg⁊ cõprehẽſa ẽ ſubſiſtit: nec eſt eccleſie mẽbrū q̃ nõ diligit per quẽ edificatᷣ ⁊ in quib⁹. i. deū ⁊ electos eius ¶ fideliū mẽtes. b ¶ decore virtutū. vñ Apoc. xix. b. Byſſinū enĩ iuſtificatiões ſctõꝝ ſũt. ⁊ Prouerb. xiij. c. Byſſus ⁊ purpura indumẽtū ei⁹. qꝛ enĩ de terra oritᷣ: ſed lõgo exercitio gramineū ꝑdit: ⁊ cãdidū colorẽ recipit: ſignificat corꝑa caſtitat⁊ decore nitida. de quib⁹ dicitᷣ: Neſcitis qm̃ mẽbra vr̃a templū eſt ſpũſſancti. j. Corinth. vj. b.

b **ita fiet. Decẽ cortinas de byſſo** †
retorta ⁊ hiacyntho ac purpura †

a ¶ amore dei ⁊ ꝓximi. b ¶ ardẽte ſctõꝝ dilectione. c ¶ diſtinctione virtutū.

cocco q̃ʒ bis tĩcto / variatas ope b c

a ¶ Longanimis eccleſie patiẽtia.

c **plumario facieſ. Lõgitudo cortine vni⁹ hẽbit vigĩtiocto cubitoſ:**

a ¶ amplitudo charitatis que etiam inimicū diligit. b ¶ quia q̃ttuor ſunt euãgelioꝝ

latitudo quattuor cubitoꝝ erit.

libri in quib⁹ exemplis ⁊ verbis chriſti charitas tenẽda docetᷣ: ⁊ q̃ttuor v̾tutes quaꝝ operatõe exercetᷣ. ¶ vnus dñs: vna fides: licet diuerſe ſint virtutes ſanctoꝝ.

d **Uni⁹ mẽſure fiẽt vniuerſa tẽto** d

a ¶ ſancti veter⁊ teſtamẽti. b ¶ in erectiõe tabernaculi vt vnū operimentū fiat.

e **ria. Quinq̃ʒ cortine ſibi iũgẽtᷣ** e

Gloſa ordi.

et in templo eius oẽs dicẽt gloriã: qꝛ in hoc ꝑfectio eſt ꝑegrinãtis eccleſie: vt ꝑ fidẽ ⁊ oꝑa bona ad requiẽ tendat. d ¶ Unius menſure ⁊c̃. Bed. Etſi variãte pictura cortine differebãt / vna tñ erãt oẽs longitudinis ⁊ latitudinis mẽſure tẽperate: qꝛ etſi donatiões habẽt electi differẽtes: vnus tñ dñs / vna fides / vnū baptiſma / vnus deus ⁊ pater omniū. e ¶ Quinq̃ʒ cortine ⁊c̃. Beda: Narrat ioſephus ꝙ tabule teſtamenti

Nico. de lyra

Tabernaculū ⁊c̃. Ca. XXVI. Deſcript⁊ his que erãt intra tabernaculū. hic deſcribitᷣ ip̄m tabernaculū. ⁊ p̄mo q̃ʒtū ad ei⁹ operimẽtū vel tectū: ſcđo q̃ʒtū ad parietes. ibi: Facies ⁊ ta. ſtan. tertio q̃ʒtum ad vela. ibi: Facies ⁊ ve. Operimentū aũt tabernaculi q̃druplex erat. primuʒ erat de cortinis fact⁊ ex q̃ttuor colorib⁹ ⁊ q̃ʒtū ad h̾ dicit: Cortinas de byſ. ⁊c̃. ſequitᷣ: b ¶ Uariatas. florib⁹ ⁊ picturis ibi factis. c ¶ Opere plu. ⁊c̃. qꝛ ille picture erãt facte cū acu in cortinis. ſm̃ Aug⁊. in heb. habetᷣ: Oꝑe artis. ⁊ dicũt hebrei ꝙ illa varietas erat facta ꝑ texturã ſic⁊ cortine. d ¶ Unius men. ⁊c̃. id eſt cortine p̄dicte: qꝛ ex illis oꝑiebatᷣ tabernaculū ꝑ modū tentorij. e ¶ Quinq̃ʒ cortine ſibi iũgentᷣ mutuo. ꝑ ſuturã: ita ꝙ ille q̃nq̃ʒ cortine faciebãt vnam cortinã magnaʒ longitudĩs. xxviij. cubitoꝝ ⁊ latitudĩs xx. cubitoꝝ: ⁊ alie quinq̃ʒ cortine ſilr̃.

*Inſulas

Moraliter. a ¶ Tabernaculum vo ita fiet. Per tabernaculum ſignificatᷣ eccleſia que eſt tabernaculuʒ dei. Huius autẽ tabernaculi primo deſcribuntur operimenta que fuerũt quattuor ſcilicet cortine / ſaga / pelles rubricate / ⁊ deſuper pelles hiacynthine. Per hec operimenta que protegebant interiora tabernaculi ab intemperie aeris ſignificantᷣ defenſores eccleſie / qui ſunt in quadruplici genere. Nam eccleſia cõtra hereticos defenditur per doctores / qui per cortinas ſignificantᷣ que facte fuerũt de quattuor coloribus: ſcilicʒ † ¶ De byſſo retorta. per byſſum que eſt genus lini candidiſſimi caſtitas figuratᷣ. per hoc autem ꝙ dicitur retorta: repreſſio carnis intelligitᷣ. Propter quod paulus doctor gentiū dicebat. j. Corinth. ix. d. Caſtigo corp⁹ meū / ⁊ in ſeruitutẽ redigo: ne forte cum alijs p̄dicauerim / ipſe reprobus efficiar. † ¶ Et hiacyntho. qui eſt coloris celeſtis. ꝓpter qđ ſignificat meditationẽ celeſtiū. Phil. iij. d. Nr̃a ergo cõuerſatio in celis eſt. † ¶ Ac purpura. ꝑ quã ſignificatᷣ deſideriuʒ martyrij vel ſaltem meditatio chriſti paſſi. j. Corĩth. ij. a. Non iudicaui me aliquid ſcire inter vos niſi tm̃ ieſum ⁊ hunc crucifixum. c ¶ Cocco bis tincto. per quem ſignificatᷣ gemina charitas: ſcilicet dei et ꝓximi. Gregorius Homel. xxix. Qui charitatem erga alterū non habet: predicationis officium nullatenus ſuſcipere debet. Hec autem quattuor eſſe debẽt in doctoribus eccleſie qui ſunt eius contra hereticos defenſores. ¶ Contra tyrannos vero defenſores eccleſie ſunt martyres: quorū aliqui pro defenſione fidei mortem ſuſtinent corporalẽ: et iſti figurantᷣ per pelles rubricatas. aliqui vero ſuſtinent ſeruitutem / que eſt mors ciuilis: et iſti figurantᷣ per ſaga cilicina que ſunt aſpera: et per hoc ſignificatᷣ duritia ſeruitutis. aliqui vero exilium / ⁊ iſti figurantᷣ per pelles hiacynthinas que ſunt coloris celeſtis. nam qui de terrena patria ſunt expulſi / debent celeſtem patriam meditari.

*Facies ⁊ tabu.

ſtamēti ita fuerint decalogo legis ꝯſcripte: vt vtraqꝫ tabula ꝯtineret q̇na verba. Vñ ⁊ coꝛtine decem q̄ pulchꝛitudinē tabernaculi iūcte cōplebāt: ita tp̄e ꝯgruo diſiūgebant: vt q̇nqꝫ in vtraqꝫ pte ſimul ꝑmanerēt: vt hec intuētes miniſtri ſctōꝝ cū pplo admonerent ſꝑ obſeruāde legis: q̄ decē v̄bis in duabus tabul' cōpꝛehēſa: ſꝫ q̇nario nūero ꝑ vtrāqꝫ diſtincta. ¶ Beda. Uel ꝑ̇oꝛes quiqꝫ q̄ frontē ⁊ ꝑmā tabernaculi ptē ꝓtegebāt vel faciebāt: antiquū dei pplm ſignauerūt: q̄ decreta legis in ſacramēto circūciſiōis hoſtiaꝝ ⁊ cerimoniaꝝ ſm lr̄az legis īplebat. Seq̄ntes ꝑ̇o quiqꝫ q̄ poſterioꝛa tegebāt: vel faciebāt nos deſignauerūt: q̇ poſt aduētū dñi ſacr̄a legis ſpūalit̄ ip̄o reuelāte ſeruamus. Oēs coꝛtine vnius opis: ⁊ eiſdē depicte coloꝛibꝰ: ſꝫ q̇ne ſibi ꝯiuncte: q: oēs vtriuſqꝫ teſtamēti cultoꝛes in vnū deū credebāt: ⁊ vniꝰ pietatis ⁊ caſtitatis opibus ſeruiebāt: ſed in celebꝛatiōe ſacr̄oꝝ ſuas vterqꝫ ppl's ꝑtes agebat. Nā paſſiōis ſacr̄m / ꝑ quā vtriqꝫ redēpti ſumus: illi ī carne ⁊ ſanguine victimaꝝ: nos in oblatiōe panis ⁊ vini celebꝛamꝰ. Illi vēturā natiuitatē paſſionē / reſurrectiōeꝫ credebāt ⁊ ꝯfitebant. Nos iā facta / nec vlteriꝰ faciēda. Sꝫ cuꝫ tabernaculū erigebat: oēs ad inuicē coꝛtine nectebant: q: cū vniuerſa ecclie pulchꝛitudo ab initio vſqꝫ ad finē ſeculi ꝓcēdit: q̄ſi vna decē coꝛtinaꝝ ꝯnexione tabernaculū decoꝛat. a ¶ Anſulaſ hiacynthinas in ⁊c. Beda. Anſul' hiacynthinis coꝛtine inuicē copulant: cū ſpes ſupne btitudīs vnita oīm ſanctoꝝ coꝛda vna deuotione ꝯiūgit / q̄ anſule apte dicunt: q: nō ſolū in lateribꝰ: ſꝫ etiā in ſūmitatibꝰ. i. in extremis āguloꝝ termīs fiebant: q: nō tm̄ vita ⁊ oꝑa ſanctoꝝ cōi ad ꝑfectionē itinere recte intētiōis ꝓperāt: ſed initiū bone ꝯuerſatiōis qđ ꝑ ꝯfeſſionē fidei ⁊ ſacr̄oꝝ celeſtiū ꝑceptionē gerit: nō ab inuicē diuerſum: ſꝫ pari veritatis gr̄a oēs hn̄t ꝯnexum terminū huiꝰ vite eiuſdē ſpei: cū ita oculos in moꝛte claudūt: vt ꝑcepto ꝑ̇us viatico myſterij celeſtis citiꝰ ad verā vitā vēturos: ⁊ ī ea ſe ꝑpetuo māſuros ꝯfidūt. ¶ Beda. Preceptuꝫ eſt q̇ꝫ fieri fimbꝛias ꝑ āgulos pallioꝝ ⁊ vittas hiacynthīas: q: electi q̇ deū videre deſiderāt: ita ſe opibꝰ iuſticie induūt / vt nō ab hoībꝰ: ſꝫ a deo mercedē req̄rāt. Vñ ibi addit: q̄s cū viderint recoꝛdent mādatoꝝ dei: ne ſequant cogitatiōes ſuas ⁊c. Coꝛtine q̇ꝫ hiacynthinis ꝯiūcte anſul': vt q̇ viderint recoꝛdent mādatoꝝ celeſtiū: ⁊ nos ita legētes nouerimus: q: ħ viuētes filij ꝓmiſſiōis et̄ne tꝑibus ⁊ loc' diſtamus: ſꝫ in celeſti patria a q̄ttuoꝛ vētis collecti: īdiuiſibili ſocietate ꝯiūgemur. b ¶ Quinq̄genas āſulas ⁊c. Beda. In q̇nq̄geſimo anno. ſ. iubileo. i. dimittēte vel initiato: ſm legē oīs ppl's ab oī laboꝛe terre q̇eſcebat: ⁊ oīum ſoluebant debita. In nouo q̇ꝫ teſtamēto ſpūſſancti gr̄a die pētecoſtes in q̇nq̄geſimo dñice reſurrectiōis. ſ. die / in apl'os venit: ⁊ initia ecclie ſuo aduētu ꝯſecrauit. In ħ g̊ nūero / vel gr̄a ſpūſſancti / vl' future gaudiū btītudinis ad quā ꝑ eundē ſpm̄ ꝑuenit: ⁊ in cuiꝰ ꝑceptiōe veracit̄ q̇eſcit ⁊ gaudet recte figurat. ¶ Beda. Quinq̄ginta anſulas hn̄t coꝛtine: q: dono ſpūſſancti agit vt ī ſocietate pacis qđ ē vinculū ꝑfectōis ſibiīnuicē copulent electi: future q̊ꝫ ſpes ⁊ mēoꝛia ſocietat' ⁊ pacis q̄ in hac vita habet tꝑibus vl' locis diſcretos vna fac̄ pietate ꝯcoꝛdes. ¶ Beda. Coꝛtine in vtraqꝫ ꝑte hn̄t anſulas: vt ꝓxīas ſibi vtrinqꝫ coꝛtinas ſingule q̄ſi extēſis hīcinde bꝛachijs āplectant: q: neceſſe ē vt fideles q̇ nos ī chꝛiſto p̄ceſſerūt: ⁊ q̇ ſecuti ſūt obuijs pietat' vlnis āplectant: ⁊ q̇ nos erudiebāt in chꝛiſto: ⁊ q̊s erudiuimꝰ: vno oēs in chꝛiſto veneremur affectu. Sic em̄ ad faciē creatoꝛis debemꝰ bn̄ viuēdo ꝓperare: vt currentē nobiſcū nō deſeramus ꝓximū / ſꝫ vna ꝑuenire ſtudeamꝰ: q: ⁊ coꝛtine ſingule ita ꝑ admīcula tabulaꝝ ad ſupioꝛa aſcēdebāt: ita ītus ⁊ in ſuperioꝛibꝰ vario picture floꝛe fulgebāt: vt nō eas q̄ ſecū ī altū ferebant: vl' in alto poſite fulgebāt coꝛtinas deſererēt. Sic g̊ ꝓficiētes nobiſcū in oī ſeruitio fideles nō deſeramꝰ: ſꝫ digna veneratiōe tractemꝰ. Anſa g̊ ꝯ anſaꝫ venit / vt alteri aptet alterā: cū iuſti ꝯcoꝛdi v̄tutū q̄litate federant. c ¶ Facies ⁊ q̇nquaginta cir. au. ⁊c. Beda. Hoc plenius explicat cū d̄r: q̇nquagīta fudit circulos aureos ⁊c. Quinq̄genarius requiē in ſpūſancto deſignat. Circulus nec initiū hꝫ nec finē. Auꝝ ceteris metallis claritate p̄cioſius. In q̇nq̄ginta g̊ circul' aureis ꝑpetua claritas ⁊ clara ꝑpetuitas ſumme q̇et' exprimit. Moꝛdēt coꝛtinaꝝ anſas circuli vt vnū ex oībus tabernaculū fiat: cū gl'ia ſupni regni fidelium mētibus ſe infundit: vt tali glutino inſpiratōis vna ex vtroqꝫ ppl'o: īmo ex oībus electis chꝛiſti eccleſia ꝑficiat. d ¶ Facies ⁊ ſaga cilicina ⁊c. Beda. Hoc in ſequentibus ita repit: Fecit ⁊ ſaga vndecim đ pilis capraꝝ ⁊c. Saga q̇bus opit tabernaculū / rectoꝛes ſunt q̇ꝝ induſtria ⁊ laboꝛe decus ecclie ꝓtegit ſemꝑ ⁊ munit: ne vita ⁊ fides ſanctoꝝ ab heretic' coꝛrumpat: vel falſoꝝ catholicoꝝ impꝛobitate fedet: vel vitioꝝ ſoꝛde ꝯtaminet: ne inopia tꝑaliū ꝯtriſtet. Qui q̄to attētius tēptationū violētias ſuſtinent ⁊ repellūt: tāto ſubdit' dño libertatē ſeruiēdi tribuūt: ⁊ q̄ſi ītus fulgendi coꝛtinis copiā p̄ſtāt: dū q̄ſi ſaga foꝛis tempeſtates tolerant. ¶ Saga cilicina: groſſas hoīm mētes ſignificāt: que occulto dei iudicio q̄buis dure p̄ferunt: q: ſeruire curis tꝑalibꝰ nō timēt: vt tēptatōe vētos ⁊ pluuias poꝛtēt. ¶ Bed. Facies ⁊ ſaga ⁊c.

a ¶ ſctī noui teſtamēti. b ¶ eadē pietate ⁊ mutuo: ⁊ alie q̇nqꝫ nexu ſibi cohe caſtitate. a ¶ hiacynthꝰ aerij coloꝛis celea rebūt. Anſulas hiacynthias a ſtia ſignificat. a ¶ vita cōi ⁊ opatōe ſctōꝝ. b ¶ q: terminū vite tꝑalis hēmus oēs eiuſdē ſpei certitudinē cōeꝫ tenemus. in lateribꝰ ac ſummitatibꝰ facies coꝛtinaꝝ / vt poſſint iuicē copula a ¶ ꝓpt̄ graꝫ ſpūſſancti: vel gaudiū q̇etis future ad quam tendunt. b ¶ vel anſas. ¶ vlnas charitatis. c ¶ ad eos q̇ nos p̄ceſſerūt vl' ſecuturi ſūt. b ri. Quiq̄genas anſulas coꝛtina habebit in vtraqꝫ ꝑte / ita inſer a ¶ cū iuſti ꝯcoꝛdi v̄tutū mr̄titudīe vl' charitate iūgunt. tas / vt anſa cōtra anſam veniat: ¶ q: v̄tutes ſctōꝝ ſibi cōgruūt vt caſti cū caſt': miſicoꝛdes cū miſeri c ⁊ altera alteri poſſit aptari. Faci b coꝛdibꝰ. a ¶ ꝑpetuā claritatē ⁊ clarā ꝑpetuitatē ſūme q̇etis inſinuat ī circul' aureis: q: circuli nec initiū nec finis inuenit. es ⁊ quinquaginta circulos aureos quibus coꝛtinaꝝ vela iun c ¶ vt ſalutari īſpiratiōe ex oībus ſctīs vna genda ſunt vt vnum tabernacu d fiat eccleſia. a ¶ Rectoꝛes q̇bus ab imbꝛe ⁊ caloꝛe defendunt coꝛtine. ¶ Quia humiliter peccatoꝛes ꝯfitent. d lum fiat. Facies ⁊ ſaga cilicina e

Nico. de lyra

* a ¶ Anſulas hiacynthinas in lateribus ac ſummitatibus facies coꝛ. ⁊c. Id eſt in vno latere vnius illarum coꝛtinaꝝ magnarum: ⁊ ſimilit̄ in vno latere alterius ita ꝙ ille due magne coꝛtine poſſent ſimul iungi ꝑ toꝛques affixas in anſulis pꝛedictis: ⁊ ſic ex illis duabus coꝛtinis magnis fieret vna maioꝛ in duplo habens quadraginta cubitos in longitudine: facta de latitudine decem coꝛtinarum partialiū. quelibet particularis coꝛtina erat quattuoꝛ cubitoꝝ de latitudine. decies quattuoꝛ ſunt quadraginta. ⁊ ſic longitudo facta eſt generalis de latitudine partialium. Uel nō variādo ſentētiam poteſt dici ⁊ foꝛte melius ꝙ latitudo erat quadraginta cubitoꝝ ⁊ longitudo. xxviij. Et iſto modo de latitudine nō fiet lōgitudo nec ecōuerſo. ⁊. xxviij. in latitudine ſm longitudinem coꝛtinarum partialium. b ¶ Facies ⁊ quinquaginta circulos aur. Iſti circuli ſunt toꝛques pꝛedicte. c ¶ Quibus coꝛtinarū vela iungenda ſunt. Uela coꝛtinarum dicunt hic ille due magne coꝛtine p̄dicte que iungebant ſimul ꝑ toꝛques p̄dictaſ. d ¶ Ut vnum tabernaculum fiat: Id eſt vnum operimētum totius tabernaculi. quod ſic patet: quia paries tabernaculi ab oꝛiente in occidentem erat triginta cubitoꝝ. ⁊ paries ab aquilone in meridiem qui faciebat latitudinē tabernaculi erat decem cubitoꝝ ⁊ erat a parte occidentis. a parte autem oꝛientali nō erat paries ſed erat ibi velum loco parietis. Parietes autem tabernaculi habebant decem cubitos in altitudine. ⁊ ſic patet ꝙ linea ꝓtracta a pede parietis tabernaculi ⁊ tranſiens ꝑ ſummitatē eiuſdem parietis ad ſummitatē alterius parietis oppoſiti ⁊ inde deſcēdens vſqꝫ ad terrā erat. xxx. cubitoꝝ: q: q̇libet paries habebat. x. cubitos altitudinis: ⁊ ſpacium int̄ parietes erat. x. cubitoꝝ latitudinis: ⁊ ſic habent. xxx. cubiti. Omnes autem coꝛtine faciebant ſimul iuncte vnū tentoꝛiū vel coꝛtinā. xl. cubitoꝝ longitudinis: vt p̄dictū eſt. ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſm lōgitudinē iſtā opiebat tectū tabernaculi ſm longitudinem ſuaꝫ: qđ erat. xxx. cubitoꝝ: ⁊. x. cubiti pēdebant retro parietē occidētalē. ⁊ ſm latitudinē ſuam pendebat retro parietes templi laterales. ix. cubitis ex vtraqꝫ parte: ita ꝙ nō ꝑtingebat vſqꝫ ad terrā ſpacio vnius cubiti hinc ⁊ inde. Scđm operimentum tabernaculi erat de coꝛtinis factis de pilis caprarum: qui filabantur ⁊ texebant. ⁊ iſtud opertoꝛium erat ſuꝑ coꝛtinas pꝛedictas factas de diuerſis coloꝛibus. De iſto ſecūdo operimēto dicit: e ¶ Facies ⁊ ſaga cilicina vndeci. Saga cilicina vocāt ħ

D * coꝛtine facte de

C Circuli aurei

Saga cilicina

D

a ¶ tāqꝫ nec p̄cepta d̄calogi cuſtodiāt: nec apoſtolicā gratiā ꝑcipiāt. b ¶ idustria ⁊ labore. c ¶ decus. d ¶ eccleſie.

a vndecim/ad operiēdū tectū ta/

¶ ſed tamen.

b bernaculi. Longitudo ſagi vni⁹ a

a ¶ q2 decalogū leg in fide ſancte trinitat ꝑficiūt. b ¶ amplitudo ſincere charitatis q̄ cōmēdat i q̄ttuor euāgelijs.

habebit trigitā cubitos ⁊ latitu/ b

a ¶ q2 fides vna qua ſaluat eccl'ia ⁊ vna vita eterna ad quā feſtinat.

c do q̄ttuor. Equa erit mēſura ſa/

a ¶ magiſtros.ſ.antiqui populi qui fuerūt in quinqꝫ etatibus mundi.

gorū oim. E quib⁹ q̄nqꝫ iunges c

a ¶ doctores noui teſtamēti: q oia q̄ in ſex etatib⁹ mūdi dicta vel facta ſūt: in adiutorium p̄dicationis aſſumūt: vel in ſexta etate poſiti oia ſpiritualiter interp̄tant.

ſeorſū: ⁊ ſex ſibi mutuo copulab d

E es ⁊ ſaga ⁊c. Ciliciū penitētiū ē. vñ Ps. xxxiiij. b. Ego aūt cū mihi moleſti eēnt: induebar cilicio. i. habitu penitētie ⁊ hūilitat q̄ furorē ꝑſequētiū aut leui⁹ ferrē placidus aut mitigarē. Nā ſi capre pili vel pelles capraꝝ ſemꝑ ſignificarēt fetorē penitētiū: nō ipm aīal inter mūda cōputaret: nec ī laude ſponſi diceret: Cañ. iiij. a. Capilli tui ſic grex caprarū ⁊c. Saga ḡ q̄ ſanctos p̄dicatores ſignificāt/cilicina ſūt: et. xj. ſunt: q2 q̄ ſtudioſi⁹ corda purificāt: plura inue/ niūt qb⁹ ſeip̄os rep̄hēdāt. Vñ humiliter fatent: q2 ī mult offendim⁹ oēs: Et ſi dixerim⁹: q2 pctm̄ nō habem⁹: ip̄i nos ſeducim⁹ ⁊c. j. Joh. i. d. quoꝝ tñ corda quāte ſint ꝑfectōis declarat/cū dr: Lōgitudo ſagi vni⁹ ⁊c. ¶ Beda. Saga ci. Vel de pilis caprarū ⁊ vndecim ſūt. p̄dicatores ei q̄ altiores merito: eo hu/ miliores aīo. Juxͣ illd Eccl. iij. c. Qn̄to maior es hūilia te in oīb⁹. Vndenari⁹ em̄ q̄ denariū trāſit: nec ad duodenariū ꝑuenit. i. ap̄licū numeꝝ/trāſgreſſionē ſignificat decalogi. In vndecimo q̄ꝫ pſalmo ꝓpha cōquerit dicēs: Ps. xi. a Saluuꝫ me fac. d. q. defecit ſanct⁹ ⁊c. Hoc nūero tacite deſignās ꝙ hmōi homines duplicis lingue ⁊ cordis: nec decalogi p̄cepta cuſtodiāt nec ap̄licā grāꝫ ꝑcipiāt. ¶ Aug⁹. Vndecim ſūt vela capillacea. i. cilicina. In pctis em̄ tranſgreſſio ē: q̄ ī vndenario ſignificat: q̄ denariū. i. legē trāſgredit: iō vndecim ꝑ ſeptē multiplicata faciūt. lxxvij. ī q̄ dñs ſignificauit oēm remiſſionē d. Mat. xviij. c. Nō dico tibi ſepties: ſꝫ vſqꝫ ſeptuagieſ ſepties. Qr gñatōes reperiūt cū lucas a baptiſmo dñi numerās ſurſū v̄ſus p̄ncipiū aſcendit: ⁊ ꝑ adā vſqꝫ ad deū ꝑuenit. Ad h̄ ei ſignificatio pctōꝝ fit ī his veſtib⁹: vt ꝑ ꝯfeſſionē exprimāt: ⁊ ꝑ grāꝫ q̄ data ē eccl'ie aboleāt ⁊ tegāt. vñ Ps. xxxi. a Beati q̄rum remiſſe ſunt iniq̄tates: ⁊ q̄rū tecta ſunt peccata.

Iaco. 3. a.

Vndenarius numerus

a ¶ Ad operiendū tecta. Scilicet ne interiora tenera/clara/qualibet aduerſitate turbēt: alioq̄n nec byſſus fulget: nec coccus coruſcat: nec hiacynth⁹ ceruleo colore decorat: nō debēt ergo qui in eccl'ie ſinu ꝓficiūt p̄poſitos deſpicere: ſi vacare eos rebus exteriorib⁹ vident. b ¶ Lōgitudo ſagi. Beda. Lōgitudo habet denariū numerū ⁊ hūc triplicatū: quo indicat virtus eorū qui decalogū legis in fide ſancte trinitatis q̄ ꝑ dilectionē opat ꝑficiūt: q̄ ꝑfectiōe in hac vita nulla pōt eē ſublimior. Latitudo quattuor cubitorū: q̄ amplitudo ſincere charitatis quaſi in ſigno cōmēdat exprimit. Operiūt ergo tectū tabernaculi ſaga vndecim, ⁊ de pilis capraꝝ. Sic in longitudine. xxx. cubitos: in latitudine habēt quattuor: q2 ſūmi illi p̄dicatores qui vitā fideliū exhortādo: ⁊ intercedēdo quotidiana ſollicitudine/vigilijs/ieiunijs/⁊ ſua nuditate ꝓtegunt: q̄ ſe cōtēplata ſuꝑne puritatis excellētia pctōres ꝯfitent: ſꝫ ſ̄m hūane ꝑfectionis modū inter hoīes ſublimant. c ¶ Equa erit men. ⁊c. Bed. Quia vna eſt fides in qua ſaluat eccl'ia ⁊ vna vita eterna ad quā feſtinat. Mat. xx. a. Vñ q̄ui in vineam dñi diuerſo tꝑe ad opandū intrauerūt: oēs vno denario remunerant. Diuiſio ḡ ſagoꝝ in quinqꝫ ⁊ ſex intelligi pōt: vt ſ̄. de cortinis in quīqꝫ ⁊ q̄nqꝫ diuiſis expoſuim⁹: q2 doctores vtriuſqꝫ teſtamēti ſignificāt. Quīqꝫ. ſ. ſaga antiq̄ ppl'i dei magiſtros qui moſaice tm̄ legis ſacra p̄dicabāt: vel q2 in quinqꝫ etatib⁹ mūdi vitā ducebāt. Sex ante magiſtros noui teſtamēti: q2 omnia q̄ diuina ſcriptura in ſex etatibus ſeculi facta vel dicta refert: in adiutoriū ⁊ exēplū p̄dicationis ſue aſſumūt: et paſſionē chriſti ꝑ quā mundus ſexta ſabbati redemptus ē: palā auditoribus credendā ⁊ cōfitendā ꝓnūciāt: ⁊ ꝑ eā tm̄ ſalutem eſſe teſtant. Vnde p̄cipit in fronte tecti ſextū ſagū duplicari: ꝓpter cōfeſſionē. ſ. ⁊ imitationē. ſ. dñice paſſionis. Non enī ſufficit credētes in cōfeſſione mortis dñi ⁊ reſurrectionis baptiçari ⁊ cōſecrari/niſi baptiçatus q̄ſqꝫ ſtuduerit ſimilitudini mortis dñi viuendo ⁊ patiēdo ſimilari: vt fiat particeps reſurrectionis. Si quidē ad lr̄am frontē tecti ingreſſum tabernaculi dicit: vbi nō tabule ſed colūne ⁊ vect ab angulo tabularū vſqꝫ ad angulū ꝯtentus ponebat: q̄ꝫtum enī ad formam operis ꝑtinet: ibi magis opus erat geminato ſagoꝝ munimēto: vbi ſolida parietis firmitas aberat. ¶ Bed. Intuere etiam menſurā cortinarū q̄b⁹ tegit domus: q̄liter p̄fatis poſſint ꝯuenire mēſuris. Decē erāt cortine hn̄tes ſingule longitudinis viginti

Myſtice

nis vigintiocto cubitos: latitudinis quattuor: q̄ ſimul iūcte ⁊ in vnū cōpoſitū tabernaculū implebāt latitudine ſua cubitos xl. Suſpēde ḡ cortinas q̄ habēt ſingule lōgitudinis. xxviij. cubitos: ⁊ pone ī domū cui⁹ mēſura eſt ī trāſuerſo. xxx. cubitoꝝ. ⁊ videbis q2 cortine habebūt ī eq̄litate q̄ eſt inter parietes cubitos denos: in aſcēſu aūt vel deſcēſu q̄ eſt iuxta parietes habebunt cubitos nouenos. Sicqꝫ fit vt ſummitas cortinarū terrā tāgere nō poſſit: ſꝫ mēſura vni⁹ cubiti a terra altior abſit. Itē videbis ꝙ cortine habēt in equalitate ꝑ lōgitudinē dom⁹ cubitos. xxx. In aſcēſu aūt vel deſcēſu: qđ eſt in oriētali vel occidētali latere dom⁹ cubitos q̄nos. Ideoqꝫ eadē lateralis ſūmitas cortinarū nō vſqꝫ ad terrā ꝑtingit: ſed quinis cubitis abeſt a terra altior. Vnde neceſſe ſit vt quini cubiti cortinaruꝫ q̄ ceſſantib⁹ parietib⁹ ſuꝑſunt inducant ad inuicē in occidētali latere ⁊ orientali: ſibiqꝫ mutuo iūgant: ⁊ ſic fiat vt vndiqꝫ domū cortine excepto vno cubito iuxta terrā cōtegant. hec de cortinis. ¶ Beda. Saga tricenos habēt cubitos lōgitudīs: q̄ternos latitudīs: ⁊ q2 vndecim erāt: ꝯiūcta ī inuicē ꝑ latera xliiij. cubitos īplebāt. Pone ḡ ⁊ hec ī domo: ⁊ q2 ꝯcordat lōgitudo ſagoruꝫ cū funiculo q̄ domū metiebar ī trāſuerſū: fit vt ſūmitas eoꝝ ad terrā vſqꝫ ꝑtigat. Habebāt em̄ denos cubitos eq̄litat īter parietes: denoſqꝫ aſcēſiōis vel deſcēſiōis ī vtroqꝫ latere: ⁊ h̄ ē ꝙ ait: q2 cubit⁹ ex vna ꝑte pēderet: alter ex altera: q̄ pl⁹ eēt ī ſagoꝝ lōgitudine: vtrūqꝫ lat⁹ tabernaculi ꝓtegēs. Tabernaculū enī ꝓprie vocat ip̄am cortinaꝝ facturā vel cōiūctionē: q̄s vno cubito tranſibāt ſaga ab auſtrali ꝑte vel latere dom⁹: altero a ſeptētrionali. Idqꝫ ad terrā ꝑueniebāt: q2 hec triginta cubitos lōgitudīs: ille duos min⁹ habebāt. Itē mēſura ſagoꝝ ꝑ lōgitudinē dom⁹ q̄draginta q̄ttuor cubitis tēdebatur: triginta. ſ. cubitos ī eq̄litate habēs a frōte dom⁹ vſqꝫ ad ſūmitatē tabulaꝝ ī plaga occidētali: ⁊ ſeptē cubitos depēdentes in plaga orientali: ⁊ ſeptē ſil'r depēdētes ī plaga occidētali. Sicqꝫ fuit vt mēſura ſagoꝝ ī occidētali latere duob⁹ cubit excederet mēſurā cortinaꝝ: q2 cortine deſuꝑ veniētes q̄nqꝫ cubitos eiuſdē occidētalis ꝑtis tegebāt: ⁊ q̄nqꝫ relinq̄bāt intactos: ⁊ h̄ ē qđ nūc dicit: Qđ aūt ſuꝑfuerit ī ſagis q̄ parant tecto. i. ſagū vnū: qđ ampli⁹ ē ex medietate ei⁹: operies poſteriora tabernacula. Medietas em̄ ſagi in latitudine duo ſūt cubiti: q̄ medietate operiebāt poſteriora tabernaculi. i. cortinarū: q̄ ꝓprie tabernaculū dicūt: q2 duob⁹ cubit eas ad inferiora tēdēs ſagū vltimū trāſibat. Itēqꝫ ſaga deſuꝑ veniētia ſeptē tm̄ cubitos occidētalis ꝑtis opiebāt: nec tñ tres reliq̄ q̄ remāſerāt vſqꝫ ad terrā nudi tēpeſtatū iniurijs patebāt: ſꝫ adduct ad īuicē ab vtroqꝫ latere ſagis ſeptenoꝝ cubitoꝝ: q̄ deficiētib⁹ parietib⁹ ſuꝑerāt/his poſteriora dom⁹ firmiſſime vſqꝫ ad t̄rā tegebāt: neqꝫ hec tm̄ adinuicē ꝑtingere. ⁊ inſtar cortinaꝝ ſeſe ī medio pariet ꝯtingere poterāt: ſꝫ q2 ſeptenoꝝ erāt cubitorū mediū p̄ietis ī vtraqꝫ ꝑte duob⁹ cubit excedebāt: ac ſibi inuicē ſuꝑpoſita iūgebant: qđ eodē mō ꝑ oīa de oriētali ꝑte dom⁹ intelligēdū putam⁹. Ideoqꝫ. ſ̄. p̄cipit: vt ſextuꝫ ſagū in fronte tecti dupliceт. Allegorice ſaga cortinas deſuꝑ ⁊ infra ⁊ ex oī latere ꝓtegebāt: ⁊ vt ille int⁹ libera facie venuſtatis fulgerēt: hec ab oī iniuria tēpeſtatū pluuiaꝝ ⁊ caumatū foris defendebāt: q2 p̄poſiti ita vitā ſubditoꝝ ſollerti cura circūſpiciūt: vt nec ſubſidia carnis nec vite ſpūalis auxilia deſint: ⁊ dogmata hereticoꝝ ⁊ prauoꝝ exēpla catholicorū abſint: aſſit doctrīa ſalutaris: q̄ cōfortati male docētes repellāt: ⁊ mala illata patiēter ſuſtineāt: aſſit vita ip̄oꝝ qua ſemꝑ q̄ſi in via lecti ☞ one vtant

Nico. de lyra

* cortine facte d̄ pilis capraꝝ. a ¶ Longitudo ſagi ⁊c. et ſic erāt lōgiores duob⁹ cubitis q̄ꝫ cortine facte varijs coloribus ex q̄bus factū eſt primū opimentū. b ¶ Et latitudo q̄ttuor. ⁊ ſic qđlibet ſagū erit eiuſdē latitudinis cū qualibet particulari cortina. c ¶ E qb⁹ q̄nqꝫ iūges ſeorſū. ſ. ſil' cōſuēdo q̄ſi ad faciēdū vnū ſagu. xx. cubitoꝝ latitudīs: lōgitudis xxx. d ¶ Et ſex ſi. mu. co. q2 ſex alia ſaga ſil' ꝯſuebāt ad faciēdū q̄ſi vnū ſagū. xxiiij. cubitoꝝ latitudīs. ⁊. xxx. lōgitudīs.

* Ita vt ſextum

one vtanť. Sʒ qꝛ inť p̄dicatores illi maxīo honore digni ſūt/
A qui excepto ꝙ officio p̄dicatiōis ꝛ pploꝝ regimini deſeruiūt:
ꝛ ꝑ chriſto ſanguinē fundūt/recte ſubdiť: Facies ꝛ opimētū
aliud tecto ꝛc̄. a ¶ Sextū ſagū in frōte ꝛc̄. Myſtice ꝟo
in frōte tecti ſextū ſagū duplicať: cū oēs q̄ ſctāʒ intrāt eccl'iam
ita fide ꝛ ſacro dn̄ice paſſiōis initianť:
vt huius q̄ʒ imitatiōe ſemꝑ ſibi viuen/
dū eſſe intelligāt: q̄ſi em̄ in ingreſſu ſe/
xtum ſagū duplicať: vt dn̄ice paſſiōis
ſacra ꝯſeq̄mur: ꝛ exēplis inſtruimur.
De ſacris ait petrus.i. Pe.i.a. Qui
regenerauit nos in ſpem viuā ꝑ reſur
rectionē ieſu chriſti ex mortuis. dicit ꝛ
de imitatiōe paſſionis: ibidem.iiij.a.
Chriſto igiť paſſo in carne: ꝛ vos ea/
dē cogitatione armamini. b ¶ Faci/
es ꝛ quinquaginta anſas in ꝛc̄.
Beda. vt hec ſupra in cortinis expoſui
mus/etiā h̄ intelligi pn̄t: qꝛ.ſ. recorda/
tio ſuꝑne quiet᷑ que quinq̄genario ſo/
let exprimi: corda ſanctoꝝ adunat vin/
culo pacis. Sʒ qꝛ ſaga humilitatē ſub
limium deſignant: qui magis ſuoꝝ me
miniſſe delictoꝝ q̄ꝫ virtutes predicare
cupiunt: ꝛ plus de eis quas nondū ha
bent virtutes compūgi/q̄ꝫ de habitis
ſtudent gloriari. Quinquagenario an
ſaꝝ vel fibulaꝝ numero compunctiōis
eoꝝ humilitas deſignať. Quinquage
ſimus em̄ penitētie pſalm⁹ nō niſi ſpū
ſancto largiente ꝯcediť: ꝛ donū venie
penitētibus eius tm̄ gratia inſpirante
B tribuiť. Et bn̄ quinquaginta anſe vel
fibule ſaga in inuicē nectūt: quia nulla
virtus magis q̄ꝫ fidelis humilitas in
vnā charitatis copulā ligat: quia q̄ꝫto
quis infirmiorē ſe ꝯſpicit: tanto auxi/
lium ꝓximi quo confortetur inquirit.
c ¶ Eneas ꝛc̄. Beda. Bn̄ autem fi/
bule ſunt enee de vocali.ſ. metallo fa/
cte: quia magnā vocē habet apud deū
humilis ꝯſcientia iuſtoꝝ. vnde pauper Dauiticus cum anxia
tus eſſet: ꝛ nō in auribuſ hominū: ſed in ꝯſpectu dei orationē
ſuā effunderet. Ps.ci.a. Dn̄e inquit exaudi orationē meā: ꝛ
clamor meus ad te veniat. d ¶ Quod autem ſuꝑfuerit
in ſagis ꝛc̄. Beda. Hec vt plenius intelligant de tota ta/
bernaculi poſitiōe diſputare neceſſe ē. Diximus parietes ta/
bernaculi que ex tabulis ꝛ colūnis ꝯſtabant: longitudinē ha
buiſſe triginta cubitoꝝ: latitudinem decem: altitudinē ſimiliť
decē. Si quis ergo vellet domū in altitudine cingere funicu
lo (verbi gratia) a baſi tabule vnius meridiani lateris vſq̄
ad baſim tabule

ad baſim tabule que eſt e regione in latere ſeptentrionali: con/ C
ſtat eundem funiculum triginta cubitoꝝ lōgitudinis eſſe debe/
re: vt haberet ſcʒ decem cubitos aſcenſionis in meridiano late
re parietis. decem alios equalitatis inter parietes. Decem ter
tios deſcenſionis: in ſeptentrionali pariete. Item ſi ſuꝑ longi/
tudinē domus ex

¶ Decem ſagis opiebať tabernaculū: vn/
decimū duplicatum ponebať in fronte: ne
vi vētorum lucerne extinguerenť. a ¶ In
ingreſſu ecclesie.

a ita vt ſextū ſagum in frōnte tecti a

¶ Per ꝯfeſſionē.ſ. ꝛ imitationē dn̄ice paſ/
ſionis. ¶ Cōtra violentiā ventoꝝ. ¶ Hu/
militatem compunctionis ſignificat: q̄ ſpū/
ſancto largiente ꝯcediť.

b duplices. Facies ꝛ quinq̄ginta b

a ¶ Nulla ꝟtus magis q̄ꝫ fidelis humili/
tas in vnā charitatem ligat.

anſas in ora ſagi vni⁹: vt ꝯiūngi
cū altero queat: ꝛ quinquaginta
anſas in ora ſagi alteri⁹ vt cū al/
tero copuleť. Facies ꝛ quinqua

a ¶ q̄bus.ſ. ſonus ꝯfeſſionis ꝛ p̄dicatiōis
ſignificať. b ¶ Magnā vocē apud deum
habet humilis ꝯſcientia iuſtoꝝ.

c ginta fibulas eneas quibus iū/
ganť anſe: vt vnū ex oībus opi/ c
d mentū fiat. Qđ aūt ſuꝑfuerit in d
ſagis q̄ paranť tecto: id ē vnū ſa e

a ¶ Medietas ſagi in latitudine duo ſunt
cubiti: ex qua medietate opiebanť poſterio
ra tabernaculi: id eſt cortinaꝝ que ꝓprie di
cuntur tabernaculum.

gū qđ amplius eſt: ex medietate f
ei⁹ opies poſteriora tabernacu/

Nico. de lyra

a ¶ Ita vt ſextū ſagum in frō
te tecti duplices. Quoniā medietaſ
eius: id eſt duo cubiti latitudīs vnius
ſagi in parte orientali tabernaculi po/
nebať replicata: vt capita columnarū
que erāt in introitu tabernaculi tegerē
tur/que tenebāt vnum cubitū: ꝛ vt ope
rimentū factum de ſagis fortius tene/
reť ſuꝑ tabernaculum. Alij autem duo
cubiti erant in parte oppoſita taberna/
culi: vt infra habeť: ꝛ ideo quod diciť
hic: Ut ſextum ſagum in frōte tecti du/
plices. ꝛ quod poſtea ſubdiť: Ex medi/
etate eius operies tabernaculi poſteri/
ora. nō eſt intelligendū de eodem ſago
in numero: quia idē ſagum numero nō
poterat eſſe in fronte tabernaculi ꝛ in
poſteriori ꝑte eius: ſed intelligendū eſt
ꝑ equiualentiā: quia ex oībus ſagis fie
bat vnū operimētū tabernaculi ꝛ duo
cubiti. p̄mi ſagi erāt in fronte taberna/
culi ꝛ duo cubiti vltimi ſagi erāt in po/
ſteriori ꝑte tabernaculi: ꝛ iſti quattuor
cubiti diuerſoꝝ ſagoꝝ equiꝑabanť vni
ſago integro. b ¶ Facies ꝛ quinq̄/ D
ginta anſas ꝛc̄. Quia iſta duo ma/
gna ſaga iūgebanť ſimul ꝑ anſas ꝛ tor/
ques eneas: ſicut de alijs cortinis p̄di/
ctū eſt. c ¶ Ut vnuʒ ex omnibus
operimentum fiat. Quia ꝑ talē cō/
iunctionem fiebat vnum operimentuʒ
totius tabernaculi. d ¶ Quod aūt
ſuperfuerit in ſagis que paranť
tecto: Id eſt ad tegendum tabernaculum. e ¶ Id eſt vnuʒ
ſagum quod amplius eſt: Scʒ vltra numerum cortinarū
factarum de varijs coloribus: de quibus predictum eſt ꝙ erāt
tm̄ decem. ꝛ de ſagis dictum eſt ꝙ erant vndecim: ꝛ de illo vn/
decim oſtendit quid debeat fieri dicens: f ¶ Ex medietate
eius operies poſteriora tabernaculi. Quia pendebat
retro parietem occidentalem duobus cubitis vltra operimen/
tum primum de cortinis variatis: ꝛ duo cubiti erant replicati
in fronte tabernaculi: vt iam dictum eſt. ꝛ iſti quattuor cubiti
faciunt ſagum integrum per equipollentiam: vt dictum eſt.
Et cubitus ex vna

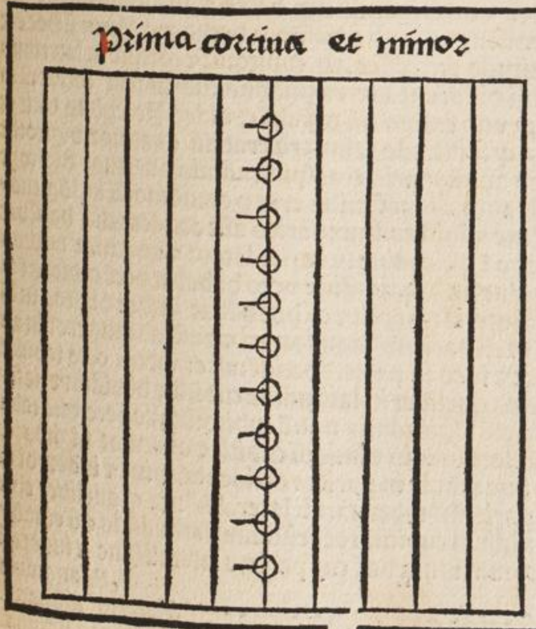

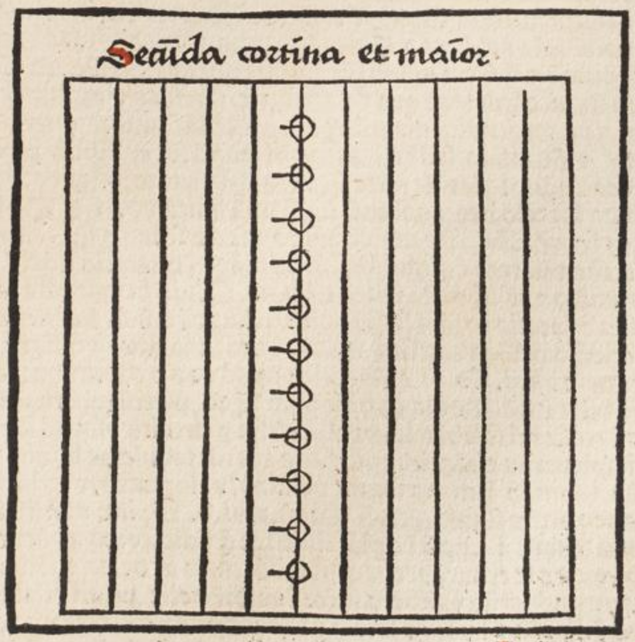

a li: ꝛ cubit⁹ ex vna parte pēdebit: a b c d e f
ꝛ alter ex altera q̇ plus eſt ĩ ſago
rum lõgitudine / vtrũq; latus ta
¶ defenſionem.
b bernaculi ꝓtegẽs. Facies ꝛ ope g
¶ eccleſie.
c rimentũ aliud tecto de pellibus
a ¶ doctoꝝ q̇ duces greg͡: vñ Pſ̃. xxviij. Afferte dño fi. dei. afferte do. fi. arie. ¶ arietes rubꝛicatus xp̃s ſanguine paſſionis cruẽtat⁹: ſignificant etiã martyres q̃ꝝ oꝛonib⁹ ꝓpitiaẗ deus peccatis populi. b ¶ martyrio. c ¶ rubꝛicat͡ ſupponunẗ hiacynthine in quibus figuraẗ vita eterna.
d arietum rubꝛicatis: et ſuper hoc
¶ de his ſcʒ q̇
e rurſũ aliud opimentũ ꝺ hiacyn
rũ ꝯuerſatio ĩ celis ẽ: ꝛ moꝛtificata carnis. cõcupiſcẽtia. ¶ ſitũ tabularũ oſtẽdit.
thinis pellib⁹. Facies ꝛ tabulas h
¶ perſeuerantes. ¶ ſanctos exemplo et doctrina eccleſiã munientes.
f ſtantes tabernaculi de lignis ſe

E G tudinẽ dom⁹ extendaẗ funiculus. i. a baſib⁹ colũnaꝝ ſurſũ: et
ꝑ lõgitudinẽ toti⁹ dom⁹ ad occidẽtalẽ partẽ: ꝛ deinde ad baſes ei⁹ deoꝛſũ: habebit funiculus cubitos lõgitudinis q̇nqua
ginta. x. ſ. aſcẽſiõis iuxta colũnas: triginta equalitatis ſ̄m lõ
gitudinẽ dom⁹: decẽ rurſus deſcẽſiõis iuxta oꝛientalis parie
Histori. t͡ tabulas. a ¶ Et cubit⁹ ꝛc. Quia
coꝛtinas in vno cubito trãſibant ſaga
ab auſtrali latere dom⁹: altero a ſeptẽ
trionali: ideoq; ad terrã ꝑueniebãt: q2
hec triginta cubitos longitudinis / ille
duos min⁹ habebãt. b ¶ Facies et
operimẽtũ. Stra. Primũ erat ope
rimentũ coꝛtinarũ ex byſſo / purpura ꝛ
cocco. Scdm ſagoꝝ vndecim. Tertiũ
ex rubꝛicatis. i. particis pellib⁹ arietũ:
poſtremũ erat hiacynthinaruʒ pelliũ.
Coꝛtine aũt ita operiebãt vt ad latera
deſcẽderẽt: ad terrã tñ nõ ꝑtingerent.
Saga aũt tectũ ꝛ latera operiebant: ꝛ
ad terrã ꝑtingebãt. pelles ꝟo rubꝛica
te vel hiacynthine tectũ tm̃ opiebant:
nec ad latera declinabãt. c ¶ De pel
Mystice libus arie. Beđ. Arietes ſũt docto
res greg͡ dñici ducеſ. vñ Pſ̃. xxviij. a
Afferte dño fili. dei: affer. ꝛc. quaſi o
angeli huic officio mãcipati: afferte do
mino ĩ celos imitatoꝛes apl̃oꝝ. Hinc
q̊ʒ ſexta manſio pp̃li de egypto egreſſi
helim. i. arietes noĩaẗ: ĩ q̃ erãt. xij. fon
tes ꝛ ſeptuaginta palme: vt ſcʒ noĩe ꝛ
ſpecie figurã apl̃oꝝ teneret. d ¶ Ru
Allego. bꝛicatis. Beđ. Rubꝛicãẗ pelles ari
etũ ad operiendũ tectũ tabernaculi: cũ
apl̃i ꝛ apl̃ici viri vſq; ad martyriũ do
cere nõ deſinũt: vt tuti⁹ ſubiectos a tẽtationũ ꝑiculis ꝓtegãt:
dũ ꝑſecutionẽ vſq; ad moꝛtẽ patiũẗ ꝓpẗ iuſticiã: ꝛ operiũt ta
bernaculũ pelles arietũ rubꝛicate: ꝛ a tẽpeſtatib⁹ defendũt: cũ
p̄dicatoꝛes exẽplo paſſiõis ꝛ patiẽ coꝛda infirmoꝝ ne ĩter p̄ſ
ſuras deficiãt muniũt. e ¶ De hiacynthinis pel. ꝛc. Be
Moralit da. Hiacynthus celeſt͡ coloꝛis / pellis moꝛtui aĩalis ꝑs ꝛ ĩdi
ciũ. Per pelles ğ hiacynthinas exp̄miẗ ꝟt⁹ eoꝝ q̇ moꝛtificat͡
illecebꝛis carnis celeſtẽ vitã gerũt ĩ terra: ꝛ ĩter hoĩes poſiti
angelicã puritatẽ imitanẗ: q2 neq; nubẽt neq; nubẽẗ: Mat.
xxij. c. Hi ſũt q̇ cũ mulierib⁹ nõ ſũt co. virgi. enĩ ſ. ꝛc. Apoč.
xiiij. a. Merito ğ pelles hiacynthine ſup̄mũ tenẽt locũ: ꝛ co
loꝛ celeſtis celo ꝓximũ: vt virginales choꝛi ſp̃uali vicinia ag
G nũ ſecuturi ꝛ hymnoꝝ laudes dei deſignenẗ cãtaturi. Bñ au
tẽ de velis coꝛtinaꝝ ꝛ ſagoꝝ ꝺꝛ: ꝙ ꝛ ſi ĩ alto poſita ad terrã de
miſſa pẽdẽt: q̃uis coꝛtine vſq; ad terrã nõ ꝑuenerĩt. Colũne
q̊ʒ ꝛ tabule ĩ altũ erecte: baſes ĩ altũ poſitas habebãt. De ru
bꝛicat͡ ꝟo ꝛ hiacynthinis pellib⁹ qꝺ ĩ alto tectũ operiri ꝺꝛ: ſʒ
nõ qꝺ ad terrã deflexe: q2 ꝟtutũ cetere ſp̃cs cũ his q̇ in terra
ſunt aliq̇d cõe hñt: certamẽ ꝟo martyrij ꝛ dec⁹ ꝟginitat͡ a ter
renis ſuſpẽſũ / ciuib⁹ ſupnis ẽ cõiũctũ. Martyr enĩ in toꝛmẽ
tis poſit⁹: oĩa mũdana ꝛ ip̄m mũdũ relinq̇re: ꝛ advidẽdũ mũ
di cõditoꝛẽ ꝛ q̃ vltra mũdũ ſũt gaudia ꝑuenire deſiderat. Ce
libes q̊ʒ dũ cõem legẽ qua ꝺꝛ Geñ. j. c. Creſcite ꝛ multiplica
mini ꝛ re. ter. intuitu maioꝛis p̄mij trãſcẽdũt: altioꝛẽ ceter͡ fi
delib⁹ ꝛ ip̄o mũdo: ſedẽ eligũt / dũ hi empti ſũt ex oĩbus p̄mi
tie deo ꝛ agno: q̇ latine recte ꝟgines / q̃ſi virtute inſignes: vel
celibes q̃ſi celo beati noĩanẗ. i. celi vitã imitãtes. f ¶ De li
Mystice gnis ſe. ꝛc. Be. He tabule apl̃os ꝛ ſucceſſoꝛes ꝑ q̊ꝝ ſermo
nẽ eccl̃ia dilatata ẽ / ſignificãt. Latitudo eĩ dilatatio fidei ẽ ꝛ
ſacramẽtoꝝ ei⁹: q̇ pꝛi⁹ ĩ iudea tm̃ nota. Quis in latitudĩe ta
bulaꝝ dilatatio coꝛdis ſctõꝝ poſſit ĩtelligi: q̇ mũdũ deſpiciũt
ad celeſtia petẽda accẽſi: ꝛ amicos ĩ deo: ꝛ inimicos diligũt ꝓ
pter deũ: vñ. ij. Co. vj. c. Os nr̃m pʒ ad vos o choꝛinthij: coꝛ
nr̃m dilatatũ ẽ. De illa q̊ʒ dicit paul⁹ q̇ ad ꝓfectũ tabernaculi
id eſt eccl̃ie vti ſolebat: ita vt ab hierl̃m ꝑ circũitũ vſq; ad iliri
cũ impleuerim euãgeliũ xp̃i. Facte aũt ſũt tabule de lignis ſe
thim. i. ſpinaꝝ q̃ curas ſeculi / delitias / voluptates / vl̃ etiã pũ
ctiones pctõꝝ ſignificãt: vñ Pꝛoũ. xxvj. b. Spine naſcũẗ in
manu temulẽti. i. pctã ĩ opib⁹ ſtulti: q2 ğ p̄dicatoꝛes a pũctio
nib⁹ vitioꝝ ſe expurgare: ꝛ oĩb⁹ mũdi curis ac delectatiõibus
exuere ſtuduerũt: vt libera mẽte ĩ amoꝛẽ dei ꝛ ꝓximi dilatari
ꝛ ad p̄dicãdũ ꝟbũ lõge lateq; poſſent diſcurrere / recte ꝺꝛ: q2
ꝺ lignis ſpinaꝝ tabule tabernaculi facte ſũt. ſ. q̃ oẽs aculeos
ſpinoſos exurant: et ſolo candoꝛe niteant. Sancti enim in
G pctõ p̄me

✻ a ¶ Et cubi. ex vna ꝑte pe. ꝛc. Ad ĩtellectũ hui⁹ lr̃e q̃ G
intricata eſt cõſiderãdũ / ꝙ ſicut dictũ ẽ ſaga particularia erãt
lõgioꝛa coꝛtinis varijs duob⁹ cubitis. In opimento aũt tota
li facto ex oĩbus coꝛtinis variat͡: lõgitudo illi⁹ operimẽti erat
ex latitudinib⁹ coꝛtinarũ ſimul iũctis. Et eodẽ modo dicendũ
de totali opimẽto facto ex oĩbus ſag͡.
ꝛ ideo qñ illa duo opimẽta erãt extẽſa
ſup totũ tabernaculũ / lõgitudo coꝛtina
rũ partialiũ trãſibat ex trãuerſo taber
naculi: ꝛ ſic diſtabat a terra vno cubito
in latere auſtrali: ꝛ alio cubito in late
re aquilonari: ꝛ ꝑ cõſequẽs longitudo
ſagoꝛũ ꝑtialiũ q̇ erat maioꝛ duob⁹ cu
bitis attingebat vſq; ad terrã pẽdẽs in
vtroq; latere tabernaculi vno cubito
vltra coꝛtinas: ꝛ h̄ eſt qꝺ ꝺꝛ: Et cubit⁹
ſcʒ ſagi. b ¶ Ex vna ꝑte pẽ. ſ. vltra
coꝛtinas. c ¶ Et alter. ſ. cubit⁹ ſagi.
d ¶ Ex altera. ſ. ꝑte tabernaculi pen
debit. e ¶ Qui pl⁹ eſt in ſago. lõ
gitudine. i. q̇ excedit lõgitudinẽ coꝛti
narũ ex vtraq; ꝑte: ꝛ ſic ſunt duo cubiti
ſagoꝝ pẽdẽtes ad terrã vltra coꝛtinas.
vnus ex vna ꝑte tabernaculi: ꝛ alter ex
altera: ꝛ h̄ eſt qꝺ dicíẗ: f ¶ Utrũq;
la. ta. ꝓtegẽs. ꝛ p̄dicta patẽt in figu
ra q̃tũ ad cõiũctionẽ coꝛtinaꝝ ꝛ ſago
rũ. Modus aũt operiendi tabernacu
lũ nõ põt in plano figurari: ſed de faci
li imaginari põt. ¶ Figuras coꝛtina
rum videas in alio latere. g ¶ Faci
es et operimentũ aliud tecto de
pellibus ꝛc. dicũt aliqui doctoꝛes ꝙ
iſta duo operimenta de pellib⁹ erãt tm̃
modo ſup tectũ tabernaculi: alij autẽ dicũt ꝛ ꝓbabilius vt vi
deẗ / ꝙ deſcẽdebãt ad terrã: nõ ſolũ in tribus ꝑtibus taberna
culi ſicut coꝛtine ꝛ ſaga que nõ operiebãt frontẽ tabernaculi:
vt ptʒ ex ſupꝛadictis: ſed iſta de pellib⁹ pendebãt ante velum
qꝺ erat in introitu tabernaculi: vt dicit Joſephus. ad hoc eñ
erãt vt repellerent vim imbꝛiũ ꝛ ventoꝛũ: ꝛ ideo erant neceſ
ſaria vt videẗ: nõ ſolũ ſup tectũ tabernaculi: ſed etiã in lateri
bus circũquaq; Sciendũ etiã ꝙ iſta operimenta de ſagis et
pellibus erant foꝛtiter affixa terre cũ funibus ꝛ paxillis ne a
ventis ꝛ imbꝛib⁹ mouerenẗ. h ¶ Facies ꝛ tabulas. Hic h
ꝯñr deſcribiẗ tabernaculũ q̃tũ ad ei⁹ parietes qui erãt de ta
bulis ſurſũ erectis: ꝛ in latere aquilonari erãt viginti tabule
quarũ quelibet habebat decẽ cubitos lõgitudinis ꝛ cubitũ et
dimidiũ latitudinis: ꝛ ideo erecte ſurſum vna iuxta aliã facie
bãt parietẽ decẽ cubitoꝛũ altitudinis ꝛ. xxx. cubitoꝝ longitu
dinis: ſpiſſitudo aũt hui⁹ parietis erat eadẽ cũ ſpiſſitudine ta
bularũ: q̇ nõ expꝛimiẗ in textu: ꝛ iõ varie hic dicũt doctoꝛes.
Dicit Ra. Sa. ꝙ ſpiſſitudo tabulaꝝ erat vni⁹ cubiti: ſed hoc
nõ videẗ verum quia eſſent nimis ponderoſe ad poꝛtãdũ de
loco ad locũ ꝛ ad erigendũ ſup baſes ꝛ ad ſtandũ ibi: q2 ꝓpẗ
pondus poſſent de facili a baſibus declinare. Item ſi hoc eẽt
verum latitudo tecti eſſet. xij. cubitoꝛũ: ꝛ coꝛtine in lateribus
tabernaculi diſtarent a terra duobus cubitis: cui⁹ cõtrariũ ip
ſe dicit. ſ. ꝙ vno cubito tm̃ diſtabãt: ꝛ ideo Joſephus dicit et
ꝓbabilius ꝙ ſpiſſitudo tabularũ erat tm̃ quattuoꝛ digitoꝛũ:
ꝛ ſic paries aquilonaris erat ſpiſſitudinis quattuoꝛ digitoꝝ:
paries aũt auſtralis cõſimilis erat ꝑ omnẽ modũ in lõgitudi
ne latitudine ꝛ ſpiſſitudine: paries aũt occidentalis habebat
decẽ cubitos ĩ altitudine ſicut p̄cedẽtes: ꝛ quattuoꝛ digitos
in ſpiſſitudine: in longitudine vero habebat decẽ cubitos ſ̄m
latitudinẽ interioꝛẽ tẽpli: ꝛ cũ hoc hẽbat q̃ttuoꝛ digitos in lõ
gitudine vt cũ parietib⁹ aquilonari ꝛ auſtrali iungereẗ in an
gulo recto: ꝛ ideo in pariete occidẽtali erant tm̃ octo tabule:
ſex habentes quelibet in latitudine cubitũ ꝛ dimidiũ: ꝛ ſic fa
ciebãt parietẽ lõgitudinis nouẽ cubitoꝛũ: alie vero due tabu
le habebãt latitudinis dimidiũ cubitũ ꝛ quattuoꝛ digitos: et
erant iſte due tabule in pariete occidentali hinc ꝛ inde: vbi iũ
gebãẗ cũ parietib⁹ tabernaculi lateralib⁹: ita ꝙ quelibet clau
debat dimidium cubitum et reſiduum latitudinis qꝺ erat q̃t
tuoꝛ digitoꝛum iungebaẗ cuʒ pariete laterali hinc ꝛ inde: ad
✻ angulum M
✳ h ¶ Facies ꝛ ta. ꝛc. Hic ſcꝺo agiẗ ꝺ laterib⁹ tab̄naculi ꝙ p eas ſignificã
q̇ fuerũt ꝺe tabul͡ ſtãtib⁹ ſub opimẽt͡ p̄dict͡: ꝛ ꝑ eas ſignificã
tur fideles ſimplices ĩ fide ſtãtes ſub diſciplina doctoꝝ ꝛ pa
✳ tiẽtia martyrũ.

pctõ p̃me p̃uaricatiõis cõcepti ⁊ nati ſunt:ad q̃s etiã general̃
A dãnatio illa ptinet: Geñ.iij.c. Terra tua ſpinas ⁊ tribulos
germĩabit tibi. Sz chriſti gr̃a ſpinis pctõꝝ exuti/digno ꝟtu/
tũ exercitio ĩ ſtructurã dom⁹ ſũt aptati. Quia ĩputribilia/can
doꝛe eximia/leuia: nõ multũ ab alba ſpĩa niſi magnitudĩe di/
ſtãtia: q̃ difficile ĩueniunt̃ niſi in terr̃
arabie: vbi factũ ẽ tabnaculũ: nec trãſ/
latũ ẽ nomẽ hebreũ: q: vix apud alios
ĩuenit̃ hoc lignũ. a ¶ Singule de/
nos cubitos. Beda. Hẽbãt in lõgi/
tudine: in latitudĩe cubitũ ac ſemiſſez.
lõgitudo ꝟo altitudo eſt: q̃.x.cubitos
hẽbat: q: doctores p obſ̃uãtiã decalo/
gi ad pfectionẽ tẽdũt: p denario diur/
no ĩ vinea chriſti laborãtes: ideo.ſ.do
ctrĩe ĩſiſtẽtes vt imaginẽ ſui ꝯditoris
⁊ regis/quã adã peccãte pdiderũt/re/
ſtaurẽt: ⁊ nomẽ ei⁹ qđ peccãdo amiſe/
rũt/recte viuẽdo recipiãt. Solet em̃ in
denario reg̃ nomẽ ⁊ imago cõtineri.
denari⁹ q̃z ex eo đr qđ decẽ numis cõ/
plet̃: ⁊ nr̃a btĩtudo dilectiõe dei ⁊ pxi
mi pficit̃. De⁹ em̃ ternario ſepe nũero
ppt̃ ea q̃ ipẽ eſt trinitatẽ figurat̃. Hõ
ſeptenario: q: corp⁹ hz ex q̃ttuoꝛ elemẽ
tis. Aĩe ꝟo ſubſtãtia triplici ſolet ĩ ſcri
ptura diſtãtia cõphẽdi. hinc ẽ ꝙ deũ di
ligere toto coꝛde/tota aĩa/tota ꝟtute p̃
cipimur. Decẽ ḡ tabule cubitos hñt al
titudĩs: q: rectores ecclĩe hac intẽtiõe
deo ſeruiũt: vt ipm̃ in et̃nũ videre me/
reant̃: ⁊ ad h̃ auditores ꝟbo ⁊ ope p/
uocare: q̃ſi ſuſpẽdere ꝯtẽdũt. Or tabu
le ſingl̃os cubitos ⁊ ſemiſſem in latitu
dine hẽbãt: plen⁹ cubit⁹ pfectiõez ope/
ris: dimidi⁹ inchoationẽ diuĩe cogniti
onis oñdit: q: iuſti pfecte elemoſynis
orõnib⁹ ⁊ ieiunĳs ⁊ hmõi pñt operã da
re. deũ em̃ interĩ fide cog̃ſcim⁹: ſz ple/
B nã ei⁹ cognitionẽ in futuro ſperam⁹. vñ Joh.xvij.a. Hec ẽ vi
ta et̃na: vt cog̃ſcãt te ſolũ veꝝ deũ ⁊c. Et alibi.j. Coꝛ.xiij.c.
Ex pte em̃ cog̃ſcim⁹: ⁊ ex pte pph̃am⁹. Nõ ait ex pte laboꝛa/
mus ⁊ ex pte p̃dicam⁹. Implebit̃ aũt cubitus dño pmittẽte:
Ps̃.xc.b. Eripiã eũ ⁊ gl̃ificabo eũ: ⁊ oñdã illi ſalutare meũ.
b ¶ In laterib⁹ ⁊c. Beda. Incaſtrature in laterib⁹ tabulaꝝ
hũilitatẽ ſignificãt in mentib⁹ iuſtoꝝ: p quã maxĩe ſibi frat̃na
charitate iũgant̃: dũ em̃ coꝛde ꝯtrito ⁊ hũiliato receptaculũ
in ſe pxioꝝ dilectiõi parãt: ⁊ ſe diligẽdos pietate ⁊ deuotiõe
exhibẽt: q̃ſi oẽs tabule tabernaculi in alterutrũ p incaſtratu/
re nexũ copulant̃. Erecto q̃dẽ tabernaculo ⁊ regularit̃ oꝛdĩa
ta ante cõpage tabulaꝝ: figura incaſtrature nõ cernit̃: ſz q̃ta
ꝟtute tabulas adunauerit: pariet̃ ſtabilitas oñdit: q: humi/
litas ſanctoꝝ q̃ ſibi foris federant̃ videri nõ põt: ſz ex ſtatu ec
cleſie pacatiſſimo q̃d intus opet̃ ptz. p quã diſpẽſationẽ diui
ne gr̃e agit̃: vt nos eos q̃ in p̃ncipio ſeculi fuerũt fideles/ſin/
cere diligam⁹: ſic illos q̃s in pñti videm⁹ ſinu amoꝛis ſuſcipi/
mus: ⁊ nos ab ill̃ ſuſcipi credim⁹. c ¶ Quaꝝ viginti ⁊c.
Beda. Quãta fuerit lõgitudo tabernaculi nõ exprimit̃ ſpãli/
ter: ſz ex eo ĩuenit̃ ꝙ parietes vigĩti tabul̃ cõpacti ſunt: q̃ ſin/
guli ſingulos cubitos ⁊ ſemiſſem latitudinẽ hñt. viginti em̃
cubiti ⁊ vigies ſemis cubiti trigĩta faciũt: quã fuiſſe taberna
culi lõgitudinẽ Joſeph⁹ ſcribit. Vñ aũt h̃ nũero tabernaculi
lõgitudo comphẽdit̃: q: tres ſunt ꝟtutes in q̃bus p̃ncipalit̃
ecclĩe pfectio ꝯſiſtit/fides/ſpes/charitas: q̃ p decẽ multiplicã
tur: vt tricenari⁹ ĩpleat̃: dũ ꝟtutib⁹ mẽtis opa iũgunt̃: q̃ deca
logo ꝯtinent̃: ne quis ſibi virtutes ſine ope putet ſufficere.
d ¶ Quibus q̃draginta baſes ⁊c. Beda. Baſes q̃bus
tabule ſuſtẽtabant̃: ꝟba ſunt ⁊ libꝛi leg̃ ⁊ pph̃aꝝ: q̃bus apl̃i
⁊ euãgeliſte q̃ ſcribere ⁊ p̃dicare volebãt: vera eſſe ⁊ diuĩa p
babant. vnde Tũc adimpletũ eſt quod dictum eſt per pphe/
tas. Et alibi. Hoc autem totũ factuz eſt vt adimplerent̃ ſcri/
pture pphetarũ. Et petr⁹ ait.ij. Pet̃.i.d. Habem⁹ firmioꝛẽ
ppheticũ ſermonẽ. ¶ Beda. Greg⁹. Per tabulaꝝ baſes ar/
gẽteas oꝛdo pph̃aꝝ ſignificat̃: q̃ dũ p̃mi de dñi ĩcarnatiõe lo/
cuti ſunt: q̃ſi baſes a fundamẽto ſurrexerũt: ⁊ ſuppoſite fabꝛi
ce põdera ſuſtinuer̃t: ⁊ tabulas. i. apl̃icã p̃dicationẽ in mũdo
dilatatã: q̃ſi firmi ⁊ fuſiles ſuſtinẽt: q: aplõꝝ vita p̃dicatione
coꝝ inſtruit̃: ⁊ auctoꝛitate ſolidat̃. Vñ baſes bine ꝯiũcte ſin/
gulis tabulis

a thim/que ſingl̃e denos cubitos
in lõgitudine habeãt: ⁊ in latitu/
a ¶ pfectiõez boni. b ¶ ĩitiũ diuĩe cogniti/
b dine ſingulos ac ſemiſſem. In
onis. a ¶ in pſpis ⁊ ĩ aduerſis iura ĩuiola
ta charitat̃ vt maioꝛes ⁊ minoꝛes q̃ nos in
chriſto p̃ceſſerũt vel ſecuti ſunt vlnis ⁊ eiſ/
dem charitatis brachĳs tenentes ad pfecti
onis faſtigia tendamus.
lateribus tabule due incaſtratu/
re fient/quibus tabula alteri ta/
bule connectat̃. Atq̃ in hũc mo
dum cuncte tabule parabũtur.
a ¶ q̃ter q̃ni vigĩti fiũt: lex aũt q̃nq̃ libꝛis
gr̃a noui teſtamẽti q̃ttuoꝛ euãgelĳs ꝯtinet̃:
⁊ doctoꝛes miro veritatis ꝯſenſu cõpleta in
euãgelio legis arcana manifeſtãt: ⁊ p̃figu/
rata in lege euangelĳ ſacr̃a. b ¶ Judaico
pplo: q: not⁹ in iudea de⁹ ⁊c. Ps̃.lxxv.a.
c Quaꝝ viginti erũt in latere meri/
d diano/ qđ vergit ad auſtrũ: q̃b⁹
a ¶ p nitoꝛe celeſt̃ ꝟbi. ¶ eloq̃a dñi eloq̃a
q̃draginta baſes argenteas fun/
ca.ar.ig.⁊c. Ps̃.xi.b. ¶ ppt̃ ꝯſenſũ pphe
tice atteſtatiõis ⁊ euãgelice p̃dicatiõis.
des/vt bine baſes ſingulis tabu †
lis p duos angulos ſubĳciant̃.

gulis tabulis ſupponunt̃: quia dum pphete in verbis ſuis de L
chriſti incarnatione concoꝛdant: ſequentes p̃dicatoꝛes edificãt
vt quo a ſemetipſis non diſcrepant: illos robuſtius figant. Ex
argento fundi iubent̃. argenti em̃ claritas ex vſu ſeruat̃: ſine
vſu in nigredinẽ vertit̃. pphetaꝝ ꝟo dicta ante chriſti aduen/
tum in vſus ſpiritualis intelligẽtie nõ
erant dum cõſpici p obſcuritatẽ nõ po/
terant: ⁊ ideo quaſi nigra pmanebãt.
ſed poſtq̃ chriſtus veniẽs ea ante ocu/
los noſtros incarnatiõis manu tergit:
quicquid luc̃ in eis latebat claruit: ſen
ſuſq̃ patrũ p̃cedentiũ in vſum dedit: q:
verba rebus expoſuit. ¶ Beda. Be/
ne ſingulis tabulis bine baſes ſuppo/
nunt̃: vt cõſenſus pphetice atteſtatio/
nis in omĩbus que apoſtoli dixere mõ/
ſtret̃. Vel bine p duos angulos ſubĳ/
ciunt̃: vt bene ſuffultis angulis tota re
cte poſſit conſiſtere tabula: quia omnis
apoſtolici ⁊ euangelici ſermonis in p/
pheticis libꝛis initiũ preſignat̃: ⁊ finis
omnis apoſtoloꝝ ⁊ ſucceſſoꝛuz vita ab
initio fidei vſq̃ ad finẽ vite pñtis my/
ſtic̃ veter̃ teſtamẽti inſerta ẽ tabulis.
¶ In latere q̃z

Nico. de lyra

⁂ angulũ rectum p modũ ptractum
in margine. ¶ Sequitur figura pꝛo ta
bulis ⁊ baſibus terre infigẽdis. Et de
iſtis duabus tabulis facit ſpecialẽ men
tionem poſt alias cum dicit:
⁂ Duabus quoq̃
⁎ tiẽtia martyꝝ. † ¶ Bine baſes Moralit̃
ſingulis tabulis. Et iſte baſes fue/
runt argentee vt dicit̃ in textu. per hoc
aũt deſignat̃ ꝙ fides cuiuſlibet chriſtia
ni innitit̃ teſtamẽto nouo ⁊ veteri qua
ſi duabus baſibus argenteis. Unde di
citur Ps̃.xi.b. Eloquia dñi eloquia caſta: argentũ igne exami/ D
natũ ⁊c. Duo ꝟo teſtamẽta ſunt eloquia diuina. Jſte ꝟo tabu/
le iũcte fuerũt ſupius vncinis: p quã iuncturã ſignificat̃ chari/
tas dei: ⁊ ĩ medio iũcte fuer̃t veſtib⁹ ⁊ anul̃: p qđ ſignificat̃ cha
ritas pximi: hac eĩ duplici charitate debẽt fideles ad ĩuicẽ ꝯiũ/
⁎ gi. Facies ⁊ velũ

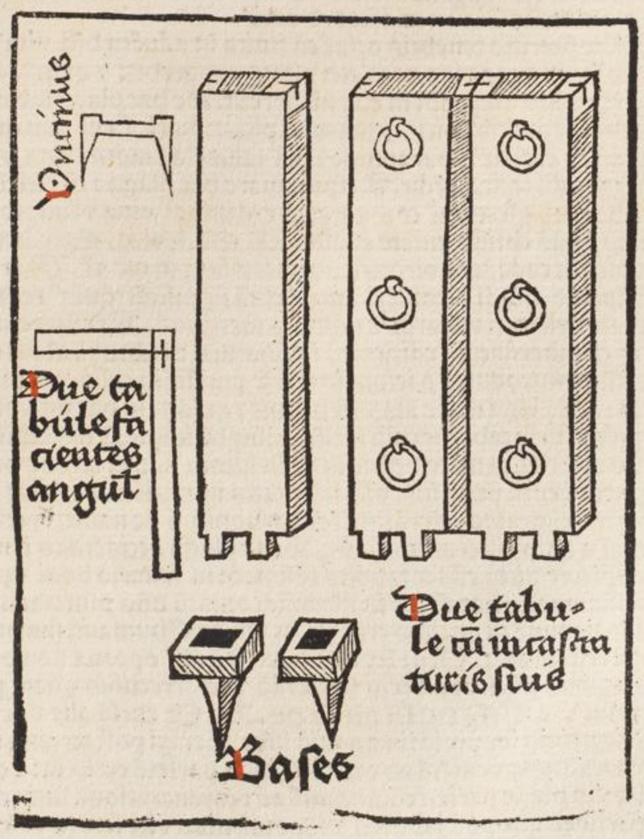

E G a ¶In latere q̄ȝ .ſcd̄o ⁊c̄. Be. Lat⁹ meridianū qđ vergit ad auſtrū antiquā dei plebē ſignificat: q̄ dudū lucē ſciētie leg⁊ accipiēs: amore dei feruebat. Latus ſcd̄m qđ vergit ad aqui/lonē gētes ſignificat: q̄ vſq; ad tp̄s īcarnatiōis tenebr⁊ ⁊ fri/gore īfidelitat⁊ torpebāt: de q̄ꝝ vocatiōe dr̄: Eſa. xliij. a. Dicā aquiloni da: et auſtro noli ꝓhibere.
Quaſi dicā pp̄lo gētiū diu ſine fide al gēti: da de filijs tuis q̄ veniāt ad fideȝ meę ꝯfeſſiōis ⁊ amoris: ⁊ plebi iſraeli tice q̄ iam mee cognitiōis lumīe fruit̄: noli ꝓhibere gētes in ſortē electionis recipi. b ¶Viginti tabu. Be. Uni⁹ aūt numeri ⁊ meſuraꝝ: et facture tabu las vtrūq; lat⁹ habuit: q̄ vna et eadeȝ fides ſpes et charitas vtriq; pp̄lo per apl̄os p̄dicat̄: et ad terrā vterq; regni celeſt⁊ ꝓmiſſā vocat̄. De vtroq; gene/
mar.16.d. rale p̄ceptū accipiūt: Eūtes in mūdum vniuerſū p̄di. euā. om̄i creat .i. p̄putio et circūciſiōi. ⁊ abſq; vlla differētia ſb/
Ibidem inferī: Qui crediderit ⁊ baptiſat⁹ fue
Bases rit: ſalu⁹ erit. c ¶Bine baſes. Ba
βάσεω ſis eſt fūdamētū a greco/ qđ eſt baſeio .i. fūdo. p̄ baſes ꝓp̄he ſignificāt/ quo/rū aucte apl̄i ⁊ oēſ doctores innitunt̄. Bine āt dicunt̄ ꝓpter ꝯcordiā ꝓp̄ha/rū qui oēs vnū ſenſerūt. d ¶Ad oc
Myſtice cidentalē ⁊c̄. Be. occidētal plaga q̄ ad vtrūq; parietē ſuſcipiēs edificiū ta/bernaculi ꝯſummat impletionem eccle ſie in fine mūdi ſignificat: q̊uſq; fides ⁊ opatio vtriuſq; ppl̄i pſeueratura: q̄/ſi gemini latitudo parietis ptingit. nū q̄ eni vl̄ añ incarnationē defuerunt q̄ ex gētib⁹ crederēt: nec vnq̄ de pp̄lo iu deoꝝ q̄uis dānato aliq̄ deſūt fideles. Si q̄ſ tñ h̄ negare p̄ſūpſerit/ dicam⁹ ꝙ ſpūales vtriuſq; teſtamēti doctores q̄ ꝓferūt de theſauro ſuo noua ⁊ vetera/ vſq; ad finē ſcl̄i ſūt in eccl̄ia pmanſuri. ¶Be. Ad occidētalē v̄o pla. ⁊c̄. Bñ ī occidētali plaga tabernaculū ꝯſūmat̄ q̄ dieſ claudit̄: ⁊ aſtra occidūt: ꝓpt̄ obi tū .ſ. cuiuſq; electi: vl̄ generalem mūdi terminū. Ei eī q̄ſi ſol occidit/ q̄ ab hac luce p tenebras trāſitorie mort⁊ ad gau
F dia lucis ⁊ vite migrat eterne. Occi/dit omni eccl̄ie ſol in occidēte: vt veri⁹ in oriēte p̄teritis tenebris oriat̄ cū finita in aduētu dn̄i vita p̄/ſentis ſeculi/ mox dies vera eternitat⁊ apparebit: ⁊ q̄ iuſt⁊ cū dn̄o regnātib⁹: reprobi in eternū pereūt. De hac plaga taber/naculi in ſequētib⁹ dicit̄ ꝙ mare reſpiciat: mare .ſ. rubrum in q̄ demerſus exercit⁹ pharaonis: ⁊ iſrl̄ ſaluat⁹ ad montē ſina vbi tabernaculū fecit aſcēdit. Reſpicit mare hec plaga: cū eccleſia poſt bonorū pfectionē coronata: libere intuet̄ vitia vl̄ impiorū penas quas chriſto iuuāte euaſit. Vñ Eſa. lxvi. g. Egredient̄ et videbūt cadauera virorū q̄ p̄uaricati ſunt in me ⁊c̄. Maris enī fluctus ꝓfūdi turbulēti amari pctā ſignificāt: quib⁹ repro/bi male delectati in baratrū pditiōis mergunt̄. Nec p̄tereun/dū ꝙ cū tabernaculū edificaret̄ in ſina: mare rubruȝ habuit ad occaſū: et introductū p ieſum in terrā ꝓmiſſiōis collocatū in ſy lo: in eadē plaga mare magnū habuit: q̄ ſācti in hac vita dn̄o ſeruiētes in ſe tabernaculū faciētes: ſupbā impiorū iactātiā q̄'/ſi cito caſurā fixa mēte deſpiciūt: ⁊ in futura patria cū dn̄o poſi ti/ ppetuā eorū penā ſine vlla felicitatis minutiōe reſpiciūt: vt maiores ei grates referāt: nō ſolū ꝓ bonis q̄ donauit: ſȝ etiaȝ ꝓ mal̄ a quib⁹ liberauit. ¶Be. Bene plaga occidētalis q̄ ma re reſpicere dicta eſt ſex tabulis cōſtat: q̄ in ſenario boni ope/ris ꝯſummatio notat̄: q̄ in illo mūdi ornatū dn̄s ꝯſummauit: in illo hominē in p̄ncipio creauit. in illo gen⁹ humanū ſua paſ/ſione reſtaurauit. Ul̄ q̄ ſex ſūt etates ſcl̄i q̄b⁹ oportet nos bo/nis opibus pfici: vt ad requiē eternā ⁊ reſurrectiōis gl̄iam p/ueniam⁹. e ¶Et rurſū alias du. Be. Or rurſū alie due ta bule exceptis ſex p̄miſ: in angulū iubent̄ erigi poſt tergum ta/bernaculi: que veniētē ab oriētali plaga parietē excipiūt: ⁊ oc/cidētalis plage parieti cōiungunt̄ ad remunerationē future vi te pertinet: que poſt labores ⁊ tēpora huius vite ſecura vl̄ ſecu tura eſt diuiſa in ſabbatiſmuȝ .i. requiem animarū poſt abſolu/tionem cor

¶ gentiles q̄ tenebris ⁊ frigore infidelita/tis vſq; ad aduētū chriſti torpebāt.

a In latere q̄ȝ ſecundo tabnaculi
b qđ vergit ad aq̄lonē/ viginti ta/
bulę erūt: quadraginta habētes
c baſes argēteas. Binę baſes ſin

a ¶ q̄ finis bonoꝝ opeꝝ ſignificat̄. ¶ q̄ ſi/gnificat finē cuiuſq; vel generalis eccl̄ie.

d gulis tabulis ſupponēt̄. Ad oc/
cidentalē vero plagā tabernacu

a ¶ ꝓpt̄ pfectionē opis: q̄ in ſenario deus mūdi ornatū ꝯſūmauit. ¶ ſcōs q̄ fuerūt p

e li facies ſex tabulas: et rurſum

ſex ſeculi etates. a ¶ ꝓpt̄ ſabbatū .i. requiē aīarū: poſt mortē ⁊ reſurrectionis gloriam vtriq; pp̄lo cōmunē ⁊ interminabilē.

alias duas q̄ in angulis erigant̄
f poſt tergū tabnaculi. Erūtq; ſi/

¶ q̄ vna charitas electorū ad celeſtia ten/dit: et ad eūdē finē peruenit.

bi cōiūctę a deorſū vſq; ſurſuȝ/
⁊ vna omnes cōpago retinebit.

¶ q̄ future q̄etis ⁊ īmortalitatis gl̄ia no/ſtre cōuerſationi p fidē ſpem ⁊ charitatē fir miter cōnexa eſt.

g Duab⁹ quoq; tabulis q̄ in āgu/ a
lis ponēdę ſunt/ ſimilis iūctura
ſeruabit̄. Et erūt ſiſ tabule octo

a ¶ q̄ hec oīa ad cōfirmationē euāgelice.

baſes eaꝝ argēteę ſedecim/ duā

vel apl̄ice p̄dicationis cōſona voce futura eſſe p̄dixerunt.

bus baſib⁹ p vnā tabulā ſuppu/
b tat̄. Facies ⁊ vectes đ lignis ſe b

tionē corporū: et gloriā reſurrectiōis vtriq; pp̄lo cōis nl̄lo fi/ G ne terminādā. f ¶Eruntq; ſibi cōiūcte ⁊c̄. Be. Quia omnis electorū vita vna fide et charitate ad celeſtia tēdit: et in vnū finē viſionis diuine puenit: in vna voce recti dogma/tis omnis ſanctorū p̄dicatorū ſermo cōuenit. Recederet eniȝ ab inuicē cōpago tabularū: qđ ſi vnus ꝓp̄ha aut apl̄us dixiſſet: ali⁹ negaret. g ¶Duabus q̄ȝ tabulis ⁊c̄. Be. Angulares tabule tabulis parietuȝ p omnia ſūt cōiuncte: q̄ future quietis ⁊ immortalitatis gl̄ia p̄ntis vite ꝯuerſa tioni p fidē ſpem et charitatē firmiſſi/me cōnexa eſt: immo ſtabilis et incōcuſ ſa noſtra cōuerſatio pdurat: quia futu/rā ꝯuerſationē credit/ ſperat ⁊ diligit: q̄ crebro ſupernoꝝ ciuiū adiutorio ne flatibus turbulentis demonū decidat cōtinet̄. De autem tabule que pfectio nē boni operis vel futura premia deſi gnant: binis ſingule baſibus ſuſtentā tur: quia hec quoq; omnia ad cōfirma tionē euāgelice et apoſtolice p̄dicatio/nis ꝓp̄he cōſona voce futura eſſe p̄di/xerunt. Hic nō dicit̄ mēſura baſiuȝ: ſȝ Joſephus dicit ꝙ quattuor digitis ta bule diſtabāt a terra: p qđ ītelligit̄ ba ſes quattuor digitorū fuiſſe. Hiſtorice
Joſephus ſcribit ꝙ tabernaculū decē H cubitos habuit latitudīs: ⁊ tabule eiuſ menſura quattuor digitorū a terra ſu/ſpenſe fuerint: ex quo velle videt̄ ītel/ligi/ ꝙ tāte altitudinis fuerīt baſes ta bularū. Qui rurſus de hoc qđ ꝓpoſui mus capitulo: et de vectib⁹ tabularuȝ ait: poſterioris aūt parietis nouē cubi tos ſex tabule faciebant: quib⁹ cōiun/cte ſunt due alie tabule ex medio cubi/to ſecte: quas angulares poſuerūt ad īſtar maiorū tabularū. Singule v̄o ta/bule anulos habēt aureos: p exterio/rē frontē eminētes: velut quibuſdam radicibus p ordinē ad inuicē fixos per circūitū reſpiciētes: et p eos deaurati vectes immiſſi/ vno q̄ȝ habēte magni/tudinē cubitorū quinq;: erātq; ad con iunctiōes tabulaꝝ: intrabatq; vect⁊ ca put vniuſcuiuſq; in alio vectis capite: b velut in modū cocci: ꝓpt̄ tergū parie/tū in lōgitudine poiſtoꝝ: vn⁹ erat ordo p tabulas oēs vadēs q̄ p vncinos vtriuſq; pariet⁊ latera cōtinebant̄ īcaſtratiōib⁹ ad inuicē fact⁊: ⁊ īmiſſis ad inuicē: qđ ſic exq̄ſituȝ eſt: vt nec a ventis moueret̄: neq; alia cauſa tabernaculum conturbaret: ſed immobile ſecura quiete ſeruaretur. b ¶Facies ⁊ ve/ctes de li. ⁊c̄. Be. Quinq; vectes q̄ tabl̄as tabernaculi cō/tinēt/ ſunt quinq; libri legis: quorum munimine eccleſia ab

G omni

Nico. de lyra

⁂a ¶Duab⁹ q̄ȝ tabu. ⁊c̄. Quia nō erāt tāte latitudīs ſi cut alie tabule: ſȝ erāt equal̄ lōgitudīs ⁊ ſpiſſitudīs. p̄icte v̄o tabule in pte inferiori iūgebant̄ vna iuxta aliā p baſes q̄ erāt quadrate in pte ſupiori ⁊ acute īferi⁹ ⁊ oblōge vt figerent̄ i/tra terrā. In pte aūt ſupiori q̄libet habebat vnū foramē qua I dratū vbi intrabāt incaſtrature tabularū: quas incaſtraturas tu Joſephus vocat cardines: ⁊ due baſes erāt ſub qualibet ta/bula correſpōdentes duab⁹ incaſtraturis cuiuſlibet tabule ⁊ eas ſuſcipiētes intra ſe ſicut in margine deſcribit̄: et q̄ p̄di/cte baſes erant fortiter fixe intra terrā ⁊ ordinate poſite vna poſt aliā: et p ꝯñs tabule eius infixe a pte inferiori erant for/titer cōiuncte. in ſupiori v̄o pte iungebant̄ vncinis/ quoꝝ q̄li bet iūgebat duas tabulas ſimul intrans ſummitatē vtriuſq; tabule. vnde vbi trāſlatio noſtra habet: Eruntq; coniuncte a deorſum vſq; ſurſum ⁊ oēs vna cōpago retinebit. In hebreo habet̄ ſic: Erūt cōiuncte ſup caput vncino vno: ſicut deſcribi/tur in margine. Hoc excepto ꝙ capita tabularū erant conca/uata ſ̄m ſpiſſitudinē vncinorū/ ita ꝙ vncini nō excedebant ca pita tabularum ſed implebant illā cōcauationē. b ¶Faci/ V es et vectes. Iſti aūt vectes erāt ad coniūgēdū tabulas in ter ptē ſupiorē ⁊ inferiorē ipſarū: ⁊ ideo in tabul̄ erant anuli

⁂ affixi

oĩ impulſiõe ſuſtẽtat̃. ꝛ hoc in vtroq́ʒ latere: q: nõ ſolũ ꝑorez dei pplm lr̃a legis erudiuit ad fidẽ ꝛ opa bona. Sʒ ꝛ nos in nouo teſtamẽto deo ſeruiẽtes eadẽ lr̃a ſpũalit̃ intellecta / maioris gr̃a dulcedĩs in pñti ad fidẽ ꝛ ꝟtutũ opationẽ inſtituit: ꝛ in futuro ad ſpeʒ ꝑpetue remũeratiõis accẽdit. Eiuſdẽ nũeri vectes ad occidentalẽ plagã ſunt: q: ipaʒ cõpletionẽ boni opis qñ ad futura pmia de carne egredimur. lex nob̃ bñ intellecta p̃dicat: vt interrogãti diuiti / magiſter q̃d boni faciã vt habeam vitã et̃nã: Rñdit magr̃ bonus Mathei. xix. c. Si vis ad vitã ingredi / ſerua mãdata: nec alia q̃ʒ leg̃ mãdata ſb̃didit. a ¶ Ipſaſq́ʒ tabulas deaurabis: ꝛ fundes in eis ꝛc̃. Beda. Tabule deaurate tabernaculi ꝑfulgẽt cũ oĩs ſermo p̃dicatoꝝ lumẽ celeſt̃ ſapiẽtie ꝛ btitudinẽ ꝑmõſtrat: q̃ ꝓpter gl̃iaʒ claritat̃ auro: ꝓpt̃ et̃nitatẽ circulo cõpat̃. vñ. ij. Timoth. iiij. b. Repoſita eſt mihi corona iuſticie. Quĩq́ʒ circl̃os ſingl̃e hñt tabule: nõ q: quĩq́ʒ ꝑtita ẽ diſtĩctio celeſt̃ p̃rie: ſʒ q: ꝑpetua claritas regni illi⁹ ĩ geneſi / ĩ exodo in leuitico / ĩ lib. nũeroꝝ / ꝛ eadẽ ĩ deutero. ſcp̃ta cõtinẽt̃: ꝛ q̃nq́ʒ anuli aurei ſingl̃ tabernaculi tabul̃ erãt infixi: q: corda iuſtoruʒ multũ dilatata ꝑ amorẽ in oĩb⁹ libr̃ legis / nõ ſolũ correptionẽ opeꝝ: ſʒ etiã ſupne retributiõis lucẽ legũt. b ¶ Quos opies lamĩs ꝛc̃. Beda. Lamĩs aureis vectes opiunt̃ / cũ ꝟbis diuĩe legis q̃ iuxta lr̃aʒ fortia videt̃: ꝛ ad ꝯfirmãdã vitã fideliũ apta ſupior ĩtellectuſ claritate euãgelica fulgidus ineſſe mõſtrat̃. Cũ eñ legimus diluuiũ ĩpios deleuiſſe: noe cũ ſuis in arca ſeruatũ fuiſſe: ptʒ ꝙ de⁹ diligat iuſticiã / ꝛ odio habeat iniq̃tatẽ / pios ꝺ tẽptatiõe eripit / ꝛ ĩpios iuſta vltiõe puniit: taliſq́ʒ lectio inſtar vectiũ ĩputribiliũ tabernaculũ dñi ꝯtinet: q: mentes fideliũ ab incurſu tẽptationũ ꝑmunit. Sʒ vectes lignei lamĩs aureis veſtiũtur: cum ſpũalis intelligẽtia myſterijs plena oñdit̃. c ¶ Eriges tabernaculũ ꝛc̃. Beda. Exemplũ tabernaculi in mõte mõſtratũ ẽ moyſi: q: moratus ĩ ſecreto cũ dño vidit ſb̃limẽ angelice puritat̃ ꝛ ĩmortalitat̃ vitã: ad cui⁹ inſtar hũanã ꝯuerſatiõeʒ q̃ʒtũ imitari poſſibile fuit / inſtituere iuſſus ẽ: vt cũ exẽplo angeloꝝ diuine laudatiõi / vnanimi paci / ſinceri caſtitati / ceteriſq́ʒ ꝟtutib⁹ in terra vacerem⁹ / ꝯſortes in cel̃ eſſe meremur. Vñ eq̃les ſũt angelis ꝛ filij dei: cũ ſint filij reſurrectiõis. Exẽplũ ḡ angelice ꝯuerſatiõis quã in mõte ꝯtẽplatiõis vidit: p̃ceptis legalibus oñdit: q̃bus obſeruat̃ ad ãgeloꝝ ꝯſortiũ ꝑueniamus in cel̃. Exẽplũ q̃ʒ vite ꝑfectioris ꝛ beate retributiõis in figura tabernaculi ꝛ miſterij ſacerdotal̃ ac leuitici p̃buit. Erigit̃ aũt tabernaculũ iux̃ exẽplũ in mõte mõſtratũ: qñ electi ad imitationẽ angelice puritatis quã ꝯtẽplari meruit: opus animũq́ʒ cõponũt. d ¶ Facies ꝛ velũ ꝛc̃. Beda. Etiã iux̃ lr̃aʒ pulchritudini celeſtis viſionis h̃ cõgruit. Si eñ decorẽ flãmaſq́ʒ aſtroꝝ multiphariã nubiũ ſpẽʒ: ꝛ ipaʒ irim ꝯſideras mille trahẽtẽ / ꝛ varios auerſo ſole colores: multo plures ꝛ pulchriores q̃ʒ in velo tabnaculi in celo picturas notabis. ¶ Beda. Facies ꝛ velum ꝛc̃. Velũ hoc q̃ tabernaculũ diuidebat mediũ / dicit Ioſeph⁹ ita poſitũ eẽ: vt. xx. cubiti lõgitudĩſ ad ꝑorẽ domũ: decẽ ꝟo ꝑtinerẽt ad ſc̃daʒ. Qꝺ ꝑ oĩa mẽſuris ſalomonici tẽpli cõuenit: qꝺ cũ eſſet. lx. cubitoꝝ lõgitudĩs. xx. latitudĩs: tertiã lõgitudinis ꝑtẽ. i. vigĩti cubitos ad ĩteriorẽ domũ. i. ſanctũſctõꝝ hẽat ſeparatã: ita vt lõgitudo ꝛ latitudo eiuſdẽ dom⁹ ĩterioris vna eſſet. Sic tabernaculi ꝑs ĩterior lõgitudinẽ ꝛ latitudinẽ ſimilẽ. i. denoꝝ habebat cubitoꝝ. De myſtico ãt ſenſu hui⁹ veli dicit Apl̃s: exponẽs q̃re in ꝑori tabernaculo ſꝑ introirẽt ſacerdotes ſacrificioꝝ officia ꝯſũmãtes. In ſc̃do aũt ſemel in ãno ſolus põtifex nõ ſine ſanguĩe. Velũ h̃ celũ ſignificat. In ꝑori tabernaculo q̃tidie ꝑ ãnũ introibãt cũ ſacrificijs ſacerdotes: qꝺ hui⁹ vite etatẽ ſignat: vbi ſãcti dño ſꝑ famulãtes q̃tidiana pctã ſine q̃bus ĩ hac vita eẽ nõ pñt: q̃tidianis opeꝝ victimis ꝛ lachrymaꝝ liba

a ¶ q̃nq́ʒ libros moyſi: q̃bus mirabilit̃ munit̃ eccl̃ia. b ¶ ne vacillarẽt vi vẽtoꝝ.

thim quĩnq́ʒ ad ꝯtinendas tabulas in vno latere tabernaculi / ꝛ

¶ ꝓpter q̃nq́ʒ libros leg̃: q̃bus oĩbus idẽ p̃cipit̃. a ¶ q: nõ ſolũ ꝑorẽ dei ꝑpl̃m ad fidẽ ꝛ opa lex erudiebat: ſʒ etiã nos in nouo teſtamẽto ſpũaliter intellecta. b ¶ q: ipaʒ cõpletõeʒ bõi opis qñ ad futura ꝑmia ꝺ carne egredimur: lex nob̃ bñ intellecta p̃dicat.

quinq́ʒ alios in altero / ꝛ eiuſdem nũeri ad occidẽtalẽ plagã q̃ mit

¶ ſcʒ tabernaculi.

tent̃ ꝑ medias tabulas a ſummo

a vſq́ʒ ad ſummũ. Ipaſq́ʒ tabulas

¶ in h̃ ſignificat̃ puritas ꝛ mũdicia ſctõꝝ. ¶ q: ſermo p̃dicatoꝝ luceʒ celeſtis ſapiẽ et btitudinis ꝑmõſtrat. a ¶ q: eterna btitudo et fulgida. ¶ q̃ ſignificãt coronã ſũme btitudinis / q̃ ſctis reddet̃ ꝓ inſtãtia laboꝝ.

deaurabis: ꝛ fundes in eis anulos aureos ꝑ quos vectes tabu-

a ¶ Vectes ꝑ anulos aureos tabulata ꝯtinẽt: cũ ꝟba p̃dicatiõis ꝑ ꝓmiſſionem regni celeſtis ſtatum eccleſie ꝯſũmant: ne ꝑturbationes mundi timeant.

¶ ſpũali intelligẽtia.

b lata ꝯtineãt: q̃s operies laminis

¶ Mẽtes electoꝝ.

c aureis. Et eriges tabnaculũ iuxta exẽplar qꝺ tibi in mõte mon-

¶ Angelice puritatis.

d ſtratũ ẽ. Facies ꝛ velũ ꝺ hiacyn a

affixi: ꝑ q̃s trãſibãt vectes. Erant aũt q̃nq́ʒ vectes in latere aq̃lonari: ꝛ q̃nq́ʒ in latere auſtrali: ꝛ q̃nq́ʒ in occidẽtali: vt hr̃ in textu. ꝛ h̃ exponit̃ dupl̃r. Dicũt aliq̃ ꝙ ꝑ q̃nq́ʒ vectes intelligũtur q̃nq́ʒ ordĩes vectiũ: ꝛ ſic in q̃libet tabula erãt anuli q̃nq́ʒ ordinate diſpoſiti vt vectes poſſent ꝑ illoſ recte trãſire. Ra. Sa. dicit ꝙ nõ erãt ibi q̃nq́ʒ ordĩes vectiũ: ſʒ tm̃ tres ordĩes. ꝛ ſic in q̃libet tabula erãt tm̃ tres anuli ꝑ q̃s vectes trãſibãt: erãt tñ tm̃ q̃nq́ʒ vectes ĩ q̃libet laťe tabnaculi: q: vect̃ ille q̃ trãſibat ꝑ anulos fixos ꝛ ĩ medio tabulaꝝ erat vn⁹ ꝛ cõtinuus a p̃ncipio pariet̃ vſq́ʒ ad finem. Per anulos ꝟo q̃ erãt ꝟſus ꝑtẽ orientalẽ ſuꝑiorẽ ꝛ ĩferiorẽ trãſibãt duo vectes. vn⁹ q̃ mittebat̃ ꝑ vnã ꝑtẽ pariet̃. ꝛ alius ꝑ ꝑtẽ oppoſitã ꝛ ꝯiũgebant̃ in medio: ita ꝙ caput vni⁹ vectis ĩtrabat caput alter⁹ faciẽtes vnũ vectẽ ꝯtiguũ ſicut fit ĩ bacul̃ epõꝝ q̃ ſũt ĩ plurib⁹ ꝑtib⁹ ꝑ talẽ modũ ꝯiũcti. ꝛ ſic ptʒ ꝙ ĩ vno pariete erãt q̃nq́ʒ vectes: duo ſuꝑi⁹: et duo ĩferi⁹: ꝛ vn⁹ ĩ medio. Vectes tñ q̃ erãt ĩ ꝑte occidẽtali erãt breuioreſ alijſ: q: parieſ ille hẽbat tm̃ decẽ cubitos ꝛ octo digitos ĩ lõgitudĩe: ꝛ ſic vect̃ medi⁹ hẽbat tm̃ decẽ cubitos ꝛ octo digitos lõgitudĩs: duo aũt ſuꝑiores q̃nq́ʒ cubitos ꝛ q̃ttuor digitos: ꝛ inferiores ſil̃r. Sciẽdũ ãt ꝙ anuli p̃dicti ꝛ vectes erãt in exteriore ꝑte tabnaculi ꝛ vectes vni⁹ pariet̃ ꝯiũgebant̃ cũ vectib⁹ alterius pariet̃ in augulo cõi vtriq́ʒ parieti cũ fortib⁹ vncinis vt tabernaculũ firmiter ſtaret ꝯ̃ impulſuʒ ventoꝝ. ¶ Ad maiorẽ aũt intellectũ deſcribit̃ h̃ vnus paries tabernacl̃i ꝑ quẽ pñt facilit̃ imaginari alij duo. nõ eñ põt totũ tabnaculũ ſil̃ ꝓut erat erectũ ĩ plão figurari. D

a ¶ Facies ꝛ velũ ꝛc̃. Hic deſcribit̃ tabernaculũ q̃ʒtum ad vela q̃ erãt duo. vnũ erat diuideſ ꝑtẽ tẽpli: q̃ erat ſanctũ ſctõꝝ: ab alia q̃ dicebat̃ ſanctũ vel ſctã. ꝛ ꝺ illo loq̃t̃ h̃. Facies ꝛ velũ ꝺ hiacyntho ꝛc̃. erat eñ ꝺ cõſil̃i ope cũ cortinis de q̃b⁹ p̃dictũ ẽ. et iõ h̃ exponat̃ ſĩc ibi.

Qꝺ appẽdes añ gi. a ¶ Facies ꝛ velũ ꝛc̃. Hic tertio agit̃ de velo quod erat añ ſãctũſctõꝝ: ꝛ fuit figura hũanitat̃ chriſti q̃ fuit velamẽtũ diuinitat̃. vñ ꝺr Heb. x. d. Initiauit nob̃ viã nouã ꝛ viuẽtẽ: ꝑ velamentũ. i. carnẽ ſuã. Moralit̃

Pulchra varietate

¶ Sequit̃ figura vni⁹ later̃ tabernaculi q̃ʒtũ ad tabulas ꝛ baſes quibus infiguntur.

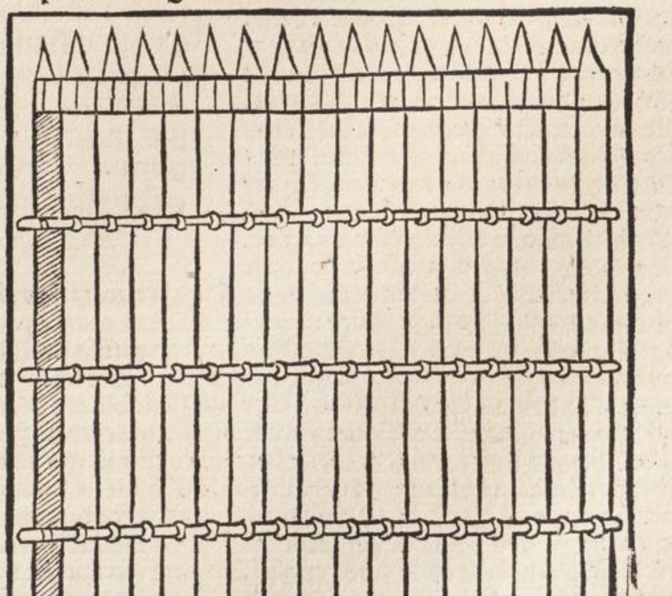

E ſ ⁊ lachrymarũ libaminib⁹ quaſi ſacerdotes dei expiãt. Sũmuꝫ ꝟo ſacerdotẽ q̃ ſemel ĩ anno in ſctãſctõꝝ cũ ſãguine victimarũ ingrediebat̃: illũ ĩtellige cui dr̃: Pſ̃.cix.b. Tu es ſacerdos in eter. ſm or. mel. q̃ ſemel oblat⁹ ꝓ pctĩs nr̃is: ipe ſacerdos ⁊ hoſtia p ꝓpriũ ſãguĩeꝫ celũ ĩtrauit: vt appareat vultui dei ꝓ nob.

¶ Facies ⁊ velũ ⁊c̃. Hacten⁹ ð pariete meridiano ſeptẽtrionali ⁊ occidẽtali expoſitũ eſt. In ſequẽtib⁹ oriẽtale latus q̃lit̃ cõpoſitũ ſit mõſtrat̃: ſꝫ pri⁹ de medio pariete qð ſctãſcõꝝ a p̃ore tabernaculo diuidit dicẽdũ ẽ. Quo. ſ. diſtinguit̃ ſãctuariũ ⁊ ſãctuarij ſãctuariũ: qð apl's celũ ĩterp̃tat̃ dicẽs: qr poſt velamentũ erat ſm tabernaculũ: in q̃ ſemel in anno ĩgrediebat̃ ſol⁹ põtifex: ferens ſãguinẽ in manu.

Myſtice. Velũ ſ celũ: ſũm⁹ põtifex chriſt⁹/ q̃ reſurgẽs celũ aſcẽdit ĩ ſãguine paſſiõis. Bene aũt p ħ velũ celũ ĩnuit̃ in q̃ ſilitudo coloꝝ quib⁹ diſtĩguitur celũ. Serenũ enĩ hiacynthinũ ẽ: et ſideꝝ flammas ꝯtĩet: ⁊ diuerſitatẽ planetaꝝ: q̃ꝝ alij ignei vt mars. alij cãdidi vt iupiter. alij cerulei vt ſaturn⁹: ⁊ iris mille trahit auerſo ſole colores.

a ¶ Qð appẽ. añ quattu. ⁊c̃. Be. Quattuor aũt colũne añ q̃s appẽſũ eſt hoc velũ/ ptãtes celi ſũt/ q̃ttuor eximijs virtutib⁹ p̃clare. i. fortitudine: tpantia: prudẽtia: iuſticia: q̃ alit̃ in cel' ſuãt̃ ab angelis ⁊ aĩab⁹ ſctĩs. Ibi enĩ ſubditũꝫ eſſe deo iuſticie ẽ: nullũ deo p̃põere bonũ vl' eq̃re prudẽtie: deo fortiſſime coherere fortitudĩs: nll'a re noxia delectari tẽperãtia. Hic aũt iuſticia in ſubuciendo miſer⁊: prudẽtia in p̃cauẽdis inſidijs: fortitudo agit̃ in pferẽdis moleſtijs: tpantia ĩ coercendis delectatiõibus prauis. ħ ibi nõ erit vbi nihil oĩno mali. b ¶ Que ipe q̃dẽ ⁊c̃. Be. Deaurate ſũt colũne añ q̃s appẽdit̃ veluꝫ: qr poſite intra velũ celi virtutes angeloꝝ ſũme claritatis gr̃a veſtite ſũt. Capita

f hñt aurea: qr mẽtẽ q̃ regũt̃ pñtia diuĩe cognitiõis ⁊ viſiõis hñt illuſtratam.

c ¶ Sed baſes ⁊c̃. Gre. Baſes argẽto veſtite: q̃ttuor colũnas tabernacl'i ſuſtinẽt: qr p̃dicatores eccl'ie diuĩo eloq̃o decorati: vt in cũct⁊ ſe exẽplũ p̃beãt/ q̃ttuor euãgeliſtaꝝ dicta ore ⁊ ope portãt. Pro ĩterliniari legat̃. ¶ Be. Habẽt colũne baſes argenteas: qr oĩs natura eoꝝ in ħ q̃ſi fũdamẽto ſubſiſtit: vt laudes decãtẽt ſuo cõditori: ⁊ volũtatẽ ei⁹ nob adhuc pegrinãtib⁹ q̃ſi extra veluꝫ poſit⁊ conciuib⁹ narrent. vñ et ipi gratulãtes eoꝝ ĩ laudib⁹ exhortãdo dicim⁹: Bñdicite dño oẽs ange. ⁊c̃. Pſ̃.ciij.d. Auro eĩ ſapiẽtie ſplẽdor: argẽto ꝟboꝝ nitor oſtẽdit̃. ¶ Gre. Quattuor colũnarũ baſes iubet eſſe argẽteas. In argẽto enĩ claritas diuini ꝟbi acci pit̃. vñ Pſ̃.xi.b. Eloq̃a dñi eloq̃a ca. ar. ig. ex. Baſes ergo argẽto veſtite q̃ttuor colũnas ſuſtinẽt: qr p̃dicatores eccl'ie diuĩo eloquio decorati: vt in cũctis ſe exẽplũ p̃beãt quattuor euãgeliſtarũ dicta ore ⁊ opere portãt. d ¶ Inſeret̃ aũt. Be. Quia ĩ eterno cõſilio diuĩtatis erat qñ mũdus crearet̃. In quo primũ locũ habet celeſt⁊ natura: vl' qr firmamẽtũ celi ita factũ eſt vt nũq̃ diſſoluat̃. Nam qð dñs ait Mat.xxiiij.c. Celũ ⁊ terra trãſibũt. de aereo accipiẽdũ eſt. de quo Hiere.viij.c. Milu⁹ in celo cognouit tp̃s ſuũ. Illud enĩ celũ in iudicio igne periturũ eſt: qð cõſtat in diluuio periſſe. vnde .ij. Pet̃. iij. b. Celi erãt prius ⁊ terra de aqua: ⁊ p aquã ꝯſiſtẽs ꝟbo dei: p quẽ tũc mũd⁹ aqua mũdat⁹ perijt. Celi aũt qui nũc ſũt eodẽ ꝟbo repoſiti ſũt igne reſeruati in die iudicij. e ¶ Intra qð po. ar. teſti. ⁊c̃. Intra hoc velũ poſita eſt arca teſtamẽti: qr chriſt⁹ paternoꝝ arcanorũ cõſcius/ poſt paſſionẽ ⁊ reſurrectionẽ celos celoꝝ aſcẽdẽs ſedet ad dexterã petris. f ¶ Diuident̃. Be. Quia eccl'ia q̃ ex ãgelis ⁊ hominibus cõſtat

nibus ꝯſtat: partim peregrinat̃ in ĩfimis: partiꝫ regnat in ſupernis: adhuc ciues ſuos dirimẽte velo celi habꝫ ab inuicẽ ſegregatos. g ¶ Mẽſãq̃ ex. ⁊c̃. Be. Mẽſa ⁊ cãdelabꝝ tabernacl'i tp̃alia dei bñficia ſignificãt: q̃b⁹ ĩ pñti reficimur ⁊ illumĩamur: vt his ꝯfortati ⁊ adiuti creſcẽte gr̃a meritoꝝ ad panẽ angeloꝝ ĩ cel' mãducãdũ ⁊ ad verã mũdi lucẽ ĩtrare valeam⁹. ħ ſũt ãbo ex velũ: qr ĩ ħac vita tm̃ ſcp̃tur⁊ ⁊ doctoribus vl' ceter⁊ nr̃e redẽptiõis ſacramẽtis ĩdigem⁹. In futuro aũt vbi chriſt⁹ palã patrẽ annũciabit nob ⁊ videbim⁹ ſicuti eſt: nõ op⁹ erit nobis externo adminiculo: cũ habitãs in elect⁊ ſuis de⁹ ſicut lux illuſtrat: ⁊ ſic panis vite ſatiat: q̃s introducens in gaudiũ regni ppetua beatitudĩe ſublimat. Dixim⁹ qr lat⁹ meridianũ tabernaculi antiquam dei plebẽ ſignat: quẽ prior lucẽ diuine cognitiõis ⁊ feruorẽ diuine dilectiõis accepit. ps ꝟo ſeptẽtrionalis ꝯgregatã de gẽtib⁹ eccl'iam q̃ ſedebat in tenebris. Recta ergo diſtinctiõe cãdelabꝝ qð in pte auſtrali locat̃/ gr̃aꝫ p̃ori populo datã ſignat. Mẽſa ꝟo q̃ ſtat ĩ pte aq̃lonis: data nob dei bñficia. Et recte cãdelabꝝ ꝯtra menſã ponit̃: qr ſcriptura leg⁊ ⁊ ꝓpharũ ad euãgelium reſpicit teſtimoniũ phibẽs ei. h ¶ Facies et tẽto. ⁊c̃. Be. Expoſita narratione de velo qð ſãctuariũꝫ ⁊ ſãctuarij ſãctuariũ diuidebat: redit exponere ð oriẽtali latere ſãctuarij qð intermiſit: cũ cetera latera ei⁹ auſtrale. ſ. ſeptẽtrionale ⁊ occidẽtale deſcriberet. Tẽtoriũ ergo in ĩtroitu tabernaculi pulchra varietate cõtextũ p̃mitiuã ſignat eccl'iam diuerſis virtutũ florib⁹ cõtextã. Unde Act.iiij.f. Multitudĩs credẽtiũ erat cor vnũ ⁊ anima vna ⁊c̃. Inerat ei hiacynth⁹: qr celeſtia cogitabat: celeſtẽ vitã in terris ducebat. Inerat purpura: qr ꝓ chriſto mori parata. Inerat cocc⁹ bis tinct⁹: qr dei ⁊ ꝓximi dilectiõe flagrabat. Inerat byſſus retorta: qr cõtinẽtia carniſ ⁊ animi gaudebat. ¶ Beda. Erat ad lr̃am tabernaculũ domus deo ꝯſecrata: habẽs lõgitudĩſ cubitos xxx. latitudĩs. x. ⁊ altitudĩs eque. x. tectũ hñſ eq̃le p totũ quõ ĩ egypto ⁊ ĩ paleſtina dom⁹ edificãt̃: cui⁹ q̃dẽ tres pa ſ rietes

¶ Hec varietas pulchritudĩs celo ꝯuenit.

tho ⁊ purpura/ coccoq̃ biſ ticto/ ⁊ byſſo retorta ope plumario: et

a pulchra varietate ꝯtextũ: qð ap a

¶ angelicos ſpũs q̃ q̃ttuor p̃ncipales virtutes colũt plenarie: q̃s ꝓ modulo nr̃o imitamur.

pendes añ q̃ttuor colũnas de li/

a ¶ qr angeli ĩcorruptibiles ⁊ non mortales ꝯditi. vl' qr intemeratã ſue ꝯditionis puritatẽ cuſtodiũt. b ¶ gr̃a ſũme claritatis veſtite.

b gnis ſethim: quę ipe q̃dẽ deaurata

a ¶ mẽtes pñtia ſue viſiõis illuſtratas.

tę erũt ⁊ habebũt capita aurea/

a ¶ qr ĩ laude ꝯditoris q̃ſi in fũdamẽto ſubſiſtũt quã ĩceſſant̃ ſoluunt.

b ¶ ꝓ eterno ꝯſilio diuĩtat⁊ ĩ q̃ erat qñ crearet̃ mũd⁹. vl' qr firmamẽtũ celi nõ põt diſſolui

c ſed baſes argenteas. Inſeretur b c
d

a ¶ eternitatẽ ꝯſilij. b ¶ .ſ. c ¶ velũ.

e aũt velũ per circulos/ ĩtrã quod d

a ¶ chriſtũ ieſũ ſecretoꝝ ꝯſciũ. b ¶ velo

pones ãrcã teſtimonij/ ⁊ quo ſã e

ctuariuꝫ ⁊ ſanctuarij ſanctuaria f

¶ qr chriſt⁹ a pr̃e dat⁹ ẽ vt eẽt ꝓpitiatio ꝓ pctĩſ nr̃is. vnde: Ro.viij.f. Qui mortu⁹ ẽ ⁊ reſurrexit q̃ ẽ ad dexterã dei: q̃ etiã ĩterpellat ꝓ nob. b ¶ ꝓpitiationẽ ꝓ pctĩs

f diuidẽt̃. Põnes ⁊ ꝓpitiãtoriũ g

¶ chriſtum.

ſup arcaꝫ teſtimonij in ſãcta ſan/

a ¶ tp̃alia dei bñficia: q̃b⁹ ĩ pñti reficimur ⁊ illuminamur ſignificat. ¶ qr in hac vita tm̃ ĩdigem⁹ vt pueniam⁹ ad panẽ ãgelorũ

g ctoꝝ/ mẽnſamq̃ extra velum: et h i

⁊ verã mũdi lucẽ. a ¶ qð antiquã dei plebẽ ſignificat: q̃ prior lucẽ diuĩe cognitionis ⁊ feruorẽ dilectiõis accepit diuine.

cõtra mẽſam cãdelabꝝ in lãtere

¶ ſcriptura

tabernacl'i meridião. Mẽſa enĩ

b ſtabit in parte aquilõis. Facies k

¶ primitiue eccleſie decus quod ornabat̃ diuerſis virtutum floribus.

⁊ tentoriũ in ĩtroitu tabecnacu/

a ¶ qr celeſtia cogitabat. b ¶ ꝓ chriſto mori parata. c ¶ quia dilectiõe dei ⁊ ꝓxĩ flagrabat. ¶ mundicia cordis ⁊ mẽtis

li ð hiãcyntho ⁊ pũrpura/ cõcco

q̃ bis ticto/ et byſſo retorta ope

Nico. de lyra

* a ¶ Qð appẽ. añ quat. Iſte q̃ttuor colũne erãt intra tabernaculũ int̃ ſanctũ ⁊ ſctm̃ſctõꝝ. Ex quib⁹ ptꝫ q̃ iſtð velũ habebat. x. cubitos in q̃drũ: qr altitudo tabernaculi erat. x. cubitoruꝫ: ⁊ latitudo. x. b ¶ Sed baſes ar. Iſte baſes erãt fixe in terra ⁊ ĩ ſupiori pte habebãt vnũ foramẽ: ita q̃ pes columne ĩtrabat foramen illð vt ſolide ſtaret erecta. c ¶ Inſeret̃ ãt velũ p circulos. Ut mediãtibus illis poſſet velum trahi ⁊ retrahi. d ¶ Intra qð po. ar. teſtimonij. ſ. vltra velũ ĩtra ſctm̃ſãctorũ. ⁊ ideo ſb dit̃: e ¶ Et quo. ſ. velo. f ¶ Sãctuariũ ⁊ ſanc. ſan. Diuident̃. qð. ſ̃. vocatũ ẽ ſctm̃ ħ dr̃ ſãctuariuꝫ: ita q̃ iſta diuiſio ĩtelligit̃ ĩter ſctm̃ ⁊ ſãctũſctõꝝ. g ¶ Pões et ꝓpitia. ſup arcã. Modus ponẽdi expoſit⁹ eſt ca. p̃ce. h ¶ Mẽſamq̃ extra velũ. ſ. in pte illa tabernaculi q̃ dicitur ſctm̃. i ¶ Et cõtra men. cã. in la. ta. Qð dicit̃ ſãctũ: meridiano ⁊c̃. k ¶ Facies et tẽtoriũ. Hic ꝯñr deſcribit̃ velũ qð pẽdebat in ĩtroitu tabernaculi loco pariet⁊: ⁊ fuit ſi* mile q̃tũ

* a ¶ Pulchra varietate cõ. Per ħ in noĩe chriſto ĩtelligit̃ varietas oĩm chariſmatũ ⁊ donoꝝ. a ¶ Qð appendes añ quat. co. Per q̃s euãgeliſte q̃ttuor ðſignãt/ q̃ chriſti vitã ⁊ opa deſcpſerũt. k ¶ Facies ⁊ tẽ. Qð fuit figura * iohãnis baptiſte

P rietes auſtralis ſeptētrional' et occidētalis cōpacti ſūt de tabul' ligneis ab vtroq; latere deaurat⁊. Ex oriētali pte vnus vectis erat vbi introit⁹ fuit/ q̄ ꝑ medias tabulas ab angulo vſq; ad angulū ꝑueniret. i. a ſūmitate vltima hui⁹ parietis vſq; ad parietis alteri⁹ ſūmitatē: cui cortine tabernaculi ⁊ tectū incubuere. vbi ⁊ tētoriū erat q̄nq; colūnis ſuſpēſū. Tegebat aūt dom⁹ deſuper ⁊ vndiq; cortinis mira varietate cōtext⁊/ decē q̄ ꝓprie tabernaculū vocabant. Tegebatur h̄ vndiq; ſagis cilicinis vſq; ad terrā ptingētib⁹. Sed ⁊ aliud opimētū tecto de arietū pellib⁹ rubricat⁊ factū eſt: ⁊ ſup h̄ aliud operimentū de hiacinthynis pellib⁹. Erat enī veluz ope plumario variatū colūnis quattuor appēſuz/ quo ſāctuariū ⁊ ſāctuarij ſāctuariū diuidebant: intra qđ poſita erat arca teſtamēti: ⁊ ɔtra arcā extra velū altare thymiamat⁊. Item in medio ipſi⁹ ſāctuarij cādelabrū. In pte auſtrali altare holocauſti. Foris añ ingreſſū ſāctuarij labiū eneū iter hoc altare ⁊ tabernaculū: ⁊ circa oīa atriū tabernaculi lōgitudīs habēs cubitos cētū: latitudīs q̄nquagīta. a ¶ Et quinq; co. Be. Colūne q̄bus tētoriū ſuſpēdit ſūt doctores/ quorū mens q̄to robuſti⁹ ad ſupna erigit: tāto firmi⁹ docēdo alios ad amorē ſupnorū attollit. Sic enī apl'i ⁊ apl'ici viri ꝑ tabulas ſignant ꝓpt latitudinem doctrine: q2 in vniuerſo mūdo p̄dicāt euāgeliū oī creature. Vl' q2 charitatē extēdūt/ etiā ad inimicos: ita ꝓpter inexpugnabile mētis robur ⁊ intētionē ſp ad celeſtia erectā vocabulo ⁊ factura colūnaꝝ figurant. Vñ Gal'. ij. b. Iacob⁹ et cephas et iohannes q̄ videbant colūne eſſe ⁊c. Colūne ſunt quinq; ꝓpter quīq; libros moyſi quib⁹ doctores p̄dicationē ſuā muniūt/ maxime qui p̄mitiuā inſtruere eccl'iaz q̄ ex hebreis cōgregata ſolā legis auctoritatē nouerat nōdū patefacta euāgelica ſcriptura. b ¶ Lignorū ſethim. Be. Columne de lignis ſethim iubent fieri et auro operiri/ quia p̄dicatores firmitate cordis intus integri in nullo deficiētes operū claritate foris debēt eſſe perſpicui. Vl' quia fortitudinez ſue actiōis docēt diuino adiutorio ꝓtegi/ cū in omnib⁹ gloriā patris querūt qui eſt in celis: ⁊ in omnib⁹ que loquunt chriſtū p̄dicāt. Vñ. ij. Cor. iiij. a. Nō enī noſmetipſos p̄dicam⁹/ ſed ie-
B ſum chriſtū. c ¶ Quarū erunt capita au. Be. Aurea capita chriſtū ſignificāt/ qui eſt caput corporis eccl'ie: principiū: primogenit⁹ ex mortuis: nec incōgrue ꝑ quinq; capita colūnaruz vnū caput eccleſie ſignificat. Tot enī fuere capita quot columne/ quia chriſt⁹ omniū ſāctorū caput in ſe ſemꝑ manēs indiuiſibilis: ſingulis gratiā ſpūs ꝓ ipſorū capacitate diuidit. de q̄ dicitur Ps. xxvi. b. Nunc exaltauit caput meū ſup inimicos me. Capita colūnarū nō deaurata vt colūne et tabule/ ſed aurea eſſe iubēt: q2 omnes ſācti participāt ſpiritu et gloria celeſti. Ipſe autē plen⁹ gratie ⁊ veritatis cui nō ad menſurā dat deus ſpiritū. pater enī diligit filiū. habent colūne tabernaculi baſes eneas/ habēt aurea capita: q2 apl'i et apoſtolici viri verbis ꝓphetarū in fide ſunt firmati: et ad videndā faciē cōditoris deſiderio erecti. Itē capita aurea/ ſed baſes habēt eneas: q2 quecunq; per deū celeſti auctoritate ſibi data ꝑceperunt ꝓphetico eloquio p̄dicta eſſe ſacramēta didicerūt. Quia de plaga orientali loq̄mur/ memorandū eſt aliquid de expoſitiōe illi⁹ vectis ſingularis: quē ab angulo tabularū vſq; ad angulū alteri⁹ parietis porrectū eſſe: et totā parietū cōſtantiā ne vi ⁊ impulſu ꝓcellaꝝ huc illucq; flectat/ cōtinere dixim⁹. Scriptū eſt in ſequentibus vbi moyſes imperata expleuiſſe narrat: fecit ergo aliū vectem qui ꝑ medias tabulas ab angulo vſq; ad angulū ꝑueniret. hic ergo vectis a prima tabularū ſummitate vſq; ad alterius lateris ſummitatez/ per. x. cubitos latitudinis tabernaculi protentus eſt/ vtroq; capite firmit tabulis impoſit⁹: vt ꝑ hoc ⁊ ea tabernaculi plaga que nō tabulis ſed columnis cōſtabat: nō minus fixa q̄ cetere vento licet impellēte ꝑſiſteret. hic vect⁊ chriſtum ſignificat/ q̄ ab angulo vſq; ad angulū ꝑuēit: q2 a plebe iudaica quā pri⁹ ſaluādā elegit/ ad gētes ſe ꝓpitiat⁹ extēdit. Vñ Eſa. xxviij. d. ſic in ꝓphis lapis āgular⁊. In lege q̄3 vect⁊ āgular⁊ pt dici lapis angular⁊ ꝓpt tēplū qđ de lapidib⁹ viuis deo conſtruitur. vectis ꝟo angularis propter tabernaculum quod ei de lignis imputribilibus: id eſt electorum animabus corruptione carentibus edificatur.

a ¶ q̄nq; libros moyſi: q̄ꝝ auctē oīs eccl'ia roborat. ¶ doctores đ q̄b⁹ đr Act. iiij. g. Uirtute magna reddebāt apl'i teſtimōiū re.

a plumarij: et q̄uinq; colūnas de †
¶ q2 p̄dicatores firmitate cordis it⁹ītegri.
b aurabis/ lignoꝝ ſethim: ante q̄s
c ducet tentorium/ quarum erunt

a ¶ q2 chriſt⁹ oīa in oib⁹: alij de plēitudine ei⁹ accipiūt. b ¶ nō deaurata: q2 chriſt⁹ plenus grē ⁊ xitat⁊. c ¶ ꝓpt inſupabilē fiduciā: vl' q2 ſmo eoꝝ ſeneſcēte mūdo nulla vetuſtate ɔſumit: q2 nō venit legē ſoluere aut ꝓphas: ſ3 adīplere. ¶ ꝓphe ꝑ quos apoſtoloꝝ ſermo firmatur.

căpita aŭrea ⁊ băſes enee.

¶ holocauſti: ſc3 proprie. ¶ corda electoꝝ q̄ ad offerēda ſacrificia operum a dño

d F Acies Ca. XXVII d

coſecrata ſunt. ¶ vtrioēs ſenſus in longitudīem patietie: ⁊ latitudīe charitat⁊ in ſeruitio dei exerceantur.

⁊ altare đ lignis ſethi3/ qđ hēbit †

Nico. de lyra

C

⁂ mile q̄ntum ad materiā et formā et q̄ātitatē velo predicto quod diuidebat ſanctū ⁊ ſāctūſāctoꝝ: hoc excepto ꝙ illud pēdebat in quattuor columnis: iſtud autē in quinq;: ⁊ in hoc ꝙ baſes colūnarū illius veli erant argentee/ iſtius aūt enee. ⁊ pt3 littera. Rationes aūt p̄dictoruz ſic accipiunt ſicut in ca. p̄cedēti dictū fuit. Per partē tabernaculi q̄ dicebat ſanctūſāctoꝝ figurabat alia ps orbis nobis inuiſibilis/ vbi eſt loc⁹ beatorū: ⁊ ſm h̄ fuerunt aſſignate ratiōes eorū que erant iuxta ſanctūſāctorū: ſc3 arce ꝓpitiatorij et ipſorū cherubin. Per partez ꝟo tabernaculi q̄ dicebat ſanctū/ figurabat alia pars orbis nobis viſibilis q̄ eſt a celo ſidereo et infra. ⁊ ſm hoc aſſignāde ſunt ratiōes q̄ erant in illa pte tabernacl'i. Per cortinas ꝟo diuerſorū colorū ⁊ multiplicit variatas que mediate tangebāt tabernaculū/ figurabat celū ſidereuz ſtellis varijs decoratū: Per ſeptē lucernas que erāt in cādelabro/ figurabāt ſeptē planete. ⁊ iō cādelabrū ītra tabernaculū poſitū erat in parte auſtrali: q2 mot⁹ planetarū ab oriēte in occidentez in hemiſperio nr̄o declinat ab eq̄noctiali circulo vergens verſus auſtrū. Opimētū ꝟo de pellibuſ rubricat⁊ figurabat elemētū ignis: opimētū de pellib⁹ hiacynthinis elemētū aer⁊: opimētuz ꝟo de ſagis elemētū aque: tabule ꝟo parietū ⁊ baſes q̄ erant de lignis ⁊ metallis figurabāt elemētū terre: q2 ligna ſunt terre affixa: ⁊ metalla generant in terra: ⁊ ſic ꝑ tabernaculū qđ figurabat orbē vniuerſū/ vt p̄dictū eſt: deſignabat ꝙ erat deputatū cultui veri dei q̄ dñatur toti orbi. Mēſa autē ⁊ ꝓpoſitiōis panes q̄ erant intra tabernaculū in pte aq̄lonari/ ⁊ ex aduerſo cādelabri/ deſignabāt ꝙ ſacerdotes ⁊ leuite q̄ erant deputati in miniſteriū tabernaculi debebāt viuere de ſacrificijs ⁊ oblatiōib⁹ ppl'i: ſm ꝙ dicit Apl's. j. Cor. ix. Qui altari deſeruiūt cū altari pticipāt. Erāt aūt. xij. panes ſuper menſam: ad deſigignandū. xij. tribus iſrael.

⁂ iohānis baptiſte qui fuit initiuz noui teſtamēti. ꝓpter qđ hoc velū fuit poſitū in introitu tabernaculi/ ⁊ fuit etiā veteris teſtamēti finis ſm qđ đr Mat. xj. Lex ⁊ ꝓphe vſq; ad Iohānem. ideo ſubdit. † ¶ Quinq; colūnas deaurabis lignorū ſe. Per quas quinq; libri moyſi deſignēt. Fuit autē hoc velū factū de hiacyntho ⁊ purpura coccoq; bis tincto ⁊ byſſo retorta/ ꝑ que quattuor ſignificant in Iohāne baptiſta. Per hiacynthū colorū ingreſſus ab eo denūciat⁹. Mat. iij. Penitentiā agite appropinquabit enī regnū celoꝝ. Per byſſum retortā/ eius virginitas cū auſteritate vite. Per purpurā eius martyriū. Per coccū bis tinctū/ In iohāne feruēs dilectio dei ⁊ ꝓximi deſignatur. Myſtice

Glo. ordi.

F Acies ⁊ altare de li. Be. ſ. q2 mūda ⁊ īcorrupta decet eē corda ī q̄b⁹ ſpūſſcūs habitat. Ca. XXVII

Nico. de lyra

☞ Et tres cu

F Acies et altare. Deſcripto tabernaculo ⁊ his q̄ erāt intra tabernaculū: h̄ ɔñr deſcribunt illa q̄ erāt ex tabernaculū/ ad ip̄3 tñ ptinētia. ⁊ p̄mo đſcribit altare holocauſtoꝝ. ſcđo atrium tabernacl'i in quo erat altare p̄dictū. ibi: Facies ⁊ atriū. Circa p̄mū dicit: d ¶ Facies ⁊ al. Que ſic ſūt īputribilia/ vt p̄dictū ē: ita ſūt Ca. XXVII

⁂ īcremabilia

Moraliter. d ¶ Facies ⁊ altare de lignis ſethī. Hic deſcribitur altare holocauſtorum in quo carnes offerebant animalium/ et ſignificat penitentiam in qua caro propria immolatur. † ¶ Habebit quinq; cu. ⁊c. Per quos ſignificantur quinq; etates in quibus debet pēitētia durare. ſ. adoleſcētia/ iuuēt⁹/ ſtat⁹ virilis/ ſenect⁹ ⁊ ſeniū. In pueritia ꝟo et etate decrepita penitētie auſteritas nō hab3 locū. Moralit

⁂ Et totidē

q̇nqꜫ cubitos ĩ lõgitudĩe/ ⁊ toti/ †
a ¶ Hec q̃dratura q̇nqꜫ cubitoꝝ in vtraqꜫ
ꝑte: ſignificat pꝛ̃eſ vtriuſqꜫ teſtamẽti q̇ q̇nqꜫ
coꝛꝑis ſenſus in oĩ puritate cuſtodire ſtu/
duerũt ſm̃ p̃cepta legis ⁊ euãgelij. b ¶ q꜄
coꝛda electoꝝ ꝑ fidẽ ſpem ⁊ charitatẽ ad ce/
a dẽ ĩ latitudĩe: id ẽ quadrũ/ ⁊ treſ †
leſtia tendũt. a ¶ q̃ttuoꝛ ꝟtutes vel q̃ttu/
oꝛ euãgelia q̇bus munit̃ eccleſia.
b cubitos ĩ altitudĩe. Cornua aũt a
a ¶ Plagas mũdi. b ¶ Ex ĩtima radice
ꝑ quattuoꝛ angulos ex iṗo erũt:
coꝛdis electoꝝ. a ¶ q꜄ cepta fideliũ ꝟtus
fideliter vſqꜫ ad finẽ tenet̃. es em̃ lõgo tẽꝑe
incoꝛruptibile ꝑſeuerantiã deſignat.
c ⁊ opies illõ ęre. Faciesqꜫ ĩ vſus b
¶ ollas ꝙ eneas q̇bus cineres arule ⁊ car
bones holocauſti cremati recipiebant̃. ¶ fi
deles q̇ exẽpla dñice paſſionis ſua mẽte re/
tractãt vel exitum p̃cedentiũ iuſtoꝝ q̇ con/
ſummato agone ſine fine letantur.
eius lebetes ad ſuſcipiẽdos cine
a ¶ ad emẽdandũ ignẽ altaris. b ¶ batil/
la qb꜄ ignis ⁊ carbones ab altari holocau/
ſtoꝝ ad altare thymiamatũ trãſferebant̃.
d/e res/ ⁊ foꝛcipẽs atqꜫ fuſcinulas ⁊ c/d
a ¶ coꝛda ꝓxioꝝ charitate imitãtia. b ¶ q꜄
ꝑſeuerãter obediunt ⁊ clara voce alios in/
ſtruũt. es em̃ durabile eſt et ſonoꝛum.
¶ ſanctoꝝ coꝛda.
f igniũ receptacula. Omia vaſa f

a ¶ Et tres cubitos. Beda. Tãta fere ẽ ſtatura hoĩſ: quõ
ergo miſtrabat̃ altari: qȝ alibi g̃dus hr̃e ꝓhibet̃ ne pudẽda
reuelent̃. Sȝ illud dictũ ẽ de altari qȝ de terra vel de lapidi
bus ↄſtruit̃: vbi g̃dus iṗi coedificati ad g̃duſ altarꝭ ꝑtinerẽt:
nũc ꝟo de tabulꝭ fieri p̃cipit̃. Oꝛ ſi apponat̃ aliq̇d ad hoꝛã ad
miniſtratiõis in q̃ ſtet miſter ad altare
nõ ꝑtinet. b ¶ Cornua aũt ꝑ q̃ttu
Myſtice oꝛ. Beda. Quattuoꝛ ãgulos hȝ altare
holocauſti: q꜄ ꝑ q̃ttuoꝛ mũdi plagas di
latat̃ ecclia: q̃ ꝓpt̃ coꝛ vnũ ⁊ aĩaȝ vnã
credẽtis multitudĩs in figura vni꜄ deſi
gnat̃ altarꝭ: ex q̇ q̃ttuoꝛ coꝛnua ſunt: cũ
q̃ttuoꝛ ꝟtutib꜄ muniant̃ coꝛda iuſtoꝝ:
Titũ. 2.a. de q̇bus dicitur: Sobꝛietatem/ pꝛudẽ
tiam/ docet iuſticiam ⁊ ꝟtutẽ quibus
vtilius nihil ẽ in vita hoĩm: hec coꝛnua
ex iṗo altari ꝓducunt̃: cũ munimẽta ꝟ
tutũ fideles nõ ad oculũ oñdũt: ſed ex
coꝛdis radice deo teſte generant̃. Coꝛ
nua q̃ttuoꝛ ꝑ q̃ttuoꝛ angulos altarꝭ: cũ
in oĩbus mũdi termĩs ecclia ꝟtutũ po
tẽtia ſpũali cũctis hoſtiũ inſidijs ĩuio/
labilꝭ: imo foꝛtioꝛ ꝑſiſtit. c ¶ Facieſ/
qꜫ in vſus eius ⁊c̃. Beda. Vaſa al/
tarꝭ diuerſa/ diuerſas fideliũ ꝑſonas ꝑ
multipharias eoꝝ actiões ſiue cogita/
tiões in famulatũ ↄditoꝛis diſpoſitas
accipim꜄: ꝓmũ lebetes ad ſuſcipiẽdos
cineres facere p̃cipit̃. Cinis aũt hoſtia
rũ in magno myſterio accipit̃: ſicut te/
Nu.19.a. ſtat̃ cinis vitule rufe aſperſus: qui ſm̃
Eph.9.d. Aplm̃ inq̇natos ſctĩficat ad emũdatio/
nẽ carnis: in q̇ ſacr̃m dñice paſſiõis vel
ꝑfectiõis ꝟtutis iuſtoꝝ ſacrificia ĩtelli/
gunt̃. Merito ꝙ cinis ſacroꝝ in ↄſum
matiõeȝ dñice paſſiõis vꝉ ꝑfectiõis ꝟ/
tutis iuſticie aſꝑgat̃: cũ toti in ſeruitio
dei ꝑ ignẽ ſpũſſancti oblati oꝑa bona
finire: ⁊ ad ꝑcipiẽda p̃mia in et̃nã vitã
rapi meruerũt. vñ moyſes Leui.vj.b
Hec eſt inq̇t lex holocauſti: Cremabit̃
in altari tota nocte vſqꜫ ad mane. Ignis ex eodẽ altari exiet:
Veſtiet̃ ſacerdos tunica ⁊ femĩalibus lineis tollẽſqꜫ cineres
q̇s voꝛãs ignis exuſſit: ⁊ ponẽs iux̃ altare ſpoliabit̃ p̃oꝛibus
veſtimẽtꝭ. Indutuſqꜫ alijs efferet eos ex̃ caſtra: ⁊ ĩ loco mun
diſſimo vſqꜫ ad fauillã ↄſumi faciet. Ignis aũt ĩ altari ſꝑ arde
F bit. Holocauſtũ ꝙ cremat̃ in altari: cũ in coꝛde electi q̇ ſe totũ
in carne. ſ. ⁊ coꝛde deo deuouit/ op꜄ bonũ feruente charitatis
igne ꝑat̃ qȝ fit tota nocte vſqꜫ mãe. i. toto tꝑe h꜄ vite vſqꜫ ad
mane futuri ſeculi. Ignis ex eo altari erit: q꜄ ex illa ſolũ cha/
ritate quã ecclie dñs ꝑ ſpm̃ tribuit ardere debem꜄. Deniqꜫ fi
lij aarõ: q꜄ ignẽ alienũ deo offerre: ⁊ nõ eũ q̇ de celo ſemel da
tus ẽ voluerũt/ igne celeſti ꝑempti ſunt: q꜄ q̇ oꝑa celeſtia non
celeſtis intẽtiõe mercedis: ſȝ tꝑalis feruoꝛis aut cõmodi faci/
unt: ſnĩa ire celeſtis feriunt̃. Veſtiet̃ ꝙ ſacerdos tunica ⁊ fe/
minalib꜄ lineis. i. chꝛiſt꜄ q̇ in nob̃ ignẽ ſue charitatꝭ accẽdere:
⁊ ꝑ hũc hoſtias nr̃e actiões bõe acceptabiles facere ↄſueuit.
Veſtit꜄ lineis: q꜄ vt nos ad oꝑa ꝟtutũ excitet: exẽpla ſue ĩcar
natiõis pnritatꝭ ⁊ moꝛtꝭ ꝓponit: q̃ ꝑ lineã ſignificat̃. Tollit
ſacerdos cineres q̇s ignis exuſſit: ⁊ ponit iux̃ altare: cũ dñs
finẽ laboꝛioſis oꝑib꜄ imponit: neqꜫ iuſtos de hac vita raptos
vltra ꝓ et̃na vita certare: ſȝ coꝛonã iuſticie in vita et̃na iubet
accipe. Ponẽs cineres iux̃ altare ſpoliat̃ p̃oꝛib꜄ veſtimẽtis:
cũ ad mẽoꝛiã iuſtis bona q̃ fecerũt reducẽs: nõ eis ãpli꜄ habi
tũ paſſiõis imitãdũ oñdit: ſȝ induit̃ alijs veſtimẽtis/ ꝺ q̇b꜄ di
cit Luc.xij.e. Precinget ſe ⁊ faciet illos diſcũbere. i. ad et̃nã
retributionẽ faciet illos in et̃na q̇ete refoueri. Indut꜄ ꝙ alijs
veſtimẽtis efferet cinereſ extra caſtra: cũ paratus ad remune
randũ laboꝛẽ electoꝝ q̇cq̇d boni geſſerãt in illa faciet vita vi/
deri hinc ablatũ. Locus extra caſtra vite ꝑpetue ingreſſuȝ ſi/
gnificat. vñ Joh.x.b. Per me ſi q̇s ĩtroierit ſaluabit̃ ⁊ ingre
diet̃ ⁊ egregiet̃ ⁊c̃. Et alibi Ps.cxx.b. Dñs cuſtodiat ĩtroi/
tũ tuũ ⁊ exitũ tuũ ⁊c̃. Introitũ. ſ. in hãc ecclie vitã: exitũ in il/
lã vbi paſcua ĩueniunt̃ et̃ne ſatietatꝭ. Loc꜄ ꝙ ex̃ caſtra poſit꜄
in illa vita ĩtelligit̃/ cũ mũdiſſim꜄ eſſe dicat̃: q̇ in hac vita non
reꝑit̃. Loc꜄ ergo mũdiſſim꜄ ex̃ caſtra anim꜄ eſt iuſtoꝝ ex hac
vita ſublatoꝝ ⁊ in alia gaudẽtiũ: in q̃ holocauſti cinis vſqꜫ ad
fauillã ↄſumit̃: cũ ibi bonoꝝ opeꝝ merces ita reddit̃: vt oĩs
laboꝛ ad inte

laboꝛ ad integrũ ↄſummat̃. vñ Apoc̃.xxi.a. Abſterget de꜄ oẽȝ
lachꝛymã ab oculꝭ iuſtoꝝ. Ceſſante laboꝛe opeꝝ/ charitas ꝑ quã G
fiebãt nũqꜫ ceſſabit: ſȝ flagrãtioꝛ erit cũ eũ videbit in et̃nũ quẽ
diligit: recte ſubdit̃: Ignis aũt in altari ſemꝑ ardebit. Et pau/ Le
lo poſt. Ignis ẽ iſte ꝑpetuus q̇ nũqꜫ deficiet de altari. Conſũ/
mato ergo vſqꜫ ad fauillam holocauſto
ignis deficiet de altari ſcȝ: quia aſſum/
pto omni genere laboꝛandi/ charitas
nunqꜫ extinguẽda flagrabit. d ¶ Foꝛ
cipes. Beda. Foꝛcipes ſunt p̃dicato/
res qui ignem charitatis in nobis qua
ſi in altare dei exhoꝛtando accẽdere ſo/
lent. Et velut gemino dẽte vtunt̃: cum
nos cõſonis vtriuſqꜫ teſtamenti pagi/
nis inſtruũt: ⁊ verba charitatis in coꝛ/
de quibus ad eterna deſideria inflam/
mant̃ collocant. Vel foꝛcipe: id eſt du/
plici ferramento ignẽ altaris emũdant
cũ gemine charitatis virtutẽ infundũt:
⁊ huius gratia nos ardere ⁊ lucere p̃/
cipiũt. e ¶ Atqꜫ fuſcinulas ⁊c̃. Be
da. Fuſcinule que grece vocant̃ crea/ X
gre in miniſterio altaris habebant̃: vt
carnes victimaꝝ per eas de chaldarijs
cocte ꝓferent̃ ⁊ ad eſum reficiendoꝛum
afferent̃: quaꝝ vſus pꝛedicatoꝛibus cõ/
gruit: quoꝝ miniſterium eſt animas fi/
delium verbo reficere: rudibus lac ſim
plicis doctrine adhibere: ꝑfectioꝛibus
ſolidum cibum miniſtrare. Qui em̃ ſa/
cramenta chꝛiſti cognoſcunt: ⁊ ad imi/
tationẽ ſuſcipiunt quaſi carnibus ho/
ſtie ſalutaris ſatiant̃: quia doctoꝛuȝ eſt
cuiqꜫ ꝑſone miniſterium cum diſcretio
ne cõmittere. Recte fuſcinulaſ iubetur
moyſes facere ſacerdotibus: q̇bus car/
nes hoſtiarum ꝓut opoꝛtuerit compo/
nant: ⁊ alia quidem omnibus edenda
offerant: alia igne altaris ↄſumẽda re/
linquant. Sunt em̃ in verbo dei quedã
que ad noſtre refectionis epulas con/
ceſſit. Quedam ꝟo tante ꝓfunditatis: vt ſpirituiſancto tm̃ pa/
teant: noſtre ꝟo capacitatis menſurã tranſcendãt. f ¶ Igni/
um receptacula. Ad hoc deputata ſunt vt ꝑ hec ignis iam/
ctus ab altari holocauſti ad altare thymiatis veſpere ⁊ mane I
ad incenſum ponendum deferretur: quia doctoꝛes tanqꜫ igneȝ
de altari holocauſtoꝛũ ad altare thymiamatũ deferũt: cum au/
ditoꝛes de virtute in virtutem ꝓuehũt docendo ⁊ meritis cre/
ſcentibus ad altioꝛa ⁊ diuine viſionis arcana interioꝛa. Qui
etiam feruentia pietate coꝛda pꝛoximoꝛum imitantur: recepta/
cula ignium fiunt: quia flammam celeſtis ſacrificij quam in fra
ternis mentibus conſpiciunt: in ſuis accendere ſatagunt.

Nico. de lyra

⁂ Craticulãqꜫ.

⁂ incremabilia: quod requirebat̃: eo ꝙ ignis erat ſemꝑ in al/
tari: ⁊ nihilominus illud altare interius ⁊ exterius erat oper/
tum laminis eneis. Erat aũt iſtud altare quadratum ſm̃ longi
tudinem ⁊ latitudinem. ſ. quinqꜫ cubitoꝝ. Altitudo aũt altaris
erat triũ cubitoꝝ ⁊ erat factum ad modum arce quadrate carẽ/
tis fundo ⁊ operculo: ita ꝙ habebat ſuꝑficiẽ terre ꝓfundo ⁊ in
teri꜄ ↄcauũ erat. a ¶ Cornua aũt ꝑ q̃ttuoꝛ angulos. In
ſuꝑioꝛi ꝑte altarꝭ erãt iſta coꝛnua. b ¶ Faciesqꜫ in vſus ei꜄
lebe. ⁊c̃. Qui amouebant̃ de altari ⁊ poꝛtabant̃ ex̃. c ¶ Et
foꝛcipes. i. tenaculas ad faciẽdũ ignẽ in altari. Hebꝛei dicũt
Bacinos. ſ. ad recipiendũ ſanguinẽ animaliũ q̃ ĩmolabant̃.
d ¶ Atqꜫ fuſcinulas. ſ. ad extrahendũ carnes de chaldarijs
⁊ ad ponẽdũ ſuꝑ altare ea q̃ ibi cremabant̃. f ¶ Et igniũ re
ceptacula. i. vaſa ĩ q̇bus de altari holocauſti accipiebant̃ car
bones viui: vt deferentur intra tabernaculum ad cremandum
⁂ thymiama mane
⁂ † Et totidẽ in latitudine. Quia q̇nqꜫ ſenſus exterioꝛes M
debẽt in pnĩa exerceri. † ¶ Et tres in alti. ꝑ q̇s ſignificant̃
tres ꝑtes pnĩe que ſunt/ ↄtritio/ ↄfeſſio/ ⁊ ſatiſfactio. a ¶ Coꝛ
nua aũt ꝑ quattuoꝛ angulos ex iṗo erũt. Per coꝛnua
ꝟo ſurſum tendẽtia intelligunt̃ celeſtis patrie deſideria q̃ ſunt
in vera pnĩa. b ¶ Faciesqꜫ in vſus ei꜄ lebetes ⁊c̃. Per
hmõi vaſa intelligunt̃ inſtrumẽta penitentie vel exercitia que
ſunt ieiunia/ vigilie/ parcitas/ victus/ aſꝑitas/ veſtitus ⁊ ſimilia.
⁂ Craticulãqꜫ

a ¶ Craticulā𝔮ꝫ in mo. ⁊c. Be. Altare totū ꝯcauū fieri ꝑ‐
ceptū eſt/ſic̄ in ſeque̅tibꝰ ptꝫ:ſꝫ ⁊ in medio habe̅s craticulā ꝑ to
tū in modū ret⁊ diſtinctā/in q̄ victimaꝝ carnes ꝯbure̅de pone/
bant:⁊ ſubt̄ eā arulā in q̄ ꝯpoſitis lignis ignis arderet ſemꝑ
ad deuoꝛāda holocauſta paratꝰ. Erat aūt ꝯtra arulaꝫ oſtium
in ꝑte oꝛie̅tali altar⁊ q̄ ligna ad ale̅dum
igne̅ mitti:⁊ carbones vl̄ cineres poſ/
ſent egeri:ſic̄ in pictura Caſſiodoꝛi ſe/
natoꝛis (cuiꝰ ipſe ī expoſitiōe pſalmoꝝ
memīt) expſſū vidimꝰ: qꝛ etiā vtri𝔮ꝫ al
tari⁊ holocauſti.ſ.⁊ īce̅ſi q̄ttuoꝛ pedes
fecit:qḋ vtrū𝔮ꝫ eū ſic̄ tabernaculi ⁊ te̅/
pli poſitione̅ a iudeoꝝ doctoꝛibꝰ didici
ſe putamꝰ. b ¶ Subter arulā. Be.
Habet altare arulā ſubter craticulā:in
q̄ ligna ⁊ holocauſtoꝝ igne̅ ſuſcipit: qꝛ
eade̅ electoꝝ coꝛda in ſe celeſtia ꝟba ſu/
ſcipiūt:q̄bus calefacti ⁊ inflāmati ꝑ do
nū ſpūſſancti grata deo vota piaꝝ cogi
tationū reddūt. Ligna enī arule altar⁊
ſacerdos īponit.cū doctoꝛ deſiderātibꝰ
fideliū me̅tibꝰ teſtimōia ſcripturaꝝ qui
bus in fide ⁊ dilectiōe ꝯfirmant̄ inge/
rit. Addit igne̅ lignis:cū intellectū ver
bi ⁊ efficaciā oꝑatiōis a deo quere̅dā edicit. Arde̅t ligna in al
tari/cum charitas dei diffunditur in coꝛdibus noſtris. et hoc
igni ſuperpoſitum conſumitur holocauſtū:cuꝫ oīa q̄ bn̄ agere
disponimꝰ

¶ ad ſuſcipie̅da holocauſta paratā: qꝛ pa/
rāt electi locū dn̄o ī ītimo coꝛde ſuo :vbi de
uotas ei cogitatiōes collocāt. ¶ vt ꝑ cre/
bras aꝑturas ignis ad deuoꝛādū hoſtiā li/
bere exeat. a ¶ vt eccl̄iam ꝑ q̄ttuoꝛ mūdi
plagas diffuſā ꝟba dei ⁊ ꝟitat⁊ ꝯfirme̅t.
¶ euāgelioꝝ libꝛi q̄ auditoꝛibꝰ ſuis ꝑpetue
vite coronā ꝓmittūt. ¶ qꝛ in omne̅ terrā
ex.ſo.eoꝝ.pſ̄.xviij.a. a ¶ animas humiliū
munimine ſue ꝯſolatiōis alleuent.

a ex ere fabꝛicabiſ. Craticulā𝔮ꝫ in a
modū retis eneā:ꝑ cuiꝰ q̄ttuoꝛ
anglos erunt q̄ttuoꝛ anuli enei/
b quos pones ſubter arulā altar⁊. b

Nico.de lyra

B ✻ thymiama mane ⁊ veſꝑe ſuꝑ altare īce̅ſi.ḋ q̄ habet̄.j.xxx.
ca. a ¶ Craticulā𝔮ꝫ ⁊c. Iſtud expōit̄ vno mō ſic:ꝙ iſta cra/
ticula erat ad modū ret⁊ fctā ⁊ q̄drata: ⁊ in q̄ttuoꝛ angul' he̅bat
q̄ttuoꝛ cathenas: ⁊ in fine cathenaꝝ q̄ttuoꝛ anulos q̄ ponebāt̄
in q̄ttuoꝛ coꝛnibꝰ altar⁊ ad ħ aptat⁊ ꝑ q̄ndā recuruatione̅: ⁊ ſic
illa craticula ab illis coꝛnibꝰ depe̅debat ītra ꝯcauitate̅ altaris
vſ𝔮ꝫ ad altar⁊ mediū.ſ.ꝑ cubitū ⁊ dimidiū: ⁊ inferiꝰ ī arula ver
ſus terrā fiebat ignis deſubtꝰ:ꝑ quādā feneſtrā q̄ in vno late/
re altaris ad ħ erāt facta:et ignis aſce̅de̅s de arula ꝑ foꝛamīa
ꝑdicte craticule trāſie̅s:illa q̄ erāt ibi poſita cremabat. ⁊ patet
lr̄a ſm̄ ħ vſ𝔮ꝫ ibi: b ¶ Quos pōes ſub.aru.al. Arula enī
eſt vas vbi pōit̄ ignis ꝓut Hiere.xxxvj.e.dicit̄: ⁊ ſic iſta lr̄a vi
det̄ manifeſte ꝯdicere ꝑdict⁊: qꝛ qḋ ḋꝛ hic: Quos pones ſubt̄
arulā:loquit̄ de q̄ttuoꝛ anulis ꝑdict⁊: qꝛ in altari holocauſtoꝝ
nō ponunt̄ niſi q̄ttuoꝛ anuli tā in iſto loco q̄ꝫ.j.xxxviij.ca. Iſti
aūt anuli ſm̄ ꝑdicta poſiti erāt in coꝛnibꝰ altar⁊ q̄ erāt in ſūmi/
tate eiꝰ. arula aūt erat īferiꝰ. ⁊ ideo dicūt aliq̄ ꝙ textꝰ eſt ħ coꝛ/
ruptꝰ vitio ſcriptoꝝ. qꝛ vbi ḋꝛ ſubt̄ arulā: dꝫ dici ſuꝑ arulā: ſꝫ ħ
nō ē veꝝ: qꝛ in libꝛ⁊ antiq̄s ⁊ ī hebꝛeo vbi recurre̅dū ē ꝓ veri/
tate textꝰ habe̅da: habet̄ ſubt̄ ⁊ nō ſuꝑ. ⁊ ideo ſi q̄s velit ſeq̄ di
ctā expoſitione̅ quā pl'es expoſitoꝛes ſequūt̄: opoꝛtet dicere ꝙ
in altari erāt octo anuli: q̄ttuoꝛ in ſuꝑioꝛi ꝑte cū quibꝰ craticu/
la depe̅debat ex coꝛnibꝰ: ⁊ q̄ttuoꝛ in īferioꝛi ꝑte ſub arula in q̄
bus mittebāt̄ vectes ad poꝛtādū altare: ſꝫ ħ nō bn̄ ꝯſonat te
xtui huic

xtui huic. ⁊.j. xxxviij.a. vbi dicit̄: Fuſis q̄ttuoꝛ anulis ꝑ to/ C
tide̅ retiaculi ſūmitates ad īmitte̅dos vectes ad poꝛtādū. Ex
quo ptꝫ ꝙ anuli q̄ttuoꝛ quibꝰ īmittebant̄ vectes ad poꝛtāduꝫ
altare erāt in ſūmitate retiaculi: ⁊ certū eſt ꝙ retiaculū hic nō
poteſt dici ſm̄ trāſlatione̅ nr̄aꝫ/niſi craticula ad modū retis
facta. ideo aliter exponit Ra. Sa. Ad
cuius ītellectū ꝑmo pone̅da eſt littera
ꝓut habet̄ in hebꝛeo que talis eſt: Et
cribꝛū in modū retis eneū ꝑ cuius q̄t/
tuoꝛ angulos erūt quattuoꝛ anuli erei
quos pones ſubter ambitum altaris.
Erit𝔮ꝫ cribꝛū vſ𝔮ꝫ ad altaris medium.
Cribꝛū hic dicit̄ quoddā opus ereū ad Cribꝛū
modū retis factū. ⁊ ideo vocat̄ cribꝛū:
qꝛ ſicut cribꝛū hꝫ multa foꝛamina: ſic ⁊
iſtud: qꝛ factū ē ad modū retis ⁊ circūi/
bat altare exteriꝰ attinge̅s a ꝑte inferi/
oꝛi vſ𝔮ꝫ ad medietate̅ altitudinis alta/
ris. Ambitꝰ aūt dicit̄ ħ q̄daꝫ eleuatio
in circūitu altaris ꝑ modū ꝯone: ⁊ erat
iſte ambitꝰ ſuꝑ cribꝝ: ⁊ anuli erāt poſi
ti in angulis altaris ſub iſto ambitu et
ſuꝑ cribꝛuꝫ ꝑ quos anulos mittebant̄
vectes ad poꝛtandū altare. Coꝛnua āt
que erant in ſuperioꝛi parte altaris in angulis nō erāt recur
ua :ſed recte tendentia in altū quaſi quidā pomelli ad decoꝛe̅
altaris. concauitas aute̅ altaris quādo ſituabant̄ caſtra ⁊ al/
tare implebat̄ terra vſ𝔮ꝫ ad ſummū et ſupꝛa ſuperficiem illi/
us terre intra tabulas altaris īcluſe fiebat ignis: ⁊ offerebā/
tur et cremabantur hoſtie: ſm̄ ꝙ dictum fuit. ſ̄. xx.d. Alta/ P
re de terra facietis mihi: Et quādo mouebantur caſtra: amo/
uebatur altare predictum de tabulis factū et remanebat ter/
ra. et iſta expoſitio concoꝛdat littere que ad hoc poteſt de faci
li applicari. ¶ Ad maioꝛe̅ aute̅ intellectū deſcripſi figurā ſꝫ
vtran𝔮ꝫ expoſitione̅. Sciendū tame̅ ꝙ vnuꝫ latus tm̄ altaris
hic figurat̄ apparens directe: Tum quia alia tria nō poſſunt
figurari in plano: Tum quia per imaginatione̅ inſpicie̅tis la
tus vnum alia tria poſſunt de facili capi: cum ſint per omneꝫ
modū ſimilia: hoc excepto ꝙ in figura pꝛime expoſitionis de/
ſcribitur illud latus in quo erat feneſtra: alia aūt tria nullam
feneſtram habebant. ¶ Rationes aute̅ predictoꝝ ſic aſſi/
gnantur. Altare enī iſtud vocabatur altare holocauſti: nō qꝛ Altare holocauſti
hoſtie holocauſtoꝝ ibi tantūmodo offerent̄: ſed etiā cuꝫ hoc
hoſtie pacifice ⁊ ꝓ peccato. Sꝫ quia hoſtia holocauſti digni/
oꝛ erat: vtpote quia tota incendebat̄ ad honoꝛem diuinum:
alie ꝟo nō: ideo denominat̄ altare holocauſti tan𝔮ꝫ a dignio
ri. Item iſtud altare non erat intra tabernaculum: ſed extra
in atrio tabernaculi: Tum ꝓpt̄ mūdiciā tabernaculi ſeruā/
dā: Tū quia nō poſſent hoſtie ibi cremari: ſed inflāmarent̄
✻ coꝛtine q̄
✻ a ¶ Craticulam𝔮ꝫ. In qua comburebātur carnes im/ Moꝛalit̄
poſite: et ſignificat feruoꝛe̅ dilectiōis virtute cuius adurunt̄
motꝰ carnis. Vn̄ ḋꝛ ī pſ̄.xxv.a. Vre renes meos ⁊ coꝛ meū.
✻ Sed inane

b diſponim⁹:donãte gr̃a ſpũſſcti p v̄tutẽ dilectiõis acceptabi/
e lia reddũt. Vñ craticula q̃ holocauſta gerit tãq̄ rete fieri p̄ci
pit:vt p crebras illi⁹ apturas ignis ſuppoſit⁹/ad ↄſumẽdas
oĩno hoſtias libere penetret. Neceſſe ẽ ei ĩ vt gr̃e dei apiam⁹
corda nr̃a:⁊ q̄ſi plimis patefact̄ ianuis ſedulo dep̄cemur:vt
p ſingula q̄ inchoam⁹bona q̄ſi p ſingu
la victimaꝝ ei⁹ fruſtra ſua nos miſeri/
cordia illuſtrare ⁊ ĩ amorẽ ſuũ accẽde/
re digneẽ. Pelagiani em̄ qui ſine gr̃a
dei ſe aliq̄d pficere p̄ſumũt:ĩ altari cor
dis craticulã ĩſtar ret̄ nõ ſupponũt ſa
36.diſ.c. q̄ eccleſia/ ſtic̄.§.ecce cro igni:ſʒ q̄ſi parietẽ ſolidum int̃ ſe ⁊
igñẽ ſpũſſancti ne charitate calefiãt in
terponũt. Nõ ſolidũ ſʒ inane ⁊c̄.vt co
p ioſuʒ.ſ.locũ h̄ret/vt ignẽ ſanctũ:⁊ li/
gna ad ignẽ vel holocauſta igne cõſu/
mẽda recipet. Tu q̄ʒ ſi vis eſſe altare
dei:exinani teip̄m ab oĩ ↄtagio mũda/
noꝝ:vt in te ligna v̄boꝝ celeſtiũ/⁊ ho/
ſtie v̄tutũ locũ h̄eas ſpacioſum:capiaſ/
q̄ꝫ flãmã ſpũſſancti/q̄ eccl̃ie hoſtie dño
ↄſecrent̃:⁊ ad finẽ pfectiõis pducant̃.

Hiſtori. ¶ Beda. Si quẽ mouet iux̃ lr̃aʒ quõ
ligna altar̄ tãto igne vicino ĩcõbuſta p
manere poterũt: accipiat Hieronymi
rñſum: Altaris inq̄t ligna q̄ de lignis
padiſi ſunt nõ cremant̃ igne vicino:ſʒ
puriora reddunt̃:nec miꝛ h̄ de ſanctu/
ario/⁊ ĩterioꝛib⁹ tẽpli ⁊ altar̄ thymia/
Anchiton mat̄ credere:cũ etiã anchitõ ligni ge/
nus vel ligno ſile/q̄to pl⁹ arſerit/tãto
mũdius ĩueniat̃. a ¶ Facies ⁊ ve/
ctes ⁊c̄. Doctores.ſ.q̄ iudeã.ſ.⁊ gẽti/
litatẽ ĩ vnã fidei gr̃aʒ ↄſono ore ⁊ ope
vocẽt. Vel ex vtroq̄ꝫ latere altaris ad
portãdũ erũt vectes cũ p̄dicatores mẽ
tes fideliũ in pſpis ⁊ in aduerſis ↄſtã
tiã v̄tutũ tenere docebũt. b ¶ Sicut
Myſtice tibi in mõte ⁊c̄. Beda. Oĩa q̄ nob
myſtice in altar̄ ⁊ tabernaculi ↄſtructi
one moyſes facienda deſignauit:p̄us
in illa celeſti ↄuerſatõe in q̄ cũ dño.xl.
f dieb⁹ fuit/facta in ſupnis ciuib⁹ ph̄ẽni
obſeruatiõe vidit. Nõ em̄ dubiũ ẽ eũ
potuiſſe añ ſoliũ dei illō altare vidiſſe/
qō vidit Eſaias ver̄ carbonib⁹ ĩterne
claritatis pleniſſimũ: ⁊ forcipes ſctõs
q̄s idẽ pp̄ha vidit:q̄ꝝ vno tulit ãgelus
carbonẽ de altari:q̄ eius labia pũrgauit/ eiuſdeʒ ſpũs gr̃a q̄
ãgeli inflãmant̃ ad amãdũ deũ ſp in cel̄:⁊ hoĩb⁹ in terra pctã
dimittunt̃:⁊ v̄tutũ dona ↄcedunt̃. Altare ḡ ↄcauũ ⁊ ĩane fie
ri p̄cipit̃:ſic̄ moyſi in mõte mõſtratũ ẽ:qꝛ ſic̄ ãgeli/⁊ ſpũs iu/
ſtoꝝ in celis vacui a pctĩs ⁊ pleni ſunt pietate ⁊ iuſticia:ita ⁊
nos ĩ terra decliãre a malo ⁊ facere bonũ debem⁹:qō ſic̄ ex/
hortatiõib⁹ v̄bi celeſt̄:ita myſtic̄ tabernaculi ⁊ vaſoꝝ figur̄
⁊ cerimoniaꝝ agere iubemur. c ¶ Facies ⁊ atrium ⁊c̄.
Beda. Sic̄ ſanctaſctõꝝ q̄ in cel̄ eccl̃ie ptẽ deſignãt:⁊ p̄us ta/
bernaculũ pfectã vitã fideliũ in h̄ ſeculo/ita atriũ tabernaculi
qō exteri⁹ erat:p̄ma inchoãtiũ rudimẽta. Vñ tẽtoria eiuſdem
atrij erãt de byſſo retorta:qꝛ p̄mo incipiẽtib⁹ cura ẽ impẽden/
da:vt carnis ſil̃ ⁊ ſpũs refrenẽt illecebras. vñ.ij. Cor.vij.a.
Mũdem⁹ nos ab oĩ inq̄namẽto carnis ⁊ ſpũs. Byſſus em̄ ō
terra viridis orit̃:ſʒ eruta ſiccat̃/tũdit̃/coquit̃/torquet̃/⁊ ma/
gno lõgoq̄ꝫ exercitio ad cãdidũ pducit̃ colorẽ:ſic caro nr̃a vt
ad v̄tutẽ decorẽq̄ꝫ pueniat caſtitat̄:neceſſe ẽ oret/ieiunet/vi
gilet/⁊ oĩ ↄtinẽtia laboret/vt delectatiões ĩgenitas ſiccet:et
ad eã dignitatẽ v̄tut̄ quã deſideram⁹aſcẽdat. Retorquet̃ ãt
byſſus ne facile ſoluat̃:cũ nõ ſolũ carnis luxuria reſtringit̃ ſʒ
tota ei⁹ mẽoria ab ĩtimo corde eradicat̃. d ¶ Centũ cubi/
Cẽtenari⁹ numerus tos ⁊c̄. Beda. Cõſtat centenariũ q̄ in cõputo digitoꝝ a leua
trãſit ad dexterã:ſepe in ſcp̄tur̄ celibeʒ ſignificare vitã:qꝛ ſic̄
dextera leue ita celeſtis p̄fert̃ pñti vite. Edificatiõeʒ arce noe
cẽteſimo ãno cõpleuit:qꝛ eccl̃iaʒ in hac vita edificat dñs:in fu
turo pficiet. Abrae cẽtenario naſcit̃ iſaac fili⁹ pmiſſionis:qꝛ
bñdictio hereditat̄ q̄ in ſemĩe eius oĩb⁹ familijs terre pmit/
tit̃:in futuro ⁊ celeſti patria reddet̃. Cẽtũ ãnos pegrinat̃ ip̄e
in terra pmiſſiõis:qꝛ q̄ filij abrae p fidẽ efficimur:in ſpe ſup/
ne hereditat̄ debem⁹ in pñti pegrinari. Senuit iſaac in gera
ris qō interp̄tat̃ incolat⁹:⁊ ĩuenit in ip̄o anno cẽtuplũ:qꝛ q̄cũq̄ꝫ
pmiſſiõis filij ĩ hac vita pegrinãtes bona opamur:mox egreſ/
ſi de corpe in celeſti vita recipimur. Cẽtũ ḡ cubitos hʒ latus ta
bernaculi in lõgũ:qꝛ oẽs q̄ ad eccl̃ie mẽbra ptinẽt:neceſſe ẽ p
eťna in cel̄ vita laborẽ pnĩe ⁊ ↄtinẽtie tpalis aſſumãt. e ¶ Et
colũnas viginti. Beda. Colũne q̄b⁹
tẽtoria ſuſpẽdunt̃:doctores ſunt q̄ cor/
da auditoꝝ a terrenis ad celeſtia ſuſtol
lũt:⁊ q̄ſi veſtes dñi diligẽter extẽdũt:
ne q̄d duplicitat̄ remaneat:ſʒ ſimplici
⁊ mũda intẽtiõe corã dño velut tẽtoria
byſſina niteãt. Fuerũt aũt colũne enee
ſʒ argẽto veſtite:ſic̄ in ſequẽtib⁹ decla/
rat̃. Enee q̄dẽ pp̄ter pſeuerãtiã v̄tutis
vel ſonoritatẽ p̄dicatiõis. Argẽto aũt
veſtite:qꝛ nõ aliud q̄ꝫ v̄bũ dei ſonant.
f ¶ Cũ baſibus. Beda. Baſib⁹ colũ/
naꝝ eneis initiũ ſapĩe.i.timor dñi ĩtel/
ligit̃:ō q̄ ieſus fili⁹ ſyrach ait: Prouẽ.j.
a. Radix ſapĩe timor dñi.⁊ pulchre ſb/
iũxit: Et rami ei⁹ lõgeui:qꝛ germĩa v̄tu
tũ multipharia q̄ de timore dñi tanq̄ꝫ
op⁹ ⁊ celature colũnaꝝ ō baſib⁹ pdeũt:
nũq̄ꝫ fructu mercedis carebũt. g ¶ Ar
gẽtea. Beda. Capita nõ argẽtata ſed
tota argẽtea:qꝛ doctores totos ſe diui
ne ſcripture ſb̄ijciũt/v̄ba diuĩa meditã
do ⁊ p̄dicãdo mãcipãt aĩaʒ ⁊ corp⁹. Si
cut em̄ mẽbra ſine capite viuere neq̄ũt:
ſic illi eloq̄a diuĩa vitã ſuã exiſtimantes
hec nũq̄ꝫ obediẽdo portare:⁊ ſe hũiliã/
do exaltare deſiſtũt. h ¶ Silr̃ ⁊ in la
tere. Beda. Eadẽ de latere aq̄lonis re
petunt̃:q̄ de latere auſtrali p̄miſſa ſũt:
qꝛ vtriuſq̄ꝫ teſtamẽti p̄cones ↄſono ore
ad celeſtia nos erigũt:tñ ⁊ ſi ſacr̃a ha/
buerũt p tpe dr̃ia:ĩmo h̄ in tpe noui te/
ſtamẽti q̄cũq̄ꝫ de vtroq̄ꝫ pp̄lo ad ſalutẽ
ptingũt:nõ ſolũ eãdeʒ fidẽ/ↄfeſſionẽ ⁊
opationem:ſed ⁊ ſacramẽta habent ea/
dem in emundatiõe peccatoꝝ:⁊ pcepti/
one celeſt̄ vite ĩ gr̃a dei p ieſũ chriſtũ.
b Colũne vigĩti.

Eritq̄ꝫ craticľa vſq̄ꝫ ad altar̄ me
a ¶ doctores q̄ eccl̃iaʒ q̄dãmõ portãt/dũ fi
dẽ ⁊ ſacr̃a v̄itat̄ vl̃ neſciẽtibus p̄dicãt.vel
ſciẽtibus q̄ acceperũt ↄfirmãtes roborãt.
a diũ.† Facies ⁊ vectes altar̄ ō li/
a ¶ vt vtriq̄ꝫ pp̄lo iudeoꝝ.ſ.⁊ gẽtiũ v̄bũ p̄/
gnis ſethi duos/q̄s opies lamis
dicẽt. ¶ pp̄t ſonum ⁊ inſtãtiã p̄dicatiõis.
a ¶ vectes vt portari q̄at altare mittunt̃ in
circulos cũ doctores corda fideliũ p verba
euãgelij q̄.c.⁊.t. tranſeũtibus nõ p̄teribũt
exhortando erigunt.
eneis/⁊ idũces p circľos:erũtq̄ꝫ
ex vtroq̄ꝫ latere altar̄ ad portã/
a ¶ ſi viſ eẽ altare dei abijce oĩa ↄtagia:fac
cor tuũ ſpacioſũ vt capias ligna v̄boꝝ cele
ſtiũ ⁊ hoſtiaſ v̄tutũ ⁊ ignẽ ſpũſſcti. b ¶ va
cuũ.ſ.⁊ oĩ iniq̄tate ⁊ tẽpali ſollicitudine.
dũ. Nõ ſolidũ/ ſʒ iãne ⁊ cauũ in †
a ¶ ſic̄.ſ.ãgel̄ ⁊ ſctĩs hoĩb⁹ ↄſtat. b ¶ ↄtẽ/
b triſec⁹ facies illō/ſicũt tibi ĩ mõtẽ
platiõis. ¶ rudimẽtũ inchoantiũ.
c mõſtratũ ẽ. Facies ⁊ atriũ taber a
naculi:ĩ cuius plaga auſtrali cõ
a ¶ qꝛ ĩcipiẽtib⁹ p̄us fugãda carnis ⁊ ſpũs
illecebra ẽ vt mũdent̃ ab oĩ inq̄namẽto car
tra meridiẽ erũt tẽtoria ō byſſõ
nis et ſpũs. a ¶ cẽtenari⁹ q̄ a leua trãſit in
dexterã celeſtẽ ſignificat vitam.
d retorta. Cẽtũ cubitos vnũ lat⁹
e tenebit in lõgitudine/⁊ colũnas
a ¶ baſes timor dñi q̄ eſt initiũ ſapĩe.
f viginti/cũ baſibũs totidẽ eneis/
quẽ capita cũ celatur̄ ſuis habe
¶ nõ argẽtata.
g bunt argentea. Silr̃ et in latere

Nico.de lyra

✻ cortine q̄ erãt ſup tectũ cũ nõ diſta/ h
rẽt a pauimẽto tabnaculi niſi p decẽ cu/
bitos. Tũ ne fierẽt ſil̃es idolatr̄ q̄ ĩmo
labãt ⁊ offerebãt victimas ſup altaria q̄ erãt in tẽplis idoloꝝ.
a ¶ Facies ⁊ atriũ. Hic ↄñr deſcribit̃ atriũ qō erat circa ta/ A
bernaculũ. Erat ãt hmõi atriũ q̄dã platea magna ſb diuo hñs
in lõgitudĩe cẽtũ cubitos ab oriẽte ĩ occidẽtẽ:⁊ ĩ latitudĩe q̄nq̄/
gĩta ab auſtro v̄ſus aq̄lonẽ:⁊ erat clauſa colũnis q̄nq̄ꝫ pedũ al
titudĩs ĩ q̄b⁹ pẽdebãt cortine vſq̄ꝫ ad terrã:vbi cũ paxill̄ ⁊ funi/
bus figebãt̃ ne a vẽt̄ mouerent̃. In latẽ v̄o aq̄lonari ip̄i⁹ atrij
erãt vigĩti colũne:⁊ ĩ latẽ auſtrali vigĩti:⁊ ĩ latẽ occidẽtali de/
cẽ:⁊ ĩ latẽ oriẽtali decẽ:⁊ erãt oẽs ō ere.ſm q̄ h̄r.ĩ.xxxviij.ca.
⁊ erãt ĩfixe baſib⁹ eneis eo mõ ſic̄ dictũ ẽ de alijs colũnis exiſtẽ
tib⁹ ĩ tabnaculo. Cortine v̄o hẽbãt ĩ latitudĩe q̄nq̄ꝫ cubitos ſm
lõgitudinẽ colũnaꝝ:⁊ erãt facte cũ acu reticulato ope:vt dicit
Ra.Sa.ita q̄ vulg⁹ q̄ erat ex̄ atriũ p foramĩa cortiaꝝ poterat
✻ videre ſacrificia
✻ † ¶ Sʒ inane ⁊c̄.p qō ſignificat̃ q̄ vere penitẽs dʒ eẽ va
cu⁹ a t̄renoꝝ cupiditate. a ¶ Facies ⁊ atriũ ⁊c̄.p h̄ atriũ in
quo fuit tabernaculũ ⁊ altare in miſteriũ ſacerdotũ ⁊ leuitaꝝ:fi
gurata fuit dilatatio fidei chriſtiãe vſq̄ꝫ ad t̄mĩos t̄re hitabil̄.
cui⁹ lõgitudo ſm Ph̄m in lib. Metheoroꝝ accipit̃ ab oriẽte in P
occidẽtẽ ⁊ latitudo a meridie in aq̄lonẽ.⁊ ſic̄ dic̄ ibidẽ lõgitudo
excedit latitudinẽ plus q̄ꝫ q̄nq̄ꝫ excedũt tria qō ẽ fere ĩ medieta
te.qō aũt modicũ eſt nõ cõputat̃.ij.phyſicoꝝ.ideo dicit̃ h̄ q̄ lõ/
gitudo atrij ab oriente in occidentẽ fuit centũ cubitoꝝ.⁊ eius
latitudo que accipit̃ a meridie in aquilonẽ quinquaginta cubi
toꝝ. Per colũnas huius atrij ſignificant̃ eccleſie p̄lati:qui di/
cũtur enei ⁊ capita eoꝝ argentea. Per es autem intelligit̃ for/
titudo patientie.⁊ p argentum honeſtas eloquẽtie que debẽt
eſſe in prelatis. Per cortinas in columnis appenſas intelligũ
tur p̄dicatores ex poteſtate p̄latoꝝ diſcurrentes ad informan/
dum populũ verbo p̄dicationis ⁊ exemplo bone cõuerſatiõis.
✻ Precipe filijs iſr̃l

a ¶ Colūne vi. Quare viginti fuerūt colūne atrij ſupꝛadi/
ctū eſt: vbi eiuſdē nūeri tabule in vno tabernaculi latere fieri
ꝑcipiunt. b ¶ In latitu. vo atrij. Beđ. Latitudo atrij
qđ reſpicit ad occaſū ſolis vbi terminato laboꝛe diurno noct⁊
ſopoꝛ a grā ſuccedit/ tp̄s ſignificat/ q̄ ceſſante poſt moꝛtē actu
ali vita: quies ſequit electoꝝ ⁊ merces
eterna. In vinea q̄z patriſfamilias cū
ſero eſſet factū/ operarij ꝑcepere labo/
ris p̄miū: qꝛ ſinguli iuſtoꝝ in fine hu/
ius vite ſoꝛtiunt ingreſſū vite eterne.
vñ Apo. xiiij. c. Beati moꝛtui q̄ ī dño
mo. āmodo iā dicit ſpūs vt requieſcāt
a laboꝛib⁹ ſuis ⁊c. Ideo occidētale la
tus atrij tētoꝛia h̄z ꝑ q̄nquaginta cubi
tos: ⁊ decē colūnas: qꝛ q̄nquagenari⁹
quietē ſignificat: ꝓpter q̄nquageſimū
annū q̄ libertati ⁊ quieti ⁊ remiſſioni
deditꝰ erat vñ ⁊ iubileꝰ đꝛ: Iobal nā/
q̄ꝫ dimittēs aut remiſſio īterp̄tat. De
nari⁹ q̄z ſupna p̄mia deſignat: vbi hu/
mana natura ī vtraq̄ꝫ ſubſtātia ſua im
moꝛtalit ſubleuata: ī diuine viſiōis p̄/
ſentia letat. Deꝰ enī trinitas eſt: coꝛ/
pus nr̄m ex q̄ttuoꝛ elemētis ſubſiſtit.
Interioꝛ hō ternario nūero. Cuꝫ g̃ ex
toto coꝛde tota aīa tota mēte deū dili/
gere iubemur: ⁊ ſeptenariū nr̄m viſio
ni ſancte trinitat⁊ ī eternū iūget. Iu/
xta illud Pſ. lxxij. d. Mihi aūt adhe/
b rere deo bonum eſt ⁊c. Hic eſt dena/
rius queꝫ cultoꝛes dñice vinee conſu/
matis laboꝛibus ꝓ mercede accipiūt.
Quia g̃ nobis ſancti p̄dicatoꝛes fini/
ta hac vita p̄ſentiā cōditoꝛis ⁊ requiē
eternā ꝓmittūt: ⁊ ſic deſideria nr̄a ab
infimis ad celeſtia querēda erigūt: q̄ſi
in occidētali latere atrij tētoꝛia q̄nqua
ginta cubitoꝝ latitudinis decem colū/
ne ſubleuātes extollunt. c ¶ In ea
B q̄z atrij ⁊c. Beđ. Latitudo atrij oꝛiē
tē reſpiciēs: initiū bone ꝯuerſatiōis q̄
a fide incipit ſignificat: q̄ ꝓpter primā
celeſtis grē ꝑceptionē oꝛiētē reſpicere
đꝛ. vñ Luc. i. g. Viſitauit nos oꝛiens
ex alto. Illuminare his q̄ in tene. et in
vmb. moꝛ. ſe. In hac plaga q̄nq̄ginta
cubiti: qꝛ in ip̄o ingreſſu cōuerſionis
oēs q̄ cathecizant remiſſionē pctōꝝ:
⁊ requiē ſperare docent: q̄nq̄genari⁹
ad remiſſionē ꝑtinet. Vñ in pſal. eiuſ/
dē nūeri pnīa ⁊ cōfeſſio ⁊ remiſſio pec
catoꝝ deſcripta eſt: ita vt q̄ dño pecca/
uerat: ⁊ maluꝫ coꝛā eo fecerat: cogno/
ſcēdo iniq̄tatē ſuā ab ipſo ſit ablut⁹: et
ſup niuē dealbat⁹: rurſūq̄ꝫ leticiā ſalu/
taris dei. i. xp̄i quē offenderat recepit:
⁊ ſpiritu illi⁹ principali ne vltra labe/
ret cōfoꝛtatus fuit. Habet g̃ latitudo
oꝛiētalis atrij q̄nquaginta cubitos cuꝫ
prima fidei ꝯfeſſio remiſſione pctōꝝ:
⁊ ſpe future quietis gaudet et pacis.
In ſymbolo q̄z apl̄oꝝ confitemur nos
credere ſanctā eccleſiā/ remiſſionē pec/
catoꝝ ⁊ carnis reſurrectionem: qđ po
ſtea vniuerſalis ſynodus pleni⁹ exp̄ſ/
b ſit dicēs: Confiteoꝛ vnū baptiſma in
remiſſionē pctōꝝ: ſpero reſurrectionē moꝛtuoꝝ ⁊ vitam ven/
turi ſeculi. d ¶ Quinq̄ginta cu. erunt. Beda. Quīqua/
ginta cubitis plage oꝛiētales generalr̄ initia credētiū ſignāt:
qꝛ in remiſſiōe pctōꝝ/ ⁊ ſpe future beatitudinis celebꝛant/ q̄ꝝ
ſpecialis diſtinctio ſubinfert: q̄ ad eūdē finē bñ ꝯſiderata ſub
infert. Sequit enī. e ¶ In q̄b⁹ q̄ndecim cu. ⁊c. Quin
decim nāq̄ꝫ q̄ ſeptenario ⁊ octonario cōſtat/ etne vite gaudia
deſignat: q̄ a ſabbatiſmo incipiēs aīarū/ ꝑficit in reſurrectiōe
coꝛpoꝝ. Nā dñs ſeptima ſabbati in ſepulchꝛo quieſcēs/ octa/
na die. i. poſt ſeptimā ſabbati reſurrexit. Oꝛ aūt in latere vno
q̄ndecim cubitoꝝ fuerūt tres colūne cū totidē baſib⁹: figurat
p̄dicatoꝛes fide/ ſpe/ ⁊ charitate p̄eminētes: ⁊ mentē in ſtabili
tate timoꝛis

aquilonis ꝑ longū/ erunt tento/
a ria centū cubitoꝝ/ colūne vigin
ti/ et baſes ęneę eiuſdē numeri:
¶ vt ſupꝛa.
⁊ capita eaꝝ cū cęlaturis ſuis ar
b gētea. In latitudine vo atrij qđ
a ¶ qꝛ occidit actualis vita ⁊ quies ſeq̄t ⁊
reſpicit ad occidētē/ erūt tētoꝛia
merces eterna. a ¶ q̄ numer⁹ quietē ſigni
ficat ⁊ remiſſionē quā expectāt ſancti ꝑ opa
bona. Iobal enī interp̄tat remiſſio. ¶ qꝛ
ſeptenariū nr̄m viſioni ſancte trinitatis in
eternū iunget. vñ Pſ. lxxij. d. Mihi autē
adherere deo bonum eſt.
ꝑ quinquaginta cubitos/ ⁊ colū
c nę decē/ baſeſq̄ꝫ totidem. In ea
a ¶ principio cōuerſationis bone.
quoq̄ꝫ atrij latitudine/ quę reſpi
a ¶ fidē. b ¶ qꝛ ī ip̄o īgreſſu q̄ cathecizāt
remiſſionē pctōꝝ ⁊ req̄em ſperare debēt.
d cit ad oꝛientem/ quinq̄ginta cu/
a ¶ vel e. b ¶ qꝛ cōſtat ex ſeptē et octo. ſe/
ptenari⁹ ſignificat p̄ntē vitā q̄ ſeptē diebus
voluit. Octonarius futurā q̄ eſt reſurgen
tiū ad quā ꝑ hāc venit.
e biti erunt: in quibus quindecim
cubitoꝝ tentoꝛia lateri vno de/
a ¶ p̄dicatoꝛes qui tentoꝛia in ſe ſuſpēdūt:
dū auditoꝛes docēt querere q̄ ſurſū ſūt nō
q̄. ſ. t. b ¶ ꝓpter fidē ſpē ⁊ charitatē.
putabuntur/ columnęq̄ꝫ tres/ et
a ¶ qui in timoꝛe dei fundati.
baſes totidē. Et in latere altero
erūt tentoꝛia cubitos obtinētia
a ¶ in quo requies animarū ⁊ reſurrectio
coꝛpoꝝ ſignificat.
q̄ndecim: colūnę treſ/ ⁊ baſes to
¶ eccleſie.
tidē. In itroitu vo atrij fiet ten/
a ¶ q̄ ē q̄nari⁹ q̄ter duct⁹: q̄nq̄ꝫ aūt ſūt coꝛ/
poꝛis ſenſus q̄s q̄ eccl̄iaꝫ ingredit diuinis
debet ſubijcere iperijs. b ¶ ſpe celeſtiū.
f toꝛiū cubitoꝝ uiginti ex hiacyn
a ¶ tolerātia tp̄aliū. b ¶ ardoꝛe ꝑfecte
tho ⁊ purpura/ coccoq̄ꝫ bis ticto
charitatis. a ¶ et cōtinentia carnis.
¶ quia ſanguinea ſocietate mutuā clarita
tem ſibi tribuūt virtutes ipſe.
g ⁊ byſſo retoꝛta ope plumarij: co
¶ qꝛ qui eccleſiā intrāt ad regulā euāge/
lioꝝ fidē et actionē cōponere debent.
lūnaſq̄ꝫ habebit q̄ttuoꝛ cum ba/
loꝝ varietate cōtextū.

tate timoꝛis firmātes. Ingreſſurus g̃ atrium tabernaculi ha C
bet ab vtroq̄ꝫ latere tentoꝛia. xv. cubitoꝝ ternis ſuſpēſa colū
nis: qꝛ quicūq̄ꝫ ingreſſurus eccl̄iam ſacramēta fidei diſcere ꝓ
poſuerit: ſiue ad eccl̄iam gētiū ſiue ad ſynagogā intuitū mēt⁊
cōuerterit: in vtraq̄ꝫ ꝑte fideliū doctoꝛes īueniet/ fide foꝛtes/
ſpe ſublimes/ charitate feruētes/ in ti/
moꝛe dei fundatos auditoꝛibus requiē
aīarū: ⁊ reſurrectionē coꝛpoꝝ ꝓmitte/
re: q̄ velut tētoꝛia de byſſo retoꝛta ī ſe
ſuſpēdūt: cū eos exēplo ſuo docēt q̄ ſur
ſum ſūt q̄rere: nō q̄ ſuꝑ terrā: ⁊ ītegrū
ſpm̄ ⁊ aīam ⁊ coꝛpus ſine q̄rela in diē
dñi cuſtodire. g ¶ Colūnaſq̄ꝫ ha.
⁊c. Beđ. In ītroitu atrij q̄ttuoꝛ ſūt co/
lūne: qꝛ nō niſi ꝑ fidē ⁊ ſacra euangelij
q̄ in quattuoꝛ libꝛis cōtinent: vnitatē
eccl̄ie ingredimur. Vñ cathecizandis
q̄ttuoꝛ euāgelioꝝ p̄ncipia recitant: ⁊ đ
figuris ⁊ oꝛdine eoꝝ in aptione auriū
ſollerter erudiunt: q̄ ſciāt ex inde ⁊ me
minerint q̄ et q̄t ſint libꝛi quoꝝ verbis
maxime ī fide trinitat⁊ debeāt erudiri.
In q̄ introitu fit tētoꝛiū. xx. cubitoꝝ: q̄
eſt quaternarius q̄nquies ductus: quī
q̄ꝫ aūt coꝛpoꝛis ſenſus ſūt. Bñ g̃ in in/
troitu atrij tētoꝛiū. xx. cubitoꝝ in q̄ttu/
oꝛ colūnis ſuſpēdit: qꝛ oēs q̄ eccleſiā in
trāt/ ad regulā euāgelioꝝ fidē pariter ⁊
actus cōponere debēt: vt cōtinētes ab
illecebꝛis carnis oēs ſenſus coꝛpis di/
uinis ſubigāt imperijs. Nō ſolū enī h̄
tētoꝛiū q̄ttuoꝛ colūnis ſubleuat: ſꝫ ⁊ ip
ſum ī lōgitudine ſua nūerū q̄nariū mul
tiplicatū habet: cū q̄libet humiles ⁊ pij
auditoꝛes ad fidē venientes: nō ſolū euā
gelij verbis imbui: ſꝫ etiā euāgelicā vi/
tā agere deſiderātes/ oēs coꝛpis ſen/
ſus in obediētiā charitatis expēdūt.
f ¶ Ex hiacyntho ⁊c. Be. Recte ī D
h̄ ītroitu atrij tētoꝛiū nō ſic ī alio atrio
fit de byſſo retoꝛta: ſꝫ de q̄ttuoꝛ nobiliſ
ſimis coloꝛibus hiacyntho. ſ. et purpu
ra coccoq̄ꝫ bis tincto et byſſo retoꝛta.
Ope plumarij: qꝛ his q̄ cathecizant ec
cleſie facies exteri⁹ fulget: ſꝫ clarioꝛ vir
tus ⁊ dignius apparebit his q̄ eā ꝑ ſa/
cramēta baptiſmi ingrediunt. Nemo
enī repēte fit ſūm⁹: ſꝫ gradatim a mino
rib⁹ ad ꝑfectioꝛa tēdim⁹: hiacynth⁹ ſpē
celeſtiū bonoꝝ: purpura tolerātiā tēpo
raliū maloꝝ: coccus bis tinctus ardo/
rem ꝑfecte dilectiōis: byſſus retoꝛta ſi
gnificat cōtinētiā carnis. Qui coloꝛes
ope plumarij īuicē ſūt variati: qꝛ queq̄ꝫ
v̄tus fideliū vicinarū ſibi v̄tutū ſocie/
tate velut cōſanguinitate creſcit: quis
ſinguli coloꝛes ſingulis poſſent ꝯueni
re elect⁊. Qui enī alti⁹ celeſtia ſpeculat
hiacynthus ē: q̄ plura ꝓpter iuſticiā pa
tit purpura ē: q̄ feruētioꝛe ī deū ⁊ ꝓxi
mū charitate flāmeſcit/ coccus bis tict⁹:
q̄ ſpūaliter virginali integritate carnis
albeſcit byſſus retoꝛta: ⁊ cū iuſti in ea/
dē fide: ⁊ pietate euāgelica de ſuis al/
terutrū v̄tutib⁹ cōgaudēt: q̄ſi in introi
tu atrij dñi tētoꝛiū decoꝛat pulchꝛa co/
loꝝ varietate cōtextū. ¶ Omnes colūne

Nico. de lyra

✱ videre ſacrificia ⁊ oblatiōes q̄ fiebāt ī atrio ꝑ ſacerdotes:
⁊ erāt oēs đ eadē matia. ſ. đ byſſo retoꝛta: vt fila eēnt bñ foꝛ/
tia: ⁊ ꝑ ꝯñs eiuſdē coloꝛis: h̄ excepto q̄ ī ītroitu atrij q̄ erat in
ꝑte oꝛiētali lōgitudīs q̄nq̄ginta cubitoꝝ: vt iā dictū ē viginti
cubiti medij claudebāt coꝛtīa fctā đ q̄ttuoꝛ coloꝛib⁹. ſ. hiacyn/
tho ⁊ purpura coccoq̄ꝫ bis tincto ⁊ byſſo retoꝛta: et illa coꝛti/
na poterat trahi ⁊ retrahi ꝓ īgreſſu ⁊ egreſſu eoꝝ q̄ intrabāt
atriū: decē aūt cubiti q̄ erāt ex vtraq̄ꝫ ꝑte introit⁹ claudebant
coꝛtinis de byſſo factis: ſicut ⁊ alie que erāt in circūitu.
✱ Omnes colūne

a ¶ Oēs colūne ⁊c. Beda. Que dixerat diligēti⁹ īculcat/ vt iedulo lectorē admoneat. neminē int̄ doctores veritat̄ co
Moralit̄ lūnas. ſ. atrij celeſt̄ poſſe cōputari: q̄ nō īſtar eris inuincibilē int̄ aduerſa patiētiā hr̄e didicerit: niſi ſeſe celeſtiū obſuātia ⁊ āñūciatiōe ꝟboꝝ velut argēti lamīs vndiqꝫ muniēdo exoꝛnauerit: niſi ſe oī ſubiectiōe p̄cept̄ diuīs q̄ſi argēto capiti ſuppoſuerit: ⁊ timoꝛe dei velut enea baſi ſtabilierit. b ¶ In
Myſtice lōgitudine ⁊c. Beda. Cētū cubitos lōgitudīs hꝫ eccl'ia q̄ vlnas eleuat ad bona opa ꝓpt̄ vitā et̄nā. Quinq̄ginta latitudīs: q꞉ requiē ſperat ſempiternā in gr̄a ſpūſſancti: quā ſpūſſctūs q̄nq̄genario voluit ſignificari cū pētecoſtē. i. quinq̄geſimū diez paſchal̄ feſtiuitatis ſuo aduentu ꝯſecrauit. Altitudo q̄nqꝫ cubitoꝝ eſt iux̄ nūeꝝ ſenſuū coꝛpis: q꞉ tūc recipiet vnuſq̄ſqꝫ ꝓpꝛia coꝛpis ſui ꝓut geſſit ſiue bonū ſiue malū. Sꝫ in atrio dom⁹ dei eoꝝ tm̄ figura exp̄mit̄: q̄ bonū in coꝛpe fecerūt: ꝓ q̄ in requiē vite ph̄ēnis merent̄ ītroduci: q̄ nūc in opibus iuſticie q̄ caſto coꝛpe ⁊ coꝛde agūt/ q̄ſi byſſus retoꝛta nitēt: ⁊ tūc ī eodē coꝛpe īmoꝛtalitatis gl'ia ſublimato p̄cept̄ iuſticie p̄miūs. In euāgelio ꝟo vtriuſqꝫ pt̄ mētio ē: vbi q̄nqꝫ ꝟgines cū opib⁹ luc̄ ſtatī cū ſpōſo ad nuptias intrāt. Quinqꝫ ꝟo q̄ opa caſtitatis nō caſto aīo fecerāt repulſe cum ſuis tenebris. Quinqꝫ em̄ erāt ⁊ q̄nqꝫ q̄ vtreqꝫ ſm̄ ea q̄ in carne geſſerat iudicate ſūt. Tota ḡ lōgitudo ⁊ latitudo atrij p cētenos ⁊ q̄nq̄genos cubitos diſtīcta ē. Quīqꝫ hꝫ cubitos altitudīs: q꞉ neceſſe ē vt q̄ ꝓmiſſionē habem⁹ q̄etis: ⁊ patrie celeſtis. ſ. mūdem⁹ nos ab oī inq̄namēto carnis ⁊ ſpūs: ⁊ p̄ficiam⁹ ſanctificationē in timoꝛe dei: vt apparēte
† 21. diſ. §. 1 in pꝛin. 75. diſ. c. 1. in ꝟ. moyſi hoꝛa ꝓmiſſe retributiōis in ſpū ⁊ carne letemur in amoꝛe dei: ꝓpt̄ vtriuſqꝫ nr̄e ſubſtātie. i. aīe ⁊ carnis emūdatione in timoꝛe dei. Q̄. ꝺ. ē. dictuꝫ erat: ⁊ repetit̄ vt firmi⁹ mēoꝛie cōmēdet̄: fietqꝫ ꝺ byſſo retoꝛta ⁊c. c ¶ Cūcta va
ſa ⁊c. Beda. Hec vaſa hoīes ſūt in eccl'ia diuerſis meritis ⁊ gradib⁹ dn̄o ſeruiētes: q̄ iubent̄ fieri enea/ vt q̄ſqꝫ ī aduerſis p̄ſeueret in finē: ne ꝓmiſſam ſibi ſalutē deſidia p̄dat: vel vt fidē quā didicit/ inimic̄ oppugnātib⁹ palā ꝯfiteri nō metuat: ⁊ amicis dona q̄ p̄cepit ſonare nō deſiſtat. Es em̄ ſonoꝝ ⁊ durabile ē: paxilli aūt tabernaculi vel atrij ad hoc facti ſunt: vt īfixi colūnaꝝ ſūmitatib⁹ foꝛis eminerēt: ⁊ īpoſit̄ veloꝝ vel tentoꝛioꝝ funib⁹ ſic ea leuātes a t̄ra ſuſpēderēt. Quoꝝ factura ⁊ poſitiōe doctoꝝ lingua ſignat̄: q̄ p̄dicādo audiētiū coꝛda tangit ⁊ tāgēdo ſubleuat. Funib⁹ em̄ ſolet ſcriptura ſignari. Vñ
Ecc̄i. 4. c Funicul⁹ triplex difficile rūpit̄: q꞉ ſcriptura q̄ hiſtoꝛico ⁊ allegoꝛico moꝛalive ſenſu īterp̄tari ꝯſueuit: nll'a hereticoꝝ vl' paganoꝝ p̄uerſitate coꝛrūpit̄. Tētoꝛia ꝟo vel vela vt funes recipent/ hēbāt in ſup̄ioꝛib⁹ ſuis anſas vel circulos q̄b⁹ funes īmitterent̄. Tu q̄ꝫ ſi vis tētoꝛiū dei fieri/ p̄para ī coꝛde tuo receptaculū ſermōis: vt poſſis ad ſupna ſuſpēdi. imponant̄ ꝟo paxill' colūnaꝝ funes tētoꝛioꝝ/ vt ſic expāſa atqꝫ in altū eleuata/ pulchꝛitudinē tabernaculi cōpleāt: cōmittāt p̄dicatoꝛes coꝛdib⁹ fideliū eloq̄a diuīa: p̄ q̄ ad exēplū ſui ab īfimis erigāt: vt extēſa funib⁹ ⁊ ſubleuata vela vel tētoꝛia opis ſui dec⁹ mirificū qꝺ inuoluta neq̄bāt lōge lateqꝫ demōſtrent: oñdāt fideles amplitudinē boni opis/ pulchꝛitudinē mētis ⁊ īterne gr̄e: vt alij vidētes gl'ificēt p̄rēꝫ q̄ in cel' eſt dicētes: Pſ. lxxxiij. a. Q̄ amabilia ſūt tabernacula tua dn̄e ꝟtutum: ꝯcupiſcit ⁊ deficit aīa mea ī atria dn̄i. d ¶ Precipe fi. iſrl' ⁊c. Beda. Diſpoſito oī oꝛnatu tabernaculi/ ꝯſequēter lumē lucerne ꝓuidet̄: vt decoꝛ ei⁹ mirabil' ſiē in die lumīe ſolari: ita noctu lucernalib⁹ flāmis illuſtraret̄/ ne vnq̄ꝫ in domo dei tenebꝛe vl' vmbꝛa poſ
Myſtice ſit eſſe. ¶ Myſtice ī domo dei lucerna ſūt opa iuſtoꝝ: q̄ mētes intuētiū exēplis illumināt. Diligēti⁹ ꝟo intuēdū/ ꝙ vt lucerna ſp̄ in tabernaculo dei poſſit ardere: filij q̄dē iſrl' offerre oleū. Aarō ꝟo ⁊ filij ei⁹ lucernā collocare iubent̄: q꞉ fideles ⁊ dilecti auditoꝛes ꝓmpta ad obediendū fidei coꝛda afferūt. Doctoꝛes ꝟo

Doctoꝛes ꝟo ignē celeſtis ꝟbi q̄ illuminent̄ ad cog̃ſcēdū: ⁊ inflāment̄ ad diligēdū/ deū p̄dicādo miſtrāt. Per olei naqꝫ pinguedinē q̄ laſſi ⁊ īfirmi recreant̄: ⁊ gr̄a lumīs p̄ſtat̄ iterna dilectio mētis: ⁊ op⁹ miſericoꝛdie deſignat̄. Vñ Pſ. lj. b. Ego aūt ſiē oliua fruc. in do. do. ⁊c. q̄ſi q꞉ miſicoꝛdie fructū indigētib⁹ exhibui. mihi q̄ꝫ in et̄nū a deo repēdendā miſcd̄ie gr̄aꝫ ſperaui. Filij ḡ iſrl' offerāt oleū. Aarō ꝟo ⁊ filij ei⁹ allato igne cōponāt lucernā q̄ ardeat in tabernaculo dei: auditoꝛes. ſ. deuotionē mēt̄: ⁊ doctoꝛes doceāt eos archana ſciē celeſtis: q̄b⁹ īſtituti ī ꝯſpectu dei igne charitat̄ ardeāt ⁊ hoīb⁹ lumē bone actiōis oñdāt. e ¶ De arboꝛib⁹ oliua. ⁊c. Beda. Notādū ꝙ filij iſrl' iubent̄ offerre oleū: ſꝫ cū diſtinctiōe ꝺ arboꝛib⁹ oliuaꝝ: ⁊ addit̄ puriſſimū: piloqꝫ ꝯtuſum. Solet eī fieri oleū myrthinū: raphaninū/ ꝺ nuce/ ꝺ lino/ ⁊ ꝺ diuerſis ſpēb⁹. ſꝫ nullū offerre licet ī tabernaculo dn̄i: niſi qꝺ ꝺ oliuis fit: ſiē nec ignis ali⁹ q̄ꝫ q̄ ꝺ celo deſcēdit: vel ī lucernis ardere vel in altare dei dꝫ accēdi: Sap. j. a. Spūs em̄ ſctūs diſcipline effugiet fictū. Offerāt ḡ filij iſrl' oleū ad lucernas dei non qꝺlibet: ſꝫ ꝺ oliuis puriſſimū piloqꝫ cōtuſum. Offerāt auditoꝛes doctoꝛibus ꝯſcīaꝫ purā: charitat̄ gr̄a fecūdā: ⁊ pilo ſedule ꝓbationis ab oī neq̄tie cōmixtione mūdatā: cui ſola intētiōe placēdi ⁊ ſeruiēdi deo ꝟba audire delectet. Offerat aarō cū filijs nō ignē alienū: ſꝫ deſup̄ miſſum ⁊ ad accēdendā lucernā ſiē ad ꝯſumēda holocauſta ⁊ adolēda thymiata. p̄dicēt doctoꝛes ꝟbū nō ſuū ſed dn̄i. ſm̄ illud. ij. Coꝛ. iiij. a. Nō ſumuſ ſiē plurimi adulterantes ꝟbū dei ⁊c. ſꝫ igne vtant̄ ad illuſtrādā cognitionē fidei: auditoꝛum coꝛda ad perficienda ⁊ ꝯſecranda holocauſta operum ſuoꝝ: ad incēdenda thymiamata oꝛationuꝫ.
☞ Et collocabūt

a ſibuſ totidē. Oēs colūne atrij p a
¶ eloq̄a dn̄i elo. ca. ar. ig. ⁊c. Pſ. xj. b.
¶ Obſuātia ⁊ āñūciatiōe diuioꝝ ꝟboꝝ.
circūitū veſtite erūt argēteis la
¶ mētib⁹. ¶ q꞉ ſbijcē ſe debēt diuīs p̄cept̄ q̄ſi argēteo capiti. ¶ q̄ coꝛpi ⁊ mēte laboꝛi p̄dicatiōis īſiſtere debēt. ¶ q꞉ ī timoꝛe dn̄i
minis/ capitib⁹ argēteis ⁊ baſib⁹
¶ doctoꝛes. ¶ celeſtis.
ſunt ſtabiliendi. ¶ q꞉ vlnas leuat ꝓpter vnitatē eternā ad bona opa.
b eneis. In lōgitudine occupabit
¶ Eccleſia.
atrium cubitos centū/ in latitudi
¶ q꞉ requiē ſperat in ſpūſſancti gr̄a. ¶ ꝓpt̄ q̄nqꝫ ſenſus coꝛpis: q꞉ in coꝛpe recipiemus quod in coꝛpe geſſimus.
ne q̄nquaginta: altitudo quinqꝫ
¶ caſto. ſ. coꝛde ⁊ ope.
cubitoꝝ erit: fietqꝫ de byſſo retoꝛ
¶ fixas. ſ. ī timoꝛe dei.
c ta/ ⁊ habebit baſes eneas. Cun b
a ¶ Sanctos diuerſis meritis ⁊ gradibus ſeruiētes. ¶ eccleſie.
ctā vaſa tabernaculi in oēs vſus
¶ Linguas p̄dicatoꝝ q̄ audiētiū coꝛda p̄dicādo tangūt ⁊ ſubleuāt tāgendo.
⁊ cerimonias tā paxillos eius q̄ꝫ
a ¶ Vt int̄ aduerſa p̄ſeuerare: ⁊ fidē ſonare meminerint. b ¶ Sāctis auditoꝛibus.
d atrij ex ere faciēſ † Precipe filijs c
¶ deuotionē mētis.
e iſrl' vt afferāt tibi oleū de arbo

Nico. de lyra

a ¶ Oēs colūne atrij p circūitū ⁊c. In hebꝛeo habet̄ ſic: Dīm colūnaꝝ atrij p circūitū cincture eaꝝ ⁊ vncini de argento: ⁊ vocant̄ h̄ cincture q̄dā circuli argētei circūdātes colūnas: vt dic̄ Ra. Sa. Utꝝ tn̄ eēnt in medio colūne p modū cuiuſdā pomelli: vel in ſup̄ioꝛi p̄te p moduꝫ capitelli nō determinat. Rōnabilius tn̄ videt̄ ꝙ eſſent p modū capitelloꝝ in ſup̄ioꝛi p̄te: quia erāt ad decoꝛē qui magis debēt poni in capite colūne. Uncini aūt dicunt̄ vbi coꝛtine pendebant a colūnis: ⁊ ſm̄ hoc colūne dicte nō erāt veſtite lamis argēteis: ſed tm̄ in capitibus eaꝝ erant quidā circuli argentei. b ¶ Cuncta vaſa tabernaculi in omnes ⁊c. Scilicet cauille martelli ⁊ cetera huiuſmodi que erant neceſſaria ad erigendum columnas ⁊ coꝛtinas. c ¶ Ex ere facies. Inſtrumenta enim cuiuſcunqꝫ artis ſm̄ modum loquendi hebꝛaicum vaſa vocantur. Diſpoſitionem auteꝫ atrij q̄ꝫtum ad columnas ⁊ coꝛtinas hic non deſcripſi. Tum quia per ea que dicta ſunt a quolibet de facili poteſt capi. Tum quia in fine libꝛi ponetur/ quando agetur de erectione tabernaculi. Ratio autem huius atrij circa tabernaculum accipitur. Tum propter reuerentiam tabernaculi: ne populares ad ipſum nimis appꝛopinquarent. Tum vt ſacerdotes ⁊ leuite liberius facerent officia ſua circa altare holocauſti: multitudine populi exterius exiſtente. d ¶ Precipe filijs iſrael vt afferant tibi oleum de ⁊c. Hic conſequenter agitur de illo quod erat neceſſarium ad illuminationem templi: tum propter decoꝛem: tum vt ibi de nocte poſſet clare videri/ cum dicitur: Precipe filijs iſrael vt afferant tibi oleum de arboꝛibus oliuarum: id eſt de fructu oliue expreſſum. iſtud em̄ ꝓpꝛie oleū dicit̄. oleū aūt nucū ⁊ alterius materie cuiuſcūqꝫ/ dicitur tm̄ oleum participatiue ⁊ diminutiue.
Puriſſimū. i. ſine amurca

d ¶ Precipe filijs iſrael vt afferant tibi oleum ⁊c. Per filios iſrael intelliguntur chꝛiſtiani qui debēt offerre oleum: id eſt pietatis fructū. qui ſm̄ quod dicit̄. j. Timoth. iiij. c. valet ad omnia ꝓmiſſionē habens vite que nunc eſt ⁊ future.
Piloqꝫ cōtuſum

a ¶ Et collocabūt ⁊c. Beḋ. Nō ē eñ oīm ſacra fidei pplo p̄dicare: ſed eoꝝ tm̄ q̄ caſtitate fidei ⁊ exercitio opis ad filios ſūmi ſacerdotis dei ꝓbāt ptinere. q̄ eñi a puritate fidei praꝰ uo dogmate aberrat: vel ītegritatē fidei operū prauitate maculat: ⁊ ſi ſacerdotꝭ noīe p̄emīet vl' pſona audiat a dño: Quare tu enarras iuſti.m. ⁊c. Pſ. xlix.c. Qualibꝰ iacobꝰ dicit: Nolite plures magiſtri fieri frēs mei ⁊c. Jaco.iij.a.

b ¶ Perpetuꝰ erit ⁊c. Beḋ. Hec clauſula ſic de tabernaculo vaſis ⁊ vtē ſilibꝰ eiꝰ ſūt ſpūaliter nō carnal'r intelligenda ⁊ exponēda. Quō eñ ppetuꝰ erit cultꝰ ſacerdotalis officij: cū ipm̄ ſacerdotiū ⁊ tabernaculū ī q̄ gerebaṫ: ⁊ pplus cui gerebaṫ iā dudū ceſſauerit. In ſctā ḡ eccl'ia. h̄ cōpleṫ: vbi ſuccedēti bꝰſibi p ordinē doctoribꝰ cū ꝯitatꝭ auditoribꝰ nūq̄ deerūt ſpūales filij iſrl': q̄ ī domū dñi dona pietatis offerāt ⁊ filij aaron. i. ſacerdotes nr̄i veri q̄ eis lucē ꝯbi īpēdāt: donec īpleto huiꝰ ſeculi ſtatu ⁊ toto tabnaculo. i. electoꝝ m'ltitudīe ad celū trāſlata: nō ſint hoīes vltra qui ab hoībus erudiāṫ cū ſit deus omnia in oībus.

Nico.delyra

✱ a ¶ Puriſſimū. i. ſine amurca. b ¶ Piloq̄ꝫ cōtuſū: q: iſtud ē puriꝰ q̄ illud qḋ teriṫ īter molas. c ¶ Ut ar. lu. i. lucerne: accipiēdo ſinglare ꝓ plurali: ſic. ſ. viij. f. Uenit muſca grauiſſima. i. m'ltitudo muſcaꝝ. d ¶ Sēꝑ. i. q̄libet nocte. Joſephꝰ aūt dicit ꝙ etiā ḋ die tres ardebāt ⁊ oēs ſeptē ḋ nocte: nec licitū erat ibi ardere aliud oleū. e ¶ Et col. eā aarō ⁊c. h̄ enī nō erat licitū niſi ſacerdotibꝰ.

✱ a ¶ Piloq̄ꝫ cōtu. i. pilo recte ītētiōis a glia vana rep̄ſſū. Matt. vj. a. Te aūt faciēte elemoſynā: neſciat ſiniſtra tua q̄d faciat dextra tua. c ¶ Ut ar. lu. i. opatio bona ad honorē dei et edificationē populi.

Glo.ordi.

Applica q̄ Ca. XXVIII q̄ꝫ ad te ⁊c. Beḋ. Quō tabernaculū cū ornatibꝰ ſuis ⁊ vaſis ſignificat eccleſiā/ pulchra ꝯtutū ⁊ pſonaꝝ varietate diſtinctā: ita ſūmꝰ tabernaculi ſacerdos xp̄m verū pōtificē q̄ ſemetipm̄ obtulit ꝓ nob. Qui bñ ḋ frater moyſi: q: fraṫno federe gr̄a legi ī nouū teſtm̄ cōnectiṫ veteri: cū ipſe moyſes ḋ eo dicat: Deu. xviij.c. Prophetā ḋ frībꝰ vr̄is ſic me ſuſcitabit vobis dñs. Et paulopoſt ex pſona dñi: Prophetā ſuſcitabo eis ḋ medio fratrū ſuoꝝ ſil'em tui: cuiꝰ opibꝰ admirādis q̄ nemo aliꝰ fecit habitꝰ aarō mira varietate ī ſignis cōpaṫ. Uel veſtes aarō m'ltipharie oēm electoꝝ cetū mira opeꝝ meritorūq̄ꝫ diſtātia xp̄o adherētē ſignificāt. vñ Gal'. iij. d. Quicūq̄ꝫ ī xp̄o bap. eſ. xp̄m īduiſtis. Filij aarō ī ſacerdotiū iūcti figurāt apl'os xp̄i ⁊ cūctos eccl'ie mḡros. ¶ Beḋ. Applica q̄ꝫ ⁊c. Deſcripta factura tabnaculi: ꝯgrue ſacerdoteſ q̄ ī eo miſtrēt ordināṫ: q̄ꝝ ordīatio ⁊ habitꝰ eccl'ie ſacerdotibꝰ ꝯgruit: vt oē qḋ illic ī ornatu veſtiū claꝝ extriſecꝰ fulgebat: ītellectū ſpūal'r etiā ī ſacerdotū nr̄oꝝ mētibꝰ itꝰ emineat: ⁊ ī eoꝝ actibꝰ p̄ſceterꝭ gl'ioſū clareſcat. Jō p̄cipiṫ moyſi vt applicet ad ſe frēꝫ ſuū aarō cū filijs ḋ medio filioꝝ iſrl' ad fungēdū ſacerdotio corā dño. Neceſſe eī vt q̄ ad maiorē ḡdū ꝓmouēdi ſṫ: maiore mētꝭ induſtria ſe ad legē dei applicet. i. diuīoꝝ mādatoꝝ obſ̄uatiōe. Hoc ē eī q̄ ſacerdotio fūcturi ſṫ ḋ medio filioꝝ dei ad moyſen applicari: p̄ſuleſ ⁊ doctoreſ eccl'ie cōeꝫ electorū vitā ſingl'ari mētꝭ culmīe trāſcēdere: ⁊ familiari īſpectiōe q̄d lex gñal'r pfectꝭ loq̄ṫ attēdere: vt altiori excellētia meritoꝝ ad altiora puēniāt p̄mia. Frēꝫ ſuū moyſes cū filijſ ī ſacerdotiū ordīare p̄cipiṫ: q: oēſ q̄ officiū doctorꝭ ſortiūṫ: tāto ſtudio ⁊ amore debēt legi adherē/ vt germana videāṫ cognatōe ꝯiūgi. Primi filiorū aarō pꝰ ordīationē ignē alienū offerētes celeſti igne pierūt: q: q̄dā loco ſacerdotū poſiti: dūr ignē cupiditatꝭ igni ſupne dile/

ctionis anteponūt

a ¶ nō q̄dlibet. b ¶ ab omni inquinamē/to. c ¶ ſedule ꝓbationis.

ribꝰ oliuāꝝ pūriſſimū/ piloq̄ꝫ cō a b

a ¶ q: ī eccl'ia nūq̄ꝫ dꝫ abeſſe lux p̄dicatiōnis vel hūilitas auditoꝝ pura q̄ libēter excipiat verbū dei. b ¶ opa iuſtoꝝ q̄ alijs ī exēplū lucēt. vñ Matth. v. b. Ut luceat lux

tuſum vt ārdeat lūcerna ſemper c d

vr̄a corā ho. ⁊c. a ¶ eccl'ia. b ¶ q: ītra velū celi nō ē neceſſaria ſcp̄turaꝝ lucerna vbi

in tābernaculo teſtimonij ēxtra

eſt arca dñi ⁊ cherubin gl'ie ꝓpiciatoriū obumbrāt. i. agmīa militie celeſtꝭ gl'iaꝫ īcarnati filij: quē poſuit deꝰ ꝓpitiationē ꝓ pctīs nr̄is cōſona voce laudāt. ¶ vel appenſū.

velum qḋ ōppanſum eſt teſtimo

a ¶ nō alij: ſꝫ q̄ fulgēt caſtitate fidei ⁊ exe/cutione operis tāq̄ꝫ veri ſacerdotes xp̄i.

a nio: ⁊ collocabūt eā aāron ⁊ filij e

a ¶ q: tranſacta nocte huiꝰ ſeculi mane futuri clarebit: de q̄ ḋ Pſ. v. a. Mane aſtabo tibi ⁊ videbo ⁊c. In q̄ lucerna libroꝝ neceſſaria nō erit apparēte ⁊ illuſtrāte vera luce mundi: q: timētibꝰ nomē dñi orieṫ ſol iuſticie: Malach. iiij. a.

eius/ ūt vſq̄ꝫ mane luceat coraꝫ

b domino. Perpetuus erit cultꝰ

a ¶ in eccleſia: nō in tabernaculo. b ¶ p̄latorum et ſubditorū.

p ſuccēſſiōes eōrū a filijs iſrl'.

¶ moyſes legē: aarō ſacerdotes ſignificat: q̄s lex ſibi applicat: q: ſacerdotes ſemꝑ ī meditatiōe le/

Applica Ca. XXVIII f

gis debent ꝑſiſtere. ¶ familiariꝰ ceteris. a ¶ xp̄m. b ¶ gr̄a legi nouū teſtm̄ dꝫ cōiūgi veti. ¶ doctores tm̄ debēt diuīe legi ſtudere vt germana cognatiōe ꝯiūgi videanṫ

q̄ꝫ ad te aāron frātrem tuū cum

¶ apoſtolis. a ¶ vt alios electos excellāt

filijs ſuis de mēdio filioꝝ iſra/

el/ vt ſacerdotio fungantur mihi

Applica q̄ꝫ ad te ⁊c. Deſcripto Ca. XXVIII C tabernaculo: h̄ ꝯñr agiṫ de miſtris ad cultū taber/ naculi deputādis: ⁊ p̄mo de ornatu eoꝝ ſeu cōpoſitiōe. ſcḋo de ip̄orū ꝯſecratiōe ca. xxix. tertio ḋ officij executiōe ibi: Mūdabis. Ad euidētiā p̄mi p̄mo ponā ſub q̄dā cōpēdio ornamēta ſeu veſtimēta ſacerdotū p ordinē: intendo in h̄ ſeq̄ Joſephū: q: fuit ḋ genere ſacerdotali ⁊ māſit in hierl'm tpe q̄ adhuc ſtabat tēplū ⁊ ſacerdotum miniſteriū: ⁊ iō pluries potuit videre ⁊ vidit veſtes ⁊ ornamenta ip̄oꝝ: ⁊ ideo certius potuit ſcribere talia q̄ꝫ Rab. Sa. ⁊ alij q̄ fuerūt poſtea p magnū tē/pus: q: ꝯm Hiero. in ep'la ad Deſiderīū: Aliter viſa/ aliter audita narranṫ: et iō ille q̄ vidit/ certiꝰ ſcribere potuit: ꝯm aūt ipm̄ decē erāt ornamēta ſūmi ſacerdotis: q̄rū quattuor īferioribꝰ ſacerdotibꝰ cōicabanṫ. Primū ē feminalia linea ad opiēdū carnē turpitudīs ſue. Scḋm ē tunica ḋ byſſo facta ⁊ dupla p totū: eſt aūt byſſus genꝰ candidiſſimi lini. Tertiū eſt balthēꝰ. i. cingulū de diuerſis coloribꝰ factū: latitudinis q̄ſi q̄ttuor digitorū: cuiꝰ extremitates pendebāt in pte anteriori ſacerdotis habens fimbrias ḋ auro ⁊ alijs coloribꝰ cū pulchra varietate. Quartū ē thyara ſiue mitra de byſſo ī capite ſacerdotis poſi/ta tēdēs ſuperiꝰ ī acutū ⁊ cū cinctura ſiue bēdello ligabaṫ ſub mentone: ita ꝙ nuditatē colli tegeret ⁊ mitrā fortiṫ te/neret ne caderet de capite ſacerdotꝭ miniſtrātis. Alia ſex erāt appropriata ſū/mo ſacerdoti: q̄rū primū erat tunica dicta poderis vel hypodiſis. i. talaris hiacynthina q̄ habebat circa collū ⁊ in extremitatibꝰ manicarū oras cōtextas fortiter ex diuerſis coloribꝰ ⁊ lapidibꝰ p̄cioſis: ī margīe īferiori hēbat malog̃nata fctā ḋ hiacyntho purpura ⁊ ꝯmiculo ⁊ byſſo retorta: ⁊ tintinnabula aurea ītermixta: ſic ꝙ inṫ duo malog̃nata erat vnū tītīnabulū: ⁊ ecōuerſo īter duo tītīnabula vnū malog̃natū. Scḋm erat ſuphūerale qḋ ponebaṫ ſup dictā tunicā: ⁊ q̄ꝫtū ad materiā erat ḋ pāno ꝯtex/to q̄nq̄ꝫ generibꝰ filoꝝ. ſ. filis factꝭ ḋ auro ⁊ hiacyntho: ḋ purpura coccoq̄ꝫ bis tincto ⁊ byſſo retorta: cū pulchra varie ✱ tate: ita tñ D

Moraliter. f ¶ Applica q̄ꝫ ad te ⁊c. In hoc capitulo agiṫ de ornamentis aaron ⁊ filio/rū eius: p que deſignanṫ virtutes miniſtrorū eccleſie. Fue/rūt autē quattuor ornamēta cōia aaron ⁊ filijs eiꝰ. Primū fuit feminalia linea ad cooperiēdū turpitudinē carnis ſue: ⁊ p hoc ſignificaṫ caſtitas. Scḋm tunica linea p quā ſignificaṫ ꝯuerſatiōis honeſtas. Tertiū balthēꝰ ſiue cingulū ve/ſtes reſtringēs: p qḋ deſignaṫ moderatio rōnis ſupflua re/ſtringentis. Quartū fuit mitra in capite p quā deſignaṫ re/ctitudo intētionis: ſcꝫ vt omnia fiant ad gloriā dei. j. Coꝝ. x. g. Omia in gloriā dei facite. Iſta quattuor eſſe debent in omnibꝰ eccleſie miniſtris generaliter. Preter hec aūt fue/rūt quattuor ornamenta aaron pontificis: p que ſignificāṫ quattuor q̄ ſpecialiter debēt ī epiſcopis refulgere. Primū fuit lamina aurea pendēs ſup frontē: in qua fuit ſculptum nomen dñi tetragrāmaton: p quā intelligiṫ iugis memoria dñi. Scḋm ſuphumerale: p qḋ intelligiṫ ꝙ pontifex debet infirmitates ſubditorū ſupportare. Hebreo. v. a. Omnis pontifex ex hoībus aſſumptus ꝓ hoībus cōſtituiṫ. Seq̄ṫ: Qui cōdelere poſſit his qui ignorant ⁊ errāt. Tertiū rationale iudicij: p qḋ intelligiṫ ptās ⁊ ſcientia iudicādi. Quar/tū tunica hiacynthina que erat coloris celeſtis: ideo ſignificat cōuerſationē celeſtē: ꝯm qḋ diciṫ Phil'. iij. d. Noſtra autē cōuerſatio in celis eſt. In hac aūt tunica erāt tintinnabula aurea ⁊ malapunica: p que ſignificaṫ ſana doctrīa cū bona vita: quia cuius vita deſpiciṫ/ reſtat vt eius p̄dicatio contemnatur. Grego. homel'. xxxvij.

Diuiſio

Joſephi veritas cōmē/datur

Ueſtimēta ſacerdotū,

Moraliṫ

E ctiōis aſponūt: igne ſupne vltiōis abſumūť. a ¶ Facieſq̄ʒ

Myſtice veſ. ꝛc. Be. veſtes ſctē aarō q̄s illi moyſes fec: opa ſūt iuſti cie ꝛ ſctitat̄ q̄ ſcp̄tura ſacre leg̃ rectoꝛib⁹ hn̄da cōmēdat/ q̄ꝝ ĭ xp̄o exēpla imitāda oñdit. Sapiētes coꝛde q̄s ad faciēdas veſtes repleuit de⁹ ſpū pꝛudētie: pp̄he ſūt ꝛ apl̄i ꝛ ceťi doctoꝛes q̄ quō ſacerdoteſ debeāt viuere ꝛ altari miſtrare fctō ꝛ v̄bo oñdūt.

Ad Titū. i. d. Opoꝛtet epm̄ ſine crimīe eē ꝛ dei v̄bi diſpē ſatoꝛeꝫ. b ¶ Hec aūt ꝛc. Quō hec ſingula fctā ſūt/ pleni⁹ ĭ ſequētib⁹ expli cať. Rōnale/ pectoꝛis habit⁹. Suphu merale/ ē humeroꝝ tūica. Et linea ſtri cta. i. camiſia totū coꝛpus opit. Cidar̄ caput oꝛnat. Balthe⁹ vtrāq̄ʒ tunicā ſi mul ꝛ ſuphumerale arti⁹ ad coꝛpus ap tat: q̄bus ſex īdumētis: inferi⁹ ſeptimū iūgiť. Octauū. ſ. femīalia linea ad ope riendā turpitudinē: ꝛ lamīa aurea ſup cidarim q̄ titulo noīs dn̄i oībus altioꝛ eminebat. Linea v̄o ſtricta coꝛpi adhe rebat ita arta aſtrict̄ manicis: vt nulla ineſſet ruga: deſcendēs vſq̄ʒ ad crura. vn̄ grece poder̄. i. talar̄ dr̄. His octo generib⁹ veſtiū pōtifex tp̄e ſacrificij in duebať: q̄ꝝ q̄ttuoꝛ mīoꝛib⁹ ſacerdotib⁹ ꝯceſſa: feminalia. ſ. lineaq̄ʒ tunica: baltheus ꝛ cidaris. Decet em̄ vt q̄ maioris ē gr̄e ꝛ gradus plurib⁹ v̄tutū actibus mirād⁹ fulgeat. Cūcta aūt ſunt de auro p̄cioſiſq̄ʒ coloꝛib⁹: q: nihil vile ac ſoꝛdidū in ſacerdot̄ oꝛe vel ope dʒ apparere: ſʒ cūcta q̄ agit/ loquiť: ꝛ cogitat coꝛā hoībus p̄clara ꝛ ĭterni arbitri ꝯſpectui opoꝛtet eē gl̄ioſa. ¶ Grego.

†48. diſ. c. 1. 36. diſ. c. q̄ eccl̄iaſtic̄ ·§· ecce

Moꝛalit̄ Jubeť ſacerdos ĭ vtroq̄ʒ humero velamīe ſuphumeral̄ aſtringi: vt ꝯ̄ aduerſa ꝛ pſpera v̄tutū ſemp oꝛnamēto muniať: vt p arma iuſticie a dextris ꝛ a ſiniſtris gradiēs: cū ad ſola ĭterioꝛa nitiť/ in nullo delectatiōis ĭfime latere flectať/ nō eleuent pſpa/ nō turbēt aduerſa/ nō blāda ad voluptatē mulceāt/ nec aſpa in deſperatiōeʒ p̄māt: vt diu in ill̄ paſſionib⁹ intētionē mētis humiliat: q̄ꝫta in hūero vtroq̄ʒ ſuphumeral̄

F pulchꝛitudīe tegať oñdat. Qd̄ ex auro/ hiacyntho/ purpura/ coccoq̄ʒ bis tincto ꝛ byſſo retoꝛta fit: vt q̄ꝫta v̄tutū diuerſitate clarere debeat demōſtreť. In auro intellectus ſapiētie demōſtrať: cui addiť hiacynthus: vt qd̄ intelligit nō ad fauoꝛē infimū: ſʒ ad amoꝛē celeſtiū ſurgat: nedū laudibus capiť/ veritat̄ intellectu vacueť. His purpura pmiſceť vt coꝛ ſacerdot̄ cū ſumma q̄ p̄dicat ſperat: in ſe etiā vitia regia ptāte rep̄mat: nobilitatē intime regeneratiōis aſpiciēs: ꝛ celeſtis regni ſibi aditū moꝛib⁹ defendēs. vn̄. j. Pe. ij. b. Vos eſtis genus electū: regale ſacerdotiū: gens ſctā. De ptāte em̄ q̄ vitia ſubigimus iohes ait: Joh. j. a. Dedit eis ptātē filios dei fieri. Et dauid Ps̄. cxxxviij. c. Nimis ꝯfoꝛtatus ē p̄ncipatus eoꝝ. His bis tinctus coccus adiūgiť: vt ante dei oculos oīa v̄tutū bona ex charitate decoꝛenť: ꝛ q̄ hoībus rutilāt flāma ĭtimi amoris accēdanť. Charitaſ em̄ dū deū ꝛ pximū diligit/ q̄ſi duplici tinctura fulgeſcit. Sʒ

¶ In pleriſq̄ʒ addiť eleaçar ꝛ ithamar.

a ¶ Opa iuſticie ſāctitatē v̄tutū oꝛnamēta

a aarō/ nadab ꝛ abiu. Facieſq̄ʒ veſtē a

a ¶ Chꝛiſto in quo hec p̄ceſſerunt.

ſctāꝫ aarō fratri tuo in gloꝛiam ꝛ decoꝛem. b Et loqueris cun

¶ q̄ hāc veſtē cōpoſuerūt: q: p̄mi v̄tutib⁹ ſtuduerūt ꝛ alijs exēpla p̄buerūt. ¶ pp̄his apl̄is ꝛ alijs doctoꝛib⁹ veritat̄ q̄ docēt v̄bo ꝛ facto quō viuāt miniſtri altaris.

ctis ſapientibus coꝛde/ quos re

¶ Omne datū optimū: ꝛ omne donū pfectū deſur. ē de ꝛc. Jaco. j. c.

pleui ſpiritu ſapientię/ vt faciant veſtes aarō: in q̄bus ſanctifica c

¶ Vel ſunt.

b tus miſtret mihi †. Hęc aūt erūt d e

a ¶ Pectoꝛis qd̄ grece logion.

veſtimēta q̄ faciēt: Rōnale ꝛ ſu

¶ Humeroꝝ qd̄ hebꝛaice ephot. ¶ Hec duo totū coꝛpus operiūt. ¶ Camiſiā quā interius induebať.

perhumerale: tunicā ꝛ lineā ſtri f g

a ¶ Hec caput oꝛnat. ¶ Pilleū. b ¶ Cinctoꝛiū ſcʒ. ¶ Qui vtrāq̄ʒ tunicā ꝛ ſuphumerale aſtringit coꝛpoꝛi.

ctam/ cidarim ꝛ baltheū. Faciēt b veſtimēta ſancta aarō fratri tuo

¶ Aliter nō debēt fungi.

ꝛ filijs ei⁹/ vt ſacerdotio funganť

¶ Nihil vile vel ſoꝛdidū debet eſſe in ſacerdotis oꝛe vel opere.

mihi. Accipiētq̄ʒ auꝝ ꝛ hiacyn

Nico. de lyra

✻ tate: ita tñ ꝙ nō erāt ibi aliq̄ aīalia figurata ſʒ floꝛes ꝛ cōſilia. q̄ꝫtū ad foꝛmā v̄o erat veſt̄ q̄drata altera pte lōgioꝛ hn̄s in medio apturā p quā ĭtrabat caput ſūmi ſacerdot̄: ꝛ latitudo illi⁹ veſt̄ tāgebat hūeros. lōgitudīs aūt ip̄i⁹ vna ps pēdebat retro opiēs doꝛſum vſq̄ʒ ad renes: ꝛ altera pēdebat ante opiēs pect⁹. Latera āt vtriuſq̄ʒ pt̄ iūgebanť in laterib⁹ ſacerdot̄ nodul̄ aureis. ſup hūeros āt hēbat hec veſt̄ duos lapides onychinos magnos ĭ q̄b⁹ erāt ſculpta noīa filioꝝ iſrl̄/ ſex in vno lapide ꝛ ſex ĭ altero: ꝛ erāt noīa ſenioꝝ ſup hūeꝝ dextrū: alioꝝ v̄o ſup ſiniſtrū. hēbat etiā ĭ medio pectoꝛis foꝛamē q̄dratū magnitudīs vni⁹ palmi ĭ lōgū ꝛ latū: ꝛ dimittebať ille loc⁹ vacu⁹ ad h̄ ꝙ ponereť ibi tertiū oꝛnamētū qd̄ vocať rōnale: cui⁹ pān⁹ erat d̄ eadē materia cū ſuphūerali: ĭ q̄ erāt. xij. lapides p̄cioſi ſm̄ q̄ttuoꝛ oꝛdīes diſpoſiti: in q̄b⁹ erāt ſculpta noīa. xij. filioꝝ iſrl̄: ita ꝙ noīa ſenioꝝ erāt ſculpta ĭ linea ſupioꝛi ſm̄ oꝛdinē natiuitat̄ ſue: ꝛ ſic ꝯn̄r d̄ alijs. hēbat āt magnitudinē vnius

tudinē vni⁹ palmi in q̄drū: ita vt ĭpleret p̄ciſe locū dimiſſuꝫ vacuū in ſuphūerali: ꝛ in q̄ttuoꝛ āgul̄ hēbat q̄ttuoꝛ anulos aureos q̄b⁹ coꝛrn̄debāt q̄ttuoꝛ alij anuli exiſtētes in ſuphūerali: ꝛ p anulos iſtos ſtrīgebanť ſil̄ rōnale ꝛ ſuphūerale cū ligaminib⁹ hiacynthīs p anulos trāſeūtib⁹: adhuc tñ ad maioꝛē firmitatē duo erāt anuli aurei ĭ pte ſupioꝛi in q̄bus ĭmittebanť catene auree: ꝛ p fiſtulas aureas ĭ ſuphūerali exiſtētes trahebanť ſurſū ꝛ iūgebanť cū ſuphūerali cū vncinis aureis circa ſcapulas ip̄ius ſacerdot̄. in ĭferioꝛi v̄o pte rōnalis erāt alij duo anuli ꝯſil̄es ĭ vtroq̄ʒ latere ei⁹: ꝛ ĭ pte poſterioꝛi ſuphūeralis erāt duo anuli aurei eis coꝛrn̄dētes: q̄b⁹ ſil̄ ſtringebanť rōnale ꝛ ſuphūerale ĭ vtroq̄ʒ latere ſacerdot̄ p ligaturā hiacynthinā trāſeūtem p anulos p̄dictos. In rōnali v̄o erat doctrīa ꝛ v̄itas ſm̄ trāſlationē nr̄aꝫ. In hebꝛeo hr̄: Vrim ꝛ tumim: ꝛ in idē redit: vꝛim em̄ ſignificat manifeſtatiōeꝫ qd̄ ptīet ad doctrinā: tumim ſignificat ĭtegritatē: qd̄ ptīet ad v̄itatē. ſ. ꝙ ĭtegret v̄ba ſua. ſm̄ Joſephū iſta doctrina ꝛ v̄itas ſiue vꝛim ꝛ tumim erat q̄dā fulgoꝛ pcedēs de lapidib⁹ rōnal̄ q̄ deſignabat deū placatū/ ꝛ rn̄ſū pſpex: ꝛ ꝙ ſic ĭpleret ĭ effectu ſic a pōtifice petebať. Dic etiā Joſe. ꝙ iſte ſplēdoꝛ ceſſauit p. cc. ānos añq̄ʒ ſcriberet librū āti q̄tatū quē ſcp̄ſit Titi ꝛ Veſpaſiāi tp̄e. Ra. Sa. dic ꝙ vꝛim ꝛ tumim ſiue doctrīa ꝛ v̄itas erat nomē dn̄i tetragrāmatō poſitū ĭ rōnali ſb̄ lapidib⁹: v̄tute cui⁹ māifeſtabiť v̄itas de ĭterrogat̄ ip̄i ſacerdoti qñ ꝯſulebat dn̄ꝫ. ¶ Quartū oꝛnamētū erat balthe⁹ ſiue cīgulū factū de q̄nq̄ʒ coloꝛib⁹ ſic ſuphūerale ꝛ rōnale pulchꝛa varietate factū: cui⁹ extremitates ſūt decenť fimbꝛiate: depēdebāt in āterioꝛi pte ſacerdot̄: ſtrīgēs ſuphumerale cū mitra hiacynthīa poſita ĭ capite ſūmi ſacerdot̄ ſup aliā mitrā byſſinā ꝛ alijs ĭferioꝛib⁹ veſtimēt̄. ¶ Quintū oꝛnamētū erat mitra hiacynthia poſita ĭ capite ſūmi ſacerdot̄ ſup aliā mitrā byſſinā hn̄s ĭ ĭferioꝛi pte ſemicirculū aureū pulchꝛe fabꝛefactū pcedētē ab occipite vſq̄ʒ ad vtrāq̄ʒ aurē. ¶ Sextū aūt erat lamīa aurea pēdēs ĭ frōte ſūmi ſacerdot̄ ligata cū mitra fil̄ hiacynthīs: in q̄ erat nomē dn̄i tetragrāmatō inſcp̄tū: nec erat facta ad modū lūe coꝛniculate: vt dicūt aliq̄ habēt̄ coꝛnua ſupi⁹ ꝛ ꝯnexū ĭferi⁹: ſʒ erat facta ad modū coꝛone: vn̄ ꝛ coꝛona vocať in lr̄a: nō tñ erat coꝛona pfecta ſʒ ſolū ptēdebať ab aure ĭ aurē trāſiēs ſup frōtē: vt dicūt Joſeph⁹ ꝛ Ra. Sa. ita ꝙ ip̄a cū ſemicirculo p̄dicto qd̄ erat in pte poſterioꝛi capit̄ faciebat q̄ſi coꝛonā pfectā. Et vt meli⁹ dicta capianť deſcripſi p̄dicta in figura q̄ ĭſpecta ꝛ ꝯſiderat̄ p̄dict̄ ptʒ lr̄a: paucis exceptis. ¶ Applica q̄ʒ ad te aarō. Hic agiť de veſtimēt̄ ſacerdotū. ꝛ p̄mo in generali. ſcd̄o in ſpāli/ ibi: Hec aūt erūt. Circa p̄mū dr̄: Applica. ſ. ad diuinū cultū p ꝯſecrationē in ſacerdotium. de q̄ agiť ca. ſe. a ¶ Facieſq̄ʒ veſtē ſanctā. i. ad miſteriū diuini cult⁹ deputatā. ſanctū em̄ in vna ſignificatōe idē eſt qd̄ diuīo cultui deputatū. nā nō erat licitū ſacerdotibus talib⁹ veſtib⁹ vti niſi in cultu tabernaculi. b ¶ In gl̄iaꝫ ꝛ decoꝛē. Quia h̄ cedebat ad gl̄iaꝫ dei p̄ncipaliť: ꝛ ſecūdario ad honoꝛē aarō ꝛ filioꝝ ei⁹: in q̄ꝫtū erāt mediatoꝛes inť deū ꝛ ppl̄m. c ¶ In q̄bus ſanctificatus. i. ꝯſecratus. d ¶ Miniſtret mihi. Quia añ ꝯſecratiōeꝫ ip̄e nō miſtrauit ſʒ moyſes: vt hr̄ ca. ſe. e ¶ Hec aūt erūt. Hic agiť de veſtimētis ſacerdotū in ſpāli. ꝛ p̄mo d̄ illis que erāt ſpālia ſūmo ſacerdoti. Scd̄o de his q̄ erāt cōia ſibi ꝛ alijs ſacerdotibus inferioꝛibus/ ibi: Facies ꝛ femīalia. Adhuc p̄mo enumerat que ſunt ſpālia ſummo ſacerdoti. Scd̄o pſequitur de ſingulis/ ibi: Facient aūt. Circa primā partem patet lr̄a vſq̄ʒ ibi: f ¶ Tunicam. In hebꝛeo habeť: Tunicam fimbꝛiatam. ꝛ loquiť de tunica hiacynthina: que erat pulchꝛe fimbꝛiata: vt pꝛedictū eſt. g ¶ Lineam ſtrictam. Que idē eſt qd̄ tunica ſtricta: de q̄. ſ̄. dictū eſt: qd̄ erat veſtimentū cōmune ſūmo ſacerdoti ꝛ alijs. ꝛ ideo eius enūeratio nō hʒ hic locum: ſʒ inferius. h ¶ Cidarim. i. mitrā cū lamina ſctā ſibi alligata.

✻ Faciēt aūt. Hic

tinctura fulgeſcit. Sed cũ mens ad precepta charitatis extendit̃: reſtat vt per abſtinentiã caro maceret̃. Vñ cocco bis tincto torta byſſus addit̃: que candentẽ corꝑalis mũdicie ſignificat caſtitatẽ: que. ſ. torta puchritudini ſuphumeralis innectit̃: q᷑ tũc caſtimonia ad ꝑfectũ mũdicie candorẽ ducit̃/ cũ ꝑ abſtinentiã caro fatigatur. Cũqꝫ inter virtutes ceteras etiã afflicte carnis meritũ ꝓficit quaſi in diuerſa ſuphumeralis ſpecie byſſus torta candeſcit. a ¶ Facient aũt. Beda. Quia in humeris onera portamus: ſuphumerale pontificis labores bonoꝝ operũ que iugiter corã dño ferre debet oñdit: qđ bñ primo faciendũ ꝑcipit̃. Qui enĩ ad ſacerdotiũ magiſteriũqꝫ ppli dei ꝓmouent̃: primũ eius oꝑa cognoſcant̃: vt dũ hoc quod foris patet oĩbus irreprehenſibile patuerit: integritas cordis ⁊ ſinceritas fidei ꝓbet̃. Suphumerale ergo ſignificat euangelicuꝫ onus. de q̃ dicit̃: Iugũ enĩ meũ ſuaue eſt ⁊ onus meũ leue. Et alibi: Si quis vult venire poſt me abneget ſemetipſm ⁊ tollat crucẽ ſuaꝫ ⁊ ſequat̃ me. Fit aũt ſuphumerale de auro hiacyntho ⁊ purpura byſſo retorta coccoqꝫ bis tincto. De auro. ſ. vt añ oĩa in habitu ſacerdotal intellectꝰ ſapiẽtie ꝑncipaliter emicet. Cui hiacynthus aereꝰ adiũgit̃: vt qđ ĩtelligẽdo penetrat/ nõ ad fauorẽ celeſtiũ ĩfimũ: ſꝫ ad amorẽ ſurgat/ nedũ ſuis paſcit̃ laudibꝰ/ veritatis intellectu ꝑuet̃. Auro q̃qꝫ ⁊ hiacyntho purpura ꝑmiſcet̃: vt ſacerdotis cor cũ ſumma q̃ ꝑdicat ſperat: in ſeipſo ⁊ ſuggeſtiones vitioꝝ reꝑmat/ eiſqꝫ regia poteſtate ꝯdicat: ⁊ celeſtis regni aditũ ſuis moribꝰ defendat. In purpureo tñ colore põt effuſio ſanguĩs ꝓ chriſto/ vel diuerſaꝝ tolerantia ꝑſſurarũ intelligi. Hec eſt enĩ crux quã poſt dñm portamus. Talis ꝙ ſpecies in humero ſacerdotis refulget/ vt eũ doceat ad patiendũ eſſe paratũ. Auro aũt hiacyntho ⁊ purpura bis tinctus adiungit̃ coccus: vt añ interni iudicis oculos oĩa ꝟtutũ bona ex charitate decorent̃. Vt q̃ hoĩbus rutilant: in ꝯſpectu dei flãma intimi amoris accẽdat: q̃. ſ. charitas q̃ deũ ⁊ ꝓximũ diligit/ q̃ſi ex duplici tinctura fulgeſcit. Sed cũ mens ad ꝑcepta charitatis dilatat̃: reſtat vt ꝑ abſtinentiã caro maceret̃. Vñ bis tincto cocco retorta byſſus adiungit̃. i. mũdicie corꝑalis caſtitas q̃ torta pulchritudini ſuphũeraliſ ĩnectit̃: q᷑ tũc caſtimonia ad ꝑfectũ mũdicie cãdorẽ ducit̃/ cũ ꝑ abſtinẽtiã caro fatigat̃. b ¶ Coccoqꝫ bis tincto ⁊c. Beda. Coccus ignis ſpecie fulget: ⁊ fortaſſis bis tinctus fieri ꝑcipit̃: q᷑ ignis duplicẽ vim habet vrẽdi. ſ. ⁊ lucẽdi cuiꝰ naturã ꝑſulẽ doctrine ſalutaris imitari oꝑtet/ vt lucẽ ſciẽtie deſiderãtibꝰ apiat: et rubiginẽ pctõꝝ in ꝯtẽptoribꝰ increpãdo cõburat. Cũ enĩ auditoribꝰ dulcia ſcꝑturaꝝ arcana miracula ⁊ ꝑabolas euãgelicas exponit/ velut ĩ habitu ſuo fulgorẽ lucꝫ oñdit. Cũ ꝟo memorata eẽna vltõe ſuꝑbos ꝑcutit: q̃ſi t̃rorẽ flãme vorãtꝫ oñdit. Qui enĩ ſmonẽ facit ad pplm/ nec ſolũ increpãdis reatibꝰ/ nec ſolũ reſerãdis ſcꝑturaꝝ ſecretis debet inſtare: ne tm̃ de correctiõe pctõꝝ diſputans minꝰ audiat̃: vel myſterioꝝ tm̃ ſecreta reſerãs minꝰ ꝓſit. Tẽperet ꝙ ex vtroqꝫ ſermonẽ/ vt celeſtiũ ſecretoꝝ pandat ſuauitatẽ ⁊ moꝝ corerectionẽ q̃ſi bis tinctũ in ſuo habitu coccũ demõſtrãs. c ¶ Duas horas ⁊c. Beda. De h ĩ ſequẽtibꝰ dicit̃: Fecit igit̃ ſuphumerale de auro hiacyntho ⁊ purpura. Et paulopoſt. Duas q̃ꝫ horas ſibĩinuicẽ copulatas ĩ vtroqꝫ latere ſũmo vſqꝫ ad deorſũ: ita vt dimidiũ veſtis intuẽtiũ oculis foris appꝫeret: dimidiũ ꝟo aliđ interiꝰ lateret: ſed ore vtreqꝫ ꝯiũcte vſqꝫ ad extremos angulos ad ĩferiora deſcẽderẽt. In q̃ typice ĩtelligit̃/ vt cũ bona foris oꝑa ꝓximis extẽdimꝰ: eadẽ intꝰ corã dño integra ſeruemꝰ/ ne caſtitatẽ pure cogitatõis minor actionis ꝑfectio ſeq̃t̃: vel ꝑfectionẽ actõis ĩꝑfectior mẽtis intẽtio: ſꝫ q̃ſi due ore ſuphumeralis ſibi intus pura ⁊ ſimplici intẽtiõe iungant̃ in vtroqꝫ latere ſuphumeralis: vt ĩter aduerſa ⁊ ꝓſpa cõcordi actõe dño ſeruiamꝰ. Deſerit nãqꝫ hora vt breuior latioreꝫ ⁊ diſcordãte mẽſura in vnũ redire neq̃unt: ſi cũ extrinſecꝰ bona facere ꝓ eẽna retributiõe cernimur: intẽtiõe placẽdi hoĩbꝰ in ſecreto mẽtis ĩplicamur: hũaniqꝫ fauoris magis q̃ vite ĩuiſſibilis ꝑmia req̃rimꝰ. d ¶ Ipaqꝫ tex. Be. Nõ in vna ꝑte auꝝ/ in altera hiacynthꝰ vł aliĳ colores fuerũt: ſꝫ oẽs ꝑ oĩa cũ auro cõtexti: q᷑ in actõe ſacerdotis nec ad horã aliq̃ magnaꝝ ꝟtutũ debet intermitti: ſꝫ auro ſapiẽ iũgat̃ ſpei hiacynthuſ ĩ ſuꝑna erectꝰ: ⁊ purpura regni celeſtꝫ ꝯvitioꝝ bella magnanimis ſꝑ cocco bis tĩcto gemine dilectiõis: ⁊ byſſo retorta. i. caſtitate carnis ſacerdos debꝫ eẽ nitidꝰ. e ¶ Duos la. ⁊c. Vt ſacerdos fidẽ et vitã patriarcharũ imitet̃: ⁊ duodecim tribuũ in ſacrificĳs ⁊ ora/

thũ ⁊ purpurã/ coccũqꝫ bis tinctũ ⁊ abyſſum.

a ¶ primo. ſ. q᷑ ꝑus debẽt oꝑa eiꝰ cognoſci q̃ ꝓmouet̃ ad officiũ ſacerdotꝫ b ¶ labores opeꝝ q̃s debet corã dño iugit̃ ſacerdos ꝑñtare. ¶ ſuphumerale h dicit̃ fuiſſe in modũ cuculle ſine manicis pileũ hñs rotũdũ ⁊ q̃dratã in pectore aꝑturã vbi rõnale ponebat̃. c ¶ vt intellectu ſapiẽ emicet. d ¶ vt ꝑ h qđ

a Faciẽt aũt ſuphumerale de auro ⁊ hiacyntho a

ĩtelligit ad amorẽ celeſtiũ ſurgat. a ¶ vt vitĳs regia ꝑtãte cõtradicat. b ¶ vt deũ ⁊ ꝓximũ ſimul diligat. c ¶ candore corporalis mundicie. d ¶ maceratione carnis.

b ac purpura/ coccoqꝫ bis tincto/ ⁊ byſſo retorta/ opere polymito. Duas oras iunctas habe

a ¶ varietate virtutũ ⁊ operũ. b ¶ operationẽ ⁊ intentionẽ.

¶ ꝓſperitatis ⁊ aduerſitatis.

¶ vt concorditer deo ſeruiant.

bit in vtroqꝫ latere ſũmitatũ/ vt in vnũ redeãt:

d Ipaqꝫ textura ⁊ cũcta operꝫ varietaſ erit ex auro ⁊ hiacyntho ac purpura/ coccoqꝫ bis tĩcto

a ¶ q᷑ in ꝑcioſo et mũdo corde debẽt oꝑa ſanctoꝝ retractari.

e ⁊ byſſo retorta. Sumeſqꝫ duos lapides ony/

Nico. de ly.

a ¶ Faciẽt ãt. Hic ꝓſeq̃t̃ ĩ ſpẽali de ornamẽtis ſpecialibꝰ ſũmi ſacerdotꝫ: ⁊ diuidit̃ ſm numeꝝ ornamẽtoꝝ: ⁊ patebũt partes ꝓſeq̃ndo. Primo ꝙ ꝓſequit̃ de ſuphumerali cũ dicit: Facient aũt ⁊c. b ¶ Opere polymito. i. pluribus coloribꝰ et figuris variato: et dicit̃ a polys qđ eſt pluralitas ⁊ mitos qđ eſt gutta. c ¶ Duas oras. iũctaſ habebit. Quia ore latitudinis iũcte erãt in lateribus ſacerdotis: vt ꝑdictuꝫ eſt cũ vncinis: ⁊ ſic anterior ⁊ poſterior iungebant̃ ſimul

Polymitꝰ πολυσ μιτοσ

Incluſos

E ☞ **Moralit** cũs ⁊ oꝛonib⁹ memoꝛ ſit: ⁊ ppl's intuẽs nõ aberret a pr̃iarcharũ meritis. a ¶ Incluſos auro ⁊c̃. Beḋ. Apte lapides includi auro atq; circũdari iubent̃: auro nanq; intellect⁹ vl' charitas inſinuat̃: q2 ſicut aurũ metallis / ita charitas preſtat virtutibus ceteris. Includunt̃ ꝟo lapides p̃cioſi ⁊ circũdant̃ auro / cũ opatio virtutũ puro vndiq; ĩtellectu circũſpicit̃: vt nihil vitioꝝ latere: nihil ſoꝛdis ꝑmittat̃ remanere: ⁊ ipſe virtutes ita vinculo charitatis ꝯtinentur: vt nulla rerũ mutabilitate a ſtatu ſuo decidere vel de habitu ſacerdotis toꝛpente cuſtodia mentis valeant ꝓlabi. b ¶ Poꝛtabitq; aaron noĩa. Quia ſacerdos diligẽter omĩ hoꝛa p̃cedentiũ ſanctoꝝ vitã ꝑpendens in aduerſis ⁊ ꝓſperis virtutũ oꝛnamẽto debet muniri: vt ꝑ arma iuſticie a dextr⁊ ⁊ a ſiniſtris gradiens in nullo delectationis infime latere flectat̃. ¶ Beḋ.

Cauſa q̃re aaron noĩa pr̃iarcharũ poꝛtabat Tribus de cauſis aaron noĩa patriarcharũ inter ſacrificia ſemꝑ in humeris ſicut ⁊ in pectoꝛe poꝛtabat vt ipſe / ſcʒ fidem vitãq; patriarcharũ meminiſſet imitari: vt duodecim tribuũ / q̃ de his nate ſunt in oꝛationib⁹ ⁊ ſacrificijs memoꝛ eſſet: vt ppl's ſcripta in veſte preſulis patrũ nomĩa vidẽs ſedulo curaret: ne ab illoꝝ meritis diſcedẽs ad erroꝛũ cõtagia declinaret. Vñ ⁊ pones ĩ vtroq; latere ſuphumeralis memoꝛiale filijs iſrl'. Nũc quoq; pontifex in ſuperhumerali noĩa patriarcharũ geſtat / cũ doctoꝛ vel preſul eccl'ie in omĩbus que agit p̃cedentiũ patrũ facta conſiderat / atq; ad eoꝛũ imitationẽ dirigere vitam ⁊ onus euãgelice ꝑfectiõis ſatagit ferre. Nomina ꝟo patrũ bene in lapidibus precioſis ſculpunt̃. Lapides p̃cioſi opa virtutũ ſpiritualiũ ſunt. Habet q; ſacerdos in humeris lapides p̃cioſos: ⁊ in eis noĩa patrũ ſcripta / cuiʒ claritate bonoꝛũ operũ cunctis mirãdus extitit: ⁊ eandẽ claritatem nõ a ſe nouiter inuentã / ſed antiq̃ ſibi patrũ auctoritate traditã docuerit. **F** Duplici aũt ratione hec in humeris poꝛtat: vt et ipſe p̃ceptis dñi humiliter ſubdit⁹ incedat: ⁊ auditoꝛib⁹ ſuis ſemꝑ celeſtia ſiue ſua ſiue patrũ exempla que ſequant̃ ꝓponat. c ¶ Facies ⁊ vnci. ⁊c̃. Beḋ.

Hiſtoꝛi. Vncini iſti in ſup̃mis erãt angulis ſuperhumeralis fabꝛe affixi: catenule autẽ nõ in ſuperhumerali / ſʒ in rõnali. i. in ſuperioꝛib⁹ eius angulis. Per anulos aureos videntur fuiſſe annexe vt dum indueretur pontifex catene que de rationali pendebant poſſint etiam vncinis ſuperhumeralis annecti: vt vtraq; ſibi firma poſitione coherere nt. Vñ apertius in ſequẽtibus fecerũt in rationali catenulas ſibi inuicẽ coherentes de auro puriſſimo / et duos vncinos totidemq; anulos aureos. Poꝛro anulos aureos poſuerũt in vtroq; latere rationalis e quibus penderunt due catene auree: quas inſeruerunt vncinis qui in ſuperhumeralis angulis eminebant: de quoꝛũ figura melius in rationalis expoſitione tractabitur. Hi erãt in oꝛis ſuperhumeralis quibus catene rationalis coniugebant̃ ſuperhumerali: quia bona opera ⁊ cogitatio munda adinuicem per charitatẽ ⁊ bonã intentionẽ ſunt nectenda. d ¶ Rationale quoq; ⁊c̃. Greg⁹.

Myſtice Precipit̃ vt in pectoꝛe aaron rationale iudicij vittis litigãtibus impꝛimatur: ne coꝛ ſacerdotale fluxe cogitationes poſſideant: ſed ratio ſola conſtringat: ne indiſcretum vel inutile cogitet qui ad exemplum conſtitutus grauitate vite ſemper debet oſtendere quantã rationẽ poꝛtet in pectoꝛe. In rationali duodecim nomina patriarcharũ deſcribuntur: patres pꝛeſcriptos ſemper in pectoꝛe ferre eſt antiquoꝛũ vitam ſine intermiſſione cogitare. Nam tunc ſacerdos irrepꝛehenſibiliter graditur / cum pꝛecedentiũ patrum exempla ſemper intuens cogitationes illicitas depꝛimit: ne pedem tendat

chinos / ⁊ ſculpes in eis noĩa filiꝛũ iſrael: ſex noĩa ĩ lapide vno / ⁊ ſex reliq̃ in altero: iuxta oꝛdinẽ natiuitatꝭ eoꝝ: oꝑe ſculptoꝛis: ⁊ celatura gẽmarũ: Sculpes eos a noĩb⁹ filioꝝ iſrl' ĩclũſos aũro atq; circũdatos: ⁊ pones in vtroq; latere ſuperhumeralis: memoꝛiale b filijs iſrael. Poꝛtabitq; aarõ nomina eoꝛuʒ coꝛam domĩo ſuper vtrũq; humerum / ob recoꝛdatio c nem. Facies ⁊ vncinos ex auro: b et duas catenulas auri puriſſimi ſibi inuicẽ coherentes / quas d inſeres vncinis. Rãtionale quo c q; iudicij faciẽs oꝑẽ polymito / iuxtã texturam ſuperhumeralis ex auro / hiacyntho et purpura / coccoq; bis tincto / ⁊ byſſo retoꝛ e ta. Quãdrangulum erit et dũ d c plex: Mẽſurã palmi habebit / tã

¶ lapides p̃cioſi ſunt opera virtutũ.
a ¶ quia oĩs actio ⁊ intẽtio pontificis mũditia ⁊ nitoꝛe ſapiẽtie debet vallari.
b ¶ intellectu ſapiẽtia ⁊ charitate.
¶ vt videntes patrũ memoꝛes ſint.
¶ vt ſcʒ eoꝛum imitetur facta et exempla: quoꝛum poꝛtat nomina: ⁊ ſit memoꝛ eoꝛuʒ inter pꝛeces ſacras.
¶ in quibus charitas ſignificat̃.
a ¶ in quo coꝛdis et cogitationũ ſacerdotꝭ caſtitas expꝛimit̃: cuius pectus rationali tegitur et oꝛnatur. a ¶ vt omnia diſcrete faciat. b ¶ varietate. ſ. virtutum.
c ¶ multiphario.
a ¶ quia cogitatio debet cõuenire operi.
¶ ſapientie. ¶ ſpei ſuperne.
¶ carnalis mundicie.
a ¶ q2 in vtraq; parte menſurã palmi habebat. b ¶ vt examen ſacerdotis deo placeat ⁊ hõ nõ cõtemnat. ¶ vt foꝛtiter pondus gemmarũ ſuſtineat.
a ¶ in fatigabilẽ pie intẽtionis conatũ.

dem tendat extra limitem oꝛdinis. Rationale iudicij dicitur: **G** quia debet rectoꝛ ſubtili examine bona malaq; diſcernere: et que vel q̃bus / quãdo ⁊ qualiter cõgruãt ſtudioſe cogitare: nihil pꝛopꝛium querere: ſed ſua commoda pꝛopinquoꝛũ bona deputare. Vnde pones autem in rationali iudicij doctrinam et veritatem ⁊c̃. Sacerdos enim iudicium filioꝛum iſrael in pectoꝛe geſtat in conſpectu domini / cum ſubiectorum cauſas pꝛo ſola interni iudicis intentione diſcutit: vt nihil humanitatis admiſceat: in hoc ꝙ diuina poſitus vice diſpenſat / ne coꝛrectionez priuatus doloꝛ exaſperet. Cunq; contra aliena vicia emulatoꝛ oſtẽditur: que ſua ſunt exequat̃: ne trãquillitatem iudicij aut latẽs inuidia maculet aut pꝛeceps ira perturbet. Sed dum conſideratur terroꝛ eius qui ſuper omnia pꝛeſidet: id eſt iudicis intimi nõ ſine magno timoꝛe regantur ſubiecti. ¶ Beda. Rationale quoq; iudicij ⁊c̃. Sicut in ſuperhumerali operum perfectio: ita in rationali iudicij quo pectus ſacerdotis tegitur ⁊ oꝛnatur coꝛdis ⁊ cogitationum eius caſtitas expꝛimitur. Et bene poſt humerale rationale iudicij ſequitur: vt cum ante homines quis innocẽs manibus apparuerit: multomagis in conſpectu ſummi iudicis mundus coꝛde aſſiſtere contendat / omnia agens de induſtria / vt quicquid foꝛis erga pꝛoximos agit aut iudicat ex regula interne rationis pꝛobatum ⁊ ſuo conditoꝛi placitum fulgeat. Iteʒ rationale iudicij ſacerdos in pectoꝛe ferre pꝛecipitur: quia debet rectoꝛ ſubtili examine bona malaq; diſcernere / et que q̃bus qñ vel q̃liter cõgruant ſtudioſe cogitare. ¶ Duplex quoq;. Beḋ. **A** Factum rationale vt facilius pondus lapidum ſuſtineret. Typice autẽ nos admonet vt rationem noſtri examinis inuiſibilis arbiter pꝛobet: nec humana foꝛis exiſtimatio merito condẽnat. **H** vel duplex ferimus in pectoꝛe rationale iudicij: quãdo ea que de fide veritatis ⁊ vita inuiſibili loquimur aut cogitamus fixa ratione ſubſiſtunt. Et que viſibiliter agimus aut agere diſponimus iudicio diſcretionis libꝛata ſunt. Qz autem menſuram palmi habebat per quadrum: pie intentionis conatũ infatigabilem ⁊ perpetuum oſtendit. Qui eniʒ palmo aliquid metitur: ſummo conamine expanſis digitis manuʒ extendit: vt poſſit menſuram quaʒ que rit plene et certe tenere. Vnde ſicut ꝑ manum operatio: ita per palmum expꝛimitur inflexibilis operationis intentio: ⁊ bene idem rationale tam in longitudine q̃ in latitudine habet menſuraʒ palmi: q2 ſiue in longitudine vite eterne deſideriũ mẽtis erigat / ſiue in latitudine charitatis ad curã ꝓximi inclinet affectum: neceſſe eſt per oĩa coꝛ ſacerdotale deſidioſũ nõ eſſe: ſed ardẽte deſiderio extendi / vt cõpꝛehẽdat bꝛauiũ ſupne vocatõis dei.

☞ Poneſq; in eo

Nico.de lyra

⁂ a ¶ Incluſos auro atq; circũda. Id eſt ſituatos in auro per circũitum partis interioꝛis iuxta pannum ſuperhumeralis: vbi lapides erant ſituati ſicut ſituantur in anulis. b ¶ Facies ⁊ vncinos. qui erant poſiti in ſuperioꝛi parte ſuperhumeralis circa ſcapulas. c ¶ Rationale quoq;. Hic pꝛoſequit̃ de rationali: ⁊ dicit̃ rationale iudici: quia in ipſo iudicabat ſummus ſacerdos / conſulẽs dominũ quid eſſet agendum. d ¶ Quadrangulũ erit / ratione ſupꝛadicta. e ¶ Et duplex: Id ẽ de pãno duplicato duplici cauſa. Vna eſt vt pondus lapidũ ibideʒ ſituatoꝛũ melius ſuſtineret. Alia eſt ſm Ra. Sa. vt inter illos duos pannos nomẽ domini te

⁂ tragrãmaton

a ¶ Poneſq; in eo. Be. Hec poſitio diuerſaꝝ gemmaꝝ in rōnali multiplicē variarū v̄tutū grām oñdit: que ꝯcoꝛdi ſerie in coꝛde ſacerdotis debet apparere. Singuli aūt lapides ſin/gulis patrū noībus inſcribunt̄: dū ſctōꝝ vitā rectoꝛ inſpiciēs: ꝗ maxime q̄bus v̄tutū operibus floꝛuerint/ſollicite ſcrutat̄: ⁊ hec cūcta in ſecreto pectoꝛis colligit et operādo ꝓdit. Magno enī ſacramen to vtraq; veſtis lapidib⁹ p̄cioſis redi/mit̄: ⁊ patrū noībus īſignib⁹ inſignit̄: Jpa q̄q; noīa in ſuphumerali duobus lapidib⁹ eiuſdē generis. Jn rōnali v̄o duodecim diuerſi generis ſculpta ſūt. Qꝛ aūt p̄res lapidibus p̄cioſiſſimis/ ⁊ nō diuerſi coloꝛis ſculpti ſunt: ſignifi/cat ꝙ vna fides in deū/ ⁊ vna charitas ⁊ ſpes vite celeſtis oīm patrū coꝛda re pleuerit. Qꝛ diūſi gener⁊ lapidib⁹ ſcri pti ſūt: multiplex eſt varietas ⁊ grā bo noꝝ operū/ q̄b⁹ ſctōꝝ fides ſpes ⁊ cha ritas ꝯfirmata refulget. Jn rōnali q̄t/tuoꝛ erāt oꝛdines lapidū: ⁊ ſinguli ha buerūt tres lapides: vt. ſ. q̄ttuoꝛ p̄nci/palib⁹ v̄tutib⁹ fidē trinitat⁊ nō fictā te neam⁹. Quattuoꝛ enī oꝛdines gēmaꝝ habet in pectoꝛe ſacerdos/ cū oē q̄d co gitat: prudētia circūſpectū/ foꝛtitudine firmū/ iuſticia eximiū/ tꝑantia a malis oīb⁹ fuerit ſegregatū. Sꝫ iīdē oꝛdines t̄nas habēt gēmas cū prudētia/ foꝛti/tudo/ iuſticia ⁊ tꝑantia trinitat⁊ fide ⁊ opatōe ꝯſiſtit. Apte ḡ ſacerdos vt ope fulgeat: q̄ttuoꝛ ī pectoꝛe v̄ſus gēmarū baiulat/ vt v̄o cū opib⁹ fidei ſinceritate ſit caſtus: t̄nas in ſingulis v̄ſib⁹ habet gēmas/ vt oīb⁹ vere fidei ꝯfeſſionē et imitādā actionē oñdat/ vt ⁊ illi mēbꝛa ſūmi ſacerdot⁊ mereāt̄ effici. ¶ Bed. Poſſum⁹ in vario decoꝛe lapidū nō ſo lū claritatē multiphariaꝫ ſacerdotalis actōis ⁊ cognitiōis: ſꝫ etiā ſp̄ualiū acci pe dona v̄tutū ⁊ miracula ſanitatū: de q̄b⁹ dꝛ Mat. x. a. Jnfirmos curate ⁊c. Et alibi Marc. xvi. d. Signa aūt eos q̄ crediderint hec ſeq̄nt̄: Jn noīe meo demonia eijciēt. Quicq̄d aūt deſignēt recte duodenari⁹ in rōnali fieri p̄cipit̄: vt eoꝝ act⁹ ⁊ miracula q̄ ap̄lice fidei et charitat⁊ v̄tutē ſequūt̄/ acceptos deo etiā nouerim⁹. Si q̄s aūt loq̄t̄ linguis angeloꝝ/ ⁊ facultates ſuaſ diſtribuerit paupib⁹: coꝛpuſq; tradiderit vt ardeat ſi vnitatē catholice charitat⁊ nō habue rit nihil illi ꝓdeſt. b ¶ Onychin⁹. Bed. Recte aūt duo lapideſ onychini in ſuphūerali eodē nūero patrū īnſcul/pti ſūt/ vt doctrinā fideq; ap̄loꝝ vtriq; pp̄lo iudeoꝝ. ſ. ⁊ gētiū ꝓfuturā deſig/rent. Onyx rubꝛi coloꝛis circulos hn̄s albis cīgētib⁹ ꝯonis: charitat⁊ ardoꝛē vł ſciētie lucē ſignificat comitāte ꝯona caſtitat⁊: hmōi lapidib⁹ inſcꝑta patꝝ vo cabula geſtat ſacerdos: cū p̄cedētiū iu/ſtoꝝ imitāde charitati/ caſtitati/ hūilita ti/ doctrine/ ceteriſq; v̄tutū opib⁹ iuge ſtudiū ip̄edit: ⁊ h̄ in vtroq; pp̄lo/ vt iu/de⁹ ⁊ gētilis claritatē v̄itatis ⁊ pietat⁊ in doctoꝛe aſpiciat/ ꝑ quā ip̄e ad melio ra ꝓficiat. c ¶ Facies in ⁊c. Beda. Oꝛdo opis c̄ſtū nobis videt̄ hic fuit. Duo erāt vncini ſup̄ in duob⁹ ſuphūe ralis angulis poſiti: et duo ꝯ anuli in duob⁹ rōnalis angulis ſurſū: e q̄b⁹ pē debāt due catene auree: q̄ in tꝑe īducēdi īſerebāt̄ vncinis q̄ in ſuphūeralis angulis eminebāt/ vt in ſeq̄ntib⁹ apti⁹ ſcriptū eſt/ vt ſuphūerale ⁊ rōnale mutuo necterēt̄: q̄ꝝ ſupioꝛ ꝯnexio huc uſq; deſcꝑta eſt. Seq̄t̄ aūt de īferioꝛi q̄ erat ſubt⁹ aſcellas ſcri/tura ita ſb̄ijciēs: Facies ⁊ duos anulos aureos/ q̊s pones in ſūmitatib⁹ rōnalis ⁊ ī oꝛis q̄ e regiōe ſūt ſuphūeralis ⁊ poſte rioꝛa eius

a ¶ Eterne vite deſiderāde. b ¶ charitatis grā ad curā ꝓximi. c ¶ poſitio diuerſaꝝ gē marū multiphāria gratia virtutū que cōcoꝛ di ſerie debet in coꝛde ſacerdotis apparere.

a in lōgitūdine q̄ꝫ ī latitūdīe: Pō/neſq; ī eo q̄ttuoꝛ oꝛdies lapidū.

a ¶ ī q̄ttuoꝛ oꝛdinib⁹ tātū ſūt terni lapides .i. in p̄ncipalib⁹ v̄tutib⁹ trinitatis fides. b ¶ q̄ vt aiūt rubꝛe terre ſīl̄is vulgo coꝛneo

† Jn p̄mō v̄ſu erit lapis ſardius a lus dicit̄. a ¶ topaſi⁹ p̄cioſiſſim⁹ oīm coloꝝ ⁊ maxime aurei. vñ topaſion dꝛ q̄ſi topadiō. .i. oīm coloꝝ. b ¶ viridiſſimus.

⁊ tōpacius ⁊ ſmāragdus: Jn ſe/

a ¶ q̄ nocte lucere dꝛ: ⁊ circa ſe oīa illuſtrare. b ¶ ſereno celo ſīl̄is. c ¶ obtuſi viroꝛis q̄ cō tra fantaſmata dicit̄ opitulari.

cūdo cārbūculus/ ſaphirūs ⁊ iāſ

a ¶ qui hiacynthini coloꝛis fert̄: ⁊ inuenit̄ in renib⁹ bouis. b ¶ ab achate fluuio ſici/lie vbi inuenit̄: ⁊ fertur eſſe nigri coloꝛis ha bens candidos in ſuꝑficie ramos.

pſis: Jn tertio ligūrius/ āchates

¶ purpurei ⁊ violacei coloꝛis. ¶ tot⁹ aure⁹.

⁊ amethiſtus: Jn quarto chryſo

a ¶ onyx grece vnguis latine: vñ onychin⁹ lapis q̄ hūani vnguis habet coloꝛē. b ¶ aq̄ tici coloꝛis q̄ nō pōt ſculpi: vt aiunt.

b lithus/ ōnychin⁹ ⁊ bērillus. Jn/cluſi auro erunt ꝑ oꝛdines ſuos:

a ¶ vt ſacerdos inſpiciēs vitā ſctōꝝ q̄bus floꝛuerint v̄tutib⁹. meditet̄ ⁊ opādo imitet̄.

Hābebuntq; noīa filioꝝ iſrael. Duodecim noīb⁹ celabunt̄ ſin/guli lapides nominibus ſinguloꝝ

a ¶ quod cogitationū mundicia ſignificat.

c ꝑ duodecim trib⁹. Facies in rāti b

¶ induſtriam mentis q̄ doctoꝝ intellectum cū opatione cōiungit: ne valeant ſepari.

onali catenas ſibi inuicem cohe

a ¶ iugē memoꝛiā ꝑpetue claritatis ī celis.

rētes ex auro puriſſimo/ et dūos anulos aureos: quos pones in

a ¶ angulo. ſ. b ¶ dilectionem dei ⁊ ꝓximi.

vtraq; rōnalis ſūmitāte: cātenaſ q; aureas iunges anulis q̄ ſunt in marginibus eius/ ⁊ ip̄arū cate narū extrema duob⁹ copulabis

¶ firme. ſ. intētiōis deo placēdi q̄ oīno apta ſit ſuſcipiendi dilectioni dei ⁊ ꝓximi: ſiue in ꝓſperis ſiue in aduerſis. b ¶ bone actiōis.

vncinis in vtroq; latere ſupērhu

a ¶ mundicia cogitationis.

meralis q̄d rōnāle reſpicit. Faci c cies ⁊ duos anulos aureos/ q̊s

¶ angulis.

pones in ſummitatibuſ rōnalis:

rioꝛa ei⁹ aſpiciūt. Qꝛ dicit in oꝛis q̄ e regione ſūt ſuphūeralis nō ſignificat in oꝛis ſuphumeralis: ſed in oꝛis illis q̄ e regiōe ſunt ſuphumeralis. i. in oꝛis rōnalis q̄ e regione ſuphumera/lis ſūt. Anuli enī q̄ in vltimis ⁊ infimis erāt angulis rōnalis habebāt ꝯ ſe in vtroq; latere ſuphūeralis e q̄ anulos alios: q̄/bus ip̄i vittis ligātib⁹ iungerent̄: de q̄ bus ſequit̄: necnō alios duos anulos aureos q̄ ponēdi ſunt in vtroq; latere ſuphumeralis deoꝛſum/ q̄d reſpicit cō tra faciē iuncture inferioꝛis: vt aptari poſſit cū ſuphumerali: qꝛ de iūctura ſu perioꝛi q̄ erat ſuꝑ ſcapulas añ dixerat. Jnter q̄s. ſ. iuncturas h̄ diſtabat ꝙ ſu perioꝛ catenulis: inferioꝛ vittis erat fa cta ligantib⁹. Vñ ſubdit̄: ⁊ ſtringet̄ rō nale anulis ſuis/ cū anulis ſuphume/ralis vitta hiacynthina/ vt maneat iun ctura fabꝛefactā: ⁊ ad ſe inuicē rōnale ⁊ ſuphumerale neq̄ant ſeparari. Nō aūt putādū eſt vtrūq; indumētū ſimul eſſe terminatū. Nā rōnale q̄d mēſurā palmi in altitudīe ⁊ latitudine habuit/ nō multū ampli⁹ q̄ꝫ pect⁹ texit. Suphu merale v̄o vſq; ad cingulū ꝑuenit/ ſic in poſterioꝛib⁹ plane oñdit̄/ cū dicit̄: Hec ⁊ añ ⁊ retro ita ꝯueniebant ſibi/ vt ſuphumerale ⁊ rōnale necterēt̄ mu tuo ad baltheū ſtricta ⁊ anulis foꝛtius copulata/ q̄s iungebat vitta hiacynthi na/ ne laxa fluerēt ⁊ a ſe inuicē mouerē tur. † Sap. 18. d ¶ Beda All̄. Suphumerale cō ſummationem bonoꝝ opeꝝ/ rōnale ſi/gnificat mūdiciā cogitationū. Conne/xio aūt mētis induſtriā: q̄ doctoꝝ intel lect⁹ ⁊ fides cū opatōe iūgit̄. Allegoꝛi. Manet enī iūctura fabꝛefacta/ vt rōnale ⁊ ſuꝑ hūerale neq̄ant ſepari: q̄ñ tāta eruditi one/ tāto operū ſtudio p̄eminet rectoꝛ: vt nihil ex his que faciēda cognouerit īꝑfectū relinq̄t: ⁊ q̄d fecerit/ v̄tute re/ctitudinis nō p̄uet incuria. Defluunt enī indumēta pōtificis ⁊ ab inuicē mo uent̄: ſi dec⁹ opis minoꝛ cuſtodia coꝛ/dis ſoꝛdidat/ vel caſtitatē cogitationis ītegritas nō ſeq̄t̄ actōis. Sꝫ ne diſſol uant̄ habet ſacerdos ī rōnali duas ca tenulas ex auro puriſſimo. i. ꝯtinuati/onē caſte ⁊ nō ficte dilectiōis coꝛdi fir/miter affixā: q̄ nūq; manū ⁊ linguā ab eq̄tate puri ſenſus diſſentire ꝑmittat. Et bñ duas/ vt etiā in his q̄ ad frat̄ne ſubſidiū neceſſitat⁊ ꝑtinēt/ oꝛnat⁹ ince dat. Bñ aūt op⁹ charitat⁊ ꝑ catenulas aureas ſignat̄: qꝛ ſic catenula ex pluri mis auri v̄gulis ꝯtexit̄: ita charitas ex multiphāria v̄tutū operatōe perficit̄. Quas v̄gulas ap̄ls exponens ait. j. Coꝛ. xiij. b. Charitas paciēs eſt: beni/gna eſt: charitas nō emulat̄ ⁊c. habet ſacerdos anulos aureos: e q̄b⁹ catene pendēt. i. iugē memoꝛiā nunq; finiēde claritatis in celis: ex q̄ ſolū mēoꝛia fit/ vt maneāt nobis ꝯtinua vincula chari tatis. Habet duos vncinos ſuphūera lis angulis eminētes: q̄b⁹ inſerant̄ ca tene. i. in exoꝛdio boni opis habeat fir mā intētōeꝫ deo placēdi: q̄ ꝑ oīa apta ſit ſuſcipiēde ⁊ ꝯtinēde in ſe dilectioni dei ⁊ ꝓximi/

Nico. de lyra

a ¶ Jn primo verſu. i. oꝛdine. b ¶ Facies ī rōna. catenas. i. ope plectili. iſte ſūt eedē ca tene q̄ ſupꝛa dicunt̄ inſerte vncinis ſuphumeralis ſm p̄tē ſu/perioꝛē catenaꝝ: ſꝫ pars īferioꝛ erat inſerta anulis ip̄i⁹ rōna/lis: ⁊ iō de iſtis catenis fit mētio in vtroq; ope. ſ. ſuphumera/lis ⁊ rōnalis. c ¶ Facies ⁊ duos anulos. i. in p̄te exterio ri q̄ eſt ſupioꝛ reſpectu illi⁹ q̄ eſt magis ꝓpinq̄ coꝛpi ſacerdot⁊.

 Et in oꝛis

dei ⁊ ꝓximi: ſiue ꝓſpera ſiue aduerſa occurrerint: nunq̄ ſalu berrima pie deuotionis retinacula laxet. Hoc eſt enī ſacerdotem in vtroq̄ humero vncinos qui catenulas rōnalis accipiant habere: in ꝓſperis ⁊ in aduerſis deo fixū placendi ſtudiū gerere: ⁊ hui⁹ intētione in dei ⁊ ꝓximi amore firmari. Inſert ergo ſe vncinis ſuperhumeralis catenule auree: q̄ de rōnalis ſummitatib⁹ efferunt̄. Cunq̄ enī mēs rōnabiliter de interne luce claritat̄ deguſtat: mox alacritas bn̄ operādi amplectēdo ſuſcipit: ne forte habituſ rōnalis pulcherrimus a pectore ſacerdot̄ relabat̄: ſi nō eum accelerās bone actionis vncinus ꝯtineat. ¶ Bed. Qz ſuperhumerale ſtrictū erat baltheo / de quo in ſequētibus dicit̄ ⁊ deſuꝑ humerale impoſuit: qđ ſtringens baltheo aptauit rōnali / aperte oſtēdit: qꝛ cuſtos bonoꝝ operū eſt cōtinentia: de qua dicit̄ Luc. xij. e. Sint lumbi vr̄i p̄cincti ⁊ lucerne ardētes ⁊c. Lumbi. ſ. p̄cincti per cōtinētiā Lucerne ardētes per virtutū operationē. a ¶ Vitta hiacynthina ⁊c. Bed. Vitte hiacynthine q̄bus vterq̄ ſacerdotis habitus copulat̄: ligature ſunt deſiderij celeſtis: q̄ anulis aureis inexe ſuꝑhumerale cū rōnali ſtringūt: cuꝫ agnita luce pennis patrie in illam gloriā ſuſpiram⁹: et vt intrare mereamur cōcordi fide ⁊ vita ⁊ ope ⁊ ꝓfeſſione in tabernaculo p̄ſentis eccleſie ſeruire ſtudem⁹. b ¶ Portabitq̄ aaron ⁊c. Bed. Nomia filioꝝ iſrl̄ aarō ſuꝑ pectus memoriale coram dn̄o portat in eternū: qn̄ preſul nunq̄ ſubditorū curā intermittit: ſed vitā eoꝝ conſolando increpādo exhortādo ꝯfortat: ⁊ tutandā dn̄o crebris orationibus ſatagit cōmendare. ¶ Greg⁹. Sacerdos qn̄ tabernaculū ingredit̄ duodecim lapides ī pectore portare iubet̄ ſculptos noībus filioꝝ iſrl̄: hic eſt redēptor nr̄ q̄ ſemetipm̄ ꝓ nobis ſacrificiū offerens / dum fortes in exordio p̄dicatores habuit: duodecim lapides ſub capite in p̄ma ſui corꝑis parte portauit. Oportet ſacerdotē memoriā patrū ferre ī pectore: maxime cum miniſtrat altari: vt in quo ſacratius eſt miniſteriū: ſolertius ſe toto ſtudio tota induſtria mētis exornet et corꝑis: exēpla ſctōꝝ reſpiciens / vt eoꝝ ſedul⁹ imitator aptū ſe diuinis p̄ſentet aſpectib⁹. c ¶ Pones autē ⁊c. Bed. vt. ſ. meminerit ſacerdos ſe ſtudijs doctrine ⁊ veritatis inq̄rēdis nō curādis ruminādiſq̄ ſecularibus negotijs per acceptū ſacerdotiū fuiſſe conſecratuꝫ. Sed vt quod exterius typicum in veſte prefulgebat: intus in corde veraciter exp̄ſſum coruſcaret. Itē doctrina ⁊ veritas in rōnali erāt poſite: vt monſtraret̄: qꝛ veſtis illa nō ſolum legalē induebat pontificē: ſed ⁊ euāgelicū p̄nūciabat: ſcꝫ ipm̄ chriſtuꝫ de quo dicit̄ Ioh. i. b. Lex per moyſen data eſt: gratia ⁊ veritas per ieſum chriſtum patefacta eſt. Vel apoſtolos ⁊ omnes gratie noue precones. Geſtat autem iudicium filiorū iſrael in pectore ſuo in ꝯſpectu dn̄i / cum ſubditoꝝ cauſas ꝓ ſola interni iudicis intētione diſcutit: vt nihil ſimulat̄ admiſceat: in eo qđ diuina vice diſpenſat. ¶ Aug⁹. Pones aūt in ra. ⁊c. In qua re vel metallo ponat̄ demōſtratio ⁊ veritas ſuꝑ rōnale (qꝛ talia dicit fieri in veſte ſacerdotis q̄ corporaliter fiūt) inuenire difficile eſt. Fabulant̄ tn̄ lapidē fuiſſe cuius color aduerſa vel ꝓſpera imitaret̄: qn̄ ſacerdos intrabat in ſctā. Et hoc eſt qđ ait: Et afferet aaron iudiciū filioꝝ iſrl̄ ſuper pect⁹: oſtēdēs. ſ. in illa demōſtratione ⁊ veritate q̄d de illis iudicauerit dn̄s: q̄uis intelligi poſſit demōſtrationē ⁊ veritatē lr̄is impoſitā ſuꝑ logion. d ¶ Facies et tunicā ⁊c. Bed. Tunica talari tota hiacynthina veſtit̄ ſacerdos: vt admoneat̄ opus celeſte nō mō inchoādū: ſed vſq̄ in finē eſſe ducēdum oībus

cendū oībus q̄ ſalui eſſe volūt. Tunica enī hiacynthina vſq̄ ad pedes veſtiri: eſt bonis oꝑibus vſq̄ ad finē vite inſiſtere: ſm̄ illud Apoc. ij. c. Eſto fidelis vſq̄ ad mortem: ⁊ dabo tibi coronā vite. Et qꝛ ita ſolūmō ad ꝑfectionē boni oꝑis infatigabili propoſito perueniemus: ſi hanc fixa intentione ſuperne remunerationis incipimus: recte additur: e ¶ In cui⁹ me. ſupra erit ca. ⁊c. Capitiū tunica hiacynthina firmiſſimū habet: ⁊ oram ex ſeſe textā / ne facile rumpat̄ / cuꝫ p̄mordiū boni oꝑis forti radice timoris dn̄i ſubnixū: ⁊ contra oēs inſidias antiq̄ hoſtis ꝓbat̄ eſſe munitū. Talis ora collū ſacerdotis ꝑ gyrū veſtit ⁊ ornat: qn̄ rectori fiduciā p̄dicādi celeſtia p̄bet: hoc ꝙ nō ſolū in vite curſu recte vixerit: ſꝫ exordiū quoq̄ a rectitudine cepit: ſicut ſamuel / hieremias / iohānes / q̄ ab ipa infantia ſpirituali gr̄a repleti: ⁊ in doctoꝝ ordine ſūt ſeparati. Quia enī vox ī collo ē: ꝑ collū recte loq̄ndi vſus exprimit̄: ſicut fieri ſolet in extremis veſtiū ꝑtibus: ſic veſtib⁹ oꝑa: ita extremis veſtiū partibus operū ꝯſummatio figurat̄. Vl̄ extreme veſtiū ꝑtes vltime ſunt nr̄e ſollicitudines / q̄bus fideles cū finire vitaꝫ cogunt̄ / intēti⁹ ab oī labe maloꝝ ſe expurgare cōtēdūt cū metu ⁊ pauore / curantes ne an̄ diſtrictū iudicē ꝓducti ꝑ ſordido vitioꝝ habitu expellant̄ ī tenebras exteriores: ſed appareāt induti ſicut electi dei viſcera miſcdie benignitatē / humilitatē / modeſtiā / patientiā ⁊ charitatē: qđ eſt vinculū ꝑfectiōis. Tunica ergo hiacynthīa habꝫ orā in capitio textilē: ſicut in extremis veſtiū partibus ſolet fieri / cū doctor egregius a tāta ꝑfectione opus virtutū inchoat: ad q̄ꝫtā ali⁹ lōgo labore vix aliqn̄ ꝑueniat: ⁊ cū tāto timore famulat⁹ oī hora cū deo ſuo ambulat / q̄ꝫtū alius vix moriturus: ⁊ ad iudiciū vltimū ingreſſurus habere ſufficiat: ſed quia tota perfectio ſacerdotis in operibus ⁊ doctrina veritatis conſiſtit: ſm̄ illud Act. i. a. Cepit ieſus facere et docere: recte ſubiungitur: Deorſuꝫ vero ad pedes eiuſdeꝫ tunice ⁊c. ¶ Bed. Facies ⁊ tu. ⁊c. Tunicā ſuperhumeralis dicit cuius pars ſuperhumerali tegebatur / ad diſtinctionem tunice que erat interius linea: quarū meminit ſuperius dicens: Hec aūt erūt veſtimenta que facient rationale ⁊ ſuperhumerale tunicam ⁊ lineam ſtrictam ⁊c. Interior autē erat linea byſſina qđ lini eſſe genus nobiliſſimum conſtat. Exterior vo tunica tota hiacynthina nihil alteriuſ coloris admittens: cuius ſpecie vniformi qualis eſſe debeat / vita ſacerdotis docetur superni: ſcꝫ deſiderijs intenta: ꝯuerſationē habens in celis: ⁊ ſaluatoris expectans aduentum: que ſicut et byſſina ad pedes pertingebat. Unde vtraq̄ grece poderis dicta eſt: vt oſtendatur in ſacerdotali vita nihil infimum ac ſordidum remaneret ſed omne quod agit quaſi ethereo colore precioſiſſimū vniuerſa mēbra eius a capite vſq̄ ad pedes gr̄a virtutū tecta eſſe debere.

Deorſum vero

¶ in oris. ſ. rationalis.

⁊ in oris q̄ e regione ſunt ſuꝑhumeralis / ⁊ poſteriora eius aſpiciunt: necnō ⁊ alios duos anulos aureos / q̄ ponēdi ſūt ī vtroq̄ latere ſuꝑhumeralis deorſum / qđ reſpicit cōtra faciē iuncture inferioris / vt aptari poſſit cū ſuꝑhumerali / vt ſtringat̄ rōnale anulis ſuis cū anulis ſuperhumeralis: a vitta hiacynthina vt maneat iūctura fabrefacta / ⁊ a ſeinuicē rōnale ⁊ ſuꝑhumerale nequeāt ſeparari.

¶ ingenioſe vel artificioſe. faber enim quilibet artifex dicitur.

b Portabitq̄ aarō noīa filioꝝ iſrl̄ in rōnali iudicij ſuꝑ pectus ſuū qn̄ igredit̄ ſanctuariū / memoriale corā dn̄o in eternuꝫ. c † Pones aūt in rationali iudicij doctrinā ⁊ veritatē: que erunt in pectore aaron / qn̄ ingrediet̄ coram dn̄o: et geſtabit iudicium filioꝝ iſrl̄ in pectore ſuo in cōſpectu dn̄i ſemꝑ. d Facies ⁊ tūnicā ſuperhumeraliſ totā hiacynthinā: e in cuius medio ſupra erit capitiū / ⁊ ora ꝑ gyrū ei⁹ textilis: ſicut fieri ſolet ī extremis veſtiū parti

¶ vt ſtudeat ſacerdos doctrinā ⁊ veritatē inquirere ⁊ docere.

¶ vt cauſas ſubditorū pro ſola dei intētione diſcutiat: nihil ſimultatis admiſcēs.

¶ deo beneplacens. a ¶ opus celeſte vſq̄ ad finem vite. ¶ firmiſſimam. ¶ ſupremam ſcilicet.

a ¶ vt primordiuꝫ boni operis forti radice timoris dei ſubnixum: ⁊ cōtra inſidias diaboli ſit munitum.

¶ cōſummatione. ſ. operū.

Nico. de lyra

a ¶ Et in oris que e regiōe ſunt: Id eſt ex oppoſito correſpondentes. b ¶ Pones autē in rationali iudicij doctrinā et veritatē ⁊c. Id eſt lapides per quorum fulgorem manifeſtabit̄ ſacerdoti diuinuꝫ beneplacitū: et hoc ſm̄ Ioſephū: ſm̄ vo Ra. Sa. nomē dn̄i tetragrāmaton fuit inclusum modo p̄dicto. c ¶ Facies ⁊ tunicā. Hic proſequit̄ de tunica hiacynthina. d ¶ In cuius medio ſupra erit capitium. i. apertura per quam intrabat caput ſacerdotis. e ¶ Et ora per gyrum eius textilis: Id eſt opere plectili

Facies ⁊ la.

Hiſtori.

Moralit̄

†36. diſ. c. q̄ eccleſiaſtic̄

a ¶ Deoꝛſum vero ⁊c̃. Greg. Cū rectoꝛ ſe ad loquendū ꝑparat: cꝫ caute loquat̃ attēdit / ne inoꝛdinate loquēs coꝛda audientiū errare faciat. ⁊ ſapiēs videri deſiderās vnitatis cōpa-
9.g gem inſipiēter ſcindat. vñ: Habete ſal in vobis / ⁊ pacē habete inter vos. Qui enī ſapiēter loq̃ nitit̃ / timeat ne eiꝰ eloq̃o in
.a. vnitas ꝯfundat̃. vñ: Nō plus ſape cꝫ opoꝛtet ſapere ⁊c̃. Hinc eſt ꝙ tintinabulis malapunica ꝯiūgunt̃. Per mala eniꝫ punica fidei vnitas ſignificat̃: q̃ ſicut ī malopunico vno coꝛtice multa interiꝰ grana muniunt̃: ita innumeros ppl̃os eccl̃ie vnitas fidei cōtegit: q̃s intꝰ diuerſitas meritoꝝ tenet. Vñ ꝙ dicit̃: Habete ſal ī vobis / ⁊ pacē habete inter vos ⁊c̃. ac ſi ꝑ habitū ſacerdotibꝰ dicat̃: malapunica tintīnabulis iūgite: vt ꝑ oē q̄d dicitis vnitatē fidei cauta obſeruatiōe teneatis. ¶ Bed. Deoꝛſū ad pedes tunice fiūt q̄ſi malapunica ⁊ tintīnabula ꝑ gyrū: qñ ad tātā excellētiā deuote ꝯuerſatiōis ſacerdos ꝑuenerit: vt nihil ī eo niſi ſplēdoꝛ ⁊ gr̃a floſcꝫ variꝰ bonoꝝ opeꝝ videat̃: nihil aliō cū os apiet / cꝫ ſuauiſſimꝰ hoꝝ ſonꝰ audiat̃. Quia eī ī malopunico multo īteriꝰ grana vno coꝛtice tegunt̃: recte ꝑ malapunica multipharia ꝟtutū opatio vno charitat̄ munimīe vndicꝫ tecta ſignat̃. Fit aūt maloꝝ effigies de hiacyntho / purpura / coccocꝫ bis tīcto et byſſo retoꝛta: q̄bꝰ q̄ttuoꝛ coloꝛibꝰ q̃ ꝟtutū varietas ſignet̃ ſup̄dictū ē. His ꝟo ī medio tintīnabula ꝑmiſcēt̃ / vt necꝫ opꝰ ſacerdotis ab eo q̄d loq̃t̃ diſcrepet: necꝫ a rectitudīe opis lingue ſonꝰ aberret. Vñ pulchꝛe addit̃: ita vt tītinnabulū ſit aureū / ⁊ malūpunicū. Rurſūcꝫ tintīnabulū aliō aureū ⁊ malūpunicū. Aurea enī tintinnabula hiacynthine tunice inſerunt̃ ⁊ vndicꝫ circūdantur: cū oīs ſermo eiꝰ claritatē ſuꝑne lucis reſonat: ⁊ idē ſonitus velut hiacynthine tunice firme infixus opeꝝ q̄ꝫ ipiꝰ ſublimitate audientiū mētibꝰ cōmēdatur. Fiūtcꝫ bina mala circa ſingula tintinnabula / cū oīa q̃ loquit̃ bonis ꝯfirmant̃ actibꝰ / ⁊ in auditoꝝ artiꝰ coꝛde figunt̃: ⁊ vniuerſa q̃ agit cꝫ ſint rōnabilia diſcreto ſermonis ſonitu ꝓducunt̃.
B ¶ Beda. Poſſumus in duodenario gēmarū rōnalis intelligere ꝙ ſol iuſticie cūcta nr̃a tꝑa: cūctas oꝛbis plagas ſua luce replere ſicut ſol inuiſibilis q̃ ꝑ menſes duodecim ſigniferū circulū luſtrare ⁊ totū ambire ꝯſueuit. Nā ⁊ hoc ꝙ q̄ttuoꝛ oꝛdines in rōnali ternos lapides habēt: ꝯgruit anni vertētis oꝛdini q̃ ꝑ ternos mēſes in
in° q̄ttuoꝛ tꝑa diſtinguit̃. Annꝰ aūt in ſcripturis ſolet vocari totū tp̄s nr̃e ſalutis / q̃ ꝓ eterna retributiōe certamꝰ. Chꝛiſtus enī
1.a ſm Eſaiā miſſus eſt p̄dicare annū dñi acceptū / ⁊ diē retributi
.c. onis. de eodē anno ⁊ Dauid dicit: Bñdices coꝛone an. be. t.
¶ Beda. Vel ſic ſupꝛadictū eſt: duodecim gēmas. i. ter q̄ternas geſtabat: vt admōeret oēs doctoꝛes opa iuſticie q̃ q̄ttuoꝛ ꝑncipalibꝰ ꝟtutibus ꝯtinet̃ / cū fide trinitatis hr̄e / ⁊ diſcipulis cōmēdare. Poꝛtabat et ſeptuagintaduo tintinnabula aurea cū totidē maliſpunicis: vt oñderet ꝙ eadē fides ⁊ opatio iuſticie vniuerſum mūdū ab erroꝛū ⁊ vitioꝝ tenebꝛis ad verā lucē duceret. Tres enī dies ⁊ noctes / habēt hoꝛas ſeptuagintaduas: q̄bꝰ ſup̄ infracꝫ luſtrādo ſol tribꝰ vicibꝰ mūdū circūit. Vñ ꝙ hic numerꝰ tintinnabuloꝝ ⁊ maloꝝ diuerſitate coloꝛis tunice pōtificis indutꝰ eſt: q̄ ſol iuſticie chꝛiſtꝰ vniuerſū oꝛbē eēt illuminaturus ⁊ verā fidē q̃ eſt in agnitione trinitatis / ⁊ ꝯfeſſiōe daturus: ⁊ operationē bonā q̃ eſt in variarū ſplēdoꝛe virtutū.
alit b ¶ Vt audiat̃. Gregꝰ. Sacerdos ingrediens vel egrediens moꝛit̃ / ſi de eo ſonitꝰ nō audiat̃: q̄ irā ꝯtra ſe occulti iudicis ꝓuocat / ſi ſine p̄dicationis ſonitu incedit. Apte ꝟo tintinnabula veſtimētis illius inſerta ſcribunt̃. Sacerdotis enī ve-
31.b ſtimēta ſunt recta opa. vñ: Sacerdotes tui indu. iuſti. Veſtimentis ergo mētis ꝙ tintinnabula inherēt: vt vite viā cū lingue ſonitu ipa q̄ꝫ opera ſacerdotis clamēt. ¶ Bed. Vt audiat̃ ⁊c̃. Sacerdos ingrediēs ⁊ egrediēs moꝛit / ſi de eo ſonitꝰ nō audiat̃: q̄ irā ꝯ ſe occulti iudicis ꝓuocat / ſi ſine p̄dicatiōis ſonitu īcedit. — Myſtice

Qō ſi ioſephi ꝟbis intēdere volumꝰ / q̃ dicit mala ſeptuaginta duo fuiſſe ⁊ eiuſdē numeri tintinnabula: ꝯgruit huic myſterio / vt diſcipuloꝝ ſeptuagintaduoꝝ circa pēdes numerū habeat ſignatū. — Ioſephus
Sicut enī duodenariꝰ apl̃oꝝ numerus ep̄alis dignitatis gradū inchoauit. Sic diſcipuli ſeptuagintaduo q̃ ⁊ ipi ad p̄dicandū miſſi ſunt gradū minoꝛis ſacerdotij q̃ pꝛeſbyteratꝰ dicit̃ ſignificāt: Vñ hoꝝ numerus in vltima parte ſacerdotalis habitꝰ / ille in ꝑma figurat̃. Siq̃s ꝟo nūeros vtriuſcꝫ oꝛdīs myſtice velit interp̄tari: duodecim gēmas aarō in pectoꝛe p̄ferebat: vt ſignificaret tp̄s īſtare q̃ fides trinitatis in oībus q̄drati oꝛbis ꝑtibꝰ p̄dicaret̃. c ¶ Facies ⁊ la. ⁊c̃. Bed. Lamina aurea in frōte pōtificis in q̃ ſctm̄ dño vel ſctm̄ dñi (vt in ſeq̄ntibus dꝛ) ſculptū eſt / ſacratiꝰ eſt ceteris indumētis: q̄ ſic diuina potētia oībꝰ creatur̄ ſuꝑeminet: ita oꝑtet vt nomē eiꝰ ceterū pōtificis oꝛnatū trāſcēdat: et velut cūcta ſcificās eximiā ſedē teneat. — † Eccl̃i. 45. b 43. diſ. c. ſit rectoꝛ.
Significat aūt ꝓfeſſionis nr̃e fiduciā quā in frōte poꝛtamꝰ dicēte apl̃o: Mihi autē abſit gl̃iari niſi in cruce dñi nr̃i ieſu chꝛiſti. — Gal. 6. d.
Recte aūt ꝟ ſolū in toto pōtificis habitu de ſolo auro eſt / vt mūdiciā coꝛdis vel coꝛpis in q̃ myſteria nr̃e redēptionis recōdere vel geſtare debemus: oñderet. Vel auro inſcp̄tū ſctm̄ dñi in frōte ſacerdos poꝛtat: oñdēs ꝙ ita paſſionē dñi q̃ redēpti ſumus venerari ⁊ amplecti debemꝰ: vt claritatē in ipo diuīe maieſtat̄ ꝑ quā creati ſumꝰ parit̃ ꝯfitēdā eē ſciamꝰ: ita moꝛtē aſſū ꝑte hūanitat̄ ꝯfitētes vt eādē reſurrexiſſe fateamur. d ¶ Sctm̄ d. ⁊c̃. Be. Qꝫ ī lamīa ſculpti iubēt̃ ī nomē ſctm̄ ⁊ venerabile: ſignificat q̄d apō hebꝛeos quattuoꝛ lr̃is vocalibꝰ ſcribit̃. i. ioth / heth / vau / he / q̄d īterp̄tat̃ īeffabile: nō q̄ dici nō p̄t / ſꝫ q̄ diffiniri ſenſu ⁊ ītellectu creature nō p̄t: ſm illō: Pax dei q̃ exuꝑat oēm ſē. ⁊c̃. Et alibi: Magnꝰ dñs ⁊ lau. ⁊c̃. Vñ aūt in frōte pōtific̄ q̄ttuoꝛ lr̃is ſignificās totidē ꝑtes dñice cruc̄ / quā ī frōte poꝛtamꝰ. Ineffabile nom̄ dñi q̄ttuoꝛ lr̃aꝝ ꝯſtās: he. ſ. q̄d īterp̄tat̃ iſte: ioth q̄d eſt ꝑncipiū: heth q̄d eſt paſſionis: vau ꝟ eſt vite. Qō totū ſonat / iſte ꝑncipiū paſſiōis vite: q̄ chꝛiſtꝰ eſt ꝑncipiū vite in adā amiſſe quā reꝑauit ſua paſſiōe. — Ineffabile tetragrammaton — Phil̃. 4. b — Pſ̄. 95. a
¶ Idē ſctm̄ dñi auro ſculptū in frōte poꝛtamꝰ: qñ expurgati a ſoꝛdibꝰ vitioꝝ / q̃ ex ꝑmo parēte habuimꝰ / imaginē et ſil̃itudinē ꝯditoꝛis ad quā creati ſumꝰ recipimꝰ: nec celamus: ſꝫ factis ⁊ dictis ꝓmulgamꝰ. Iuxta illō: Sicut poꝛtauimꝰ imaginē t̄reni / ſic poꝛtemꝰ ima. ce. Vñ ⁊ alibi: Expoliātes veterē hoīem cū actibꝰ ſuis: induite nouū q̃ renouat̃ ſm imaginē eiꝰ q̃ creauit eū. Et iohēs ait: Hñtes nomē eiꝰ / ⁊ nomē pr̄is eiꝰ ſcriptū in coꝛdibus ſuis. Cū ꝙ oēs agnū ſeq̄ntes ipa ꝓfeſſiōis frōte debeāt ꝟ nomē hr̄e: cꝫtomagis ſacerdotes gregē dñi ducētes / q̃ oībꝰ debēt exēplū virtutis oñdere. — 1. Co. 15. f. — Coloſ. 3. b — Apo. 14. a
e ¶ Ligabiſcꝫ eā. Ligat̃ lamina q̃ ſctm̄ dñi cōtinet vitta hiacynthina cū thiara pontificis q̃ ſpe celeſtiū p̄miorū quā hiacynthus ſignificat in fide ꝯfoꝛtamur / ⁊ artiꝰ ſacra nr̄e redēptōis / vel imaginē ac ſil̃itudinē ꝯditoꝛis ac redēptoris nr̄i ītemeratā ſuamꝰ: q̃ nullū aliud eē ſalut̄ iter coḡuimꝰ. de thiara ſuo loco dicet̃. f ¶ Poꝛtabitcꝫ aarō. Poꝛtat. ſ. ꝙ ſacerdos ini-

a ¶ vt ſacerdos ad tantā excellētiā ꝯuerſationis ꝑueniat vt nihil in illo niſi ſplēdoꝛ ⁊ gr̃a floſcꝫ varius bonoꝝ operū appareat: ⁊ hoꝝ tantū ſonū ſuauiſſimū ꝓferat.
a bus / ne facile rumpat̃. Deoꝛſuꝫ vero ad pedes eiuſdē tunice per
¶ multiphariā virtutū opationē vno charitatis munimine circūdatā.
circūituꝫ q̄ſi malapunica facies ex hiacyntho ⁊ purpura ⁊ cocco
a ¶ vt nec opꝰ ſacerdotis diſcrepet a ꝟbo: nec ꝟbū ab oꝑe. a ¶ vt nec opꝰ ſacerdotis claritātē ſuperne lucis reſonet.
bis tincto ⁊ byſſo retoꝛtā mixtis ī medio titināabulis: ita vt tintinnabulū ſit aureū / ⁊ malūpunicū.
† Rurſūcꝫ titinabulū aliō aureū
¶ operatio charitatis.
⁊ malumpunicū. Et veſtiet̃ aa-
b ron in officio miniſterij / vt audi
¶ pꝛedicationis.
atur ſonitus qñ ingredit̃ et egreditur ſanctuariū in ꝯſpectu dñi /
a ¶ moꝛiet̃ enī ſi nō p̄dicauerit vt audiat̃ a deo ⁊ ab hoībꝰ. b ¶ ꝟ ſup̄mū ⁊ excellē oībꝰ ornamēt̄. ¶ ꝓ mūdicia coꝛdis ⁊ coꝛꝑis ī q̃ myſteria redēptiōis recōdimus ⁊ poꝛtamꝰ.
c ⁊ nō moꝛiat̃. Facies ⁊ laminām a de auro puriſſimo / ī qua ſculpes
d e oꝑe çelatoꝛis ſctm̄ dño. Ligabiſ b
¶ ſpe celeſtium pꝛemioꝛum.
cꝫ eā vittā hiacynthinā / ⁊ erit ſu c
a ¶ vñ Habētes nomē eiꝰ et nomen pr̄is eiꝰ ſcriptum in frontibus ſuis.
per thiarā īminēs frōnti pontifi-
a ¶ auferet docēdo ad penitentiā ꝓuocando ⁊ ꝓ penitētibus ſupplicādo. b ¶ tante induſtrie tanticꝫ meriti debet eſſe ſacerdos vt cuncta ppl̃i pctā poꝛtare poſſit.
f cis. Poꝛtabitcꝫ aarōn iniq̃tates d
a ¶ dño. ¶ ꝓ peccatis. ſ. oblatae b ¶ oīa oblata ſctā ſunt.
eoꝝ q̃ obtulerint / ⁊ ſctificauerint

Nico. de lyra

a ¶ Facies ⁊ la. ⁊c̃. Hic ꝓſeq̄t̃ de lamīa ſctā pēdēte in fronte. b ¶ Sctm̄ dño. i. nomē dñi tetragramatō. c ¶ Et e. ſu. thiarā. i. mitrā. d ¶ Poꝛtabit. Orādo vt dimittāt̃.

E G ſacerdos iniq̄tates in muneribus ⁊ donariȷ̈s que obtulerunt
dn̄o: ⁊ ſanctificauerūt filiȷ̈ iſrael/ cū pro fructibꝰ digne penitē
tie.i.elemoſynis / ceteriſq; opibus iuſticie q̄ faciūt penitētes
a reatu ſcelerū abſoluit. Hec quidē ita gerēda inſtitutio diui/
na in habitu pontificis figurauit: ⁊ verbis manifeſte docuit.

eius ⁊ mitras cū coꝛonulis ſuis ex byſſo: ſ; de q̄ materia ſint G
nō dixit. Cū enī dicat mitras cū coꝛonulis ſuis ex byſſo: pote/
rat intelligi vtraq; ex byſſo facta eſſe/ niſi ioſephꝰ coꝛonas au
reas diceret eē/ q̄ ſtāte adhuc tēplo ⁊ legali obſeruātia potuit
cū eſſet de genere ſacerdotali oēm modū ſacerdotalis īdumē/

Pꝛoch dolor aūt quidā donaria accipi
unt īmo exigunt: ⁊ iniq̄tates ppl'i non
aſpoꝛtāt nec caſtigāt/ cui; ob hoc ſolum
debeāt ſumere carnalia: q; miniſtrant
ſpūalia. Sed q; ꝓ ſubditis pōt efficaci
ter laboꝛare/ p̄dicare ⁊ dn̄o ſupplicare
cuiꝰ animꝰ diuini noīs memoꝛia ſemꝑ
eſt p̄ditus/ apte ſubiungit: Erit aūt la/
mina ſemꝑ in fronte eiꝰ ⁊c. a Erit
aūt la. ⁊c. Beð. Si lamina noīe dei
ſcripta ſemꝑ fuerit in frōte aaron: pla/
cabit dn̄s filiȷ̈s iſrl': q; cū doctoꝛ fideli
ter ſe diuino ſeruitio pura mēte ſubdi
derit: ſubditi exēplis illiꝰ ⁊ monitis ac
cenſi recte viuere ⁊ gratiā interni iudi
cis ꝓmereri feſtināt. b Stringeſ
q; tunicā. Beð. Quare linea dicta
ſit ſtricta vel byſſo ſtringi pꝛecipiat/ ſu
pꝛa expoſitū eſt. Nunc vͦo adiȷ̈ciendū
Camiſie q; ſolēt milites hr̄e lineaſ q̄s camiſias
vocāt: ſic aptatas mēbꝛis ⁊ ſtrictas: vt
expediti ſint dirigēdo iaculo/ tenendo
clypeo/ enſe librādo: ⁊ q̄cunq; traxerit
2.re.20.c neceſſitas/ q̄lē ⁊ ioab legit hūiſſe qn̄ a
maſā interfec: ſtrictā.ſ.ad mēſurā habitꝰ
ſui. ḡ ⁊ ſacerdoteſ pati ī miniſteriū dei
vtūt hac tunica: vt hn̄tes pulchꝛitudi
nē veſtitoꝝ diſcurrāt celeritate nudoꝝ
hec tūica ſit hiacynthīa ad pedes vſq;
ποδήρισ ptingit: ⁊ ip̄a grece poderꝭ.i.talarꝭ dꝛ:
Cuiꝰ ſignificatio in ꝓmptu eſt/ cū eni;

¶ dignis penitētie fructibus.
filiȷ̈ iſrl' in cūctis muneribꝰ ⁊ do/
a ¶ Augꝰ. hec ſignificat fiduciā bone vite
quā q̄ vere ꝑfecteq; nō ſignificatiōe ſ; verita
te ſacerdos h;: ſolꝰ pōt pctā auferre. b ¶ vt
totus ſubditꝰ ſit diuīo ſeruitio. ¶ memoꝛiā
paſſiōis xp̄i debet oīs xp̄ianus hr̄e p̄ ocu/
lis: q̄ꝫtomagis ergo ſacerdos ⁊ pontifex.
a **nariȷ̈s ſuis. Erit aūt lāmina ſēm**
per in fronte eiꝰ / vt placatus ſit
a ¶ ſubditis qui doctoꝛis exēplis attēdūt
⁊ monitis. b ¶ hec eſt linea ſtricta qua in
duit ſacerdos cum ꝓpoſitū continētie ita
cuſtodit: vt caro nō ꝯcupiſcat aduerſus ſpi
ritū: nec ſpiritus aduerſus carnē.
b **ēi dn̄s. Strigeſq; tūnicam byſ/** a
a ¶ oēs ſenſus capitis deo cōſecrati ſint.
b ¶ de cuius factura in ſequētibus dicitur
plenius. Cingulū vero fecerūt de byſſo re/
toꝛta ⁊c. ¶ quo tunica hiacynthina que ſu
perhumeralis dicta eſt cingebat.
c **ſo: ⁊ thiārā byſſinā facies/ ⁊ bāl** b
a ¶ minoꝛibus ſacerdotibus.
e **theū ope plumariȷ̈. Poꝛrō filiȷ̈s** c
f **aarō tunicas lineas pabis/ ⁊ bal**
theoſ ac thiaras ī gl'ia; ⁊ decoꝛē:

ti nō tm̄ legēdo/ ſ; ⁊ vidēdo cognoſce/
re: S; ſiue byſſine ſiue auree ſint coꝛo
nule/ conſtat eas cū mitris factas eſſe.
Nūc dicamꝰ bꝛeuiter de figura. Mi/ M
tras cū coꝛonulis habēt ſacerdotes ex
byſſo/ q̄ ſic viſu;/ auditū/ guſtū/ olfactū
in caſtimonia cuſtodiūt: vt coꝛonā vite
inde accipe ſperēt. Qui enī ſic ꝯtinen
tie vl' bonis opibus ſtudet/ vt p̄mia re
tributiōis negligat: mitrā byſſinā ha/
bet ſine coꝛona: q; ſpēm vͦtutis q̄ſi co/
ronā hoībꝰ p̄fert: ſ; mercedē a dn̄o nō
habet. Siue ergo coꝛonule fuerint au
ree claritatē ꝑpetue lucis ſignificāt/ vl'
byſſine ꝑennem coꝛꝑis īmoꝛtalitate;.
Recte vͦo ſacerdos cū ſtolis byſſinis
coꝛonas ſuꝑadditas poꝛtauit: vt in cō
tinētia eterna p̄mia meditet: ⁊ in p̄di/
catione cōtinētie vel opationis bone
gaudia ſuꝑne btītudinis ꝓmittat: ne
ſine ſpe retributiōis pondꝰ laboꝛis im
ponat: iugū xp̄i ſuaue ⁊ onus leue au/
ditoꝛibꝰ aſpeꝝ reddat ⁊ durū. c Et
thiarā ⁊c. Beð. Thiara q̄ cydaris ⁊ T
mitra vocat/ caput tegebat ⁊ oꝛnabat
pōtificis: vt admoneret oēs capitꝭ ſen
ſus deo cōſecratos habere/ ne vl' oculi
vanitatē viderēt vel aures oppꝛobꝛiū
ꝓximi acciperēt/ vel os abūdaret mali
cia/ dolū ꝯcinnaret lingua: ne coꝛ gra/
uaret crapula ⁊ ebꝛietas: vel olfactus

cōſtet lino vel byſſo cōtinentiā ⁊ caſtitatē coꝛpis ſignari: ſtri/
ctam habēt lineā vel tunicā de byſſo ſocerdotes/ cū ꝓpoſitum
cōtinentie nō eneruiter ⁊ fluxa mēte cuſtodiūt: ſed tāta inſtan
tia: vt bellū nō gerat caro ꝯtra ſpiritū: nec ſpūs cōtra carne;.
Lineā habēt ſtrictā cū cōſpicit ⁊ deficit aīa eoꝝ in atria dn̄i: et
coꝛ eoꝝ ⁊ caro ſocia germanitate exultāt in deū viuū. Hec li/
nea nō ſolū ſtricta/ ſed ⁊ poderis.i.ad pedes vſq; deſcēdens:
cū cōtinentia nō cuilibet mēbꝛo violēter impoſita: ſed in toto
F coꝛꝑe eſt delectabiliter ꝯſummata. Hec enī linea debet ſtrin/
gere manꝰ ⁊ bꝛachia ſacerdotis/ ne q̄d inutile faciat: pectꝰ ne
q̄d inane cogitet: ventrē ne guloſus ſit. Subiecta ventri mē/
bꝛa: ne laſciuiēdo totā ſacerdotalis habitꝰ pulchꝛitudinē coꝛ/
rumpāt. Genua ne ab oꝛōnis inſtātia toꝛpeāt. Tibias et pe/
des ne ad malū currāt. Induat ergo ſacerdos p̄mo linea ſtri
cta: vt coꝛpꝰ ab iniq̄s opibus: ⁊ mentē cōpeſcat a pꝛauis cogi/
tatōibus. Accipiat deinde tunicā hiacynthinā: vt p̄ter deſcri
ptionē ꝯtinētie ſalutaris eque coꝛpꝰ ⁊ animū ſpūaliū virtutū
habitu venuſtet. S; q; ſunt q̄nq; coꝛpis ſenſus: quoꝝ q̄ttuoꝛ
ꝓpꝛie capitis: q̄ntus toti coꝛꝑi cōmunis. Tunica hec quā di/
ximus vtraq; ꝓpꝛie cōtinētie actū ⁊ iuſticiā deſignat. Conſe/
quēter vͦo ⁊ alioꝝ q̄ttuoꝛ ſenſuū q̄ꝫ ſit curāda innocētia vl' ſan
ctificatio: pōtificis habitu demonſtrat/ cū dicit: Et thiarā byſ
Hiſtoꝛice ſinā facies ⁊c. ¶ Beð. Qualiter hec facta ſit ioſephꝰ dic ſic.
de pilleo Suꝑ aūt geſtat pilleū in modū paruuli calamēti aut caſſidis:
q̄ð extendit ſupꝛa ſummitatē capitis: ⁊ in modico verticis me
dietatē excedit: ⁊ tale eſt vt videat ex lini textura confectū ha
bens vittas q̄ cōuolute ſepius ꝯnectunt/ ne facile dilabatur.
Dicit etiā huic pilleo ſuꝑadditū aliud velamē: q̄ð totā capitis
ſuꝑficie; celaret: aptatū ꝑfecto ne laboꝛāte ſacerdote circa ſa/
crificia coꝛruat: q̄ð tn̄ cuiꝰ eſſet coloꝛis nō oñdit. Hec quidē ð
minoꝛibꝰ ſacerdotibꝰ. De pontificis vͦo thiara ſic ait: Pilleū
aūt ſil'r operatū habebit pontifex ſic reliq̄ ſacerdotes: aliudq;
cōſutum ex hiacyntho variato. Circūdat aūt ei ⁊ aurea coꝛo/
na tribꝰ vicibꝰ facta: ſupꝛa quā ſurgit in medio fronte q̄ſi cau/
liculus q̄dā aureꝰ ſil'is herbe/ q̄ apud nos achano nuncupat:
q̄ꝫ greci voſſamū dicūt. Et paulopoſt deſcripta eiꝰ mirabili va
rietate ſubdidit: hab; aūt floꝛē ſimilē plātagini: ⁊ ꝑ circūitum
tota coꝛona his floꝛibꝰ ē celata ab occipitio vſq; ad vtrūq; tim
pus. In fronte ħ nō hab;: ſ; lamīa eſt aurea q̄ ſacris lr̄is dei
nomē hab; inſcriptū. Hec q̄dē ð ſcðo velamine ⁊ coꝛonis pō
tificū aureis ſcp̄tura tacere videt. Coꝛonarū vͦo bꝛeuiter in ſe
quētibꝰ ſic meminit: fecerūt ⁊ tunicas ope textili aarō ⁊ filiȷ̈s
eius: ⁊ mitras

aſperſum myrrha ⁊ aloe ⁊ cinnamomo lectū meretricis āple/
cteret: ſ; oculi viderēt eq̄tatē: aures inclinarent ad vͦba pꝛu/
dētie: Dulcia eēnt faucibꝰ eiꝰ eloq̄a dn̄i/ donec ſuꝑeſſet halitꝰ: P
ne loq̄ret iniq̄tatē: pollutū nō tāgeret/ ſ; mūdatꝰ ab oī inq̄na
mēto carnis/ ⁊ ſpūs ſctīficatōe; ī timoꝛe dei ꝑficeret. d Et
baltheū ⁊c. Beð. De factura balthei ſcriptū eſt. Cingulum B
fecerūt de byſſo retoꝛta/ hiacyntho/ purpura ac vermiculo bis
tincto/ oꝑe plumariȷ̈. hoc cingulū ſic Hierony. ex ioſepho ſcri B
bit in ſil'itudine pellis colubꝛi: q̄ exuit in ſenectute: ſic in rotū
do textū eſt vt marſupiū longū putes. textū autē ſub tegmine
cocci purpure hiacynthi ⁊ ſtamīe byſſino ob decoꝛē ⁊ pulchꝛi
tudinē: atq; ita polymita arte diſtinctū: vt diuerſos floꝛes et
gēmas artificis manu nō textas ſ; additas arbitreris. Habe
batq; latitudinē q̄ttuoꝛ digitoꝛū/ quo cingulo ꝓpꝛie pontifex
vtebat: ⁊ eo tunica hiacynthina ſiml' ⁊ ſuꝑhūerale ſtringebat
Nā in ſeq̄ntibꝰ apte de ꝯiunctōe ſuꝑhumeralis ⁊ rōnalis di
ctū eſt: hec ⁊ añ ⁊ retro ita ꝯueniebāt ſibi: vt ſuꝑhumerale et
rōnale mutuo necterent: ſtricta ad baltheū: ⁊ anulis foꝛtiꝰ co
pulata q̄s iūgebat vitta hiacynthina/ ne laxe fluerēt ⁊ a ſe in/
uicē mouerent. Nulli aūt dubiū q̄n baltheus ⁊ cingulum cui
ſuꝑhumerale aſtringebat tunicā hiacynthinā q̄ et ſuꝑhume/
ralis vocat/ cingeret. Cūcta enī q̄ adhuc vſq; dicta ſūt: ad pō
tificis habitū ꝑtinēt. Sequunt aūt filioꝝ eiꝰ balthei ⁊ cetera
indumēta cū dicit: e ¶ Poꝛro filiȷ̈s aarō tuni. line. pa/ A
ra. ⁊c. Dicendū eſt aūt de baltheo pōtificis: qui de q̄ttuoꝛ il/
lis coloꝛibꝰ nobiliſſimis deo dignis factꝰ eſt: q; bn̄ talē habe/
ret pōtifex quē ſingulari virtutū decoꝛe ſemꝑ opoꝛtet accingi.
Bn̄ vario floꝛe fulgētiū coloꝝ incedebat accinctꝰ: q; ſicut ne/
ceſſe ē vt aliꝰ īduſtria ꝯtinētie p̄cingat: ne caro repugnās ſpi/
ritui internā mētis quietē turbet. Ita pontifex domita iā oīm
ꝯcupiſcētia coꝛꝑis ⁊ animi: ip̄a debet virtutū gl'ia circūdari: E
vt iuxta exemplū illiꝰ floꝛis q̄ egreſſus eſt de radice ieſſe.i.xp̄i
ſit iuſticia cingulū lumboꝝ eiꝰ: ⁊ fides cinctoꝛiū renum eius.
f ¶ Tunicas parabis ⁊c. Tunicas habēt ſacerdotes line
G as cum totū

Nico. de lyra

a ¶ Stringeſq; ⁊c.i. factā de byſſo: vn̄ ī heb. hr̄: Tu
nicā byſſinā: ⁊ loquit de tunica inferioꝛi q̄ etiā erat cōis aliȷ̈s
ſacerdotibꝰ: ⁊ cingebat quodā baltheo qui erat etiā cōmunis
aliȷ̈s ſacerdotibus: vt. s̄. dictū eſt. b ¶ Facies/ ⁊ baltheū
Loquit de baltheo ſuperioꝛi quo cingebat ſuperhumerale.
c ¶ Poꝛro filiȷ̈s aaron. Hic ꝯſequēter agit de veſtimētis
communibus

[G]as cū totū corpus candori caſtitatis dedicant. Baltheis tunicas cingūt/cū eandē caſtimoniā vigilāti mētis cuſtodia circūſpiciūt:ne ꝯſcīētia illi⁹ deſidiores erga bona opa fiant:ne per iactantiā caſtimonie ipis etiā meritū minuāt. Qui enī tunica talari induit:ſi ſine cingulo icedit/tunica defluit:ꝛ relicto corpore ventis ꝛ frigorib⁹ aditū tribuit ꝛ ꝓpeditis greſſib⁹ retardat viſum incedendi/vel calcātes ſe cadere facit:ſic ꝛ caſtimonia carnis ſepe caſtimoniā mētis adimit:dū ſegni⁹ bonis opibus inſiſtit: q̄ñ min⁹ ꝓſpiciūt q: caſtimonia abſq̇ aliis bonis nō valet: q̄bus adiūctis gloriā ꝛ decorē acqrit. Virginib⁹ ſtultis nō ꝓfuit caſtitas carnis q̄b⁹ de fuit lumē interne puritat. Accingant ergo tunicⁱ lineis: vt caſtitatē habeāt Accingant baltheis:ne caſtitas remiſſa ſit:ne vēto elatiōis aditū pādat: ne charitatē frigere faciat:ne iactātia preſumptiōis bona opa impediat:ne ꝑpe dito virtutū curſu ipa ꝯcupiſcētie ſordibus polluta vileſcat: ꝛ tandē ad ruinā ſupbiēdo ꝓpellat. Accincti ꝟo accipiāt thiaras i capitib⁹: vt pter vigilātē corporee caſtitatis cuſtodiā viſus/audit⁹ guſt⁹/ꝛ olfact⁹ digne deo cuſtodiant. a ¶ Veſtieſq̄ his ꝛc. Beð. Oib⁹ his veſtiedus erat aarō ꝛ filij ei⁹/ſꝫ diſtincte/vt ipſe quidē oibus his vteref: filij aūt vltimis tribus q̄ eis ꝓpe aſcripta ſunt/cū dicit: Porro filijs aarō tunicas parabis lineas ꝛc. b ¶ Facies ꝛ feminalia ꝛc. Beð. Feminalia q̄ ad operiendā corpis vel carnis turpitudinē fiūt:illā caſtimonie portionē q̄ a copula coniugali cohibet ꝓprie deſignāt/ſine qua nemo vl' ſacerdotiū ſuſcipere vel ad altaris miniſteriū cōſecrari pōt.i.ſi nō aut ꝟgo ꝑmanſerit:aut vxorie cōiunctiōis federa ſoluerit: qđ nulli neceſſario iperatū/ſed volūtarie deo offerēdū: vñ Math.xix.b Nō oēs capiūt verbū iſtud:ꝛ qui pōt capere capiat. Et paulopoſt his qui vxorē vel alios cognatos ꝛ impedimēta mūdi ꝑpter ipſum reliq̄rint centuplū in hoc ſeculo ꝓmittit: ꝛ in futuro vitā eternā. Vñ nō iubet moyſes hoc veſtimēto induere aaron ꝛ filios eī⁹.ſicut de ꝑorib⁹ dr: Veſties in his oib⁹ aarō fratrē tuū ꝛc. Sꝫ facies feminalia linea: vt operiāt carnē turpitudinis ſue ꝛc. Tu feminalia pōtifici ꝛ filijs ei⁹ facies: Tu caſtitatis regulā docebis: Tu abſtinēdū ab vxorio ꝯplexu his q̄ ſacerdotio frui turi ſunt intimabis: nulli tñ violentū hui⁹ cōtinētie iugū ipones: ſꝫ q̄cūq̄ ſacerdotes fieri ꝛ altari ſeruire volūt:ſpōte ſua deſiſtāt ſerui eē vxor. Qđ vbi pfecerint / vt ſuſcepto ſemel ꝯtinētie ꝓpoſito miniſtros ſe ſanctuarij ꝛ altaris fore ꝯſenſerint:aderit lex diuina q̄ velut ceterū habitū ſacerdotib⁹ ꝯgruū ipones quō viuere aut docere debeāt abundāter inſtituat: cōgaudēſq̄ ſpōtanee deuotiōi dignū ſacerdotio dec⁹ ſapie/patie/māſuetudinis/celi ſpūalis/hūilitat⁹:miſericordie/timoris dñi/ceterūq̄ hmōi ornatū ſupaddat. Alioqn iniq̄tat rei moriant ſi.ſ.luxurioſe vinētes ſacerdotalē gradū vſurpāt. Qui ſenſus ꝑgentib⁹ ꝟbis affirmat cū dr: Cūcq̄ pa trē laueris

a veſtieſq̄ his oibus aaron fratrē tuū ꝛ filios eius cū eo: et cūctor

a ¶ vt ꝯſecrata ſint oīa opera ſacerdotū. ¶ oleo vnctōis: vt p graꝫ ſpūs ꝯſecratio p ficiat:nō tñ pora ſine ei⁹ gra: ſꝫ q̄ plus ꝯſcēdit ꝛ plus pfert maiori gra eget. b ¶ vt ſancti ſint qui dño ſeruiūt vel miniſtrāt.

ꝯſecrābis man⁹: ſanctificābiſq̄

¶ aliter ſacerdotes eſſe nō poſſunt.

illos vt ſacerdotio fungāt mihi.

¶ bracas nō ptingentes ad talos.

b Facies ꝛ femīalia linea vt opiāt carnē turpitudinis ſue a renib⁹

a ¶ ſpōtanei nō coacti. b ¶ pōtifices pſby

vſq̄ ad femora: ꝛ vtent eis aarō

teri. ¶ Si nō ſemp: ſaltē q̄ñ ingre.ta.

ꝛ filij eius quādo ingrediēt tabernaculū teſtimonij: vel q̄ñ appropinquāt ad altare/ vt miſtrēt

¶ luxurie. ¶ morte.

in ſctūario: ne iniquitatⁱ rei mo- a

¶ q: res ſignificat eternas.

riant. Legitimū ſempiternū erit b

aarō/ꝛ ſemini eius poſt eū.

trē laueris ꝛc.vſq̄ erūtq̄ ſacerdotes mihi religione ꝑpetua. Nā neq̄ hic de feminalib⁹ a moyſe accipiēdis q̄cq̄ pcipit:vñ ꝯſtat q̄ h̄ genere veſtimēti ipe aarō ꝛ filij ei⁹ ſe ꝑus induerāt ꝛ ſic ad manū moyſi lauādi induēdi vngēdi ꝛ ꝯſecrādi intrabāt. Ubi notandū q̄ ꝯſecratur⁹ moyſes eos ꝑmo lauit aq̄: et ſic habitū ſacerdot ipoſuit: q: neceſſe eſt vt q̄ ad officiū altaris ꝓmouēd⁹ eſt: maiorib⁹ ſolito fluētis lachrymar vel cōpūctōis ſe abluat: vt quo mūdior ad gradū accipiēdū acceſſerit: eo pfectius acceptū ꝯſumet. Hec ad aarō ꝛ filios ei⁹ ptinet. Sicq̄ fit vt aaron oib⁹ octo veſtib⁹ induat: feminalib⁹ lineis: tunica linea hiacynthina/ſuphumerali/rōnali/baltheo/thiara/petalo aureo. Filij ei⁹ q̄ttuor tm̄: feminalib⁹ linea/ſtricta/cingulo/ꝛ thiara.

L

Hiſtori.

Nico.de lyra

✠ cōibus ſūmo ſacerdoti ꝛ alijs ꝛ ptz l'ra ex ſupradict: vſq̄ ibi: a ¶ Ne iniq̄tatis rei mo. q: alit mō idebito accederent ꝛ irreuerēter. b ¶ Legitimū ſem. erit. i. lege firma ꝛ ſtabili firmatū. Rōnes aūt pdictor ſic accipiūt in generali: ad h̄ enī habebāt ſacerdotes veſtes pcioſas ꝛ ſpēales vt haberent in maiori reuerētia a poplo: ꝛ q: iſtō cedebat ad honorē diuinū cū eēnt medij int deū ꝛ pplm. In ſpēali ꝟo rōnes accipiunt ſic ꝑm ſenſū l'rale. Per ornamēta enī ſūmi ſacerdotis figurabat q̄ſi tot⁹ orbis. Tunica enī linea figurabat trā: q: linū naſcit ð tra. Balthe⁹ cingēs illā tunicā figurabat oceanū q̄ circūdat terrā. Tunica hiacynthina rōne color figurabat elemētū aer in q̄ inſerebant tintinabula: q: i aere generāt tonitrua. Baltheus aūt cingēs illā tunicā figurabat elemētū ignis q̄ ambit aerē. Suphūerale cū rōnali ſibi ꝯiūcto figurabat celū ſidereū qđ ex mult coloib⁹ ꝛ pictur erat adornatū. ad deſignandū pulchritudinē ſtellar. Duo aūt lapides onychini i ſuphūeralⁱ poſiti ſignificabāt duo magna lūinaria. ſ. ſolē ꝛ lunā. Duodecim gēme i rōnali poſito figurabāt. xij. ſigna çodiaci: ꝛ iō dicebat rōnale: q: ꝓ ereno rōnes ſūt i celeſtib⁹: q: ab ipis emanāt tereſtria: ꝑm q̄ dr Job. xxxviij. d. Nūqd noſti ordinē celi ꝛ pones rōnes ꝛc. Per mitrā ꝟo figurabat celū empyreū: ꝛ p laminā aureā ſup mitrā poſitā: ipe de⁹ pſidēs oib⁹ creatur: ꝓpt qđ i illa lamīa nomē dñi tetragramatō erat inſculptū: qđ appꝛiat ipi creatori oīm. Per h̄ aūt q̄ noīa filior iſrl' erāt ſculpta i duob⁹ onychinis ſuphūeralis: ꝛ i duodecī gēmis exiſtētib⁹ i rōnali oñdebat q̄ ſūmo ſacerdoti erat ipoſitū on⁹ ppli ꝛ ipm debebat hr̄e i pectore iug meditatōis orādo ꝓ ipo dño: ꝛ ꝓpt pdicta ð ipo aarō ſcribit Sap. xviij. d. In veſte poder quā hēbat: tot⁹ erat orb trar: ꝛ parētū magnalia i q̄ttuor ordinib⁹ lapidū erāt ſculpta: ꝛ i diademate capit illi⁹ magnificētia tua dñe ſcpta erat: ꝛ vocat h̄ magnificētia nomē dñi tetragrāmatō: qđ dr nomē ei⁹ magnū: vt dictū eſt. ſ. vj. ca. q: ē ſoli creatori oīm approꝑiatū. rōnes aūt myſticas pdictor cauſa breuitatis omitto. Cetera patet.

D

Additio

¶ In ca. xxviij. vbi dicit in poſtilla: Ad euidētiā ꝑmi ꝛc. ¶ Additio. j. Joſephus nō eſt tenendus in hoc loco: etiā ſi ſit de genere ſacerdotali. cōtradicit enī manifeſte l're: nam veſtes pontificales ſunt tantūmodo (ꝓut ponunt in ꝑma ſcōe q. ci. ar. v. in reſpōſione ad. ix. ar. octo quar quidē: ꝑima veſtis linea. ſcōa tunica hiacynthina cū tintīnabulis. tertia ſuphumerale cū duob⁹ lapidibus onychinis. q̄rta rōnale quadra tū in quo erāt. xij. lapides cū noībus filior iſrael: in quo etiā mandabat poni doctrina et veritas. q̄nta erat baltheus ſeu cingulus. ſexta thiara ſeu mitra. ſeptima lamīa aurea in fronte in qua erat nomē dñi: ꝛ de iſtis ſeptē tm̄ ſit mētio. ſ. Leui. vij. q̄ñ moyſes ꝑmo induit ipm aaron in pontificalib⁹. octauo aūt eſt femorale ad operiendū turpitudinē carnis: de q̄ ve ſte octaua nō ſit ibidē mētio: q: nō debebat indui per moyſen ex honeſtate ſed per ipmmet ſacerdotē: ſit tamē de ea veſte expreſſa mentio cōiter Leui. xvi. ¶ In eo. ca. xxviij. vbi dicit i poſtilla: Dicit etiā ioſephus q̄ iſte ſplēdor ceſſauit ꝛc.

Additio

¶ Additio. ij. In toto tēpore tēpli ſecūdi nō fuit illa veſtis pontificalis que dicit rationale iudicij: ſicut nec arca teſtamēti: ꝛ quedā alia que ibi defecerūt: prout oēs hiſtorie hebraice teſtant: quod etia facit pro fide noſtra de quo tractandum eſt dño cōcedente in ꝓphetia Aggei. ij. ſuper illud verbū: Magna erit gloria domus iſtius nouiſſime pluſq̄ ꝑme: vnde nō eſt dicendū q̄ ſolū per. cc. annos añ tēpus Titi ceſſauerūt cū in toto tēpore templi ſecūdi defuerūt.

Replica

correctorij ꝯtra Burgeñ. In ca. xxviij. vbi poſtill. dicit materiā veſtiū ſacrarū ꝛ numerum debere accipi ꝛ diſtingui ꝑm dicta ioſephi: q̄ ſcīſit ex experientia quia de genere ſacerdotali: ꝛ q: vidit ꝛc. Burgeñ. dicit Joſephum nō eſſe tenendū: quia ꝑm littere veritatē (vt dicit) ſunt tantū octo veſtes: ꝛ allegat ad hoc ſanctum Thomā. Sed mirū videt q̄ Burgeñ. pferat dicta ſancti Thome in hac materia q̄ in facto cōſiſtit: qđ nec ſctūs Tho. nec Bur.

E vnq̄ȝ vidit ſicut Joſephus/nec eſt cōtra lrām: q꞉ lrā bñ inſpe/cta numerat plus q̄ȝ octo veſtiū noīa: nec eſt mirꝫ ꝙ Leui. viij. non fit mentio de femorali: q꞉ nec fit mentio de çona linea q̄ cingebat̄ tunica linea inferior/q̄ cōis erat pontifici ⁊ alijs ſacerdotibus: nec fit ibi mētio de cydari linea/q̄ erat mitra pōtifici ⁊ alijs ſacerdotibꝰ de q̇bus manifeſta fit mētio Leui. xvi. q̇bꝰ adiūctis ad alias octo enūeratas ꝑ Burg. fiunt. x. prout vult ioſephꝰ/quē hic Bur. īprobare nitit̄: nec pōt dicere bur geñ. cū tho. ꝙ mitra linea quam dicit lrā cydarim ſit eadē cuȝ thiara: q꞉ thiara q̄ ſoliꝰ pontificis mitra eſt hiacynthina fuit: nec eſt ꝟiſile eādē fuiſſe mitrā ſacerdotū ⁊ pontificis: ſed ꝙ ſacerdos habebat mytrā byſſinā tm̄ ad modū bireti: pōtifex aūt ſup hmōi

ſup hmōi habuit thiarā hiacynthinā: nec pōt dicere eūdē fuiſſe cingulum lineū ⁊ balthemu: quia cingulo lineo cingebatur tunica byſſina qđ fuit cōe pōtifici ⁊ ſacerdotibus. baltheo aūt cingebat̄ et ſtringebat̄ tunica hiacynthina cū ſuphumerali q̄ erāt pōtifici ſpecialia: nec eſt ꝟiſile tunicā lineā ⁊ hiacynthinā vnico cingulo ſtringi añq̄ȝ hiacynthina pontifex indueret̄ vñ ptȝ ꝙ ioſepho in his rebꝰ expto credi optet. ¶ In eo. ca. vbi poſtil. allegat Joſephū dicētē ꝙ fulgor q̄ ꝓcedere cōſueuerat a rōnali ceſſauit tpe tēpli ſcđi: Burg. dicit toto illo tpe rōnale nō fuiſſe: ſed ħ nō videt̄: q꞉ tpe alexādri magni viſus eſt ſūmꝰ ſacerdos in eo/vt ptȝ in ipiꝰ hiſtoria: nā ille fuit principalis decor in ſummo ſacerdote.

Glo. ordi.

Sed ⁊ hȯ fa. ⁊c. C. XXIX Beđ. Hactenꝰ aaron ⁊ filiorū eius habitus q̄lis eſſe debeat deſignat̄. Sequit̄ modus conſecrationis: q̇ ipos vel tabernaculū cum omī ſupellectili dedicari oporteat: oblatis. ſ. dño vitulo et duobus arietibꝰ panibꝰ q̄ȝ triticeis non ſolū açymis/ſȝ oleo cōſperſis/addito oleo vnctiōis: q̄ cūcta bonoꝝ operū deuotionē/⁊ fidei mundiciā: vel diuine illuſtratiōis gratiā q̇bꝰ ꝯſecrari oportet ſacerdotes/figurate demōſtrāt. b ¶ Tolle vitulū. Stra. Quiſq̄ȝ pōtifex vel ſacerdos taurū debet offerre. i. paſſionē chriſti firmit̄ credere ⁊ imitari. Et duos arietes/vt credat eundē chriſtū ex corꝑe ⁊ aīa ꝯſtare. Et panes açymos. i. mūdiciā vite ⁊ oleo cōſꝑſoſ: vt inter oēs virtutes nō negligat opa miſcđie: vel nō a ſe ſed a dono grē ſe credat habere.

Allego.

Myſtice c ¶ Et cruſtulā. Be. Cruſtulā oleo ꝯſꝑſam ad ꝯſecratiōeȝ nrām dño offerimꝰ: cū oīa q̄ facimꝰ per internā ſpūs grām in cordis deuotiōe pingueſcūt. Lagana oleo lita/cū foris ſpūalia eſſe que agimus indubitāter in exemplum viuēdi oñdimus/q̇bus oblationibꝰ cōſecratio nrā perficit̄: dū per bona opera ⁊ cogitatiōes puras meritū nobis ſanctimonie deo donāte acquirimus. d ¶ Cūq̄ȝ laueris pa. ⁊c. Be. Prius lauari iubent̄. deinde ornari veſtibus. q꞉ quicunq̄ȝ ſacerdotij officiū aſſumit: vnda lachrymaꝝ ſe abluere debȝ: vt ad miniſteriū diuinū dignus approximet. ¶ Beda. Poſſet in hoc lauacro baptiſmus ſacri fontis intelligi/ſi conſequeret̄ vt quis in ſacerdotiū electus tunc primū aqua baptiſmatis in remiſſionē pctōꝝ ablueret̄: ⁊ nō cōtra diceret apłs dicens: Non neophitū: ne in ſuperbiā elatus/in iudicium incidat diaboli. j. Tim̄. iij. b. e ¶ Indues aaron ⁊c. Beda. Notandū ꝙ cū

Hiſtori. Exo. 20. in exodo aarō octo veſtibꝰ induendus aſſeueret̄: in leuitico nonū addi videt̄ Balthēꝰ. ſ. q̇ linea tunica añ īdutā hiacynthinā ꝑcincta erat: ſic enī ſcp̄tū eſt:

Leui. 8. a Cūq̄ȝ lauiſſet eoſ veſtiuit pōtificē ſubucula linea accīgēs eū baltheo: ⁊ īduēs tunica hiacynthina deſuꝑ hūerale īpoſuit: qđ ſtrīgēs cinglo aptauit rōnali.

Colores q̄ttuor habitꝰ ſacerdotis ¶ Beda. Notādū ꝙ q̄ttuor colores eximij q̇bꝰ factꝰ eſt habitꝰ ſacerdotis totidē mūdi elemētis ꝯgrua cōparatiōe aptāt̄. Byſſus vel linū terre: q꞉ ex ea naſcit̄. Purpura/aq̄s q̄ de marinis tingit̄ chocleis. Hiacynthus ⁊ coccus aeri ⁊ igni ob ſiħtudinē coloris.

Coccus bis

Ca. XXIX

Sed et hoc facies vt mihi ī ſacerdotio cō-

a ¶ imolationem chriſti et

ſecret̄. Tolle vitulū

aſperſioneȝ ſanguīs eiꝰ hec aīalia īmolata demōſtrāt: ꝑ quā a pctīs abluēdi ⁊ in bonis opibus ſumus viuificādi. a ¶ patriarcharum. b ¶ q꞉ chriſtus īmolatus eſt pro vtroq̄ȝ populo.

de armēto ⁊ duos arietes duos

¶ genꝰ panis abſq̄ȝ fermēto in ſiħtudīe cruſtule duratꝰ oleo ꝯſperſus: oleū aūt pinguedinē grē vel vnctionē ſpūs vel miſcđie ſignificat. ¶ vñ. j. Coꝝ. v. c. Itaq̄ȝ epulemur nō in fermēto veteri: neq̄ȝ in fermēto malicie ⁊ neq̇tie ſed in açymis ſinceritatis ⁊ veritat̄.

immaculatos: paneſq̄ȝ açymos

⁊ cruſtulam abſq̄ȝ fermento/quę

¶ vt ſacerdotij opa nō ſolū a fermēto malicie ⁊ nequitie caſtigata: ſed etiā pinguedine charitatis diuinis cōſpectibus ſint digna.

cōſperſa ſint oleo: lagana quoq̄ȝ açyma/oleo lita. De ſimila triticea cūcta facies: ⁊ poſita in caniſtro offeres: vitulum autem et.

a ¶ vt paſſionē chriſti firmiter credat.

a ¶ q꞉ in chriſto verū corpus ⁊ vera aīa.

b ¶ pontifices.

duos arietes: et aaron ac filios

¶ pſbyteros imitatores pōtificis. ¶ vł adi

eius applicabis ad oſtium tabernaculi teſtimonij.

tum. a ¶ q꞉ abſoluendi ſunt aqua lachrymarum qui conſecrandi ſunt.

Cunq̄ȝ laueris patrē cum filijs ſuis aqua/indues aarō veſtimētis ſuis: id eſt

¶ hec. ſ. expoſita ſunt. ¶ ꝯtinētia corꝑali.

b ¶ hiacynthina. ſ. ſpe celeſti. c ¶ pondere

lineā et tunicā ſuperhumerali et rōnali: qđ cōſtringes baltheo:

operis. a ¶ ſapiā mētis. b ¶ domita oī ꝯcupiſcētia. a ¶ vt quattuor ſenſus diſcrete cuſtodiantur: ⁊ ad deū dirigant̄.

⁊ pōnes thiaram in capite eius/

¶ in qua nomē domini ineffabile quod omnia decorat ⁊ ꝓtegit.

et laminā ſanctam ſuper thiarā:

Nico. de lyra

Diuiſio Sed ⁊ hoc facies. Hic ꝯſequenter agit̄ de ꝯſecratione ſacerdotū: vbi ꝑmittunt̄ ea que ſūt neceſſaria. ſcđo deſcribit̄ ꝯſecratio ipa ibi: Cūq̄ȝ laue꞉ patrē ⁊c. Illa aūt q̄ neceſſario req̇rebant̄ ad eoꝝ ꝯſecrationē erāt Ca. XXIX

tionē erāt

tionē erāt q̄dā aīalia ī eoꝝ ꝯſecratione īmolāda: ⁊ diuerſoꝝ panū genera offerēda/q̄ noīant̄ cū dicit̄: b ¶ Tol levitu. đ ar. In memoriā expiatōis pctī aaron ꝓ fabricatōe vituli. c ¶ Et duos arietes. Unum in memoriam obediētie abraā q̄ obtulit arietē ꝓ iſaac: cuiꝰ obediētie ſacerdotes debebāt imitatores eē ⁊ maxīe ſūmꝰ ſacerdos. ⁊ aliū in memoriā agni īmolati ī exitu pplī iſrł de egypto: ꝑ cuiꝰ īmolationeȝ fuerūt liberati ab angelo exterminatore ⁊ egyptioꝝ ſuitute. d ¶ Immaculatos. Iſtud nō ſolū refert̄ ad arietes/vt credūt aliq̇: ſȝ etiā cū ħ ad vitulū: q꞉ nullū aīal habēs maculā debebat īmolari maxime in ſacerdotū ꝯſecratione. e ¶ Paneſq̄ȝ. Ad denotādū ꝙ ſacerdotes debebāt eſſe abſq̄ȝ fermēto corruptōis malicie ⁊ neq̇tie: ſed debebāt deo ſeruire ī açymis ſinceritatis ⁊ ꝟitatis: vt dicit Apłs. j. ad Co. v. c. Itē q꞉ ſacerdotes idoloꝝ offerebāt panes fermētatos. ⁊ iō in deteſtationē huiꝰ ꝑcipiunt̄ hic offerre ſacerdotes dei panes açymos. f ¶ Et cruſtulā. Modicꝰ eſt panis ⁊ valde tenuis: ita ꝙ q̄ſi totū eſt cruſta: vñ in hebreo hr̄ Simellā. g ¶ Que ꝯſꝑ. Quia in piſtatiōe farine nō ſolū pōebat̄ aq̄/ſȝ cū ħ oleū. h ¶ Lagana q̄ȝ. Dicūt aliq̇ ꝙ erāt panes frixi ī patella. Iſta expoſitio nō pōt ſtare: q꞉ tūc diceret̄ oleo linita nō lita. Uide ſummā britōis vbi exponit lino ⁊ linio. Ra. Sa. dicit ſuꝑ Leui. ꝙ erat paſta cocta in aqua calida: et talē modum cibi vocāt lombardi lagana. i ¶ Oleo lita. Iſta linitio ſm̄ expoſitionē ꝑmā erat frixio in oleo ſm̄ Ra. ſa. erat figura q̄dā ꝓtracta ſuꝑ lagana cū digito in oleo tincto ⁊ erat illa figura ſiħs caph greco. k ¶ De ſimila. Eſt āt ſimila farīa tritici delicatiſſima. l ¶ Et poſita. Ad ħ aūt ī hac oblatione ponebāt̄ tot genera panū: q꞉ talia erāt accepturi poſtea ſacerdotes a populo. ſeq̇t̄: m ¶ Applicabis ad oſtia. i. in atrio vbi erat altare holocauſtoꝝ. n ¶ Cūq̄ȝ laueris. Hic cōſeq̄nter deſcribit̄ ꝯſecratio ipa q̄ cōſiſtit in ornatu ſacerdotū/⁊ vnctōe ⁊ īmolatōe: ⁊ ꝑmo agit̄ de ornatu eoꝝ ⁊ vnctione ſūmi ſacerdotis. ſcđo de īmolatōe ibi: Poſtq̄ȝ initiaueris. Circa ꝑmū dē Cūq̄ȝ la. ⁊c. In ꝯſecratione enī ipoꝝ iſta lotio aq̄ erat ꝑmū: ⁊ vt dicit Ra. Sa. nō ītelligit̄ de lotōe manuū ⁊ pedū ſolū de q̄ habet̄ īfra: ſȝ intelligit̄ etiā de lotione toti꞉ corꝑis. o ¶ Indues aaron. Modus aūt inducdi ⁊ ornādi

Moralit̄. b ¶ Tolle vi. ⁊c. Hic agit̄ de ꝯſecratōe aarō ⁊ filioꝝ eiꝰ ꝑ quā fuit figurata ordīatio miſtroꝝ ecclie. n ¶ Cūq̄ȝ laueris pa. Per qđ ītelligit̄ ꝙ ordināđi ī ecclia ꝑmo debēt lauari aq̄ ꝯtritōis ad ablutōȝ ꝑcedētiū pctōꝝ: ⁊ aq̄s deuotōis ad deſideriū ſuꝑnoꝝ. o ¶ Indues aa. per q̄ deſignāt ꝟtutes de-

Coccus bis tinctꝰ: q2 ignis eſt gemine virtutis: lucet enim ⁊ vrit. Aiunt hebꝛei ꝙ pontifex figurā oīm elementoꝝ in habitu geſtauit: q2 pꝛo toto mūdo īmolās rogare debet q̄bus nos foꝛte addere poſſumus ꝙ in oīni hoīe figura oīm elementoꝝ cōtinet. Ignis in caloꝛe: aeris in halitu: aquaꝝ ī humoꝛe: terre in mēbꝛoꝝ ſoliditate. Vn̄ hō grece microcoſmus.i.minoꝛ mūdus vocat. Aurū ꝟo in eodē habitu: rōnalē virtutē hoīs interioꝛis ſignificat Vn̄ in eo ꝑprie ſctm̄ dn̄i ſcriptū eſt/ q2 tm̄ ꝑ hanc ad cognitionē ꝯditoꝛis aſcēdit: vn̄ In interioꝛi hoīe habitare xp̄m ꝑ fidez in coꝛdibꝰ nr̄is. Idq̧ ſcriptura nobis pōtificē vete. teſta. ſic veſtitū oñdit: vt ſciat pōtifex nr̄i tp̄is ſe ꝓ toto hūano genere: maxime aūt ꝓ his q̄ cognouerūt veritatē ⁊ ſignū fidei in frontibus poꝛtāt intercedere debere: vn̄ .j. Tim̄. ij. a Obſecro p̄mū oīm fieri obſecratiōes/ oꝛones/ poſtulatiōes/ grarūactiōes ꝓ oībꝰ hoībꝰ ꝓ regibꝰ ⁊ q̄ in ſublimitate ſunt. Qd̄ ſi ī pōtifice quē ꝯſecrat moyſes xp̄m intelligimꝰ: iure in habitu totius mūdi figurā ſil' ⁊ hoīs habet: poꝛtat enī oīa ꝟbo ꝟtutis ſue. Et eſt agnꝰ q̄ tollit pctā mūdi: ⁊ ſacerdos ī eternū oī ſctītatis oꝛnatu p̄clarꝰ non quē natꝰ in carne ꝑ exercitiū laboꝛis accepit: ſ3 quē in vtero ꝟginis incarnatꝰ p̄uenitē gr̄a ſpūſſctī ſiml' habuit: de cuiꝰ ſacerdotio dicit apl's Heb. vij. d. Hic autē eo ꝙ maneat in eternū ſempiternū h3 ſacerdotiū ⁊c̄. Indumēta q̄3 ⁊ oꝛnamēta ꝟtutū eiꝰ cōmēdans ait: Talis decebat vt nobis eſſet pontifex: ſctūs īnocens: īpollutꝰ ⁊c̄. Hic ꝟo habuit laminā in capite ſuo aureā: ⁊ in ea ſctm̄ dn̄i ſculptū q2 venit in noīe patris dicens Joh. xiiij. b. Ego in p̄re: ⁊ pr̄ in me eſt ⁊ qui v.m.v.⁊.p. a Poſtq̄3 initia. ⁊c̄. Augꝰ. Alia lr̄a. Quid eſt. Et ꝯſummabis manꝰ aaron ⁊ filioꝝ eius an ꝑ manꝰ ptātē ſignificauerūt: vt etiā aliq̄d ipſi ſctīficare poſſent. ptās aūt ipſa ſignificatiōe ꝯſūmabat q̄ p̄cepti ſūt ſ3 ſctīficari a moyſe. b Applicabis ⁊c̄. Augꝰ. Alia lr̄a: Et adduces vitulū ad oſtiū tabernacl'i: ⁊ ſupponet aarō et filij eiꝰ manꝰ ſuas ⁊c̄. Ecce vn̄ dictū ē ꝯſumādaſ eē manꝰ eoꝝ.i. ꝑficiēdā ptātē: vt etiā ipi ſcīficarēt quō fit cū ponūt manꝰ ſuas ſuꝑ vitulū īmolādū. B

¶ Spūſſancti vn̄: Vnxit te deꝰ deus tuus oleo leticie pꝛe con. tuis. Pſ̄. xliiij. b.

et oleum vnctionis fundes ſup a caput eius: atq̧ hoc ritu cōſecrabit: Filiōs quoq̧ illiꝰ applicab/ b ⁊ indues tūnicis lineis: cingeſq̧ baltheo aaron ſc3 et liberos eiꝰ: ⁊ impōnes eis mitrās/ erūtq̧ ſacerdotes mihi religione ꝑpetua

a ¶ caput viri xp̄s: caput xp̄i deꝰ. ¶ mentē vt interioꝛ homo cōſecreť. ¶ tunc.

a ¶ p̄ſbyteros vel chꝛiſti vicarios. b ¶ vt remoti a ppl'o adhereant deo.

a ¶ ꝯtinētia caſtitat'. b ¶ vt ſit iuſticia cingulū lūboꝝ eiꝰ: ⁊ fides cinctoꝛiū renū eius

a ¶ hec oīa facit moyſes.i. lex ſ̄m cuiꝰ inſtitutionē oīa fiūt. b ¶ cuſtodiā oīm ſenſuū.

¶ Sic cōſecrati. ¶ quia ꝑpetuā religionē.i. chꝛiſtianā ſignificat.

¶ oīa bona vt operenť ⁊ nulla mala. ¶ q̄bus cōtrectent ſancta. ¶ cōſecraueris.

a † Poſtq̧ initiaueris manꝰ eoꝝ/ c b applicabis ⁊ vitulū coꝛā taber/ d e naculo teſtimonij: Imponentq̧ f aaron et filij eiꝰ manꝰ ſup caput illiꝰ: ⁊ mactabis eū ī ꝯſpectu dn̄i g iuxta oſtiū tabernacl'i teſtimonij ſumptūq̧ de ſanguine vituli/ po † nes ſup coꝛnua altar' digitō tuo: reliquū aūt ſanguinē fundes iu/ b xta bāſim eiꝰ. Sumeſ ⁊ ādipē to i tū q̄ opit iteſtina ⁊ reticulū ieco/ k l ris ac duos renes/ ⁊ adipē q̄ ſup m eos eſt/ ⁊ offeres incēſum ſup altare: carnes ꝟo vituli ⁊ coꝛium ⁊ n fimū cōbures foꝛis extra caſtra: eo ꝙ pꝛo peccato ſit. Vnu3 quo o q̧ arietez ſumes/ ſuper cuius ca p put ponēt āarō ⁊ filij eiꝰ manus:

¶ q2 ſicut p̄dixerat lex chꝛiſtꝰ īmolatꝰ eſt.

¶ q2 pctā nr̄a poꝛtauit.

¶ q2 oblatus eſt deo in odoꝛē ſuauitatis.

a ¶ Super q̄ttuoꝛ iuſtos nitētes virtutibꝰ.

¶ q̄ttuoꝛ p̄ncipales virtutes. a ¶ q2 virtus dei eſt. ¶ .i. ſpirituiſancto qui oīes replet chariſmatibꝰ ſuis.

a ¶ inferioꝛes ī eccl'ia. b ¶ carnalia deſideria. ¶ hec in leuitico expoſita plene inuenies que p̄termittimus ad aliā feſtinātes.

¶ extra ciuitatē paſſus eſt chꝛiſtus.

¶ chꝛiſtū ducē ⁊ paſtoꝛē ouiū.

a ¶ q2 chꝛiſtū moꝛti ſacerdotes tradiderť.

Ni. de ly. ☞ Oblatio

✳ et oꝛnādi ipm̄ pleniꝰ eſt expoſitus ca. p̄ce. a Et oleū vnctiōis ⁊c̄. Alij aūt ſacerdotes inferioꝛes nō vngebanť ī capite ſ3 ſolū ſūmꝰ ſacerdos: ad denotādu3 ꝙ ptās offerēdi ab ipſo deriuabať ad alios. Dicūt tm̄ aliqui ꝙ manꝰ eoꝝ vngebanť: ſed hoc nō habeť ex textu: ⁊ pt3 in ſequētibꝰ: nec eſt veriſile ꝙ nō fuiſſet expꝛeſſu3 hic vel Leui. viij. vbi ponitur executio ꝯſecrationis ſacerdotū q̄ hic p̄diciť fieri/ cū talis vnctio eſſet q̄d notabile: ſed circa eos de vnctiōe nō fit aliq̄ mētio hic vel Leui. viij. niſi ꝙ de oleo vnctionis ⁊ ſanguine hoſtie fiebat quedā mixtio qua ipſi ⁊ veſtes eoꝝ aſpergebātur: ⁊ ſi alicubi dicanť vncti: pōt de hac aſpſione exponi. Materia aūt huiꝰ vnctiōis infra deſcribiť: ſed figura vel foꝛma nō habeť ex textu. Dicit aūt Ra. Sa. ꝙ erat in figura caph greci: incipiēs a capite ⁊ deſcēdens ꝟſus palpebꝛas ⁊ fiebat cu3 digito ipius cōſecrātis in vnctione tincto. b Filios quoq̄3 illius appli. ⁊ indu. tuni. line. cingeſ. pal. ⁊c̄. Modus aūt induendi ⁊ oꝛnādi ipm̄ / plenius expoſitꝰ eſt ca. p̄ce. c Poſtq̄3 initiaueris. Hic cōſequēter agiť de īmolatione que requirebať in ſacerdotū cōſecratione: ⁊ p̄mo poniť ſacrificium

crificiū pꝛo pctō. ſecūdo ſacrificiū holocauſti/ ibi: Vnū quoq̧ arietē. tertio hoſtia pacifica/ ibi: Tolles quoq̧ alterū. quarto oſtendiť ꝙ hmōi ritus in ꝯſecratione ſacerdotū ſeptē diebus cōtinuis debebat replicari/ ibi: Omnia que p̄cepi tibi. Circa pꝛimū diciť: Poſtq̧ initiaueris ⁊c̄. In hebꝛeo habeť: Poſtq̧ impleueris. hoc enim p̄cedebat ſacrificium: ⁊ talis initiatio vel impletio erat applicatio eoꝝ ad ſacerdotale officiū. d Applicabis ⁊ vi. ꝓ pctō īmolandu3. e Coꝛā taber. te. in atrio: vt p̄dictū ē. f Imponētq̄3 aaron ⁊c̄. q̄ſi confitētes ꝙ vitulus interficiebať pꝛo pctō eoꝝ: ⁊ ꝙ ex rigoꝛe iuſticie erāt digni moꝛte: ſed ex diuina miſcōia moꝛs in animal trāſferebatur. Item per talē impoſitionē manus accipiebāt poteſtatē offerendi de cetero hoſtias pꝛo pctō. g Et mactabis eum. Mactare enī hoſtiā pertinet ad ſacerdotis officiū/ qd̄ quidē officium faciebat moyſes in cōſecratione aaron ⁊ filioꝝ eius: ⁊ idō ſibi dr̄: Mactabis eū ſumptūq̧ de ſanguine vituli pones ſup coꝛnua altaris. Dicit Ra. Sa. ꝙ hec poſitio fiebat tm̄ in duobꝰ coꝛnibꝰ altaris cōtradictoꝛie ſe reſpiciētibus: ⁊ ſic ſanguis ibi poſitꝰ reſpiciebat ad q̄ttuoꝛ ꝑtes altar': q2 q̄libet angulus cōis eſt duabꝰ ꝑtibus in ipō cōcurrētibꝰ. h Reliquū autē ſan. fun. ⁊c̄. Erat enī circa pedē altaris q̄dā canalis vbi effundebať ſanguis: in q̄ erāt q̄dā foꝛamina ꝑ que ſanguis intrabat terrā. i Sumes ⁊ adipe3 totū. voluit enī ipm̄ dn̄s ſibi offerri ⁊ incendi: ita ꝙ nō comedereť ex eo: ad excludendū modū idolatraꝝ q̄ adipes victimaꝝ ſuaꝝ comedebāt: ſ̄m ꝙ diciť Deuť. xxxij. b. de quoꝝ victimis comedebāt adipes ⁊c̄. Itē ad deſignādū ꝙ pinguedo gr̄e et ꝟtutis nobis collata ſoli deo eſt attribuēda. k Et reticulū.i. q̄dā pinguedo facta ad modū retis. l Iecoꝛis. In hebꝛeo habetur: Epatis. m Ac duos re.i. renunculos: vt habeť Leui. viij. vbi poniť executio huiꝰ oblatōis q̄ hic p̄cipiť n Carnes ve. ⁊c̄. ad denotandū ꝙ pctm̄ ⁊ eiꝰ circūſtātie ⁊ occaſiōeſ debēt elōgari a ſacerdotibꝰ q̄ꝝ officiū eſt ꝓ remiſſione pctōꝛum ppl'i offerre ⁊ oꝛare. o Vnū q̄3 ⁊c̄. hic agiť d̄ hoſtia holocauſti. p Sup cuius ca. ⁊c̄. In hac enī oblatiōe faciebat moyſes officiū ſacerdot': vt dictū ē: ⁊ idō aarō ⁊ filij eiꝰ erāt offerētes moyſi vl' potiꝰ deo ꝑ moyſen: ſic ppl's poſtea debebat offerre aarō ⁊ filijs eiꝰ. Populares ꝟo offerēteſ ſacerdoti aīal ad īmolādū ponebāt manꝰ ſup caput beſtie īmolāde: vt hr̄ Leui. j. ⁊. ij. ⁊ alijs pluribꝰ loc': ad denotandū ꝙ renūciabāt total'r illi aīali ⁊ in domū trāſferebāt: ⁊ eadē rōne aaron ⁊ filij eiꝰ ponebant hic manꝰ ſup caput beſtie huiꝰ ⁊ ſequētis. Item vt per talē impoſitionē acciperēt poteſtatem offerendi hoſtias holocauſti.

† Leui. 1. d et. 3. a.

C

D

✳ Et fundes

✳ ꝟtutes deſcripte ca. p̄ce. d Applicab ⁊ vi. per quē ſignificať xp̄s paſſus ī cruce: cuiꝰ ꝟtute ꝯſecrāť miniſtri eccl'ie. † Sūptūq̄3 ⁊c̄. per h̄ ꝙ d̄ ſanguīe vituli ponebať ſup. iiij. coꝛnua altaris: ſignificabať ꝙ fides xp̄i paſſi dilatāda erat ad q̄ttuoꝛ ꝑtes oꝛbis. i Sumes ⁊ adi. ⁊c̄. Per h̄ ꝙ adeps cremabať ſup altare: ſignificabať ꝙ paſſio xp̄i acceptiſſima deo futura eēt ex plenitudīe gr̄e eiꝰ Joh. j. b. Vidimꝰ eū q̄ſi vnigenitū a pa. ple. gra. ⁊ veri. Que plenitudo ꝑ adipē deſignať. n Carnes ve. ⁊c̄. Per qd̄ ſignificabať ꝙ xp̄s extra hieruſalē erat paſſurꝰ. o Vnū quoq̄3 arie. ⁊c̄. Sequiť poſt. Moralit

✳ Tolles quoq̧

E ℞ a ¶ Oblatio eſt dño. Aug⁹. Odoꝛ
Odoꝛ ſua/ uitatis ſuauitatis dño ſepe dicit̃ ſacrificiū de
victimis pecoꝝ: nō ꝙ de⁹ delectet̃ fu/
mi odoꝛe/ ſꝫ ꝙ his ſignificat̃ ſpūaliter
deū delectat/cū ſpūaliter exhibet̃: ſicut
odoꝛ dei ſpūaliter ītelligit̃. Nō enī ſi/
cut nos odoꝛē coꝛpoꝛeis narib⁹ ducit.
b ¶ Et qui ingrediet̃. Aug⁹. Quo
†De cōſe. diſ. 2. c. nō opoꝛtet modo ꝓꝛiū dicit hui⁹ vni⁹ eſſe intrare
in tabernaculū teſtimonij/deſeruire in
ſctīs/cū ⁊ illa q̃ ſūt extra velū q̇ velant̃
ſanctaſctoꝝ ſctā appellent̃: ⁊ taberna/
culū teſtimonij etiā illð vocat̃/vbi ſctā
ſūt. i. menſa ⁊ cādelabꝛū: vbi cū deſer/
uiant ſequentes ſacerdotes ad mēſam
⁊ candelabꝛum ⁊ ip̄m altare: quō dicit
vnū ſucceſſoꝛē aaron q̇ intret in taber/
naculum teſtimonij deſeruire in ſctīs.
Si enī dixiſſet deſeruire in ſctīſſctōꝛū:
nulla queſtio eſſet. Ad hoc enī vbi eſt
arca teſtimonij ſolus ītrabat ſumm⁹ ſa
cerdos/ niſi foꝛte eoip̄o ꝙ vnū dicit in
trare tabernaculū teſtimonij: deſerui/
re in ſctīs/nō vult intelligi in ſctīſſctō/
rū: qꝛ ⁊ ip̄a ſctā dicunt̃. nō enī oīa que
†21. diſ. §. 1 in pꝛin. ſctā ſunt ⁊ ſctāſctoꝝ dici poſſūt / ſꝫ que
ſctāſctoꝝ vtiqꝫ ſctā ſunt. Hic aūt vnus
q̇ ſemel in anno introibat in ſctāſctōꝛū
chꝛiſtū ſignificat. Qð aūt pꝛefiguratū
℞ eſt in ſctāſctoꝝ

Nico.de lyra

✳ a ¶ Et fūdes circa altare. Nō
in ꝑte ſupioꝛi: ſed magis circa baſim:
nec fiebat cū digito ſicut de p̄cedēti di/
ctū ē: ſꝫ mag⁊ cū bacino argēteo. vt di/
cit Ra. Sa. b ¶ Et offeres to. ⁊c̃.
Pꝛopter hoc enī dicit̃ hoſtia holocau
ſti: qꝛ tota cremabat̃ ad honoꝛem diui
nū p̄ter ſanguinē qui effundebat̃ mo/
do p̄dicto/ ⁊ pellē que erat ſacerdotis.
c ¶ Oblatio eſt dño. Nō qꝛ deus
delectaret̃ in fumo carniū crematarū/
ſed in obediētia ⁊ fide ⁊ deuotiōe offe/
rentiū: et maxime qꝛ tales oblationes
⁊ victime erāt quedā figure ⁊ ꝓteſtati
ones chꝛiſti īmolandi ꝓ ſalute mūdi.
d ¶ Tolles q̊ꝫ arietē alterū. Hic
agit̃ de hoſtia pacifica: q̄ offerebat̃ ꝓ
gratiarūactiōe de bono p̄terito/vel ꝓ
īpetratione boni futuri: ⁊ vtraqꝫ cau/
ſa hic ↄcurrebat: qꝛ aaron ⁊ filij ei⁹ de/
bebāt grās agere deo: de hoc ꝙ ꝑ ip̄m
ꝓmouebāt̃ ad dignitatē ſacerdotalē:
⁊ ſupplicare vt de⁹ daret ip̄is grām ex
ercendi illud officiū digne. e ¶ Sup
cui⁹ caput ⁊c̃. Ut illā victimā deo to
taliter darēt: ⁊ vt offerēdi hoſtias paci
ficas acciperēt ꝑtātem. f ¶ Sumes
Als† cōſe/ crationis de ſanguīe ip̄i⁹. Intingēdo digitū.
g ¶ Et pones ſup. Ad denotandū
ꝙ debebāt hr̄e aures aptas ad p̄cepta
dñi/ ⁊ etiā obedientes: qð deſignabat̃
ꝑ extremū auricule qð eſt molle ⁊ tene
rū nō reſiſtēs. h ¶ Et ſup pol. ⁊c̃.
Dicit Ra. Sa. ꝙ fiebat ſup iuncturā
mediā pollicis: ad denotandū ꝙ debe
bāt eſſe ꝓmpti ⁊ expediti in oblatione
ſacrificioꝝ. i ¶ Fundeſqꝫ ſan. ⁊c̃.
Dicit Ra. Sa. ꝙ fiebat tātū in duob⁹
locis ↄtradictoꝛijs: ⁊ ſic ſanguis reſpi/
ciebat ad q̄ttuoꝛ ꝑtes altaris q̄ ꝑficiūt
altaris circūitū. k ¶ Cūqꝫ tuleris.
Ex q̇bus fiebat quedā mixtio vñ aſper
ſi ſunt ſacerdotes ⁊ eoꝝ veſtes in me/
moꝛiā deuotionis iacob fundētis oleū
ſup lapidē: vt habet̃ Geñ. xxviij. d. Et
ſanguinis īmolati in exitu de egypto
per quē

quē cū mactaueriſ: tolles de ſan
guine eius: ⁊ fundes circa altare a
ip̄m aūt arietē ſecabis in fruſta:
lotaqꝫ inteſtina ei⁹ ac pedes/po/
nes ſup cōciſas carnes: ⁊ ſup ca
put illi⁹/et offeres totū arietē i in b
a cenſum ſup altare.† Oblatio eſt c
dño/odoꝛ ſuauiſſim⁹ victime dñi d e
Tolles q̊qꝫ arietē alteꝝ/ſup cui⁹
caput aarō ⁊ filij eius ponūt ma
nus. Quē cū imolaueris/ſumes f
a ¶ qꝛ imolatione chꝛiſti purgatus eſt ⁊ in/
nouatus auditus iudaici ppl̄i.
de ſanguine ip̄ius: et pones ſup g
extremū dextre auricl̄e aarō ⁊ fi/
¶ in quo ſignificant̃ opa purgata.
lioꝝ ei⁹: ⁊ ſup pollices man⁹ eoꝝ h
¶ vt inceſſus ſint dextri ⁊ puri. ¶ aīaliū.
ac pediſ dextri: fūdeſqꝫ ſāguinē i
ſup altare ꝑ circūitū.† Cūqꝫ tule k
ris de ſanguīe: qui eſt ſup altare/
⁊ de oleo vnctionis / aſꝑges aa/
ron ⁊ veſteſ ei⁹/filios ⁊ veſtimēta
eoꝝ. Conſecratiſqꝫ ⁊ ip̄is ⁊ veſti
bus tolles adipē de ariete et cau l
¶ vt conſummat̃ ⁊ ꝑficiat̃ ſacrificiū.
dā: ⁊ aruinā q̄ opit vitalia/ac re/
ticulū iecoꝛis ⁊ duos renes atqꝫ
adipē qui ſup eoſ eſt/ armūqꝫ de
xterū/ eo ꝙ ſit aries ↄſecratiōis:
toꝛtāqꝫ panis vni⁹ cruſtulā ↄſꝑ/ †
ſam oleo: laganū de caniſtro azy
moꝝ/qð poſitū eſt i ↄſpectu dñi:
poneſqꝫ oīa ſup manus aaron ⁊ m
filioꝝ ei⁹/⁊ ſctificabis eos eleuās n
corā dño. Suſcipieſqꝫ vniuerſa o
de manib⁹ eoꝝ: ⁊ icēdes ſup alta p
re in holocauſtū/ odoꝛē ſuauiſſi/
mū in ↄſpectu dñi: qꝛ oblatio ei⁹
¶ vt oīs ei⁹ ſenſus ⁊ cogitatio ↄſecret̃ dño.
eſt. Sumes q̊ꝫ pectuſculū ð arie
¶ hoc enī ꝑtinet ad ſummū ſacerdotē.
te q̊ initiat⁹ eſt aaron/ ſctificabiſ/
qꝫ illð eleuatū corā dño / ⁊ cedet q
in ꝑtē ſuā: Sctificabiſqꝫ ⁊ pectu
ſculū† ↄſecratū ⁊ armū quē ð ari
ete ſeparaſti/q̊ initiat⁹ eſt aaron ⁊
filij ei⁹/cedētqꝫ in partē aarō et fi r
lioꝝ ei⁹ iure ꝑpetuo a filijs iſrl̄/qꝛ
p̄mitiua ſūt et initia de victimis
eoꝝ pacificis q̄ offerūt dño. Ue s
¶ vt religionem ⁊ ſanctitatē eius ſucceſſo/
ſtē aūt ſctām qua vtit̃ aaron/ ha
bebūt filij ei⁹ poſt eū vt vngant̃ t
res imitent̃. ¶ opera.
in ea: ⁊ ↄſecrent̃ man⁹ eorū. Se/
¶ cōtinuis. ſ. q̇bus ſacerdotiū dedicat̃.
¶ ſumm⁹. ſ. q̇bus non poterat eſſe niſi vn⁹.
ptē dieb⁹ vtet̃ illa: q̄ pōtifex ꝓ eo
b fuerit ↄſtitut⁹ de filijs ei⁹: ⁊ q̄ igre

per quē fuerūt liberati. l ¶ Tolles
lapidē ð ariete ⁊c̃. armūqꝫ de. ⁊c̃.
Hoc dicit̃ ꝓ tanto qꝛ nō legit̃ alias ar
mus dexter crematus de hoſtijs pacifi
cis/ſed cedit in ꝑtē ſacerdotis. et ſeq̄t̃:
m ¶ Poneſqꝫ oīa. Quia erant que
dā poꝛtiones de oblationibus eoꝛuꝫ.
n ¶ Et ſctificabis. In hebꝛeo habe
tur: Et vētilabis corā dño: Dicit Ra.
Sa. ꝙ iſta vētilatio fiebat ꝑ talē modū
ꝙ moyſes ſupponebat man⁹ ſuas ma/
nib⁹ aaron et filioꝛū ei⁹ tenētiū p̄dicta
eleuans. pꝛimo ſurſū poſtea retrahēs
deoꝛſum: et deinde deducens verſus
oꝛientē ⁊ verſus occidentē: ad aquilo/
nē ⁊ meridiē. ad deſignādū ꝙ illa offe
rebant̃ deo qui dñat̃ celo ⁊ terre ⁊ q̄t/
tuoꝛ partibus oꝛbis. Patꝫ etiā ꝙ pꝛe/
dicta deductio ſeu ventilatio fiebat in
modū crucis/in quo figurabat̃ ꝙ chꝛi/
ſtus futurus erat offerēdus in cruce ꝓ
mūdi ſalute. o ¶ Suſcipieſqꝫ vni/
uerſa de manib⁹ eoꝝ. Quia facie/
bāt ſacerdotis officiū: vt pꝛedictū eſt.
p ¶ Et icēdes ſup altare. Erat enī
hoſtia pacifica. ⁊ iō vna pars incende/
bat̃ ad honoꝛē diuinum. alia aūt pars
erat ipſi⁹ ſacerdotis. iō ſb̄dit̃: Sumes
q̊qꝫ pectuſculū. ⁊ ſubdit̃: q ¶ Et ce
det i partē ſuā. Quia agebat vices
ſacerdotis. Tertia aūt pars erat offe/
rentiū/quā comedebāt corā dño: ⁊ iſta
fuit aaron ⁊ filioꝛū eius in hac oblatio
ne qꝛ erant offerentes: de q̄ parte dice
tur poſt: ſed interponunt̃ quedā alia.
⁊ pꝛimo de his que debēt accipere ſa/
cerdotes/cū dicit̃: Sctificabiſqꝫ et pe/
ctuſculū ⁊c̃. ⁊ ſequit̃: r ¶ Cedentqꝫ
in partē ⁊c̃. Nō eſt ītelligendū ꝙ pe
ctuſculū huius hoſtie et armus dexter
fuerit aaron ⁊ filioꝝ eius: qꝛ pectuſcu/
lū cedebat ī partē moyſi: vt dictū eſt: ⁊
armus dexter fuit crematus ſup alta/
re/ vt ſimiliter dictū eſt: ſed eſt intelli/
gendū ꝙ iſte due partes debebant ce/
dere ī partē ſacerdotū de ſacrificijs po
ſtea fiendis a ppl̄o. ſcðo interponit̃ de
ſucceſſione conſecrationis / cū dicitur:
s ¶ Ueſtē aūt ſctām ⁊c̃. Qui. ſ. ſuc
cedet ei in officio ſummi ſacerdotij. vñ
Nume. xx. d. dicit̃ ꝙ aaron fuit nuda/
tus veſtibus ſuis / et eleaçar filius ei⁹
ei ſuccedēs in officio illis fuit indut⁹.
t ¶ Ut vngant̃ in ea. i. ad ſacerdo/
tium ꝓmoueant̃ ⁊ conſecrent̃ ſm̄ mo/
dum determinatū hic.
℞ Arietē autem
✳ d ¶ Tolles quoqꝫ arietē al.
Per iſtos duos arietes imolatos in/
telligunt̃ petrus ⁊ paulus duces chꝛi/
ſtiane plebis / ſicut arietes ſunt duces
gregis quoꝛū martyrio ↄſecrata eſt ec
cleſia romana. xx. d. Quis ⁊ ꝑ ↄſequēs
alie eccl̄ie. Iſtoꝝ aūt aries vnus totus
incenſus ſignificat paulū amoꝛe chꝛi/
ſti totū incenſuꝫ. Alius aries de cuius
ſanguīe tingebat̃ extremū auricule et
pollices man⁹ ac pedis dextri: figura/
uit petrū. Nā eccl̄ie romane obediēdū
eſt in his q̄ ſūt fidei que eſt ex auditu.
Rom. x. c. ⁊ hoc ſignificat̃ ꝑ tinctionē
auricule. Silr̄ in his q̄ ſunt moꝝ: qð ſi
gnificat̃ ꝑ tinctionē man⁹ ac pedis de
xtri: qꝛ man⁹ eſt oꝛganū oꝛganoꝝ: ꝓpt̃
qð ſignificat operatōeꝫ bonā de gnē: ⁊
pes dexter affectionē rectā/ ⁊ vtrūqꝫ re
q̄rit̃ ad bonū moꝛis. † ¶ Toꝛtāqꝫ
paniſ ⁊c̃. Tres modi panū offerebāt̃
✳ in ↄſecrati/

est in ſctāſctoꝝ/vt ſuꝑ arcā q̄ legē habebat eſſe ꝓpitiatoꝛiū vbi dei miſericoꝛdia ſignificata intelligit̄:qua ꝓpitius fit peccat⁊ eoꝝ qui legē nō implēt. Hoc enī videt̄ etiā in ipſa veſte ſacerdotis ſignificari:q̄ ⁊ ipſa ſacr̄a eccl'ie ſignificat qui in logio.i. rōnali in pectoꝛe ſacerdotis poſito iudicia cōſtituit. In lamīa ꝓo ſanctificationē ⁊ abolitionē pctōꝝ tanq̄ꝫ rōnale ſit in pectoꝛe/ſil'e arce ī q̄ lex erat:⁊ lamina in fronte/ſil'is ꝓpitiatoꝛia qꝺ ſuꝑ arcam erat: ⁊ vt vtrobiq̄ꝫ ſeruaret̄ qꝺ ſcriptū eſt:Iaco.ij.c.Superexaltat miſcꝺia iudiciū.

dietur tabernaculū teſtimonij vt
a miniſtret in ſctūario. Arietē aūt
b ꝯſecratōis tolles:⁊ coq̄s carnes
c in loco ſctō:q̄b⁹ veſcet̄ aarō et fi
lij ei⁹. Panes q̄ꝫ q̄ ſunt in cani/
d ſtro/in veſtibulo tabernaculi te/
e ſtimonij comedēt vt ſit placabi/
le ſacrificiū/⁊ ſctificent̄ offerētiū
a ¶ gentilis vel hereticus vel cui⁹ vita ab eccleſia alienatur.
f man⁹. Alienigena nō veſcet̄ ex
eis:q: ſcti ſunt. Q: ſi remāſerit
de carnib⁹ ꝯſecratis ſiue de pani
a ¶ ſi quid reſiduū fuerit igni combureť.
busvſq̄ꝫ mane:cōbūres reliq̄s
¶ ſpirituſſancti.
igni:nō comedent : q: ſctificata
g ſūt. Oia q̄ ꝑcepi tibi facies ſuꝑ
a ¶ vt omi tpe ſint oꝑa eoꝝ munda.
h aarō ⁊ filijs ei⁹. Septē dieb⁹ cō
i ſecrabis manus eoꝝ/⁊ vitulū ꝓ
pctō offeres ꝑ ſingulos dies ad
¶ quod eſt extra velum.
k expiādū. Mūdabiſq̄ꝫ altare cū
imolaueris expiatiōis hoſtiā: et
l vnges illꝺ ī ſctificationē. Septē
¶ quod eſt extra velum.
diebus expiabis altare ⁊ ſcifica
¶ per vnctionem.
m n bis/⁊ erit ſanctūſanctoꝝ. Ois q̄
tetigerit illud:ſctificabit̄. Hoc ē o
qꝺ facies in altari: Agnos anni p
culos duos ꝑ ſingulos dies iu/
giter:vnū agnū mane:alterū ve q r
ſpere:decimā partē ſil'e cōſperſe s t
oleo tuſo : qꝺ habeat mēſurā q̄r v x
tā partē hin:et vinū ad libandū y
eiuſdē mēſure ī agno vno: Alte
rū vero agnū offeres ad veſperā
iuxta ritum matutine oblatiōis/
⁊ iuxta ea que diximus in odo/
rem ſuauitatis : ſacrificium eſt z
domino oblatione perpetua in

Nico.de lyra

a ¶ Arietē aūt cōſecra. Hic interpoſitis ꝑdictis ponit tertiā partem hoſtie pacifice: que erat offerentiū : et in hoc caſu erat aaron et filioꝝ eius. b ¶ Et coques car. in lo. ſan.i.in atrio c ¶ Quib⁹ veſcet̄ aaron et fi.ei⁹.q: erāt offerētes. d ¶ In veſtibulo. In hebꝛeo habet̄ : In oſtio tabernaculi.et in idem reuertit̄ : quia erat in atrio: qꝺ q̄dē atriū erat ante tabernaculi oſtiū. e ¶ Comedent ⁊c̄. ſicut in humanis oſtendit̄ dn̄s placat⁹ alicui:quādo admittit̄ ad mēſaꝫ eius. f ¶ Alienigena nō veſ.ex eis.i.q̄ nō eſt de filijs aaron. g ¶ Omia q̄ ꝑcepi tibi. Hic oſtendit̄ q̄liter conſecratio ſacerdotū ſit cōſumāda dicens: Oia que ꝑcepi tibi fa.⁊c̄. Dicit Ra. Salo.ꝙ hoc dicit̄ ad oſtendendū ꝙ ꝑdicta erāt de neceſſitate ſacramēti ī oꝛdinatōe ſacerdotū:⁊ iō ſi aliq̄d deeſſet: illa ꝯſecratio eſſet nulla:⁊ miniſteriū illoꝝ eſſet pollutū. h ¶ Septē dieb⁹ ꝯſe.man⁹. In heb.habet̄:Implebiſ manus eoꝝ: que q̄dē impletio refert̄ ad ea que ponebant̄ ſuꝑ manus aarō ⁊ filioꝝ eius vt ventilarent̄ coꝛā dn̄o: vt ꝑdictū eſt. i ¶ Et vitulū ꝓ pctō ſuo offe.⁊c̄. ⁊ ſic ptꝫ ꝙ duo ſacrificia B reiterabant̄ ſeptē dieb⁹ cōtinuis.ſ.hoſtia pacifica:⁊ ꝓ pctō:⁊ idē intelligenduꝫ eſt de hoſtia holocauſti:⁊ de anneris eiſdē. Dicit aūt Ioſephus ꝙ omia ꝑdicta circa aaron et filios ei⁹ ac eoꝝ veſtes reiterabantur ſeptem diebus. k ¶ Mūdabiſq̄ꝫ alta. Poſtq̄ꝫ egit de cōſecratiōe ſacerdotū. Hic cōſequēter agit̄ de exercitio officij ipſoꝝ:⁊ ꝑmo oſtendit̄ dictū exercitiū.ſcꝺo q̄d ad hoc erat neceſſariū aū mediū.ca.ſeq̄n. ibi:Locutuſq̄ꝫ eſt dn̄s ad moy. Adhuc ꝑmo oſtendit̄ ꝑdictū exercitiū in altari holocauſti.ſcꝺo in altari incēſi in ꝑncipio ſequētis ca. Adhuc ꝑmo deſcribit̄ cōſecratio altaris ꝑdicti.ſcꝺo q̄d debeat ſuꝑ illud offerri/ibi: Hoc eſt qꝺ facies in altari.tertio vtilitas hui⁹ ſacrificij/ibi: Ad oſtium tabernaculi teſtimonij coꝛam dn̄o. Circa pꝛimum dicit ſic: ¶ Mundabiſq̄ꝫ altare cū imolaueris expiatōis hoſtia. Dicit Ra. Sa.ꝙ hec hoſtia non erat alia niſi illa que offerebat̄ pꝛo peccato aaron ⁊ filioꝛum eius ſeptem diebus conſecrationis ſue. poſt cuius oblationē ſuꝑ altare mundabatur ipſum altare:⁊ poſtea vngebatur vnguēto quod deſcribitur ca.ſequenti. l ¶ Septem diebus expiabis altare et ſanctificabis. quia hec conſecratio altaris ſeptem diebus replicabatur. m ¶ Et erit ſanctūſctōꝝ. Hic accipit̄ ſanctūſctōꝝ eq̄uoce:⁊ ꝓut dicit̄ de ꝑte tēpli in q̄ erat arca teſtamēti: q: de illa ꝑte dicit̄ tanq̄ꝫ ꝓpꝛiū nomē eius vt dictū eſt.ſ̄.ca.xxvj. De altari ꝟo holocauſti dicit̄ denoīatiue tm̄ reſpectu eoꝝ que veniūt in cōmunē vſum hoīm. n ¶ Omis qui tetigerit il.ſancti.i.ad ſacerdotes ad miniſtrandū ibidem accedētes debēt ꝑus mūdari ⁊ ſanctificari. Ra.Sa.dic̄ ꝙ hic eſt textus verus: Omē tangens illud ſanctificabit̄:dictio enim hebꝛaica que ibidē ponit̄ eſt oīs generis ⁊ indifferenter idē ſignificat qꝺ oīs vel omē:⁊ ꝺm ipm refert̄ ad ea q̄ offerunt̄ ſuꝑ altare:q: ſi aliq̄d eſſet ineptū ad offerendū ſuꝑ altare:ex tactu altaris efficeret̄ aptū:nō tm̄ intelligit̄ hoc de omni inepto ſed ſolūmō de eo qꝺ poterat offerri ꝺm legē/ſed poſtq̄ꝫ erat adductū vel appoꝛtatū ad exedrā tabernaculi: vbi reſeruabāt̄ offerēda fiebat ineptū ex tactu alicui⁹ rei īmūde vl' aliquo huiuſmōi: et tale ſi poneret̄ ſuper altare non erat auferendum ſed offerendum:quia ex tactu altaris erat emendatum. o ¶ Hoc eſt qꝺ facies in altari. Hic cōſequēter oſtenditur quid per ſingulos dies debeat fieri ſuper altare: ſcꝫ iuge ſacrificiū/cum dicit̄: p ¶ Agnos anniculos ⁊c̄. Et per hoc intelligunt̄ alie oblatiōes ⁊ ſacrificia que fiebant in altari:ſed ſolum exꝑimit iuge ſacrificiū quod erat pꝛincipalius:et offerebat̄ in holocauſtum:vt habetur Numeri.xxviij. Dicitur aūt agnus anniculus ab octaua die natiuitatis ſue anteq̄ꝫ non debet offerri vſq̄ꝫ ad completionem anni. [margin: Annicul⁹] q ¶ Unum agnum mane: Id eſt ante oꝛtum ſolis : vt dicit Ioſephus. r ¶ Alterum veſpere: Id eſt ante occaſum. s ¶ Decimā partem ſimile / cuius menſure ſit decima pars non exꝑimitur hic : ſed eſt intelligendum ꝙ ſit decima pars ephi: vt habet̄ Nume.xviij. De quantitate iſtius mēſure ⁊ decima eius parte dictum eſt ſupra.xxvj.ca. t ¶ Conſperſe oleo: quia in piſtatione eius infundebatur oleum. v ¶ Tuſo: Id eſt trito cum pilo. Illud enim oleum erat purius illo quod terebat̄ in molis: ⁊ ideo ī hoc ſacrificio quod erat ſanctius alijs : eo ꝙ figurabat eternitatē agni immaculati ieſu chꝛiſti : ꝺm ꝙ dicit Apoſtolus ad Hebꝛe.xiij.b. Ieſus chꝛiſtus heri et hodie ipſe ⁊ in ſecula; requirebatur oleum tuſum : In alijs autem ſacrificijs poterant vti oleo trito in molis. [margin: D] x ¶ Quod habeat mēſurā quartam partē hin. ꝺm Papiam eſt duplex hin : maius quod continet quaſi quattuoꝛ quartas pariſienſes cum dimidia : et minus quod continet duas quartas. Credo tamē melius ꝙ quantitas huius menſure et aliarū que ponuntur in ſcriptura ſacra eſt nobis incerta:quia menſure liquidoꝛum ⁊ aridoꝛum multū variantur ꝺm loca ⁊ tempoꝛa diuerſa. [margin: Hin] y ¶ Et vinum ad libandum: Id eſt effundendum ſuper altare. Et notanduꝫ ꝙ ſacrificium pꝛopꝛie dicitur de reb⁹ viuentibus. Oblatio autem de non viuentibus aridis tamen vt de pane ⁊ ſimila ⁊ huiuſmodi. [margin: Sacrificiū Oblatio] Libamē autē ſeu libatio de liquidis: vt de vino et oleo/ cum agno vero iugis ſacrificij offerebat̄ ſimila ⁊ vinuꝫ: vt dictum eſt. [margin: Libamē] z ¶ Sacrificium eſt dn̄o oblatione perpetua in genera. ⁊c̄. quia nulla debebat dies intermitti quin iſtud ſacrificium offerretur et mane et veſpere. Alia autem ſacrificia non ſic continuabantur.

∗ Ad oſtium

∗ in conſecratione ſacerdotum qui omnes erant de ſimila tritici:⁊ ideo ſignificabant euchariſtiam que conficitur in pane triticeo:ſicut plura imperfecta figurant vnum perfectum. euchariſtia vero ſolenniter offertur in oꝛdinatione miniſtroꝛum eccleſie. l ¶ Septem diebus conſecrabis man⁹ eoꝛum. Per quod ſignificatur ꝙ miniſtri eccleſie debēt eſſe ſancti toto tempoꝛe vite ſue:quod per dierum ſeptenariū deſignatur: Exodi.xix.d. Sacerdotes qui accedunt ad me ſanctificentur. [margin: Moꝛalit̄]

E a ¶ Ad oſtiū ꝛc. Hic ꝯſequēter oſtendit vtilitas ſacrificij predicti/ cū dicit: Ad oſtiū tabernaculi ꝛc. Ex ſacrificijs enī rite celebratis merebant audire diuina rñſa. b ¶ Ibiqꝫ pcipiā filijs iſrl. Per ſummū ſacerdotē eis pcepta mea referentez. c ¶ Et ſctificabit altare. Et loquit h de altari holocauſtoꝝ ſup quod deſcendit ignis a deo miſſus vt habet Leui. ix. d. d ¶ Sāctificabo tabernaculum ꝛc. Quia inde audiebat diuinū reſponſum: quaſi pcedens de ꝓpitiatorio qd erat qſi ſedes loqn

Additio

¶ In ca. xxix. vbi dicit in poſtilla: Tolle vitulum de armento ꝛc.

¶ Additio. j. Memoria nō eſt futurorū ſed preteritorū. Vñ cū pctm̄ aaron qñ hoc fuit dictū moyſi nōdū eſſet perpetratū nec expiatū: incōuenienter videt dici/ ꝙ hic vitulus erat in memoriā expiatiōis pcti aaron: pſertim ſm eos q aaron excuſant a pctō vt infra videbit. Vñ in iſtis ſi figuralē rōnē qrimus melius videt dicēdū/ ꝙ pfigurabāt myſteria chriſti q fuit finis toti9 legis: et de q oēs ꝓphete ꝓphetauerūt: put etiā hebrei fatent. Vñ glo. in hoc loco: Quicūqꝫ pōtifex vel ſacerdos taurū debet offerre. i. paſſionē chriſti firmiter credere ꝛ imitari. Et duos arietes vt credat eundū chriſtū ex corpe ꝛ aīa ꝯſtare. Et panes azymos. i. mundiciā vite ꝛc. Itē in alia glo. per duos arietes īmaculatos chriſtus īmolādus ꝓ vtroqꝫ pplo deſignat.

Replica correctorij ꝯtra Burgē. In ca. xxix. vbi poſtillator illū paſſum: Tolle vitulū de armēto: expoſuiſſet de memoria expiatōis peccati aaron. Burgē. obijcit quia

generationes veſtras: ad a oſtiū tabernacli teſtimonij coram dño: vbi cōſtituā vt loquar ad te. Ibiqꝫ precipi b am filijs iſrl: et ſanctificabi c tur altare in glīa mea. Scti d

¶ Solus. ſ. ego ꝛ non alius.

ficabo tabernaculū teſtimonij cū altari et aarō cū filijs e ei9: vt ſacerdotio fūgāt mihi Et habitabo i medio filioꝝ f iſrl: eroqꝫ eis de9 / ꝛ ſciēt q g ego dñs de9 eorū/ qui eduxi i eos d tra egypti/ vt manerē int illos ego dñs: de9 ipoꝝ.

ſedes loquētis dei: vt dictū eſt. ſ. xxv. ca. G e ¶ Et aaron cū filijs ſuis: Per ꝯſecrationē que lz iā eſſet deſcripta tamē nō erat adhuc in executione poſita. f ¶ Et habitabo in medio filioꝝ iſrl. Per ſpeciales illuminatōes et ꝯdeſcenſiones ꝛ bñficia: vt ptz in multis locis veteris teſtamēti. g ¶ Eroqꝫ eis de9. Per ſpecialē cultū. h ¶ Et ſcient. Per experiētiam beneficioꝝ. i ¶ Quia ego dominus deus eorum. Habens ſpecialem curam de regimine ꝛ conſeruatione ipſorum. Cetera patent.

Replica

obijcit q memoria eſt pteritoꝝ nō futurorū: ſed pctm̄ aarō qñ pñs paſſus dicebat nō fuerat pteritū: igit nō potuit ꝯuenienter dici ī memoriā expiatōis ipi9: ſz Bur. videt deficere: q reprobat ſenſum lrālez poſtillatoris/ ꝛ aliū nō aſſignat: q tñ pmo fundādus eſt niſi lrā abſurde ſonaret: vt Iud. ix. b. ierūt ligna ꝛc. qm̄ ſm be. Greg. ꝛ alios ſup allegatos recurrēdū eſt pmo ad ſenſū aliū: nūc aūt in h paſſu p poſtillatorē ad lrāz expoſito nihil appet abſurditat/ niſi ꝙ Bur. arguit de pctō aarō nōdū pterito. h rñdeo. Bur. ex lrā ꝓbare nō pōt pctm̄ aarō nōdū pteritū. poterat enī ꝓtūc eē ppetratū: nā breui tpe fieri nō potuit qñ aarō hur occiſo metu mortis pplo male petēti ceſſit ī aures ꝛ pcioſa petijt: et ppls tradidit furnū ꝛ folles ꝛc. ī arte fuſoria necīa ordīauit ꝛ cetā ad formationē vituli ptinētia: ꝛ altar ꝯſtructōez fecit: vide de h poſtil. xxxij. ca. pctm̄ igit aarō diu añ adoratiōez vituli ppetratū fuit: de q tñ de9 moyſi nō dixit ſed ei9 expiatōez pnoſtice ordīauit dicēs: Tolle vitulū ꝛc. in memoriā pctī aarō ſic expiādi.

Glo. ordi.

F Facies q̄qꝫ altare ꝛc. Beda. Expletis mādatis ꝯſecratiōis aaron ꝛ filioꝝ ei9: redit ſcptura pcipe etiā de factura altaris in cēſi: in q aarō qtidianū adoleret thymiama. Si vo ī altari holocauſti de q ſup dictū eſt gñalit vita ſignificat iuſtoꝝ/ q carnē ſuā qtidie crucifigunt cū vitijs ꝛ ꝯcupiſcētijs: ac ī hoſtiā viuētē offerūt. qd h altare ī adolēdū thymiama factū/ niſi ſpecialē vitā iuſtoꝝ deſignat? Neqꝫ enī fruſtra in illo carnes aīaliū incēdebāt9 in h incēſū adolebat: ſz ī llio figurabāt illi q nō ſm carnis ābulāt deſideria: ſz qſi hec dño īmolātes oēs corpis ſenſus p ignē ſpūs dedicāt volūtati ei9. In iſto aūt figurāt illi q maiore mētis pfectōe extinct illecebr carnis ſolida dño orōnū vota offerūt: nihil de carne qd repugnet: nihil de cōſcientia pctī qd turbet mētes dulciū pre effuſione lachrymarū optātes venire ꝛ apparere añ faciē dñi. Vñ h altare intus in vicinia veli ꝛ arce/ illud añ tabernaculū foris poſitū eſt: q illi in cōſpectu ecclie/ cūctis in exēplo vtutū prefulgēt. Illi altioris ardore deſiderij ꝯtēplatiōi future btīdinis etiā in corpe appropinquāt. b ¶ Altare. Be. Apte etiā altare thymiamatis qtū metalli fulgore pcellebat: tāto qtitate minus erat: qto enī ſanctioreſ tāto pauciores. c ¶ De lignis ſe. Beda. Apte de lignis ſethim albe ſpine ſilib9 ꝛ incorruptibilib9 vtrūqꝫ altare fieri pcipit: q vna eſt vere fidei firmitas/ q oīm corda electoꝝ pmuniri ad ſuſcipiēdū ignē dilectiōis ꝛ offerendū deo vtutū libamina debēt pparari. Oīb9 enī generaliter dicit aplſ: Mūdem9 nos ab inqnamēto carnis ꝛ ſpūs pficiētes ſctificatōez in timore dei: qſi auferam9 a nobis ſpineta vitioꝝ: ꝛ titillantiū aculeos pūctionū: qs terra corpis nrī ex pctō pme puaricatiōis nobis germinauit ꝛ qſi ſecuri caſtigatiōis incidētes: interiorē ꝛ exteriorē hoīem nrm̄ excolam9: vt digni ſim9 accepto igne ſpirituſſctī hoſtiā virtutū in ꝯſpectu dei offerre. Apte vn9 nec diſpar ignis in h victimas in illo thura incēdebat: q vn9 eſt ſpiritus qui oīm mentes fideliū varia donationū grā viuificat. Habens cu

Myſtice

2. Cor. 7. a

Moralit

Ca. XXX.

a ¶ Spūalē vitā pfectorū.

a b Facies q̄qꝫ altare ad a adolēdū thymiama

a ¶ deſignat. ¶ orationū vota.

a ¶ electoꝝ cordib9 vere fidei firmitate munit. b ¶ longanimitatē patientie ſicut in expoſitione altaris holocauſti dictum eſt.

c d de lignis ſethim: habens cubitū †

a ¶ pſeuerantiā ſanctoꝝ in bono ope.

b ¶ amplitudinem dilectionis.

longitudinis/ ꝛ alterū latitudis:

a ¶ vt vndiqꝫ ſtabile ꝛ firmū. ¶ ſpe celeſtiū premioꝝ aīe. ſ. ꝛ corporis. ¶ quia interim eſt requies animarum in reſurrectione etiā beatitudo corporum.

e id eſt qdrāgulū: ꝛ duōs cubitos †

a ¶ Eminētiā virtutū ꝛ fidei ſignificāt: quibus diaboli certamina ſuperam9 dicentes: In te inimicos nrōs ventilabimus cornu.

f in altitudie. Cornua ex ipo pce b

Glo. ordi.

d ¶ habēs curā. Be. Vnius cubiti eſt lōgitudo altar ꝛ latitudo: q pfecti ſolo intuitu ppetue recreationis mala tpalia tollerāt: ꝛ ꝓximis q pñt p charitatē bona īpendūt. Itē q charitas patiēs eſt ꝛ benigna: patiēs vt illatā iniuriā a ꝓximo tolleret. Benigna vt iniurioſo etiā officium pietatis impendat. e ¶ Quadrāgulū. Be. Recte altare thymiamatis ī lōgitudie ꝛ latitudie qdrangulū fit: q pfectoꝝ aīa federat ad īuicē vtutib9 qtū diligere fratrē tm̄ ꝛ ferre ſufficit/ ꝛ qtū ferre tm̄ diligere duos aūt habet cubitos ī altitudie: q duplex pmiū ī futuro ſe accepturos electi ſperāt: vnū aīarū / aliō corpoꝝ. vñ: In tra ſua poſſidebūt duplicia: leticia ſempiterna erit eis. f ¶ Cornua ex. Be. Cornua eminentia fidei ꝛ vtutis ſignificāt: ſicut ecclia bella vitiorū. vñ Ps. lxxiij

Ni. de ly.

Ca. XXX.

Facies q̄qꝫ altare. Hic cōſequenter agit de altari thymiamatis qd erat intra tabernaculū. ꝛ pmo agit de ei9 ꝯſtructione: ſcdo de thymiamatis oblatione/ ibi: Et adolebit incenſum. Primo igit oñdit materiā dicti altar cū dicit: de lignis ſethim. ſcdo formā dicēs. Habens cubitum longitudinis ꝛc. b ¶ Cornua ex ipo pcedēt. Dicunt expoſitores nrī cōiter ꝙ in angulis altaris ſuperiorib9 erāt quedā ligna ꝓminētia ad modū cornuū recurua: in qbus pēdebat craticula aurea in modū retis facta / in q ponebant carbones viui: in qbus ſuccendebat thymiana. Hebrei aūt dicūt ꝙ erant quaſi qdā pomelli in angulis ſolūmodo ad decorē: nec erat ibi aliqua craticula: ſed in

Moraliter. a ¶ Facies q̄qꝫ altare. Hic deſcribit altare incenſi. p quod ſignificat cor hoīs deuoti: in q cremat incēſum orōnis deuote: ſm illud Ps. c. xl. a. Dirigat orō mea ſicut incēſum in ꝯſpectu tuo dñe. † ¶ De lignis ſe. Que ſūt īputribilia: ꝓpter qd ſignificāt puritatē q reqrit ī aīa deuota. † ¶ Quadrāgulū. Quadratura qttuor vtutū cardinaliū. * Teſtieſqꝫ

A ꝑs.64.b. Et oīa cornua pctō. ⁊.⁊c. Vñ ī lege cornuta tm̄ aīa lia mūda eſſe ⁊ comeſtibilia decernunť. Que.n.rumināt/ ⁊ vn gulā findūt/cōſtat eſſe cornuta: q2 illi tm̄ ecclie dei ſpūali cōiun ctiōe pñt incorꝑari: q̄ fortitudine dei fidei ⁊ virtutꝫ cōtra bella vitioꝝ ꝓbanť inuicti. ꝓcedūt aūt cornua ex ipō altari thymia/ matis cū opa virtutū electi nō ad faciez boīuz ſpecieten⁹ oñdūt: ſed ex interna mētis radice fixo ⁊ īmobili exercēt affe ctu. At cōtra hypocrite cornib⁹ aliūde mutuatis: ſpeciē pietatis hñtes ꝟtutes eius negāt. a ¶ Veſtieſq3 illud ⁊c. Beď. Apte ꝟo illud ere hoc veſtiri au ro ꝑcipiť. Es enī alijs metallis magis ſonoꝝ ⁊ durabile: aurū ꝟo q̄tum ſono vinciť: tanto ſplēdore vincit cetera me talla. vñ recte eneū altare/ in q̄ carnes incendebanť ⁊ fundebať ſanguis victi marū illos ſignificat q̄ edomitꝫ ⁊ velut deo īmolatꝫ voluptatib⁹ carnis/ ꝑſeue/ rāter viam quā īchoauere ꝑagūt: ⁊ hāc ꝓximis in cēdendā/ crebro ſmone ꝑdi catōis inſonāt. Porro aurū illos ſigni ficat q̄ ampliori gr̄a ſupne claritatꝫ illu/ ſtranť: ſed minus alijs que ī ſecreto de interna ſinceritate guſtant apiūt/ min⁹ eructuare ſufficiūt: q̄ta dulcedīe dei in abſcōdito vult⁹ reficianť. b ¶ Tam craticulā ⁊c. Beď. Bene craticula al taris parietes ⁊ cornua auro veſtiunť. Craticula enī int⁹ in medio altarꝫ erat ꝑata ad ſuſcipiēda thyamiamata. Pa/ rietes ꝟo foris parebāt / cornua q̄3 fo/ ris parētia ſpēali faſtigio altius emine bāt. Deaurať ꝟo craticula: cū in īterio ri hoīe ꝑ fidē chriſti gr̄a reſplēdet. De/ auranť parietes/ cuz eadē gr̄a dñice di lectiōis ꝑ bona opa exteri⁹ dilatať. De auranť cornua cū fiducia fortitudīs iu/ ſtoꝝ q̄ aduerſarios veritatꝫ vel ꝑ patiē tiā fortiter ferre: vel ꝑ prudentiā ſapiē/ ter repellere vł corrigere didicerūt: in/ terne lucis in oībus fulgore coruſcat: ⁊ q2 tales dicere pñt.ij.Tim.iiij.b. Bo/ nū certa.cer.⁊c.recte ſubdiť: Facieſq3 coronā aure.⁊c. c ¶ Facieſq̄3 ei co ro.⁊c. Be. Altare incēſi coronā habet ꝑ gyrū: in his q̄ minores ſunt meritis: B nec palā ꝓteſtari audēt boni certamīs et ꝟuitutis ⁊ fidei ſibi repoſitā eſſe mercedē: cūcta tn̄ agūt inten tione bñ placēdi deo: ſed ſpe ꝑcipiēde mercedis. d ¶ Et du os an.⁊c. Beď. Poſſunt in his anulis q̄ttuor euāgelij libri accipi: quoꝝ fide ⁊ doctrina portanť ſancti: ⁊ a terrenis cogita tionib⁹ ſubleuati ꝑ heremū hui⁹ vite q̄tidianis operū fructib⁹ ad celeſtē patriā feruntť: ſicut in altari holocauſti/ ⁊ ī arca/ ⁊ in mēſa expoſitū eſt. Sed ibi q̄ttuor circuli. Hic ꝟo duo ꝑ ſingu/ la latera fieri dicunť. Ibi ergo aptius euāgeliſtarū numer⁹: h̄ ꝟo aliud myſteriū qđ reſpicit ad dilectionē dei et ꝓximi. Per ſingula enī latera anulis aureis circūdať altare: q2 cor electoꝝ hinc inde dei ⁊ ꝓximi dilectiōe firmať. Que cōparať anulis: q2 cum ꝓphetia ⁊ ſciētia ⁊ lingue ceſſauerint / charitas nunq̄3 ceſſabit. Duo ſūt anuli ꝑ ſingula latera: q2 vtrūq3 charitatꝫ mā datū gemina virtute diſtinguiť. charitas enī ſinceritate fidei ⁊ vite mūdicia ꝑficiť. Sine fide enī impoſſibile eſt placere deo: ⁊ fides ſine opibus mortua eſt. Vñ: Juſtus autē meus ex fide ſua viuit.i.q̄ opa iuſticie cū fide veritatꝫ habet/ ad vitā ꝑuenit. Fraterna q̄3 dilectio patiētia ⁊ benignitate cōſiſtit. Vñ.j.Co/ rinth.xiij.b. Charitas patiēs eſt ⁊c. Et alibi: Luc.vj.f. Dimit tite/ ⁊ dimitteť vobis: date/ et dabiť vobis. His anulis īmit/ tunť vectes inaurati/ vt altare porteť: cum tales parato mētis ſinu clara patrū ſuſcipiūt exēpla ⁊ dicta: quib⁹ a terrenis ſuſpē/ ſi ad amorē rapiunť eternoꝝ. Or aūt merito ⁊ animo celeſtib⁹ ꝓpinquāt/ ſequētia demonſtrant/ poneſq3 altare ⁊c. e ¶ Et adolebit incē.⁊c. Be. Incēſuz vel thymiama orōnē ſignifi/ cat: Et ſm illđ Pſ.cxl.a. Dirigať orō mea: ſic īcē.in cō.tuo. Et Apoca.v.c. Phialas aureas plenas odoramentoꝝ que ſunt orōnes ſctōꝝ: ⁊ q2 aaron vt ſupra dictū eſt ſūmū ſacerdo/ tem.i.chriſtū ſignificat: ⁊ ſacerdotes nr̄i ordinis: adolebit aa/ ron in altari incēſum ſuaue fragrās mane: cum chriſt⁹ illuſtra/ ta fideliū corda noue gr̄e ſplēdore ad dulcedinē orōnis inſti/ C gabit: vel ꝑticipes ſacerdotij ipſi⁹ ſedula exhortatiōe fideles ad deꝑcandā faciē ſui cōditoris. Incēdit thymiama ſacerdos nō ſolū mane/ ſed ⁊ veſpere. Mane enī thymiama incēdiť/ vt in principio oīs boni/ qđ deo inſpirāte facere diſponim⁹/ illi⁹ auxiliū quo ꝑficiam⁹ inuocemus. Ad veſperū vero vt cū bene cepta cō/ plemus: illi a quo incipim⁹ gr̄as red/ damus. ¶ Beda. Et adolebit incēſū ⁊c. Mane orto ſole clare om̄ia circū/ quaq3 videm⁹/ veſpe caligam⁹/ ideoq3 lumine lucerne indigem⁹. Per mane ergo illa redēptoris ſacr̄a vel dicta ac cipimus: que liq̄do iuxta ordinē huma ne rōnis ꝓ modulo nr̄o dinoſcere ſuf/ ficim⁹/ ⁊ quaſi in die cōſpicim⁹. In q̄/ bus autē hūana rō deficit: ⁊ ſcripture ſola auctoritas eſt querenda ibi velut in nocte oculus ītelligētie caligat. S3 lucerna verbi dei pedes nr̄os ne forte offendāt/ ⁊ a via veritatꝫ exorbitēt ad/ iuuat. vñ.ij. Petri.j.d. Habem⁹ fir/ miorē ꝓpheticū ſermonē cui bñfacitis attēdentes quaſi lucerne lucenti in ca/ liginoſo loco.

☞ Mane qñ.

a dēt: veſtieſq3 illud aūro puriſſi/ a
¶ q2 ꝑfecti in eterne ſapīe luce refulgēt et in oībus q̄ agūt ſplēdore charitatis ſibi in/ eſſe oſtēdūt: ⁊ ante oīa regnū dei ⁊ iuſticiā eius ⁊ ſe cogitare ⁊ querere.
b mo/ tam craticulā ei⁹ q̄3 pietes ꝑ b
¶ fiducia fortitudinis iuſtorum.
c circūitū ⁊ cornua. Facies q̄3 ei c
a ¶ vt ſctī ꝓ bonis que ſe feciſſe meminerīt ꝑmia ꝑſtolenť eťna. b ¶ vt oīa celeſti mer cede digna doceāť: nec remaneat qđ p⁹ ab/ ſolutionē carnis purgatorio igne corrigať.
d corōnā aureōlā ꝑ gyrū: ⁊ duos d
¶ dilectionē dei ⁊ ꝓximi que nūq̄3 excidit
anuloſ aureos ſub corona ꝑ ſin gula latera/ vt mittanť in eos ve tes ⁊ altare porteť. Ipſos q̄3 ve
¶ precedentiū patrū dicta quib⁹ ſubleuati a terra ꝓmouenť ad celeſtia.
ctes facies de lignis ſethim/ ⁊ in
¶ q2 ītētio iuſtoꝝ dirigiť ad celi īgreſſuz.
aurabis. Poneſq3 altare cōtra e
¶ celū qđ dñs deuicta morte penetrauit.
¶ id eſt chriſtum.
velū/ qđ añ arcā pendet teſtimo f
¶ q2 ſancti quotidie chriſtum cōtemplanť.
¶ ſtat altare corā ꝓpitiatorio q̄ tegiť teſti/ moniū: cum ſctī viſioni dei appropiāt puri tate mentis q̄ q̄uis in mortali corꝑe cōuer/ ſationē habent in celis.
nij coraz ꝓpitiatorio quo tegiť g
e teſtimoniuz: vbi loquar tibi: et h
a ¶ ad orationē inſtigādo. b ¶ orōnē.vñ: Dirigať oratio mea.ſ.in.īcōſpe. Pſ.cxl.a
c ¶ chriſtus vel ſacerdotes nr̄i ordinis.
adōlebit incēn ſū ſuꝑ eo aāron/

Nico. de lyra

✻ ticula: ſed in patella de altari holo cauſtoꝝ apportabanť carbones viui/ vbi ſupponebať thymiama/ et crema/ bať in eodē inſtrumēto ſuꝑ altari poſi to: ⁊ hoc videť rōnabili⁹: q2 ſi eſſet ibi talis craticula vt alij dicūt: ꝑ eius fora mina cader ēt cineres ſcintille / et hoc ſuꝑ altare aureū: ⁊ ſic opteret illđ emū dari a cinerib⁹/ de q̄bus nulla fit men/ tio in ſcꝑtura. a ¶ Veſtieſq3 illud au.puriſ.⁊c. opiēdo laminis aureiſ. b ¶ Tam crati.eius ⁊c. In hebreo habeť: Tectū eius.i.partē ſuꝑiorē: et diciť h̄ ad differentiā altarꝫ holocauſti qđ nō habebat tectū: q2 tota cōcauitas altaris erat impleta terra: vt ſupra di/ ctū eſt. c ¶ Facies q̄3 ei co.⁊c. id ē labiū in circūitu aliquātulū ſuꝑeminēſ tecto altaris: ſicut ſupra dictū eſt de ar ca teſtamēti ⁊ menſa ꝓpoſitionis.

d ¶ Et duos anu.⁊c.ſ.ꝑ duo latera oppoſita. Tertio agi D tur de poſitiōe altaris cum diciť: e ¶ Poneſq3 altare cō tra velū ⁊c. Dicit Aug⁹. ꝙ ponebať intra ſctm̄ſctōꝝ: ex hoc ꝙ dicit apľs ad Heb.ix.a. vbi habeť ſic: Poſt velamētū aūt ſm tabernaculū qđ diciť ſanctūſctōꝝ aureū hñs thuribuluz. Dicit enī Aug⁹. ꝙ altare īcēſi vocabať ibi thuribulū aureū. Altare in/ censi. Hiero. autē ⁊ oēs doctores hebrei dicūt ꝯtrariū: ⁊ hoc rōna biliter: q2 h̄ videť expſſe haberi ex textu vltimi cap̄. hui⁹ libri ſicut videbiť. Qđ aūt inducit Aug⁹. nō videť valere: q2 thu ribulū aureū ñ vocať ibi altare īcēſi: ſ3 erat ibi q̄ddā thuribu lum intra ſanctūſctōꝝ / vbi ſūm⁹ ſacerdos cremabat incēſum qñ intrabat ſanctūſanctoꝝ: vt nebula inde cōſurgēs operiret aſpectū ꝓpitiatorij: vt habeť Leui.xvj. ⁊ ideo dicendū cum alijs doctorib⁹ ꝙ altare incēſi erat in illa parte tabernaculi q̄ diciť ſanctū vel ſancta ante velū qđ diuidebat ſanctū ⁊ ſctm̄/ ſanctoꝝ: ⁊ hoc eſt qđ diciť hic: Poneſq3 altare ꝯtra velū: qđ ſc3 velū f ¶ Ante arcā pendet teſti.⁊c. ita ꝙ veluz erat mediū īter altare ⁊ arcā. g ¶ Corā ꝓpitiatorio quo te Teſtimoni/ um. giť teſti. teſtimoniū hic accipiť ꝓ tabulis que erant intra ar cam. qualiter autē ꝓpitiatoriū tegebat arcā illaz: ſm duplicē expoſitionē dictū ē.ſ.xxv.b. h ¶ Vbi loquar tibi. q2 ſic dictū eſt frequēter ꝓpitiatoriū erat quaſi ſedes dei loquētis cum moyſe. i ¶ Et adolebit. Hic cōſequēter agiť de ob/ latiōe incēſi ſuꝑ altare/ cum diciť: Et adolebit incēſum ⁊c. vt habeť.ī.eo.ca. illud enī altare erat approꝑatū ſacerdotib⁹.

✻ Suaue fra.

✻ a ¶ Veſtieſq3 illud auro.⁊c. ꝑ qđ ſignificať charitaſ Moralit̄ que maior eſt ceterꝫ virtutib⁹.j.Coꝝ.xiij.d. Maior aūt hoꝝ eſt charitas. Sicut aurū īter metalla eſt ꝑcioſi⁹. Thymiama ꝟo qđ in h̄ altari cremabať ex q̄ttuor ſpecieb⁹ aromaticꝫ ꝯfi/ ✻ ciebať: ꝑ

Allegori. a ¶ Mane qn̄ cō. ⁊c̄. Bed. Mane aarō incēſū ſuꝑ altare adolet/ cū xp̄s corda fideliū ĩ his ſacris q̄ ĩtelligere pñt / grā cōpūctiōis ĩflāmat. Adolet etiā ad veſpeꝝ / qn̄ collocat lucer/nas: cū etiā ex his q̄ necdū capere pñt: qꝛ ſctā ⁊ diuiā eē nō ābigit / ad amorē celeſtiū vbi oīa pateſiūt ĩformat: fragrat ſuaue thymiama / cū ſbita cōpūctiōe diuiñꝰta cti lachꝛymis ſolū ⁊ p̄cibꝰ vacare delectant. b ¶ Nō offe. Be. In ſeq̄nti bꝰ de q̄bꝰ aromatibꝰ h̄ thymiama cōponi debeat / noīatim deſignat: ſtacte. ſ. ⁊ onycha: galbano boni odorꝭ / ⁊ thure lucidiſſimo: q̄ cūcta ad ſignificatiōꝫ eternoꝝ bonoꝝ a dn̄o p̄ncipalit̄ q̄rendoꝝ ꝯſtat ꝑtinere. Nō ē ḡ offerendū

Que ſint offerenda domino

ſuꝑ altari aureo thymiama cōpoſitōiſ alteriꝰ ꝙ dn̄s ſtatuit: qꝛ orātes nō debemꝰ a dn̄o q̄rere niſi qđ ipſe iuſſit q̄ ſe datuꝝ ꝓmiſit: nec aliud ꝺ illo credere ꝙ ipē docuit. ¶ Bed. Nō ē of/ferēda ſuꝑ eo victīa / nec liba fūdēda: hec eī oīa ad altare exteriꝰ ꝑtinēt: q̄ incipiētiū et in ꝓuectu poſitoꝝ vitā deſignāt. Tāte eī ſblimitatꝭ ē vita ꝑfecto/rū / vt nihil ĩ ea carnale ĩueniat̄ quod dn̄o mactet̄. Libamina ꝟo vini grē ſpūalꝭ deſignāt ꝟtutē / vꝭ poculū. ſ. doctrine / vꝭ calicē paſſiōis / vꝭ p̄cipue feruorē dilectōis / vel ip̄aꝫ ꝑfectiōeꝫ ſpūſ ſctī / vel aliq̄d hmōi. Sꝫ q̄ciēs vinū li/baminū cū carnibꝰ offert̄ hoſtiaꝝ / ſctī

† Heb. 9. b

moniā deſignat eoꝝ q̄ adhuc ꝺ carna/libꝰ ꝯcupiſcētijs aliq̄d hn̄t qđ puritati ſpūs aduerſet̄: ⁊ igne ſpūali ĩ ara cordis accēdat̄. Perfecti ꝟo qui dicere pñt: Defecit caro mea et cor m. ⁊c̄. ps̄ lxxij. d. Ceſſātibꝰ victīaꝝ libamībꝰ qđ ad altare eneū exteriꝰ poſitū ꝑtinet / ſola intꝰ ĩ aureo altari aromata ꝺſiderij celeſtꝭ offert̄: qꝛ ꝺ remiſſione pctōꝝ ſecuri, ꝓ dilatōe regni ꝑhēnis tm̄ lugēt: et dulcibꝰ lachꝛymaꝝ fluēt̄ ſtratū ſuū ꝑ ſinglꝭas nocteſ irrigāt. ¶ Be. Poſ

Myſtice † Nu. 1. a

ſumꝰ hec altaria interp̄tari vt eneū ĩ q̄ carnes cōburūt̄ / et ſāguis hoſtiarū fūdit̄: oēm huiꝰ tp̄is ecclꝭiaꝫ accipiamꝰ: ĩ q̄ nullꝰ ē abſqꝫ pctō / etiā infās vniꝰ diei: nullꝰ ē q̄ nō ex p̄uaricatōis pctō natꝰ / neceſſe hēat ĩ xp̄o renaſci: et ſpūs eiꝰ igne mūdari. Aureū ꝟo altare xp̄m ſignificat: q̄ ineffabilit̄ ita verā carnē traxit de adā / vt a pctō carnis ade eēt ĩmunis: quō vtrūqꝫ altare ex eodē ligni genere factū / ſꝫ nō vtrūqꝫ auro cooꝑtuꝫ. In h̄ altari q̄ꝫ nihil carnale offerebat̄ / ſꝫ aromata tm̄ offerebāt̄: qꝛ xp̄s p̄ces et lachꝛymas nō ꝓ ſuis erratibꝰ / ſed ꝓ nr̄a ſalute effudit. Sicͨ eī arca ĩtra velū poſita hoīeꝫ deū ſedētē ad dexterā ma/ieſtatꝭ ſignificat: ita altare ex̄ velū: ſꝫ ꝓpe ĩtroitū eiꝰ poſitū eūdē mediatorē dei ⁊ hoīs pōt exp̄mere / int̄ hoīes humanitate cōuerſantē / ſꝫ potētia diuīitatꝭ celoꝝ ĩteriora penetrātē. Sta/bat altare incēſi ĩ ſāctuario vbi cādelabꝛū et mēſa: qꝛ ꝟbū caro fa. ē et ha. ĩ no. Joh. i. b. Stabat arca ĩtra velū: qꝛ xp̄s pꝰ paſſiōeꝫ et reſurrectionē ſuā aſſūptꝰ ē ĩ celū / et ſedet ad dexterā dei: ſuꝑ cuiꝰ cornua altarꝭ dep̄cat̄ aarō ĩ ſāguīe q̄ oblatꝰ ē ꝓ pctō: ⁊ placat ſuꝑ eo / qn̄ rogātes ꝓ pplꝭi vꝭ ſua ignorātia ſacerdotes ꝑ filiū dei ſeſe adiuuādos / et ꝑ ſacr̄m paſſiōis ipſiꝰ ꝯfidūt eē ſaluādos. vn̄ ꝑ ipm̄ ḡ ſꝑ offeramꝰ hoſtiā laudis dō: id ē fructū labioꝝ cōfitētiū noī eiꝰ: qđ de oībꝰ electis mēbꝛis ſcꝫ ſummi ſacerdotis q̄ ĩ ſpū et ꝟitate orāt p̄reꝫ poteſt accipi.

Allegorice c ¶ Et dep̄cabit̄ ⁊c̄. Bed. Quia xp̄s ſacerdos nr̄ ſelꝭ ĩ an/no obtulit ſāguinē ſuū ꝓ pctīs oīm cū p̄dicauit. ſ. annū acceptū dn̄o: h̄ ē totū tp̄s q̄ ſibi ecclꝭiaꝫ copulare dignat̄. Selꝭ etiā vnicuiqꝫ credētiū lauacꝝ baptiſmi ĩ myſteriū ſanguīs ſui ad abſoluēda pctōꝝ vinclꝭa donauit: et pulchꝛe ſemel ꝑ annū ĩ ſāguine oblatiōis ſuꝑ cornua altarꝭ dep̄cari: q̄tidie aūt thymiama ſuꝑ eo incēdere iubet̄: qꝛ xp̄s q̄ q̄tidie fideles grā ĩterne cōpūctiōis accēdēs renouat / ſemel eos hoſtia ſāguīs ſui ſuꝑata morte redemit. Ip̄i q̄ꝫ fideles q̄ q̄tidiana pctā q̄tidianis p̄cibꝰ abluūt: et lachꝛymis ſemel ĩ ſacr̄o eiꝰ paſſionis gaudēt ſe eē abſolutos a pctīs oībꝰ. Dep̄cabit̄ aarō ſuꝑ cornua altarꝭ: qꝛ xp̄s int̄ hoīes nō ſolū cōuerſatꝰ ꝓ homībꝰ orauit / ſꝫ et nūc ad dexterā

ad dexterā p̄ris ſedēs int̄pellat ꝓ nobis. In cordibꝰ q̄ꝫ electoꝝ ꝑ fidē habitās / dū eos ad dep̄cādū excitat / recte dep̄cari ꝺꝛ. Dep̄cat̄ aarō ſuꝑ cornua altarꝭ / cū electos p̄ri ꝑ mēoriā eaꝝ q̄s fecere ꝟtutū cōmēdat: deniqꝫ q̄ſi cornua tāgēs altarꝭ aurei de diſcipuloꝝ deuotiōe loq̄t̄ Joh. xvij. a. Quos dediſti mihi de mūdo tui erāt: et mihi eos dedi. ⁊ ſer. m. ſer. ⁊c̄. Et adiecit: ego ꝓ eis rogo nō ꝓ mūdo. Et qꝛ ꝓpt̄ merita et int̄ceſſiōes ſbli/miū viroꝝ nr̄e ĩfirmitati dn̄s miſeret̄ / recte ſubiūgit: et placabit ſuꝑ eo ĩ generatiōibꝰ vr̄is. d ¶ Et placabit ⁊c̄. Bed. Placat aarō ſuꝑ altare incēſi qn̄ ꝓpt̄ iuſticiā ſctōꝝ quā int̄ceſſorē et pa/tronū q̄rimꝰ nobꝭ ꝓpitiat̄ deꝰ. Vn̄ Ezechie ꝺꝛ: Ciuitatē hāc ſaluabo: et ꝓtegaꝫ eā ꝓpter te / et ꝓpt̄ dauid ſeruū meū: ſic moyſes ꝓ pplꝭo int̄cedēs p̄rm̄ fecit memoriaꝫ: et q̄ſi ſuꝑ cornua altarꝭ dep̄cās dn̄m placare curat di. Eſto placabilꝭ ſuper neq̄tiā pplꝭi tui: et recordare abꝛaā iſaac et iſrlꝭ ⁊c̄. e ¶ Locutuſqꝫ ē ⁊c̄. Deſcp̄to altario incenſi / reſtat deſcp̄tio labij enei in q̄ lauarēt manꝰ et pedes ingreſſuri tabernaculum ſacerdotes: ſed vnū man/

¶ a deo. b ¶ qꝛ cōpūctꝭ dulcedo ē lachꝛy/mari ⁊ orare. c ¶ ĩ p̄ncipio bōi oꝑiſ auxiliū dei ĩuocādo.

a Suaue fragrās. Mane quando (a b) cōponet lucernas / ĩcēdet illud:

a ¶ ꝟbi dei. b ¶ admonitōe. ¶ conſummationem.

⁊ qn̄ collocat eas ad veſperum (c)

¶ qꝛ neceē ē vt animꝰ pꝰ orōeꝫ ⁊ fletū ocioſa ꝟba, vꝭ facta caueat: ⁊ ſe ĩ eodē virore deuotiōis etiā finita orōe cuſtodiat: ſic ꝺ āna ꝺꝛ. ſ vultꝰ eiꝰ n̄ ſūt āpliꝰ ĩ diuerſa mutati. j. Re. j. c

vret thymiama ſempiternū corā (d)

b dn̄o ĩ generatiōes vr̄as. Nō of/ (e)

¶ nō ē ĩ orōne petēdū niſi qđ deꝰ iuſſit ⁊ ſe datuꝝ ꝓmiſit.

feretis ſuꝑ eo thymiama cōpo/ſitionis alterius: nec oblatio/ (f)

a ¶ q̄ ad ĩcipiētes ꝑtinēt: in quibus adhuc ſunt carnalia mactanda.

a ¶ vini q̄ poculū doctrine: vel calicē paſſionis vel dilectiōis feruorē ſignificat.

nem ⁊ victimam / nec libabitis. (g h)

¶ faciet ꝺp̄cari. ¶ xp̄s. ¶ ꝟtutes electoꝝ

c † Et dep̄cabit̄ aarō ſuꝑ cornua (i)

a ¶ q̄tidie ĩgrediebat̄ ſacerdos ĩ ſctāſctōꝝ ad adolēda thymiamata. Selꝭ aūt ĩ āno cū ſāguīe q̄ aſꝑgebat cornua altarꝭ. ¶ ſuo.

altaris ſemel ꝑ ānū ĩ ſanguine/ (k)

a ¶ patri. b ¶ humani generis. c ¶ ꝑ ſanctorum iuſticiam. ¶ dominū.

d qđ oblātū eſt ꝓ peccato / ⁊ placabit ſuꝑ eo in generationibꝰ vr̄is.

¶ de chꝛiſto naſcituro virgini matri dicit̄: Spūſſctūs ſuꝑueniet in te ⁊c̄. Lu. j. d

e Sāctūſctōꝝ erit dn̄o † Locutuſ (m) qꝫ eſt dominꝰ ad moyſen / dicēs:

Ni. de lyra

a ¶ Suaue fragrans. qꝛ erat cōpoſituꝫ ex quattuor ſpeciebꝰ valde aro/maticꝭ: vt dicit̄ ĩ fine huiꝰ ca. b ¶ Mane quando cōponit lucernas in/cendet illud. ſeptē em̄ lucerne cādelabꝛi ardebāt de nocte: in mane ꝟo extinguebant̄ quattuor: et tūc cremabat̄ in/cenſuꝫ. c ¶ Et qn̄ collocat eas ad veſpeꝝ: quia reaccēdebant̄ tūc quattuor. d ¶ Uret thymiama. dicunt aliqui ꝙ thymiama et incēſuꝫ differūt: quia thymiama ē aliquid p̄cioſius incēſo: et iō cōburebat̄ veſpe: ſicut ⁊ agnus pinguior tūc offerebat̄ quē in mane nō licebat offerri: ſed neutrū habet̄ ex ſcri/ptura: nec hebꝛei de hoc aliquid dicūt: et vbi trāſlatio noſtra habet incēſuꝫ / et vbi habet thymiama / ĩ hebꝛeo habet̄ eadeꝫ dictio. ſ. quetoreth: et ſignificat idē qđ thurificabile: ⁊ ideo dicēdū ꝙ thymiama et incēſum in hoc loco penitꝰ idē ſignificāt: qđ ptꝫ ex eo qđ ſubdit̄: e ¶ Non offe. ⁊c̄. alteriꝰ. ex quo patet ꝙ vna ſola cōpoſitio q̄ infra deſcribit̄ in altari in/cēſi offerebat̄: et dicit̄ thymiama a thymo herba odorifera qua in aliquibꝰ locis vtunt̄ loco incēſi. f ¶ Nec oblationem: de aridis. g ¶ Et victimam: de animalibus vel de auibus. h ¶ Nec libabi. offerendo oblationem de liquidis: iſta em̄ fiebant in altari holocauſtoꝝ. i ¶ Et dep̄cabit̄ aa. Id eſt inniтēs cornibus eius: vel extendēdo manꝰ ſuꝑ cornua. k ¶ Semel ꝑ annum: ſcꝫ in die expiationis / que eſt dies decima ſe/ptembꝛis. l ¶ In ſanguine. quia cūc ꝺ ſanguine hirci et vituli oblati ꝓ peccato populi ponebat ſuꝑ cornua ipſius altaris: et quia illa die ſummꝰ ſacerdos intrabat ſctāſāctoꝝ: crediderūt aliqui ꝙ altare incēſi eſſet intra ſanctaſctōꝝ / ĩ h̄ ſequētes Aug. Sed hoc nō valet: quia Leui. xvj. dicit̄ / ꝙ hec poſitio ſanguīs fiebat a ſummo ſacerdote ĩ cornibꝰ altaris incēſi poſtꝙ exierat de ſctāſanctoꝝ. m ¶ Locutuſqꝫ. hic ꝯn̄r agit̄ de his q̄ erāt neceſſaria ad p̄dicta exercēda: quoꝝ vnū erat pecunia ꝓ expen/ſis: ſecundū erat lauatoriū ꝓ ſacerdotibꝰ abluēdis: tertiū vnguētū ſacre vnctiōis: quartū cōpoſitio thymiamatis: de quibꝰ agit̄ ꝑ ordinē: et ꝑtes patebūt ꝓſequēdo. Circa p̄mū cōſiderandū / ꝙ ſacrificia que fiebāt a ſingularibꝰ ꝑſonis fiebāt de expēſis eoꝝ ꝓprijs: ſed illa

✳ ciebat̄: ꝑ quas q̄ttuor ꝯditiōes ĩ orōne deuota ſignificant̄: ſcꝫ vera humiliatio. Eccl. xxxv. c. Oratio hūiliātis ſe nubes penetrat. Et ſalubꝛis poſtulatio. Oratio nāqꝫ deuota eſt de illis que ꝑtinent ad ſalutē. Joh. xvj. e. Si quid petieritis patreꝫ in nomine meo dabit vobis. Quod expons Greg. dicit: Non petit̄ in nomīe ſaluatoris niſi quod ꝑtinet ad rationeꝫ ſalutis. Tertia cōditio ē mētis attētio: qꝛ ſicut Dama. dicit: Orō ē aſcē/ſio mētꝭ ĩ deū. j. Cor. xiiij. c. Orabo ſpū: orabo et mēte. Quarta ē debita cōtinuatio. j. Theſſa. v. d. Sine ĩtermiſſione orate.

✳ Qn̄ tuleris

vnū mandatū ꝑmittit: a ¶ Qñ tuleris. Bed. Huiꝰ ꝑce/pti oblitꝰ dauid qñ ppl'm numerauit. Ideoq̄ plagā numerā/do ipsi ppl'o cōciuit. ¶ Mystice autē: sūma filioꝝ isrl' sūmam oīm electoꝝ significat/ quoꝝ noīa scripta sunt ī celo: ⁊ singu/li dant ꝓ aīabꝰ preciū dño: cum sedulo seruiūt ei in opibꝰ bo/nis: alioq̄n plagā incurrēt numerati: q: vltio ꝑpetua manet eos q̄ fideliū nu/mero noīetenꝰ sociati non offerūt dño ꝑfecta opa fidei: de talibus dicit Ps. xlviij. b. Nō dabit do placationē/ nec ꝑciū redēptiōis aīe sue. Redēptio enī aīe viri ꝓprie diuitie sue: Prou. xiij. b b ¶ Dimidiū sicli. Bed. i. decē obolos obseruantiā. s. decalogi ⁊ fidē iesu christi. Qui enī hūc recte ītelligit: oēz in eo ⁊ fidei ⁊ opis mltitudinē ⁊ futu/re retributōis ꝓmissionē inesse cognoscit. Deniq̄ in tribꝰ ꝑmis dilectio dei/ in septē sequētibꝰ dilectio cōtinet ꝓxi/mi/ ⁊ teste apl'o Rom. xiij. c. Plenitu/do ẜ leg' ē dilectio. Nomē q̄z iesu apd hebre. ⁊ grecos a: ιοθ et ιοθα/ īcipit/ qd vtrūq̄ nota est denarij nūeri. De/cēq̄ obolos in ꝑciū aīe offerūt: q̄ in ie/sum christū credētēs signū noīs eiꝰ qd a denario nūero incipit in fronte ⁊ ꝓ/fessione ꝓferunt. Forte ideo dictū est: vnū iotha de lege nō ꝑterire posse: q: virtus decalogi q̄ ibi cōtinet: et fides noīs qd ibi signat: nulla pōt infideliū ꝑturbatōe corrūpi. c ¶ Qui habet in nu. ⁊c. Vicenariꝰ vtriusq̄ testamē/ti cōiūctionē significat: legis. s. que in q̄nq̄ libris: ⁊ euāgelij qd in q̄ttuor scri/ptū est. quater enī quini faciūt vigīti. A. xx. ẜ ānis habet q̄sq̄ in nūero ppl'i dei: q: ille tantū electoꝝ ꝯsortio dignꝰ est q̄ decreta legis spūaliter intellecta ꝑ grām adiutꝰ euāgelij ꝓ mensura sua et capacitate perficit: ⁊ eterna ꝑmia re/promissa expectat in cel'. d ¶ Diues nō ad ⁊c. Bed. Quia siue magnꝰ est q̄s meritis ⁊ ꝑfectꝰ: seu paruꝰ/ ⁊ in ꝓ/uectu virtutū positꝰ: cūctis eque lex de/calogi qua deū ⁊ ꝓximū diligāt impo/nit. e ¶ Susceptāq̄ pecu. ⁊c. Beda: Hoc fit cū q̄cq̄d agimꝰ boni in eter/na cōditoris ⁊ iudicis nr̄i memoria cu/stodit: vt ex his que illi obtulimꝰ/ bo/noꝝ fructibꝰ fiat nobis ꝓpitiꝰ. Serua/tur eadē pecunia in vsuz tabernaculi/ cum ex iustoꝝ opibꝰ sequētiū fideliū ⁊ mores cōfirmant et actꝰ: ⁊ tales fieri minores cōtēdūt q̄les fuisse eos q̄s cū dño regnare audiūt/ agnoscūt. Notā/dū sane ꝙ pecunia nō iuxta vulgi esti/mationē/ sꝫ iuxta mēsurā tēpli erat dā/da. Mēsura tēpli dispositio est diuine legis/ quā ī eccl'ia sua dñs seruare ꝑce/pit/ ⁊ obseruātibꝰ eterna ꝑmia ꝓmittit. Si q̄s aūt iuxta pla/citū hūane volūtatis deo seruire nitit: q: iuxta mēsurā templi pecuniā deuotiōis non obtulit: reprobata oblatiōe plaga di/stricte vltiōis feriet. f ¶ Locutusq̄ est dñs ⁊c. Be. Po/test in ẜ labio vel labro (vtrūq̄ enī d:) aqua baptismatꝰ intel/ligi/ cuiꝰ lauacro necesse est vt purgent/ q̄ eccl'ie ianuas ingre/diunt. Sed q: inter tabernaculū testimonij ⁊ altare holocau/sti positū est: ⁊ q: bis quotidie idem sacerdotes. i. mane ⁊ ve/spere cum ingrederent ad altare thymiama oblaturi/ ī eo iu/bent lauari: aqua aūt baptismi semel tm̄ ablui: ꝯuenictius ẜ labrū cōpūctiōis ablutionē ⁊ lachrymaꝝ accipimꝰ/ qua semp indigemꝰ/ maxime cum mysterijs celestibꝰ ministraturi accedi/mus. Quia enī altare holocausti/ ī quo carnes victimaꝝ dño incendebant: extinctionē significat carnaliū cōcupiscentiarū ꝑ ignē spūssancti. Altare ꝟo thymiamatis puritatē eoꝝ q̄ so/pitis oīno carnis illecebris/ sola expectatiōe ⁊ desiderio cele/stis introitꝰ lachrymas fundūt amoris. Recte ꝓpe altare ho/locausti labrū ponit/ in quo abluti sacerdotes ingrediunt il/lud tabernaculū: ⁊ thymiama dño incendūt. Duobꝰ enī mo/dis lachrymarū ⁊ cōpunctiōis status distinguit: q: primo q̄sq̄ cōuersus ꝓ pctīs lachrymādo veniā ꝑcat: qd cum dignis pniē fructibꝰ diu ꝑfecerit/ securus de venia desiderijs hiantibꝰ optat affore tp̄s/ quo ad videndā faciē creatoris ingrediat: nec absq̄ lachrymis huiꝰ vite lōgitudinē/ vl' illiꝰ tolerat dilationē dicēs: Heu mihi q: incolatꝰ meꝰ ꝓlō. est ⁊c. Ps. cxix. a. Et ibidez. xlj. a. Sitiuit a/nima mea ad d. f. v. ⁊c. Et paulopost: Fuerūt mihi lachryme mee p. d. ac no. ⁊c. Igit altare holocausti lachrymas signat penitentiū: altare incēsi gaudē/tiū de bonis que deo iuuāte fecerūt/ et ꝑmia desiderantiū que se cōfidūt acce/pturos/ q̄ fletus priori ꝑcellit q̄tuz era/mēto aurū q̄tū sanctūsctōꝝ/ vbi erat ar/ca dñi priori tabernaculo/ in q̄ candela/brū erat ⁊ mēsa dñi. Prope altare holo/causti labrū erat positū/ in q̄ lauarēt q̄ ad altare incēsi intrabāt: q: nemo repē/te fit sūmus/ sed ꝓficiētibꝰ meritꝰ debꝫ q̄sq̄ primo vitioꝝ bella deuincere: ⁊ sic a deo cōpūctionē lachrymaꝝ īpetrare/ vt ꝓ īgressu regni dulces fūdat lachry/mas q̄ ꝓ timore penarū fudit amaras. Labrū erat vas in quo lauabant īgres/suri tēplū dei/ ⁊ sacrificaturi/ ⁊ vestes sanctas accepturi/ ⁊ suas deposituri: si/militer et egressuri factum de speculis mulierū que excubabant ad ingressum tabernaculi. † leui. 27. c Nu. 3. g Ezech. 4. d

a Quādo tuleris sūmā filioꝝ isrl' iuxta numerum dabunt singuli
a ¶ id ē cū numerauer' eos ꝑgens in expe/ditionē. ¶ Augꝰ. ẜ in dauid vīdicatū est: q: deꝰ nō iusserat. b ¶ electoꝝ oīm quoꝝ noīa scripta sunt in libro vite. c ¶ sedule seruitutis obsequium.

preciū ꝓ animabꝰ suis domino/ d
¶ q: ꝑpetuo dānant qui numerū fideliuz sortit tantum nomine.

⁊ nō erit plaga in eis cū fuerint e recēsiti. Hoc aūt dabit omis q̄
a ¶ ad familiā: noīabant enī illi q̄ trāsibāt ¶ scriptū in celo. b ¶ id ē decē obolos obseruantiā. s. decalogi ⁊ fidem iesu christi.

b trāsit ad nōmen dimidiūm sicli
a ¶ ꝓ offerentis volūtate. b ¶ dispositio/nem legis.

iūxta mensurā tēmpli. † Siclus f vigīti habꝫ obolos. Media ps
¶ vere.

c sicli offeret dño. Qui habetur g
¶ p pl'i dei. b ¶ legem spūaliter intelligēs et gratia euangelij adiutus perficiens

in nūerō a vigīti ānnis ⁊ supra/ h
¶ magnus meritis ⁊ perfectus.

d dabit ꝑciū. Diues nō addet ad
a ¶ paruus ⁊ imperfectus. b ¶ cūct' eque decalogus imponitur.

mediū sicli: ⁊ pāup nihil minūet
¶ quicquid boni agimus. ¶ deo.

e Susceptāq̄ pecuniā q̄ collata
¶ iustis. ¶ futuroꝝ fidelium.

est a filijs isrl' tradet ī vsus taber
a ¶ in memoriā dei vt dignet ꝓpitiꝰ fieri.

naculi testimōij: vt sit mōnimē/tum eorum coram dño/ ⁊ propi

f tietur animabus eorum. Locu/ i tusq̄ est dominꝰ ad moysen di/
a ¶ hoc lauacꝝ posuit moyses: q: lex di cū ct' fidelibꝰ ꝑdicauit grām cōpūctōis. ¶ la/uabo ꝑ sin. no. lec. m. la. Ps. v. bj. ¶ ablu/tionē cōpūctōis ⁊ lachrymarū indeficiētē q̄ crebro sacerdotes ⁊ oēs scti debēt lauari.

cens: † Fācies et labium eneum k

Cum basi sua.

Nico. de lyra

ꝓprijs: sed illa que fiebāt ꝓ cōmu/nitate fiebāt de expēsis totiꝰ ppl'i/ ⁊ eq̄/liter hoc expēdebāt diuites ⁊ paupes/ ne diuites sanctiores se pauperibꝰ re/putarēt/ vel magis participare de diui/nis. Per hoc etiaz ꝙ equalit ponebāt singuli. s. medietatē sicli sciebat nume/rus viroꝝ per cōputationē dimidioꝝ si/cloꝝ: ⁊ hoc est qd dicit: a ¶ Qñ tu/leris. i. acceperis. b ¶ Sūmā filio/rum israel ⁊c. Id est quādo volueris scire numerū eoꝝ/ nō numerabis ꝑ ca/pita/ sed per hoc ꝙ c ¶ Dabūt sin/guli preciū. Id est dimidiū siclum. D d ¶ Pro aīabꝰ suis. q: sacrificia de illis expensis facta ꝓficient animabus eoꝝ. e ¶ Et nō erit plaga ī eis cū fuerint recē. ⁊c. Id est numerati mo/do ꝑdicto. si autē aliter: erit plaga sicut factū est tpe dauid: vt habet. ij. Regū xxiiij. c. f ¶ Iuxta mēsurā tēpli. ẜ d:: q: alid erat pondꝰ q̄ vtebāt cōiter ⁊ q̄ vtebāt ī tēplo. Siclꝰ aūt q̄ vtebant in tēplo habebat quattuor dragmas: ẜm Iosephū: ⁊ quelibet dragma q̄nq̄ obolos. g ¶ Qui habet in nume/ro. s. viroꝝ ꝓcedentiū ad bellū. h ¶ A viginti annis ⁊c. ex quo ptꝫ ꝙ illi q̄ erant minoris etatis nō cōputabant inter vi/ros/ nec cogebant ire ad prelium. Cetera patent ex dictis. i ¶ Locutusq̄ est dñs ad moysen dicēs: Hic cōsequen/ter agit de lauatorio: cum dicit: k ¶ Facies ⁊ labiū eneū. Istud vas alibi vocat labrū ⁊ luter: vt dicit Rab. Sa. ꝙ erat factum ad modū māmille magne grossum inferius/ ⁊ in supe/riori parte strictum/ habens in lateribꝰ duas canales/ ꝑ quas effundebatur aqua.

Cum basi sua.

Moraliter
a ¶ Qñ tuleris sūmā filioꝝ isrl' ⁊c. ꝑ hanc ppl'i nume/rationē electoꝝ numerꝰ designat/ ⁊ cuilibet numeratoꝝ dimi/dius siclus q̄ cōtinet decem obolos imponit: ꝑ qd significat ꝙ oēs ad obseruationē decalogi silr obligant. † ¶ Facies ⁊ la/biū eneū ⁊c. in quo lauabant pedes ⁊ manus sacerdotuz qñ debebāt in altari ministrare: ꝓpter qd fuit figura sacramēti cō/fessionis: in quo sacerdotū manus: id est opera/ ⁊ pedes: id est affectiōes debent lauari/ quādo ad offerendū sacrificiū eucha/ristie sunt accessuri.

Glo. oꝛdi.

f ¶ Cū baſi ſua. Be. baſis ī q̄ labꝝ
erat poſitū deſideriū celeſt. vite ſigni/
ficat: cui⁹ cā tāta ē vt pfecti viri ſe q̄tidi
anis diluāt lachꝛymiſ: ꝛ gaudiū inꝰne
q̄ret. qđ vidēdo n̄ valēt ſuſpirādo ꝺgu
ſtāt. Uꝛ ei h lauacro(qđ inꝰ tabnacu
lū ꝛ altare poſitū ē) lachꝛyme pfectoꝝ
† j.40.d figurēt: hec ṽba teſtāt: et miſſa aq̄ la/
uabūt ī ea aarō ꝛ filij ei⁹ man⁹ ſuaſ ꝛc̄.
Nēo ꝺ plebe ibi lauari p̄cipit: ſꝫ pōti/
fex ꝛ filij ei⁹. i. ſacerdotes mioꝛ gd⁹:
qꝛ magnoꝝ viroꝛū ſic vita pfectioꝛ / ita
cōpūctio ſublimioꝛ: nō aūt ſol mīſtr al/
tar. hec cōpūctio ꝯuenit. ait em̄ petr⁹
1. Pe. 2. a. cūct. fidelib⁹: Et ipſi tāq̄ lapides viui
ſupedificamī ī do. ſpi. ſacerdotiū ſctm̄
offerre ſpūales hoſtiaſ. Et Joh. Apo.
xx. b. Btūs q̄ hꝫ ptē ī re. p̄. In his ſe
cūda moꝛs n̄ hꝫ ptātē. Quas etiā victi
Ro. 12. a mas offerre debeāt paul⁹ oñdit d. Ob
ſecro vos p mi. dei vt exhi. coꝛ. ve. ꝛc̄.
b ¶ Lauabūt ꝛc̄. Xp̄s q̄ꝫ hui⁹ labꝛi
aq̄ ē lot⁹ p̄uſq̄ ad altare oblatur⁹ intra
ret: et thymiama ſacri coꝛpis ꝓ ſalute
nr̄a ī ara cruc. īcēderet: ꝓ nr̄o ei amo
re lachꝛymas fudit ſic ī reſurrectōe la/
ʒari. c ¶ Ne foꝛ. Be. Moꝛs ei timē/
da ē eterna: ſi q̄s ad mīſteriū altar. ele
ct⁹ thymiama orōnū nō reddit / ſed ſa/
croſctā myſteria ſine ablutiōe cōpūcti/
onis ītraret: ꝛ ſctāꝫ dn̄i meſā cōib⁹ ma
nib⁹ tractare p̄ſumit: lauēt ḡ man⁹ ꝛ pe
des ī aq̄ labꝛi enei: ꝛ ſic ad altare acce
dāt: abluāt lachꝛymis act⁹ ꝛ īceſſuſ: de
inde man⁹ ad ꝯtīgēda dei myſteria ꝓ/
ferāt: ꝛ īgreſſū pedū ī atrio dn̄i ponāt:
illis q̄ꝫ h p̄cipit q̄ ſacra ꝑticipāt / vt a/
ct⁹ ſuos ꝛ cogitat⁹ diſcutiāt: ꝛ cōpūctio
nis lachꝛymis abluāt. Qui ei mādu.
ꝛ bi. īdi. iu. ſi mā. ꝛ bi. ꝛc̄. j. Coꝛ. xi. f.
d ¶ Sume ti. Stra. Smyrna grece
σμύρμα latie dꝛ myrrha: q̄ ē arboꝛ ī arabia q̄n
q̄ꝫ cubitoꝝ: cui⁹ ṽgulta arabes exurūt
vt meli⁹ pullulēt ꝛ fructificēt. Ex q̄ꝝ o/
Stacte doꝛe īcurabiles moꝛbos ꝯherēt niſi fu
mo ſtoꝛac. occurrerēt. Hui⁹ arboꝛ. gū
mi ꝓp̄e ſtacte vocāt: abuſiue etiā myr/
rha. e ¶ Calami. cīnamomi ē ṽgul
† j.40.b. tū: ꝛ ī īdia vł ethiopia naſcit duoꝝ tm̄
Cinnamo/mū cubitoꝝ: dꝛ aūt cīnamomū: qꝛ in modū
cāne ſubtiles ꝛ replicatos hꝫ calamos /
cinerei vł nigri coloꝛ.: q̄ fracti viſibile
ſpiramētū reddūt: ꝛ ſubtile q̄dē carū:
groſſū ṽo vile ꝛ deſpectū. Calam⁹ aro
Calam⁹ matica ſpēſ iux̄ libanū ¶ Myrrhe cī.
cala. caſ. He q̄ttuoꝛ ſpēs ſignificāt q̄t/
tuoꝛ p̄ncipales ṽtutes / q̄b⁹ oleo vncti/
onis ꝛ gr̄a miſcđie dei eccl̄ia dedican/
da ē ꝛ ſctīficāda. f ¶ Et erūt ſā. ꝛc̄.
Aug. cū. ſ. vncta fuerit. Quid ḡ diſta
bit inꝰ illa interioꝛa q̄ velo tegunt
g ¶ Qui te. Silr ꝺ altari ſacrificioꝝ
ſupi⁹ dictū ē: qđ ſic ītelligēdū ē: vt lice
at ppl̄o tāgere tabnaculū qn̄ offerebāt
hoſtias vł q̄libet dona / ꝛ tāgēdo ſctīfi
cabāt ꝓpt illđ oleū q̄ cūcta puncta ſūt:
non ſic ſacerdotes q̄ etiā vt ſacerdotio
fūgerent

Ni. de lyra

a ¶ Cuꝫ baſi ſua. In heb. hr̄:
Cū ſede ſua: ī q̄ erat ꝯcauitas ad reci/
piēdū aquā. b ¶ Poneſq̄ il. in. t.
ꝛ al. ſ. holocauſtoꝝ: nō directe inꝰ illa
duo / ſꝫ aliq̄ntulū ad lat⁹. c ¶ Et miſ.
a. la. i. p effuſionē aque ex ip̄o aarō ꝛ
filij ei⁹ man⁹ ꝛ pedes ꝛc̄. ex q̄ ptꝫ ꝙ in/
grediebāt nudis pedib⁹ tabernaculū.
d ¶ Qn̄ ingreſſuri ſūt ꝛc̄. poꝛtādo
ibi de

a ¶ deſiderio celeſt. vite. b ¶ laua. p ſingu.
a b cū baſi ſua ad lauāduꝫ / poneſq̄ a
no. le. m. ꝛc̄. a ¶ qꝛ duo ſūt genera cōpūcti
onis lachꝛymoſe: ꝓ pctīs. ſ. ꝛ deſiderio pa/
trie celeſt. ¶ qꝛ nemo repente fit ſummus.
b illud inter tabnaculū teſtimonij
ꝛ altare † Et miſſa aq̄ lauabūt in c
¶ ſūm⁹ ſacerdos. a ¶ minoꝛes. b ¶ opa.
ea aarō et filij eius manus ſuas
¶ affectus. ¶ ad miniſtrandum
ac pedes / qn̄ ingreſſuri ſunt tab d
naculū teſtimonij: ꝛ qn̄ acceſſu/ e
ri ſūt ad altare / vt offerant in eo
¶ oꝛōes. ¶ ſi īmūdi acceſſerit. ¶ eꝛnalit
c thymiama dn̄o: ne foꝛte moꝛian f
¶ deſtructū ē labꝛū: aarōq̄ ſacerdotiū: ſed
ſignificatū manet in eternū: in vita fideliuꝫ
manet altare ꝛ incenſum: ſicut alia plura q̄
lex iuſſit ꝑpetuo celebꝛanda.
tur. Legitimū ſempiternū erit ipi
¶ . i. oīb⁹ ſctīs: qꝛ xp̄s n̄ vēit ſoluere legē ſꝫ
adiplere: Math. v. b. ¶ . i. credentitibus ī
eum in quem aaron credidit: hoc eſt enī ſe/
men cui benedixit dominus.
et ſemini ei⁹ p ſucceſſiōes. Locu/ g
tuſq̄ eſt dn̄s ad moyſen / dicēs:
a ¶ p̄cipue moꝛtificatōis. ſ. que pura inten
tione ꝓ deo tātū ſit facta: vnde Cant. v. b.
Manus mee diſtil. myr. ꝛc̄.
d Sume tibi aromata primē myr h i
rhe ꝛ electe quingentos ſiclos / ꝛ
¶ qđ ē cinerei coloꝛ.: ꝛ ſignificat hūilitatē
q̄ nos cīerē eē ꝛ ī cīerē r̄uerſuros ītelligim⁹
cinamomi modiū: id ē ducētos k l
e q̄nquaginta ſiclos: calami ſimili m
a ¶ hec ī aq̄ſis naſcit ꝛ ī īmēſū creſcit: ꝛ bo
nū odoꝛē reddit: ꝛ ſignificat fidē q̄ p baptiſ
ter ducentos quinq̄ginta: caſie n
mum creſcit. a ¶ iuſta ſit et recta mēſura.
¶ qꝛ ſm eccl̄iaſticā regulā oīa ſūt faciēda.
aūt quingentos ſiclos in pōnde o
re ſanctuarij: oleum de oliuetis p
¶ ſextarij. ¶ chꝛiſma quo vn
menſurā hin † Facieſq̄ vnctiōis q r
git. ſ. tabernaculū. i. fidelis ppl̄s eccl̄ie. i. in
quib⁹ diuinitas tanq̄ ī tabernaculo habi/
tat. pñt etiā p vnguentū intelligi ṽtutes ſā
ctoꝝ vel odoꝛ iuſticie lōge lateq̄ diffuſus.
oleū ſctīn: vnguentū compoſitū
¶ vngentarij ſunt apl̄i ꝛ doctoꝛes q̄ vngē/
ta componūt quibus dedicatur eccleſia.
opere vnguentarij / et vnges ex s t
a ¶ hec omnia ſupꝛa expoſita ſunt.
eo tabnaculuꝫ teſtimonij ꝛ arcā
teſtamēti / menſamq̄ cū vaſis ſu
is: cādelabꝝ ꝛ vtēſilia ei⁹ / altaria
thymiamatis ꝛ holocauſti / ꝛ vni
uerſam ſupellectilē q̄ ad cultuꝫ
f eoꝛū ꝑtinet / ſāctificabiſq̄ oīa: et
g erūt ſctāſctōꝝ. Qui tetigerit ea/ v x
ſctificabit. Aarō ꝛ filios ei⁹ vn/ y
ges / ſctificabiſq̄ eos vt ſacerdo
tio fungāt mihi. Filijs q̄ꝫ iſrł di
ces: Hoc oleū vnctōis ſanctuꝫ z
erit mihi in generationes vr̄as. a
¶ quia carnis voluptatē amātib⁹ non ꝯue/
niūt iſta.
Caro homis nō vngetur ex eo/

Nico. de lyra

ibi de ſāguīe hoſtie īmolate ꝓ pctō toti/
us ppl̄i / vt hr̄ Leui. iiij. c. e ¶ Et qn̄
ac. ꝛc̄. ꝛ h fiebat oī die. ī h em̄ erat ꝯſū
matio ſacrificij: qꝛ ſic p̄dictū ē / ſacrificia
veter. legis nō erāt accepta niſi ex fide
ꝛ deuotiōe offerētiū: deuotio aūt p thu/
rificatiōꝫ deſignabat: ꝛ iō ī hoc ſacrifi/
ciū cōſummabat / ſm ꝙ dꝛ ad Heb. ix.
In pꝛioꝛi q̄dē tabnaculo. i. ī anterioꝛi ꝑ
te tabnaculi vbi erat altare incēſi / ītra/
bāt q̄tidie ſacerdotes ſacrificioꝝ officia
cōſūmātes. f ¶ Ne foꝛte mo. īdebite
incēſū offerēdo / ſicut moꝛtui ſūt nadab
ꝛ abiu / vt habetur Leui. x. g ¶ Lo/
cutuſq̄ eſt do. Hic agitur de ſacra
vnctione cum dicit: h ¶ Sume tibi
aro. id ē ſpēs redolētes q̄ dicunt aro/
mata: qꝛ īplēt aerē ſuo odoꝛe. i ¶ Pri
me myr. myrrha ē nomē arboꝛ. aro/
matice: ꝛ īde ꝓcedit duplex gutta: vna
p modū ſudatiōs: ꝛ iſta ē pꝛima ꝛ meli/
oꝛ: ꝛ vocat myrrha pꝛima: alia p inciſio
nē coꝛtic.: ꝛ hec vocat myrrha ſcđa: ꝛ ē
min⁹ efficax: ꝛ iō ad differētiā hui⁹ dꝛ h
myrrhe pꝛime. k ¶ Et cīnamo. mo.
ꝛc̄. In hebꝛeo hr̄: Et cīnamomi aroma
tici modiuꝫ eius. ccl. ſiclos: quod expo/
nit Ra. Sa. di. ꝙ duplex ē cīnamomū:
vnū qđ paꝝ aut nihil hꝫ de odoꝛe: ali/
ud aromaticū: ꝛ ꝺ illo dꝛ h: Cīnamomi
arōatici: ad differētiā alteri⁹. l ¶ Mo
diū. i. ccl. ſiclos. hui⁹ ei cīnamomi coꝛ/
tex p̄cioſioꝛ ē q̄ꝫ lignuꝫ: ꝛ iō vtrūq̄ p ſe
pōderabat: ꝛ ponebat ī h vnguēto de
vtroq̄. ccl. ſicli. m ¶ Calāi: arboꝛ ē
aromatica ḡcił ꝛ nodoſa ad modū cala/
mi / q̄ ē ſtipes ſegetis: ideo ſic nomīat.
n ¶ Caſie. ſm papiā ē nomē arboꝛis
aromatice. ſm Iſi. ē nomē herbe odoꝛi
fere: ꝛ dꝫ ſcribi p ſimplex ſ. ꝛ coꝛripitur
media ſyllaba. o ¶ In pōdere ſan.
ad differetiā pōder. cōis. p ¶ Oleū
ꝺ o. ad differentiā alteri⁹ olei: videlicet
nucū ꝛ hmōi: qđ nō debebat ī h vnguē
to poni. q ¶ Mēſurā hin. de q̄ntita
te hui⁹ mēſure iā dictum ē p̄cedēti ca.
r ¶ Facieſq̄ vn. o. p cōmixtiōꝫ oīm
iſtoꝝ. s ¶ Ope vng. i. artific. pꝛudē
tis ī cōpoſitiōe vnguētoꝝ. t ¶ Et vn
ges ex eo ta. ex q̄ ptꝫ ꝙ nō erāt vngē
da iſta p totū: qꝛ q̄ntitas p̄dicti vnguēti
nō ſufficeret ad viceſimā ptē: ſꝫ ī q̄libet
angulo cū digito intīcto ī vnguēto fie/
bat quedā figura ad modū caph greci.
v ¶ Et erūt ſctāſan. i. r̄ſpectu eoꝝ q̄
cōib⁹ vſib⁹ hoīm applicant. x ¶ Qui
tetigerit ea ſan. i. mīſtri tāgētes p̄di
cta debent pꝛius ſanctificari. Ra. Sa.
dicit ꝙ hic eſt textus: Omne tangens
ea ſanctificabit: ꝛ ſm eum exponitur ſi
cut ca. p̄cedenti dictum ē de tactu alta/
ris holocauſtoꝛū. y ¶ Aaron et fili/
os eius vnges. Aliter tamen ꝛ ali/
ter: quia aaron vngēdus erat in capite
ꝛ manibus: filij autē eius ī manib⁹ tm̄ /
vt dicunt aliqui. Alij vero dicunt ꝙ ma
nus ſacerdotū minoꝛū nō vngebātur /
ſed tm̄ quadam mixtione facta de oleo
vnctionis ꝛ ſanguine arietis conſecra/
tionis / ipſi ꝛ veſtes eoꝛū aſpergeban/
tur / vt habetur ſupꝛa. xxix. ca. et Leui.
viij. et iſti videntur pꝛobabilius dice/
re: vt dictum fuit ſupꝛa. xxix. capi.
z ¶ Hoc oleum vnctionis ſan/
ctum erit mihi: Id eſt deputatū diui
no cultui modo dicto. a ¶ Caro ho/
minis non vngetur ex eo: exceptis
regibus et ſacerdotibus: qui quantum
ad officium

cha vngebãt ex illo. a ¶ Onychã. Onycha oſtreola fert ẽẽ puu/
la ſuaue redolẽs magnitudĩe hũani vnguis. vñ ꝛ onyche gre/
ce dr̄: q2 onyx grece dr̄ vnguis. b ¶ Galbanũ. Galban⁹ ſucc⁹
ferule eẽ dr̄/ ꝛ naſcit̃ in ſyria optimũ cartillaginoſũ ẽ/ ꝛ min⁹ li/
gnoſũ: cui⁹ odore fugãt̃ demões. c ¶ Et thus. Thus grece/
libanũ latĩe dr̄/ a libano mõte arabie. ali⁹
enĩ liban⁹ ẽ phenic⁊/ ĩ q̃ ſt̃ cedri. ¶ Th⁹
optimũ. ſ. qđ maſclinũ dr̄: q2 ĩ modũ hũa/
ni teſt⁊ rotũdũ: cui⁹ arbor naſcit̃ ĩ arabia
ad aeris q̃litatẽ: pplexo ꝛ ĩ torto vimine.
ſtice ¶ Myſtice aũt he q̃ttuor ſpẽs ſignificãt
ſctãꝝ ꝟtutũ ſpẽs. d ¶ Facieſq; th. ꝛc.
Greg⁹. Thymiama ex aromatib⁹ cõpoſi/
tũ facim⁹: cũ ĩ altari boni opis ꝟtutũ m̃lti/
plicitate redolem⁹/ qđ mixtũ ꝛ puꝝ fit: q2
q̃tũ ꝟtuti ꝟt⁹ iũgit̃/ tm̃ ĩcẽſũ boni odoris
ſinceri⁹ exhibet̃. Vñ bñ ſequit̃: Cũq; ĩ te/
nuiſſimũ puluerẽ vniũſa cõtuder⁊: pones
ex eo corã tabnaculo teſtimonij. In tenuiſ
ſimũ puluerẽ aromata cõterim⁹: cũ bona
opa q̃ſi in pila cordis occulta diſcuſſiõe tũ
dim⁹: ꝛ vt veracit̃ bona ſint ſubtilit̃ retra
ctam⁹. Aromata ĝ ĩ puluerẽ redigere: eſt
virtutes recogitãdo terere: ꝛ vſq; ad ſubti
litatẽ examĩs occulti retractare. Et notan
dũ q̧ đ eodẽ puluere dr̄: Pones ex eo co/
rã teſtimõij tabnaculo: q2 tũc bona nr̃a ve
racit̃ ĩ ɔſpectu iudic⁊ placẽt/ cũ hec mẽs ſb
tili⁹ cogitãdo ɔterit: ꝛ q̃ſi đ aromatib⁹ pul
uerẽ reddit/ ne groſſũ durũq; ſit bonũ qđ
agit̃:/ qđ niſi retractio cõminuat/ odorẽ de
ſe ſbtili⁹ nõ aſpgit. ¶ Iſiđ. Incẽſuꝫ qđ ex
q̃ttuor odoratiſſimis generib⁹ in maximã
ſbtilitatẽ ɔminut⁊. i. ſtacte/ onycha/ galba
no/ ꝛ thure cõpõit̃: orõnes fideliũ ſignifi/
cat: q̃ruis q̃ttuor elemẽta hec q̃ttuor videã
tur ſignificare: vt thus qđ lucidũ ẽ aeri cõ
paret̃: ſtactes aq̃s/ galban⁹ ꝛ onyx t̃re et
igni: vt p̧ hec oĩa q̃ ĩ celo/ ꝛ ĩfra celũ/ ꝛ in
t̃ra/ ꝛ in aq̃s ſunt placitũ deo incẽſum ſit.
e ¶ Op. vng. ꝛc. Aug⁹. Nõ debemus
putare vnguẽtũ fieri/ ſꝫ thymiama vel ĩcẽ
ſum qđ ĩponit̃ illi altari incẽſi vbi nõ lice/
bat ſacrificari / et erat int⁹ in ſanctaſctõꝝ.
f ¶ Talẽ cõ. ꝛc. Raba. Quia. ſ. p̃cibu
et laudib⁹ diuĩs nõ debem⁹ vti ĩ adulatõi
b⁹ hũanis. ſoli. n. deo ita ꝑuiẽdũ ẽ. Vñ ſu
pra ꝓhibet̃ ne caro hoĩs vngat̃ ex eo.

et iuxta cõpoſitõnẽ ei⁹ nõ facie a
¶ ſoli deo. | ¶ ſanctificans.
tis aliud: q2 ſctificatũ eſt: ꝛ ſan
ctũ erit vobis. Hõ q̃cũq; tale b
b ¶ q2 ſancta nõ ſunt danda canib⁹.
a ¶ heretico vel gentili: vel iudeo. b ¶ de
cetu ſanctoꝝ cui iũgi debebat.
cõpoſuerit/ ꝛ dẽderit ex eo ãlie
no/ extmiabit̃ dẽ pplo ſuo. Di
xitq; dñſ ad moyſẽ: Sume tibi c d
¶ guttam myrrhe arboris.
a aromata / ſtactẽ ꝛ onychã/ gal/ e f
b c banẽ boni odoris: ꝛ thus luci/ g h
a ¶ vt omnes virtutes cõueniãt.
diſſimũ: Eq̃liſ põdẽr⁊ erũt oĩa: i
a ¶ virtutũ orationẽ. b ¶ varietate ꝟtu
tum ꝛ operũ ꝛ orationũ.
d Facieſq; thymiãma cõpõſituꝫ k
a ¶ chriſti ꝛ diſcipłoꝝ ei⁹. ¶ oẽs he ſpẽs
in vnũ miſcebant̃: ꝛ fiebat thymiama qđ
hebraice ſithirach dicit̃.
e opere vnguẽtarij/ mixtũm dili
¶ ſincere debẽt eſſe orõnes ſctõꝝ: ꝛ nihil
corpulentũ retinere: ſed tm̃ celeſtia q̃rere.
gẽter ꝛ purũ/ ꝛ ſanctificatiõe di
gniſſimũ. Cunq; in tenuiſſimũ
¶ pilo examinationis.
puluerẽ vniuerſa cõtuder⁊/ po
a ¶ vbi ſcꝫ erat arca.
nes ex eo corã teſtimõio tãber/ l
naculi/ ĩ q̃ loco apparebo tibi. m
¶ Sic factum.
Sctm̃ſctõꝝ erit vobis thymia
¶ operum vel orationũ.
f ma. Talẽ cõpoſitionẽ nõ facie n
¶ dedicatum. ¶ ſcꝫ
tis ĩ vſus vr̃os: q2 ſctm̃ ẽ dño.
ſoli deo. ¶ vt cultũ dĩnũ ſibi velit
Hõ q̃cũq; fecerit ſiłe/ vt odore
impendi a ¶ delectatiõe.
illi⁹ ꝑfrũat̃: ꝑibit de ppłis ſuis.

a ¶ Et iuxta ꝛc. i. ex eiſdẽ reb⁹/ ꝛ in eadẽ ꝓportiõe: ſed ex
aliĳs reb⁹/ ꝛ etiã ex eiſdẽ in altera ꝓportiõe nõ erat ꝓhibitũ.
b ¶ Homo q̃cũq; ꝛc. q̃a nõ ſolũ vtẽs/ ſed etiã faciens vn/
guẽtũ p̃dictũ ad alios vſus erit debitor pene. c ¶ Dixitq;
dñs. ꝛc. Hic cõſequenter agit̃ de thymiamate / cum dicit̃:
d ¶ Sume tibi aro. ꝛc. ſpẽs redo
lentes. e ¶ Stacten. ꝭm Iſidorũ
et alios doctores: idẽ eſt qđ myrrha Stacte
prima: que indurata terebat̃ in pul/
uerẽ in hac cõpoſitiõe. f ¶ Et ony
cham. ꝭm aliquos eſt parua oſtreo/
la valde redolens magnitudine vn/
guis humani: ideo dicitur onycha.
onyx enim grece vnguis dicitur lati/
ne: ꝭm Papiam eſt herba aromati/
ca. g ¶ Galbanẽ boni odoris.
ad differentiã illius galbani quod ex Galbanẽ
antiquitate vel alia cauſa amiſit odo
rem ſuum. Eſt autẽ galbanuꝫ ſuccus
herbe aromatice albus ad moduꝫ la/
ctis: ꝛ dicit̃ a gala quod ſignificat lac
vel albuꝫ. poſtq; enim indurat⁹ erat
hic ſuccus terebat̃ in puluerem.
h ¶ Et thus lucidiſſimũ: Id eſt
puriſſimũ ad differentiaꝫ thuris / cui
admiſcet̃ reſina/ per quam obſcurat̃
eius color. i ¶ Equalis ponde/
ris erũt omnia. hoc dicit̃ ad diffe/
rentiam vnguẽti predicti/ in quo nõ
omnia poſita ſunt equalis põderis.
k ¶ Cõpoſitũ opere vnguẽta/
rij: mixtũ dilige. ꝛc. nõ quia thy/
miama ſit vnguentũ: ſed quedam cõ/
mixtio puluerũ aromaticoꝝ: ſed quia
ad idem officiũ pertinet facere talem
cõmixtionem ꝛ vnguenta. l ¶ Co/
ram te. tabernaculi: Id eſt in alta
ri incẽſi/ qđ ẽ ɔtra tabernaculũ inte/
rius in q̃ erat arca teſtimonij: ꝛ illa
ps tẽpli vocat̃ tabnaculũ teſtimonij.
m ¶ In loco quo apparebo ti/
bi ꝛc. quia ibi audiebat̃ diuinuꝫ re/
ſponſum quaſi ꝓcedens de propitia
torio vſq; ad altare incenſi.
n ¶ Talẽ cõpoſitionẽ nõ facie.
ꝛc. ſcilicet ex eiſdem rebus ꝛ in eadẽ
ꝓportõe: ſic p̃dictũ eſt de vnguẽto.

Additio

B ¶ In ca. xxx. vbi dr̄ ĩ poſtil. Dicẽt Aug.
q̧ altare ĩcẽſi ibi ñ vocat̃ thuribulũ aureũ.
¶ Additio. Licet verũ ſit q̧ altare incẽ
ſi erat in p̧te illa tabernaculi: q̃ dr̄ ſctm̃ vł
ſctã: nõ autẽ in illa p̧te interiori q̃ dicebat̃
ſctm̃ſctõꝝ/ vt lr̃a teſtat̃: tñ ip̃m altare incẽ/
ſi ſctm̃ſctõꝝ reputabat̃: vt exp̃ſſe habet̃. ĩ. eo. ca. vbi dr̄ de ħ altari. ſ. ĩcẽ
ſi. ꝛ dep̃cabit̃ aaron ſup̧ cornu altar⁊ ſemel p̧ ãnũ: ꝛ cõcludit ibidẽ de eo
dẽ altari. Sctm̃ſctõꝝ erit dño: ex q̃ p̧tꝫ q̧ licꝫ altare incẽſi eẽt extra ſctã/
ſctõꝝ ꝭm locũ: reputabat̃ tñ ſctm̃ſctõꝝ ꝭm dignitat⁊ gradũ: cui⁹ rõ p̃t eẽ:
q2 in ħ altari incẽſi bis in die incẽſuꝫ cremabat̃: vt hr̃ in ħ ca. qđ fiebat
p̧ ſimplices ſacerdotes. lꝫ intra ſctm̃ſctõꝝ nõ eẽt licitũ ĩtrare niſi ſemel ĩ
anno: ꝛ iõ op̧tebat q̧ ħ altare eẽt ex̃ ſctãſctõꝝ ꝭm locũ. ſꝫ q2 ip̃i⁹ altar⁊ ex
cellẽtia erat tãta: q̧ in ip̃o fiebãt ſemel p̧ annũ in ſanguĩe diſtillatões p̧
ſũmũ ſacerdotẽ: vt. ĩ. Leui. xvi. c. Idcirco reputabat̃ inter ſctãſctõꝝ ꝭm
dignitatẽ: ꝛ ſic vident̃ intelligẽda eſſe verba. Aug⁊. ſ. q̧ loquit̃ de alta
ri incenſi. ꝭm ſue dignitatis gradũ/ nõ autẽ ꝭm dignitatẽ loci in q̃ erat.
nõ enĩ preſumẽdũ eſt de ſancto Aug⁊. q̧ lr̃e cõtradiceret.

Replica

Replica correctorij ɔ Burgeñ. In D
ca. xxx. vbi poſtilla. declinat dictũ be
ati Auguſtini de altari ĩcenſi. ꝛ hoc
auctoritate beati Hierony. ꝛ alioꝝ:
ĩmo et rocũde littere. Burgeñ. nitit̃
ſaluare dictũ btĩ Aug⁊. ſꝫ poti⁹ inuol
uit. Nã Burgeñ. allegãdo textũ ſe/
quentẽ p̃ſentis capituli dicit ipſum altare incenſi fo/
re ſanctũſanctoꝝ ꝭm dignitatis gradum: cum tamen
be. Aug⁹. ſolũ velit ipſuꝫ altare fore intra ſctm̃ſctõꝝ
ad modũ aurei thuribuli. textus aũt allegat⁹ p̧ Bur/
geñ. nõ loquit̃ de altari/ ſꝫ de exercitio ſũmi ſacerdo/
tis in ipſo altari: vicꝫ de poſitiõe manuũ/ ꝛ poſitiõe
ſanguĩs. ħ enĩ exercitiũ vocat lr̃a ſctm̃ſctõꝝ: q2 ſi q̃ti/
diana poſitio thymiamat⁊ p̧ cões ſacerdotes dr̄ ſctã.
hec poſitio ſanguĩs ſemel in ãno facta in ħ altari di/
cẽda eſt ſctãſctõꝝ: ꝛ ſic eq̃uocatio eſt de ſctõſctõꝝ quo
ad locũ ꝛ quo ad actũ in loco.

Glo.ordi.

s ¶ Beſeleel. ꝛc.
qui interpretat̃ ĩ vm
bra dei. q. d. Dñs il/
luminatio mea et ſa/
lus m. quẽ ti. ab ħ dr̄
dauid duxiſſe origi/
nẽ/ et polymitarij no
men: q2 beſeleel ope
ꝟ polymito

Locut⁹ Ca. XXXI
q; ẽ dñs ad moy o
ſen dicẽs: † Ecce p
¶ tanq; mihi carũ ꝛ no
tum.
s vocaui ex noie beſeleel filiũ q

Nico.de lyra

Locutuſq; ẽ d. Deſcp̃ta forma tabnacłi ꝛ ɔſe
cratõe ſacerdotũ: ħ ɔñr agit̃ đ electiõe artificũ
et q̃m agẽs ꝛ finis ſibi corrñdẽt. iõ p̃mo agit̃ đ Diuiſio
cã efficiẽte ip̃i⁹ tabnacłi: ſcđo de cã finali/ ibi: Et locut⁹ ẽ.
Prĩo igit̃ exp̃mit efficiẽtẽ p̃ncipalẽ dicẽs: o ¶ Ecce vo
ca. ad op⁹ tabnacłi. p ¶ Ex noie. be. ꝛc. Om̃ vno in
* cõuenienti
Moraliter. p ¶ Ecce voca. ex no. beſele. ꝛc. Htc Moraliter
agitur de artificibus tabernaculi. Tabernaculum ꝟo
* eccleſiam

E Queſtio ☞ polymito tabernaculũ ꝯſtruxit. a ¶ Et impleui ⁊c̃. Aug. Utrũ ſpũſſctĩ dono opa iſta tribuēda ſũt q̃ ptinere videntur ad opificiũ. an hoc etiã ſignificatiue dictũ ē vt ea ptineāt ad diuinũ ſpm̃ ſapīe ⁊ intellectꝰ ⁊ ſciētie/ q̃ his rebꝰ ſignificant̃: tñ etiã hic cũ ſpũ repleꝛꝰ dicat̃ iſte diuino ſapīe ⁊ ſcīe/ nōdũ legit̃ ſpũſſctũs. b ¶ hooliab. qui iterp̃tat̃ ꝓtectio mea: tãq̃ noīe dicat: Dñs ꝓtectoꝛ vite mee a q̃ trepidabo: ps. xxvj. a.

Allegori. Vñ aũt tabernaculũ ꝯſtruũt qui tã cõſtãter in dño ꝯfidũt. ¶ Stra. Notandũ q̄ ĩ ꝯſtructiõe tabernaculi myſteriũ trinitatis oſtēdit̃: ſicut ĩ baptiſmo ⁊ in trãſfiguratiõe. In baptiſmo eñ in voce ſonuit pr̃: ⁊ filiꝰ baptiçatꝰ ē. In ſpecie colũbe ſpũs apparuit. Hooliab q̃q̃ qui interp̃tat̃ ꝓtectio mea pr̃/ patris ꝑſonã. Beſeleel quoq̃ q̄ ĩ vmbꝛa dei ſignificat ꝑſonã ſpũſſctĩ: de q̃ dꝛ Luc. j. d. Et ꝟtus altiſſimi obum. ti. Uirtus eñ altiſſimi ſpũſſanctus intelligit̃. Uñ dñs dicit Lu. viij. g. Ego noui ꝟtutez ð me exiſſe. Iuſſio aũt. i. verbũ quo tabernaculũ fieri iuſſum ē/ filius ē p̄ quē pater in virtute ſpũſſancti oĩa opat̃. c ¶ Uidete vt ſabba. ⁊c̃. Fruſtra gloꝛiant̃ iudei de legali obſeruatione. Apte eñ dicit̃: quia ſignũ ē future q̄etis. ſ. et beatitudinis. vel quietis ſanctoꝛum in pꝛeſenti/ qua quieſcunt a tumultu mundialiũ opeꝝ ⁊ vitioꝛum.

☞ Duas tabulas.

a huri filij hur ð tribu iuda: ⁊ iple
¶ donis ſpũalibus.
ui eum ſpũ dei ſapīa/ intelligen-
tia ⁊ ſcia in omni ope ad exco- b
¶ artificioſe.
gitandũ fabꝛe q̄cq̄d fieri poterit
a ¶ ſapīa. b ¶ eloq̄ntia. c ¶ ſtabilitate ⁊ ſonoꝛitate p̄dicatiõis. d ¶ foꝛtitudīe ĩde
ex auro ⁊ argēto ⁊ ere/ marmoꝛe
feſſa. a ¶ ſctoꝝ q̄bꝰ ꝯſtruit̃ tabernaculũ.
⁊ gēmis ⁊ diuerſitate lignoꝝ/ de
¶ pꝛotectio. mea pater.
b dicq̃ ei ſociũ hooliab filiũ achiſa-
mech de tribu dan. Et in coꝛde
hoīs eruditi poſui ſapientiã: vt c
faciãt cuncta q̃ p̄cepi tibi. taber-
naculũ fęderis et arcã teſtionij/
⁊ ppitiatoꝛiũ qð ſup̄ eã ē/ et cun-
cta vaſa tabernaculi/ mēſãq̃ et
vaſa eiꝰ: cãdelabꝝ puriſſimũ cũ
vaſ͛ ſuiſ/ ⁊ altaria thymiamatꝭ ⁊
holocauſti ⁊ oīa vaſa eoꝝ: labiũ
cũ baſi ſua† veſtes ſctãs ĩ miſte-
rio aaron ſacerdoti ⁊ filijs eiꝰ vt
fungãt̃ officio ſuo ĩ ſacris: oleũ
vnctiõis ⁊ thymiama aromatũ ĩ
ſctũario: Oia q̃ p̄cepi tibi/ faciēt.
Et locutꝰ ē dñs ad moyſē/ dicēs d
Loq̄re filijs iſrꝉ/ ⁊ dices ad eos:
c videte vt ſabbatũ meũ cuſtodia- e
¶ per oēs generationes.
tiſ: q2 ſignũ ē iter me ⁊ vos ĩ gene- f
ratõibꝰ vr̃is: vt ſciatiſ q2 ego dñs
¶ in obſeruatiõe ſabbati.
q̃ ſcĩfico voſ. Cuſtodite ſabbatũ
a ¶ turbando anime quietem.
meũ. ſctm̃ eni ē vob. Qui pollu- g
¶ anime et coꝛpoꝛis.
erit illð moꝛte moꝛiat̃. Qui fece- h i
¶ ſeruile. ſ. peccatum.
rit ĩ eo opꝰ p̄ibit aĩa illiꝰ ð medio k
¶ ſanctoꝛum. ¶ in pꝛeſenti vita.
ppl̃i ſui. Sex diebꝰ facieſ opꝰ/ in
ſeptio ſabbatũ ē req̄es ſctã dño.
oĩs q̃ fecerit opꝰ ĩ hac die moꝛiet̃.
Cuſtodiãt filij iſrꝉ ſabbatũ: ⁊ celebꝛēt illð ĩ generatiõibꝰ ſuis. Pa-
¶ filios pꝛomiſſionis ſcilicet: et viſurõs deum facie ad faciem ſicuti eſt.
ctũ ē ſēpiternũ iter me ⁊ filiõſ iſrꝉ
ſignũq̃ ppetnũ: Sex eni diebꝰ
¶ Significãs pꝛius bona opera conſummare debere: ⁊ poſtea in eternũ quieſcere.
dñs fecit cęlum et terram/ et in
ſeptimo ab omni opere ceſſauit.
Dedit quoq̃ moyſi completis l

Nico. de lyra

cõueniēti dato plura alia ſequunt̃. iõ Ra. Sa. q̃ dicit q̄ hur auꝰ iſtiꝰ beſeleel filiꝰ fuit marie ⁊ caleb: cõſeq̄nter hꝫ dicere q̄ iſte beſeleel fuit ꝓnepos ipſius caleb: ⁊ ideo cuꝫ dicit in glo. ſup̄. j. Paralip̄. ij. q̄ calep cũ eſſet octo annorũ cepit açubã vxoꝛē de q̃ habuit ꝓleꝫ: q̃ ⁊ anno ſeq̄nti moꝛtua accepit mariã ſoꝛoꝛē moyſi: q̃ altero nomīe vocata ē ephꝛata: de q̃ anno. x. caleb natus eſt hur: et. xx. anno caleb hur genuit huri: et. xxx. anno eius. ſ. caleb/ huri genuit beſeleel: ⁊ beçeleel. x. annoꝝ erat qñ incepit tabernaculum: q2 caleb tũc nõ habebat niſi. xl. ãnos: vt hr̃ Ioſue xiiij. ⁊ hec vident̃ incõueniētia manifeſta. ſ. q̄ caleb. viij. annoꝛuꝫ generaſſet de açuba. ⁊ q̄. x. anno etatis ſue generaſſet hur de maria/ que iã erat nonagenaria vel ampliꝰ: vt declaratũ ē. s. xvij. ca. Itē q̄ alij duo. ſ. hur ⁊ huri. x. etatis ſue anno genuiſſēt: ⁊ q̄ beçeleel. x. annoꝝ eēt artifex ſapiēs ad faciēdũ tabernaculũ. Et iõ dicēdũ q̄ iſte beçeleel fuit nepoſ marie ⁊ hur mariti eiꝰ ſicut declaratũ eſt. s. xvij. ca. ⁊ p̄ conſeq̄ẽs dicēdũ/ q̄ hur q̃. j. Paral. ij. dꝛ filiꝰ caleb ⁊ huri nepos eius/ et beçeleel ꝓnepos eiꝰ fuerũt alij ab iſtis hic noīatis: fuerũt tñ eoꝛũdē noīm ⁊ eiuſdē tribus: ĩ vna eñ tribu erãt multe cognationes: ⁊ nullũ ē inconueniēs q̄ ĩ duabus cognatiõibꝰ inueniant̃ pr̃ ⁊ filiꝰ et nepos ſiliuꝫ noīm. a ¶ Et impleui eũ ſpũ dei ſapīa ⁊c̃. q2 oīs ſapīa a dño deo ē: ſiue ſit acq̄ſita ſiue infuſa: ⁊ iſte vtranq̃ habuit. b ¶ Ad excogitãdũ fabꝛe q̄cq̄d fieri. i. ſb̃tilit̃ ⁊ artificioſe. faber eñ ē nomē generale artificiſ: ⁊ ſpecificat̃ p̄ adiũcta/ ſicut dicit̃ faber ferrarius: faber lignariꝰ ⁊c̃. ⁊ inde dꝛ fabꝛe aduerbiuꝫ. Cõſeq̄nt̃ noīat artifices ſibi adiũctos/ dicēs: Deditq̃ ei ſociũ Hooliab ⁊c̃. c ¶ Ut fa. cũcta que p̄cepi tibi ⁊c̃. qualit̃ autem iſta fieri debeãt/ ptꝫ ex p̄dictis cũ ageret de

†De ſa. vnctione. c. vnico ĩ fi.

Faber

†s. 24. c. j. 32. d Deu. 9. b

ret ð ſingulis ĩ ſpãli. d ¶ Et locutus ē. Hic agit̃ de cã finali. ad h̃ eñ fiebat tabernaculũ/ vt deputaret̃ diuino cultui: q̃ p̄ magna p̄te ꝯſiſtebat ĩ obſeruatiõe ſabbati: de q̃ ſupꝛa dictũ eſt xx. ca. verũtñ hic replicat̃ duplici de cã. Una ē: q2 poſſent credere filij iſrꝉ q̄ licitũ eēt facere opꝰ tabernaculi etiã ĩ die ſabbati: eo q̄ tabernaculũ oꝛdinabat̃ ad cultũ dei: iõ ad hoc excludēdũ repetit̃ hic p̄ceptũ de obſeruatiõe ſabbati. Scða cã ē ad addendũ firmitatē p̄cepti: q2 hic exꝓimit̃ pena trãſgreſſionis que pꝛiꝰ nõ erat exp̄ſſa. dicit igit̃: e ¶ Uidete vt ſabbatũ meũ cuſtodi. vacãdo diuinis. f ¶ Quia ſignũ ē inter me ⁊ vos: videlicet q̄ ſitis mihi peculiaris ppl̃s/ meo cultui ſpãliter applicatꝰ: ⁊ ego veſter deꝰ. g ¶ Qui polluerit illð: faciēdo opa p̄ter illa q̃ ſupꝛa determĩata ſunt. xx. ca. h ¶ Moꝛte moꝛiat̃. ſi fuerint teſtes eũ cõuĩcētes. i ¶ Qui fe. ĩ eo opuſ: de q̃ nõ poſſit conuinci. k ¶ Peribit aĩa illiꝰ: q2 puniet̃ grauius a deo ĩ futuro niſi penituerit ⁊ ſatiſfecerit ĩ vita p̄ſenti: cetera patēt ex ſupꝛadictꝭ vſq̃ ibi: l ¶ Deditq̃ ⁊c̃. dicit Ra. Sa. q̄ p̄ceptũ dñi de fabꝛicatione tabnaculi ⁊ ceteris ei annexis fuit datũ moyſi pꝰ fabꝛicatiõeꝫ vituli: lꝫ ſcriptũ ſit p̄ꝰs: q2 nõ oĩa ſcribũt̃ eo oꝛdĩe q̃ facta ſũt. dicit igit̃ q̄ pꝰ fabcatiõeꝫ vituli moyſes aſcēdit ad dñm ad dep̄candũ ꝓ remiſſione tanti pctĩ: vt habet̃ ſe. ca. ⁊ qñ dñs fuit placatꝰ p̄ eiꝰ p̄ces: tũc ĩ ſignũ huiꝰ dixit moyſi/ q̄ faceret tabernaculũ de oblationibꝰ populi: quas acceptabat quaſi emēdã ſui delicti: et ſm̃ h̃ illud qð hic dicit̃: m ¶ Cõpletis huiuſcemodi ſer. nõ refert̃ ad ea que dicta ſũt de fabꝛicatiõe tabernacꝉi ⁊ alijs annexis/ ſꝫ ſolũ ad illud qð dictũ ē vltimo de obſeruatiõe ſabbati: vñ ⁊ in hebꝛeo ñ habet̃ huiuſcemodi ſermonibꝰ: ſed h̃ ſoluꝫ: Cũ cõpleſſet loq̃ cũ moyſe. ſm̃ ꝟo doctoꝛes nr̃os/ p̄ceptũ de fabꝛicatiõe tabnacꝉi ⁊ alijs p̄dictꝭ datuꝫ fuit moyſi ſic̄ ſcp̄tũ ē añ fabcatiõeꝫ vituli: ſꝫ ꝓpt̃ hmõi pctm̃ ĩpedituꝫ fuit opꝰ q̃uſq̃ ☞ dñs fuit eis ✳ eccꝉiaꝫ ſignificat/ vt. s. dictũ ē: ꝓpt̃ qð ſtructoꝛes tabnaculi ſignificãt edificatoꝛes eccꝉie ſub xp̄o tñ p̄ncipali actoꝛe: ⁊ iſti fuerũt apꝉi: ſpãliter petrꝰ ⁊ paulus. j. Coꝝ. iij. b. Adiutoꝛes dei ſumꝰ. ⁊ Gal. ij. b. Qui opatꝰ ē petro ĩ apꝉatũ circũciſionis/ opatꝰ ē et mihi int̃ gētes. Et ꝯueniēter ſignificant̃ p̄ noīa pꝛincipaliũ artificũ: quoꝝ pꝛimꝰ vocatus fuit beçeleel: qui interp̄tat̃ vmbꝛa dei: ⁊ bñ ſignificat petꝝ. Nã ad tactũ vmbꝛe eiꝰ ꝟtute diuina ſanabant̃ infirmi: Actꝰ. v. Scðo vocatꝰ fuit hooliab/ q̃ ĩterp̄tat̃ habitatio mea pr̃: et bñ ſignificat paulũ/ q̃ mēte habitabat in deo pr̄e oĩm: ſic ipſe dicit Phil. iij. d. Nr̃a ꝯuerſatio ĩ celꝭ ē. l ¶ Deditq̃ mo. ⁊c̃. du. ta. ĩ q̃bꝰ ſcripta erãt decē p̄cepta decalogi digito dei: ꝓpter qð ſignificãt intellectuꝫ hoīs ⁊ affectũ: ĩ quibꝰ lex noua ſcripta ē p̄ fidē ⁊ charitateꝫ ope ſpũſſctĩ/ q̃ dicit̃ dei digitꝰ ſupꝛa. viij: ca. De hac aũt deſcriptiõe noue legis dꝛ Hiere. xxxi. f. Poſt dies illos dicit dominuſ/ dabo legem meã in viſceribus eoꝛum: ⁊ ĩ coꝛde eoꝛum ſcribam eaꝫ: ⁊ q̄ loquatur de lege noua patet ibidē p̄ litterã p̄cedentem/ vbi dicit̃: Feriã domui iſrael ⁊ domui iuda fedus nouũ: non ſm̃ pactum quod pepigi cuꝫ patribus veſtris ĩ die qua app̄hendi manũ eoꝝ vt educerem eos de terra egypti.

a ¶ Duas tabulas. Cum multa locut⁹ ſit deus/ due tm̄ ta/
bule dant̄ moyſi lapidee/ que dicunt̄ tabule teſtimonij: qꝛ ce/
tera oĩa que p̄cepit de⁹ ex illis decē p̄cept⁊/ que in duab⁹ ſcri/
pta ſunt tabulis pēdere intelligunt̄ ſi diligēter querant̄ ⁊ bñ
intelligant̄: ſicut ipſa .x. ex duob⁹ dilectiõe .ſ. dei ⁊ ꝓximi/ in
in quibus tota lex pendet et prophete:
Matthei .xxij. d. Capl̄m. XXXII
b ¶ Fac nobis deos ⁊c̄. Deos plu
raliter/ cũ vnus tm̄ vitul⁹ fact⁹ ſit ad ſi
militudinē .ſ. bouis apis quē ĩ egypto
coluerũt/ ſed q̄ idolatriã colit oĩbus vi
tijs ſubijcit ſe: ⁊ quaſi tot dijs ⁊ demo
nib⁹ quot vitijs ſeruit. c ¶ Dixitq̄ȝ
ad eos ⁊c̄. Aug⁹. Intelligit̄ aaron
difficilia p̄cipere vt h̄ modo eos ab in/
tentiõe reuocaret. Factũ ē tm̄ illud ip̄m
difficile/ vt eſſet aurũ ad faciendũ ido/
lũ qđ ꝓpter eos notãdũ putaui: q̄ cõ/
triſtant̄ ſi q̄d tale ꝓpter vitã eternã di
uinitus fieri/ vel equo aĩo tolerare in/
beãt̄. d ¶ Et ſedit po. ⁊c̄. Eſus po
tuſq̄ȝ ad luſum impulit/ luſus ad idola
triã: qꝛ ſi vanitat⁊ culpa nõ caute cõpe
ſcit̄: ab iniq̄tate mēs ĩcauta deuorat̄.
Vñ Eccli. xix. a. Qui modica ſpernit
paulatim decidit. Si eĩ curare parua
negligim⁹ inſenſibiliter deducti: etiam
maiora audenter ꝑpetramus.

huiuſcemodi ſmonib⁹ in mõte
a ¶ ꝓ dilectione dei ⁊ ꝓximi.
b ¶ qꝛ lapideo dabant̄ populo.
a ſinai duas tabulas teſtimonij la a
¶ ſpũſancto.
pideas/ ſcriptas digito dei. b
¶ putauit eũ interiſſe aut aliq̄d accidiſſe vt nõ poſſit redire
Videns Ca. XXXII c
autē ppl̄s qđ morã d
faceret deſcēdēdi đ mõte moy/
ſes/ cõgregat⁹ aduerſus aaron e
b ait: † Surge: fac nob̄ de⁹ q̄ nos
p̄cedãt. Moyſi eni huic viro q̄ f
nos eduxit đ t̄ra egypti ignora/
¶ Non eſt auſus reſiſtere: qꝛ ſciebat ppl̄m ꝓnum ad occidendum.
c mus q̄d acciderit ei: Dixitq̄ȝ ad g
¶ qꝛ hoc aurum purius ⁊ carius.
eoſ aarõ: Tollite inaures aureas h
¶ rē difficilē p̄cipit vt ab intētiõe reuocet.
de vxorꝫ filiorꝫq̄ȝ ⁊ filiarũ v̄rarũ
auribus/ ⁊ afferte ad me. Fecit i
¶ etiam ſi difficile.
ppl̄us que iuſſerat/ deferens in/
aures ad aaron. Quas cum il/
le accepiſſet: formauit opere fu/ k
a ¶ qꝛ bouem adorauerũt in egypto: aliud forſitan idolum nõ ſuſciperent.
ſorio: ⁊ fecit ex eis vitulũ cõflati
lem. Dixerũtq̄ȝ: Hi ſunt dij tui l
iſrl̄/ q̄ te eduxerũt de t̄ra egypti.
Qđ cũ vidiſſet aarõ/ edificauit m n
altare coram eo: ⁊ p̄conis voce
clamauit/ dicēs: Cras ſolēnitas o
dñi ē. Surgēteſq̄ȝ mane/ obtule p
rũt holocauſta ⁊ hoſtias pacifi/
d cas: † ⁊ ſedit populus comede/ q
re et bibere/ ⁊ ſurrexerũt ludere. r

☞ Iſti ſunt.

Nico. de lyra

✱ dñs fuit eiſ placat⁹. ⁊ ſic li huiuſce
modi ſermõib⁹/ refert̄ ad oĩa p̄dicta a
principio .xxv. ca. vſq̄ȝ ad locũ iſtũ.
a ¶ Duas tabu. teſti. la. ſcriptas
ſm doc. nr̄os in vna tabula erant ſcri/
pta: vt patebit capi. ſe. b ¶ Digito
dei .i. ope eius/ ⁊ nõ ope humano.
B 10 Videſ aũt po Ca. XXXII
pulus. Poſt preceptũ de cõ/
ſtructõe tabernaculi: Hic cõ
ſequēter deſcribit̄ ſuꝑuenieñs impedi/
mentũ ex pctõ ppl̄i: ⁊ primo ponit̄ po/
puli traſgreſſio. ſcđo moyſi depcatio:
ibi: Facto aũt die altero. Circa primũ
primo ponit̄ pctĩ ꝑpetratio: ſcđo ꝑpe/
trati cognitio/ ibi: Locut⁹ eſt autē. ter
tio cogniti examinatio/ ibi: Arripiēſq̄ȝ
⁊c̄. quarto examinati punitio/ ibi: Vi/
dēs ergo moyſes. Circa primũ đꝛ ſic:
¶ Videſ at̄ ppl̄s. Dic̄ Ra. Sa.
ꝙ iſti fuerũt egyptij cõuerſi ad iudaiſ/
mũ/ q̄ aſcēderũt cum iudeis đ egypto:
vt dictũ eſt ſupra .xij. ca. ⁊ iſti qꝛ erant
nutriti in idolatria/ ⁊ eam incitauerũt
magnã partē de filijs iſrl̄. d ¶ Qđ
morã fa. deſcē. ⁊c̄. Dicit Rab. Sa.
ꝙ moyſes recedēs de caſtris/ volens
aſcēdere ad dñm dixit ſe redituꝝ quadrageſima die circa ho/
ram ſextam. Populus aũt intellexit ꝙ dies ſui receſſus eſſet
de numero illo ſed nõ erat: qꝛ moyſes intelligebat de diebus
naturalib⁹ integris. dies autē illa nõ erat integra/ quia tota
nox iam p̄ceſſerat ⁊ aliqua pars dei artificialis. xxxix. aũt die
quã popul⁹ credebat eſſe .xl. Sathan turbauit aerem ⁊ oſten
dit ſimilitudinē feretri/ dicēs ꝙ mortuus eſſet moyſes/ ⁊ tũc
populus cõcitatus fuit ad fabricandũ idolũ: cuius nutu dedu
cerētur loco ducatus moyſi: ſed hoc dictum patet ex textu eſſe
confictũ: quia ſubdit̄: f ¶ Moyſi eni huic viro qui ⁊c̄.
ſi enĩ vidiſſent mortis eius ſigna predicta/ magis dixiſſent ꝙ
fuiſſet mortuus: qꝛ hec eſſet cauſa rationabilis ⁊ efficacior ad
querendũ alium ductorem: aliter etiã patebit falſitas hui⁹ di
cti per ſequētia. e ¶ Congregat⁹ aduerſus aaron ⁊c̄.
Quare hic nõ fit mētio de hur. quem cõſtituerat moyſes ad
regimen populi cum aaron: vt dictuȝ eſt ſupra .xxiiij. ca. dicit
Rab. Sa. ꝙ ppl̄us interfecerat eum eo ꝙ ipſuȝ argueret de
tanto ſcelere. g ¶ Dixitq̄ȝ ad eos aaron. timore mortis
aſſentiens eis/ licet nõ ex corde. h ¶ Tollite inaures ⁊c̄.
Credebat enim aarõ ꝙ vxores filij et filie grauiter ferrent ſi
acciperent
acciperent̄ eoꝝ ornamenta: ⁊ ſic ex hoc ⁊ ex cupiditate iudeoꝝ C
credebat impedire conatũ populi/ vel ſaltem retardare vſq̄ȝ ad
aduentũ moyſi/ qui populũ reprimeret. i ¶ Fecit populus
que iuſſerat defe. ⁊c̄. ex quo patet magna volũtas idolatrã
di: nõ ſolũ in viris/ ſed etiam in vxoribus ⁊ liberis qui ita ꝓm/
pte ornamēta ſua precioſa tradiderũt.
k ¶ Formauit opere fuſo. ⁊c̄. In Vitul⁹ q̄ñ
hebreo habet̄: In ſtilo qđ expõit Ra. factus
Sa. dicēs ꝙ aaron primo depinxit cuȝ
ſtilo in tabula formam vituli/ ⁊ tradidit
artificibus/ vt facerent ad ſimilitudinē
illius/ quia apis quod reputabat̄ maxi
mum numen egypti apparuerat eis in
egypto ĩ ſpecie tauri: vt dictũ eſt ſupra
viij. ca. l ¶ Dixerũtq̄ȝ. ⁊c̄. ex q̄ patȝ
magna inſania populi/ q̄ mirabilia in/
audita a deo facta in exitu eoꝝ de egy/
pto attribuebat idolo: ⁊ licet eſſet vnũ
idolũ tm̄/ tamen dixerũt: Hij ſunt dij:
ad reuerentiã idoli/ ſicut magne perſo/
ne de ſe loquunt̄ in plurali ad magnifi
centiã/ vt nos p̄cipim⁹: nos volum⁹: et
hmõi. m ¶ Qđ cũ vi. ⁊c̄ dic̄ Rab. Act⁊. 7. e.
Sa. ꝙ vidit ſpm̄ vite ĩ vitulo: ſic̄ đꝛ Ps̄
cv. c. Et mutauerũt gloriã ſuaȝ in ſimili/
tudinem vituli comedētis fenum. Sed
patet manifeſte ꝙ hec eſt fictio et ſcri/
pture peruerſio. Si enĩ in vitulo fabri/
cato ſpiritus vite fuiſſet/ ſcriptura non
dixiſſet/ in ſimilitudinē vituli/ ſed in vi/
tulum. Et ideo aliter dicendũ ꝙ aaron
vidit tantam volũtatem ĩmolandi victi
mas idolo in populo/ ꝙ nõ poterat reſi
ſtere: ideo ſequit̄: n ¶ Edificauit al
tare coram eo: ⁊ preco. ⁊c̄. ad retar
dandũ ĩmolationē: quia ſtatim ſine al/
tari ĩmolaſſēt. Vel dicit̄: Edificauit ſcȝ
ipſe et non populus vt tardius fieret:
vt dicit Rab. Sa. quia ſi dixiſſet ꝙ fa/
cerent/ in momēto ſic fuiſſet factũ ꝑ ma D
nus multoꝝ. o ¶ Cras ſolēnitas
dñi eſt. nõ hodie: qđ dixit ad retardã/
dum ĩmolationē/ ſi forte ĩterim veniret
moyſes ⁊ ĩpediret eaȝ. p ¶ Surgen
teſq̄ȝ mane ⁊c̄. añq̄ȝ veniret moyſes/
qui tm̄ venit eadē die. Ex dict⁊ ptȝ falſi/ Que facta
tas p̄dicte fictõis .ſ. ꝙ ppl̄s fuit excitat⁹ fuerĩt ante
ad idolatriã/ eo ꝙ altera die p̄cedēti ho aduentum
ra .vi. viderant ſigna mortis moyſi/ vt moyſi
p̄dictũ eſt: qꝛ ad h̄ ſequit̄ ꝙ ab illa hora
vſq̄ȝ ad horã veſperarũ oĩa iſta fuerant
facta ſucceſſiue per ordinē .ſ. ꝓuocatio
egyptioꝝ ꝯuerſoꝝ/ deceptio iudeoꝝ/ oc
ciſio hur eos arguētis/ aſſenſus aaron †
timore mort⁊/ petio ĩauriũ/ apportatio 1. Co. 10. b
earũ etiã ab extermitatib⁹ caſtroꝝ/ q̄ oc
cubabãt magnũ t̄re ſpaciũ/ cũ eſſent ibi
ſex centa milia viroꝝ abſq̄ȝ mulierib⁹ ⁊
paruulis. Item formatio vituli/ cõſtructio altar⁊/ ⁊ ꝓclamatio
craſtine ſolēnitatis/ que nullo modo potuerũt fieri ſucceſſiue in
tam breui tp̄e. Et ex h̄ ptȝ ꝙ plurib⁹ dieb⁹ anteq̄ȝ cõplerent̄ .xl.
dies p̄dicti ĩceperũt tractare iſtud negociũ. q ¶ Et ſedit ⁊c̄.
de ĩmolatis corã idolo. r ¶ Et ſurrexe. lu. ⁊c̄. i. choriçare et
cãtare: vt ptȝ ex ſequētib⁹. ⁊ hoc faciebãt in venerationē idoli/
qđ ꝑtinet ad idolatriã: vñ in hebreo habet̄: Et ſurrexerũt lude
re: quia idolatria eſt illuſio diuina.

✱ Locutus eſt

Moraliter. c ¶ Videns aũt ppl̄s. ſm qđ dicit Greg⁹. Morali
ꝓ qualitatib⁹ ſubditoꝝ diſponunt̄ acta regentiũ: vñ ſepe fit vt
ꝓ culpa gregis vere boni delinq̄t vita paſtoris: ⁊ ponit exēplũ
de dauid q̄ ꝓ culpa ppl̄i ꝑmiſſus fuit a deo peccare in ei⁹ nũera
tione .ij. Reg. xxiiij. ꝓpter qđ dauid nõ fuit punit⁹ in ꝑſona/ li/
cet hoc peteret a dño: vt habet̄ ibidē: ſed ppl̄s fuit grauiter pu
nitus. Siĺr credendũ eſt ꝙ aaron ꝓpter maliciã ppl̄i petētis ſi
bi deos fieri ꝑmiſſus fuit peccare in vituli ꝯflatilis fabricatõe:
ꝓpter qđ aaron in ꝑſona ꝓpria nõ fuit punit⁹ ſed ppl̄s: ⁊ in h̄
aaron figurã tenuit boni p̄ncipis vel p̄lati/ q̄ ꝓpter maliciã ſub
ditoꝝ aliq̄ñ ꝑmittit̄ in peccatũ labi.

✱ Ite et redite

E F a ¶ Iſti ſunt dij tui. Aug. Dñs indicās moyſi quid fece/
rit populus de vitulo ⁊ de idolo quod ex auro fecerant/dicit
eos dixiſſe: Hi ſunt dij tui iſrael qui te eduxerūt de terra egy
pti: quod eos dixiſſe nō legit̃: ſed animū eoꝝ hūc fuiſſe deus
Myſtice oſtēdit: horū quippe gerebāt verboꝝ in corde ſniam/que de/
um latere nō poterat. b ¶ Dimitte
Precatio iuſti me ⁊c̃. Greg⁹. Quid eſt ſeruo dicere
dimitte me/niſi p̄candi auſum p̄bere:
quaſi pēſa quantū apud me valeas: ⁊
cognoſce q̄ obtinere poter꜠ quicq̄d ꝓ
pplo exoras. In Iob tamē dicit̃ Iob
ix.b. De⁹ cui⁹ ire reſiſtere nemo pōt.
cū ire dei reſtiterit moyſes / qui ſup/
ne ꝑcuſſionis impetū mortis ſue obla/
tiōe reſtrinxit dicēs: Dimitte eis hāc
noxam: alioquin dele me de libro tuo
Nu.16.g quē ſcripſiſti. Aaron quoq̄ ignē diui/
ne animaduerſionis incēſi fumo tēpe
ibidē.24.c rauit: ⁊ Phinees luxuriātes cū alieni
genis trucidās/zelum ſuū diuine indi
gnationi obtulit: et furorē gladio pla/
2.re.24.c. cauit. Dauid angelo ferienti ſe offerēs
placationis gratiā an̄ tp̄s ꝓpoſitū exe
git. Sed reſiſti ire dei nō pōt: cū ſeſe
(vt ita dixerim) medullit⁹ mouet: nec
ſe vtiliter alicui⁹ dep̄catio obijcit/ cum
ſemel de⁹ aliquid ab intimis iraſcēdo
Nu.20.b diſponit. Hinc ē em̄ q̄ moyſes qui re
†45.diſ.c. diſciplina atū totius populi p̄cibus ſuis terſit: ⁊
diuīe iracūdie vim placauit: ad petrā
oreb veniens ꝓ aque exhibitiōe diffi/
dens/terrā ꝓmiſſionis ingredi domi/
no iraſcēte nō potuit: ⁊ ſe hac de re af/
fligit: ⁊ deſiderio turbat̃: et diſpoſite
vltionis iracundiā repellere a ſe non
valuit/qui volēte dño a pplo amouit.
2.re.24.c. Hinc dauid ꝓſtrata plebe angeli gla/
diū p̄ce cōpeſcuit cū prius plorans ⁊
heiulās nudis pedib⁹ filiū lugeret: et
quouſq̄ ꝑpetrati facinoris vltionē ad
plenū recipet: irā dei nō valuit ꝓ ſeip/
F ſo temꝑare. ¶ Greg. Edificare lecto/
rē iuxta hiſtoriā poteſt/ſi ꝑpendat quo
mō bonis rectorib⁹ iuxta ſit regēdi au
†45.diſ.c. diſciplina ctoritas ⁊ cōſolādi benignitas. Diſci/
plina em̄ vel miſericordia multum de
ſtituit̃ ſi vna ſine altera teneat̃. Sed
circa ſubditos debet ineſſe doctoribus
vel rectoribus ⁊ iuſte cōſolans miſe/
ricordia/et pie ſeuiēs diſciplina: vide
em̄ moyſen pie amantē ⁊ diſtricte ſeui
entē. Cū em̄ diceret̃: Deſcēde /pecca
uit populus tu⁹: quaſi q̄ ī tali pctō la/
pſus eſt iā me⁹ nō eſt: ⁊ adderet̃: Di/
mitte me vt iraſcat̃ furor meus cōtra
eos ⁊c̃. Sepe ſe ire dei opponēs ait:
aut dimitte eis hāc noxā/ aut dele me
de libro tuo. Penſemus quib⁹ viſceri
bus populū amauit ꝓ cui⁹ vita ſe dele
re petiuit: ⁊ quāto zelo rectitudinis cū
veniā obtinuiſſet ad pplm veniēs ait:
Ponat vir gladiū ſuꝑ femur ſuū ⁊c̃.
Ecce qui vitā oīm cum ſua morte peti
uit/paucoꝝ vitā gladio extinxit: intus
ignibus amoris: foris accenſus ē zelo
ſeueritatis: ſic amauit quib⁹ p̄fuit /vt
ꝓ eis nō ꝑceret ſibi: delinq̄ntes ſic ꝑ/
ſecut⁹ ē/vt etiā dño ꝑcēte ꝓſterneret:
vtrobiq̄ legatus fortis cauſā populi
apud deū p̄cib⁹/ cauſā dei apud pplm
gladijs allegauit. Int⁹ amans diuine
ire ſupplicādo obſtitit: foris ſeuiēs cul
pā feriēdo ꝯſumpſit. Succurrit citius
oībus in offenſa paucoꝝ. Sed idcir
co deus eū citius audiuit agentē ꝓ populo: quia vidit quid
ſuꝑ populū acturus eſſet ꝓ deo. In regimine ḡ populi vtrun
q̄ moyſes miſcuit: vt nec diſciplina deeſſet miſc̄die/ nec miſe
ricordia diſcipline. c ¶ Recordare abraā iſaac ⁊c̃. Pa
tres qui
tres q̄ diligunt̃ inducit ꝓ filijs qui offendūt: nec merent̃ audi/ G
ri: q̄ bona ſanctoꝝ patrū ſepe ſubueniunt filijs. d ¶ Placa
tuſq̄ eſt dñs ne faceret malum. Aug. Maliciam hic pe/
nā intelligi voluit: ſicut ē illud: Exiſtimata ē malicia exit⁹ illoꝝ.
Scd̄m hoc dicit̃ ⁊ bonū ⁊ malū eſſe a deo/nō ſm̄ maliciā qua
hoīes mali ſunt. Mal⁹ em̄ deus nō ē:
ſed malis ingerit mala quia iuſtus eſt.

Locut⁹ ē āt dñs ad moyſen: Va a b
a ¶ iam non meus. ¶ cognatione carnis vel affectu ſollicitudinis.
de deſcēde/peccauit ppl̄s tu^a^us c
quem eduxiſti de terra egypti:
a ¶ q̄ſi leues ⁊ īſtabiles b ¶ q̄ itur ad deū.
receſſerunt cit^a^o de vi^b^a quam d
a ¶ ante. b ¶ coegerunt fieri.
oñdiſti eis: Feceruntq̄ ſibi vitulū
ꝯflatilē/⁊ adorauerūt: atq̄ imolā
a ¶ in corde ſuo. b ¶ quaſi beneficiū meum idolo imputauerunt.
a tes ei hoſtias dix^a^erūt: Iſti ſ^b^unt dij
tui iſrl̄/q̄ te eduxerūt d̄ terra egy
pti. Rurſumq̄ ait dñs ad moy e
a ¶ indomabilis ſuꝑbie.
ſen: Cerno q̄ ppl̄s iſte d^a^ure cer/ f
a ¶ ſcīi ire dei obuiāt cū ab ipo accipiūt vt
b uicis ſit: Dimitt^a^e me vt iraſcat̃ g
ſe opponāt: alioq̄n ire dei nihil reſiſtit
furor meus cōtra eos/⁊ deleam
¶ generationem ſanctoꝝ.
eos/faciāq̄ te in gentē magnā.
Moyſes aūt orabat dñm deū
¶ ex miſc̄dia ſupliciter orat ꝓ pplo: poſt ex diſciplina ſeuere vindicat ꝓ deo.
ſuum/ dicēs: Cur dñe iraſcit̃ fu h
¶ non meum.
ror tuus cōtra populū tuū quē
¶ quem creaſti: fouiſti multis beneficijs.
eduxiſti de terra egypti in forti/
tudine magna ⁊ in manu robu/
ſta: Ne queſo dicāt egyptij/cal/ i
a ¶ quia aliter delere nō poterat.
lid^a^e eduxit eos vt interficeret in
mōtib⁹/et deleret e terra. Quie/ k
ſcat ira tua: ⁊ eſto placabilis ſuꝑ
b ne^a^q̄tia ppl̄i tui: Recordare ab/ l
raā/ iſaac ⁊ iſrael ſeruoꝝ tuoꝝ/q̄ m
a ¶ firmit̃ ꝓmiſiſti n̄ lʒ mutari. b ¶ quē homies n̄ audēt peierare: q̄ maiorē n̄ habuiſti
bus i^a^uraſti ꝑ t^b^ēmetipm/dicens:
Multiplicabo ſemē vr̄m ſic̄ ſtel
las celi: ⁊ vniuerſā terrā hāc d̄ q̄
locut⁹ ſū dabo ſemi vr̄o/⁊ poſſi/
¶ Significatum eius.
d debit꜠ eā ſꝑ. Placatuſq̄ ē dñs n
¶ afflictionem.
ne faceret malū qd̄ locut⁹ fuerat
aduerſus populum ſuū. Et re/ o
a ¶ ad regēdū populū ⁊ corrigēdū. b ¶ cōtemplationis.
uerſ^a^us ē moyſes d^b^e monte/ por p
a ¶ ope. ¶ al̄s i manu ſua.
tās duas tabulas teſtionij i m^a^ā

G Iratuſq̄ val.

Nico.de lyra

a ¶ Locutus ē. Cōſequēter po/
nit̃ pcti ꝑpetrati cognitio: ⁊ p̄mo ꝑ di/
uinā reuelationē: ſcd̄o ꝑ ſenſus experien
tiā/ibi: Et reuerſus ē moyſes. Circa p̄
mū p̄mittit̃ pctī reuelatio: ſcd̄o pene cō
minatio: ibi: Rurſūq̄. Circa primū dr̄:
Locutus eſt aūt dñs ad moyſen: reue/
lās ppl̄i trāſgreſſionē dicēs: b ¶ Va
de deſcē. q̄ ad p̄latū ꝑtinet peccata ſb̄
ditorum manifeſta corrigere. Aliter ex
ponit Ra. Sa. dicēs: deſcende. ſ. a tua
dignitate ⁊ gloria: q̄ ſicut dignitas et
gloria p̄lati conſiſtit in bonitate ſubdi/
toꝝ: ſm̄ q̄ dicit Ioh̄. iij. cano. Maio/
rē horū nō habeo gratiā q̄ vt audiā fi/
lios meos in veritate ambulantes: ita
deiectio ſui honoris eſt in eoꝝ ꝑuerſita
te. c ¶ Peccauit ⁊c̃. q. d. iam nō eſt
meus: q̄ me ꝑ idolatriam abnegauit.
d ¶ Receſſerūt ⁊c̃. tanq̄ īſtabiles ī
bono ⁊ proni ad malum. e ¶ Rur/
ſumq̄. hic ꝯſequēt̃ ponit̃ pene cōmi
natio cū ſubdit̃: f ¶ Cerno q̄ ⁊c̃. id
ē nō recipiens correctionē. g ¶ Di/
mitte me ⁊c̃. Loquit̃ mō humano cū
filius offendit patrē: ⁊ pater tenēs gla
diū quaſi ad iugulandū ipſum dicit ali/
cui exiſtēti iuxta ſe: ne retineas me a ꝑ/
cuſſione. ꝑ hoc mag꜠ inſinuās ꝯtrariū:
ſcʒ q̄ velit retineri: ⁊ ex h̄ accepit moy/
ſes audaciā orādi ꝓ populo ad retinen
dū dei vindictā dicens: h ¶ Cur do/ H
mine iraſcit̃ furor tuus ⁊c̃. quem
reputas ſpecialem filium: ſicut dictū ē
ſupra. iiij. rſ. Filius meus primogeni/
tus iſrael. i ¶ Ne queſo dicant e/
gyptij ⁊c̃. q. d. Iſtud reuerteret̃ ī blaſ
phemiā contra te. Allegat etiā ad hoc
dei pietatē dicēs: k ¶ Quieſcat ira
t. ⁊c̃. q. d. tibi ꝓprium eſt parcere ⁊ mi/
ſereri ⁊ nō iraſci. Allegat etiam conſe/
quenter merita patrū dicēs: l ¶ Re/
cordare abraā iſaac ⁊ iacob ⁊c̃. q.
di. Si popul⁹ iſte meruit mori per in/
cendium: ecce abraam pater eorum pro
pter amorem tuum proiectus fuit in ig/
nem chaldeorum: ſi per gladium /ecce
iſaac fuit paratus pro te immolari: ſi
meruerunt exilium/ecce iſrael tanq̄ ex/
ul fugit in meſopotamia obediens pa/
tri ſuo ⁊ tibi. m ¶ Quibus iuraſti
per temetipſum dicens: Multi/
plicabo ⁊c̃. qui es omnino immuta/
bilis: ⁊ ideo iuramentum tuum debet
inuiolabiliter teneri de terra chanane/
orum danda ſemini eorum: quod tamē
fruſtraretur ſi deleres populum tuum
de terra. n ¶ Placatuſq̄ eſt do/
minus ne faceret malū ⁊c̃. Nō q̄
penam omnino dimitteret/ vt patet ex
ſequentibus: ſed ne omino deleret ſi/
cut dixerat: Dimitte me vt deleā eos.
o ¶ Et reuerſus eſt. Hic conſequē/
ter ponitur peccati cognitio per experi
entiā: ſcʒ ſenſus viſus ⁊ audit⁹: p̄mittit̃ tn̄ reuerſio moyſi ad
caſtra/cū dicit̃: Et reuerſus ē moyſes de mandato domini /vt
patet ꝑ predicta. p ¶ Portans duas tabulas: quas do/
minus ſibi tradiderat: vt patet ex fine precedentis capituli.
Scriptas ex vtraq̄

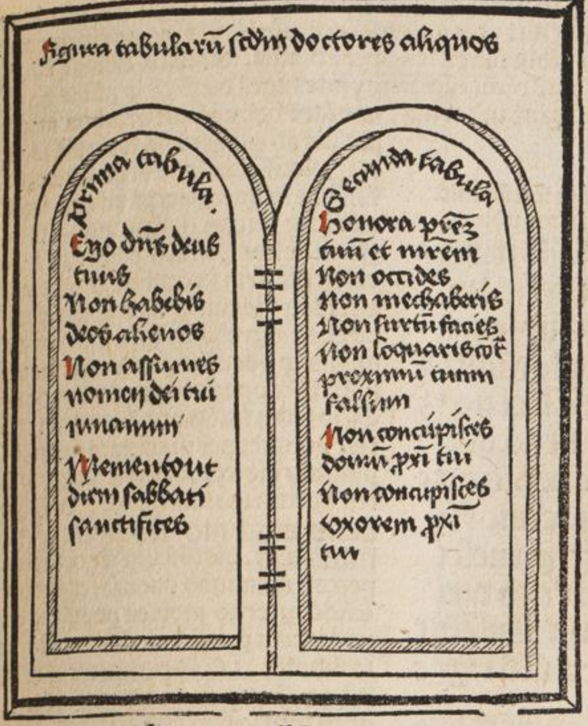

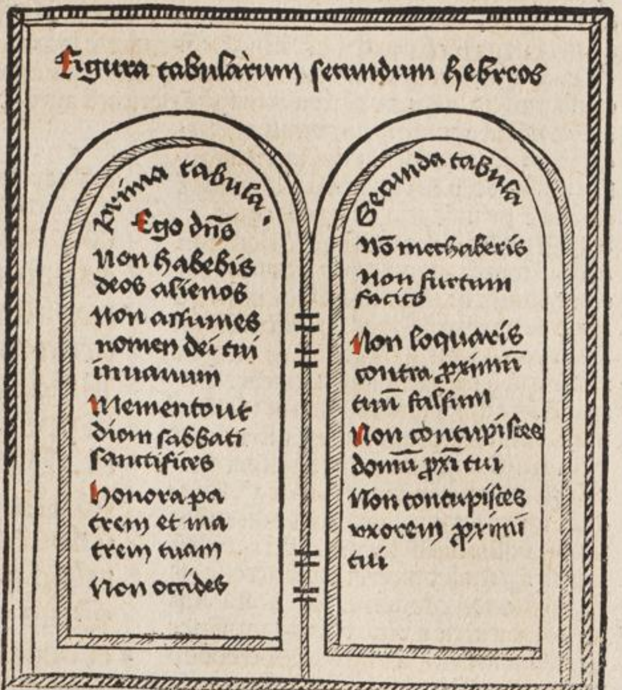

Glo. ordi.

a ¶ Iratuſq; val. Aug°. Irat° moy/
ſes tabulas teſtimonij digito dei ſcri/
ptas fregiſſe videt̃. Magno tñ myſte/
rio figurata eſt iteratio teſtamẽti: quia
vetus fuerat abolendum/ ⁊ nouum cō/
ſtituendū. Notandū ſane quãta ꝓ po/
pulo ad deuz ſupplicatione laborauerit
qui tam ſeuerus in vindicando fuit.
¶ Aug°. Querit̃: cur tabule q̃s dn̄s
ſcripſit ⁊ fecit cōfracte fuerint. Que ꝟo
manu hoĩs dolate fuerūt ꝑdurauerūt?
Sed ĩ hoc ſignificat̃ ꝙ deus primū ho
minẽ rōne ⁊ ingenio decorauit: cor ſa/
piens ⁊ intelligens dedit/ vt ſine diffi/
cultate ⁊ errore ſcire et implere poſſet.
Hoc ergo faciẽdo quaſi tabulas quaſ/
dā ſcripſit ⁊ dolauit: ſed eas hō confre/
git cū diabolo acquieuit: ⁊ ſe illa gratia
indignuz reddidit. Iubet̃ ergo itez ta/
bulas dolare. i. latitudinẽ cordis p̃pa/
rare ad ſuſcipiẽda mandata dei: ⁊ q: li/
bez arbitriuz ita violauit/ vt iã ſine dei
grã bonū ꝑ ſe agere nō poſſit: enitat̃ la
borare ad ꝟtutes. Adã em̃ ĩ delitijs vi
ct° fuit. Iob ĩ ſterq̃linio diaboluz vicit.
b ¶ Arripiẽſq; vitu. ⁊c̃. Iſi. diabo/
li corp° ſignificat̃ ĩ vitulo. i. homĩes in
om̃ib° gẽtib° quib° ad hec ſacrilegia ca/
put. i. auctor ẽ diabol°. Aure° vitulus:
q: vident̃ idolatrie ritus ĩſtructi a ſapi/
entib°: d' q̃b° dr̃ Rom̃. j. c. Dicẽtes enĩ
ſe eẽ ſapiẽtes/ ſtulti facti ſūt: ⁊ mutaue/
rūt gloriã incorruptibilis dei ĩ ſi'litudi/
nẽ imagĩs cor. ⁊c̃. Et hac ſapĩa iſte vi/
tulus aure° quaſi ſolebãt etiã egyptioꝝ
ſapientes adorare figmenta. In vitulo
ergo ſignificatū ẽ om̃e diaboli corpus:
id ẽ om̃is ſocietas gentiliū idolatrie deditoꝝ: hãc ſacrilegã ſo
cietatẽ xp̄s cōbuſſi t igne: de q̃ ait Luc̃. xij. f. Ignẽ veni mitte/
re in terrã ⁊c̃. Et alibi pſ̃. xviij. b. Nō eſt q̃ ſe abſcondat a ca/
lore eius: dū in eū credūt gentes/ igne virtutis eius diabolica
forma ſoluit̃: deinde corpus cōminuit̃. i. ab illa male cōſpirati/
onis collatiõe diſcuſſum/ verbo veritatis hũiliat̃: ⁊ cōminutuz
in aquã mittit̃/ vt eos iſraelite. i. euãgelij p̄dicatores ex baptiſ/
mo in ſua mẽbra. i. dn̄icū corpus trãfferãt: vñ Petro dr̃ Act°.
x. b. Macta ⁊ manduca: cū ſimiliter dici potuit: cōcide ⁊ bibe:
ita vitulus ꝑ ignẽ çeli ⁊ aciẽ verbi ⁊ aqua baptiſmi ab eis poti
us quos abſorbere conabat̃ abſorptus eſt. c ¶ Et dedit ex
⁊c̃. Tradūt hebrei ꝙ filij iſrl' bibentes aquã vituli puluere in/
☞ fectã q̃ cōmi/

nu ſcriptas ex vtraq; parte/ et a
¶ precepta diuina.
factas ope dn̄i: Scp̄tura quoq; b
dei erat ſculpta in tabulis. Au/ c
diens aūt ioſue tumultū populi
vociferãt̃/ dixit ad moyſẽ: Vlu d
lat° pugnȩ audit̃ in caſtris. Qui
a ¶ contra diaboluz vel peccatum.
rñdit: Nō eſt clamor ãdhortan/
a ¶ que moneat vitia fugere: ſm illud: Fu
gite fornicationẽ ⁊c̃. j. Cor. vj. d.
tiū ad pugnaz/ neq; vociferatio
cōpellentiū ad fugã: ſed vocem e
¶ ante idola.
cantantiū ego audio. Cunq; ap
propiquaſſet ad caſtra/ vidit vi f
¶ ludentium ⁊ canentium.
a tuluz ⁊ choros: Iratuſq; valde/
proiecit de manu tabulas/ ⁊ cō/ g
¶ quia iudicauit indignos quibus legerẽ
tur precepta dei.
b fregit eas ad radices mōt̃†. Ar h
¶ corp° diaboli. i. idolatras.
ripienſq; vitulū quẽ fecerãt/ cō/
¶ igne çeli ⁊ ſpūſſancti. ¶ acie verbi dei
vel malleo.
buſſit: ⁊ contriuit vſq; ad pulue
¶ baptiſmi.
e rẽ/ quẽ ſparſit in aquã/ ⁊ dedit ex i

Nico. de lyra

☙ a ¶ Scp̄tas ex vtraq; parte C
⁊ factaſ opere domini. Dicit Ra.
Sa. ꝙ vnica ſcriptura erat ibi/ que ta
men erat legibilis indifferẽter ex vna
parte ſicut ⁊ ex altera: quod erat mira
bile: quia littera ex vna parte figurata
ordine recto/ in parte oppoſita appa/
ret eius figura modo oppoſito. Vl' po
teſt dici abſq; miraculo tali/ ꝙ littere
erant duplices: ita ꝙ precepta erant
ſculpta ex vna parte ⁊ ſimiliter ex alte/
ra. Vñ ſubditur: b ¶ Scriptura q̃/
q; dei erat ſculpta in tabulis. Quãtū ſcri ptū in q̃lib; tabula
ſm Aug°. vero in vna tabula erãt tã/
tuz tria precepta: ideo dicuntur prece
pta prime tabule: quia ordinant homi
nem ad deum. In alia autem tabula
erant alia ſeptem que ordinant ad pro
ximum: ideo dicuntur precepta ſecun/
de tabule: ſm Ra. Sa. ⁊ doctores he
braicos quinq; erant ſcripta in vna ta
bula et quinq; in alia. Aliter tamen di
ſtinguunt precepta q̃ Aug°. vt dictuz
eſt ſupra. xx. ca. ¶ Vt autem iſta me/
lius intelligantur/ expreſſi ea hic in fi/
gura. c ¶ Audiens autez ioſue. † 76. diſ. c. ieiuniū q̃rti
Hic cōſequẽter ponit̃ cognitio pecca/
ti ꝑ ſenſum audit°/ cū dicit̃: d ¶ Vlu
latus pugne ⁊c̃. Ex hoc patet ꝙ io/
ſue nō fuerat ibi/ ſed remanſerat iuxta D
montem expectans moyſen: vt dictum
eſt ſupra. xxiiij. ca. e ¶ Vocem can
tantium ego audio. hoc autem me
lius cognouit q̃ ioſue. Tum ꝓpter vi
uacitatem ſenſus: quia cum eſſet. cxx.
annoꝝ: vt dicit̃ Deutero. vl. c. nō cali
gauit oculus eius ⁊c̃. ⁊ idem intelligi
tur de alijs ſenſibus. Tū quia idolatria populi erat ſibi reue
lata: ideo melius potuit cognoſcere clamorẽ idolatrantium.
Cōſequenter deſcribit̃ cognitio ꝑ viſum cū dicit̃: f ¶ Vi/
dit vitulum ⁊c̃. quia magis mouẽt animū viſa q̃ audita.
et ideo licet fuiſſet iratus ex auditu peccati/ magis tamen ex
viſu. g ¶ Proiecit de manu tabulas: reputãs ꝙ popu
lus eſſet indignus recipe legẽ dei digito ſcriptã. Hec autem
fractio tabulaꝝ ſignū fuit euacuationis legalium in aduentu
chriſti. h ¶ Arripienſq; vitu. quez fece. cōbuſſit ⁊c̃.
Hic ꝯñr deſcribit̃ peccati examinatio q° debuit fieri añ pu/
nitiõez: q: nō oẽs culpabiles erãt nec eq̃lit̃. it q̃ ꝑmo examĩa
tio ꝑ ſignū/ cū dr̃: i ¶ Et de. ⁊c̃. Dicit Ra. Sa. ꝙ iſte aq̃ po
f v ☙ tate erãt no/

E ☞ fectā que cōmiſerāt idolatriā in barbis puluerē auri p̄ferebāt: q̄ ſigno rei vel īmunes ſceleris apparebant/ ⁊ rei interficiebant.
a ¶ Et dederūt mihi ⁊c. Aug⁹. cōpendioſe locutus eſt: nō dicēs ꝙ ipſe formauerit vt exiret vitulus fuſilis an excuſatiōis cauſa timēdo mētitus eſt/ tanq̄ꝫ in ignē periturū aurū ꝓiecerit: at ipō nō id agente forma vituli exierit/ qđ iđ nō eſt credēdū: q̄ꝛ nec latere moy/ ſen poſſet verū cuꝫ quo deus loquebat̄ et fratrē de mēdacio non redarguit.

Totū pctm̄ aarō tribui tur — b ¶ Spoliauerat eni ⁊c. Notandū ꝙ illud totū malū qđ ppl's fecit/ ipſi aa/ ron tribuit̄: q̄ꝛ cōſenſit ad faciendū qđ male petiuerat. Mag̃ enī dictū eſt nu dauit eos aaron/ q̄ꝛ ceſſit eiſ/ q̄ꝫ nudaue rūt ſe ipſi q̄ tm̄ malū flagitauerūt. Or/ namētis quib⁹ fabricatū fuerat idolū vl̄ malā volūtatē prius latentē oſtenderat vel auxiliū ⁊ ꝓtectionē dei ꝑdiderat.

Myſtice gladiū ſu per femur ponere — c ¶ Ponat vir gla. ⁊c. Greg⁹. Gla/ diū ſuper femur ponere/ eſt p̄dicatiōis ſtudiū voluptatib⁹ carnis āñferre: vt cū ſancta q̄s ſtudet dicere: curet neceſſe eſt ſuggeſtiones edomare. De porta vſq̄ꝫ ad portā ire/ eſt a vitio vſq̄ꝫ ad vitiū per qđ ad mentē culpa ingredit̄/ increpādo diſcurrere. Per mediū ꝟo caſtroꝝ trā/ ſire eſt tanta equalitate intra eccleſiā vi uere/ vt qui delinquētiū culpas redar/ guit/ ī nulli⁹ reſideat fauore. Vñ ſbdit̄.
d ¶ Occidat vir fra. ſuū ⁊ a. ⁊ ꝓ/ ximū. Hos īterficit/ h cū puniēda in/ uenit ab increpatōis gladio: nec eis q̄s per cognationem carnis diligit parcit. Si ergo ille dei dicit̄/ qui ad feriēda vi tia çelo diuini amoris excitat̄/ ꝓfecto eē ſe dei negat: qui q̄ꝫtū ſufficit vitā carna/ liū īcrepare recuſat.

Dij f — e ¶ Fecerūtq̄ꝫ ⁊c. Aug⁹. Plurale ꝓ ſingulari poſuit: ſicut ibi: Hi ſunt dij tui iſrl' q̄ te eduxe. ⁊c. Sed hec lucutio nō reperit̄ niſi vbi etiā de plurib⁹ dici vel ītelligi pōt. Nō enī q̄ꝛ vitulus vnus erat/ ideo plures fieri nō poterāt: aut ideo cum m̄ltis ido lis ſilis fuerat: hac locutiōe dictū eſt: la trones inſultaſſe dño/ cum vnū hoc feciſ ſe ſcriptura teſtet̄: ſed nō ſolus fuerat la tro: quin etiaꝫ cum iſta locutio fit ꝑ pro pria noīa (qualiter eam in diuinis ſcri/ pturis nōdū factā cōperim⁹) plures il/ lic intelligunt̄ ſicut phedras ⁊ medeas quidā dixerūt: cum fuerit vna phedra ⁊ vna medea: ſed phedras ⁊ medeas ap/ pellauerūt oēs ſiles phedre et medee. Ita nō ſine cauſa/ nec paſſim ſicut ab ī/ peritis vitioſe fit: ſed certo modo certiſ/ q̄ꝫ regulis iſte locutiōes interponunt̄.

ℛ45. diſ. c. diſciplina. 23. q. 4. c. guiliſarius ⁊ c. q̄d cru. Nu. 25. a.

☞ Aut dimitte

Nico. de ly.

✻ tate erant nociue culpabilib⁹ cauſan do in eis inflationē ⁊ languorē per quē poterant ab eis diſcerni. alijs autē erāt dulces ⁊ vtiles ſicut aque ī ſacrificio çe lotypie oſtēdebāt ꝑ effectū culpā mulie ris vel eius innocentiā: vt habet̄ Nu/ me. v. d. Alij autē doctores dicūt ꝙ co/ lor auri remāſit circa ora eorū qui erant culpabiles/ ita ꝙ barbe eorū videbant̄ auree: ⁊ ſic ab alijs diſtinguebant̄: ſcđo fit examinatio peccati per hominis reſponſum/ cum dicitur: a ¶ Dixitq̄ꝫ moyſes ad aaron ⁊c. ac ſi diceret: prius debuiſſes ſuſtinere mortem. b ¶ Cui ille reſpondit. humiliter dicēs: c ¶ Ne indigne tur dominus meus. quia reſponſio mollis frangit iram. d ¶ Tu enim noſti populū iſtū ⁊c. per multas experien/ tias maliciā hui⁹ populi. e ¶ Dixerunt mihi: Fac no. de. qui prece. nos ⁊c. ſub cōminatiōe mortis ſicut interfecerant hur. f ¶ Quis veſtrū habet aurū ⁊c. ac ſi diceret: ꝓpter eoꝝ auariciā expetitiōe auri credidi eos a ſuo īpetu retardare.

Proie

a ¶ vt colere erubeſcerēt quē in ſeceſſū mit ti viderent. b ¶ euāgelij p̄dicatoribus
eō potum filijs iſrael. Dixitq̄ꝫ a
ad aaron: Quid tibi fecit hic
populus/ vt iduceres ſup eum
pctm̄ maximuꝫ? Cui ille rñdit: b
Ne idignet̄ dñs me⁹: Tu ei no/ c d
ſti ppl'm iſtū ꝙ ꝓnus ſit ad ma/
lū. Dixerūt mihi: Fac nobis de e
os q̄ p̄cedāt noſ: Huic ei moyſi
q̄ nos eduxit de t̄ra egypti neſci
m⁹ q̄d acciderit. Quib⁹ ego dixi
Quis vrm̄ habet aurū? Tulerūt f
a et dederūt mihi/ ⁊ ꝓieci illđ i ig/ g
¶ cōpendioſe locutus eſt.
nē: egreſſuſq̄ꝫ eſt hic vitul⁹. Vi/ h
dēs q̄ moyſeſ ppl'm ꝙ eēt nuda
b tus: ſpoliauerat ei eū aarō ꝓpt̄ i
ignominiā ſordis/ et int̄ hoſtes
¶ Seueritate iuſtici e. l
nudū ꝯſtituerat: Et ſtās i porta k
caſtroꝝ/ ait: Si q̄s eſt dñi/ iūgat̄ l m
mihi. Congregatiq̄ꝫ ſunt ad eū n
oēs filij leui. Quib⁹ ait: Hec di
¶ fortis ſtrēnuus
c cit dñs deus iſrael: † Ponat vir
¶ predicationis. ¶ voluptates carnis.
a ¶ increpando diſcurrite.
gladium ſuper femur ſuuꝫ. Itē o
a ¶ de vitio vſq̄ꝫ ad vitiuꝫ per quod culpa intrat ad mentem.
et redite de porta vſq̄ꝫ ad portā
¶ equaliter vt nulli parcant. b ¶ eccleſie
c ¶ increpatiōis gladio: nec eis quos per cognationē diligit parcat.
d per medium caſtrorū/ ⁊ occidat
vnuſquiſq̄ꝫ fratrem ⁊ amicuꝫ et
e proximū ſuū. Fecerūtq̄ꝫ filij le/
ui iuxta ſmonē moyſi: Cecide/
a ¶ hoc numero triplicē formā indicat pec/ catorum.
rūtq̄ꝫ in die illo quaſi vigiti triā
¶ omne enim peccatum aut facto aūt ver/ bo aut cogitatione cōmittitur.
milia hoīuꝫ. Et ait moyſes: Cō/ p
ſecraſtis manus vrās hodie do
¶ nec ꝓximis. ſ. parcendo.
mino: vnuſq̄ſq̄ꝫ i filio ⁊ f̄re ſuo: q

g ¶ Proieci illud in ignē: egreſſuſq̄ꝫ eſt hic vitulus. G Dicunt aliqui ꝙ aaron ꝓiecit aurum in ignem vt ibi periret: nō vt idolū fieret: ſed opere diaboli formatus eſt inde vitul⁹. Alij autē dicūt cōtrariū: vnde ſupra dictū eſt ꝙ primo depin/ xit imaginē in tabula: vt videt̄ hoc verius: q̄ꝛ timore mortis petiuit ab eis aurū ad faciendū idolū: et ſi ꝓieciſſet in ignē vt periret: ex hoc fuiſſent magis ꝓuocati ad eum interfi ciēdū: q̄ꝛ priuati fuiſſent auro ⁊ idolo. Item ex hoc ꝙ ſtatim edificauit altare et ſolēnitatem in craſtinum proclama/ uit. ideo videtur ꝙ dixerit mendaciuꝫ dicens: Egreſſuſq̄ꝫ ē hic vitulus/ inſi/ nuans ꝙ hoc eſſet preter intentionem ſuā: Nec oportet eum excuſari de mē/ dacio/ cum incōparabiliter peiora fece rit: vt patet per predicta: nō tamē fuit punitus morte: quia non fecit ex corde ſed ductus mortis timore. h ¶ Vi/ dens ergo moyſes ppl'm ꝙ eſſet nudatus. hic cōſequēter deſcribitur peccati examinati punitio/ cuꝫ dicitur: Videns ergo moyſes populū ꝙ eſſet nudatus a p̄cioſis iocalib⁹: cuius cau/ ſa ſubdit̄: i ¶ Spoliauerat enim eū aarō ꝓpt̄ ignominiā ſordis/ et inter hoſtis cōſtituerat. Id eſt fabricationem vituli/ quod nomine ſor dis ⁊ ignominie apellat̄ ī ſcriptura ve teris teſtamenti. Aliqui exponūt iſtaꝫ denudationem populi ꝓpter ſceleris manifeſtationē: vnde factum apertuꝫ đꝛ denudatū. k ¶ Et ſtans in por ta caſtroꝝ. quia in portis ciuitatum antiquitus dabant̄ ſentētie ⁊ iudicia. l ¶ Ait ſi quis eſt dñi: Id eſt ha/ bens çelum ad vindicādū eius oppro/ brium. m ¶ Iungat̄ mihi. ad faci/ endum vindictam de peccatoribus. n ¶ Congregatiq̄ꝫ ſunt ad eum omes filij leui. ⁊c. Ex hoc dicit Ra. Sa. ꝙ nullus de filijs leui erat culpa/ bilis in fabricatione vituli: ſed hoc nō bene conſonat littere: Tū quia aaron erat principalis in illa tribu poſt moy/ ſen/ non fuit omnino ſine culpa/ vt vi/ ſum eſt: Tū quia ſubdit̄: ¶ Ite et redite de porta ad portam ꝑ me diuꝫ caſtroꝝ. ⁊c. diligenter queren do tranſgreſſores per ſigna predicta. Et occidat vnuſq̄ſq̄ꝫ frēm ſuum ⁊c. Item infra ſubdit̄: p ¶ Conſe/ craſtis manus veſtras hodie ⁊c. ſcilicet faciendo vindictā çelo dei. q ¶ Vnuſquiſq̄ꝫ in filio et fratre ſuo. ex quibus videt̄ ꝙ aliqui de leui/ tis fuerūt interfecti/ tunc ſicut trāſgreſ greſſores in peccato vituli: ⁊ ideo ali/ ter poteſt dici ꝙ cum dicitur: Omnes filij leui: eſt vſitatus modus loquendi quo accipitur maior pars pro toto: ſi/ cut dicit̄ totū collegiū facere qđ maior ꝑs facit. ſacra enī ſcp̄tura freq̄nt̄ vtit̄ modis loquēdi inter hoīes vſitat̄: vñ

✻ Iudiciū.

✻ o ¶ Ite ⁊ redite de porta vſq̄ꝫ ad portam per mediū caſtrorū/ et occidat vnuſquiſq̄ꝫ fratrem et amicū ſuū. Per quod patet ꝙ cōtra deuꝫ amico q̄ꝫtūcunq̄ꝫ ꝓximo nō eſt parcendū. et Philoſo. dicit. j. Ethicoꝝ. Oꝛ am bobus exiſtētibus amicis ſanctum eſt p̄honorare veritatem. Item notandū ꝙ morā faciente moyſe cum dño. xl. dieb⁹/ po pulus ſuus ad idolatriaꝫ declinauit: ꝓpter quod multo plus prelati qui nō ſolum. xl. diebus ſed annis plurib⁹ moram cō/ trahūt in curijs regum: timere debent ne ꝓpter eoꝝ abſentiā popul⁹ ſibi cōmiſſus ad ignominioſa crimina dilabat̄ et eis imputet̄: ſicut periclitatio nauis imputat̄ naute abſenti q̄ te/ netur eam gubernare.

a ¶ Aut dimitte eis ꝛc. Augꝰ. Securꝰ q̃dẽ hoc dixit/vt a cõſequẽtibꝰ ratiocinatio concludatᷓ:id eſt vt q꞉ deus moyſen non deleret de libꝛo ſuo/populo peccatum illud remitteret. Aduertendũ vero quantũ maluʒ in peccato pꝛoſpexit moyſes/quod tanta cede credidit expiãdũ:q̃ eos ſic diligebat/vt pꝛo eis illa verba deo funderet.

☞ Quẽ fecit

vt detur vobis bñdictio. Facto a
autẽ die altero/locutꝰ eſt moyſeſ
ad populũ: Peccaſtis peccatũ b
maximũ. Ad dñʒ aſcẽdã:ſi quo c
modo quiuero euʒ depcari pꝛo d
¶ quod tantum eſt.
ſcelere vr̃o. Reuerſuſq̃ʒ ad dñʒ/
ait: Obſecro/peccauit populuſ e
iſte pctm̃ maximuʒ: Feceruntq̃ʒ
a ¶ Securꝰ q̃dẽ hoc dicit:q꞉ nõ delebitᷓ
a ſibi deos aureos† Aut dimittẽ f
eis hãc noxã:aut ſi nõ facis:de/ g
le me de libꝛo tuo quẽ ſcripſiſti.
a ¶ quaſi te nõ delebo:q꞉ non peccaſti.
Cui rñdit dñs† Qui peccauerit h i
mihi delebo eum de libꝛo meo.
Tu aũt vade ꝛ duc ppl̃m iſtum
quo locutꝰ ſum tibi:† Angelꝰ meꝰ k
a ¶ romane captiuitattis vel generalis iudicij.
p̃cedet te. Ego aũt i die vltiõnis l

Ni. de lyra

Judic. xx. a. dꝛ: Cõgregati ſũt oẽs filij iſrl̃ quaſi vir vnus:ꝛ tñ nõ fuerũt ibi viri iabes galaad/vt ibideʒ ſubditᷓ ca. xxi. Qui tamẽ vult ſeq̃ dictuʒ Ra. Sa. põt ſoluere p̃dicta ſicut ip̃e ſoluit dicẽs/ꝙ frater hic accipitᷓ ex pte mr̃is tm̃:moꝛtuo em̃ leuita vxoꝛ ſua potuit ꝯhere cuʒ viro alteriꝰ tribꝰ:ꝛ filiꝰ inde natus nõ erat leuita:q꞉ denoĩatio tribuſ accipitᷓ ex pte pr̃is:ꝛ tñ erat frater leuite.ſ.filij pꝛioꝛis viri:ſilr̃ hic dꝛ filius nepos leuite q̃ erat filiꝰ filie ſue cõiũcte viro alteriꝰ tribuſ:ꝛ ſic nõ erat leuita. Fecerũt filij leui/ obedictes moyſi ӡelo dei: Ceciderũtq̃ʒ ĩ die illo quaſi xxiij. milia. In hebr̃. hr̃ tria milia:quã diuerſitatẽ aliq̃ ſic cõcoꝛdãt dicẽtes/ꝙ ĩ hebꝛeo numerantᷓ tm̃ illi q̃ fuerũt p̃ncipales ĩ trãſgreſſione/ꝛ ad trãſgrediendũ alios ĩducẽtes: ſʒ cũ iſtis ꝺ alijs tot fuerũt occiſi ꝙ aſcẽdebat numerus ad. xxiij. milia:aliter etiã cõcoꝛdatᷓ ſm dicta Ra. Sa. vt videbitᷓ ĩ fine huius ca. a ¶ Facto aũt die al. Hic p̃nr ponitᷓ moyſi depcatio:et ſcd̃o dñi rñſio/ibi: Cui rñdit dñs. Circa p̃mũ pꝛimo oñdit pplo grauitatẽ peccati ppetrati dicẽs: b ¶ Peccaſtis pctm̃ ma. ſicut em̃ ĩ hũanis ille qui honoꝛẽ regiũ attribuit alteri maxime peccat ĩ dignitatẽ regiã:q꞉ quãtũ ẽ ĩ ſe ſubuertit totũ regnũ:ita q̃ honoꝛẽ latrie ſoli deo debitũ attribuit idolo/maxĩe peccat cõtra deuʒ.

ſtio Sed queritᷓ hic:quõ moyſes dixit pplo: Peccaſtis/cũ pctõres iã eẽnt exterminati? Dicẽdũ ꝙ licet illi q̃ fuerũt pꝛincipales ꝛ idolatrãtes ex coꝛde ꝛ eis cõſentictes fuiſſent occiſi/nõ tñ oẽs cõſentictes timoꝛe:ac etiã illi q̃ potuiſſent ip̃is reſiſtere ꝛ nõ reſtiterũt:quibꝰ tñ pctm̃ ĩputatur. Põt tñ alitᷓ dici/ꝙ pctm̃ ppetratuʒ a pte alicuiꝰ cõitatis bñ ĩputatᷓ toti cõitati q̃ʒ
B tũ ad penã inſligẽdã vel q̃ʒtũ ad boni ſubtractionẽ:ꝛ h̃ timebat moyſes/ne ppter pctm̃ multitudinis aliq̃ innocẽtes punirentᷓ:ꝛ diuĩa bñficia a toto pplo ſubtraherentᷓ. c ¶ Aſcẽdã ad do. ex q̃ ptʒ ꝙ p̃dictã occiſionẽ non p̃cepit niſi ex ӡelo iuſticie ꝛ honoꝛis diuini. d ¶ Si q̃ mõ quero euʒ ꝛc. ne ſcʒ p ip̃o deleat vos vel ſubtrahat ſua bñficia:licet em̃ pꝛius dictũ ſit ꝙ placatꝰ erat dñs in hoc ꝙ nõ deleret totũ populuʒ ſimul ꝛ ſubito:nõ tamen erat aſſecuratus moyſes quin deleret p partes. e ¶ Obſecro peccauit ppl̃s iſte. In oratione ſua pꝛimo confitetᷓ peccatũ:quia confiteri culpã via ẽ ad veniã. f ¶ Aut dimitte eis hanc noxam. nõ ſolũ remittendo culpã/ſed etiã conferẽdo bñficia a te pꝛius inchoata.ſ. in deductiõe huius populi ad terraʒ pmiſſionis ꝛ repatione legis que facta erat in tabulis. g ¶ Aut ſi nõ facis dele me de libꝛo tuo. dicit Ra. Sa. ꝙ iſte liber intelligitᷓ lex q̃ de
De li noĩatᷓ a moyſe/eo ꝙ fuit eius miſter. Vñ dicitᷓ Deutro. xxxiij. a. Legẽ pꝛecepit vob̃ moyſes. Et Joh. j. b. Lex p moyſen data eſt. Eſt igitᷓ ſenſus ſm eũ: Dele me de libꝛo.ſ. vt lex nõ denominetᷓ nomine meo niſi populus iſte tibi reconcilietᷓ: ſʒ hec expoſitio nõ conſonat littere ſequẽti cũ dicitᷓ: Qui peccauerit mihi delebo eũ de libꝛo meo. Et pſ. lxviij. f. Deleãtur de libꝛo viuentiũ:ꝛ cũ iuſtis nõ ſcribantᷓ. Ex quo patet ꝙ pꝛedicta deletio intelligitᷓ de om̃ibus peccatoꝛibus:ꝛ tamen ab eis nõ eſt lex denominata:ꝛ ideo p librũ illũ nõ intelligitᷓ lex ſed liber vite/de quo delentᷓ peccatoꝛes et iniqui. Sed tunc
eſtio occurrit duplex difficultas. Pꝛima eſt qualiter aliqui delentur de libꝛo vite/cum ſit idẽ quod diuina p̃deſtinatio que eſt immutabilis ꝛc. Ad quod dicendũ/ꝙ in libꝛo vite dicuntur aliqui ſcribi dupliciter. Vno mõ ſimpliciter inquantũ pꝛedeſtinati ſunt in noticia diuina vt oꝛdinati ad vitam eternaʒ ex dei pꝛedeſtinatione:ꝛ ſic ſcripti nunq̃ʒ delentᷓ. Alio modo dicũtur ſcripti ſm quid.ſ. nõ ſm diuinã pꝛedeſtinationẽ ſeu oꝛdinationẽ/ſed ſm diſpoſitionẽ in eis actu exiſtentẽ.ſ. ſm pꝛe
ſentẽ iuſticiã

ſentem iuſticiã:quia exiſtentes in gratia ex hoc ſunt digni vita eterna/ꝛ ad eam oꝛdinati ſm diſpoſitionẽ que actu eſt in ipſis: ſed quia aliquãdo cadũt a gratia.ꝛ ſic dicuntᷓ deleri/ita ꝙ iſta deletio nõ refertᷓ ad diuinã noticiã/ita ꝙ aliquid ignoꝛet quod pꝛius nouerat/ſed ad mutationẽ de gratia ad culpã in hominibus exiſtentem. C Secũda dubitatio eſt/ quomõ moyſes potuit petere deleri de libꝛo dei niſi dñs remitteret peccatum populi:q꞉ ſi accipiatᷓ ſcribi ſimpliciter ĩ illo libꝛo/impoſſibilis eſt deletio vt viſum eſt. Sup impoſſibile autẽ nõ cadit appetitus/nec p conſequẽs petitio: cuʒ moyſes ſciret talẽ impoſſibilitateʒ. Si autẽ accipiatᷓ ſcribi ſm quid/deletio eſt ei oppoſita p hoc ꝙ aliquis p peccatuʒ moꝛtale cadit a gratia:ꝛ ſic moyſes qui erat ſanctus elegiſſet deuʒ offendere p peccatũ moꝛtale/niſi peccatuʒ moꝛtale populo remitteretᷓ/quod eſt inconueniens/cũ ſit contra charitatẽ. Dicunt igitur aliqui ꝙ moyſes hoc dixit ex impetu paſſionis/nõ ex deliberatiõe rõnis. Sed hoc nõ videtᷓ cõuenienter dictuʒ: quia ſequeretᷓ ꝙ moyſes acceſſiſſet ad loquendũ cum deo vbi req̃ritᷓ trãquillitas mentis: qui ſm eos fuit paſſionibus pturbatus:ideo aliter dicit Augꝰ. ꝙ moyſes hoc dixit ex confidentia ꝛ familiaritate diuĩa/vt ſit ſenſus: ſicut certus ſum ꝙ nõ delebis me de libꝛo tuo: ita peto vt certifices me ꝙ remittas noxam iſtam populo. Hec autẽ expoſitio videtᷓ aliquantulũ extranea a littera:et ideo aliter põt dici/ꝙ verbũ moyſi pꝛedictũ eſt ipſius rõnis pponẽtis diſpoſitionẽ partis inferioꝛis anime:licet nõ eſſet ita in volũtate rationẽ ſupioꝛem ſequẽte:ſicut ſaluatoꝛ petiuit tranſferri calicem paſſionis ab eo:licet ſimpliciter vellet pati:ita moyſes volens oſtẽdere magnũ affectũ ad remiſſiõeʒ peccati populi dixit: Aut dele me ꝛc. licet ſimpliciter nullo mõ vellet deleri: ꝛ hoc modo cõtingit in humanis/ꝙ aliquis petẽs ab alio aliquid cum magno deſiderio dicit: Aut facies hoc vel auferas mihi vitã:licet magis vellet carere nõ ſolũ in illo quod petit/ſed etiam multis alijs q̃ʒ vita:ꝛ tali mõ loquẽdi qui dicitᷓ hypbolicus vtitᷓ freq̃nter ſacra ſcriptura:nec eſt ibi falſitas:quia talibus locutionibꝰ vtitᷓ nõ ad ſignificandũ illud quod p oꝛationẽ impoꝛtatᷓ quantum ad plenũ ſignificatũ:ſicut Judicũ. xx. b. dicitᷓ de filijs beniamin ꝙ fundis ita ad certũ iaciebant locũ/vt capillũ poſſent pcutere:ꝛ nequaq̃ʒ in alterã partẽ ictus deferretᷓ lapidis. p qd̃ intelligitᷓ ꝙ erant boni fundibularij notabiliter et nõ plus. h ¶ Cui reſpondit. Hic ponitᷓ dñi reſpõſio:ꝛ pꝛimo breuiter in generali:ſecũdo magis explicite ꝛ in ſpeciali: ĩ pꝛincipio ſequẽtis ca. Circa pꝛimũ dñs in ſua reſponſione pꝛimo remouet alteram partẽ diſiunctiue quam pꝑoſuerat moyſes dicẽs: i ¶ Qui peccauerit in me delebo eum. quaſi diceret:nõ te delebo:quia nõ peccaſti:ſecũdo reſpõdet ad petitionem dicens: Tu autẽ vade ꝛc. ſequitᷓ: k ¶ Angelus meus pꝛecedet te:ducendo ad terram pꝛomiſſionis:iſta tamen reſponſio magis explicatᷓ ſequẽti ca. l ¶ Ego autem in die vltionis viſitabo ꝛ hoc peccatũ eoꝝ. Ex quo patet ꝙ nolebat dimittere abſq̃ʒ punitione:volebat tamẽ diminuere ꝛ differre/ita ꝙ nõ deleretᷓ populus totaliter ꝛ ſimul. Ex hoc auteʒ dicit Ra. Sa. ꝙ in omni infoꝛtunio quod poſtea accidit iudeis ſolutũ eſt aliquid de pena debita p peccato illo:ꝛ in hoc etiam cõueniunt aliqui expoſitoꝛes noſtri/ dicentes ꝙ p diem vltionis intelligitᷓ hic captiuitas babylonica vel romanoꝝ. Sed hoc nõ videtᷓ conſonare ſcripture veteris teſtamenti ac noui: quia ſequenti ca. dicitᷓ: Qui reddis iniquitatẽ patrum filijs in nepotibus in tertiaʒ ꝛ quartam generationẽ:ꝛ in pluribus alijs locis veteris teſtamenti idẽ habetᷓ/ita ꝙ videtᷓ ad nõ plus ſe extendere vindicta dei niſi reſpectu alicuius peccati determinati. Captiuitas autẽ babylonica fuit longe poſt quartã generationẽ:quia a fabꝛicatione vituli vſq̃ʒ ad captiuitatẽ babylonicam fluxerũt nõgenti anni vel circiter: ꝛ vita humana iaʒ erat reducta ad centũ annos/vel centũ viginti ad plus ꝛ in paucis hominibus:ꝛ multo plures fuerũt anni vſq̃ʒ ad captiuitatẽ factã p romanos/que fuit anno. xlij. poſt paſſioneʒ chꝛiſti. Item Luc. xix. Saluatoꝛ loquens de iſta captiuitate futura p romanos ſm oẽs

Queſtio

†2.7.q.4.c. q̃d crudele

De pe.diſ. 4.§.hinc etiam dominꝰ

†ſ.23.c.

D

Lu.23.e

Dies vltionis dñi

E Quare aaron non occiſus.

a ¶ Quem fecit aaron. Aug⁹. Queriť cum ſuperi⁹ pplm̃ nudaſſe dict⁹ ſit aaron: cur in ipſo nõ eſt vĩdicatũ/ neq̃ cũ moyſes interfeci omne qꝺ occurriſſet armatis a porta vſq̃ ad portã: neq̃ poſtea cum ꝑcuſſit dñs pplm̃ ꝓpter facturã vituli quẽ fecit aaron: nec dictũ eſt quẽ fecerunt/ ſed quẽ fecit aaron: ⁊ tñ non eſt ꝑcuſſus aaron. Quid etiã illud qꝺ de ſacerdotio ei⁹ ante pctm̃ ꝑcipiebat deus impletũ eſt: ſed iuſſit illũ ⁊ filios ablui: ⁊ ſic ordinati ſunt ĩ ſacerdotio. Ita nouit ille cui parcat vſq̃ ad cõmutationẽ ĩ meli⁹: ⁊ cui parcat ad tp̃s q̃uis eũ ꝑſcierit in meli⁹ nõ mutari: et cui nõ parcat vt muteť in melius: ⁊ cui nõ parcat vt nec mutationẽ eius expectet. Inſcrutabilia enĩ ſunt iudicia ei⁹: et inueſtigabiles vie illi9u. Rom. xi. d

Nota

a ¶ nõ tñ aaron percuſſus eſt: parciť ei vt in melius cõmutetur.

viſitabo ⁊ hoc pctm̃ eoꝝ. Percuſſit ergo dñs pplm̃ ꝓ reatu vituli/ quem fecit aaron.

Ni. de lyra

nos ſm oẽs expoſitores dicit: Uides ciuitatẽ fleuit ſup illã. ⁊ ſubdiť: Ueniẽt dies in te ⁊ circũdabũt te inimici tui vallo/ ⁊ coanguſtabũt te vndiq̃/ ⁊ ad terram ꝓſternẽt te/ ⁊ filios tuos q̇ te ſunt. Cui⁹ cauſa ſubdiť: Eo ꝙ nõ cognoueris tp̃s viſitatiõis tue. ſ. ꝑ chriſtũ tibi ꝑdicantẽ/ ita qꝺ captiuitatis facte ꝑ romanos cã fuit malicia iudeoꝝ xp̃m nõ reiciẽdo/ ſed ip̃m crucifigẽdo. Et iõ dicere ꝙ cã hui⁹ captiuitatis fuit pctm̃ vituli/ nõ bñ cõſonat ꝟitati euãgelij. iõ aliter dicendũ ꝙ dies vltiõis hic accipiť ꝓ mortalitate quã ĩduxit dñs ſup pplm̃ iſrľ poſt occiſionẽ factã ꝑ leuitas: vñ ſtatim ſbdiť:

a ¶ Percuſſit ergo dñs ⁊c. vñ dic Ra. Sa. ꝙ ppl's poſt adorationẽ vituli fuit punitus triplici morte. ꝑma fuit in potu aque de quo facti fuerũt morbidi ⁊ inflati: ⁊ etiã aliq̇ ſtatim mortui. ſecũda fuit gladio leuitarum. tertia fuit mortalitate a deo ĩmiſſa: de qua dicit: Percuſſit aũt dñs pplm̃. Et ꝑ hoc vno mõ ſoluiť ꝯrietaſ ꝑdicta ꝺ trib⁹ milib⁹ ⁊ ꝺ vigĩtitrib⁹ milib⁹/ vt dicať ꝙ gladio leuitaꝝ cecidẽrt tria milia. Alijs aũt punitiõib⁹ tot ceciderẽt ꝙ in vniuerſo bñ aſcẽderũt ad viginti tria milia. Poteſt etiã dici aliter/ ꝙ dies vltionis hic accipiť iudiciũ futurum/ qꝺ in pluribus locis ſacre ſcripture vocať dies vltionis. nõ enim omnia punit deus in preſenti/ ſed multa reſeruat extreme vltioni: ⁊ ſic pars illius punitionis vſq̃ tunc reſeruatur.

Additio

¶ In ca. xxxij. vbi diciť in poſtilla: Uidens autẽ ppl's.

¶ Additio. i. Non fit mẽtio in lr̃a de hoc qꝺ dicit Ra. Sa. ſcʒ ꝙ egyptij q̇ aſcẽderũt cum iudeis de egypto incitauerũt filios iſrľ ad idolatriã: ſed pplo hoc cõiter attribuit: cum tñ ſcriptura cõſueuit exprimere ſiľes incitatiões cũ ꝯtingũt. vñ Nu. xj. g. vbi agiť ꝺ pctõ ppľi in loco q̇ vocat⁹ eſt: Sepulchra cõcupiſcentie/ qꝺ quidẽ pctm̃ fuit incitatũ ꝑ egyptios inter eos mixtos. diciť in lr̃a: Uulgus q̇ppe ꝓmiſcuũ qꝺ aſcẽderat cuʒ eis flagrauit deſiderio carniũ ⁊c. qꝺ etiã in ꝓpoſito exp̃ſſiſſet: ⁊ iõ dictũ Ra. Sa. in hoc loco nullũ habet fundamẽtũ. ¶ In eo. ca. xxxij. vbi ꝺr in poſtil. Quare hic nõ fit mẽtio de Hur ⁊c.

Hur quõ mortuus

¶ Additio. ij. Ex hoc ꝙ hic nõ fit mẽtio de hur: nõ ſequiť ꝙ fuit interfect⁹ a pplo: eo ꝙ ip̃m argueret ꝺ ſcelere. poſſibile. n. eſt ꝙ ꝑuẽt⁹ fuiſſet morte naturali vel aliter impedit⁹: ſic ꝙ nõ interueniſſet in illo actu: nõ enĩ eſt veriſiľe ꝙ ſcriptura ꝑtermiſiſſet exprimere actũ tam virtuoſum ⁊ narratiõe dignũ ⁊ exemplarẽ. Aaron etiã h̄ retuliſſet moyſi in ſuã excuſationẽ. Siľr ⁊ moyſes redarguiſſet pplm̃ de homicidio tam nephãdo: nulluʒ tñ iſtoꝝ legiť: vñ dicta Ra. Sa. in hoc loco ſunt ficticia: nec ſequunť eum ĩ hoc alij expoſitores hebreoꝝ. ¶ In eo. ca. xxxij. vbi diciť in poſtilla: Quod cuʒ audiſſet aaron.

f ¶ Additio. iij. Licet inſania ppľi circa cultũ iſti⁹ idoli et ei⁹ venerationẽ maxĩa fuerit: nõ tñ veriſiľe ẽ ꝙ q̃tũcũq̃ appetit⁹ in eis corrũpereť/ ꝙ iudiciũ rõnis tm̃ in ſe extinctũ fuiſſet/ ꝙ iudicaſſet rẽ penit⁹ inanimatã fuiſſe deũ: niſi ĩ ea appareret aliq̃ ſigna mõſtruoſa/ vel q̃ſi miraculoſa: vñ q̇dã dicũt ⁊ veriſiľr ꝙ ille vitul⁹ videbať exercere quedã oꝑa ſiľia oꝑib⁹ vite/ ſicut eſt comeſtio ⁊ hmõi/ qꝺ potuit eẽ oꝑatione demonũ/ q̇ ĩ vitulo fabricato h̄ faciebãt vt eos attraherẽt ad idolatriã/ ſicut ſolẽt facere/ dãdo rñſa in idolis/ vt hoĩeſ decipiãt: ꝓut cõiter tradiť ĩ legẽdis ſctõꝝ: ⁊ ſic ille vitul⁹ aure⁹ nõ erat ver⁹ vitul⁹/ ſed in q̃tũ videbať comedere fenũ: ꝺr in Ps. cv. c. fuiſſe ĩ ſiľitudinẽ vituli comedẽtis fenũ: ad h̄ etiã facit illud qꝺ aaron dixit moyſi: Egreſſus eſt vitul⁹ iſte ⁊c. vt. ĩ. patebit. ¶ In eo. ca. xxxij. vbi ꝺr in poſtil. ſm Ra. Sa. ⁊ alios doctores hebreos.

¶ Additio. iiij. Scdm doctores hebreoꝝ tm̃ q̃ttuor ꝑcepta erãt in prima tabula: primũ ſcʒ: Ego ſum dñs. ſcdm: Nõ erũt tibi dij alieni. tertiũ: Non aſſumes nomen dei tui in vanũ. q̃rtũ: Memẽto vt diem ſabbati ſanctifices. Cetera ꝟo ſex ĩ ſcda tabula/ quoꝝ primũ eſt: Honora patrẽ ⁊c. ¶ In eo. ca. xxxij. vbi diciť in poſtilla: Hec autẽ fractio tabularũ.

¶ Additio. v. Fractio tabularũ nõ videť eſſe ꝓpria ſignificatio euacuatiõis legaliũ in aduẽtu chriſti. principalia enĩ que in tabulis cõtinebanť erant moralia ⁊ valde ꝓpinqua iuri naturali/ que nõ ſunt euacuata in aduẽtu chriſti: ſed meli⁹ videť dicẽdũ ꝙ fractio tabularũ ſignificat tranſlationẽ legis: de qua ad Heb. vij. b. Trãſlato ſacerdotio: neceſſe eſt vt trãſlatio fiat legis. Uñ prime tabule ſignificabant legem veterẽ imꝑfectaʒ quã irritauerũt trãſgreſſores. ſecũde ꝟo tabule que facte ſunt poſt recõciliationẽ: ſignificãt legem nouã/ per quã ppl's ei⁹ eſt deo recõciliatus. ¶ In eo. ca. xxxij. vbi diciť in poſtilla: Ideo videť ꝙ dixerit mendacium.

¶ Additio. vi. Licet quidã eoꝝ expoſitores teneãt ꝙ aaron nõ peccauit in facto vituli: introducẽtes quaſdã rõnes friuolas/ ad quoꝝ euacuationẽ ſufficit auctoritas ſcp̃ture. ĩ. Deuť. ix. c. vbi de hac materia tractãs dicit: Aduerſum q̇ʒ aaron ⁊c. ex quo ptʒ manifeſte aaron in hoc caſu grauiter peccaſſe: nõ tñ videť dicẽdũ (ꝓut quidã volũt) ꝙ peccaſſet pctõ idolatrie: qꝺ quidẽ pctm̃ eſt maximũ ſimpliciter inter pctã: vt habeť in glo. Leui. xv. Aaron enĩ nõ legiť adoraſſe nec coluiſſe vitulũ/ nec alios ad hoc induxiſſe: ſed ſolũ feciſſe ⁊ fabricaſſe vitulũ: ⁊ quia in hoc min⁹ recte occaſionẽ dedit alijs idolatrãdi. idcirco ꝓpe cõmiſit pctm̃ ſcandali actiue: in q̃tũ ex tali facto inordĩato alijs prebuit occaſionẽ ruine. Circa qꝺ attendẽdũ ꝙ talis ruina populi nõ fuit ab eo intenta: qꝺ ptʒ ſic: Nam ppl's ab aaron non petiuit vt faceret ſibi deos quos colerẽt/ ſeu adorarẽt/ ſed dixerunt: Surge fac nobis deos qui nos precedãt ⁊c. ſcʒ ad ducatum itineris/ vt nubes vel angelus ſolebat eos ꝑcedere in via quib⁹ nõ debebať diuinus cultus/ ex ꝓnitate tñ ppľi ad malũ facto vitulo ⁊ apparentib⁹ in eo operatiõe diaboli aliquib⁹ ſimilitudinib⁹ operũ vite: vt ſupra dictũ eſt: ſtatim adorauerũt ⁊ dixerũt: Hi ſunt dij tui iſrľ: ⁊ ſic idolatria populi fuit oĩno preter mentẽ aaron ſecuta: ſicut nec in prima petitiõe populi hoc includebať/ vt dictũ eſt. Et huic ſententie cõſonat planus ſenſus lr̃e: nam cum moyſes dixiſſet ad aaron: Quid tibi fecit hic ppl's vt induceres ſup eum pctm̃ magnũ. In q̇bus verbis videbať moyſes attribuere ipſi aaron ꝙ induxiſſet pplm̃ ad idolatriã qꝺ eſt ſimpliciter pctm̃ magnũ: vt dictum eſt. Ad hoc reſpondit aaron excuſans ſe ab hoc qꝺ pplm̃ ad idolatriã induxiſſet dicens: Tu enĩ noſti pplm̃ iſtũ ꝙ ꝓnus ſit ad maluʒ ⁊c: quib⁹ verbis bene cõſideratis aaron nõ excuſauit ſe ꝑ timorẽ dicens: Timui pplm̃: ſicut ſaul. j. Reg. xv. f. ſed ex ꝓnitate populi ad malũ. q. d. hoc pctm̃ tam magnũ ex ꝓnitate eoꝝ ad malum ꝓceſſit/ nõ ex inductiõe nec intentiõe mea/ qꝺ aaron ꝓbauit ex hoc qꝺ ſequiť: Dixerũt mihi: Fac nobis deos q̇ nos ꝑcedãt ⁊c. Nõ petierãt a me deos ad colendũ vel adorandũ. abſit enĩ a me ꝙ hoc facerẽ: ⁊ ſequiť: Egreſſuſq̃ eſt vitulus iſte: ſcʒ in tali ſimilitudĩe vite ꝙ pplm̃ inclinauit ad idolatriã: vt dictũ fuit. ſ. eo. ca. in additõe. iij. nec curauit aaron exprimere ꝙ ipſe formaſſet opere fuſorio vitulũ: q: hoc nõ fuit motiuũ principale erroris ppľi: ſed ſiľitudo vitalis que in eo erat: ⁊ ſic cõpendioſe narrauit ea que ipſe fecerat: vt in glo. Ex quib⁹ patʒ ꝙ aaron excuſauit ſe a pctõ idolatrie qꝺ eſt maximũ/ nõ tamen a pctõ ſcandali actiui: qꝺ quidẽ ſcandalũ fuit ꝑ accidẽs/ nõ per ſe/ eo ꝙ fuit preter intentionẽ: vt dictũ eſt: nec etiã mẽdaciũ locut⁹ eſt moyſi. eẽt enĩ abſurdũ ꝙ ꝑ mẽdacia excuſaret ſe a moyſe q̇ a deo nouerat veritatẽ facti. vñ Aug⁹. in h̄ loco ꝓut ĩ gloſa cõpẽdioſe locut⁹ eſt aaron: nõ dicẽs ꝙ ip̃e formauit vt exiret an excuſatiõis cauſa timẽdo mẽtitus eſt: tanq̃ in ignẽ parituꝝ aurũ ꝓiecerit/ atq̃ ipſo nõ idem agẽte forma vituli ideo exiuit/ qꝺ nõ eſt credendũ: q: nec latere moyſen poſſet verũ cuʒ q̇ de⁹ loquebať/ ⁊ fratrẽ de mẽdacio nõ redarguit. hec ille: Patet ergo ex ſn̄ia Aug⁹. ꝙ nõ eſt dicendũ ꝙ mẽdaciter fuit locutus aaron: Tũ q: loquebať cum illo qui ſciebat veritatẽ a deo ſcʒ moyſe: Tũ q: nõ fuit redargut⁹ a mẽdacio ⁊c. Si autem querať quid intẽdebat aaron in fabricatiõe vituli cum ip̃e ſciebat ꝙ vitulus ille nõ poſſet deducere populũ/ nec etiaʒ intẽdebat vt adoreť vel colereť vt deus. Ad hoc pot̃ dici ꝙ forte intendebat

tendebat illudere pplm̃ qui ipm̃ aaron incitabat ad faciendum illud quod manifeſte excedebat potentiã ſuã.ſ.facere deos qui eos p̃cederent:qꝺ videt̃ ridiculũ. Et iſto mõ legit̃ de helia/qui illudẽdo ꝓphas baal/vt ptꝫ.iij. Reg.xviij.e.dicebat eis:Cla/mate voce maiori:deꝰ em̃ veſter ĩ diuerſorio eſt:forſitan loquit̃ aut certe dormit vt excitet̃. Sciebat em̃ Helias ꝙ iſta que di/cebãt de baal nõ erãt vera:et tñ vt eſtimationẽ ꝓphetaꝝ baal oñderet eẽ fatuã et inanẽ ſic illudebat eos. Silr̃ in ꝓpoſito cuꝫ aarõ ſciuiſſet ipm̃ nõ poſſe facere qꝺ petebãt/finxit ſe tamẽ hoc attemptare ſeu facere:formando vitulũ quẽ ſciebãt inutileꝫ:ad hoc qꝺ petebãt ipſi:vt eſtimationẽ eorũ vanã eẽ oñderet:q̃ q̃dẽ fabricato/qꝛ ꝑ opationẽ diaboli ĩ eo appuerũt aliq̃ opa ſimilia opibꝰ vite vt dictum ẽ:ppl̃s ex ſui ꝓnitate ad malum adorauit. Vñ licet intẽtio aarõ ĩ hoc nõ fuerit ꝑuerſa:factũ tamen eiꝰ fuit minꝰ rectũ tanq̃ habẽs ſpẽm mali a q̃ eſt abſtinendũ: iuxta do/ctrinã apl̃i.j. Theſ.v.d. Ab oĩ ſpe mali abſtinete vos ⁊c̃.p̃ſertim cum ipẽ nouiſſet ꝓnitatẽ ppl̃i ad malũ:et ſic aaron peccauit pctõ ſcãdali:qꝛ ꝑ ſuũ factũ minꝰ rectũ p̃buit pplo occaſionẽ rui/ne. Nec ẽ ſile de v̓bis helie ad ꝓphetas baal. Dicta em̃ helie p̃dicta nõ p̃buerũt occaſionẽ ruine ꝓphetis baal:quia iam ipſi erãt peſſimi idolatre:ſed hoc factũ aarõ licet nõ p̃buerit cãm ꝑ/fectã idolatrãdi/p̃buit tñ occaſionẽ:ĩ quo manifeſtũ ẽ ꝙ graui/ter peccauit:nõ pctõ idolatrie vel mẽdacij/ſed pctõ ſcãdali acti/ui vt dictũ eſt: quod quidẽ pctm̃ aaron nõ çelauit a moyſe/ ſed cõfeſſus ẽ cũ rñdit: Ne indignet̃ dñs meus .q.d. licet merear indignationẽ ex facto ĩordinato:tñ factũ ſic cõtigit. Tu em̃ no/ſti:exponat̃ vt ſupra:vñ et moyſes nõ replicauit redarguendo eum de mendacio nec de pctõ magno idolatrie/ſed orauit deũ ꝓ ipõ ſeorſum a pplo/et nõ cũ tanta inſtãtia orationis/vt patet Deutro.ca.allegato:eo ꝙ lõge minus peccauerat q̃ ppl̃s. Si em̃ a pctõ a moyſe ſibi impoſito ſe ꝑ mẽdacia excuſaret/ꝑuerſi/us ſe h̃ret q̃ populꝰ q̃ vindictã diuinã a moyſe illatã patienter ſuſtinuit:de quo nõ legit̃ pplm̃ reſtitiſſe nec murmuraſſe. Ex q̃ quidẽ expoſitiõe lr̃e cõſona tollit̃ q̃dã obiectio malicioſa: q̃ q̃/dã nõ bñ ſentiẽtes ĩ hoc loco inducũt dicẽtes/quõ aaron idola/trare fecit totũ populũ:nec peccatũ ſuũ cõfeſſus ẽ/ſed potius ꝑ mẽdacia ſe excuſauit:ſtatim fuit aſſumptus ad ſummũ ſacerdo/tiũ nulla mẽtione facta de penitẽtia interpoſita:que quideꝫ ob/iectio manifeſte aſſumit falſum/vt patet ex dictis. Nec tamen pctm̃ aaron debet multũ aggrauari ex magnitudine nocumẽti quod ĩ pplo fuit ſubſecutũ:qꝛ euẽtus ſequẽs nõ addit ad mali/ciã ſeu bonitatẽ actus/niſi ſit p̃uiſus ⁊ intẽtus ab agente: vt in p̓ma ſcd̃e.q.xx.ar.v.ĩ cor.q.qꝺ nõ fuit in ꝓpoſito vt dictum eſt. Cõcordat etiã huic ſentẽtie qꝺ immediate ſequit̃: Videns ergo moyſes populũ ꝙ nudatus eẽt ⁊c̃. ſpoliauerat em̃ eũ aarõ ⁊c̃. Circa qꝺ cõſiderandũ/ꝙ ſi ppl̃s ex inductione aaron peccaſſet/vt contrariũ opinãtes dicũt:populus fuiſſet excuſabilis ſaltem a tanto:cũ in abſentia moyſi ipſi aaron debebant obedire tan/q̃ rectori:⁊ ſic p̓ncipalitas huius peccati erat attribuenda ipſi aaron tanq̃ p̓ncipali actori ⁊ inductori:populo v̓o ex cõſequẽ/ti:ſed quia ſic nõ contigit in facto vt dictũ eſt/ideo hmõi pecca/tũ p̓ncipaliter fuit ĩ populo:cui etiã p̓ncipaliter pena debebat̃: qua rõne moyſes tanq̃ iudex rectus p̓mo requiſiuit vtrũ aarõ induxiſſet populũ ad peccandũ dicẽs: Quid fecit tibi populus vt induceres ſup eũ peccatũ magnũ:poſtq̃ v̓o certificatus ẽ de oppoſito ꝑ reſponſioneꝫ aaron mõ ſupra expoſito/ſtatim miſit manũ ad exercẽdã vindictã in trãſgreſſoribꝰ:vñ ſequit̃: Stãs in porta caſtroꝝ:vñ verba p̃dicta cũ dicit̃: Vidẽs ergo moyſeſ populũ ꝙ eſſet nudatus ⁊c̃.intelligenda ſunt de manifeſtatio/ne ſceleris/ꝓut in ſecunda expoſitione poſtillatoris: et eſt ſen/ſus/ꝙ vidit moyſes ꝑ inquiſitionẽ ſupradictã/ꝙ hmõi ſcelꝰ ma/nifeſte ſeu apte erat in populo:vñ ꝙ dicit: Nudauerat em̃ euꝫ aaron:intelligit̃ ꝙ aaron apuit moyſi facti veritatẽ vt dictũ ẽ. Si aũt dicat̃ ꝙ moyſes nõ debuiſſet credere aaron ĩ hoc facto: quia loquebat̃ ꝓ ſe. Dicendũ ꝙ moyſes ratiõabiliter confide/bat aaron in hoc/ꝙ ſi forte illud peccatũ magnuꝫ ex fragilitate vel al̃s cõmiſiſſet/nõ illud celaret/ſed potius confiteret̃ ⁊ pete/ret veniã p̃ſertim moyſi quẽ ſciebat eſſe veꝝ ꝓphetã dñi /vt di/ctũ eſt.licet em̃ q̃nq̃ cõtingit vt ſancti viri incurrãt magna pec/cata:tñ cũ a deo vel eius nũcio requirunt̃ /ſtatim confitent̃: vt legit̃ de Dauid.ij.Reg.xij.d. ¶ In eodẽ ca.xxxij.vbi dicit̃ in poſtilla: Ex hoc dicit Ra.Sa.ꝙ nullus de filijs leui.

¶ Additio.vij. Hec opi.Ra.Sa.eſt cõis apud oẽs expo/ſitores hebreoꝝ antiquos:nõ ſic intelligẽdo ꝙ nullus de leuitꝭ fuit culpabilis in facto vituli:qꝛ forte multi eorũ nõ reſtiterunt colẽtibus ſeu adorãtibus ĩ quo erãt culpabiles:nõ tñ idolatrat/uerũt cõſeuſu mẽtis/nec facto exteriori: ꝓut clare ⁊ determina/te Ra.Moy.egyptius tradit in ſuo Deutro.dicens de idola/tria ca.j. Nꝫ licet ppl̃s iſraeliticꝰ pluries idolatraſſet ſeu ad idolatriã declinaſſet:leuite tñ nũq̃ idolatrauerũt:vñ non va/let qꝺ obijcit̃ de aarõ. Nã licet ĩ fabricatiõe vituli nõ fuerit ſi/ne culpa/nõ tñ dicendũ ẽ ꝙ idolatrauerit/vt ĩ p̃cedẽti additi/one oſtẽſum ẽ. Silr̃ videt̃ tenẽdũ circa pctm̃ occiſionis xp̃i.ſ. ꝙ leuite ꝓut a ſacerdotibꝰ diſtĩguunt̃ nõ fuerũt ꝑticipes in il/lo crimĩe peſſimo/ĩ quo ceteri ſtatꝰ hebreoꝝ fuerũt rei:vt ple/nius deo duce ẽ tractãdum ĩ quadã additiõe ſup Joh̃.xi. Ad hoc aũt qꝺ obijcit̃ de hoc qꝺ dicit: Occidat vnuſquiſq̃ fratrẽ ſuũ/ſatis rñdet̃ in poſtilla. ¶ In eodẽ ca .xxxij. vbi dicit̃ in opſtilla: Sed tunc occurrit duplex difficultas.

¶ Additio.viij. Scd̃m ſctm̃ Tho.ĩ p̓ma ꝑte.q. xxiiij. in rñſione ad p̓mũ argu.liber vite poſſet dici tripliciter ſicut ⁊ li/ber militie. Primo em̃ mõ põt dici liber vite ſcriptio eorum qui ſunt electi ad vitã eternã/ſic̃ liber militie põt dici ĩ q̃ ſcri/bũt̃ electi ad militiã. Scd̃o mõ põt dici liber vite ĩ q̃ ſcribũ/tur ea q̃ ducũt ad vitã eternã:ſic̃ liber militie põt dici ĩ q̃ tra/dit̃ ars militaris:⁊ iſto mõ nouũ ⁊ vetꝰ teſtamẽtũ dr̓ liber vi/te: ꝓut in glo.ſup illud Ecci.xxiiij.c. Hec oĩa liber vite ſunt. Tertio mõ p̃t dici liber vite illa vis diuina q̃ fiet vt cuili/bet ĩ memoria reducãt̃ facta ſua /ſicut ⁊ liber militie dici põt in quo recitant̃ facta milituꝫ:⁊ iſto mõ intelligit̃ illud Dañ. vij.d. Libri apti ſunt. Quarto etiã mõ dr̓ liber iuſtoꝝ:vt ĩ ij.Reg.i.c. In quo libro facta exẽplaria iuſtoꝝ vel ſanctorũ intelligunt̃ ſcribi ad memoriã futurã:vñ ĩ ꝓpoſito licet a libro vite p̓mo mõ vel tertio mõ intellecto moyſes nõ petiuiſſet de/leri/petiuit tñ deleri a libro vite ſcd̃o ⁊ quarto mõ intellecto. petebat em̃ moyſes ꝙ lex nõ denoĩaret̃ noĩe ſuo:nec etiaꝫ ꝙ geſta ſua ĩ eductione ppl̃i ꝺ egypto ⁊ ĩ alijs ſimilibꝰ ĩ memo/riã reducerent̃:ex quo ppl̃s ꝓpter quẽ laborauerat erat ꝑpe/tuo cõdemnãdus. Nꝫ aũt dicit̃ in pſ̃.lxviij.f. Deleant̃ de li/bro viuentiũ ⁊c̃.intelligit̃ de libro vite p̓mo mõ ĩtellecto/ eo ꝙ ĩ libro ſic intellecto dicunt̃ ſcribi aliqui ſc̓m quid ꝓut in po/ſtilla:ſc̓m iſtã expoſitionẽ moyſeſ nõ petiuit aliq̃d impoſſibile nec cõtra charitatẽ/vt ptꝫ ꝯſiderãti:⁊ qꝛ talis deletio a librꝭ ſcd̃o ⁊ quarto mõ accepto videt̃ h̃re rationẽ pene/ideo rñdit dñs: Qui peccauerit mihi delebo eũ de libro meo.q.d. tu q̃ nõ peccaſti nõ debes deleri. ¶ In ca.xxxij.vbi dicit̃ in po/ſtilla: Ex hoc aũt ꝙ dicit Ra.Sa.ꝙ ĩ om̃i infortunio.

¶ Additio vl. Rationabiliter obijcit poſtillator ꝯtra aſ/ſerentes/ꝙ ꝑ diẽ vltionis nõ intelligit̃ hic captiuitas baby/lonica vel romanorũ/ꝓut in poſtilla. Põt etiã vlterius con/firmari p̓ma ratio poſtillatoris que ſumit̃ ab auctoritate vete/ris teſtamenti ſic: Nã ratio quare deus reddit iniquitatẽ pa/trũ filijs ac nepotibꝰ in tertiã ⁊ quartã generationẽ/ cõiter ſu/mit̃ ex hoc ꝙ filij ⁊ nepotes pluries ĩueniunt̃ imitatores pa/terni ſceleris:qꝺ nõ habet locũ in pctõ vituli:qꝺ pctm̃ om̃es cõmittẽtes dimiſerũt:⁊ ꝓ eo ſuſtinuerũt diuinã vltionẽ patiẽ/ter/vt patet exp̃ſſe in hoc ca.ſilr̃ in ſequẽti ca. habet̃/ ꝙ ppl̃s luxit:⁊ in ſignũ triſticie ⁊ cõtritionis depoſuerũt ornamenta ſua. Poſtremi etiã eoꝝ vſq̃ in p̃ſentẽ diẽ hoc peccatũ.ſ. vitu/li deteſtant̃/vt eſt manifeſtũ: vñ dicẽs ꝙ deus exercet in eis vindictã ꝓpter hoc pctm̃ etiã hodiernis tꝑibus /videt̃ dicere ꝯ diuinã miſericordiã/ q̃ nũq̃ penitẽtibꝰ ⁊ alijs dimittẽtibus pctã dimittere denegat. Itẽ circa hoc attẽdẽdũ ẽ/ꝙ hec expo/ſitio Ra.Sa.ĩ hoc loco nõ ẽ ſolũ falſa/ſꝫ etiã malicioſe fabri/cata.nitunt̃ em̃ çelare ꝙ deſtructio ciuitatꝭ hierl̃m ꝑ Titũ et veſpaſianũ facta q̃ fuit acerbiſſima:ſilr̃ ⁊ captiuitas eoꝝ ho/dierna q̃ excedit ceteras ĩ duratiõe ⁊ ignominia ⁊ hmõi:fue/rũt ſicut ⁊ ſunt in vltionem occiſionis xp̃i eis inducta:⁊ iõ vo/lũt iſta attribuere pctõ vituli/qꝺ nullũ hꝫ fũdamẽtũ: ꝓut deo duce videbit̃:vbi ꝓprie de hac materia erit tractandũ.

Replica

correctorij ꝯ Burgeñ. fingentem. In ca. xxxij.cũ poſtillator exponeret illũ paſſum: Qꝺ cũ vidiſſet aarõ edificauit corã eo altare:ꝑ hunc modum ꝙ aaron videns ppl̃i maximã pronitatem ad vituli adoratio/nem/nitebatur impedire per dilationes/ſperans reditũ moy/ſi:⁊ ſic edificauit altare: edificato altari fecit ꝓclamationem ſolẽnitatis in craſtinum ⁊c̃. Hic Burgeñ.dicit ꝙ veriſimili/ter viſus eſt populo vitulus ille exercere quedam opa ſimilia opibus vite/ſicut eſt comedere ⁊ cetera hmõi: quod fieri po/tuit illuſione demonũ/⁊ cetera q̃ ibi ponit. Hec aũt Burgẽ. cũ fingẽtibꝰ fingit/vt excuſet inſaniã ppl̃i iudaici/cũ aliq̃n iu/deꝰ fuerit:q̃ſi iudiciũ rõnis ĩ eis nõ fuerit ſic abſorptũ vt cre/derẽt rẽ penitꝰ inanimatã eẽ deũ. Sile ar.põt fieri ſi vituluꝫ viuũ crederet eſſe deum:⁊ multo fortius ſi conflatilem come/dentem fenum crederet eſſe deuꝫ.nõ em̃ oportet hic dubitare de opp̃ſſione iudicij rõnis ꝑ maliciã ppl̃i abundãtẽ et fortiſſi/mã cõplacentiã

Liber vite

An vitulꝰ fecerit aliq̃ opera vite

Emã cõplacit ã ad idolatrãdũ. Quid enĩ dubitabit iudiciũ rõnis
Queſtio abſoꝛptũ/vbi tradunť obliuioni ea etiã que in vacuis mẽtibus
herẽt: de quibꝰ dꝛ Pſ.cv.d. Obliti ſunt deũ q̃ ſaluauit eos: q̃
fecit magnalia in egypto/mirabilia in terra chanaan/terribilia
in mari rubꝛo. Ubi videať gloſa magiſtralis ꝺ extrema illiꝰ po
puli obcecatõe: vñ ad eoꝝ inſaniã palliandã nõ opoꝛtet fingere
Nota vitulũ illũ comediſſe. Nam btũs Augꝰ. pꝛimo mirabiliũ ſacre
ſcripture ca.xv. vult ꝙ filij iſrl' in deſ̾to cũ adoꝛare idolũ vellẽt
nõ aliã ſtatuã q̃ȝ vitulũ fecerũt: qꝛ vitulus ĩ egypto iuxta ſepul/
chꝛũ ioſeph ſculptus adoꝛabať ab egyptijs/a quibꝰ iudei didi/
cerũt: vide ibi beatũ Aug?. Idem dicit glo. interli. ĩ. ſup ꝟbo:
Fecit eis vitulũ ⁊c̃. ⁊ tñ in egypto illũ vitulũ comedere nõ vi/
derũt: nec p̃dicta figmẽta ſunt ad ꝓpoſitũ lr̃e p̃ntis: cũ dꝛ: Qð
cũ vidiſſet aaron/edificauit coꝛã eo altare ⁊c̃. Nã h̾ nõ dꝛ ppl's
in vitulo aliq̃d vidiſſe/ſed ſolꝰ aaron quẽ cõſtat circa vitulũ de/
ceptũ nõ fuiſſe/q̃ſi ꝑ opationẽ diabolicã inclinatꝰ fuiſſet ad vitu
lũ colendũ: qꝛ ⁊ ip̃e Burgeñ. nullũ malũ imponit ipſi aaron ni
ſi factũ ſcãdali actiui: ⁊ cũ ſufficeret ad illã infamiã ppl'i malicia
et ꝓnitas ad idolatrandã nõ eſt theologice dictũ/ꝙ diuĩa ꝑmiſ
ſio acceſſerit: ꝑmittẽdo demones vt ꝑ hmõi exercitiũ vite in vi
tulo pplm ſic peculiariter deductũ ſeducerẽt/⁊ alia ꝑs excuſatio
nis illi ppl'o remaneret/quaſi ſeductꝰ eẽt deo permittẽte. ꝓpte/
rea ſilitudo de paganis recipiẽtibꝰ rñſa in idolis/ et iſtis peſſi/
mis iudeis quã Burgeñ. adducit nõ valet: nec ꝓbat vitulũ cõ/
flatilẽ apparẽter comediſſe: ꝑ hoc qð adducit de pſalmo: In ſili
tudine vituli comedẽtis fenũ: qꝛ non vult lr̃a pſalmi ꝙ cõflatile
comeſtionẽ exercuerit: vel aliqð aliud opus ſile opi vite: ſed ꝙ
verus vitulus comederit fenũ/cui illud idolũ fuit ſile in figura
et foꝛma artificiali/nõ ĩ actu comedẽdi: ideo dꝛ eos mutaſſe glo
riã dei nõ in vitulũ: ſed in ſilitudinẽ. i. idolũ ⁊ imaginẽ veri vi/
tuli comedẽtis fenũ: Nec idõ dixit aaron: Egreſſus eſt h̾ vitulꝰ
quaſi greſſus ille vituli aliq̃d opis vite oſtẽderit: qꝛ egreſſus il/
le fuit ope fuſoꝛio: ꝓut ꝓbat btũs Augꝰ. ⁊ glo. ſupꝛa p̃allega.
¶ In eo. ca. vbi poſtillatoꝛ dicit fractionẽ tabularũ ſignificare
legis veter? euacuationẽ tpe euãgelij. Burgeñ. dicit ſignifica/
re tranſlationẽ: vtrũq; põt ſtare ꝰm diuerſam applicationẽ. Al
legoꝛice neutrũ tñ ad lr̃alem ſenſum videť ꝑtinere. ¶ In eo.
ca. ponit Burgeñ. digreſſionẽ modicũ facientẽ ad lr̃e veritatẽ:
qꝛ multa extra lr̃am p̃ſupponit cõtra quãdã ſui ip̃ius regulã p̃/
tenſam poſitã in queſtiõe ſua p̃ambula. ſupponit enĩ ꝙ vitulus
ſit viſus a ppl'o exercere opa vite/vt comedere ⁊ hmõi/qð ex lit
tera nõ habeť: vt ſupꝛa oſtẽſuȝ eſt in coꝛrectoꝛio pꝛimo huiꝰ ca.
Item ſupponit ꝙ ppl's nõ petiuit deos vt coleret/ſed vt habe/
ret eos ductoꝛes: qð etiã ex lr̃a nõ ſequiť/ ĩmo ex lr̃a iuncta glo
ſa habeť oppoſitũ: qꝛ dicit in gloſa interli. ſuꝑ verbo: Fecit eis
vitulũ: bouẽ in egypto adoꝛauerť: ⁊ foꝛtaſſis aliud idolũ nõ ſu
ſcepiſſent. vñ ptȝ ꝙ ppl's petijt deos quos coleret: ĩmo vt docto
res eos nemo expeteret niſi eis cultũ exhibere ꝓpoſuiſſet. a quo
enĩ q̃s petit ĩ ea neceſſitate cõductꝰ bñficiũ: reſtat vt ei debitũ
exhibeat cultũ ad deũ verũ/cũ nõ habuiſſet recurſum ad deoſ
poſtulatos. habebat animũ ĩclinatũ vt videť: nec petierũt eos
vt colũnã vel angelũ: qꝛ hmõi in ſcriptur? deos vocari nõ eſt
ꝯſuetũ. Supponit Burgeñ. tertio ꝙ aaron coꝛã moyſe ſe nõ
excuſauit p̃ timoꝛe q̃ſi pplm ꝓnũ ad occidẽdũ timuiſſet: qꝛ ꝓ/
nitatẽ ppl'i ad malũ/ad ſolã idolatriã reſtringit: ſed huiꝰ ſup/
poſitiõis oppoſitũ ptȝ ex lr̃a iũcta gloſa intli. ſuꝑ ꝟbo: Tolli
te ĩaures ⁊c̃. ibi enĩ diciť: nõ eſt auſus reſiſtere: qꝛ ſciebat po/
pulũ ꝓnũ ad occidendũ. Item Burgeñ. nitiť aaron excuſare
a mẽdacio q̃ſi moyſi q̃ cũ deo locutꝰ fuit mẽtire nõ poſſet: ⁊ qꝛ
moyſes eum de mẽdacio nõ redarguit: ſed ille rõnes nõ ſunt
ſufficiẽtes. deus enĩ loquẽdo ꝓphet? nõ loquiť ſemꝑ de oĩbꝰ
ĩmo quedã celat: ꝓut dixit Heliſeꝰ. iiij. Reg. iiij. Dñs cela/
uit a me ⁊ nõ indicauit mihi. In ꝓpoſito enĩ ptȝ ex lr̃a ꝙ deꝰ
moyſi pctm̃ aaron nõ ſpecificauit: qꝛ eum redarguit q̃ſi pplm
ad idolatriã induxiſſet/de quo ſe excuſauit: vt dicit Burgeñ.
in eadẽ digreſſione: patȝ igiť pꝛimã rõnẽ nõ valere/ nec ſcða
valet: qꝛ nõ ſequiť moyſes nõ redarguit aaron de mẽdacio:
igiť mẽtitꝰ nõ fuit: foꝛtaſſe mẽdaciũ eiꝰ ñ attẽdit/ſȝ ðo ſuppli/
cãdo cõmiſit. Cetera que in hac digreſſione ponit tranſeãt vt
addita cũ ꝯtra poſtillatoꝛẽ militare nõ videãť. ¶ Itẽ in eo.
ca. vbi poſtillatoꝛ exponit/quõ moyſes ſe petijt deleri ꝺ libꝛo
vite ⁊c̃. Burgeñ. addit quaſdã inuolutiões dicens libꝛũ vite
accipi tribus modis. Pꝛimo modo ꝓ inſcriptiõe ad vitã eter
nã: ⁊ illo modo dicit moyſen nõ petiſſe ſe deleri: ſed hoc dictũ
eſt cõtra beatũ Aug?. ⁊ glo. dicẽtes: Securꝰ quidẽ h̾ dixit vt
a ſequẽtibus rõcinatio cõcludať. i. vt qꝛ deꝰ nõ deleret moy/
ſen de libꝛo ſuo/ppl'o illð pctm̃ remitteret ⁊c̃. vñ ptȝ libꝝ vite
hic accipi ꝓ inſcriptiõe ad vitã eternã: de alijs enĩ acceptõibꝰ
libꝛi q̃s ponit Burgeñ. nõ eſſet talis cõſequẽtia ad ꝓpoſituȝ.
q̃d enĩ magnũ ſi moyſes nõ ſcribereť in biblia quã diẽ Bur.
libꝛũ vite ſcðo mõ dictũ. Ad ꝓpoſitũ cõſeq̃ntie quã b. Augꝰ
intẽdit ⁊ glo. eſt ꝙ vi diuĩa ad memoꝛiã reducanť facta cuiuſ/
libet/quã dicit libꝛũ vite tertio modo dictũ: qꝛ hec diuina vis
eſt liber aptus/⁊ erit tam bonis vl' malis: vt dꝛ in glo. Dañ.
vij. ſilr̃ de libꝛo quarto modo dicto: qꝛ ille nõ dꝛ ſimpliciter li/
ber vite ſctõꝝ/in q̃ ſcripta ſunt facta exẽplaria iuſtoꝝ. nõ eniȝ
magnũ eſt in illo libꝛo nõ ſcribi: qꝛ multoꝝ ſctõꝝ geſta nõ ſũt:
ĩmo ⁊ multa geſta ſanctiſctõꝝ ſcripta nõ ſunt: vt dꝛ Joh. vlti.
Cum illa igiť diſtinctiõe Burgẽ. modicũ facit ad ꝟitatẽ lr̃e:
nec rñdit rõnibꝰ poſtillatoꝛis que faciũt cõtra queſtionẽ prin
cipalẽ: ſed nec cõcluſio Burgeñ. põt eſſe vera qua diẽ ꝙ moy
ſes ſolũ petiuit deleri de libꝛo vite: ſcðo ⁊ quarto modo dicto:
qꝛ ad petitionẽ moyſi dñs rñdit: Qui peccauerit mihi/dele/
bo eum de libꝛo meo: certũ tñ eſt mltos ſanctos q̃ dño fuerũt
grati in libꝛo ſcðo ⁊ quarto modo dicto nõ ſcribi: qꝛ nec in li/
bꝛo ſcripture/nec in libꝛo vite ſanctoꝝ.

Glo. oꝛdi.

a ¶ Uade ⁊ aſcẽde ⁊c̃. Augꝰ. Deus Ca. XXXIII
iratꝰ videť dicere: Tu et pplus tuus quem eduxiſti. alio/
quin dixiſſet: Tu ⁊ ppl's meus quẽ eduxit: ſed quãdo ido
lum popoſcerũt ita locuti ſunt: Moyſes hic homo q̃ edu/
xit nos de tera egypti ⁊c̃. liberationẽ ſuã in hoĩe cõſtituẽ
do: hoc eis replicať cũ diciť: Tu ⁊ ppl's tuus quẽ eduxi/
ſti de terra egypti: qð illis crimen eſt/nõ moyſi. Uolebat
enĩ moyſes vt in dño ſpem ponerẽt: ⁊ in eius miſcðia ſe
ab illa ſeruitute liberatos crederẽt: ⁊ cuius tñ inerat tm̃
meritũ ꝑ dei gr̃am vt ei diceret: Sine me vt iraſcar cõtra
eos. Quod ſi iubẽtis ſit cũ ait: Sine me. Aut quaſi petẽ/
tis vtrũq; videť abſurdũ. Nam ſi deus iubebat/famulus
Geñ. 22. g inobediẽter nõ parebat: ⁊ deũ hoc a ſeruo ꝓ bñficio pete
re nõ decebat: qua poterat eos etiã ipſo nolente cõterere.
Significat ergo his verbis deꝰ plurimũ pꝛodeſſe apud ſe illi populo: ſic ab illo
diligi: quẽ ſic dñs diligebat: vt eo modo admoneremur cum merita noſtra gra/
uant ne diligamur a deo: releuari nos apud eum illoꝝ meritis poſſe quos vere
diligit. Nam cum a deo diciť homini: Sine me et cõteram eos. hoc eſt cõtererẽ
eos niſi diligerentur a te. Quaſi/noli eos diligere: ⁊ cõteram eos: quia ne id fa
ciam dilectio tua intercedit. Obtemperandũ eſt dño dicenti: Noli eos diligere.
Si hoc iubendo dixiſſet: et non potiꝰ admonendo et expꝛimendo/ quid illum ab
eoꝝum ſupplicio reuocaret: nec tamen etiam illo intercedente: ſine flagello diſci/
pline populũ derelinq̃t: Neſcio enim quomodo vt ſic eos diligeret ipſe moyſes
deus eos occultius diligebat/qui manifeſta voce terrebat. ¶ Uade ⁊ aſcẽde
de loco iſto ⁊c̃. Augꝰ. Cõtinuo tanq̃ȝ ad ip̃m moyſen: adhuc loquať tanq̃ȝ oc/
culta cõuerſione/ que grece ἀποστροφη diciť: ait ad pplm: Mittã angelũ
meum ante te ⁊c̃. Magna ⁊ mira ſacramenti ꝓfunditas tanq̃ȝ maioꝛem miſeri/
coꝛdiã poſſet angelus habere: q̃ȝ dñs qui populo dure ceruicis parceret: ⁊ tamẽ
per angelum

Ca. XXXIII

a Locutuſq; ẽ dñſ ad a moyſen dicẽs: Ua b de/aſcende de loco iſto/tu ⁊ ppl's tuꝰ quẽ eduxiſti ꝺ c terra egypti/ in terrã quã iuraui d abꝛaã/iſaac ⁊ iacob/dicẽſ: † Se/

a ¶ nõ meꝰ b ¶ nõ ego. ¶ ſiẽ ſupꝛadictũ ẽ
a ¶ hic oſtẽdit ſe ꝓ patribꝰ hoc facere non qꝛ illi ſunt digni.

Nico. de lyra

Ca. XXXIII
Locutuſ/q; eſt dñs ad moyſẽ dicẽs: Hic cõſequẽ/
ter poniť dñi reſpõ/
ſio in ſpeciali/⁊ magl
explicita: ⁊ p̃mo q̃ȝtuȝ
ad aliq̃d qð videbať
duruȝ. ſcðo q̃ȝtum ad
id qð eſt gratioſum.
ibi: Dixit ãt moyſes.
Adhuc p̃mo poniť di
cta reſpõſio. ſcðo po/
puli increpatio: ibi: Dixitq; dñs: Petitio au
tem moyſi includebat ꝙ dñs deduceret eos
ad terram ꝓmiſſam: ⁊ dñs reſpõderat ꝙ da/
ret eis angelũ ducem: ideo hic explicať qua/
liter intelligiť cum diciť: b ¶ Uade aſcẽ/
de loco iſto. hoc diciť/quia terra pꝛomiſſio/
nis altioꝛ eſt q̃ȝ deſertũ in q̃ erãt. c ¶ Tu ⁊
ppl's tuꝰ quẽ eduxi de terra egypti. ⁊
nõ addiť h̾ tuꝰ: qꝛ dñs iã incipiebat illi ppl'o
reconciliari. d ¶ In terram quam iura
ui abꝛaam iſaac ⁊ iacob dicens. vt ha/
betur Geñ. xxij. g. Quia feciſti hãc rẽ: ⁊ non
pepciſti filio tuo vnigenito ꝓpť me: benedi/
cã ⁊ multiplicabo ſemẽ tuũ ſiẽ ſtellas celi ⁊c̃.
Et mittam

ꝑ angelum ſe quodammõ abſente
q̃ nuſq̃ abeſſe põt implere ſe dicit:
qḋ p̃ribus eoꝝ iurauit/ tanq̃ et hic
oñdens ſe hoc facere: q꞉ p̃ribus ꝓ/
miſit: nõ ꝙ iſti eſſent digni. Quid
ḡ ſignificat niſi forte ideo ſe nõ eſſe
cum eis qui dure ceruicis ſunt: q꞉
nõ eũ ꝓpitiũ ⁊ ſalubrẽ niſi humili/
tas et pietas capit. Eſſe ante deũ
cũ dure ceruicis homĩb⁹: nihil eſt
aliud q̃ vindicãdo adeſſe atq̃ pu/
niendo. Vñ pſ.l.c. Auerte faciẽ
tuã a pctĩs meis: q꞉ ſi auertit euer/
tit. Sicẽ eñ fluit cera a facie ignis:
ſic pereant pctõres a facie domini.
a ¶ Mittam p̃cur. Aug. Deus
cũ iuſtis eſt viſitando/ miſerendo
⁊ cõfortando: cũ impijs ꝟo vlciſcẽ
do et puniẽdo. Et eſt ſenſus: cum
his nõ poſſum eſſe ꝓpter te vt vin/
dicem et puniã: nec ꝓpter eos vt vi
ſitem et confortem: mittã angelum
meũ ſaltẽ. b ¶ Tollens taber/
naculũ ⁊c̃. Hoc ꝑ ꝓpleꝑſim accipi
endũ/ ſi d̃ illo tabernaculo accipit/
qḋ moyſi in mõte monſtratum eſt
⁊ fabricatũ p̃cipiente dño a beſele/
el et ooliab. Vel aliud tabernacu/
lũ fuit ad qḋ iã cõueniebant ad iu/
dicandũ. c ¶ Cũq̃ egrederet̃
⁊c̃. Greg⁹. Hebreus ppl̃s de egy
ptiaca ſeruitute liberatus cũ loq̃n/
te deo columnam nubis cerneret:
vnuſquiſq̃ ĩ tabernaculi ſui forib⁹
ſtabat et adorabat. Vñ d̃r: Cunq̃
egrederet̃ moyſes ⁊c̃. Quid ẽ eñ
pplm̃ columnã nubis aſpicere/ et ĩ
tabernacli ſui forib⁹ ſtare ⁊ adora/
re/ niſi q꞉ cũ mẽs humana illa ſupi
ora ⁊ celeſtia vtcunq̃ in enigmate
aſpicit/ iã clauſtra corꝑe habitatio/
nis ꝑ ſubleuatã cogitationẽ exit: ⁊
illũ humiliter adorat: cuius ſi ſub
ſtantiã videre nõ valet/ iã tñ eius
potentiã ꝑ illuminationẽ ſpũs mi/
rat̃. Et cum moyſes tabernaculũ
ingredit̃/ ei⁹ terga ppl̃s aſpicit: et ĩ
papilionũ ſuorũ oſtio conſiſtit: q꞉
p̃dicator cum alta de deo loquitur/
ſupne habitationis iã vtcunq̃ ta/
bernaculũ ingredit̃: cui⁹ p̃dicatio/
nis officiũ ⁊ virtutẽ ſi infirmi ple/
ne penſare nõ pñt/ tamẽ velut ter/
ga aſpiciũt: q꞉ poſtrema q̃ valẽt ꝑ
intellectũ ſequunt̃: ſed ĩ ipſis mini
mis q̃ cape ſufficiunt/ iã de ſuis pa
pilionibus q̃ſi exeũt et ĩ oſtijs ſtãt:
q꞉ habitacula carnis relinquere/ ⁊
ad illa eterne vite gaudia q̃ audi/
unt ꝓgredi conant̃. d ¶ Aſpici/
ebãtq̃ ⁊c̃. Stra. Moyſes tenet
figurã leg꞉: moyſi ḡ tergũ ppl̃s iu
daic⁹ aſpiciebat: q꞉ nihil myſticũ/
nihil ſpũale ĩ lege voluit intellige/
re/ ſ꞉ ſupficiẽ tm̃ lr̃e. Ideo eius fa/
cies abſcõdita erat .i. vera ⁊ mera
cognitio. Ingreſſo illo tabernacu/
lũ deſcendebat columna nubis et
ſtabat ad oſtium. Alia tranſlatio
dicit/ ꝙ Moyſi volente ingredi
tabernaculum/ opponebat ſe nu/
bes ante et prohibebat eum. Hic
autem dicitur/ ꝙ illo ingreſſo lo/
quebatur nubes añ hoſtiũ cũ eo.
Sciendũ ḡ ꝙ aliquã partẽ ingredi
ebat̃ atriũ.ſ. et tũc anteq̃ ĩtraret ĩ
tabernaculũ opponebat ſe nubes:
h̃ ḡ loco ſignificat eos q̃ min⁹ ſunt
ꝑfecti ſciã et

a mini tuo dabo eã† Et mittã a
a ¶ quẽ xp̃m poſſum⁹ ĩtelligere q̃ ẽ an
gelus magni ꝯſilij: q̃ pñtia carnis hu
manũ genus viſitauit ⁊ pctã dimiſit.
p̃curſorẽ tui angelũ/ vt eij
ciam chananeũ/ ⁊ amorre
um/ ⁊ etheũ/ ⁊ phereſeum/ ⁊
eueum/ et iebuſeũ: et intres b
¶ eccl̃iam ſimplici et ꝑfecta doctrina
in terrã fluẽtẽ lacte ⁊ melle.
abundantẽ. ¶ quia indigni gratia
mea et p̃ſentie mee conſolatione.
Nõ eñ aſcendã tecũ/ q꞉ po c d
pul⁹ dure ceruicis ẽ/ ne for/ e
¶ populum meum.
te diſꝑdã te in via. Audiẽſ f
¶ meſtiſſimum.
populus ſermonẽ hũc peſ
¶ quia deum offenderat.
ſimũ/ luxit: ⁊ nulluſ ex more g
¶ vt habitu quoq̃ penitentiã demõ
ſtraret. ¶ miſertus eſt delicti ſui.
indutus ẽ cultu ſuo. Dixit h
¶ miſertus ſcẓ lugentibus.
q̃ dñs ad moyſẽ: Loquere
¶ indomite ſuperbie
filijs iſrl̃: Popul⁹ dure cer i
¶ babylonicã captiuitatẽ vel roma/
nã: vel vltimi iudicij vĩdictã minat̃.
uicis es: ſemel aſcẽdã ĩ me/ k
dio tui/ ⁊ delebo te. Iã nũc l m
a ¶ manifeſtã dei pñtiã q̃ illi pplo ꝑ
angelũ appebat: vel ꝙ infra caſtra e/
rat ĩ medio eoꝝ q̃ orõnis ꝯſulẽdi grã
depone ornatum tuum/ vt n
cõfluebat ppl̃s. a ¶ .i. ſcire faciam te
quantũ mali ꝑpetraueris: q̃ mea pñ/
tia ⁊ angelica viſitatione priuaris.
Nam illo die non ita manifeſte appa
ruit deus illi populo.
ſciam quid faciã tibi. De/ o
poſuerũt ergo filij iſrael or/
natum ſuum a monte oreb.
b Moyſes q̃ꝫ tollẽſ tabnacu p
lũ/ tetẽdit extra caſtra ꝓcul: q
vocauitq̃ nomẽ eius taber r
naculũ feder꞉ Et oĩs popu
lus qui habebat aliquam
queſtionẽ: egrediebat̃ ad ta
bernaculũ federis extra ca
¶ predicator alta loq̃ndo.
c ſtra. Cũq̃ egrederet̃ moy/ s
a ¶ ſupna habitatõis. b ¶ volũtate.
ſeſ ad tãbuaculũ/ ſurgebãt t
vniuerſa plebs: ⁊ ſtabat v/
a ¶ in egreſſu .i. corpo/
ree habitatõis. b ¶ papilio ẽ tẽtoriũ
a ſimilitudine volatilis ſic dictũ.
nuſq̃ſq̃ ĩ ȯſtio pãpiliõis ſui
¶ ſequentes ſcilicet per intellectum
poſtrema que poſſunt.
¶ al's reſpiciebant.
d aſpiciẽbantq̃ tergum moy
¶ celeſtis habitationis.
ſi/ donec ĩgrederet̃ tẽtoriũ.
Ingreſſo ãt illo tabnaculũ
¶ illuminatio ſpũſſancti.
federis/ deſcẽdebat colũna v

❧ a ¶ Et mittã p̃curſorẽ tui.ſ.xxiij.d.d̃r: C
Scabrones. Dicẽdũ ꝙ oĩa q̃ fecerũt ad eiectio/ †Geñ.12.c
nẽ pploꝝ de terra chanaã fuerunt facta miniſte/
rio angelico. b ¶ Et intres ĩ terram fluẽtẽ
lacte et melle. ꝑ h̃ intelligit̃ abũdãtia lactis ⁊
mellis ĩ terra ꝓmiſſionis: q꞉ ĩ pluribus locis eſt
multũ paſcualis: apes etiã ibi mellificant abſq̃
ſollicitudine hũana. c ¶ Nõ eñ aſcẽ.tecũ.i.
nõ ero ductor vel comes tui itineris ꝑ meipſũ.
h̃ ſupi⁹ ĩ ſua rñſione nõ exp̃ſſerat: iõ hic explicat
vt ſic ĩtelligat̃ angel⁹ ductor/ ⁊ nõ dñs cum eo:
Sciendũ tñ ꝙ cũ de⁹ ſit vbiq̃: nõ ſic intelligen/
dũ eſt q̃n eſſet cũ eis ꝑ eſſentiã/ potẽtiã ⁊ pñtiã:
ſed ꝙ nõ adeſſet eis ꝑ miraculoꝝ opationẽ ſicut
añ fuerat. d ¶ Quia ppl̃s dure ceruicis ẽ.
⁊ iõ indign⁹ talib⁹ bñficijs diuĩs. e ¶ Ne for/
te diſꝑdã te ĩ via. nõ ẽ ꝑ h̃ intelligẽdũ ꝙ an/
gelus de q̃ dixerat ꝙ eſſet eis ductor/ eſſet miſeri
cordior ipſi deo: ſed ꝙ ſi adeſſet dei pñtia mõ p̃/
dicto/ ex h̃ rebellio ppl̃i eſſet grauior: ⁊ ꝑ conſe/
quens grauius punienda. f ¶ Audiens po/
pulus ſer. hũc peſ.ſ. ꝙ de⁹ nõ adeſſet eis ĩ ad
minicul' ſicẽ antea. g ¶ Luxit: ⁊ null⁹ ex mo
re indut⁹ ẽ cultu ſuo.i. honeſtiorib⁹ veſtimẽt꞉
in ſignũ triſticie. h ¶ Dixitq̃ do. Hic ꝯñr ad
aggrauationẽ ponit̃ increpatio ppl̃i/ cum dicit̃:
i ¶ Popul⁹ dure ceruic꞉ es.i. ſupiorib⁹ rebel
lis ⁊ cõtumax ĩ mal'. k ¶ Sel' aſcẽ.ĩ me.tui:
nõ ad cõſolandũ ſed ad puniendũ ꝓpter tuã du/
ritiã. l ¶ Et delebo te: ita ꝙ nõ remaneat me
moria tui. Iſta cõminatio dei ſicẽ ⁊ alie in ſacra/ Cõminatio nes dei ad delendũ
ſcriptura cõiter poſite/ intelligit̃ ſub cõditiõe.ſ.
niſi peniteas ⁊ corrigas te: ſicut dicit̃ d̃ niniuit꞉
Ione.iij.b. Adhuc quadraginta dies et niniue
ſubuertet̃: que tamen nõ fuit ſubuerſa: eo ꝙ pe/
nitentiã egerunt: ⁊ ſic fuit ĩ ꝓpoſito. m ¶ Iã Ornatũ deponere D
nunc depone ornatum tuũ. Dicũt aliqui
ꝙ iſte ornatus erat paruũ tabernaculum in quo
cũ moyſe cõueniebant ſenes ad tractandum ne/
gocia ppl̃i. ⁊ ibi offerebant̃ oblatiões añ cõſtru/
ctionẽ magni tabernaculi: ſ꞉ hoc nõ videt̃ verũ:
q꞉ poſt depoſitionẽ ornamẽti h̃: dicti ſtatĩ ſubdit̃
de amotiõe illi⁹ tabernaculi/ vt ptꝫ ĩ lr̃a: et iõ dicẽ
Ra.Sa. ꝙ ꝑ ornatũ hic dictũ nõ intelligũt̃ p̃cio
ſa veſtimẽta q̃ iã depoſuerãt/ vt p̃dictũ eſt: ſ꞉ in/
telligunt̃ corone quas ſibi p̃ncipales populi im/
poſuerant in die dationis legis q̃n dñs locutus
eſt eis decẽ ꝟba: vt dictũ ẽ ſupra.xx.ca. Tũc eñ
populus fuit deo deſponſatus ꝑ ſuſceptionẽ le
gis: ⁊ ideo fuerunt coronati ad modum ſponſe:
⁊ has coronas nõ depoſuerãt: ad oſtendendum
ꝙ volebant eſſe ſubiecti legi: ſ꞉ quia peccauerãt
ꝑ idolatriã/ ⁊ tabule legis erant fracte: ideo ad
eoꝝ cõfuſionẽ ⁊ humiliationem p̃cepit dñs eas
deponi. n ¶ Vt ſciam q̃d fa.ti.i.ꝓ te: ſi vi/
dero te hũiliatũ: nec intelligẽdũ ẽ ꝑ hoc ꝙ deus
aliq̃d cognoſcat de nouo/ ſ꞉ q꞉ ex mutatiõe ppl̃i
de ſupbia in humilitatẽ apparet q̃d illi pplo con
decẽs ſit fieri a deo. o ¶ Depoſuerũt er.fi.
iſrael or.ſuũ a mõte oreb.i. coronas eis im
poſitas iux̃ mõtẽ oreb ĩ datõe leg꞉. p ¶ Moy
ſes quoq̃ tollẽs tabernaculũ: ĩ quo conue
niebãt ad eũ ſenes/ vt dictũ eſt. q ¶ Tetẽdit
extra caſtra procul.ſ. duobus milibus cubi/
tis longe a caſtris/ vt dicit Ra.Sa. ⁊ hoc etiã
factũ ẽ ad humiliationẽ populi/ ſicut de coronis
dictũ eſt: q꞉ ſicut deus reddebat ſe elõgatũ a fi/
lijs iſrael/ dicẽs ꝙ nõ aſcẽderet cũ eis: ita ⁊ moy
ſes q̃ erat medius inter pplm̃ et deũ ſe elõgauit
a caſtris. r ¶ Vocauitq̃ ⁊c̃. Tuz q꞉ dñs ibi
cũ eo familiariter loquebat̃/ vt habet̃ ĩfra: Tuz
q꞉ ibi decidebant̃ cauſe q̃ poterãt eſſe cã conten/
tionis ⁊ diſcordie ĩ pplo: iõ ſubdit̃: Et oĩs ppl̃s
qui ha.ali.q̃ſti.⁊c̃. s ¶ Cũq̃ egre.mo.ſ. de
caſtris vt iret ad tabernaculũ. t ¶ Surgebat
vni.⁊c̃. ad faciendũ reuerentiã moyſi tãq̃ p̃la/
to ⁊ ſupiori. v ¶ Deſcendebat colũ.nu. ad
deſignandum dei p̃ſentiam ſpecialem.
❧ Et adorabãt

ꝑfecti ſciā ⁊ opꝫ: nec valēt intima ſcripturarū penetrare. Alibi aūt qn̄ mediū nebule īgreſſus eſt / ꝑfectoꝝ figurā tenuit. ſ. q̄ myſticoꝝ ſenſuū arcana īueſtigāt. a ¶ Loquebaẗ āt dn̄s. ⁊c. Scd̄m opinionē ppl'i loquiẗ ſcriptura / ꝙ putabāt moyſen ore ad os loq̄ cū deo: cū ꝑ ſubiectā creaturā. i. ꝑ angelū ⁊ nubē ei loquereẗ ⁊ appareret. Nā eiꝰ ſubſtātiā nec hoīuꝫ nec angeloꝝ ſic̄ eſt q̇ſq̄ꝫ videre potuit. vn̄. j. Tim. j. d. Regi autē ſecl'oꝝ ī/

1.timo.6.b mortali / īuiſibili ⁊c̄. Et alibi: Lucē habitat ī acceſſibilē ⁊c̄. b ¶ Si ergo iue. gratiā ⁊c̄. Aug. his verb̄ oñdit moyſeſ ꝙ nō ita videbat deū familiari cōſpectu vt deſiderabat: qꝛ oēs ille viſiōes dei q̄ mortaliū ꝓbebanẗ aſpectibꝰ / ⁊ ex q̇bꝰ fiebat ſonꝰ q̄ mortalis attingereẗ auditꝰ ſic exhibebanẗ / aſſūpta ſic̄ deꝰ volebat ſpe/

† 8.q.1.ca. moyſes.de pe.diſt. 2. .§.opponiẗ cie quā volebat: vt nō ī eis ip̄a nullo ſenſu corꝑis ſentireẗ diuīa natura / q̄ īuiſibilis vbiq̄ꝫ tota ē / ⁊ nullo ꝯtineẗ loco: ⁊ qꝛ ī duobꝰ p̄ceptis dilectōis. ſ. dei ⁊ ꝓximi tota lex pēdet: iō moyſeſ ī vtroq̄ꝫ ſuū deſideriū demōſtrabat. In dilectōe. ſ. dei vbi ait: Si īueni gr̄aꝫ ī cōſpectu tuo / oñde mihi teip̄m ⁊c̄. In dilectōe aūt ꝓximi vbi ait: ⁊ vt ſciā qꝛ ppl's tuꝰ eſt gens hec ⁊c̄. Premiſſuꝫ eſt / īueniſti gr̄aꝫ in cōſpectu meo: iterū poſtulat vt gr̄aꝫ īueniat. Sanct⸗ enī nō ſufficit vna gr̄a. Eſt enī gr̄a q̄ p̄cedit / vt deū cognoſcāt ⁊ diligāt. Eſt q̄ ſequiẗ vt ſe mūdos ⁊ īuiolatos cuſtodiāt ⁊ ꝓficiant. c ¶ Et teip̄m no. ⁊c̄. Aug. Om̄ ſcio te p̄ oīb' ⁊c̄. Nunq̇d

Queſtio deꝰ plus aliq̄ ſcit ⁊ aliq̄ minꝰ: an ſc̄m ꝙ ī euāgelio d̄r q̇buſdā / Nō noui voſ: ſcd̄m aliā deꝰ ſciām q̄ deꝰ d̄r ſcire q̄ illi placēt / neſcire q̄ diſplicēt: nō qꝛ ignorat ea / ſed qꝛ nō approbat: Sicut ars recte d̄r neſcire vitia cū īꝓbet / ⁊ p̄ oībꝰ moyſen deus ſciebat: qꝛ deo p̄ oībꝰ placebat. Notādū ē ꝙ ip̄e moyſes p̄us dixerat dō / dixiſti mihi: Scio te p̄ oībꝰ q̄d illi deꝰ poſtea q̄ꝫ ħ ip̄e dixit legiẗ dixiſſe. Ante aūt

nō legiẗ: vt ītelligamꝰ nō oīa eē ſcp̄ta q̄ cū illo deꝰ locutꝰ eſt: ſed diligētiꝰ req̇rē/ duꝫ eſt in p̄oribꝰ ſcripture ꝑtibꝰ an vere ſit ita. d ¶ Ego oſtendā. Cū dixiſſet moyſes ad dn̄m: oñde mihi gloriā tuā. R̄ndit: Ego trāſibo ante te in gl'ia mea ⁊c̄. Cū pauloan̄ dixiſſet ip̄e: Antecedā te / ⁊ requiē tibi dabo. q̄d moyſes videẗ ſic accepiſſe: Antecedā te tāq̄ꝫ nō ppl'o in itinere p̄n̄s futurꝰ eēt. ⁊ ideo ait: Si nō tuip̄e vener⸗ nobiſcū: ne me educas hic ⁊c̄. Deꝰ aūt neq̄ꝫ hoc ei negauit: dicēs: ⁊ hoc tibi verbū q̄d dixiſti faciā. Quō g̊ cum dixiſſet ei moyſes: oñde mihi gl'iaꝫ tuā. Itē tāq̄ꝫ p̄ceſſurꝰ ⁊ nō ſil' cū eis futurus videẗ dicere: Ego tranſibo ante te: niſi qꝛ hoc aliud eſt. Ille enī ītelligiẗ dicere: trāſibo ante te: de q̊ d̄r: Cū enī veniſſet hora ꝙ trāſiret ieſus de hoc mūdo ad patrē ⁊c̄. Qui trāſitꝰ paſcha d̄r: ip̄e ante oēs ſctōs trāſit ad patrē de ħ ſecl'o pare māſiōeſ: q̄s dabit eis ī reſurrectōe mortuoꝝ: qꝛ trāſiturꝰ an̄ oēs p̄mogenitꝰ factus eſt a mortuis. Gr̄am ꝟo ſuā valde cōmēdat cū dic̄: ⁊ vocabo nomine.

¶ Quia cōſpicit ppl'us celeſtia vtrūq̄ꝫ in enigmate.

nubis ⁊ ſtabat ad oſtiū: loquebaturq̄ꝫ cū moyſe cernentibus vniuerſis ꝙ colūna nubis ſtaret ad oſtiuꝫ tabernaculi. Stabātq̄ꝫ ip̄i / ⁊ adorabāt ꝑ foreſ ta a a bernaculoꝝ ſuorū. † Loquebaẗ b

¶ manifeſta viſione.

aūt dn̄s ad moyſen facie ad fa rie / ſicut loq̄ ſolet hō ad amicū c ſuū. Cūq̄ꝫ ille reuerteẗ ī caſtra / d

a ¶ xp̄s cū eccl'ia ſua ēvſq̄ꝫ ad ꝯſūmatiōꝫ ſecl'i ⁊ ſꝑ ꝓnūciabaẗ ī lege q̄ꝫuis occultꝰ.

¶ qꝛ ſi ad necīa corꝑis ſecedebat ſtatī re

miſter eiꝰ ioſue filiꝰ Nun puer / c dibat.

¶ nō q̄d remaneret ī tabernaculo: ſed in q̇libet loco atrij ſibi cōſtituto.

nō recedebat de tabernaculo. Dixit āt moyſeſ ad dn̄m: Prec̨ f g cipis vt educā ppl'm iſtū / ⁊ nō h indicas mihi quē miſſurꝰ es me

¶ approbaui

cū: p̄ſertim cū dixeris / noui te i ex noīe: ⁊ inueniſti gr̄am coraꝫ b me. Si ergo inueni gr̄am in cō k ſpectu tuo / oñde mihi faciē tu/ † am / vt ſciā te / ⁊ iueniā gr̄am an̄ ocl'os tuoſ: Reſpice ppl'm tuū gētē hāc. Dixitq̄ꝫ dn̄ſ: Facies l

¶ vitam eternam.

mea p̄cedet te: ⁊ requiē dabo tibi. Et ait moyſeſ: Si nō tuip̄e m p̄cedes / ne educas nos d̄ loco n iſto. In q̊ ei ſcire poterimꝰ ego o ⁊ ppl's tuꝰ iueniſſe nos gr̄aꝫ in cōſpectu tuo / niſi ambulauer⸗ nobiſcū / vt glorificemur ab oībus ppl'is q̇ habitāt ſuꝑ terrā: Dixit aūt dn̄s ad moyſen: Et verbū iſtd̄ q̄d locutꝰ es faciaꝫ. c Inuēiſti enī gr̄aꝫ corā me: ⁊ te/ p

¶ ꝓprie ⁊ ſpecialiter placuiſti mihi.

ip̄ꝫ noui ex noīe. Qui ait: Oñ/ q r d de mihi gl'iā tuā. R̄ndit: Ego s

cut ⁊ in pluribꝰ aliꝭ locis ſcripture. f ¶ Dixit āt moyſes ⁊c̄. Hic cōſequēter poniẗ dn̄i r̄nſio gratioſa: ⁊ p̄mo q̄ꝫtū ad deductionē ppl'i ad terrā ꝓmiſſionis. ſcd̄o q̄ꝫtū ad reparationē legis in principio ſequētis ca. Adhuc primo poniẗ dn̄i r̄nſio gratioſa / reſpectu moyſi ⁊ ppl'i cōiẗ. ſcd̄o reſpectu moyſi ſingulariter. ibi: Qui ait oſtēde: mihi gloriā tuā. Circa primū p̄mittiẗ inſinuatio moyſi dicētis dn̄o: g ¶ Precipis vt educā po. iſtuꝫ. ſ. de loco iſto. Dixerat enī ei dn̄s ca. p̄ce. Uade ⁊ duc ppl'm ⁊c̄. h ¶ Et nō idi. mi. quē miſ. ⁊c̄. qui. ſ. ſit ad pacē meā et ppl'i: licꝫ enī dn̄s dixiſſet ei ꝙ mitteret angelū cum eis: hoc tn̄ non ſufficiebat moyſi / niſi dn̄s aſſiſteret ei modo predicto. i ¶ Preſertim cum dixeriſ noui te. ⁊c̄. q̄d eſt ſignū magne dilectionis tanti dn̄i ad ſeruū ſuū: ⁊ ꝑ hoc inſinuat moyſes q̄d nō debebat eē cōtentus alio ductore niſi ipſe dn̄s cum hoc eos duceret: vt ptꝫ ex ſequētibus: ideo cōcludit. k ¶ Si ergo inueni gratiā in cōſpec. t. oſtē. mi. fa. t. id eſt te mihi familiarē: ſicut ante fabricationē vituli deducēdo me ⁊ populū iſtū ꝑ teip̄m. vn̄ ī hebreo. habeẗ: Oſtēde mihi manū tuā. Ex quo patet ꝙ adhuc nō petebat moyſes viſionē diuine eſſentie: ſed ī petitiōibꝰ ſuis ꝓcedebat ordīate a minoribꝰ ad maiora: ꝓut inueniebat ſibi deū ꝓpitiū in reſpōſionibus. vn̄ ſb̄diẗ: l ¶ Dixitq̄ꝫ do. Facies mea p̄ce. te ⁊c̄. i. egomet deducā te ſicut tu pet⸗: verūtn̄ qꝛ iſta reſpōſio nō ſe extēdit expſſe niſi ad moyſen: ideo petit vltra moyſes ꝙ ſe extendat ad ppl'm dicēs: m ¶ Si nō tuipſe p̄cedes. nō ſolū me / ſed etiā ppl'm / n ¶ Ne educas nos de loco iſto. Prius ei ſingulariter dixerat: Oñde mihi faciē tuā: ſed hic ponit ppl'm ſecū loquēdo pluraliter: q̄ſi dicat: Ne educas nos niſi ſis ductor nr̄. cuiꝰ rō ſubdiẗ: o ¶ In quo enī ſcire po. ⁊c̄. niſi tu deduxer⸗ nos in ſignis mirabilibus / ſicut ante pctm̄ vituli: et ſubdiẗ cōceſſio dn̄i dicētis: Et verbū iſtud q̄d locutꝰ es faciā: cuius cā ſubdiẗ: p ¶ Inueniſti enim gra. co. me: Id eſt faciā hoc ꝓpter meritū tuū: nō ꝓpter meritū populi. q ¶ Qui ait. Hic poniẗ reſpōſio dn̄i gratioſa reſpectu moyſi ſingulariter: Sicut enī ī humanis ſeruus videns dn̄m volūtariū ad cōcedēdū accipit audaciā plus petendi: ita moyſes videns petitionē ſuam exauditā ꝓ ſe ⁊ ꝓ ppl'o gratioſe: accepit audaciā petēdi viſionē diuine eſſentie dicēs: r ¶ Oſtēde mihi gloriā tuā. Id eſt teip̄m ſicut videris in gloria tua. ¶ R̄ndit: Ego ⁊c̄. In heb. habeẗ / Ego faciam trāſire omne bonū ante te: ⁊ referẗ ad illud q̄d poſtea ſubdiẗ: Cumq̄ꝫ tranſi. gloria mea. ⁊c̄. ſc̄m Rabbi Sa.

Nico.de lyra

a ¶ Et adorabāt. ſ. deitatē. in ſigno viſibili apparentem. b ¶ Loquebaẗ āt dn̄s ad moy. fa. ad fa. i. valde familiariẗ: ideo ſubdiẗ: c ¶ Sicut loq̄ ſolet ⁊c̄. nō enī tūc vidit diuinā eſſentiā: qꝛ cū peteret hoc dixit ei dn̄s: Nō poter⸗ videre faciē meā: vt infra habeẗ. d ¶ Cūq̄ꝫ ille reuer. in ca. ad viſitandū ppl'm poſt collocutionē cum deo: e ¶ Miniſter eiꝰ ioſue filiꝰ Nun puer. i. iuuenis reſpectu moyſi: tn̄ nō erat ita iuuenis q̄n iam fuiſſet factus dux exercitꝰ in p̄lio cōtra amalech: vt dictū eſt. ſ. xvij. ca. Accipiẗ hic etiā puer. i. miniſter: ſicut ⁊ in plu.

¶ Moraliter. In hoc capitulo diciẗ: b ¶ Loquebatur dn̄s ad moy. facie ad faci. ſicut loq̄ ſolet hō ad amicū ſuū. Per quē ſignificaẗ hō quicūq̄ꝫ ꝑfectus in cōtemplatione p̄n̄tis vite que cōſiſtit in orone / ⁊ ſcripture ſacre meditatiōe. Nam in orone homo cum deo loquiẗ: ⁊ ī lectiōe ſacre ſcripture deus loquiẗ cum hoīe: ⁊ q̄m talis ꝯtemplationē patrie celeſt⸗ deſiderat: ſb̄diẗ: † ¶ Oſtēde mihi faciē tuā. ſcꝫ ꝑ apertā viſionē: verūtamen ꝓpter bonū populi aliquando talis detineẗ in vita p̄n̄ti: ſicut Paulus ap'ls ſcribens ad Pilip. j. d. dicit de ſeipſo: Deſideriū habēs diſſolui ⁊ eſſe cū chriſto: manere autem in carne neceſſariū ꝓpter vos: Iō tali dicitur a domino:

* Et vocabo.

* Eſt locus

cabo nomē dñi in ɔſpectu tuo tāꝗ̄ in ɔſpectu pplī iſrľ. Moy
ſes cū hec audiret pplo ſignificabat. In ɔſpectu em̄ illius gē/
tis vbiꝗ̄ diſpſe vocat dñs chriſt⁹ in oīb⁹ gētib⁹. a ¶ Et vo
cabo. Aug⁹. Vocabo āt dixit: nō vocabor: actiuū v̄bū ꝓ paſ
ſiuo ponēs: genere locutiōis īuſitato in q̊ forte ſignificare vo
luit ſeipm̄ h̄ facere. i. grā ſua fieri vt vo
cet dñs in oībus gētib⁹. b ¶ Et mi/
ſerebor ⁊c̄. Aug⁹. Quod addidit: Et
miſerebor cui miſert⁹ ero: ⁊ miſicordiā
pſtabo cui miſicordiā pſtitero. Expſſi⁹
oſtēdit vocatiōez q̄ vocauit nos in re/
gnū ſuū ⁊ gľiaȝ ſuā: nō ꝑ meritis nr̄is/
ſȝ ꝑ miſicordia ſua: qm̄ em̄ ſe gētes in
troductuꝝ pollicebať dicens: Vocabo
ī noīe dñi in cōſpectu tuo: cōmēdat hec
ſe miſicordiť facere. vñ Ro. xv. b. Di
co em̄ chriſtū ieſum miſtrū fuiſſe circū/
ciſiōis ꝑpť veritatē dei ad cō. ꝑ. p. ⁊c̄.
hoc ꝙ̄ pdictū ē: Miſebor cui miſertus
ero ⁊c̄. Quib⁹ v̄bis ꝓhibuit hoīez ve/
lut de ꝓpriaꝝ v̄tutū meritꝭ gľiari: vt q̄
gľiať in dño gľieť. Nō em̄ ait miſere/
bor talib⁹ vel talib⁹: ſȝ cui miſicors fue
ro: vt neminē p̄cedētib⁹ opib⁹ vel meri
tis miſicordiā tāte vocatiōis meruiſſe
demōſtret: etem̄ chriſt⁹ ꝑ īpijs mortu⁹
eſt. Sȝ vtꝝ h̄ idē repetere voluerit cuȝ
addidit: Miſicordiā pſtabo cui miſe/
ricordiā pſtitero: vel ſicut alij īterp̄tati
ſunt: cui miſicors fuero: an aliq̄d inter
ſit neſcio. pōt em̄ iſta repetitiōe firmi/
B tatē miſicordie ſue de⁹ mōſtrare: ſic ď
amē amē: ⁊ fiat fiat: ⁊ repetitio ſomnij
pharaonis: pluraꝗ̄ ſiľia: aut in vtriſꝗ̄
pplis gētib⁹ ⁊ hebreis: ſic de⁹ p̄nūciauit miſicordiā ſe eſſe fa/
cturꝝ. c ¶ Nō poteris videre ⁊c̄. Aug⁹. Poſt miſicordie
ſue cōmēdationē rñdet ad h̄ qđ ei dictū fuerat: oñde mihi glo
riā tuā: vel oñde mihi teip̄m. Nō poterꝭ inq̄t videre faciē me
am. Nō em̄ videbit hō faciē meā ⁊ viuet: oñdēs huic vite cor
ruptibiľ carnis deū ſicuti ē apparere nō poſſe. i. ſicuti ē vide/
ri. In illa em̄ vita pōt: vbi vt viuať huic vite moriendum eſt.
aliť d ¶ Nō em̄ videbit ⁊c̄. Greg⁹. Iohes q̊z ait: Ioh. j. b. De
um nemo vidit vnꝗ̄. Qr diu em̄ h̄ mortaliter viuiť: videri ꝑ
q̄ſdā imagīes de⁹ pōt: ſȝ ꝑ ip̄aȝ nature ſue ſpēȝ nō pōt. Hinc
eſt ꝙ moyſes q̊ cū deo facie ad faciē loq̄bať ſicut loq̄ ſolet hō
cū amico ſuo / diē: Si inueni grāȝ in ɔſpectu tuo oñdi mihi te
ip̄m māifeſte. Si em̄ de⁹ nō eſſet cū q̊ loq̄bať: oñde mihi deū
diceret: nō oñde teip̄m. Si aūt deus erat cur petebat videre
quē videbat. Sȝ eū ſitiebat ꝑ incircūſcripte nature claritateȝ
cernere: quē iā cepat ꝑ q̄ſdā imagīes videre. Viderūt ꝙ̄ pa/
tres veterꝭ teſtamēti deū: ⁊ tñ deū nemo vidit vnꝗ̄. q: ī hac
carne viuētibus videri potuit ꝑ circūſcriptas imagīes: ⁊ vi/
deri nō potuit ꝑ incircūſcriptū lumē eťnitatꝭ. Sin v̄o q̄buſdā
in hac carne viuētib⁹: ſȝ ineſtimabili v̄tute creſcētib⁹/ ɔtēpla
tiōis acumine pōt eťni dei claritas videri. Nō tñ videbit eū
hō ⁊ viuet: q: q̊ ſapīaȝ q̄ de⁹ ē videt: huic vite fundit⁹ moriť/
ne ei⁹ amore teneať. Fuerūt aūt q̊ dicerēt etiā in illa regione
beatitudīs in claritate ſua deū ɔſpici: ſȝ in natura nō videri.
Sȝ nō ē aliud claritas / aliud natura: ſȝ ip̄a natura claritas ē.
Ip̄e aūt ꝓmittit dilectorib⁹ ſuis dicēs: Ioh. xiiij. c. Qui dili/
git me: diligeť a pr̄e meo: ⁊ ego diligā eū: ⁊ māifeſtabo ei me
ip̄m: q̄ſi q̊ in vr̄a natura me cernitis: reſtat vt in mea natura
me videatꝭ. Et Matth̄. v. a. Beati mūdo corde: quoniā ipſi
deū videbūt. Hic paul⁹ ait. j. Cor. xiij. d. Videm⁹ nūc ꝑ ſpe/
culū in enigmate: tūc aūt facie ad faciē ⁊c̄. Sȝ q: petrus ait:
In quē deſiderāt angeli ꝓſpicere. j. Pe. j. c. Sūt q̊ nec āge/
los deū videre ſuſpicanť cū dñs dixit: Matth̄. xviij. b. Ange
li eoꝝ vidēt ſꝑ faciē pr̄is mei: ſȝ angeli deū vidēt ⁊ videre de
ſiderāt: ſi em̄ ſic videre deſiderāt: vt deſiderio nō pfruanť: de
ſideriū ſine fructu anxietatē hȝ/ ⁊ anxietas penā: ſȝ angeli ab
oī pena alieni ſunt: q: nunꝗ̄ pena ⁊ btītudo ɔueniūt. Rur/
ſus cū eos dicim⁹ dei viſiōe ſatiari. ſm̄ illud Ps. xvj. d. Sati
abor cū apparuerit gľia tua. Cōſiderandū ē: q: ſatietatē ſolet
faſtidiū ſeq̄. Sȝ ne ſit in deſiderio anxietas deſiderātes ſatiā
tur: ne aūt in ſatietate faſtidiū ſatiati deſiderāt/ ꝙ̄ ſine labore:
q: deſideriū ſatietas comitať ⁊ ſatianť ſine faſtidio: q: ſatie/
tas ex deſiderio ſꝑ accendiť. e ¶ Ecce inq̄t locus eſt ⁊c̄.
Aug⁹. Itē īterpoſito articulo dicēte ſcriptura ⁊ ait dñs. Se/
quiť: Ecce lo
quiť: Ecce loc⁹ penes me. Quis loc⁹ eſt q̄ nō penes deū ē: qui L
nuſꝗ̄ abeſt: ſȝ eccľiaȝ ſignificās tāꝗ̄ tēplū ſuū cōmēdās. Et ſta/
bit inq̄t ſup̄ petrā. Quia ſup̄ hāc petrā ait dñs edificabo eccle/
ſiā meā: ſtati vt trāſeat gľia mea: ſtab. ſ. ſup̄ petrā: q: poſt trāſi/
tū chriſti. i. paſſionē ⁊ reſurrectionē ſtetit ppľs fidelis ſupra pe/
trā. ¶ Greg⁹. Eſt loc⁹ apud me ⁊c̄. Lo
cus eccľia. Petra dñs. Moyſes iudai Myſtice
ca plebs: q̄ dño p̄dicāte ī terra nō credi
dit. Ip̄a ꝙ̄ in petra ſtetit terga dñi trāſe
untꝭ aſpiciēs: q: ſ. poſt paſſionē/ aſcēſi/
onēꝗ̄ dñi ītra eccľiaȝ deducta ꝑ fideȝ:
chriſtū ꝑcipe meruit: ⁊ cui⁹ p̄ntiā nō vi/
det/ ei⁹ poſteriora coḡuit ¶ Greg⁹. Eſt
loc⁹ apud me ⁊c̄. Eccľia. ſ. de q̄ ſola ve/
ritas ɔſpiciť: ſacrificiū accipiť: ſola pro
errātib⁹ ītercedit. vñ de agni hoſtia p̄/
cipiť. s̄. xij. g. In vna domo comedite:
nec efferetꝭ de carnibus ei⁹ foras: q: in †
vna catholica eccľia vera hoſtia redem ad Ro. 9. c
ptoris īmolať: nec canib⁹ ſanctuȝ dať.
Sola ē in q̄ op⁹ bonū fructuoſe agiť.
Vñ ⁊ mercedē denarij ſoli q̄ intra vi/ mat. 20. b
neā laborauerūt acceperūt: ſola ē q̄ in/
tra ſe poſitos valida charitatis cōpage
cuſtodit. Vñ aq̄ diluuij arcā q̄dē ad ſu/ Geñ. 7. c
blimiora ſuſtulit. Oēs aūt q̊s ex arcā in
uenit extinxit. In petra moyſes poniť
vt faciē dei ɔtēpleť. Qui em̄ nō tenet
ſoliditatē fidei diuinā p̄ntiam nō agno †24. q. 1. c.
ſcit. de qua ſoliditate diciť: Super hāc q: ex ſola
petram edificabo eccleſiam meam.
Et ꝓtegam

a ¶ Requiē eternā in q̄ ē oē bonū in viſiōe
dei: ſicut pſalmiſta ait: Ps. xvj. d. Satia/
bor cū apparuerit gľia tua. b ¶ Per p̄di/
catores ⁊ aplos meos inuocabor.

a oſtēdā ōme bonū tibi/ ⁊ vōcabo a

a ¶ Filij mei cuius īcarnatione p̄dicabūt.
b ¶ O plebs iudaica. c ¶ Gratuita ⁊ ſpō/
tanea ē oībus dei miſericordia: cū em̄ miſe/
reť grā eſt cū indurari ꝑmittit iuſtū iudiciū
eſt: ꝗuis occultum.

b in nōie dñi corā tē †: ⁊ miſerēbor b
cui voluero/ ⁊ clēmēs ero in quē
mihi placuerit. Rurſumꝗ̄ ait:

¶ Ip̄aȝ vim diuīe eſſentie.

c Nō poterꝭ videre faciē meā Nō c

a ¶ ꝑ incircūſcriptā eſſentiā. b ¶ mortali

em̄ vidēbit me hōmo ⁊ viuet. Et

carne. a ¶ Eccľia. b ¶ q: ex ſola catholi/
ca eccleſia veritas ɔſpiciť: apud ſe dicit eſſe
locū de quo videatur.

e itex. † Ecce inq̄t lōc⁹ ē āpud me e

¶ firmiť. ¶ meip̄m. ſ. ¶ de mūdo ad pr̄eȝ.

ſtabis ſupra petrā. Cūꝗ̄ tranſi/ g

Nico. de lyra

a ¶ Et vocabo ⁊c̄. Alia lr̄a hȝ ſic: Et legā in noīe dñi ⁊c̄. D
Dictio em̄ hebraica q̄ eſt ibi/ equoca eſt ad legere ⁊ ad vocare.
Dicit igiť Ra. Sa. ꝙ in trāſitu gľie q̄ hic exprimiť ītelligiť ap
paritio dei facta moyſi ſub ſiľitudīe hoīs quē moyſes vidit tm̄
a ꝑte poſteriori: ⁊ vidit ibi ſcripturā in q̄ cōtinebanť tredecim
modi īpetrādi pietates diuīas abſꝗ̄ allegatiōe meritoꝝ abrae
⁊ alioꝝ patrū. Eſt igiť ſenſus ſm̄ ip̄m: Et legā. i. legere te faci/
am. ſicut Geñ. xxij. c. Dixit dñs nūc cognoui ⁊c̄. i. cognoſcere
feci. In noīe dñi corā te. i. habebis recurſum ad impetrandum
dei pietatē abſꝗ̄ meritis patrū. b ¶ Et miſerebor cui vo/
luero ⁊c̄. Ac ſi dicat: nō defecerūt pietates mee: īmo ſicut fue/
runt ad abraam ⁊ ad alios patres: ita erunt ad te ⁊ ad popu/
lum iſtum: ita ꝙ non indigebis allegare merita ipſoꝝ patrum
ſicut prius allegaſti. c ¶ Non poteris videre faciem me
am ⁊c̄. Id eſt in apparitione qua apparebo tibi non dabo tibi
licentiam videndi faciem meam. d ¶ Non em̄ videbit me
homo ⁊ viuet: Id eſt talis viſio nō cōcediť in vita p̄nti. Ali/
ter exponiť ſm̄ doctores noſtros ab illo loco: Ego oſtendā om
ne bonum tibi: id eſt vitam beatam licet non modo. Et vocabo
in nomine domini coram te: id eſt vocationem electoꝝ in noti/
cia mea exiſteteȝ manifeſtabo tibi: Et miſerebor cui voluero.
Ac ſi diceret: ſi queras quare aliqui ſunt vocati ⁊ nō alij: ſcias
ꝙ hoc depēdet ex ſola volūtate mea. vnde diciť ad Rom̄. ix. d.
Cuius vult miſereť ⁊ quem vult indurat. Nō poteris videre
faciem meam: quia hoc excedit facultatem humanam. Ideo ſe/
quiť: Non videbit me homo ⁊ viuet. talis em̄ viſio non conce
ditur in preſenti vita vbi eſt locus pugne ⁊ meriti: ſed in futu/
ro vbi talis viſio conceditur pro premio: ſm̄ ꝙ diciť Ioh̄. xvij.
a. Hec eſt vita eterna. Sciendum tamen ꝙ licet viſio diuine
eſſentie non fuerit hic conceſſa moyſi: tamen alias fuit ſibi con
ceſſa in vita preſenti: ſm̄ ꝙ dicit Aug⁹. libro de videndo deum
ad Paulinam. ⁊ de hoc habebiť ſuper lib. Nume. vbi magis
habet locum. e ¶ Ecce inquit locus eſt apud me: Id eſt
in monte ſinai vbi conſueui tibi loqui. dicebatur em̄ mons ille
mons dei: vt dictū eſt. s̄. iij. ca. f ¶ Et ſtabis ſupra petrā.
In hebreo habeť: Sup rupē. g ¶ Cūꝗ̄ trāſibit gľia mea:
Id eſt ſpecies glorioſa. diuine em̄ eſſentie nō cōpetit trāſitus.
Ponā te in fora
Moraliť
e ¶ Locus ē apud me. Per quē ītelligiť eccľia militās
Matth̄. vl. d. Ecce vobiſcū ſum oībus dieb⁹ vſꝗ̄ ad ɔſūmatio
nē ſeculi. f ¶ Stabis ſupra petrā. i. firm⁹ in fide. j. Cor. x.
b. Petra aūt erat chriſt⁹. g ¶ Cūꝗ̄ trāſibit gľia mea. i. eſ
ſentie mee viſio clara q̄ ď in hac vita trāſire ab hoībus: eo ꝙ
nō dať eis ſicut p̄diciť in hoc ca. Non videbit me hō ⁊ viuet.
G
Ponā te in ſo

a ¶ Et pꝛotegã mã. Augꝰ. Et tegã m.m.ſuꝑ te donec trãſeã ⁊ auferã manũ meã: ⁊ tũc meliꝰ videbꝭ poſterioꝛa mea: facies aũt mea nõ videbiť tibi. Cũ dixiſſet ſtabis ſupꝛa petrã ſtatim vt trãſeat gloꝛia mea: vbi intelligiť poſt trãſitũ ſuis ꝓmiſiſſe ſupꝛa petrã ſtabilitatẽ. Quõ accipiẽdũ eſt qꝺ ait: Ponaȝ te in cauerna petre: ⁊ tegã manu mea ſuꝑ te donec trãſeã ⁊ auferã manũ meã: et tũc videbis poſterioꝛa mea: quaſi iam illo in petra cõſtituto tegat manu ſua ſuꝑ/ ⁊ deinde trãſeat: cũ eſſe in petra nõ poſſit/ niſi poſt eius tranſitũ: ſed recapitulatio ĩtelligẽda eſt rei ꝑtermiſſe: qua ſepe vtiť ſcriptura. poſtea enĩ dixit qꝺ oꝛdine tꝑis pꝛiꝰ eſt qꝺ ita ſe habet: tegã manu mea ſuꝑ te donec tranſeã: ⁊ tunc videbis poſterioꝛa mea. Naȝ facies mea nõ videbiť tibi. ⁊ ſtabis ſupꝛa petrã: ſtatim vt trãſeat glĩa mea: ⁊ ponam te in cauerna petre. hoc enĩ factũ eſt in eis quos tunc ſignificat moyſes. i. in iſraelitis q̃ in chꝛiſtũ poſtea crediderũt. i. ſtatim vt trãſijt gloꝛia eius: qꝛ cum reſurrexit a moꝛtuis: ⁊ aſcẽdit in celũ/ miſſo ſpũ cũ lin-

Ro.11.c guis oĩbus apłi loquerenť: cõpũcti ſunt ex eis multi qui chꝛiſtũ crucifixerũt. Cecitas enĩ ex parte facta eſt in iſrael: ſicut dictum erat: tegam manu mea ſuper te donec tranſeã.. Unde Pſ. xxxi. a. Grauata eſt ſuper me manus tua. die ſcilicet quãdo chꝛiſtus diuina miracula faciebat: nocte quãdo ſicut homo moꝛiebať.

Act.2.f. Poſtea ꝟo compũcti coꝛde dixerũt: quid faciemus? ⁊ iuſſi ſunt ab apoſtolis facere iuſticiam / ⁊ agere penitentiam: ante ꝟo ex-

1.Coꝛ.2.b cecati erant vt non cognoſcerent. Si enim cognouiſſent/ nunq̃ dñm gloꝛie crucifixiſſent. Hanc etiam ꝓphetiã fuiſſe ipſa res indicat: quia de petra vel cauerna eius de manus ſuppoſitiõe / et poſterioꝝ viſione nihil viſibili opere ſubſecutũ legiť. Mox enim adiũgit ſcriptura: Et dixit dñs ad moyſen: cum etiã ſupꝛa dicta loqueref: deinde cõtexit q̃d dñs poſtea dicat: Excide tibi duas tabulas lapideas ⁊c̃.

a ¶ et ponã te in cauerna petre. Munimẽ firmiſſimũ ſignificat. ¶ in fide paſſiõis filij ſolidabo te. ¶ firmiſſimo munimine.

bit glĩa mea/ ponã te in foꝛãmie a

a ¶ qm̃ die ac nocte grauata eſt ſuꝑ me manus tua ⁊c̃. Pſ. xxxi. a. b ¶ al's dextera

a petre/ ⁊ pꝛõtegaȝ mãnu mea do b

a ¶ ad celos aſcendã. ¶ poſtq̃ tranſiero. b ¶ al's auferã. ¶ auferã velamẽ a coꝛde

nec trãnſeam. Tõllamq̃ manũ †

tuo. ¶ incarnationẽ. ſ. credes

meã/ ⁊ videbis poſterioꝛa mea: c

a ¶ pñtiã in carne. b ¶ ſuppoſita cecitate.

fãciẽ aũt meã vidẽre nõ poterꝭ. d

Qui red.

a ¶ Ponã te in fo. pe. In heb. habeť: In cauerna rupis. b ¶ Et pꝛote. ma. me. do. trã. i. nõ videbis me trãſeũtẽ in ſilitudie me repñtante donec trãſiero. c ¶ Et vide. po. mea. i. ꝯcedã tibi cognitionẽ mei ĩꝑfectã tñ: ſic aliq̃s vidẽs hoiem a parte poſterioꝛi cog̃ſcit ipm eẽ hoieȝ: nõ tñ cog̃ſcit q̃s ſit. ſ. ſocrates vel plato vł hmõi. d ¶ Faciez ãt. ⁊c̃. ꝑ ħ. n. ꝙ nõ vidit tũc faciẽ illiꝰ ſilitudĩs ĩtellexit ꝙ tũc nõ ꝯcedereť ſibi viſio di ꝑfecta clara. tales enĩ appitõeſ ſẽſibiles vel imaginarie fiũt cõiť ad denotãdũ illud quod vł fit vel fieri debet intellectiue cognitioni.

a ¶ Ponã te i ⁊c̃. id ẽ adhuc retiebo te i cõtẽplatõe xpi paſſi q̃ ẽ ꝑ fidẽ: qꝛt ñ talibꝰ dať aliq̃n maioꝛ cognitio q̃ ſimplicꝭ fidei: ſic data ẽ ꝓphetꝭ/ ⁊ maxie apłis: iõ ſbdiť. † ¶ Tollãq̃ ⁊c̃. ſ. maioꝛi cognitõe q̃ ꝑ fidẽ ſimplicẽ: minoꝛi tñ q̃ ſit clara viſio: iõ ſequiť. c ¶ Et vide. po. m. qui enĩ videt hoieȝ a ꝑte poſterioꝛi cognoſcit ꝙ ſit hõ/ nõ tñ cog̃ſcit detmiate ſi ſit ſoꝛtes vł plato: iõ ſbdiť: Faciẽ aũt meã videre nõ poterꝭ.

Additio

¶ In ca. xxxiij. vbi diciť in poſtilla: Non enĩ aſcẽdã tecũ ⁊c̃.

¶ Additio. i. Non videť cõueniẽter dictũ vt intelligať illꝺ qꝺ diciť ħ: Non enĩ aſcẽdã tecũ. i. ꝙ nõ adeſſet eis ꝑ miraculoꝝ opationẽ ſicut ante fuerat. Nam ĩpoſſibile erat eis eijcere illas gẽtes: niſi ꝑ potẽtiã diuinã miraculoſe opantẽ. vñ. ſ.

quare dñs noluit cum ppło iſrael aſcendere — Deuť. vij. c. Si dixeris in coꝛde tuo ⁊c̃. Ex q̃ ptȝ ꝙ ꝭm curſũ cõem nõ erat poſſibile eis niſi ꝑ miracła fctã ꝟtute diuĩa ꝺlere aduerſarios ſuos: ſicut nec ab egyptijs euadere aliť poterãt. vñ aliter videť ĩtelligẽdũ ħ qꝺ ꝺꝛ ħ: Non aſcẽdã tecũ. Pꝛo q̃ ſciendũ ꝙ. s̃. xix. a. volẽs deus inducere pplm ad obſeruantiã ꝑceptoꝝ q̃ eis daturus erat ꝓmiſit eis: Si cuſtodieritꝭ pactũ meũ/ eritis mihi in peculiũ apud oẽs gẽtes/ ⁊ vltra eritꝭ mihi ĩ regnũ ſacerdotale: ⁊ gẽs ſctã ⁊c̃. ĩ quoꝝ executõez. s̃. xxv. a. dixit: Faciẽt mihi ſanctuarium/ ⁊ habitabo ĩter eos: in q̃ cohabitatiõe mãdauit fieri arcã ⁊ ꝓpitiatoꝛiũ cũ cherubin inter que locuturꝰ erat deꝰ cũ moyſe illa ꝺ q̃bꝰ mãdaturꝰ erat ppło: vt in eo. ca. declarať: in quibꝰ ſic oꝛdĩatis manifeſte oñdebať reſidẽtia dei inter pplm iſrł tanq̃ inter pplm peculiarẽ ⁊ gẽtẽ ſanctã/ cum tñ nõ fecerit taliter oĩ natiõi: de q̃ reſidẽtia intelligiť illꝺ Deuť. iiij. b. Que ẽ gẽs magna q̃ habeat deoſ appꝛopinquãtes ſibi: ⁊ multa ſiłia. Nunc aũt rõne pctĩ cõmiſſi: qꝛ irritũ fecerũt pactũ dñi: merito debebãt amittere hmõi excellentiã ſeu ꝑeminentiã que eis fuerat cõceſſa ſingulariť inter gentes: ⁊ ħ eſt qꝺ diciť: Nõ aſcẽdã tecũ/ ſeu in medio tui. ꝓut in hebꝛeo. i. nõ ponã tabernaculũ meũ in q̃ habitatio mea repñtať/ ⁊ rñſa mea diuinitꝰ danť ⁊ ſacrificia mihi oblata acceptãtur ⁊ hmõi in medio tui. ⁊ ideo ſequiť: Quia ppłs dure ceruicis eſt: ⁊ ideo indignꝰ ad ꝑdictã cohabitationẽ diuinã mõ ꝑdicto: ꝑſertim cũ ex ħ poſſet eiſ ĩminere maximũ ꝑiculũ: eo ꝙ grauius peccarẽt ſi deũ haberẽt pñtem mõ ꝑdicto: et ħ eſt qꝺ ꝺꝛ: Ne foꝛte diſꝑdã te in via. Cõſonat ꝓpꝛie huic expoſitiõi qꝺ ſequiť. ſ. Moyſes q̃ȝ tollẽs ⁊c̃. Non enĩ legiť moyſen habuiſſe aliud mandatũ a deo vt hoc feciſſet/ niſi ex hoc qꝺ audiuit a deo: Non aſcendã tecũ. i. cũ filijs iſrł: vñ ⁊ ppłs adoꝛabat de lõge deũ deſcẽdentẽ in colũna nubis ad moyſen extra caſtra. Siłr deꝰ loquebať cũ moyſe facie ad faciẽ extra caſtra non in caſtris/ vt ptȝ in lr̃a: que oĩa denotãt ꝙ reſidẽtia diuine pñtie in medio ppłi que fuerat cõceſſa eis añ pctm̃ poſt pctm̃ ſubtrahebať ab eis: ⁊ hoc eſt qꝺ ꝺꝛ: Non aſcendã tecũ: ſeu in medio tui/ modo pꝛius expoſito. vñ ex his intelligať ꝓhibitio fabꝛicatiõiſ tabernaculi/ ⁊ oĩuȝ ad hoc ꝑtinẽtiũ: qꝺ ad magnũ ppłi cedebat detrimentũ: Tũ qꝛ ex hoc iudicabanť indigni gratia dei ⁊ pñtia diuine cõſolatiõis: ꝓut in glo. interli. Tũ qꝛ ex tali cohabitatiõe deus opabať tanq̃ ambulãs in medio caſtroꝝ ad defenſionẽ eoꝝ et inuãſionẽ inimicoꝝ: ⁊ ſic eoꝝ caſtra fuerunt ſanctificata. vñ ⁊ Deuť. xxiij. c. Dñs enĩ deꝰ tuus ambulat in medio caſtroꝝ tuoꝝ/ vt eruat te ⁊ tradat tibi inimicoſ tuos ⁊c̃. ꝓut ſequiť in lr̃a.

¶ In eodẽ ca. xxxiij. vbi ꝺꝛ in poſtilla: Semel aſcendã in medio tui ⁊c̃.

¶ Additio. ij. Hoc ꝙ diciť: Semel aſcendã in medio tuiꝭ ⁊ delebo te: ꝑt intelligi nõ ſolũ cõminatoꝛie ſed ꝓphetice. ſ. referẽdo iſta verba ad ea que poſtea in aduentu chꝛiſti in carnẽ in medio eoꝝ cõtigerũt. ſemel enĩ aſcẽdit deus. ſ. filius dei incarnatus in medio eoꝝ: ⁊ ꝓpter hoc ꝙ erat ppłs dure ceruicꝭ/ deleuit eos ita ꝙ de cetero eoꝝ ſtatus nõ remãſit ſub pꝛima foꝛma: ⁊ ex hoc deus ĩnuebat ppło ꝙ ꝓpter duriciã ceruicis eoꝝ nõ expediebat eis habere tantã adherẽtiã ſeu familiaritatẽ cũ deo vt ĩ medio eoꝝ ambularet: ne ex hoc pctã eoꝝ aggrauerẽtur: iuxta illud Joħ. xv. d. Si ego nõ vẽiſſeȝ ⁊ locutuſ eis fuiſſem pctm̃ nõ haberẽt ⁊c̃.

¶ In eo. ca. xxxiij. vbi ꝺꝛ in poſtilla: Ideo diẽ Ra. Sa. ꝙ ꝑ oꝛnatũ hic dictũ nõ intel. ⁊c̃.

¶ Additio. iij. Per hoc ꝙ diciť: Iam nunc depone oꝛnatũ tuũ: ꝭm quoſdã hebꝛeoꝝ expoſitoꝛes nõ intelligiť ꝙ deus de nouo ꝑciperet eis vt deponerẽt oꝛnatũ: qꝛ iam hoc fecerãt: ſȝ intelligiť ꝑ modũ cuiuſdã appꝛobatiõis. q. d. ex quo eſtis ppłs dure ceruicis/ ⁊ incurriſtis tãtũ pctm̃: cõueniẽs eſt vt deponatis oꝛnamẽta vr̃a in ſignũ ꝯtritiõis ⁊ pñĩe: nec opoꝛtet ꝙ hoc referať ad coꝛonas aureas q̃s receperãt in datiõe legis: vt dicit Ra. Sa. hoc eſt enĩ manifeſte ficticiũ: cum nulla mẽtio de hoc fiat in ſcriptura: ſed plane eſt intelligẽdũ ſicut nr̃a tranſlatio dicit. ſ. ꝙ nullus ex moꝛe ĩdutꝰ eſt cultu ſuo. vñ ſequiť: Ut ſciaȝ q̃d faciã tibi. ſ. cum videro te hũiliatũ: ⁊ hoc qꝺ ꝺꝛ: Sciã: intelligẽdũ eſt ꝓut in poſtilla.

¶ In eo. ca. xxxiij. vbi ꝺꝛ in poſtilla: Dixit aũt moyſes: hic ꝯñr poniť rñſio ⁊c̃.

¶ Additio. iiij. Circa plurima de his que continenť in hoc capitulo ab hoc loco: Dixit autem moyſes vſq̃ in finem. Siłr in ſe. ca. multe varietates inter expoſitoꝛes inueneniunť tam hebꝛeos q̃ latinos / quarũ repetitio eſſet magis faſtidioſa q̃ vtilis. vnde melius videť vt illis varietatibꝰ ꝑtermiſſis quãdam expoſitionẽ que ſaluo melioꝛi iudicio videť magꝭ cõſona lr̃e ⁊ rõni ꝓponam: que licȝ in aliquibus ꝯcoꝛdãt cum poſtill. ĩ multis tñ ab ea deuiat: ⁊ ſic diſcretus lectoꝛ eligat ſibi meliorem. In pꝛimis autẽ querendũ videť cur moyſes petijt a deo habere maioꝛa ſeu ꝑfectioꝛa poſt pctm̃ vituli q̃ antea. nõ enĩ legiť antea petiuiſſe quẽ angelũ volebat deꝰ mittere cum populo. s̃. xxiij. c. qñ ei dixit deus: Ecce ego mitto angelũ meum ⁊c̃. Siłr nec legiť queſiuiſſe ꝙ deus oſtẽderet ſibi vias ſuas/ nec gloꝛiã ſuã ⁊ hmõi ante pctm̃/ ſed tñ poſt: vt ĩ hoc loco: qꝺ videť dig-

A videt̃ dignū admiratione: nam ꝓut ſupra. xxxij. ca. dictum fu
it in poſtilla. Ex ꝑuerſitate ſubditoꝝ ſequit̃ deiectio honoris
ſui p̄lati magis q̄ ſui ꝓfectus. Ad quod dicendū ꝙ licet moy
ſes credēdus ſit fuiſſe in magna ꝑfectione poſtq̄ vocatus eſt
a deo: ⁊ ſpecialiter tempꝫ datiōis legis qn̄ fuit ſequeſter in/
ter deū ⁊ populū: vt habet̃ Deutero. v. nihilominus tn̄ tenē
dū eſt eū poſtea ꝓfeciſſe tā in vita cōtemplatiua q̄ actiua. de
ꝯtēplatiua patet ſaltē ꝑ ieiuniū in quo ꝑſeuerauit ꝑ. xl. dies:
vt. ſ. Exo. xxiiij. ca. reſidens in cōſortio diuino ſemꝑ. Legit̃
em̄: Fuit ibi cū dn̄o. xl. diebus ⁊. xl. noctibus: panē nō come/
dit ⁊c̃. Per ieiuniū aūt mēs liberius eleuat̃ ad ſublimia ꝯtē/
planda. vn̄ ſm̄ Aug. ieiuniū mentē eleuat. ⁊ ideo de danie/
le legit̃ ꝙ poſt ieiuniū triū hebdomadaꝝ reuelationē accepit
a deo. Ex quo ſequit̃ ꝙ in tāto ieiunio ⁊ cū tāta ſeꝑatiōe a mū
danis ⁊ corꝑalibus ⁊ cū ꝯtinua adherētia ad deū mēs ipſius
moyſi maxime eleuaret̃ in diuina ꝯtēplatiōe. In vita actiua
etiā legit̃ maxime ꝓfeciſſe poſt lapſum populi in peccatū. pri/
mo in vltione quā exercuit ꝯ idolatras ex zelo iuſticie p̄cipi/
ens ſuis. ſ. leuitis: Occidat vnuſquiſq̄ frēm ⁊ amicū ſuū ⁊c̃.
in quo maxime demōſtrauit nō ſolū ſe habere iuſticiā que ma
xime ꝑtinet ad vitā actiuā: ſed etiā eſuriē iuſticie: de qua ſal/
uator Matth. v. a. Beati qui eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiam ⁊c̃. vn
de in ſecūda ſecūde. q. cxxxix. ar. ij. in cor. queſtionis: ꝙ aliqs
nō ſolū virtuoſa oꝑa faciat que cōiter dicunt̃ oꝑa iuſticie/ ſed
ꝙ faciat ea inſatiabili quodāmodo deſiderio: qd̄ pōt ſignifica
ri ꝑ famē ⁊ ſitim iuſticie. vnde ⁊ facta vltiōe dixit leuitis oſtē/
dens ſe viſceralit̃ approbare p̄dictā vltionē diuini honoris.
Cōſecraſtis hodie manus vr̄as dn̄o ⁊c̃. Oñdit etiā ſe chari/
tatē ꝓximoꝝ internalē habere/ cū ſtatī facta vltiōe reuerſus
ad dn̄ꝫ ait: Exo. xxxij. g. Aut dimitte eis hāc noxā: aut dele me
d̄ libro quē ſcripſiſti. Ex q̄bꝰ māifeſte ptꝫ ꝙ lꝫ ppl's poſt pctm̄
cōmiſſum meruerit amittere ornatū ſuū qd̄ ꝑtinet ad detrimē
tum dignitatis ſeu ꝑfectiōis eoꝝ qualitercūq̄ exponat̃. moy
ſes tn̄ meruit maiora ⁊ potiora q̄ prius rōnibus ſupra dict̃:
⁊ ideo poſt p̄dicta ⁊ nō ante de eo legit̃ ſtatim ſupra: Loque
bat̃ dn̄s ad moyſen facie ad faciē. ſ. manifeſta viſione ꝓut in
glo. Sicut ſolet loq̄ homo ad amicū ſuū: qd̄ nō legit̃ de aliq̄
patriarcha ſeu ꝓpheta: qd̄ em̄ legit̃ de iacob Gen̄. xxij. g. Vi
di dn̄m facie ad faciē. intelligit̃ ad lr̄aꝫ de angelo loquēte cū
iacob: vn̄ ibidē vbi dicit̃ deus: habet̃ in hebreo heloym: qd̄ ē
nomē cōicabile angelis ⁊ iudicibus: h̄ aūt vbi dicit̃ dn̄s: po/
nit̃ nomē tetragrāmaton incōicabile. qd̄ etiā legit̃. j. Deut.
v. a. Facie ad faciē locutus eſt vobis dn̄s ⁊c̃. h̄ intelligit̃ ſm̄
B Aug. ꝓpter reꝝ euidentiā. ⁊ quodāmodo diuine maieſtatis
p̄ntiā de q̄ dubitare nō poſſit: nō tn̄ ibi dicit̃: Sicut loq̄ ſolet
homo ad amicū ſuū ſicut h̄: ſed potius ꝯtriū. dicit em̄: Timui/
ſtis ignē ⁊ nō aſcendiſtis in montem: moyſi ꝟo ſic familiarit̃
deus loq̄bat̃ ꝙ q̄cūq̄ terrore impediēte ſublato: ꝯceptus ſu
os deo exp̄meret ⁊ eius reuelatiōes manifeſte haberet vt in
ꝓpoſito ſatis apparet: quā tn̄ ꝑfectionē nō legit̃ ꝓus habuiſ/
ſe. Preſupponendū eſt etiā ad expoſitiōeꝫ lr̄e ꝙ moyſi nō fu/
it cōmiſſum ante ieiuniū ⁊ alia p̄dicta q̄ poſt ieiuniū ſunt ſecu
ta vt duceret ppl'm: ſꝫ ꝙ duceret̃ ip̄e moyſes ⁊ ppl'us ꝑ ange/
lum. vn̄. ſ. xxiij. c. Ecce ego mitto angelū ⁊c̃. cui q̄dē angelo
moyſes ⁊ ppl's tenebat̃ obedire. dicit̃ em̄ ibi: Obſerua eū ⁊
audi vocē eiꝰ ⁊c̃. Nūc aūt poſtq̄ moyſes fuit ad maiorē ꝑfe/
ctionē ſubleuatus (vt dictū eſt) cōmiſſus fuit ſibi q̄ſi ſingula/
rit̃ ducatus ppl'i. vn̄. ſ. xxxij. g. Tu aūt vade ⁊ duc ppl'm iſtū.
cū h̄ etiā fuit dictū ſibi ꝙ hr̄et angelū p̄cedentē ſe. vn̄ dic̃: An
gelus meus p̄cedet te: q̄ q̄dē angelus videbat̃ mitti vt p̄cur/
ſor ſp̄aliter ad expellēdos aduerſarios. vn̄. ſ. eo. a. Mittā
p̄curſorē tuū angelū vt eijciat ⁊c̃. q2 tn̄ nō exprimebat̃ an iſte
angelus de q̄ mō loquit̃ p̄curſor eſſet tm̄/ an p̄curſor ⁊ p̄cep/
tor: ſic de p̄mo angelo dictū fuit in. xxiij. ca. ſ. dicto: idcirco rō
nabilit̃ petebat moyſes huius dubij declaratiōeꝫ dicēs: Di/
xit aūt moyſes ⁊c̃. q. d. ex q̄ p̄cipis mihi d̄ nouo educere ppl'm
iſtū: vellē vt indicares mihi quē miſſurꝰ ſis mecū. ſ. an āgelū
p̄ceptorē ⁊ p̄curſorē cui ego debeā obedire in regimine ppl'i:
an angelū p̄curſorem tm̄ ⁊ ad expellendas gentes miſſum nō
tn̄ ad regimen ppl'i. ⁊ ſequit̃: Preſertim cum dixeris noui te
ex nomine ⁊ inueniſti gr̄aꝫ corā me ⁊c̃. in q̄bus verbis ratio/
nem ſue dubitatiōis fortificat. q. d. ex quo metu approbaſti:
qd̄ intelligit̃ ꝑ h̄ qd̄ dicit̃: Noui te ex nomīe: ⁊ ſilr̄ teſtaris ꝙ
inueni gr̄aꝫ corā te: nō immerito eſtimare poſſum ꝙ nō mit/
tas angelum mecum vt mihi p̄cipiat in regimine populi: ſꝫ ꝙ
a te ſolo ⁊ īmediate ꝓcedam in hmōi regimine. vn̄ in p̄miſ/
ſis intelligit̃ moyſes implicite petiuiſſe ꝙ regimen ppl'i eſſet
ſibi a deo cōmiſſum ſine alicuius angeli p̄ſidentia. Si autem
querat̃ qn̄ di

querat̃ qn̄ dixit dn̄s ad moyſen: Noui te ex noīe: Dicendū ꝙ C
licet hoc nō legat̃ fuiſſe dictū antea moyſi: tn̄ ſufficit auctoritas
ſcripture ad hoc vt credat̃ ſibi fuiſſe dictum: ſicut in mult̃ alijs
locis ſacre ſcripture h̄ ꝯtingit. Vel dicendū ꝙ licet p̄dicta ver/
ba ſub eadē forma nō fuiſſent dicta moyſi: equiualenter tn̄ ſeu
interp̄tatiue intelligunt̃ ſibi fuiſſe dictā: ⁊ hoc cū. ſ. xxxij. c. le/
git̃ deū dixiſſe moyſi: Dimitte me vt iraſcat̃ furor meus: ſatis
dat̃ intelligi moyſen meruiſſe gr̄aꝫ apud dn̄m. vn̄ Gregꝰ. ſuꝑ
his verbis quaſi in ꝑſona dei loquēs moyſi ſic ait: Pēſa q̄tū
apud me valeas: ⁊ cognoſce ꝙ obtinere poteris quicq̄d ꝓ po/
pulo exoras. hec ille. in hoc aūt qd̄ ſequit̃: Faciāq̄ te in gētem
magnā. ſ. in generationem ſanctoꝝ: ꝓut in glo. ſatis oſtendit̃
moyſen fuiſſe notū ſingulari modo apud deū: cū generatio ſan
ctoꝝ que ab abraā deſcēſura erat ab ip̄o moyſe ſi voluiſſet deo
diſponente deſcendiſſet. vlterius aūt ſequit̃ in lr̄a: Si ergo in
ueni gratiā in cōſpectu tuo ⁊c̃. ꝓut veritas hebraica hꝫ. ¶ Cir
ca qd̄ attendendū eſt quomō iſta verba ꝯtinuant̃ in ſententia
p̄cedentibus. Ad qd̄ ſciendū ꝙ ad hoc ꝙ hmōi officium. ſ. regi
men ppl'i ꝯuenienter moyſes exequeret̃: oportebat vt moyſes
eſſet a deo competēter informatus de his quibus deus regit
rationalē creaturā. ⁊ hoc ꝓpter duo. Primū vt regimen ipſi/
us moyſi ꝯfirmaret̃ q̄tum poſſibile eſſet diuino regimini qd̄
eſt optimū. Secundū vt cū aliqua occurrerēt in populo ſuꝑ q̄/
bus oporteret vt moyſes deum oraſſet: fuiſſet ip̄e inſtructus de
his que erant deo beneplacita vt oratio ſua eſſet efficax: iuxta
illud qd̄ eccleſia orat in quadā collecta dicens: Ut petentibus
deſiderata ꝯcedas: Fac nos que tibi ſūt placita poſtulare. Id/
circo dicit̃: Si ergo inueni gratiā in ꝯſpectu tuo. ſ. vt hoc regi/
men mihi cōmittas mō p̄dicto: oſtende mihi vias tuas vt ſciaꝫ
te: cuius ſenſus eſt: nam vniuerſe vie dn̄i quibus mundū regit
miſericordia ⁊ veritas. ſ. ⁊ iuſticia ſunt ſm̄ Pſal. que q̄deꝫ vie
licet nob̄ ad plenū inueſtigabiles nō ſint: iuxta illud ad Rom̄.
xj. d. Inneſtigabiles vie eius. tn̄ ꝑticipatiue ab hoībus (p̄ſer/
tim ꝑfectis) cognoſcunt̃: vn̄ qui eas diuino munere cognoſcit
deū dicit̃ noſſe: iuxta illud Hiere. ix. g. In hoc glorìet̃ qui glo
riat̃ ſcire ⁊ noſce me ⁊c̃. ⁊ h̄ eſt qd̄ dicit̃: Oſtēde mihi vias tu/
as ⁊c̃. ſ. vt poſſim te imitari in hmōi regimine: ⁊ in hoc innuit
moyſes primā rōnem ſue petitiōis ſupra dictā: nec talis imita/
tio dꝫ impoſſibilis eſtimari: nā ſaluator dicit Luc. vi. e. Eſtote
miſericordes. ⁊ ſequit̃ in lr̄a: Et īueni gr̄aꝫ an̄ oculos tuos. ſ.
impetratiōe eoꝝ ꝓ q̄bus orabo. ⁊ in h̄ innuit ſcd̄aꝫ rōnem ſue
petitiōis: ⁊ q2 iſta petebat moyſes ꝓpter bonū ppl'i qui maxīe
indigebat bono regimine: ⁊ ꝙ oratio moyſi ꝓ eis cū occurre/ D
ret neceſſitas haberet efficaciā impetrandi. Ideo ſequit̃: Re/
ſpice ppl'm tuū gentē hanc. q. d. nō peto que mea ſunt ſed que
tua ſunt: nā gēs iſta ppl's tuus eſt. Ad qd̄ rn̄dit deus: Facies
mea p̄cedet te ⁊ requiem dabo tibi: cuius ſenſus eſt: ꝙ ipſemet
deus volebat deducere ip̄m moyſen abſq̄ aliquo medio ſicut
petebat/ vt ſic daret ſibi requiem. ſ. ſufficientiā eoꝝ que deſide/
rabat: vnde in hoc ſolū videt̃ deus reſpondere ad primā peti/
tionē implicitā ip̄ius moyſi in qua volebat ꝙ nullus angelus
interponeret̃ in regimine ppl'i: nō aūt ꝑ hoc fuit reſponſum ad
ſcd̄aꝫ. ſ. illā in qua dixit: Oñde mihi vias tuas ⁊c̃. que quidem
reſponſio fuit h̄ p̄termiſſa: eo ꝙ moyſes nō ſolū deſiderabat re
quiē ſuā ꝓpriā habendo diuinā gubernationē īmediatam quo
ad ſe ſed etiā quo ad ppl'm: ſic ꝙ deus ambularet cum eis ꝑ co/
habitationē in tabernaculo in medio ppl'i: ꝓut fuit ante pctm̄
ꝑ deū ordinatū. ſ. Exo. xxx. vn̄ ſequit̃: Ait moyſes: Si nō tu/
ip̄e p̄cedas ⁊c̃. qualiter autē ip̄e petebat ꝙ deus eos p̄cederet/
ſtatim declarat dicēs: In quo em̄ ſcire poterimus ego ⁊ ppl's
tuus inueniſſe nos gr̄aꝫ in ꝯſpectu tuo niſi ābulauer̃ nobiſcū
⁊c̃. In quo petebat vltra p̄dicta in ſignū diuine placationis ꝙ
tabernaculū federis in quo deus facie ad faciē loquebat̃ moy/
ſi qd̄ tūc erat ꝓpter pctm̄ ppl'i elōgatū extra caſtra: vt. ſ. eo. ca.
reduceret̃ intra caſtra in quo ſciret̃ ꝙ nō ſolū moyſes ſed etiā
ppl's inueniſſet gr̄aꝫ in ꝯſpectu dn̄i: vt ſic glorificaret̃ ab oībus
ppl'is: ꝓut lr̄a immediate ſequens declarat: ad quod ſequit̃ re
ſponſio dn̄i. ſ. Dixit aūt dn̄s ad moyſen ⁊c̃. Ex quibus verbis
videt̃ deum conceſſiſſe moyſi duo. Unū em̄ implicite quod etiā
implicite petierat. ſ. ꝙ regimen populi eſſet ꝑ deum ⁊ nō ꝑ an/
gelū. Scd̄m aūt ꝙ deus ambularet cū ppl'o ꝑ cohabitationem
in tabernaculo p̄dictam: quoꝝ primū patet in executione. Luꝫ
q2 nō legit̃ in toto ꝓceſſu moſaice vite ꝙ fiat mentio de angelo
loquēte cum moyſe vel ei apparente poſt hoc ſicut antea. Luꝫ
q2 d̄ ioſue īmediato ſucceſſore ip̄iꝰ moyſi legit̃ Ioſue. v. d. ꝙ ap
paruit ei angelus in ꝑſona viri cū gladio euagīato dicēs: Ego
ſum p̄nceps exercitus dn̄i nūc veni. q. d. ꝓut exponit̃ ab anti/
q̄s: Ego fui īpeditus tempꝫ moyſi magr̄i tui ſicut nūc venio.

E cui Joſue inclinat⁹ in terrã dixit: Quid dñs me⁹ loquit̃ ſuo
ſuo? Ex quo ptz ꝙ ſubiectio pſidẽt̃ ppl'i iſraelitici ad angeluz
incepit a Joſue/nõ aũt a tp̃e moyſi. facit etiã ad h̃ qđ legitur
Deutro.xxxij.b. vbi agit̃ de ꝺductiõe ppl'i p ꝺſertũ/ dic̃: Do
min⁹ ſol⁹ dux eſt eoꝝ/et nõ fuit cũ eo de⁹ alien⁹ ⁊c̃. vñ in h̃ qđ
ꝺr: Dñs ſol⁹: intelligunt̃ excludi angeli a ducatu illi⁹ ppl'i. in
hoc aũt qđ ſequit̃: Et nõ fuit cũ eo de⁹ alien⁹/intelligunt̃ ex/
cludi demones. Executio aũt ſcđi cõceſſi.ſ. de cohabitatione
diuina in medio ppl'i: patet mãifeſte cũ poſt p̃dicta ſtatim fu/
it mãdata executioni fabricatio tabernaculi: ſic̃ prius añ pec/
catũ fuerat ordinatũ: ⁊ ideo dñs durante hac collocutiõe cum
moyſe mãdauit p̃ſcindi duas tabl'as vt ſup eis ſcriberent̃ v̾/
ba in p̃mis tabulis ſcripta: in quo mãifeſte demõſtrauit ꝙ vo
lebat tabernaculũ fieri: in q̊ arca teſtamẽti cũ p̃dictis tabulis
erat p̃ncipalis: ⁊ p ꝯñs recõciliatio ppl'i ad deũ fuit in h̃ con/
ceſſa. Cõſequẽter aũt/q: p̃dicta tã gratioſa de⁹ cõceſſerat po/
pulo ex meritis ipſi⁹ moyſi: dicit ei reddẽs cãm hui⁹ cõceſſio/
nis. Inueniſti enĩ grãm corã me ⁊c̃.q.d. iſta nõ cõcedo intui
tu populi: nec etiã p merita patrũ/ſʒ q: ĩueĩſti ⁊c̃. Ideo moy/
ſes accepit quodãmodo audaciã vlteri⁹ petẽdi ſummũ bonũ
qđ ab hoĩe ſupnaturalit̃ põt attingi.ſ. clarã viſionẽ diuĩe glo
rie/q̃ idẽ eſt cũ eſſentia diuĩa. vñ ait: Oſtẽde mihi gl'iaʒ tuã.
Circa quã petitionẽ quidã hebrei/ſpẽalit̃ Ra. Mo. egypti⁹
in ſuo libro de directiõe pte.ij. magnã mouet difficultatẽ/di/
cens magnũ incõuẽiẽs eſſe ꝙ moyſes petiuiſſet a deo illđ qđ
ẽ ĩpoſſibile in hac vita. ĩ. enĩ ꝺr: Nõ videbit me hõ ⁊ viuet:
ſed hoc dubiũ nõ videt̃ eſſe difficil' ſolutiõis: Tũ q: volũtas
Phus ſʒ Phm eſt ĩpoſſibiliũ. petitiões aũt ſũt eorũ q̃ hõ vult: Tũ
q: licet ſit h̃ impoſſibile ſʒ naturã/nõ tñ eſt ĩpoſſibile apđ de/
um q̊ eſt ſupra naturã. vñ ⁊ hec viſio fuit ꝯceſſa moyſi ſʒ Au
guſ. de vidẽdo deũ: licʒ nõ in h̃ loco: vt ptz p lr̃aʒ dicẽtẽ: Nõ
poter? videre faciẽ meã. ſequit̃: ait.ſ. de⁹: Ego oſtẽdã nomẽ
bonũ tibi. vbi in hebreo habet̃ ꝑut in poſtilla: Ego trãſire fa
ciã om̃e bonũ meũ añ te. ad cui⁹ intellectũ attẽdẽdũ ẽ ꝙ moy
ſes de duab⁹ ſuis petitiõib⁹ petebat rñderi a deo. Una ſcʒ in
q̃ petiuerat ſcire vias dñi/cũ ſupra dixit: Oſtende mihi vias
tuas vt ſciã te ⁊c̃. Alia v̾o in q̃ petiuit videre gl'iam dei.ſ. di/
uinã eſſentiã/cũ dixit: Oſtẽde mihi gl'iam tuã. vt dictũ ẽ. Ad
q̃s duas petitiões de⁹ ſibi rñdit ab iſto loco vſq; ad finẽ ca.
q̃ q̊dẽ rñſio diuidit̃ in tres ptes ſm tria diſtincta q̃ de⁹ moy/
ſi ſucceſſiue rñdit: p̃mũ.ſ. cũ dicit: Nã ego trãſire faciã omne
F bonũ ⁊c̃. ſcđm cũ dicit: Rurſũq; ait: Nõ poter? ⁊c̃. tertium
cũ dicit: Et iteꝝ: Ecce inq̊t loc⁹ eſt apđ me ⁊c̃. Circa p̃mũ ſci/
endũ ꝙ bonũ diuinũ p̃t duplicit̃ intelligi: vno mõ ꝓ ip̃a bõi/
tate diuĩa q̃ eſſentialit̃ ẽ ip̃e de⁹/q̊ ẽ ſũmũ bonũ ĩcreatũ. alio
mõ ꝓ bono vniuerſi qđ ad p̃mũ bonũ ordĩat̃: ſic̃ bonõ exer/
Phus cit⁹ ordinat̃ ad bonũ duc?/ſm Phm in.xi. Methaphiſ. vñ
p h̃ qđ dicit̃: Trãſire faciã ⁊c̃. ĩtelligẽdũ eſt vtrũq; bonũ p̃di
ctũ. nõ enĩ dixit: Trãſire faciaʒ bonũ meũ corã te: ſʒ om̃e bo/
nũ/qđ vtrũq; cõp̃hendit. Bonũ aũt vniuerſi creatũ maxĩe vi
det̃ ꝯſiſtere in bõitate diuĩe ꝓuidẽtie/q̃ mũd⁹ gubernat̃ ꝓut
ordĩat̃ in ip̃m deũ vt dictũ ẽ: in q̃ quidẽ gubernatiõe creatu/
re rõnales ſingulariori mõ regũt̃ a deo q̃ alie. vñ Aplus.j.
Cor.ix.d. Nũq̊d de bob⁹ cura eſt deo? qđ nõ ẽ ſic ĩtelligẽdũ
vt boues totalit̃ ſubtrahant̃ a cura diuine gubernatiõis que
ꝓprie cõpetit rõnali creature: que nõ ſolũ gubernãt̃ a deo p
h̃ qđ mouent̃ ab ip̃o deo ĩ eis interi⁹ operante: ſʒ etiaʒ p hoc ꝙ
a deo inducunt̃ ad bonũ/⁊ retrahunt̃ a malo p p̃cepta ⁊ ꝓhi
bitiões p̃mia ⁊ penas: ꝑut in.j.par.q.ciij.ar.v.in reſpõſiõe
ad.ij. argumẽ. Et iſte ſũt vie dñi quas moyſes petebat ſibi a
deo oſtendi/cũ dixit: Oſtende mihi vias tuas ⁊c̃.ſ. vt cogno
ſceret quõ de⁹ p miſcđiaʒ ⁊ veritateʒ ſeu iuſticiã q̃ ſũt vie dñi
⁊ quodãmodo vident̃ oppoſita creaturã rõnalẽ regebat: ad
quẽ ãt finẽ moyſes iſta petebat dictũ ẽ ſupra. In hoc igit̃ ꝙ
dixit de⁹: Ego trãſire faciã om̃e bonũ meũ añ te: cõceſſit moy/
ſi ꝙ vtrũq; bonũ p̃dictũ faceret trãſire añ moyſen.ſ. ĩ ſpẽ glo/
rioſa: ip̃m deũ rep̃ſentãte ⁊ etiã diuinã gubernationẽ p̃dictã.
Sequit̃ in lr̃a: Et vocabo in noĩe dñi corã te/qđ v̾bũ expõi/
tur in poſtilla de vocatiõe electoꝝ in noticia diuĩa exiſtẽtiuʒ/
qđ nõ videt̃ cõuenient̃ dictũ: Tũ q: nõ ꝯuenit lr̃e: Tũ q: nõ
legit̃ ꝙ moyſes h̃ petiuiſſet: nec etiã fuiſſet ſibi oſtẽſũ: Tũ q:
h̃ eſſet ꝯtra auc̃teʒ eccl'ie q̃ in collecta dic̃: De⁹ cui ſol⁹ cogni/
tus ẽ numer⁹ electoꝝ. vñ dictũ v̾bũ videt̃ eſſe exponẽdũ/ꝯti/
nuãdo ip̃m ad p̃cedẽtia ſic: Dixerat enĩ de⁹ moyſi ſtatĩ ſupra:
Ego trãſire faciã om̃e bonũ meũ añ te ⁊c̃. qđ ĩtelligit̃ p ſpẽm
rep̃ſentãtẽ/vt dictũ ẽ: ⁊ q: ĩtelligẽtia op⁹ ẽ in viſiõe: vt habet̃
Dañ.x. Idcirco ſubdit: Et vocabo ⁊c̃. vbi in hebreo ponitur
verbũ qđ indifferent̃ ſignificat vocare/clamare ſeu legere: et
eſt ſenſus

eſt ſenſus: ꝙ ea que p illã ſpeciẽ glorioſã tranſeuntẽ repreſen/ G
tabant̃ declararent̃ ipſi moyſi: p hoc ꝙ deus coraʒ ipſo moyſe
vocaret ſeu legeret nomẽ ſuũ.ſ. diuinũ ipſum ſic exp̃mendo vt
moyſes intelligentiã haberet p̃dictoꝝ: qđ totũ fuit impletũ ꝑ/
ut in ſe. ca. cõtinet̃/vbi dicit̃: Quo trãſeũte corã eo ⁊c̃. ꝑut ibi
dem exponent̃: ⁊ quia vie dñi que oſtẽſe fuerũt moyſi pro ma/
iori ⁊ notabiliori pte vidẽtur ſonare miſericordiam ⁊ pietateʒ
ſeu remiſſionẽ peccatorũ ⁊ hmõi. ⁊ cum dicit̃: Miſericors et
miſeratorẽ ⁊c̃. ne forte ex h̃ moyſes putaret ꝙ iſta reſpectu de/
linquentis intelligerentur: idcirco ſubdit: Miſerebor cui vo/
luero. hoc eſt dicere ꝑut in glo. gratuita ⁊ ſpõtanea eſt om̃ib⁹
dei miſericordia: cũ enĩ miſeret̃ gratia eſt: cũ v̾o indurari p̃mit
tit/iuſtũ iudiciũ eſt/q̃uis occultũ: hec in glo. ¶ Sequit̃ ſecũ/
da pars reſpõſionis/cũ dicit̃: Rurſũq; ait: Non poter? vide/
re faciẽ meã ⁊c̃. cuius ſenſus cõtinuat̃ ad p̃dicta ſic: Quia de/
us ſtatim dixerat ſupra moyſi: Ego trãſire faciã ⁊c̃. qđ intelli/
git etiã de bono increato/vt dictũ eſt: ne ex h̃ forte moyſes pu
taret ſibi cõceſſuʒ eſſe videre ip̃am dei faciẽ ſeu eſſentiam ꝑut
petiuerat: idcirco exp̃ſſit ꝙ in hoc nõ concedebatur ſibi talis vi
ſio: quia nõ pertinet exiſtentib⁹ in hac vita: vñ Greg⁹. in Ho/
mel'. Oꝝ diu enĩ h̃ mortalit̃ viuit̃/videri p q̃ſdaʒ imagines de⁹
põt: ſʒ p ip̃am nature ſue ſpeciẽ nõ põt videri. Sequitur tertia
pars reſponſiõis/vbi dicit̃: Ecce ĩquit loc⁹ eſt apđ me ⁊c̃. in q̊
deus declarat moyſi illud quod de ſuis petitionibus aſſecutu/
rus eſſet. ⁊ p̃mo aſſignando ſibi locũ/cũ dicit: Ecce inquit loc⁹
eſt apud me ⁊c̃. exponat̃ ꝑut in poſtilla. ſcđo oſtendendo ſibi
modũ quo p̃dicta eſſent ſibi oſtẽdenda/⁊ h̃ cũ dicit: Cũq; trãſi
bit gloria mea. vſq; ibi: Faciẽ ãt meã videre nõ poter? ⁊c̃. Ad
cuius intellectũ ſciendum ꝙ ſm ſctm̃ Tho. in.i. par. q.i. arti.
ix. in cor. q. Et eſt cõis opinio ſctõruʒ doctoꝝ in ſacra ſcriptura
tradunt̃ nobis ſpũalia ſub metaphoris corporaliũ. vñ in h̃ lo/
co metaphorice ſunt intelligẽda duo. Unũ eſt cum dicit: Pro/
tegam te dextera mea ⁊c̃. qđ intelligit̃ ad ſimilitudineʒ homĩs
q̊ nõ põt videre aliũ trãſeuntẽ corã ſe ꝓpter h̃ ꝙ ꝓtegit̃ p ma/
nũ eius ne ip̃m videat: ⁊ poſt trãſitũ alio auferẽte manum ſuaʒ
videt poſteriora illius trãſeunt?: nõ aũt faciẽ eius qui iam trã/
ſiuerat ab ipſi⁹ oculis. Aliud metaphoricũ eſt ꝙ p facieʒ dei in
hoc loco ſicut in multis aliȷ́s intelligit̃ metaphorice diuina eſ/
ſentia. per poſteriora v̾o intelligunt̃ in hoc loco effectus diuĩe
ꝓuidentie in creaturis: quia effect⁹ eſt poſterior ſua cauſa. vñ
in hac tertia parte deus conceſſit moyſi ꝙ tranſeũte gloria ſua H
ante eum.ſ. p ſpeciẽ glorioſam ip̃m bonũ increatũ/⁊ bonũ cre/
atũ ab ipſo ꝓcedens rep̃ſentantẽ/ ꝑut in p̃ma parte reſponſio
nis dixerat: Ego trãſire faciã ⁊c̃. qđ tũc videret poſteriora ei⁹.
ſ. effectus diuine gubernationis/q̊ ſũt ꝓprie vie dñi/q̃s moy/
ſes primo ſcire petiuit: ſʒ cũ hoc tñ faciẽ dñi nõ videret rõne ta
cta in ſcđa pticula reſpõſiõis. Sed circa h̃ notandũ ꝙ nõ ſoluʒ
fuit cõceſſuʒ moyſi ſcire vias dñi q̃ ſunt ei⁹ poſteriora: ſʒ etiam
qualit̃ iſta emanãt a ſua cauſa q̃ eſt facies dei ſeu diuina eſſen
tia: licet ipſa eſſentia diuina a moyſe nõ videret̃/qđ intelligit̃
in hac mataphora: nã tam facies q̃ poſteriora corã moyſi trã/
ſierũt mõ p̃dicto: ſʒ noticiã poſterioꝝ habuit pfectã/ꝑut dicit:
Et videbis poſteriora mea. Ille enĩ q̊ poſteriora alicui⁹ videt
ſcit illa eſſe poſteriora illi⁹/licet faciẽ eius nõ videat. Qualiter
autẽ iſta intelligant̃ declarata fuiſſe moyſi in ſe. ca. vbi iſte ꝓ/
miſſiones fuerũt ĩplete/ampli⁹ ſũt declarãda in illo loco.ſ. vbi
(dicit̃: Quo trãſeunte ⁊c̃.

Replica correctorij contra Burgeñ. delirantẽ.

In ca. xxxiij. vbi po
ſtillator exponit illud: Non aſcendã tecũ. qđ videlicet intelli/
gatur de miraculorũ operatiõe: Burgeñ. dicit illud incõueniẽ
ter dictũ: q: poſt eiectionem gentiũ miraculoſe de⁹ opabatur.
vñ dicit ꝙ debeat exponi de cohabitatione dei in medio ppl'i ĩ
tabernaculo ⁊ ꝓpitiatorio: ſʒ tunc argumentũ Burgeñ. valet
contra ſe ſicut contra poſtillatorẽ: quia poſt p omnẽ moduʒ co/
habitabat/reſpõſa dabat/⁊ ſacrificia acceptabat ⁊c̃. quẽadmo/
dũ Burgeñ. enumerat. Rñdeo igit̃ ad argumentũ ꝓ concor/
dia vtriuſq;/ꝙ hoc dictũ: Nõ aſcendã tecũ: cõditionẽ ſubintel
ligit.ſ. niſi penitueris: ꝑut etiã Burgeñ. dicit: ſʒ q: ppl's peni/
tuit de pctõ vituli/⁊ hodie iudei h̃ pctm̃ deteſtant̃: idcirco aſcẽ/
dit cũ eis: ⁊ p miraculoꝝ opationẽ q̊ ad expoſitionẽ poſtillato/
ris: ⁊ p cohabitationẽ q̊ ad expoſitionẽ Burgeñ. ¶ Itẽ in eo
ca. Burgeñ. facit longã digreſſionẽ /ĩ q̊ tangit aliqua q̃ apud
multos ꝓbabilia nõ ſunt: trãſeo tñ ea niſi vbi notat poſtill. In
primis vt poſtillator ſeruet ordinem eccleſiaſtice hierarchie ad
angelicam hierarchiã exponit hoc ca. ꝙ ducatus populi fuerit
cõmiſſus moyſi ſub directiõe angelica potiſſime p̃ncipis ſyna/
goge. Burgeñ. autẽ vult ꝙ moyſes petierit a domino populi
ducatũ ĩmediate ſine alicui⁹ ãgeli p̃ſidẽtia: ⁊ ꝙ de⁹ ꝯceſſerit ei
immediatũ

A immediatũ regimẽ ppl'i abſoluẽdo michaelẽ a p̃ncipatu vſq̃ ad tp̃a ioſue: q̃ facta ſũt ꝓpt̃ moyſi ꝑfectionẽ quã habuit poſt pctm̃ vituli: ꝓut late declarare nitit̃ Burg. in ip̃a digreſſiõe: ſʒ ſalua pace grãdipẽdẽtiũ delirameta Burg. iſtud dictũ nul lã hʒ fundamẽtũ ex auctẽtica ſcriptura: nã ꝙ michael p̃nceps ſynagoge fuerit abſolut' a ſuo p̃ncipatu ⁊ impeditus vſq̃ ad tp̃a ioſue: aut h fuit ex culpa p̃ncipis / aut ſubiectoꝝ / aut ꝑfecti one moyſi. prima duo dici nõ p̃nt: q2 p̃nceps ille in btĩtudine ↄfirmatus peccare nõ poſſet: ⁊ culpa ſubiecti ppl'i fuit punita ⁊ ꝑ pniãʒ remiſſa: vt dicit Burgẽ. in additiõe vlti. circa illud ca. Si igit̃ det̃ tertiũ ꝙ tãte ꝑfectõis fuerit moyſes ꝙ nullus fuerit ei cuſtos ⁊ coopato2 / vt videt̃ ſentire Burgeñ. h videt̃ fantaſticũ ⁊ modicũ fauere fidei chriſtiane: nã nemo ſane mẽ tis dicere audebat chriſtũ nõ p̃cellere moyſen ĩ natura ⁊ grã: ⁊ tñ de chriſto hoĩe ſcriptũ ẽ: Ps. xc. c. Angel' ſuis de' mãda uit de te vt cuſtodiãt ⁊c̃. Uſus ẽ em̃ chriſtus miſterio ãgeloꝝ in mult' / nõ ꝙ ĩdigeret ſʒ ꝓpt̃ hierarchicã inſtitutionẽ: quã de clarat ſctũs Diony. ca. ix. ãgelice hierarchie dicẽs: Eq̃dẽ di uini lumĩs diſtributio a deo indita ẽ oĩbus hierarchũs ange licis ⁊ hũanis ordinatiſſime ſuꝑuenĩẽs ad cõicandũ oĩbus ꝑ ſonis hierarchicis. Burgẽ. igit̃ ꝑ hãc fantaſiã excludit ſolum moyſen ab eccl'iaſtica hierarchia: nec q̃s fidel' audebit dicere eccl'iaʒ ſanctã minus grã p̃ditã q̃ʒ ſynagogã cũ ſuo moyſe: tñ eccl'iaʒ totã ⁊ ſingulas eius ꝑtes ẽm actus hierarchicos an gelico miſterio dirigi / purgari / illuminari / ⁊ ꝑfici credimus: vt ſctã ſancti Dionyſij tradit auctoritas vbi. s̃. ponit̃ etiam a ſanct' ſctũs michael fore p̃nceps eccl'ie trãſlatus a p̃ncipatu ſynagoge: ideoq̃ ſb noĩe eius oẽs angelos eccl'ia venerat̃. nec puto fauere fidei nr̃e dicẽ moyſen ductorẽ ſynagoge po tiorẽ q̃ʒ petrũ paſtorẽ eccl'ie. Quot aũt ⁊ q̃bus mõis petr' in regimĩe eccl'ie ſit directus adiutus ⁊ cuſtodit' ab angel' nõ ni ſi act' apl'oꝝ ignorãs ignorat. Error igit̃ videt̃ ꝙ h imaginat̃ Burgẽ. nec motiua eius ad id valẽt: extorta ẽ em̃ expoſitio il lius Joſue. v. q̃ dĩc angelũ tp̃e moyſi ĩpeditũ fuiſſe: q2 trãſit' colũne ignis ⁊ nubis fuit miſterio angelico. Si em̃ datio le gis fuit facta ꝑ angelos ĩ manu mediatoris vt d2 ad Gal. iij. m'lto rõnabili' motio colũne ⁊ cetera oĩa q̃ noĩe dñi facta ſũt ꝑ miſteriũ ãgeloꝝ facta ĩtelligunt̃: dño tñ ĩmutabilit̃ p̃ñte ⁊ p̃ſidẽte. hec ẽ ſñia btĩ Greg'. vt ptʒ. s̃. correctorio primo. iij. ca. nec allegatũ Burgẽ. ex Deut̃. ꝓbat qð intẽdit / cũ em̃ d2: Dñs ſol' dux ei' fuit: dictio excluſiua nõ excludit eſſentialit̃ or dinata ordĩe hierarchico: in q̃ ordine ãgeli ĩcludunt̃: vt ptʒ ꝑ btm̃ Dionyſiũ vbi. s̃. ⁊ ideo nõ ſequit̃ tm̃ hõ currit: igit̃ aĩal nõ currit: ꝓpt̃ ordinẽ eſſentialẽ int̃ hoĩeʒ ⁊ aĩal. Tal' aũt ordo

B eſt int̃ hierarchiã ſuꝑceleſtẽ ⁊ terrenã ex inſtitutiõe nõ ex reꝝ formali rõne: q2 ẽm act' hierarchicos ſe debito ordĩe p̃ſuppo nũt. vñ d2. xij. Metaph. Entia nolũt male diſponi. ẽm quam optimã diſpoſitõeʒ influx' a p̃mo ꝑ media ꝓcedũt in ĩferiora. qð aũt excludit̃ cũ d2: Dñs ſol' dux ei' fuit. ↄtinuo ſbinfert̃: ⁊ nõ erat cũ eo de' alien'. ſol' em̃ de' ductor ppl'i exñs angelicã ſeruitutẽ ſibi ordĩe eẽntiali ſbordinatã neq̃ʒ excludit: ſʒ poti' includit ẽm doctrinã btĩ Diony. vbi. s̃. Et ſi q̃s obiecerit di cẽs: Deus ad oĩa ſufficit ſp̃alit̃ in genere cauſe efficientis: vt ptʒ ꝑ Proculũ d̃ cauſis: igit̃ miſteria angeloꝝ in h ducatu nõ erãt neceſſaria. Rñdeo: hec obiectio valet d̃ myſterio hoĩum ſic̃ ⁊ angeloꝝ: igit̃ nec moyſi ducatus fuit neceſſarius: iux̃ al legatũ Burgẽ. Deutero. Dñs ſolus dux eius fuit: qua rõne C em̃ dictio excluſiua excludit miſteriũ angeli: eadẽ rõne ⁊ hoĩs. Ad aſſumptũ igit̃ auctoris d̃ cauſiſ dico: ꝙ de' ſolus ſufficit ad oĩa ſine medio ſufficiẽtia thearchica: ſʒ nõ hierarchica ⁊ tm̃ va let dicere de' ĩmediate ſufficit ad oĩa potẽtia abſoluta ſʒ nõ or dinata. Ordinẽ em̃ hierarchicũ de' a p̃ncipio ↄdiuiõis natura inſtituit vt vult btũs Diony. vbi. s̃. ⁊ ſic eas ↄdidit vt eos or dine ſacro ſuos motus hr̃e ſinat ẽm btm̃ Aug'. Gubernat em̃ de' eccl'iaſticã hierarchiã ꝑ mediũ hierarchie celeſtis: ⁊ ĩferiora ꝑ media: ⁊ media ꝑ ſuꝑiora de' regi inſtituit ſua volũtate. cui' cauſa q̃rẽda nõ ẽ: ⁊ ſi q̃ñq̃ʒ hmõi ordinem potẽtia ſua abſoluta ſuſpẽdit ⁊ ĩmediate aliq̃ facit. hui' ẽ magna cauſa quã tp̃e moy ſi Burg. fingẽdo rõnabilit̃ nõ aſſignat niſi moyſi ꝑfectionẽ: cu ius tñ ꝑfectio tãta eſſe nõ potuit q̃ʒta p̃ncipis gl'ioſiſſimi micha elis: cui' principatũ dicit tp̃e moyſi impeditũ / ꝑ ↄſeq̃ẽs ei' me ritũ: q2 miſterio eccl'iaſtice hierarchie angeli merent̃ vſq̃ in fi nẽ mũdi aliqð p̃miũ accidẽtale: vt habet̃. ij. ſñiaꝝ. ¶ Itẽ in ea dem digreſſiõe Burgeñ. notat poſtillatorẽ exponentẽ hoc ver bũ dñi ad moyſen: Uocabo nomẽ dñi corã te. d̃ vocatiõe ele ctoꝝ in noticia diuina exiſtentiũ / quã expoſitõeʒ dicit Burgeñ. incõuenientẽ ex tribus: q2 vt dicit nõ ↄſonat lr̃e: ⁊ quia nõ le git̃ moyſen id petiuiſſe: etiã quia nõ fuiſſet ei oſtenſum ↄ̃ aucto ritatẽ eccl'ie dicẽtis in collecta: De' cui ſoli cognitus ẽ nũerus electoꝝ ⁊c̃. ſʒ certe iſte obiectões Burgeñ. nihil vident̃ valere: nõ p̃ma: q2 expoſitio poſtillatoris ad intẽtiõeʒ etiã alioꝝ lr̃e bñ ↄſonat: qð ſic ptʒ: nã cũ moyſes petiſſet ſignũ miſeratiõis diui ne dicẽs: In q̃ poterimus ſcire grãm apud te inueniſſe ⁊c̃. ⁊ cũ iã fiducialiter ſbiungeret: Oſtẽde mihi gl'iaʒ tuã. que nõ ſolum ↄſiſtit in viſiõe verbi: ſʒ etiã reducẽtiũ in v̾bo: ideo intelligitur moyſes petiſſe cognitiõeʒ vocatiõis electorũ in noticia diuina exiſtentiũ. Ad quã petitiõeʒ ſic intellectã rñdit de' q̃ ad viſionẽ dei: Oſtẽdã tibi oẽ bonũ. q̃ autẽ ad relucentiã in d̃o ſubdit: Et vocabo vel legã ẽm hebraicã v̾itatẽ corã te. ſ. exaratũ in nomĩe dñi: vt ſupple videre ⁊ cognoſcere poſſis ſignũ miſeratiõis qð petis nõ eſſe ex p̃cedẽtibus meritis: ſed a ſola mea voluntate. Ideo ſequit̃: Cui volo miſerebor ⁊c̃. Hec igit̃ expoſitio poſtil latoris optime cõſonat littere cõtra primam obiectiõem Bur gen. ⁊ ip̃e Burgeñ. videt̃ cum iſta expoſitiõe quam improbat poſtea coincidere cum dicit ꝙ ſenſus illoꝝ verboꝝ: ⁊ legam co ram te in noĩe dñi: ẽ ꝙ moyſi ꝓmitteret deus dare intelligẽtiã coꝝ que in gl'ioſa ſpecie tranſeunte rep̃ſentabant̃. illa aũt relu cẽtia ſunt in eſſentia diuĩa q̃ ip̃am rep̃ſentãt: vnde ptʒ moyſen hec petiſſe cõtra ſecundã obiectiõeʒ Burgeñ. Tertia etiã obie ctio Burgeñ. nihil valet: quia q̃ʒ poſſibilis ẽ petitio vt oſtẽdat̃ viſio dei: tam poſſibilis ẽ petitio viſiõis relucentiuʒ in eo. ⁊ q̃ʒ poſſibilis ẽ collatio primi: tã poſſibilis ẽ ⁊ ſecundi. Apud Bur D geñ. aũt ⁊ alios poſſibilis eſt collatio primi: igit̃ ⁊ ſecundi: ſed ⁊ illud qð adducit d̃ collecta eccl'ie nõ vrget: quia etſi oſtendã tur alicui relucentia in deo nõ oportet ꝙ oſtendant̃ omnia: nec numerus omniũ: ideo ſtat aliquem videre electiõeʒ diuinã eſſe ex gratia ⁊ videre aliquam certam genteʒ: puta iſraeliticam ex huiuſmõi electiõe inueniſſe gratiam / qui tamen nõ videret nu merum electoꝝ omnium qð ſolius dei eſt iuxta collectã allega tam: ⁊ videt̃ illa tertia obiectio tendere ad vnum errorem Pa riſius damnatũ: videlicet ꝙ omnis verbum videns ⁊ relucen tia in verbo / videt omĩa que verbum: error eſt.

Nico. de lyra

Ac deinceps. Ca. XXXIIII Hic ↄñr ponit̃ rñſio de reꝑatio ne legis. vbi p̃mo ponit̃ ad h p̃ma diſpoſitio. ſcðo leg' repetitio / ibi: Ob ſerua. ⁊ t̃tio ei' ↄſcp̃tio / ibi: Dixi dñs ſ ad moyſen. q̃rto leg' iterate ꝓmulgatio / ibi: Cũq̃ deſcẽderet. Circa p̃mũ p̃mittit̃ diſ poſitio m̃alis. ſcðo ſp̃ũal' / ibi: Cũq̃ deſcẽ diſſet. diſpoſitio ãt material' fuit dolatio ta bulaꝝ de qua dat̃ dñi mandatum / cũ d2: b ¶ Precide ait tibi duas tab. ⁊c̃. i. ſiles alijs p̃us fract' ĩ materia ⁊ q̃ʒtitate. de q̃ aũt lapide fuerĩt nõ hr̃ ex textu. Dic aũt Ra. Sa. ꝙ fuerũt d̃ lapide ſaphiri: ⁊ ꝙ dñs oſtẽdit moyſi maſſam tal' lapidis formatã d̃ nouo v̾tute diuina d̃ q̃ moyſes dolauit duas tabulas: ⁊ dolature ſuꝑflue fuerũt ſue: ⁊ ĩde ditat' fuit valde. ⁊ iðo di ctũ ẽ: Precide ait tibi ⁊c̃. In heb. hr̃: Do la tibi. i. ad vtilitatẽ tuã. ſʒ iſtud videt̃ fi cticiũ: q2

Nico. de lyra

cticiũ: q2 tm̃ vel plus fuiſſet ditatus de frag mẽtis tabulaꝝ p̃us fractaꝝ. Itẽ q2 Joſeph' nõ dĩc de q̃ lapide fuerũt: q̃ tñ lõge fuit añ Ra. Sa. iõ videt̃ melius dicẽdũ ꝙ de h nõ habet̃ certitudo. c ¶ Et ſcribã ⁊c̃. In pri mis em̃ tabul' moyſes nihil fec̃. in ſcðis v̾o ip̃e diſpoſuit materiã dolãdo vt viſũ ẽ: q2 ſic̃ alias fregerat iuſſũ fuit ꝙ iſtas dolaret: ſed dñs ſcp̃ſit ibi decẽ v̾ba. d ¶ Eſto ꝑatus mãe. q2 tal' hora ẽ ↄueniẽtior ad loq̃ndũ cũ deo. Nullus [†Deu. 10. a]

Moralit̃. a ¶ Ac deinceps p̃cide ⁊c̃. [Moralit̃] Per p̃mas tabulas q̃ fracte fuer̃t ſignifica tũ fuit vet' teſtm̃ qð ꝑ nouũ euacuatũ ẽ mõ q̃ ſeq̃t̃. Nã a tp̃e p̱blicatõiſ euãgelij cerimo nialia ſũt mortifera. iudicialia v̾o ñ obligãt niſi de nouo fuerint inſtituta. moralia vero remanent inq̃ʒtum continent dictamen iu ris naturalis. ⁊ hoc notat̃ cũ ſbdit̃: c ¶ Et ſcribam ſuper eas ver. ⁊c̃. Sequitur: Nullus aſcẽ

Ca. XXXIIII

†Ac deinceps / p̃ cide tibi ait du as tabulas lapi deas / inſtar priorum: ⁊ ſcri c bam ſuper eas verba que habuerũt tabule quas fre a ¶ initio boni op̃is. giſti. Eſto paratus mãne / d a ¶ ſp̃ũalẽ. ſ. intelligentiã legis. vt aſcendas ſtatim in mõn a ¶ ſine me nihil poteſtis facere: Jo tem ſinai: Stãbiſq̃ me hã. xv. a. a ¶ Eminẽtiam contem plationis. cũ ſuper v̾ticem montis.

a ¶ Qui reddis iniqui. pa. ⁊c.
Greg⁹. cū ſcriptū ſit: Quid ē φ inť
vos parabolā vertitis in ꝓuerbiū
Hie. 31. e iſtud in terra iſrl'/ dicētes: Patres
Patres co comederūt vuā acerbā/ ⁊ dētes filio
mederunt rū obſtupuerūt/ viuo ego dic dn̄s.
vuā acerbā Si erit vltra vobis parabola hec ī
Ezech. 18. c ꝓuerbiū in iſrl': vt aīa patr' tui/ ita ⁊
aīa filij mea ē: aīa q̄ peccauerit ipſa
morieť. Quid eſt qđ dr̄: Qui red/
dis ini. p. f. ac nepo. pctm̄ originale
a patrib⁹ trahim⁹: ⁊ niſi p grām ba/
ptiſmi ſaluamur/ etiā parentū culpā
portam⁹: q: vnū adhuc cū ill' ſum⁹.
Reddit iniquitatē patrū in filijſ/ dū
ꝓ culpa parēt' ex originali pctō aīa
polluiť ꝓlis. Et rurſū nō reddit ini
quitatē patrū in filijs: q: cū ab ori/
ginali clpa p baptiſmū liberamur:
† Luc. 32. c nō iā parentū culpas/ ſz q̄s ipſi cō/
mittim⁹ habem⁹. ¶ Aliter q̄ praui
parēt' iniq̄tatē imitať/ etiā ex ei⁹ de
licto ꝯſtringiť. Qui aūt nō imitať/
delicto illi⁹ nō grauať. Vn̄ fit vt ini
quus fili⁹ iniq̄ patr' nō ſolū ſua que
addit/ ſz etiā pctā patr' pſoluat: cum
iratū deū nō ignorās maliciā ſuam
† adiūgere nō formidat. Et iuſtū ē vt
De pe. diſ. q̄ diſtricto iudice vias pr̄is iniq̄ nō
4. c. q̄d eſt timet imitari/ cogať etiā culpas eiuſ
qđ diciť pſoluere. Vn̄ aīa patr' mea ē/ aīa fi
lij mea eſt: aīa q̄ peccauerit ipſa mo
rieť: q: nōnunq̄ filij etiā ex patris
pctō perimūť. Deleto aūt originali
pctō/ ex parentū neq̄tia in aīa nō te
nenť. Quid eſt enim φ paruuli filij
plerūq̄ a demonib⁹ arripiunť/ niſi
φ caro filij ex patr' pena mulctatur.
In ſemetipſo enī pcutiť pať iniqu⁹
⁊ cōtemnit: pcutiť ergo in filijs/ vt
acrius vrať: ⁊ dolor patr' p carnē fi
lioꝝ redit: vt filioꝝ pctā mēs pr̄is ī/
iqua puniať. Cū vō nō paruuli ſed
iā ꝓuectiores filij/ ⁊ parentū culpa
feriunť/ illoꝝ etiā penas luūt quoꝝ
facta ſecuti ſunt. vn̄ recte dr̄: vſq̄ ad
tertiā ⁊ quartā ꝓgeniē (eā quā imi/
tenť filij) parentū vitā poſſūt vide/
re/ vſq̄ ad eos vltio extēdiť/ q̄ vide/
runt qđ male ſequerēť. b ¶ Do/
Zelotes min⁹ zelotes. Aug⁹. Dn̄s de⁹ enī
çelās/ ei⁹ nomē de⁹ çelator eſt. i. no/
mē ipm̄ qđ dn̄s de⁹ dr̄ çelās eſt: q:
de⁹ çela

Nico. de lyra

deo. a ¶ Null⁹ aſcēdat te.
Quia alij nō ſūt digni accedere ad
† Deu. 7. a me. b ¶ Nec videať q̄ſpiā p to
tū mō ⁊c. Ob reuerentiā deitatis
ibi deſcēdētis in ſigno viſibili.
c ¶ Excidit ḡ ⁊c. Exequēs māda/
tū dn̄i ꝓmpte. d ¶ Cūq̄ deſcen.
Hic poniť diſpoſitio ſpūalis q̄ fuit
orō moyſi/ cū dicitur: e ¶ Stetit
moy. cū eo inuo. no. dn̄i. quo
trāſeunte. ſ. in nube glīoſa eū rep
ſētante. f ¶ Ait dn̄ator. Hic ex/
primiť forma orōis/ cū dr̄: Dn̄ator.
ſcz in ppli gubernatiōe. g ¶ Dn̄e.
In legis datione. h ¶ Deus. In
cult⁹ veri inſtitutiōe. i ¶ Miſeri/
cors. Miſerijs hoīm cōpatiēdo.
k ¶ Et clemēs. Offenſas remit/
† tendo. l ¶ Patiēs. Emēdationē
5. Re. 11. a peccātiū expectādo. m ¶ Et mul/
te miſeratio. Effect⁹ tue pietatis
īpendēdo. n ¶ Ac verax. i. iuſt⁹:
q: miſcdia

Nullus aſcēdat tecū/ nec videať a b
quiſpiā p totū mōtē: boues quoq̄
¶ ſimplices imperij. b ¶ terrenis curis īpli/
cati. ¶ paſcuā ſancte ſcripture: et cōtemplati
onis virorem.
⁊ oues n̄ paſcāť ecōtra. Excidit ḡ c
duas tabl'as lapideas q̄les antea
a ¶ ab hūana obſcuritate trāſit in mōtē ſpūa
lis intelligentie.
fuerāt: ⁊ dō nocte ꝯſurgēs/ aſcēdit ī
mōtē ſinai/ ſic ei p̄cepat dn̄s/ por/
a ¶ nō pōt mēs hūana deū ꝯtēplari niſi ꝯde/
ſcēdat ei.
tās ſecū tabl'as. Cūq̄ deſcēdiſſet d
dn̄s p nubē/ ſtetit moyſes cū eo i/ e
uocāſ nomē dn̄i. Quo trāſeūte co
rā eo/ ait: † Dn̄ator dn̄e de⁹/ miſeri f g
cors ⁊ clemēs/ patiēs ⁊ mlťe miſa/ k l
tiōis/ ac verax: q̄ cuſtodis miſicor m n
diā ī milia/ q̄ auferſ iniq̄tatē ⁊ ſcele o p
ra atq̄ pctā: nulluſq̄ apđ te p ſe i/ q r
a ¶ originalē. ¶ quālibet
a nocēs ē. † Qui reddis iniq̄tatē pa s
¶ nō baptiſať. a ¶ imitātib⁹. ſ. b ¶ vſq̄ ad
trū filijs ac nepotib⁹ ī tertiā ⁊ q̄rtā
eos vltio extēdiť: q̄ viderūt qđ male ſequerēť
a ¶ Se terrā ⁊ cinerē eſſe intelligens.
ꝓgeniē. Feſtinuſq̄ moyſes icur/ t
uat⁹ ē ꝓn⁹ ī terrā/ ⁊ adorās ait: Si v x
iueī grāz ī ꝯſpctū tuo dn̄e/ obſecro
¶ clemens et ꝓpitius.
vt gradiar' nobiſcū: ppl's enī dure y
a ¶ puniēdo ⁊ ignoſcēdo. b ¶ in ꝓximum.
ceruic' ē/ ⁊ vt auferaſ iniq̄tates no z
a ¶ in noſipos. b ¶ tāq̄ hereditatē tuā.
ſtras atq̄ pctā/ noſq̄ poſſideas. a
Rn̄dit dn̄ſ: Ego inibo pactū vidē b
¶ h nūq̄ ē iudeis datū ad lr̄az de die ḡ iudi/
cij accipiēdū ē: ī q̄ factur⁹ ē de⁹ q̄ nūq̄ viſa fuerť
tib⁹ cūct'/ ſignā faciā q̄ nūq̄ ſūt vi c
ſa ſup terrā/ nec ī vllis gētib⁹/ vt cer
nat ppl's iſte in cui⁹ es medio/ op⁹
dn̄i terribile qđ factur⁹ ſū. Obſua d
cūcta q̄ hodie mādaui tibi. Ego e
a ¶ p has gētes ſeptē vitia deſignanť: cū qui
ipē eijciā an̄ faciē tuā ammorreū/
bus ſocietatem iungere ꝓhibemur.
chananeū ⁊ etheū/ phereçeū q̄z ⁊ e
ueū ⁊ iebuçeū † Caue ne vnq̄ cū ha f
bitatorib⁹ tre illi⁹ iūgas amicitiaſ/
a ¶ ne quis incipiat colere.
q̄ tibi ſint ī ruinā: ſz ⁊ aras eoꝝ de/ g
a ¶ vt nulla monimēta idolatrie remaneāt.
ſtrue: ꝯfringē ſtatuas/ lucoſq̄ ſuc/ h
cide. Noli adorare deū alienum.
b Dn̄s çelotes nomē ei⁹: de⁹ ē emu i
lator. Ne ieas pactū cū hoīb⁹ illa
rū regionū: ne cū fornicati fuerint
cū dijs ſuis: ⁊ adorauerit ſimula/
cra eoꝝ: vocet te q̄ſpiā ⁊ comedas k
de imolatī: † Nec vxorē de filiab⁹ l
eoꝝ accipies filijs tuis: ne poſtq̄ m
ipē fuerint fornicate/ fornicari fa/ n
ciant et filios tuos in deos ſuos.

q: miſcdia ſine iuſticia eſt puſillanimi/
tas: ⁊ iuſticia ſine miſcdia ē crudelitas.
⁊ ideo in oīb⁹ opatiōib⁹ diuinis ſp ſiť
relucēt veritas/ miſcdia ⁊ iuſticia. ſm il
lud Ps. xxiiij. c. Vniuerſe vie dn̄i mi/
ſericordia ⁊ vitas. Vl' aliť: Ac verax.
iuſtis p̄mia reddēdo. ideo ſubditur:
o ¶ Qui cu. mi. ⁊c. Reddēdo bona/
nō ſolū opantib⁹: ſz etiā deſcēdētib⁹ ex
eis abſq̄ numero. p ¶ Qui aufers
iniq̄. i. pctā cōmiſſa in ꝓximū remittis
vere pēitētib⁹. q ¶ Et ſcelera. i. pec
cata ꝯtra deū facta. r ¶ Atq̄ pecca.
Que facit hō in ſeipm̄. Nulluſq̄ apud
te p ſe innocens eſt: q: homines cōtra/
hūt pctm̄ originale ⁊ cū h actuale/ ſaltē
veniale ſi pueniāt ad etatē adultam.
s ¶ Qui red. iniqui. ⁊c. Hoc expo/
ſitū ē. ſ. xx. ca. t ¶ Feſtinuſq̄ moy/
ſes icur. ē. Exhibēs reuerētiā deo.
v ¶ Et adorās. Actu interiori corde
⁊ etiā ore. iō ſubdiť: x ¶ Ait: ſi inueī
grām ⁊c. Licet enī dn̄s iā moyſi ꝯceſ
ſiſſet φ ipē etiā ductor eoꝝ in itinere: ti/
mebat tn̄ ne ſupueniret impedimētū ꝓ
pter pctm̄ ppl'i quē ſciebat eſſe ꝓnū ad
malū. ideo orabat vt iſtud īpedimentū
nō ſupueniret. vn̄ ſubdiť: y ¶ Popu
lus enī dure ceruiciſ eſt. Et ideo q:
tu es miſericors indigem⁹ preſētia tua.
z ¶ Vt aufe. iniq̄. nr̄as. Preterita
remittēdo. a ¶ Noſq̄ poſſideas.
A futuris p̄ſeruādo. b ¶ Rn̄dit do/
min⁹ ego inibo pac. i. fedus amici/
tie vobiſcū. c ¶ Signa faciā ⁊c. Si
cut poſtea fecit quādo terra dathan ⁊ a
biron deglutiuit: ⁊ ī ſiccatiōe iordanis/
⁊ in ſubuerſiōe ciuitatis hiericho ſonā/
tibus tubis. d ¶ Obſerua cuncta.
Hic conſequēter poniť legis repetitio
breuis/ tamē ⁊ p modū epilogi/ cū dici/ b
tur: Obſerua cuncta que ego ho. man.
tibi. repetendo q̄ ſupra p̄cepit a. xxij.
ca. licet nō omnia ſint hic ſcripta iterū.
e ¶ Ego ipſe eijciam ⁊c. Nō nomi/
nat hic gergeçeū: quia ille pplus receſ/
ſit de terra eis promiſſa ante aduentū
filiorū iſrael. f ¶ Caue ne vnq̄ cū
habitatoribus ⁊c. Quia ex diuina
ſententia debebant interfici/ et ne indu
cerent populum iſrael ad idolatriam ſi
contraherent cū eis amicitiā. g ¶ Sz
aras eorum deſtrue: cōfringe ſta
tuas. Vt non remaneat memoria ido
latrie. h ¶ Lucoſq̄ ſuccide. Circa
templa enim idoloꝝ erāt luci/ vbi exer/
cebant carnalē laſciuiā. i ¶ Dn̄s ze/
lotes nomen eius. Hoc eſt expoſi/
tum. ſ. xx. ca. k ¶ Vocet te quiſpi/
am/ et come. de im. ⁊c. In venerati
one idoli/ et ſic trahat te ad idolatriam.
l ¶ Nec vxorē de filiab⁹ eo. acci/
pies fi. tuis. cui⁹ cā ſbdiť: m ¶ Ne
poſtq̄ ipē fuerint for. Per idolatri
am/ q̄ ē fornicatio ſpiritual'. n ¶ For/
nicari fa. Id eſt ad idolatrā ptrahāt.
Deos alie
a ¶ Null⁹ aſcē. te. ⁊c. Quia ſol⁹
chriſt⁹ p moyſen ſignificat⁹ ſeu figura/
tus accepit nouū teſtamētū a patre ⁊ a/
lijs publicauit. qđ aūt ſubdiť poſtea: φ
moyſes velata facie loq̄bať ad pplm̄:
fuit ad ſignificādū φ ea q̄ tradūť expli/
cite in nouo teſtamēto fuerūt ſub vela/
mēto figurata in veteri teſtamēto: ⁊ φ
tpe noui teſtamēti velamen remaneret
ſupra corda iudeoꝝ ꝓ maiori pte. quod
aūt ſubditur de moyſe:
Nō inger

deus çelatoꝛ eſt: qḋ nō humane ꝑturbatio /
nis vitio facit deus / ſemꝑ ⁊ omnino incon/
mutabilis et trāquillus: ſed hoc verbo indi
cat nō impune plebē ſuā ꝑ alienos deos foꝛ
nicaturam. Dictū eſt enim hoc verbū tropi/
ce a çelo maritali / qui caſtitatē cuſtodit vxo/
ris: ⁊ ꝑdit omnē q̇ foꝛnicat̄ a ſe. a ¶ Pri/
mogenitum aſini. ⁊c̄. Iſid. Per aſinuz
immūdicia / per ouē innocētia deſignat̄. Aſi
ni ergo pꝛimogenita oue mutare eſt īmūde
vite ꝓmoꝛdia ad īnocētiā ſimplicitatē cōuer
tere / vt poſtq̄ȝ illa pctōꝛ egit: q̄ vt immunda
dn̄s reſpuit: ea iam agendo ꝓferat q̄ dei ſa/
crificio mūda īponat. b ¶ Die ſeptimo.
Aug°. Cū de ſabbato ꝑcipet / q̇d eſt qḋ adiū
xit de ſatiōe ⁊ meſſe: Videt̄ ei dixere tꝑe ſa/
tionis ⁊ meſſis: an foꝛte ita obſeruādā req̇ /
em ſabbati ꝑcepit: vt nec illa tꝑa habeāt ex /
cuſationē q̄ agricolis valde ſunt neceſſaria
ꝓpter victū et vitā. Iuſtū eſt etiā tꝑe ſatiōis
et meſſis / quando multū vꝛget operatio / vt
requieſcat̄ in ſabbato: ⁊ ſic poſt hec tempo
ra que opus plurimū flagitāt ſignificatuȝ ē
omni tempoꝛe ſabbati debere ceſſari.
c ¶ Nullus inſidiabit̄ ⁊c̄. Aug°. Nō di
xit: nō cōcupiſcet q̇ſq̄ȝ de terra ſua ⁊c̄. Hoc
vult intelligi / vt ſecurus q̇ſq̄ȝ aſcēderet: nec
de terra ſua ſollicit° eſſet deo / ꝓmittente cu/
ſtodiā ꝙ nemo inde aliquid concupiſceret, ꝓ
pter illū qui aſcēdit: nec ſuā inde timeret ab
ſentiā / ⁊ hic ſatis oſtēdit quid ſupꝛa dixerit.
Non apparebis in cōſpectu dei tui inanis:
quia in illo loco dixit: vbi tabernaculū vl' tē
plum deus fuerat habitur°. d ¶ Non im
molabis ſuper fermēto ſanguinē ho
ſtie tue. Aug°. Quid eſt ait: non occides:
ſuꝑ fermentū ſanguinē immolatoꝛum meo/
rum: an illa hoc loco dicit immolata ſua q̄ ꝑ
paſcha occidunt̄: ⁊ ꝑcepit ne tūc ſit in domo
fermentum / quādo ſunt dies açymoꝛum.
e ¶ Non coques ⁊c̄. Aug°. Ecce iterum
quēadmodū ītelligi poſſit ignoꝛo. Magna
tn̄ eſt de chꝛiſto ꝓphetia / etiaȝ ſi fieri ad lit /
terā poſſit / q̄ȝtomagis ſi nō poteſt. In ſmo/
nibus enī dei nō ſunt ad ꝓpꝛietatē operum
omnia reuocāda: ſicut nec illud de petra et
cauerna eius ⁊ manus ſuppoſitione: ſȝ pla/
ne de fide narrationis hoc exigendū eſt: vt
que dicit facta eſſe vere facta ſunt: ⁊ que di/
cit dicta eſſe / vere dicta ſit. qḋ exigit̄ etiam
a narratoꝛib° euāgelij / cū chꝛiſtū narrent q̄ /
dam dixiſſe: que in parabolis dixit: tamen ħ
eum dixiſſe nō parabola ſed hiſtoꝛiaca nar /
ratio eſt. f ¶ Quadraginta dies et q̄.
Iſidoꝛus. Moyſes quadraginta dieb° ie /
iunauit / ⁊ helias ⁊ ip̄e dn̄s. ꝑcipit̄ ei nobis
ex lege / ex ꝓphet' et euāgelio qḋ teſtimoniū
ex his habet. Unde in monte inter vtrāq̄ȝ ꝑ
ſonam medius ſaluatoꝛ effulſit: vt ab omni/
bus mundi illecebꝛis auiditatē noſtrā tan /
q̄ȝ ieiunio tēperātie refrenem° q̄ȝdiu ꝑfectio
decalogi per quattuoꝛ eiuſdē mūdi partes:
id eſt toto oꝛbi pꝛedicat̄: vt decē quater du/
cta quadragenariū numerū ſignēt. g ¶ Et
ſcripſit in tabulis ⁊c̄. Aug°. De moyſe
dictū eſt qḋ ipſe ſcripſit / cui et de° paulo an
te dixit: Scribe tibi verba hec: Cum ꝟo pꝛi
mum legeȝ accepit / cuius tabulas abiecit et
fregit: nec ipſe excidiſſe dictus eſt: nec ei di/
ctū eſt vt ſcriberet: nec eas ſcripſiſſe narrat̄ /
ſicut modo dicitur. Scripſit in tabulis ver/
ba teſtamenti ⁊c̄. ſed tunc dictū eſt: et dedit
moyſi ſtatim vt ceſſauit loqui ad eum in mō
te ſinai duas tabulas teſtimonij: tabulas la
pideas ſcriptas digito dei / ⁊ paulo poſt Cō
uerſus inquit moyſes / deſcendit de monte:
⁊ due tabule lapidee / et tabule op° dei erāt:
⁊ ſcriptura dei ſcripta in tabul'. Magna q̄ /
ſtio oꝛit̄

¶ a parte totum. ¶ ¶ paſcha.
Deos cōflatiles n̄ facies tibi. So a
lēnitatē açymoꝝ cuſtodies. Septē
¶ tota pn̄ti vita. a ¶ ſinceritatis et veritatis.
dieb° veſcer' açymis ſicut ꝑcepi ti/
a ¶ aliqui habent menſis: ſȝ male
bi i tꝑe meſſis nouoꝝ. Mēſe ei vni
a ¶ ꝑncipiū. ſ. bonoꝝ tā coꝛpoꝛaliū q̄ȝ ſpūaliū.
tꝑis egreſſus es ḋ egyptō. † Oē qḋ
¶ virilis. ſ. et foꝛtis.
apit vuluā gener' maſculini / meuȝ
¶ foꝛtibus patientibus.
erit. De cūct' animātib° / tā ḋ bōb°
a ¶ ſimplicib° īnocētib°. b ¶ pꝛimū opus im
a q̄ȝ ḋ ouib° / meū erit † Pꝛiōgēitū aſi
mundicie. ¶ ſimplicitate innocentie.
ni redimeſ oue. Sin aūt nec pꝛeciū
¶ quia mens īmūda ſi nō fuerit in melius mu
tata necabitur moꝛte perpetua.
ꝓ eo deder' / occidet̄. † Pꝛiogēituȝ
filioꝝ tuoꝝ redimes: nec apparebiſ
a ¶ tabernacl'o. ſ. qḋ eccleſiā ſignificat. b ¶ ob
lationū bonoꝝ operū et virtutum.
in cōſpectū meo vacu°. Sex dieb°
a ¶ toto tꝑe. ſ. vite tue: qꝛ hō naſcit̄ ad laboꝛeȝ
⁊ militia ē vita hoīs ſuꝑ terrā. b ¶ ī quiete ſcȝ
b opaber' / ī die ſeptio ceſſab arare ⁊
animarum. ¶ pentecoſten.
metere. Solēnitatē hebdomadarū
facies tibi in pꝛimitijs fruguȝ meſ /
a ¶ tabernaculoꝝ. ſ. que ſcenophegia dicitur.
ſis tue triticee: ⁊ ſolēnitāte qn̄ rede
unte anni tꝑe cūcta cōdunt̄. Trib°
¶ qꝛ in fide trinitatis ſctē oīa bona nr̄a offerre
debemus. ¶ in vere. ſ. in eſtate: in autumno.
tꝑib° āni appebit oē maſculinū tu/
um in ꝯſpectu oipotēt' dn̄i dei iſrl'.
Cū eni tulero gēteſ a facie tua / ⁊ di
a ¶ excluſa omni anguſtia mēt' et coꝛpoꝛis.
c latauero termios tuos null° īſidia/
¶ hoc ad l'ram nūq̄ȝ ꝯtigit iudeis. ¶ hoc ī fu
tura vita cōplebit̄: qn̄ nec viſibilis hoſtis nec ī
uiſibilis ſanctis nocere poterit.
bit̄ terre tue / aſcēdēte te ⁊ apparēte
d in ꝯſpctū dn̄i dei tui ter ī anno: Nō
a ¶ quia ſacrificiū puꝝ ⁊ ſine omni coꝛruptiōe
debet eſſe. ¶ malicie et nequitie.
īmolābis ſuꝑ fermēto ſanguinē ho
a ¶ ḋ carnib°. ſ. agni: q̇ īmolabat̄ ī paſca. ¶ qꝛ
ſic ſacrificia nr̄a ī pn̄ti ḋbem° cōplere ne ī futu/
ro iudicio incipiam° ſacrificare: cū nō erit
ſtie † tūe: neq̄ȝ reſidebit māe ḋ victi/
tꝑs opandi: ſȝ mercedē recipiēdi. a ¶ vl' pa/
ſche. b ¶ pꝛincipia omniū bonoꝝ aſcribēdo
ma ſolennitat' phāſe. † Pꝛimitiās
non tibi. ¶ eccleſia.
frugū terre tue offeres ī domo dn̄i
e dei tui. Nō coqueſ hedū ī lacte ma
tris ſue. Dixitq̄ȝ dn̄s ad moyſen: b
a ¶ qḋ an̄ dixerat qn̄ tabl'as accepit q̄s fregit:
ħ etiā mō repetit nō recapitulādo qḋ factū ē:
ſȝ iterū factum eſſe commendans.
Scribē tibi ꝟba hec / q̄b° ⁊ tecū ⁊ cū c
iſrl' pepigi fed°. † Fuit ḡ ibi cū dn̄o d
f moyſes q̄draginta dies ⁊ q̄dragin/
a ¶ coꝛpoꝛalē. ſ. ¶ nōie panis oēm cibū ſigni/
ficat a ꝑte totū: ſic ⁊ noīe aque omnē potū.
ta noctes: Panē nō comedit / ⁊ a /
g quā non bibit: et ſcripſit in tabulis e

ſtio oꝛit̄ quomodo ille tabule L
quas erat moyſes domino ꝑ/
ſcietē factu

Nico. de lyra

a ¶ Deos cōflatiles Diuiſio
non facies tibi. Per ħ eti/
am intelligunt̄ ꝓhiberi idola
per ſculpturam facta / vl' quo /
cunq̄ȝ modo. dicit tamen con/ † ḋ. 23. a
flatiles: quia de nouo ſibi fe / Luc'. 2. d.
cerant vitulum conflatilem. Nu. 8. c.
Conſequenter repetit aliqua
que pertinent ad verū dei cul
tum: et pꝛimo de ſolennitate
paſchali dicēs: Solennitateȝ
açymoꝛum ⁊c̄. ſecundo de re/ † De voto.
demptione pꝛimogenitoꝛuȝ / c. magne
cuȝ dicit: Omne quod aperit
vuluā ⁊c̄. tertio de obſeruatio
ne ſabbati / cuȝ dicit: Sex die
bus operaberis ⁊c̄. quarto ḋ
ſolennitate pētecoſtes / cū dici † ḋ. 23. b.
tur: Solēnitatē hebdomada/ Eccī. 35. a
rū. quinto de ſolēnitate taber
naculoꝛū / cū dicit̄: Et ſolenni/
tatē quando redeūte anni tē /
poꝛe ⁊c̄. ſ. in pꝛincipio ſeptem
bꝛis. ſexto iterū addit de ſolē/
nitate paſchali / cuȝ dicit̄: Nō
immolabis ſuꝑ fermēto: ⁊ ex/
ponant̄ omnia iſta ſicut expo/
ſita ſunt. ḋ. xiij. ca. ⁊. xxiij.
b ¶ Dixit dn̄s ad moyſē.
Hic ponit̄ iterate legis ꝯſcri/
ptio / cū dicit̄: c ¶ Scribe ti/
bi verba hec. Hoc videt̄ eſ
ſe cōtrariū ei qḋ dn̄s ſupꝛa di
xit in ꝑncipio ca. Et ſcribā ſu / D
ꝑ eaſ. Ad hoc dicūt aliq̇ ꝙ do
minus ſcripſit auctoꝛitatiue ⁊
dictādo / ſicut Aug°. dicit̄ ſcri
pſiſſe libꝛū de ciuitate dei / vel
hmōi. ſed moyſes ſcripſit mi /
niſterialit̄ ⁊ figurādo: ſed hoc
non videtur verū: qꝛ cum ille
tabule eſſēt lapidee: littere fu/
erunt ibi figurate per ſculptu
rā. nō aūt ē veriſimile ꝙ moy
ſes aſcendēs in montē ad oꝛā
dum dominū / ⁊ vacandū ꝯtē/
plationi / poꝛtaret ſecū inſtru/
menta ad ſculpēdū cū ſonitu
⁊ malliatione. Et ideo dicen/
dū ꝙ dn̄ſ illas litteras figura
uit / vt pꝛedictuȝ eſt. ⁊ ideo ꝙ
hic dicit̄: Scribe: intelligēdū
eſt ꝙ moyſes ſcripſit illa ꝟba
non in tabulis lapideis / ſȝ po
ſtea in libꝛo. Poteſt etiam ali
ter dici: ſcilicet ꝙ moyſes ma /
num ad tabulas appoſuit / ſed † ḋ. 23. c
dominus tunc litteras mira / Deu. 14. c
culoſe foꝛmauit: ſicut ad īpo/
ſitionem manuum apoſtolo /
rum dabatur ſpiritusſāctus.
non ꝙ illa impoſitio in recipi
entibus ſpiritumſanctum ali /
quid faceret: et tunc redit in
hoc quod pꝛedictum eſt: ſcili /
cet ꝙ deus illas litteras figu/
rauit. d ¶ Fuit ḡ ibi cum
dn̄o moyſeſ q̄dragīta di. † ḋ. 24. d
Alios. ſ. q̄dragīta a ꝑcedenti
bus. e ¶ Et ſcripſit in ta.
Hoc refert̄ ad dn̄m vt dictū ē
Si āt refert̄ ad moyſen / expo
nēdū eſt mō ꝑdicto immedia.

E G ſciẽte facturus/nõ hoĩs opus eſſe dicant̃ ſed dei:nec ab hoĩe ſcripte ſed digito dei:poſteriores ꝟo diu mãſure:⁊ in taber/naculo ⁊ in tẽplo dei future iubente deo ab hoĩe excíſe ſunt ⁊ ſcripte. An in ꝑoribus gr̃a dei ſignificabat̃:nõ hoĩs opus q̃ indigni facti ſunt reuertẽtes corde in egyptũ ⁊ faciẽtes ido/lã: vñ illo bñficio priuati ſũt/ ꝓpterea moyſes tabulas fregit. Hiis ꝟo poſte/riorib⁹ ſignificant̃ q̃ de ſuis opib⁹ glo/riant̃. vñ apl̃s Rom.x.a. Ignorãtes dei iuſticiã:⁊ ſuã volẽtes cõſtituere.i. deo nõ ſunt ſub. ⁊ ideo tabule hũano ope ſcripte ſunt q̃ cũ ipĩs manerent:ſi/gnificãtes eoſdẽ ſuis opib⁹ gl̃iaturos: nõ de digito dei.i.de ſpũ dei. Certe ꝙ repetitio legꝫ nouũ teſtamentũ ſignifi cat. Illud autẽ vetus ſignificabat/vñ ꝯfractũ ⁊ abolitũ ẽ: Maxĩe qꝛ cũ ſcdo dat̃ lex:nullo terrore dat̃. Sicut illa in ſtrepitu igniũ/nubiũ/⁊ tubaꝝ. Vñ tremefactuſ ppl̃s dic̃: Nõ loquat̃ dñs ad nos ne moriamur. Vñ ſignificat̃ ti/mor eſſe in veteri teſtamento:in nouo

Queſtio dilectio. Quõ igit̃ hec ſoluit̃ q̃ſtio:q̃/re ille op⁹ dei/iſte op⁹ hoĩs:⁊ ille ſcri/pte digito dei/iſte ſcripte ab hoĩe.an forte ideo magꝫ in ꝑorib⁹ vet⁹ ſignifi/cat̃ teſtamentũ:qꝛ de⁹ ibi p̃cepit:ſꝫ hõ nõ fecit. Lex em̃ poſita ẽ in veteri teſta mẽto q̃ ꝯuinceret trãſgreſſores:q̃ ſub intrauit vt abũdaret delictũ. Nõ em̃ ĩ/plebat̃ timore:q̃ nõ ĩplet̃ niſi charita/te. Et ideo dꝛ op⁹ dei:qꝛ de⁹ legẽ cõſti/tuit/de⁹ ſcripſit/nõ op⁹ hoĩs:qꝛ hõ deo nõ obtẽꝑauit:⁊ eũ poti⁹ reũ lex fec̃. In ſcdis ãt tabul̃ hõ ꝑ ad iutoriũ dei tabulas fecit. vñ dicit dñs Matth.v.b. Nõ veni ſoluere legẽ:ſꝫ adĩplere. Et apl̃s Rom.xiij.c. Plenitudo le/gis charitas. Factũ ẽ ꝙ homini facile in nouo teſtamẽto qđ in veteri difficile fuit habẽti fidẽ q̃ ꝑ dilectiõeꝫ opat̃:atqꝫ illo di gito dei.i.ſpũ dei ĩtus eã in corde ſcribẽte:nõ foris ĩ lapide. Vñ nõ in tabul̃ lapideis:ſꝫ in tabulis cordis carnalibus:qm̃ charitas dei q̃ veracit̃ implet̃ p̃ceptũ/diffuſa ẽ in cordib⁹ no/

F ſtris ꝑ ſpm̃ ſctm̃ q̃ datus ẽ nob. hec eſt ꝙ prima lex data: vbi ſi/gnificat̃ vetus teſtamentũ:qđ eſt op⁹ tm̃ dei:⁊ ſcriptũ digito dei. vñ apl̃s dic̃ ad Rom. vij.c. Itaqꝫ lex q̃dẽ ſctã ⁊ mãdatũ ſanctũ ⁊ iuſtũ ⁊ bonũ. Lex ꝙ ſancta ⁊ bona dei op⁹ eſt: vbi hõ nihil agit:qꝛ nõ obtẽꝑat:ſꝫ reatu poti⁹ p̃mit̃ lege minãte ⁊ dã nãte. Btũs aũt hõ eſt cũ h̃ mãdatũ ſanctũ ⁊ iuſtũ ⁊ bonũ eſt etiã opus eius:ſed ꝑ gr̃am dei. a ¶ Cũqꝫ deſcenderet. Iſido. Aſcẽdit moyſes denuo in montẽ iterũqꝫ dat ei legem deus in alijs tabulis ad inſtar prioꝝ exciſis. Sed q̃s primuꝫ accepit ſine mora ꝯfregit:que imaginẽ gerebãt priſce legꝫ:q̃ nõ põt lõgo interuallo ꝓ ppl̃i pctõ ceſſauit. Ille ꝟo ad inſtar prioꝝ exciſe nouũ ſignificabãt teſtamentũ:que nõ ſunt fracte: qꝛ nouũ teſtamentũ manet in eternũ. vñ merito decẽ verbis ſignant̃ vt ꝑ ipm̃ numeꝝ figura crucꝫ exprimit̃:quẽ ſignificat x. lr̃a q̃ in ſpecie crucis ſignat̃. Chriſtus em̃ nõ venit legẽ ſol uere ſꝫ ĩplere ꝑ paſſionẽ.ſ.crucis:cuius imago fuit in tabul̃.

Myſtice ¶ Iſido. Deſcendẽte moyſe cũ tabul̃ facies eius gl̃ificata vi det̃:ſꝫ tñ velamine tegit̃:in q̃ ſignificabat legẽ myſtico vela/mine eſſe cooptã:⁊ infidelibus occultã. Sermo em̃ legis ha/bet ſciaꝫ gl̃ie ſꝫ ſecretã:hꝫ ⁊ cornua duoꝝ teſtamentoꝝ q̃bus cõtra dogmata falſitatꝫ incedit armata. Cũ em̃ moyſes legit̃ velamẽ eſt poſitũ ſuꝑ cor eoꝝ:⁊ manifeſte dũ legis ⁊ ꝓphaꝝ ſcripturã carnalit̃ accipiũt infideles:tota facies moyſi q̃dam velamine tegit̃: vt nõ poſſint loquẽtis legis gl̃iaꝫ ſuſtinere. ſꝫ ſi ꝯuerſi fuerint ad deũ:auferet̃ velamẽ. occidẽs lr̃a morie tur:viuificãs ſpũs:viuificabit̃. dñs em̃ ſpũs eſt: ⁊ lex ſpũal̃ eſt. vñ Pſ. cxviij.c. Reuela ocu.me. ⁊ cõſiderabo mirabilia

Allego. de lege tua. b ¶ Vidẽs aũt aaron ⁊c̃. Orige. Scriptũ ẽ qꝛ vidit aarõ ⁊ oĩs filij iſrl̃ moyſen:⁊ erat gl̃ificata facies ei⁹ ⁊ color vultus ei⁹:⁊ timuerũt accedere ad illũ. Et poſt pauca ponebat moyſes ſuꝑ faciẽ ſuã velamẽ. Cũ aũt introiret in cõ ſpectu dñi vt loq̃ret̃ ei:auferebat velamen. Qđ ediſſerens apl̃s ait. ij. Cor. iij.b. Qđ ſi miniſteriũ mortꝫ in lr̃is formatũ in lapidibus fuit ad gl̃iaꝫ ita vt nõ poſſent intẽdere filij iſrael in faciẽ moyſi ꝓpter gl̃iaꝫ vultus eius q̃ abolet̃:quõ nõ ma/gis miniſtratio ſpũs erit in gl̃ia. Et paulopoſt. Et non ſicut moy ſes ponebat velamen ſuꝑ faciẽ ſuã: vt nõ intẽderẽt in faciem vultus eius filij iſrl̃. Obtuſi ſunt em̃ ſenſus eoꝝ ⁊c̃. Quis nõ ꝑtimeſcat notã obtuſi cordis: Gl̃ificata ẽ facies moyſi:ſed non pñt intẽdere filij iſrl̃ in faciẽ eius. Nõ põt ppl̃s ſynagoge intẽ dere. Si quis aũt vitã habet eminentiorẽ q̃ vulgus ille põt. Et nũc em̃ velamen poſitũ eſt in lectione veteris teſtamenti:⁊ moyſes gl̃ificato vultu loquit̃. Sꝫ glo/riã nõ poſſumus ĩtueri:qꝛ adhuc ppl̃s ſumus/⁊ nihil ſtudij/nihil meriti:pluſ/q̃ reliq̃ plebs habemus. Cũ autẽ quis conuerſus fuerit ad dñm:auferet̃ vela/men. ꝯuerſio ergo nr̃a cauſa eſt auferẽ di velaminis. Dũ ergo legẽtes diuĩas ſcripturas nõ intelligimus:dũ obſcure ſunt ⁊ clauſe:nondũ ꝯuerſi ſumus. Cõ uerſis em̃ ſtatĩ auferet̃ velamẽ. Oĩs q̃ cũ recitant̃ verba legis cõmunibus oc cupat̃ fabulis:auerſus eſt:⁊ qui de ne/gocijs ſecularib⁹/de pecunia/de lucrꝫ/de poſſeſſionũ curis ⁊ diuitiaꝝ cupidi/tote ſollicitus eſt:qui gl̃ie ⁊ ſeculi ⁊ mũ di honoribus ſtudet:auerſus eſt. Qui etiã ab his videt̃ alienus:aſſiſtit aũt et audit verba legis vultu atqꝫ oculis in/tẽtus. corde tñ ⁊ cogitatiõe vagat̃ auer ſus ẽ. Quid ꝙ eſt ꝯuerti: Si his oĩbuſ terga vertamus/ ſtudio/ actibus/mẽte ⁊ ſollicitudine:verbo dei operã dem⁹. In lege enim die ac nocte meditemur/ omiſſis oĩbus deo vacemus ⁊ exercea/mur in teſtimonijs eius. h̃ eſt ꝯuerſum eſſe ad dñm. Quis aũt noſtrũ tãto la/bore ⁊ ſtudio diuinas querit lr̃as:q̃to queſiuit humanas: Aliq̃ vt recitari au dierĩt que legunt̃ ſtatim diſcedunt: nulla de his que lecta ſunt adinuicẽ inquiſitio:nulla collatio:non interrogãt patres ſuos vt dicant ſibi:nec p̃ſbyteros vt annunciẽt. Alij nec patiẽter ex/pectant vſqꝫ dũ lectiones in eccl̃ia recitent̃. Alij nec ſi recitent̃ ſciũt ſed in remotioribus eccl̃ie locis ſecularibus fabulis occu/pant̃:q̃bus iã nõ velamen ſuꝑ cor:ſꝫ paries ⁊ murus poſitus eſt. Si em̃ qui adeſt audit intẽdit:⁊ que audit retractat ⁊ diſcu tit ꝑcunctat̃ ⁊ diſcit: vix põt ad libertatẽ ſcientie ꝑuenire:q̃ ab/ſcondit aures ſuas ne audiat:⁊ terga in faciem legẽtis obuer/tit:quomõ dicẽdus eſt velamẽ habere ſuppoſitũ cordi:ad quẽ nec ipm̃ q̃dem velamen lr̃e quo ſenſus velat̃:q̃ eſt ſonus vocis acceſſit: Gl̃ioſa ergo efficit̃ facies moyſi. habent em̃ gloriaꝫ ea que loquit̃:ſed tegit̃ ⁊ occultat̃: ⁊ omnis gloria eius intrinſe/cus. ¶ Orige. Illud quoqꝫ ĩtuere ꝙ in lege vultus moyſi glo/rificat̃:lꝫ velamine ꝯtegat̃. Manus intra ſinum miſſa lepro/ſa facta eſt. In quo mihi videt̃ forma totius legꝫ pleniſſime de ſignari. In vultu em̃ ſermo legis/in manu opera ſignant̃:qꝛ ergo ex opibus legis ⁊ nullus erat iuſtificandus nec aliquem ad ꝑfectum poterat ducere lex:manus leproſa fit:⁊ in ſinum re condit̃:tanqꝫ nihil ꝑfecti opis habitura. Facies ergo glorifi/catur:ſed velamen tegitur:quia ſermo eius habet ſcientie glo/riam ſed occultam. vnde Pſ. l.b. Incerta ⁊ occulta ſapientie tue manifeſtaſti mihi. Facies ergo moyſi habet gloriã:manus ꝯtumeliã. Deniqꝫ ſoluere iubet̃ calciamentũ ſuũ:ſic nulla gl̃ia G erat in pedib⁹

a ṽba fęderl̃ decẽ. Cũqꝫ deſcẽde/ a
ret d̃ mõte ſinai/ tenebat duas ta
bulas lapideas teſtionij: ⁊ ig̊ra/ b

a ¶ Facies moyſi glorificata:lex diuĩs my ſterijs illuſtrata. b ¶ Quibuſdã radijs ſplendoris quos humanus viſus ferre non poterat.

bat ꝙ cornũta ẽſſꝫ facies ſua/ex
¶ qꝛ cũ dño.ſ.tãdiu locutus fuerat.
b ꝯſortio ſermõis dñi. Vidẽs aũt
a ¶ duob⁹.ſ.teſtamẽtꝫ q̃ erãt ĩ facie moyſi.i. in lege vetus.ſ.apte:nouũ occulte.
aarõ ⁊ filij iſrl̃ cornũtã moyſi fa/
¶ qꝛ lucẽ diuinoꝝ myſterioꝝ iudei nõ ĩtel/ligũt:ſed abhorrent in lege.
ciem/timuerũt prope accedere. c
Vocatiqꝫ ab eo reuerſi ſunt taꝫ d
aaron q̃ principes ſynagogę:et
poſtq̃ locutus eſt:venerunt ad
eũ etiam omnes filij iſrael. Qui/ e
bus pręcępit cũcta quę audierat

Nico.de lyra

✱ te. Aliter etiã exponũt aliqui dicẽtes: Scripſit.i.ſcriptas a dño recepit. a ¶ Cũqꝫ deſcenderet de monte ſinai te nebat ⁊c̃. Hic ꝯſequẽter deſcribit̃ legis iterate ꝓmulgatio: vbi p̃mittit̃ publicantis conditio/cum dicit̃: b ¶ Et ignora bat ꝙ cornuta eſſet facies ſua. Erant em̃ q̃dam radij miri ſplendoris ꝓcedentes in altũ ad modũ cornuũ:quos apl̃s vo/cat gloriã vultus moyſi. ij. Cor. iij.d. vñ in hebreo habet̃: Et nõ cognouit ꝙ cornuta eſſet lux faciei ſue. Sed quare non ha/buit ante:cum locutus fuiſſet cum dño diu in monte. Dicũt ali qui ꝙ non habuit tunc ita limpidam cognitionem de deo ſicut poſtea. ad quod denotandũ apparuerũt tales radij. Alij dicũt ꝙ hoc factum eſt vt populus qui ꝑ idolatriã peccauerat magis eũ timeret ⁊ haberet in reuerentia. Ra. Sa. dicit ꝙ hoc fuit ex hoc ꝙ dñs poſuit manum ſuam ſuꝑ faciem eius: vt habet̃ in fi/ne p̃cedentis capituli. Sequit̃: c ¶ Timuerunt ꝓpe acce dere. Propter dicti ſplendoris reuerentiaꝫ. d ¶ Vocatiqꝫ ab eo reuerſi ſunt. Ex reuerentia em̃ retroceſſerãt ⁊ ex obe/dientia redierunt. e ¶ Quibus p̃cepit cuncta que au/dierat a domino. Publicando ea que a domino audierat.
✱ Impletiſqꝫ ſermonibus

erat in pedibꝰ eiꝰ. licet h̄ fieret nō ſine myſterio. Nouiſſima eī
ꝑs hoīs pedes ſūt. Oſtēdebat ergo ꝙ nouiſſimis tꝑibꝰ ſolue/
ret calciamentū ſuū moyſes: vt aliꝰ acciperet ſponſā: ⁊ illa voca/
ret domꝰ diſcalciati vſqʒ in p̄ſens. Nihil ergo in lege glorioſū
habet moyſes/ niſi ſolā faciē. In euāgelio aūt totꝰ glorificatur.
vñ: Apparuerūt moyſes ⁊ helias ī glo
ria loq̄ntes cū eo. Mat. xvij. a. Hic nō
dr. qꝛ vultus eiꝰ glificatꝰ eſt: ſʒ qꝛ totus
apparuit in glia loquēs cū ieſu: vbi cō/
plet qḋ ei ꝓmiſſū eſt in mōte ſina/ poſte
riora mea videbis. Uidit eniʒ q̄ in po/
ſterioribꝰ diebꝰ facta ſūt/ ⁊ gauiſus eſt:
qꝛ nō ſolū vultu glorificatꝰ de mōte de/
ſcēdit: ſʒ totꝰ glorificatꝰ aſcēdit ex mōte/
⁊ eū de q̄ dixerat Deut. xviij. c. Pro/
phetaʒ ſuſcitabit vobis deus veſter ex
fratribꝰ veſtris ſic̄ me ⁊c̄. nūc adeſſe cer
nebat ⁊ fidē facere ſermonibꝰ ſuis. Et
ne cūctaret̄ in aliquo audit patrē dicen
tē: Hic eſt filiꝰ meꝰ dilectꝰ in quo mihi
bñ cō. ipm audite. Moyſes dixit: illuʒ
audietis: pat̄ dicēſ: Ipm audite: pñtem
oſtēdit. Gaudet etiā moyſes/ qꝛ ⁊ ipſe
nūc quodāmodo velamē deponit ꝯuer
ſus ad dñm/ cū euidēter q̄ p̄dixit implē/
tur: vl' cū tp̄s aduenit vt ꝑ ſpūm q̄ obte
xerat reuelent̄. Sed videamꝰ qḋ dicat
apl'us. ij. Cor. iij. d. Dñs aūt ſpūs eſt:
vbi aūt ſpūs dñi ibi libertas. Puto ꝙ verbū dei ꝓ eo ꝙ audi/
toribus intereſt/ nūc via/ nūc veritas/ nūc vita/ nūc reſurrectio
nominat̄: nūc etiā caro/ nūc ṽo ſpūs. Quis enī vere ex virgi/
ne ſubſtātiā carnis accepit/ in q̄ crucē ꝑtulit/ reſurrectionē ini/
ciauit: dic̄ tñ apl's. ij. Cor. v. c. Et ſi cognouimꝰ chriſtū ſ̄m car/
nē/ ſʒ nūc iā nō nouimꝰ. Quia ḡ nūc ſ̄mo eius ad ſubtiliorem
intelligentiā ꝓuocat/ ⁊ vult nos nihil carnale in lege ſētire: di
cit: vt q̄ vult auferre velamē cōuertat̄ ad dñm: nō quaſi ad car/
nē/ ſed quaſi ad ſpūm vt de carnalibꝰ ad ſpūalia veniat/ ⁊ de ſ̄/
uitute ad libertatē. vbi enī ſpūs dñi/ ibi libertas. Alibi aūt di/
cit. Nihil iudicaui me ſcire int̄ vos niſi ieſū chriſtū ⁊ hūc cruci
fixū. j. Cor. ij. a. Iſtꝭ nō dicebat/ qꝛ dñs ſpūs ē ⁊ dei ſapiētia:
qꝛ nō poterāt agnoſcere chriſtū ſ̄m h̄ ꝙ ſapiētia eſt/ ſʒ ſ̄m h̄ ꝙ
crucifixꝰ eſt. Illi aūt quibꝰ dicebat: Sapientiā loquimur int̄ ꝑ
fectos/ nō huius ſcl'i: ſʒ dei ſapiētiā in myſterio abſcōditā: nō i/
digebāt ṽbo dei ſ̄m h̄ ꝙ verbū caro factū eſt. ſʒ ſ̄m h̄ ꝙ ſapien/
tia in myſterio abſcōdita eſt. His ergo q̄ ad ſpūalē intelligēti/
am ꝓuocant̄ dicit̄: Dñs aūt ſpūs ē/ vbi aūt ſpūs dñi/ ibi liber/
tas: qua. ſ. ꝯuerſi ad dñm de ſ̄uitute ſcl'i liberati libertatē ſcien
tie requiramꝰ. a ¶ Et tūc loquebat̄ ⁊c̄. Augꝰ. Poſtq̄ de
ſcendit moyſes de mōte/ opa mādant̄ tabernaculi cōſtruēdi: ⁊
veſtis ſacerdotal'/ de quibꝰ faciēdis anteq̄ aliq̄d p̄ciperet/ locu
tus eſt ad ppl'm de ſabbati obſeruatiōe. Ubi merito mouet/ cū
decē ṽba legis accepat in tabul'/ q̄s ipe excidit ⁊ ſcripſit: cur de
ſolo ſabbato poſtq̄ deſcēdit ppl'm monuit? Si enī ꝓpt̄ eadeʒ
legis p̄cepta ſupfluū erat/ vt ppl's iteꝝ audiret cur nō ⁊ h̄ ſupꝑ/
fluū: cū in eiſdē decē p̄ceptis legat̄? An ⁊ hoc ſimile ē velamē
to quo faciē texit: qꝛ ſplēdorē vultus eius filij iſrl' nō poterant
intueri. Nā ex decē p̄ceptis h̄ ſolū ppl'o p̄cepit/ qḋ ibi figurare
dicit̄. alia enī nouē ſicut ibi etiā in nouo teſtamēto obſeruāda
nō dubitamꝰ. Illud aūt vnū de ſabbato adeo velatuʒ ⁊ in my/
ſteriū p̄ceptū fuit/ vt hodie a nob' ſeruet̄. Sed ſolū ſignificatuʒ
intueamur. In illa aūt requie vbi opa ſeruilia iubent̄ ceſſare:
magna eſt altitudo gratie dei/ tūc enī fiūt cū requie opa bona/ cū
fides ꝑ dilectionē opat̄. timor aūt tormētū habet/ ⁊ in tormen/
to que requies? vñ timor nō eſt in charitate: Rom. v. a. Cha/
ritas aūt diffuſa eſt in cordibꝰ nr̄is ꝑ ſpūmſanctū q̄ datꝰ eſt no/
bis. Ideo ſabbatū requies ſācta dño: dei. ſ. gratie tribuenda:
nō nobis velut ex nobis. alioquin nr̄a opa ſic erunt/ vt ſint aut
pctā humana/ aut cū timore nō cū dilectiōe: ⁊ ideo ſeruilia ſine
requie ſempiterna ſunt. Nō enī fruſtra inſtitutū eſt ſabbatum
ſabbatoꝝ. Superiꝰ qñ prius locutꝰ eſt deꝰ de tabernaculo vn/
gēdo: dixit eadē vnctiōe ſanctificari illa oīa ⁊ fieri ſctāſanctoꝝ.
Altare aūt holocauſtomatū eadeʒ ſanctificatū vnctiōe/ dixerat
fieri ſanctūſancti. Et hoc ītereſſe videbat̄ qḋ nihil eoꝝ dixiſſet
ſctāſāctorū: niſi qḋ tm̄ velo ſeparat̄ a ſctō. vbi. ſ. erat arca teſta
menti ⁊ altare incēſi. Nūc cū eadē repeteret dixit ḋ tabernacu/
lo vncto/ ⁊ his q̄ in illo eſſent/ ꝙ ea vnctiōe ſanctificarent̄ ⁊ fie
rent ſctā. Altare ṽo holocauſti qḋ priꝰ dixerat fieri ſctm̄ſancti:
eadē vnctione nūc dixit fieri ſctāſctōrū. Vñ itelligit̄ idē eē ſctm̄
ſctī ⁊ ſctā

a ¶ qꝛ vſqʒ hodie dū legit̄ moyſes: velamē poſitum eſt ſuper corda iudeorum.

a dño ī mōte ſinai. †Impletiſqʒ a ſermonibꝰ/ poſuit velamē ſuper

a ¶ qꝛ cōuerſis ad dñm auferet̄ velamē.

faciē ſuā: qḋ ingreſſus ad dñm † ⁊ loquēs cū eo auferebat donec

¶ velata facie.

a exiret: ⁊ tunc loquebat̄ ad filios iſrael oīa q̄ ſibi fuerāt imperata. Qui videbāt faciē egredientis

a ¶ plenitudo huiꝰ ſabbati erit in eterna beatitudine.

moyſi eſſe cornutam: ſed operie b bat rurſus ille faciē ſuam ſi quā do loquebatur ad eos.

ſancti ⁊ ſctā ſctoꝝ. ac ꝑ hoc illa oīa vncta. i. totū tabernaculuʒ C
⁊ q̄cunqʒ in eo eſſent/ q̄ prius appellauit ſanctaſctōrū/ tātūm
valere ꝙ nūc ait ſancta: nec vnūquodqʒ eorū dici tantūmodo
poſt illā vnctionē ſanctūſancti/ ſed etiā ſanctūſctoꝝ/ ſicut alta
re holocauſti: vt iā nihil interſit q̄tum ad hāc appellationem
attinet/ inter illa q̄ intra velū fuerant:
vbi ſcʒ erat arca teſtimonij: ⁊ cetera q̄
foris ſunt/ niſi ꝙ illa ita dicebant̄ ſan/
ctaſanctoꝝ/ vl' ſanctūſanctoꝝ: vt etiam †2. Co. 3. c
ante vnctioneʒ ſic dicerent̄: cetera ṽo
vnctione ſanctificata ſunt/ vt hoc no/
men acciperent.

Nico. de lyra

a ¶ Impletiſqʒ ſermonibꝰ: poſuit velamē ſuper faciē ſuaʒ. Quando cognouit faciē ſuam eſſe cornutā per alioꝝ inſinuationē. b ¶ Sʒ operiebat rurſus ille fa. ⁊c. In hebreo habetur: Et reponebat velamen ſup faciem ſuam donec veniret ad lo/ quendum cū eo. i. cum deo.

†¶ Qḋ igreſſus ad dominuʒ et loquens cum eo auferebat. ſcʒ velamen. ſignificat ꝙ in patria non remanebit velamen figuratum veteris teſtamenti/ nec ⁊ enigma noui: quia ſicut dicit aplus. j. Cor. xiij. d. Uidemꝰ nunc per ſpeculū in enigmate/ tunc autē facie ad faciē. Moralit̄

¶ In ca. xxxiiij. vbi dicitur in poſtil. Preſcinde tibi ⁊c̄.

Additio

Conſequenter ait dñs moyſi: Preſcīde tibi duas tabulas ⁊c̄. in quo deus ſe oſtēdebat ſe iam placatuʒ populo/ volens vt fierent alie due tabule teſtamenti/ que ponende erant ſub propitiatorio/ ⁊ per conſequens tabernaculū erat ſicut prius fuerat diſpoſitū edificanduʒ: et ſic deus ambularet inter eos prout moyſeſ petiuerat. Et exponatur littera prout in poſtilla/ vſqʒ ibi: Nec videatur quiſpiam per totum montem ⁊c̄. Ubi attendēdum eſt ꝙ iſta prohibitio non fuit ſolum facta ob reuerentiam diuinitatꝭ in montem deſcendentis in ſignoviſibili/ prout dicit poſtil'. qꝛ ſepe deus apparuit in ſigno viſibili/ tam in monte ſinai q̄ in alijs locis preſente populo: et non fit ſimilis prohibitio/ niſi ſolum in datione legiſ. ſ̄. xix. ca. vbi populus fuit prohibitus ne aſcenderet in montem/ nec ipſum tangeret. ſed prohibitio hic de hoc facta eſt maioris reſtrictionis q̄ ibi: quia ibi ſoluʒ videtur prohiberi ne quis aſcenderet in montem/ nec tangeret eum. hic auteʒ prohibetur ne quiſpiam videatur per totū montem/ quod eſt maius. Similiter ibi precipiebatur aaron aſcendere cū moyſe: vt dicit̄ in littera. hic autem dicit̄: Nullus aſcendat tecū. Ex quibus patet ꝙ iſta deſcenſio dei in ſigno viſibili hoc tempore facta erat maioris ſolennitatis q̄ illa que fuit in datiōe legis. Cuius ratio eſt: quia ibi proponebantur precepta communia toti populo/ hic autem oſtēdebātur moyſi arcana dei/ que alijs non licebat vt ſic oſtenderentur: et inde eſt ꝙ poſt hanc reuelationem in facie moyſi apparuerunt radij miri ſplendoris: vt patet infra in fine huius capituli: quos tamen non legitur habuiſſe in datiōe legis/ nec in alijs apparitionibꝰ ſeu collocutionibꝰ cū deo ante h̄ factis. Sequit̄ in littera: Cum deſcēdiſſet. ſ. deus modo p̄dicto: ſtetit moyſes cū eo. ſ. deo. fuerat enī ſibi preceptū expreſſe: Stabiſqʒ mecū. ⁊ ſequit̄ in littera: Inuocās nomē dñi. ſ. moyſes q̄ īuocabat dñm. quaſi diceret: Aſſū dñe/ qꝛ vocaſti me. Et ſequit̄ in lr̄a ſ̄m trāſlationē nr̄am: q̄ trāſeunte corā eo ait: dñator dñe deꝰ ⁊c̄. que q̄dē ṽba exponūt̄ cōiter ꝓut in poſtil. ſic: ſcʒ cū trāſiſſet dñs añ moyſen in nube glioſa/ vt dictū ē: moyſes ait. ſ. adorādo: Dñator dñe deꝰ ⁊c̄. ⁊ ſic cū dicit̄: Dñator dñe ⁊c̄. exp̄mit̄ forma orōis ipſiꝰ moyſi/ ſʒ bene intuenti hebraicā veritatē ⁊ alia p̄cedētia ⁊ ſequētia que ad intellectum huius paſſus pertinēt: manifeſte patet ꝙ p̄dicta ṽba nō ſunt moyſi orantis/ ſed potiꝰ ṽba dei docentꝭ moyſen vias ſuas: ꝓut ab eo in p̄ce. ca. petierat. vñ hec tria noīa diuīa q̄ primo ponuntur ſunt indeclinabilia in hebreo. ⁊ non ſunt intelligēda in ſenſu vocatiui caſus/ quaſi moyſes vocaſſet deū per illa tria noīa ipſū orādo: ſed intelligēda ſūt in ſenſu accuſatiui caſuſ/ ſic vt intelligat̄ deū clamaſſe ſeu legiſſe corā moyſe omnia diuina nomina que hic continent̄ tam ſubſtātiua q̄ adiectiua in quibus vie domini ſupradicte declarātur. vnde hebraica veritas ſic habet in hoc loco: Et trāſiuit dominus co/

ram eo

Deſcenſus dei ī ſigno viſibili

D

E rã eo. ⁊ vocauit ſeu clamauit vel legit: Dñs deus. ꝟbũ em̃ qđ
ħ ponit̃ qđlibet iſtoꝝ triũ ſignificat indiſtincte. ſ. vocare/lege
re/vł clamare ſic. ſ. cũ đr in p̃ce. ca. Et vocabo in noĩe dñi co
rã te. qđlibet illoꝝ triũ intelligit̃. vnũ em̃ ⁊ idẽ ꝟbũ ponit̃ ħ ⁊
ibi. vñ ⁊ ħ cũ đr: Et trãſiuit dñs. ĩplet̃ illđ qđ ꝓmiſerat: Ego
trãſire faciã ⁊c̃. in illa em̃ ſpecie glïoſa trãſeũte ante moyſen
repñtabat̃ deus q̃ eſt ſummũ bonũ increatũ qđ ħ deſignat̃ ꝑ
faciẽ: ⁊ etiã bonũ creatũ a deo in creaturꝭ ꝑ diuinã ꝓuidentiã
ꝓcedẽs. vtrũqꝫ em̃ bonũ p̃dictũ includebat̃ in ħ quod dixit:
Ego trãſire faciã ⁊c̃. vt dictũ eſt. in hoc aũt qđ ſequit̃: Et vo/
cauit ſeu clamauit vel legit dñs deus ⁊c̃. ĩplet̃ illud qđ deus
p̃dixerat in p̃ce. ca. Et vocabo ſeu clamabo vł legã nomẽ dñi
⁊c̃. eadẽ em̃ ꝟba ponunt̃ vtrobiqꝫ/niſi ꝙ ĩ p̃mo loco illđ ver
bũ qđ dicit̃: Vocabo vel legã eſt futuri t̃pis: qꝛ ħ ꝓmittebat
eſſe fiendũ. in ħ aũt loco ponit̃ idẽ ꝟbũ p̃teriti t̃pis: qꝛ ħ adĩ/
plebat ꝓmiſſionẽ p̃dictã/in q̃ quidẽ clamatiõe ſeu electiõe di
uini noĩs deus oñdit moyſi vias ſuas: ꝓut ab ip̃o petierat.
Circa qđ lꝫ tenendũ ſit ꝙ iſta ꝓut ſunt arcana dei moyſi tãq̃
fideliſſimo in tota domo dñi fuerũt altiori mõ declarata q̃ꝫ no
ſtra fragilitas cap̃e poſſit: qꝛ tñ ſm ap̃lm Rom̃. xv. a. Que/
cũqꝫ ſcripta ſũt: ad nr̃am doctrinã ſcripta ſunt. ĩſiſtendũ videt̃
circa ſingula in hac clamatõe ſeu lectiõe noĩs diuini ꝯtẽta/ꝓ
ut modulus nr̃e fragilitatꝭ attingere valet: vt idẽ ſenſus lr̃ał
ſaltẽ planus aliq̃lit̃ elucidet̃. ¶ Vñ notandũ ꝙ in hac clama
tione ſeu lectiõe p̃mo ponit̃ nomen ꝓpriũ diuinũ: ⁊ ħ cũ đr:
Dñs — Dñs. in cuius loco ẽ in hebreo nomen tetragrãmaton qđ ꝓ/
prie ſignificat infinitatẽ diuini eſſe: quã Damaſcenus pela/
gũ ſubſtãtie infinite noĩat: in q̃ infinitate fundant̃ cetera at/
tributa diuĩa: ꝓut. ſ. in additiõe ſup̃ Exo. iij. ca. ar. v. tractã/
tur. ſcđo ꝟo loco repetit̃ idẽ nomẽ ad denotandũ oĩpotentiã
diuinã q̃ fundat̃ in eſſe diuĩo ſm qđ ẽ infinitũ: ꝓut in p̃dicta
Deus — additõe ar. xij. habet̃. ¶ Per ħ ãt qđ ſeq̃t̃: Deꝰ: intelligit̃ ꝙ
ille dñs p̃dictus ſua bonitate ꝑfecta hꝫ ꝓuidentiã vniuerſalẽ
de rebus. vñ Diony. xij. ca. de diui. no. Deꝰ eſt q̃ videt oĩa ꝓ
uidẽtia ⁊ bonitate ꝑfecta: q̃ q̃dẽ ꝓuidẽtia p̃cipue ꝯſiſtit ĩ miſe
ratiõibꝰ diuĩs erga creaturaſ. vñ ĩ Ps. cxliiij. b. Miſatiões
eius ſup̃ oĩa op̃a eius. Omĩpotentia ꝟo diuina ꝓut eccłia in
collecta cãtat ꝑcendo maxĩe ⁊ miſerãdo manifeſtat̃: ⁊ ideo il/
F — la q̃ ſequunt̃ q̃ ꝑtinent ad vias dñi oñdendas: maxime ⁊ p̃ci
pue tendũt ad miſicordiã: in q̃bus tñ ſemp̃ ſaluat̃ rõ iuſticie
ſeu veritatꝭ: qđ ſic ptꝫ. ꝑ ħ em̃ qđ đr: Miſicors: intelligit̃ de
us: ꝓut regit vniũſum ſm ſuã miſicordiã abſolute ſumptã/q̃
creationẽ reꝝ includit: in q̃ rõ diuĩe miſicordie relucet inq̃ꝫtũ
res de nõ eſſe in eſſe ꝓducit ꝙ ſoli deo cõpetit: ⁊ ẽ p̃mꝰ modꝰ
diuĩe miſicordie erga creaturas in ordine nature: in q̃ q̃dem
miſeratiõe ſaluat̃ etiã rõ veritatꝭ ſeu iuſticie: inq̃ꝫtũ ſic deus
res in eſſe ꝓducit: ſcđm qđ cõuenit diuĩe ſapĩe ⁊ bonitati: ꝓ/
Clemẽs — ut ĩ. j. par. q. xxi. ar. iiij. ĩ cor. q. ¶ Seq̃t̃ ĩ lr̃a nr̃a: Et clemẽſ:
vbi in ꝟitate hebraica habet̃: Gratuitꝰ ſeu g̃tificꝰ. nomẽ em̃
adiectiuũ qđ in ħ loco ponit̃ a nullo alio deriuat̃ niſi a noĩe
gr̃a g̃tificãte: ꝑ qđ intelligit̃ qđ ſupra naturã quã deus creat
q̃ñqꝫ infundit ſeu dat gr̃aꝫ ſup̃additã nature: ⁊ ħ ſiue intelli/
gat̃ de gr̃a ꝑ quã ꝑticipatio diuĩe ſiłitudinis ẽ in creatura q̃
dicit̃ gr̃a g̃tũ faciẽs: ſiue de alijs g̃tijs q̃ gratꝭ dant̃ a deo ip/
ſis creaturꝭ. ꝑ vtrãqꝫ em̃ deus mouet ſeu gubernat creaturã
rõnalẽ ſm ꝓpoſitũ ſue volũtatꝭ: in q̃ etiã ſaluat̃ rõ miſicordie
Patiens — ⁊ ꝟitatꝭ mõ p̃dicto. ¶ Per ħ ãt qđ ſequit̃: Patiẽs: ⁊ ĩ alijs
locis lõganimis: videt̃ q̃dã effectꝰ intelligẽdus diuĩe miſera/
tiõis circa creaturas rõnales deliq̃ẽtes a via ſalutꝭ: q̃ꝝ defe
diſſimulãs — ctꝰ q̃ñqꝫ diſſimulat vt pnĩe locꝰ det̃. vñ Sap̃. xi. d. ¶ Diſſimu
lãs pctã hoĩm ꝓpt̃ pnĩaꝫ: cuiꝰ exemplũ habet̃. ſ. Gen̄. vj. vbi
in p̃ma etate diluuio ꝯdẽnata deꝰ ꝯceſſit dilatõeꝫ pene ꝑ. cxx.
annos vt ſpaciũ poſſint hr̃e pnĩe: in q̃ ſic miſeratio diuĩa relu
cet penas differẽdo: ſic eiꝰ iuſticia mãifeſtat̃ penas in penitẽ/
tibus inferẽdo: ꝑ ħ aũt qđ ſequit̃: Et multe miſicordie: intel/
ligit̃ ꝙ deꝰ multipharie multiſqꝫ modis creaturꝭ rõnabilibus
ſuã impẽdit miſicordiã. Deꝰ em̃ q̃ñqꝫ releuat miſerias hoĩm
nõ intuitu meritoꝝ vel demeritoꝝ: ſꝫ ſolũ intuitu tribulatiõis
ſeu opp̃ſſiõis q̃s patiũt̃: in q̃ videt̃ q̃dãmõ hr̃e ſe erga hoĩes
ſic ille q̃ miſerijs alioꝝ cõpatit̃: vt đr cũ in Ps. cv. g. Vidit cũ
tribularent̃ ⁊c̃. ⁊ ſic in multꝭ alijs in q̃bꝰ nulla exp̃mit̃ rõ q̃re
deꝰ talibꝰ miſeret̃/niſi ſola tribulatio ⁊ afflictio miſeroꝝ. Qñ/
qꝫ etiã releuat miſerias ſeu defectꝰ hoĩm nõ intuitu meritoꝝ/
ſeu demeritoꝝ: nec etiã afflictõis ſeu tribulatõis: ſꝫ tm̃ ex ſola
gratuita diuĩa volũtate: cuiꝰ exemplũ habet̃ in paulo Act̃. ix.
de quo nulla rõ miſeratiõis diuine ex ꝑte meritoꝝ erga eũ aſ
ſignari p̃õt: cũ nulla merita in eo p̃ceſſerũt: imo demerita: ſic
ip̃e teſtat̃. j. Timo. j. c. Blaſphemꝰ fui ⁊ ꝑſecutor ⁊c̃. nec etiã
ex hoc afflige

ex hoc affligebat̃ ſeu tribulabat̃: ſꝫ potiꝰ alios affligebat ⁊ op/
primebat: vt Act̃. ca. p̃allꝰ. iõ de ſeip̃o dicebat. j. ad Coꝝ. xv. b.
Gr̃a dei ſum id qđ ſũ. Ex ħ em̃ qđ dic̃. j. Tim̃. j. c. Quia ig̃rãs
feci in incredulitate mea: ideo miſicordiã ꝯſecutus ſum: nõ ha
bet̃ ꝙ deꝰ ex ſuis meritꝭ miſertꝰ eſſet ſui: ſꝫ qꝛ ſua demerita nõ
eſſent ſic grauia vt ſic ex certa malicia peccaſſet. Qñqꝫ aũt rele
uat miſerias ⁊ defectꝰ hoĩm inq̃ꝫtũ ſunt aliq̃bus iuſtis viris cõ/
iũcti ne forte eradicent̃ cũ malis: vt ptꝫ. ſ. Gen̄. xviij. d. de ſo/
domitis vbi deꝰ ꝯceſſit abrae ꝙ ſi forte inuenirent̃ ibi decẽ iu/
ſti ꝙ ꝑceret ſeu toleraret pctã alioꝝ. Qñqꝫ ꝟo miſeret̃ deus fi/
delibus pctõribꝰ ne det̃ infidelibꝰ occaſio blaſphemãdi ſeu de/
trahẽdi de diuina omnipotentia: ſic̃. ĩ. Nũe. xiiij. d. Moyſes
dep̃cans ꝓ pp̃lo quẽ volebat deus delere ꝓpter pctã eoꝝ dice
bat: Et dicẽt. ſ. gẽtes: qꝛ nõ potuit. ſ. dñs introducere in terrã
ꝓ q̃ iurauerat: idcirco occidit eos in ſolitudine: vñ dep̃cationi
moyſi deus rñdit: Dimiſi ſm ꝟbũ tuũ: idcirco Pſal. in pluri/
bus locis ad ĩpetrandã diuinã miſericordiã nullã aliã rõnẽ al/
legat: Ne forte dicãt gẽtes vbi ẽ deus eoꝝ ⁊ hmõi. Aliq̃ñ ꝟo
deus ꝓpitiat̃ multitudini delinq̃ẽti ꝓpter vnũ iuſtũ q̃ ex ꝫe/
lo iuſticie ⁊ honoris diuini feruẽter inſurgit in vindictã malo/
rũ: ſic̃. ĩ. Nu. xxv. c. đ phinees legit̃: Auertit irã meam a filijs
iſrł ⁊c̃. Aliq̃ñ ꝟo ⁊ frequenter deuſ miſeret̃ hoĩbus/aſpiciens
eoꝝ fragilitatẽ ⁊ ꝓnitatẽ ad inclinationem fomitis peccati ſibi
ꝯnaturalis: vñ Pſal. cum dixiſſet: Quõ miſeret̃ pater filiorũ
⁊c̃. Subiũgit/reddens rõnẽ: Qm̃ ip̃e cognoſcit figmentũ no/
ſtrũ. ⁊ qꝛ iſti modi miſerendi ſunt multi ⁊ q̃ſi nobis innumera/
biles: ideo ſũmarie ꝯclubit dicẽs: Et multe miſicordie. vñ Da
nid. ij. Reg. xxiiij. c. dicebat: Incidã in mãu dñi. multe em̃ ſũt
miſeratiões eius. q. d. miſeratiões eiꝰ ſunt plures q̃ꝫ nos poſ/
ſumus cogitare: huic aũt qđ đr: Et multe miſicordie. ſbiũgit̃:
⁊ verax: qꝛ in oĩbus p̃dictis q̃ ꝑtinẽt ad diuinã miſicordiã/ſal/
uat̃ rõ diuĩe veritatis ⁊ iuſticie inq̃ꝫtũ ſic miſeret̃/ſm ꝙ cõuenit
diuine ſapĩe ⁊ bonitati: ꝓut in. j. par. q. xxj. ar. iiij. in cor. q. ſe/
quit̃: Qui cuſtodit miſericordiã in milia. ħ eſt qꝛ diuina miſeri
cordia tante latitudĩs eſt vt ſe extendat ad deſcendẽtes vſqꝫ ad
longiſſimã ſucceſſionẽ: qꝛ cũ dicit̃: mille/accipit̃ nũerus deter/
minatus ꝓ indeterminato: ⁊ ħ ptꝫ. ĩ. Leuit̃. xxvj. g. vbi dicit̃:
Memor ero pa. ⁊c̃. ⁊ loquit̃ ibi de tẽp̃ibus nouiſſimis q̃ ſunt
valde diſtãtia a t̃pibus patrũ: intelligit̃ tñ talis miſicordia er/
ga illos q̃ nõ ponũt obicẽ ſꝫ ꝯfitent̃ pctã ſua: vt ibidem habet̃.
Si em̃ dicat̃ ꝙ iſte modus miſerẽdi p̃õt includi ſub illa clauſu/
la generali q̃ habet̃ ĩmediate ante. ſ. Et multe miſicordie. ⁊ iõ
nõ oportebat vt ꝑ ſe ſingularit̃ poneret̃. Ad ħ dicendũ ꝙ iſte
modus ẽ generalis ſic ꝙ cõp̃hendit totũ ſtatũ veteris teſtamẽ/
ti: cui pluries deus miſertus ẽ ꝓpt̃ merita patrũ: vt ptꝫ in au/
ctoritate Leuit̃. p̃allꝰ. ⁊ adhuc ãplius cõp̃hẽdit ſtatũ noui teſta/
mẽti in q̃ deus miſertus ẽ generi hũano mittendo filiũ ſuũ ſal/
uatorẽ noſtrũ ex recordatiõe miſicordie quã patribꝰ ꝓmiſerat:
vñ ꝟgo glïoſa in Cãticis de hac materia dic̃ Lu. j. c. Recorda
tus miſicordie ſue ſic̃ locutus ẽ ad patres ⁊c̃. ſequit̃: Qui au/
fers iniq̃tatẽ ſcelera atqꝫ pctã: in quo oſtendit̃ ꝙ miſericordia
diuĩa ſe extẽdit ad oẽs modos peccãdi: ſiue ſit pctm̃ ꝑ infirmi
tatẽ qđ ꝓprie p̃õt dici iniq̃tas: qꝛ cõmittit̃ ex eo ꝙ appetitꝰ in/
ferior ſup̃at ſup̃iorẽ: qđ eſt manifeſte ꝯ eq̃tatẽ ꝯditiõis natura
lis hũane: ſiue ſit pctm̃ ex ꝓpria malicia qđ intelligit̃ ꝑ hoc qđ
dicit̃: Et ſcelera. dictio em̃ ħ poſita in hebraico ſepe ſignificat
pctm̃ ꝓditiõis: extendit ſe etiã ad pctm̃ ꝑ ignorantiã/cum đr:
Atqꝫ pctã. vñ. ĩ. Leui. iiij. a. Anima q̃ peccauit ꝑ ignorantiã:
licet em̃ dicta tria vocabula q̃ñqꝫ ſumant̃ large vnũ ꝓ reliq̃: ꝓ
prie tñ dicta habent p̃dictas ſignificatiões iuxta hebraicã veri
tatẽ. ¶ Sequit̃ in lr̃a ſm trãſlationẽ verã. Nullũqꝫ innoxiũ
derelinquẽs: eadẽ em̃ verba ponunt̃ ħ ⁊ Nume. xiiij. vbi de
hac materia tractat̃. ⁊ ẽ ſenſus: ꝙ lꝫ in p̃dictꝭ maxĩe appareat
diuĩa miſicordia: nõ tñ totalit̃ diuĩa iuſticia dimittit̃: q̃ñqꝫ em̃
nõ totã penã relaxat: ſꝫ penã et̃nã ĩ t̃palẽ cõmutat: vt. ij. Reg.
xxiiij. c. ⁊ ſic ille cui dimittit culpã nõ relinquit̃ totalit̃ innoxiꝰ.
q̃ñqꝫ ꝟo etiã culpã ⁊ penã relaxat: ħ fac̃ ꝓpt̃ dilectionem quaꝫ
tñ ip̃e miſicordit̃ ĩfudit: vt ptꝫ de magdalena: Luc̃. vij. g. Di/
mittũt̃ ei pctã młta. p̃cas etiã q̃ñqꝫ relaxat ñ totalit̃ eas remit/
tendo ſed reddendo iniq̃tati patrum filijs ac nepotibus: vt ſic
pene quorundam alleuientur ꝑ penas aliorum ab eis deſcen/
dentium: in quibus anteceſſores puniuntur vſqꝫ ad tot gene/
rationes in quibus alij homines vident ſuccedentes ſuos.
Et ideo ſubdit: Qui reddit iniquitatem patrum filijs et ne/
potibus ⁊c̃. In tot enim generatiões contingit progenitores
noticiam habere deſcendentium. Sequitur: Feſtinuſqꝫ moy/
ſes curuatus eſt et adorans ait. Circa quod notandum ꝙ cum
dominus moyſi vias ſuas reuelaret modo predicto non cur/
uatus nec ꝓnus

A natus nec ꝓnus ſed ſtans legit̄ fuiſſe/ſic̄ dictū fuit prius. Ste
tit moyſes coram eo. mos enī erat inter eos audire doctrinam
ſeu legē diuinā ſtātes. vñ. ſ. xx. d. in datiōe leg⁊ dicit̄: Stetit/
q̄ꝫ ppl'ſ. ſilr ⁊ Nee. viij. b. hr̄: ꝙ cū appuiſſet Eſdras librū dñi
ad legēdū pplo/ ſtetit oīs ppl's: ſꝫ lectiōe ſeu ꝓclamatiōe diui/
na finita: ꝑ quaꝫ moyſes vias dñi ſibi mō p̄dicto reuelatas di/
dicit ſeu ꝑcepit: merito feſtinꝰ ex feructi deuotiōe curuatꝰ eſt in
terrā/reputās ſe puluerē ſicut abraaꝫ: Geñ. xviij. reſpectu tāte
miſericordie ſibi reuelate/in qua curuatiōe nō immemor chari
tatis ꝓximoꝝ quoꝝ curā habebat q̄ hmōi miſeratiōibꝰ maxime
indigebāt/adorās ait: Si inueni grām in ꝯſpectu tuo ⁊c̄. et ē
ſenſus/ꝙ licet ꝓpter duriciā ppl'i dixiſſes. ſ. Exo. xxxiij. Non
aſcendā in medio tui: q: ppl's dure ceruicis eſt/ne forte ⁊c̄. tan
ta tñ eſt excellentia tue miſericordie ꝙ te ſolo indigemꝰ ducto/
re vt auferas iniq̄tates nr̄as atq̄ꝫ pctā: ad que ſumꝰ maxime ꝓ
ni. nō enī angelus poſſet hoc facere: vt. ſ. Exo. xxxiij. Noſq̄ꝫ
poſſideas. i. tanq̄ꝫ ꝓpriā hereditatē īmobilit̄ nos habeas. vñ
licꝫ in p̄ce. ca. iā fuiſſet ſibi ꝯceſſū ꝙ deꝰ gradereť cū eis/cū ſibi
fuit reſpōſuꝫ: Et iſtud verbū qđ locutꝰ es faciā. iterū tñ hoc ip̄m
petit ſub alia rōne. ſ. q: dure ceruic⁊ eſt/⁊ auferas ⁊c̄. Et notā
dū ꝙ moyſes nō fecit mētionē/niſi de duobus modis peccan/
di: ſcꝫ de iniquitate ⁊ pctō: nō aūt de ſcelere: licet deus de tri/
bus fecerit mētionē/dicēs: Auferā iniquitatem ⁊ ſcelera atq̄ꝫ
pctā: qđ ꝯcordat p̄dictis. Nā cū ſcelꝰ ꝓprie ſūptū ſit peccatū cō
miſſū ex certa malicia/vt dictū eſt: qđ ꝑtinet ad ſūmū modū pec
cādi. moyſes de eo nō fecit mentionē: Tuꝫ q: videreť magna
audacia: Tum ne ppl'm videreť tāte dure ceruicis eſtimare vt
eū ad peccatū ſceleris ꝓnū iudicaſſet. Huic autē ſnīe ſm quaꝫ
teneť ꝙ illa verba diuinas miſeratiōes exp̄mētia. ſ. cū dicit̄:
Dñs deus miſericors ⁊ clemēs ⁊c̄. Nō ſūt v̄ba moyſi oran
tis: ſꝫ dei notificantis vias ſuas moyſi: cōſonat qđ legit̄ in/
fra Nuī. xiiij. c. vbi moyſes orās deū ꝓ pplo dicebat: Ma/
gnificeť ergo fortitudo dñi ſic̄ locutꝰ es d. Dñs patiēs ⁊ ml'/
te miſicordie: auferēs iniq̄tatē ꝓut ibidē declarabit̄. cōſonat
etiā p̄dicte ſnīe illud Pſ. ciij. b. vbi dr̄: Notas fec̄ moyſi dñs
vi. ſu. i. q̄ dat̄ ītelligi ꝙ ſic̄ filijs iſrl' deꝰ notificauit volūtates
ſuas. i. volūtates p̄cepti ⁊ ꝓhibitiōis. ⁊ h̄ ī lege data ꝑ moy/
B ſen. p̄cepta enī ⁊ ꝓhibitiōes hmōi volūtates dei dicūt: vt in
p̄mo ſnīarū. d. iſ. xlv. ca. vij. ſic vias ſuas notificauit moyſi. q̄
aūt ſunt ille vie ſtatim ſubiungit d. Miſerator ⁊ miſericors
dñs: lōganimis ⁊ multū miſericors. q̄ ſūt v̄ba ſatis ꝯformia
p̄dictis. Cōcordat aūt p̄dicte ſnīe ꝙ patriarche ſeu ſcti q̄ fuerť
an̄ moyſen nō dicunť ꝓclamaſſe miſc̄dias dñi etiā in caſu in
quo multū videbāť reqri: vt. ſ. Geñ. xviij. c. Cū abraā īterceſ
ſiſſet ꝓ ſodomitis/nō legit̄ imploraſſe miſc̄dias diuīas: ſꝫ eiꝰ
iuſticiā dicēs: Abſit a te vt rē hāc facias: ⁊ occidas iuſtū cum
īpio/q̄ iudicas oēm terrā ⁊c̄. In q̄ māifeſte ꝓclamabat iuſtici
am diuinā: nō aūt dei miſicordiā/cuiꝰ ratio vid̄r eē: q: hmōi
vie dñi oſtēdētes ipſiꝰ miſationes/ priꝰ fuerūt notificati ipſi
moyſi q̄ꝫ alicui alteri. ⁊ iō Pſ. d. Notas fec̄ vias ſuas moy/
ſi. Pſ. ciij. b. vt dictū eſt. ſ. nō autē pr̄ibꝰ: ſic̄ nec etiā nomen
dñi magnū nō pr̄ibꝰ/ſed moyſi fuit notificatū: vt. ſ. Exo. vj.
Nomē meū adonai nō indicaui eis. poſt moyſen v̄o ml'ti ſā/
ctoꝝ eiꝰ doctrinā ſequētes legūt īploraſſe diuīas miſatiōes:
vt ptꝫ de Dauid: de Ezechia ⁊ Daniele/⁊ mult⁊ alijs. Que/
rere aūt rōeꝫ iſtiꝰ differētie/forte eēt ſcrutari maieſtatē: cū de/
us diſtribuat dona ⁊ reuelatiōes ſuas ꝓut vult: ſed ſalua ſp
ſecretorū reuerentia ꝓ modulo fragilitatis nr̄e poſſet rō aſſi/
Nota gnari. Pro q̄ ſciēdū ꝙ miſericordia videť īportare aliq̄d qđ
deo nō cōpetit: p̄ſertim apud illos q̄ minꝰ bñ ſūt exercitati de
his que de deo dicunť. miſericordiā enī videť īportare rela/
xationē iuſticie. nō enī d̄r aliq̄s miſereri eiꝰ cui dat qđ ſibi vi/
deť. relaxatio aūt iuſticie nullo mō vid̄r deo ꝑtinere. de q̄ le/
git̄: Iuſtꝰ dñs in oībꝰ vijs ſuis. Silr rectꝰ ⁊ abſq̄ꝫ vlla iniq̄/
tate. ⁊ iō in p̄mordijs patrū iſta nō fuerť publicata/ne ex h̄ ti/
mor dei ſuil' diminuereť ꝑ ꝯfidētiā relaxatiōis iuſticie ⁊ hu/
iuſmodi: ſꝫ tp̄e leg⁊ qñ tā magnꝰ ppl's fuit adunatꝰ ī cultu vni
us dei/oportebat iſta publicari: Tū vt regimē iſtiꝰ ppl'i quo
dāmodo ꝑticiparet ꝑfectionē diuini regimīs in q̄ miſc̄dia nō
ꝯtra iuſticiā exerceť/ſꝫ aliq̄d ſupra iuſticiā opat̄: vt ī. j. ꝑte. q.
xxi. ar. iij. in reſpō. ad. ij. ar. Tū q: duricia iſtiꝰ ppl'i ⁊ eius ma
gna ꝓnitas ad peccādū maxime indigebat multitudine miſe/
rationū diuinarū: et ꝙ moyſes de hoc eſſet inſtructꝰ a deo vt
frequēter ꝓ eis poſſet miſericordias domini implorare. ſimi
lit̄ et alij ſancti q̄ moyſi in regimine populi ſucceſſerunt: ꝓut
patet pluries in geſtis eorū. Sequit̄ in lr̄a: Reſpōdit domi/
nus: Ego inibo pactū: videntibꝰ cunctis ſigna faciā ⁊c̄. Cir/
ca qđ attendēdum ꝙ dñs nō rñdit ad petitionē factā ꝑ moy/
ſen dicentē

ſen dicentē: Obſecro vt gradiar⁊ nobiſcū: q: iā h̄ ſibi fuerat C
cōceſſum: vt dictuꝫ eſt in p̄ceden. ca. ſed ad hoc quod dixerat
moyſes in petitiōe ſeu orōne ſua: Et auferas iniquitates no/
ſtras: noſq̄ꝫ poſſideas. et eſt ratio ꝙ deus cōceſſit moyſi ꝙ nō
ſolū ſe haberet erga ppl'm miſericordē et piū ⁊c̄. ꝓut vie dñi
explicite reqrunt: ſed etiā cū h̄ videntibꝰ cunctis ſigna faceret
que nunq̄ꝫ ſunt viſa ſuꝑ terrā. per que quidē ſigna terribilia
ppl's deberet retrahi a pctō. ⁊ ſic duplicit̄ deꝰ ſe obtulit ad iu
uandū ppl'm. vno mō auferēdo iniq̄tates ⁊c̄. ꝓ loco ⁊ tp̄e q̄s
vie dñi ſupradicte requirūt. alio modo ad faciendū terribilia
in cōſpectu ppl'i vt ab errore retraherenť. que aūt ſint illa ſi/
gna declarat in poſtill'. p̄ter vnū de quo ꝓprie agitur in h̄ lo/
co. ſ. ꝙ ex facie moyſi cū deſcēdiſſet de mōte ꝓcedebant radij
miri ſplēdoris in altū ad modū cornuū/qđ nō legit̄ de aliquo
alio patriarcharū ſeu ꝓphetarū. et de hoc videť intelligēduꝫ
qđ ſequit̄ in lr̄a. ſ. Ut cernat ppl's in cuiꝰ medio es opus dñi
terribile qđ facturus ſum tecū. ſ. in perſona tua. per hoc autē
ſignū ſingulariſſimū qđ aplus vocat gloriam vultꝰ moyſi. ij.
Cor. iij. ſignificabat̄ ſꝫ glo. ibidē ꝙ moyſes clare videbat id
ad quod illi nō poſſēt accedere: nā Eccs. viij. a. Sapiētia ho/
minis lucet in vultu eius. vñ ꝓbabile videť ꝙ hoc ſingulare
habuit moyſes per viſionem diuine eſſentie ſm quā ex lumi/
ne anime in faciē vbi maxime noticia viget humana radij il/
li ſplēdidi redundabāt. ſi autē teneat̄ ꝙ ꝓtunc nō vidit deuꝫ:
dicendū tñ videť ꝙ fuit ibidē ex cōſortio diuino intātū diſpo/
ſitus ad hoc ꝙ p̄dictū ſignū miriſſimū ī eo apparuit: quod ad
vtilitatē populi ſpiritualē cedebat. ſ. ad retractionem eoruꝫ a
peccato. habebant eniꝫ eū in maiori reuerentia et obediētia.
Unde ſequitur: Uidentes autē Aaron ⁊ filij iſrael cornutaꝫ
moyſi faciem timuerunt prope accedere.

Replica correctorij ꝯtra Burgē. Itē Burgeñ. ꝯti/
nuās ſuā digreſſionē circa ca. xxxiiij. ingre
dit̄ cōflictū ad modū hiſmaelis/nō mō ꝯtra poſtill'. ſꝫ ⁊ cōtra
oēs corrūpēteſ nr̄aꝫ trāſlationē: ⁊ dicēs eſſe diuinā clamatio
nem vl' relationē in noīatiuo caſu/cū d̄r: Dñator dñe deꝰ mi/
ſericors et clemēs ⁊c̄. cū tñ ⁊ lr̄a nr̄a ⁊ oēs catholici expoſito
res dicāt illā eſſe orationē moyſi in vocatiuo: q: poſt p̄dicata
diuina ſequit̄: Qui cuſtodis miſericordiā in milia: q̄ aufers ī D
iquitatē: nullus apud te ꝑ ſe innocens eſt. ⁊ cetera q̄ ſequun
tur/q̄ oīa ſonāt ī vocatiuo caſu et ſcđa ꝑſona: nō in noīatiuo
caſu ⁊ tertia ꝑſōa. Et mirandū bñ eſt de hoc ſene/ꝙ hic nitit̄
declinare nomē dñi tetragrāmaton/⁊ dicere ipſū hic eſſe no/
minatiui caſus/cū ſupra circa ca. iij. dixit ipſum ineffabile: nō
humane ſed diuīe impoſitiōis: nec ꝯcretū/nec abſtractū/nec
abſolutū/nec reſpectiuū: q̄ ibideꝫ ſatis late tractanť et retra/
ctanť: ideo hic nō repeto dimittēs hic ꝑ Burgeñ. dicta tanq̄ꝫ
ficta et aliena: p̄ſertī q: p̄dicata diuīa ſbſtātialia ſicut deꝰ ⁊c̄.
dicit ſignificare vias dñi q̄s deus moyſi oſtēdit: nam cuꝫ vie
dñi ſint reſpectus ad extra/et nō niſi quandā ſue virtut⁊ imi/
tationē ſignificāt p̄dicata ꝑfectionalia maxime ſubſtantia/
lia/ſicut Burgeñ. dicit tetragrāmaton vias domini ſignifi/
care nō poteſt. deo enī nō ſunt aſſignande vie ꝑ quas ip̄e in/
cedat ſm deitatē/que vbiq̄ꝫ eſt/niſi per extrinſecū reſpectum:
vt ille dicanť vie dei/in quibꝰ nos oporteat ambulare ⁊ pla/
cere deo/vt dei imitatores in dilectione ambulātes: vt ſi veli/
mus ad deū ꝑuenire/oportet ingredi ꝑ viā mandatoruꝫ dei.
⁊ he ſūt vie q̄s dñs oſtēdit moyſi/renouās tabulā p̄ceptorū:
nec alias vias moyſes h̄ petijt/niſi illas priꝰ datas reformari
quatenꝰ ppl's qui ꝑ pctm̄ vituli ab illis vijs declinauerat/ad
eaſdē reducereť. vñ dicit: Oſtende mihi viā tuam. ⁊ reſpon/
dit dñs: Facies mea p̄cedet te ſm beatū Greg⁊. Per facieꝫ
vnuſquiſq̄ꝫ cognoſcit̄. per faciē igit̄ dei ipſius cognitio deno
tatur. q. d. dominꝰ reſpondēdo moyſi: Tu petis tibi oſtendi
viam: cognoſce me/⁊ cognoſcendo dilige. hec eſt enim via in
qua vniuerſa lex pendet et ꝓphete. ſ. in cognitione et dilectio
ne dei/que per faciē ipſius deſignat̄. Confirmationes quas
Burgeñ. adducit ꝓ intentione ſua modicū valent. non p̄ma
de. xiiij. ca. Num. quia litterā male et extorte expōit. vide ibi
poſtil. et male adducit: q: ibi ſcribit̄: nō ſicut dixiſti/ſꝫ ſic̄ iura
ſti. In tota aūt ſacra ſcp̄tura nō reꝑit̄ deū iuraſſe illa q̄ ibi ſe/
quunť. ſ. dñs deꝰ ⁊c̄. nec oportuit eū doctrīa viarū ſuarū iu/
ramento firmare ſi doctrina eſt vt Burgeñ. vult. Iuramēta
enī dei ſolū in cōicatiōibꝰ ⁊ ꝓmiſſiōibꝰ interponi conſueue/
rūt. nec ſcđa cōfirmatio eſt ad ꝓpoſitū: Uie enī dñi notifica/
te moyſi/⁊ volūtates eiꝰ ſūt p̄cepta data moyſi ꝓ ppl'i directi
one: nec mgr̄ ſnīaꝝ (quē h̄ allegat) ita expōit hos v̄ſus Pſ.
Quaſi vie dñi ſint dñator dñs patiēs ⁊ miſicors: ſꝫ potiꝰ di
ſtinguit v̄ſū ſequētē a v̄ſu p̄cedēte: nec illud huic ſnīe Burg.
concordat

E ꝯcordat qd̄ de pr̄ibus ante moyſen allegat: q̄ſi p̄mū reuelata ſit moyſi d̄ miſc̄dia ⁊ nulli an̄ eū nota. Nā a p̄ncipio cain cuꝫ ſciret dei miſc̄diaꝫ d̄ ea deſp̄auit dicēs: Maior ē iniq̄tas mea q̄ꝫ vt veniā merear: Gen̄.iiij.b. Nūq̄d noe īuenit grāꝫ corā deo. Ibidem.vij. Nūq̄d effectꝰ miſc̄die dei fuit poſt exercitium ſeueriſſime iuſticie p̄ diluuiū ſtatuere fedꝰ cū hoīe ⁊ dare ſignū federꝭ: vt ptꝫ ibidē.ix.ca. ⁊ ī alijs effectꝰ miſc̄die an̄ tp̄a moyſi erāt notiſſimi: q꞉ deꝰ mlt̄a bōa ꝯtulit hoībꝰ p̄ter merita: īmo vltra ⁊ puniuit citra: ſicq꞉ ꝓmiſſa facta abrae/iſaac/⁊ iacob ſup̄ miſc̄dia p̄ncipalit̄ fuer̄t fūdata: nūq̄d ⁊ miſc̄die ⁊ miſeratiōis opus ratiōis opꝰ excellētiſſimū fuit eductio filioꝝ iſrl̄ d̄ egypto ⁊ ptinētia ad eā. ⁊ q̄ꝫq꞉ ī Gen̄. an̄ moyſen nō ita cōis mētio fiat de miſc̄dia dei ſic̄ ī Exo.⁊.j. h̄ nō ē iō: q꞉ miſc̄dia eiꝰ fuerit ignota: ſꝫ iō q꞉ cultꝰ vniꝰ dei fuit valde reſtrictꝰ: ſicq꞉ nō fuit niſi in vna familia: puta ī domo abrae poſt iſaac: deīde iacob. tp̄e āt moyſi q꞉ erat ī gēte magna euidētior/facta ē dei miſc̄dia ⁊ eiꝰ effectꝰ ⁊ exercitiū: q꞉ pctm̄ poſt datā legē plꝰ abūdauit: vt dicit Apl̄s: ideo miſi̇cordia fuit magis neceſſaria. nec ante pctm̄ vituli nomē miſi̇cordie moyſi fuit adeo cōe ſic̄ poſt. ⁊ ad illū ītellectū tēdit rō Burg. quā reddit finalit̄ poſt ſuā extēſam digreſſionē. G

Glo. ordi.

☞ Igit̄ cōgre.⁊c̄. Ca.XXXV

a ¶ Sep̄ate apud vos ⁊c̄. Orige. Alia lr̄a. Sumite a vobiſip̄is redēptiōeꝫ dn̄o. Oīs q̄ ꝯcepit corde offerat initia dn̄o. Nō vult moyſes vt aliq̄d offeras deo qd̄ ex te ē. A vobiſip̄is inq̄t ſumite: ⁊ initia offerte dn̄o: ꝓut vnuſq̄ſq꞉ corde concep̄it auꝝ argētū ⁊c̄. Sp̄ūal' lex auꝝ req̄rit ad tabernaculū ⁊ alias materias q̄s intra nos habemus: ⁊ de nob̄ ꝓferre poſſumus. Dic̄ ei ſcp̄tura Rom̄.x.b. Quia ꝓpe eſt v̄bū in ore tuo ⁊ in corde tuo. Quia ſi ꝯfeſſus fuerꝭ dn̄m ieſuꝫ: ⁊ crediderꝭ ī corde tuo qd̄ dn̄s illū ſuſcitauit a mortuis/ſaluꝰ erꝭ. Si ḡ crediderꝭ in corde tuo: cor tuuꝫ ⁊ ſenſus tuꝰ auꝝ optimū ē. Obtuliſti ḡ auꝝ ad tabernaculū fidē cordis tui. Si ꝯfeſſus fueris ſermonē ꝯfeſſiōis/argētū: hec intra te ſunt: hec etiā ſi nudꝰ ſis hr̄e potes. Sꝫ ⁊ qd̄ addit: vnuſq̄ſq꞉ ſic̄ ꝯcepit corde/huc reſpicit. Nō em̄ poteris aliq̄d de ſenſu tuo offerre deo vel de v̄bo: niſi p̄us q̄ ſcp̄ta ſunt corde cōcep̄is: niſi intētus fuerꝭ ⁊ diligēter audierꝭ: nō pōt auꝝ tuū ꝓbatū eſſe: nec argētū. Req̄rit̄ em̄ vt ꝓbatū ſit. vn̄ Ps̄.xj.b. Eloquia dn̄i eloq̄a caſta: argētū igne exa.ꝓ.ter.pur.ſep. Si ḡ q̄ ſcp̄ta ſūt corde ꝯcep̄is erit auꝝ tuū.i.ſenſus ꝓbatū: ⁊ argētū tuū.i.ſermo tuꝰ ꝓbatū.

Moralit̄

Igit̄ cōgre Ca.XXXV a gata oī turba filioꝝ iſrl̄/dixit ad eos: Hec ſūt q̄ iuſſit dn̄s fieri: Sex diebus facietꝭ opꝰ: Septimus dies erit vob̄ ſctūs: ſabbatuꝫ ⁊ req̄es dn̄i. Qui fecerit opꝰ ī eo/occidetur. Nō ſuccēdetꝭ ignēꝫ ī oībus habitaculis vr̄is p̄ diē ſabbati. Et ait moyſes ad oēꝫ cateruam filioꝝ iſrael: Iſte eſt ſermo queꝫ a precep̄it dn̄s/dicens: Separate b apd̄ vos p̄mitias dn̄o. Oīs voluntariꝰ ⁊ ꝓmpti animi offerat eas † c d dn̄o †auꝝ/⁊ argētū/eſ/hiacynthū

¶ Seruile.

a ¶ cupiditatꝭ vel libidīs vel ire. b ¶ mētibus vel corp̄ibꝰ vel q̄buſlibet ꝯuētibus.

a ¶ Lxx. Sumite a vobiſip̄is: q꞉ hec oīa.ſ. itra nos ſūt. a ¶ cetera.ſ. ſint vobis.

¶ Hilarē eī datorē diligit deꝰ.ij. Cor.ix.b

a ¶ Fidē. b ¶ Cōfeſſionē. c ¶ Interp̄tationē de lingua in linguā. d ¶ Qui referꝭ ad aerem. ¶ Noſmetip̄os.ſ. offerre iubemur q̄ de q̄ttuor elementis ꝯſtemus.

ce accipi poſſe. Aliud eſt em̄ ſermo: aliud vox. Sermo em̄ dicit̄ loq̄la rōne ſb̄nixa. Vox v̄o eſt/ſi latine/ſi grece dicatur/ſi eleuatius/ſi p̄ſſius. vn̄.j. Corin.xiij.a. Factus ſum velut es ſonās: aut cymbalū tinniēs. Loq̄ ergo linguis et interp̄tari ex alia in aliā linguā eris oblatio eſt: neceſſe eſt em̄ hr̄e oīa tabernaculū dn̄i: ⁊ nihil deeſſe ī domo dei. Eſt igit̄ eris oblatio vox q̄ alteriꝰ ſenſuꝫ in alterā linguā vertat. Sermo v̄o eſt qui ſenſum ꝓpriū ꝓfert. Oīa ergo offerātur deo: ſenſus/ſmo/⁊ vox. d ¶ Hiacynthū purpuram. Orige. Videamus cetera: hiacynthum purpurā coccū duplicatū: ⁊ byſſuꝫ retortā: hec q̄ttuor elemētoꝝ ex quibus mūdus ꝯſtat: ⁊ corpꝰ hūanū tenēt figurā.i.aerꝭ/ignis/aq̄/terre. Hiacynthus ad aerē referꝭ/qd̄ indicat ip̄e color. Et coccuſ ad ignē. Purpura ad aquam: q꞉ de aq̄s accipit ſuccū. Byſſus ad terrā de q̄ orit̄. Habemꝰ ḡ ⁊ nos oīa in nob̄: q꞉ ex his dn̄o p̄mitias iubemur offerre. iō dic̄: Sumite ex vobiſip̄is: ⁊ afferetꝭ p̄mitias dn̄o.

☞ Coccūq꞉ bis tin.

¶ Orige. Noſtis q̄ diuinis myſterijs intereſſe ꝯſueuiſtis: quō cum ſuſcepiſtis corpꝰ dn̄i cū cautela ⁊ veneratiōe ſeruaſtis. Ne ex eo paꝝ q̄d decidat. Si em̄ decidat reos vos creditis: ⁊ recte creditis: quō putatis minoris eſſe piaculi v̄bū dei neglexiſſe q̄ꝫ corpꝰ. Initia ḡ iubenꞇ offerre.i.primitias. Qui offert qd̄ primū ē/neceſſario hꝫ ip̄e qd̄ reliquū ē: vide q̄ꝫtū oportet hūc abūdare auro vel argēto ⁊ reliq̄s oībus q̄ iubenꞇ: vt ⁊ dn̄o offeramꝰ: ⁊ nobis ſup̄ſint. Primo em̄ ſenſus meus dꝫ intelligere deū: ⁊ ip̄i offerre primitias intellectꝰ ſui: vt reliq̄ ꝯſequēter agnoſcat: hoc ⁊ ſermo faciat. hec oīa q̄ in nob̄ ſunt faciāt.

Nota verbū dei negligere

b ¶ Oīs volūtarius ⁊c̄. Orige. Alia lr̄a. Vnuſq̄ſq꞉ vr̄m inq̄t ſic̄ corde ꝯcepit offerat initia dn̄o. Quero q̄ ſunt initia auri vel primitie argēti. Quō aūt de byſſo cocco ⁊ purpura videnꞇ ꝯſeruari primitie: aut quō ſic̄ corde ꝯcep̄it q̄ſq꞉ offerri. Sūt q̄ ꝯcipiūt corde q̄ lecta ſunt. Sūt q̄ oīno nō ꝯcipiūt intēti opibus ſeculi: aut ſupputatiōibꝰ lucri. Mulieres tm̄ garriūt/fabul' p̄ſtrepūt/nec ſinūt eſſe ſilentium/de infantibꝰ ſuis/aut de lana/aut de neceſſarijs cogitāt. diſcūt circūire domoſ: nō ſolū v̄boſe ſꝫ curioſe loquētes q̄ nō oportet. Quō ḡ cōcipiūt: Nō ꝯcipit corde niſi q̄ vacat corde: mēte liber ⁊ totꝰ intētus: alit̄ nō pōt deo offerre. Iuſtū eſt aūt vt in tēplo dn̄i inueniaꞇ quiſq꞉ hr̄e portionē ſuā. Nō em̄ latet dn̄m quiſq꞉ q̄d offerat. Qꝫ glīoſum ē tibi: ſi dicaꞇ in tēplo dn̄i auꝝ iſtud q̄ arca teſtamēti tegit̄/illius ē. argentū q̄ baſes ⁊ colūne ſunt/illiꝰ eſt. es de q̄ anuli ⁊ labrū ⁊ q̄dā colūnaꝝ facte ſūt: vel lapides humeral' ⁊ logij: vel purpura q̄ ornaꞇ pōtifex: ⁊ coccus illius eſt. ⁊ cetera q̄q꞉ p̄ ſingula. Qꝫ indecoꝝ/q̄ꝫ miſeꝝ: ſi dn̄s viſitās tabernaculū nihil mūeris tui inueniat: nihil a te oblatum cognoſcat. Sic indeuotus/ſic infidel' vixiſti: vt nihil memorie tue in tēplo dn̄i poſueris. Sicut em̄ p̄nceps huiꝰ mūdi venit ad vnūquēq꞉ querēs ſi inueniat quicq꞉ de actibus ſuis in nobis: ⁊ ſi inuenerit nos vēdicat ſibi. Ita ſi veniēs dn̄s inueniat aliq̄d tuū in tabernaculo ſuo: ſibi te defendit ⁊ ſuum dicit.

Queſtio

c ¶ Es. Orige. Pro fortitudine poni videꞇ: puto etiā ꝓ voce accipi poſſe

Nico. de lyra

Igit̄ cōgrega. Ca.XXXV Remoto impedimēto qd̄ ſupuenerat in adoratiōe vituli: h̄ ꝯſequēter deſcribit̄ executio de ꝯſtructiōe tabernaculi: ⁊ primo repetit̄ qd̄.ſ̄.xxv.ca. dictū ē de materie p̄parātiōe. Scd̄o d̄ artificū electōe/ibi: Dixitq꞉ dn̄ſ. Tertio agit̄ de op̄is executiōe in p̄nci.ſe.ca. Circa p̄mū p̄mittit̄ repetitio de obſeruatiōe ſabbati: ne crederet̄ ꝙ infringi poſſet ꝓpt̄ opꝰ tabnaculi. exponaꞇ ſic̄.ſ̄.xvj.⁊.xx. ꝯn̄r repetit̄ materie p̄pāratio/cum d̄r: Et ait moyſes ⁊c̄. ⁊ ptꝫ expoſitio de his que dicta ſunt ✻ ſupra.xxv.ca.

Moraliter. a ¶ Igit̄ cōgregata oī turba ⁊c̄. Hic agit̄ de oblationibus populi ꝓ cōſtructiōe tabernaculi ⁊ alioꝝ pertinentiū ad ipſum. de qua ſubdit̄: † ¶ Omnis voluntarius ⁊ ꝓmpti animi offerat eas ⁊c̄. Non em̄ placent dn̄o ſacrificia coacta. ꝓpter h̄ dicit̄: Omnis voluntarius ⁊ ꝓm.⁊c̄. Per ea que fuerūt oblata ad conſtructionem tabernaculi corporaliter/intelligunꞇ ea que faciūt ad edificationem eccl̄ie ſpiritualiter. Per aurum enim intelligitur fulgor ſapientie quā offerunt doctores. Per argentum vero puritas conſcientie quam offerunt innocentes. Per es ſonoritas eloquentie quā offerunt predicatores. Per hiacynthum qui coloris eſt celeſtis intelligitur meditatio celeſtium quam offerunt contemplatiui. Per purpuram recordatio dominice paſſionis quam offerunt chriſto capiti compaſſiui. Per coccum bis tinctum gemine charitatis incendium quod offerūt charitatiui. Per byſſum honeſtas conuerſationis quam offerunt honeſtate decorati. Per pilos caprarum ex quibus fiunt cilicia aſperitas penitentie quam offerunt propriam carnem macerantes. Per pelles arietum rubricatas/deſiderium martyrij quod obtulerunt martyres. Per pelles hiacynthinas que ſunt coloris celeſtis vita confeſſorum quam offerunt ip̄os imitantes. Per ligna ſethim que ſunt imputribilia firmitas in bono quam offerunt perſeuerantes. Per oleum pietatis ſuauitas quam offerunt miſericordes. Per lapides onychinos exempla edificatiua que offerunt homines bona exempla prebentes. Per gemmas generaliter ſumptas intelliguntur quecūq꞉ bona in fide vel moribus eccleſiam edificatiua.

a purpuram:coccũqꝫ bis tinctum/

A a ¶ Coccũqꝫ bis tinctum. Oꝛige. Videamus q̃re coccus
duplicaẗ. Coloꝛ iſte ignis indicat elemẽtuz qui duplicẽ habet
virtutẽ:vnã qua illuminat:aliã qua intendit. Hec hiſtoꝛie rõ
eſt. ¶ Myſtice q̃qꝫ ignis duplex eſt. Ignis enĩ in hoc ſeculo
eſt ⁊ in futuro. Dicit dñs Luc.xii.f. Ignẽ veni mittere in ter/
rã.iſte ignis illuminat. Dicet in futu/
ro Matth.xxv.d. Ite in ignẽ eternuz
⁊c. Ille ignis incendit. Hic aũt venit
mittere:illuminat oẽm hoĩem veniẽtẽ
in hũc.m. habet tñ aliq̃d qđ incendat.
vñ Luc.xxiiii.e. Nõne coꝛ nr̃m ardens erat in nobis:dũ ape
riret nobis ſcripturas. Neſcio aũt ſi ille ignis ĩ futuro ſeculo
q̃ incẽdit habeat aliq̃d qđ illuminet. Sꝫ quõ offerre poſſumꝰ
iſtũ ignẽ duplicatũ videamus:ſi doctoꝛ es ⁊ ſtruis tabernacu
lum.i.eccl̃iam dei:⁊ dicit̃ tibi Hiere.v.d. Ecce dedi ṽba mea
in os tuũ ignẽ. Si ergo docẽs ⁊ edificans eccl̃iam dei incre/
pes tm̃:arguas:⁊ caſtiges: ⁊ peccata ppl̃i exꝓbꝛes. Nihil
aũt conſolationis ꝓferas de diuinis ſcripturis:nihil obſcurũ
explanes:nihil intelligentie ſacrioꝛis aperias:obtuliſti coccũ
ſed non duplicatũ. Ignis enĩ tuus incendit tãtummodo nõ il
luminat. Itẽ ſi docens myſteria legis aperias:arcana diſcuti
as:peccantẽ vero nõ arguas:negligentẽ nõ coꝛripias:ſeueri
tatẽ diſcipline nõ teneas /coccũ obtuliſti ſed nõ duplicatum.
Ignis enĩ tãtum tuus illuminat non accendit: qui ergo recte
offert ⁊ recte diuidit coccũ offert duplicatũ:vt cũ ſcientie lumi
ne igniculũ ſeueritatis admiſceat. ¶ Oꝛige. Si q̃s digne in
telligat exitũ hebꝛeoꝝ de egypto/ ⁊ trãſitũ mar̃ rubꝛi: ⁊ oẽm
viã q̃ agit̃ ꝑ deſertũ: ⁊ ſingulas mãſiões caſtroꝝ/ vt etiã legẽ
dei ſuſcipiat ſcriptã nõ atramẽto/ ſed ſpũ dei viui: ⁊ in his in/
telligat augmẽta ṽtutũ: ⁊ ſingula in ſe ĩpleat:põt ad intelligẽ
tiã tabernaculi ꝑuenire: de q̃ dicit Apl̃s: Tabernaculũ factũ
eſt pꝛimũ in q̃ erat candelabꝛũ: ⁊ ꝓpoſitio panũ/ quod dicitur
ſctã.poſt velamentũ autẽ ſm tabernaculũ/quod ſctãſctoꝝ: ha
bẽs aureum thuribulũ: ⁊ arcam teſtamẽti: ⁊ intra eã duas ta
bulas ⁊ manna/ ⁊ virga aaron que fronduerat. Sed quod ad
dit: de quibus nõ eſt mõ dicẽdũ per ſingula. Quidã ad illud
tẽpus referũt quo hebꝛeis ſcribebat. Aliis videt̃ ꝙ ꝓ magni
tudine myſterioꝛũ om̃e tempus p̃ſentis vite ad hoc neget eſſe
idoneũ. Sed moꝛe ſuo aperit pauca de multis/ vt clauſum ne
gligentibus ſit. Inueniat̃ autẽ querẽtibus/ ⁊ aperiat̃ pulſan
tibus. Vñ rurſum dicit: Nõ enĩ in manu facta ſctã ingreſſus
eſt ieſus exẽplaria veroꝝ/ ſed ip̃m celũ vt appareat nũc vultui
B dei ꝑ velamen.i.carnẽ ſuã. Quod ergo velamẽ interioꝛis ta/
bernaculi carnẽ chꝛiſti interp̃tatus eſt:ſctã autẽ ip̃a celũ vel ce
los.chꝛiſtũ ṽo pontificẽ quẽ dicit introiſſe ſemel in ſctã eterna
redẽptiõe inuẽta. Ex his paucis ſi quis intelligere nouit ſen/
ſum pauli:magnũ nobis ĩtelligẽtie pelagus patefecit. Dauid
quoqꝫ ait: Ingrediar in locũ tabernaculi admirabilis vſqꝫ ad
domũ dei. ⁊ Pſ.xliii.a. Dñe q̃s habitabit ĩ tabernaculo tuo:
aut quis requieſcet in mõ ſ.t. Qui ingredit̃ ſine macula et.o.
iuſti.⁊c. Nõ eſt iſtud tabernaculũ qđ ꝓpħa deſiderat ex pelli
bus ⁊ coꝛtinis ⁊ operimẽtis cilicii ceteriſqꝫ nr̃i vſu᷑ materiis.
Quõ autẽ verũ eſt ꝙ nõ habitet in hoc tabernaculo/ niſi ĩno/
cẽs manibus ⁊ mũdo coꝛde:cũ in materiali tabernaculo ſepe
habitauerũt ſacerdotes peſſimi:peſtilẽtie filii ⁊ arca teſtamẽti
ab allophilis capta ſit et detẽta : opoꝛtet ergo innocẽtẽ mani/
bus et mũdo coꝛde eſſe habitatoꝛẽ tabernaculi quod fixit deꝰ
⁊ nõ hõ. Dñs q̃qꝫ nõ vnũ tabernaculũ ſed plura: nec tẽꝑalia/
ſed et̃na memoꝛat dicẽs: Lu.xvi.b. Vt cũ defeceritis recipiãt
vos in eterna tabernacula. Et apl̃s: Tabernaculũ vr̃m quod
de celo eſt ſupindui cupiẽtes . Sequere ergo relicta terra ꝓ/
pheticũ ⁊ apl̃icũ ſenſum: ⁊ quod magis eſt chꝛiſti verbũ: vt to
ta mẽte aſcendas in celũ:ibiqꝫ eterni habitaculi vl̃ tabernacu/
li magnificẽtiã queras:cuius figura per moyſen adumbꝛatur
in terris. Cui dñs: Heb.viii.b. Vide ĩquit oĩa facito ſm figu
rã que tibi in monte oſtẽſa eſt. Iubet̃ ergo vniuerſis ppl̃s q̃ſ/
qꝫ ꝓ viribus ꝯferens facere tabernaculũ:vt oẽs quodãmodo
vnũ ſint tabernaculũ.collatio ṽo nõ fit neceſſitate/ ſed ſpõte:
facies inquit ſctĩficationẽ: ⁊ inde videboꝛ vobis.vult ꝗ deus
vt faciamus ei ſctĩficationẽ. ꝓmittit enĩ: Quia ſi fecerimus ei
ſctĩficationẽ videbit̃ nobis.vñ Apl̃s Heb.xii.d. Pacẽ ſequi
mini ⁊ ſctĩficationẽ:ſine qua nemo videbit deũ. Qui autẽ ſctĩ
ficatꝰ coꝛꝑe ⁊ ſpiritu/ꝑ coꝛdis ⁊ coꝛꝑis puritatẽ videbit deuz.
Faciamus ergo ſctĩficationẽ dño: ⁊ omẽs vnã: ⁊ ſinguli vnã.
Omẽs enĩ faciamus vnã.i.eccl̃iam que ſctã nõ habens macu
lam aut rugã : ſed columnas.ſ. habeat doctoꝛes et miniſtros
ſuos. de quibꝰ dicit̃ Gal.ii.b. Petrus ⁊ iacobus ⁊ iohãnes
qui videbant̃ columne eſſe dextras mihi dederunt : ⁊ barna/
be ſocie
be ſocietatis. In tabernaculo colũne ſeris ĩteriectis iũgunt̃. C
In eccl̃iis doctoꝛes datis ſibi dextris ſocianẗ. Sed columne
iſte inargẽtate ſunt ⁊ baſes earũ. Bine aũt baſes colũnis ſin
gulis deputant̃:vna que caput dicit̃ ⁊ ſupponit̃ : alia que ve
re baſis dicit̃: ⁊ colũne ꝓ fundamẽto ſubiicit̃.inargẽtate ſunt
colũne que verbũ dei p̃dicant/ ⁊ accipi
unt per ſpm̃ſctm̃. Eloquia dñi e.ca.ar. Pſ.11.b.
i.ex.hi autẽ p̃dicatoꝛes baſes habẽt ꝓ
phetas. Suꝑ fundamẽtũ enĩ apl̃oꝝ et
ꝓphetarũ eccl̃iam collocãt:quoꝛũ teſti
moniis vtẽtes fidẽ chꝛiſti ꝯfirmãt. Caput ṽo colũnarũ eſt de
quo dicit apl̃us.i.Coꝛ.xi.a. Caput viri chꝛiſtus. Per tẽtoꝛia
que anſulis inſita: ⁊ circulis ſuſpenſa atqꝫ innexa funibus ad
modũ coꝛtinarũ.xxviii.cubitis in longũ: ⁊ in latum quattuoꝛ
cubitis diſtẽdunt̃:habet̃ plebs credentiũ qui heret et pendet
ĩ funibꝰ fidei. Funis enĩ triplex nõ rumpit̃:que eſt fides trini
tatis:ex q̃ pendet ⁊ ſuſtinet̃ eccl̃ia.xx.autẽ ⁊.viii.cubitis in lõ
gũ diſtendit̃: ⁊.iiii.in latũ atrii vnius mẽſura:in quo lex inſer
ta quattuoꝛ euãgeliis ſignat̃/ſeptenarius enĩ legẽ ſignificat:
qui cũ quattuoꝛ ſociat̃: q̃ter ſeptẽ.xxviii.fiũt. Decem ſunt hec
atria vt integrũ ꝑfectionis numerũ teneãt: et legis decalogũ
ſignificẽt. Iam ṽo hiacynthi et byſſi ⁊ purpure ſpecies:mul/
ta ⁊ diuerſa oꝑa explicãt. Inde tẽtoꝛia. Inde velũ exterius et
interius. Inde tota ſacerdotalis ⁊ pontificalis veſtis auro et
gemmis ꝯfecta:ꝑ que ſpecies virtutũ poſſumꝰ intelligere qui
bus oꝛnat̃ eccl̃ia. Fides auro cõparat̃:ſermo p̃dicatiõis argẽ
toꝛes patiẽtie: lignis ĩputribilibus ſciẽtia que ꝑ lignũ venit/
vel incoꝛruptio caſtitatis q̃ nõ veteraſcit:byſſo ṽginitas: coc
co cõfeſſionis gl̃ia:purpure caſtitatis fulgoꝛ: hiacyntho ſpes
regni celoꝛũ. Que ṽo ſint vl̃ qualia ſacerdotiũ ĩdumẽta ꝓphe
ta ꝓnũciat dicens : Pſ.cxxxi.b. Sacerdotes tui induant̃ iu
ſticiã ⁊c. Et apl̃s Coloſ.iii.b. Induite vos viſcera miſericoꝛ/
die/ ⁊ nobilioꝛa deſignat indumẽta: Induite vos dñm ieſum
chꝛiſtũ: ⁊ carnis curã ne feceritis: Rom.xiii.d. ¶ Greg. In
ꝯſtructione tabernaculi vt columne argentee interius ſtent:
paxilli erei fieri ꝑ circũitũ exterius iuſſi ſunt:in quibus religa/
tũ tabernaculũ teneret̃. De q̃bus ſcriptũ eſt: Facies paxillos Exo.38.c.
tabernaculi/ ⁊ atrii cũ tunicis ſuis : patres veteris teſtamẽti:
qui ab incarnatione chꝛiſti ꝑ interualla tempoꝝ longius ꝯſti/
terũt/foꝛis eſſe viſi ſunt. A ſanguine ṽo abel paſſio cepit eccle
ſie: ⁊ vna eſt eccleſia electoꝝ pꝛecedẽtiũ ⁊ ſequẽtiũ. Sed q2 di
ſcipulis dicit̃ Luc.x.d. Multi reges ⁊ ꝓphete voluerũt vide D
re que vos videtis ⁊ nõ viderũt. Antiq̃s patribꝰ q̃ſi foꝛis ſte/
tiſſe eſt redẽptoꝛis p̃ſentiã coꝛꝑaliter nõ vidiſſe. Exterius igit̃
ſed nõ diuiſi ab eccl̃ia fuerunt: q2 mente ⁊ oꝑe p̃dicationis ec
cleſie celſitudinẽ tenuerũt:quã nos nõ p̃ſtolando ſed habẽdo
ꝯſpicimus . Sicut nos enĩ in p̃terita paſſione:ita illi ꝑ fidẽ in
eadẽ venturi ſaluati ſunt. Illi ꝗ foꝛis nõ extra myſteriũ ſed ex
tra tp̃s. Vñ in ꝯſtructione tabernaculi:vt colũne argẽtee in/
terius ſtarẽt:paxilli erei exterius ꝑ circũitũ fixi ſunt : in q̃bus
relegatũ teneret̃ tabernaculũ/et in paxillis funes ligati ſunt:
vt fixũ maneret tabernaculũ:q2 vt apl̃i in luce ſermõis ſui ſo/
lidi ſtarẽt: ⁊ totũ tabernaculũ.i.eccl̃ia fidei integritate ꝯſiſte/
ret/tãqꝫ paxilli p̃res veteris teſtamẽti ⁊ ꝓphete/ exterius fixi
ſũt:vt ṽboꝝ ſuoꝝ funibꝰ mẽtibꝰ nr̃is fidẽ allegarẽt: ⁊ hoc dei
tabernaculũ incõcuſſũ maneret. Vñ tp̃s ꝗ huiꝰ eccl̃ie fuerũt:ſꝫ
tñ ligãt eos q̃ in ip̃a ſũt: q2 dũ celeſtia myſteria vẽtura p̃dicũt
poſtqꝫ oſtẽſa ſũt/credibilia oĩbꝰ fecerũt: Vt ꝗ ĩtus colũne ĩmo
biles ſtẽt:foꝛas paxilli funes ꝯtinent:q2 vt ſctĩ apl̃i ꝑfecte my
ſteriũ vite crederent/illoꝝ p̃dicatio obtinuit:q̃ ħ pꝛiuſqꝫ fieret
⁊ videre ⁊ p̃dicare potuerũt. Colũne argẽtee paxilli erei facti
ſunt:q2 quod apl̃i clare p̃dicãt/ hoc ꝓphete ſub myſtico intelle
ctu obſcure locuti ſunt. Recte ergo ꝑ es ſignati ſũt:q2 clari in
p̃dicatione nõ fuerũt. Apl̃i ṽo q2 in myſterio redẽptoꝛis lucẽ
p̃dicatiõis habuerũt/ argẽteis colũnis exp̃ſſi ſunt. Et notãdũ
ꝙ argentũ ſonat ⁊ lucet:es ṽo ſonat ⁊ nõ lucet:q2 p̃dicatoꝛes
noui te.aperte locuti ſũt. Que etiã mõſtrare potuerũt.p̃dica/
toꝛes ṽo veteris teſtamenti:q2 ꝑ allegoꝛiarũ vmbꝛas de cele
ſti myſterio obſcura dixerũt/quaſi ſine luce ſonitum dederũt.
¶ Oꝛige. Poſt hec viri acceperũt a mulieribꝰ ſuis:oẽs qui
bus viſum eſt ſenſu: ⁊ attulerũt gẽmas ⁊ inaures ⁊ anulos et
diſcriminalia ⁊ dextralia. Hec q̃qꝫ illi offerunt dona deo: qui
intellectũ coꝛde ꝯcipiunt:qui mentẽ deditã ⁊ intentã habẽt ad
verbũ dei. Et offerũt viri a mulieribꝰ ſuis inaures ⁊ gemmas
et dextralia. Mulier caro accipit̃: vir rõnalis ſenſus. Bone
ſunt iſte mulieres q̃ obediũt viris. Bona eſt caro q̃ iã ſpũi nõ
repugnat ſed obtẽperat ⁊ ꝯſentit. Ideo ſi duobꝰ vel tribus in
vobis ꝯuenerit ex quacunqꝫ re petieritis fiet vobis dicit dñs.

E h Offerunt ergo inaures a mulieribus ſuis/cũ dño offerṫ auditꝰ ⁊ dextralia opa.ſ.dextra opa bona q̃ p carnẽ geruntˀ: hec offert dño rõnalis ſenſus. Et diſcriminalia: qui bñ ſcit diſcernere q̇d agendũ ſit/q̇d vitanduꝫ/q̇d deo placeat/q̇due diſpliceat/q̇d iuſtũ ſit/quid iniuſtũ. hec ſunt diſcriminalia que deo offerũt: qꝛ ſunt mulieres ſapientes: ⁊ fecerũt quecũqꝫ neceſſaria fuerãt ad indumẽta põtificis. Ille vero mulieres q̃ inaures ſuas obtulerũt vt fieret vitulus: inſipiẽtes erãt que a veritate auditũ auerterẽt: ad fabulas aũt ⁊ impietatẽ peruerterẽt: ⁊ ideo obtulerũt inaures ſuas vt fieret caput vituli. Judic.8.f Sed ⁊ in iudicũ libro idoluꝫ inuenimus ex mulierũ inauribus factũ. Iſte ergo beate mlĩeres/beata caro/que dño offert inaures ſuas dextralia et anulos et om̃ia opera manuũ ſuarum que in mandatis dñi agit: et apud quẽ inuenta ſunt ligna imputribilia obtulit dño. Si q̇s diligit chriſtũ ĩ incorruptionẽ lignũ imputribile offert deo. Beatus ergo apud quẽ inueniṫ ſenſus incorruptus: vel corpus incorruptum: ⁊ hoc offert deo. Unde ⁊ benedixit apud quẽ inuenta ſũt ligna imputribilia. nõ enĩ apud om̃es inueniunṫ. De auro non dixit neqꝫ de argento apud quẽ inuẽtũ eſt. põt enĩ apud oẽs inueniri ſenſus ⁊ ſermo. Sed nec f de quattuor coloribus. Omniũ eſt ex quattuor elemẽtis ſm corpus conſtare. ligna aũt incorruptibilia.i.incorruptionis ⁊ virginitatis gratia apud raros inueniri poteſt: vñ Matth.xix.b Non om̃es capiũt verbũ iſtud ſed quibus datum eſt. a ¶ Piloſqꝫ caprarũ. Orig. Pili caprarũ offerũṫ. Hoc genus pecudis ꝓ pctõ in lege iubeṫ offerri. Pili Pili vero ſpecies emortua exanguis ⁊ exanimis. hãc qui offert oſtẽdit in ſe iã mortuũ ſenſũ peccati: nec in mẽbris vltra viuere et regnare pctm̃. b ¶ Et pelles arie. Orig. Pelles quoqꝫ offerunṫ arietũ: q̃s aũ nos q̇dã pro furore poſuerũt: ⁊ qꝛ pellis mortui aĩalis indiciũ eſt: oſtẽdit in ſe furorẽ mortuũ q̇ dño offert pelles arietum. c ¶ Quicq̇d ad cultũ ⁊c. Greg. In ornamento tabernaculi viri cũ mulieribus dona offerũt: qꝛ in explẽdo cultũ ſancte ecclĩe ⁊ fortiũ facta ſublimia et infirmorũ opera Myſtice extrema numeranṫ. Quid autẽ p armillas/q̃ lacertos aſtringũt niſi prepoſitorũ valide laborãtiũ opa demõſtranṫ. Per inaures ſubditorũ obedientia exprimiṫ: per anulos ſignaculũ ſecretorũ. plerũqꝫ enĩ magiſtri ſignant q̃d ab auditoribꝰ nõ poſſe capi cõſiderant. Per dextralia ꝑme operatiõis ornamẽta. Per vas aureũ in donaria dñi ſeparatũ diuinitatis intelligẽtia/que tm̃ ab inferiorum

a ¶ que ad terrã referṫ: qꝛ de terra oriṫ. ¶ tortã.ſ.nõ luxu ⁊ delitijs reſolutã: vñ.j.Cor.ix.g.macero corpus meũ ⁊ in ſeruitutẽ redigo. b ¶ mortificationẽ peccati. ¶ que oſtendunt in offerente furorẽ mortuũ.

a b ⁊ byſſũm/piloſqꝫ caprarũ: ⁊ pelles arietũ ru
¶ vt ſupra.
bricatas ⁊ hiacynthias: ligna ſethim/⁊ oleũ
ad lũinaria ꝯcinnãda: ⁊ vt ꝯficiaṫ vnguẽtũ/
⁊ thymiama ſuauiſſimũ lapides onychinos
¶ vel orandũ. ¶ vel le. ¶ vel le.
⁊ gẽmas ad ornatũ ſuphumeraliſ ⁊ rõnalis.
¶ Sacrificiũ ſine ſale ſapiẽtie nõ ſuſcipiṫ. a ¶ ſpõte.
Quiſq̇s veſtrũ eſt ſapiẽs/vẽniat ⁊ faciat q̃d
dñs ipauit/tabernaculũ/ſcꝫ ⁊ tectũ eiꝰ/atqꝫ a b
operimẽtũ/anulos ⁊ tabulata cũ vectibꝰ/pa
xilloſ ⁊ baſes/arcã ⁊ vectes/ꝓpitiatoriũ ⁊ ve
lũ q̃d aũ illud oppãdiṫ/mẽſam cũ vectibꝰ ⁊
vaſis/⁊ ꝓpoſitiõis panibꝰ: cãdelabrũ ad lu c
miaria ſuſtẽtãda: vaſa illiꝰ ⁊ lucernas ⁊ oleũ
ad nutrimẽta igniũ/altare thymiamatĩ: ⁊ ve
ctes/oleũ vnctiõis ⁊ thymiama ex aromati
bus/tentoriũ ad oſtiũ tabernacĩi: altare ho
locauſti ⁊ craticulã eius eneã cũ vectibꝰ ⁊ va
ſis ſuis: labrũ ⁊ baſes eius: cortinas atrij cũ
colũnis ⁊ baſibus: tentoriũ in foribus veſti
buli: paxillos tabernaculi ⁊ atrij cuꝫ funicu
lis ſuis: veſtimẽta quorũ vſus eſt in miniſte d
rio ſanctuarij: veſtes aaron põtificis ac filio
rũ eiꝰ/vt ſacerdotio funganṫ mihi. Egreſſa
qꝫ oĩs multitudo filiorũ iſrĩ de ꝯſpectu moy
¶ nõ vult deus coacta ſeruitia: amore ſeruiṫ ei nõ timore: mente nõ corpore. ¶ in qua ſunt hec om̃ia.
ſi/obtulit mẽte promptiſſima atqꝫ deuota p
¶ eccleſie ſcꝫ.
mitias dño/ad faciendũ opus tabernaculi
c teſtimonij. Quicquid ad cultũ et ad veſtes
a ¶ ſenſus.ſ.rõnaĩ cũ carne obediẽtie. ¶ fortes. b ¶ vĩ eſt.
c ¶ infirmis ſed nec taliũ opa vel vota deus deſpicit.
ſanctas neceſſarium ẽrat/viri cũm mũlieri
a ¶ q̃ ab armo dicte. aſtringũt enĩ ĩ brachia ⁊ ſignãt fortia vtutũ opa q̃ ſcti doctores offerũt. b ¶ obediẽtiã.ſ.ſubditorũ
¶ auditũ bonũ. c ¶ arcana p̃ceptorũ q̃ doctores ſignãt et ſuo tpe ꝓferẽda reponũt: dũ minꝰ eruditi cape nõ ſufficiũt.
bus prebuerũt: ãrmillas ⁊ inãures/anũlos c f
¶ bona opera que per carnẽ geruntˀ. g
⁊ dextralia. Om̃e vas aureũ in donaria dñi h
¶ ab vſibus terrenis.
ſepatũ ẽ. Si q̇s hẽbat aurũ/hiacynthũ ⁊ pur
¶ vt ſupra.
purã coccũqꝫ bis tinctũ: byſſum et pilos ca
prarũ: pelles arietũ rubricatas et hiacynthi
¶ ſermonis. ¶ vocis.
nas: auri ⁊ argẽti et eriſqꝫ metalla obtulerũt
a ¶ in corruptionẽ.ſ.⁊ virginitatẽ. b ¶ caro ſubdita aĩe.
dño: lignãqꝫ ſethim ĩ varios vſus. Sꝫ ⁊ mũ i
a ¶ ſunt enĩ indocte de quarũ inauribꝰ factus eſt vitulus ⁊ idolũ in libro iudicũ. b ¶ opera manuũ.
lieres dõcte dedeṙt qũe neuerãt: hiacynthũ
¶ coccũ.ſ. a ¶ mortificationẽ peccati.
purpurã ⁊ vermiculũ ac byſſum ⁊ pilõs ca
a ¶ non ex triſticia aut ex neceſſitate.
prarum: ſpõnte propria cuncta tribuentes.
a ¶ qui intantũ ꝓfecerunt vt populis preeſſe mereanṫ.
d Principẽs vero obtulerũt lapides onychi
¶ in q̃ bonũ opus ſignificaṫ. a ¶ in quo rõnalis ſenſus.
nos et gẽmas ad ſuphumerale et rãtionale:

inferiorũ amore diſiũgiṫ: q̃to ad ſola eterna amanda ſubleuaṫ. Per hiacynthũ ſpes celeſtiũ. Per purpurã cruor et tolerãtia paſſionũ amore perpetui regni exhibita. Quid p bis tinctum coccum niſi charitas que ꝓ ꝑfectõe bis tingiṫ: qꝛ dei ⁊ ꝓximi dilectiõe decoraṫ. Quid p byſſũ niſi ĩmaculata carnis ĩcorruptio. Quid p pilos caprarũ ex q̇bꝰ ciliciorũ aſpitas texiṫ: niſi dura penitentiũ afflictio ſignaṫ. Duꝫ igiṫ alij p armillas et anulos forte magiſteriũ exercent per ĩaures ⁊ dextralia. Alij deuotã obediẽtiã rectãqꝫ operationẽ exhibẽt. Alij p ſepatũ vas aureũ p̃clarã ſubtilioreqꝫ ĩtelligẽtiã tenẽt. Alij per hiacynthũ purpurã ⁊ coccum audita celeſtia ſperare et credere nõ deſinũt etiã q̃ adhuc ſubtiliori ĩtellectu minime cognoſcũt. Alij p byſſum incorruptionẽ carnis offerũt. alij p capraruꝫ pilos deplorant aſpere q̃d libenter cõmiſerũt: q̃ſi ex vno figmẽto opificis coadunata donariorũ myſteria: ĩ tabernaculo dñi.i.eccleſia ꝓut ipẽ dederit ꝓferũṫ. d ¶ Principes vero obtule. ⁊c. Orig. Principes obtulerũt dona ſua: gẽmas.ſ. lapides ſmaragdios: lapides repletiõis et lapides ad humerale. Lapides repletionis dicunṫ q̇ ponunṫ in logio.i.qui in pectore põtificis locanṫ inſcriptis nominibus tribuũ iſrael. Logiũ vero.i.rationale q̃d ĩ pectore põtificis locaṫ: formã habꝫ rõnalis ſenſus qui in nobis eſt. In h̃ poſiti ſunt lapides repletionis: q̇ cohercẽt

Nico. de lyra

✻ S. xxv.ca. ⁊ ca.ſe. paucis vbis exceptis q̃ diſcurrẽtur. a ¶ Tabernaculũ ſcꝫ ⁊ tectũ. Tabernaculũ hic dicũṫ parietes tabernaculi q̇ erant de tabulis. Tectũ hic dr̃ operimẽtũ de cortinis q̃d erat immediate ſup tabulaſ. b ¶ Atqꝫ operimẽ.ſ.d̃ ſagis ⁊ pellibꝰ. c ¶ Candelabrũ ad lu.ſuſten. nõ erãt ibi alia luminaria q̃ꝫ lucerne ardẽtes. d ¶ Veſtimẽta quorũ ⁊c. Erãt enĩ quidã panni in q̇bꝰ inuoluebanṫ arca teſtamẽti ⁊ ꝓpitiatoriũ qñ mouebanṫ caſtra: vt habeaṫ Numeri.iiij. Non enĩ poteſt hoc intelligi de veſtibus ſacerdotum: aliter eſſet nugatio: qꝛ de ipſis ſubditur: Veſtes aaron ⁊c. e ¶ Armillas.i. torq̃s ſm Hug. f ¶ Et inaures/ornamẽta ſũt auriũ. g ¶ Anulos/digitorũ. h ¶ Et dextralia/brachiorũ ꝓpe manũ. i ¶ Sed ⁊ mulieres docte de. ⁊c.i. filauerãt ⁊ dicitur a neo nes q̃d ſignificat filare.

✻ Dixitqꝫ

a ¶ vt dicant: chriſti bonus odor ſumus
aromataq; et oleum ad lumina
deo.ij.Cor.ij.d. ¶ qr lucerna eorꝝ q̊s po/
pulis pſixit nō debet abſcōdi:ſꝫ ſup cādela
brū poni:vt luceat omnib⁹ qui ī domo ſūt.
ria ↄcinnāda/ et ad preparandū
vnguentum/ac thymiama odo/
ris ſuauiſſimi componendum.
¶ Cor meū ꝛ caro mea ex.ꝛc.Ps.lxxxiij.a]
Oēs viri ꝛ mulieres mēte deuo/
ta obtulerunt donaria/vt fierent
opa q̄ iuſſerat dn̄s p manū moy
a ¶ nullus eſt filius iſrl̄ qui nō aliquid offe
rat in tabernaculo. b ¶ nō ſuſcipit̄ in hoc
tabernaculo oblatio coacta.
ſi Cuncti filij iſrl̄ vōlūtaria mēte
dn̄o dedicauerūt. Dixitq; moy a
ſes ad filios iſrl̄: † Ecce vocauit
a dn̄s ex noīe beſeleel filiū huri/fi
lij hur de tribu iuda:ipleuitq; eū
a ¶ alias ſpū dei ſapiētia ꝛ ītelligētia ꝛ ſciā
ſpū dei ſapia ꝛ intelligūtia ꝛ ſciē
tia/oī doctrina ad excogitādū et
faciendū op⁹ in auro et argēto ꝛ
ere ꝛ ferro:ſculpēdiſq; lapidib⁹/
ꝛ ope carpētario. Quicq̄d fabre
adinueniri pōt/dēdit i corde ei⁹.
a ¶ hoc enim domū dei eſt.
Hooliab q̊ꝫ filiū aſchiſamech d̄
tribu dan/ambos erudiuit ſapi/
entia/vt faciant opera abietarij/ b
polymitarij ac plumarij/ de hia c d
cyntho ac purpura coccoq; bis
tincto et byſſo: et texant omnia e
a ¶ que ſignificent nouū hoīem nō veterē.
ac noua queq; reperiant. f

q̊ coherēt ꝛ ↄnexi ſūt ad lapides hūeralis:vtq; ex his ↄtinuet̄
B aſtricti hūeral̄ ornat⁹/ī q̊ indiciū bonoꝝ actuū. Act⁹ g̊ cū rōne
ꝛ rō cū actib⁹ ſociat̄/vt ſit ↄſonātia ī vtroq;. Qui fecerit ꝛ do
cuerit/h magn⁹ vo.ī re.celoꝝ. Sit g̊ ī nob̄ ſmo de actib⁹ pē/
dēs/ꝛ ſermonē act⁹ exornet:ꝛ h enī ē pōtificis ornat⁹:ſꝫ ꝛ hec
explenda pncipes reqrunt̄. Iſte orna/
tus eoꝝ eſt q̊ in tantū pfecerūt/vt pcī/
ſe pplis mereant̄. ¶ Orige. Offerūt
etiā pncipes oleū lucernis ꝛ chriſmati
pfutuꝝ. debꝫ enī lucerna eoꝝ q̊ pplis
pſunt nō abſcōdi:aut ſub modio poni:
ſed ſup cādelabrū/vt luceat oībus q̊ in
domo ſunt. Incēſi q̊ꝫ cōpoſitionē pnci
pes offerūt: q̄ componat̄ p moyſen in
odorē ſuauitatis dn̄o/ vt et ipſi dicat̄:
qr chriſti bon⁹ odor ſum⁹.ij.Cor.ij.d.
Moralit̄ ¶ Orig. Moralit̄. pōt in ſeipo q̄ſq;
tabernaculū ↄſtituere. Si enī vt ante
nos q̄dā dixerūt: tabernaculū hoc toti
us mūdi tenet figurā:ꝛ ſinguli imagi/
nē mūdi habere poſſunt:cur nō etiā ta
bernaculi:debet g̊ q̄ſq; ſibi aptare co/
lumnas ꝟtutū:columnas argēteas.i.
patientiā rationabilē:videt̄ enim eſſe
patiētia q̄ rōnalis nō eſt. Qui enī nō
ſentit iniuriā:ꝛ iō nō reddit:patiēs vi
det̄ ſed nō eſt rōnalis. Iſta patientia
habet colūnas/ ſed nō argēteas. Qd̄
ꝟo xp̄s ꝟbū dei fortiter patit̄ colūnis
argēteis decorat̄. Pōt ī ſe atria diſtē/
dere cor ſuū dilatādo. Vn̄ dilatamini
ꝛ vos. Pōt ſe ſerꝰ munire dilectōis.ſ.
vnanimitate aſtrīgere. Sup baſes pt
argenteas ſtare:cū ſup ſtabilitatē ver/
bi dei ꝟbi pphetici et aplīci collocat̄.
Pōt habere ī colūna deauratū caput
.i.fidē chriſti. Oīs enī viri caput chri/
ſtus eſt.j.Cor.xj.a. Decē ꝟo atria pt
in ſe diſtendere:cū nō in vno tātū ver/
bo legis dilatat̄/neq; duob⁹ aut trib⁹:
ſed ī toto decalogo legis ſpūalis ītelli
gētie dilatare āplitudinē pt:aut cū fru
ctū ſpūſcti gaudiū/ pacē/patiētiā beni
B gnitatē/bonitatē/modeſtiā/ fidē/cōti/
nentiā/ adiecta charitate q̄ oīm maior
Moralit̄ eſt ptulerit. ¶ Orig. Moralit̄. Ha
beat in ſe defixū altare/in q̊ orōnū ho/
ſtias / ꝛ miſcdie victimas offerat: in q̊
ↄtinentie cultro ſupbiā q̄ſi taurum im/
molet:iracūdiā q̄ſi arietē iugulet: luxu
riā ꝛ oēm libidinē tāq; hircos ꝛ hedos
litet. Sciat tn̄ ex his ſacerdos ſepare
brachiū dextrū.i.opa bona opera de/
xtra/ne ſiniſtrū q̄d reſeruet̄: et pectuſculū integrū correctū:et
mentē deuotā ꝛ deo ſacratā:ꝛ maxillas adverbū dei loq̄ndū:
ſciat ſibi in ſctīs candelabrū lumīs eſſe locādū/vt ſint ei lucer/
ne ſp ardētes/ꝛ lūbi ſuccincti: vt ſit tāq; ſeru⁹ q̊ expectat dn̄m
ſuū redire a nuptijs. de his lucernis dr̄ Matth.vi.e. Lucer/
Moralit̄ na corpis tui eſt oculus tu⁹. ¶ Orig. Moralr̄. Candelabrū
q̊ꝫ in auſtro collocet/vt ad aq̄lonē reſpiciat:accēſo enī lumine
.i.vigilāti corde:debet ſemp ad aquilonē reſpicere/a q̊ accen/
dunt̄ mala vniuerſe terre. Vigilās g̊ ꝛ ſollicitus ꝛ ardēs ītu/
eatur ſemp ↄ aſtutias diaboli:ꝛ vn̄ ſit vētura tēptatio. Vn̄ ir
ruat hoſtis:vn̄ latēter obrepat q̊ tanq; leo rugiēs circūit que/
Moralit̄ rens quē deuoret. ¶ Morali. Habeat ī penetralib⁹ pectorꝰ
altare incēſi:vt dicat chriſti bon⁹ odor ſum⁹ deo.ij.Cor.ij.d.
Moralit̄ ¶ Iſid. Moralr̄. Menſa q̊ꝫ ppoſitiōis habēs.xij.panes lo
cet in parte aq̄lonis reſpiciēs ad auſtrū:panes apl̄i ſunt / q̊rū
ſermōe indeſinēter vti debet/ꝛ reſpicere ad auſtrū vn̄ dn̄s ve
Moralit̄ nit. ¶ Moraliter. Habeat arcā teſtamēti in q̄ ſunt tabule le
gis:vt in lege dei meditemur die ac nocte:ꝛ memoria ei⁹ arca
ꝛ bibliotheca efficiat̄ libroꝝ dei. Intra ipm̄ q̊q; ſit vrna man/
ne repoſita:intellect⁹.ſ.ꝟbi dei ſubtilis ꝛ dulcis. Sit ꝛ virga
aaron.i.doctrina ſacerdotalis et florida ſeueritas diſcipline.
Sup oēm ꝟo gl̄iam ſit ei pōtificalis ornat⁹. Pōt enī intra ſe
agere pōtificatū pars illa q̄ in eo pcioſior eſt oīm:qd̄ q̄dā pnci
pale cordis dicūt:alij rōnalē ſenſum aut ītellectualē ſubſtātiā
vel q̄libet modo dicat̄ portio nr̄a p quā dei capaces ſum⁹/ve/
lut quidā

lut q̄dā pōtifex exornet̄ ī nob̄ indumētꝰ ꝛ monilib⁹ pcioſis po C
dere byſſino: qd̄ indumentū vſq; ad pedes ducit̄ tegens totū
corp⁹ ī q̊ ſignificat̄ vt ſmo oīm tot⁹ ſit caſtitate veſtit⁹ ¶ Mo Moralit̄
raliter. Poſt hec accipiat humerale gēmatū in q̊ fulgor ope/
rū/vt vidētes opa bona glorificent patrē vr̄m qui in celis eſt.
¶ Moralit̄. Accipiat logiū qd̄ rōna/ Moralit̄
le dici pōt pectori ſuppoſitū/ q̄terno la
pidū ordine diſtinctū. Aurea q̊ꝫ lamīa
in fronte reſplendeat qd̄ petalū dicit̄:
in q̄bus vtriſq; veritas ꝛ manifeſtatio
dicit̄ locata. Ego ī his q̄ in pectore lo/
cant̄ ſermonē euāgelicū ſentio:qui q̄/
druplici ordine veritatē fidei nobis et
manifeſtationē exponit trinitatꝰ/ cūcta
referēs ad caput.i. vnius dei naturā.
In his g̊ oīs veritas eſt/ꝛ oīs manife
ſtatio veritatis. Igit̄ ſi vis recte ponti
ficatū gerere:euāgelicus ſermo ꝛ trini
tatis fides ſēp tibi habeant̄ in pectore
cui ↄuenit apl̄ic⁹ ſermo tā ꝟtute q̊ nu/
meros tm̄/vt nomen dn̄i ſp habeat̄ in
capite/ꝛ ad vnū deum cūcta referant̄.
¶ Mora. Habeat etiā interi⁹ ponti/ Moralit̄
fex opimēta ſua:habeat pudēda tecta:
ꝛ corpe ſit ſctūs ꝛ ſpū/ꝛ cogitatiōib⁹ ꝛ
opib⁹ purus. ¶ Mora. Habeat etiā Moralit̄
p indumēti circūitū tintinnabula:vt in
grediēs in ſctā ſonet/ nec cū ſilentio in †s.31.a
tret. Et in extremo veſtimēti poſita/vt
de extremis tpib⁹ ꝛ fine mūdi nūq; ſile
at. Iō ſonet diſputet ꝛ loq̄t̄:vt memor
nouiſſimoꝝ ſuoꝝ nō peccet. Sic g̊ inte
rior hō exornet̄/ vt nō ſolū in ſctā ītret
ſed in ſctāſctōꝝ:vbi ppitiatoriū ꝛ cheru
bin:vn̄ eis deuſ appeat. Sctā pn̄t eſſe
ea q̄ in pn̄ti ſeclo pōt hr̄e ↄūſatio ſctā.
Sctā ꝟo ſctōꝝ in q̄ ſemel tm̄ intrat̄:ad
celū trāſitū eē puto: vbi eſt ppitiatoriū
ꝛ cherubin: vbi mūdis corde apparet
de⁹. Ego ſic intelligo abraā habitaſſe ī
tabernaculis iſaac ꝛ iacob: q̄ ītra ſe cō
ſtituerāt deo: q̄ ſe tātis ac talib⁹ ꝟtutū
ſplēdorib⁹ adornauert̄. Fulgebat ī eis
regia purpura. vn̄ abrae dictū ē a deo.
In nobis rex es tu. Splēdebat cocc⁹
dū pmpta ad iugulādū deo iſaac vni/ D
cū dextra fuit. Et hiacynthus cū celum
ſp intuēs celi dn̄m ſeq̄bat̄. In ceteris
quoq; ſilr̄ ornabat̄. Sic mandat̄ in le/
ge vt exeat ppl̄s certa die āni: ꝛ faciat
diē feſtū tabernaculi habitās in taber/
naculis/ habēs ramos palmaꝝ ꝛ fron
des ſalicis ac ppl̄i: ꝛ ramos frondoſe
arboris.i.myrti. Palma ſignum eſt victorie belli: qd̄ inter ſe
caro ꝛ ſpirit⁹ gerunt. Arbor autē ppl̄s ꝛ ſalix tam virtute q̊
noīe virgulta ſunt caſtitatis: quā ſi integre cōſerues habere
potes nemoroſe ꝛ frondētis arboris ramos q̄ eſt eterna ꝛ be
ata vita:cū te dn̄s in loco viridi collocauerit ſup aquā refecti/
onis. a ¶ Beſeleel filiū huri. Umbra dicit̄. Hur ignis.
Huri lux mea. Iudas ↄfeſſio. Hooliab ptectio mea pr̄:achi
ſamech fratrē meū roborās. Dan iudiciū īterptat̄ vl̄ iudicās.
Quia doctores ſcti q̄ pdicatione ſua domū dei pdicāt ꝛ fabri/
cant/in dei defenſione ↄfidūt. vn̄ Ps.lvi.a. In vmbra alarū
tu.ꝛc. Et ȝelo ſpūali accēſi lumē fidei ꝛ ſciētie auditoribus in/
fundunt ꝛ

Nico.de lyra

a ¶ Dixitq; moy. Hic ↄn̄r agit̄ de electōe artificiū/cū
dicit̄: b ¶ Ut fa.o.abie.i.carpētarij. Abies enī eſt gen⁹ li Abietarij
gni:ꝛ inde dr̄ abietari⁹ artifex operās in tali ligno. ꝛ inde tra/
ctū eſt h nomē ad alios artifices lignoꝝ:ꝛ ſic accipit̄ h:qr de li
gno abietis nō fit h mētio ī ↄſtructōe tabernaculi ſꝫ de lignis
ſethim c ¶ Polimytarij. Nomē eſt artificis q̄ p texturam
varias figuras opat̄:ꝛ dicit̄ a polis qd̄ ē pluralitas:et mitos πολύς
qd̄ ē gutta. d ¶ Ac plumarij. Qui tales varietates facit cū μίτος
acu. e ¶ Et texant oia.ſ.que ab alijs ſunt inuēta. f ¶ Ac
noua queq; re. Sapientia a deo ſibi collata. Cetera patēt
ex dictis capi.xxxj.

E G fundũt ⁊ cõfeſſionis normā oſtendũt: ꝓtectionē quoqꝫ dei patris habēt ĩ iuſticia ⁊ iudicio frēs ſuos exhoꝛtãdo roboꝛãt.

Fecit ergo bezeleel ⁊c. Ra. No Ca. XXXVI tandũ ꝙ nõ ſolũ de tribu regali: ſed q̃ de ancilla natus: eſt ad magiſteriũ operũ dei elect⁹. Beçeleel nãqꝫ de tribu iuda qui fuit lie

Myſtice filius. Ooliab ꝺ tribu dan qui fuit bale fili⁹ ancille rachelis: quia etiã ignobiles ad dignitatem et regimē ec

Act.10.e cleſie eligũtur. Non eſt enĩ perſonaruꝫ acceptoꝛ deus. poteſt etiaꝫ in hoc ſignificari ꝙ nõ ſolum ex iudeis / ſed etiã ex gentibus eccleſie doctoꝛes aſſumunt̃. Unde in

Nu.2.d libꝛo Nũeri: Judas ab oriente caſtra circa tabernaculum metatus eſt: et dan ab aquilone. In oriente enim primuꝫ dñs ex iudeis eccleſiaꝫ cõſtituit: poſtea de gentibus que de regno illius

Eſa.14.d erãt: qui ait: Ponam ſedeꝫ

ꝺm aliam meã ad aquilonē. Has enĩ

lrãm eccleſiaſticã dignitatē percipere: ad coꝛpis ſui vnitatē voluit pertinere. b ¶ Cũ qꝫ vocaſſet eos ⁊c. Oꝛi. Et poſtq̃ꝫ obtulit ppl's vocauit inq̃t moyſes oēm ſapientē ad fabꝛicandũ: ⁊ architectũ vt cõponerent ſingula q̃ ſcripta ſunt. Sꝫ ⁊ mulieres inquit ſapientes vocauit vt facerēt que ꝯuenirent in tabernaculo dñi. Uides ergo omĩa que fiunt a ſapientib⁹ fieri ⁊ mulieres ſapiētes et

viri ſapientes. Omĩa enim

Ecci.39.d opera dñi in ſapiētia fiunt. Nõ ſufficit nobis ſi offeramus: tm̃ opus eſt / vt cũ ſapientia ea que in nobis ſunt operemur: ſciamus miſcere aurũ byſſo / ⁊ coccũ duplicare vel miſcere cũ purpura. Quid enĩ tibi ꝓdeſt ſi habe as hoc: ⁊ vtimeſcias neqꝫ cognoſcas quõ vnumquodqꝫ in ſuo tēpoꝛe et in ſuo loco aptare debeas ⁊ pꝛoferre: c ¶ Et q̇ ſpõte ⁊c. Aug⁹. Et oēs qui ſpontevellēt ire ad opera: vt cõſummarent ea ⁊c. Cõmemoꝛauit moyſes quoſdã quib⁹ dixit ſpiritum diuinitus datũ: quo illa efficere poſſent / ⁊ tñ multi intelligunt̃ ſponte ad eadem opa veniſſe q̇bus neqꝫ imperatũ eſt / neqꝫ noĩa eorũ memoꝛata ſunt a dño dicta moyſi. Nõ ergo illi ſoli

Nota hoc munus diuinit⁹ habuerũt qui nomĩatim memoꝛãtur / ſed foꝛtaſſe p̃cipue ⁊ excellẽtius. Laudãdus eſt autē in omĩb⁹ his nõ attract⁹ ad opus ſeruiliter animus: ſed liberaliter ſponte deuotus. d ¶ Unde artifices

Nota ⁊c. Nota quia ſapiẽtes effectoꝛes operũ / ſancti etiã moribus erant: poterant autē ſi vellēt multa auferrēt: ſed modeſtia pꝛohibuit: vel religio terruit.

a Fecit ergo beçeleel ⁊ ooli- Ca. XXXVI a ab ⁊ omĩs vir ſapiens / q̇bus dedit dñs

¶ artificioſe.

ſapientiã ⁊ ĩtellectũ / vt ſcirēt fabꝛe ope

¶ eccleſie.

rari q̃ ĩ vſus ſctũarij neceſſaria ſũt / ⁊ q̃ p̃cepit dñs

a ¶ a ſapiētibus in tabernaculo oĩa fiũt: qꝛ oĩa opa dñi in ſapiētia.

b fieri. Cũqꝫ vocaſſet eos moyſes ⁊ oēm erũditũ vi

c rũ cui dederat dñs ſapiētiã ⁊ ſciētiã: et q̇ ſpõte ſua obtulerãt ſe ad faciendũ op⁹: tradidit eis vniuerſa

a ¶ ſtudioſe tanq̃ꝫ filij dei nõ filij noctis ⁊ tenebꝛarũ.

donaria filioꝝ iſrl'. Qui cũ ĩſtarēt opi q̊tidie / mãne †

d vota ppl's offerebat. Uñ artifices venire cõpulſi dixerũt moyſi Pl⁹ offert ppl's q̃ꝫ neceſſariũ ē. Juſſit ĝ †

moyſes p̃conis voce cãtari: Nec vir nec mulier q̇c q̃ꝫ vltra offerat ĩ ope ſctũarij. Sicqꝫ ceſſatũ ē a muneꝛib⁹ offerēdis: eo ꝙ oblata ſufficerēt ⁊ ſupabũdarēt. Fecerũtqꝫ oēs coꝛde ſapiētes ad explēdũ op⁹ tab̃naculi / coꝛtinas decē de byſſo retoꝛta ⁊ hiacyntho ⁊ purpura / coccoqꝫ bis ticto / ope vario / ⁊ arte polymita. Quaꝝ vna hēbat ĩ lõgitudĩe vigitiocto cubitos: ⁊ ĩ latitudĩe q̃ttuoꝛ. Una mēſura erat oĩm coꝛtinaꝝ. Cõiũxitqꝫ coꝛtinas q̇nqꝫ alterã alt'i: ⁊ alias q̇nqꝫ ſibĳnuicē copulauit. Fecit ⁊ ãſas hiacynthinas ĩ oꝛa coꝛtinę vni⁹ ex vtroqꝫ latere: ⁊ ĩ oꝛa coꝛtinę alteri⁹ ſil'r / vt ꝯtra ſe ĩuicē venirēt anſę ⁊ mutuo iũgerent̃. Uñ ⁊ q̇nq̃ginta fudit circulos aureos / q̇ moꝛderēt coꝛtinaꝝ anſas / ⁊ fieret vnũ tabernaculũ. Fecit ⁊ ſaga vndeci ꝺ pilis capꝛaꝝ / ad opiendũ tectũ tabernaculi: vnũ ſagũ ĩ lõgitudĩe habebat cubitos trigĩta: ⁊ ĩ latitudĩe cubitos q̃ttuoꝛ. Uni⁹ mēſurę erãt oĩa ſaga. Quoꝝ q̇nqꝫ iũxit ſeoꝛſum: ⁊ ſex alia ſepatiꝫ. Fecitqꝫ anſas q̇nq̃gĩta ĩ oꝛa ſagi vni⁹: ⁊ q̇nq̃ginta ĩ oꝛa ſagi alteri⁹: vt ſibĳnuicē iũgerēt̃: ⁊ fibulas ęneas q̇nq̃ginta q̇b⁹ necteret̃ tectũ: vt vnũ palliũ ex oĩb⁹ ſagis fieret. Fecit ⁊ optoꝛiũ tabernaculi de pellib⁹ arietũ rubꝛicatis: aliudqꝫ deſup̱ velamētũ de pellib⁹ hiacynthinis. Fecit ⁊ tabulas tabernacl'i ꝺ lignis ſethim ſtãtes. Decē cubitoꝝ erat lõgitudo tabulę vni⁹: ⁊ vnũ ac ſemis cubitũ latitudo retinebat. Binę ĩcaſtraturę erãt ꝑ ſinglas tabulas: vt altera alteri iũgeret̃. Sic fecit ĩ oĩb⁹ tabulis tabernaculi. E q̇b⁹ vigĩti ad plagã meridianã erãt ꝯtra auſtrũ / cũ q̃draginta baſib⁹ argēteis. Duę baſes ſb̃ vna tabula ponebãt̃ ex vtraqꝫ anguloꝝ p̱te: vbi incaſtraturę lateꝝ ĩ angulis terminãt̃. Ad plagã q̊ꝫ tabernaculi q̃ reſpicit ad aq̇lonē / fecit vigĩti tabulas cũ q̃draginta baſib⁹ argēteis / duas baſes ꝑ ſingulas tabulas. Cõtra occidentē v̊o: id eſt ad b eã partē tabernaculi q̃ mare reſpicit / fecit ſex tabulas / ⁊ duas alias ꝑ ſingulos angulos tabernaculi retro / q̃ iuncte erãt deoꝛſum vſqꝫ ſurſum: ⁊ in vnã cõpaginē pariter ferebant̃. Ita fecit ex vtraqꝫ parte ꝑ angulos: vt octo eēnt ſimul tabulę: et haberēt

Fecit ergo bezeleel. Hic conſequēter agit̃ de operis executiõe. iſta tamē executio nõ ponitur hic totaliter eodeꝫ oꝛdine quo ſupꝛa deſcriptum eſt opus a moyſe. Pꝛimo ergo ponit̃ executio operis q̃ꝫtum ad ipſum tabernaculũ. Secũdo q̃ꝫtum ad ea q̃ erãt iuxta ipſuꝫ. xxxvij. ca. Tertio q̃ꝫtum ad atriũ. ca. xxxviij. Quarto q̃ꝫtum ad veſtes ſacerdotum. xxxix. ca. Circa pꝛimũ pꝛimo oſtenditur populi offerentis vltra neceſſitatem deuotio. ſecundo operis executio / ibi: Feceruntqꝫ: ⁊ pꝛimo q̃ꝫtum ad operimenta tabernaculi de coꝛtinis ⁊ ſagis ⁊ pellibus. ſecũdo q̃ꝫtum ad parietes tabernaculi / ibi: Fecit et tabulas tabernaculi. Sequit̃: Cõtra occidenteꝫ vero / quod autē ſequit̃: b ¶ Id eſt ad eaꝫ p̱tē tabernaculi ⁊c. Non eſt in hebꝛeo.

✱ Fecit q̊qꝫ

Moꝛaliter. Fecit ergo bezeleel ⁊c. Poſita p̄cedenti ca. determinatione offerendoꝛũ pꝛo cõſtructiõe tabernaculi: Hic cõſequenter ponitur executio cum dicit̃: † ¶ Quotidie mane ⁊c. Per hoc inſtruit̃ populus chꝛiſtianus ⁊ multo foꝛtius clerici p̃ncipes ⁊ pꝛelati: vt ſingulis diebus intendãt diuino cultui anteq̃ꝫ ad opera pꝛopꝛia manũ mittant. † ¶ Plus offert ppl's q̃ꝫ neceſſe eſt. hoc enim poſſum⁹ dieb⁹ iſtis dicere ꝙ ppl's xp̃ian⁹ ⁊ p̃ncipes tot ⁊ tanta obtulerunt p̃latis ⁊ miniſtris eccleſie ſaltem in pluribus terris ꝙ aſcendũt vltra neceſſitatē: ĩmo etiã contra vtilitatem ꝓpter abuſum inde ſequētē. Nã multi bonis eccl'ie datis nimis abutũtur ad pompã terrenã ⁊ amicoꝛũ ſuoꝝ carnaliũ exceſſiuã ditationē: vt de alĳs vereccũdioꝛib⁹ taceam⁹. † ¶ Juſſit ergo moy. p̃co. vocã. nec vir nec mu. q̇c. vl. offe. ⁊c. Sic exemplo moyſi ſupioꝛes ĩ eccl'ia deberēt vt videt̃ finē ĩponere tpaliũ augmētatiõi: ſaltē ĩ illis loc' vbi talis augmētatio nõ ꝓdeſt ſꝫ multũ obeſt: eo ꝙ mult' miniſtr' eccl'ie p̃bet occaſionē multiplicis ruine. Sꝫ ſicut ſcribit̃ Pꝛouerb. xxx. b. Sanguiſuge due ſunt filie dicētes ſp̱: affer / affer. Et iſte ſũt amoꝛ inoꝛdinat⁹ ꝓpꝛie excellētie: ⁊ ĩoꝛdinat⁹ ʒel⁹ carnalis parētele / q̃ nõ ſolũ clamãt: affer affer / ſꝫ aufer aufer. i. tolle vi: tolle fraude: ꝓpter qꝺ Greg⁹. papa diſpoſuit ĩ h̃ ponere modũ vt dicit dñs Hugo cardinal'. ſup locũ iſtũ.

Ca. XXXVII

Fecit autē beseleel arcā. Iſid. In arca teſtamēti fuit vrna aurea/ tabule ſcz ⁊ virga aaron. Arca.ſ. eccl'ia habꝫ duas tabulas lapideas.i. duplicis teſtamenti ꝑpetuā firmitatē: ⁊ vrnā aureā.i. carnē chriſti purā ⁊ ſincerā: q̄ recōditū i ſe manna ꝑpetue diuinitatis ꝯſeruat: ⁊ angelici panis penne gerit dulcedinē: ⁊ virgā aaron.i. verī pontificis nr̄i vexillū ſalutare imortalis memorie ſēp viriditate florētē. b ¶ Coronam aureā ⁊c. Quia in eo ꝙ eccl'ia per quattuor mundi partes dilatat̄: quattuor ſcti euāgelij libris accincta ꝑdicat̄: q̄ tū intra vnius corone ambitum.i. intra eiuſdē fidei firmitatē.i. vnitatē ꝯcludit̄. c ¶ Vectes quoqꝫ. Iſid. Quia fortes pleuerātes doctores velut īputribilia ligna q̄redi ſūt: q̄ inſtructiōi ſacroꝝ voluminū ſꝑ inherētes/ eccl'ie vnitatē denūciēt: ⁊ q̄ſi intromiſſis circulis arcā portēt q̄ auro quoqꝫ iubent operiri: vt cum ſermone alijs inſonāt: ipī etiā vite ſplendore fulgeſcant. d ¶ Fecit ⁊ p. ⁊c. Iſid. Propitiatoriū ſup arcā teſtamenti poſitū chriſtus eſt: q̄ inter deū ⁊ hoiem mediꝰ ꝑpitiator inuenit. Quē poſuit deꝰ ꝑpitiatoē ꝑ fidē in ſanguie ipſiꝰ. Ꝟ. ꝑpitiatoriū arce ſupponit̄: q: chriſtus eſt eccleſie caput. Et lucernas

Ni.de ly.ra

b ❧ a ¶ Fecit q̄ꝫ vectem aliū. De hoc vecte nō fecit ſupra mētionē. iſte enī erat in latere oriētali tabernaculi: ita ꝙ capita eiꝰ erāt inſerta capitibus duarū tabulaꝝ q̄ erant iuxta introitū tabernaculi: vna in latere aq̄lonari ipſiꝰ tabernaculi: ⁊ altera in auſtrali. ⁊ q: traſibat per ſpiſſitudinē ipſarū tabularū: ideo dicit lr̄a ꝙ trāſibat per medias tabulas ab angulo vſqꝫ ad angulū.ſ. ab angulo ꝯiungēte parietē aq̄lonarē ⁊ oriētalē tabernaculi vſqꝫ ad angulū ꝯiūgētē parietē auſtralē et oriētalē eius. Cetera exponant̄ ſicut ſunt expoſita.ſ.ca.xxvi.

Ca.XXXVII

Fecit autē ⁊ be. Hic ponit̄ execu/tio opis q̄tum ad ea q̄ erāt itra tabernaculū. ⁊ pmo illoꝝ q̄ erāt itra ſctā/ſctōꝝ.ſ. arce.ꝑpitiatorij ⁊ ipſorū cherubin. b ¶ Cherub vnū i ſu. ⁊c. Sūmitas hic accipit̄ ꝑ pte ſupiori ſm opinionem

baſes argenteas ſedecim: binas ſcilicet baſes ſub ſingulis tabulis. Fecit et vectes dē lignis ſethim q̄nqꝫ ad ꝯtinēdas tabulas vniꝰ lateris tabernaculi: ⁊ q̄nqꝫ alios ad alteriꝰ lateris tabulas coaptādas: et extra hos q̄nqꝫ alios vectes ad occidentalē plagā tabernacli ꝯtra mare. Fecit q̄ꝫ vectē aliū: qui ꝑ a medias tabulas ab angulo vſqꝫ ad angulū ꝑueniret. Ipā autē tabulata deaurauit: et circulos eorū fecit aureos/ ꝑ q̄s vectes iduci poſſint/ q̄s ⁊ ipos laminis aureis ꝯpuit. Fecit ⁊ velū de hiacyntho: purpura: vermiculo ac byſſo retorta/ ope polymitario variū atqꝫ diſtictū: ⁊ q̄ttuor colūnas d̄ lignis ſethī: q̄s cū capitibꝰ deaurauit: fuſis baſibꝰ eaꝝ argēteis. Fecit ⁊ tētoriū i itroitu tabernaculi ex hiacyntho/ purpura/ vermiculo/ byſſoqꝫ retorta/ opere plumarij: et colūnas q̄nqꝫ cū capitibꝰ ſuis/ q̄s ꝯpuit auro: baſeſqꝫ earū fudit eneas q̄s ⁊ operuit auro.

¶ eccleſiam.

a Fecit aūt beſeleel ⁊ ar Ca.XXXVII b cā de lignis ſethim habentē duos ⁊ ſemis cubitos in longitudine: et cubitū ac ſemiſſem i latitudie. Altitudo q̄ꝫ vno cubito fuit ⁊ dimidio: Veſtiuitqꝫ eā auro puriſſimo intꝰ ac foris: Et fecit

¶ Sctis mente ⁊ corpe q̄ habēt interius duas tabulas teſtamētti.i. obſeruātiam legis ⁊ euāgelij. ¶ alterum ſcꝫ ¶ vel vnius. ¶ vel ti. ¶ vel dij. a ¶ quia eccleſia quaſi aurum radiare debet tam interius vite ſplendore: q̄ꝫ exterius ſapientie ⁊ doctrine claritate.

b illi coronā aureā ꝑ gyrū/ cōflans q̄ttuor anulos aureos ꝑ quattuor angulos eiꝰ: Duos anulos in la/

c tere vno: ⁊ duos in altero. Vectes quoqꝫ fecit de lignis ſethim/ quos veſtiuit auro/ et q̄s miſit in anu/

d los qui erant in lateribus arce ad portandū eā. Fecit et ꝑpitiatoriū: id eſt oraculum de auro mūdiſſi † mo/ duorum cubitorū ⁊ dimidij in longitudine/ ⁊ cubito ac ſemiſſe in latitudie. Duos etiā cherubim † ex auro ductili/ q̄s poſuit ex vtraqꝫ parte ꝑpitiato/ † rij: Cherūb vnū in ſummitate vnius partis: ⁊ che/ b rub alterū in ſummitate partis alteriꝰ. Duos cherubin in ſingulis ſummitatibus propitiatorij/ extē † dentes alas ⁊ tegētes propitiatoriū: ſeqꝫ mutuo † ⁊ illud reſpiciētes. Fecit ⁊ mēſam de lignis ſethim in longitudine duoꝝ cubitoꝝ: et in latitudie vnius cubiti: q̄ habebat in altitudine cubitū ac ſemiſſem: circūdeditqꝫ eā auro mūdiſſimo: ⁊ fecit illi labiū aureū ꝑ gyrū: ipſiqꝫ labio coronā aureā interraſilē q̄ttuor digitoꝝ: ⁊ ſup eandē alterā coronā aureā. Fudit ⁊ quattuor circulos aureos q̄s poſuit in q̄ttuor angulis per ſigulos pedes menſe contra coronā: c miſitqꝫ i eos vectes vt poſſit menſa portari: Ipos q̄ꝫ vectes fecit de lignis ſethim: ⁊ circūdedit eos auro: ⁊ vaſa ad diuerſos vſus menſe: acetabula: phialas ⁊ cyathos ⁊ thuribula ex auro puro/ in quibus offerēda ſūt libamia. Fecit ⁊ cādelabrū ductile de

a ¶ chriſtū. b ¶ q: chriſtꝰ pctm̄ nō fecit q̄ eſt ſapiētia pris ¶ vel ti. ¶ vel ſemis. a ¶ cherub interpretatur plenitudo ſcientie dilectio.ſ. dei ⁊ ꝓximi. a ¶ q: vetus ⁊ nouū teſtamentū tā chriſti ſacramēta q̄ꝫ eccl'ie myſteria ſub enigmatū figuris operiūt. b ¶ q: duo teſtamēta cōcorditer chriſti ſacramēta predicant. a ¶ in q̄ paſcimur alimentis ſcripturaꝝ.

nionē Ra. Sa. dicētis ꝙ C cherubin erant poſita ſup opculū arce q̄d erat ꝑpitiatoriū ſm ipm. ſm aliā opinionē ſūmitas h̄ accipit̄ ꝓ extremitate: q̄ dicit ꝙ cherubin ſuſtētabāt extremitates ꝑpitiatorij: vt dictū eſt .ſ.xxv.c. ſcdo ponit̄ executio q̄tū ad ea q̄ erāt extra ſctm̄ſctōꝝ ꝯ velū in illa pte tēpli: q̄ ſctm̄ vel ſcā noīat̄/ cū dicit̄: Fecit et menſam. c ¶ Cōtra coronā.i. immediate ſub corona: vt expoſitū eſt.ſ.xxv.c. Conſeq̄nt̄ agit de cādelabro q̄d erat ibidē/ cū dicit̄: Fecit ⁊ cādelabꝝ.

Moraliter. b ¶ Fecit Moralit̄ beſele. ⁊c. vſqꝫ: Fecit et ꝑpitiatoriū: Id eſt oraculū ꝑ q̄d deſignatur: eccleſia in qua fiunt laudes et preces ad propitiationem dn̄i ꝓcurandam. † ¶ De auro mūdiſſimo. Nā eccl'ia n̄ debet h̄re maculā neqꝫ rugā. † ¶ Duos et che. ⁊c. Per q̄s ſignificātur eccl'ie prelati. nā cherubim inṫꝑtat̄ plenitudo ſciētie/ q̄ debet i ꝑlatis eſſe. de Quid ſcire bēt enī ſcire vetꝰ ⁊ nouū te debet plat̄ ſtamētū. ꝑ h̄ āt q̄d ō duos gemia charitas dei.ſ. ⁊ primi deſignat̄: q̄ debet i ꝑlatis euidentiꝰ feruere/ cū ex officio ꝓ ſalute ppl'i ſui corpalē vitā expōere: ſi caſus neceſſitatꝭ occurrerit tenean̄t Joh.x.b. Bonꝰ paſtor aīam ſuā dat ꝓ ouibꝰ ſuis. iō ſubdit̄: † ¶ Ex auro ductili. Fuerit enī facti cū martello: ꝑ q̄d deſignat̄ ꝙ eccl'ie ꝑlati debēt ſꝑ eſſe pa D rati ad ſuſtinēdū ꝑſecutiones pro ſalute gregis ſui. † ¶ Quos poſuit. Per q̄d deſignat̄ ꝙ ꝑlati ſꝑ debēt intēdere ſuaꝝ eccliarū regimini/ ⁊ nō ſtare in curijs regū vl' ꝑncipū niſi i caſu neceſſitatꝭ ⁊ ad h̄ vocati. † ¶ Extēdētes alas.i. itellectū ſuū ⁊ affectū applicātes ꝯtēplatiōi diuinoꝝ/ ⁊ nō ad habēdū longā comitiuā equoꝝ ⁊ domicelloꝝ. † ¶ Et tegētes propitiatoriū.i. ꝑ opꝰ actiue vite intēdētes ad eccl'ie ſbſidiū v̄bo et exēplo informātes ppl'm ſibi cōmiſſū. ¶ Grego. in paſto. Sit ꝑſul actione ꝑcipuꝰ: et ꝑ certerꝭ in cōtemplatione ſuſpenſus. Sicut in ſcala iacob angeli aſcendebant ⁊ deſcendebant. Sed aliqui eoꝝ ſunt ſicut milui qui non deſcendunt niſi ad cadauera rapienda: ſic iſti ad bona tēporalia querenda: que tamē Paulus apl's arbitrat̄ vt ſtercora. Phil.iij.b.

Glo. ordi.

E ☞ a ¶ Et lucernas ſeptē ⁊c. ſpi/
ritū ſctm̄ ſignificat: qui ſeptiformi
gratia illuſtrat eccleſiā in vnita/
te fidei ꝯſiſtētē: vl' xp̄m portantē
eccl'ias ſeptē in quibꝰ ſeptiformis
ſpūs ſplēdor emicat. b ¶ Cum
Eſa. 6. a emūctorijs. Que in Eſaia for/
cipes appellant: duo teſtamenta
ſcꝫ qbꝰ pctā purgant / q̄ꝗ intra ſe
ſcti ſpiritus vniōe ſociant.

Nico. de lyra

✻ a ¶ Equū erat ⁊c. Qḋ ex/
ponit duplicit. Vno mō ꝙ lꝫ ali/
qui calami orirent de haſtili īferi
us alijs: tn̄ in pte ſuperiori eq̄lit
aſcēdebāt. Alit ſic: Equū erat ⁊c
.i. vniforme ī forma ⁊ figura. Ce
tera exponunt ſic. ſ. expoſita ſūt
ca. xxv. Cōſeq̄nter agit de altari
thymiamatis / cū dr: b ¶ Fecit
et alta. ⁊c. Qḋ altare erat inter
mēſaꝫ ⁊ cādelabrū: ⁊ exponat qḋ
hic dicit ſic. ſ. xxx. ca.

Glo. ordi.

☞ c ¶ Fecit et Ca. XXXVIII
labrū eneū labrū eneū ⁊c. Greg⁹. Labrū
eneū moyſes ponit in quo ſacer/
dotes lauent ſancta ſctōꝝ īgreſſu
ri: qꝛ lex dei ꝑus lauari nos ꝑ cō/
punctionē p̄cipit: vt nr̄a īmundi/
cia ad penetrādā ſecretoꝝ dei mū
Myſtice diciā nō obſiſtat. Fit aūt labrū de
ſpeculis mulierū q̄ ad oſtiū taber
naculi indeſinēter excubāt. Spe/
cula enī mulierū ſunt p̄cepta dei:
F in q̄bus ſctē aīe ſemꝑ aſpiciunt: ⁊
ſi q̄ in eis ſūt feditatis macule de
†36. diſ. §. ꝓhendūt: cogitationū vitia corri/
ecce ī prin. gunt / ⁊ q̄ſi renitētes vultꝰ ex red
dita imagine cōponūt. Quia dū
p̄ceptꝭ dn̄icis ſolerter intēdūt / in
eis q̇d in ſe celeſti viro placeat vl'
diſpliceat agnoſcūt / q̄ q̄ꝺiu ī hac
vita ſunt / eternuꝫ tabernaculū in
gredi nō poſſunt. Sꝫ tn̄ ad oſtiū
†1. Pa. 1. a tabernaculi mulieres excubāt: qꝛ
Nota quiſ ſctē aīe etiā cū infirmitate carnis
vere cōpū/ grauant: amore tn̄ cōtinuo īgreſ/
gatur ſum interni introitus obſeruant.
Moyſes ergo ſacerdotibꝰ labrū
de ſpeculis mulierū poſuit vel fe/
cit: qꝛ lex dei lauacrū cōpunctōis
pctoꝝ nr̄oꝝ maculis exhibet: ꝑ q̄
ſctē aīe ſuꝑno ſpōſo diſplicuerūt.
Intuēda nobis celeſtia p̄cepta p̄
bet / q̄bus ſi diligēter intēdimꝰ in
terne nr̄e imaginis maculas vide
mus. Vidētes aūt maculas in pe
nitētie dolore cōpungimur. Cō/
punctiōe q̄ſi in labro de ſpeculis
mulierū lauamur. Tunc ergo de
nobis vere cōpungimur: ſi ſtudio
ſe p̄cedētiū patrū facta penſamꝰ:
vt ꝯſpecta illa glīa in oculis nr̄is
vita nr̄a ſordeſcat. Tūc vere com
pungimur cū p̄cepta dei ſtudioſe
ꝑſcrutamur: vt per hec proficere
contendamus per que proficiſſe
cognouimus quos veneramur.

Ni. de ly.

☞ Paxillos

†36. diſ. §. ecce ī fine Fecit Ca. XXXVIII
et altare ⁊c. Hic ꝯſ̄r
ponit executio opis q̄ꝺ/
tū ad ea q̄ erāt ext̄ tabnaculū: ⁊ p̄/
mo q̄ꝺtū ad altare holocauſtoꝝ. ſe
cundo q̄ꝺtū

auro mūdiſſimo: De cuiꝰ vecte / calami /
cyphi / ſpherulę ac lilia ꝓcedebāt. Sex
in vtroq̄ꝫ latere. Tres calami ex ꝑte vna:
⁊ tres ex altera. Tres cyphi in nucis mo
dū ꝑ calamos ſingulos: ſpherulęq̄ꝫ ſiml'
⁊ lilia: ⁊ tres cyphi inſtar nucis ī calamo
altero: ſpherulęq̄ꝫ ſiml' ⁊ lilia. Equū erat a
opus ſex calamoꝝ q̄ ꝓcedebāt de ſtipite
candelabri. In ip̄o aūt vecte erāt q̄ttuor
cyphi ī nucis modū: ſpherulęq̄ꝫ ꝑ ſingu
los ⁊ lilia: ⁊ ſpherulę ſub duobꝰ calamis
ꝑ loca tria: q̄ ſil' ſex fiūt calami ꝓcedētes
de vecte vno. Et ſpherulę igit et calami
ex ip̄o erāt / vniuerſa ductilia ex auro pu/
a b riſſimo. Fecit ⁊ lucernaſ ſeptē cū emūcto
rijs ſuis / ⁊ vaſa vbi ea q̄ emūcta ſūt extin
guant / de auro mūdiſſimo. Talētū auri
appēdebat cādelabrū cū oībꝰ vaſis ſuis.

a ¶ corpus chriſti vel quoſlibet ſanctos in q̄bus ardet ſemꝑ diuinus ignis ⁊ ſemꝑ caro conſumit.

Fecit ⁊ altare thymiamatis de lignis ſe/ b
thim / habēs ꝑ q̄drū ſingulos cubitos: ⁊ ī
altitudine duos: e cuiꝰ angulis ꝓcedebāt
cornua: veſtiuitq̄ꝫ illḋ auro puriſſimo cū
craticula ac parietibꝰ et cornibꝰ: Fecitq̄ꝫ
ei coronā aureolā ꝑ gyrū / ⁊ duoſ anulos
aureos ſub corona per ſingula latera / vt
mittant in eos vectes / ⁊ poſſit altare por
tari. † Ipſos autē vectes fecit de lignis ſe

a ¶ gratiā ſpūſſcti habētē ī ſe pacē ⁊ miſcḋiaꝫ ꝑ ſaluatoris aduētū. vn̄ in cordibꝰ nr̄is lumē veritatis accendit.

thim / ⁊ operui flaminis aureis. Cōpōſu/
it ⁊ oleū ad ſanctificationis vnguentū / ⁊
thymiamata de aromatibꝰ mundiſſimis
opere pigmētarij. Ca. XXXVIII

F † Ecit et altare holocauſti de c
ligniſ ſethim: q̄nq̄ꝫ cubitoꝝ ꝑ
q̄drū / et triū in altitudīe: cuiꝰ
cornua de āgulis ꝓcedebāt:
Operuitq̄ꝫ illḋ ęreis laminis: Et ī vſus eiꝰ
ꝑauit ex ęre vaſa diuerſa / lebeteſ / forcipeſ
fuſcinl'as vncioſ ⁊ igniū r̄ceptacl'a. Crati
culāq̄ꝫ eiꝰ ī modū retꝭ fecit ęneā / ⁊ ſubt' eā
ī altarꝭ medio arulā fuſiſ q̄ttuor ęneiſ anu
lis ꝑ totidē retiaculi ſūmitates / ad imittē
dos vecteſ ad portādū. Quos ⁊ ip̄os fec̄
ḋ lignis ſethī / ⁊ operuit laminis ęneis: ī du
xitq̄ꝫ in circulos q̄ in altarꝭ lateribꝰ emine
bāt. Ip̄m aūt altare nō erat ſolidū / ſꝫ ca/

a ¶ compunctionē vehementē.

c uū ex tabulatꝭ ⁊ intꝰ vacuū. Fecit ⁊ lābrū d
ęneū cuꝫ bāſi ſua de ſpēculis mūlierū / q̄ †

a ¶ timore dei. b ¶ p̄ceptis diuinis. c ¶ ſctāꝝ aīaꝝ.
a ¶ cōtinuo amore ingreſſum regni eterni obſeruātes.
¶ introitu. ¶ nō manufacti.

excūbabāt ī oſtio tabnacl'i † Fecit ⁊ atriū
ī cuiꝰ auſtrali plaga erāt tētoria de byſſo
retorta cubitoꝝ cētū: Colūnę ęneę vigiti
cū baſibꝰ ſuis: capita colūnaꝝ / ⁊ tota ope

Nico. de lyra

cūdo q̄ꝺtū ad labrū eneū / cū dr:
d ¶ Fecit ⁊ la. ⁊c. Dicūt expoſi
tores nr̄i cōiter ꝙ iſte erāt mulie
res ḋuote q̄ veniebāt freq̄ūter
ad oſtiū tabnaculi rōne cultꝰ diui
ni: ⁊ in ſignū ꝙ nolebāt ampliꝰ
intēdere ornatui exteriori / obtu
lerūt ſpecl'a ſua q̄ꝝ capſe erāt enee
: ⁊ de ill' factū ē vas p̄dictū. Ra.
a Sa. dicit ꝙ h̄ ē textꝰ verus. De/
ſpeculis mulierū exercituātiū vl'
circūeuntiū ad oſtiū tabernacl'i.
⁊ ſ̄m p̄mā ſignificationē exponit
dicēs: ꝙ ml'ieres hebree q̄n̄ pha
rao voluit impedire multiplica/
tionē ppl'i ꝑ generationē oppri/
mēdo viros laboribꝰ ne vacarēt
amplexibus: vxores eoꝝ cōpone
bāt ſe ad ſpecula vt ꝓuocarēt vi
ros ſuos ad actū mr̄imonij: nō li
bidine ducte ſꝫ ꝓlis amore: ⁊ ſic
ꝓcreauerūt exercitū filiorū: iſrl':
quoꝝ p̄ncipes tribuū in q̄bꝰ q̄dā
mō cōtinebat totū negociū / ppl'i
cōſiſtebāt ad oſtiuꝫ tabernaculi:
vbi manebāt moyſes et aarō ad
tractādū cū eis ḋ negocijs ppl'i.
b Scḋꝫ ꝟo aliā ſignificatōeꝫ expo
nit ḋ ml'ieribꝰ deuotꝭ: q̄ māebāt
ī caſtris circa latera ⁊ poſt tergū
tabernaculi q̄s oportebat circū/
ire veniēdo ad oſtiū tabernaculi
cauſa oblatōis faciēde. Alit aūt
exponūt doctoreſ aliq̄: ꝙ circa la
bium eneuꝫ erant ſpecula affixa
vt ſacerdotes viderent maculas
abluendas: ⁊ illa ſpecula fuerūt
oblata a mulieribus deuotis: et
ſic qḋ dicit: Fecit ⁊ labrū eneuꝫ
cuꝫ baſi ſua de ſpeculis mulieꝝ. h
hic accipit facere pro aptare vel
ornare: ⁊ ſic aliquādo accipit in
hebreo vt dictum fuit Geñ. i. ca.
✻ Capita colū.
Moral'r. Fecit ⁊ altare. ⁊c. D
Illud ꝙ in p̄ncipio huiꝰ ca. poni
tur / ſuperiuſ expoſitū eſt myſtice
c ꝓpter hoc hic dimitto: et plura
alia dimiſi ⁊ dimittam eadem ra
tione. d ¶ Fecit ⁊ labrū ene
um cū ba. ſua ⁊c. Per ſpecu/
la mulierū ſignificant diuina p̄/
cepta in q̄bus aīe deuote ſpecu
lātes ⁊ meditātes vidēt q̇d amo
uere debent a ſeipſis. ſ. maculas
vitiorū: ⁊ quid ſibi apponere: ſcꝫ
ornamēta virtutū. hec enim duo
diuina precepta manifeſte oſten
dunt que docēt duas partes iu/
ſticie. ſ. declīare a malo et facere
bonū. † ¶ Que excubabāt
in oſtio tabernaculi. Per ta
bernaculū hic intelligit ip̄m ce/
lum: qḋ aīe deuote nō poſſunt
ingredi durante vita p̄ſenti: ſed
diligēter attendūt qualiter poſ/
ſint ītrare poſt finē p̄ſentis vite.
d Per hoc igit ꝙ labrū eneum in
quo pedes ⁊ manꝰ ſacerdotū de
† debāt lauari / factū eſſe dr de ſpe
culis mulieruꝫ: ſignificabat pra/
ctica noticia diuinorū p̄ceptorū:
ex qua quidē noticia procedit aq̄
vere cōtritiōis et deuotiōis in q̄
pedes et manꝰ ſacerdotū. i. affe/
ctiōes ⁊ opa eoꝝ q̄ miniſtraturi
ſūt ī eccl'ia debēt lauari ꝑ ꝯtritio
nē ⁊ ꝯfeſſionē anteq̄ꝫ accedāt ad
miſſarū celebrationē.

A F a ¶ Paxillos ꝗ꞉ ſtra. Pa/
xilli ſm līam erant in ſummita/
te colūnarū fixi quibus funes re
ligabantur/qui cortinas a terra
ſubleuabāt: firmati ſuperiorib⁹
quibuſdā anſulis: īferius ꝟo re
ligati ad predictos paxillos cor/
tinas extendebant/ ne rugā con
traherent. ¶ Myſtice vero fu/ Myſtice
nes ſignificant ſctām ſcripturā:
de qua ſalomon ait: Funiculus
triplex difficile rūpit̄ Eccs. iiij. c
Quia ſancta ſcriptura hiſtoria
moralitate ꝛ allegoria cōſtans:
nullis hereticorū dogmatibus
pōt dirumpi. Paxilli in moduꝫ
lingue facti linguas doctorū ſi/
gnificant/ qui ſcripturā pplīs ex
ponūt. Cortinaſ etiā a terra ſub
leuāt ꝛ extendunt: qꝛ ſubiectos
docēt ſeq̄/ ꝛ imitari celeſtia: nul/
lamq꞉ mali vel fraudis rugam
contrahere.

Nico.de lyra

✻ a ¶ Capita colūnarū/ ꝛ
tota operis celatura argē.
In hebreo habet̄: Uncini colū/
narū ꝛ cincture eaꝝ de argēto. ꝛ
eodē modo vbi īfra ponunt̄ cōſi
milia verba. b ¶ Ipſas colū
nas atrij veſtiuit argento.
In hebreo habet̄: Capita colū/
narū liniuit vel operuit argēto:
ꝛ exponant̄ iſta ſicut. ſ. xxvij.
c ¶ Hec ſunt inſtrumenta.
In hebreo habet̄: Hi ſunt cōpu
ti vel numeri: ꝛ videt̄ hoc meli⁹
dictū vt ptꝫ ex līa ſequēti: qꝛ no/
minant̄ ꝛ etiā numerant̄ ponde
ra metalloꝝ de quibus facta ſūt
opa tabernaculi. d ¶ In ceri/
B moniȷ̈s leuitarū. i. obſequiȷ̈s
eorū: qꝛ ad eos pertinebat por/
tare tabulas tabernaculi et ba/
ſes ꝛ operimēta ꝛ plura alia: ſi/
militer deponere tabernaculum
in motione caſtrorum et erigere
ipm in loco poſitionis caſtrorū.
e ¶ Per manuꝫ ithamar. i.
ſm ordinatōeꝫ eius ꝛ preceptū.
f ¶ Omne auruꝫ. Hic ponit̄
numerus auri. g ¶ Quod ex
penſū eſt in ope ꝛc̄. xx. et. ix.
talentoꝝ fuit. In hebreo ha/
bet̄. xxix. centenarioꝝ. dicit autē
Ra. Sa. ꝙ centenarius ꝯtinet
lx. mnas. mna aūt ſanctuariȷ̈ du
plex erat reſpectu cōis: ꝛ ſic cen/
tenarius ꝯtinebat. cxx. mnas: et
mna. xxv. ſiclos: ꝛ ſic centenari⁹
ſanctuariȷ̈ cōtinebat tria milia ſi
clos. h ¶ Oblatū eſt autē
ab his ꝛc̄. In hebreo habet̄ ſic
Argentū aūt numerationis po/
puli fuit centū centenariū ꝛ mille
ſeptingenti ꝛ. lxxv. ſicli ad pon/
dus ſanctuariȷ̈: dimidius ſiclus
per ſingula capita omniū tranſe
untiū ad numerū a. xx. annis et
ſupra de ſexcentis ꝛ tribus mili
bus ꝛ quingētis quinquaginta
viris: et ſm hoc numeratio pplī
nō eſt referenda ad numerū au/
ri predicti: ſed magis ad nume/
rū argenti: cuius ratio eſt: quia
in nullo loco inuenit̄ ſcriptuꝫ ꝙ
in numerati/

ris celatura argētea. Eque ad ſeptētriona
lē plagā/ tētoria: colūne baſeſq꞉ ꝛ capita co
lūnaꝝ eiuſdē mēſure ꝛ opis ac metalli erāt.
In ea ꝟo plaga ꝗ ad occidētē reſpicit/ fue/
rūt tētoria cubitorū ꝗnꝗginta/ colūne decē
cū baſib⁹ ſuis enee/ ꝛ capita colūnarū/ et to a
ta opis celatura argētea. Porro ꝯtra oriē
tē ꝗnꝗginta cubitoꝝ ꝑauit tētoria/ e ꝗb⁹ ꝗn
decim cubitos colūnaꝝ triū cū baſib⁹ ſuis/
vnū tenebat lat⁹: et in parte altera/ qꝛ inter
a ¶ eccl̄ie que in heremo huius vite conſtituit̄.
vtrāq꞉ introitū tabernaculi fecit/ ꝗndecim
eque cubitoꝝ erāt tentoria: colūneq꞉ tres ꝛ
baſes totidē. Cūcta atriȷ̈ tētoria byſſus re/
torta texuerat. Baſes colūnaꝝ fuere enee:
capita aūt earū cū cūctis celaturis ſuis ar/
gētea. Sed ꝛ ipās colūnas atriȷ̈ veſtiuit ar b
gento: ꝛ in introitu eius ope plumario: fe/
cit tentoriū ex hiacyntho/ purpura/ vermi/
culo ac byſſo retorta/ quod habebat vigin
ti cubitos in longitudīe: altitudo ꝟo ꝗnq꞉
cubitorū erat/ iuxta menſuram quā cuncta
a ¶ quattuor ſunt euangeliſte firmitate fidei ſolidati.
atriȷ̈ tētoria habebāt. Columne autē in in/
greſſu fuere quattuor cū baſibus eneis/ ca
¶ claritate diuini eloquiȷ̈
a pitaq꞉ earuꝫ celature argentee: Paxillos
ꝗq꞉ tabernaculi ꝛ atriȷ̈ ꝑ gyrū fecit eneos.
Hec ſūt inſtrumēta tabernaculi teſtimoniȷ̈ c
ꝗ enumerata ſunt iuxta ꝓceptuꝫ moyſi: in d
cerimoniȷ̈s leuitarū ꝑ manuꝫ ithamar filiȷ̈ e
aaron ſacerdotis: ꝗ beſeleel filius huri filiȷ̈
hur de tribu iuda/ dn̄o ꝑ moyſen iubēte cō
pleuerat/ iūcto ſibi ſocio hooliab/ filio achi
ſamech de tribu dan: ꝗ ꝛ ipē artifex lignoꝝ
egregius fuit/ ꝛ polymitari⁹ atq꞉ plumari⁹/
ex hiacyntho/ purpura/ vermiculo ꝛ byſſo.
Omne aurū qd̄ expēſum eſt in ope ſanctua f g
riȷ̈/ ꝛ qd̄ oblatū eſt in donariȷ̈s/ viginti ꝛ no
uē talentorū fuit/ ꝛ ſeptingētorū triginta ſi/
cloꝝ/ ad mēſurā ſanctuariȷ̈. Oblatū eſt aūt h
ab his ꝗ trāſierūt ad numerū viginti ānis ꝛ
ſupra: de ſexcētis trib⁹ milib⁹ ꝛ ꝗngētis ꝗn
ꝗginta armatorū. Fuert̄ ꝓterea cētū talēta
argēti/ e ꝗb⁹ ꝯflate ſunt baſes ſanctuariȷ̈: et
introit⁹ vbi velū pendet. Cētū baſes facte i
ſunt de talētis centū: ſingulis talētis ꝑ ba/ k
ſes ſinglās ſupputatꝭ. De mille aūt ſeptin l
gētis et ſeptuagintaꝗnq꞉ ſiclis fecit capita
colūnarū: ꝗs ꝛ ipās veſtiuit argēto. Eris ꝗ
ꝙ oblata ſūt talēta ſeptuagitaduo milia: ꝛ
ꝗdringēti ſupra ſicli: ex ꝗbus fuſe ſūt baſes
in introitu tabernaculi teſtimoniȷ̈: et altare
eneū cū craticula ſua: omiaq꞉ vaſa que ad
vſum ei⁹ pertinēt: ꝛ baſes atriȷ̈ tam in circūi
tu ꝗ꞉ in ingreſſu eius: ꝛ paxilli tabernaculi
atq꞉ atriȷ̈ per gyrum.

in numeratione pplī numerati
ſoluere debeant vel offerre ali
quam quantitatem auri ſed ar
genti ſcꝫ quilibet dimidium ſi/
clum: vt dictum eſt ſupra. xxx.
ca. Et ſi cōſideretur numerus Numer⁹ virorū iſrł
argenti hic expreſſus: correſpō
det numero virorum accipien/
do pro quolibet dimidiū ſiclū.
vnus enim centenarius valet
tria milia ſiclos: vt viſum eſt: ꝛ
per ꝯſequens centum centena
riȷ̈ valent trecenta milia ſiclos
integros: ꝛ per cōſequens va/
lent ſexcenta milia dimidios.
Itē mille ſeptingenti. lxxv. in/
tegri valent tria milia quingē/
tos quinquaginta dimidios ꝛ
ſic habet̄ numerus predict⁹ vi/
rorū ſcꝫ ſexcentorū triū miliū ꝛ
quingentoruꝫ quinquaginta.
i ¶ Centū baſes facte ſūt
de talentis centū. Quadra
ginta enī erāt in latere aquilo
nari et tot in auſtrali et. xvj. in
occidētali ſub tabulis taberna
culi ꝛ quattuor ſub ꝗttuor colū
nis in ꝗbus appēdebat velū di
uidēs ſanctū ꝛ ſanctūſanctoꝝ.
k ¶ De talentis centum.
In hebreo habetur: De cente/
nariȷ̈s centum. l ¶ De mille
autē ſeptingentis ꝛ ſeptu
agitaquinq꞉ ꝛc̄. In hebreo
habetur: De ſeptingentis. lxx/
v. ſiclis fecit vncinos columna
rum ꝛ liniuit capita earum ar/
gento: ꝛ hec videtur verior lit/
tera: quia hic loquitur de colū/
nis atriȷ̈: que erant. lx. per cir/
cūitum: argentū autem hic enu
meratum non aſcendit ad quā
titatem vnius cētenariȷ̈ fere de D
medietatibus: in qualibet aūt
baſe fuit vnus centenarius in/
teger/ vt dictuꝫ eſt: ꝛ ſic in vna
ſola baſe plus fuiſſet fere in du
plo de argēto ꝗ꞉ in oīibus co
lumnis atriȷ̈: quod videtur ab/
ſurdū: ꝛ ideo non videtur poſſi
bile ꝙ capita earum fuerint ar
gentea nec ipē veſtite argento
ſed vncini tm̄ fuerunt argētei
ꝛ capita earum linita vel oper/
ta argento ſicut ſupra expoſitū
eſt xxvij. ca. cetera patent.
¶ In ca. xxxviij. vbi dicitur in
poſtilla: Fecit labrum eneum
cum baſi ꝛc̄.

Additio Ultima expo
ſitio que poni
tur in poſtilla videt̄ verior: ꝗa
magis conſonat līe. textus enī
verus in hebreo non dicit de
ſpeculis mulierū: vt ſic illa ſpe/
cula intelligant̄ eſſe materia la
biȷ̈ ſeu baſis: ſed dicit ſic: Fecit
labrū eneū cū baſi ſua cum ſpe/
culis mulieruꝫ/ vel in ſpeculis
mulieꝝ ꝛc̄. ꝛ eſt ſenſus: ꝙ fecit
labiū eneū cum baſi ſua: vt ſcꝫ
fuerat ſibi ꝓceptū: ꝛ etiā cū ſpe
culis mulieꝝ circūquaq꞉ poſitꝭ
ad ornatū: vel fecit labiū eneū
in ſpeculis mulierū. ſ. cōtentū.
ꝛ ſic nō oportet ꝙ li fecit hic ac
cipiatur niſi ſm cōmunē ſui ſi/
gnificationem ꝛc̄.

E De hiacyntho vo ꝛ purpura/vermiculo ac Ca. XXXIX a
byſſo fecit veſtes qbus indueret aaron qn̄ miniſtrabat
in ſctis/ſicut ꝓcepit dn̄s moyſi. Fecit igit ꝛ ſuphūerale
de auro/hiacyntho ꝛ purpura/coccoqꝫ bis ticto ꝛ byſſo
retorta/ ope polymitario. Inciditqꝫ bracteas aureas ꝛ extenuauit i b
fila/ vt poſſit torqri cū ꝑoꝝ coloꝝ ſubtegmīe/duaſqꝫ horas ſibiīnui
cē copulatas i vtroqꝫ latere ſūmitatū:ꝛ baltheū ex eiſdē coloꝛib⁹: ſi
cut ꝓcepat dn̄s moyſi. Parauit ꝛ duos lapides onychios aſtrictos/
ꝛ icluſos auro/ꝛ ſculptos arte gēmaria noib⁹ filioꝝ iſrl. Sex noia in
lapide vno/ꝛ ſex i altero/iuxta ordinē natiuitatꝯ eoꝝ. Poſuitqꝫ eos
in laterib⁹ ſuphumeralis in monimentū filiorū iſrl/ſicut ꝓcepat dn̄s
moyſi. Fecit ꝛ rōnale ope polymito iuxta opus ſuphūeralis/ex au/ †
ro/hiacyntho/purpura/ coccoqꝫ bis ticto ꝛ byſſo retorta/qdrāgulū
duplex/mēſure palmi:ꝛ poſuit in eo gēmaꝝ ordies qttuor. In ꝑmo
verſu erat ſardius/topaçius/ſmaragdus: In ſcdo carbūcul⁹/ſaphi
rus/iaſpis: In tertio liguri⁹/achates ꝛ amethiſt⁹: In qrto chryſolit⁹
onychinus berillus: circūdati ꝛ incluſi auro ꝑ ordines ſuos. Ipiqꝫ
lapides duodeci ſculpti erāt noib⁹ duodeci tribuū iſrl: ſinguli ꝑ no
mina ſinguloꝝ. Fecerūt in rōnali ꝛ catenulas ſibiīnuicē cohērētes
de auro puriſſimo: ꝛ duos vncios/totidēqꝫ anulos aureos. Porro
anulos poſuerūt in vtroqꝫ latere rōnalis: e qb⁹ penderēt due catenę
aureę: qs iſeruerūt vncinis q i ſuphumeral angulis eminebāt. Hęc
ꝛ añ ꝛ retro ita coueniebāt ſibi/vt ſuphūerale ꝛ rōnale mutuo necte
rent: ſtricta ad baltheū/ꝛ anulis fortius copulata: qs iūgebat vitta
f hiacynthina ne laxe fluerēt ꝛ a ſeinuicē mouerent: ſicut ꝓcepit dn̄s
moyſi. Fecerūt qꝫ tunicā ſuphūeralis totā hiacynthinā/ꝛ capitiū i
ſupiori pte ꝯ mediū/orāqꝫ ꝑ gyrū capitij textilē: deorſum aūt ad pe
des malapunica ex hiacyntho/purpura v̄miculo ac byſſo retorta: ꝛ
tintinabula d auro puriſſimo/q poſuerūt int malagranata i extrema
pte tunicę ꝑ gyꝝ: tintinabulū aūt ꝛ malūpunicū: Quib⁹ ornat⁹ in
cedebat pōtifex qn̄ miſterio fungebat/ſicut ꝓcepit dn̄s moyſi. Fece
rūt ꝛ tūicas byſſinas ope textili aarō ꝛ filijs ei⁹/ꝛ mitras cū coronul
ſuis ex byſſo: fęmialia qꝫ linea byſſina: cingulū vo d byſſo retorta/
hiacyntho/purpura ac v̄miclo/diſtinctū arte plumaria/ſicut ꝓcepit
dn̄s moyſi. Fecerūt ꝛ laminā ſacrę veneratiōis de auro puriſſimo/
ſcpſerūtqꝫ i ea ope gēmario ſctm̄ dn̄i: ꝛ ſtrinxerūt eā cū mitra ꝛ vitta
hiacynthia/ſicut ꝓcepit dn̄s moyſi. Perfectū ē igit oē op⁹ tabnacli
ꝛ tecti teſtimonij. Feceruntqꝫ filij iſrl cūcta q ꝓcepat dn̄s moyſi: ꝛ ob/
tulerūt tabnaculū ꝛ tectū ꝛ vniuerſā ſupellectilē/anulos/tabulas/ve
ctes/colūnas ac baſes/optoriū de pellib⁹ arietū rubricatꝯ/ꝛ aliđ opi
mētū d hiacynthinis pellib⁹/velū/arcā/vecteſ/ꝓpitiatoriū/mēſā cū
vaſis ſuis ꝛ ꝓpoſitōis pāib⁹/cādelabrū/lucer
nas ꝛ vtēſilia eaꝝ cū oleo: altar aureū ꝛ vnguē
tū thymiama ex aromatib⁹: et tētoriū i itroitu
tabnacli/altare ęneū/retiaculū/vectes ꝛ vaſa
ei⁹ oia/labrū cū baſi ſua/tētoria atrij ꝛ colūnas
cū baſib⁹ ſuis tētoriū i itroitu atrij/funiculos
qꝫ illi⁹ ꝛ paxillos. Nihil ex vaſis defuit q i mi
niſteriū tabnacli ꝛ i tectū ſederꝯ iuſſa ſūt fieri.
Veſtes qꝫ qb⁹ ſacerdotes vtunt i ſanctuario/
aaron ſcꝫ ꝛ filij ei⁹/obtulerūt filij iſrl/ſicut pręcęperat dn̄s. Que poſtqꝫ moyſes cuncta vi/
dit completa/ benedixit eis. Ca. XL
Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen/dicēs: c
a ¶ aprili. ſ. quo paſcha iudei celebrāt. ¶ ſecundi anni. b ¶ in principio gratie.
Mēnſe ꝑmō die/ꝑma mēſis/eriges tabnacu d

Glo. ordi.

g Ca. XL Locutuſqꝫ ē dn̄s ad moyſen dicēs. Menſe pri/mo ꝛc. Stra. Primus anni mēſis ipſe eſt niſan qui ꝛ aprilis i quo iudei
Allegori. paſcha celebrabant ꝛ tabernaculū erectū eſt. Allegorice aūt ꝑmus menſis ſignat initiuꝫ gratie: qn̄ tabernaculū dei. i. eccleſia erecta eſt: cum chriſtus. ſ. crucifixus de latere ſuo produxit myſteria ſanguinis ꝛ aque: quib⁹ ecclia dedicat ꝛ ꝯſecrat.
Nota Et notāduꝫ qꝛ hic ꝑmus menſis ſecūdi anni fuit.
g ꝑmus eni

Nico. de lyra

De Caplm. XXXIX hiacyntho. Hic po/ g
nitur executio operis qꝫ/ Diuiſi
tum ad veſtes ſacerdotuꝫ. Et ꝑmo
de ſuperhumerali. b ¶ Inciditqꝫ bracteas: Id eſt laminas tenues: vt ex illis poſſent fieri fila. ſecūdo de rationali/ibi: Fecit ꝛ rationale. tertio de tunica hiacynthina/ibi: Fecerunt qꝫ tunica: quarto de veſtib⁹ byſſinis/ibi: Fecerūt ꝛ tunicas: ꝛ mitras cuꝫ coronulis ꝛc. Erāt enī circuli ī mitris illiſ in pte inferiori q vocāt hic coronule. qnto de lamina ſacra/ibi: Fecerunt ꝛ laminā ſacre vnctionis. Cetera patent ex dictis. ſ. xxviij. ca.
Moraliter. † ¶ Fecit ꝛ rationale opere polymito ꝛc. Per rationale iudicij in quo oſtendebatur quid agi deberet aut dimitti poteſt intelligi bonus princeps aut ꝓlatus ſecularis vel religioſus: per cuius iudicium debent agi vel dimitti opera ſubditoruꝫ. In hoc autem rationali fuerunt quattuor ordines lapidum precioſorum: et in quolibet ordine tres lapides precioſi. Igitur per quattuor ordines intelligunt quattuor virtutes cardinales cum adiunctis ſibi virtutibus que debent eſſe in iudicib⁹ bonis ſecularib⁹ aut religioſis. Primus ordo pertinet ad prudentiam que eſt auriga virtutuꝫ: ꝛ ſm Tullinum ipſius prudētie ſunt tres partes: ſcꝫ memoria reſpectu precedentium/intelligentia reſpectu preſentium/et prouidentia reſpectu futurorum. Secūdus ordo pertinet ad iuſticiam cuius ſm philoſophū. v. Ethicoꝝ ſunt tres partes: ſcꝫ iuſticia diſtributiua penarum ꝛ honoꝝ ſm demerita et merita hominum: ꝛ cōmutatiua que eſt proprie mercatoruꝫ: et epikeya que eſt proprie iudicum dirigens eos in caſu particulari ad legiſlatoris intellectuꝫ. Tertius ordo pertinet ad fortitudinem que reſpicit pericula bellorum pro republica ſuſtentanda: et ad eam requirit animoſitas in aggreſſu: conſtantia in progreſſu: et ſequitur victoria in egreſſu. Quartus ordo pertinet ad temperantiā cuius ſunt tres partes: ſcꝫ temperantia particularis que eſt repreſſiua venereorum extra legem matrimonij in coniugatis et ſimpliciter in alijs: et abſtinentia que eſt repreſſiua ciborum: et ſobrietas potuum: ſm tamen modum et regulam recte rationis.

Nico. de lyra

Locutuſqꝫ Ca. XL eſt domin⁹ ad moy/ Diui
ſen/dicēs. Poſtqꝫ deſcripta eſt tabernaculi conſtructio: hic conſequenter deſcribitur eius erectio: vbi premittitur preceptuꝫ domini/cum dicitur: d ¶ Menſe primo: ſcꝫ ſecūdi anni ab exitu * de egypto.
Morali. d ¶ Mēſe ꝑmo/die prima men. eri. taber. Et hoc ſm ſuas ptes deſcriptas ſuperius * ꝛ expoſitas Mor

G ꝑmus enī annus añ legē fuit. ſe/
cūdus ann⁹ ſub gr̄a euangelij cui
dn̄s bn̄dicit: vñ Pſ̄. lxiiij. b. Be
nedices coꝛone anni benignitat/
tue. Annus enī benignitat/ fuit:
quo ſalus humani generis ꝑ hu/
manitatē xp̄i apparuit: hoc ergo
anno tabernaculū dei erectū eſt:
id eſt eccleſia fundata et exaltata.
¶ Rab. Prim⁹ annus om̄e tem
pus legis ante incarnationē chꝛi/
ſti. Secūdus ab aduentu eius vſ
qꝫ ad cōſummationē ſeculi. Qua/
ſi ꝑmo mēſe ꝑma die mēſis taber/
naculū erigit/ cum in ꝑncipio gr̄e
ſue per chꝛiſtū eccleſie oꝛnatus cō
ſtruit: ⁊ decoꝛ noue hieruſalem fi
delibus demonſtrat: ⁊ ſicut in pꝛi
mo anno ꝑparatus eſt ſumpt⁹ fu/
turo operi: ita omniū electoꝝ ab
initio mundi vſqꝫ ad aduentū dn̄i
ſermo vel op⁹ ad inſtructurā eccle
ſie cōueniens per ſcriptoꝛes ve.
teſta. colligit: vt doctoꝛes euāge/
lij his vtant in cōfirmatiōe fidei.
a ¶ Unges tabernaculū ⁊c.
Stra. Tabernaculū cuꝫ vaſis ſu
is vnctionis oleo cōſecrat: qꝛ ſctā
eccl'ia quicq̄d agit cū virtutib⁹ ſu/
is debꝫ dedicare ⁊ cōſecrare gra/
tie ſpūſſancti: oleū quippe vnctio/
nis ſpūali gratie comparat: qua
omniū virtutū opera conſecrant.
b. ¶ Applicabiſqꝫ aaron ⁊c.
Strab. Foꝛes tabernaculi. i. ſan/
cte eccl'ie ſunt apl'i: per quos de/
bet aulam celi ingredi: ad hos ap
plicandi ſunt aaron ⁊ filij eius. i.
B oīs cetus ſanctoꝝ: ⁊ maxime pꝛe
poſitoꝝ: vt eos imitent ⁊ eoꝝ ve
ſtigia ſequant. c ¶ Et vectes.
Uectes nō ſolum parietes nectit
ſed ⁊ colūnas introitus cōfirmat
ne coꝛruāt/ aut a recto ſtatu defle
ctant: quia dn̄s ⁊ vtrūqꝫ populuꝫ
in vna fide dilectionis ſociauit: et
eoꝝ doctoꝛes vt in fide et amoꝛe
⁊ ꝑdicatione ꝑſeuerent cōfoꝛtat.
Nec mirꝝ ſi ⁊ per capita ipā ⁊ per
vectē capita ipſa continentē chꝛi/
ſtus accipit: qꝛ cuiuſqꝫ electi regē
do caput eſt. Unde caput viri chꝛi
ſtus eſt. j. Coꝝ. xi. a. Et qꝛ non ſo
lum ſingulos ad querēda celeſtia
erigit/ ſed etiā om̄es cōtinet: ⁊ ne
a recto ſtatu deflecti: nec ab inui/
ceꝫ diſcoꝛdando poſſint ſeparari:
vinculo pacis cōfirmat. Cui ſimi/
le eſt ꝙ dn̄s dicit agnus ⁊ paſtoꝛ
⁊ oſtium/ cū paſtoꝛ agnū paſcat et
ambo intrent per oſtium/ cuꝫ pꝛo
pꝛie ſit verbū in pꝛincipio. hoꝛum
vero nullum ſit pꝛopꝛie ſed figu/
raliter. Paſtoꝛ: quia ducit ad pa/
ſcua vite. Oſtium: quia non niſi
per illum peruenitur ad patrem.
Agnus: quia ab egypto ſaluat.
Sic et hic per capita figurat pꝛo/
pter regnum quo ſingulis pꝛeeſt:
et per vectem ob generalem pꝛo/
uidentiam quia om̄es confirmat.
¶ Beda. Sic anima pꝛo diuer/
ſis actionibus diuerſa nomīa ſoꝛ
titur: duꝫ viuificat coꝛpus anima
nominat/ dum vult animus eſt:
dū ſcit mens eſt/ dū recolit memo
ria eſt/ dū iudicat rō eſt/ dum ſpi/
rat ſpūs eſt/ duꝫ ſentit ſenſus eſt.
G Nec poterat

lum teſtimonij: ⁊ pones in eo arcam/ di
mitteſqꝫ ante illam velū: et illata menſa
pones ſuꝑ eam q̄ rite ꝑcepta ſunt. Can
delabꝛū ſtabit in lucernis ſuis/ et altare
aureū: in quo adolet incenſum coꝛā ar
ca teſtimonij. Tentoꝛiū in itroitu taber
naculi teſtimonij pones/ ⁊ ante illud al
tare holocauſti. Labꝛum inter altare et
tabernaculū/ qđ implebis aqua. Circū
dabiſqꝫ atriū tentoꝛijs et ingreſſum ei⁹.
a ¶ gratia ſpirituali. b ¶ eccleſiam.
a Et aſſumpto vnctōis oleo/ vnges taber
a ¶ ſanctoꝝ. ſ. ſingulis perſonis que ſunt vaſa in ho
noꝛem. vnde paulus vas electionis dicit. Act'. ix. c.
naculū cum vaſis ſuis vt ſanctificētur/
altare holocauſti et om̄ia vaſa eius/ la/
bꝛū cū baſi ſua.† Oīa vnctiōis oleo cō
b ſecrabis vt ſint ſctāſcōꝝ. Applicabiſqꝫ
a ¶ ſubditos. b ¶ apl'os. c ¶ eccl'ie vel regni celeſt'.
¶ pꝛepoſitos.
aaron ⁊ filios eius ad foꝛes tabernacu
a ¶ compunctionis. b ¶ ne nudi ambulent: ne ap
pareat turpitudo eoꝛum.
li teſtimonij: et lotos aq̄a indues ſan/
¶ virtuoſis operibus. ¶ digni facti.
ctis veſtib⁹ vt miniſtrēt mihi: ⁊ vnctio eo
rū in ſacerdotiū ꝑficiat ſempiternū. Fe
citqꝫ moyſes om̄ia que ꝑceperat dn̄s.
Igit menſe ꝑmo anni ſecūdi/ in pꝛima
die mēſis/ collocatū eſt tabernaculum:
Erexitqꝫ illđ moyſes: ⁊ poſuit tabulas
c ac baſes ⁊ vectes: ſtatuitqꝫ columnas ⁊
expandit tectū ſuꝑ tabernaculū: impo/
ſito deſuꝑ operimēto/ ſicut dn̄s impara
uerat. Poſuit ⁊ teſtimoniū i arca/ ſubdi a
tis infra vectibus: et oꝛaculum deſuꝑ. b
Cūqꝫ intuliſſet arcā in tabernaculū te/
ſtimonij/ appēdit ante eā velū vt exple
ret dn̄i iuſſionē. Poſuit ⁊ menſam in ta
bernaculū teſtimonij ad plagam ſeptē/
trionalē extra velū: oꝛdinatis coꝛā ꝓpo
ſitiōis panib⁹/ ſicut ꝑceperat dn̄s moy
ſi. Poſuit et candelabꝛū in tabernacu/
lo teſtimonij e regione mēſe in parte au
ſtrali: locatis per oꝛdinē lucernis iuxta
pꝛeceptū dn̄i. Poſuit ⁊ altare aureum c
ſub tecto teſtimonij cōtra velū: ⁊ adole d e
uit ſuꝑ eo incenſuꝫ aromatū/ ſicut iuſſe
rat dn̄s moyſi. Poſuit ⁊ tētoꝛiū in itroi
tu tabernaculi teſtimonij: ⁊ altare holo f
cauſti i veſtibulo teſtimonij/ offerēs i eo g
holocauſtū ⁊ ſacrificia/ vt dn̄s impera/
uerat.† Labꝛū quoqꝫ ſtatuit inter taber/ h
naculū teſtimonij ⁊ altare implēs illud
aqua: Lauerūtqꝫ in eo moyſes ⁊ aaron i
ac filij eius manus ſuas ac pedes/ cū in
grederent tectū federis: ⁊ accederēt ad
altare/ ſicut ꝑcepat dn̄s moyſi. Erexit ⁊ k
atriū ꝑ gyrū tabernaculi ⁊ altar'/ ducto

de egypto. Secundo ponitur C
executio moyſi/ cum dicitur: Fecit
qꝫ moyſes omnia que pꝛeceperat
dn̄s. Et pꝛimo q̄ꝫtum ad ipſum ta/
bernaculum/ cum dicitur: Colloca
tum eſt tabernaculum ⁊c. Secūdo
q̄ꝫtum ad ea que erant intra ſanctū
ſanctoꝛum/ ibi: a ¶ Poſuit et
teſtimonium in arca: Id eſt ta
bulas erant in teſtimoniū federis
īter deum ⁊ populū. b ¶ Et oꝛa
culum deſuper: Id eſt pꝛopitia
toꝛiuꝫ. Tertio q̄ꝫtū ad ea que erāt
extra ſanctūſanctoꝝ in tabernacu/
lo/ cum dici: Poſuit et menſam in
tabernaculū teſtimonij ad plagaꝫ
ſeptētrionalē ⁊c. c ¶ Poſuit et
altare aureum ſub tecto teſti
monij: Id eſt tabernaculi: quia
vocabat tabernaculū teſtimonij.
d ¶ Contra velum. Diuidēs
ſanctum ⁊ ſanctūſanctoꝛum: ⁊ per †De cōſe.
hoc ꝙ dicit: Contra velum et non diſ. i. ī ꝑn.
intra. patet quod ſupꝛa dictuꝫ eſt.
xxx. ca. ſcilicet ꝙ altare incenſi qđ
eſt idē quod altare aureū: non erat
intra ſanctūſanctoꝛuꝫ: ſed extra in/
ter menſam pꝛopoſitionis et can/
delabꝛum. e ¶ Et adoleuit ſu/
per eo incenſum. ſ. ipſe moyſes
quia faciebat officium ſacerdotale
quouſqꝫ aaron ⁊ filij ei⁹ eſſent cō/
ſecrati: ſ̄m illos qui dicūt: ꝙ conſe
cratio ſacerdotū non erat comple/
ta die erectionis tabernaculi: ſ̄m
alios qui dicunt ꝙ illa dies fuit di
ēs octaua conſecratōis ſue: non ſo
luꝫ moyſes obtulit illo die ſed etiā D
aaron ⁊ filij eius: vt habet Leui.
ix. de his opinionib⁹ dicet Nume.
vij. Conſequēter agit de erectiōe
eoꝝ que erāt extra tabernaculū in
atrio/ cū dicit: f ¶ Et altare ho.
in ve. i. ī atrio. g ¶ Offerēs. ſ.
moyſes ⁊ etiā aaron et filij ei⁹ ſ̄m
aliquos rōne dicta. h ¶ Labꝛū †Nu. 7. a
quoqꝫ ⁊c. ſ. holocauſti: non tn̄ di
recte inter vtrūqꝫ ſed aliquātulū a
latere. i ¶ Laueruntqꝫ i eo moy
ſes ⁊ aarō ⁊c. ſ. qn̄ fuerūt ꝯſecra/
ti ⁊ poterāt accedere ad tabernacu
lū teſtimonij. k ¶ Erexit ⁊ atri/
um. i. colūnas ⁊ coꝛtinas clauden
tes atriū ꝑ gyrū tabernaculi. non
tamē equale erat ſpaciū atrij in cir
cūitu tabernaculi: qꝛ ante oſtiū ta/
bernaculi qđ
et expoſitas: tamen per hoc ta Moꝛalit
bernaculum domini conuenicter
pōt animia fidelis intelligi: nam
in ea dn̄s per gratiam inhabitat.
Apoc. xxi. a. Ecce tabernaculū dei
cū hoībus ⁊c. Hoc aūt tabernacu
lū ſurſum erigit ꝑ ſpem bonoꝝ ce/
leſtiū ex meritis ⁊ gr̄a ꝓuenientē:
⁊ figit ſeu ſtabilit ꝑ firmā fidē eo/
rū que tenet et docet ſancta mater
eccl'ia: ⁊ dilatat ꝑ dei ⁊ ꝓximi cha/
ritatē: ⁊ iſta fiunt ꝑmo mēſe pꝛima
die mēſis. i. ī initio vite pn̄tis: ⁊ ſ̄
q̄ꝫtū ad pueros baptiçatos ſ̄m ha
bitus dictarū virtutū qui dant di/
uinitus ī baptiſmo: ſed actus eaꝝ
tunc apparēt qn̄ incipiunt habere
vſum rationis vt ſic cū gr̄a operet
liberū arbitriū ad ꝯſecutionē vere †S. 30. c.
beatitudinis. Quā nobis ꝯcedat
ieſus chꝛiſt⁹ qui cū patre ⁊c.

E G a ¶ Nec poterat moyſes ⁊c. Stra. Moyſes ergo in hoc loco ſicut in alijs pluribꝰ figuraꝫ tenet iudaici ppl̄i. Moyſes ergo nube obſtāte in tabernaculū nō poterat intrare: qꝛ iudaicus ppl̄s nūq̄ ſacramēta ſcripture valuit penetrare. Nubes enī dn̄i p diē incubabat tabernaculo ⁊ ignis in nocte. Hoc loco ignis diuinoꝝ myſterioꝝ ſcientiā ſignificat. Scriptura enī ſancta ſctīs et ignorātiā ſuā fatētibus lumē eſt. Iniqs vo ⁊ ſciētiā iactātibꝰ nubes / qꝛ excecat eos. ¶ Augꝰ. Notanda eſt res mirabilis multū φ nubes deſcēdente ⁊ īplente tabernaculū (que tn̄ gl̄ia dn̄i dicit̄) non poterat moyſes intrare tabernaculū: q̄ in monte ſina qn̄ legē primitus accepit intrauit in nubē vbi erat deus. Aliā ḡ pſonā tūc figurabat: aliā nūc. Et tūc eoꝝ qui participes fiūt intime veritatis dei. Nūc aūt iudeoꝝ quibus gl̄ia dn̄i q̄ in tabernaculo eſt (qđ eſt gr̄a chriſti) tāq̄ nubes opponit̄ nō eā intelligētibꝰ: ⁊ iō nō intrāt in tabernaculū teſtīonij. Et h̄ credēdū eſt ſemel factū: mox vt ꝯſtitutū eſt tabernaculuꝫ ſignificatiōis huiꝰ cauſa vel alicuiꝰ alterius. Neq̄ enī ſp ſic erat nubes ſup tabernaculū vt moyſes intrare nō poſſet: qn̄quidē nō remouebat̄ nubes niſi cū eiſ dabat̄ h̄ ſignū diſiūgēdi. i. caſtra mouēdi ex eo loco vbi erāt: ⁊ accedēdi q̄ nubes ducebat p diē / flāma p noctē. Que duo viciſſim etiā ſup tabernaculū manebāt vbi caſtra poſuiſſēt: nubes p diē / ⁊ flāma p noctē. ¶ In tabernaculo dn̄i erāt tabule q̄rū anulis erāt infixi vectes de lignis ſethim: q̄bus poſſent leuari ⁊ portari de māſiōe ad māſionē / q̄ oīa myſterijs plena ſunt. Per tabernaculū intelligimus eccl̄iam pn̄tē: in q̄ ſunt tabule. ſ. ſctī hūilitate pleni: q̄bus q̄nq̄ vectes ſūt affixi. i. ſpūalis noticia. v. libroꝝ moyſi: p quā ſe ⁊ alios ſuſtollāt ad claritatē et̄ne btītudinis. Per vectes ḡ vt dixímꝰ. v. li. moyſi ītelligimꝰ: q̄ ſūt / Geneſis / Exodꝰ / Leuiticus liber Numeroꝝ ⁊ Deuteronomiū: ī q̄bꝰ ꝯtinet̄ pncipiū mūdi ⁊ mediū ⁊ ꝯſummatio. In geneſi deſcribit̄ creatio mundi. In exodo recreatio. In leuitico ſacramētoꝝ eccl̄e admīſtratio. In libro nūeroꝝ euāgelica p̄dicatio. In deutero. vltīa bn̄dictio. Vn̄ et in bn̄dictiōibꝰ terminat̄. Eſt itaq̄ in Gen̄. ordo creatiōis. In exodo myſteriū recreatiōis. In leuitico ſctītas eccl̄iaſtice admīſtratiōis. In libro numeroꝝ ꝯſolatio euāgelice p̄dicatiōis. In Deute. ꝯſummatio eterne bn̄dictōis. Inter hos aūt. v. libros moyſi excellit exodus quem nūc ad manus habemꝰ. In eo enī ⁊ q̄ filijs iſrl̄ in figura ꝯtingebāt: ⁊ myſteria plene ꝯtinent̄ chriſti et eccl̄ie. Hic tn̄ pmū de exitu actuali carnaliū filioꝝ iſrl̄ de hiſtoriali egypto agit̄: In quo ſignificatur ſpūalis exitus ſpūaliū iſraelitaꝝ de vera egypto. ſ. de tenebris vitioꝝ. Agit̄ etiā de trāſitu maris rubri: et ſubmerſione pharaonis ⁊ exercitus eiꝰ / ⁊ de liberatiōe ppl̄i dei. In quo figurat̄ baptiſmus ſanguine chriſti ꝯſecratus: in q̄ diaboli vitia ſubmergunt̄ / ⁊ aīe fideliū liberant̄. Agitur etiā de pugna iſraelitaꝝ cū amalech. In quo victoria chriſti ⁊ ſuoꝝ / ⁊ ꝯfuſio diaboli figurat̄. Tandē cathalogo māſionum deſcripto: agit̄ de lege data in mōte ſina: in quo nobis innuit̄ / vt a terrenis ſubleuati diſcamꝰ ſubijci celeſtibꝰ diſciplinis. Agit̄ iteꝝ de cōſtructōe tabernaculi ⁊ vaſoꝝ eiꝰ de veſtibꝰ ſacerdotū ⁊ vnctōe in q̄ intelligit̄ pn̄s eccl̄ia: ⁊ diuerſe pſone fideliū diuerſis officijs deputate: ſic̄ vaſa diuerſis vſibꝰ deputa erāt vel officijs: ⁊ ſacrorū ⁊ orōnum ſacrataꝝ ſuauiſſima odoramēta. De his hactenus nūc dicēdū eſt φ ſm ordinē hiſtorie ⁊ ſm allegoriā cōgrue in pētateucho ſcđs eſt liber iſte. poſtq̄ enī in geneſi egit de creatiōe celi ⁊ terre ⁊ de introitu filioꝝ iſrl̄ in egyptū: ꝯgruit vt ꝯſeq̄nter đ exitu eoꝝ agat. Ecce qđ iuxta ordinē hiſtorie ꝯgruit: iuxta allegoriā q̄q̄ non incōgrue factū eſt. Nā poſtq̄ dixit de carnali generatōe / q̄ p pctū primi hoīs naſcimur filij diaboli: ꝯgruit vt ſtatim ſb̄dat de regeneratōe ſpūali / q̄ p iuſtificationē ſcđi hoīs. i. chriſti renaſcimur filij dei. Liber aūt iſte vocat̄ Exodus grece: Elle ſmoth hebraice: Exitꝰ vel egreſſus latine. Iō qꝛ de exitu filiorū iſrl̄ de egypto agit. Sed q̄ri pōt cur liber iſte dicat̄ Exodꝰ: qꝛ de exitu illoꝝ agit: cū in pncipio nō de exitu: ſꝫ de īgreſſu illoꝝ agat̄. Ad qđ dici pōt: qꝛ q̄uis ſpecialiter de exitu illoꝝ agere intēdat: tn̄ qꝛ multū tp̄us pfluxit inter exitū de q̄ hic agit: ⁊ ingreſſuꝫ in q̄ primū liber terminat̄ / vel terminauerat: vt cōpetētius iūgat narratiōeꝫ ſuā breuiter: pus repetit de introitu / ⁊ ita meliꝰ deſcendit exitū. Sic ⁊ nos in noſtris ſermonibꝰ facta longa interpoſitione dicturi alia repetimus ſuperiora / vt melius dicta ꝯtinuemus. His cōſideratis videnda eſt materia que eſt corpalis exitus filiorū iſrael de egypto: et ſpūalis exitus ſctōꝝ de mūdo. Intētione admonet nos ſpūaliter exire de ꝯformitate mūdi ſicut illi qui corpaliter exierūt de egypto: vt ſicut fuimus ꝯformes ſeculo / ita ſimus ꝯformeſ deo. Modus talis eſt breuiter tangēs de introitu filiorū iſrl̄ in egyptū: agit de eoꝝ multiplicatiōe: deinde de nouo rege / q̄ ignorauit ioſeph / ⁊ cepit affligere ppl̄m. deinde de plagis egypti. Tandē de exitu illorū ⁊ de trāſitu maris rubri ⁊ ſubmerſione egyptiorū. Tandē peruenit ad montē ſina / in q̄ lex data eſt: et agit de tabernaculo ⁊ vaſis eius: ⁊ de veſtibus ſacerdotū ⁊ vnctiōe ⁊ ſic terminat̄. Nota φ cū eadē ſit indiuiſa hiſtoria quā ppoſuit ſibi moyſes deſcribēdam: tn̄ per capitula ⁊ partes ſiue p libros eā diſtinguūt: vt lectoribus faſtidiū auferat̄: ſicut viator viā que eſt indiuiſa diuidit p dietas vt labor minuatur / ⁊ abſit faſtidium.

Scriptura ſancta

Nō potuit moyſes ingredi nubē

Pentateuchū

Allego.

ἔξοδος

in introitu eius tētorio. † Poſtq̄ a
¶ vel omnia.
cūcta pfecta ſūt / opuit nubes tabernaculū teſtimonij: et gl̄ia dn̄i b
¶ populus iudaicus.
a īpleuit illđ: Nec poterat moyſes c
¶ Secreta ſcripturarum. ¶ profunditate ſcripture
ingredi tectū fęderis / nube operiēte oīa / ⁊ maieſtate dn̄i coruſcāte: qꝛ cuncta nubes opuerat. Si qn̄ nubes tabernaculum deſerebat / pficiſcebant̄ filij iſrl̄ per turmas ſuas: ſi pēdebat deſup / manebant in eodē loco. Nubes q̄p d
pe dn̄i incubabat p diē tabernaculo / ⁊ ignis in nocte / videntibꝰ e
cunctis ppl̄is iſrael per cunctas manſiones ſuas.

Explicit Elle ſmoth: id eſt Exodus.

Nico. de lyra

bernaculi qđ erat in parte oriētali ſpaciū atrij habebat q̄nquaginta cubitos in quadrū: in alijs aūt tribꝰ partibꝰ habebat. xx. cubitos latitudinis excepta ſpiſſitudine parietū tabernaculi. a ¶ Poſtq̄ cūcta pfecta ſunt operuit nubes tabernaculū. In ſignū diuine acceptionis ⁊ preſentie ſue. b ¶ Et gl̄ia dn̄i impleuit illud. i. nubes gl̄ioſa que erat ſignū p̄ſentie eius nō ſolū ſupra tabernaculū / ſed etiā intra. c ¶ Nec poterat moyſes ingredi. ſ. ppter reuerentiā p̄ſentie dn̄i: ⁊ habet̄ ſimile. iij. Reg. viij. b. vbi dicit̄ φ nō poterāt ſacerdotes ſtare ⁊ miniſtrare ppter nebulā: Non qꝛ obſcuraret eorū aſpectū / ſed qꝛ erat diuine preſentie ſignum. vn̄ ibi ſubdit̄: Impleuerat enī gl̄ia dn̄i domū dn̄i: ⁊ ideo nō poterāt ibi ſtare: propter dei reuerentiā / ſicut ⁊ moyſi volenti appropinquare ad rubum dictū eſt: Ne appropies inquit huc. Cū aūt nubes receſſit đ medio tabernaculi ſtās ſupra tabernaculū: ſignū fuit φ moyſes tūc poterat ingredi ad miniſtrādū: ſed qn̄ nubes tabernaculū deſerebat: ita φ nō ſtabat ſupra tabernaculū īmediate erat ſignū motiōis caſtroꝝ et ſequebantur nubē ibi ⁊ vbi quieſcebat nubes ponebāt caſtra. d ¶ Nubes q̄p. icu. p d. Ad refrigeriū eſtꝰ ſolis. e ¶ Et ignis in nocte. Ad pſtādū bn̄ficiū lucis. Et aūt p̄dicta melꝰ intelligant̄ expſſi in figura ſitū tabernaculi ⁊ atrij ⁊ eoꝝ q̄ erāt intra ip̄a put in plano figurari pn̄t: ſed oꝑtet multa ſupplere p imaginationē. Circuli pui in circūitu huiꝰ ſpacij poſiti / ſignificāt colūnas atrij: linee vo pcedētes a circlo in circūitu ſignificāt cortinas ad colūnas pēdētes ⁊ atriū claudētes. Totū ſpaciū aūt intra ꝯtētū debet intelligi cētū cubitoꝝ longitudinis et q̄nquaginta latitudinis: et medietas huiꝰ ſpacij ab oriēte vſq̄ ad tabernaculū intelligēda eſt q̄drata equilatera. ſ. q̄nquaginta cubitoꝝ longitudīs ab oriēte in occidētē: et q̄nq̄ginta latitudinis. ſ. ab aq̄lone vſus meridiē: ⁊ in hoc ſpacio an̄ tabernaculū debet ſituari altare holocauſtorū. In alia vo medietate totiꝰ ſpacij debet ſituari tabernaculū habēs viginta cubitos lōgitudinis ⁊. x. latitudinis a poſteriori pte tabernaculi vſq̄ ad cortinas atrij vſus occidentē ſpaciū. xx. cubitorū latitudinis: ⁊ a latere tabernaculi aquilonari vſq̄ ad cortinas ſpaciū viginti cubitoꝝ: ⁊ ſiīiter a latere eiꝰ meridionali vſq̄ ad cortinas ſpaciū viginti cubitoꝝ: ⁊ ſic patꝫ medietas ſcđa intra cortinas ꝯtēti totiꝰ ſpacij quinq̄ginta cubitos habet lōgitudinis: ⁊ quinq̄ginta latitudinis: ⁊ defectū pictoris in h̄ intellectꝰ ſuppleat inſ pectoris. In oriētali vo parte tabernaculi ſituandū eſt candelabrū: mēſa ppoſitionis ⁊ altare incenſi. In occidētali vo parte eius ſituēda eſt arca: duo cherubin: ⁊ ppitiatoriū in locis infra deſcriptis.